قد وقف هذه النسخة الجليلة سلطاننا الأعظم والخاقان المعظم
مالك البرين والبحرين خادم الحرمين الشريفين السلطان ابن السلطان
السلطان الغازي محمود خان وقفا
صحيحا شرعيا لمن طالع واستفاد وأثابه
خلد الله ملكه الأمجد حرره الفقير أحمد شيخ زاده
المفتش بأوقاف الحرمين الشريفين
غفر لهما

الحمد لله
الذي هدانا لهذا
وما كنا لنهتدي لولا أن
هدانا الله

الحمد لله وسلام على عباده الذين اصطفى ● خصوصا على رسوله محمد
المصطفى ● الذي وصفه في كتابه الكريم ● وفي قرآنه العظيم ● فقال وهو اصدق
القائلين ● وما ارسلناك الا رحمة للعالمين ● وعلى آله النجباء الادكياء الكرام
واصحابه النجباء الازكياء العظام ● وبعد معلوم اوله كه بو صحائفك منشئی
وبو اوراقك مرقمی ● احقر العباد ● سودی نامراد ● ایدر که برکیمسنه یمن
او فائده ● واشرف ساعانده احب محبین ● واخلص مخلصین ● او لکه
انواع علوم ایله آراسته ● واصناف فنون ایله پیراسته ● ایدی زخار بحار
وبحار زخار اخلاق سنیه ایله محلی ● واطوار رضیه دن متحلی ● افضل خلائق
واکمل اخلاق ● واکرم عرب وعجم على الاطلاق ● احسان وعطاده بی اهمال
وسماحت سخاده بی مثال ● جود وکرمده شبیهین کورمامشدر دونکابه
دور ایده لی بو چرخ دوار ● شیخ حرم مدینه عمر افندی سقاه الله ثراه ● وجعل
الجنة مثواه ● خانه شکسته یه کلدی پس الکلام یجر الکلام ● وبسیاق الی المرام
حتی کتاب گلستانه ● که محبوبه اهل خیال ● ونمونه سحر حلال ● ولوباوه

بوستانه

بوستان بیان ● وتذکره دوستان زمان ● ونزهتکاه اولو الالباب
وقبله کاه طلاب در نتکاه اولندی که نه اولیدی بو مخدره صاحب جمالك
ولو عروس حجله خیالك ● پرده اقناعنی وحجاب امتناعنی رفع ایدوب
ترکی عبارتله بر شرح اولیدی تاکم مشکلاتی بیان ● ومعضلاتی عیان ●
اولوب عباراتی معلوم ● واستعمالاتی مفهوم ● قانونی مضبوط ● واسلوبی
مربوط ● دوشیدی ایسه مکه بعنایت یزدان ● وهمت یاران بو قضیه
حصولی بر دانی التفاته موصول اولور ● همانکم اول یار موافق ● ومحب صادق
وعده الکریم دین ● وخلفه شین ● دیوب ابا س التماسی الکنی محکم طوتوب
کر بز بولدبن سد ● وبهانه سوزلرین رد ● قلدی اکرچه کم ترکی عبارت
ظلر افتاده دور ● لکن المأمور معذور ● وهم فارسی لغاتی شرحه ترکی عبارت
ملائم ومناسب ● بلکه لازم وواجبدر ● وبو ارباب عرفاندن متوقع ● وانجاح
احساننده متضرع ● اولدر که بو بنده کمترك ● وذره احقرك ● هر عیب وقصورینی
ونقصان وفتورینی ● که کوره لر سهو قلم راجع بیلوب اصلاحی احساننده
دریغ بیورمیالر والله الموفق الى سبيل الرشاد ● وهو رؤوف بالعباد ●
وهو حسبی ونعم الوكيل اما بعد حضرت شیخ بسمله ذکر ندنصکره حدیث شریفه
اقتدا ایدوب حمد خدای معنا ذکر ایلدی وبو بیوردی منت خدایرا عز وجل حقیقت
حمد ذات باریك صفات کمالیه سنی مشتمل کلام ذکر ایلمکدر لفظ حمدی وبعض
مشتقاتنی بخصوصه ذکر ایلمك واجب دکلدر نته که حاشیه مطالعده
بغدادیدن روایت ایدوب بیورر حقیقة الحمد اظهار الصفات الكمالية یعنی
حقیقت حمد حا ومیم ودالی مشتمل الفاظی ذکر ایلمکله و کلمدر حاصلی لفظ
حمده ومشتقاتنه مخصوص دکلدر حقیقت حمد بلکه هر کلام که خدانك

صفات کمالیه سنه دلالت ایدر حقیقت حمد اولدر کرکسه عربی دلیله اولسون
وکرکسه غیریله منت نایلدر تا سز مصدر در من یمن دن یعنی انعام بانمک
معناسنه در لو بنجله تنبیه ده مستعملدر منّ توبیخ اولدر که برکمسه یه برنسنه
اعطا ایلیه سین صکره اذا وجفا ایچون باشنه قققه سین پس بو منت
عقلا و شرعا مذموم در نتکه قرآننده بو منتک نهیسنده آیت کریمه وارد اولمشدر
قوله تع لا تبطلوا صدقاتکم بالمن والاذی ومنّ تنبیه اولدر که سود و کلکه بعض نسنه
انعام ایلیه سین صکره تحنن طریقیله یعنی محبت و مودت جهتندن ایلدککی
عطایی تعدید ایلیه سین اکا محبتک اولدغنه متنبه اولسونلر ایچون و بو منت عقلا و شرعا
مقبولدر نتکه آیت کریمه بوکه دلالت ایدر قوله تع بل الله یمن علیکم پس ذات باری جل جلاله
ایکی طریقیله یه منت اثبات ایلمک اعتراف و اقرار طریقیله در یعنی بو قدر نعم
بیزه اعطا ایلمشدر و هر دم و هر ساعت اعطا ایدر اکر بیزه منت ایلسه لایق
و سزاوار در و دیکدر اخبار طریقیله دکلدر یعنی بو اثبات اعتراف طریقیله در اخبار
طریقیله دکلدر یعنی بیزه منت ایلدر ویا ایلدی دیمک دکلدر پس بو اعتراف محض شکر
و ثنادر خداوار بایله ویا سزا اکی معنا بیلنمه مشترکدر بر بیسی ذات باریه اسمدر
عبیده الله کبی که غیره اطلاقی جایزدکلدر بویر بیسیده صاحب و رب معناسنده در
کدخدا و خانه خدا کبی صاحب خانه دیمکدر بونده یا ساکن او فتحی لازمدر معلوم
اولدکه هر کلمه نک که آخری الف ویا واو اوله انده بو نلمه دن حکده بریا مقرردر
نهایتی حالت اضافتده لنبا ئی لابدر کرکسه اول کلمه صفتنه مضاف اولسون
بوبر دلاو بر کبی کرکسه غیرسنه مضاف اولسون بو بر نافه کبی فاحفظ را بونده لام
جاره کبی تخصیص افاده ایدر المنة لله یعنی منت الله کمدر و منته اولی حقیقی حمدکه
در مذکور اعتراف طریقیله منت الله دیمک دکلدر زیرا منتی اولدردر ممنون

خلیله ایدر پس الحمد بیزه و بیزم امثالمز و کل معلوم اوله که مسعود و رومینک آداب
بخشنده منتک اولی المنة لواهب العقل درپس آنده جاری اولان مباحث
و مناقشات بونده جاریدر اما طالب تحصیل تاریسی اولنه مناسب و ملائم
اولمدیغیچون ترک اولندی عز فعل ماضی مفرد مذکر غائب صیغه سیدر لغتده بو نسنه
نسنه یه ویرلر اما بونک کبی یرلرده بی مثل و مانند معناسینی تضمین ایدرلر
معنا استمرار مراد در یعنی دائما عزیزدر و دیمک اولور واو حرف عطفدر قیاسی بونده
واوله همزه بیننده مضموم اوقنمقدر اما عرب کبی مفتوح اوقنمغله شهرت بولمشدر
جل عز کبی فعل ماضی مفرد مذکر غائبدر لغتده عظیم دیمکدر اما بونک کبی یرلرده
متعالی معناسینی ویرلر اولی بودرکه عزیه عطف تفسیر اعتبار اولنه بو ایکی
جمله فعلیه معنا جهتندن خدایه صفت واقع اولمشدرکه حرف رابط صفتدر یا
حرف تعلیل که بوراده اوامر ما قبلینی ما بعدینه ارتباط ایچون کلمشدر بوینه ربط
ایلدکنی تعیین ایلمک قلت تاملدن ناشیدر طاعتش طاعت مصدر در طاع
یطوع در یعنی نصر بابیک اجوف واویسندن انقیاد معناسینه ضمیره اضافتی مصدرک
مفعولنه اضافتی قبیلندندر خدایه راجعدر خدایه طاعت وانقیاد دیمکدر موجب اسم
فاعلدر افعال بابندن بونک کبی یرلرده سبب معناسینه در ما بعدینه اضافتی
فاعلک مفعولنه اضافتی قبیلندندر و مضاف بولدیغی البته مکسور الآخر اولور قربت
قرب قرب یقرب دن یعنی حسن بابندن مصدر در قرب کبی نقیض بعد در
یقینلق معناسینه در سین و تا ادات خبر و راست الکلک فتحیله ادات رابطه در
و بین الفی همزه مجتلبه اولدغنی بیلمز مثل طاعت مبتدا و موجب خبر محصول
ترکیب ایکی خدا که اکا طاعت و انقیاد و بقلکنه سبب در زیرا قرائنده و اسجد و اقترب

رد للمعنی

بیورمشدر منه سنده شین ضمیرک اصلی انتدر ما قبلنده همزه ایله الکجنه آخرنده
ها اولانه کلمیه داخل اولسه همزه ثابت اولدر بنده اسش کبی وبین همزة المجتلبة
همزة الاصلية التخیصل الیمزمشدر وشکر اندرشش واوسا بقا مذکور اولانه کبیدر
فیاسده واستعمالده لکن بونک کبی یرلرده ماقبلی مابعدینه وصل اولنسه واو
اولمازبل که ماقبلنده حرفک مضموم اعتو نسنه حلقه الحج فتأمل و با حرف ظرفدر
فی کبی وشکر بر فعلدر که منعمه انعامیچون تعظیم معناسینی ویرر شکر که حمدک ومدک
تفصیلیله معنالرینه مطلع اولمق استینن حاشیه مطالعه مراجعت ایلسونه
با متضمن اولدیغی معنای ظرفیتی تأکید ایدر بو اسلوب کلام عمده اکثریدر ان یخفی
واشتهر من ان یخفی ورسته کر بو کتابده مواضع متعدده وارد اولسه کرکدر ان
تع بابونده زائده در تحسین لفظیچون کلمسنه رد دینیلیر مذکور تقدیرده نیچه ایمیل
ضمیر بینه خدایه راجعدر مزید میمک فتحیله مصدر میمیدر زیاده معناسنه میمک
ضمیله افعال بابنده مصدر میمی اولمسینی تجویز ایلیین عند رسو یلمش مزید
یزیدو نهی یعنی ضرب بابینک اجوف یائیسندندر لازمله متعدی بیننده مشترکدر بونده
لازم واقع ور نعمته اضافتی مصدرک فاعلنه اضافتی قبیلندندر وبینه سین ونانک
ادات خبر مقدر رو زیرا قاعده در که فقره اولیده براداتی ذکر ایلسه لر فقره ثانیه ده
حذف ایدوب تقدیر ایدرلر و بو ادات خبر معناجهتندن شین ضمیره منعقددر و فقره
فقره اولیه معطوفدر و مزید مؤخر مبتدادر شکر مقدم خبریدر جائزدر که مزید ظرفک
فاعلی اولهور شکر شش مزید نعمت ثابتت تقدیرنده اوله حاصلی جمله اسمیه جمله
اسمیه یه معطوفدر و یا ظرفیه پس محصول ترکیب الاّنکه شکر نده اولمق ازدیاد
نعمته سبب در نته که خدا کلام مجیدنده بیورر ولئن شکرتم لازیدنکم حاصلی خدانک

رد کافی وابن سید علی وسروری وشمعی

رد ابن سید علی وسروری

[illegible]

ویردکی نعمته شکر اولمق جلب نعمت جدید ایلر هر نفس هر کل افراد معناسنه
نفس حیات صاحبلرینک جوفنده داخل وخارج اولانه هوادر بعجمه دم ویرلر
وترکیجه صولغ وباحرف وحده در هر بر نفس دیمکدر که حرف ربط صفتدر که ازتباط
ایچوندر وبیو الالقا ایلین اجمال الیمزمش فرو میرود فرو بونک کبی یرلرده استقبال
معناسینی افاده ایدرا واندرا اما اکثر تأکیده مستعملدر نته که ولوا اولانه محلده تعیین
انتدا التصریع فرونک اصلی فرود در تخفیفا حرف اخیر حذف اولنمشدر و بین
اسمی فرق ایلمزمش حی ادات حالدر فعل مضارعده اما ماضیده ادات حکایه ده
و کاه اولور که مضارعده بار استقبالیه معناسینی افاده ایدر و کاه اولورکه مقام
استمرارده مستعمل بولنه کی کبی رود فعل مضارع مفرد غائبدر رویدندر مشتق
کیدر دیمکدر معلوم اولاکه فارسیده مصادرک آخری لونز اولدرر نونک ماقبلی
یاتا اولور یا دال و دالک ماقبلی با اولور هم جمیع مشتقات عجم قیاسیله اندن
مخرج اولور اما تالی مصدرور دالک ماقبلنده با اولمایان مصدرور ماضی ایله
منفعلدنه خبر رسنه مشتق اولماز بو اسلوب ضبطا ولنجه جمیع مشتقات
عجم قیاسی اولور هیچ بر شنه سی سماعی اولماز نهایت فکره بر مقدار ریاضت
ویرمکدر استر محصول ترکیب هر بر نفس که اشتغال ایدر یعنی جوف حیوانه
تنزل ایدر ممد حیاتست ممد میم اولک ضمی ونانینک کسری و دال مشددله
افعال بابنده اسم فاعلدر قوت ویریجی معناسنه حیاته اضافتی اسم
فاعلک مفعولنه اضافتی قبیلندندر حیات ویرلکدر مصحفده الف واو
شکلنده یازیلور اما غیر یرلرده الف کنده صورتنده یازیلور وسین
ونا ادات خبردر سابقا ذکر اولانه کبی ممد حیات دیمک حیاته عون
وقوت ویرر دیمکدر حاصلی امدا حیات ایدر دیمکدر وجهه بر می آید

رد للمعنی

رد کافی

مفرح ذات واو حرف عطفدر استعمالی سابقا بیانی اولندی وچون
ادات تعلیل در ترکیبده وفارسیده مستعمل لفظدر نهایتی ترکیبده که
لتعلیله مستعملدر چونکه درلو بربونده حرف استعلادر ابد فعل معناسی عدم
آییدنی کلور دیکدر فاعلی نفس راجع بحتنده ضمیر درآید امدنی لفظنده
فعل معناسدر وبین مذکور قاعده دن اکاه وکل ایمش در حرفنبیله خروج
معناسینی متضمندر چیقار دیکدر مفرح اسم فاعلدر تفعیل بابندن سوندیرکی
معناسینه ذاته اضافتی اسم فاعلک مفعولنه اضافتی قبیلندندر ذات
بونده شیئک عینی وحقیقتیدر وبونده ادات خبر مقدردر محصول ترکیب
وچونکه مذکور نفس جوف حیواندن خارج اوله یعنی چیقا ذاته فرح وسرور
ویره معلوم اوله که هوانک داخلنه تنها نفس وخارجینه تنها نفس
بیوردکی مجاز مرسل طریقیله در یعنی کلی ذکر ایدوب جزء مراد ایلمک اعتبار
در واّلا نفس مجموع داخل وخارج اولانی هوادر ومذکور اولانی خواجه
نته که بونده حکمده کلن فقره ده تعیین بیوردو داخلی خارج اوزره تقدیم ایلدیکی
زیرا حین تنفسده خارج اولانی هوا داخلک عینی دربدون العکس
حضرت شیخ امداد حیاتی هوای داخله وتفریح ذاتی خارجه نسبتنده شمولی
مناسبتی رعایت ایلدی که کویا که هوا خارجدن کلوب جوف حیوانیه دخولیله حیاتنه
مدد وقوت ویردرو نزولیله جوف حیوانیه ثلمت وتضییق وقلق واضطراب
ویرد پس خروجی سببیله قلق واضطراب دفع اولمغله ذاته خفت حاصل
اولدرکه موروث فرح ونشاط در پس دربر نفسی دو نعمت موجود بوشت
پس بونک کبی برلوده شرطک جوابینه داخل اولانی فا معناسینه ودر حرف
ظرف لغوی یا حرف وحدت دو واو رسیله ایکه دیکر نعمت معروف موجود ظاهر

محصول ترکیب وقتا که هوای داخل وخارجک وصفی مذکور اولانی کبی
اولدیه ایلدی هر بر نفسده ایکی نعمت بولندی زیرا امداد حیات بر نعمت
وتفریح ذات بر نعمت اولدی وبو ایکی وصفک بر سببی مندفع اولسه نعمتک
لازم اولور وبر هر نعمتی شکری واجب بونده بر حرف استعلادر نعمتی یاسی
وحدت وشکری یاسی حرف تنکیر اولمق اولی در وحدندن محصول ترکیب چونکه
هر بر نفسده ایکی نعمت بولندی پس هر بر نعمته شکر واجب اولدی بیت
از دست وزبان که برآید • کز عهده شکرش بدر آید از بونده من ابتدائیه
معناسینه حرفدر دست فارسیده ال معناسینه در واو حرف عطف زبانه
زبانک فتحی وضمیله وبانک بدلی فاتحه ویل درلسانی معناسینه که یه اضافتی لامیه
در که بونده ذات وذی العقوله دلالت ایدر اسعدر کیم معناسینه اما حرف رابط
اولانکه منعقد دوران شاء الله نع هر بر محلنده بیانی اولنور بر آید ترکیب حصول
معناسینی متضمندر حاصل اولور دیکدر بونده دست ذکری مورد شکر تعمیمنه
اشارتیچوندر یعنی شکر لسانیله وجوارحله اولور دیکدر کز اصلنده که ازایدیکی
حرف بیانی عهده تعیینک ختمی ونانک سکونیله حق معناسینه مستعملدر آخرنده
تا نای رسمی شکلنده یازلدیغیچون اضافت اجلیچون بر همزه مجتلبه داخل
اولدی شکره اضافتی وشکرک ضمیره لامیه لردر شین ضمیر مذکور خدایه راجع
بدرآید باحرف صله در تبو درباب معناسینه بدر آید قوتیه کلور دیکدر بونده کلمه
معناسینه در جزو جدن کنایتدر محصول بیت کیمک الیدن ودلندن که کلور
یعنی کم قادر در که خدانک شکری حقندن وعهده سیندن کلمه یعنی کیمسه
خدانک شکرینی کما ینبغی ادا ایده من مراد استفهام انکاریدر بوبیتله استغنا
ایلدی حقیقت شکری کیمسه اوا ایلمکه قادر اولمدیغنه زیرا هر نفسده ایکی شکر

لازم اولیجق سیاق نعمتاره لقدر شکر لازمدر اعملوا آل داود شکرا وقلیل من
عبادی الشکور اعملوا فعل امر جمع مذکر مخاطبدر آل بونده اتباع واشیاع
معناسینه در داود انبیای بنی اسرائیلدن بر نبینک اسمیدر سلیمانک
پیغمبرک باباسیدر حضرت زبور اکا نازل اولمشدر آل منادای مضافدر
انکیچون منصوبدر وداود مضاف الیه در جرّی فتحیله در غیر منصرف اولدیغیچون
شکرا منصوبدر حالیتله ویا مفعول له اولمغله ویا مصدریتله واو حرف ابتدا
ویا حرف حال قلیل از دیمکدر مقدم خبردر من حرف جر قلیله متعلقدر عبادی عبادک
جمعیدر سیوطی عقود جمانک شرحنده بکرمی ودرلی جمعینی ایراد ایلمشدر اما بو مقامه
ذکری مناسب دکل یا ضمیر متکلم وحده در شکور مبالغه شاکر معناسینه در
ومؤخر مبتدا بعضیلر دیدیلر که بو آیت آل داوده وبنیلی حکایه در یعنی بز آل داوده
امر ایلدک ودیدک ای آل داود خدایه عمل وطاعت ایلک شاکر اولدیغیکز حالده
ویا شکرانه ایچون ویا عمل وشکر ایلک شکر ایلمکله حال بو که بنم مبالغیله شکر ایدر
قوللرم آزدر یعنی شاکر قوللرم کثیردر اما مبالغه طریقیله شاکر قوللرم قلیلدر لکن
حقیقتله شاکر قوللرم نادردر والنادر کالمعدوم در زیرا حقیقتله شکر اعضاسنک
هر عضوین نه ایچون خلق اولندیسه اکا صرف ایلمکه درلر مثلا کوزی وقولغی ودلی جبرک
الشی کورمکه والسیدمکه وسویلمکه خلق ایلمشدر خالق پس بو وجهله شاکر حکم
عدمده در حضرت شیخ بیت سابقک مضمونینی مؤکد بر قطعه ایراد ایدر قطعه
بنده همان به که ز تقصیر خویش عذر بدرگاه خدای آورد قطعه لغتده بر پارچه دیمکدر
اما اصطلاح شعراده بر نظمه دیرلر که مطلعی اولمیه بنده قول وعبد معناسینه بونده
مبتدا واقعدر پس بر ادات صله یعنی زائده در ایدرلر زائد ایلمشلر همان بو لفظی بعضیلر
مفید اعتبار ایلدیلر وکلامی تحسین لفظ وتزیین کلام ایچوندر ودیدیلر بعضیلر

مرکبدر بهم ایله آندن دیدیلر بهم ادات تأکیددر آن اسم اشارت استعماله
وطبعه بو طلانمشدر به یای عربیک کسره سی ویای اصلیه ایله یک معناسینه در بهجه
اولی دیمکدر بورا ده بو معناسینه در نیک لفظنه مرادف دیدیلر غلط ایلمشلر که
حرف بیا نمازکسره له حرف ابتدادر من معناسینه ازدن مخففیدر تقصیر تفعیل
بابندن مصدردر لغتده قصلتمق معناسینه در اما بونک کبی یرلرده
اکسکلکدن کنایه در خویش واو حرف رسمیدر یعنی کتابت اولنور
اما تلفظ اولنماز نهایتی خانک کسره سی ضمیه به علده اوقولور رسم واوده
رعایتیچون خواجه واستخوان وخواست وخویشتن واولدیغی بو قبیلدندر
در عذر معروفدر فارسیجه بوزلش دیرلر کشینک اکسکلکین دیلمکه درلر
آورد فعلینک مقدم مفعول صریحیدر آورد واوک فتحیله فعل مضارعدر
آوریدندن کنه واوک فتحیله واوک ضمیله وقوبانلر فارسی بلمزمش بدرکاه
با حرف صله درقیود در باب معناسینه وکاه کاف عجمیله ادات ظرفیه در زمانده
ومکانده مستعمل لفظلر قیوبری دیمکدر اما تعظیم ایدوب قپو اوکیله تعبیر ایدرلر
عربیده جنابیله تعبیر ایلدکلری کبی معلوم اولا که الفدن وواودن ولونن صکره
های اصلیه واقع اولسه بونلرک حذفی جائزدر مثلا کاه وکه وکوه وکه ووده
وده دیلر خدایه اضافتی لامیه در ومفعول غیر صریحیدر آورد که فعل مضارع
مفرد غائبدر آوریدندن وخبر مبتدای مذکوردر بونده کتوره دیمکدر آورد فعل
مضارعدر آوردن لفظندن وبیان اشتقاق احوالینی بیلمزمش محلول
بیت قول همان اول یکدر که کندینک عمل وشکری اکسکلکندن اللهک
درکاهینه عذر کتوره یعنی عمل وشکری قصورینه اقرار واعتراف ایدوب
خدایه لعنتزار وعجز کوستره تصویر معناده همانده صکره اول لفظینی ایراد

ایدنه رائد الیمنش ورنه سزاوار خداوندیش کس نتواند که بجای
آورد ورنه واکرنه دن مخففدر که عربیده والا معناسنه در سزاوار سزیدنه
مشتق لایق معناسنه در اصلنده سزا لایق دیمکدر و وار ادات نسبتدر کی
معناسنه بحسب ترکیب لا لفظی دیمکدر بر مضاف محذوفدر تقدیری عمل
سزاواردر که آوردک مقدم مفعولیدر خداونده اضافتی لامیه در خداوند
صاحب و مالک معناسنه اسمدر و کاه اولور که عظمت و کبریا معناسنده
استعمال اولنور فتأمل و یا حرف مصدر در ضرورت وزنیچون فتحیله اوقونور
شین ضمیر خدایه راجعدر کس مبتدا کیمسه دیمکدر و ما بعدی خبریدر نتواند
مفتوحه حرف نفی در نفی حکم قصد اولنانه بر ده ما بعدینه متصل یازیلور
کی کیبی که حرف بیاندر نتواند دن بجای با حرف صله جای بونده محل معناسنه در
بنی بیرا و رودک مقدم مفعول غیر صریحیدر محصول بیت قول بکدر که خدایه
و تقصیر خدمت اظهار ایلیه بوقسه خدانک صاحبیت و مالکیتنه لایق عمل و طاعتی
یعنی اکا لایق و شایسته عملی کیمسه قادر دکلدر که یرینه کتوره حاصلی خدانک
عظمت و کبریاسنه لایق عملی کیمسه ادا ایده مز و کرنه ده حرف نفیک بیانشده
مفتوحدر و کاه اولور که مکسور اولور وکرنه دن بحانه خاکم که هستم بای رسیله
نافیه مکسور اوقومغه حکم قلت نافله نه کلور بل که مکسور اوقونانه نون نافیه
بایله یازیلور واوقورلر و بیرلر مثلا جای اسم خاصدر و زمین اسم عامدر دینلر سنه
ایجه تشخیص ایده ممش زیرا جای مطلق مکان معناسنه در و نهایتی زمین
کل و جای جزو حکمنده در انسانه و ناطق کیبی باران رحمت بی حسابش همه را
رسیده باران صفت مشبهه دن مفعول اسمدر یغمور و بیرلر زیرا باریدن
یغمقدر پس دن منسبتله یغمور اسم قلندی رحمت اسیرکمکدر بی ادات سلبدر

جوامرده مخصوص حساب مصدر در لغیر بابندن بونده سایی معناسنه در
اما علم بابندن اولنجه افعال قلوبدن اولور ظن معناسنه و مصدرلری بو صیغه
اوزره کلمز بارانک رحمته و رحمتک بی حسابه اضافتلری بیانیه لردر و شینه
اضافتی لامیه در بی حساب لفظی رحمتک باران رحمتک وصفیدر دیین غریب
تدویلمش همه جمیع معناسنه اسمدر و را حرف صله در رسیده ایرشمش دیمکدر
اسم مفعولدر رسیدندن دینلر ملاحظه سز سویلمشلردر زیرا اسم مفعول
اولدر که نائب عن الفاعله مسند اوله بو اسم فاعلیته مسنددر پس اسم مفعول
اولمغه قابل دکل نهایتی صیغه ده اسم مفعوله مشترکدر ایمدی بونک کیبی
صیغه لره ماضیدن قسم دیبو اطلاق ایلمک وجهدن خالی دکل محصول ترکیب
خدانک حسابسز و نهایتسز رحمتی یغموری یعنی رحمتی جمیع کائناته ایرشمش
حاصلی جمیع کائنات رحمتی دیارسنه مستغرقدر و خوان نعمت بی دریغش
جا کشیده واو حرف عطفدر خوان بونده واو رسمیله سفره و سینی و هر سنه که
اچنده طعام یرلر اکا دیرلر نعمت معروفدر دریغ لفظ مشترکدر حسرت
و کونیلمک یعنی قیسقنمق بیننده بونده معنای اخیر مراددر سنه اضافت
لامیه در معلوم اوله که ضمایره اضافت جمیع زمانده لامیه در و خوانک نعمته
اضافتی لامیه در مجازا و بی دریغه بیانیه جا بونده یر در ارض معناسنه مانعاً قافیه
رعایتیچون حذف اولنلدر کشیده بونده اسم مفعولدر چکلمش معناسنه محصول
ترکیب داخی خدانک نعمتی سفره سی جمیع یره یعنی هر یره چکلمشدر یعنی تمام
دنیایه و جمیع اشیایه نعمتی واصل و حاصلدر بو ایکی فقره ذو القافیتین واقع
اولمشدر بر قافیه سی همه را و همه جادر و بر قافیه سی رسیده و کشیده در
پرده ناموس بندکان بکناه فاحش ندرد پرده معروف ناموس عربیده عرض

دو قار معناسینه بندکانک آخرنده های رسمی اولانی اسمه الف ونونک جمع ویا
مصدر یعنی یای مصدر لاحق اولسه های رسمی کاف عجمیه مبدل اولور بندکانه
وبندکی کیبی پرده ناموس اضافتی بیانیه در وبندکانه اضافت لامیه بکنا
سبب وکناه کاف عجمینک ضمیله یازیق دیمکدر الفلو والنسز لغتدر فاحش
مشبهه در سؤال یرامزه وبرلرکه حدت بکا وذلیله کناه فاحش اضافتی بیانیه در
والکف وراکه فتحیله فعل نفی مستقبلدر برکاز معناسینه راده تشدید تحریفات
عوامدندر زیرا الغلط نده تشدید یوقدر نته که رشید الدین وطواط عرض تشده بیور
وحرم وفرخله سؤال ایراد ایدوب تشدید غلبه استعمالدن ناشیدر دیو جواب
لکن ضرورت وزنجیه بعض صرفده تشدید اثبات ایدرلر وعلی الخصوص که راده
محصول ترکیب خدا افلاک بنک عرض وناموس پرده سبنی یارامازکناه سببیله
یعنی اشکاره وتنها لرنده ایشلدکلر معاصی سببیله بوئلر رسوای ایلمز حاصلی
قبیح ایشلرینی اظهار ایدوب قوللرینی روسیاه ایلمز ووظیفه روزی بخطای منکر
وظیفه اسانه هرکونه تعیین وتقدیر اولان طعامه ویا رزقه درلر بر کلمه نکه آخرنده
های رسمی ویا های رسمی حکمنده اولانی ها اولسه حمزه وعمزه ووظیفه کیبی حالت
آخرنده بر همزه مجتلبه اثبات ایدرلر بونده کی کیبی روزی یا اصلیه اولنجه رزق معناسینه
عائلک خاصه اضافتی قیلندی اولور اما یا حرف نسبت اولنجه ویا وحدت اولنجه اولماز
کل حال اضافت بیانیه در بعضیلر یا حرف نسبتدر دیدیلر پس اضافت کنه بیانیه اولور
وجائزدرکه روزی دکی یا عربی اوله نسبت ایچنه وبین نامکسر نشو بلمش زیرا
یای نسبی مشدد اولور لندن غیر دیلده مخفف اولور بخطای منکر یا حرف سبب
نقیض سواید یعنی معصیت منکر کاف مفتوح اولنجه اسم مفعولدر افعال یابندیر
وچرکین دیمکدر یعنی نامشروع پس اضافت بیانیه اولور اما بعضیلر کافی مکسور

اسم

رولامع

اسم فاعل شکلنده در پس اضافت لامیه لکن بوقولده صفا یوقدر وسوف
کلامه عطا ایلم وکل ملک کبم آخرنده بر یای وحدت تقدیر اولنه خلاف قیاس اوزره
نره بانکک ضمی وراکک فتحیله فعل نفی استقبال مفرد غائبدر برمدن کسمز
یعنی قطع ایلمز دیمکدر وراده تشدید غلبه استعمالدندر خلاف قیاس اوزره ثابتدر
تحریفات عوامیه دندر وفارسی بلنلر تشدید اوقومازلر محصول ترکیب واقعی خدا
قوللرینک براعاز وچرکین خطاسی سببیله نظر ورو وظیفه سینی ویاروزه منسوب
یعنی وظیفه یومیه سینی ویا ایچ برکونک وظیفه سینی قطع ایلمز حاصلی مسبور ورونیا
قوللرینی جرائم صغائر وکبائر سببیله تعذیب ایلمز اما آخرنده کفاری مطلقا ومؤمنلر
بعضی عصیلرینی تعذیب ایدوب بعضیسینی عفو ایدر معلوم اوله که سنجک بوکتابده
دأب وعادتی بودرکه کلام منثورینی کلام منظومله تقریر وتنویر ایدر نته که بونده بو نجه
قطعه ای کریمی که از خزانه غیب ه کبرو ترسا وظیفه خور داری ه ای حرف
ندا کریم منادی ویا حرف وحدت ای برکریم دیمک اولور ویا منادی مقدر اوله
ویا خطاب خالص معناسینه اوله تقدیری ای خدا اکریم سین دیمک اوله بونده یا
ایچنه در وحدتی متضمن وکریمیده اولانی یا خطاب فردیه در دینلر عندی سهو
فارسیده ویدکلری کیبی یا یوقدر منادی محذوف وکریمی یای خطابله اکا صفتدر
خطا سویلمش زیرا بو تقدیرجه منادی کریمه مضاف اولمق اقتضا ایدر پس
یانک معناسی اولمز که حرف رابط صفت خزانه خانک کسریله خزینه معناسینه در
جمع خزاین کلور غیبه اضافتی بیانیه در وهمزه مجتلبه اضافتچون کلمشدر بو مصراع
ثانیه مرهوندر کبر آتش پرسته دیرلر عرب مجوسی دیر وترسا بته جلبا کافر
وظیفه خور وصف ترکیبیدر ووظیفه بیجی معناسنه خوردنه واو رسمیله خا
ضمیله اوقنور کرک الفلو والفسز لغتدر قافیه اجلندر بونده خا مفتوح اوقنور

رو لامعی وسمع

رو سروری

ویبن رو م نمه معناسنه در عاقل ایمش که خالی مفتوح اوقومق قافیه ضرورتیه
تخصیص ایلدیکی واری فعل مضارع مفرد مخاطبدر وار بندن مشتقدر بحسب اللغت
طوتارسین دیمکدر اما استعمالده وار لفظنه تعبیر ایدرلر مثلا مال وار دو کتاب وارد
دیرلر مالی وکتابی وار دیمک یرنه داری داشتن لفظندن مشتقدر ویبن قافیه
اشتقاقدن آگاه دکل ایمش محصول بیت ای بر کریم که با خوانی حداکه ممبسیره
غیب خزینه سندن کبر ونرسایه وظیفه یه یعنی طوتارسین یعنی کبر ونرسایه وظیفه
ییدرسین حاصلی کبر ونرسا مشرک ایکن وظیفه لرینی قطع ایلمزسین قانغی
قالدی که مؤمنلرک ٭ دوستانرا کجا کنی محروم ٭ توکه با دشمنان نظر داری
دوستان الف ونون ایله جمع اولدی ذوی العقولدن اولدیغیچون ومیم ساکن
اوقومق کرک کسر ایله اوقومق خطادر دوستانک آخرنده بر تای خطاب تقدیر ایدرلر
دوستانت تقدیرنده را ادات مفعولدر کجا قنده دیمکدر عربیده این کبیدر کنی
فعل مضارع مفرد مخاطبدر کیدندن ایلرسین دیمکدر دوستانی مفعول به
اولی ومحروم مفعول ثانیسی وکجا مفعول فیهی تو واو رسمیله کتی ده یای خطابیچون
تاکیددر که حرف بیاندر یا حرف صله دشمنان نقیض دوستاندر فعلینک
مفعول غیر صریحیدر نظر صریحی مصراع اولده استفهام انکاری متضمندر محصول
بیت ای کریم خدا دوستلرینی باران رحمتکدن وخوان نعمتکدن قنده محروم ایدرسین
یعنی ایلمزسین سن که کبر ونرسا کبی منکرلره نظر طوتارسین یعنی سنک
بخششین دشمنلره نظرک وار پس مؤمن وموحد دوستلرینی قنده محروم ایدرسین
حاشا ثم حاشا فراش باد صبارا گفته تا فرش زمردین بگستر وفراش فرش
مبالغه ایله اسم فاعلدر وتشبیهی معناسنه باد مطلقا یلدر عربیچه ریح دیرلر بیتا
کیجه برابر اولدقده مشرقدن اسن یلدر وبرلرا نشا [illegible] بیانیه در حاصلی اضافت

التام الی الخاص ودریکه اضافت یلدر را ادات مفعولدر گفته بونده ماضیدر
فهمدر سیاق وسیاق کلام مقتضاسیله اسم مفعول
وکلدی بعضیلر ظن ایلدیکی کبی علی الخصوص اسم مفعولدر وقائلی [illegible]
ویبن عرب سویلمش تا بونده حرف غرض وتعلیلدر حتی معناسنه [illegible]
عربیدر روشن نسنه یه دیر زمرد وبن زمرد دراتک دمیک و رنگنه
ضمه ایله زیاده خاصه لی بر یشیل طاشدر بر کیمسه زهرلی حیوان صوقسه
ویا زهر ویرلمش اولسه آندن ایکی ارپه اغرلغنجه سحق ایدوب ایچرسه لر
باذن الله تعالی شفا بولور وصرع او الشمش کیمسه آنی کورسه هرکز
اکا صرع او النمیه وبلانی وعقرب آندن قچارلر واو خلاف طوغور مقعده بر عورت
زحمت چکسه صاغ اولیغینه انی باغلسه لر اسان طوغوره ویلان انی
کورسه قور اولور دیرلر نیچه خاصه لری وار زبرجد ایله بر جنسدر یا حرف
نسبت ونون حرف تاکید نسبت در زمرده منسوب فرش دیمکدر
خضر واندن کنایتدر یعنی نباتات بگستر بای مکسوره فعل مضارعه الحاق
اولنسه استقباله تخصیص ایدرلر که حاله تخصیص ایدر کاه اولور که بر نسنه
مقامنده مستعملدر وکاه اولور که هر بر نسنه مقام استمرارده استعمال اولنور
وکاه اولور که هر بر محض تاکید ایچون کلور گستر وکاف عجمینک ضمه سیله وتانک
فتحه سیله فعل مضارعدر گستردن بونده دوشه دیمکدر فاعلی فراشدر محصول
ترکیب فراش باد صبایه خدا امرینله سویلمش که زمرده منسوب فرشنی دوشه
یعنی یر یوزینی یشل نبات ایله ستر ایده حاصلی یر یوزینی یشل چایر وچمنله تزیین
ایلیه ودایه ابر بهاری را فرموده تا بنات نبات را در مهد زمین بپرورد
اطفال انبات [illegible] که تو کیجه اکا طیبا دیرلر بر خدمت [illegible] حسینی

تعیین ایدرلر عربجه مرضعه دیرلر ابره اضافتی بیانیه در ابر بولت در بهاری
بهار ایلیک بازدر و یا حرف نسبت ولا ادات مفعول غرموده ماضیدن
قسمدر فاعلی خدادر بیورمش دیمکدر بنات بتنک جمعیدر قیزاوغلنجقلر دیمکدر نباتیه
اضافتی بیانیه در نبات یاشل اوته دیرلر عربیدر را ادات مفعولدر در حرف ظرف
معناسینه مهد بشیکه دیرلر فارسیجه کهواره دیرلر زمین بیر در ارض معناسینه
اضافتی بیانیه در بپرور دبای تعجبیک و واو در انک فتحه لریله فعل مضارعدر بیودر بیودیجی
بونده بسلیه دیمکدر حضرت شیخ تازه نباتاتی اطفاله و بهاری بلوردنی اطفال تربیه ایدیجی
دایه به تشبیه ایلمش محصول ترکیب داغی خدای تعالی بهار بولدی دایه سینه بیورمشی
تا نبات اطفالینی بیر بشکنده بسلیوب تربیه ایلیه یعنی باران بغدوب قیش...
مرده نباتاتی احیا ایلیه و درختانرا بخلعت نوروزی قبای سبز ورق دیرکرده واو حرف
عطف و درختان فقرا سیله معطوفدر درخت بیردر دور انها اغاجه دیرلر اکثریا یاشل اغجیه
استعمال ایدرلر ورد وفقدن و یاکسلمه کدن مسکره حبوب دیرلر الف و نونله جمعی شاذدر
الف و نونله جمع ذوی العقوله مخصوصدر غیر ذوی العقول تا ایله جمع اولور کلهها و سنبلها
کیبی را بونده حرف تخصیص در درخلدک دیمکدر اسبجاره و درخته دینلدر انک تخصیص
اولدغندن اکاه او ملمشلر بو بابده فارسیجه سور توقی به اولانی اجمالک بعضیسی حرفه
مقابله و بدل و بدی شته که بوستانک دور دیجی یابنده فقیهی کهن جامه حکایه سنده
بربیتده و اقعدر بیت و لا یل فوی باید و معنوی نه رکهای کردنش بجحت قوی بحجت
بدل بحجت دیمکدر خلعت خانک کسریله فاخر لباسه دیرلر نوروز مضافی
بیانیه در نوروز کنش برج حمله نقل ایلدوکی کونه دیرلر نته که برج میزانه ایلدوکی
کونه مهرجان دیرلر انک سکونیله حاصلی نوروز بهارک و مهرجان
کوزک ابتداسیدر یعنی اول کونیدر یا حرف نسبت قبا قفتان دیمکدر

ویا اضافتی چون کلمه در زیرا بر کلمه نک که آخری حروف علتدن برسی
اوله حالت اضافتده بر یا اثبات ایدرلر قبای سبز کیبی و بوی خوش
و حاجی کعبه کیبی سبز اضافتی بیانیه در یشیل قفتانی دیمکدر ورقه
اضافتده بو یله در ورق واوک و رانک فتحه لریله یاپراق معناسینه در
در بونده حرف صله در و بر حرف استعلا و کرده ماضیدن قسمدر فاعلی
خدادر بونده درختانی احیانی نامیه واوراقی خلعتها رنوروزیه تشبیه
بیورمش محصول ترکیب داغی درخلدک اوز زینه نوروزه منسوب خلعت
دیبو یشیل یاپراق قفتانی یلمش یعنی نوروز خلعتی دیبو درختلکک اوزرینه
یشیل بیراق قفتانی کیدورمش بو تلمیحدر اعجامک جلال الدین ملکشاه بن الب
ارسلان زماننده بر رسم سلاطین ارکانی دولتنه و اعیانی حضرتنه روز نوروزده
خلعتلر الباس ایلوب جبه و سمور ایلدکلرینه و هرکس علی قدره تازه لباسلر کیوب
ذوق و صفا ایلدکلرینه حاصلی انجامم بو کونده احیا دوننه زیاده اعتبار ایده کلمشلر
بخلعت نوروزینک معناسینی برای خلعت نوروزی دیبو و استنجاسه نوروزلق
خلعتیله دیین اصحاب المحشلردر شته سبز لفظی ورق لفظینه مضاف الملحق
جایزدر کلدر دیین اضافات احوال الدیندن اکاه وکل ایمامش و اطفال شاخ را بقدوم
موسم ربیع کلاه شکوفه بر سر نهاده بو جمله درختانه معطوفدر اطفال طفلک جمعیدر
بدی یا شینه و کدک اوغلنجغه طفل دیرلر اولدنی مسکره صبی دیرلر شاخ اضافتی بیانیه در
شاخ دال و بداقه دیرلر را حرف تخصیص شاخ طفلریک دیمکدر بقدوم با حرف
سبب و قدوم مصدر در دخول و زنی اوزرینه علم یا بنیدن موسم اضافتی لامیه در
موسم جمع اولجق معین زمانه دیرلر نته که موسم الحاج دیرلر حجاجک جمع اولدوغی
معین زمانه اکا بونده زمان معناسینه در نهایتی ربیع اضافتی تخصیص کسب المجشر

درختلکک
لا

ردجمع
ولامعی

ربیع دن مراد ربیع ازمنه در ربیع الشهور دکلدر یعنی ایلک یازه ربیع دیرلر کلاه
بورکه دیرلر شکوفه یه اضافتی بیانیه در شکوفه مطلقا چچکدر بر حرفی استعلا ایچوندر
باشلرینه نهاده قومش معناسنه یا ضمیری قسم ورسابقلر کبی محصول ترکیب
واخی خدای نیج شاخ طفللرینک ایلک یاز کلمک سببیله شکوفه کلاهی باشی اوزره
قومش یعنی فصل بهار کلمک سببیله عالم کل و کلستان اولمش خدانک قدرتیله معلوم
کفته و فرموده ده نهاده کلمه لرینه اسم مفعول معناسنی ویروب قایم مقام فاعله اسناد
قابلدر یعنی قبل خداوند دینلمش دیبورلمش والملمش و قومش دیبوزلکن سیاق
وسیاقه اوکلی انسب دیمشلر تامل بو دور فقره بو کتابک براعت استهلالیدر یعنی مشعرمند
فصل بهارده تفضیل اولدیغنه اشارتدر عصارهٔ تاکی بقدرتش شهد فایق شده
عصاره عینک ضمیله صقندیه دیرلر یعنی بر نسنه صقمقدن حاصل اولان نسنه
نه که زیتونی صقمقدن زیت یاغی حاصل اولور تاکی لفظ مشترکدر فتحله یوغورتق
بیننده که عربچه الکا حلقوم دیرلر حای مهمله نک ضمیله شراحی اما تاک چکلیه یوزم
چقانه نسنه و یا جایزدر که حرفی وحدت اوله یعنی فتحیه منسوب صقندر و یا یوزم
منسوب صقندی و یا بر دورلی قیمتک دیبره دورلی بو خزرک صقندیسی بقدرتش
با حرفی مصاحبت قدرت اصلنده مصدر در کدورت وزنی اوزره اما بونک کبی
یرلرده اللهک قضاسی و حکم ازلیسی مراددر شین ضمیر خدایه راجعدر شهد
شینک ضمی و فتحیله لغتدر اما عجم فتح شینله استعمال ایدر حاصلی کوچک بال دیرلر
پس تابد نه شکر قشی مراد اولنور و یا قطر نبات اما تاک ایدنه حلقوم مراد اولور
شهد دن کوچک بالی مراد اولدر و حلقوندن آری بو غزی نیه با بال ارو سنی
ازهار و اشجار و اصناف اوراق و اثمارک مولانوب ... غسله
اولماغه قابل نسنه ایله شکمینی پر ایدوب و پشکنه کلوب شکنده اولان

نقشنی

نقشینی عصیر المیکله یعنی صقمقله استفراغ المعالک نچکه ده ترتیب ایلدیکی خانه لری
ممتلی ایدر پس قدرت خدا ایله ازاجق زمانده شهد فایق اولور ظهیر فاریابی نک معنایه
اشارتی بو مرشحدر بدان غرض که دهن خوش کنی زغابت حرص شسته
منتر صیدکه فی کند زنبوره فایق فاق یفوق دن یعنی نصر بابندن اجوف واوی سنک
اسم فاعلیدر علی معناسینه فاق علی اقرانه دیرلر یعنی برکسه شرف و کمالده
اقرانی اوزره زیاده اولسه و المره غالب شده ماضیدر قصد رسنده یعنی اولمق
صیرورت معناسینه محصول ترکیب تاکه منسوب صقندی و یا بر دورلی تاکک
صقندیسی خدانک قدرتیله شهد فایق اولمش ایکی معنا ایله یعنی شکر اولمه
کوره و عسل ثانیه کوره و تخم خرمایی بتربیتش نخل باسق گشته تخم بوغدی چکردک
دکدر خرمایه اضافتی لامیه در خرما معروف بتربیتش با حرفی مصاحبت تربیت
مصدر در تفعیل بابندن بر نسنه یی بسلمک شین خدایه راجعدر نخل بوغده خرما
اغاجیدر باسق اوزون دیمکدر گشته ماضیدر قصد اولمش دیمکدر صیرورت معناسینه
معلوم اولا که گشتن ذکر ایده که کاف عجمیله اصل لغتده دونمک معناسینه در یعنی
دونمک و مولویلر کبی دونمک و بر صورتدن دونمک و دولاب کبی دونمک پس انقلاب
و صیرورت معنالری بونلاردن ماخوذ در فتامل شده و گشته اسم مفعول
طوتانلر معنا جانبنه ناظر دکلدر ایمش محصول ترکیب واخی خدانک تربیه سیله
خرما چکردکی اوزون خرما اغاجی اولمش خرما اغاجنی تخصیص بالذکر ایلدیکی زیرا انک
اوزون اوزدکلی اغاج اولماز قطعه ابر و باد و مه و خورشید و فلک درکارند
تا تو نانی بکف آری و بغفلت نخوری ابر بولوت باد یل مه ماهدن مخفف آی دیر
قمر معناسینه خورشید کونش بالکز خور ده دیرلر شید ده فلک کوک در حرف
ظرف کار ایش در فعل معناسینه نون و دال ساکنه بونک کبی یرلرده ادات جمعدر یعنی

سیبین و تانک جمعیدر مفرد مراد اولسه کارست دیردک فتأمل تا حرف تعلیل
توسن دیمکدر انت معناسینه تانه انکک دیا حرف وحدت یکف با حرف صله
لفظی فارسیده را آیه معناسینه یعنی ال آیه سی عربجه راحه دیرلر آر فعل
مفرد مخاطبدر آر بدندر که مخففدر آوریدندر که مضارعی آورد کلور فتأمل
واو حرف عطف یای ساکنه ونه حکره کلدوکیچون واوله همزه بیننده تلفظ
نته که عز وجل ده بویله ایدی بغفلت با حرف مصاحبت غفلت معروف نخوری نونه
حرف نفی حکمدر انکچون متصل یازیلور خوری واو رسیله فعل مضارع مفرد مخاطبدر
بیمیه سن دیمکدر یعنی بیلمیوب نخوری یعنی باء استقبالیه ایله استفهام انکاری اولمغله فاعل
دیدیلر امّا بو قول التفات اولنماز هر کیمدن صادر اولورسه محصول بیت ابر و باد
و فلک ابشده دیرلر یعنی ابر یلیسی بر ایشده و خدمتده ثابت در حاصلی ابر یعنی
تعیین اولنشدر تاکیم سن بر اتمک اله کتوره سین واول اتمکی غفلتله یمیه سین اتمک
اله کتورمکدن مراد کسب وتحصیلدر یعنی خدا اونلاری سکا خدمتکار تعیین ایلمشدر
تاکیم سن بو واسطه ایله خدایه عبادت وطاعت ایلیه سین ٭ همه از بهر تو سرگشته
وفرمان بردار شرط انصاف نباشد که تو فرمان نبری ٭ بهر باتک فتحی ده با تک
ادات تعلیلدر لاجل معناسینه لازم الاضافه اولانه الفاظدندر سرگشته وصف
افاده ندر بحسب لغت باشی دونمش دیمکدر اما استعالده متحیر و بی قرار
فرمان بردار ده وصف ترکیبیدر داریدندر لغتده فالدرمق معناسینه دربرداشتن
اما استعالده کوتورمکله تعبیر ایدر بو بیرونی فالدریجی یعنی کوتوریجی وطوتیجی معناسینه بردار
برداشتندن وبرو ندن اخذ ایدنلر خطای فاحش ایلدیلر شرط انصاف شرط
معروف شرط لفظی فارسیده اکثر محلده لایق معناسینه مستعملدر ویبرایکتر
سویمکله مقیددر انصاف عدالت دیمکدر وا افتاد الا فتقه ورنباشد فعل نفی

مستقبل

مستقبل وربا شبیدندر وکول واولماز معناسینه ورکه حرف بیان فرمان
بوبروف معناسینه نبری فعل نفی استقبال مفرد مخاطبدر بریدندر ایلمامک
بروندندر دیبیلر احوال استنفاق بیلمزلرمش محصول بیت بلیت اولده مذکور اولان
اشیانک جمیع سنکیچون سرگشته ودلر وفرمانه پزیر در وخدمتکه بی قرار ودبی بی نانده
یعنی خدا اونلاری سکا خدمتکار ایلمشدر که سن اتمک خدمتنده ثابت و قایم اولاسین
پس شرط انصاف دکلدر که سن بو بیرقی طوتمایوب فرمانه پزیر اولمیاسین حاصلی
افلاکی کواکبله وارضی حیوانات ونباتات ومعادنله سکا طفیل خلق ایلمشدر ایمدی
عظیم نعمت بیلوب خالقک امرینه امتثال ایدوب مامور کله عامل اولمق کرکسین
فرمان بردار ترکیبده برتحسین لفظ انجیچون کلمشدر ودیین لغت احوالندن اکاه دکل
ایمشر وفتاکیم حضرت شیخ ذکر تحمید وتحریض عبادت وترغیب شکر وتنبیه عجز
وقصور وا علام تقدیر ارزاق وبیان طریق توکل وتبیین عجایب قدرت الهیه دن
فارغ اولدیسه الطاف حقک ذکری بیاننده تصلیه یه شروع ایدوب بیورر که در
خبر ست بو مقدم خبر در مؤخر مبتدایه که هر که یکی در ارسد و ر کائنات و مفخر
موجودات ورحمت عالمیان وصفوت ادمیان وتتمه دور زمان محمد مصطفی علیه
الصلوة والسلام سرور اولو معناسینه در کائنات بونک کیبی یرلرده مخلوقات
مفخر اسلنده مصدر میمیدر اما بونک کیبی یرلرده مشول ذاته ویرلر که انکله فخر ایدرلر
نازلنورلر موجودات دنیاده موجود اولان اشیا دن عبارتدر عالمیان عالمک
بودر که یا حرف نسبت اوله والف ونون ادات جمع اوله پس حروف نلثه لا مجموع
وتینیلر عندی سوبلشلر عالمیان اهل عالم دیمکدر صفوت ساده جمع کاللث جایزدر
مادام که نایله درآما تا دن معرا اولسه فتحه ایله انجق خالص معناسینه ادمیان
کیبیدر یا حرف نسبت اولمعه ایا انعاب صبیانده ادمی انسی وانسان مردم

ادمی والنسئ بابلة الف انه مرادف طوتمشدر پس بوندن ظاهر اولورکه با اصلی
اوله والعلم عند الله تتمه مصدر در تفعیل بابندن شول نسنه یه دیرلرکه بر شیئ انکله
تمام اوله نته که دائرهٔ نبوت وجود شریفلریله تمام اولمشدر که لا نبی بعدی بیورمشدر
دور زمان یعنی دائرهٔ زمان اضافتی بیانیه در آما تمنا فاتحسن لامیه لر در قائل
محمد مصطفی ما سبقه عطف بیاندر محصول ترکیب حدیث فه وارد و ثابت اولمشدر
کائناتک اولوسیدر و موجوداتک مفخریدر و اهل عالمک رحمتیدر و ادم اوغلرینک
صافی و خالص و کزیده سیدر و دور زمانک تتمه سیدر که بو مذکور القابله ملقب
مصطفادر علیه الصلاة والسلام بیت شفیع مطاع نبی کریم ٭ قسیم جسیم بسیم وسیم
٭ بیت لغتده اوه دیرلر اما اصطلاحده ایکی مصراعدن مرکب نظمه دیرلرکه آخرلری
متوافق اولسون ذکر که اولماسون و مصراع لغتده قپو قناد ینه دیرلر اما اصطلاحده
یارم بیته دیرلر پس بونده بیت بر ینه شعر یازلمش معنای بیتدن آگاه و کونکلدن مشعر
شفیع صاحب شفاعتدر دیمک اوله و یا مقبول الشفاعت فعیل بمعنا فاعلدر
و یا مفعول مطاع اسم مفعولدر افعال بابندن اطاعت اولنمشدر یعنی انس
و جن انکا اطاعت ایلمشلر امرینه مطیع اولمشلر نبی اصلی نبأ در فعیل بمعنی فاعل
نبأ انبئی یعنی ضرب بابینک مهموز اللامندن همزه یا یه دونوب ادغام اولنمشدر جمعی
انبیاء و نبأ کلور فعلاء وزنی اوزره شرفاء دکرتا کبی مخبر معناسینه یعنی
خدادن قوللرینه خبر ویریجی و کتوریجی معناسینه جائزدرکه نبوة و نباوتدن اوله
یعنی یوکسک یره دیرلرکیبی پس نبینک معناسی شرف علی الناس دیمکدر
زیرا شرف رفعته دیرلر مذکور معنالر لغویدر اما اصطلاحده فتوحات مکیه ده
نبی شول ذات شریفه و عنصر لطیفه دیرلرکه انکا بطریق الوحی من عند الله
بر شریعت نازل اوله که اول شریعت انک خدایه تعبدینک کیفیتی بیانی

متضمن

متضمن اوله اگر اول شریعتله غیره مبعوث اولورسه رسول دیرلر تم کلام کریم
الوده یکلرده نقیض لئیم در که معناسی الجقدر اما اصطلاحده سمیح یعنی جومرده دیرلرکه
اخلاق مرضیه و اطوار سنیه ایله محلی و مزین اوله قسیم قسامتدن اولورسه حسن
الوجه معناسینه فعیل بمعنی فاعلدر اما قسمتدن اولورسه فعیل بمعنی فاعلدرکه قسمت
معناسینه یعنی دنیاده علوم و معرفتی و حکمتی امتی بینده و آخرتده رحمتی و شفاعتی
تقسیم ایدیجیدر جسیم لغتده ایری کوده لی مجسم معناسینه در اما بونده مراد عظیم القدر
والمرتبه در روایتدر که اول حضرتک شول معجزه سیندانندرکه اعتدال قامتله
هر نه دکلو اوزون و کوده لو و بویلو کیمسنه نک یاننده واقع اولسه اندن بلند و عالی جسیم
کورینوردی انبیادن هیچ برسی جسامت بدنله موصوف دکلدر دینلر عجب بو قدر بیکک
انبیانک جمیعی بیلمزلردیکه بو حکم جزم ایلدیلر بعضیلر طول قامتی حضرت آدمه اسناد
مشهوردر اما آنده اقتصد بیلورم پیغمبری بسیم کولج یوزلی معناسینه در خندان روی
معناسینه اولمقده جائزدر و بو رشتلردرکه بن لطیفه ایدیجی اتم اما طوغریدن خبری نسنه
سویلمزم و تفصیلده روایت ایلدیکه شویله محکم کولدیکه مبارک اوودیشلری
وسیم وسمدندرکه علامته دیرلر یعنی مبارک ارقه لری نبوته نشانلمش ایدی
مبارک الینک شو بریندن کتف باشوله که علامت صدق رسالتدرکه کتابلرده
نور نبوت حضرت آدمدن انتقال ایلدی حضرت شیثه واندن سائر انبیایه نقل ایده رک
حضرته واصل اولدی و سیم حسن الوجه معناسینه در کلور مصراع ثانیده واقع اولان
الفاظ تجنیس مطرف اسلوبی اوزره در یعنی اول حرفندن غیری حرفلری بر در ...
علم و قلم و سلم بویله در معلوم اولاکه بو الفاظ نکرده خبر قبیلندن در یعنی او شفیع مطاع
نبی کریم الخ حاصلی محمد مصطفی بو اوصافله موصوف و بو القابله ملقبدر بیت چه غم
دیوار امت راکه باشد چون تو پشتیبان   چه باک از موج بحر آنرا که باشد نوح کشتیبان

چه جسیم عجمینك کسری و های رسمیله نه دیمکدر و ذوی العقولك غیرنده مستعمل لفظدر
دیوار معروفدر عربچه جدار دیرلر امته اضافتی بیانیه در را ادات صله و یا معنای بونده
که حرف بیانیه و یا حرف تعلیل باشد فعل مضارع مفرد غایبدر باشید بدنمه
اوله معناسینه در چینه واو رسمیله ادات تشبیه در پشتیبانه پشت ارقه در ا
ضرورت قافیه ایچینه یای نسبت اولمقده قابل در بعضی نا وبیله و بان ادات فاعلدر
معناسینه نته که دربان قپوجی و شتربان دوه جی یه دیرلر اولور کیده بعضی بیالرده
دیمکلر بید بحسب لغت ارقه صقلیجی اما بونك کبی بیرلرده ظهیر و سند مراد در باك
ایمنمك یعنی قایرمق عربچه مبالات دیرلر ما اباکی دیرلر قایرمام دیمك پیرده موج
ویکز تلازی عربیدر بحر اضافتی لامیه در ان اسم اشارتدر مفعولدر که تقدیری
ان کسرادر را ادات صله در یا کیبی که حرف رابطه صفت کشتیبانه
کشتی یای اصلیه ایله کیمیه دیرلر عرب سفینه در وبان ادات فاعلدر سالیق
کیبی کیمیجی دیمکدر عربچه ملاح دیرلر ایکی صیغه ده بان ادات نسبتدر دیاین غفلت
ایلدی محصول بیت نه غم امت دیوارینه یعنی امته استفهام انکاریدر یعنی
غم یوق زیرا سنك کیبی سند و ظهیری وار و کز موجنده نه باك اول کیمیه که
حضرت نوح کیمیجیسی اوله حاصلی بدر امتك که سنك کیبی سندی و شفاعتکری
اوله اول کیمه جهنم عذابندن نه قورقار یعنی قورقماز نته که نوح پیغمبر کیمیجیسی اولانه
کیمیه طوفان موجندن باك ایلمز یعنی پروا چکمز نظم بلغ العلی بکماله کشف الدجی بجماله
بو نظم بحر کاملك اوچونجی عروض و ضربندندر یعنی عروضی و ضربی مجزودر یعنی هر مصراعی ایکی
متفاعلن کلور الا دوردنجی مصراعك اولی مضمر کلور یعنی مستفعلن بلغ فعل ماضی مفرد مذکر
غائبدر فاعلی تحتنده مستتر ضمیر محمده راجع ایدر و دیمکدر علی عینك ضمی و لامك
فتحیله مفرد و جمع بیننده مشترك صیغه در مفرد اولنجه شرف و رفعت معناسنه در تقدیرا منصوب

مفعولیدر بلغ نك اما جمع اولنجه علیا نك جمعی اولور عینك ضمی و لامك سکونیله که
اعلانك مونثیدر پس بو تقدیرجه بر موصوف تقدیر اولنور مراتب و درجات علی دیمك
اولور علی العلیه یازلسه مفرد اولور رفعت معناسینه کلور عینك فتحی و ضمی جائزدر دینن
العلیه یازلسه عینك فتحی جائزدر دیدکنده نظر وار تامل بکماله با حرف جر معنای سببیتی
متضمن بلغ یه متعلق و ضمیر مجرور محمده راجعدر کشف فعل ماضی مفرد مذکر غائب
آچدی دیمکدر دجی ده دالك ضمیله و جیمك فتحیله مفرد و جمع بیننده مشترك لفظدر مفرد اولنجه
شدت ظلمت معناسینه اولور جمع اولنجه دجیه نك جمعی اولور کیجه قرانقلری یعنی کفر
ظلمتنی و کیجه قرانقلغنی اچدی بجماله بکماله کبیدر اعرابده و تعلقده محصول بیت حضرت
محمد کمالیله درجات و مراتب علایه ایرشدی یعنی سر حلقه انبیا اولمق مرتبه سنه واصل
اولدی کفر ظلماتینی جمال ایمانیله و اسلامله کشف ایلدی و دیمکدر حسنت جمیع خصاله
صلوا علیه وآله حسنت فعل ماضی مفرد مؤنث غائبه کوزل اولدی دیمکدر جمیع
دیمکدر خصال خای معجمه نك کسریله خصلتك جمعیدر خلق و خو معناسینه در حسنت
فعلینی جمیعه اسناد و خصاله اضافتله تانیث اخذ المکث اعتباریله در زیرا کل جمع
مؤنث در و علی الخصوص که جمع لفظنده معنای جمعیت ملحوظدر ضمیر کنه محمده راجعدر
صلوا فعل امر جمع مذکر مخاطبدر صلوات کتورك دیمکدر علیه جار و مجرور صلوا یه متعلقدر
وآله ضمیر مجروره معطوفدر بر حرف جر تقدیر یله و یا علما کوفه مذهبی اوزره در که آنلر اعاده
جارسز عطفی تجویز ایدرلر محصول بیت حضرت محمدك جمیع اخلاق و اطواری کوزلدر
زیرا حضرت قرآنده انك لعلی خلق عظیم بیورلشدر پس بو بیله اولنجه اکا صلوات کتورك
آلینه اصحابنه داخی زیرا بیورلشدر اذا صلیتمونی فعمموا الامی چلبی صلوا فعل ماضی مذکر
جمع مذکر غائب در دیمش اما معناسینی صلوات کتوردیلر دیمش پس بو خطا ایلدی بلکه
سهو قلمدر و یا ناسخ اولکك والا لامی اولی مقامده دکلدر که اندن بو بیله خطا قصد بیله صادر اوله

پس بو خطابی ذات لا معی یه اثبات واسناد ایلمک مرتبه سینی تشخیص ایلمکدر

کلور که هرکه که یکی از بندگان گنهکار پریشان روزگار دست انابت باب اجابت

درگاه حق جل وعلا برداره که بونده حرف رابطه مبتدا اولان خبردر زیرا در خبرست

خبره هرکه مؤخر مبتدادر بونده احاطه افرادایچون اولان کل معناسینه دروکه کاف عجمیله

فتحیله گاه وزن مخفف وقت معناسینه دروکه حرف بیانه دروقت که دیمکدر یکی برسی

اما یکیک یاسز برد یمکدر بندگان بنده نک جمعیدر قوللار دیمکدر بو جمعک سابق

سی بیانه اولمشدر گنهکار گناه وزن مخفف وکار کاف عجمیله ادات فاعلدر

معناسینه ستمکار وجفاکار کیبی بو کاف لری عربی طلونامز عجب طلو تعویذ طبع ایمشلر

هیچ وما غلط نده فارسی لذتی یوق ایمش پریشان روزگار وصف ترکیبی اف

پریشان ویراکنده کاف عجمیله داغوق دیمکدر روزگار خلاف قیاس اوزره ایام وزمانه

معناسینه در پریشان روزگاری ترکیب توصیفی طلونانه فارسی غریب بیلورمش

روزگاره مرادا احوال واطوارى پریشان دیمکدر واضافتلر بیانیه لردر روزگار

معناسنی پریشان روزگار لو دیین و پریشانه لفظی روزگار لفظنه مضاف

جائزدر دیدیکی ایکی تقریرده بیله خطا ایلمش دست انابتنده بو یله در بعضی بیانیه در

انابت افعال بابنده مصدردر رجوع معناسینه یعنی ایلدوکی گناهدن پشیمان اولوب

توبه ورجوع ایلمکی باب اجابت با حرف مصاحبت مبتدا وموجوددر رجا معناسینه

اولورکه ضرورت وزنیچون هیمه شدیدیدر لرپس تشدیدی وتخفیفی جائز دیلین اجمال

ایلمش اجابت اضافتی مصدرک مفعولینه اضافتی قبیلندندر قبول اولنمق امیدیله بدرگاه

با حرف صله وبا حرف ظرف درگاه جناب کیبی قپو اوکی دیمکدر اگرچه اصلنده قپویری

تشکرسابقا مفصل بیان اولندی حق بونک کیبی یرلرده خدا معناسینه در جل وعلا

تعبیری قبیلندندر برداره فعل مضارعدر برداریدن بونده قالدره دیمکدر

هرگاه که

هرگاه که احوال پریشانی گنهکار رفتلردن بریسی توبه واستغفار ایلینی یعنی توبه

واستغفار ایچون قبول اولنمق امیدیله خدادرگاهینه ایلینی قالدره ابردلخاصه دردی

نظر نکند ایزد وهمزه نک وزاننک کسریله خدا معناسینه درنکمدی دیمکدر ودرحرف

با معناسینه دری واوک فتحیله ضمیرغائبیدر اوکیبی هوهوی معناسینه نظر نکندک مفعول

صریحی درد ودروی غیرصریحی نکند فعل نفی مستقبل در ایلمز معناسینه تحصیل علوم

ومعارف ایچون سیاحت زماننده کلستانک بو مقامینی اشکال ایدوب اکا

بر علما اعجام ومشایخ کبار الرینه عرض العیوب دیردم بو کلام شریف الی کورسنزکه

معصیب المبین قدلرک اولکی وایکنجی توبه واستغفاری خدا قتنده مقبول اولمیه

پس حضرت آدم وحوا وحضرت داود وبعض انبیا واولیا بو حکمک تحتنده میندرجی

دکلمی اگر دیرسنک که مندرجدر اندراجی ندن معلوم دیو ذرلدوکه بو ایکی فعل یعنی

نکند واعراض کند معنای شرطیی متضمندر یعنی اگر نظر نکند واگر اعراض کند وتوبه

اوجه وکلا اولدوغینک سری بو درکه اولکی وایکنجی توبه قبول اولمز سه اوچنجی توبه

البته مقبول اولور دیو جواب ویردیلردی پس بو یله اولنجه اشکال قالمز

ومعنا مستقیم اولور فتامل معلوم اوله که کلستانک قدیم نسخه لرنده که هرکه

یکی از بندگان واقعدر واکثرینده که یکی دوشمش اما رابطه سز یکی ندرنله واقعدر پس

قدیم نسخه لره مخالف باز اندمعنای مستقیمه مخالف باز مشدرقته بر کارکاف عجمی

ادات مبالغه در صیغه ماضینک آخرنه لاحق اولور مبالغه فاعل معناسینه

رب معناسینه وافرید کار کیبی خلاق معناسینه وگاه اولورکه امر صیغه سنی آخرنه

اولور امرزگار کیبی غفور وغفار معناسینه وآموزگار کیبی کثیر التعلم وکثیر التعلیم

وبابن زیاده خطا سویلمش زیرا کار اسمه مخصوص لفظدر فعله هرگز داخل اولماز

ولو ذکر ایلدوکی الفاظ اسماء مصادر در افعال دکلدر و ویردوکی معانیدنده

معلومدر بردار ولغظنده بری حرف استعلا ودار دی واشنن دنی الدب بوقارة
طوتمق معناسینی ویرلمعنای لغویلری اسنادوده ایوجه طوتمشلر بازشن
بخواند باز بونده کنه معناسینه دروشین ضمیر بنده کنهکاره راجعدر بخواند فعل
امر مفرد غایب یعنی طلب مغفرت دعفر ابله یه باز اعراض کند یعنی ایزد تعالی
اعراض کند حاصلی اعراض ایدرسه دیمکدر بازش بتضرع وزاری بخواند تضرع
وزاری عطف تفسیریله وزار تضرع انکلدی معناسینه در یعنی کنه عبد مذنب
تضرع وزار بلغله دعوت عفو ومغفرت ایلیه بعضیلر اکی بخواند فعل مضارع حاضر
اما اولی بودر که بخواند ایکی یرده بیله امر غایب صیغه لری اوله زیرا صیغه ده فعل
امر غایب مستتر کلور درحق سبحانه وتعالی کوید یعنی خدای تعالی دیبه یعنی تقریر عبد
توبه ایدنجه خدا دیبه یا ملائکتی قد استحییت من عبدی ولیس له رب غیری یا
ندا ملائکه تانیه دن سمز لغتدر ملککک جمعیدر فرشته لر معناسینه قد بونده حرف
تحقیق در استحییت فعل ماضی نفس متکلم وحده در استفعال بابندن اوتاندم
دیمکدر من حرف جر استحییت فعلنه متعلق عبد قولدر بنده معناسینه ویا ضمیر
وحده محلا مجرور مضاف الیه در ولیس واو حرف حال لیس فعل دافعال ناقصه
غیری تقدیرا مرفوع اسمی وظرف فاعلیله محلا منصوب خبری محصول ترکیب
تعالی دیبه ای بنم فرشته لرم تحقیق قولمدن اوتاندم حال بوکه انک بندن غیری
یوق فقد غفرت له تحقیق بن انی یرلغدم دیمکدر معلوم اوله که حیا …
ان نه عارض اولانه تغیر وانکسار در پس خدا حقنده حیادن امید المکی ترک
المکدن مجازدر یعنی بن قولمی نومید المزم حاصلی عقوبته مستحق اولمشیکن ترک
عقوبت ایلدم دیمکدر دعوتش را اجابت کردم وحاجتش را براوردم دعوتش
شنیدن بنده یه راجعدر ایکی فقره ده بیله براوردم حاصل ایلدم دیمکدر بوفارسی

دیمک

دیمک وکلدر معلوم اوله که میم ضمیر فعل آخرینه لاحق اولسه ضمیر مرفوع معناسنه
بونده کی کبی که از بسیاری دعاو زاری بنده شدم همی دارم که حرف تعلیل سبیله
چون معناسینه در ویا حرف مصدر وهمزه مجتلبه اضافتیچون کلمشدر زاریه ده بویله
شدم اسعدر حیا معناسینه همی یای تاکیدیله ادات حالدر اکثر نسخه ده همی شرم
دارم دوشمش وبعضنده باز یلن کبی واقع اولمش محصول ترکیب دعوتنی
قبول ایلدم وحاجتنی حاصل ایلدم زیرا قوللکنک چوقلق دعاو زاریلغندن اوتانورم
بیت کرم بین ولطف خداوندکار کنه بنده کرده است او شرمسار کرم بینک … مقدم
مفعولیدر وبین فعل امردر بنیسیدندن دیدندن دکل بعضیلر ظن ایلدوکی کبی لطف کرمه
معطوفدر ضرورت وزنیچون ارالر مفعول اولدی کرم الکه ولطف ملابسته دیرلر و
لامیه در خداوند خداوندکار افندی معناسینه در وبزرکوار ده دیرلر کنه کناه دنی
مخففدر کرده ستک مقدم مفعولیدر کرده ستک اصلی کرده است در ضرورت
وزنیچون همزه ای رسمیله همزه مجتلبه حذف اولنمشدر زیرا ادات خبر فعله داخل
پس کرده بونده ماضیده قسم درایلمش معناسینه واو حرف حال او ضمیر غایبدر
معناسینه شرمسار اوتنک کبی یرلرده مبالغه افاده ایدر صفت مشبهه کبی
اوتانغان معناسینه محصول بیت خداننک کرم ولطفینی کور که قول کناه ایلمشدر
حال بوکه اول شرمسار در نته که یحیی ابن معاذ رازیدن روایت اولنور که انشاکی
دعظده بیوررمش که سبحان من یذنب العبد ویستحیی هو عاکفان کعبه جلالش
بتقصیر عبادت معترفند که ما عبدناک حق عبادتک عاکف ملازم ومقیم معناسینه
والف ونون ادات جمعدر اسلوب عجم اوزره کعبه اندادی جلاله اضافت بیانیه
وجلال عظمت معناسینه دروشین خدایه راجعدر بتقصیر با حرف صله وتقصیر تفعیل
بابندن مصدردر اکسکلک معناسینه عبادت اضافتی لامیه در یعنی مصدرک مفعولینه

اضافتیدر معنیٰ قند افزا ایدیجی لردر که حرف بیانه اعتراف ما حرف نفی عبد نا فعل
ماضی متکلم مع الغیر وکاف ضمیر منصوب متصل حق عبادتک اصلنده عبادة
ایدی پس صفتی موصوف اوزره تقدیم ایدوب مضاف قیلدیلر مبالغه ایچون اضافة
صفت الی الموصوفدر وکاف خطاب ضمیر مجرور متصل در محصول ترکیب خدانک
عظمتی کعبه سینه ملازم و ناظر اولانلر عبادتلری اکسکلیکینه مقرّ و معترفلردر که
بیز سکا کرچک عبادتله عبادت ایده مدک دیو یعنی سنک اولولغیکه لایق و شایسته
قوللق ایده مدک دیکدر و اصفان حلیه جمالش تحیر منسوب که ما عرفناک حق معرفتک
واصفان اسم فاعلدر ضرب بابیندن مثالندن وصف ایدیجیلر دیکدر الف و نون
ادات جمعدر حلیه یه اضافتی اسم فاعلک مفعولنه اضافتی قبیلندندر جماله اضافت
بنائیه حلیه زینته دیرلر یعنی بزک تحیر با حرف صله تحیر تفعل بابندن مصدر
متحیر اولمق حاصلی حیرته دوشمک منسوب اسم مفعول که حرف بیان
تحیردر ما حرف نفی عرفنا فعل ماضی متکلم مع الغیر وکاف ضمیر منصوب متصل
مفعولی حق معرفتک حق عبادتک کبیدر اعرابده محصول ترکیب داخی خدانک
کوزللکی ترکینی یعنی کوزللکینی وصف ایدیجیلر حیرته منسوبلردر یعنی متحیر اولوب
سویلیجیلردر که بز سنی سکا لایق و سزاوار بیلکیله بیلمدک حاصلی سنی سکا
لایق بیلکیله بیلن کمسنه یوقدر نته که ابن سینا رحمه الله دیر
اعتصام الوری بمغفرتک عجز الواصفون عن صفتک تب علینا فاننا بشر
ما عرفناک حق معرفتک ° کر کسی وصف او ز من پرسد ° بیدل از بی نشان
چه کوید باز کر حرف شرطدر اکر دن مخفف کس کیمسه دیمکدر شی و بن
بیلمز مثلر زیرا کشینیه کاکا دیرلر غریبدر یا حرف وحدت وصف او اضافتی
مصدرک مفعولنه در زای مفرده اندن مخففدر من معناسینه من مینمک

فنجله بن دیمکدر اما معناسینه پرسد فعل مضارعدر پرسیدندن صورر دیمکدر
بیدل زبون زمره لرندن عاشقه دیرلر بونکی کیبی یرلرده واله و حیران مراد دکل
معروف چه نه دیمکدر ادات استفهامدر کوید فعل مضارعدر کوییدندن بولنه
نه دییه و نه سویلیه دیمکدر باز لفظ مشترکدر اسمله فعل بیننده اسم اولنجه
کنه نیجه معنا بیننده مشترکدر اما اسلوب ترجمه مناسب و ملایم اولانی اولدر
بونده ادات تأکید اوله اکرچه تکلفله داخی وکیرو و آچیق معنالرینی ویرمکه
قابلدر فتأمل محصول بیت اکر بر کیمسه خدانک وصفنی بندن صورر سه یعنی
بکا حقیقتله خدایی وصف ایله و یر سه عاشق واله و حیران جانانی بی نشانی
نه خبر سویلیه و نه نشانه ویره یعنی کما ینبغی ذات شریفنی وصف ایده مز
عاشقان کشتکان معشوقند ° بر نیاید ز کشتکان آواز ° کشتکان جمعیدر
های رسمی کاف عجمیه ابدال اولنمشدر و بلنمشلر دیمکدر معشوقی معروف
و نون و دال جمع معنی جهتنده کشتکانه مقیددر بر نیاید بحسب اللغة بو فارسی
کلمه دیمکدر اما استعمالده چیقماز دیمکدر معلوم اولا که بر کلمه سنک که اولنده همزه
یای استقبالیه و یا میم ناهیه و یا نون نافیه اوله و اصل اولسه همزه یایه ابدال اولنور
بیا و میا و بیا بدو نیاید کبی فاحفظ آواز و آوازه ایله و ز اسمدر صوت معناسنه
صوت دیرلر محصول بیت معنی جهتنده بیت اولک مضموننی تأکید ایدوب
عاشقلر معشوقک مقتوللریدر پس مقتوللردن آواز چیقماز که انی وصف ایده لر
یعنی وصفینه قادر دکللر معشوقند کبیلرده نون و دالک ما قبلینه بر همزه اصلیه
تقدیر ایدلرز ایدر تقدیر ایلمشلر یکی از صاحب دلان سر بجیب مراقبه فرو برده
بود و در بحر مکاشفه مستغرق شده صاحب دل اهل قلب دیمکدر اولیاء الله دن
عبارتدر و دیدیلر که صاحب دلدن مراد شیخ حضرتلری کندیلری سر فرو برده

فنجله

مفعول صریحی و بجیب غیر صریحی جیب یقایه دیرلر و فارسیجه کریبان دیرلر
مراقبه اضافتی بیانیه در مراقبه خداوندن فیضه طالب و راغب اولمغه دیرلر
فرو برده بجیب اللغة اشاغه ایلتمش ایدی دیمکدر اما اصطلاحده باشین یقایه
چکمکدن عبارتدر زیرا که اهل حال اولان صوفیلرک عادتیدر فرو برده ماضیدر
قید روبود حکایت حال ماضیه در حرف صله بحر دریا مکاشفه احوال غیبیه
اطلاعه دیرلر و اضافت بیانیه مستغرق اسم مفعولدر استفعال بابندن غرق
اولمش دیمکدر شده ماضیدر نفسم در اولمش دیمکدر صیرورت معناسینه محصول
ترکیب صاحب دل اشارتده بریسی باشینی مراقبه یقاسینه ایلتمش ایدی
عادتلری اوزره واخی مکاشفه دریاسینه مستغرق اولمشیدی یعنی عالم کشفده
طالمشیدی انگاه که ازان حالت بازامد یکی از اصحاب بطریق انبساط گفت
ازان بوستان که تو بودی ما را چه تحفه کرامت آوردی انگاه آن اسم اشارت
وگاه کاف عجمیله وقت معناسینه در که حرف بیانی بعض نسخه ده انگاه که برینه چونکه
واقع اولمش ازان حالتدن مراد عالم مکاشفه در بازامد کیرو گلدی یعنی عالم
صحوه گلدی حاصلی اول عالم مکاشفه دن بو عالمه گلدیکی بایله بریسی دیمکدر
اما یا سز بر دیمکدر اصحابدن مراد بونک کبی برلرده مریدلردر بطریق با حرف مصاحبت
و طریق یولدر انبساط انفعال بابندن مصدر در بونده گستاخانه دیمکدر ملاطفه
و مزاح طریقیله دینلر محلنه مناسب سویلمشلر زیرا مرید شیخنه کرامت دیلمک
گستاخلقدر علی الخصوص که مزاح طریقیله گفت فاعلی یکی از اصحابدر بوستان
واوله عجمی و واوسز عربیدر که حرف رابطه صفت تو بودی یعنی اول بوستاندن که سن
انده ایدک مستغرق اولدیغی عالم مکاشفه دن تعبیر در ما را بیزه دیمکدر بیزه در معناسینه
را حرف صله در یا معناسینه تحفه ارمغان کرامت اضافتی بیانیه در و همزه

کلمشدر نه کرامت تحفه سین دیمکدر بعضیلر اضافتی تجویز ایلمدیلر و معناسی
نه کرامت ارمغانی گتوردک دیمکدر دیدی آوردی واوک فتحیله فعل ماضیدر
گتوردک دیمکدر واوک ضمیله اوقیانلر یا گلمشلر او قودیلر محصول ترکیب اول
وقت که اول صاحب دل عالم مکاشفه و استغراقدن عالم صحوه گلدی بیز گروه
بریسی گستاخانه سویلدیلر اول بوستاندن که سن انده ایدک بیزه نه تحفه ارمغان
گتوردک یعنی کرامات و عطایادن بیزه نه کرامت گتوردک گفت صاحب دل
دیدی بخاطر داشتم که چون بدرخت گل رسم دامنی پر کنم هدیه اصحاب را
بخاطر با حرف ظرف و خاطر کوکوله دوشن نسنه در میم متکلم مقدر در داشتم
قرینه سیله داشتم فعل ماضی متکلم وحده در که حرف بیان یعنی خاطرمه طوتدم و نیت
بیان ایدر چون ادات تعلیلدر چنه که معناسینه بدرخت با حرف صله درخت دالک
کسری و رانک فتحی و خانک سکونیله اغاج دیمکدر گل اضافت لامیه در مجازا
برسم با حرف استقبال حرف زائد و بین زائد سویلمشلر رسم رانک و سینک
فتحه لریله فعل مضارع متکلم وحده دامنی انکمدر و یا حرف وحدت پر طولو
کنم فعل مضارع متکلم وحده در کنیدندن کردن مصدرندن اخذ ایلیه مواخذه
پر کنم طولودرم دیمکدر هدیه ته نانک فتحی و دالک کسری و یانک مشددیله دالک سکونی
و یانک مخففه ایله لغتدر بونده ارمغان مراد در اصحابه اضافتی لامیه در را حرف تخصیص
محصول ترکیب صاحب دل ایدی گستاخینه دیدی که خاطرمده و نیتمده طوتدم ایدی که
چون درخت گله واصل اولم یعنی عالم مکاشفه ده اسرار الهیه یه واصل اولم
برانگی بیر ایلیم اصحاب و احبابه ارمغان ایچون یعنی اول عالمده بکا کشف و فتح اولانه
معانی و اسرار الهیه دن بو عالمده اصحاب و احبابه کشف و بیان ایلمسینی جانمه
اولنی شرح و ایضاح ایدم یعنی قصدم بو ایدی که بکا کشف اولان اسرارک کشفی و بیانی ممکن

اولنی یاراندن دریغ المحبوب سوبلیم چون برسیدم بوی کلم چنانه مست
کرد که دانم از دست برفت چنه حرف تعلیل برسیدم با حرف تاکیدر رسیدم
فعل ماضی متکلم وحده در رسیدندن ایرشدم دیمکدر بوی کل اضافتی لامیه در میم معناده
سنه مقیددر چنانه چنه ایله آن دن مرکبدر ترکیبله واو دوشمشدر الخلیلین دیمکدر
مست کرد مست ایلدی یعنی مدهوش وحیران ایلدی دیمکدر که حرف بیانه چنانه
مست کرد در دامن الکمدر واماند دیرلریم معناده وسنه مقیددر برفت فاعلی ضمیر
دامن در محصول ترکیب چونکه ر درخت کله واصل اولدم بوی کل بنی شویله مدهوش
ودالة وحیران ایلدی که دامن الدن کندی یعنی بیکابر حال اولدی که کل دکول دامن
بیله یادمدن کندی حاصلی بیکا وصلت میسر اولدی اما آندن خبر ویرمکه مالک
دکولم زیرا بنی بندن الدیلر حضرت شیخ بونده وصولندن خبر ویردی قطعه از مرغ
سحر عشق ز پروانه بیاموز کان سوخته را جان شد و آواز نیامد ای حرف ندا مرغ
سحر منادی اضافتی لامیه در اونی ملابسه ایله مراد بلبلدر دیمکلکدر زیرا اسحارده اکثر
نالان اولان اولدر شعرا وبلنده مرغ سحر اکا دیرلر عشق عینک کسریله وشینک
سکونیله مصدردر علم بابندن تعاریف کثیره ایله معرفدر لکن اشهر تعاریفی افراط
محبتدر پروانه بونده کلابکدر که کندوبی آتش شمعه اورر بیاموز با حرف تاکید اموز
فعل امر مفرد مخاطبدر آموزیدندن اموختن دن دکول کان که حرف تعلیل آن اشارتدر
پروانه به سوخته کونمش دیمکدر ماضیدندن فهم در اسم مفعول دکلدر بعضیلر
ایلدکی کبی را حرف تخصیص جان مبتدا وشد خبری روح حیوانیه جانه دیرلر وانسانیه
روان شد بونده رفت معناسینه در کیندی دیمکدر واو حرف حال نیامد همزه یا به مبدل
اولمشدر یای استقبالدن ونون نافیه دن صکره بو یازیاده ایدرلر دیمین پراید الوف
فاقل المنش محصول بیت ای بلبل نالان عشق جانانی پروانه دن اوکرن واندن تحصیل

ایله

ایله زیرا اول پروانه سوخته نک آتش عشق جانانله جانی کیندی اندن اواز
ورفریاد وفغانه کلمدی یعنی عشق جانانله یاندی وکل اولدی حال بوکه اندن
کیمسه ناله وانین ایشیتمدی حضرت شیخ پروانه لی عاشق صادقه وبلبلی
دعوایلی یعنی ایلین مدعیه تشبیه ایلمش این مدعیان در طلبش بیخبرانند
کانرا که خبر شد خبری باز نیامد این اسم اشارتدر مدعیانه مدعی اسمی
فاعلدر افتعال بابندن اصلی مدتعی ایدی قبل تاء افتعال دال واقع اولدی
دال حرفدر حروف مجهوره دن وتا حرفدر حروف مهموسه دن بینهما تنافر
واقع اولدیغیچون تایی داله قلب ایدوب دالی داله ادغام ایلدیلر مدعی اولدی
ماضیسی ومضارعی وسائر مشتقاتی بویله اعلال اولور فتامل مدعی دعواسنده
صادق اولمیانه دیرلر الف ولونی ادات جمعدرنته که فکر بیانی اولندی در حرف ظرف
طلبش شین ضمیر خدایه راجعدر بی ادات سلبدر اسماء جوامده مخصوص خبرانی
خبرک جمعیدر شمدی ذکر اولانی کبی اصلی بیخبران اندور همزه وصلله ساقط
اولمشدر وبین سوزینک اصلی یوقدر زیرا بو همزه حرف مجتلبه در اصلی دکولدر کانرا
که حرف تعلیلدر آن اسم اشارتدر مقدر که تقدیری کهان کس راکه در را حرف صله
بامعناسینه که حرف بیانی ویا حرف رابط صفت شد بونده اولدی دیمکدر صار معناسنه
خبری یا حرف وحدت ویا حرف تنکیر باز بونده کیرو معناسینه اولمغه قابلدر تاکیده ایچون
اولمقده جایزدر فارسیده ارتق تتبع ایده نه معلوم در محصول بیت بیزده اصل
ایزدیو دعوای مرد ایلین مدعیلر وکذا ایلر طلب وتحصیل عشق حقیقده بی خبرلی
دانشدرلر یعنی هنوز اسلوب طلب وطریق تحصیلانده بی خبرلردر پس مقام
وصول بونلره قنده میسر اولمق احتمالی وار زیرا واصل اولوب خبردار اولندن
بروانه خبر کلمدی یعنی وصول وخبردار الغندن بر خبر کلمدی زیرا من عرف الله کل لسانه

در یا خود نه وصولدن ونشه کنندیدن خبر کلدی حاصلی اسرار جانانه سنی بیلوب
کتم ایدرکه کیمسه اندن بر نسنه فهم ایلمز اولبابدن بحث قبابی الا بعد فهم خبری بو
حقنده در دیکر و وکر یابله ویا سز لغتده رداخی معناسینه بونده بر قطعه داخی
دیکلدر یعنی قطعه دیکر ٭ ای برتر از خیال و قیاس و کمان و وهم ٭ وز هرچه کفته
اند شنیدیم وخوانده ایم ٭ ای حرف ندا بر حرف استعلاو تر حرف تفضیل
بو جمله ترکی دیکلدر منادی واقع اولمش تقدیری ای برتر خدا ور از برتره
متعلقدر خیال قوت مدرکه باطنیه نک بریسیدر حقیقتله خیالی وواهمی علم
کلام وحکمت اوقیانی بیلور زیرا بونلر حواس باطنیه دندر بونلردن اول
فکر ده بحث اولنور قیاس بر نسنه یی اورالمقدر یعنی بر نسنه نی بر نسنه یه
برابر ایتمکدر و کمان کاف عجمینک ضمیله ظن معناسینه در که بر نسنه نک ایکی
طرفی راجحه دیرلر وهم وخیال کبی قوت باطنیه نک بریسیدر و بر نسنه نک ایکی
طرف مرجوحه دیرلر ظنک نقیضی در و وز هرچه واو حرف عطف ما بعدینی ما قبلنه
دوره و شبنی عطف ایدر کفته ماضیدن فعل در آخری های رسمیله اولدوغنجیه اوا
جمع همزه مجتلبه ایله ایراد ایلدی شنیدیم کفته اندی بیانده تقدیری شنیده ایم ده ضرورت
وز نیجه های رسمیله همزه مجتلبه ترک اولندی وخوانده ایم بو ترکه قرینه در محصول
بیت ای بو مذکورلردن و جمیع سنک شانکده اولان کفت وکولردن اعلی و منزه
الله بز بولدیلر اثبات ایتمشیز اوقومشیز یعنی بیتمش ایکه فوقنه بلکه جمیع ملل ادیانی
سنک حقکده سو بلدکلدیلردن منزه خدا ایسن حاصلی حقیقتله سنی بیلن کمسه
سن سین سنک بلدیکک کبی سنی کیمسه بیلمز بعض نسخه ده شنیدیم واو عطفله
واقعدر پس اشتدوکمزدن واوقودوکمزدن ده منزه سین ودیکلدر ٭ مجلس تمام
کشت و باخر رسید عمر ٭ ما همچنان در اول وصف تو مانده ایم ٭ مجلس اسم

مکاندر تقدیری مجلس کفت وکودر یعنی سنک ذات وصفاتکده اولان کفته
وکو مجلسی تمام معروف کشت فعل ماضیدر کشتن دن بونده اولدی دیمکدر
صار معناسینه نتکه نخل باسق کشت بیوردکنده بیانی تفضیلا مرور ایلدیکی
واو حرف عطف باخر با حرف صله رسید فعل ماضیدر رسیدن دن ایرشدی دیمکدر
همچنان اسم ادات تاکید چنان انجلین دیمکدر کذلک معناسینه وصف تو مصدر
مفعولنه اضافتیدر مانده ایم کنه همزه حرف مجتلبه در قالمشیز دیمکدر محصول بیت
یارب سنک ذات وصفاتکده اولان بحث وکفت وکو وقیل وقال مجلسی تمام
اولدی و بو بحث وقیل وقالده عمر آخره و پایانه ایرشدی و بز هنوز ابتدای مجلسده
کبی سنک وصفنک ابتداسنده قالمشیز حاصلی اولکه لا اله الا الله دیردک
آخرده ده لا اله الا الله دیرز و اولکه ٭ قل هو الله احد ٭ دیردک آخرده ده دیرز و اولکه
انما الله اله واحد دیردک آخر عمرده دخی دیرز ٭ محامد پادشاه اسلام خلد ملکه
محامد مبتدای محذوفه خبردر ومبتدا مؤخر تقدیرا ولمق جائز یعنی ذکر محامد پادشاه
اسلامست این مقدم تقدیر ایلمکده جائز بر مضاف حذفیله ایکی صورتده بیله
تقدیری این ذکر محامد آه محامدک مفردی محمدتدر یعنی مصدر میمیله علم ایانه
بونده اوصاف جمیله معناسینه در پادشاه اصلنده شاه پاد ایدر شاه اولو معناسینه
و پاد حافظ موصوفک صفتنه اضافتی قیلندن ایدی صکره صفتی موصوفه اوزره
تقدیم ایدوب کنه صفتی موصوفه اضافت ایلیوب پادشاه دیدیلر حافظ عظیم
معناسینه یعنی داور بزرک اسلام اضافتی لامیه در بر مضاف تقدیریله یعنی اهل
اسلام خلد فعل ماضی مبنی للمفعول در تفعیل بابندن موضع دعاده واقع اولمش
مؤبد اولسون دیمکدر ملک بونده میمک ضمیله مملکت و سلطنت بیننده مشترک
لفظدر خلد فعلینک نائب عن الفاعلیدر ملکتی و سلطنتی مؤبد اولسون دیمکدر مملکت

ضمیله وکسریله لغتدر وبونده ظاهر بودرکه کسریله بومعنالرده مستعمل دکولدر
ذکر جمیل سعدی که درافواه عوام افتاده است وصف سخنش وبسط
زمین رفته ذکر کسره ذاتنه اکمه دیرلر وضمه ذالله کوکلمه اکمه دیرلر یعنی بونسنه
خاطره کتورمک جمیل کوزل دیمکدر نجم خوب دیر سعدی حضرت مؤلفک مخلص
شریفلریدر واسم لطیفی مصلح الدین در حضرت شیخک مناقبنده بیورکه
پدر حضرت شیخ سعدی سلطان العاشقین روزبهان بقلیه مریدکه
بود حضرت شیخ سعدی خادم حضرت شیخ بوده است وچون حضرت شیخ
سعدی متولد شده است پدرش بخدمت شیخ آورده وحضرت در و نظر
فرموده وفرموده اندکه عشق رنجش کردیم بدو هم نصیبی دادیم اما مرشد او
شیخ شهاب الدین شهروردی بوده است قدس الله ارواحهم
بعضیلر دیدی که حضرت شیخ یوز یکرمی بیل یاشادی وبعضیلر یوز التی
وبعضیلر یوز ایکی والعلم عند الله اما وفاتی الی یوز طقسان بر ینده واقع اولمشدر
ننه که وفاتی تاریخنده فهم اولنور قطعه همای روح پاک شیخ سعدی چو در پرواز
شد از روی اخلاص مه شوال بود وشام جمعه که در دریای رحمت گشت
غواص یکی پرسید سال فوت گفتم زخاصان بود از آن تاریخ شد خاص ٦٩١
ذکر جمیل اضافتی بیانیه در وسعدیه اضافت لامیه در که حرف رابط صفت افواه جمع
فم در زیرا افواهک اصلی فوه در پس کثرت استعمالدن ها حذف اولنوب فوقالدی
ایمدی واو طرفده ما قبلی مضموم اسم تمکن غیری بولنمدیغیچون واوی میمه ابدال
ایدیلر ایکیسیده حرف شفوی اولدیغیچون فم اولدی پس تصغیر وجمع ایدیلنجه اصلنه
رد ایدوب مُوَیْه وافواه دیدیلر اغزلر دیمکدر عوام جمع عامدر که نقیض خاصدر
نصر یا بینک مضاعفندن اصلی عوامم در فواعل وزنی اوزره منتهای جموع وزنی

اوزره

اوزره خواصده بولیلر بونده خلق عالم مراد در افتاده است ماضیدر قمدر
دوشمش دیمکدر اسم مفعول دکولدر وصیت صاد وکافک کسریله ایلکلمه
اکلمسی خلق عالمده مشهور اوله سخن حسن ولسن قافیه سنده
سینک ضمی وخانک فتحیله اوقونور اما بن کن قافیه سنده سینک فتحی وخانک
ضمیله اوقونور اما غیری یرلرده ایکیسیده جائزدر وصف سخن اضافتی لامیه
وشینین ضمیر مذکور سعدیه راجعدر که حرف رابطه صفت بسیط وبا طانک
فتحیله کینکشک یره یعنی واسع یره دیرلر بونده زمینه اضافتله یر یوزی مراد
اولمشدر زمین یر وارض معناسینه رفته ماضیدر قمدر کیتمش دیمکدر
اسم مفعول دکلدر ایکی فقره ده در لفظی یای صله معناسینه در ظرفیت
معناسینی ویرمز یا کلمش کیتمشدر محصول ترکیب سعدینک کوزلکله مذکور
اولماسی یعنی اکلمسی که عالم خلقینک اغزلرینه دوشمشدر یعنی هر کسک
آنی علم وکمالیله وفضل وعرفانیله اکار یعنی مقبول ومرغوب عالمدر واخی انک
نثر ونظمینک صیت وصداسی حاصلی چاوی وآوازی که تمام دنیایه منتشر
اولمش یعنی یایلمش خصوصا کتاب گلستانه وقصب الجیب حدیثش
که همچو شکر میخورند قصب قافک وصادک فتحه لریله مطلقا قمیشه دیرلر قصب
السبق وقصب السکر کبی جیبه اضافتله شکر قمیشنه تخصیص ایلمشدر زیرا
قصب الجیب اولدرکه شکر قمیشنی خرده خرده دوغرارلر یعنی بوغوم اورتاسنی
اوفاق اوفاق کسرلر اندنصکره اول پاره لری تقشیر ایدرلر یعنی قبوغینی صویارلر
وبر طبق الجینه ترتیب وتزیین ایدرلر بویرلرده یعنی استانبولده میوه لی سکله
ترتیب وتزیین ایلدکلری کبی اندنصکره اوزرینه گلاب وبخور صوینی سپرلر
ودوستلر بری برینه ارسال ایدرلر پس بواسلوب بیه کوندرلن شکر

فبشبنه قصب الجیب دیرلر اضافت لامیه ویا وحدتبنه اضافت بیانیه وجه شبهه
مراد کندینک شیرین کلماتیدر که حرف رابطه صفت جمع ادات تأکید وچونکه
ادات تشبیه ومثل معناسینه شکر شینک وکافنک فتحه‌لریله مشهوردر اما
سینک مهمله نک ضمی وکاف مشدد دک فتحیله عربیدر میجور ند فعل حال جمع غایب بونده
استمرار مراد دیرلر دیمکدر یعنی مراد منتفع ومتلذذ اولورلر دیمکدر محصول
ترکیب دانی سعدی نک قصب الجیب کیبی مقبول ومرغوب کلماتینی یعنی
ونثر سوزلرینی که حسن قبولیله قبول ایدوب آنکله منتفع ومتلذذ اولورلر حاصلی
که هرکسک قتنده معزز ومستعمل قصب الجیب جاریدرنده اکثر شراحک مفصل
ومطول مالایعنی سینه التفات اولنمیوبکه صداع ایراث ایدر ورقعه منشئ
جمع کاغذ زر میبر ند رقعه بونده یازیلمش کاغذ پاره سینه دیرلر آخرنده تای مربوطه
رسمی شکلنده یازلدیغیچون اضافتیچون بر همزه مجتلبه اثبات ایدرلر منشات میمک
ضمی ونونک سکونی وشینک فتحیله اسم مفعولدر افعال بابندن یعنی انشا ایتدیگی
که مهموز اللامدر جمع مونث صیغه سیدر نکرمات کیبی لغتده خلق وایجاد معناسینه در
اما بونده کندیدن صادر وپیدا اولان نظم ونثر سوزلردر سبب کنه سعدیه راجعدر
حرف رابطه صفت جمع نونیله ادات تشبیه دکاغذ کاف عربیله وغین معجمه مفتوحه ایله
معروفدر زره اضافتی لامیه در ادنی ملابسه ایله زر لفظ مشترکدر التون ونقده وسکه لی اقچه
دیرلر بونده کمشنت زرنی حکایه سنده وخبر بردقکده کاغذ انشاء الله تعالی بونده اقچه مراددر
زیرا کاغذ زر اولدرکه بر پادشاه بر کیمسه یه که احسان ایلمک استر پس البته
بر امر شریف ویررکه وار بو امری فلان یرک حاکمینه ایلت که سکا فلان شهرده بو قدر
اقچه ویرسون دیو سنون ویروب دیر اول دخی اول کاغذی ایلدر اول حاکمه تسلیم ایدر او دخی امر شریفه
امتثال ایدوب خانه دن خانه ویا دکانه بوقدر اقچه طرح ایدوب صاحب رقعه یه

ایدر منلا لاری ومنلا احمد قزوینی ومنلا حلبی بیورورلرکه آلانی قزلباش شده
معمول به درمیبر ند فعل حال جمع غایب بونده کنه استمرار مراد در ایلدرلر دیمکدر
تقریر اولانی وجه اوزره محصول ترکیب دانی سعدینک نظم ونثر یازدیغی کاغذ
پاره لری که آنی اقچه تحصیلیچون خط همایون وامر شریف کیبی معزز ومکرم طوتوب هرجانبه
وهر مملکته ایلدرلر کاغذ زردن مراد مذکوردر پس شراحک خبط وحشولرینه
اعتبار اولنمیه که ضلالتدر بر کمال فضل وبلاغت او جمل نشوانی کرد
بر حرف استعلا کمال لغتده تمام معناسینه در بعض مصدر دراوج بابدن کلور
نصر وحسن وعلم بابلرندندر بونده مراد علم ومعرفتده تمام اولمقدر فضل ار
تفلقدر یعنی اقران وامثالندن علم ومعرفتده ارتقلق معناسینه اکثر نسخه ده
کمال فضله مضاف واقعدر وبعضنده عطفیله در وشمش بلاغت لونده
فصاحت معناسینه در اما لغتده ایرشمک معناسینه در فصاحت وبلاغتی
حقیقتیله بلمکه معانی کتابلرینی کورمکه موقوفدر او ضمیر غایب سعدیه راجعدر
حمل حانک فتحی ومیمک سکونیله حیوانات حملینک قرنده اولانیدرکه
واشجارک اوزرینده اولان حاصله دیرلر اما بونک کیبی یرلرده نسبت
واضافت معناسینه مستعملدر نشوان نونک ضمی وفتحیله نشوان لغتده قوت
وقدرت معناسینه در اما بونک کیبی یرلرده عدم امکاندن عبارتدر کرد بونک
کیبی یرلرده مصدر معناسینه در زیرا نتوانده راجح استقبالیت ملحوظدر وقاعده
مقرره در که ماضی مستقبلدن صکره واقع اولسه مصدریت معناسنی افاده
ایدر پس نتوان کرد دک معناسی ایلمک اولمانز دیمکدر معلوم اولکه ذکر جمیل
مبتدا ونتوان کرد خبری وما بینلرینده اولان ذکر جمیلک صفتی ومعطوفاتیدر
دحمل نتوان کرد دک مفعول صریحی وبر کمال مفعول غیر صریحی محصول ترکیب شیخ

سعد بنک مذکور احوال و اوصافنی کندونک کمال فضل و بلاغتنه حمل
ایلمک اولماز یعنی مذکور اوصاف و احوالی کندی ذاتینک استحقاقندن دکلدر
حضرت شیخ کندینک ذکر جمیلله مشهور و کمال فضل و بلاغتله معروف و حسن تالیفات
و تصنیفاتله موصوف اولدوغینی ذکر محامد پادشاهه مقدمه بیورمشدر بل که خداوند جهانبان
و قطب دایرهٔ زمان قائم مقام سلیمان ناصر اهل ایمان شاهنشاه معظم اتابک
اعظم مظفر الدین ابو بکر ابن سعد بن زنکی ظل الله فی ارضه رب ارض عنه و ارضه بعین
عنایت نظر کرده است و تحسین بلیغ فرموده و ارادت صادق نموده لاجرم کافهٔ
انام از خواص و عوام بمحبت او کرایده اند که الناس علی دین ملوکهم بل ادات اضرابدر لفظ
عربیدر ترکیبده و مستعملدر که حرف بیان خداوند بونده صاحب و مالک معناسنه اسمدر
و مبتدا واقعدر و بعین عنایت نظر کرده است خبریدر غفلت اولنمیه جهان ایله اضافتی
اسم فاعلک مفعولنه اضافتیدر و قطب واو حرف عطفدر بو فقره دن غیری کلمن
فقره لرده حرف عطفدر بوقدر قطب پرکار و دایره چیزر و کیکده دایره اوزنا سنده پرکارک
ایاغی دوران نقطه یه قطب دیرلر و کره منک چرخنه منتقل و مرکه دونر و اوست طاغنی
دونمز دور انکا ده قطب دیرلر و فلکده ایکی قطبی وار بری تحت الارضدر بو یرلردن
کورونمز انکا قطب جنوبی دیرلر بری فوق الارضدر کورینور و انکا قطب شمالی دیرلر
و مور قازیق دیدکلری یلدز قطب شمالی در الحمینه انده طلوع و غروب اولماز و رجال
غیبدن بر ینه که تصرف عالم انکا متعلقدر یعنی مدار و دایرهٔ عالمدر قطب دیرلر و سلاطین
اسلامیه یه قطب تشبیه طریقیله اطلاق اولنور انتظام امور انام انلرک رای منیر
و تصرفینه منوط اولدوغیچون دایره یه اضافتی لامیه در و دایره نک زمانه بیانیه قائم مقام
اضافتی اسم فاعلک اسم مکانه اضافتیدر و سلیمانه اضافت لامیه در سلیمان
پیغمبرک تختکاهی شیراز اولدوغیچون مقامی انکا اضافت ایلدی نته که انت اتیت لهما محکمنه

تفصیلی کلمکدر ناصر اهل ایمان اضافتلریده اسم فاعلک مفعولینه
و لامیه در شاهنشاه اصلنده شاه شاهان ایدی پادشاهلر پادشاهی
دیمکدر ملک الملوک معناسینه بکلر بکی دیدکلری کبی صکره مضاف الیهی تقدیم
شاهانشاه دیدیلر پس الف متوسطی حذف ایدوب شاهنشاه دیدیلر کاه
اولور که الف اخیریده حذف ایدوب شاهنشه دیرلر و کاه اولور که جمیع الفاتی
حذف ایدوب شهنشه دیرلر فاحفظ معظمه اضافتی بیانیه در اتابک
لالا و جملة الملک معناسینه در اتابکان دیرلر برنیچه پادشاهلردر که جد اعلالری
اقسنغردر که جلال الدین ملکشاه بن الب ارسلان سلجوقینک قوللرندن
ایدی پس جلال الدین مذکور اقسنغری محمد نام اوغلینه لالا و جملة الملک ایلدی
امدی جلال الدین متوفی اولیجق مذکور سلطان محمد تخت سلطنته جلوس ایلدی
و مذکور اقسنغره غوطهٔ شامی یعنی دمشقی و حلبی و بالجمله دیار عربی خانلق طریقیله
ویردی و زنکی نام اوغلینه دیار بکری و دیار ربیعه یی و آذربایجانی باباسینه ویردوکی
کبی اوغلینه دخی خانلقله ویردی القصه امر ایله سلطان محمد [illegible] متوفی
اولدی و یرینه جلوس ایدر وارث سلطنتی قالمادی پس اقسنغر زنکی بن
اقسنغر خروج ایلدی و هر یره که توجه ایلدیلر باذن الله فتح میسر اولدی تیمور شاه
اسمعیل کبی پس اقسنغر متوفی اولیجق امور سلطنته زنکی مستقل اولدی و زیاده
ایو پادشاه اولدی و زنکینک ایکی اوغلی وار ایدی بری بینه سعد و بر ینه زکریا دیرلردی
سعد شیرازی و زکریایه خلخالی سنجاقی ویردی پس زنکیدن صکره سعد پادشاه
اولدی زیرا بیوک اوغلی ایدی و زکریا سنجاقنده قالدی و ظهیر فاریابی بابینه الدی
وکندویه مداح ایلدی نته که دیوانندن فهم اولنور پس هلاکو ظهور و خروج ایلدیکی
و سعد بو آغر عسکره تحمل ایده مدکیندن لاره و هرمزه فرار ایلدی بعده که هلاکو کیتدی

سعدکنه بیربینه کلدی وچون معمّر اولمایوب ابوبکر بن سعد پادشاه اولدی
وکمال اصفهانی یی بابنه الوب ترتیب ایلدی پس بونک مدحنده بر قصیده
بیورر نظم قطب گردون ظفر شاهنشه سلغر نسب ✿ وارث تخت
جم و جمشید فر ✿ شاه ابوبکر بن سعد آنکه دم جانبخش او ✿ زنده شد
وامن اخر زمان عدل عمر ✿ خسروانرا حلقه حکم تو گشته گوشوار ✿ شاه
سلغر شاه را وید ار کحل بصر قزل ارسلانده اتابکاندر بو تقریرده معلوم اولدی
که زنکینک سکره سعد اولوب و علی جلوس ایلدی اندن سکره مظفر الدین ابوبکر
انک نامینه تألیف و تصنیف اولنمشدر جلوس ایلدی که شیخک مریدی ایمنش
لقبی و ابوبکر کنیتی که سعد اوغلیدر وسعد زنکی اوغلی و ابوبکر تبرکا باباسی آدینی
ویمنش نته که سلطان سلیمان مرحوم باباسی آدینی بر اوغلینه ویمش که سلطان
مراد و ام سلطنته انک اوغلیدر ظل کولکه یه دیرلر لفظة اللّهه اضافتی لامیه در
اللهک کولکه سی دیمکدر حضرت محمد مصطفادن علیه الصلاة والسلام روایتدر
السلطان ظل الله فی الارض یأوی الیه کل مظلوم یعنی پادشاه یر یوزنده اللهک
سیه کاه صیغنور هر مظلوم حاصلی هرکس کونشک ایسجاغندن کولکه یه صیغندیغی
ایلنده وکی کیبی ظالملرک شرندن مظلوملر پادشاهلره کذلک پناه ایلدیلر فارسنه
بیره ویرلر و ضمیر خدایه راجعدر رب منادی حرف ندا مقدر یا رب دیمکدر اصلنده
ابدی کسره بله اکتفا ایدوب یا حذف اولندی ارض فعل امر مفرد مذکر مخاطب
راضی اول دیمکدر علم بابینک ناقص واوی سندن مصدری رضا و رضوان کلور
ابوبکره راجعدر جار و مجرور صیغه امره متعلقدر و ارضه واو حرف عطف ارض
فتح و صادک کسره بله افعال بابندن فعل امر مفرد مذکر مخاطب علامت جزم
اولمشدر اصلی ارضی ایدی یا ضمیر منصوب متصل ابوبکره راجعدر معلوم اولا که

اسجاعده فقره لر آخری ساکن اوقنور پس بونده ایکی ضمیر بیله ساکن اوقنور
و ایکی ارضه تجنیس تام واقع اولمشدر زیرا ضمیر علی حدة کلمه لردر و بو ایکی فقره نک
اولکیسی اخباریه و ثانیسی انشائیه واقع اولمش عین بونده کوزدر چشم
معناسینه و عنایت عونه و قصد معناسینه در و اضافت بیانیه در و کرفه اسنک
مفعول غیر صریحی در و نظر صریحی و کرفه ماضیدر فاعلی مستتر الهمش دیمکدر واو حرف
تحسین تفعیل بابندن مصدر در لغتده کوزللمک دیمکدر اما بونک کیبی یرلرده
آفرین دیمک معناسینه در بلیغ مبالغه معناسینه در زیاده دیمکدر و اضافت بیانیه
فرموده ماضیدر فاعلی مستتر اسم مفعول دکولدر بیورمش دیمکدر واو حرف عطف
مصدر در افعال بابندن اصلی ارواد ایدی واو حرف علت متحرک ماقبلی حرف
صحیح ساکن نقل حرکت بر ماقبل ایلدک واو متحرک فی الاصل ماقبلی مفتوح الان الفه
قلب ایلدک ایکی الف جمع اولدی ایکی الفک بریسی حذف ایلدک و بدلینه تا ویردک
اولدی الف اولی یی حذف ایله سک وزنی افالة اولور و ثانیه یی حذف ایله سک وزنی
افعلة اولور فتأمل صادقه اضافتی بیانیه در کرچک ارادت دیمکدر پادشاهک
کندویه حسن ارادت و تسلیم و رضای صادق کستردوکینه اشارتدر حاصلی
پادشاه حضرت شیخک مریدی اولمش نموده ماضیدر فاعلی مستتر اسم مفعول کلمه
کوسترمش دیمکدر لاجرم لا ایله مستعمل لفظدر لابد و لامحاله کبی میمک فتحیله
بالضروری دیمکدر کافه فانک تشدیدیله جمیع معناسینه در انامه اضافتی لامیه در
انام الفک فتحیله خلق دیمکدر از بونده من تبیین معناسینه در خواص خاصک
جمعیدر و عوام عامک جمعی ایکیسیده نصر بابینک مضاعفندندر یعنی خلقک
شریفلری و ضعیفلری محبت با حرف صله محبت میمک فتحیله معروفدر او بو اضافتی
مصدرک مفعولنه اضافتیدر او ضمیری سعدیه راجعدر کرا ایده کاف عجمینک کسریله

تا خیبدن قصد اسمی مفعول وکلدر میل ایلمشدر دیمکدرکه حرف تعلیل
الناس لفظا مرفوع مبتدا آدم اوغللری دیمکدر علی حرف جر متعلقدر کائنون
لفظنه متعلقدر دین بونده عادت وخوی معناسنه در ملوک اضافتی لامیه
وضمیره اضافت کذلک مالکک جمعیدر پادشاهلر دیمکدر ملوک مالکک جمعیدر
بکلربکی دیمکدر دیمین عجب سوملمش محصول ترکیب یعنی سعدبنک مذکور
اوصاف واحوالینی کندینک کمال فضل وبلاغتینه حمل ایلمک اولماز بلکه جهانک
پادشاهی داخی ولیده زمانک قطبی قائم مقام حضرت سلیمان نبی اهل
واسلامک ناصری اعظم اتابک معظم پادشاهلر پادشاهی یعنی دنیا
پادشاهلرینک اولوسی مظفر الدین ابو بکر بن سعد بن زنکی یر یوزینده اللهک
کولکه سی یارب سن اندن راضی اول آنیده راضی ایله حاصلی مذکور اوصافله
موصوف والقابله ملقب خداوند جهان سعدیه عین عنایتله نظر ایلمشدر
آفرین تحسین بیورمشدر حسن اعتقاد وصدق ارادت کوسترمشدر
شک یوق که خواص وعوام دخی جمیع انام سعدینک محبتنه میل ایلمشلردر زیرا
ناس پادشاهلرک اوزره سی وعادتی اوزره در یعنی سلاطینک عادت
وخلقتینه تابعدر خلق حاصلی انلرک طور وطریقتینه تقلید ایده کلنلردر پس زمانی
پادشاهی سعدیه زیاده طالب وراغب اولدیغیچون جهانلر خلقتیده اکا تقلید ایله
سعدیه زیاده طالب وراغبلردر رباعی دورت مصراعدن مرکب قطعه در که
مطلعی اوله ودورت دخی مصراعلرنک قافیه سیله متفق اوله بحر هزج اخرمدن اوله
بوکه مطلقا نظم وقطعه ودیلر ووزن رباعیدن اکاه ده کلدر ایمش زان که
که تر ابر من مسکین نظرست ه اثارم از افتاب مشهور ترست ه
زان که زای مفرده حقه ابتدادر مند معناسنه وان اسم اشارتدر که

مخففدر وفت معناسنه که حرف بیانیدر انو دخی مخفف ضمیر مرفوع منفصلدر راوت
تخصیص لام جاره معناسنه سننک دیمکدر بر بونده حرف صله در بای معرفه
من بن دیمکدر انا معناسنه مسکینه اضافتی بیانیه در من دخی نونک کسری ضرورت
وزن ایچوندر وبین اضافات احوالندن اکاه دکول ایمش مسکین بونک کبی
برلرده درویش وفقیر معناسنه نظر معروف وسین وتا ادات خبر اثار اثرک
جمعیدر نشانه وعلامت دیمکدر میم ضمیر متکلم وحده ازک همزه سی وصله ساقط
اولمشدر افتاب الف ممدوده وفانک سکونیله کونشه دیرلر افتابک همزه سی دخی
وصله ساقط اولور مشهور معروف تر ادات تفضیل وسین وتا اینه معروف
بیت اول وقتده بر کسه کسکه بن مسکینه نظر والتفاتک واقعدر یعنی بکا حسن
نظرک اولمشدر بونیم اثارم یعنی تالیفات وتصنیفاتم حاصلی نظم ونثرم افتابدن
مشهور ترکدر یعنی تمام دنیاده شهرت بولمشدر کرخود همه عیبها بدین بنده
درست ه در عیب که سلطان نپسندد هنرست ه کر اصلنده کرچه در ضرورت
وزن ایچون تخفیف قلنمشدر خود رومی ضمه ایله بدر ودوقافیه سنده مستعمل لفظدر بونده
ادات تاکیددر همه جمیع وقاطبه معناسنه در عیبها عیبک جمعیدر ذوی العقول کبی
غیری اولدیغیچون الف ایله جمع اولدی بدین با حرف ظرف در فی معناسنه دال همزه دخی بدل
اولمشدر اصلنده این اسم اشارتدر بنده بر دربا منضمن اولدی دخی معنای ظرفیتی
تاکیدا بدرو سین وتانینه معهود مصراع ثانی مصراع اولدر مسند رکوردر لکن تقدیرنده
اکر کل افرادی معناسنه کل عیب دیمکدر بونده مبتدادر که حرف رابط صفت
سلطانه مبتدا نپسندد بونده تاکید افاده ایدر بو بائی ظرفنک نجمی مکسور
وغیر بلری مضموم اولور ندر نپسندد بای عجمی مفتوحه الیه فعل مضارع
مفرد غائبدر بکنه دیمکدر جمله فعلیه خبر سلطاندر وجمله اسمیه صفت

هر عیبده هنر عیبک نقیضیدر و خبر هر عیبده محصول بیت اگرچه که جمیع عیوب
بو بنده ده حاصل و موجوددر یعنی باشدن ایاغه دک معیوبم لیکن هر عیبمه
پادشاه بکنور اول عیب هنردر حاصلی بن که پادشاهک مقبولی و مرغوبی
اولام هر عیبم گوزینه هنر گورینور زیرا محب محبوبدن هنردن غیری نسنه
گورمز بیت که هنری داری و هفتاد عیب دوست نبیند بجز آن یک هنر
قطعه
گلی خوشبوی در حمام روزی ❊ رسید از دست محبوبی بدستم ❊ گل کاف
عجمینک کسریله لغتده مطلقا بالچقدر اما بونده رومده کاف عربیله کل دیدکلری
که استنبولده کلکه گل دیبو صاد ابقلریدر ظاهر بودر که کاف عجمیدر مجرد قدر یا
حرف وحدتدر خوشبوی وصف ترکیبیدر خوش بونده گوزل بو دائما مناسبتیله
و بوی مطلقا قوقیدر گوزل و انلو قوقولی بر بالچق دیمکدر گل مبتدا و خوشبوی
رسمیله صفتیدر در حرف ظرف حمام مشهوردر مبهم ساکن اولنمقله کرک اضافت
فهم اولنمیه روزی یا حرف وحدتدر برگون دیمکدر قیاس حمامده یای وحدت الحاق
ایدی اما وزن تحمل ایلمدوکیچون تقدیرا اولندی فتأمل رسید فعل ماضی مفرد غائب
ایرشدی دیمکدر فاعلی کله راجع تخته ضمیردر جمله فعلیه خبر مبتدا و از دست
متعلقدر محبوبی اضافتی لامیه در و یا حرف وحدت بدستم با حرف صله رسید
متعلق محصول بیت برگون بر حمامده بر گوزل قوقولی بر پاره گل بر محبوبک الندن
الومه ایرشدی یعنی برکمسنه بر حمامده بر محبوب الومه بر مقدار گل صوندی معلوم اوله که
رومده گلی حمامده خاتونلر کشیلر صچلرینه سوروب انکله باشلرین و صچلرین
شست وشو ایدرلر اما عجملک ذکر ایتدوکی حمامده محاسن و بدنلرین انکله یورلر
که بعض عرب بدنلرینی حنا ایله یورلار ❊ بدو گفتم که مشکی یا عبیری ❊ که از بوی
دلاویز تو مستم ❊ بدو با حرف صله و دال اهمزه دن مبدلدر او ضمیر غائب کله یه جمله

بدر و گفتم فعلیه متعلقدر که حرف رابط مقول و قولدر مشک میمک کسری و سین
مهمله نک سکونیله عربیدر و میمک ضمی و شین معجمه نک سکونیله عجمیدر بونده ایکی
وجهله بیله اوقومق جایزدر و بونک کبی یا یه حرف خطاب دیو کلمشلر اما
اولی بودر که ضمیر اوله حرف اولمیه یا بونک کبی یرلرده حرف عطفدر عربیده ام
واو کبی مقام تردیده مستعملدر عبیر معروف و یا ضمیر خطابه و تردید اخبار
وانشا طریقیله اولمق جایزدر که حرف تعلیل بوی دلاویز موصوفیله صفتیدن
مرکب توصیفی ترکیبیدر اما دلاویز وصف ترکیبیدر آویز بدندر آویختن دن
دکل بحسب اللغه کوکل اصیجی دیمکدر اما استعمالده کوکل متعلق و مایل و مفتون
اولمقدن تعبیردر تو یه اضافت لامیه در مستم ضرورت وزن و قافیه ایچون
مستم دیمشدر والا بحسب المقام مست شدم دیمکیدی یعنی اسرک اولدم
معناسینه محصول بیت تردید طریقیله اول گل خوشبویه بن دیدم سن مسکسین
یا عبیرسین یعنی بو ایکینک بریسین البته یا خود مسک میسین یوخسه عبیر
میسین ایکی صورتده بیله تجاهل عارف طریقیله خطابدر زیرا سنک گوکولی کندویه
و یا گوکلی کندویه متعلق و مفتون ایدیجی بو کیدنمه مست اولدم حاصلی سنک
گوزل قوقوکه متعلق و مفتون اولدم ❊ بگفتا من گلی ناچیز بودم ❊ ولیکن
مدتی با گل نشستم ❊ بگفتا با حرف تاکید و الف اکثر سؤالی جوابده فرق ایچون
کلور تحسین کلام ایچونده کلور فاعلی مذکور گل خوشبویدر یعنی گل خوشبوکه
لسان حالله دیدی گل ناچیز اضافتله یعنی بیانیه ایله ناچیز لاشی معناسینه در
حاصلی بی قدر بی اعتبار دیمکدر قیاس گل خوشبویده ده اضافت ایدرلر اما نسخه لر
هب یایله در ولیکن ادات استدراکدر اما معناسینه مدت زمان دیمکدر و یا حرف
وحدت با حرف مصاحبت گل معروفدر که عربیده ورد دیرلر واوک فتحیله اما

اهر حیچکه کل دیدیلر کل زنبق کیبی مثلا شستم فعل ماضی متکلم وحده در شستن
مصدرندندر وشویدوم دیمکدر مراد معنا رنند محصول بیت کل خوشبوی جواب
که بن هیچ مرتبه سنده بالحق ایدم یعنی سایر بالچقلر کیبی هیچ حقیر واعتبارسز بر
ایدم لیکن بر مدت کلمه مقارن اولوب همنشین اولدم پس انک بوی ولاوزی
بکا تأثیر ایلدی که بو یله مقبول اولدم حضرت شیخک بیوردوغنی بیز بوسفره
مشاهده ایلدک که مذکور بالچیغی برکوچک قوجیله اسنبولده بال قوجیسی
قودیلر و انلر کلک بیراشینی بولیوب دوکدیلر ونیجه زمان اول قوجیده کلا محجه
اولورلانده صکره پاره پاره قوروه ویرلر ولازم اولدقجه حمامده خاتونلر استعمال
ایدرلر ه کمال همنشین در من اثر کرد ه وکرنه من همان خاکم که هستم
شد آنک یعنی بعینه کمال بر ینه جمال یازمشلر لیکن کمال اهتمامیدر
جمال مقامی دکول زیرا عامل اهم ادات صحبت وجمعیتده همنشین مجالس و مصاحب
معناسینه در حرف صله در با معناسینه اثر کردن تأثیر ایلدی دیمکدر کمال مبتدا وکرد خبری
وافزکرد مفعول صریحی و در من غیر صریحی وکرنه واکرنه دن مخففدر والا دیمکدر اکثر نسخه
ده بیرینه نی واقعدر بایله خاک طوپراق که حرف بیاندر هستم وارم دیمکدر یعنی بن الآن
اولدیغم اولانم خاک ذلیل وتراب حقیرم بونده کلمه خاک دیدی زیرا خاک کل درلر کل ابنی
ویرلر خاک ارمنی دیمکدر بر ده محصول بیت کل ناجیز الصحبة مؤثرة نحو السبحة در کل نقلده
منتنج و مختم یعنی سبب سنده اولانم همنشینمک کمالیدر بکا تأثیر ایدوب بو لطیف
حاصلی بو بوی خوش همنشینیمدن مکتسب کمالدر بنده بو خوشی بن بو حارضن بو ایمه
نیجه که خاک بیمقدار و تراب بی اعتبار ایدم کنه شمدی انلردن قطع نظر خاک ذلیل و تراب
حقیرم حاصلی پادشاهک کمال التفاتی وحسن نظری بکا بو شرفی ویروب مقبول
عالم ایلدین والا بنم ذاتمده بو اوصافه واحوال استحقاق یوقدر حضرت شیخ کسر نفسندن

تواضع و تنزل بیوردیلر والا شیخک عظمتنه بو کتاب شاهد عدلدر قدس الله روحه
اللهم متع المسلمین بطول حیاته اللهم وحاده مستعمل کلمه در و میم مشدده حرف ندادن
عوضدر اصلنده یا الله ایدی بوجهدندر که حرف ندا ایله میم جمع اولماز بو کلمه نک تفصیلی
استعمالاتنده و فتح اوزره مبنی اولماسینه مطلع اولمق مراد ایلین مقامات حریرینک
شرحینک ابتداسینه نظر ایلسون متع فعل امر مفرد مذکر مخاطبدر تفعیل بابندن جائزه
لندردیمکدر بو لغت افعال بابنده ده بو معناده مستعملدر متعه الله وامتعه الله دیرلر دعائه
الله تعالی فائده لندرسین دیمکدر المسلمین لفظا منصوب مفعول صریحیدر متعک
تعقیبی بایله در مسلمانک جمعیدر بطول با حرف تخصیص در سببیتی متضمن بطول الحیاة
ضمیله مصدر در اوزونلق معناسینه جار و مجرور متعه متعلق در یعنی مفعول غیر صریحیدر حیاته
اضافتی فاعلیته اضافتی قبیلندندر حیات اوزونلغی دیمکدر محصول ترکیب یا رب
مسلمانلری ابوبکرک عمری و حیاتی اوزونلغی سببیله فائده لندر زیرا آنک دولتنده خلق
انک ظل حمایتنده آسوده حال و مرفه البالدر و ضاعف ثواب جمیله
وحسناته واو حرف عطف ضاعف عینک کسریله فعل امر مفرد مذکر
مخاطبدر مفاعله بابندن امر سابقه معطوف دور و فقره ده امر صیغه سی
مقام دعاده واقعدر یعنی مراد دعادر قات قات ایله دیمکدر ثواب عوض
وجزا معناسینه در لفظا منصوب مفعول ضاعفدر جمیله تقدیر ثواب
فعل جمیله در کوزل فعلینک ثوابنی وحسناته تقدیر ثواب خیرات حسناته
در حسنه نک جمعیدر محصول ترکیب والهی یارب ابوبکرک خیرات
حسنه سینک و فعل جمیلنک ثوابنی قات قات ایله یعنی من جاء
بالحسنة فله عشر امثالها زمره سینه ادخال ایله دیمکدر و ارفع درجته
اوقاتنده ولاته بو ده فعل امر در فتح بابندن قالدر دیمکدر درجه بونده

درجه دن مرحمت ومنزل مراد در اوقدا ویدک جمعیدر احبا حسبت جمعی
اولدوغی کبی دوستلر دیمکدر ولات والیلک جمعیدر حاکملر دیمکدر معلوم
اوله که ثلاثی مجردک ناقصدن اسم فاعلک بر جمع مکسری بو مثوال
اوزره کلور قاضینک قضاة ورامینک رماة وحامینک حماة کلدکی
کبی اصلی ولیة وقضیة ورمیة ایدی نصرة وزنی اوزره پس یا متحرک
وما قبلی مفتوح اولدیغیچون الفه قلب ایلدیلر ولاة وقضاة اولدیلر فانک فتحیله پس
فتاة مثللو مفردلره ملتبس اولماسون دیو فانک مضموم ایدوب ولاة وقضاة ودیدیلر
وزنلری فعلة وزنی اوزره در اییدی فعاة وزنی اوزره کلوردیبن اولیه ظن
المشن که لام الفعل الفه قلب اولمغله لام الفعل ولمغدن حیفا رشویله ظن اولنمیه
که بو قابل اوزان تصریفیه دن اکاه دکول ایمشن عفی عنه محصول ترکیب واخی
یا رب حکامینک واحباسینک دولت وسعادتلری مرتبه لرینی رفع ایله
عز وشرفلرینی زیاده ایله ودمر علی احدائه ودشمنانه دمر میمک کسریله تفعیل بابندن
فعل امر در فنا ایله دیمکدر علی ودمره متعلقدر معلوم اوله که بو فعل علی حرفیله وعلی سز
بر معنایه در یعنی علی بونده منصوص اولدوغی معنایه دلالت ایلمز احدا عدونک جمعیدر
دشمنلر دیمکدر شناته ولات کبیدر وزنده واعلاالله معنصلر معناسینه بونک اصلی
مهموز اللام در علم بابندن همزه طرفده ما قبلی مکسور اولدیغیچون یایه ابدال اولندی پس
حکم ناقص داخل اولوب دول علا الله اعلال اولندی وشناة اولدی شنیک ضمیله محصول
ترکیب ولنی یا رب دشمنلرینی واکابعض ایدنلری یعنی حسدلرینی قهر وهلاک ایله
ما تلی فی القرآن من آیاته ما حرف قسم ما اسم موصول تقدیر بحق ما تلی در تلی فعل ماضی مجهول
مذکر غائب مبنی للمفعول اصلی تلو ایدی واو طرفده ما قبلی مکسور اولدیغیچون یایه قلب اولندی
فی حرف جر تلی فعلنه متعلق قرآن وفرقان داخی نیجه اسم شریفی وار اننده کاشنه دیرلر

من ما

من ما موصول بیانیدر ابدا آیات آیتک جمعیدر ای ده جمعیدر نشانلر دیمکدر اما اصطلاحده
کلام مجیدده بر مقدار دیرلرکه اهل قرآن سدغله حدود بن تعیین ونمبین ایتمشلردر مسلطر بعضلر
نسخه ده ما تلی واقعدر یای قسمند پس ما مصدریه ظرفیه اولور محصول ترکیب یا رب
دعالرمزی قبول ایله ایله مشغول قرائده اوقتانده آیتلر حقیچون یاخود ما دام که قرآن آیتلری
اوقونه یعنی قرآن آیتلری اوقوندقجه ابوبکر حقنده بیزوم دعالرمزی قبول ایله ودعت تامة
ایلمغدکور پس فقره بر قافیه ده واقعدر اللهم آمن بلده واحفظ ولده آمن نقطه
کبی دعایه متضمن امر در امن یؤمن دن یعنی افعال بابندندر اصلنده أأمن ایدی
همزتین فی اول کلمة واحدة اولدی یعنی بر کلمه نک اولنده ایکی همزه جمع اولدی اولکی متحرک
وثانی ساکن ثانیی اولکینک حرکتی جنسنه قلب ایلدیلر آمن اولدی امین ایله دیمکدر
بلد بانک ولامک فتحه لریله بلده ده دیرلر شهر معروف معناسینه جمع بلاد کلور بانک
کسریله بلد اندن کلور بانک ضمیله پس بلدنده نک جمعیدر وبینن سهو المنس حفظ
همزه وصلک کسری وفانک فتحیله امر مذکر در علم بابندندر صاقله دیمکدر ولده اوغلی
دقیره دن ملدر اکا بونده اوغول مراد در محصول ترکیب یا رب شهریمزی افات وحادثه دن
صقله یعنی خراب اولمقدن امین ایله حاصلی کندویی امن واماندن حفظ ایله زیرا مملکتک
عمارتی انک وجود شریفیله در دولتی سعد نام اوغلنی ده بلالردن صقله زیرا اولاد سلطان
سنجه باباسی کبیدر عدل وکرم وانصافده نظم لقد سعد الدنیا به دام سعده
وایده المولی بالویة النصر بو ایکی بیت حضرت شیخک بحر طویلده ابوبکر مدحنده در قصیده
دندر لقد جواب قسم محذوف قد سعد بر جمع حروف فتح وعلم بابندندر مستعملدر لیکن علم باشد
لازمله متعدی بینده مشترکدر لازم اولنجه اسم مفعولی فعیل وزنی اوزره کلور سعد
فهو سعید دیرلر اما متعدی اولنجه سعد فهو مسعود دیرلر پس بونده اوج صورتی بیله اجرا
ایلمک قابلدر فتح وزنه اولنجه مصدری سعد کلور … وبرکت معناسینه پس … اوج

صورتنده بیله تقدیرا مرفوع فاعل ونایب عن الفاعل اولوربه یا حرف جر فعل
سابقه متعلقدر وضمیر ابو بکره راجعدر ولده ارجاع ایلین سهو ایلمش وادام
فعل یا ضمیدر نصر یا بینک اجرف واو بسیدنه موقع دعاده واقع اولمش دایم او
دیگدر سعد سینک فتحی وجینک سکونیله ابهام طریقیله مذکوردر یعنی ابو بکرک
سعادتی دایم اولسون وسعد اولوا وغلی دایم اولسون دیمک اولور ایدوام فعلنه
معطوفدر محکم ایلسون معناسنه ضمیر بینه ابو بکره راجعدر مولی تقدیرا مرفوع
ایدنک مولی افندر دیگدر با حرف جرایدیه متعلقدر الویه لوانک جمعیدر سنجقلر معناسنه
افعله وزنی اوزره نصر مصدردر واضافت بیانیه نصرت وظفر سنجقلری دیگدر
بیت خدا حضحیه بتحقیق دنیا سعادت دعزت بولدی ویا سعیداولدی ویا مسعود اولدی
دیگدر نیک بخت شد معناسنه یعنی ایو بختلو اولدی ابو بکر سببیله سعادتلو وسعیدلی
دایم وباقی اولسون داعی خدا ابو بکری نصرت وظفر سنجقلریله موید واحکم
ایلسون یعنی هر نره ده علم لوا آچوب عسکر چکیدسه خدا ظهیر وناصری اولسون
حاصلی حضرده وسفرده خدا یار ویاوری اوله ° کذلک تنشا الینة بهوعنها
وحسن نبات الارض من کرم البذر ° کذلک اسم اشارتدر ابو بکره
تنشا فعل مضارع مفرد مؤنث غائبه در فتح بابنده بوی چکمک واوزانمق
دیگدر آخرنده همزه لی تلیین ایدوب الفه قلب ایدرلر ضرورت وزنیچون
ضرورت وزنیچون حذف اولندی ونیله خلط ایلو یلیتة بونده دال وبراق
معناسنه درکه ابو بکرک اوغلوندن یعنی ولد صلبیسندن کنایتدر تنشانک
فاعلیدر نهو ضمیر مرفوع مبتدا ابو بکره راجعدر عرق عینک کسری ورانک
سکونیله لغتده طمر ورادا بونده کوکی مراددر بیخ معناسنه وهالینه راجعدر عرقها
خبر مبتدادر وجمله اسمیه صفت لینه در وحسن کوزللک نبات بروینمن

نشته ارضه اضافت لامیه در من حرف جرحسنه ویا مقدره کاینه متعلق
کرم بونده اللک معناسنه در بذره اضافتی لامیه در بذر بانک فتحیله تخم معناسنه
در محصول بیت کنه ابو بکر کبی بر نهال تازه بوی چکوب اوزامدادر یعنی کندو یه
مناسب ومشابه بر اوغلی بیوییوب بیشمده درکه ابو بکرک انک اصلی وکوکیدر
ثانیی ارسال مثل ایدوب بیورر یردن بتن اوتک ایلوکی وکوزللوکی خوب تخم الندوغنه
وکوزللوکیندندر حاصلی پادشاه اصیل وجنس اولدیغیچون اوغلیده کندو کبی در معلومدر
اوله که حضرت شیخ پادشاهک مرشدی واوغلینک استادی ایمش شو بلده روشن
اولنور والعهدة علی الراوی ایزد تعالی تقدس خطهٔ پاک شیراز را بهیبت حاکمان عادل
وهمت عالمان عامل تا زمان قیامت در امان سلامت نگه دارد ایزد اعجامک
ظرفا سیندن همزه نک وزانک کسریله مسموعدر اما روستایی وبعض جهله سیندن
فتح زاللهده مسموعدر خدا معناسینه نکری دیگدر خطه خانک ضمیه نک کسری وطانک مفتوحیله
مصله نک تشدیدیله سنور معناسینه در پاکه اضافتی بیانیه در وشیرازه
لامیه پاکک لفظی شیراز لفظینه مضاف اولمازدیین معنا ایله نسبی
بوغیمش شهر شیراز حضرت شیخک وخواجه حافظک متولد ولدوقلری
بلده نک اسمیدر ویا رجمه هری لیله بونی زیاده مدح ایدرلرنته که شعرادن بری
برسی بیورر بیت چه مصر وچه شام وچه بر وچه بحر همه روستایند وشیراز
شهر باحرف تخصیص معنای سببیتی متضمندر هیبت مهابت معناسینه در
یعنی جلال ومخافت واولولق وقورقو دیگدر حاکمانه اضافتی لامیه در وعادل
اضافت بیانیه در وبانیه مذکوره باکیدر همت هانک کسری وفتحیله اراده
وقصد معناسینه در عالمانه اضافتی مصدرک فاعلینه وعاملانه بیانیه در
تا انتهای غایت ایچوندر زمان قیامت معروف در حرف طرف امان وامانت

امین اولمق معناسینه در سلامته اضافت ده بیانیه در بعض
نسخه لرده امانه وسلامت واو عاطفه ایله واقعدر عطف تفسیری تنکلی
ولکل وجه امان یرینه لباس ذکر ایدنلر ایکی یرده سهو ایلمشلر اولکه
امانه وزمانه تجنیس مطرفدر ثانیا ایکی فقره ذو القافیتین واقعدر تأمل
ندرنکه دارد نکه نکاه دل مخففدر داشتن ودارید دن مشتقاتیله مستعمل اوله
حفظ وصیانت معناسینه درآماکرونه وکنیدنله ومشتقاتی ایله مستعمل اوله
معناسینه در فتأمل دارد فعل مضارعدر داریدنه موقع دعاده واقعدر
حفظ ایلیه دیمکدر محصول ترکیب خدای بحر ولقد شیرازک پاک سینوری
عادل حاکملر سیلیه وعالمیله عامل عاملر حسیله قیامت زماننه دک امین وسلامته
حفظ ایلیه قطعه ندانی که من در اقالیم غربت ° چرا روزکاری بکردم درنکی
معلوم اولکه بو قطعه اصلنده بر قصیده در حضرت شیخک ابو بکر بن سعد بن زنکی
مدحنده که هلاکونک بعضی احوالینی ودیار عجمه مستولی اولدوغینی انده ذکر ایلمشدر وبعضی
متصرفین ومتحرفین بو مقامه الحاق ایلمشلر ندانیده نون حرف نفی در وردانی فعل
مضارع مفرد مخاطبدر استفهام انکاری طریقیله بیلمز میسین دیمکدر خطاب عام
وجهیله که حرف بیان اقالیم اقلیمک جمعیدر معلوم اوله که ربع مسکونی یدی یه تقسیم
ایلمشلر یعنی یدی حصه یه بولمشلر وهر حصه سینه اقلیم دیمشلر امدی حضرت شیخ
اقلیمی جمیع ایلمشینک سری بودر که اکثر معموره ارضی سیر ایلمشدر حکایات اولنورکه
قرق ییل مقداری سیاحت ایلمشدر وممالک معموره یی کزمکدن مرادی برمرشد
ایرشمک ایمش عاقبت بغدادده شیخ شهاب الدین سهروردی حضرتلرینه
واصل اولوب انلرک زلال فیض وافضالیله سیراب اولمش نته که بوستانده
بیورمشدر بیت مرا پیر داننده مرشد شهاب ° دو اندرز فرمود کشتی بر آب

غربت مصدر درکدرت ونل اوزره ماضی سی ومضارعی ثلاثیدن مستعمل دکل
بلکه افتعال وتفعلدن کلور اغترب وتغرب دیرلر غربته اضافت بیانیه در
چرا ادجیم ده فتح وکسر جائز درکسره یه تخصیص ایلین تعصب ایلمش چرا ایله
زلون مرکبدر جهه معروف ولا اوات تعلیل روزکار بونده زمان معناسینه در بکردم
باحرف تاکید در زنک والک کسره ی ورانک فتحیله اکلامکه دیرلر عربیده مکث
معناسینه ویا حرف مصدر محصول بیت بیلمز میسین که بن غربت بلادنده تجهیم
بر زمان مکث ایلدم یعنی اکلندم معلوم اوله که کاه اولور که بر معنای عربیده
لفظیله تعبیر ایدرلر وغیری دیلده ایکی لفظ ایله وکاه اولور که امر برعکس اولور
برون رفتم از تنک ترکان که دیدم ° جهان درهم افتاده چون موی زنکی برونه
وبیرونه بالیله وبالسنز طاشره دیمکدر تنک عار معناسینه ترکانه اضافت لامیه در
مراد ترکاندن هلاکو عسکریدر که تمام عجمه ودیار عربه عزه یه دک مستولی اولوبلر شنیعه
تواریخ الملخانیده بازمشدر پس حضرت شیخک انلرک عاریندن وطنینی ترک
ایلمسنک اصلی اولدرکه اول قوم کافرلر ایدی واهل اسلامه اذا وجفا اوزره ایدیلر
الفرار مما لا یطاق من سنن المرسلین دیو ترک دیار ایدوب سیاح عالم اولور
بو قضیه خلفا دن مستعصم بالله زماننده اولمش و حضرت شیخک بو خصوصده
بر قصیده سی واردر که مطلعی بودر بیت آسمان راحق بود کر خون بکرید بر زمین
در زوال ملک مستعصم امیر المومنین ° حاصلی چنکیز خان وهلاکو خروجی تیمور وشاه
اسمعیل فتنه سی کبی دکول عظیم فتنه ایمش زیرا بونلر اهل قبله ایدی اما
انلار کفره ایدی پس تنک ترکان بیوردوغی انلرک نامعقول کافرلقلرنیاو
شناعتندن عبارتدر درهم قارشمش دیمکدر جهان عبارتی ولات
ایدرکه تمام عالمی فتنه استیعاب ایلمش ایمش موی قبل وضاح معناسینه در

زنکك دیه بونده قزل ملکلکی مراد در و یا حرف نسبت زنکه منسوب دیکدر
زنکك ده زنکبار ده دیرلر سیاه ملکلکینه محصول بیت شهر شیرازدن نا خوشم
کیندم یعنی ترك وطن ایدوب اغتراب ایلدم اتراکك جور و ظلمندن کرکوردم
جهان خلقی بری برینه دشمن یعنی قارشی مور پشه هرج
و مرج اولمش زنکی صاچی کیبی حاصلی بر و یاره کی باشی تاتار دوشه
اولده کافر اوله بالبداهه معلوم مدر اول و یا ترك حالی نه اولیسه در
همه ادمی زاده بودند لیکن چو کرکان بخون خوار کی تیز چنکی ادمی زاده
ادم اوغلی دیکدر ولد آدم معناسینه بودند حکایت حال ماضی بی مفید در
لیکن مصراع ثانیه مربوط در کرکان کاف عجمینك ضمیله کرکك جمعیدر که
کاف عجمیله قوردلر دیکدر بخون باء حرف ظرف خون خوار وصف ترکیبی خوار بونده
که مشترکدر بیمکله ایچمك بیننده قان ایچیجی دیکدر یای مصدری لاحق اولمش
سینیله ادرسی کاف عجمیه مبدل اولمشدر یای ظرفیه ایله قان ایچیجیلکده
دیکدر خوارکی کاف عجمیله یسیدر و بیتك قافیه سی سهوله صاد اولمشدر تیز
چنك وصف ترکیبی تیز کسکین قیناقلو معناسینه و یای حرف تنکیر در بونده
بر بونده مقدردر چنکی یاسینی حرف مصدر طوتانلر معنا جانبنه ناظر اولامشدر
ملامت محصول بیت مذکور عسکر تاتار ربب اولاد آدم ایدیلر اما قانی
ایچیجیلکده قوردلر کیبی کسکین قیناقلو ایدیلر چونکه کان مبتدا و تیز چنک خبری
یعنی صورتا انسان و سیرتا ترکیجی حیوانات قیناقلو ایدیلر بو بیتده تاتارك
جنکلری آت بیدکلرینه الجملة ایما وار در و علی الخصوص که کفره اوله مصراع ثانیکه
معناسینی قان ایچیجیلکده نتیجه لری کسکینلکده قورد کیبی ایدیلر و بیتی و خواجه الرنده
و نتیجه سی کسکین اولمقده قورده بکزرلر ایدی دیمیش حق معنا بی دیر مشکل

درون مردمی چون ملك نیك محضر برون لشکری چون هژبران جنکی
درون تقدیری و درون شهر ایدی ضرورت وزن ایچون حذف اولندی مردم
نوع مردم مراد در و یا حرف وحدت ملك فرشته نیك محضر وصف ترکیبی ایو
خویلو معناسینه برون یعنی برون شهر لشکری یا حرف وحدت هژبر اکا که کسره
ورانکك فتحی و بانکك سکونیله ارسلان دیکدر اسد معناسینه و الف و نون ادات
جمعدر جنك صواشش و یا حرف نسبت محصول بیت اول زمانده شهرك
ایچروسی فرشته کیبی ایو خویلو نیك سیرت مردم ایدی و شهرك طشره سینده
تاتار عسکری صواشش ارسلانلری کیبی ایدی یعنی شهر خلقی مظلوم و عاجز
ایدی و عسکر کفره تاتار ظالم و قاهر و دون حاصلی شهر خلقی بر فرشته و انلرك حریفی
بز بر یا ماناکشده درون و برونی پادشاه و عسکر بیتك بر برینه عطف جده شرق
ظاهری چنك جو و باطنلری نیك خو معنالرینه قصد ایدنلرك و ماعنه شرح
فارسیده بر طرفه مطالعه محشر ایمش چو باز آمدم کشور آسوده دیدم
پلنکان رها کرده خوی پلنکی باز بونده کیرو معناسینه کشور کافر سینك کسریله
اقلیم معناسینه در اسوده الف ممدوده و سینك ضمیله ساکن معناسینه
دیکدر راحت معناسینه پلنکان پلنکك با عجمینك ولامك فتحه لریله قپلان دیمکدر
بونده جمعدر اکر که ساکن معناسینه فی معرده عالیه بریشی یعنی ترك ایلمش ویکدر
خوی پلنکی اضافتی بیانیه در و یا حرف مصدر محصول بیت حینه که اقالیم غربته
کیرو شیرازه کلدم مملکت شیرازی اسوده حال و مرفه البال کوردوم ملکك
خلق خوی سی ترك ایلمشلر زیرا مرور ایام ایله اولاد و احفادی اسلامه کلدی و اعیان
و ارکانی سلمان اولدیلر حتی ترخیز باغنده مراغه نام قصبه ده نصیر طوسی به رصد
کواکب ایلکه یوردی و بو واسطه ایله آنلار کنده وبه ونسیر ایلدی بو الجمله الخانیه ایلرزکر

ولبوكون سمرقند پادشاهی عبدالله خان اتلروندر وكفه خانلدی انلدوندر ابلدی
خوی ملنكی بی نرك ایلمشر دیكدن مراد اول حالت كفر هدایت كلدی علم وتقوی ترك
ایلمشلر وبكدر بو تقدیر معلوم اولدوقدن صكره جمهوریك عموم شراح ایلدكلری عنقد
التفات اولنمسون كه یقین افاده ایلمز ٭ چنان بود در عهد اول كه دیدم ٭ جهان
پر ز آشوب و تشویش وتنگی ٭ عهد بونده زمان معناسینه در اوله اضافتی بیانیه
حرف بیان دیدم مصراع ثانیه مرهوندر آشوب بونده فتنه وقرشقلق معناسینه در
تشویش تفعیل بابندن مصدر در قرشقلق دیكدر آشوبه عطف تفسیری ایدا
تنگ بونده طار معناسینه در ویا حرف مصدر طارلق دیكدر یعنی اول زمانده اولان
وبلاد ن تعبیر در محصول بیت مصراع ثانی مصراع اولی بیان ایدوب دیر اول زمان
اولدی كه كوردم انجلیب ایدی جهان یعنی جهان طولیدی فتنه وآشوب وبلا
ایدی ٭ چنین شد در ایام سلطان عادل اتابك ابوبكر سعد بن زنگی ٭ ایامك
سلطانه اضافتی لامیه در اولی ملابسه ایله وعادله بیانیه اتابك كاف عربیله
وابوبكر كنیت سعد در ابن لفظی محذوفدر زیرا انلرده ابن لفظنی حذف
ایلمك جاریدر محصول بیت اول جهانك حالی دیدوكم كبی ایدی اما سلطان
عادلك زماننده جهان زیاده خوب اولدی كه اول سلطان عادل اتابك ابوبكر
سعد بن زنگیدر ٭ قطعه ٭ اقلیم پارس را غم آشوب دهر نیست ٭ تا بر سرش بود
چو توئی سایه خدا ٭ اقلیمدن بونده مملكت مراددر پارسه اضافت لامیه در را
حرف صله ویا حرف تخصیص آشوب لفظنده یا نه یاشی ملحكه اما بونك كبی یرلرده
فتنه وآشوبدن عبارتدر دهره اضافتی لامیه در مجازا نیست ادات نفی در وسببیتی تا
ادات خبر نیست نه است تقدیرنده در ویاین اثبات ایلمشلر تا ادات
مادام معناسینه بر سرش شین ضمیر اقلیمه راجعدر بود بانك منی دواوك

فعل مضارع مفرد غایب تامله موقت اوله ویكدر توئی یاءا اول نفس كلمه در
ثانی حرف وحدتدر بر سنك كبی دیكدر سایه خدا لامیه در ظل الله معناسینه محصول
بیت پارس اقلیمنه غم یوقدر ویا پارس اقلیمنك غمی یوقدر دهر فتنه سندن یعنی
روزگارك الام وشدائدندن مادام كه انك باشی اوزرنده یعنی اوزرنده بر سنك
كبی سایه خدا اوله یعنی مادام كه اقلیم پارس سنك كبی حاكم عادلی اوله
وآشوب روزگاردن غم كورمز وغصه چكمز معلوم اوله كه چو توئی نسخه سی صحیح
توئی نسخه سی اوزره ترجیح ایلدك فتأمل ای كسر همزه ایله حرف نداد ركاه
اولور كه همزه مفتوح اوقنور وبعض عندنده سویلمش زیرا همزه ندائی مفتوح اوقومق
غریبه در چو توئی قدر بر یا زوب واوی مكسور اوقومق كرك یا وحدت یا خطاب
ویبن فارسی لا استادن كوروشمش ٭ امروز كس نشان ندهد ٭
در بسیط خاك مانند آستان درت مأمن رضا ٭ امروز معلوم اوله كه روز
وشبه وساله اسم اشارت قریب یعنی این لفظی داخل اولسه همزه
دلالت ایدن یا حذف اولنور نونی میمه ابدال اولور پس امروز بوكون دیكدر كس
مبتدا كیمسه دیكدر ندهد فعل نفی استقبال مفرد غایب فاعلی تحتنده راجع ضمیر
جمله فعلیه خبر مبتدا در نشان ندهد مقدم مفعولی یعنی اولی وامروز ظرف زمانی ودر
بسیط خاك ظرف مكانی بونده بسیط خاكدن مراد یریوزیدر روی زمین معناسینه
اضافت لامیه در مانند بكزمش ویكدر رشابه معناسینه آستانه اضافتی اسم
فاعلك مفعولینه اضافتی قبیلندندر واستانك دره دوركی تا یه لامیه در
مانندندر كه مفعول ثانیسی در وماٴمن رضا بوندن بدل واضافتی
محصول بیت یریوزنده بوكون كیمسه نشان ویرمز سنك قپوكك اشیكنه
بكزر رضا ایله امین اولاجق یر یعنی رضای قلب وصفای خاطر ایلیجك

مقام نامن وجای امین سنك قپوك اشیكیدر الحق اكا بكزر بر دخی یوقدر
حضرت شیخ پادشاهی اطرا طریقیله مدح ایلمشدر منه سنده درت
یاسی كیبی غنجه رك اصلی آت در همزه ایله دیبن همزه مجتلبه اولدوغنی
بلمز ایمش ◦ بر نشست پاس خاطر بیچارگانت وشكر ◦ بدبا و بر خدای جهان
آفرین جزا ◦ بر نشست بر حرف استعلا تست لزلله سین وتادنم مركبدر
سنك اوزریكه دریعنی سنك اوزریكه لازم وواجبدر مقدم خبردر و پاس
مؤخر مبتدا پاسیدندر مشتق حفظ وصیانت معناسنه خاطره اضافتی مصدرك
مفعولنه اضافتیدر و بیچارگانه اضافت لامیه در واو حرف عطف وشكر
مصراع ثانیه مرهون مبتدا بر ماخبری وسین وتا مقدردر شكری بونده
نعیم ایلمكه قابلدر یعنی خدایه و پادشاهه واو حرف عطف بر خدای مقدم خبر
وجزا مؤخر مبتدا جهان آفرینه اضافتی بیانیه در جهان آفرین وصفدر كسیدر
آفرینیدندر جهان براویجی دیمكدر خلاق عالم معناسنه جزا بونده ثواب وعوض
معناسنه در محصول بیت پادشاهه خطاب ایدوب بیورر سنك اوزریكه
بیچاره لرك خاطرلرین رعایت وصیانت ایلمك لازمدر و بو رعایت وصیانتك
ایچون سكا شكر ایلمك بیزم اوستمزه واجبدر و پاسنك كیبی جزا داپادشاهی
بیزه حاكم ایلدیكی ایچون خدایه شكر ایلمك بیزوم اوستومزه لازمدر واول خلاق
عالمه لایق وسزاوار در سنك فقرا وبیچاره لره ایلدوكوك رفق وعدالتك
ایچون ثواب وعوض ویرمك حاصلی هم بیزه عدالت وفقرا وبیچاره لره مرحمتك
ایچون سكا وخدایه شكر لازم وخدای جهان آفرینه اجر جزیل وثواب جمیل
ویرمك لایقدر بونده شكری خدایه قصر ایلمك تعبیر قصور در و خدای لفظینك
جهان آفرینه اضافتی تجویز ایلمین غریب ملاحظه یه مالك ایمش یارب

زباد

زباد وفتنه نگه دار خاك پارس ◦ چندانكه خاك بود و باد را بقا ◦◦
یارب تخفیف یا ایله در ضرورت وزن ایچون باد وفتنه بیانیه نگه دار حفظ
ایله دیمكدر خاك پارس لامیه ومفعول نگه دار در پارس پا مجلیلیه فا ایله
لغتدر مملكت شیرازه دیرلر چندان اولقدر دیمكدر كه حرف بیان خاك
معروف ورا ادات تخصیص بونده باد دنمرا د هوادر یعنی كره هوا خاكه معطوفدر
تقدیری تا خاكرا و بادرا بقا بود و بقا بوروك فاعلیدر محصول بیت یا الله پارسی یعنی
فتنه سیلندن یعنی فتنه دن حفظ وصیانت ایله اولقدر كه كره خاك وهوانك بقاسی اولی
یعنی كره خاك وهوا ثابت وپایدار اولدقچه حاصلی قیامته دك مصراع ثانینك معناسی
اولقدركه ملو براغه وبیله بقا اولدیبن واول زمانه دكین كه خاك وباده بقا اوله دیمك
ومادام كه خاك و باد باقی اوله دیمك حق اولی ایده مشكل فتامل سبب تألیف كتاب
یك شب تأمل ایام گذشته میكردم ◦ و بر عمر تلف كرده تأسف میخوردم ◦ وسنگ
سراچه دلرا بالماس آب دیده می سفتم ◦ واین بیتها مناسب حال خود میگفتم ◦
بو دورد فقره بری برینه معطوف اولماغله متصل یازلدی اسلوب وصله داخل اولدوغی
ایچون تأمل ایام اضافتی مصدرك مفعولنه در گذشته ماضیدر قصدر كچمش دیمكدر
گذشته یه اضافت بیانیه در میكردم می حكایت حال ماضیه در ایلدوم دیمكدر واو حرف عطف
بر حرف صله در باكیی عمر تلف كرده تقدیری عمر تلف كرده خود در عمرك تلف كرده یه اضافتی
بیانیه در كرده ماضیدر قصدر لغتده ایلمش دیمكدر اما بونده ایلدوكم معناسنه در تأسف
تفعل بابندن مصدر در شدت حزن یعنی غم دیرلر ثلاثیسی اسف در حسرت ومك وسنگ فتحه ایله
میخوردم مك مقدم مفعول صریحیدر بر غیر صریحیدر می حكایت حال ماضیه در خوردم
خاسینی روم تضعیف اوقومق گرك كه فقره اولی نك قافیه سینه مطابق اوله بعضیلر بونك
كیبی یرلرده كرهالی كافه تحمیله اوقودیلر گردیده دن مخفف یعنی شده معناسنه صبر ورشنه ایچون

وحضرت مولانا جامینک دریای ابراره نظیره تحفة الاسرار وسبحة الابرار نام
قصیده سنده بربیتله استشهاد ایلدی بیت هرکجا بینی درکنجی وبرو رحلقه
حلقه مار حلقه کرده درو بان اژدر دست حلقه کرده بیه معناسینه لیکن مدخاده
نظر وار زیرا بعض نسخه لرده کرده بیرینه کشته واقعدر وکرده کاف عجمیله اولسه لا بد
بو اسلوب اوزره تخفیفی بعض الفائده واقع اولوردی فتامل سنگ سراچه
معروف سراچه تصغیر سرادر که سرا ایدی مخفف ریا الله او دیکدر عربجه دار دیرلر و له
اضافتی بیانیه در وسنگک اضافتی لامیه در مجازا وار ادوات مفعول بالماس
باحرف استعانت والماس بردرلو قیمتلو جوهردر که جمیع صعب جواهری الکلیدر لر
نته که حضرت شیخک کلامی بو معنایه اشارت ایدر که سنگ سراچه دل الکله ولو
اضافتی مشبهه بهک مشبهه اضافتی در حاصلی بیانیه در ودیده یه اضافت لامیه در
مبنفتم می حکایت حال ماضیه افاده ایدر نته که مکرر تنبیه اولنمشدر سفتم فعل ماضی
متکلم وحده ولدرم دیمکدر ولدم دیمک دکول واو حرف عطف این اسم
اشارتدر بیتلرده بینهابا ادوات جمعدر مناسب اسم فاعلدر مفاعله بابندن
حال اضافتی اسم فاعلک مفعولینه اضافتیدر وخود اضافت لامیه در خود
بونده کندو معناسینه در ومیفتم کنه حکایت حال ماضیه متکلم وحده در سویلردم
دیمکدر مقول قول این بیتها در ومناسب حال خود حالده مفعولدن محصول فقرا
ربیع بر کیچه چکشن ایا بیمی فکر و ملاحظه ایلدم داخی تلف وضایع ایلدم کوم عمرم
غنچه ییردم داخی کوکل خانه سینک طاشینی الماس کیبی ایب چشمله
دلرایدم یعنی ضایع بیره تلف ایلدم کوم عمرمه نادم اولوب شوبله اغلار ایدم که
قطره طاشی کیبی یک کوکلمه رقت کلوب متأثر اولوردی و بو کلماتی سیلرک
کندو حالمه مناسب و موافق سویلدم فقره اخیره نک معناسینی داخی

بوکنده حالمه مناسب اولان بیتلری ایدر ایدم و بین اسم اشارتدر تحتانیه ظرف
الیه ممشیر بر و جمله داخی معنای تقدیر ایدوب دیرکه داخی بو بیتلر کنده حالمه
ایدر ایدم بو تقریر اوزره بینها لفظی مناسب لفظینه مضاف اولمازدی بیتلر
بوقیددن معلوم اولدی که او کلی تقدیرنده بینها لفظنی مناسب لفظینه مضاف ایدرسک
اکر بو بیله ایسه بر اماز ایدر ایمش مثنوی هر دم از عمر میرود نفسی چون نکه
میکنم نماند بسی و دم بونده ساعت و وقت معناسینه در نفسیده یا حرف وحدتدر
چونه واو رسمیله ادات تعلیلدر چونکه معناسینه ادات شرطدر و بین اصابت الیه ممشی نکه
میکنم فعل حال متکلم وحده در نظر ایدرم معناسینه نماند فعل نفی ماضی مفرد غائب
دیمکدر مجید مطلق در و بین مجد صحیح مطلقک معناسینی بیلمز ایمش بسی باالمدد
الف ایله بس و بسیار بر معنایه در چوق دیمکدر بس بسانک اماله سیدر و بیتلر
سویلنشدر و بسی فقه یا حرف نسبتدر یکی لکی کیبی و بین داخی عندی سویلنشنه که
موارد استعمالاتی تتبع ایدنه معلومدر محصول بیت هر آن و هر زمان عمردن بر
کلیو یعنی ساعت ساعت عمرم اکسیلوب آز قالمده در چون کم بقیه عمرمه نظر
ایدم کورورم چوق قالمادی یعنی عمرک چوغی کیدوب آزی قالمش کورردم بعض
نسخه ده میکنم یرینه میکنی واقعدر لیکن بو نسخه اولی واحرادر فتامل بونده چونکی
واو اصلیه ایله اعتبار ایدوب کیف معناسینه اولماسینی تجویز ایدنلر بو نلر المثنوی
ای کنجا رفت و در خوابی مکر این پنج روز دریابی ای حرف ندا و منادی محذوفدر
تقدیری ای آنکه و در که حرف رابطه صفت پنجا اللی دیمکدر اسما اعداد دندر واو حرف
عطف و یا حرف حال و در حرف ظرف خواب واو رسمیله اوقونمیه و دوشنه دیرلر بونده
غفلتدن کنایتدر و با تمیز خطابدر مکر بر تک کیبی بیرلرده نفی معناسینه در بولکه
دیمکدر پنج اسم عدد بش دیمکدر روز بونده ظروف زمانیه دندر ادات ظرف مقدر

تقدیری دربنج زوند ودر بابی فعل مضارع مفرد مخاطبدر در یابید ندنج
دریافتندنه دکل المحصول بیت ای اول کیمسه که عمر کدنه اللی یاش کچیده
وانی سن خواب غفلتده سین مکر بو بش کونده آخرتیکه لازم اولان اسبابی
تدارک ایلیه سین یعنی عمرک چوغنی کیدوب آزی قالدی حال بوکه سن خواب
غفلتدنه منتبه اولمازسین ابدی آگاه اول اولکه باقی قلن برایکی کونده تلافی
وتدارک مافات ایلیه سین حاصلی جوانلقده زاد آخرتی تحصیل ایدیک بس سعی
جمیل ایله باشد که پیرلکده بر حالت ایلیه سین دیمکدر مکر ادات استثنادر الا
معناسینه وبین معنی وبردوکی محلده مکر لفظینی ذکر ایلمش الا لفظینی ذکر ایله
کرمعلوم اولیدی الا اینجه یافیشور مصراع ثانینک معناسینی الا بو بش کونه که
وانی کیتمدی ایدبلنه سین والکلیه سین یعنی حال نیجه ایدوکینی اکلایوب اکا
کوره تدارک ایده سین دیمن بینک مرادینه واصل اولمامش بونده مکر
بر وجهله وانی معنا ویرمش که مکر بو بش کون کچمدی ایریشور والکلارمیسین
تزئیق تاویلات ایله تاویل ایلمش که باقل ودوشنده کوره سن بیک کره استغفر
اید بر واخی دوشنده کورمه بیم دیبو معلوم اوله که بو بیت حضرت شیخک
سینک مطلعیدرکه ابن سعد علی ولامی شرحلرنده تمامی ایراد ایلمشلر نیجه
دنمه مراد عمرک اکثری وبنجدنه اقلیدر خجل آنکس که رفت وکار ساخت
کوس رحلت زوند وبار ساخت خجل خانک فتحی وجیمک کسریله صفت مشبهه
علم بابندنه مصدری خجل کلور خانک وجیمک فتحه لریله اوتانمقدنه حاصل اولان
حیرته ودهشته ویرلر بونده خجلک معناسی اوتانمقدنه متحیر ومدهوش دیمکدر که
حرف رابط صفت ساخت فعل نفی ماضی مفرد غایب لغتده یاپادی دیمکدر
اما استعمالده دوزوب قوشادی دیمکدر یعنی حاصل ایلمدی کوس آلت لهودنه

قسمدر که

برقسمدر که طبل بازشکلنده اولور اوتوب بوک اولور شویله که بیرده اولدوقده ایاغ
اوزره دوروزکن چلارلار پادشاهه مخصوص سازدر اما بیزوم پادشاهلر
غیر سلاطینک خانلری بیله استعمال ایدرلر اول زمانده بر عسکر ویا بر قافله
کوچه جک وقتده چلارلار ایمش ونشان بونک بیرینه قافله کوچه جک وقتده جرس
چلارلر ایمش اما آل عثمان دورینده بونک کیبی بیرلرده بوری چلارلار رحلتده اتحاد
لاتیه ودر رحلت رانک کسری وحاء مهمله نک سکونیله ولامک فتحیله ارتحال معناسینه در
یعنی کوچمک زوند فعل ماضی جمع غایبدر فاعلی کوسی چالانه کیمسه لردر واو حرف عطف
ویا حرف حال بار بونده یوک معناسینه دردعربجه حمل دیرلر حاء مهمله نک کسری ومیمک
سکونیله خانک فتحی ومیمک سکونیله دکول المحصول بیت مصراع اول اخباره
متحملدر یعنی شرمنده ومتحیر ومدهوشدر یا خود شرمنده ومتحیر ومدهوش اولسونکه
دیمکدر اول کیمسه که دنیادنه کیتدی واشیینی دوزمدی یعنی دنیاده عمل خیر ایلیک
سزین آخرته واردی حاصلی دنیا مزرعه سینده وانده خیرات اکمیوب کیتدی
کوس رحلتی وارتحالی چالدیلر ویوکنی ویا پوکنی دوزمدی یعنی اجل کوسینی چالدیلر حال
بوکه اول تهیه اسباب آخرته مباشر اولمدی حاصلی زاد آخرتی تدارک ایلمکه
سعینه کل دیدیلر پس بویله کیمسه شرمنده اولسونه خواب نوشین بامداد
رحیل ه بازدارد پیاده را زسبیل ه نوشین باله وهره والموییه ویرلر ویا حرف
نسبت ونون حرف تاکیدنسبت اصل لغت بویله در اما شیمدی دانلو معناسینه
مستعملدر شیرین کیبی بامداد وبام ایرته معناسینه در رحیل اسمدر یعنی کوچمه نک
اسمیدر خواب نوشین بیانیه ومابعدینده اضافتلر لامیه لردر بازدارد دوار یعنی
فعل مضارع مفرد غایبدر داشتن دنه دکول بحسب الاستعمال مانع اولور دیمکدر
کیمسه طوتاره دیمکدر دکول بیاده پیاده دیرلر عربده راجل دیمکدر را ادات مفعول لدر سبیل

بوله ویرلر محصول بیت ارتحال صباحینک یعنی کوچ ایرته سینک والمدا وتیوسی
پیاده یه بولدن مانعدر یعنی بوله کیتمدیه الیقور حاصلی لذائذ دنیا و تبه یه توغل و تهالک
زاد راه آخرته اشتغاله مانع و اسبابینه مباشرتی منعوقدر ٭ هرکه آمد عمارتی نوساخت
رفت و منزل بدیگری پرداخت ٭ عمارت عینک کسری ایله اصلنده معمور
تصریابنده بر شنه یی معمور ایلمک معناسنه استعمال ایلدیلر و یا حرف وحدت
بعضی نسخه ده یاسز اضافتله واقعدر یعنی نوه زیرا الو لونک نفی و واو اصلیه ایله
دیگر عیچه جدید دیرلر ساخت فعل ماضی مفرد غائبدر دوزدی و یاپدی معناسنه بعضی
نسخه ده رفته یه عکسه واو بازمه منزل پرداختنک مفعول صریحی و بدیگر غیر صریحی
با حرف صله دیگر یا لمه خبر معناسنه در و یا حرف وحدت پرداخت لفظا مشترکدر
تمام ایلمکله بوش التمق یعنی تخلیه بیننده بونده خبریه یاپدی و تمام ایلدی و دیگره محصول
بیت هر کیمسه که دنیایه کلدی بر یکی بنا یاپدی و برجدید عمارت پیدا ایلدی اول بانی
آخرته نقل ایدوب یاپدوغی عمارتی خیریه یاپدی یعنی غیری ایچینه یاپمش اولدی زیرا
لابد بریسنه بر کیمسه کلسه کرک پس کویا که حقیقتده اول کلنه یاپمش ایمش
معلوم اوله که تمام عالمک یاپیلدیغی بو سوزک ماصدقیدر زیرا هیچ بر کیمسه یاپدوغنده
قلماز بلکه اول کیدوب یرینه بر غیری کیمسه کلسه کرک پس کویا که ایچینه یاپمش
اولور بعض شارحلر پرداختی تسلیم ایلمک واصمرلامق معناسنه اخذ
ایلمش لیکن بو لغتک معنالری لسان لغاتده کورولاندر بو ذکر ایلدوکی
دکول ٭ وان دکر بپخت ایچینین هوسی ٭ واین عمارت بسر نبرد کسی
وان دکر بیور دوغی سابقا دیگری بیور دوغیمد بپخت فعل ماضی
مفرد غائب هم ادات تاکید چنین بوکلین و دیگر دیکی عمارت بنا ایلمکه
اشارتدر واین عمارت ده مراد دنیادر نبردک مقدم مفعول صریحی

وبسر

وبسر اولکی کیمسی غیر صریحی و بلا ایله حرف صله نبرد فعل نفی ماضی مفرد غائب
ایلتمدی و دیگر فاعلی کسیدر یا وحدت ایله و جائزدر که این عمارت مبتدا
اوله و نبرد خبر و کسی نبردک مفعول صریحی و بسر اولکی کیمسی غیر صریحی
محصول بیت اولکی یاپنینک عمارتینه کلنده انک کیمسی هوس بیشوردی یعنی
اولده مقتضای طبعی اوزره بعضی یرینه بنا الحاق ایلدی حاصلی بعضی یرینی
یاپدی و بعضی یرینی بیقدی تنکه عالمده مثبدر و اما بو عمارتی هیچ بر کیمسه نهایته
ویا بانه ایلتمدی یعنی هیچ کیمسه دنیاده باقی و خالد قالمدی و یا بو عمارت دنیا
کیمسه لی نهایته ایلتمدی یعنی اولدر میوب مؤبد و باقی قومه دی حاصلی هر کسی فنایه
ویردی حقیقتده فاعل مطلق خدادر جهانه و زمانه و غیریه اسناد مجازیدر
بیتک معناسنی اولکی لتقریره قصر ایلدیم تقصیر المبش ٭ یار ناپایدار دوست
مدار ٭ دوستی را نشاید این غدار ٭ یار بولداشی و دیگر ناپایدار بونک
کیمی بر ده توصیف نفی افاده ایدر پایدار وصف ترکیبیدر دار یدنده بحسب اللغه
اباق دوتوجی و دیگر اما استعمالده ثابت قدم معناسنه کلور دوست معروف
مدار فعل نهی مخاطب یار مفعول اولی و دوست ثانیسی و ناپایدار اضافت
بیانیه در دوستی یا حرف مصدر و را ادات نشاید فعل نفی استقبال مفرد غائب
شایید ندن شایستن ده کول این غدار مؤخر مبتدا و نشاید
مقدم خبر و دوستی را مفعول نشاید در غدار مبالغه ایله تارک وفاید
دیرلر محصول بیت حضرت شیخ خطاب عام طریقیله بیورر ثابت
و باقی اولمیانی یاری دوست دوتمه یعنی اکثر بو دوره میان شنه لی سوت
حاصلی فانیته میل و محبت ایلمه مقصود بو درکه دنیا بی قرار و بی ثبات اوگا
و مزخرفاتینه کوکل باغلیوب تعشق ایلمه مصراع ثانی مقام تعلیلده در

زیرا بو دنیا غدارین دوستلوغنه لائق دکول بر مخاله درکه کیمسه نک عقد
نکاحنده قرار المحبوب تازه تازه کوییکولرا اولدرر ٭ نیک و بد چون همی بباید مرد
خنک آنکس که کوی نیکی برد ٭ نیک ایو و بدکدر و بد یرامان چون ادات
تقلیل همی ادات تأکیددر بباید فعل مستقبل مفرد غائب کرک دیمکدر مرد ار
معناسنه در زیرا ماضی مضارعه مقارن اولسه مصدر معناسینه دردنکه
سابقا بیان اولندی ایدی پس بباید مرد اولیسر دیمکدر باید بایستن
مشتقدر بایستن دینه دکول بعضیلر ظن ایلدوکی کیبی خنک خانک
ضمی و کاف عربیله لفظ مشترکدر صوق ایله مبارک معناسی بینده آب
خنک و هوای خنک دیرلر صووق صو و صووق هوا دیمکدر بونده بختلو
وسعادتلو معناسینه درکه عربیده طوبی دیرلر که حرف رابطه صفت کوی طوبیدرکه
عربجه کره دیرلر نیکی یا حرف مصدر برد برنده فعل ماضی مفرد غائبدر ایلتدی
دیمکدر کوی نیکی بیانینه در محصول بیت چونکه انسانک نیک بختی و بدبختی او
یعنی دنیاده چونکه هیچ کیمسه باقی قالمایوب کیدیسردر دولتلو وسعادتلو اول کیمسه
که ایلیک طوپینی دنیا میداننده ایلتدی یعنی دنیادن آخرته خیرات وحسنات
ایله کیتدی بونک اصلی بودرکه طوپی بر میدانک اورتاسینه قورلار ومیدانه
حدود تعیین ایدرلر و بر قاج اوزون چوکانلو آتلو بو طوپی چلدلر هر کیمسه که
بو طوپی تقیید اولان حدوددن اخراج ایدرسه دولت انکدر که سائرینه
اولور ایدی بونده کوی نیکیدن مراد خیرات وحسناتدر بونده بعضی شارحین
فارسیده مصدرک انواعینی بیانه صدد ندن اولمش بریسی کندو
صیغه سی اوزره کلندر آمدن ورفتن کیبی بری واحد ماضی صیغه سی اوزره
درکه اکا مصدر مرخم دیرلر که ایکی قسمدر بری بوکه واو عاطفه ایله استعمال

اولنور

اولنور کفت و شنفت کیبی کفتن و شنفتن معناسینه ننه که دیوان حافظده
واقع اولمشدر بیت سخن عشق نه آنست که آمد بزبان ٭ ساقیا می ده و کوتاه
کن این کفت و شنفت ٭ بو بیله دیمش اما خطا ایلمش زیرا بونلر مصدر
اسملردر دیمه و ایشیتمه معناسینه بری واحد بوکه واو عاطفه ایله استعمال اولونور
آمد شد کیبی که آمدن شدن معناسینه دردنکه جامینک یوسف و زلیخاسینده
واقع اولمشدر بیت بزندان تامهش خلوت نشین بود ٭ شد آمد سوی زندانش
چنین بود ٭ بونده ده خطا ایلمش زیرا بونلرده اسملردر کیتمه کلمه معناسینه
دکوللردر اوچونجی وجه امر حاضر صیغه سی اوزره استعمال اولنور تک و دو کیبی
تکیدن و دویدن معناسینه ننه که دیوان شاهیده واقع اولمشدر بیت عمری
براه عشق ز سر ساختم قدم بازار زوی آن تک و دو میکند مرا ٭ بونده ده
خطا ایلمش زیرا تک و دو یلمه یوکورمه معناسینه اسملردر مصدر دکوللردر ٭
برک عیشی بکور خویش فرست ٭ کس نیارد ز پس ز پیش فرست
برک بانک فتحی و رانک سکونی و کاف عجمیله اسباب و یراق معناسینه
یول وسفر یراغی کیبی اغج یپراغینه ده دیرلر عیش عینک فتحی ایله دیرلکدر حیات
معناسینه و یا حرف تنکیر بکور با حرف صله کور کاف عجمینک ضمی ایله بونده قبر
در خویش واو رسمی در روم کسره ایله بونده کند و معناسینه در کورک خویشه
اضافتی ده عدم اضافتی ده جائزدر فرست فعل امر مفرد مخاطبدر فرستادن
فرستادندن دکول کوندر دیمکدر ارسال ایله معناسینه نیارد فعل نفی مستقبل
آوریدندن آوردندن دکول کتورمز دیمکدر ز پیش زا معرفه ازدن
پیش بونده اوک و ایلرو معناسینه در عربیده قدام کیبی بعض نسخه ده
بو نیشن واقع در محصول بیت حیات ابدی یراغینی قبره کوندر

آریدندن که مخففدر صح

یعنی آخرتکه لازم اولان خیرات وحسنات واعمال صالحه ایلیه‌وکوندر
حاصلی کندوالوکلمه ارسال ایله مصراع ثانی مقام تعلیلده در زیرا کیمه سنده
صکره کتورمز سن ایلیه‌دن دیه کوندر یعنی سن صاغلیغکده آخرتک
قایدن زیرا سندن صکره اقارب وورثه حسنی قایبرماز عمر برفست
وافتاب تموز ه اندکی ماند خواجه غره هنوز ه عمر عینک ضمی ومیمک
سکونی ایله‌در بونده یاشی معناسنه عینک ومیمک ضمی ایله ده لغتدر
قسمده وعینک فتحی ایله مستعملدر مصدرده بوایله کلور عمر یعمر دیه یعنی علم
بابندن یاشامق معناسنه عمر مبتدا وبرف خبری تقدیری عمر حیثه برفست
در مبالغه قصدی ایله ادات تشبیه ترک اولوندی برف قاردر عربیجه ثلج دیرلر
واو حرف عطف ویا حرف حال افتاب کونشدر تموزه اضافتی لامیه‌در
ادنی ملابسه ایله تموز تانک فتحی ومیم مضمومه‌نک تشدیدی وتخفیفی ایله
یازی ایلرینک اورته آیینه دیرلر نته که بوبیتک ترتیبنده اکلنور بیت
آذر و نیسان ایار ست وحزیران وتموز آب وایلول ودو تشرین
وودو کانون وشباطه افتاب تموز مصراع ثانیه مرهون مبتدا
اندکی بمکدر ویا حرف تنکیر ماندکی مقدم مفعولدر ماند نونک سکونیله لازم
متعدی بیننده مشترکدر قالدر وقودی دیمکدر فعل ماضی مفرد غائبدر
فاعلی تحتنده افتابه راجع ضمیردر جمله فعلیه خبر آفتابدر واو حرف حال
خواجه خاده روم ضمه ایله وواو رسمیله بونک کبی یرلرده تعظیمی واجب
اولان عزیزلره ووزرایه دیرلر خواجه مبتدا وغره غینک کسری ورانک
شده‌ایله اسمدر غفلت معناسنه خبر مبتدادر عجم تخفیفی مفتوح اوقور
مبتدانک میمینی مفتوح اوقودوغی کبی هنوز الان دیمکدر محصول بیت

عمر انسان وحیوان قارور تیز بحلمده قار کیبیدر تیز ارید وتموز آفتابینک
کونشی برنه عمرون ازاجیق قودی حال بوکه خواجه دائمی غافلدر یعنی آفتاب
تموز قاری نیجه که تیز اریدیر سه مرور ایام وازمنه عمری انجلیبین ازالدر
واکسلدر حال بوکه عمر صاحبی دائمی خواب غفلتده عمرک نیجه سینه خبری یوق
حاصلی عمری تیز بحمده قاره تشبیه ایلمش تیز اریمه ده بونده افتابه بر ظرف تقدیر
ایدوب ودافتاب تموزده دیمک ماند فعلینی لازم معناسنده الوب از قالدی دیمک
بیتک سرینه هیچ واقف اولمامشلر وحاشیه کتابنده ماند بونده نهاد معناسنده در
دیمین نه ماندی بیلور ایمش ونه نهادی ای تهی دست رفته در بازار
ترسمت پر نیاوری دستار ای حرف ندا منادی محذوف تقدیر ای مرد تهی
دست تهی بوش دیمکدر خالی معناسنده دستیله وصف ترکیبیدر الی بوش
دیمکدر صفر الید معناسنه فقیر وبوغلوقدن کنایه‌در رفته ماضی دیه قسمدر کیتمش
دیمکدر تهی دستک رفته یه عدم اضافتی واضافتی جائزدر در حرف صله در با معناسنه
بازار معروف ترسم فعل مضارع متکلم وحده وتا ضمیر مرفوع معناسنه قورقارم
سن دیمکدر پر باء عجمینک ضمی ایله طولو دیمکدر عربیجه ملآن دیرلر ایا با عجمیله
بر اولماقده وار نیاور ده‌یی تاکید ایدر وبو تقدیرجه دستار دیه مراد ولبند اولور
تاامل ندر نیاور فعل نفی استقبال مفرد مخاطب کتورمزسین دیمکدر دستار
بونده دستمال معناسنه در نیاور بینک مفعول العکی وپرنا بستی محصول بیت
ای بازاره الی بوش کیتمش کیمسه قورقارم دستمالیکی طولی کتورمزسین
یعنی ای صفر الید بازاره کیدیجی فقیر قورقارم سن بوش کیدوب بوش کلیه
سین زیرا بازار اهلی کیمسه یه رایکان نسنه ویرمز حاصلی ای آخرت بازارینه
خیرات وحسنات واعمال صالحات سزاوار ان کیمسه قورقارم

نعمتلرندن محروم اوله سین قورقارم دیدوکی اثلك ایچوندر که بو خصوصده
کیمسه نك حقنده جزم یوقدر زیرا اعمال موجب جنت دکلدر بلکه مشیة الله
منوطدر ❊ هرکه مزروع خود بخورد ❊ وقت خرمنش خوشه باید چید
هرکه تقدیری هرکس که ایدی ضرورت وزن ایچون کس حذف اولندی
مزروع اسم مفعولدر زرع یزرع دن یعنی اکیلمش دیمکدر اما
بوندن اکین مراددر خود اضافتی لامیه در بخورد با حرف تاکید وخورد فعل ماضی
مفرد غایبدر یدی دیمکدر بخورد با حرف مصاحبت وخوید واو رسمی ایله خوید
اوزره فصیل که ترکیجه اکا حاصل دیرلر یعنی تازه اکین بیچوب حیوانه ییدردکلری
ازیه وقت خرمن اضافتی لامیه دیا فه معناسینه نون ضرورت وزن
ایچون ساکن اوقومق کرك ضرورت قافیه ایچون دیابین با ملفی
سویلمش شین ضمیر مذکوره راجعدر خوشه بوغده بشاقدر یعنی
بغدای وغیرینك بشاغی ترکیجه سنبله دیرلر باید کرك معدم مفعولیدر چید
جیم عجمینك کسری ایله فعل ماضی ومصدر معناسینه زیرا مضارعه مقارندر
دیو شورمك کرك دیمکدر محصول بیت هرکیمسه که کندونك اکینی یمکله
بدی یعنی فصیل ایکن یدی اول کیمسه خرمن زماننده باشاق دیوشورمکله
کرك حاصلی هرکیمسه که جوانلق عالمنده خیرات وحسنات واعمال
صالحه یه عمرینی صرف ایلمیوب لهو ولعبیله تضییع اوقات ایلدی پیرلك
زماننده باری قاورادوغی مقدار آخرت یولینه سعی ایلمك کرك ❊ حالا
یدرکه کلمه لا بد کلمه ایله حامل اولمش اوله ❊ پند سعدی بکوش جان شنو
ره چنینست مرد باشی وبرو ❊ بو بیت قدیم نسخه لرده بولنمادی
لیکن شارحلر یازدوغی ایچون یازلدی پند با عجمینك فتحی وسکونی

نون ایله وعظ ونصیحت معناسینه در سعدی یه اضافتی لامیه در با حرف
مصاحبت وکوشش کاف عجمینك ضمی ایله قولاغه دیرلر که عربجه اذن وسامعه
دیرلر جانه اضافت بیانیه در روح حیوانیه جان دیرلر وانسانیه روان
بشنو با ایله مؤکد فعل امر مفرد مخاطبدر شنویدندن دکول آل شنیدن دیمکدر
بشنوك مفعول صریحی وبکوشك غیر صریحی ره رایه مخفف یول دیمکدر مبتدا
چنینست خبری اصلنده چنین ایست در چنین ادات تشبیه واین اسم
اشارتدر قریبه وسین ونا ادات خبر ترکیب ایله چنین دن واو رسمی واین دن
همزه حذف اولنور چنینست اولدی بویله در دیمکدر بو لفظی چنین است
مجتلبیله یازلمق فارسی املادن اکاه دکوللر ایشیدر مرد اردر دیمکدر رجل معناسینه
باش فعل امر مفرد مخاطبدر باشیدندن اول دیمکدر اکثر نسخه ده باشی
صکره واو عاطفه یازارلر با حرف تاکید رو رفتندن فعل امر مفرد مخاطبدر
کیت دیمکدر محصول بیت سعدینك پندینی جان قولاغی ایله ایشیت یول
بویله در اول کیت یعنی بنم نصیحتم شریعته وطریقته وحقیقته موافقدر
بوکه یا ایشت وار فنده کیدرسك کیت بعد از تامل این معنی مصلحت
که در نشیمن عزلت نشینم ودامن صحبت فراهم چینم ودفتر از گفتهای
پریشان بشویم ومن بعد پریشان نکویم بعد از آن دوشونوك معناسینه در که عجم
بس لفظیله تعبیر ایدر تامل مصدردر تفعل بابندن فکر وملاحظه معناسینه
این معنی یه اضافتی مصدرك مفعولینه در معلوم اوله که بر کلمه نك که آخری الف
اوله کرکسه اول الف یا شکلنده یازلسون کرکسه الف شکلنده عجم ماقبلنی
مکسور ایدر یایه منقلب اولمق ایچون مثلا موسی وعیسی ومعنی یی باالله
وکاه اولورکه آخری یا اولان کلمه نك یانك ماقبلنی مفتوح ایدرلر یا الفه منقلب

اولمق ایچون مثلا تمنّی و ترجّی و تقاضی و تعدیتی تمنّا و ترجّا و تقاضا اوقورلر رعایة

پس بونده معناسی ایکی وجهله اوقومق جائزدر و بونده این معنادن مراد بیان

سابقه نك مضمونیدر و بیمك آن مشغول اولیدر و مصلحت مفعول ثانیسی که

که حرف بیاندر نشیمن نونك فتحی و کسریله اوقوراجق بیرچه دیرلر و هر حیوانك

کیجه یاتغنده مستعملدر عزلتدا اضافت بیانیه در عزلت فراغت و انقطاع معناسنه

نته که العزلة عبادة بیورمشلر یعنی خلقدن منقطع اولمق عبادتدر نشینم فعل

متکلم وحده در نشینیدندن واو حرف عطف دامن و دامان اتکدر که عربجه ذیل

دیرلر چیدنه اضافت لامیه در مجاز افرا بو نکشه کبی بیرلرده باء صله معناسنه در

خو و کند و معناسینه در چینم فعل مضارع متکلم وحده در چینیدندن بعض

نسخه ده فراهم دوشمشدر واو حرف عطف دفتر معروف و مضاف الیه محذوف

تقدیری دفتر زبانداد گفتها گفته نك جمعیدر لغتده شو یلنمش الفاظه و کلماته دیرلر

اما بونده سخنها معناسینه در سوزلر دیمکدر پریشان نه اضافت بیانیه در لغتده

طاغیلمق دیمکدر اما بونده کلام لغودن عبارتدر نشویم با حرف استقبال بو...

ظرف فاء بحجم مکسور و بعض روستا بیلری مضموم اوقورلر پس منه سینده با معنوا

اوقومق کرك دیبین روستا بی طبع ایمشن شو نیدندن شستن دن دکول انکوییم

فعل نفی استقبال در گدیدندن گفتن دن دکول بو دور دفقره داد عاطفه ایله

کلدوکی ایچون متصل یازلدی شنفت وصله ولالت ایلسون حاصلی مذکور معنای تأمل

ایلمکدن صکره مصلحت آنی کوردم که عزلت اوتوراغنده اوتوروم و صحبت اتکینی

کنده وه دیو شورم و دفتر زبانی پریشان کلماتدن یویارم و من بعد

سویلمیم یعنی دنیا کلماتینی ترك ایدم و هرگز رطب و یابس سویلمیم بیت

زبان بریده بکنجی نشسته صم بکم ٭ به از کسی که نباشد زبانش اندر حکم

زبان معروف

زبان معروف بریده بانك ضمّی ایله اسم مفعولدر بریدندن کسلمش دیمکدر

زبان بریده وصف ترکیبیدر دیلی کسیلمك معناسینه با حرف ظرف کنج کاف

عربینك ضمّی و نونك سکونی ایله مطلقا بوجاغه دیرلر یعنی طشره کی و

ایچرو کی بوجاغه دیرلر اما بیغوله باء عجمینك ضمیله ایچ بوجاغه دیرلر صم

صادك ضمّی و میم مشدده ایله اصمّك جمعیدر حمر احمرك جمعی اولدوغی کبی نهایتی

بو معناده صاغرلر دیمکدر بکم ده بانك ضمیله ابکمك جمعیدر دلسیزلر دیمکدر

کسی یا حرف وحدت که حرف رابط صفت زبانش شین ضمیر کسه راجعدر

اندر ادات ظرفدر در کبی بلکه در اندرون مخففدر حکم بونده امر معناسینه در

محصول بیت دیلی کسیلمك بر بوجاقده اوتورمش صاغرلر و دیلسوزلر که

بر کیمسه دن که دیلی کندو حکمنده اولمیا یعنی دیلینه ضبطی اولمیا یکرکدر

کلملی دیلینه کندو ده یعنی صاغیرلیغه و دیلسوزلیغه اوروب خلقدن منقطع اولاه

کیمسه لر زبانی ضبطنده اولمیانه پریشان و نه دکلو کیمسه دن یکدر بونده

جمع صیغه لرینی ایراد ضرورت وزن ایچوندر و بوین معنای بیته واصل اولما

و اصم لر و ابکم لر کبی بر بوجاقده دیلی کسیلمش یعنی خاموش اوتورمش کیمسه

بو وجهله معناداخی قابلدر مقطوع اللسان یعنی خاموش اولوب بر بوجاقده صم

و بکم اوتورمش کیمسه بو تقدیرجه ادات تشبیه مقدر اعتبار اولونور

و صم بکم ذکر جمع و اراده واحد قبلندندر اولور غفلت الوهیه دیلین کیمسه ایکی

تقریریده بیله خبط عشوا ایلمش مصراع اولك معناسینده ادات تشبیه

محذوفدر یعنی دیلسوزلر و صاغرلر کبی بریده زبان بر گوشه ده اوتوران کیمسه

یاخود ادات تشبیه ملحوظ اولمیا یعنی بریده زبان اولوب بر گوشه ده صم

و بکم اوتوران کیمسه دیمك مراد اوله بو تقدیرجه صم بکم ذکر جمع و اراده واحد

قیلیلندی اولور دیمین اولکی کیبی تتمم بلکم عجمی اصحابندن ایمش تا یکی
از دوستان که در کجاوه انیس من بودی و در حجره جلیس برسم
قدیم از در در آمد چندان که نشاط و ملاعبت کرد و بساط مراعبت
گسترد جوابش نگفتم و سر از زانوی تعبد بر نگرفتم رنجیده نگه کرد و گفت
تا انتها غایت ایچوندر یعنی بر سبیل که حرف رابطه صفت کجاوه وکجا به واو و بالله
وکژاوه وکژابه کلیسه بویله زیرا اویله یانکه تبادلی ولتواخسی وار در مخفف معناسنه
کجاوه معرب کژاوه در کاف ورا فارسیسی ایله دیمیلر بیلمزلر ایمش زیرا کچ در
کژ در فارسیدر اکثری دیمکدر وکاف علو عربیدر بهر حال کاف عربینک فتحی ایله کژاوه
تعبیر دیمین بولغتنده اکاه وکول ایمش آوه لی اویختمن دون التنعیم والیتک
قلمی سهو ونسیان اولمش انیس فعیل بمعنی فاعلدر مونس معناسنه
وخوی آلیفدر مق معناسنه حجره معروفه جلیس فعیل بمعنی فاعلدر همنشین
معناسنه تقدیر جلیس من بودی ایدی فقره اولی ده ایرا دایلکلکله اکتفا اولنمشدر
با حرف مصاحبت رسم بونده عادت دیمکدر قدیمه اضافت بیانیه در در آمد
ایچرو کیردی یعنی قاپودن ایچرو کیردی چندان اولقدر دیمکدر نشاط نونک فتحیله
سرور یعنی شنلک نونک کسریله اولیجق نشاط جمعیدر ملاعبت مفاعله
بابنده مصدردر اویون یعنی یارزی وشنلیق باب مفاعله بابندن مصدردر
اما بونده ودوشک مراددر مراعبت کنه مفاعله بابندن مصدردر مزاح ولطیفه
معناسنه گسترد فعل ماضی مفرد غایب دوشه دی دیمکدر جوابش شین ضمیر
یکی از دوستانه راجعدر زانو دیز در حجرکبه دیرلر زانک غین ضمیله تعبره
بیانیه در تعبد خدمت وقولوغه دیرلر بر نکرفتم یجب اللغه یوقارو
اما استعمالده قالدیرمادم معناسنه در رنجیده بونک کبی یارده رسمیله

ویرلر انجینوب دیمکدر ان الله تعالی کلیده کی بیرلر ده تثنیه اولنور نکه کرد
نونک کسریله وکاف عجمیله آیلدی دیمکدر محصول ترکیب سابقا ذکر ایلدوکم
مصاحبت او زره اولدم یعنی خلقدن منقطع اولوب بر بوجاق اختیار ایلدم
اول وقته دک کر دوستلردن بریسی کرچه بو لینده بجمله مجکه وش اولوردی
ودیار غربتده همحجره همنشینم ایدی حاصلی یار قدیمم ومحبت حمیمم ایدی عادت
سابق ایلده یعنی بی تکلف ولاابالی قاپودن ایچرو کیردی اولقدر که سرور وانساط
مائلق ایلدی وشطارت ومباسطت کوستردی یعنی بنی غمکین وحزین نظر ایدوب
انواع ملاطفات واصناف مطایبات ایلدی بن سویلمکدن مرادی ایلدیکم خبرایلر نواتاما
دک بویله حالم واقع اولمامش ایدی وباتمه کلمکیچه بلا تکلف مصاحبتم ایلدی کوس
ایدی بو قدر احوال که ایلدی اصلا اکا جواب ویرمدم و باشمی زانوی مراقبه دن
ودیکبه تعبد دن قالدرمادم یعنی اکا اصلا هیچ مقید اولمادم و بو قدر حشر بلیغنه
التفات ایلمدم بویله اولیجق بکا انجینوب نظر ایلدی ودیدی فقره اولی ده محبت
وفقره ثانیه ده محبت لنظر یعنی زیاده ایلمکلر بابنده ایلمشدر نشاطی ملاعبه مضاف
ایدوب معناسینی اولقدر که ملاعبت سرور یعنی ایلدی ودیمین جمیع نسخه لر مخالف
یازمشدر رنجیده اسم مفعولدر انجینمش دیمکدر دیمین صیغه ده ومعناده اسمات
ایلمشدر معناسنده انجینمش اولمده حالده یعنی غضب ایله باکه نظر ایلدی
دیمین منظوق ترکیبه مناسب معنا ویرمشدر زیرا بو مرتبه به غضب لازم دکول
قال قطعه کنونت که امکان گفتار هست بگوای برادر بلطف و خوشی
کنون کاف عربینک والاونک ضمیله شمدی دیمکدر الان معناسنه کنون مخففدر
فتح همزه ایله که حرف بیان امکان افعال بابنده مصدردر قدرت معناسنه گفتار
اصلنده وصف ترکیبیدر آیدنده که مخففدر اوبندنده گفت اسم مصدر وقول معناسنه

قول گتوریجی دیمکدر مسکره مجموع مرکبی کلامده استعمال ایلدیلر پس اضافت
مصدرک مفعولینه در یا حرف تأکیدکو کاف عجمک ضمیله فعل امر مفرد مخاطبدر گوینده
کفتن دن دکول برادر اصل لغت بونک کبی یرلرده ذال معجمه ایله در لیکن عموما استعمال
دال ایله در یعنی مهمله ایله نته که رشید الدین وطواط عروضنده تعیین ایدوب مصدر
قطعه در زبان فارسی فرقی میان دال وذال • با دکیر از من که این نزد افاضل
مبهمست • پیش ازو در لفظ مفرد کر صحیح ساکنست • دال دان ان را و باقی
جمله ذال معجمست • لطفه لغتده یومشقلق در اما بونک کبی یرلرده ایلیک و قلامت
مناسبنده در خوش واو رسمیله لطفه عطف تفسیری شکلیده رسالقا
اشارت اولندی که بونک کبی خالدک فتحه لری روم ضمه ایله اوقورلر دیا
حرف مصدر در ایلیک دیمکدر محصول بیت شمدی که سنک کلامه و تکلمه
قدرتک و طاقتک وار در ایمدی ای برادر لطف ایله واحسان ایله سویله یعنی
لطف واحسان ایدوب تکلمه و نطقه کل • که فردا چو پیک اجل دررسد •
بحکم ضرورت زبان درکشی • که حرف تعلیل فردا ایرته و یارین معناسنه در
عربجه غدا دیرلر چو ادات تعلیل پیک معروف عربجه برید دیرلر فعیل وزنی
اوزره اجل اضافتی بیانیه در و یاخود لامیه در که حضرت عزرائیل مراد اوله
والکل دجهله در حرف تأکید رسد رالک وسنک فتحه لریله فعل مضارع مفرد
غائبدر رسیدن دن بونده ایرشه دیمکدر یا حرف مصاحبت حکم بونک کبی
یرلرده محض تأکید افاده ایدر ضرورت معروف در حرف تأکید کشی فعل مضارع
مفرد مخاطب زبان مفعول صریحی و بحکم غیر صریحی محصول بیت ای قرنداش
لطف ایله سویله زیرا یارین که اجل پیکی ایرشه یعنی موت و فوت متعین اوله
بالضروره دیلیکی تکلمدن چکه سین یعنی از متعلقان منشی بر حسب واقع

مصلحت کرده اند که فلانم عزم کرده است و نیت جزم که بقیه عمر دنیا معتکف
نشیند و خاموشی گزیند تو نیز اگر توانی سر خویش گیر و راه مجانبت پیش گیر گفتا
بعزت عظیم و صحبت قدیم که دم بر نیارم و قدم بر ندارم مگر آنگه که سخن گفته شود
بر عادت مألوف و طریق معروف که آزردن دوستان جهلست و کفارت یمین سهل
متعلقانم الف و نون ایله جمع اولدی ذوی العقوله صفت اولدوغی ایچون تقدیری از
مردمانم متعلقان منشی شین ضمیر یارقدیمه راجعدر معنا مذکرده اند معنیده در
حالک وسنک فتحه لریله اصل و مقدار معناسنه در و واقعده نم مراد شیخک نفسدر
وانقطاع عن صحبت خلقدر کرده اند فعل ماضی مفرد غائب بونده ایلدی دیمکدر که
حرف بیانه فلانم الفاظ کنایه دندر بونده مراد حضرت شیخدر عزم قصد دیمکدر نیت قصد
عطف تفسیری در جزم قطع معناسنه در نیت جزم مفعول نیت در که انفتاح قبول
ایلیه که حرف بیان بقیه عمر اضافتی لامیه در خاموش اسم در ساکت معناسنه
خاموش و خاسش و خمش دخی دیرلر گزیند فعل مضارع مفرد غائبدر گزینیدن دن
گزیندن دکل اختیار ایلیه دیمکدر نیز دخی دیمکدر توانی فعل مضارع مفرد مخاطبدر
قادر اولاسن دیمکدر سر اکثر بو محلده باش اولمق جایزدر یعنی باشنکی
ذات کبی کوزه دیمکدر سر هوا معناسنه اولمقده قابلدر یعنی سودای نفسانیکی
ضبطکی دوت ضبط ایله که پایمال حوادث نفس اولمایه سین مجانبت بونده خلقدن
عزلت و انقطاع معناسنه در پیش اوک معناسنه در تقدیری پیش گیر در فقره سابقه
قیاس گفتا اول یار قدیم و عدیله بعزت با حرف قسم عظیم اولو دیمکدر اضافت بیانیه
اولو اللهک عزتی ایچون دیمکدر و صحبت قدیم عزت عظیمه معطوفدر یعنی آرامزده
اولان قدیم صحبت و دوستلوق حقی ایچون دیمکدر که حرف بیان دم نفس بر نیارم
چیقارمیام عدم حضور و قراردن کنایه در نته که ترکیبده سبد لو غم الایام و بر نیارم

ورام مقامنده قدم لغتده طلب اندر اما بونده ایاق مراد در رحل معناسینه
مجازا بر ندارم لغتده یوقارو ده تمامیدر اما بونده قالدرمیام دیمکدر دروغی
بر دنم کیتمه مکدن کنایه در مکر ادوات استثنادر الا معناسینه الکه اول وقت دیمکدر
که حرف بیان کفته شنود فارسیده اسم مفعول افعال عامه نک بریدر
کاه اولور که فعل عامی حذف ایدوب کنه مفعولیت معناسینی قصد ایدرلر پس
بونده معنا سویله نیله دیمکدر عادت مالوفدن مراد عادت معهوددر که حضرت
شیخ ایله کندونک ارا سنده واقع اولان مصاحبتدر پس طریق معروفده
بونکله عطف تفسیری شکلی اولور که حرف تعلیل آزردن لازم ایله متعدی بیننده
مشترکدر لازم اولونجه دوستان فاعلی اولور پس مراد یا شیخک انجنمسی اوله
و یا معهود دوستنک متعدی اولنجه دوستان مفعول اولور کنه اشتراکی اوزره
لکن سوقی کلمه مناسب و ملایم اولان متعدی اولوب فاعلی شیخ اوله و مفعول
یار قدیم اوله فتأمل آزردن مبتدادر جهلست خبری کفارت بونده ایلی شرع
کناهی ازاله ایچون تعیین و تقدیر ایلدوکی نسنه در یمین بونده آند معناسینه در که
فارسیچه سوکند دیرلر سینک و کاف عجمینک فتحه لریله بو فقره معناسی
یعنی یمین ایلدی ایسه کفارتی سهلدر و یا یمین ایلمیوب بلکه مشایخک برخیره
نیت و قصدی حکم یمینده ایسه ده کفارتی سهلدر که کفارت یمین اوچ کونلک روزه
دوتمق و یا اوچ کشینک قارنین طویورمقدر بو ایسه چوق مصلحت دکلدر
محصول ترکیب بیتم متغافلر مدتیم برلیسی یار قدیمی اصلی قضیه یه و مقدار واقعه
مطلع ایلدی که شیخ قصد و عزیمت ایلمشدر دنی قطعی نیت دوتمشدر که انقطاع
مجال یوق که عمرک باقی سینی دنیاده معتکف اوتوروب صمت و سکوت اختیار ایلیه
سنده اکرچه اوراسک باشنک قیدینی کوزه و هوای نفسی وارزوی ملعونه

کنج و خلقدن انقطاع و عزلت ایدوب تباعد و تجنب طریقینی اوکوکه دوت حالتکی
خلقدن اختلاط و ابتلا فی قطع ایلمه اول یار قدیم بو تقریری ایشیدوب و بو بیانی
دکلدینجه دیدی عظیم خدانک عزتی حقی ایچون و شیخ ایله واقع اولان صحبت قدیم
حقی ایچون که آرام ایلمزم و بر نفس المازم و بر آدم آتوب بونده کیتمزم الا اول
وقت که سوز سویلینه عادت مالوفه و معهوده و طریق معروف و معلوم اوزره یعنی
رسم قدیم اوزره مکالمه و مصاحبت اولورسه فیها و نعمت والا بنده اهان شیخکه
باشنده اعتکاف ایدوب کندینک یاننده ساکت و صامت اولوب خلقدن منقطع
اولورم زیرا دوستلری انجنمک و یا دوستلرک انجنمسی جهلدر و یمین ایلدی ایسه
کفارتی سهلدر کانه که شیخک بو بله ایلمه سینی حقنده تعیینه الکه بو قدر الحاح
و ابرام ایلمز زیرا الشیخ کیمی بر منبعدقا شنلک عزلتی قابل طالبلره بیان ایدرز بو
مرشدلره لایق دکولدر نته که بونده صکره ملتقنی بیان ایدوب بیورر و خلاف راه
صواب است و عکس رای اولوا الالباب ذوالفقار علی در نیام و زبان سعدی گا
درکام واو حرف عطف و یا حرف حال خلاف نقیض صوابدر که دوغریدر یعنی
خلاف کافی اضافتی لامیه در و را اینک بیانیه عکس معروف رای رانک فتحی
و همزه نک سکونی ایله تکر معناسینه در همزه یی الفه قلب ایلمکده جایزدر راولی حالت
نصبی و جری یا ایله و حالت رفعی واو ایله در ذونک جمعیدر خلاف قیاسی اوزره
زیرا قیاسی جمعی ذوودن در حالت رفعده و ذوین در نصب و جرده الباب اولو اصحاب
معناسینه الباب لبنک جمعیدر عقللر دیمکدر پس اولوا الالباب اصحاب عقول دیمکدر
ذو صاحب معناسینه اسمدر اسماء ستدن که حروف ایله اعراب اولنور فقار
فانک فتحیله و کوز عظمو کلری که واحدی فقاره در اما بونده ذو الفقار فانک فتحیله
حضرت محمد صلی الله تعالی علیه و سلم امام علی حضرتلرینه هبه ایلدوکی قیلیج در

مقدم خبر و عکسی اکا معطوف و ذو الفقار مؤخر مبتدا نیام بونده قینده ترجمه
غلاف دیرلر خنبنک کسره یله کام کاف عربیله لفظ مشترکدر مراد و دماغه و چکلیه
دیرلر بونده چکه مراد و محصول ترکیب دخی صواب بولینک خلافیدر و یا حال
بوکه راه صوابک خلافی و نقیضیدر و ارباب عقولک عکسی حضرت امام علیکه
ذو الفقاری قینده اولمق یعنی غلافده چیقمامق زیرا امام علی حضرتلری سیف
الیمه سیه بو قدر غزوات ایدوب اندن آثار عجیبه و اخبار غریبه که نقل اولنور ظهور
بولمازدی شیخک دخی لسانی دماغنده قالوب صامت و ساکت او
بو قدر معارف و مزایا مسطور اولمیوب مستور قلوردی پس حضرت شیخ
ارشاد و وعظدن خاموش اولمق نتیجه قابل طالبلره حرمان ایراث ایدر ایدی
تکلم ایلمک کرک که مریدانه مستفید و مستفیض اولالر بعض نسخه ده نقض
عهد اولی الالباب واقعدر نقض مصدر و ضرب بابندندر بوزمق معناسنه
و بکلدر کام بونده کاف عجمیله دردر بیله خطا فاحش ایلمشلر نته که حضرت مولانا
جامینک کاف قافیه سنده بر بیتده واقعدر بیت کسی که کام دردین جسته
با کام ٭ بکام میرسد آخر و ابکام نهنک ٭ و خواجه آصفی بیوررر بیت بسی خون
راو راب دیده چون ماهی و طن دیدم ٭ که تا قلاب زلفش را بکام خویشتن دیدم

قطعه زبان در دهان ای خردمند چیست ٭ کلید در گنج صاحب هنر
بو بیت سؤال و جواب صنعتنی متضمندر خرد خانک کسریله و رانک فتحیله
معناسنه در هوشمند دیرلر مند ادات نسبتدر لو معناسنه دولتمند دیکلو در
کلید کاف عربینک فتحیله مفتاح معناسنه درلکن کاف فلدی ده و قوللاردن که
ترکیبده قفله کاف فتک کسریله کلید دیرلر گنج کاف عجمینک فتحیله خزینه یه دیرلر
لامیه لادر لکن کلیدک دره و درک گنجه اضافتلری یا و بطنی ایله دریایه باطنی

کسره سنینک اشباعندن متولد اولان یایه دیرلر صاحب هنر وصف ترکیبی
محصول بیت ای خردمند آغزده دیل ندر بو سؤالدر صاحب هنرک خزینه سی قپوسینک
کلیدی یعنی مفتاحیدر بو جوابیدر چو در بسته باشد چه داند کسی ٭ که جوهر فروشست
یا پیله ور ٭ بسته باشد بغلو اوله دیکدر داند فعل مضارع مفرد غائبدر دانستندن بیلور دیکدر
کسی یا حرف وحدت که حرف بیان جوهر فروش وصف ترکیبیدر فروشیدن فروختن
دکول جوهر صاتیجی دیکدر پیله ور چرچیه دیرلر محصول بیت چونکه صاحب هنرک خزینه سی
قپوسی بغلو اوله کیمسه نه بیلور که مذکور صاحب هنر جوهر صاتیجیمیدر یوخسه چرچیمی یعنی
مادام که بر کیمسه تکلم و نطقه کلمیه عالم میدر جاهل میدر کیمسه یه معلوم اولماز پس بر کیمسه
علمی و معرفتی کلامندن معلوم اولور بیله چرچی السبابنه دیرلر و بین خلط ایلمش زیرا پیله
ابیکه و ابریشمه دیرلر مطلق چرچی السبابنه دیمزلر قطعه اگرچه پیش خردمند خامشی
ادبست ٭ بوقت مصلحت آن به که در سخن کوشی ٭ پیش خردمند لامیه خامشی یا
مبتدا و ادبست خبری پیش خردمند ظرف مکانی بوقت با حرف ظرف وقت مصلحت
لامیه در سخن ده حرف صله کوشی کاف فتحی بیننک ضمی ایله فعل مضارع مفرد مخاطبدر
دورمق ساعی اولمق یعنی سعی ایده سین دیکدر محصول بیت اگرچه که عاقل قتنده دلی اوکونده
السم اولمق یعنی سکوت ایلمک ادبدر حاصلی مقبوللردر اما مصلحت وقتنده و اول کیمسه
سوز حالته سن یعنی سکوت محمود حدر اما هر یرده دکل بلکه تکلم ایلمه ملکدر و
مرتبه لوله انده سکوت مذمومدر ٭ دو چیز طیره عقلست دم فرو بستن بوقت
گفتن و گفتن بوقت خاموشی بو بیت اول شیب مقام تعلیلده واقعدر چیز
نسنه دیکدر طیره معلوم اوله که فارسی دیله سکز حرف اولماز قطعه هشت حرفست
آنکه اندر فارسی نایدهمی ٭ تا نیاموزی نباشی اندرین معنی معاف ٭ بشنو اکنون
این حروف و یاد کیر ای لعل دل ٭ ثا و حا و صاد و ضاد و طا و ظا و عین و قاف ٭ پس کلمه

حرفنك برىسى موجود اوله بو و بلده يا تحريفات عواميه دندر و يا غير و بلده منقولدر
پس طيره نك اصلى تيره در لفظ مشترکدر غضب ايله بولانق معناسنى بيننده ايلدكى القياس
لازم كلمسون ديو غضب معناسنه اولانى طائله يازديلر بونده غفلته اضافت مصدرك
مفعولينه اضافتيدر و همزه مجتلبه اضافت ايچوندر كلمشدر تقديرى سبب طيره غفلتدر دم
بونده نفسدر فرو بونك كبى برلرده محض تاكيد ايچوندر نفس بغلمق ترك تكلمدن كنايتدر
كفتن قرينه سيله بعث باحرف ظرف و اضافت ظرفك مصدرينه در و او حرف
عطف كفتن مصدرينى دم فرو بستنه عطف ايدر بو وقت خاموشى اضافتى بحضور
سابق كبيدر و يا حرف مصدر محصول بيت ايكى نسنه غفلتك غضبنده و
لغتيه سببدر برىسى تكلم لازم اولدوغى قدده سكوت ايدوب خاموش اولمق و
برىسى ساكت و خاموش اولاجق وقتده تكلم ايلمك حاصلى سويليجك
وقتده سويلمك و سويلميجك وقتده سويلمك زيرا ايكيسنده ندامت
حاصل اولور سبب غضب غفلتدر مصراع ثانينك معناسنده ايكى نسنه غفلى
غضبيه كتورر ديو منه سنبده طيره بونده مصدر يعنى فاعلدر و يا بن حتدى سويلمش
و طيره خفت معناسنه در و بو بين اثر نجه كيتمش في الجمله زبان از مكالمه او در
كشيدن قوت نداشتم و روى از محاوره او كردانيدن مروت ندانستم كه
يار موافق بود و محب صادق مكالمه او مكالمه مصدر در مفاعله بابندن سو
و سويلمك مشاركت بين الاثنين در او ضمير غايب يار قديمه راجعدر اضافت مصدرك
مفعولينه در و در حرف تاكيد كشيدن چكمك زبان مقدم مفعوليدر محاوره و محاوره بو معناده
مصاحبت ديمكدر كردانيدن بوندن دوندرمك ديمكدر اعراض ايلمكدن كنايتدر روى
كردانيدنك مقدم مفعوليدر فقره اولى ده كى كبى كه حرف تعليل محصول تركيب حاصل
كلام يار قديم ايله سويلشمكدن ديلمى چكمكه قوت بولمدم يعنى آنكله مكالمه دن ساكت

اولوب سويلشمكه قادر اولمادم وانى انكله مصاحبت ايلمكدن يوزم
دوندرمكه مروت بيلمدم حاصلى مصاحبتندن كليا اعراض ايلمكى معقول و
مناسب كورمدم زيرا يار موافقم و محب صادقم ايدى **بيت** چو جنك
آورى با كسى برستيز ٭ كه ازوى كزيرت بود يا كريز ٭ بو بيتى بر رساله
مزده كمال تحقيق ايله تحقيق ايلمشز مراد ايدينن آنده كورسون جواوت
تعليل جنك آور وصف تركيبيدر اوريدندر و يا ضمير خطاب چينه كه جنك آور سين
مراد حقيقتده جنك آورلك دكلدر بلكه قصد و نه حصه دريغ چينه كه ايلكدر بس
كلوروبكلر با حرف مصاحبت برستيز ده متعلقدر ما قبلينه دكول كسى يا حرف وحدت
نوعيه بر حرف تاكيد ستيز فعل امر مفرد مخاطب اوته كولين يعنى لج و عنا ايله و بكدر
حرف رابطه صفت و يا و اوك فتحى و يانك سكونى ايله او كبى ضمير غايبدر بو معناسنه
كزير كا مجتنبك متى وزانك كسر يله ضرورت سزلك معناسنه در عربيده بدكيبى اولنمنى
نفى داخل اولميجق يعنى تا داخل اولميجق ضرورت معناسينى افاده ايدر نته كه حضرت مولانا
بر قطعه ده ايكى سبين بيله جمع ايدوب بيورر **قطعه** على كزناكزير تو باشد بدان كراى ٭
وانرا كزان كزير بود جست وجو مكن ٭ و انكه كه حاصل تو شود علم ناكزير غير از محل موجب
آن آرزو مكن مثلا حضرتلرى اوغليته نصيحت بيورر بر علم كه سنك ضرورك يعنى
سكا لازم و ضرورى اوله اكا ميل ايله اما اول علمى كه اندن ضرورك و لازمك اولمايه
جست وجو ايلمه يعنى اكا طالب اولما اندن صكره كه سكا علم ناكزير يعنى ضرورى علم
حاصل اوله حاصلى علم ضرورى كه سكا حاصل اوله اول علم ناكزير ايله يعنى موجبيله
و مقتضاسيله عملدن غيرى نسنه ارزو ايلمه ديمكدر **بيت** توبكر وردو همت ناكزير
نشست جفا و هرچه رسد از تو وليك بر منت ٭ يار ناكزير ضروريلو يار ديمكدر
نظامى مخزن الاسرارده بيورر **بيت** هست زيارى همه را ناكزير ٭ خاصه زيارى

که بو دوست کبر هر که بر یار دنه ضرر و یرید و بکلر حاصلی بو بیت من الف
الا قدام واقع اولدوغی اچون مکرر ابیات ایله استشهاد ایرادایلدی اگر چه
عاد نجز دکولدر و تا ضمیر خطاب بو و فعل مضارع مفرد غایب گویرک اوله
دیکلدر یا حرف عطفدر عربیده و ام واو کبی کریز معطوفدر گویزه بونده اسم مصدر
فحمه معناسینه تفرقه و بکلدر گریزیدنه گریختن دنه دکول گریز بونده گریختن معناسی
و یبین اسم مصدری یبلمه ایمش محصول بیت حینه که جنک اورسلین یعنی
صوادش ارسلین و ایلکده تفریح و عنا و جدال کلدر بر نوع کیمسه ایله لج و جلال
وعناد ایله که اند نه احتیاج ایلکوک اوله یعنی اکا هیچ بروجهله احتیاج و
اولمایه و یا اندن نه نفرتک وگریزک اوله یعنی اندن قاچمق و اعراض ایتمک اوله اما بو نکا
بار قدیم هیچ ضرر و زیان ویکز بر و محتاج الیه دوستم و محبتم ایدی و اندن هیچ بروجهله گریز
نفرت و اعراضم یوغیدی بو بیت بوستانده کلدر و معناسی بونک بودر
معلوم اوله که عموما شراح بو بیتک معناسینه واصل اولمامشلر و بعضیسی شویله
کلام و اکثار مقال ایتمش که قال و نتیجه سی محض ژاژ خای قیل بلکه اندن دوری و سافل
تا سل نه بکلم ضرورت سخن کنم و تفریح کنان بیرون از خیم مجلکم یا حرف مصاحبت
و حکم بونک کبی یرلرده تاکید افاده ایدر الحق بالضرورة دیکلدر سخن گفتنیم سوز سویلرکن
و یا سویلسه وک تفریح لغتده اکلنمک یعنی آچیلمق و غمدن قورتلمق در امکان
محلنده مستعملدر بونده مراد سیر و تفریح کنان اصلی تفریح کن در یعنی وصف ترکیبی
و نون مبالغه معنا لدینی افاده ایدر تفریح ایده رک دیکلدر بیرون از طشره یعنی شهردن
طشره باغلره و باغچه لره جانبنه گیتمک دیکلدر محصول فقرتین و قتا کم کلن دوست بنم
یار نا گزیرم اولدی ایسه و اکا هیچ بروجهله استغنا و اندن اعراض معقول گورلمدی
البته بالضرورة انکله مکالمه یه و محاوره یه کلمک و سیر ایده رک طشره باغلره و باغچه لره

جانبنه گیتمک در فصل ربیع که صولت برد ارسیده بود و آوان دولت
ورد رسیده فصل لغتده ایر مقدر اما بونک کبی یرلرده ییلک دورت حصه سندن
بر حصه سی مراد در بونده ربیعه اضافت ایله تخصیص کسب ایلمش ربیع بهار
زمانینه دیرلر پس فصل ربیع فصل بهار دیمکدر ربیعه یا الحاق ایله بو سوزده
نوعیه در و بیلکیمه جمیع نسخه لرده مخالف یازه و غیندنه غیری معنابی فساد ایدرلر
حرفدر الا ضعفت صولت لغتده بر کیمسه نک اوزرینه صیچرایوب هجوم ایلمکه
دیرلر اما بونک کبی یرلرده شدت و سورته عبارتدر بردنه اضافتی مصدرک
فاعلینه اضافتیدر برد بانک فتحی و رانک سکونی ایله صووق معناسینه در کرفا
سه ناو برلر آرمیده آرامیده دنه مخفف و بکلنمش دیمکدر ساکن اولمش
ماضیدنه قسم و اسم مفعول دکول بو د بونده حکایت حال ماضی معناسنی
افاده ایدر اوان همزه نک مقصوره نک فتحیله وقت معناسینه در ورد و او کی فتحی
و رانک سکونی ایله عربیدر گل معناسینه اوان دولت ورد اضافتلری لامیه لر
در رسیده ایرشمش دیمکدر ماضیدنه قسم و اسم مفعول دکول محصول فقرتین
طاشره گیتدیکیمز زمان ربیع فصلنده ایدی که شدت سرما ساکن اولمش
و گلک دولتی وقتی ایرشمش ایدی یعنی گل آچلمش ایدی و رده دولت اثبات اول
جهتدنه در که گل چیچکلرک سلطانیدر نته که خواجه حافظ بیورمشدر بیت
افسر سلطان گل پیدا شد از طرف چمن ❁ مقدمش یا رب مبارک باد بر سرو و سمن
حضرت شیخک بو کلامنده لوتغا مسامحه وار زیرا شدت شتا آخر حمسین ده
و اول بهارده ارام ایدوب ساکن اولور و گل خود بهار فصلینک اواسطنده
اچیلور شویله که گل زماننده برودت و سرمانک نام و نشانی هرگز کلمنک احتمالی
خطور ایلمز فنا قل بیت پیراهن برکشیده درختان ❁ چو جامه عید نیکبختان

پیراهن الغلو والقنه کوملکدر که عربجه قمیص دیرلر بدر که اضافت بیانیه در پیراهن
کوملک دیمکدر جامه قفتان عید اضافتی لامیه در بیرام قفتانی دیمکدر نیکبخت وصف
ترکیبیدر دولتلو معناسینه الف ونون ادات جمعدر انکچی قافیه ده بیله نیکبختانه
اضافت لامیه در محصول بیت بهاری توصیف ایدوب بیوریر انچلاین اوزره پیراهن
کوملک ارباب دولتک بیرام لباسی کیبی ایدی یعنی یکی وتازه اورسلنمش
وصولمش وکول ایدی فقرا لباسی کیبی حاصلی اسکیجقدنمه وصووقدنمه پژمرده
وبوله وکول ایدی دیمکدر **قطعه** اول اردبهشت ماه جلالی بلبل کوینده بر منابر
قضبان ه اول معروف اردبهشت ماهنه اضافتی لامیه در واردبهشت
ماهک جلالی یه اضافتی بیانیه در معلوم اوله که جمشید زماننه دک تاریخ اعتباری
یوغیدی اما انک زماننده حکمانک زیاده غلوسی وکثرتی وار ایدی پس جمشید
تخت سلطنته جلوس ایلدیکنده اول کونی تاریخ قودیلر اندنصکره هر عظیم
الشان پادشاه که تخت سلطنته جلوس ایلسه اول کونی وآیی ویلی تاریخ ایدرلر
دی یزدجرد بن شهریار بن نوشیروانه کلنجه که آخر ملوک عجمدر پس انک جلوسنده
تاریخ ایلدیلر ویدیلر که اول کون هجرت نبینک اون برنجی سنه سینک ربیع الاولنک
یکرمی ایکنجی کونی ایدی وبو تاریخ مستمر اولدی سلطان جلال الدین ملکشاه بن الب
ارسلان سلجوقی تخت سلطنته جلوس ایدنجه که اول کون هجرت نبویه نک
درت یوز یتمش بش سنه سینک مبارک رمضانک سکزنجی کونی ایدی واول
کون شمس نصف نهارده راس حمله داخل اولمش ایدی پس بعض حکما اول کون
مبارک باد دوارمش ایدی جمله دن بری عمر خیام ایدی که اول زمان رصد کواکب
ایدوب صاحب زیج اولمش ایدی پس پادشاه مجلسینده الکلام یجر الکلام
حسبنجه مصاحبت ارصاد وازیاجه منجر اولدی ولو تاریخ قدمادن مصاحبت

ایلدیلر پادشاه عمر خیامه بیوردی که نه نخست که بز فقرا تواریخینه اعتبار ایدرز
سعادتلو پادشاهک بوکونده جلوسینی تاریخ ایده لوم جمله سی بو سوزه قائل
اولوب اول کونی واول آیی واول ییلی تاریخ ایلدیلر واتفاق ایلدیلر که آیلرینک
اسامیسینی یزدجردی آیلرینک اسامیسینی ایلیه لر وابتداء سنه فروردین
ماهندن اوله یعنی شمس راس حمله داخل اولدوغی کونه فروردین ماهک اولی اوله
واتفاق ایلدیلر که اول کونه سنیلکلر وشادمانلقلر اولیه شوبله که سلطان جلال الدین
زماننده بوکونه رعایت سنه بسنه زیاده اولدی وصکره کلن سلاطین دائمی بو رعایت
اوزره اولدیلر الی یومنا هذا پس بوکونه رعایت والتفات رسوم اعجامدن اولمغله
غرابت یوقدر که بعض مفتیلر فتوی ویرمش که نوروزکونده سبزه واروب
اول کونه تعظیم ایلین کافر اولور دیو اول رعایتی وتعظیمی کفر اولان نوروزدن
قبلدر بو مرطه کویندر بو نوروز دکلدر زیرا که خلاصه فتاواده بیوریر من اهدی
بیضة الی المجوس یوم النیروز کفر ومجمع الفتاواده بیوریرلر که اجتمع المجوس یوم
النیروز فقال مسلم سیرة حسنة وضعوا کفرة ولو ایلمزدونه غیر کتابلرده
بو اسلوب اوزره فتوالر واقعدر لکن بعض کتب فارسیه ده نوروز خوارزمی
دیرلر که انی جمیع نصاری اعتبار ایدوب رعایت ایدرلر بلکه عید اکبرلری اول
کوندر نتیجة الفتاواده بونقدر وزده نیروز مجوس دیمشدر اما مذکور نوروز کیخ
بیلنمز بلکه اهل اسلامدن اکثیسیدر پس تاریخ یزدجردی آیلرینک اسامیسی
بو ندر که ذکر اولنور **نظم** زفروردین چو بکذشتی مه اردبهشت آید بجان خرداد
وتیر انکه که مرداد وشهریور آید پس از شهریور واز مهر وآبان آذر ودی وان
که بر بهمن چو اسفندار مذماهی نیفزاید ایدی بو اعتبار اوزره اردبهشت
فصل بهارک ایکنجی آییدر پس جلالا اضافتی نسبتی اردبهشت یزدجردی

احتراز ایچوندر که اول بوندن اون سکزکون مقدمدر معلوم اوله که اردی
بهشت لفظینی ماهه اضافت ایدنلر خطا و فاحش ایدرلر زیرا عندکورلرک
اسملری ماه ایله مرکبدر مثلا فروردین ماه وار و بهشت ماه و خرداد ماه
دیرلر مصراعینک معناسینی اول وقت جلال شاهه منسوب اولان تاریخ قمری
اوزره ویاین خطا ایدوب اظهار جهل ایلمشلر زیرا تاریخ قمری عربه مخصوصدر …
اب شمسی حقیقیدر بلبل مبتدا کوینده خبر کوینده بونده مجازا تالند معناسینه در
منابر منبرک جمعیدر کسر میم ایله ضرب بابندن آلت ارتفاع دیمکدر مصدر …
نونک فتحی و بانک سکونیله قضبان قافک ضمی و کسریله قضیبک جمعیدر …
غصن معناسینه اما قافک فتحیله اوقورلر غضبانه موافق اولسون دیو …
ماقبلی مفتوح اولمده محصول بیت یار قدیم ایله سیره چیقدم زمان جلال الدینه
منسوب اردیبهشت ماهک اولی ایدی بیداقلر منبرلرنده بلبل کوینده ایدی …
کل سرخ از نم اوفتاده لآلی ● ایچو عرق بر عذار شاهد غضبان ● کل سرخ …
قیزل کل دیمکدر نم چیدر که کیجه لری اوفتاده واو ایله واوسیز لغتدر واوسیز …
واو ایله لغتدر دیاین معلومدر که ناموزون اوقورمش لآلی الف ممدوده ایله لؤلؤ
جمعیدر انجولر دیمکدر عرق در عذار دن بونده یکاق مراددر رخسار دیمکدر شاهد
اضافتی لامیه در غضبانه بیانیه شاهد بونده محبوب معناسینه در غضبان …
وزنی اوزره صفت مشبهه در غضبناک معناسینه یعنی غضبلو دیمکدر محصول بیت …
کلک اوزرینه چیدن انجولر دوشمش ایدی خشمناک محبوبک عذارینه …
کبی حاصلی سیره کیتدکمز زمان جلال الدین تاریخ حسابنجه اردیبهشت
ماهک اولی ایدی که بلبل منابر اغصانده مترنم و غزل سرا ایدی کل
اوزرینه چیدن انجولر دوشمش ایدی یعنی انجو کبی چیه دوشمش ایدی

قافیتمش

قافیتمش دلبرک یکا غضبنه عرق دوشدوکی کبی حاصلی قیزل کلی غضبدن
قزارمش محبوبک رخنه و کل اوزره دوشمش نمی رخی اوزره عرق قطره لرینه
تشبیه ایلمش و بو تشبیه تشبیه مطلق دیرلر زیرا کلی رخ جانانه و رخ جانانی
کله و نمی عرق جانانه و بالعکس جایزدر ● شب را ببوستان یکی از دوستان
اتفاق مبیت افتاد معلوم اوله که بو کتابک بو محلی اسکی نسخه لرده بویله
وقع الواقع بویله کرک تا کم اشاغیده ویدوش ضمیرینی ارجاع ایلمده تردد واقع او
لماید یعنی مرجوع الیه یار قدیم اوله بلاتردد پس عموما شراح بو مقامده غفلت ایلمشلر
بحث ایله تامل ایتمدر شب کیجه و را ادات مفعول و با حرف ظرف و بوستان واو ایله
فارسیدر و واوسیز عربیدر یکی یه اضافتی لامیه در از دوستان از من تبیین …
بیان ایدر دوستلردن برینک بستاننده دیمکدر اتفاق مصدر در افتعال …
اصلی اوتفاق ایدی قبل تا افتعال واو واقع اولدی واو حرفدر حروف مجهوره …
و تا حرفدر حروف مهموسه دن بینهما فی صفة تنافر و تباعد واقع اولدوغی ایچون واو تا یه
قلب ایدوب تایی تا یه ادغام ایلدیلر مبیت مصدر میمیدر بیتوتت معناسینه
بات یبیت ضرب بابینک اجوف یائیسیندن افعال ناقصه دن کیجه واقع اولانه
مصاحبه مستعملدر ظلّ کوندز واقع اولانه دکی کبی بات زید عروسا و ظل زید
امیرا کبی افتاد واقع اولدی دیمکدر محصول بیت کیجه لری یعنی سیره چیقدوغمز کونک
کیجه سینی دوستلردن برینک بوستاننده اتفاق کیجه لمک واقع اولدی حاصلی سیره
کیتدوکمز کیجه طاشره ده قلماق اتفاقی یوغیدی لکن اتفاق دوستلردن
برینک بوستاننده اخشاملدک ● موضعی خوش و خرم ● و درختان
دلکش درهم ● کیجه لدکلری بوستانی وصف ایدر موضع اسم مکاندر جای معناسنه
دبا حرف وحدت جایی دیمکدر خوش کوزل خرم خانک ضمی و را مشدده فتحیله …

شدید غلبه استعمال ایدوب تأنیث ایدرلر نته که خسرو دهلوی دیر بیت ای لالهٔ آبای سمن بوی کوه
جسم تو بر دلم نهاد کوه بونده خمیده شدید بوقدر بلکه اصل اوزره مخفف
کلمه‌در نته که کسا بقا بیان اولمشدر ایمدی خرم لغتده شاد معناسینه‌در بونده
کبی یرلرده ایسه چمن وچیچکله آراسته وپیراسته مکان مراددر درختان گلشن
وصف ترکیبیدر کشیده‌دن کوکه چکیجی یعنی کوکه الیجی معناسینه‌در هم لغتده قورشیمق
معناسینه‌در اما بونده انجلا یعنی صیقلنیدن ودالرکا وبدا قلری بری برینه
قورشمقدن عبارتدر محصول فقرتین کیجه‌لدوکمز بوستانک بعضی یری جای چمن
وآب روان ایله منشرق ومزین ایدی وبعضی یری کوکه الیجی درخت میوه ده‌ن مملو
ایدی حاصلی اولکی فقره‌سی چمن آرا اولان یرینی وصف ایدر وایکنجی فقره‌سی درختانی
میوه ایله پر اولماسینی تعریف ایدر ودرختانی درهم ایله توصیف اول جای لطیفی
حد واسنده بر کوهی مقام اولدوغینی افاده ایدر دیمک درختانی اورودن اغاجی
قلن المحشر عفا الله عنه کفتی که خرد وبینا بر خاکش ریخته وعقد ثریا از تارکش
در او یخته کفتی فعل ماضی مفرد مخاطب شرط محذوفه جوابدر تقدیر اگر دیدی کفتی
دیمکدر خطاب عام طریقیله که حرف بیان خرد واوخاق ننک دیمکدر بینا بو
لشبیل صرچه در شبیل صرچه اوفاغی دیمکدر بر خاکش ضمیری موضعه راجعدر
ریخته اسم مفعولدر ریختن دن دوکلمش دیمکدر عقد بونده بوغمقدر ثریا
تانک ضمی ورانک فتحیله اولکی ییلدیزه دیرلر فارسیجه پروین وپرن دیرلر
اضافت بیانیه تارک تانک فتحیله وبه ویرلر یعنی آهن سنه نک دیه سینه
دوزخینه دیرلر وشین ضمیر درختانه راجعدر در او یخته در حرف تاکید اویخته
اسم مفعولدر اصیلمش معناسینه محصول فقرتین لف ونشر مرتب طریقیله
بیورلر اگر سن اول موضعی ودرختانی کوریدک دیردک که اول موضعک خاکی

لشبیل صرچه اوفاغی ودوکلمش چمن انواع شکوفه ایله مملو اولدوغینی اما
ویر قانده لشبیل صرچه به تشبیه ایلمش واول درختانک دیه سینی اولکه
ویر سسی وبوغموغی اصلمش وسارغش المانک وامرودک وکرازک
وغیر بینک طوب طوب اولان چیچکلرینی عقد ثریا یه تشبیه ایلمش خاکش
ضمیرینی بوستانه ارجاع ایدوب بیان معنا واوراق درختانی ذکر ایلمک
غریب تصرفدر فقرهٔ ثانیه‌ده واقع اولکه بوغموغی یعنی عقده بکزر ثریا اولوب یخنلر
فرقنده اصلمشدر دیمک تشبیه ده اغراب ایلمش فقرهٔ ثانیه‌ده
تارکش بدلی تاکش دیدی فقرهٔ اولی ایله صنعت ترصیع اولوردی
دینیلر معلومدر صنعت ترصیع نه اولدوغینی وتجنیس اولدوغینی بیلمز
ایمش بلکه خاک وتاک بیننده تجنیس مطرف در یخته واویخته بیننده
سجع مطرف اولوردی بو ایکی فقره‌نک بیاننده اطناب مقام
واکثار کلام ایده‌نک بنکی خیالاتنیه التفات اولونمسون که صداع اثر
ایدر قطعه روضهٔ ماء نهرها سلسال ❊ دوحة سجع طیرها موزون ❊
روضه لغتده چمن ومرغزار معناسینه اما بونده موضعی خوشیش بیوردوغیدر
مبتدا محذوفه خبردر تقدیر کهی روضه ور ماء صویه دیرلر اب معناسینه ماء
الف ممدوده ایله بوراده صو دیمکدر دیمک اصطلاح قومی فراموش ایلمش
زیرا الف ممدوده مشغول الفدر که زایدا اوله واندن صکره همزه اوله آباء ورداء
الفی کبی نهر نونک فتحی وهانک سکونی ایله بوندا یرمق معناسینه‌در ها
نهره فنهرک ضمیره اضافتلر لا به لودر وضمیر روضه‌یه راجعدر سلسال
سینک کبی دیمکدر خوشکوار معناسینه یعنی خفیفدر ثقیل دکول حاصلی
منهضم دیمکدر ماء مبتدا وسلسال خبری وجمله اسمیه صفت روضه

بشبل

دوحهٔ دوحه اولو اغاجه دیرلر اسم جنس اولوب قلیله و کثیره شامل
اولدوغی جهتدن مقام حسبیله کثرت اشجار ایهام ایدر بوده مبتدا و محذوفه
خبردر دوحه دیمکدر سجع کوکرجینک و قمرینک و غیری قوشلرک اوتمه سینه
دیرلر اما بونده طیره اضافت سببیله مطلق آواز معناسینه تجرید اولنمشدر طیر
قوشه و اوجاغنه دیرلر مشترک لفظدر اما اضافتلر سابق کبیدر موزون
معروف بونده فه سجع مبتدا و موزون خبری و جمله اسمیه صفت دوحه در
و ضمیر دوحه یه راجعدر یعنی دوحه ضمیرینی وار و تقدیری بوستانه صرف ایدوب
معناسینی یعنی اول بوستان بر باغچه دروبین محاسنه صرف المیشدر دوحه
معناسینده یعنی اینده اولان درختانک هر بری بر دوحه در دیمکدر و مقابله مناسب
و کول محصول بیت ایکی فقره یی لف و نشر مرتب طریقیله ذکر ایلدوکی کبی بو ایکی
مصراعینده اول منوال اوزره یعنی روضه مو منبع خوشیده عبارتدر و دوحه
درختان دلکش و بونده ایدی اول موضع بر مرغزار ایدی که ابر ماغینک صیبلی
خفیف و سبکیجی ایدی یعنی تقدیر ایجک ضرر المز ایدی بلکه قوت تصم اولور
حاصلی صویک زیاده ایلیکیندن کنایتدر اول درختان داخی بر اغاجلق ایده
که قوشلرینک آوازی یعنی ترنمات و نغماتی لطیف و موزون ایدی حاصلی جنس
دلبر و درختانی دلکش ایدی ایکی مصراعده محذوف ضمیری موضعه صرف ایدوب
محل اعتباریله روضه و حال اعتباریله دوحه دروبین مذکور لف و نشردن
اکاه و کول بیشش ان پر از لالهای رنکارنک ٭ وبین پر از میوهای کوناکون
ان السم اسف اندر روضه یه پرلطول رنکارنک رنک رنک دیمکدر یعنی
مختلف رنکلو لاله لردن طولو پطولو ایدی و بین اصلنده وئین ایدی همزه حصل ایله
ساقط اولدوقدن صکره کسره سنی واوه نقل اولدی میوه بمعنیه دیرلر اما

ادات جمعدر کوناکون دورلو دورلو دیمکدر یعنی انواع میوه دن بونده بالقوه تقدیر
ایلمک کرک کیم کلامده تناقض لازم کلمیه فتامل محصول بیت اول روضه
رنکارنک لاله لردن مملو ایدی و اول دوحه بالقوه دورلو دورلو میوه لردن مملو
ایدی حاصلی نخیلاو دون اغاجی و کول میوه اغاجی ایدی ٭ باد در سایه درختانش
کسترانیده فرشی بوقلمون ٭ باد مبتدا و در درختانش ضمیری بوستانه
راجع اولمق قابل و میوه لره راجع اولمق جایزدر روضه یه و موضعه ارجاع
ایدنلرک وجه المشدر کسترانیده الف و نون که ادات تعدیه در ضرورت
وزن ایچون کلمشدر زیرا کسترده متعدیدر ادات تعدیه یه احتیاجی یوقدر بونده
ایکی مفعولده استعمال ایتمشدر که حروف تعدیه یه محتاج اوله خبر مبتدادر باد و دوشه مشدر
دیمکدر فرش دوشه من نسنه یه دیرلر بوقلمون بونده کلستانی کمجادیه کلاه
قماشدر که هر نه جانبیندن نظر ایلسک بر دورلو کورینور حاصلی الوان
مختلفه شکلین کوسترر زیرا باد حرکت ایلدکچه میوه اغاجلرینک چیچکلرینی
بشیل چمن اوزره دوکر چمن اراسینده ده پردن بتمش انواع الوان شکوفه
ایله ملمع اولورکه بالضروره بوقلمون شکل اولور ایدی فرشی حرکت باده
اسناد بوجهتدندر بعض شارحین بر وجهله داخی تقریر بیورمشلر لکن اول
تقریر وجود شعر مخصوصه صدد ورینه دم ذکر ایلدوکومز حامدر فتامل محصول
بیت اول بستانک و یا اول میوه نک اغاجلری سایه سینده باد و
بوقلمون شکل فرش دوشه مشدی تقریر اولان وجه اوزره بامدادان
که خاطر باز امد نه بر رائی نشستن غالب آمد ٭ بامداد و بامداد صباح
وقتنه دیرلر که حرف رابطه صفت خاطر بونده فکر معناسینه در رائی
قرینه سیله اضافتی لامیه در باز آمدن کیرو کلمک یعنی باغچه دن

شهره فراویزه کیتمک فکری بر رأی شستن اول کعبه باغچه‌ده او
تورمق فکری اوزره حاصلی بوکه‌ده باغچه‌ده اوتورالمی یوخسه شهره کیده
لومی اوزره سینده متردد اولدم عاقبت کیتمک فکری اوتورمق
فکری اوزره غالب کلدی ایدیشن دامنی کل وریحان وسنبل وضیمران
فراهم آورده وعزیمت شهر کرده ودیدیش ضمیری بار رقدیمه راجعدر دامنی
یا حرف وحدت ریحان فلکن ضیمران ضادک فتحی و یانک سکونیله
ومیمک ضمیله سلطان برکی و یک برکی دیدکلری بودر لوف دیدکلری که
عجم اکا یک بنی دیر یانک ضمیله فراهم آورده و یونشورمش یعنی جمع المش
وعزیمت شهر مصدرک مفعولینه اضافتیدر شهره کیتمکی نیت المش بحصیل
ترکیب شهره کیتمک فکری اوتورمق فکری اوزرینه غالب کلیجک
کوردم که بر انک انواع شکوفه جمع المش و شهره کیتمکی قصد المش
معلوم اولدکه کل سنبل وریحان وضیمران زمانلری متخالفدر که بر زمانده جمع
اولماز پس کلام تخییلی اوله ویا تغلیب قصد اولنه کفتم کل بوستانرا چنانکه
دانی بقایی نباشد وعهد کلستانرا وفایی نه وحکما کفته‌اند هرچه نپاید دل
بستکی را نشاید کل بوستان لامیه ورا ادات تخصیص چنانکه
دیکدر ودانی فعل مضارع مفرد مخاطبدر دانیدنده بیلورسین ودیکدر بقا ثبات
وقرار دیکدر ویا حرف تنکیر حرف وحدت وکول وعهد کلستان اضافتیده
لامیه ورا اکنه حرف تخصیص ووفایی یاسیده حرف تنکیر در حرف وحدت وکوله
حرف نفی در نباشد دیمکدر وحکما یعنی اصحاب حکمت وارباب عقل نپاید فعل
نفی مستقبل مفرد غائبدر پاییدنده یعنی ثابت وقار اولمیان ودیکدر یعنی
ودور مبان دلبستکی دل کوکل بستکی یا حرف مصدر با غلولق ودیکدر ورا

حرف صله در با معناسینه نشاید فعل نفی مستقبل مفرد غائب لایق دکول
دیکدر محصول ترکیب دیدم بوستانن کلینک شویله که بیلورسین بقاسی
اولماز سریع الزوالدر وکلستان زمانیکده وفاسی اولماز یعنی کلستانک
وجودی واعتباری کل ایله‌در پس کل کیدیجک کویا که کلستانک کیتمش اولور زیرا
وکیلینه غیری نسنه قالماز وحکما وارباب عقل یعنی عقلا دیمشلردر نسنه که
باید ار دکول یعنی ثبوتی وقراری یوقدر کوکل باغلامغه لایق دکول حاصلی ربط
قلب وتعلق خاطره سزاوار دکول کفتا پس طریق چیست بن بو بله
دیجکده دوست دیدی پس طریق ندر یعنی باقی وثابت ندر که اکا ربط قلب ایده‌یم
کوکل اکلنجه‌سی ندر ایده‌یم کفتم برای نزهت ناظران وفسحت خاطران کتاب
کلستان توانم تصنیف کردن که باد خزان را بر ورق او دست تطاول نباشد
وکردش زمان عیش ربیعش را بطیش خریف مبدل نکند برای باء
اضافیه ایله لاجل معناسینه در نزهت نونک ضمی وزانک سکونی وهانک فتحیله
سرور وشادلق معناسینه در ناظران مراد اهل مطالعه در واضافتی مصدرک
فاعلینه در فسحت فانک ضمی وسینک سکونیله وسعت معناسینه در خاطران
الف ونون ایله جمع اولدی شذوذا واضافت مذکور کبیدر کتاب کلستان
بیانیه در کلستان لغتنده کله کدر اما بونده براعت استهلال طریقیله ذکر
اولنمشدر که بو کتابک اسمی اولاجقدر توانم فعل مضارع متکلم وحده در قادرم
دیکدر کتاب مفعول اولی وتصنیف مفعول ثانیسی وتوانم معنا جهتنده کرکه
مصدر ینه منفیدر که حرف رابطه صفت باد خزان لامیه وتقدیری باد فصل
خزاندر ورا ادات تخصیص وبر حرف استعلا ویا حرف صله ورق اولامید دست
تطاول بیانیه در مراد ظلم وتعدیدر بو کتابده بو معنایه نیجه یرده ذکر اولنمشدر

اسم مصدردر كه دیدندن و بوستنك ما قبلی و انجا مكسور اولور
نته كه ضما برك ما قبلی مفتوح اولور الا ضرورت وزن ایچون كاه ساكن
اولور زمانه اضافت مصدرك فاعلینه اضافتی كبیدر كردش زمانه
مراد فصول اربعه نك تعاقب و توالیسیدر عیش عینك فتحیله لغتده
دیریكدر اما بونده ذوق و صفا مراددر یا حرف صله طیش طانك فتحیله
خفت و سبكبارلق معناسینه در وجریانه اضافت مصدرك فاعلینه
تقدیری بطیش فعل خر لیفدر كردش مبتدا و نكنه خبری و عیش نكنه نك
مفعول صریحی و بطیش غیر صریحی و مبدل مفعول ثانی صریحی محصول كرب
دیدم كه ناظرلرك و اهل مطالعه نك سرور روشنالغی ایچون و داخی قاریلرك
خاطرلرینه انس ده و معرفتده وسعت ویرمك ایچون یعنی اوقیانلر منشی
و اهل معرفت انس ده و معرفتده كامل اولمق ایچون كلستان كتابینی
تصنیف ایلیمكه قادرم كه خزانه بلبنك انك یپراغینه تقدی و تجاوز الاولنه
یعنی تیز ایدوب یپرك و یارینی دوكمكه قادر اولمایه و دخی زمانك و فصولك
تعاقب و توالیسی انك بهاریلر ذوق و صفاسینی خزان فصلنك
خفتینه تبدیل ایده میه یعنی بر كتاب تألیف ایلیمكه قادرم كه فصل خزان
دشنا برك و یارینی دوكوب برهنه و عریان ایلیمكه قادر اولمیه و دنیا
كلستانلرینی ایلدوكی كبی **مثنوی** بچه كار آیدت ز كل طبقی ازكلستان
من ببر ورقی بچه با حرف صله ایدفعل مضارع مفرد غائبدر آیید ندن نادر
خطاب ضمیر منصوب متصل مفعول صریحی و زكل غیر صریحی و طبقی فاعلی
و یا حرف وحدت طبقدن مراد اچلمش كلدر زیرا اچلمش كلیدر و طبقی
دیو عرب پس كلدن بر طبق و بر طبق كلدن دینلدی بو معنایه واصل المعنا

وپنج تعرض ایلمیلیدر كذلك و الا تعرض ایدرلر دی بیر یا اولی بونك كبی
یرلرده ظرفدر نجم مكسور اوقورلار و روستاییلری مضموم اوقورلار
پس ضمه یه تخصیص روستاییلیق دروبر فعل امردر بریدندن یانكه
فتحیله بروندن و كول ورقی یا حرف وحدت بونده ورقدن مراد كتابدن بر پراقدر
یعنی بر كاغذ محصول بیت سنك نه ایشوكه كلور یعنی نه كاركه یارار بر
مطبق كل بنم كتاب كلستانمدن بر كاغذ مقدار خاطركه ال یعنی حفظ
ایله كه بیتك كل طبقندن انفعد خطاب حاضردر كل اهمین او زینج وشش
باشد و بین كلستان اهمینه خوش باشد كل مبتدا و باشد خبری
و روز ظرف زمانه و پنج و ششه اضافت بیانیه دروهمین ایچون دیگدر همیشه
دائم دیمكدر خوش اورسمیله و زوم ضمه ایله بونده خوب و لطیف معناسینه
قافیه ایچون حا منتوح اوقنور و این خوب سوبلمدر محصول بیت بونیت
اوله مقام تعلیله در و اقعدر زیرا كل ایشی التی كعه اولور ایچون یعنی سریع
الزوال و قصیر العمردر اما بو كلستان دائما ترو تازه و لطیفدر حاصلی چهور
ونه قوز رونچور حالی كه من این سخن بگفتم دامن كل بریخت و دره اسم
اوبجنت كه الكریم اذا وعد وفا حالی یا حرف وحدت بر حالده كه من این سخن
بگفتم بن بو سوزی سویلدم دامن كل اضافتی لامیه در دل ملابسه یعنی
كل ایچینه اولمق اعتباریله پس دوكولن كلدر انكك دكول بریخت یا حرف
تاكیدر بجنت فعل ماضی مفرد غائب دوكدی و یكدر دامن در حرف صله در
یا كبی اوبجنت بونك كبی برلرده یاپشدی معناسینه در نته كه تمك كرك
انشا الله نطلد غلام عجمی حكایه سنده كه بدو دست در سكانه كشتی
اوبجنت یعنی الیله كیمنك دومه نینه یاپشدی و یكدر الكریم مبتدا اذا وعد

استقبال ایچون ظرفدر معناده شرطی متضمن جمله فعلیه یه مضاف اولوب جمهور
نحویین مذهبنده و کندیده عامل جوابیدر که وفا فعلیدر و جمله ظرفیه خبر مبتدادر
محصول ترکیب همان که بن یار ورقه یی کلدم تتبع ایدوب کتاب کلستانی تصنیفنه
قدرت اظهار ایلدم کانه که تالیفنه وعده ایلمش اولدم زیرا اندن منع و بوکه
ترغیب وعد معناسینی متضمندر پس بو که بناء الکریم اذا وعد وفا بیوردر
فصلی دو ودران چند روز اتفاق در بیاض افتاد فصلی یا حرف وحدت و دو
واو رسمیله ایکی و یکدر بر ایکی فصل معناسینه ظاهر بونده فصلدن مراد بابدر
زیرا بو کتابده فصلیله ملقب و مسمی نسخه بو قدر چند نسخه در حرف صله در
معناسینه بیاضه دوشمکدن مراد تحریر و کتابت اولدی دیمکدر اگرچه مسوده
بیاضنه چیقماغه قرینه بو قدر اما عدمنه ده قرینه بو قدر ایکیسنه ده محتمل
وار پس بر قرینه حکم قرینه سنه در اکثر نسخه لرده ودرهمان روز واقعدر لکن مبالغه
یه حمل اولنمسون و بو نسخه لی اختیار ایله دوک محصول ترکیب بر ایکی
فصل اول بر قاچ کونده اتفاق بیاضه دوشدی یعنی تحریر اولدی و یا مسوده دن
بیاضه چیقدی دیمک اوله و یا همان اول کونده بو بیله اولدی در حسن معاشرت
و آداب محاورت حسنک معاشرته اضافتی مصدرک فاعلینه اضافتیدر
آداب محاورت لامیه در محاورت مکالمه معناسینه در محصول ترکیب فصل اولک
خلقیله حسن زندگانی لکه اسلوب اختلاطی و قانون مصاحبتی بیلدورر
و ایکنجی فصل آداب مصاحبت و مکالمه یی و طریق محاوره و مجادله یی بیلدورر
بعضیلر دیدیلر او کلبی باب سابع اکنجیسی باب نامنده در لباسی که
متکلمانرا بکار آید و مترسلانرا بلاغت افزاید در ادات ظرفدر ظرف اولورنه
بدل افتاد و فعلینه لباس الفاظ و عبارتدن کنایه در و یا حرف وحدتدر گر شرف

ربط صحبت متکلماندن مراد فارسیجه سویلشنلردر ور ادات تخصیصدر بکار
با حرف صله آید فعل مضارع مفرد غایب در آیدندن کلور دیمکدر مترسلاندن
مراد منشیلردر افزاید فعل مضارع مفرد غایبدر آرتورر دیمکدر محصول فقرتین
مذکورتین ایکی فصل بر لباسده واقع اولدی که متکلمان فارسینک ایشنه کلور
یعنی اول ایکی فصلده واقع اولان فواید و لطایف بر خوب الفاظ و لطیف ادا و
کوزل عبارتله ادا اولندی که فارسی خوانلره لازم و طالب و نفس اولانلره مفید
و اهل ترسل و انشانک بلاغت و کمالینی زیاده ایدر فی الجمله از کل بوستان
بقیتی موجود بود که کتاب گلستان بعون الملک المنان تمام شد فی الجمله
حاصل کلام بقیتی یا حرف وحدت و یا تنکیر محصول ترکیب حاصل کلام بوستاندن
کلندن دخی بقیه موجود ایدی که کتاب گلستان ملک منانک عونیله تمام اولدی
یعنی الله تعالی ملکک عنایتی ایله تمام اولدی و تمام آنگه شود بحقیقت که پسندیده آید
در بارگاه شاه جهان اما کتاب گلستانک حقیقت ایله اول وقت تمام اولور
که مقبول کله یعنی مقبول اوله جهان صفتیدر و یا جهانی صیغه و بجی پادشاهک
درگاهنده سایه کردگار اضافتی لامیه در کرد کار کرد و کاف عربیله کردندن مشتق
السمدر انک ودا الکف سکونیله و کار ادات فاعلدر معناسنه ستمکار و جفا
کار کبی پس بونک کبی بر لره کرد کار فعال مطلق معناسنه در یعنی خدانک لطف
عمیمدر و یعنی بو خصوصده عجیبلک المشن و کاف عربینک کسری و
دالک و بیلدر بونک اصلینی بیلمزلر المشن و بر بو لطف پروردگار رب معناسنه
و پرور و مدنه محصول ترکیب سایه خدا و رو خدا انک لطفی پرتویدر یعنی اثر
لطفیدر ... زمانک ذخیره سیدر یعنی خلقک سبب حیاتی و باعث
معاشی و وسیله نظام و انتظامیدر که کهف الانام که کهف مغاره معناسنه در

زوالمعنی
زوالسعی

بونک کبی برلرده ضعیفا جق بر دیکدر ملتجا معناسینه یعنی خلق اکا پناه ایلمکده
نوائب روزکارده و مکاید دهردن امن و امان بولورلر المؤید من السماء
مؤید محکم معناسینه در یعنی سماوی تأییده و نصرت و ظفر بولمشدر سمایه اسناد
مجازیدر المنصور علی الاعداء دوشمنلر اوزره نصرت و ظفر بولمشدر یعنی دوشمنلره
غالبدر عضد الدولة القاهرة عضد عینک فتحی و ضادک ضمیله قولدر بازو معناسینه
دولته اضافتی لامیه در و قاهره دولتک صفتی حاصلی دوشمنلرینی قهر و هلاک
ایدیجی دولتک بازوسی یعنی معینی و ظهیریدر که دولت و سلطنت انکله
مستحکمدر سراج الملة الباهرة سراج چراغ یعنی شمعک فتحیله سینده بیانه
بونده ضیا و نور مراد و ملتدن مقصود دین اسلامدر باهره زیاده روشن
بهر القمر دیرلر قاچن قمر بر کواکب نورینه غالب اولسه یعنی دین اسلامک
سایر ادیانه غالبدر انک ضیاسی و نوریدر دیکدر بعض نسخه لمعه باهره
بدنده زاهره دوشمش بیلمدیر ابجی معناسنه جمال الانام جمال حسن معناسینه
بورده جمال دیدیکلری کوزللک آنده ظاهر اولدوغی ایچوندر انام خلق معناسینه
یعنی خلق عالمک حسنی و بهاسی یعنی حسن حاللری و رونق کارلری انک
وجود پرجودی ایله در مفخر الاسلام اهل اسلامک فخر ایده جکلری یعنی انک
وجودی ایله فخر ایدرلر بویله عاقل و عادل شاه زاده مزوار دره سعد بن
اتابک الاعظم بو القاب ایله ملقب و بو اوصاف ایله موصوف ابوبکرک اوغلی
سعد در اتابک اعظم دن مراد ابوبکردر که بوندن اقدم کچدی انک اوصافنی ذکر
ایلمکه شروع ایدر شاهنشاه المعظم شاهنشاه سابقا مفصل ذکر اولنمشدر
مالک الملوک المعظم دیکدر مالک رقاب الامم مالکک رقابه اضافتی اسم
فاعلک مفعولنه اضافتیدر رقاب رقبه نك جمعیدر بوینلر دیکدر امم امتک

جمعیدر خلایق و طوایف مختلفه دیکدر یعنی جمیع خلایقک بوینلرینه مالکدر حاصلی
خلق عالم قوللریدر دیکدر زیرا رقبه ایله جمیع بنده تعبیر ایدرلر مولی ملوک العرب
والعجم مولی بونده افندی و صاحب معناسینه در ملوکک مالکک جمعیدر پادشاه
لر دیکدر عرب غیر عجم دیرلر مطلقا یعنی عرب و عجم پادشاهلرینک افندی
کرجمیع اکاسر فرو ایدوب انک محتاجلریدر حاصلی جمله سی آکا التجا ایدرلر جمیعینک
ناصر و یاوریدر سلطان البر والبحر بر و بحرک پادشاهیدر یعنی تمام دنیایه امر و
حکمی نافذدر وارث ملک سلیمان ملک سلیمانک شیرازدر اما بونده سلطنة
سلیمانه وارث دیمکدر بعیدکولدر غالبا طریقیله وحوش و طیورک حکمینه مالک
مظفر الدین ابوبکرک لقبیدر ابوبکر کنیتیدر بن سعد الخلیلین ابوبکره سعدک اوغلیدر
و سعد زنکی اوغلی ادام الله تعالی اقبالهما الله تعالی ابوبکرک و اوغلی سعدک
دولت و رفعتلرینی دائم ایلیه و جعل الی کل خیر مآلهما و الله تعالی هر خیره
مرجع و مآللرینی بعض نسخه ده امالهما و شمش آمال الفلک مدی ایله مالک جمیعه
امیدلر دیکدر یعنی الله تعالی امیدلرینی خیراته و میل و رغبتلرینی حسناته توجیه
یعنی امیدلری خیر و توجهلری عدالته اوله و بکرشمه لطیف خداوندی مطالعه فرمایه
واو حرف عطف و بو فقره پسندیده آید فقره سینه معطوفدر با حرف مصاحبت
کاف عجمینک و رانک کسریله و شینک معجمه نک سکونی ایله بونده کوز اوجی ایله باقمقه
دیرلر اما خراسان اهلی کافک عربی مفتوحه و راء مفتوحه ایله اوقورلر لطف اضافت
بیانیه در خداوند اضافتده بویله در و یا حرف نسبت مطالعه مصدر فرمایه فعل
مضارع غایبدر فرمایه نك فاعلی سابقا مذکور اولان شاه زاده سعددر مطلوب
کتاب گلستانه حقیقتله ایله ملول وقت تمام اولدر که شاه زاده سعدک ویکاهنده
مقبول و معزز و اقع اوله و کندونک شاهانه لطفی کرشمه سیله و نظر التفاتیله

حاصلی کورشمه چشمیله التفات ایدوب مطالعه بیوره یعنی شهزاده سعدک
مقبولی اولورسه تمام عالمک مقبولی اولور دیمکدر قطعه کر التفات خداوندیش
بیارآید نکارخانه چینی ونقش ارژنکیست التفات افتعال بابندن مصدر
کیدرکن باشینی اردینه دوندروب بقماغه دیرلر اکثر آهو وجیران جنسنده مستعمل
حتی نقل اولنور که اکر جیران جنسی فرار کن کاه کاه اردینه بقماسه هرکز آکا
بر حیوان یتشمزدی خداونده اضافتی مصدرک فاعلینه در وش ضمیر ظاهر
ومشار اولانه کتاب کلستانه راجع اولمق بعضیلر سعده ارجاع ایلمشلر بعضیلر
ذکر اقرب اولانه ابوبکره والعلم عند الله تعالی بیارآید با حرف استقبال آراید
فعل مستقبلدر آراییدن آراستن دن دکول نکار نونک کسری وکافک تخفیفیله
السعید نقش معناسینه کورلله نکار دیکلر بونده مأخوذ ونکارخانه اوده دیرلر
خانه نقش اوی دیمکدر وار النقش معناسینه وصف ترکیبی دکول چینه اضافتی
بیانیه در یا نسبی ایله چین سرحد هندده بر عظیم شهردر کرک السعید تعریب ایدوب
صینین دیرلر ونکارخانه سی بر عظیم کنیسه درکه اول مملکتده پیدا اولانلر او
نقاشلرک هر بری کندو استخراج ایلدوکی نقوش واشکال غریبه لی وتصاویر عجیبه لی
انده نقش ایلمشلر ارژنک فتح همزه وسکون را ایله بر تصویر نامه درکه مانی نقاش
استخراج ایلدوکی تصاویر ونقوشی انده رسم ایلمشدر یا حرف نسبت وحصیلی
وتا ادات خبر محصول بیت اکر کتاب کلستانی شاه زاده عالی شانک نظر
شاهانه سی مزین ایدوب حسن قبول ایله مقبول ونزلور التفات ایله وحصیلی
ایله منظوری اولورسه نکارخانه چین کبی مشهور ونقوش مانی کبی تمام عالمده
مسلم ومقبول اولور امیدهست که روی ملال درنکشد از این سخن
کلستان نه جای دلتنکیست امیدهست بتقدیر اذ خبر که حرف بیان روی

بیانیه در حرف تأکید زائد دینیلور بر وجه سهو ایشلنکده فعل نفی مستقبل فاعلی
سعددر تقدیری کادرهم نکشد در از این سخن جایزدر که درنکشده متعلق اوله
واشدت بیت اولکی مضمونینه اوله وکه حرف تعلیل اوله وجایزدر که حرف بیانیه
اوله وازین سخن مقام تعلیلده اولوب کلستان نه جای دلتنکیست جمله سی
مشار الیه اوله کلستان ذکری بونده ایهام طریقیله در فتأمل جایکنه دلتنکله
اضافتی لامیه در ودلتنک وصف ترکیبیدر کوکلی دارلیغی ملول معناسینه ویا حرف
مصدر وسیاق وتا ادات خبر محصول بیت امیدوار در که شاهزاده بو کتابه التفات نظر
ایلیوب کله نظر ومطالعه سیندن بیحضور اولوب بو زینیب یورنار یعنی ملالت و
کوسترمیه بو سوزدن بو سبیدن که کلستان کتابی ویا بوستان وکلستانی جواز الیق
کوسترمه جک ملالت وبیحضورلیق یری دکول بلکه ایکیسیده فرح بخش
ودلکشا وسیران کاه فرح فزادر حاصلی ایکیسینه ده نظر دن کوزه نور وکوکله
سروردر حاصلدر علی الخصوص که دیباجه همایونش بنام سعد ابی بکر سعد
زنکیست علی الخصوص خصوصا دیمکدر مقام تعلیلده واقعدر ونکنده
مخصوص علتندر که حرف بیان دیباجه لغتده یکانفه دیرلر ایکی دیباجه ایکی یکاق
دیمکدر کتابلرک اول اللرینه دیباجه دیدکلری تشبیه طریقیله در کانه کاوی بورینده
همایونه اضافتی بیانیه در تبارک دیمکدر ش ضمیر کلستانه کتابنه راجعدر بنام
باحرف صله در سعد بونده ایهام طریقیله مذکوردر سعادت معناسیله
سعد اسم مصدر مراد اولوب نامک اضافتی بیانیه اولور وابی بکره سعدک
لامیه واسم مراد اولورسه نامک اضافتی لامیه اولور وسعدک مقدر ابنه
بیانیه وابنک ابوبکره لامیه ابوبکر دن صکره ابن مقدر ودر زیرا قاعده لریدر
بین العلمین ولفظ اولانه ابن حذف ایلمک محصول بیت شاهزاده کلستانه نظر ونی

ملول اولماز زیرا گلستان ملالت وسآمت ویری دکول خصوصا که مبارک
دیباجه سی سعد ابی بکرک نامینه در که اول ابو بکر بن سعد بن زنکیدر وفی دیباجه
ستی اکنجی نامینه در دیمک مجاز مرسل طریقیله ذکر جزو اراده کل قبیلندندر
والله اتمام کتاب اتمک اوینه در نته که حضرت مولانا جامی بیورر بیت
گلستان گرچه سعدی کرد ازین پیش • بنام سعد بن زنکی تمامش
بو بیتک ظاهری ان مشعر در که گلستان زنکی اوغلی سعد اوینه اولمش لکن جمیل
کتابدن مفهوم اولان شاهزاده سعد اوینه اوله پس واسطه ترکی حذف قبیله
ایلمک کرکدر نته که بیز دخی پادشاهلر همیشه عثمان اوغلی دیرلر واسطه لری
ترک ایلمکله معلوم اوله که اکثر شراح ذاهب اولدی که گلستان سعد بن
ابی بکر نامینه اوله و بعضیسی ابو بکر اوینه در دیدی کتابک ترتیبنده
فهم اولان قول بعض در زیرا اول ذکر جمیل سعدی بیورر و عقبنده ابو بکر
تعریفی مراد ایدر و سعدی ایهام و توریه طریقیله ذکر ایلدی و صکره اوغلینک
وصفینی پادشاه وصفینه توطئه طریقیله ذکر ایلدی و انشاءنده جدال سعدی
ذیلنده که مناسبت ایله ابو بکری وصف ایلدی لکن بو بله دکولدر که ایکیسنکده
نامینه دینیله و بو محله ظاهرا مانع نه یوقدر والله اعلم ذکر امیر کبیر فخر الدین
ابو بکر بن ابی نصر بو ذکر کتاب اوالنینده ذکر مجاهد کبیر اعرابده ایکی وجهی
متحملدر تامل ایدر دیکر عروس فکر من از بی جمالی سر بر نیارد و دیده یاس
از پشت پای خجالت بر ندارد دیکر بونده دخی دیمکدر عروس کروک
اولماز فضا اول ارایله عورت بینده مخنثه کدر صکره اره نوع و بعل و حلیلی
دیرلر شمدی ترکجه و بعله و حلیله دیرلر بونده کلین مراد در فکره اضافت
مصدر
بیانیه در مشبه لامیه ایلحاق سلب جمال الحسن معناسینه در و یا عرفه

پس جمالی سلب ایدنجه چرکینلک معناسینی ویرر اکرچه نه کوزل دیو حرکتین
معناسینه در ده والتی وار بر نیارد قالدرمز دیمکدر بو فارسی کتورمز دیو فارسی قالدرمز
دیمک دکول دیده یاس پس بیانیه امیدسیزلک یعنی قطع رجا معناسینه در پشت
ارقه پایه اضافتی لامیه در خجالته اضافت بیانیه در خجالت اوتانماق در شرمندگی
معناسینه بر ندارد کنه قالدرماز دیمکدر بو فارسی طوتماز دیمک دکولدر محصول
فقرتین واضح بنم فکرم کلینی کوزلسزلکدن باشینی قالدرماز یعنی کوزل او
لمادوغی خجالتندن باشینی اوکینه طوتوب کوکسینه بافر نته کیم اوتانمش کیمسنه بویله در
ودخی فکرم کلینی امیدسزلک کوزینی اوتانمق ایاغی ارقه سیندن قالدرمز یعنی
صاحب نظر و اهل بصر قبول ایتمدکی تا امیدی اولوب کمال خجالتندن زیاده خجالتنه
کوزینی ایاغی ارقه سینه دیکوب باشینی قالدرماغه قادر اولماز حاصلی حیرت
ودهشتندن دیما باشینی اوکینه صالوب یورر و در زمره صاحب جمالان متجلی
نشود مکر انکه متحلی کردد و زمره زاو مجبیدک ضمه میمک سکونیله بولوک معناسینه در
صاحب جمالانه اضافتی بیانیه در صاحب جمالان بونلک کبیلد عربیده ترکیب اضافتی
اما عجم اضافتنی قطع ایدوب وصف ترکیبی شکلی ایله حسن صاحبلری بولوکی کیمسنه ده
دیمکدر متجلی اسم فاعلدر تفعل بابندن یعنی ناقص واو صیبندن عرض جمال ایلیه
دیرلر یعنی کوزللکین کوسترمکه نشود فعل نفی مستقبل اولماز دیمکدر مکر ادات استثنا در
الا معناسینه انکه اول وقت دیمکدر کره حرف بیاندر متحلی کردد متحلی اسم فاعلدر
تفعل بابندن بزنمیجی اوله دیمکدر محصول فقرتین واضح بنم عروس فکرم صاحب
جماللر زمره سنده عرض جمال ایدوب متجلی اولماز مکر اول وقت که مزین و متحلی اوله
یعنی فکرم کلینی کیمسه یه یوزینی کوسترمز الا اول وقت که اراسته و پیراسته اوله
بزیور قبول امیر کبیر بالرفعة صاحب زیور زینتک کسریله و یانک سکونیله

فتحی ایله زینت معناسینه اسمدر قبولا اضافت بیانیه در قبولک امیره
مصدرک فاعلینه و کبیره بیانیه یعنی اول وقت عرض جمال ایدر وحسن
کمال کوسترر که امیر کبیرک زیور قبولی ایله وحلی نظری ایله وعین التفاتی ایله
وآراسته ومنظور وپیراسته اوله بونده مشکوره امیر کبیرک اوصافینه شروع
عالم عادل بیانیه مؤید اسم مفعولدر تفعیل بابندن یعنی خداونک قوت لمس
مظفر یعنی غالب ومنصور علی الاعدا مؤید مظفره اضافتی بیانیه در ظهیر سریر
ظهیر بونده معین معناسینه در سریره اضافتی اسم فاعلک مفعولینه اضافتیدر
سلطنته اضافت لامیه در تخت سلطنت ویکلر تخت سلطنتک معینی
مشیر تدبیر مملکت مشیر اسم فاعلدر افعال بابندن تدبیره اضافتی اسم فاعلک
مفعولینه در و مملکته اضافت مصدرک مفعولینه در یعنی امور سلطنت و
مملکت انک رأی وتدبیرینه منوط ومفوضدر بو القاب اول معنایی مشعردر که
ممدوح وزیر تدبیر اوله که روم آکا وزیر اعظم ویا بیوک وزیر ویا باش وزیر
وزیر تنفیذ اولمایه که سایر وزرا بکلربکیلر در نته که ملک الرشا نام
کتابده تحقیق ایلمشدر کهف الفقرا کهف مغاره معناسینه در بونده جای پناه
فقرا ویکلر ملاذ الغربا ملاذ اسم مکاندر صیغنجق یر دیکلر فقرا و غربا فقیرک
وغریبک جمعلریدر یعنی فعیل وزنی اوزره کلن اسم فاعللرک جمعی بو وزن اوزره
کلور حاصلی غربا وفقرانک ملتجاسیدر مربی الفضلا مربی اسم فاعلدر
تفعیل بابندن مفعولینه مضاف یعنی علما وفضلانی تربیت ایدوب احوال معاشلرینه
وانتظام حاللرینه مقید اولیجیدر ویکلر نته که عاقبت اندیش صاحب
سعادتلرک شانندندر علما وفضلایه رعایت ایلمک بونده مربی اسم مفعول
تجویز ایلیین مذکور معنایه واصل اولمامشدر محب الاتقیا محب اسم فاعل

افعال

افعال بابندن یعنی مضاعفدر سویجی و دوست و طوتیجی ویکلر اتقیا تقینک
جمعیدر پرهیزکار و صالح و اهل تقوی ویکلر و اضافتی اسم فاعلک مفعولینه در
افتخار آل فارس افتخار افتعال بابندن مصدردر آل بونک کبی یرلرده اهل
معناسینه در مستعملدر افتخار آله اضافتی مصدر فاعلینه در و فارسه اضافت
لامیه در یعنی اقلیم شیرازک خلقی انک وجودی ایله افتخار ایدرلر که بویله وزیر
واردر دیو یمین الملک یمین بونده لفظ مشترکدر قوت ایله آند یعنی قسم
ملک میمک ضمی لامک سکونی ایله مملکت وسلطنت بیننده مشترکدر اضافت
لامیه در یعنی مملکت وسلطنتک ومذهب وملتک قوت ونصرتی حاصلی بونلر انک
وجودی ایله قوت ونصرت بولورلر یعنی بونلرک معین وناصریدر یاخود بونلر انک یمینه
آند ایچوب وزیر باشی ایچنه دیرلر رومده خونکار باشی ایچنه دیدکلری کبی بعضی
یمن الملک یانک ضمی ومیمک سکونی ایله قوتلولک ومبارکلک معناسینه ملک
الخواص ملک میمک فتحی ولامک کسری ایله پادشاه ویکلر خواص خاصک جمعیدر
ارکان دولت واعیان سلطنت ویکلر یعنی بونک هر برینه اوزره حکم جاری
وهر برینه امری نافذدر فخر الدوله والدین یعنی اصحاب دین وارباب دولت انک
وجود پرجودی ایله افتخار ایدرلر زیرا دینک ناصری ودولت وسلطنتک
غیاث الاسلام والمسلمین غیاث مدد ایرشدیرلر فارسیجه فریاد رسلق
پس اضافت اسم فاعلک مفعولینه در یعنی اهل اسلامک ومسلمینک ناصر و
یاوری ومعین وظهیریدر عمدة الملوک والسلاطین عمده عینک ضمی ومیمک سکونی
ایله معتمد علیه یعنی ملوک وسلاطین انک رأی وتدبیرینه اعتماد ایدوب اکا
واثقلردر یعنی تدبیر ونصرتنه قائللردر عمده یه کزیده دینیده معناسینی ویرن
بالنسبه سویلمشلر ابو بکر بن ابی نصر ابو بکر پادشاه ابو بکرک اقرباسنده اولمش

واتابکلرک عادتلری بندن وزرائی کند واقربا سبندن ایلیک ایمش
قاضی بیضاوی نظام تواریخنده بونک زیاده الطافنی وخیرات ومبراتنی
وعلما وفضلایه ومشایخ عظامه تکریم وتعظیم لرینی ذکر ایلدی اطال الله
عمره اطال فعل ماضی در افعال بابندن الله فاعلی وعمره مفعول موقع دعاده
واقع اولمش یعنی الله تعالی عمرینی اوزون ایلسون واجل قدره اجل ده فعل ماضی
معلوم مذکر غائبدر افعال بابندن مضاعفدندر فاعلی تحتنده الله ضمیریدر راجع
ومفعولی قدره در موقع دعاده واقع اولمش الله تعالی قدرینی معظم ایلسون
دیمکدر وشرح صدره بوجمله ده دعائیه در صدردن مراد قلبدر ذکر محل واراده
حال طریقیله یعنی خدا قلبنی منشرح ومسرور وسینه سینی علم لدنی ایله پرنور ایلسون
وضاعف اجره ضاعف فعل ماضی معلوم مذکر غائبدر اعرابی ما قبلنده اولان
جمله لر کبیدر یعنی الله تعالی خیرات وحسناتینی مضاعف ایلسون یعنی قت قت
که ممدوح اکابر آفاقست که حرف تعلیلدر یعنی بوقدر خیر دعایه ومدح وثنایه
استحقاقینه علت وبیانیدر ممدوحک اکابره اضافتی اسم مفعولک
قائم مقام فاعلینه اضافتیدر وآفاقه اضافتی لامیه در آفاق افقک
جمعیدر همزه نک وفانک ضمیله فانک سکونیله لغتدر بونده اطراف
مراددر یعنی اطراف عالم اکابرینک ممدوحیدر حاصلی اکابر دنیا واعیان
عالمک مداح ودعاگوسیدر ومجمع مکارم اخلاق مجمع اسم مکاندر فتح بابندن
مکارم مکرمتک جمعیدر رانک ضمیله ایلکلر معناسنه اخلاق خلقک جمعیدر خانک
ضمی ولامک سکونی وضمیله اضافتلر لامیه لردر یعنی گوزل خویلر مجمعیدر حاصلی
اخلاق واطواری گوزللردر بیت هرکه در سایهٔ عنایت اوست گنهش
طاعتست ودشمن دوست هرکه اصلنده هرکس که در کس ضرورت

وزان

وزان ایچون وقرینه قائم اولدوغی ایچون حذف اولدی سایهٔ عنایت
بابنه دراو ضمیری وزیره راجعدر گنهش ضمیری که یه راجعدر ومبتدا اوروطاعت
خبریدر ودشمن تقدیری ودشمنش در قرینه قائم اولدوغی ایچون حذف اولدی
گنه مبتدا او خبردر محصول بیت بونک مضمونی هر عیب که سلطان بپسندد
هنرست مضمونینه قریبدر یعنی هرکیمسه که وزیرک سایهٔ عنایتنده وظل حمایتنده
بیتنده اولوب لطفینه مظهر وعین رافت ورحمتیله منظور اوله حسن التفاتی
وحسن نظری سببیله خلق عالم گوزلرینه هر عیبی هنر وکمال وهر نقصانی شمس
بی زوال دره هرکس اکا چشم محبت ودیدهٔ مروت ایله نظر ایدوب محبوب القلوب اولور
ودشمنلر قتنده ونظرینده محبوب سالم عن العیوب اولوب بیتده محتمل الضدین
صنعتی وار المدح بما یشبه الذم دیین غلط سویلمش بیتک معناسینده قدر
اندن بر جرم صادر اولسه وزیرک خوفندن کیمسه اکا سوز سویلمکه قادر اولماز
واگر انک بر دشمنی اولسه لدانی وزیرک خوفندن انکله دوست اولور دیینی
ضدیات سویلمش بر یکی از سایر بندگان وحواشی خدمتی معینست
سایر بونده جمیع معناسینه در حواشی حاشیه نک جمعیدر خدمتکارلر ومتعلقات
دیمکدر محصول ترکیب سلاطین ووزرا واکابرناسک درگاهلرنده جمیع قوللرک
وخدمتکارلرک اوزرلرینه بر خدمت معیندر یعنی هر برینک اوزرینه بر خدمت
متعین ومعیندر الست عبارتنی همزهٔ مجتلبه ایله یازانلر املا بیلمزلر ایشکه
اگر وراداى ان جرحی تهاون وتکاسل روا دارند هر آینه در معرض خطاب
آیند ومحل عتاب اداى ان اضافتی مصدرک مفعولینه در ان خدمته اشارتدر
جرح بانک فتحی ورانک سکونیله بعض دیمکدر ویا حرف وحدت بر مقدار دیمکدر
تهاون تفاعل بابندن مصدر در بر نسنه یی حقیر طوتمقدر تکاسل ده تفاعل بابندندر

مصدر درکاهلکک ایلمکه ویرلر روا ز آنک فتحی ایله جواز معناسینه درآما بونده
جایز دیکدر هرآینه البته دیمکدر معرض میمک کسری ایله شذوذا اسم مکان
معناسینه در اصلنده مشول قنفتاندر که جاریه لی آنکله بیعه عرض ایدرلر آما بجا
ایله بیله صاتیلماز بلکه عاریتی ایله بیله کوسترلر خطابه اضافت لامیه در
محل عتاب دخی بویله در کنه هرآینه مقدر در محصول ترکیب اکر اول تعیین اولنان
خدمتی اوایلمده بر مقدار تهاون و تکاسلی جایز طوتارلر یعنی اول خدمتی حقارت ایله
طوتوب انده اهمالی جایز کوررلر البته معرض خطابه و محل عتابه کلورلر یعنی خدمتکه
نیجه تقصیرات و اهمالی جایز کوروک دیو آنی قاغیرلر و ازار ایدرلر مکر برین طائفه
درویشانم که شکر نعمت بزرکان واجبست بر ایشان و ذکر جمیل و دعا خیر
مکر ادات استثنا در الا معناسینه طائفه درویشان بیانیه در که حرف رابط صفت
و یا حرف تعلیل شکر نعمت اضافتی مصدر مفعولینه و بزرکانه اضافت لامیه در شکر
مبتدا واجبست خبری بر ایشان واجبه متعلق ذکر جمیل و دعا خیر شکره
معطوفدر و اعرابی الحلیین در محصول ترکیب الا بو درویشلر طائفه سی اوزره بر
تعیین اولمامشکه اکابرک نعمتینه شکر ایلمک انلارک اوزرینه واجبدر یعنی
درویشان مذکور تکالیف و خدمتدن مخرج و مستثنالردر که بونلارک اوزرلرینه
لازم و واجب دکلی نعمتلرک انعام و احسانلرینه شکر و سپاس و ذکر جمیل و دعا
خیر در حاصلی بونلارک خدمتی بودر بوندن غیری خدمت ایله مکلف و مأمور دکوللر
وا ای چنین خدمتی در غیبت اولیترست که در حضور که این بتصنع نثر و بکسست
وان از تکلف دور و با جابت مقرون اوای چنین خدمت مصدرک مفعولینه اضافتی
قیلنمدی و یا حرف وحدت و یا تنکیر و مبتدا و در غیبت اولیترست خبری که حرف
در حضور و در غیبته معطوفدر اما معنا جهتندن منفصل حلیه اقعدر پس کرش تفضیلیه

معناسینی متضمن اولور که حرف تعلیل آن حضوره اشارتدر یا حرف صله
و تصنع تفعل بابندن مصدردر ریا معناسینه این مبتدا نزدیک یقین
خبری و بتصنع خبره متعلق وان غیبته اشارت مبتدا و دور خبری و از
تکلف خبره متعلق تکلف کوکولده اولمیان معنایی اظهار ایلمکدر و با جابت
از تکلفه معطوف و مقرون متعلق و مقرون عطف ایله خبر بعد الخبر وان اسم
اشارتینه محصول ترکیب درویشلر اوزره واجب اولان خدمتک اداسی حضورده
یعنی رو برو اولماقدن البته غیبتده اولماق اولی ترکدر زیرا بو بالمواجهه اولان شکر
و ثنا و دعا ریایه قریبدر یعنی حقیقتده ریا قصد ایلمسه ده اشتبه ریایه حمل
اما اول غائبانه اولان شکر و ثنا و دعا تکلفدن دور یعنی کوکولدن اولمایوب بهانه
دل اوجیندن اولماقدن بعیددر زیرا قصدی خدا بیلور الحق حاصلی غائبانه دعا و
عن صمیم القلب اولور بهر حال پس ریا و جمله حیل اولنماز زیرا کوکلدندر دائما
غائبانه اولان دعا و ثنا اجابت و قبول ایله موصول و مقروندر یعنی ریادن و تصنعدن
اولدوغی کبی اجابته ده مقروندر حاصلی عند الله مستجابدر زیرا حدیث شریفده وارد
که ظهر غیبده صادر اولان دعا رد اولنماز در **قطعه** پشت دوتای فلک راست
شد از خرمی ه تا چو تو فرزند زاد مادر ایام ه پشت ارقه تا بونده قت معناسینه ده
پشت دوتا اضافتی بیانیه در و مبتدا و فلکه اضافت لامیه در راست بونده دو
دیمکدر راست شد دوغری اولدی یعنی دوغرولدی دیمکدر خبر مبتدا در خرمی با حرف
مصدر درستلق معناسینه تا ابتدا غایت الجیجه حرفدر عبیده مندکیبی فرزند
اوغول دیمکدر زاد فعل ماضی مفرد غائب لازم و متعدی بینده مشترکدر بونده
لازمدر دوغدی معناسینه مادر انا در ایام معناسینه آیامه اضافت بیانیه در ورا
ادات تخصیص در مضاف الیه معناسینی افاده ایدر زاد فعل لازم اولدیغیچون فاعلی

بخشنده فرزنده راجع ضمیر ومتعدی اولمادقده قابل دوغورندی معناسینه پس
فاعلی فلکث ومفعولی مادر ایام اولور ورا بو تقدیرجه ادات مفعول اولور فاعل
محصول بیت فلکث ایکی وقت ارقه سی دوغرولدی یعنی منحنی قامت ایکن
مستقیم قامت اولدی حاصلی بو کربلیکی کیفیتی ایام اناسینک سنک کیبی
اوغلی دوغالدی بر وباخود فلکث ایام اناسینه سنک کیبی اوغول دوغوردی
بر و بو تقدیرجه زاو زایانیده معناسینه اولوب ایکی مفعول آلور زیرا افلاکه آبا و یرلره
علویه امهات دیرلر و تقدیرجه
...
علوی‌لر انا معناسینه و عناصر اربعه یه امهات دیرلر دورت انا معناسینه و
ونبات وحیوانه اوغول دیرلر زاو لازم اولدوغی تقدیرجه رانک زیاده سینه
حکم البین غریب حکم البمثه تا کیم مادر ایام الجمله سنجلین اوغلی دوغدی
ویا بین حق اوای الیه مثل ٥ حکمت محضست اکر لطف جهان آفرین ٥ خاص
کند بنده مصلحت عام را ٥ حکمت محض بیانیه ومقدم خبر ای شرط واکر ادات
شرط خاص کند فعل شرط تقدیری اکر خاص کند لطف جهان آفرین بنده
مصلحت عام را حکمت محضست پس لطف فاعل کند در یعنی اسمی و اضافتی
لامیه در جهان آفرین وصف ترکیبی بنده خبر کند در دیا حرف وحدت و همزه حرف
توسل مصلحت خبر تا نسبدر کندک زیرا کند بو بنده جعل و تصییر معناسینه در
اضافت لامیه ورد الام جاره معناسینه در محصول بیت خدای جهان آفرینک
لطف و احسانی اکر بر بنده وسیبی عامه تا سک مصالح ولوازمینی و امورینی
کورمک ایچون تخصیص وتعیین ایدرسه ونظام وانتظام خلق عالمی انک وجود
برجودوکرمینه منسوب ومتعلق قیلورسه محض حکمت وکمال قدرتدر یعنی
وزرا و حکام وقضاتی خدای ذوالجلال که لوازم ومصالح بشریه یی کورمک
تدبیر و تصرف ایلمک ایچون تعیین وتخصیص بیورمشدر محض حکمت وکمال

زیرا بویله اولماسه عقد نظام عالم محلول اولوب خلق عالمده آرام وقرار اولمیوب
ظلم وفساد حددن تجاوز ایدردی اکرچه که اللهک قدرتی عالمده وجمله دائمی
نظام ویرمکه قادر ایکن بونده زیاده حکمت وار حکمت محض عبارتنی خبر
مقدم واکر لطف جهان آفرین عبارتنی شرط وخاص کند بنده مصلحت عام
را جزای شرط وجمله شرطیه نک مبتدا مؤخر و بو تقدیرجه مع شرطیه ایله مقید اولور
ویا بین کیمسه نک اعرابده هیچ حقلی یوق ایمش ومحتمل در که لفظ کرز ایله
پس بو تقدیرجه لطف جهان آفرین مؤخر مبتدا و حکمت محض مقدم خبر
وخاص کند بنده مصلحت عام را حکمت محضی بیان اوله ویا بین کیمسه نک
بو اعرابی اولکی اعرابدن اعجب واغربدر بنده ده همزه وحدت ایچوندر ویا بین اغرب
غرائب سویلمش ٥ دولت جاوید یافت هر که نکونام زیست ٥ کز عقبش
ذکر خیر زنده کند نام را ٥ دولت جاوید بیانیه در جاوید وجاودان ابدی معناسینه در
یافت فعل ماضی مفرد غائب بولدی دیمکدر دولت مبتدا و یافت خبری و جمله
هر که نکونام زیست منضمن اولدوغی شرطک جزاسیدر هر که اصلنده هر کس
ایدی ضرورت وزن ایچون و قرینه قائم اولدوغی ایچون کس حذف اولنوب که برینه
کلوب حرف ایکن اسم اولدی نکونام وصف ترکیبیدر ایو اولو دیمکدر ترکیب توصیفی
دکول کز اصلنده که از ایدی که حرف تعلیل عقب عینک فتحی وقافک کسری ایله
بونده ار دو صوک معناسینه وشین ضمیر که یه راجعدر ذکر خیر بیانیه ومبتدا زنده
کسری ایله دیری دیمکدر حی معناسینه کند خبر مبتدا و زنده مفعول اولی و نام مفعول
ثانیسی تقدیری نامش در ضرورت وزن وقافیه ایچون ضمیر ترک اولندی را ادات
مفعول محصول بیت دنیاده هر کس که ایو آدلو دیریلدی یعنی هر کیمسه که دنیاده
آد وانلو کی ایله کچینوب ایو آد چیقاردی ابدی دولت وسعادت بولدی زیرا انک

ارزوسیندن یعنی آخرته رحلت ایلدوکندنصکره ذکر خیر و یاد جمیل نامنی احیا
ایدر حاصلی حسن مناقب و جمیل مآثر صحیفهٔ عالمده نامنی باقی ایدوب
و اونودلمیه ایتدرمز مصراع اولکه لطافتنی و دولتک بولدی هرکیمه که ایو
او دیلدی و بین معنا یعنی اولدر مشین وصف تر اکر کند و نکند اهل فضل
حاجت مشاطه نیست روی دلارام را وصف تر ابتدا فی مصدرک مفعولنه
ور و اکر و ن مخففدر کند و نکند اهلک فاعلینه وصفک مفعولنه و نتایج
ایدرلر اهل فضل الفتال لامیه و شرطلرک جزاسی محذوف تقدیری برابرست
و تر ابو صف ابتدا ن احتیاج نیست مصراع ثانی مقام تعلیلده در حاجت مشاطه
اضافتی مصدرک فاعلینه و مشاطه مبالغه ایله اسم فاعل مفرد مونثیدر
کوبجی خاتون یعنی قیزلرک و کلینلرک یوزین یازوب و زلفلرین طرا ایدوب و زیب
چکوب بزه ین خوتدر که فارسیجه آکا زن آرایه کر دیرلر برنکلی حورت و یکدر
مشاطه میمک فتحی و شینک سکونی ایله طراغه دیرلر چون اثرک بو کارلری
طراغیله حاصل اولدوغی ایچون مشاطه دیدیلر حاجت مبتدا و نیست خبری
روی دلارام اضافتی لامیه و بیانیه اولمق قابلدر فتأمل دلارام وصف
ترکیبیدر آرامیدن نکو کل چکنده سیریجی یعنی کوکله صبر و قرار ویریجی و را
ادات تخصیص اضافت معناسینی افاده ایدر محصول بیت اهل فضل
و کمال سنک وصفکی یعنی سنی و وصفکی کرک ایلسه و کرک ایلمیه
سکا نسبت برابردر زیرا سنک کبیمه نک وصف و مدحینه احتیاجک
یوقدر حاصلی سنده اولقدر محاسن اطوار و مکارم اخلاق واردر که
وصافک وصفینه و مداحک مدحینه احتیاجک یوقدر زیرا اور و دلارامک
مشاطه یه احتیاجی یوقدر که حسن خداداده هر نقدر که زیب و زینت و پرسه

برزاید

برزائد حسن افاده ایلمز نته که خواجه حافظ بیورر بیت کوهر پاک تو از مدحت
ما مستغنیست فکر مشاطه چه با حسن خداداد کند پس سنده شرف وجود
و کرم ذات و سخا و جود اولقدر در که وصاف و مداحلر هر نه مرتبه که مدح ایلسه اعلا
ایلمکه عهده سیندن کلمه مزلر و حق وصفی ادا ایده مزلر عذر تقصیر خدمت
و موجب اختیار عزلت بو وده سابق کبی اعراب اولور فتأمل
محصول ترکیب خدمت وزیرده واقع اولان تقصیرک عذری و عزلت اختیار
ایلمنک سببینی بیان ایدر تقصیر و تقاعدی که در مواظبت خدمت
بارکاه خداوندی میرود تقصیر تفعیل بابندن مصدردر بونده الک ایکلک و یکدر
و بر یا تنکیر و یا وحدت مقدر در تقاعدی یا سینک قرینه سی ایله یا وحدت
ایچوندر مصدری اولماغه مجال واردر و بین فکر سنر سوبلمش فتأمل
تقاعد تفاعل بابندن مصدردر بونده خالقدن منقطع اولوب عزلت اختیار
ایلمک معناسینه در که حرف رابط صفت مواظبت مفاعله بابندن مصدر
ملازمت معناسینه خدمته اضافتی مصدرک مفعولنه در و بارکاهه اضافت
لامیه در و بار اجازت دیمکدر و کاه بونده ادات ظرف مکاندر نمازکاه و سیرانکاه
کبی اجازت یری دیمکدر ملوکک و امرا و حکام سرایلرینه دخول قپوجیلر اجازتنه
موقوف اولدوغی ایچون سرایلری قپولرینه مجازا بارکاه دیرلر خداوندیه اضافت بیانیه
در زیرا یا حرف نسبتدر میرود می بونکی کبی یرلرده حرف استمرار در روو فعل
مضارع مفرد غائبدر بونده واقع و صادر اولور دیمکدر بونده خداونددن وزیر مراددر
محصول ترکیب حضرت شیخ وزیرک خدمتنه کثرت تردد و ملازمت ایلمدوکنک
عذرین بیان ایدوب بیورر شول تقصیر و تقاعد که وزیرک بارکاهینک خدمتی معنا
ملازمتنده اولور یعنی مجلسلرینه ملازمت ایلمدوکمک اصلی بنا بر آنست که

طائفهٔ حکماء هند در فضائل بزرجمهر سخن میگفتند بنا بونده مصدر
مفعول معناسینه اتک اوزره مبنیدر و بکدر یعنی ترک ملازمت خدمت
قریب ایلیدوکوم انکا اوزره واقع و سبب و باعث اولدر که حرف بیان طائفه
اسمی جمعدر بلوک معناسینه و همزهٔ توسل اضافت ایچون کلمشدر حکمایه
اضافت بیانیه در حکما جمع حکیم در بونده عقلا مراد در هنده اضافت لامیه
در حرف ظرف فضائل فضیلتك و فضیلتك جمعیدر که نقصك و نقیصه نك
نقیضیدر بزرجمهره اضافتی لامیه در بزرج بانك وزرائنك صنعه لری ایله اولو
دیمکدر بزرك دنمه معرب و مهر محبت معناسینه در اصلنده وصف ترکیبیدر اولو
محبتلو معناسینه صکره لونیه وانه وزراسینك بر بینه علم خاص اولدی
سخن میگفتند که مقدم متولیدر بونده حکایت حال ماضی معناسینی
افاده ایدر سویلرلر دی دیمکدر محصول ترکیب ملازمت خدمت بارگاه
وزیرده واقع اولان تقصیره و تقاعدکا مبنی در که هند حکماسی طائفه سی
بزرجمهرك فضیلت و کمالی خصوصنده سوز سویلرلر یعنی عظمت
و نباهت شانینی تذکر ایلرلر معلوم اولا که بعض شراح دیمش که آخرینده
ها رسمی اولان کلمه یه همزه لاحق اولسه وحدت افاده ایدر هر برده و بو یرده
حکماء هند عبارتینی هند حکماسینك بر بلوکی دیو تعبیر ایلدکلری خطاء فاحشدر
زیرا وحدت ایچون منصوص اولان یا در و همزه حرف توسلدر هر یرده تحقیق
بودر که بو یرده وحدت محقق و معتبر در و بین خطاده اولدر که انك بحثی گچمشدر زیرا
بویله اولسه حکمانك اعرابده هیچ محلی اولمازایدی و بو مقوله همزه مجرد اضافته
توسل ایچوندر هر یرده وحدت شرطه دکلدر مثلا گاهی خطاب ایچون نه کلور دیلین
کنده ویه بر جمله خطا اثبات ایلمش زیرا همزه نك بو معنالرده خبری یوق

آخر

آخر جز بن عیش نداننستد که در سخن گفتن بطیبست یعنی درنك بسیار
میکند آخر عاقبت معناسینه در جز بن جوابن ور وصل ایله همزه دوشدی جز
غیر دیمکدر جز بن بوندن غیری عیش شیئن ضمیر بزرجمهره راجعدر که حرف بیان
بطی کیج معناسینه در درنك دالك کسری و رانك فتحی و نونك سکونی
ایله اکلنمك معناسینه در میکند مضارعدر بسیار چوق معناسینه در محصول ترکیب
عاقبت حکماء هند بزرجمهرك بوندن غیری عیبینی اکلادیلر که سوز سویلمده کیج
یعنی اداء مراده چوق اکلهنور بطیبست لفظینی بطی است یازان املادن آگاه
دکلدر ایمش مستمع یعنی منتظر باید بود تا وی تقریر سخن کند یعنی باء اصالیه
چوق معناسینه در بود بونده بودن معناسینه در زیرا مضارعه مقارندر تا بوده
انتها غایت ایچوندر الی معناسینه وی ضمیر غائبدر تقریر سخن مصدرك مفعولنه
اضافتیدر محصول ترکیب مستمع اولانه کیمسه چوق منتظر اولملق کرك تاکم
اول سوزونی تقریر ایلیه و مرادینی ادا ایده یعنی نه معنایی که بیان ایلمك مراد
ایدنسه ملاحظه سز و توقف سز اوالیمزدی حاصلی سؤالده و جوابده و تقریر
کلام و مرامده تأمل سز سوز سویلمزدی بعض شراح طلاقت لسانی اولماغه
حمل ایلمش یعنی دیلی آخر ایدی تیز سویلمکه قادر دکول ایدی معناسینه لکن سیاق
و سیاق کلام بوندن ابا ایدر یعنی بو جه علوق معناسینی درنك اکلانمق بودر که
یاسینی حرف مصدر اکلارلر ایمش و حرف نسبت دریکی ده اولانی یاکیبی دیو
و قالوق الحقائق سوزی ایله استشهاد ایدوب دعوا سینده ده دلیلنده ده
خبط عشوا ایلمش بزرجمهر شنید و گفت اندیشه کردم که چه گویم بر از پشیمانی
خوردن که چرا گفتم اندیشه نکرده که حرف بیانه پشیمانی یا حرف مصدردر ندامت دیمکدر
پشیمانلق معناسینه محصول ترکیب بزرجمهر قول حکمایی ایشیتدی و دیدیکه

سوبلیبم وبیوفکر ایلمک فکر سیز سوز سویلیوب بنده بر نامعقول سوز صادر
اولوب نیجه بو یله سویلدم وبیو پشیمان اولما قدن بکلدر صاصلی فکر ایدوب معقول
سوز بلمک فکر سیز نامعقول سویلیوب ندامت چکمکدن بیک کره یکدر معلومدر اولم
که ابو الکلامک مقصود وبسطی مقرر بدرکه حضرت شیخ ممدوح وزیر کیلانمسندن
منقطع اولوب اختیار عزلت ایلدوکینه یعنی سوز بلوورکه کثرت تردد وملازمت
سببا طلناب کلام واکثار مقال اولورنته که ویمشلر چوق سوبلایین
چوق یاکلیاور اکر اهل مجالسه قریشوب صمت وسکوت اختیار ایدرسم
ثقلت ونفرت اظهار بنه سبب اولور پس السلامة فی الوحدة قولی ایله عامل
اولوب کوشه وحدتده وکنج سلامتده اختیار عزلت ایلمکدن اولی اوجه اولدی حاصلی
بو کلمات وزیرک عظمت شانینی ومحفل ومجلسینه داخل اولانم اهل فضل وکمالک
تعظیم وتبجیلینی متضمندر مثنوی سخندان اپر وردیه پیر کهن بیندیشد آنکه بکوید
سخن ه سخن بسنانک فتحی وخانک ضمی ایله وسینک ضمی وخانک فتحی ایله الیتده سخن
انا لی مضارع وابیاتده ایکی وجهله اوقومق جائزدر اما قافیه ده واقع اولیجق بر نیه مخصوص
اولور سخندان وصف ترکیبیدر دانیدندن دانستن دن وکول سوز بیلیجی دیمکدر
پرورده یه اضافت بیانیه در پیر کهن ده بویله درکهنه ده کافک البته مضمومدر اما
مفتوحده مضموده اولمق جائزدر سخنک خاسینه تابعدر پیر کهن ماقبلینه صفت وانده
بدل عطف بیان اولمقده جائزدر تامل ته محصول بیت سوز بیلیجی مرآی اسکی پیر فکر
ایدر اندن صکره سوز سویلر یعنی بر سوزی فکر المینجه سویلمز حاصلی فکر سز سوز سویلمز
پرورده لی پیره اضافت قصد ایدوب دانی سیللک او قومق کرک ودیمیر ایهام
لفظه خطا ایلمش دو هم معناسنده مصراع اولک معناسینی کهن پیرک
مرتباسی اولان سوز بیلیجی وبینا دکلی کبی اضافت قصد ایلمش بکوید فعل مضارع

كفتن مصدرندندر دیمن اشتقاقده سهو ایلمش مزن بی تامل بکفتار دم
نکوکوی ور دیر کویی چه غم ه مزن فعل نهی مفرد مخاطبدر زنیدندر اورمه دیمکدر
بکفتار باحرف صله کفتار سوزه دیر اوردم بونده نفسدر تکلم معناسینه کوی فعل امر مفرد
مخاطب دراکر دن مخفف ادات شرط ودیر کیج کوی فعل مضارع مفرد مخاطب
فعل شرط چه غم جواب شرط محصول بیت ملاحظه سیز وتامل سیز کلامه
وکفتاره نفس اورمه یعنی فکر سیز سوز سویلمه ایو سویله اکر کیج سویلرسک
نه غم یعنی غم دکول حاصلی سوزک ایو اولسون وهر نقدر که کیج سویلرسک
تفاوت ایلمز ه بیندیش وانکه بر آور نفس وزان پیش بس کن که
کویند بس ه بیندیش باحرف تاکید وباهمزه دن مبدلدرنته که سابقا بیان
اولندی واندیش فعل امر مفرد مخاطب فکر ایله دیمکدر واو حرف عطف انکه الکاهدر
مخففدر بحسب اللغه اول وقتدن صکره دیمکدر اما استعمالده اندن صکره دیمکدر
بر آور لغتنده بو قار وکتور دیمکدر اما بونک کیبی یرلرده چیقار معناسینه در بیرون اوریر
فعل امر مفرد مخاطب نفس مفعولی واو حرف عطف زان اصلنده از آن ایدی
همزه وصل ایله ساقط اولدی پیش بانک عجمینک کسره سیله اول واوک
معناسینه در قبل وقدام کبی بس بانک عربینک فتحی ایله بونده بیز معناسینه در
کن فعل امر مفرد مخاطبدر کنیدندن ایله دیمکدر که حرف بیان بس بینه بیز دیمکدر
محصول بیت اول فکر ایله اندن صکره نفس چیقار یعنی اندن صکره تکلم ایله یعنی
سویلیجک سوزی اول فکر ایله اندن صکره سویله وسکا سامع اولنلر بیز
سویلدک دیمزدن اول بس بیز ایله یعنی دیکلینلر سکا اسکت وخاموش
اول دیمزدن اول ساکت وخاموش اول بو کلام شول کسه کوره درکه زیاده طلب
وباپس سوز بیلیجی زوائدکوی اوله والا علوم ومعارف سویلیوب هر کامنده

پند و بر عبرت و بر نصیحت و حکمت مستفاد اولانی کبی هر بنده چوق سوز سویلمه
اندن اوصانیلماز زیرا هر سوزی صفابخش و روح افزا در بونده منه سینده
کن شو معناسینه در و بین عندی سویلمش • بنطق آدمی بهتر ست از دواب
دواب از توبه کر نکویی صواب • با حرف مصاحبت ونطق بونده سوز معناسینه در
آدمی بونده انسان معناسینه در بهتر تر ادات تفضیلدر دواب دابه نك جمعیدر
بانك تشدیدی ایله لغتده یر اوزرینده یوریینه دیرلر و عرفده دورت ایاقلو
حیواناتده استعمال ایلدیلر چارپالر معناسینه و دواب از تو غبار رتبه وصیل
اولمغله بانك تشدید ایله اوقنور و تخفیف ایله اوقومق جایزدر و دواب از توبه مقدم
جزاسیدر موخر شرطك نکویی فعل مضارع مخاطب صواب مفعول قولیدر
نقیضی خلافدر دوغری معناسینه محصول بیت نوع انسان سایر حیوانات
نطق ایله بکر کدر یعنی تکلم ایله سایر حیواناتدن ممتاز در پس اکر صواب
و خیرلو سوز سویلمز ایسك حیوانات سندن یکدر زیرا کلام لغودنی کاه اولور
که فساد منبعث اولور اما سکوتدن نادر واقع اولور که ضرر مترتب اوله حاصلی
اولور اولماز سوزی سویلمکدنسه سکوت اولی در تکلیف در نظر اعیان خداوندی
عز نصره که مجمع اهل دلست و مرکز علمای متبحر تکلیف خصوصا دیکدر نظر اعیان
خداوندی لامیه لردر و یا حرف نسبتدر عز فعل ماضی مفرد مذکر غایب مقام
دعاده واقع اولمش نصر آن عزیز اولسون دیکدر مراد کندونك عز تیدر که
حرف رابط صفت و یا حرف تعلیل موصوف خداوند در مجمع میم ثانینك فتحی
و کسری ایله اسم مکاندر مطلع و مطالع کبی ایله اضافتی لامیه در و دوله
اضافته دایله در مرکز بونده محل و مقام معناسینه در علمایه اضافت لامیه در
متبحره اضافت بیانیه در متبحر دریك اوقومیش معناسینه محصول ترکیب

یعنی هر بیره سوزی اندیشه ایله سویلمك کرك خصوصا وزیرك اعیانی وارکانی
نظر نیده الله تعالی نصرتینی معزز و مکرم ایلسون انجلین وزیرکه اهل دل
عارفلر مجمعیدر و محل و مکانی علمای متبحر یعنی علما و فضلای راسخ و کامل مرکزیدر
خداوندی مراد پادشاه و نصره ضمیر بده اکا راجعدر دیکده نظر وار نصر بونده مصدر
بمعنی فاعلدر که مراد وزیردر و بین عندی سویلمش منه سنده مجمع مصدر
میمیدر و بین فکر سیر ایلمس اکر در سیاقت سخن دلبری کنم شوخی
کرده باشم سیاقت کسر سین ایله مصدردر درایت وزنی اوزره سخنه
اضافتی مصدرك مفعولینه اضافتیدر سوق کلام دیکدر دلبری دالك و لامنك
کسری ایله بهادر دیکدر و یا حرف مصدر شوخ بونده کستاخ معناسینه در و یا حرف
مصدر باشم فعل مضارع متکلم وحده در محصول ترکیب وزیر مذکورك مجلسنده
اکر سوق کلامده اظهار جرأت ایدوب بهادرلق ایدرسم کستاخلق ایلمش اولورم
و بضاعت مزجات بحضرت عزیز آورده بضاعت سرمایه در اما بونده اسباب
و متاع مراددر مزجات میمك ضمی و زانك سکونی ایله از اجیق بهالو نسنه اضافت
بیانیه در با حرف صله حضرت عزیزدن یوسف پیغمبر مراددر آیت کریمه یه تلمیحدر که
حضرت یوسفك قرنداشلری یانینه کلدکده وجئنا ببضاعة مزجاة دیدیلر فاوف لنا
وما بعدی ایله تمام آیت در آورده تقدیری آورده باشم دیکدر کتورمش اولورم معناسینه
محصول ترکیب واخی قلیل البها متاعی حضرت عزیزه کتورمش اولورم یعنی بدلکه
ایچینه الحق بهالو قماش کتورمش اولورم حاصلی اکسکلك ایلمش اولورم
و شبه در بازار جوهریان جوی نیاز رشبه شینك و بانك فتحه لری ایله و هاء اصلیه
ایله بر شیدر که اندن یان و دیشلری یاپارلر و اندن دوزولن بونجوق بونده بو مراددر فارسی
ها رسمی شکلنده اوقونور حمزه و غمزه هاسی کبی کثرت استعمالدن بویله اوقونور ده نمك

اصلی بوقدر جوهر یان جوهر معرب گوهر در ویا حرف نسبت والف ونون ادات
جمع جو جیمک فتحی ایله ارپه در شعیر معناسینه ویا حرف وحدت نبار و فعل نفی
استقبال مفرد غایب کتورمز دیمکدر محصول ترکیب برینج بوغدای جوهر
فروشلر بازارینده برارپه جه قیمت کتورمز یعنی وزیر مجلسینده اولان
فضلانک قتنده بنم سوزم جوهر فروشلر بازارینده ارپه کبیدر یعنی بی اعتبار
وبی قیمت و چراغ پیش آفتاب پرتوی ندارد چراغ شمعک فتیله سینده
یانان آتشه دیرلر پرتو بانک جیمک و تانک فتحه لری ایله ضیا معناسینه در محصول
فقره چراغ دخی آفتاب قتنده پرتولو نماز یعنی چراغنک گنش یانینده
پرتوی وضیاسی اولماز و مناره بلند بر دامن کوه الوند پست نماید مناره
معروف بلنده اضافت بیانیه در دامن کوه اضافتی لامیه در کوه کاف عربینک
ضمی ایله داغدر جبل معناسینه الوند همزه نک فتحی ولامک سکونی و واوک فتحی
ایله همدان داغلرندن بر بیوک داغک اسمیدر اول ولایتده ارتفاعا علم
علم اولمغین آنی تعیین ایلدی و الآن رومده طاغلر واردر که کوه الوند اللاره نسبت
بروپه جکدر پست بانک جیمک فتحی ایله و سکونه سین ایله الچق دیمکدر نماید فعل
مضارع مفرد غایب در نمایدندن نمودندن دکول کورینور دیمکدر فعل لازمدر
محصول ترکیب داخی بلند مناره کوه الوند اتکنده الچق کورینور یعنی بر مناره
هرنقدر که بیوک اولسه اول داغک دیبنده اولیجاق الچق کورینور حضرت
شیخ تواضع بیوروب کندو نفسی ایلدی و اعیان مجلسی وزیری آفتابه
و کوه الونده و کندویی چراغ و مناره یه تشبیه ایلدی بونده وزیری کوهه و ارکانی
مجلسی دامن کوهه تشبیه ایلدی دیمکده نظر وار مثنوی هر که گردن بدعوی
افرازد دشمن از هر طرف بدو تازد هرکه هرکس که تقدیم ینده ونته که

سابقا بیان اولندی گردن بیوندر عربیده جید دیرلر بدعوی باحرف
مصاحبت دعوی واوک کسری ایله دعوا معناسینه در نته که سابقا معنا
بیان اولنده کجدی افرازد فعل مضارع مفرد غایبدر افرازیدندن افراختن دن
دکول بوجلده دیمکدر فعل متعدیدر گردن مفعول صریحی و بدعوی غیر صریحی
دشمن مبتدا و تازد فعل مضارع مفرد غایب تازیدندن تاختن دن
دکول سکیدر یعنی هجوم ایدر دیمکدر خبر مبتدا محصول بیت هرکس کبر
دعوا و زعم ایله و عجب و تکبر ایله بوینی بوجلده یعنی متکبرلک ایلیه هر جانبدن
دشمن اکا هجوم ایلر حاصلی هرکس اکا خصومت ایلر بعض نسخه ده مصراع
ثانی بویله واقعدر مصراع خویشتن را بگردن انداز د خویشتن تا ایله و خویشتن تا سبز
بر معنایه در کندو دیمکدر را ادات مفعول باحرف صله بوتنده استعلا معناسینی
افاده ایدر انداز فعل مضارع مفرد غایبدر اندازیدندن انداختن دن دکول آتار
دیمکدر محصول مصراع کندونی بوینی اوزرینه آتار یعنی خود بین و خود پسند مرادیدر
واصل اولماز بلکه تکبر و تجبری سبب هلاکی یعنی بوینی اوزره ملسینه باعثدر
سعدی افتاده است آزاده کس نیاید بجنگ افتاده سعدی مبتدا
افتاده خبری و همزه مجتلبه یادر سی ضرورت ایچون کلمشدر و یا حرف وحدت
آزاده صفت افتاده در کس مبتدا نیاید فعل نفی مستقبل مفرد غایب بجنگ
باحرف صله افتاده و شمشر یا نیدن قسم در محصول بیت سعدی ار جنگ
و جدالدن و معارضه و مناقشه دن آزاده و سالم بر درویشکون دردمند رود خواجه
علم و فضلدن و خلقک قبول وردندن فارغ البال و آسوده حال بزنا مراد در
کسکه ظهور دردمندانه و شعله چینوب اغراض نفسانیه دن خلاص بولمشدر
بویله اولیجق کیمسه دوشمنک و دوشکونک جنکینه کلمز یعنی اظهار عجز

و سکنت ایلمین ایله کیمه جنک وجدال ایلمز اما مدعی وخود بین وخود
پسند ایله هر کس معارضه ومقابله ومناقضه ایلر حضرت شیخ بونده کسر نفس
ایدوب سکنت وتذلل اظهار بیورمش تا که شرسا ابقده اجمال ایله بو معانیی
ذکر بیورمش وبالجمله نثرده ونظمده عرض نیستی وپستی ایلمش افتاده لسیت
عبارتنیده صکره علی الارض دیتین خلاف سویلمش وارادنک معناسینی
فارغ وبعضا اعتراض ایدوب بیان مضافه کند وفارغ لفظینی اخذ ایلمین مؤاخذه
کرک ومصراع اولک معناسنده سعدی بر دوشکون فقیر وحقیر در ودعوای
تنعل ایتمکه لیاقت واستحقاقی یوقدر دیمین مقصود سعدیه افترا ایلمش
اول اندیشه وانگهی گفتار پای بست آمدست پس دیوار ه وانگهی
پاسی حرف اصلیه در پای بست سکون با ایله لغتده اباق باغی دیمکدر ستون دیگر
اما تمل معناسینه مستعملدر که عربجه اساس دیرلر آمدست اصلنده آمده است ایکن
در هادر رسمی ایله ضرورت وزن ایچون ها رسمی ایله همزه مجتلبه حذف اولنمشدر پس
بونده بعد معناسینه در اندن صکره دیمکدر بو بیت سابقا بحر متقاربده واقع
مثنوی بیتلرینه مناسب وموافقدر محصول بیت کشیه اول فکر وتامل کرک
اندن صکره کلامه شروع وتکلمه ونطقه مباشرت کرک زیرا ابتداده اول تمل اولنور
صکره دیوار کلنور حاصلی فکر وملاحظه تمل حکمنده وتکلم دیوار حکمنده در پس
نتیجه که بنانک تملسز ثبوت وقراری اولماز تاملسز وملاحظه سز کلامک رونقی
واعتباری اولماز یعنی فکرسز سوز تملسز بنا کبی ناپایدار وخلل پذیردر
پست با جمله در ترکیده الچق دیمکدر دیمین الچق قالمشدر بست باء عربی ایله
فعل ماضیدر باغلدی دیمکدر پای لفظی ایله ترکیب اولماغین معناء مصدری
مراد در یعنی ایق بغلمق کلمشدر صکره دیوار دیمین بو ایکی ایو جهه باغلامشدر

بعضیلر

بعضیلر بونده بی فائده اطناب کلام ایلمشلر ه نخل بندم ولی نه
در بوستان ش ه ام همچون ولی نه در کنعان ه نخل بند وصف ترکیبیدر
بند بیدن نخل بغلیجی نخل ترکیده تحریف ایدوب نقل ودیکلر دیر
کرکسه تبال موسقوی اولسون ولی ادات استدراک کنعان قدس
مبارک ایله دمشق بیننده بر یرک اسمیدر که حضرت یوسف انده
دوغوب نشو ونما بولمش وحضرت یعقوب اول یرک قومینه تبلیغ
احکام رسالت ایلمشدر محصول بیت حضرت شیخ تواضع طریقی
ایله بیورر که بن نخل بندم اما بوستانده دکول یعنی بوستانده نخل
ایده مم زیرا انده اولان نخللر صنع یزدانی ومصنوع خدا ییدر که نخال هر نقدر
استاد وماهر وهر فنده کامل وقادر اولسه امکانی یوقکه نخل احداث وپیدا ایده
مز ومحبوبم اما کنعانده دکول یعنی حضرت یوسف نبی اولان یرده محبوب دکولم
زیرا حسن وبهاده هر نقدر که سرآمد وممتاز محبوب اولورسه حسن یوسفه
نسبت صورت دیوار در محصل کلام هر نقدر که بن علوم وفنونده ماهر وکاملم
اما حضرت وزبرک مجلسنده اولان علما وفضلایه نسبت طفل ابجد خوان دکولم
یعنی هر یرده علم وفضل ومعرفتده دم اورمق ممکندر اما بو مجلس سامیده
علوم وفنونده سوز سویلمکه قادر اولمیوب دم بسته قالورم نخل بندی یای مصدریه
ایله یازانلر اکثر نسخه لره مخالف یازوب دیکلر بنده غیری ناموزون یازمشلر بعض شارحلر
دیمش که نخل بندی یاء مصدریه ایله وصف ترکیبیدر نقل بغلاجیلق یعنی نقل
بغلاجیلق بیلورم اما بوستانده دکولم که انواع شکوفه یی جمع ایدوب نخل
بغلیه یم معلومدر که بو شارحک بیتدن مقصودینی بولمامش وبو تقریری معلومدر
مصراع ثانیده غریب وجهله شرح ایتمه کرک لقمان حکیم را گفتند که حکمت

ازکه آموختی کفت از نابینایان لقمانه آیکیدیر بیسی لقمان حاویدرکه حضرت
هودك زماننده وایدی وعلمانبوتنده اختلاف ایلدیلر کلری لقمان بودر اصح روایت
اولدرکه نبی اولمایه بلکه بر فاضل حکیم ایدی انك الحکمة حضرت شیخ لقمانه
حکیم بیوردی بونك بر قیزی وار ایمش زرقا نام که اوچ کونلک یولدن
کورر ایمش بنه که بعض اشعار عدیده ومقامات جریده ومشهورده بیان
ایلمشلر نابینایان کورلر دیمکدر زیرا بینا صفت مشبهه در بیننده دن کوره کننه
دیمکدر اما کوریجی معناسینی ویرورلر لیس نا ادات سلبیه کور بیجیلر دیمکدر معنا
لازمیسی کورلر در محصول ترکیب لقمانه حکیمه دیدیلر که حکمتی کیمدن اوکرندك
دیدی که کورلردن که تا جای نبینند پای ننهند که حرف بیان نا ادات نفی در
مادام معناسینه نبینند کورمیه بیلمك واکلامق معناسینه در ننهند فعل نفی
مستقبل جمع غائب قومازلر دیمکدر محصول ترکیب کورلردن حکمت اولنکل کورنجه
یعنی مادام که ایاقلرین صاحبی یری عصا ایله دخی وجهله تدارك ایتمیلر ایاق قومازلر
قدم الخروج قبل الولوج قدم فعل امر مفرد مخاطب در تفعیل بابندن تقدیم ایلمك دیمکدر
خروج مصدر در نصر بابندن چیقماق دیمکدر ولوج مصدر در دخول وزنلی
اوزره ضرب بابندن مثال واوی بیننده انك الحکمة واوی ساقط
اولمشدر کیرمك معناسینه محصول ترکیب بر یره کیرملو اولسك
اول چیقماغی فکر ایله اندن صکره کیر یعنی هر ایشك اول وصوکین فکر
وملاحظه ایله اندن صکره اکا مباشرت ایله بونلار جمیعا حضرت شیخدن
تواضع طریقی ایله اظهار عجز ومسکنتدر مصراع مردیت بیازمای وانکه زنهار
کن مرودیت با حرف مصدر وتا ضمیر خطاب یا ضرورت وزن ایچون
ساکن اوقنور دیمکدن غافل ایمش زیرا یا مصدریده اصل سکوندر

حرکت ضرورت وزن ایچوندر اصلی مرودی ات ودیمشلر وسهو ایلمشلر
زیرا هیچ بر وجهله همزه مجتلبه بر دکول با حرف تأکید وآزمای فعل امر مفرد
مخاطبدر آزمایشدن آزمودن دکول ترکین اصطلاحلر بنده اولمن یعنی تاهل
ایله دیمکدر نکاح کن ایله تفسیر ایدن اصطلاحدن غافل ایمش کن فعل امر
کنیدندن کردندن دکول محصول مصراع مردلیکی اول امتحان وتجربه ایله اندن
صکره تاهل وتزوج ایله یعنی اول کورکه رجولیتك کامل میدر یعنی تیمار وادراک
عناتین اولاسیمین اندن صکره اولن بو مصراعك قدم الخروج قبل الولوج
ترکیبی ایله زیاده مناسبت وملایمتی وار لیس بلایمتی یوقدر دیمن ار الرینده
ملایمت اکلامامش بلایمت کلمه یقدن صکره محلنه مناسب والان معنا بودرکه
مردلیکی صینه اندن صکره ادرمق ایله دیدوکی زیاده نامناسب ونا ملایم مسموعدر
وبو دیدوکی معنا حقه داننده فاسدر کولدرو بین صحیح وفاسدی فرق ایدرد کول
زنی بونده زدن معناسینه امر حاضر صورتنده مصدر در دیدیکو بی قبول ایلمک
بو دیله عدم وقوفدن وعدم تتبعدن کلور بلکه سلیقه قصورندندر نظم
کرچه شاطر بود خروس بجنك ٭ چه زند پیش باز روبین چنك ٭
شاطر چابك وچالاك معناسینه در خروس معهود با حرف ظرف زند فعل
مضارع مفرد غائبدر فاعلی خروسه راجع تحتنده ضمیر وچه مفعولیدر پیش
ظرف مکان بازه اضافت لامیه در باز فارسی وبازی یا ایله عربیدر روبین
تونجلو دیمکدر با حرف نسبت ونون حرف تأکید نسبت چنك جیم عجمیله قوش
قبنا غیبنه ویرتیجی حیوانات تکنه پنجه سینه دیرلر محصول بیت کرچه جنس خروس
برابر ایله جنکیده وصواشده شاطر وچابك اولور اما تونج قبنا قللو طوغان
قتنده نه چالار یعنی انکله جنك ایدوب شاطر لیق ایلمکه قادر دکول حاصلی

قتنده مغلوب ومنهزم در طوغانك اباغشینی لونده وشدتنده توجیه
تشبیه ایلمش زیرا آو قوشلری یا پشدوکینه محکم یاپیشور لو ابایی پلنك
نظمینه قطعه ورباعی دینیلر نه قطعه لی اکلامشلر ونه رباعی لی چه زندك
تقدیرینی چه بچه زند ایلیین وزندی کند معناسینه تأویل ایلیین اکی وجه بیله
زائدر بعضیلر دیدیلر که زندك مفعولی مقدر بر شینه اعتبار اولنموق گرك
مقامه مناسب بونده زند جرات معناسینه در دیمیش عجب جری ایمش

گربه شیرست در گرفتن موش ❊ لیك موشست در مصاف پلنگ

گربه کاف عجمینك ضمی ایله چنیك دیمکدر یعنی کدی شیر بونده ارسلانه
معناسینه در گربه مبتدا، وشیر خبری گرفتن موش مصدرك مفعولینه
اضافتیدر موش کسندر غربچه فاره دیرلر لیك سکون کاف ایله
ادات استدراکدر مصاف میمك فتحی ایله جنك وصواشه معناسینه
پلنك قپلان دیدکلری بیر تیجی حیواندر معلوم اوله که کلمه نك آخرینده
واقع اولان کافك ما قبلنده نون ساکن اولسه اول کاف البته
عجمیدر محصول بیت کدی ارسلاندر موش طوتمق اوزره یعنی موشه
نسبت کدی ارسلاندر اما کدی موشدر پلنك جنکنده یعنی پلنکه نسبت کدی
فاره کبیدر حاصلی اشیا بری برینه نسبت کمی ضعیف وکمی قویدر حضرت شیخ
بیورر که بن مبتدیلره وضعیفلره نسبت اهل علم وفضلم اما اکابر علماء وفضلایه
نسبت هیچ نسنه دکولم حاصلی کسر نفس ایدوب تواضع بیورر قدس
سره اما باعتماد وسعت اخلاق بزرگان که چشم از عوائب زیردستان
بپوشند ودر افشای جرائم کهتران نکوشند اما ادات استدراکدر با حرف
مصاحبت اعتماد مصدر در افتعال بابندن طانیمق دیمکدر وسعت اضافتی

مصدرك مفعولینه در وسعت اصلنده سینك کسری ایله ایدی عدت کبی مثال
واوی بنی پس حرف حلقك اجلندن سینی مفتوح قلدیلر نته که صرف کتابلرنده مبیندر
اخلاق خلقك جمعیدر خانك ضمی ایله بزرگان بانك وزانك ضمه لری ایله ورانك
سکونی ایله اولولر دیمکدر الف ونون ادات جمعدر وسعت اخلاق بزرگانه اضافتی
لامیه لردر که حرف رابطه صفت عوائب جمع عیبدر اضافتی لامیه در زیر زانك کسری
ایله آلت معناسینه در دستانك دستك جمعیدر زیردستان کشینك الی آلتنده اولانلره
قول وخدمتکار ورعیت کبیلر بپوشند فعل مضارع جمع غائبدر اورتلر یعنی
یومارلر چشم مفعول صریحی واز عوائب غیر صریحی در حرف صله در الف همزه نك
کسری ایله مصدر در افعال بابندن فاش ایلمك معناسینه جرائمه اضافت مصدرك
مفعولینه اضافتیدر جریمه نك جمعیدر کناه معناسینه در کهتران کاف عربینك کسری
وهانك سکونی ایله وادات تفضیل ایله کهترك جمعیدر کیچیکلر دیمکدر جرائمك اضافتی لامیه در
نکوشند فعل نفی استقبال جمع غائب چالشمزلر دیمکدر محصول فقرتین اگرچه بنده
علم وفضل یوق وفنونده کمالده اضعف مبتدیانم اما اولولرك اخلاقینك وسعتینه
اعتماد ایله که زیردستلرك عیوبندن کوزلرین یومارلر ودخی کیچیکلرك کناهلرین
اظهار ایلمکه دورشمزلر یعنی ستر عیوب ایدرلر کلمه چند بر سبیل اختصار از نوادر
وآثار و حکایات واشعار سیر ملوك ماضی درین کتاب درج کردیم وبرخی از عمر گرانمایه
بروخرج کلمه با حرف وحدت وهمزه حرف توسل چند نیجه سبیل اختصار طریق
اختصار دیمکدر نوادر نادرك جمعیدر لغتده بر بولونانه دیرلر اما استعمالده عجیب
وغریب معناسینه در بونده تعبیرین حکایات وغریب کلمات مراد در آثار اثرك
جمعیدر صحابه سوزلرینه وسلف صالحین کلماتینه دیرلر بعض نسخه لرده امثال
واقعدر ضرب مثللر دیمکدر ضروب امثال تقدیرنده داخی حکایات واشعار

سیه سینک کسری ایله و بانک فتحی ایله سیه تنک جمعیدر بوریش یعنی
روش و طریقت معناسینه ملوک ملکک جمعیدر پادشاهلر دیمکدر و درین
کتاب در حرف صله اولدوغی تقدیرجه بو کتابه دیمکدر اما حرف ظرف اولدوغی
تقدیرجه بو کتابده دیمکدر درج مصدردر نصر بابندن درج دخی کلور دیو
دیمکدر و بهج کردیم درج ایلدک یعنی دیوشورک برخ بانک فتحی ایله بعض
و برآز معناسینه در و یا حرف وحدت کرانمایه کاف عجمینک کسری ایله آغیر
بهالو معناسینه ده استعمال ایدرلر زیرا گران لفظ مشترکدر بهالو و آغیر
یعنی ثقیل بیننده برا و برحرف استعلا و او ضمیر غائب کتابه راجعدر خرج
بونده صرف معناسینه در کردیم کنه مقدر و محصول فقرتین مذکوراعتباریله
برنیجه کلمه اختصار طریقی اوزره نوادر و آثار و امثالدن واخی حکایات و اشعار
و ملوکک سابق طریقه و قانوننی و روشلرندن بو کتابده جمع ایلدک واخی آغیر بهالو
عمرمزدن بر مقدارنی یعنی برازانک تألیف و تصنیفنه صرف ایلدک حاصلی
برقاج کونه عمرمزدن بونک جمع و تألیفنه خرج ایلدک که بو شکله کیردی
تصنیف گلستان این بود و بالله التوفیق موجب اسم فاعلدر افعال
بونده سبب معناسینه در تصنیفه اضافت اسم فاعلک مصدره اضافتیدر
و تصنیفک کتابه مصدرک مفعولینه در توفیق تفعیل بابندن مصدردر لغتده
دیمکدر اما اصطلاحده الله تعالی قولنک مراد ینی کندو مرادینه اویدرماغه دیرلر
ترکیب گلستانک کتابینک تألیف و تصنیفنه سبب بو اولدی و بو کتابک
تکمیلنه توفیق الله محصوصدر قطعه بماند سالها این نظم و ترتیب
زما هر ذره خاک افتاده جایی بونده قطعه بربینه نظم و شعر یازنلر قلمدر سهو
واقع اولمش بماند فعل مضارع مفرد غائبدر ماند ماندن دکول قالدر

دیمکدر سالها سالک جمعیدر قیاس ایله سالیانه دخی کلور شدوذا ظرف
زماندر این نظم فاعل بماندر ترتیب تفعیل بابندن مصدردر زما بماند فعلیه
متعلقدر تقدیری زخاک تن ما هر ذره جایی افتاده بماندر افتاده بود تقدیر
ایلین بی فایده تقدیر ایلمش جایی یا حرف وحدت افتاده ماضیدن قسم اوله
و یا اسم مفعول بعضیلر زعمی اوزره یا رسمی حرف ترتب اولمقده جایزدر
محصول بیت بو کتابک نظم و نثر و ترتیبی یعنی بو کتاب ییللرله قالور بزم
خاکنده هر ذره بریره دوشمش قالور حاصلی کتابمز انجلین قالور خاک
وجودمز بو نجلین قالور یعنی افتاده بر بماند فعلیه مقید اولور معناده بعضیلر
ثانیی اولکیدن حال طوتارلر یعنی بزم خاک تنمزک هر ذره سی بر یرده دوشمش
اولدوغی حالده کتابمز انجلین قالور و بر لوذره خاک اصلنده ذره خاک در اضافت
صکره ضرورت وزن ایچون همزه اضافت حذف اولندی دیمین عند رسولمش
غرض نقشیست کز ما باز ماند که هستی را نمی بینم بقایی غرض بمبتدا نقشیست
بونده نقشدن مراد اثر شاندر نته که مشهوردر که عالمده بر نشانه قودی دیرلر یا حرف
وحدت کز حرف بیانیه باز بونده کیرو صکره معناسینه در ماند فعل مضارع مفرد غائبدر
ماندن ماندندن دکول که حرف تعلیل هستی یا مصدریه ایله دارلیق دیمکدر حرف
تخصیص نمی بینم افعال قلوبدن نفی مستقبل متکلم وحده الکلام دیمکدر بقایی یا حرف
تنکیر بقایی یا سبنی حرف وحدت طوتان معناسیه اطلاقی یوق ایلمش محصول بیت
کتاب سویلمکدن غرض بر نشاندر که بیزدن صکره یادکار قاله زیرا وجودک
دار الدنیاده بقاسینی الکلام یعنی عالمده کیمسه باقی دکولدر ابدی بر نشانه قومق
کورکه کیم کیمی کندودن صکره اکدوره مگر صاحب دلی روزی برحمت
کند در کار درویشان دعایی مگر بونده ادات تمنیدر شاید معناسینه دیمین

سویلمش دل و روزی یاللری حرف وحدتدر یا حرف مصاحبت معنای
سیبیتی متضمندر رحمتدن مراد ترحمدر در حرف صله کاردر مراد حق دینیدر که
بعض نسخه لرده واقعدر دعایی یا حرف وحدت و یا تنکیر محصول بیت بو بیت
نقشبست جمله سینه علت ثانیه در محصول بیت خاطرده مراد براثر ونشان
قومقدر اوله کیم بر صاحب دل بر کون مرحمت وشفقت سببی ایله بزه دعا
حقیمزه بر دعا ایلیه یعنی صاحب قلب اهل الله دنمه بیسی کتاب صاحبینه
ایلیه نته که مصنفلره دعا ایله کلمشلر رحمة الله علیهم اجمعین امعان نظر در
ترتیب کتاب و تهذیب ابواب ایجاز سخن مصلحت دید امعان مصدر در
افعال بابندندر بو نده وقف معنا سینه در نظر اضافتی مصدرک فاعلینه اضافتیدر
تقدیری امعانی نظرمدر در تهذیب تفعیل بابندن مصدردر تطهیر و تنقیح معناسینه
ابوابه اضافتی مصدرک مفعولینه در ایجاز افعال بابندندر مصدردر سخنه اضافتی
مصدرک مفعولینه اضافتیدر اختصار سخن دیمکدر ایجاز سخن دیدک مفعول
اولی در مصلحت ثانیسی وقتا علی تحتنده امعانه راجع ضمیر محصول ترکیب بیم
نظرم کتابک و دخی ابوابک تهذیبنده و تنقیحنده سوزک اختصارینی مصلحت
کوردی یعنی سوز مختصر و مفید اولماغی لایق کوردی و ترتیبدن مراد اولان
ترتیب در که اول سلاطینی ذکر ایلدی بابندن صکره ودر ویشانی تهذیب ابوابدن
مراد هر بابده مناسبنی ذکر ایدوب خلاف نسخه لی اول بابده ذکر ایلمکدر ایجاز
ماقبلنه عطف ایدوب مصلحتدن صکره ودران لفظینی ابرادا یدنلر صحیح نسخه لره مخالف
بازو لقلد یندن غیری لی معنا سویلمشلر تا مر بن روضۀ رعنا و حدیقه غلبا
چون بهشت بهشت باب اتفاق افتاد ازین سبب مختصر آمد تا ملالت
نینجامد تا ادات تعلیل مرا ادات تاکیددر یعنی تحسین کلام ایچون کلمشلر

ابن سبد علی بو نده کند و مطالعه سینی بیاندن صکره بحر الغرائب کلامینی نقل
بیورمش وسعودر مراد بن فهم المبیوب دخل الملمس حق بو که بی تقریب دخل
الملمش ابن اسم اشارت روضۀ رعنا دنه مراد کوزل باغچه در اکرچه که لغتده
روضه چمنه دیرلر و رعنا ایکی یوزلو کله که رومده اکا کل ناصری دیرلر حدیقه
بونده روضه یه عطف تفسیریدر وشمش غلبا غین معجمه نک فتحی ایله والف
ممدود ایله مراد اوزانی اوزده اغلبک موتثیدر اغاجلرینک واللری و بداقلری بر برینه
کیرشمش و قوی لنمش باغچه نک صفتیدر مجاز مرسل طریقی ایله بهشت
بانک فتحی و کسری ایله و بانک کسری ایله و شینک سکونی ایله جنت دیمکدر
یا حرف صله و بهشت بانک فتحی و شینک سکونی ایله سکز دیمکدر تا حرف تعلیل یا حرف
مصاحبت ملالت لغتده کوسمکدر اما بونده اینجنمک و اضطراب معناسینه در
نینجامد فعل نفی الاستقبال مفرد غایب آخرا ولمایه دیمکدر ازین سبب یعنی
نظرم ایجاز سخنی مصلحت کوردوکی سببدن دیمکدر محصول ترکیب امعانه
نظرم سوزک اختصارینی مصلحت کوردی تا بو رعنا روضه و غلبا حدیقه
سکز جنت کبی سکز بابده واقع اولدی یعنی سکز بابه منحصر اولدی تا کیم ملالت
و بحضور لیق ایله ختم اولمایه یعنی تطویل کلام ایدوب کتابی بیهوده جوغالتمایم
تا کیم آخر اولنجه اوصانمایم بهشت بابک معناسینی سکز باب ایلدو بین بالی حرف
مصاحبت اعتباریده نظر وار بونده ملالتی قاریلره صرف ایدوب قاریلر او صانمیه
معناسینی قصد ایدنمر مراد و مصنفی خلافینه صرف ایلمشلر باب اول در سیرت پادشاه
اولکی باب پادشاهلرک عادت و قانونلری بیاننده در باب دوم در اخلاق درویشان
دوم دالک و واوک ضمه لری ایله ایکنجی دیمکدر بو میمک ماقبلی دائما مضموم اولور
عربیده ثانی و ثالث و رابع و دیکرلری کبی بونده دوم و سیوم و چهارم دیرلر محصول

ترکیب اکنجی باب درویشلرک اخلاقی و روشلری بیاننده در باب دوم در
فضیلت قناعت اوچنجی باب فضیلت قناعتنی بیلدورر باب چهارم
در فواید خاموشی دوردنجی باب الصمت اولماق فایده لرینی بیلدورر باب
پنجم در عشق و جوانی بشنجی باب عشق و جوانلق بیاننده در باب
ششم در ضعف و پیری آلتنجی باب ضعفی و پیرلیکی بیلدورر باب هفتم
در تأثیر تربیت یدنجی باب تربیت تأثیر ایلمگی بیاننده در باب هشتم
در آداب صحبت سکزنجی باب خلق ایله اختلاط و مصاحبت ایلمگک آدابی
واسلوبینی بیلدورر تاریخ کتاب دران مدت که مارا وقت خوش بود
ز هجرت شش صد و پنجاه و شش بود مدت بونده زمان معناسینه در که حرف
صفت مارا حرف را بونده ادات تخصیص در خوش واورسی ایله در روم ضمه ایله
ایدی دیمکدر نته که سابقا مرور ایلدی شش صد آلتی یوز دیمکدر ترکیب تعدادی
قیلنمشدر واو حرف عطف پنجاه اللی دیمکدر محصول بیت اول زمان که بیزوم
وقتیمز خوش ایدی یعنی حیاتده اولوب بو کتابی سویلدوکمز زمان هجرت
نبویک التی یوز اللی آلتنجی سنه سی ایدی خوش لفظی شش لفظینه قافیه اولمق
ایچون خانک فتحی ایله تلفظ اولنور دیبان روم ضمه دن غافل ایمش مراد نصیحت
بود گفتیم حوالت با خدا کردیم و رفتیم مراد عالم الاعینه در بیزم مراد نجز دیمکدر
حوالت حانک فتحی ایله اسم مصدر در احاله معناسینه و یا تفویض معناسینه اوله
تا حرف مصدر در فارسیده بو جمله تالر او زدن یازیلور دولت و سعادت تالری
کیبی تا لی ضمیر خطاب طوناتمز فکر سیز سویلمشلر با خدا با حرف صله محصول بیت
بیزم بو کتابی سویلمکدن مرادمز نصیحت ایدی سویلدک کتابی وعده و حجز ماده
وشاه زاده لی بو کتابی او قرب یازنی خدایه احاله اولدوق و کیتدک یعنی بیزی دنیا

اولنوتما سوزلر

اولنوتما سوزلر دیمکدر نصیحت بودرنی صکره واو یازانلرک دماغندن الذت
فارسی یوق ایمش باب اول در سیرت پادشاهان حکایت
پادشاهی را شنیدم که یا حرف وحدت در را حرف مفعول شنیدم یک
مقدم بمفعولی که حرف بیانیه بکشتن با حرف صله اسیره اضافت
مصدرک مفعولیه در و یا حرف وحدت و اسیر دنی مراد مجوس
دیا دشمن اسیر اینده بری اوله اشارت کردک مقدم مفعولیدر
وفاعلی پادشاه بیچاره یعنی اسیر دران حالت نومیدی بیانیه
کیمسه دنی شفاعت و ترحم کورمیوب جانندن قطع امید حالتنده در بزبان
با حرف مصاحبت و یا حرف وحدت که حرف رابط صفت داشت فعل
ماضی مفرد غایب بحسب اللغه طوتدی دیمکدر اما بونده حکایه حال ماضی
مراد در یعنی طوتار دوی زبانه مراد لغتدر نته که عربی دیل و ترکی دیل
کنده ملک ودیلی نده ایسه مراد آخرینده اولان دیل دکولدر نته که بعضیلر
ایلدیکی ملک را ادات مفعول یعنی ملکه پادشاهه دشنام داد بر گرفت
بحسب اللغه دشنام ویرمک طوتدی یعنی سوکوش ویرمکه اما
استعمالده سوکمکه باشلدی زیرا دشنام دادن و ... و بونلرکه
اشتقاق ایله مستعمل در کربدنی و بونک مشتقاتی بونک کیبی یرلرده
شروع و مباشرت معناسینه در بس معنای ترکیب پادشاهه
سوکمکه باشلدی و شقطه سیلنک و قافک فتحه لری ایله الحق فاسم
... بونک کیبی یرلرده نامعقول و ناسزا کلماتدن عبارتدر گفتن
و بولندن صکره بر کره فت تقدیر اولنور یعنی ناسزا سویلمکه باشلدی
که حرف تعلیل گفته اند هر که دست از جان بشوید هر چه در دل دارد گوید

هر که تقدیری هرکس که ورنه کرسا بقابیانی اولندی بشنوید باحرف تاکید
وشنوید فعل مضارع مفرد غائبدر شنوبیدندن شنستن دن وکول بو یه دیمکدر
مفعول صریحی واز جان غیر صریحی وار دفعل مضارع مفرد غائبدر وارهیدن دن
هرچه مفعول صریحی ودردل غیر صریحی ومجموعی بکوید که مقول قولی هرچه
مقدم مفعولی در دیبلر اصابت المسئله در محصول فقراتین هرکیسه که الینی جانندن
یو یا یعنی جانندن نا امید اوله یعنی حیا تندن قطع رجا ایله هرنسنه که کوکلونده طوتار
آنی سویلر حاصلی کوکلونه کلنی دیلینه کتورر ار الریده بو ایکی فقره ضرب مثلدر
بیت اذا ایس الانسان طال لسانه ﴿ کسنور مغلوب یصول
علی الکلب ﴿ اذا اوبنده زمان استقبال ایچیه ظرف در معناء شرطی متضمن
ییئس فعل ماضی مفرد مذکر غائب علم بابندن نا امید اوله دیمکدر فعل شرط فاعلی
ایله جمله شرطیه در انسان لفظا مرفوع فاعلی طال فعل ماضی مفرد مذکر غائب در
حسن بابندن اوزادی دیمکدر اجوف واویدر لسان لفظا مرفوع فاعلیدر وضمیر
محلا مجرور مضاف الیه انسانه راجع جمله جزائیه نک اعرابدن محلی یوق مجموع شرطیه
وجزائیه نکره بو بلیدر زیرا ابتداء کلامده واقعدر کسنور کاف حرف جر خبر مقدر
کائن نه متعلق سنور سنیک کسری ونون مشددک فتحی ایله بلور وزنی اوزره
کدیه دیرلر جار مع المجرور اعرابدن محلا مرفوع خبر مبتداء محذوف وتقدیر کلام
وهو کائن کسنور مغلوب لفظا مجرور مضاف الیه سنور در موصوفک صفتیدر
اضافتی قبیلندندر یصول فعل مضارع مفرد مذکر غائب نصر بابینک اجوف
واویسیندن فاعلی سنوره راجع تحتنده ضمیر در جمله ایدر دیمکدر علی الکلب جار مجرور
ایله یصول فعلنه متعلق جمله فعلیه اعرابدن محلا مجرور صفت سنور در محصول بیت
فیچانه انسانه مایوس ونا امید اولسه دیلی اوزار یعنی هرنه دیلینه کلسه بی پروا سویلر

حاصلی

حاصلی فحش وقباحت سویلمدن قورقماز مغلوب کدی کبی که اینه هجوم
وحمله ایدر یعنی کورر که ایت انی هلاک ایلمک ایستر پس اینه نیجه سی ایله
یاپشور بیت وقت ضرورت چو نماند کریز دست بگیرد سر
شمشیر تیز ﴿ وقت ضرورت اضافت فی معناسینه در چو ادات
تعلیل نماند فعل نفی استقبال در مانیدندن قالمایه دیمکدر کریز کاف
عجمینک کسری ایله اسم مصدر در کریزیدندن کریختن دن دکول
قچمه دیمکدر دست مبتداء وبگیرد فعل مستقبل کرفتن دن دکول
طوتار دیمکدر خبر مبتدا اودر سر مفعول بگیرد ودر شمشیره اضافتی لامیه در
شینده فتحه ده کسره ده جائز در تیزه اضافت بیانیه در محصول بیت
ضرورت وقتنده چنه که قچماغه مجال قالمایه یعنی قچوب خلاص اولمغه
قدرت قالمیه کسکین قلیجک اوجونی یعنی یلمانینی طوتار حاصل ال
کسکین قلیجه یاپشور دیمکدر پس دشمنی مقابل بگیرد و سر شمشیر
زاو بیین واول کیسه دشمنک کسکین قلیجی طرفینه الینی طوتار
دیمین والی ایله کسکین قلیجک اوجینی طوتار بو تقدیرجه دست لفظی
در دست تقدیرینده اولور دیمین بیتینک منطوقی سنونی حقلیت المسئله
ملک پرسید که چه میکوید پادشاه اسیرک سوزینی استمیه نیجه یاننده
اولان وزیرلره سؤال ایلدی که اسیر نه سویلدیکی از وزرای نیک
محضر کفت نیک محضر ایو خیلو یعنی ایو خیلو وزیرلردن برسی دیدی
ای خداوند میکوید والکاظمین الغیظ والعافین عن الناس ای پادشاه
سویلرکه یعنی بو ایتک مضمونینی سویلر کاظمین جمع کاظم در بودر
قونیجی دیمکدر غیظ غینک فتحی ایله غضب دیمکدر کاظمینک مفعولیدر

عافين جمع عافيدر عفو ايدجي يعني كشينك كناهندن كچيجي حقندن
كلمكه قادر ايكن عن الناس عافينه متعلق بو كلميجدر ال عمران سوره سنده
وسارعوا الى مغفرة من ربكم ايت كريمه سنده يعني مذكور صفتلر ايله اولان جنت
مذكور اهل تقوا ايكندر واخى غضبني يوتوقجيلر كدر واخى ناسك كناهلرندن كچيجيلر
كه حقندن كلمكه قادر ايكن حاصلي كلام پادشاه هم فضيلت عفو وكرم نابنده
وارد اولان بو ايت كريمه مقتضاسنجه استدعاى لطف وعنايت وتمناى
مرحمت وشفقت ايلر ديمكدر ملك را بر ورحم آمد ملك را را اوات تخصيص
وبا حرف صله ملكك وبا ملكه ديمكدر بر واول اسيرك اوزرينه وبا اول اسير
رحمی كلدی يعني اول اسيره اسيركدی وازسر خون او دركذشت سه بونك كيبي يرلرده
جهت وسو وامثالنده مستعملدر دركذشت در حرف تاكيد يعني پادشاه
وزيردن بو سوزی اشيدنجه اسيری اسيركدی وقانندن جنددن وسوسنه
كچدی يعني قتلندن فراغت ايلدی بونده سه ود لفظلری زائددر وسياق
وبعيد دكولدر كه تقدير كلام از خون سراو اوله ديمين سه ركى معنا اربن بيلمز المنش
وزيره ديكر كه ضدا اولور بر غير وزير كه نيك محضر وزيرك ضدی ونقيضی ايدی كفت
ابناى جنس ما را نشايد در حضرت پادشاهان جز براستی سخن كفتن ابنا
ابنك جمعيدر يعني اوغلانلر ابناى جنس اقران وامثالده مستعملدر مارا لزم ديمكدر
نشايد فعل نفي استقبال لايق دكولدر ديمكدر حضرت بونك كيبي يرلرده حضور
معناسينه در جز غير ديمكدر براستی با حرف مصاحبت راست طوغری ودكرچك معناسنه
وبا حرف مصدر ودخی طوغرلق ايله ديمكدر سخن كفتن سوز سويلمك يعني نيك محضر
وزيرك ضدی اولان وزير ديدی بزم جنسمز اوغلانلرينه لايق دكولدر پادشاهلر
حضورنده طوغريدن وكرچكدن غيری سوز سويلمك يعني پادشاهلر حضورنده

كرچكدن

كرچكدن غيری سويلمك كرك اين ملك را دشنام داد وناسزا كفت اين اسير
ملك را پادشاهه دشنام داد يعني سوكدی سابقا دشنام ملك استعمالنی
بيان ايلدكمز ايچون تكراره احتياج يوقدر ناسزا نالايق يعني لايق اولميان سوزی سويلدی
بعض نسخه ده اين خود وبعضيسنده اين مرد واقع اولمش ملك روی ازين
سخن درهم كشيد وكفت درهم كشيد يوز قاردی ديمكدر پادشاه وزيرك بو سوزندن
بو سوزی اشيدنجه يوزين پوروشدردی ويوزين صراتدی دروغ وی پسنديده تر آمد ازين راستی
كه تو كفتی دروغ واكثر نسخه لرده ايله بلا ندر كذب معناسنه ويه اضافت لاميه
پسنديده اسم مفعولدر بكنلمش يعني مقبول ديمكدر وتر ياءنك نحی ايلا ادات تفضيلدر
بكنلمش رك ديمكدر محصول تركيب پادشاه ديدی كه بكا انك يالانی سوزی مقبول
رك كلدی بوكرچكدن كه سن سويلدك كه اول روی در مصلحتی بود واين را بنا بر خبث
حرف تعليل روی بونده وجه وظاهر معناسنه در حرف صله مصلحتی يا حرف وحدت
بود ايدی ديمكدر واين را بوسن وبد بكلك بنا بونده مبنا معناسنه در خبث مصدردر
خباثت معناسنه يعني مردارلق يعني انك يالانی سنك كرچكدن يا كه بكركدر زيرا
انك يالانينك يوزی وظاهری برخيرلو مصلحت ايدی كه بنی قتل نفسندن تخليص
وهم بو اسيری مقتول اولمقدن آزاد ايلمكدر اما بو سنك كرچكك روی وسوری
خباثنده در كه هم بنی قتله اغرا در وهم بری كناهی قتله اغوا در وهم بكا سنی سوكدی
ديمكده قباحت وار پس كانه كه بن سن سوكمش سك زيرا بن اكا دشنم
سويدی الكلام دم ايدی على الخصوص كه بر وزير نيك محضری بكا شتم ايلدی و حكما
كفته اند كه دروغ مصلحت آميز به از راست فتنه انكيز كه حرف بيانه دروغ مصلحت
آميز اضافتی بيانيه در مصلحت آميز وصف تركيبيدر آميز بيدنه آميختن دن
دكولدر راست فتنه انكيز ده بيانيه در فتنه انكيز وصف تركيبيدر انكيز بيدنه انكيختن

دکول محصول فقرتابر وحکما وعقلا وبمثللردر که مصلحت فقرشید ریجی
وبیتوریجی بلانه فتنه قوباریجی کرجلدنه بکدر زیرا مصلحتده صلح وفتنده قتال
واردر بیت هرکه شاه آن کند که او کوید ❊ حیف باشد که جز نکو کوید انت
کندک مقدم مفعولیدر که حرف رابطه صفت او ضمیری که به راجعدر محصول بیت
هر اول کیمسه که شاه انک دیدیکونی ایلیه یعنی شاه انک سوزین طوتار حیف
وظلمدر که اول کیمسه شاهه ایو سوزدن غیری سوز سویلیه زیرا اهم پادشاهی
وبالدنه وهم کندوی بلادنه قورتارر حکمت بر طاق ایوان فریدون نوشته
بود بونده طاق کمر در ایوان اصلنده همزه نك کسریله در اما عجم فتح
همزه ایله اوقور کوشک معناسینه فریدون قدیم زمان پادشاهلرندن
بر پادشاهدر که اکثر ربع مسکونه تحت تصرفنده ایدی باباسینه
آبتین دیرلردی که ضحاک ماری انی قتل ایدوب اوموزنده بیتن یلانلره
بیتین یدردی زیرا هر اوموزنده اللهک امریله کندی کوده سنده بر یلان
بتمش ایدی وهر بار که آج اولسه لرنك دورمیوب اوزرینه وباشینه
چارپارلری واهیچ نسنه ییمزلردی الا آدم بیینی یبجهنده هر کونه ایکی
آدم هلاك ایدوب انلره بیینی یدورلردی صکره بر عاقل وزیری ظهور
ایلدی وحکما ایله مشورت ایلدی که آدم بیینه بدل بر نسنه پیدا ایده لر که کونده
آدم هلاك اولمیه دیو پس بکری اوغلغنك بیینی بدل بولدوب کونده
بر انسانه و بر کچی بیینی قریشدروب یدورلردی که ساکن اولورلردی
صکره فریدون باباسی بیکت اولنجه خلق اوزرینه جمع اولوب ضحاکی تاماکی
قتل ایلدی وبو ضحاک نوح طوفانندن بیك ییل صکره ظهور ایلدی وفریدون
آبتین طهمورث ولد جمشید نسلندن ایدی زیاده تفصیل مراد ایدینن فردوسی

شاهنامه

شاهنامه سینه مراجعت ایلسون دیرلر کیم اول مرکبی آنه چکوب
قاتیر پیدا ایدن فریدوندر و دیرلر که شش یوز ییل سلطنت سوردی واول
مناصب ومراتب ترتیبنی ویرن اولدر والعهدة علی الراوی منظوم جهان
ای برادر نماند بکس ❊ دل اندر جهان آفرین بند وبس ❊ نماند فعل نفی
مستقبل مفرد غایب قالماز دیمکدر بکس باحرف صله اندر بونده ادات
صله در بامعناسینه جهان آفرین وصف ترکیبیدر آفریننده جهان یرادیجی
معناسینه بند فعل امر مفرد مخاطبدر بندیدن بستن دن دکول واودن
صکره بس کلمه الحق دیمکدر فقط معناسینه محصول بیت ای برادر جهان
کیمسه یه قالماز یعنی دنیاده کیمسه باقی قالماز پس بویله اولنجه کوکلوکی
جهانی یرادیجی اللهه باغله الحق زیرا باقی وقائم اولدر باقیسی فانیدر حاصلی
محبته وتعلق قلبه خداوندن غیری لایق دکول ❊ مکن تکیه بر ملك دنیا وپشت
که بسیار کس چون تو پرورد وکشت ❊ مکن فعل نهی مفرد مخاطب تکیه
تقدیری تکیه مکن در زیرا تکیه کردن طبیعتما قدر یعنی ترکیب ایله مستعملدر ملك
دنیا لامیه در سلطنت دنیا دیمکدر یا خود عزة وجاه ومال ومنال مراد اولنه پشت
تکیه یه معطوفدر تقدیری پشت مکن دراقه لانمه دیمکدر عطف تفسیری
شکلیدر که حرف تعلیل بسیار کس بر ورد ک مقدم مفعولی وفاعلی دنیا
وچون تو ما قبلینه وما بعدینه قید اولمق قابلدر فتأمل کشت پرورده معطوفدر
محصول بیت دنیا به اعتماد واستظهار ایلمه زیرا چوق سنك کبی کیمسه لری
بسلدی واولدردی بیت چرخ مردم خوار اگر روزی دو مردم پرورست
نیست از شفقت مگر پرواره او لاغرست ❊ چو آهنگ رفتن کند جان
پاك ❊ چه بر تخت مردن چه بر روی خاك ❊ چو ادات تعلیل در چون که معناسینه

آبینک الف ممدوده ایله بونده قصد معناسینه در رفتنه اضافتی مصدرک مصدره
اضافتی قبیلندندر جانه پاک بیانیه در کندک فاعلی محصول بیت چونکه جان
پاک بدندن گیتمک یعنی چیقمق قصد ایلیه یعنی که موت وفوت مقرر اوله
پادشاهلر کبی تخت وسریر اوزره اولمق نه فقرا کبی بوریا وروی خاک اوزره
اولمق نه حاصلی اجله نسبت اکابرانه وفقیرانه اولمق برابردر بلکه فقر اکثر موتی
اخفدر زیرا موت الفقراء راحة در که اوزرینده اغلیوب اگلنه جک بولنماز و ملک و مال
وعز وجاه حسرتی چکمز حکایت یکی از ملوک خراسان سلطان محمود
سبکتکین را بخواب دید بعد از وفات او بصد سال خراسان بر مملکتک
اسمیدر که تخت سلطنتی هریه ده ایدی وبرلو خراسان شهرک اسمیدر وبین
بیلمز ایمش سلطان محمود مشهور پادشاهدر که فردوسی شاهنامه‌یی
آنک اوچون دیمشدر سبکتکین باباسینک نامیدر کاف اول عربی وثانی
فارسیدر روا اولدی که نامفتوح ومضموم اوقونه تقدیری ابن سبکتکیندر
بین العلمین واقع اولان ابن لفظینی حذف ایلمک لغتلرنده شایعدر بخواب
باحرف ظرف وخواب اویقو ودوش معناسینه در بصد باحرف زائد یعنی خراسان
پادشاهلرندن برسی سلطان محمود غزنوی بی دوشنده گوردی اولدکدن صکره
یوز ییل یعنی فوتندن یوز ییل کچدکدن صکره بصد سالک معناسینی یوز ییل
ییلده ویاینی ختنیدی سویلنمش که جمله وجود او ریخته بود وخاک شده که حرف
بیان جمله وجود مضاف اولیجق بیاننیادلور مضاف اولمامقده جائزدر او ضمیری
محموده راجعدر ریخته اسم مفعول دوکولمش دیمکدر بود ایدی معناسینه ادات
زمانیه در وخاک شده خاک اولمش ایدی لکنه بود مقدردر یعنی جمیع اعضاسی
چوریوب طپراق اولمش ایدی مگر چشمان او که همچنان در چشم خانه

حمی گردید ونظر میکرد مگر ادات استثنادر الّا معناسینه چشمان الف ونون
ایله جمع چشمدر او ضمیری سلطان محموده راجعدر که حرف بیانیه همچنان
کذلک معناسینه در یعنی حال حیاتنده کبی در چشم خانه گوزلر وبینده حمی
گردید چکنه بنورردی ونظر ایدردی یعنی هر بری چوریوب طپراق اولمش ایدی
الا گوزلری چوریوب طپراق اولمامشلر ایدی که حال حیاتنده کبی گوزخانه سنده
جکره بنورردی واخی نظر ایدردی سایر حکما سایر بونده جمیع معناسینه در از
تاویل آن اول دوشک عبارتندن عاجز ماندند عاجز قلدیلر یعنی تاویلنه قادر
اولمادیلر مگر درویشی الا بر درویش تاویلنده عاجز قلمادی که خدمت بجای
آورد که خدمتی یعنی مذکور دوشک تعبیرینی یرینه کتوردی حاصلی اصلی ایله
بیان ایلدی وکفت واخی دیدی هنوز نگرانست که ملکش با دگرانست
هنوز الآن نگران صفت مشبهه در اما بونک کبی یرلرده اسم فاعل معناسی
ویرلر یعنی ناظر که حرف تعلیل ملک میمک ضمیله بونده سلطنت معناسینه در
وشین ضمیر محموده راجعدر با بونک کبی یرلرده ظرفیت افاده ایدر دگران غیرلر
دیمکدر یعنی سلطان محمود الآن ناظر ونگراندر زیرا ملک وسلطنتی غیری کیمسه لرده
حاصلی پادشاهلغندن حسرتله آیریلدی یعنی ایچون کنه گوزی انده در قطعه بس نامور
بزیر زمین دفن کرده اند که هستیش بر روی زمین بر نشان نماند بس باجوه
فتحیله چوق دیمکدر بسیار معناسینه نامور مشهور میمک سکونیله نامی یعنی آدلو زیرا اوزره
معناسینی افاده ایدر زور زور کبی زورلو دیمکدر بتفصیلد دیمکدر نام آوره مخففدر علی کل
حال مشهوردر نامدار دیمکدر لکن بویله دینلره اعتراض قابلدر که همزه ممدوده
ایلمک معهوددر دکولدر اگرچه که دقایق الحقایق صاحبی الف ممدوده حذفینه
حکم المنعدر لکن دعواسی مسلم دکول بزیر با حرف صله ویا حرف زائد زیر آلت

معناسینه در عبید دبخت و برلر زمینه اضافت لامیه در دفن کرده اندک
مفعول ثانیسی واول آنسی نامور سوغبر صریح بوزیر زمین کز اصلنده کز
از درکه حرف بیانه هستی وارلق ووجوددن عبارتدر ویا حرف مصدر و شین
ضمیر نامور در راجعدر بروی زمین یا حرف ظرف واضافت لامیه در زمین
ارض معناسینه بر بانک معناسینی تاکید ایدر وجائزدر که بر علی معناسینه اوله
و با ادات تاکید اوله بو بیله اولمق اولی در بانک مطلق زیاده سینه حکم ایلین
زاید حکم ایلمش نشانه علامت نماند فعل نفی ماضی قلمادی دیمکدر حاصلی چوق
مشهور و نامدار کمسه لری یر آلتینه دفن ایلدیلر که انک وار لغندن بر اوز نشانه
نام ونشانه قلمادی یعنی خیرات وحسناته کندویی اکدوره دنیاده بر نشانه قلمادی
بونده بس بیاده مخففدر وبین عندی سویلمش بس بونده زیاده معناسینه در
دینیده بوبیلدر بر باسینک زیاده سینه حکم ایدنلر زاید حکم ایلمشلر بر بونده قطعا
معناسینه در وبین قطعا سوزینی دیمکلک جائزدکول وال جیر لاشه راکه بوده
زیر خاک ۵ خاکش چنانه بخورد کز استخوانه نماند واو حرف عطف ان بیر لاشه
اشارتدر محمود ده لاشه ترکیجه لشی معناسینه در وزا ادات مفعول که حرف
رابط صفت سبه در وند فعل ماضی جمع غائب بونده تسلیم ایلدیلر دیمکدر
خاکش ضمیری بیر لاشه به راجعدر کز ده که حرف بیانه واو ضمیری کنز بیره راجعدر
استخوان همزه نک وتانک ضمی و سینک سکونی و خانک رومی ضمه به تحلیله
دواور سعیله بیکوکدر یعنی سنگک محصول بیت واخی اول لاشه فرجه لی
یعنی محمودی که یر التینه تسلیم ودفن ایلدیلر خاک انی شو بیله یدی که اندن کوک
بیله قلمادی یعنی مرور ایامله طبراق اولدی یر بونده سست وضعیف معناسینه در
ولاشه جسم معناسینه وبین عندی سویلمش ولاشی دن مخففدر وبین ده

اثر بنجه کینمش ۵ زنده است نام فرخ نوشروان بخیر ۵ گرچه بسی
گذشت که نوشروان نماند ۵ زنده زانک کسریله وبری دیمکدر حتی معناسینه
نونک کیبی یرلرده بارسیله اهزه مجتلبه کتابت اولونمامقدر قاعده لکن
شراح جمیعا کتابت ایلدکلری اجلدن کتابت ایلدک تا وانلر خطامزه حمل ایلمسونلر
دیبو نام فرخ بیانیه در نام مبارک دیمکدر بحر الغرائبده فرخ قوتلو ومبارک دیمش
ابن سیّد علی قوتلویی خلف تفسیر ودن الکلیبوب قوتلویی قوی معناسینه یعنی قوتلو
واوک تشدیدیله اکلمش خطا اکلمش نوشروانه اضافت لامیه بونده
رانک تشدیدیله مشهوردر نوشروانده جائزدر تخفیف ایله نوشینروانده
جمیعا انوشیروانده متعدیدر بخیر زنده یه متعلقدر بسی چوق دیمکدر یعنی چوق زمانه
گذشت فعل ماضی مفرد غائب کچدی دیمکدر محصول بیت نوشروانک مبارک
آدی خیرله دیریدر یعنی عالمده خیر ایله انکیلور اگرچه که چوق زمانه کچدی که نوشروان
قلمادی یعنی فوت اولدی نماند لفظینی فوت اولدی معناسینه ده استعمال ایدرلر مابعده
ترکیده ده بعض یرلرده فوت اولدی ویجک یرده قلمادی دیرلر بس دنیاده قلمادی
وبین بو استعمالی بیلمامش که دنیاده لفظینی تقدیر ایلمش بعض تواریخده
یازمشلر که سلاطین ماضیه ده انوشروان کیبی عادل ومنصف پادشاه کلمامش
قرق سکز ییل مقداری سلطنت سوردی قرقنجی ییل حضرت محمد صلی الله علیه
وسلم ظهوره کلدی واندن صکره سکز ییل پادشاه اولدی حضرت پیغمبر صلی الله علیه
وسلم انک سلطنتی زماننده دنیایه کلمسیله فخر ایلمش زانک کیبی مناقب
ومآثری چوقدر باد وسغاده دنیایه کلمشدر ۵ خیری کن ای فلان وغنیمت شمار عمر
زان پیشتر که بانک بر آید فلان نماند ۵ خیری یا حرف وحدت ویا تنکیر کن فعل
امر مفرد مخاطب ایله دیمکدر فلان الفاظ کنایه دندر یعنی انسان تسمیه اولینانچ

اسحلرونک کنایتدر بونده منادی اولمشدر واو حرف عطف شمار فعل امر معروف
مخاطب طلب غنیمت مفعول اولی وغنیمت مفعول ثانیسی زان ازاندن مخففدر
بانک آواز معناسینه در برآید چیقار دیمکدر بوقار وکلمه وبیین غلط سویلدک
بو ایکی بیتده نماندک معناسی لازمیسی اولدی یعنی فوت اولدی دیمکدر محصول بیت
ارفلان دنیاده صاغ اولوب دیری ایکن خیر ایله عمری وحیاتی غنیمت بیل
اول کوندن اوکدک که آواز چیقاکه فلان قلمادی یعنی اولدی حاصلی خلق سنک
ایچون فوت اولدی دیمکدن اول دنیاده خیرات وحسنات ایله حکایت ملک
زاده‌ئی راشنیدم که کوتاه بود وحقیر ودیکر برادرانش بلند وخوب روی ملکزاده
زاده‌ئی پادشاه زاده دیمکدر ویا حرف وحدت وهمزه حرف توسل ورا ادات مفعول
کوتاه القلة والقد قیصه دیمکدر قصیر معناسینه بلند یوکسک بونده بویلو معناسی
مرادر خوب روی وصف ترکیبیدر کوزل یوزلو معناسینه محصول ترکیب
بر پادشاه زاده‌ئی اشتدم که قیصه بویلو ایدی ونظرده کوزونشده حقیر وکندونک
غیری قرنداشلری بویلو وکوزل یوزلو ایدی یعنی ایچ بر حضوصده کندودن یکرکلر
ایدی برادرانش خوب روی تعبیرنده بعضیلر کند وقبیح الخد وزشت روی
ایدی دیمشلر اما حقیر لفظی زشت روی اولماسینی مستلزم دکول فتأمل
باری پدرش بکراهیت واستخفاف در وی نظر کرد باری بونده کره معناسینه
ویا حرف وحدت بر کره دیمکدر بکراهیت باحرف مصاحبت کراهیت تخفیف یا
ایله مصدر کره‌دن یعنی علم پاینده چرکینلک معناسینه استخفاف استفعال
بابندن مصدر بونده حقارت معناسی مرادر در حرف صله وی معناسینه ودکی
ضمیری پسره کوتاهه راجعدر نظر کرد باقدی دیمکدر محصول ترکیب بر کره
باباسی قرنداشلری باشنده بوکه حقارت نظریله باقدی پسر بفراست دریافت

باحرف مصاحبت فراست زیرکلکدر دریافت فعل ماضی معروف غایب وافعال
قلوبدن اکلدی معناسینه معلوم اوله که یافت درخوفیله مستعمل اولنجه افعال
قلوبدن اولور وفقطی معناسینه اما حرف در ایله مستعمل اولنجه بولمقدر وجدان معناسینه
فاحفظ پسر پدرینک اکا حقارت نظریله باقدوغنی اکلدی یعنی باباسنی خوار
وحقیر اولدوغنه متعلق برنسنه سویلدی لیکن قلبندن کچوردیکانکه کوکلندنکی
نه اولا ایدیکه بو قرنداشلری کبی اولایدی دیمک کلمش پس پسر عاقل وزیرک
اولدوغندن باباسینک ضمیرینی اکلدی وگفت ای پدر کوتاه خردمند به از نادان
بلند دیمکی پسر حقیر دیدی ای پدر عاقل کوتاه جاهل بلنددن یکدر نه هر چه بقامت
مهتر بقیمت بهتر اویلدوکولدر که قامتده اولورفن اولانک قیمت وبهاده یکرک وار تفرق
اولکورمزمیسین که الشاة نظیفة والفیل جیفة بو ایکی فقره نک هر برسی بر مبتدا
وخبردن مرکبدر شاة قویوندر نظیفه پاک وطاهر معناسینه در فیل معرب پیلدر معروف
جیفه مردار معناسینه در بو ایکی جمله ماقبلنده ایکی جمله یه علتدر بلکه تنویر وتوضیحدر
یعنی قویون کوچکدر اما طاهردر وفیل بیوکدر اما مرداردر بیت اقل جبال الارض
طور وانه لاعظم عند الله قدرا ومنزلا اقل لفنده اسم تفضیلدر آزرق معناسینه
اما بونده اصغر مرادر کوچکرک دیمکدر لفظا مرفوع مبتدا جبال جبلک جمعیدر طاغلر
دیمکدر لفظا مجرور مضاف الیه در ارض ده بویله در طور لفظا مرفوع خبر مبتدادر سریانی
دیلنده وعرب دیلنده طور طاغه دیرلر اما بونده مراد طور سیناء در که مدین ده
بر جبلک اسمیدر که حضرت موسی پیغمبر انده الله کلامینی استماع ایلدی وانه واو
حرف حال ان اسمیله که طوره راجع ضمیردر مصراع ثانیه مرهوندر لاعظم لام حرف
تاکید واعظم لفظا مرفوع خبران در وان اسمیله وخبریله محلا منصوب حالدر
طوردن عند اعظمه متعلق معنا قدر لفظة الله قدرا منصوب بر تمییز لکلمه ومنزلا

[illegible] محصول بیت بو بیت شنو باید رها قیلنده مذکور اولانم فارسی
[illegible] خنده اولاج طاغلرک کوچکی طور سینین ودحال
[illegible] جهنسد جهت سائر طاغلر دنم اولور زیرا الله تعالی قرآنده
انکله قسم ایلمشدر ایکی بر ده وحضرت موسی ایله تکلم واکا تجلی انده واقع اولمشدر
پس شاه زاده ویرکه بنده کوچوکم اما پر هنرم قطعه ان شنیدیرکه لاغر دانا
کفت روزی بابلهٔ فربه • لاغر دانا بیانیه ومصراع ثانیه مرهون رونی یا حرف
وحدت یا حرف صله وابله احمق فربه فانک فتحیله ورانک سکونی وبانک کسره
وهاء اصلیه ایله سموز ودیکلر محصول بیت اول سوزی اشیتدکمی که اریق عالم
برکون بر سموز ابلهه ویدی یعنی دیدی وکبیتی اشیتدکمی • اسب تازی اکر ضعیف بود
همچنان از طویلهٔ خربه • اسب تازی عربی آت زیرا تازی عربی ودیکلر عرب
ویلک دکول همچنان ضعفلغی ایله بیله ودیکلر طویله معروف وهمزه اضافت ایچوندر
کلمشدر خر حمار دربه یک ودیکلر محصول بیت مقول قول بو بیتدر عربی آت اکر
ضعیف ده اولورسه بو بیله ایکن بر طویله مرکبدن یکدر ومقبولدر بو ایکی بیتک قافیه
سینده ردا و بالزوم مالایلزم واقع اولمشدر وبا حرف روی حاصلی قافیه معمولده
تجزی طریقیله تأمل ندر طویلهٔ ده همزه حرف وحده ندر وبینک غلط سویلمشلردر
بخشید وارکان دولت پسندیدند وبرادران بجان برنجیدند محصول ترکیب
پسر حقیر مذکور نثر ونظمی اوقو نجه باباسی خوشنود اولدی وارکانی دولت یعنی
انده حاضر اولانلر اکا پر بکندیلر وقرنداشلری جان کوکلدن انجندیلر بجان ودیکلر
جان کوکلدن ودیکلر نظم تا مرد سخن نگفته باشد عیب وهنرش نهفته
باشد تا حرف توقیت ما دام معناسنه مرد ومبتدا نگفته اولان حرف نفی نگفته
ماضیدن قسم ورسولمش حرف نفیله سویلمش ودیکلر فاعلی تحته ده مرد راجع

ضمیر در سخن مقدم مفعولیدر باشد فعل مضارع [illegible] ایلدیکی
فاعلی تحته ده مرده راجع ضمیر در عیب مبتدا [illegible]
راجع نهفته ماضیدن قسم مفرد غائب [illegible]
وهنر تنازع طریقیله راجع ضمیر در باشد که ده فاعلی بو بیله ودیکلر محصول بیت آدم
که کیشی سوز سویلمش اوله عیب وهنری نهفته ومخفی اولور حاصلی کیشینک
علمی ومعرفتی کلماتندن اکله نور نته که دیباجه ده زبان در دهان بیتنده دکیدی ٥
هر بیشه کمان مبر که خالیست شاید که پلنگ خفته باشد بیشه باء عربیک
کسریله لفظ عربیدر نجه بیشه ویر لرو ترکیجه ده معروف ودر کمان مبر که مقدم
مفعولیدر که حرف بیانیدر خالی بوشدر ودیکلر نهی معناسینه شاید لائق وجائز معناسنه
که حرف بیانیدر پلنگ باء عجمک فتحیله قپلن ودیکلر خفته یاتمش واو یومش ودیکلر
محصول بیت هر بیشه یی خالی ونهی ظن ایلمه یعنی بیر تیجی حیوانلردن بوش صانمه
جائزکه ایچنده پلنک یاتمش واو یومش اوله بعض نسخه ده بیشه بر یرینه بیسه
دو شمش باء عجمی وسین مهمله ایله الاجه معناسنه وکه خالیست بر یرینه نهالی دو شمش
نونک فتحی وکسریله قپلن درسی شکلنده اولان خلی معناسنه پس پلنک مضاف
اولور اضافت بیانیه ایله محصول بیت هر الاجه لی کمانم الیمنه نهالیدر یعنی هر الاجه
کوردوکک نهالی صانمه جائزدرکه یاتمش واو یومش قپلن اوله اول کوردوکک
الاجه معناسی اوله کوره پلنک اضافتنی تجویز ایلمین بی فائده تجویز ایلمشلر ایکی بیتی
رباعی ویبوبازان اوزان شعردن خبر دار دکول ایمش شنیدم که دران مدت
ملک را دشمنی صعب روی نمود دشمنی یا حرف وحدت وصعب صادک فتحی
وعینک سکونیله ضرب معناسنه در یعنی شدیده روی نمود مقدم مفعولیدر یعنی
اشیتدم کما قال مدققه که پسر حقیر بو کلماتی ایلدی پادشاهه بر ضرب دشمن کوسترده

یعنی برقدری خصم ظاهر اولدی بوننده نمود ماضی در نماییدن نمودن معناسینه و بین لغت
بمعنای خبر وار دکول ایمش و صعب روی وصف ترکیبیدر شدید الخصومه
دیمکدر و بیتی زیاده کیج یورومش چونکه دو لشکر روی بهم آوردند اول کسی که
اسب در میدان جهانیدان پسر بود کفت لشکر معروف عربیسی عسکر در
و سین مهمله ایله روی آوردندک مفعول صریحی و بهم غیر صریحی کسی یا حرف
که حرف رابط صفت اسب جهانیدک مقدم مفعولی و در میدان ظرف مکانی
جهانیده الف و لونه حرف تعدیه در زیرا جهید فعل ماضی مفرد غائبدر صیچرادی
معناسنه و جهانید صیچراتدی دیمکدر جهانید جیم عربیلک فتحیله و جیم عجمیله
و بیتی بیلمز ایمش اول جهد ادوان پسر بود خبری محصول ترکیبیدر حینکه ایکی
عسکر بری برینه یوز کتوردیلر یعنی روبرو اولدیلر حاصلی مقابل اولدیلر اول کی
برکیمسه که صواشی میداننده آتین صیچراتدی اول پسر ایدی و دیدی یعنی بو
اوقودی قطعه آن نه من باشم که روز جنک بینی پشت من آن منم کاندر میانه
خاک و خون بینی سری ◦ نه حرف نفی معنا جهتنده باشم فعلنه مقیددر تقدیری آن
من نباشم در و یا من آن نباشم در فعلده منفصل اولمغله یازلدی رسمیله
روز جنک لامیه یعنی فعل مضارع مفرد مخاطب در بینی بیندن کوررسین
و یکدر خطاب عام علی التقبیله پشت من لامیه کاندر اصلنده که اندر در ضرورت
ایچون متصل اولدی میانه خاک لامیه در یا یا للنسبه ایله خون خاکه معطوف سری یا حرف
وحدت محصول بیت پسر دیدی بن اول کیمسه دکولم که صواشی کوننده
بنم ارقم کوره سین یعنی قیچار دکولم بلکه بن اول کیمسه یم که خاک و خون
بیننده بر باش کوره سین یعنی اول کوردوکک باش بنم باشمدر حاصلی
میدان کوننده دشمن ایله صواشی ایدوب کله سین خاک و خون میانه

غلطان

غلطان ایدرم فرار ایدنلردن دکولم بعض شراح سری لفظینی یعنی راسی دیمکله
تفسیر ایلمش ظاهر بودر که یا یی ضمیر متکلم ظن ایلمش والا ان دیمک کرک
ایدی پس یعنی راسی یاسیندن وحدت معناسینی اخذ ایلمک زیاده بعید در فتامل
کمان که جنک ارد بخون خویش بازی میکند ◦ روز میدان وان که بکریزد
بخون لشکری ◦ کمان که حرف تعلیل ان اسم اشارتدر مقدر کسه تقدیری
کمان کسی که در بازی اویونه دیرلر روز میدان بازی میکنده و جنک آرده
و بکریزد ظرفه اولمغله قابلدر لشکری یا حرف وحدت محصول بیت بن قچوب فرار ایدنلر
دکولم زیرا اول کیمسه که صواش کتورر یعنی صواش ایدر کندو قانیله اویونه
ایدر یعنی کندو قانیله اوینار میدان کوننده اما اول کیمسه که میدان جنکدن قاچار
بر لشکرک قانیله اوینار حاصلی جنک پیدا ایدنه کندویه قیبار اما قچان تمام
عسکر دقیبار زیرا الکث قچماسیله تمام عسکره انهزام لازم کلور دیمکدر سیندن
بخون لشکری بکریزد تعلیق ایلمین غریب ملاحظه یه مالکث و قادر ایمش اینه
بکفت و بر سپاه دشمن زد و تنی چند از مردان کاردیده بینداخت ◦
یعنی بو بیتلری سویلدی و کندوی دشمن لشکرینه اوردی یعنی دشمنه
کوزدن حمله و هجوم ایلدی و ایلشمش و صواشی کورمش ارلردن بر نیچه تنی
یعنی شخصی بیقدی حاصلی بر نیچه بهادر ارقتل ایلدی یعنی بر سپاه دشمن
زودک تقدیری یا و بر سپاه دشمن شمشیر زد دیمکدر لیکن مراد مذکور دکلدر
کولدر فت بر چیز پیش پدر آمد زمین خدمت ببوسید و کفت تواب بلدوی
عسکره چیقه که باباسی یانینه کلدی خدمت یرینی اوپدی و دیدی یعنی طریق ادبی
اوکونده رعایت ایدوب بوقطعه یی سویلدی قطعه ای که شخص منت حقیر نمود ◦
تا درشتی هنر نپنداری ◦ ای حرف ندا منادی محذوف تقدیری ای کسی در که حرف

رابط صفت شخص ونه مراد وجود درمنت تا ضمیر خطاب نمود فعل لازم
کوروندی دیکلدر تا ادات تنبیه اکاه اول صاقین دیکلدر درست ایری دیکلدر جست
کن یتدر نپنداری فعل نفی مستقبل مفرد مخاطب پندار یدندر پنداشتن دن کول
طن ایلمیه سین دیکلدر محصول بیت ای شول کیمسه که بنم شخصم وجودم
سکا حقیر کوروندی غافل اولمه کوره ایریلکینی هنر طن ایلمیه سین یعنی هر ایری کوده
اهل هنر اولمز ونه کوچک کوده لوبی هنر اولماز حاصلی شجاعت وبسالت
حقدر جسامته وعدم جسامته کوره دکولدر بیتک اولنده که کلمه سینی منادی اعتبار
ایدوب معناسینی ای کیمسه بنم شخصم سکا حقیر کوروندی ودیمن استقامت معنادن
اکاه دکول ایمش بو بیت حکایه اولنده ایاسی کنده یه حقارت نظر یله باقدوغیچون
ناظر دورشتی لی ایدنده غلظت وخشونت معناسنه اخذ ایلمین غلظت ایله
اسب لاغر میان بکار آید ۵ روز میدان نه کاو پرواری ۵ اسب لاغر میانه
توصیف ترکیبیدر ولاغر میان وصف ترکیبیدر اورته اریق آت یعنی نه قتی سموز
اریق زیرا قتی سموز اولنجه آغرلیغدن حرکت ایدمز وقتی اریق اولنجه ضعیفلندن
قیمیلدایمز پس نه قتی سموز کرک ونه قتی اریق بکار را حرف صله وکاه بهام
طریقیله مذکوردر زیرا ایشه وصواشه ... که مردان کار دیده که جدی
بکار آید مصراع ثانیه مرهوندر روز میدان دنه مراد صواشن کونیدر التنه اما
کاو صیغر دکه عربجه بقر دیرلر پرواری یا نسبی ایله بسلی معناسنه دریعنی ورج
اجینه بسلمه وکلی حیوان اضافت بیانیه محصول بیت اورته اریق آت میدانه
کونده ایشه وصواشه کلور یعنی یارار بسلی سموز صیغر یارامز حاصلی حرکت
آتلری نه قتی سموز کرک نه قتی اریق اسب لاغر میانک معناسینی یعنی ورژ میان
میدان دیمن غریب فارسی بیلورمش طیب الله ثراه وبلی اریق آت

عفا الله عنها یعنی کورمزمیسن که انجه بللو آتلر ضعیف کوروندی آت ودیمن امثالی ازانجه

ایشه کلور میدان کونده وجولان کونده انجه بللو آت ایشه یارار ودیبیلو عندیات
سویلمشلر عفا الله عنها یعنی کورمزمیسین که انجه بللو اولوب صورتا ضعیف
کورنین آت ودیمن امثالی اثرنجه یوروشدر اورده اندکه سپاه دشمن بسیار بود
وایشان اندک طایفه آهنک کریز کردند طایفه یا حرف وحدت وهمزه حرف
توسل آهنک قصد کریز اسم مصدردر کریزیدندن کریختن دن دکول قچمه
معناسنه محصول ترکیب روایت ایلمشلردر که دشمنک عسکری چوق وبونلر آز
ایدی بونک عسکرندن بر بلوک قچمه یعنی فرار قصد ایلدیلر پس نعره بزد وکفت
ای مردان بکوشید تا جامه زنان نپوشید یعنی پس بونلرک قچمغه قصد ین کورنجه
بر نعره اوردی یعنی چاغردی ودیدی ای صواشجی ارلر چالیشک یعنی صواشه تحریک
قچماک تا کیم عورتلر لباسین کیمیه سز زیرا قچمق ارلره عیبدر بعض نسخه ده
تا بر ینه یا دوشمن التنده ایکی نقطه ایله ونپوشید بر ینه نون ایله بپوشید ودوشمنک التنده
یعنی یا کوشش ایلیک ویا عورتلر لباسینی کییک تا جامه زنان نپوشید اثر زیر
اول قضیه که جنک محلنده قچانه زن لباسینی کیدوب تشهیر ایلدیلر بونه سوار
بکفتن او تهور یاد کشت ویکبار حمله کردند شنیدم که هم دران روز بردشمن
ظفر یافتند سواران جمع سوار در آتلولر دیکلدر بکفتن او با حرف سببیه واضافت
مصدرک فاعلینه در تهور تفعل بابنده مصدردر بی پروا بر شیئه دخول دیرلر لوم
مراد هجوم واقدامدر یا حرف تاکید یکبار دفعه یعنی براوغوردن ظفر غلبه معناسنه
محصول ترکیب آتلولرک اول سویلمه سی سببیله تهورلری زیاده اولدی وبرکره اوغوردن
حمله وهجوم ایلدیلر اشیتدم که همان اول کونده دشمن اوزرینه ظفر بولدیلر یعنی انلره
غلبه ایلدیلر ملکت سر چشمش ببوسید ودر کنار کرفت وهر روز نظر بیشتر کرد
تا وی نهد خویش در کنار کرفت قوجه‌ی دیکلدر در آغوش کرد دیکلدر تا حتی معناسنه در

ولی بونده حاکم معناسنه در و عهد زمان و بگلدر خویش کند و بونده صکره کرد
مقدر در حاصلی پسر بو قدر هنرلر ایلدیکه صکره پادشاه تا شینی و کوزینی او ویکا
داغی ایلی قوجه‌یی و هر کونی نظر و التفاتینی اکا زیاده ایلدی حتی کند و زمانینک
حاکمی ایلدی حاصلی صاغلیغنده یرینی اکا تعیین ایلدی در کنار که فتنک معناسینی ورا
خویش کرد یعنی دست و پاین جایک دست قیدینی زائد ایلمش و بو عبارت
و مسلسله‌ده کنار چندر و بین عندی سویلمش و قوجاغنده طوندی و بینده حق اولی
ایلمش و آنی عهد خویش کرد کی معناسینی کند و صکره پادشاه حلوق اولیج سره
مفتون اوله و بیت ولی عهدکی معناسینی بیلمز ایمش براوران حسد بردند و زهر
در طعامش کردند خواهرش از غرفه بدید و دریچه برهم زد پسر دریافت
و دست از طعام بازکشید و گفت محالست که هنرمندان بمیرند و بی‌هنران
جای ایشان گیرند خواهره او رسمیله قیز قرینداش و اکی شین ضمیر پسر
راجعدر غرفه غینک ضمیله ورانک سکونیله چاردق و بکلدر و دریچه پنجره و بکلدر
بونده کینک مراد و ریعنی پنجره قپولری برهم زد یعنی بربرینه اوردی پسر فهم
ایلسون دیو محصول ترکیب پادشاهک پسره زیاده نظر و التفاتی ایچنجی
قرینداشلری حسد ایلدیلر یعنی ایلدیلر والی اولدر ملک ایچون بعه کینه زهر قاتدیلر
قیز قرینداشی بو حالی چاردقده کوردی و پنجره قپولرینی بربرینه اوردی پس
اکله دی والینی طعامدن چکدی و دیدی محالدر که اهل هنر اولانلر اوله لر و بی هنر
لر آنلرک یرینی طوتهلر حکایه او لنعنی بو دراینه گلنجه پسوبله مشغول ایدلیه که منذکور
پسر اهم شجیع و هم فهیم و ذکی اوله بیت کس نیاید بزیر سایه بوم
ور همای از جهان شود معدوم برزیر باحرف صله زیر آلت معناسینه در که
عربجه تحت دیرلر سایه کولکه بوم بونده بیقوش دید کلری شامتله مشهور

طلبدر

روایت سعد علی
پدر پسر ...
و سمعی

طلبدر انشانفعل لامیدر و اکر و مخففدر همای یمن و مبارکلکله مشهور
قوشدر که هر کیمسه یه که کولکه‌سی دوشسه یا پادشاه اولور و یا زیاده اولو
دولتلو اولور بونده تعبیر یا قی خاصه سین یازارلر رخاصه سیده بو در که همای
بوموردار و یا وردوسی هوا ده چیقار و چیقدوغی کیبی اوجار محصول بیت بیقوشک
کولکه‌سی التینه کیمسه کلمز اکر جهاندن هما قوشی یوق اولورسه ده یعنی بن اولور
سمده سلطنت سیزک اوزره وکره فرار ایلمز پدر را ازین حالت اکاهی دادند
براورانش را بخواند و کوشمالی بواجبی و اد پدررا التقدیری پدرنش را اوروقرینه
قائم اولدوغی ایچون ضمیر حذف اولندی اکاهی یا حرف مصدر داوند فعل ماضی جمع غائب
معنا لازمیسی دویلور دیلر ودر کوشمال لغتده قولاق او ومقدر اما اصطلاحده تادیب
معناسنه در یا حرف وحدت و یا تنکیر بواجبی لقدیدر بقول نصیحت واجبی یا حرف
تنکیر حاصلی باباسنه بو حالتدن اکاهلق ویردیلر یعنی پادشاهه بو زهر قصه سینی
اعلام ایلدیلر قرینداشلرینی دعوت ایلدی و هر برینه طریق وجوبله بند و نصیحت و مروج
تادیب ایلدی پس هر یکی را از اطراف بلاد حصه مرضی معین کرد تا فتنه بنشست
و نزاع برخاست بلاد و بانک کسریله بلدک جمعیدر شهر دیکلدر مرضی اسم مفعولدر
رضی بر ضی دن یعنی حلم یا بیننک نا قص واوسندن یا حرف تعلیل نزاع مفاعل
بابیننک مصدر ثانیسیدر برخاست فالقدی یعنی رفع اولدی کیتدی محصول ترکیب
بابالری هر برینی تادیب تام ایلدکدن صکره هر برینه اطرافی بلادن راضی اولاجق معذاری
حصه تعیین ایلدی تا کیم فتنه اوتوردی و رفع اولدی و نزاع قالقدی یعنی رفع اولدی
کیتدی و گفته‌اند ده درویش در گلیمی بخسبند و دو پادشاه در اقلیمی نگنجد گلیم کاف
عجمک کسریله ترکیجه کاف عربک کسریله کلیم دیدکلری دوشنه جک بساط
اجمالکده مستعمل دیدنه کاف عربیله بخسبند فعل مستقبل جمع غائب

یاتورلر و ایورلر و بعکدر نکنجه ده فعل نفی مستقبل مفرد غایب صیغاز و بعکدر
محصول ترکیب اون درویش بر کلیمده یاتورلر و ایورلر اما ایکی پادشاه
اقالیم سبعه ده بر اقلیمده صیغمازلر قطعه نیم نانی کر خورد مرد خدا
بذل درویشان کند نیمی دکر نیم یاریم و بعکدر نصف معناسنه نانی یا حرف
وحدت مرد خدا اهل الله معناسنه در بذل درویشان مصدرک مفعولینه
اضافتیدر کندک فاعلی تحتنده مرد خدایه راجع ضمیر در نیمی یا حرف وحدت
محصول بیت اگر خدا دوستی یاریم اتمک یرسه درویشلره فقرا یه بذل
و اعطا ایدر اول بریه وسنی یعنی یارسینک یارسینی حاصلی البته کیره بکه
یارسینی مقصود و اتمکینی یالیکز یمز و بعکدر و جایزدر که نیمی و کردن مراد
البته کیزه بیمکک بولداشی اولا نیم اوله معلوم اوله که نیم نانه مضاف
لازمدر قطعه بر ملک اقلیمی بگیرد پادشاه همچنان در بند اقلیمی دکر ملک
اقلیم لامیه در اقلیمک حکومت و سلطنتی معناسنه و یا حرف وحدت
محصول بیت پادشاه بر اقلیمک ملکینی آلور ضبط ایدر انجله قانع اولمیوب
انجلین بر اقلیمک ملکنی فتح ایدوب تصرفینه آلمق قیدو هواسنده در حاصلی
هر پادشاه بولسه تمام دنیایی فتح ایدوب تصرفینه الوردی حاصلی درویش
ربع ثالثه قانع اولور اما پادشاه ربع مسکونه ایله انجق قناعت ایدر حکایت
طایفه دزدان عرب بر سر کوهی نشسته بودند و منفذ کاروان بسته طایفه
دزدان عرب اضافتلری بیانیه در کوهی یا حرف وحدت منفذ اسم مکاندر
نفذ ینفذدن یعنی نفوذ بابندن کیچجک یر و بعکدر حاصلی عرب حرامیلرک
طایفه سی بر طاغک باشنده اوتورمشلر ایدی و کاروانک کیچجک یرینی
باغلامشلر ایدی یعنی یولی کسمشلر ایدی طایفه همزه سی حرف وحدت

طوتالدر ایکی و جمله خطا الممشدر زیرا بودر که وحدت مقامی دکول زیرا بولیه
اولسه دزدانک اعرابده محلی اولمازدی و ثانیا وحدت الجهة منصوص
یا در بهره ده دکول و رعیت بلدان از مکاید ایشان مرعوب و لشکر سلطان
مغلوب رعیت بلدان لامیه در بلدان بانک ضمیله بلدک جمعیدر شهرلر
و بعکدر مکاید مکیدتک جمعیدر که مصدر میمیدر مکر معناسنه کیدک جمعیدر
وبین خلاف سو بلمش مرعوب اسم مفعولدر رعبدن رانک ضمیله قورقمق
و بعکدر حاصلی ترکیب واضح مذکور دزدانک حیله و مکرلرندن شهرلرک
رعایاسی و پادشاه عسکری مغلوب ایدی بحکم آنکه ملاذی منیع از قله
کوهی بدست آورده بودند و ملجا و ماوای خود ساخته بحکم یا حرف مصاحبت
و حکم بونک کبی یرلرده سبب و علت معناسنه در ملاذ اسم مکاندر صیغاجق
یر دیمکدر و یا حرف وحدت منیع محکم معناسنه در قله طاغ باشی قله ده
دیرلر کوهی یا حرف وحدت بدست یا حرف صله اوردها ضیدن قسم مفرد
غایب کتورمش دیمکدر بودند ادات جمع زمانیه کتورمشلر ایدی دیمکدر
ملجا و ماوا بونده ایکیسی بر معنایه در صیغاجق یر یعنی مقام و مکان ساخته
الممش کننده ماضیدن قسم مفرد غایب الممش دیمکدر تقدیری ساخته
بودند در محصول ترکیب سلطانک لشکری اول سببدن مغلوب ایدی که
محکم صیغاجق یر بر طاغ باشندن اله کتورمشلر و کندولره مقام و منزل
الممشلر ایدی حاصلی بر طاغک صعب یرینده اولورلردی که آنلره ظفر بولمق
مشکل ایدی مدبران ممالک آن طرف در دفع مضرت ایشان مشورت
کردند مدبران جمع مدبر در اهل تدبیر معناسنه ممالک جمع مملکت اضافتلر
لامیه لر دفع مضرت اضافتی مصدرک مفعولینه در مضرت بیمک فتحیله

رایله ضر معناسنه مصدر میمیدر ایشته اضافت لامیه در ضرورت
میمك فتحی وشینك سكونی وواوك فتحیله واشتغلق ودیكر میمك
فتحی وشینك ضمی وواوك سكونیله در لغتده شوراده دیرلر شینك ضمیله
حاصلی اول طرف مملكتلرك مدبرلری وزدان عربیك ضررلرین دفع
ایلمكده واشتغلق ایلدیلركه اكران طائفه برین نسق روزكاری
مداومت نمایند مقاومت باایشان ممتنع كرد نسق لونك وسینك
فتحه لریله لغتده نظم معناسنه در اما بونده اسلوب مراد در روزكاری یا حرف
وحدت مداومت مفاعل بابندن مصدر در دوام معناسنه حاصلی ملازمت
ودیكر مقاومت ده مفاعل بابندن مصدر در مقابله ودیكر بامع معناسنه فقد
كرد وفعل مضارع مفرد غائبدر كردیدن انتقال معناسنه یعنی آنلر ایله مقابله
وجنك ایلمك امكاننده امتناعه منتقل اولور محصول تركیب مشورتلری
بو اولدی كه اكر بو طائفه بو اسلوب اوزره بر زمان ثبوت ودوام كوسترر
ایسه بونلر ایله مقابله ومقاتله ممتنع اولور حاصلی مشكل اولور زیرا
وار ونتیجه زیاده اولورلار وهر یرده كه بر مفسد وار ایسه بونلره ضم اولورلر
مثنوی درختی كه اكنون كرفتست پای ٭ بنیروی شخصی برآید زجای
مراد كوكدر یا حرف مصاحبت نیروی لونك كسریله قوته دیرلر شخصه
اضافتی لامیه در و یا حرف وحدت برآید بونده چیقار معناسنه در زجای
تقدیری زجایش در ضرورت وزن وقافیه ایچون شین حذف اولندی
محصول بیت برانجه كه شمدی یعنی تازه له كوك طوتمشدر حاصلی
بكی دیكلمشدر بر شخصك قوتیله یرندن چیقار وقوپار یعنی جزوی قوتنه ایله
چیقار بعض نسخه ده شخصی یرینه مردی واقعدر برآید كه معناسنجی دكادر

كلور وبیبن حق اولابی ایده محمد نیروی لونك فتحیله ودربن لغت
كتابلرینده مخالف سویلمش ورشی همچنان روزكاری هلی ٭ بكرد دوشش
ازبیخ بر نكسلی ٭ ورشی اصلی واكرشی در ضرورت وزن ایچون تخفیف
قیلندی همچنانه كذلك ودیكر یعنی الآن اولدوغی كیبی هلی فعل مضارع مفرد
مخاطبدر هلیدندن ترك ایلمك یعنی حالی اوزره قومق حاصلی اهمال ایلمك
یا حرف مصاحبت كردون تا بونده تكی معناسنه در كه بعض مملكتده عربه یرینه
استعمال ایدرلر كه عربجه عجله دیرلر شینك وجیمك فتحه لریله ایكی شین ضمیر
درخته راجعدر بیخ بانك كسری وسكونی بائیله كوك ودیكر بر حرف تاكید
نكسلی فعل نفی مستقبل مفرد مخاطب كسلیدندن كافك ضمی وكسریله لغتده
قیرمق واوزمك معناسنه محصول بیت اماكر معهود درختی بر زمانه انجلین اهمال
اوزره قویوب اهمال ایدرسك انی كوكندن تكی ایله قوپاریمازسك یعنی تكلی حكم
ایكی اوكوز قوشولسه كوكندن اوزه مزسك ودیكر هلی فعلنی هشتن مصدرندن
اشتقاق ایلمین سهو ایلمش ونكسلی فعلنی كسیختن مصدرندن اشتقاق
ایلسنده غلط ایلمش سر چشمه شاید كرفتن به بیل ٭ چو پر شد نشاید كذشتن
به پیل ٭ سر چشمه لامیه بیكار باشی ودیكر شاید بونده ممكن معناسنه فعل
مفرد غائبدر یا حرف مصاحبت بیل ومور كورك كه بوقاره ولایتده انكله باغ
وبستانه بللر بعض نسخه ده بیل یرینه میل یازار طبیعی معناسنه بر بونده
معناسنه در شاید فعل نفی مستقبل مفرد غائب ممكن دكول معناسنه
یا حرف مصاحبت پیل فیل ودیكر كه انده معربدر محصول بیت بیكار باشنی
بیل ایله طوتمق وحواشندن مانع اولمق ممكن در یعنی ازاجق نسنه ایله اقمه دن
منع ایلمك قابلدر اماچه كه صو چوقد اوله یعنی آقه ایركیله وچوق اوله آنی فیل ایله

كچمك اولماز باخصوص كه فيل صو صيغيرى كيبى زياده بويوك وچون انك
ايچون مصنف قدس الله سره فيلى تعيين ايلدى صوا قفا غيله بالچوق
چوغالوب فيل ايله كچمك اولماز ديين مقامده مناسب سويلمشدر اكرچه
فيل بالحقيقه نر بوندرده كيبى سخن برين مقرر شد كه يكى را بتجسس
ايشان بر كماشتند وفرصت نكاه داشتند تا وقتى كه بر سر قومى رانده
بودند وبقعه خالى مانده سخن مبتدا برين تقديرى بربين اتفاق مقرر شد خبر
مبتداء كه حرف بيانيه تجسس با حرف صله تجسس تفعل بابندن مصدردر
جاسوسلق ايلمكه ديرلر بر حرف تاكيد كماشتند فعل ماضى جمع غايبدر كماشتك
ضميله حواله ايلديلر ديمكدر نكاه داشتند حفظ ايلديلر تا انتها وغايت ايچون
وقتى با حرف وحدت كه بر سر قومى بر حرف استعلا سر تحسين لفظ ايچون
قومى با حرف وحدت بقعه پاره از زمين بونده مراد اولدوقلرى يردر خالى بوش
ديمكدر تهى معناسنه مانده لفظ مشتركدر لازمله متعدى بيننده لازم اولنجه بقعه لره
خالى قالمش ديمكدر بو بر بو تقدير اولمق كرك متعدى اولنجه بقعه لرنى خالى قومشلر
ديمكدر وكنه بر بو وند تقدير اولنور بو تقديرجه محصول تركيب سوزك بو اتفاق اوزره
مقرر اولدى كه بركيمسه لى ايلدك جاسوسلغينه حواله ايلديلر وفرصت زمانينى
رعايت ايلديلر يعنى حفظ ايلديلر شول زمانه دك كه بر طائفه نك اوزرينه سوق ايلمشلر
ايدى وبقعه لرى خالى قالمش ايدى ويا بقعه لرينى خالى قومشلر ايدى حاصلى بر قومى
غارت ايلمكه كيدوب يرلرينى تنها قومشلر ايدى بر سر قومى رانده بودند ك معناسى
بر قومك باشنى اوزره سورمشلر ايدى ديين اداده قصور ايلمش منه سنده جائزه
بونده نهاده معناسنه در ديين ايكيسينك مابيننى فرق ايدر دكول ايلمشى
تا وقتى كه بر سر قومى رانده بودند ك معناسينى تا شول زمانه دك كه اول حرامى لر

بركارهاى باصماغه كيتمشلر ايدى ديين كاربان قيدى طنبدر رفتند برتنى چند
از مردان واقعه ديده وجنك آزموده را بفرستادند تا در شعب جبل
پنهان شدند شبانكاه كه دزدان باز آمدند سفر كرده وغارت آورده سلاح
بكشادند وغنائم بنهادند نخستين دشمنى كه بر سر ايشان تاخت خواب
بود چندان كه پاسى از شب بكذشت شدند مراد شخصدر ويا حرف وحدت
واقعه ديده ايشى كورمش معناسنه در تنبيه دركه بونك كيبى ايشلره مجرب
امور كيمسه لر ارسال ايلمك كرك جنك آزموده ما قبلينه عطف تفسيرى
كبيدر ورا ادات مفعول آزموده را اسينى ديده دن صكره يازوب بونده حذف
ايلمك ايدى قاعده سجع ديين خوب سويلمشدر زيرا سجع مانع دكول كركه
بونك كيبى روابط فقره نك آخرنده يازسونمز وكركسه ايكنجى واوچنجى وغيريلرك
نهايتى اولكى فقره نك آخرنده وقوعى از نيفدر رفتند بر با حرف تاكيد فرستادند
فعل ماضى جمع غائبدر كوندرديلر ديمكدر ارسال ايلديلر معناسنه تا حرف تعليل
شعب شينك كسرى وعينك سكونيله طاغ ايچنده اولان يوله ديرلر
جبل اضافت لاميه در شعب جبلك معناسى بيابانده حراميلر كذركاهى
اولان يولده ديين كذركاه واداسى بر نينده دكول فتنه بر سفر كرده وغارت
آورده با رسميله حرف ترتيب در سفر ايدوب وغارت كتوروب ديمكدر سلاح
سينك كسريله يراق معناسنه در قليچ وغيرسى كيبى غنائم غنيمتك جمعيدر
دولو ملو معناسنه نخستين يا انسبت ولون تاكيد ايله اولكى ديمكدر زيرا نخست
نونك وخانك ضمه لريله وسينك سكونيله اول ديمكدر دشمنى يا حرف تنكير ويا حرف
وحدت بر حرف استعلا وسه تحسين لفظ ايچون كلمشدر تاخت فعل ماضى مفرد
غائب چابدى يعنى ايلغار ايلدى خواب بونده اويقو معناسنه در پاسى بعض

در و یا حرف وحدت محصول ترکیب واقعه کورمش وجنک صیناشمش
ارلر دیمه بر بیچه شخصی ارسال ایلدیلر تا کیم اولدوقلری طاغ یولنده پنهان
اولدیلر کیجه که حرامیلر کیرو کلدیلر سفر ایدوب وغارت کتوروب براقدیلر
بلاریندن آچدیلر یعنی چوزدیلر و دیو طلوغی قودیلر اولکی دشمن که اوزرلرینه
ایلغار ایلدی اویقو ایدی یعنی یورغون کلوب اویودیلر اول قدر که کیجه دن مقدار
کچدی بیت قرص خورشید در سیاهی رفت ۰ یونس اندر دهان ماهی رفت
قرص خورشید دیمه بونده مراد کونش چوره کیدر یعنی جرم شمس سیاهی
یا مصدری ایله قره کولق دیمکدر رفت کیتدی دیمکدر بعض نسخه ده رفت بر بیته شد
واقعدر معنا بر در یونس یعنی یونس پیغمبر اندر ادات صله ماهی یا اصلیه ایله بالق
دیمکدر اضافت لامیه در بیتده ادات تشبیه مضمر در محصول بیت وزدانخ خوابه
طالدی کانه که قرص خورشید ظلماته کیتدی حضرت یونس دهان ماهیه کیتدیکی
زیاده طالوب منغمس اولدوقلری بیده کنایه در حاصلی شدت خوابدن تعبیر در
مردان دلاوران از کمین بدر جستند و دست همه را یکان یکان بر کتف بستند
کمین کاف عربک فتحی ومیمک کسریله پوصویه دیرلر بدر با حرف صله ایله طشره دیمکدر
جستند فعل ماضی جمع غائب سچرادیلر دیمکدر دست همه لامیه در را ادات
تخصیص یکان یکان یانک فتحی وکسریله وکاف عجمیله بر بر دیمکدر عربیده احاد
دیرلر همزه نک ضمیله بر بونده حرف صله در کتف کاف عربینک فتحی وتانک
کسری وسکونیله یغرینه معناسنه در فارسیجه شانه دیرلر بونده مراد آرقه در بستند
فعل ماضی جمع غائب آردینه بغلادیلر دیمکدر محصول ترکیب وزدانکه قوچ یکیتلر
طالدیلر بهادرلر پوصودن طشره سچرادیلر وبر بر اللرینی آرقه لرینه بغلادیلر
یا حداوا نه بدرکاه ملک حاضر اوردند همه را ایکشتن اشارت فرمود محصول

ترکیب

ترکیب ارشمسی پادشاه درکاهینه جمیعنی احضار ایلدیلر جمیعنک قتلنه
اشارت بیوردی اتفاق دران میانه جوانی بود که میوه عنفوان شبابش
نورسیده و سبزه کلستان عذارش نو دمیده اتفاق اصلنده اوتفاق ایدی
واو حرفدر حروف مجهوسه دن وتا حرفدر حروف مهموسه دن بینهما دتبا قرب تباعد
اولدوغی اجلچون واوی تا یه قلب ایدوب تانی تاده ادغام ایلدیلر اتفاق اولدی والف تنوین
تنوینده مبدلدر دران میانه اول اورتاده یعنی اللرک اراسنده جوانی یا حرف وحدت
که حرف رابط صفت میوه یمش و همزه اضافت اجلچون کلمشدر عنفوان اول
معناسنه در شباب بونده یکیتلک دیمکدر روشن ضمیر جوانه راجعدر نو نونک فتحیله
یکی دیمکدر جدید معناسنه رسیده ماضیدر قسم مفرد غائب ارشمش بو لفظی
مقدر در سبزه سینک فتحی وبا ارسمیله چمن معناسنه در اما با ارسمینز
یشل رنک معناسنه در کلستانه وکلستانک عذاره اضافتلری لامیه
لردر عذار یونک کیبی بره وصقل بیتن بره دیرلر دمیده ماضیدر قسم مفرد و
غائب بونده بیتمش دیمکدر کنده بود مقدردر محصول تعبیر بین الاتفاق اول جماعت
اراسنده بر جوان وار ایدی که انک تازه یکیتلکی میوه سی یکی ایرشمش ایدی
حاصلی جوانلوغینک اوکی ایدی یعنی تازه جوان ایدی داخی عذاری کلستانینک
سبزه سی یکی بیتمش ایدی یعنی خطی تازه کلمش ایدی یکی از وزرا پای تخت
ملک بوسه داد و روی شفاعت بر زمین نهاد و کفت این پسر هیچنان
از باغ زندکانی بر نخورده و از ریعان جوانی تمتع نیافته توقع بکرم اخلاق خداوند
آنست که بخشیده خون او بر بنده منت نهد پای تخت مراد و سریر اعلی
بوسه داد بحسب اللغه بوسه ویردی دیمکدر اما اوپدی معناسنه مستعملدر
معلوم اوله که بعض الفاظه عجم دادن و دهیدن ولوملرک مشغاله مستعملدر

داد و دشنام داد کبی روی شفاعت بیانیه در ایجنان انجاسین یعنی
یولداشلری اولان حرامیلر کبی الآن معناسنده در مستعملدر بونده جایزدر که
للآن معناسنه اوله باغ زندکانی بیانیه زنده دیری دیمکدر والف ونون زائد
ادات جمع شکلنده اولدوغی ایچین ها رسمی کاف عجمیه ابدال اولنمش ویا
حرف مصدر در زندکانی وزندکانه بر معنایه در دیرلک دیمکدر بر بونده میوه
دریمش معناسنه ریعان رانک فتحی ویانک سکونیله اول معناسنه عرب
ریعان الشباب دیر اول جوانی معناسنه تمتع تفعل بابندن مصدر در انتفاع
معناسنه یعنی فایده لنمک نیافته فعل نفی ماضی یعنی ما نمبدن قسم مفرد غایب
بولنمامش دیمکدر توقع رجا دیمکدر امید معناسنه بکرم با حرف مصاحبت ویا حرف
صله من معناسنی متضمن توقعه متعلق اخلاقه اضافت لامیه در خلقک
جمعیدر خانک ضمی ولامک ضمی وسکونیله خداونده اضافت بیانیه در توقع مبتدا
وآنست خبری که حرف بیان بخشیدن با حرف صله خونه اضافت مصدریه کرک
مفعولینه در واو ضمیرینه لامیه بر بنده تقدیری برین بنده در منت نهدک
مفعول صریحی وبخشیدنه وبر بنده غیر صریحی محصول ترکیب وزرادن بریسی
پادشاهک تختنک ایاغینی اوپدی یعنی تعظیم وتبجیل ایلدی وشفاعت
یوزینی یره قودی و دیدی بو اوغلان اول یولداشلری کبی دیالآن دیرلک
باغندن میوه یمامشدر یعنی هنوز کنج یاشلیدر داخی جوانلق اولندی متمتع
اولمامشدر حاصلی بیکتلیکینه طویمامشدر یعنی داخی کنجدر پادشاهک کرم
اخلاقندن امیدلیدر که بونک قانینی بغشلامقلیغنی بو بنده نک اوزرینه منتی
قویه یعنی امیدم اولدر که کرم ایتمکدن بونی عفو ایلیه سک بونده ریعانی
ربیع معناسنه آلوب حاصل دیکله تعبیر ایدنلر خطا ایلمشلر توقع بکرم اخلاق

رد سجع
رد سجع
رد کلام

خداوندی آنستک معناسینی خداونده منسوب اولان اخلاق حمیده داخی
کرم ایله بنم امیدم ورجام اولدر دبین اخلاق حمیده داخی کرم ایله دیمکله
ابهام ایلمش بخشیدن خون او معناسینی اول جوانک قانینی بغشلمه
وباین با صله معناسنه در بلی خبر ایمش ملک روی ازین سخن درهم
کشید وموافق رای بلندش نیامد وکفت رو درهم کشیدک معناسی
یوزینی پورتاردی وبوروشدردی دیمکدر موافق رای اضافتی اسم فاعلک
مفعولینه در وبلنده اضافت بیانیه در یعنی پادشاه وزیرک مذکور کلامندن
یوزینی پورتاردی ورای بلندینه موافق کلمدی بعض نسخه ده بلند برینه جهان بین
دوشمنش وموافق رای بلندش فقره سی ما قبلنده کی فقره یه مقام تعلیلده
وباین واو عاطفه نک وجودینه ملتفت اولمامشدر رفت بر و دیدی بیت
پرتو نیکان نکیرد هر که بنیادش بدست ٭ تربیت نا اهل را چون کردکان
بر کنبدست ٭ پرتو ضیا واثر معناسنه در نیکانه اضافت لامیه در پرتو مبتدا
نکیرد فعل نفی مستقبل مفرد غائب کیریدن طوتماز دیمکدر خبر مبتدا در هر که
اسلنده هر کس که در نته که سابقا مفصل بیان اولندی بنیاد وبنا معناسنه
در بونده اصل ونسل مراددر شینی ضمیر که یه راجعدر نا اهل را نا حرف نفی
ایلیتی نفی وسلب ایدر ورا ادات صله در با معناسنه نا اهله دیمکدر یعنی نا جنسه
وبد اصله دیمکدر چون واو رسمیله ادات تشبیه در کردکان اکثر انجام ایکی کاف
بیله عجمی اوقونیلور واولکینی مکسور وبعضیلر ثانیسی عربی وبعضیلر ملک نسخه قوز
دیمکدر که عربچه جوز دیرلر جیمک فتحیله بر حرف استعلا کنبد کاف عجمینک ضمیله
قبه معناسنه در تعریب ایدوب جنبده دیرلر جیمک وبانک ضمه ایله محصول بیت
ایولر پرتوینی طوتماز یعنی قبول ایلمز هر کیمسه که سرشت وخلقتی بر اهانه در حاصلی

ابولدوغی قوروفزالوب مناثر اولماز مصراع ثانی مصراع اولک تنویری و
توضیحی ایچوندر کلمشدر یعنی نااهل وناجنسه تربیه ایلمک قبه اوزره قوز قومق
کبیدر یعنی قبه اوزره قوز قرار ایلمدوکی کبی بد اصله تربیه تاثیر ایلمز نسل
وتبار ابنانی منقطع کردن اولیندر سست وبیخ وبنیاد ایشان برآوردن
بهتر کرآتش نشاندن واخکر کذاشتن وافعی کشتن وبچه نکاه داشتن
کار خردمندان نیست نسل معروف ترکیجه دول وبرلر تبار تانک فتحیله بوده
قوم وقبیله مراددر ابنا نه اضافت لامیهدر ابن اسم اشارتدر الف ونون
اوات جمعدر ذوی العقولدن اولدوغی ایچون منقطع انفعال بابندن اسم فاعلدر
فعل ثلاثیسی مطاوعدر قطعته فانقطع کسیلدی وبکلدر بونک کبی یرلرده
فاعل اسم مفعول معناسنهدر کسیلمش دیکلدر کردن ایلمک یعنی کسیلمنی
ایلمک حاصلی کسیلمک دیکلدر اولیتر اکلی اوات تفضیلدن مرکب اولکسیدر
خربیدر که اصلنده لامک فتحیله ودلامی مکسوراوقومق دوات عجمدندر پس بوده
زنالید ایچون کلمشدر ایخوق بیخ با عربینک کسریله کوک ودبنیاد اصل معناسنهدر
ابنانه اضافت لامیهدر حضرت شیخ تفننن قصد ایدوب فریدهنی بعیده الفعال
بیوردی برآوردن بوندهچیقارمقدر قلع وقمع معناسنه بیخ وبنیاد مقدم
مفعولیدر شته که نسل وتبار منقطع کردنک مقدم مفعولیدر بهتر یکرک کنه
برسبب وتامقدردر که حرف تعلیل آتش نشاندنک مقدم مفعولیدر نشاندن
لفظا مشترکدر آتشله مستعمل اولسه سوندرمک معناسنهدر اما درختله مستعمل
اولسه دیکمک معناسنهدر خربچه غرس وبرلرغسنک فتحیله ططاشیله استعمالدر
بویلهدر اما اثاثدهاقعاد واجلاس معناسنهدر وبرکیمه نی بر مصلحت اوزره
نصب ایلمکه وبرلر بعض شراح اصلنده نصب معناسنهدر وبونده اطفا معناسنه

ویمش وبعضی سی نصب معناسیله اطفانک معناسی خندان واضح
دکلدر اما اجلاس معناسینک مناسبتی واضحدر ویمش ظاهر بودر که معنا
اشتراکدن اکیسیده اکاه اولمامش فتأمل اخکر کاف عربینک فتحیله کوز
دیکدر قور معناسنه کذاشتن ترک ایلمک وافعی عینک فتحیله عربیدر اکرکه
یلانینه دیرلر اما عجمه کسر عینله اوقورلر که سایرلرینی بویله ایدر بچه با هر بک
فتحی وجیم عجمیله جوجه یعنی جوجهده دیرلر کار خردمندان لامیهدر ومبتدا ونیست
خبری محصول ترکیب بیت سابقله بوترکیب معقول یلکدر بیورر که بونلرک کوینی
دوسینی یرندن اوزوب چیقارمق کرکدر زیرا آتشی سوندروب قورینی الیقوب
اهمال ایلمک ویلانی اولدوروب یوروسینی اولدرمیوب صقلامق وسلمک جاهللر
ایشیدر دکولدر بعض نسخهده نشاندن برینه کشتن بازار کنه لفظا مشترک اولدر یه کله
آتش سوندرمک بیندهپادشاه بیوردوغی نک حاصلی ونتیجه سی بودر که
جمعنی قتل ایدوب هیچ برینی ترک ایلمک کرک معلوم اوله که آتش دن
صکره واقع دنی صکره را بازمق وبچه دن صکره برهمزه ایله شین ضمیر یازمق
صحیح نسخهلره مخالفدر قطعه ابر اکر آب زندکی بارد هرکز ازشاخ
بید برنخوری ابر بلوت زندکی دیرلکدر حیات معناسنه بارد فعل مضارع
مفرد غائب دیرلاز ملومتعدی بیننده مشترک بونده متعدیدر باغدردر معناسنه
شاخ دال وبوداق دیکلدر بید اضافت لامیهدر بید با عربینک کسریله
سوکوت آغاجینه دیرلر بر بونده بمش معناسنه برنخوری فعل نفی مستقبل مفرد مخاطب
بیمز سکله دیکلدر ابر مبتدا وجمله شرطیه خبردر بارد فعل شرط وآب زندکی مقدم
مفعول وفاعلی تحتنده ابره راجع ضمیر وبرنخوری جزاء شرط وبر مفعول صریحی محصول
بولوت اکر آب حیات یغدورسه دخی هرکز سوکوت دالندن میوه یمز سک

بارد مجازا باراند معناسنه در و بین معناء اشته اکدن غافل ایمش بعید
دکولدرکه و بنیله ازابر اکر آب زندکی بارد و بین احتیاج نکلعدو شمش
واسلنده فعل لازمدر ایقاق معناسنه اما بونده بغدرمق معناسی مقصوددر
و بین معناء اشته اکدن اکاه و کول ایمش ° با فرومایه روزکار مبر °
کذنی بور باشکر نخوری ° با حرف صله و یا حرف مصاحبت فرومایه الچق
اسللی یعنی بد اصل و ناجنس و بکدر روزکار بونده ازمان و اوقات معناسنه
مبر فعل نهی مفرد مخاطب ایلتمه معناء لازمیسی صرف ایلمه و بکدرلرکه حرف
تعلیل نی قیمش بور یابه اضافت لامیه در بور یابر و ورلو حصیر و فرش و غی شنبه
طوقو نزانا طولیده و و یارخر بده فقرا استعمال ایدرلر زیرا مشهور و معروفدر
حصیر و نه اوجو زدر شکر نخور بنک مفعول صریحی و انی غیر صریحی محصول بیت
الچق اصللی ناجنس کیمسه یه روزکار ایلتمه یعنی تربیه سینه اوقات و ایام صرف
ایلمه و انکله روزکار کچورمه زیرا بوریا نخیشنده شکر بیمز اسک حاصلی بد اصلی
ناجنسه سعی و کوشش صرف ایدوب انده صلاح و رشد توقع ایلمک هجانی بوریا
شکر تحصیلنی رجا ایلمک کبیدر وزیر این سخن بشنید طوعا و کرها بسندید
و بر حسن رای ملک آفرین خواند و کفت انچه خداوند دام ملکه فرمود عین حقیقتست
که اکر در سلک صحبت آن بدان تربیت یافتی یکی از ایشان شدی اما بنده امیدوارست
که بصحبت صالحان تربیت پذیرد و خوی خردمندان کیرد که هنوز طفلست و سیرت
بغی و عناد آن کروه در نهاد وی متمکن نشده است طوعا و کرها تمییز لک ایله منصوب
مصدرلردر یعنی ویلر و بلمز فارسیجه خواه و ناخواه دیرلر حاصلی ظاهرا مقر و منقاد
اولدی اما باطنا کریه کوردی دام ملکه جمله معترضه علم بدیعده دعائی مشتمل
جمله معترضه یه حشو ملیح دیرلرکه حرف تعلیل سلک دیزینه و دیزی

اسلکنه دیرلر صحبته اضافتی بیانیه در بدان بدلر و بکدر یافتی حکایت
حال ماضی بولایدی و بکدر شدی ده بویله در امیدوار امیدلو و بکدر زیرا و ارادت
نسبتدر که حرف بیالبا بصحبت با حرف سبب پذیرد فعل مضارع مفرد غائب
فاعلی بخشنده غلامه راجع ضمیر در کیرد فعل مضارع در سابق کیبی که حرف تعلیل
هنوز الآن و بکدر بغی تعدی معناسنه در عناد سرکشلک آن کروه دن مراد
دزدان حرامیدر نهاد خلقت و طبیعت و بکدر متمکن ثابت و بکدر محصول ترکیب
وزیر شفیع چونکه پادشاهدن مذکور کلامی ایشیتدی ظاهرا اطاعتله و باطنا
کراهتله بکندی و پادشاهک حسن رای و تدبیرینه آفرین اوقودی یعنی تحسین
ایلدی و دیدی که اول نسنه که پادشاه ملکی دائم اولسون بیوردی عین
حقیقتدر زیرا اکر بو اوغلان اول حرامیلرک مصاحبتی دیزیسنده والمرک سیر
تربیت بولسه ایدی بیوردقلری کیبی انلرک بری اولوردی اما بنده قولک
امیدلودر که صلحا مصاحبتی سببی ایله تربیت قبول ایلیه و عقلا خوینی طوته
زیرا الآن تازه اوغلاندر و اول حرامیلر بولو کینک بغی و عنادی طریق و روشی
طبیعتنده ثابت اولوب قرار طوتماشدر بونده طفل بیوردوغی مجازدر
تربیه ایله قادر اولماغه نظرا جوان بیورمش ایدی پس ایکی کلام تعارض
ایدر ایکدی طفل بیوردوغی تازه لک ایله تعبیر ایلمک کرک که تناقض اولمایه
یکی از ایشان شدی فقره سینک اولینه و او عاطفه ایراد ایلین شرطی جزاسز
و حقیقتیمی همزه مجتلبه ایله یازانلر املاده خطا ایلمشلر عین حقیقتست و کی
سلک حرف تعلیلی یعنی که حرفنی ترک ایدنلر مقصوده واصل اولمامشلر و در حدیث
که ما من مولود الا و قد یولد علی فطرة الاسلام ثم ابواه یهودانه و ینصرانه
و یمجسانه واو حرف حال و در حرف ظرف حدیثست تقدیری و در حدیث وارد اولمشدر

که حرف بیانیه در و ما حرف نفی من حرف صله برینه متعلق و کل مولود اسم
مفعولدر طوغمش معناسنه بونده ولد مراددر الا حرف استثنا واو حرف حال
قد حرف تحقیق یولد فعل مضارع مفرد مذکر غائب مبنی للمفعول علی حرف جر
یولد یه متعلق فطرة مجرور علی ایله معناسی خلقتدر اسلامه اضافت لامیه ایله
ثم حرف عطف ابواه تثنیه اب در تغلیب طریقیله یعنی انا انه تغلیب ایلمشلر
مرفوع مبتدا ضمیر محلا مجرور مضاف الیه مولوده راجع یهودانه مولوده راجع ضمیر
فعل مضارع تثنیه مذکر غائب مبنی للفاعل در تفعیل بابندن الف ضمیر ابوانه
راجعدر یهودی ایدرلر و ینصرانه یهودانه کبیدر خصوصده نصرانی ایدرلر دیمکدر
نصران نسبتدر بر کویک اسمیدر بو دین اول اول کویک خلقندن ظهور
ایلدوکی ایچون اکا نسبت ایدوب نصرانی دیرلر و یمجسانه سابقلر کبیدر یاء ده
صیغه ده مجوسی آتشه طپانه دیرلر فارسیجه گبر دیرلر کاف عجمیک فتحیله یعنی
مجوسی ایدرلر دیمکدر محصول معناسی الیدر ینه بر مولود دوغماز الا خلقت سلام
اوزرینه یعنی دین اسلامه قابل و ایمانه مستعد خلق اولنور شویله که کندو حالی
اوزره قالوب خلاف دین اسلامه برکیمسه یه مقارن اولمازسه مؤمن موحد
قلورپس یا باسی و یا اناسی انی یهودی ایدرلر یهودیلر ایله و نصرانی ایدرلر نصرانیلر
ایله و مجوسی ایدرلر مجوسیلر ایله و زیرک بو حدیثی سوقندن فهم اولنور که مذکور
پسر طفل اولمه لیکن حکایاتک اولی جوانلغینی گوستر علی کل حال حکایه نیک ضمنده
سالم و خالی اولمازنا الا انجوزی انکابله معلوم اوله که وزیرک کلامینی حدیث شریفیله تأیید
ایلدوکی کبی بو ایکی بیتیله تأیید ایدر قطعه با بدان یار گشت همسر لوط خاندان
نبوتش گم شد با حرف صله و با حرف مصاحبت بدان بدک جمعیدر یار امر ایلر دیمکدر
یار بولمشدر گشت فعل ماضی مفرد غائب اولدی دیمکدر همسر بونده باشدش دیمکدر

حضرت لوطه اضافتله خاتونی مراد اولور خاندان اهل بیت معناسنه در نبوتنه
اضافتی لامیه در شین ضمیر حضرت لوطه راجعدر یعنی حضرت لوطک پیغمبرلک
خاندانی و اهل بیتی گم شد کاف عجمیک ضمیله یتدی یعنی ضلالته دوشدی محصول بیت
حضرت لوطک خاتونی یرامزلره یا خود یرامزلرله یار اولدی یعنی یرامزلره قوشولدوغی
ایچون حضرت لوطک اهل بیتی گم اولدی یعنی ضایع اولدی حضرت شیخ دیمک ایستر که
مذکوره خاتون حضرت لوطک همسری ایکن و حرم نبوت اولمش ایکن یعنی منبع
هدایت اولان نبوتنه اضافتله شرف بولمش خاندان عظیم الشان ایکن ضلالت
اهلینه قوشولماق ایله ضاله اولدی غرض یرامزلره مصاحبت ایدوب بدکارلره یار اولما
تمک طبیعت انسانیه ده قوت تأثیری بیانیدر نبوتش ضمیرینی همسره ارجاع
ایدوب معناسینی اول خاتونک نبوتی خاندانی ضایع اولدی دیین خاتونه نبوت
اثبات ایلمش بو خود جائز دکل سگ اصحاب کهف روزی چند پی نیکان
گرفت مردم شد سگ سینک فتحی و کاف عجمیله کلب دیمکدر یعنی ایت اصحابه
اضافت لامیه در و کهف کندک مغاره یه کهف دیرلر اصحابک کهفه اضافتی
ادنی ملابسه ایله در بو نجه بیللر انده یاتوب یاتده کم اولدقلری ایچوندر روزی یا حرف
وحدت چند جیمک عجمک فتحیله نیچه دیمکدر پی بونده بانک عجمک فتحیله ایز و آرد معناسنه
نیکانه اضافتی لامیه در نیکان نونک کسریله و کاف عجمیله نیکک جمعیدر ایولر دیمکدر
گرفت فعل ماضی مفرد غائب طوتدی دیمکدر فاعلی تحته ده ضمیر سگه راجعدر مردم
بونده انسان دیمکدر محصول بیت اصحاب کهفک سگی بر نیچه گون ایولرک ایزین
واردین طوتدی یعنی ایولره اویدی و مردم یعنی انسان مرتبه سینه واصل اولدی
کرانک نبله جنته بیله گیرسه گرکدر نته که مشکوة الانوارده بیورر که جنته اهل ایمان ایله
و کبش اسمعیل و ناقه صالح و بقره موسی و حوت یونس و حمار عزیر و نمله

سلیمان وهدهد بلقیس وکلب اصحاب کهف وناقه محمد علیه السلام
وعلی جمیع الانبیاء بونلر جمیعا قوچ صورتنده جنته داخل اولورلر بس بونده
قیامتده آدم صورتنده متمثل اولوب جنته کیره کرک ویاخود عندی سویلمیش
مردم بونده مفرددر مرد معناسنه دیمک مردی بیلمز ایمش حضرت لوطک
حکایه‌سی واصحاب کهف قصه‌سی کتب تفاسیرده وشروح احادیث شریفه‌ده
مفصل یازلمشدر الحاصل بونده بیانی ترک اولندی این بگفت وطایفه‌ئی از ندمای
ملک باوی شفاعت یار شدند تا ملک از سر خون او درگذشت وگفت بخشیدم
اگرچه مصلحت ندیدم این بگفتنک فاعلی وقائلی وزیر شفیع در طایفه‌ئی یا حرف
وحدت وهمزه حرف توسل ندما ظاهر بودر که بونده ندما مصاحبلر معناسنه اوله
لغتلرده بو جمع بولونماوی بلکه ندیم باده مصاحبینه دیمشلر وجمعی ندام گلور کسنک
ایله دیمشلر ملک اضافت لامیه دربا حرف مصاحبت او زیره راجعدر شفاعت
با حرف ظرف یار اولداش بونده قرین مراددر تا حرف تعلیل سرخون او
سابقا تحقیق وبیان اولندی یعنی قانی سوداوهواسندن در حرف تا گیچدی
بخشیدم فعل ماضی متکلم وحده باغشلادم دیمکدر محصول ترکیب وزیر
شفیع بو حدیثی بو ایکی بیتی اوقودی وپادشاه مصاحبلرندن بر طائفه انکله
شفاعتده یار اولدیلر تا کیم پادشاه اوغلانک قانیندن ودمک هواسندن گیچدی
داخی دیدی قانینی سکا باغشلادم اگرچه که لایق ومناسب گورمدم رباعی دانی
که چه گفت زال با رستم گرد ه دشمن نتوان حقیر وبیچاره شمرد ه دانی فعل
مضارع مفرد مخاطبدر استفهامی متضمن که حرف بیان زال دن بونده رستم
واستانک باباسی مراددر گرد کافک کسری ایله بهادر دیمکدر اضافت
بیانیه‌در دشمن شمردک مفعول اولی وحقیر مفعول ثانیسی بیچاره

حقیره

حقیره معطوف شمرد بونده مصدر معناسنه در زیرا نتوانده رانجه استقبالیت
ملحوظدر صیمق دیمکدر ه دیدیم بسی آب زسر چشمه خرد ه چون بیشتر آمد
شتر وبار برد ه سرچشمه بکار باشی دیمکدر خرد خانک ضمی وراءنک سکونیله
اوفاق دیمکدر ازاجیق معناسنه شتر دوه بار یوک بونده یوک حمل معناسنه
محصول رباعی خطاب عام طریقیله بیورر بیلورمیسک رستمک باباسی
زال پهلوان وبهادر رستمه نه دیدی بوندن صکره اوچ مصراع مقول زالدر
یعنی دشمنی حقیر وبیچاره صایمق اولماز حاصلی زبون اعتقاد ایلمک اولماز
بو بیت مقام تعلیلده در زیرا چوق گوردک که اوفاجیق واز اجق بکار باشندن
صو چوق زیاده گلدی دوه‌یی یوکیله گوتردی یعنی گاه اولور که دشمن قوتلنور واندن
شومندوکک ایشلر ظهور ایدر رباعی یرینه قطعه یازان بیلمز ایمش رستم
گرد کاف فتحیله دیینلر خطا ایلمشلر فی الجمله وزیر پسر را بخانه برد ومنازنه
ونعمت پرورد واستاد وادیب بتربیتش نصب کرد تا حسن خطاب ورد جواب
وسایر آداب ملوکش بیاموختند تا در نظر همگنان پسندیده آمد باری
وزیر از شمایل واخلاق او درحضرت ملک شمه میگفت که تربیت عاقلان
در وی اثر کرده است وجهل قدیم از جبلت او بدر برده ملک را ازین سخن تبسم
آمد وگفت بیت عاقبت گرگ زاده گرگ شود ه گرچه با آدمی بزرگ شود ه
فی الجمله حاصلی کلام بعض نسخه‌ده استاد وادیب واو عطفله واقعدر فی الحقیقه
بیاموختند وعاقلان کلمه‌لرینه مناسب درو سجده بولی اقتضا ایدر فتأمل
پرورده ونصب کردک فاعلی وزیر مذکوردر گرندیلر انلر فاعل ملاحظه‌سی
الیمه‌مشلر وسجعدن غافل اولمشلر ادیب فعیل بمعنی فاعلدر ادب تعلیم ایدیجی
کیمسه ادیب ودنه صکره را یازانلر موجود نسخه‌لره مخالف یازمشلر تا حرف

تعلیل حسن خطاب یعنی هر کسه لطف و حسنله تکلم و خطاب ایلمکی ترو
جواب یعنی رد جوابی حسن و لطفله حاصلی وجه معقول ایله جوابی رد ایلمکی
سائر بونده جمیع معناسنه در اداب ملوکك لامیه در پادشاهلره لایق
اولیلر دیمکدر شین بیره راجعدر تا حرف تعلیل در حتی معناسنه همکنانه نك
فتحی و کاف عجمینك کسریله الفلر مشترکدر جمیع و اقران و امثال معناسنده
حاصلی اسم جمعدر شمایل شمالك جمعیدر شینك کسریله و اخلاق
خلقك جمعیدر خانك ضمی و لامك فتحی و سکونیله خلق تعبیر قیلنور
خوبلر دیمکدر حضرت بونك کبی یرلرده حضور معناسنه در شمه بونده از اجق معناسنه
و یا حرف وحدت و همزه حرف توسل همزه حرف وحدتدر و یاین بیلمز ایمشلر که حرف
رابط مقول قولدر تربیت عاقلانه مصدرك فاعلینه اضافتیدر در حرف ظرف و یا
حرف صله دی ضمیر بیدر تربیت عاقلانه مبتدا اثر کرده است خبری جملت خلقت
معناسنه در بدر برفقت طاشره و التمش دیمکدر تا امر ادا خرج و ازاله دیمکدر
بونده را حرف صله در شم کلوسومك حاصلی حسنده کلدی و بو بیتی اوقودی
کرك ایکی کاف عجمیله در و اولکیسی مضمومدر و را ساکن یا آدمی انسانیله دیمکدر
بزرك بانك و زانك ضمه لریله و رانك سکونی و کاف عجمیله اولو و بویك معناسنه
بزرك شود بیوك اولور بو مصرع کلام وزیر اوغلانی اوینه ایلتدی ناز
و نعمتله بسلدی و استاد و ادیبی اوغلانك تربیه سینه نصب ایلدی تا کم
حسن خطابی و رد جوابی اکا تعلیم ایلدیلر و جمیع سلاطین آداب و لوازمنی اکا
اوکرتدیلر حتی جمیع اقران و امثال نظرنده مقبول کلدی سوق کلام اول معنایی
ایهام ایدر که وزیر اوغلانی ادخول ایدیمش اوله که انکله بو قدر تقید ایتمش برکره
وزیرلرك شمائل و اخلاقنده پادشاه حضورنده بو مقدارین سویلدیلر که عقلا

تربیه سی اکا تأثیر ایلمز در جهل قدیمی اکمك خلقت و طبیعتنده در حقار منش
پادشاهه بو سوزدن کولومسمك کلدی و دیدی عاقبت قورد اوغلی قورد اولور
اکرچه کر انسانیله بیور یعنی قورد اوغلی انسان الینده ده بیورسه بیچیلیکی
ترك ایلمز که تربیت عاقلان ما بعدیله وزیرك مقول قولیدر داخل اولمیوب بلکه
حضرت شیخ وزیرك مقصودینی بیانه ایراد ایلمك ایچون کتوردکی رد بیتیدر کلامکه
روحیله واصل اولمامش فتامل سالی دو بر بر بعد طائفه اوباش محله ده
او پیوستند و عقد موافقت بستند تا بوقت فرصت وزیر را با دو پسرش بکشت
و نعمت بی قیاس برداشت و در مغاره دزدان بجای پدر بنشست و عاصی شد
ملك دست تحیر بدندان کرفت و کفت سالی یا حرف وحدت بر بر بو تربیت
و رعایت اوزرینه کلدی یعنی بو حال اوزره بر ایکی ییل کچدی طائفه همزه اضافت
ایچون کلمشدر وحدت ایچون در ودین خطا ایلمش اوباش دنبو بونده لوندلر
مراددر اوباشه اضافت بیانیه در و محله یه اضافت لامیه در ده حرف صله و ضمیر یا
پیوسته جمعدر پیوستند اولاشدیلر و قاوشدیلر حاصلی آنکله مختلط اولدیلر عقد
عینك کسریله بوغمق و ابیله کی موافقت اضافتی بیانیه در تا بونده حتی معناسنه در
بوقت فرصت با حرف ظرف و اضافت لامیه در محصول ترکیب بر ایکی ییل بو حال
مذکور اوزره کچدی وزیرك محله سی لوندلری اوغلانه قارشدی و انکله اولاشدیلر و اتی
بولاشدیلر عقد یعنی باغلادیلر یعنی اتفاق ایلدیلر تا فرصت وقتنده وزیری ایکی اوغلو ایله
قتل ایلدیلر و بی حد و قیاس نعمت قالدردی و حرامیلر مغاره سنده باباسی یرینده او
توردی و عاصی اولدی سوق کلامدن فهم اولانه بودرکه مذکور پسر وزیرك اوغلی
اوله پادشاه ایشیدیجك حیرت النی فغان ایله ایصردی یعنی الینی حیرتدن ایصردی
و دیدی قطعه شمشیر نیك از آهن بد چون کند کسی ناکسی بتربیت نشود

ای حکیم کس ٭ شبنمک شینک فتحی و کسریله قلیج بنکیه اضافت بیانیه در
ایو قلیج کندک مفعول صریحیدر و از آهن غیر صریحی بدر ایو یرامز دمور دیمکدر
حینه و واو اصلیه ایله استفهام انکاری مفید در کسی یا وحدتله فاعل
ناکس الحیوق ای الاصل دیمکدر تربیت با حرفله سبب شود فعل نفی مستقبل
شویه ندن اولماز دیمکدر اسمی تخته ده ناکسه راجع ضمیره خبری ناکس درد ای
حکیم معترضه محصول بیت پادشاه حیرتدن الینی ایصردی و دیدی که ایو قلیج یرامز
دموردن نیجه ایدر بر کیمسه یعنی بر شینه نک که اصلی یرامز اوله ای بر کیمسه نیجه ایو
ایدر ایلدی ای عاقل ناکس ای الاصل تربیتله کس اولماز حاصلی یرامز تربیتله
ایو اولماز شود ی شدنده اشتقاق ایلین مصادر احوالنده غافل ایمش
باران که در لطافت طبعش خلاف نیست ٭ در باغ لاله روید و در شوره بوم خس
باران بغور که حرف رابطه صفت لطافت طبع لامیه شینی بارانه راجعدر خلاف ظرفکنه
فاعلیدر در باغ رویدک ظرف قیدیدر و لاله مفعولی اگر متعدی اعتبار اولنورسه تضمین
طریقیله و لازم اعتبار اولنورسه لاله مبتدا و روید خبری و رویدک صله سی مقدر
شینه اولور مثلا از سبیش وار و کیبی در شوره در باغه معطوفدر بوم
یر در زمین معناسنه پس شوره بوم چورق یر دیمکدر که انده اوت بیتمز خس
خاشاک فتحیله چور چوپ معناسنه در محصول بیت باران که انک لطف طبعنده
خلاف یوقدر یعنی هر یرده خطا ایلو یغار هیچ بر یرده گورک یغماز بویله ایکن باغده لاله
بیتور و شوره یرده چور چوپ بیتور یا خود انک سببیله باغده لاله بیتر چورق
یرده خار و خس حاصلی هر یرک نیه استعدادی وار ایسه انی بیتور معلوم اوله
که سعید چلبی زاده ظاهر بودر که روید رویاند معناسنه در اشتراک و یا مجاز طریقیله
دیدوکینه سروری اعتراض ایمش لیکن اعتراضی قانون مناظره اوزره دگولدر

قابل و شوره بوم چورق یر دیدوکینه ده دخل ایلمش که مفرد قلتن ایلمش
و بیو حال بو که تفسیرندن ایچ بر وجهله افراد اکلانمز زیرا شیرازی تفسیرنده
ارض ذات ملح دیمش و ترکیبده چورق یر پس دخل برینده دکول و لفظ وحی
شوره مضاف قدر بومه لیکن همزه ضرورت وزن ایچیچه حذف اولندی دیو دیدکی
فاسددر زیرا اصلی بوم شوره ایدی اضافتله صکره اضافتدن قطع ایدوب
ترکیب مزجی ایلدیلر پس بالفعل اضافت دعواسی باطلدر رویدک رستن
دن اشتقاق ایلین اشتقاق احوالینی بیلمز ایمش ٭ زمین شوره
سنبل بر نیارد ٭ در او تخم عمل ضایع مگردان ٭ زمین شوره بیانیه در
بوم شوره کیبی نته که ذکر اولندی زمین مبتدا بر نیارد فعل نفی استقبال مفرد
غائب لغتده یوقارو کتورمز دیمکدر اما بونده حاصل ایلمز و بتورمز دیمکدر خبر
مبتدا در و سنبل مقدم مفعولیدر و ضمیری زمین شوره یه راجعدر تخم
عمل بیانیه در مگردان فعل نهی مفرد مخاطب ایلمه دیمکدر تخم عمل مفعول
اولی و ضایع مفعول ثانیسی محصول بیت چونکه بر یرکه سنبل بتورمز
پس زمین شوره ده تخم عملکی ضایع ایلمه یعنی سنبل بتورمک ایچنه
اکا سعی و کوشش ایلمه که بی فایده در تخم و عمل عبارتلرینی واو عاطفه
ایله ایراد ایلین معنایه واصل دکول ایمش ٭ نکویی با بدان کردن
چنانست که بد کردن بجای نیک مردان ٭ نکویی یا حرف مصدر ایلک
دیمکدر با بدان با حرف صله کردنک نکویی مفعول صریحی و با بدان غیر صریحی
چنانست مصراع ثانیه مرهوندر که حرف بیانیه بد کردنک مفعول صریحی
و بجای غیر صریحی جای شهوده و حق معناسنه اولنجه با حرف ظرف اولور اما
مثنیه اولنجه با حرف صله در و اضافتی لامیه در نیک مردن ترکیب مزجیدر

اصلنده ترکیب اضافی ایدی یعنی مرد بنک صنکره اضافتی فسخ ایدوب ترکیب مزجی ایلدیلر که قانونلری بودر مردان الف و نون ادات جمعدر محصول بیت برامازلره ایلمک کیبیدر یعنی ایکیسیده یارامازدر حاصلی برامازه رعایت و تعظیم ایلمک ایولره اهانت و تحقیر ایلمک کیبیدر نامعقولدر مراد بودر که برامازلره رعایتک عوضی اهانتدر و ایولره اهانتک عوضی رعایتدر زیرا ایدر نه بدکلوره نقدر که ایلک ایلسک و نیکلره نیک کلوره نقدر یارامازلق ایلسک والله اعلم حکایت سرهنک زاده را بر در سرای اغلمشن دیدم که عقل و کیاستی و فهم و فراستی زاید الوصف دانش اهم از عهد خردی اثار بزرگی در ناصیه او پیدا سرهنک چاوش وچری باشی لفظنده بو ایکی کیمه یه تعیین ایلمشن پس نیچه کیمسه یه تعمیم ایلین بانده نه تعمیم ایلمشن زاده ده یا حرف وحدت و همزه حرف توسل در ادات مفعول بر ظرفیت افاده ایدر در سرای اضافتی لامیه در اضافتده بو یله در اغلمش همزه نک و لامک ضمی و غینک سکولی و میمک کسریله چنکیز خان تسلنده نه بر پادشاهک اسمیدر پس ایکی ضمه ایله دینیلر ایهام ایلمشلر که حرف رابطه صفت کیاست زیرکلک و یا حرف تنکیر فراست عطف تفسیری کیبیدر و یا حرف تنکیر زاید الوصف وصفدن بیرون عهد خردی لامیه عهد زمان و خرد اوفاق بونده کوچکلک مرادرو یا حرف مصدر و اثار اثرک جمعیدر بونده نشانلر مراد در بزرکی یه اضافت لامیه در و یا حرف مصدر ناصیه لغتده الین اوزرنده اولان تصحیح ویرلر اما بونده الین مراد در یعنی پیشانی پیدا الایح و واضح دیمکدر محصول ترکیب سلطان اغلمشن قپوسنده بر سرهنک زاده کوردم که عقلی

وزیرکلیکی و فهم و فراستی وصفدن زیاده ایدی یعنی بو اوصافی تقریر و تعبیردن و وصف و بیاندن بیرون ایدی او فاقلیغی زماننده داخی اولولق اثاری و دولت و سعادت نشانلری النده ظاهر و هویدا و باهر و نمایان ایدی یعنی عظیم الشان اوله جاغی کوچکلکندن معلوم ایدی بالای سرش ز هوشمندی می تافت ستاره بلندی بالا بونده اوست معناسنه در عربجه فوق دیرلر سره اضافتی لامیه در شین ضمیر سرهنک زاده یه راجعدر ز احرف ابتدا هوش اوس در یعنی عقل مند ادات نسبت یا حرف مصدر تافت حکایت حال ماضی بیلدیردی یعنی تابان و درخشان اولوردی دیمکدر ز هوشمندی بر فعله متعلقدر ستاره فاعلدر تافت بلندی یه اضافتی بیانیه در بلند بو وجه دیمکدر رفت معناسنه محصول بیت سرهنک زاده نک باشی اوزره اوصلولیغندن رفت کوکبی تابان و درخشان ایدی یعنی کوچکلکنده صاحب عز و سعادت اوله جاغینه سیماسی دلالت ایدر دی حاصلی جبیننده اثار سعادت و دولت نجمی لامع و درخشان ایدی بالای سرش اولنده ده تقدیر ایدوب در بالای سرش دیین فارسی بیلمز ایمش ز هوشمندی ستاره بیانده دیین ایو بیان ایلمش فی الجمله مقبول نظر سلطان اولدی که جمال صورت و کمال معنی داشت که حرف تعلیل جمال کوزللکدر حسن کبی صورت مراد شکلدر یعنی روی و معنادن اطوار و اخلاق یعنی امور باطنیه داشت لغتده طوتدی دیمکدر اما استعمالده وار ایدی عبارتدر محصول ترکیب حاصلی کلام مذکور جوان نظر سلطانک مقبولی کلدی یعنی پادشاهک مقبولی اولدی زیرا شکلی و صورتی کوزل و کمال اخلاق و اطواری وار ایدی حاصلی ظاهری و باطنی معمور ایدی زیرا هم حسن صورته و هم کمال سیرته مالک ایدی و حکما کفته اند توانکری بهنر سنت نه بمال و بزرکی بعقلست نه بسال توانکری مطلق قوتدر و کر کاف فتحیله

محقق ادات فاعلدرجی معناسنه لوالمه ترکیب اولمغله غنی معناسنی افاده
ایدرکه ترکیجه بای دیرلر ویا حرف مصدردر با حرف مصاحبت وهنر صنعتدر
وصنعتده مهارته دیرلر اما استعمالده عیبه مقابلدرکه ترکیجه منقبت
مبهک وقافک ویانک فتحه لریله مقابلی مثلبت ودر عیب معناسنه بزرگ
اولمق ویا حرف مصدر اولوق دیمکدر بونده عظمت وشباهت شانی مراد
محصول ترکیب وحکما وعقلا دیمشلردرکه غنیلق وبایلق هنر ایله در یعنی
معرفت وکمال ایله در مال ایله واسباب دیمتو ایله دکولدر واولولق دیمتو
عقل ایله در ییل ایله دکول یعنی سن وسال ایله چوق یشامقله دکول یعنی
نظرینده عاقل وکامل جوان ناداندن پیرسال خورده ده معززومکرمدر حاصلی
عقل وکمال اولمنجه چوق یشامق فایده ایلمز دیمکدر ابنای جنس اوبرو حسد
وبخیانتی متهم کردند ودرکشتن او وسعی بی فایده نمودند ابنای جنس مراد
سایر چاوش زاده لردر با حرف مصاحبت خیانت معروف ویا حرف
یا سزا ایراد ایدنلر جمیع نسخه لره مخالف بازمشلر کشتن او مصدرک مفعولنه
اضافتیدر محصول ترکیب اول سرهنک زاده نک ابنای جنسی اکا حسد ایدیلر
یعنی پادشاهک منظور نظری ومقبول خاطری اولدوغینی قسقندیلر ودخی
ایله ای متهم ایلدیلر وقتلنده بی فایده سعی کوستردیلر اما کار اولمادی مصراع
دشمن چه کند چو مهربان باشد دوست مهر محبت وبا نه ادات فاعلدرکه
معناسنه محصول مصراع دشمن نه ایلمکه قادردر چونکه دوست اهل محبت
وشفقت اوله یعنی برکیمسه که برکیمسه دوست ویار ایدینه دشمن بیک
دورلو اغوا ایدرسه دخی اولوغی یوقدر ملک پرسید که موجب خصمی ایشان در
حق تو چیست گفت در سایه دولت خداوندی همکنانرا راضی کردم مگر حسود

که راضی نمیشود الا بزوال نعمت من که حرف بیانیه موجب بونده سبب معناسنه
اضافتی لامیه در خصم بونده دشمندر ویا حرف مصدردر همزه اضافت ایچوندر
کلمه درکه لامیه در سایه دولت بیانیه خداوندی یه اضافتده بولیه دریا حرف
نسبت همکنان جمیع را ادات مفعول مگر ادات استثنا حسود را ادات
مفعول که حرف تعلیل الا حرف استثنا با حرف مصاحبت زوال مصدردر زوال
بزول دیمکدر یعنی نعمه بابینک اجوف واویسندن کلمک معناسنه نعمه اضافتی
فاعلینه اضافتیدر من نه اضافت لامیه در محصول ترکیب پادشاه بونک خصومتی
بدخواه اولمالرک ایلدکلدی مکروحیله یه مطلع اولیجق بوکه سؤال ایلدی که اونلرک
سنکله جنکده خصومتلرینک سببی ندر یعنی عداوتلرینه باعث ندر
که پادشاهک سایه دولتنده جمیع قپوقوللرینی راضی ایلدم الا حسودیی که
راضی اولماز الا بنم نعمتمک زوالیله یعنی صدارلرکی بنی باب سعادتکزدن
ونعمتکزدن دور ایلمکدر دولت واقبال خداوندی باد دولت واقبال بونکله
کیبی بریرده عطف تفسیری قیلندر خداونده اضافتی لامیه در ویا حرف نسبته
باد موضع دعاده فعل امر غایب صیغه سیدر یعنی پادشاهک دولت واقبالی
اولسون دیمکدر صحیح نسخه لر بویله واقعدر تقدیری دایم ویا باقی وثابت ویاجاری
دریس بو الفاظلک برسنی کتابنده اثبات ایدنلر صحیح نسخه لره مخالفت ایلمشلر
وفتا که بس الا بزوال نعمت من دیدی ایسه لازم اولدی پادشاهک دعاسیله
تعقیب ایلمکه اگرچه که بومده حادث ابتدا اکلامده دخی ایلمکدر مثلا سلطانم صباح
اولسون دیرلر اندن صکره تکلمه ابتدا ایدرلر قطعه توانم آن که نیازارم اندرون
کسی حسود را چه کنم کو زخود برنج درست ٥ توانم فعل مضارع متکلم
وحده در توانیدندر قادرم دیمکدر آن اسم اشارتدر و بر امقدر تقدیری

توانم انرا ورکه حرف بیانه نیازارم فعل نفی استقبال متکلم وحده بونده
متعدیدر انجمه یم دیمکدر لازمده کلور انجمه یم معناسنه اندرون ندنه مراد
خاطردر جوف دیمکدر اصابت الیمنه کسی یه اضافتی لامیه در حسود را
را ادات مفعول کنم فعل مضارع متکلم وحده در کنید ندنه بونده الیم دیمکدر
تقدیری چه چاره کنم در حسود کنمک مقدم مفعول اولی وچه مفعول ثانیسی که
حرف تعلیل واو ضمیری حسوده راجعدر خود بونده روم شمه ایله وواو رسیله
کندو معناسنه در رنج با حرف ظرف رنج رانك فتحیله زحمته دیرلردر با متضمن
اولدوغی ظرفیتی تأکید ایدر بایه حرف زاید دیرلر زاید و مثلا درست سین و با
ادات خبردر همزه مجتلبه ایله بازالمرهمزه بی زایددر بازمثلا محصول بیت قادرم
اکاکه کیمسه نك خاطرینی پریشان ایتمیه یم ولیکن رنجیده الیمیم یعنی هیچ وجهله کیمسه نك
آزار الیمیم اما حسوده نه چاره ایده یم که اول کندی نفسنه رنج و بلاده در یعنی حسد
ممتنع الازاله بر ذاتی وجبلی مرضدر اندنه رفع ایدوب ازاله سنه قادر دکلم
بمیر تا برهی ای حسود کین رنجیست ⁕ که از مشقت آن جز بمرگ نتوان رست
بمیر با حرف تأکید میر فعل امر مفرد مخاطب اول دیمکدر ترکچه منت دیرلر تا حرف
تعلیل برهی با حرف استقبال رهی رانك فتحیله فعل مضارع مفرد مخاطبدر بونده
قورتیله سك دیمکدر کین اصلنده که این درکه حرف تعلیل واین اسم اشارتدر
حسده رنجیست یا حرف وحدت که حرف رابط صفت مشقت آن اضافتی لامیه
ورنجه اشارت بمرگ با حرف مصاحبت مرگ موت معناسنه در رست بونده
رستن معناسنه در زیرا نتواند بودی استقبالیت واردر محصول بیت ای حسود
اول تا که مرض حسدن خلاص بولاسك زیرا بو حقده حسد بر الم در که انك
مشقتندن ایموندن غیری علاج ایله خلاص بولمق ممکن دکولدر یعنی حقده حسد

مرضدر که چاره ودرمانی موندر زیرا امر ذاتی وجبلیدر قطعه شوربختان
بارزو خواهند مقبلانرا زوال نعمت وجاه ⁕ شوربخت بونده بدبخت
معناسنه در اصلنده قره بشمور بش طالعلی دیمکدر الف ونونه ادات جمعدر
شوربختان مبتدا او خواهند فعل مضارع جمع غایب خبر مبتدادر ایسترلر
دیملردر بارزو با حرف مصاحبت وارزو الف ممدوده شوق واشتیاق
معناسنه در خواهنده متعلق یعنی مفعول غیر صریحیدر مقبلانه اصحاب اقبال
معناسنه در الف ونون ادات جمعدر را ادات تخصیص زوال خواهندك
مفعول صریحیدر ونعمته اضافتی مصدرك فاعلینه اضافتیدر وجاه نعمته
معطوف جاه منصب معناسنه در محصول بیت بدبخت وبرکشته طالع اولنلر
اهل اقبال ودولتك آرزو واشتیاق ایله نعمت وجاهلرینك زوالین ایسترلر
یعنی کندولری کیبی تمام عالمی شوربخت وبی نعمت وجاه اولدوقلرین ایسترلر
بیت ای بخاتی بسوه ربش بیقلانی ⁕ انك انجمنه هب کوزلری
وقاو لسونه دیرم ⁕ کر نبیند بروز شپره چشم ⁕ چشمه آفتاب راچه
کناه ⁕ نبیند فعل نفی استقبال مفرد غایبدر بینید ندنه اکر کورمزسه دیمکدر
بروز با حرف ظرف روز بونده کوندز معناسنه در که ترکچه نهار دیرلر شپره
اصلنده وصف ترکیبیدر شب ایله پریدنه کیجه اوجوجی معناسنه صکره برانسه
جنسینه اسم اولدی پس چشمله وصف ترکیبی اولدی کیجه کوروب کوندز
کورمین کیمسه یه برانسه کوزلو کیمسه دیمکدر چشمه آفتاب بونده عین الشمس
دکونشن چشمه سی اضافت بیانیه در را حرف اختصاص چه کناه تقدیری چه
کناه هست در محصول بیت اکر برانسه کوزلو اولان کیمسه کوندز کورمزسه
چشمه سینك نه کناهی واردر یعنی اول شخصك کوندز کورمدوکی آفتابك

قصور ندر دکولدر بلکه کندونک اول مرضندندر بونک تقدیری چشم شبیره
ایلین وصف ترکیبدن اکاه اولماولغیندن ترکیب اضافی یا ارتکاب ایلمش
واکر روزده شبیره نک کوزی کورمیه وبینه اتمزیجه کیمش مصراع ثانینک
معناسنی آفتاب چشمه سینک نه کناهی وار زیرا بو قباحت شمسدن دکولدر بلکه
براسه نک کندوسندندر وبو مصراع اولده ایلدوکی خطایی تاکید وتاکید ایلمش
شراح شبیره نک اصلی شب پرنده در دیمش وبعضیلر روا یدوب شب پره
وضع اوزره لغتدر دیمش وبعضیسی حق بودرکه شب پرنده دن ماخوذ اولمغه
مانع یوقدر دیمش لیکن حق بودرکه اوچی بیله اصابت ایلمش زیرا اصلنده پرنده
شب در سایر مشتقاتدن اولانه وصف ترکیبلر کیبی شبیره چشمک معناسنی اکا
وبین معلومدر که اکی اولکیلر کیبی وصف ترکیبیدر اکاه اولمامش ه راست
خواهی هزار چشم چنان ه کور بهتر که آفتاب سیاه ه راست بونده کرچک وطوغرو
معناسنه در خواهی فعل مضارع مفرد مخاطب در دیلرسک معناسنه یعنی معنا
متضمن در جوابی حق بودر دیکدر هزار بیک دیکدر عربجه الف دیرلر لامک سکونیله
اسم عدد در مبتدا واقع اولمش چشم چنان موصوفک صفتنه اضافتیله
ومیز هزار کور مبتدای ثانی بهتر خبر جمله اسمیه خبر مبتدا اولدر که من
معناسنی متضمندر آفتاب مبتدا وسیاه خبری محصول بیت طلو عربسین وطلوب
کرچکین ایسترسک بیک براسه کوزلو کیبی نک کوزی کور اولمق یکرکدر
قرص آفتاب سیاه اولمقدن زیرا ابریج شبیره کوزلوکیمه اعمی اولمقدن عالمه
ضرر مترتب اولماز اما آفتاب سیاه اولمقدن تمام عالمی ظلمت قپلار اکر
خواهی که هزار چشم چنان یعنی شبیره چشمی کیبی کور اولمق یکرکدر آفتاب سیاه
اولمقدن راست دیلرسک پس راست خواهی معنا جهتندن شرط محذوفه

وبین تطویل کلام ایلمش بلا فائده زیرا معنا ویده کومزکیبیدر بو بلیه دکول ایسه
صحیح دیلرسک بیک براسه کوزی کیبی کوز کور اولمق اولی در آفتاب سیاه
وبین مقصود بیته واصل اولمامش بینک معناسینک تحقیقنده اول معقوله
بیک دانه چشم اعمی ونابینا اولمق یکدر آفتاب بی نور وبی ضیا اولمقدن وبین
اول معقوله بیک دانه چشم عبارتنده ابهام ایلمش حکایت یکی را از ملوک
عجم حکایت کنند که دست تطاول بمال رعیت دراز کرده بود وجور واذیت اغاز
که حرف بیانیه دست تطاول بیانیه تقدیری وظلم الینی دیکدر را حرف صله مال رعیت
لامیه در دراز کرده بود اوزاتمش ایدی دراز دالک فتحی وکسریله اوزون دیکدر بوده
دست تعقیدینه عبارتدر اذیت فتح همزه وکسر ذال وتشدید یایله رعیت ورنج
اوزره انجیتمک دیکدر ابدا معناسنه اغازدن صکره بر کرده بود تقدیر اولنور که اولکی
فقره یه مطابق اوله محصول ترکیب عجم پادشاهلرندن برینی حکایت ایدرلر که تعدیده
وظلم الینی مال رعیته اوزاتمش ایدی وجور وجفا وایذایه باشلمش ایدی خلق از
مکاید ظلمش وجهان برفتند واز کربت جورش راه غربت کرفتند خلقدن مراد
سلطنتی الندهء اولانه قومدر مکاید مساجد وزنی اوزره جمع مکیده در جمع کید دینیلر
الم ایلر ظلم اضافتی بیانیه در دو حرف صله جهان عالم برفتند بونده طاغلدیلر دیکدر
کربت کافک ضمیله لغتده غم وغصه دیکدر اما بونده شدت معناسنه در جوره اضافت
لامیه در شین ضمیری یکی را از ملوک عجمه راجعدر راه غربت لامیه محصول ترکیب حکمی
وامری النده اولانه خلق ظالمینک مکر وحیله لرندن عالمه طاغلوب کیتدیلر داخی
جور وجفاسی شدت والمندن ترک اوطانی ایدوب غربت یولین طوتدیلر یعنی دیار
غربت اختیار ایلمشلر ایدی چون رعیت کم شد ارتفاع ولایت نقصان پذیرفت
وخزینه تهی ماند ودشمنان از هر طرف زور اوردند چه ادات تعلیل کم کافک فتحیله

فنجیله اکسک معناسنه در وکاف عجمک ضمیله و بو معنادن کم المشدر ارتفاع
افتعال بابندن مصدردر محصول معنابنه ولایته اضافت لامیه در مراد مملکتدر
نقصان نوننک ضمیله مصدردر عقران وزنی اوزره پذیرفت بانجمک فتحیله فعل
ماضی مفرد غایب قبول ایلدی دیمکدر تهی تانک فتحی وکسریله و هانک کسریله خالی
معناسنه در یعنی بوش ماند فعل ماضی مفرد غایب قالدی دیمکدر محصول ترکیب جمع بکه
رعیت اکسیلدر محصول مملکت نقصان قبول ایلدی خزینه دائمی بوش قالدی
دشمنلر هر جانبدن زور کتوردیلر یعنی هر جانبدن غلبه و هجوم کوستردیلر زیرا
محصول رعایادن و تجاردن حاصل اولور بونلر ایسه ظلمدن عجزی مملکتده قرار ایلدیلر ایدکه
پس محصولی کیمدن الصون قطعه هر که فریادرسی روز مصیبت خواهد کو در
ایام سلامت بجوانمردی کوش فریادرس وصف ترکیبیدر رسیدن دن برکیمسه نکه
مددینه ایره شیجیه دیرلر و یا حرف تنکیر و یا حرف وحدت روز مصیبت اضافت فی
معناسنه در خواهد فعل مضارع مفرد غایب فاعلی هر که در که به راجع بخشنده ضمیر و مفعولی
فریادرس ظرف زمانی روز مصیبت در کو خطاب عام در حرف تاکید ایام سلامت اضافت
فی معناسنه در با حرف صله جوانمردی سخی معناسنه وصف ترکیبیدر و یا حرف مصدر کوش
فعل امر مفرد مخاطب در سعی ایله یعنی وورش دیمکدر محصول بیت هر کیمسه که مصیبت
کوننده یعنی باشینه بر ایش دوشوب بر حاله اوغرادیغنده فریادینه ایریشیجی کیمسه
ایسترسه اول کسه دی ذوق و صفا و سلامت و رفاهیت ایامنده سخا و کرم و معاونت
و خلقله حسن معامله یه سعی و کوشش ایله یعنی وقت ضرورتده یارو یاور و معین
دیلین کیمسه به سزادر فراغت و حضور زماننده هر کسه عزت و حرمت اوزره اول
تاکیم سکا احتیاج وقتنده هر کس فریادرس و مغیث اوله فریادرسی یاسنی حرف
مصدر و یا بن طن ایلمشدر جوانمرد جل شتاب معناسنده کلور و یای تنکیر دینلر سهو ایلمشلر

بنده حلقه بکوشش از نتوازی برود • لطف کن لطف که بیکانه شود حلقه بکوش
بنده حلقه بکوش اضافتی بیانیه در زیرا حلقه بکوش وصف ترکیبیدر قولاغی حلقه لو دیمکدر
معلوم اوله که رسوم اعجامدندر زر خریده عبیدینک قولاغینه حلقه کچورمک تا کیم
لرونه ممتاز اوله یعنی بکوشش اوغلانلرندن که ره مدده اکادر اوغلانی دیرلر فرق اوله
دیوار اکر ونه مخففدر ادات شرط ننوازی فعل نفی استقبال مفرد مخاطب نوازیدندن
نونک فتحه و ضمه جائزدر اوخشامازسک دیمکدر برود فعل مستقبل مفرد غائبدر
رویدن دن کیدر دیمکدر نوازی لی نواختن دن و رود ی رفتن دن ونه الشفاق ایلین
بیلمزامیش لطف کن فعلینک مقدم مفعولیدر و تکرار تاکید لفظی قبیلندندر و کن
لطف خانیدن صکره برکن مقدردر وکن فعل امر مفرد مخاطبدر کنیدندن ایله دیمکدر
که حرف تعلیل بیکانه با و حرفینک کسری و کاف عجمیله یا و معناسنه در یعنی آشنا
اولمایان کیمسه شود فعل مضارع در یعنی فعل مفرد غایب شویدندن اوله دیمکدر
اسمی بخشنده بیکانه یه راجع ضمیر و خبری حلقه بکوش و بیکانه مبتدا و ما بعدی
خبری محصول بیت حلقه بکوش قولاغی حلقه لو یعنی عبید مملوکیکی اکر اوخشامز
ایسک یعنی رعایت ایلمیوب جفا ایدرسک قپودن کیدر یعنی قچار و فرار ایدر حاصلی
جور و تحمل ایده میوب سنی ترک ایدوب کیدر پس ایمدی لطف ایله یعنی تعظیم
و تبجیل ایله که بیکانه حلقه بکوشک اوله حاصلی ایلک اوزره اول که هر کسکا بنده
اوله حضرت شیخ بیتده محتمل الضدین صنعتنی رعایت ایلمشدر تامل قدر روزی
در مجلس او کتاب شاهنامه همی خواندند و زوال مملکت ضحاک و عهد فریدون
روزی یا حرف وحدت او ضمیری پادشاه مذکوره راجعدر بونده کتاب شاهنامه
دن مراد ظاهرا فردوسی شاهنامه سی اوله زیرا ابو القسم ایله مشهور اولدر انکه
الحیله اثنا فتله ذکرا ایلمدی همی خواندند او قورلر دی دیمکدر حکایت طریقیله در حرف

ظرف زوال مصدردر ذهاب وزنی اوزره زال یزول دن یعنی نصر بابینک اجوف
واویسندن مملکته اضافت مصدرک فاعلینه در وضحاکه اضافت لامیه در ضحاک
وفریدون قصه لری سابقده مفصل بیان اولندی محصول ترکیب بو کون مذکور
پادشاهک مجلسنده شاهنامه کتابی اوقودردی ضحاکک مملکتی زوالی حقنده
یعنی اول کیمی قهار وقوتلو پادشاهک مملکت وسلطنته زوال نیجه کلدی وفریدون
برتیم بیکس شاهزاده ایکن نه وجهله پادشاه اولدی دیو شاهنامه نک بو راسی
اوقوتدردی وزیر ملک را پرسید که فریدون گنج وملک وحشم نداشت بروپادشاهی
چه کونه مقرر شد حشم حانک وشینک فتحه لریله خدام معناسنه در اما نووی شرح
مسلم حدیثنده بیورر وهو مراد ورحشم الرجل من تعصب له وخدمه من یخدمه
وتعصب له یعنی کشینک حشمی اول کمسه در که کشییه تعصب ایلیه واول تعصب
ایلیه اول کشییه خدمت ایلیه وکیشییه تعصب ایلیه پس بونده فریدونه ضحاکک
حشمیدر که ضحاکه تعصب ایلدی وفریدونه خدمت ایلدی ضحاکه خدمت ایلین
وضحاکه تعصب ایلدی زیرا ضحاکک اوموزینده بیتن ایکی ییلانه بینی سینی
ییدرمک ایچون کونده ایکی کیمسه هلاک ایدردی اول جهتدن هر کس خوف
ایدوب مملکتندن فرار ایدردی وفریدون بن آتبین قوللوغینه صیغینوردی که
وضحاکه عدو اولوردی بو جهتدن یانینه جم غفیر جمع اولدی وجمیعا ضحاکه دشمن
اولدیلر پس برکون علی الغفلة یلغار ایدوب باصوب باشینی کسدیلر وفریدونی
تختینه کچوب پادشاه اولدی مذکور تواریخده یازیلانک مجملیدر تفصیلین
مراد ایدنلر حمدی مستوفی تاریخینه وشاهنامه فردوسییه مراجعت ایلسون
محصل کلام وزیری پادشاه ظالمه سؤال ایلدی که فریدون برتیم وبیکس شاهزاده
ایدی خزینه وملک وحشم وخدامی یوق ایدی اوزرینه پادشاهلق نیجه مقرر اولدی

کیمی

کیمی صاحب عظمت وقدرت پادشاه نه وجهله ظفر بولدی گفت انجنان که شنیده ای
خلق بر وی تعصب گرد آمدند وتقویت کردند پادشاهی یافت خلق یاحرف وحدت
بر بلوک خلق دیمکدر بر حرف استعلا او ضمیره فریدونه راجعدر باحرف مصاحبت تعصب
معروف گرد آمدند کاف عجمیک کسریله جمع اولدیلر دیمکدر تقویت تفعیل بابینک
ناقص واویسندن مصدردر قوت ویرمک معناسنه پادشاهی یاحرف مصدر محصول
ترکیب پادشاه دیدی انجلین که کتابدن بو مجلسده اشتدک وبابوندن غیری
بر قاچ اشیتدک دیمکدر بر بلوک خلق انک اوزرینه تعصب طریقیله جمع اولدیلر وتقویت
ایلدیلر پس پادشاهلق بولدی حاصلی بو وجهله پادشاه اولدی پادشاهک انجنان که
شنیدی عبارتندن مفهوم اولان اولدر که وزیرک سؤالی تجاهل طریقیله اوله
تامل ندروزیر گفت چون گرد آمدن خلق موجب پادشاهیست تو خلق را چرا
پریشان میکنی مگر سر پادشاهی نداری چون ادات تعلیل گرد آمدن کافک
سکونیله جمع اولمق معناسنه در خلقه اضافت لامیه در موجب پادشاهی اسم
فاعلک مفعولینه اضافتیدر ویاحرف مصدر خلق را را ادات مفعول خلق
میکنینک مفعول اولی وپریشان مفعول ثانیسی ومیکنی فعل مضارع مفرد مخاطب
در مگر بونده کانه معناسنه در سر سودا وهوس وآرزو معناسنه اسمدر مگر
باشک بو قدر دیمین باشدن خطا المیس نداری فعل نفی مستقبل مفرد مخاطب
طوتمازسک یعنی سنک بو قدر دیمکو محصول ترکیب پادشاهه وزیر دیدی چونکه
خلقک جمع اولماسی پادشاهلغه وسلطنته سببدر سن خلقی نیچون پریشان
ایدرسک مگر پادشاهلق سوداک یوقمیدر یعنی اگر سنده سلطنت هوسی اولسه
ظلم وجوریله خلقی اورکودوب مملکتکدن قاچرمزدک بیت همان به که لشکر بجان
پروری که سلطان بلشکر کند سروری پروری فعل مضارع مفرد مخاطب

لک مفعول صریحی وبجان غیر صریحی که حرف تعلیل سلطان مبتدا و مابعدی
خبری سروری یا حرف مصدر محصول بیت اهم اول بکدر که لشکری جانیله بسله مک
یعنی کمال رعایتله تربیه ایلمیه سک زیرا پادشاه لشکر ایله سرور لک و پادشاهلق
ایلر پس چونکه بقاء سلطنت اجتماع عسکر و اتفاق رعایا ایله در انلری جان و کوکلدن
رعایت اوزره طوتب ممکن اولدوغی دکلو حرمت و عزت ایلمک کرک کفت موجب
کرد آمدن سپاه و رعیت چیست پادشاه وزیره دیدی که سپاه و رعیتک جمعیتنه
سبب ندر کفت پادشاه را عدل باید تا بر وکرد آیند و رحمت تا در سایه دولتش
ایمن نشینند و ترا این هردو نیست محصول ترکیب وزیر دیدی که پادشاهه عدل کرم
کرک تاکم اوزرینه عسکر و رعیت جمع اوله لر و رحمت و شفقت کرک تاکم سایه دولتنده
امین و آسوده اولوب بی غم و غصه مملکتده قرار ایدوب حضور ایده لر سنده و الحاصل خلقک
مذکورک ایکیسی دخی یوقدر پس او سنکده سلطنت نیجه قرار ایدر حاصلی سنک جورک
برحقه وارمشدر که سلطنت الدن کیتمکه قریب اولمشدر مثنوی نکند جور پیشه سلطانی
که نیاید ز کرک چوپانی نکند فعل نفی مستقبل مفرد غایب جور پیشه وصف ترکیبی اسم
نکند در جور پیشه جوری صنعتلو معناسنه لازمیسی ظالم در سلطانی یا حرف مصدر و یا سلطانی
خبر نکنددر که حرف تعلیل نیاید فعل نفی مستقبل کلمه دیکر کرک ایکی کاف عجمیله قورد دیکدر
چوپانی جیم و با عجمیله ترکیده جیم عجمی و با عربیله چوبان دیدکلری در که راعی دیرلر اوزبا حرف
مصدر چوبانلق دیمکدر محصول بیت جور پیشه اولان کیمسه پادشاهلق ایلمز یعنی
ظالم پادشاهلق ایده مز زیرا قوردن چوبانلق کلمز حاصلی ظالم کیمسه نک
پادشاهلغی قوردک چوبانلغی کبیدر زیرا قوردک قویون بر تمامه اختیاری یوقدر
کلاکک ظالمک رعیتی اینجتمه ده اختیاری یوقدر بعض شراح نکند جوری نشود
ایکی اسم و پیشه سلطانی اضافتله ایکی خبر و سلطانیک یاسینی حرف وحدت

طونت

ملک

طوتب تصویر معناده یعنی جور پیشه سلطانی نشود دیمش صکره کذا صحت
وفیه تکلف استعمال کند فی معنا شود مجازا دیمش صکره دیمش که او مولویکه
نکند جور را پیشه سلطانی یا حرف وحدت الحق اعتبار ایله معناسینی پادشاه ایله
بر پادشاه جوری پیشه ایلمز دیمش صکره وجوز ان یقال دیبوب اعراب ایدوب
دیر که جور پیشه وصف ترکیبیدر نکندک فاعلی و سلطانی یا مصدریه ایله مفعولی
و معناسینی سلطنت ایده مز اول کیمسه که صنعتی جور اوله دیمش بونک کبی
ترکیبی صواب ایراد ایلمک ایدی لیکن اختلاف طبایع و تفاوت اذهان
و مراتب اذعانی بیان ایلمک ایچون ذکر اولندی پادشاهی که طرح ظلم افکند
پای دیوار خویش بکند پادشاهی یا حرف وحدت که حرف رابط صفت
طرح بونده قانون و اساس معناسنه در پس ظلمه اضافت بیانیه اولور
افکند فعل ماضی مفرد غایب فاعلی مذکور پادشاهدر و طرح ظلم مقدم
مفعولی پای بونده اساس معناسنه در که ترکیجه تمل دیرلر دیوار اضافت
لامیه در و ملکیه اضافت بیانیه و خویشه لامیه بکند با تاکید ایله فعل ماضی مفرد
غایبدر قازدی و قوپاردی یعنی قلع و قمع ایلدی حاصلی بیقدی و خراب ایلدی دیمکدر
پادشاه مبتدا و بکند خبری و پای بکندک مقدم مفعولی محصول بیت بر پادشاه که
ظلم رسم و قانونین خلق عالمه صاله یعنی مملکتی خلقینه ظلمی عادت ایلیکند و
مملکتی و پاسلطنتی دیوارینک اساس و تملیتنی خراب ایلدی زیرا ظلم ایله
سلطنت ثابت و قائم اولماز بعض شراح طرح عوارض و صالغون معناسنه
و اضافت بیانیه در دیمش و بعضیسی تعرض ایدوب بیانیه اولمق لازم دکلدر
دیوب معناسینی ظلمی خلق عالمه طرح ایلمیه دیمش بونده اول طرح رسم و اساس
دیمشدر پس بو ایکی کلامی بیننده تعارض واقع اولدی زیرا ظلمی خلق عالمه طرح ایلمه

مصدر معناسنه در پس مصدرک مفعولنه اضافتی قبیلندندر اولور مصراع
اول ملک معناسینی پادشاه که ظلم تملیتی برافقدی یعنی ظلمه بنیاد ایلدی دیبن الو
بنیاد ایده ممش ومصراع ثانینک معناسینی حقیقتده اول پادشاه کننده سلطنتی
دیوارینک اباغینی قزدی دیدوکیده بی بنیاد در ملک راپند وزیر ناصح موافق
طبع شنا مدبند فرموده بزندان فرستاد یعنی وزیر ناصحک نصح وپندی پادشاه
ظالمک طبیعتنه موافق ومطابق کلمدی زیرا ظلم وجور اوزره مخلوق ایدی پس
وزیرک کلامی رای باطلینه موافق کلمدوکندن بیحضور اولدی و یاخود وزیر بویله سخت
ودرشت سویلدوکندن بیحضور اوله زیرا اکابرک کوکلی نازک اولغندر پس وزیره
قید وبند بیوردی وانی زندانه کوندردی یعنی حبس ایلدی تا بسی بر نیامد که بنی عم
بمنازعت برخاستند وبمقاومت لشکر اراستند وملک پدر خواستند یعنی چوق
بر نیامد بونده چوق کچمدی یعنی چوق زمان مرور ایلمدی که حرف بیانیه بنی اعمامنده بنلین
ایدر اوغوللاری دیمکدر نون اضافت سبیله دوشدی بنینک عمه ونمک سلطانه اضافتی
لامیله در بمنازعت با حرف صله و یا حرف مصاحبت برخاستنده متعلق منازعت
مفاعل بابندندر مصدر در برخاستند بر حرف تاکید وخاستند فعل ماضی جمع غائب
قالقدیلر بمقاومت با حرف صله اراستنده متعلق مقاومت ده مصدر در مقابله معناسنه
معناسنه ارا استندک مفعول غیر صریحی ولشکر صریحی ارا استند فعل ماضی جمع غائبدر
بزه دیلر یعنی حاضر ومهیا ایلدیلر ملک پدر را میخواستند که مقدم مفعولیدر
ایسندیلر و دیلدیلر دیمکدر محصول ترکیب وزیر حبس ایندی صکره چوق زمان کچمدی که
پادشاه جابرک عمی اوغللری منازعته ونزاعه قالقدیلر و پادشاه جابره مقاتله
ومقابله سی ایچون لشکر حاضرلادیلر یعنی مهیا ایلدیلر واندنصکره بابالرینک مملکتینی طلب
ایلدیلر قومی که از دست تطاول او بجان امده بودند وپریشان شده بر ایشان کرد امدند

وتقویت

وتقویت کردند تا ملک از تصرفش بدر رفت قومی یا حرف وحدت که حرف رابطه
صفت دست تطاول بیانیه بجان امده جاندن بیزار اولمشلر ایشاندن مراد
بنی عمدر تقویت مصدر در تفعیل بابندندر قوت ویرمک معناسنه تا حرف
تعلیل محصول ترکیب بر قوم که پادشاه جابرک ظلم وتعدیسی الندن جاندن بیزار
اولوب ترک دیار ایدوب غربت اختیار ایلمشلر ایدی وهر طرفه طاغیلمشلر
ایدی بنی عم اوزرینه جمع اولدیلر واکا نصرت وقوت ویردیلر حاصلی اکا معین وظهیر
اولدیلر تا ملک وسلطنت تصرفندن چیقدی یعنی مملکتی النده الدیلر وبر آنان مقرر
کشت وحتی زاده لر اوزره مقرر اولدی قطعه پادشاهی کو روا دارد ستم بر
زیر دست دوستدارش روز سختی دشمن زور اور است کو اصلنده که
او ایدی که حرف رابطه صفت واو ضمیر غائب پادشاهه راجع روا داشتن فتحیله
جایز معناسنه در ستم سینک کسریله ظلم دیمکدر زیر دست وصف ترکیبیدر
کیشینک الی التنده اولانه دیرلر رعایا وخدام کبی دوستدار ده وصف ترکیبیدر محبت
معناسنه شین ضمیر اضافتی اسم فاعلک مفعولینه اضافتی قبیلندندر روز سختی
اضافتی فی معناسنه در و یا حرف مصدر شدت کوننده دیمکدر دشمن زور
اور ترکیب توصیفی و زور اور وصف کبی آوریدندن زور کتوریجی یعنی قوی وغالب
دیمکدر محصول بیت بر پادشاه که الی التنده اولانلره ظلمی جایز طوته یعنی جایز کوره انک
محبی شدت واضطراب کوننده قوی وغالب دشمنیدر یعنی انک دوستی شدت
وضرورت حالتنده محکم وشدید خصمی وعدوی بیدر حاصلی هوادار ومحبلری دشمنی اولور
با رعیت صلح کن وز جنگ خصم ایمن نشین زانکه شاهنشاه عادل را رعیت
لشکرست با حرف مصاحبت جنک خصم اضافتی مصدرک فاعلینه و یا مفعولنه
ایمن کسر همزه ایله بی پروا وامین معناسنه مستعملدر زان ادات تعلیلدر

لاجل معناسنه که حرف بیان شاهنشاه عادل بیانیه رعیت مبتدا
ولشکر خبری محصول بیت رعیتله صلح ایله یعنی رعیتنی ارضا وخشنود ایله
وخصمک جنکی ذکلندن فارغ وبی پروا اولور زیرا عادل پادشاهک رعیتی
لشکردر یعنی محلی ووشونجه رعیت لشکرلک ایدر حاصلی عدالتی سببیله لازم
کلدکده پادشاه اوستنه دولوب لشکره ناصر ویاور اولورلر دشمنه جواب
ویروب پادشاهی محاربه قیدندن ازاد ایدر حکایت پادشاهی با غلام عجمی در
کشتی نشسته بود غلام دیکر دریا ندیده بود ومحنت کشتی نیازموده کریه وزاری
آغاز کرد ولرزه براندامش افتاد چندانکه ملاطفت کردند آرام نمی‌گرفت
با حرف مصاحبت غلام قول عجمی یه اضافت بیانیه در دیل بیلمینه عجمی دیرلر
ویا حرف نسبت حرف وحدت طوتالم اضافت ایلمدیلر کشتی کاف عربک فتحی ویا
اصلیه ایله لمبه سفینه معناسنه قیاس عجمی ده وکشتیده بالرینده سکره بر پاد
وحدت ایراد ایلمک ایدی اما بو مقامده بریا ذکریله مشهوردر غلام مبتدا ودیکر دانی
دیکردر یا مفعول ندیده بود جمله خبر مبتدا ومحنت دریا یه معطوف کشتیه اضافتی
لامیه در نیازموده فعل نفی استقبال صنامامش یعنی تجربه ایلممش کریه آسیم
مصدردر اغلامه معناسنه زاری یا اصلیه ایله اسم مصدردر اینکلدی معناسنه
مصدردر یعنی اصابت ایلممش آغاز کرد باشلادی دیکدر لرزه لامک فتحیله اسم
دیترمه معناسنه عربجه رعشه دیرلر اندامش بونده اعضا مراد ودر ملاطفت ملایمت
معناسنه در آرام بونده قرار معناسنه در محصول ترکیب بر پادشاه عجمی قول ایله یعنی
دیل سویلمز کوله ایله کمیه کیروب اوتورمش ایدی غلام بوندن غیری دریا کورممش
ایدی وکشتینک بلا ومحنتنی صنامامش ایدی یعنی بوندن اول کمیه کیرممش ایده
پس اغلامغه واینکلمکه باشلادی یعنی فریاد وفغانه باشلادی واندامینه لرزه

ورعشه دوشدی یا بوغولمق خوفندن ویا وکیمه طوتمقدن اولقدر بوکه
ملاطفت وملایمت ایلدیلر قرار وارام طوتمادی حاصلی دریده سفینه
وفریاد وفغانینی کسمدی یا وحدت ایله اولسه بر پادشاه بر عجمی قول ایله
بر کشتیده اوتورمش ایدی یعنی دریا سفری ایچون بر کشتیه کیرمش ایدی
دیمک اولوردی بر پادشاه احوال بیلمز بر عجمی غلام ایله که کندونک محبوبی
ایدی دیبوب حاشیه کتابنده غلام عرب وعجمده محبوب معناسینده استعمال
زیاده شایعدر ومحلده اکا قرینه دردیمین عندیات سویلمده عجب ماهردر پادشاه
خاطری مربوط اولان بر دیل بیلمز عجمی غلام خدمتکار ایله کمیه کیرمش ایدی
دیمه وانرنجه کینمیش زیرا ازکیدن ربطه خاطر فهم اولنماز ملکک راحتنی
ازو منغص شد ادات تخصیص عیش عیشک منجله ودیرلکه حیات معناسنه
منغص اسم مفعولدر تفعیل بابندن صاد مهمله ایله مکدر دیکدر حاصلی غلام
بو ایله اولدوغندن پادشاهک عیش وصفاسی اندن مکدر اولدی یعنی زیاده
متالم اولدی چاره ندانستند اهل کشتی بو غلامک اضطرابینی و پادشاهک
المکدرینی دفع ایلمکه چاره بیلمدیلر حاصلی غلامک بی قرارلیغینی دفع ایده مدیلر
کر پادشاهک المکدری مندفع اولا چاره ده بر همزه یا زوب وحدت ایچیندر
طوتالم [illegible] حکیمی دران کشتی بود گفت اکر فرمایی من اورا خاموش
کنم پادشاه گفت غایت لطف باشد حکیمی یا حرف وحدت مراد یا اهل حکمت
اوله ویا عاقل ودانا بر کیمسه غایت لطف لامیه در کمال لطف دیکدر حاصلی کشتیده
بیله بر حکیم وارایدی پادشاهه دیدی اکر بیورر سک بن انی خاموش ایده یم یعنی
کریه وزاریسنی واضطراب وبی قرارلیغنی دفع ایده یم پادشاه دیدی که غایتله
لطفدر حکیم فرمود تا غلام را بدریا انداختند باری چند غوطه خورد مویش بکرفتند

بسوی کشتی اوردند بهر دو دست در دنبال کشتی آویخت چون برآمد بگوشه
بنشست و قرار یافت یا حرف تعلیلیدر غلام را را ادات مفعول انداختند ک
مفعول صریحی و با حرف صله باری یا حرف وحدت چند نیچه دیمکدر غوطه غمناک
فتحیله صویه طالمق معناسنه در خورد بونده ایچدی معناسنه در غوطه یه اسنادی
مجازیدر زیرا ایچدوکی دکز صوییدر یعنی هر غوطه ایلدکجه بوغازینه دکز صوی کیدر
اول اعتبار ایله غوطه ایچدی دیر حاصلی سببیه اسناد مجاز مرسل قیلنلندر موی
بگرفتند اوغلانک صاچینی طوتدیلر بهر دو دست ایکی الیله بیله دیمکدر و بونده
صله در با معناسنه و شبال بونده کمی دومندیر بعض نسخه ده دنبال یرینه بیگانه
دو شمشی عمّان وزنی اوزره دومن معناسنه بعض شراح جمع ساکن ویمش ظاهر
کمیده ساکن اولنلر مراد در اگر بو یلیله ایسه خطاء فاحش ایلمش تامّل ثمّ در آویخت
بونک کبی یرلرده یاپشدی دیمکدر آویخت فعل ماضی مجهولدر دیمش ابن سید علی
افترا ایدوب فعل ماضی معلوم ویدی دیمش و بو وجهیله تعرّض ایلمش لکن الکیسه
بیله اصابت ایلمش زیرا آویخت بونده یاپشدی معناسنه در اصیلدی معناسنه
فتأمّل برآمد چیقدی یعنی کمی اوزرینه بگوشه با حرف ظرفیه و گوشه بوجق ویا حرف
وحدت وهمزه حرف توسل محصول ترکیب حکیم بیوردی تاکیم غلامی دریایه اتدیلر
برنیچه غوطه ایچدی یعنی برنیچه کره دریایه طالدی وچیقدی پس صاچین طوتدیلر گمی
جانبنه یعنی یانینه کتوردیلر ایکی الیله بیله دومنه یاپشدی چونکه گمینک استنه
چیقدی برکوشه ده اوتوردی وسکون و قرار بولدی حاصلی اولکی گریه وزاریسی
وفریاد وفغانی مندفع اولدی ملک را پسندیده آمد گفت درین چه حکمتست یعنی
پادشاهه حکیمک وضع عاقلانه سی وتدبیر حکیمانه سی مقبول کلدی وحکیمه سؤال
ایلدی که بو تدبیرکده حکمت ندر دیو گفت اول محنت غرق شدن نچشیده بود قدر

سلامتی نمی دانست همچنین قدر عافیت کسی داند که بمصیبت گرفتار آید
قدر سلامت لامیه در و یا حرف تنکیر بعض نسخه ده سلامت کشتی واقعدر
همچنین کذلک دیمکدر یعنی غلام عجمی گیبی قدر عافیت لامیه بونده عافیتدن
مراد در کسی یا حرف وحدت که حرف رابط صفت با حرف صله مصیبت اسم
فاعل مفرد مؤنث حادثه در افعال بابندن اما بونک کبی یرلرده روزگاردن
ایرشن محنت و بلایه دیرلر بعض نسخه لرده بمصیبتی یاء وحدت ایله واقعدر محصول
ترکیب حکیم ویدی اول بو عجمی غرق اولمق محنتینی طاتمامش ایدی پس صحت قدرینی
بلمز ایدی تا شیمدی که غرق اولمق لذتینی طاتدی و اولومدن خلاص بولدی گیدوب
وعافیتله اوتورماغی عظیم نعمت بیلدی کنه بونجلاین سلامت وعافیت
قدرینی برکیمسه بیلور که بر مصیبته گرفتار اولمش اوله بعض شراح همچنین
عبارتینی ما بعدیله شیخه تخصیص ایدلر قصه دن حصه اعتبار دیله لیکن تتمه قول
حکیم اولمق انسبدر همچنین قدر عافیت کسی داند قولینه ای من یعرف قدر العافیة
دیبو تفسیر ایلین تفسیر ایلمش قطعه ای سیر ترا نان جوین خوش ننماید
معشوق منست آنکه بنزدیک تو زشتست ای حرف ندا منادی محذوفدر
تقدیری ای شخص سیر دیمکدر سیر سینک کسری و یاء مجهوله ایله طوق دیمکدر گرگ
عربچه شبعان دیرلر عجم لغتنده واو و یاء معروفه ومجهوله اعتبار اولنور معروف
واو ساکنک ماقبلنده اولان ضمّه لی و یاء ساکنک ماقبلنده اولان کسره لی
تمام اشباع ایلمیه سک ومجهول اولدر که تمام اشباع ایلمیه سک ترا سکا دیمکدر
نان جوین بیانیه در جو جیمک فتحیله اربه در که عربچه شعیر دیرلر شینک فتحی و عینک
کسریله و یا حرف نسبت و نون حرف تاکید اربه اتمکی دیمکدر ننماید فعل نفی مستقبل
نمایندن گورنمز دیمکدر معشوق منست اضافه لامیه در آن که تقدیری آن

کسی که در نشته که مکرر بیان اولندی زشت زانک کسریله چرکین
ودیکر قبیح معناسنه محصول بیت ای شول کیمسه که طوقسوک یعنی
بنم کیبی آج دکولسک سکا اریه آتمکی خوش کورنمز یعنی طوقلوغکدن
اریه آتمکنی بکنمزسک لیکن بنم معشوق ومحبوبمدر اول کیمسه که سنک
قتکده چرکین در یعنی سکا خوش کلمین بکا خوش کلور حاصلی سکا اریه
آتمکی طوقلوغکدن مقبول دکولدر اما بن که آچ محتاجم بنم مسلمدر حوران
بهشتی را دوزخ بود اعراف ه از دوزخیان پرس که اعراف بهشت است
حوران حور جمعی که ضمیله احورک وحوراء نک جمعیدر حمر احمرک وحمراء نک
جمعی اولدوغی کیبی اما عجم مفرد مقامنده استعمال ایدوب اوات جمع ادخال ایدوب
حوران دیدیلر بهشتی یا اضافت بیانیه در یا حرف نسبیدر ورا اوات صله دوزخ
دالک ضمی وزانک فتحیله طامودر یعنی جهنم اعراف جنت ایله جهنم اراسنده
بر دیوارک اسمیدر دوزخیان دوزخی نک جمعیدر اهل دوزخ معناسنه پرس
فعل امر مفرد مخاطب سؤال ایله دیمکدر که حرف بیان اعراف بهشت است مبتدا
وخبر محصول بیت جنت حوریلرینه اعراف که جنت ایله جهنم بیننده در دوزخ در یعنی
اهل جنته نسبت اعراف دوزخدر اما اهل دوزخه سؤال ایله که اعراف جنتدر حاصلی
احوال عالم جمیعا امور اضافیه در مثلا آدم وار در که ناوقاتینی بکنمیوب سیلیه چین
وکر جبین اسی البته اما آدم وار در که کاواتی یانشده فقرز اشیدر لباسد سائر
بولکان بشنده بیت فرقست میان آن یارش ودیده ه باران که دو چشم انتظارش
برود فرقست مقدم خبر میان موخر مبتدا آن مضاف الیه ودر لامیه ایله که حرف ربط
صفت یارش ضمیر راجعدر حرف ظرفیه در بان معناسنه در یعنی عند معناسنه
اولمق احتمالی وار در یا فرقه متعلقدر آن که اصلنده آن کس که در چشم انتظار بیانیه شین

ضمه

ضمه آنک مشار الیهی اولان کسه راجعدر بر حرف استعلا در قیو در باب معناسنه
محصول بیت فرق وتفاوت شاول کیمسه نک ارا سنده که یار و دلداری یانینده یکه
سنه سینده اوله اول کیمسه ایله که ایکی چشم انتظاری قپوده در که جانان کلور می کلمزمی
یعنی عین وصالده در بو دوزخ هجران وحرمانده در حکایت هرمز تاجدار را کفتند
وزیران پدر را چه خطا دیدی که بند فرمودی ه هرمز ها نک ومیمک ضمه لریله ورانک
سکونیله نوشروان عادلک اوغلیدر تاجدار دیدوکی آنک ایچوندر که مرتبع التدن
تاجی اول اول کیدی نته که خلفاء عباسیه ده منتصر بالله اول کیدی واندن اول لبسیه
کیدرلردی محصول ترکیب هرمز تاجداره سؤال ایلدیلر که بابک وزرا سینک نه خطاسینی
کوردوک که حبس بیوردک ملکه کیم تخت سلطنته جلوس ایدنجه باباسی وزیرلرینی حبس
ایلمش ایمش کفت خطایی معلوم نکردم ولکن دیدم که مهابت من در دل
بی کرانست وبر عهد من اعتماد کلی ندارند خطایی یا حرف وحدت ویا تنکیر مهابت میمک
فتحیله بونده خوف معناسنه در کران کاف عربیک فتحیله حد وغایت ودیکر عهد لفظ
مشترکدر پیمان وزمان بیننده محصول ترکیب هرمز جواب ویروب ویدیکه بونلردن
بر خطا معلوم ایلمدم اما کوردم که بنم خوفم کوکللرینده بی حد وبی غایتدر وبنم پیمانمه
کلی اعتقادلری یوقدر ترسیدم که از بیم کزند خویش قصد هلاک من کنند پس قول
حکمارا کار بستم که کفته اند که حرف بیان بیم قورقو در خوف معناسنه کزند کاف عجمک
ضمیله ضرر معناسنه در اضافتلر لامیه لردر قصد هلاک مصدرک مفعولینه اضافتیدر
ومنه لامیه در حکمارا را حرف تخصیص محصول ترکیب هرمز ویردیکه بونلر بوبلا اولدقلرندن
قورقارم که کندولرینک ضررلری خوفندن بنم هلا کیمه قصد ایلیه پس حکمانک
قولینی ایش باغلادم یعنی قوللریله عمل ایلدم که دیمشلر در قطعه از آن
کز تو ترسد بترس ای حکیم ه وکر با چو او صد بر آیی بجنک ه از آن یعنی

ازان کس وبکدر کزکه حرف رابط صفت ترسد تانک وسینک فتحه لریله
ورانک سکونیله فعل مضارع مفرد غایبدر فاعلی تحتنده انک مشارٌ الیهی اولان
کسه راجعدر بترس یا حرف تاکید بترس تانک فتحیله فعل امر مفرد مخاطب
وکر واکردن مخففدر با حرف مصاحبت چو ادات تشبیه او ضمیری انک مشار الیهی
اولان کسه راجعدر سعد یوزدر چو او جبار رتبه قیددر بعضیلر احتمال بعید ایله برای فعلنه
قید طوتمشلر بر حرف تاکید آری فعل مضارع مفرد مخاطب برای بو معنیه جیقرمسک
معناسنه در بچنک با حرف صله و با حرف ظرف محصول بیت اول کیمسه دنکه اکر اول
سندن قورقار یعنی سندن خوف وخشیت ایدر کیمسه دن قورق واکر یوز
انک کبی ایله جنکده جیقشیرسک یعنی یوز انک کبی ایله جنک ایلمکه قادر السک
حاصلی مسواشده یوز انک کبی کیمسه یه غالب ایسکده سندن خوف ایدنی
خوف ایله زیرا جایزدرکه زور وقتیله سکا ظفر بولمیوب حیله ومکر ایله ظفر بوله مصراع
اولک معناسیدی اکر یوز انجلین ایله جنکده یوز قادر وکلورسک وبینی توفا
وکلهٔ مسّ وقرشا یوز انجلین کیمسه ایله جنکده غالب اولورسکده ودینی ازنججه
کیتمس ه نبینی که چون کربه عاجز شود ه برارد بچنکال چشم پلنک نبینی روسیعی
فعل نفی استقبال مفرد مخاطب استفهام انکاری مستفیمی بینیدندن مشتق کورمز روکافی
میسک دیمکدر که حرف بیاندر چون حرف تعلیل کربه چنک که هر بچه پیره وسنور
دیرلر یعنی کدی مبتدا شود فعل مضارع مفرد غایب اسمی تحتنده کربه یه راجع ضمیر
وعاجز خبری وجملهٔ فعلیه خبر مبتدادر برارد فعل مضارع مفرد غایب فاعلی
ینه کربه یه راجع تحتنده ضمیر چیقارر دیمکدر با حرف مصاحبت چنکال جیم عجمیله
فتحیله پنجه جیو انک قاپیغی یعنی پنجه سی چشم پلنک لامیه در و برارد که
مفعول صریحی و بچنکال غیر صریحی وجملهٔ فعلیه جواب تعلیلدر محصول بیت

کورمزمیسک چون که کربه عاجز اوله وخلاص اولماغه مجال بولمایه چشم
پلنکی پنجه سیله اخراج ایدر حاصلی جان قورتارمیه جاغنی بیلنجه پلنک هر
نقدر که کندویه غالب ایسه ده یوزینه وصوره تینه یاپیشور ه ازان مار بر
پای راعی زند ه که ترسد سرش را بکوبد بسنک ه ازان ادات تعلیل لاجل
معناسنه مار ییلان بر لونده حرف صله در پای راعی لامیه در راعی فتح یا ایله
اسم فاعلدر یعنی رعی یرعی دن ناقص یاییسندن تند لغتده اوزر دیمکدر اما
برنده مراد لدغدر یعنی صوقمق که حرف بیان ازان در سرش را ادات مفعول
بکوبد کاف عربک ضمی وبانک فتحیله کوبیدندن باء عربیله دوکمک معناسنه
بونک کبی یرلرده ازمک مراددر فعل مضارع مفرد غایب ازر دیمکدر با حرف
مصاحبت سرش بکوبدک مقدم مفعول صریحی وبسنک غیر صریحی محصول بیت
انک ایچون ییلان چوبانک ایاغینی صوقار یعنی آیاغینی انک ایچون ایصیرر
قورقار که باشینی طاشیله ازه وبیره یعنی چوبانک طاشیله باشینی ازه جکیندن
بیلور اول جهتدن ایاغینی صوقار حاصلی اول بنی هلاک ایلمزدن اول بن
انی هلاک ایلیه یم دیو ایاغینی ایصیرر هرمز بویله دیر جایزدرکه وزرا
بندن قورقدقلری بندن هلاکمه قصد ایلیه لر بن الملک خود هلاک المدم
حبس ایلدم کوبدر کوفتن دن اخذ ایدنلر غلط ایلمشلر حکایت یکی
از ملوک عرب رنجور بود در حالت پیری وامید از زندکانی قطع کرده
بعض نسخه ده عرب یرینه عجم واقعدر رنجور انک فتحیله مریض معناسنه در
مستعمل اولغله الحقلره تحریف ایدوب رنجیل دیدکلری بوندندر زندکانی سالغا
بو عبارتی بیاننی ایلمش ایدک دیرلک مراددر حیات معناسنه محصول ترکیب
عرب پادشاهلرندن بری مریض اولمش ایدی پیرلک حالنده یعنی پیرلک

١٠٥

وقتنده وحیاتنده امیدیمی قطع ایلمش ایدم حاصلی اوله جغین بیلمش ایدم
که بر بو ومعتذر درکرده ون صکره ناگاه سواری از در درامد وبشارت آورد که
فلان قلعه را بدولت خداوندی کشادیم ودشمنان اسیر شدند وسپاه
ورعیت آن طرفه بجملگی مطیع فرمان گشتند سواری یا حرف وحدت بشارته
یا بکسه یله وتنکیله شنولوغک اسمیدر که حرف بیان بجملگی جمیعا دیمکدر
محصول ترکیب پادشاهک مذکور حالی اشتداد مرضی وقتنده ناگاه
قپودن بر اتلو کلدی ومژده کتوردی که فلان قلعه پادشاهک دولتنده فتح اولندی که
ودشمنلر اسیر اولدیلر واول جانبک سپاه ورعیتی جمیعا مطیع فرمان اولدیلر
وچون این سخن بشنید نفسی سر بر آورد وگفت این مژده مرا نیست دشمنا
نراست یعنی وارثان مملکت بعض نسخه ده دشمنانم راست یرینه دشمنان
مراست یعنی بردر دشمنلر مکرر ویکدر زیرا اسیدن وتا اوات خبردر ایکیکا اوله بیلیه
محصول ترکیب چونکه پادشاه کلن سوارک مژده سینی وکلامینی وکله دی صورتده
نفس کتوردی یعنی بر آه سرد ایلدی ودیدی بو مژده بکا دکول دشمنلرمه در یعنی
ومملکت وسلطنت وارثلرینه در که بنم اولدوکم ویرلرکه پادشاهلق انلره وکذونیه

قطعه درین امید بسر شد دریغ عمر عزیز • که آنچه در دلمست از درم فراز آید •

بسر با حرف صله وسر غایت ونهایت معناسنه ودر عمر عزیز موصوفک صفتنه
اضافتیه بهرحال بیانیه ودرکه حرف بیان ودر دلمست ده حرف ظرف دلمست حاصلی
دلم ده درازورم درقپودن معنا ده فرازه مقید وفرازم اید فقد برینده در یعنی نکا
ومبتدا اوله دیمکدر فراز قپوده فیمی معناسنده مستعملدر اما بونده حصول معناسنه در
محصول بیت بو امیدده یعنی مصراع ثانی بیان ایلدوکی امیدده نهایته وغایته واردی
حیف ودریغ عمر عزیز یعنی عمرم بو آرزو بیهوده آخر اولدی حیف ودریغ که اول آرزو

ورجا که کوکلمده در قپودن ایچرو کله یعنی حاصل ومیسر اوله حاصلی کوکلمده کی
حاصل اولمق امیدنده عمرم دوکندی بو ندکنند صیرورت ایچیندر یعنی اولدی
معناسنه طوتان خطا ایلمش وبسر شدک معناسینی تمام شد ایله
بیان ایلمسی روایدی مردوددر وبو عبارتی تمام دیمکله تقبیه ایلمسی ناتمامدر
وتمام شد ایله تقبیه ایلمسینک کلامنده اسنادک واریمی مستدرکدر
وعمر عزیز اضافتی موصوفک صفتنه در بیانیه دکول درین بی وجه سویلمش

امید بسته برامد ولی چه فایده زانک • امید نیست که عمر گذشته باز آید •

امید بسته بیانیه در برآمد حاصل اولدی ولی ادات استدراکدر زانکه
کاف بیانک سکونیله ادات تعلیلدر که عمر گذشته بیانیه باز آید عودت ایلیه دیمکدر
محصول بیت کوکلمده بغلو اولان امید حاصل اولوب وجود بولدی یعنی نیجه
ییللر رجا وآرزو ایلدوکم مرادات حصول بولدیلر اما نه فایده حصول بولمسنده
انکچون که رجا وامید یوقدر که کچن عمر عودت ایلیه یعنی مرادات وآرزولر سبب
حاصل اولدی لیکن کچن عمر عودت ایدوب حاصل اولماز حاصلی کچن عمرکه
تحصیل ایلمکه چاره یوق قطعه کوس رحلت بکوفت دست اجل • ای دو
چشمم وداع سر بکنید • کوس رحلت بیانیه در وبا لامیه مجازا کوس طبل
شکلنده بر سازدر حرب وقتنده وبیر املرده وامور عظیمه ده چالینور ایری
اولور شویله که ایاغ اوزره دورر کن ویا دوه اوزره چالینور بکوفت فعل
ماضی مفرد غائب لغتده دوکدی دیمکدر اما مراد چالدی در دست اجل اضافتیده
مذکور ترکیبده وداع واوک فتحیله تودیع معناسنه اسمدر سلام تسلیم وکلام
تکلیم معناسنه اسم اولدوغی کبی سر اضافتی مصدرک مفعولنه اضافتیدر
بکنید با حرف تاکید کنید فعل امر جمع مخاطب وداع مقدم مفعولیدر محصول بیت آخرت

کوسبنی چالدی اجل دستی یعنی اولوم وقتی کلدی آخرته سفر ایلمک لازم
کلدی زیرا اول زمانلرده کوچمک وقتنده کوس چالرلردی اما بو زمانده سورنا
چالارلر پس زمان سابقا عادتنه اشارتدر نته که بر زمان جرس یعنی
چان چالارلردی خواجه حافظ بیوردوغی کبی ای ایکی کوزم باشیمه وداع ایلمک
زیرا خاکه کیروب بری بریکزدن جدا اولیسر ایمدی شمدیدن بری بریکزله وداع
ایلک ٭ ای کف دست وساعد وبازو ٭ همه توديع يكديكر بكنيد ٭ كف الك ديا اياسيند
وطبانه دیرلر کف پای کبی دسته اضافتی لامیه در مراد نتیجه در ساعد عنیکک
کمر بلیه بیلکه دیرلر بازو دیرسکدن یوقارو اوموزه دک قره جله دیرلر
توديع يكديكر مصدرک مفعولینه اضافتیدر وبکنیدک مقدم مفعولیه محصول بیت
ای ال آیه سی وای ساعد وای بازو جمیعکز بری بریکزله توديع ايلك زيرا خاكه
التنده بری بریکزدن ایریلوب چوروسکز کرک ایمدی شمدیدن بری بریکزله وداع
ایلک ٭ بر من افتاده دشمن کام ٭ آخرای دوستان کذر بکنید ٭ بر حرف ٤
استعلامنک افتاده یه اضافتی بیانیه در افتاده واولنغده رافتاده کبی
دشمن کام وصف ترکیبی اوقاملندر دشمن مرادلو دیمکدر یعنی دشمنک
مرادی نتیجه حاصلی دشمنک دیلدوکی کبی دشمنک دیله دوکی خود موت وقوعدر
فارسیده تقریر وتاکید افاده ایدر انجق نته که خواجه حافظک بیوی نافه کاخر
شده جنده مفصل ذکر ایدوب تحقیق المشدر اوایدنلر اول رساله یه مراجعت
ایلسونلر کذر اسم مصدر در کذر بدن کیچمه وادخواهده معناسنه کذر بکنیدک مفعول
صریحی بر من غیر صریحی تقدیری بو من کذر بکنید محصول بیت دشمنک مرادی نتیجه
افتاده اولمش بن دشمنک استدوکی ودیله دوکی کبی بن دوشمشک باشم اوزرینه
البته ای دوستلر کذر ایلک بو عبارت ایکی معنایه متحمل یعنی بنی عیادت ایلک ویا قبرمی زیارت

الملك

ایلک دیمک اولور بعض نسخه ده بو بیتک مصراع اولیسی بر من افتاده مرک
دشمن کام یازمش وابن سید علی بیزدم یازدوغی کبی یازمش
لیکن معناسینی تحقیق ایده ممش وسائر ترکیبنده خطا ایلدکلری کبی معناسنده ده
خطا ایلمشلر علی الخصوص کافی اولقدر باد ولر سویلمش که استماعی صداع
دکول جنون ایراث ایدر ٭ روزکارم شد بنادانی ٭ من نکردم شما حذر بکنید
روزکار ایام وزمان معناسنه در کاد اولورکه عمردن کنایت ایدرلر بونده ده بویله در مبتدا
وشد خبریدر بشد برفت معناسنه در بنادانی شده متعلق با حرف مصاحبت نادانی
جاهل ویا حرف مصدر من مبتدا نکردم فعل نفی ماضی متکلم وحده مفعولی بر مقدر
حذر در که مذکور حذر انی بیان وتفسیر ایلر جمله فعلیه خبر مبتدا در مذکور حذر مفعول
بکنید در محصول بیت بنم ایام عمرم واوقات حیاتم جاهل ایله ونادانلق ایله کچدی یعنی
عمرومی هوا وهوس ایله وآرزوی نفس ایله کچوردم یعنی عذاب وعقاب آخرتدن
حذر ایدوب زاد آخرته تقید ایلیوب غفلت ایلدم ایمدی سیزه نصیحت اولسون
که اول باقی الحیندر بو فانیده زاد اعمال صالحه کسب ایلک که غفلت واهمال فوات
وشرمنده لک ویرر ٭ حکایت ٭ سالی بربالین تربت یحیی پیغمبر علیه السلام
معتکف بودم در جامع دمشق ٭ سالی یا حرف وحدت بر حرف استعلا بالین
وبالش یصدق وبرلرکه عرب وساده دیرلر اوکا کسر ایله تربت دن مراد قبر
شریفلریدر مراد باشی اوجیده بالینک تربه یه وتربه نک یحیی یه اضافتلری لامیه در
معتکف ملازم معناسنه در بودم فعل اولنجه اولدم دیمکدر وادات اولنجه ایدیم
دیمک اولور جامع دمشق اضافتی لامیه در که مراد جامع بنی امیه در دمشق
اصلنده دالک کسری ومیمک فتحیله اما شهرت ایکیسنک کسریله در
محصول ترکیب بر ییل شامده بنی امیه جامعنده حضرت یحیی پیغمبرک مقبره

سینک باشی اوجنده معتکف اولدم ویا معتکف ایدم بو ترکیب تمام سنه
معتکف اولدوغمی ورمز بهاینی سنین دون برسنه معتکف ایمش یا تمام
سنه ویا بر مقداریی بالینک تربتنه اضافتی مشبه بهک مشبهه اضافتی
قبیلندندر دیمین معلومدر که تربت بالینه تشبیه ایلمش لیکن مراد سابقا مذکور
اولاندر بو دکولدر یحیی پیغمبر علیه السلامک تربه سینی لحدندم دیمکدر دیدوکی
سابقا ذکر ایلدوکی تشبیهی تعیین ایلمش لیکن مردوددر بوده جائزدر که مرقد
منورلرنده اولان حجره او حاءٔ بالین اطلاق ایدوب بطریق الاستعاره قبر الحجره
بالین اثبات ایدوب باشی اوجنده دیمک مراد اوله معلوم اوله که قبر شریفلرینک
باشی وایاغی اوجنده حجر یوقدر همان ستونیله مسنم بر قبر ودر شبکل صوفی ایله مستور
وبعضیلر دیدیلر که بالشی وبالین عبارتلری جنبه ثابه اطلاق اولنور که قبوتنک
الشبکی مرادور بوتقدیرجه تربه دن مراد قبر شریفی محتوی اولان محوطه وبقعه اولور
نقل قول بعض ده باطلدر زیرا قبر شریفلری اول زمانده کشاده ایمش یعنی جامع
اورتا سنده اطرافی آچیق بر قبر ایمش وآل عثمان بکلربکیلرندن لطفی نام
بربکلربکی کورشامده متوفی اولوب دکز جامعی قبر بنده مدفوندر استنبولدن
سرواغاچی کتوروب وزرینی بارمقلی بر مقصوره ایلمش معلوم اوله که دعا
کوبک سیاحتی زمانده بو قدر قبور که زیارت ایلدم حضرتک قبری کبی بلند قبر
کورمدم بنده که طوال ناسدن ام بنم قامتمدن یوکسکدر یکی از ملوک
عرب که به بی انصافی موصوف بود اتفاقا بزیارت آمده ونماز کرد وحاجت
خواست که حرف رابط صفت بزیارت آمد یا حرف صله ونماز کرد یعنی نماز قیلدی
محصول ترکیب عرب پادشاهلرندن برسی که انصاف سزلغله موصوف ایدی
زیارته کلدی ونماز ادا ایلدی وحاجت دیلدی تنه که زیارت قبوره عادتدر بیت

درویش وغنی بنده این خاک درند ۵ وآنان که غنی ترند محتاج ترند ۵
بنده نک این لفظینه اضافتی لامیه در خاکک دره ده لوبیله در لنون ودال
ادات خبردر وآنان اصلنده وآنان در الف ممدوده وصلکله همزه ساقط
اولمشدر که حرف رابط صفت ویا حرف بیان ترادات تفضیل ونون ودال
ادات جمع یعنی سنین وتاکه مغروک ادات خبر بدرانک جمعیدر محصول بیت فقیر
وغنی انبیا واولیا قبوسی طوپراغینک مطیع ومیقاد بنده لریدر وآنلر که غنیر
قدر یعنی صاحب جاه ومنصبدر بو خاک دره محتاجر قدر زیرا آنلرک نیجه ده لو
مراداتی وآرزولری وار خاک دردن مراد اول خاکده مدفون اولاندر ذکر
محل واراده حال قبیلندندر نهایتی خاک دربیور دوغی ناوب طریقیله خاکده
مراد اول بابک خدمتکارلریدر دیمکده نظر وار انکیدی پیمن کرو وگفت از انجا که
همت درویشانست وصدق معامله ایشان خاطری همراه من کنید آنکه
انکاهده تمحففدر اندن صکره دیمکدر یعنی نماز قیلوب ودعا ایدوب وحاجت
دیلدکدن صکره روی تقدیری رو بش در قرینه قائم اولدوغی ایچنه شین حذف
اولندی یمن با حرف صله یوزین بکا ایلدی یعنی بکا توجه ایلدی دیمکدر از انجا اول
مقام ومرتبه دن دیمکدر زیرا جا بونک کبی یرلرده محل ومکان معنا سنه در همت
هانک فتحی وکسریله لغتدر اهتمام معنا سنه در درویشانه اضافتی لامیه در صدق
معامله یعنی معامله صادقه که انده ریا وسمعه اولمیه دیمکدر خدا ایله معامله لری مراد در
خاطری یا حرف وحدت ویا حرف تنکیر همراه یولداش زیرا هم ادات جمعیدر انجا
خانه ودش واحجره حجره دش دیمکدر بوننده رفیق معنا سنه در پس منه اضافتی
اسم فاعلک مفعولینه اضافتی قبیلندندر کنید فعل امر جمع مخاطب ایلمک دیمکدر
تعظیم طریقیله همراه مقدم مفعولیدر محصول ترکیب ملک بی انصاف نماز قیلوب ودعا

ایدوب وحاجت دیلکدن صکره دیدی اول مقاصدن که درویشلرک همتی
مقاصیدر یعنی اهل اللهک بر مرتبه سی واردر اول مرتبه ونه مرتبه که همت اهلیلر
باذن الله حصول بولور صدق معامله ده بو معنایه در یعنی خدا ایله بر معامله
مرتبه سندن هر نه که مراد ایدینورلرسه اللهک امر یله ظهوره کلور حاصلی
واصل الی الله اولنلر هر نه که مراد ایدرلرسه میسر اولور نهایتی اراده لری
خدانک اراده سنه موقوفدر پس مذکور مرتبه ونه بکار خاطرلو جهتینی وکوکل
اهتمینی همراه ایله یعنی بنی کوکلدن چیقارمه حاصلی بنی دعادن اونتمه دیمکدرلرک
انجانک معناسینی ازدرون دل وجان دیمک عندی سویلمش زیرا بو عبارتدن مستفاد
اولماز بعضیلر دیمشلر که بو تقدیرجه خاطری قیدی مستدرک اولور دیو ایله دیمک
مستدرک سویلمش زیرا خاطردن مراد توجه خاطردر حاصلی طلب دعا
بعضیلر دیمشلر که جادن مراد فیض وفضل خدادر زیرا اهتمامی خداوندر
کندولردن دکولدر بو معنا اکرچه صحیحدر اما بو عبارتدن مستفاد دکولدر رفتا …
بعضیلر ازان روی وازان سبب وازان جهت معناسنه دره دیمشلر بو ده بو …
مستفاد دکولدر که از دشمن ضعیف اندیشناکم که حرف تعلیل در دشمن
ضعیف بیانیه اندیشناکم ناک لونک کبی برلرده نسبت معناسنی افاده ایدر
غضبناک وترسناک ودردناک کبی بونده ترسناک معناسنه در اما
لغتده فکرلو معناسنه در حاصلی سندن همت دیلدوکم انک ایچوندر که
ضرب دشمندن خوف وبیم اوزره یم کفتم بر رعیت ضعیف رحمت کن
تا از دشمن قوی زحمت نبینی رعیت ضعیف بیانیه رحمت کن
فعلنک مقدم مفعولیدر کن کاف ضمیله فعل امر مفرد مخاطب در
کن ندن ایله دیمکدر تا حرف تعلیل دشمن قوی بیانیه زحمت نبینی نک

مقدم

مقدم مفعولیدر نبینی فعل نفی استقبال مفرد مخاطب در نبیندن نکو …
سک دیمکدر محصول ترکیب حضرت شیخ بیورر وقتا کم ملکی بی انصاف …
همت رجا ایلدی ایسه بن اکا دیدم ضعیف رعیته مرحمت ایله تا کم قوی د…
زحمت کورمیه سک یعنی رعایای اسیرکه الله سنی اسیرکه سک ودشمندن امین
وسالم اولسون رحمت وزحمت تجنیس خطدر نظم بپازوان توانا وقوت
سر دست خطاست بپنجه مسکین ناتوان بشکست بپازوان با حرف
مصاحبت بشکسته متعلق بازوان بازونک جمعیدر قول مراد در توانا یه اضافتی
بیانیه در قوت بازوانه معطوفدر سر دست اضافتی وسرک دسته لامیه لردر بونده
سر دستدن مراد پنجه در خطاست مقدم خبر پنجه نک مسکینه اضافتی لامیه در
وناتوانه بیانیه پنجه بشکستنک مقدم مفعولیدر بشکست بونده مصدر معناسنه در
اول جهتدن فاعل ایستمز ومبتدا اولمغه قابلدر محصول بیت زورلو بازولر ایله
وپنجه قوتیله مسکین ناتوانک پنجه سینی صیمق خطادر یعنی سلطنت زور وقهر یله
مسکینک پنجه سینی بوروق یعنی جور وجفا وظلم ایلمک خطادر بترسد آنکه
برافتادکان نبخشاید که کو زپای درآید کسش نکیرد دست بترسد فعل
مفرد غائب فعل مضارع مفرد غائبله مشترکدر تثنیه لرده بویله در جمعلرده …
مضارعدر امر معناسنه دیسلر مشترک صیغه اولدوغین بیلمزلر ایشان که تقدیری
انکسی که درسته که مکرر بیان اولندی بر حرف استعلا افتادکان مساکین
وضعفا نبخشاید فعل نفی مستقبل نبخشایدن اسیرکمز دیمکدر که حرف بیان …
ویا حرف تعلیل زپای درآید متعلق در که فعل شرطلدر کسی مبتدا انکیرد فعل نفی
مستقبل مفرد غائب طوتماز دیمکدر خبر مبتدا در جمله اسمیه جواب شرطدر
تقدیری کس دستش نکیرد در محصول بیت قورقسون شول کیمسه که

ضعفا و مساکینه رحم ایلمز یعنی فقرایه ظلم ایلیین خوف ایلسون که ایقدیغی
دوشوب زلّه و لغزش واقع اولورسه یعنی روزگاردن بالنسبه بر مصیبت
کلورسه کیمسه الینی طوتماز حاصلی کیمسه اکا دستگیر و معین و ظهیر اولماز
پس قورقوب فقرایه ظلم ایلسون بعض نسخه لرده نترسد واقعدر فعل نفی
مستقبل استفهامی متضمن قورقمزمی دیمکدر یعنی البته قورقمق گرک دیمکدر
هر آنکه تخم بدی کشت و چشم نیکی داشت * دماغ بیهده پخت و خیال
باطل بست * تخم بدی بیانیه تخم معروف بد برامز و یا حرف مصدر برامزلق
تخمی دیمکدر کشت فعل ماضی مفرد غایب کشتن دن اکدی دیمکدر واو حرف
عطف چشم نیکی لامیه در چشم بونده رجا معناسنه نیکی یا حرف مصدر ایلیک
دیمکدر داشت فعل ماضی مفرد غایب طوتدی دیمکدر دماغ دالک کسریله
ترکیبجه دامق دیکلر بیده بونده فکر مراد در ذکر محل و اراده حال قبیلندندر بیهده
و بیهوده بی فایده و باطل معناسنه در خیال باطل بیانیه در دماغ پختک
مشغول و خیال بستنک محصول بیت هر اول کیمسه که بارامازلق تخمینی اکدی
و ایلک امیدینی طوتدی یعنی فقرا و مساکینه ظلم ایدوب فلاح و ایلک مکافاتنی
رجا ایلدی فکر فاسد پشوردی و تصور باطل باغلادی زیرا سیئاته حسنات
جزا اولماز بلکه سیئاته سیئات و حسناته حسنات در کشت فعلینی کاشتن دن
اخذ ایلیین غفلت ایلمش من کاشتن بمعنی افشاندن در و بینی تخطئه ایلیین تعجب
ایلمش زیرا مرادی تقریر معنادر بیان ترادف دکلدر * زکوش پنبه برون
آر و داد خلق بده * وگر تو می ندهی داد روز دادی هست * گوش کاف عجمینک
ضمیله قولق دیمکدر پنبه بانک اول عجمیه حرکات ثلاثه ایله پنبوق معناسنه برون
ظرفده دیمکدر آر فعل امر مفرد مخاطب کتور دیمکدر زا امام مراد چیقار دیمکدر داد

بونده اسم در عدل معناسنه خلق اضافت مصدرک مفعولینه در بده باحرف
تاکید وقعه دالک کسریله و یا اصلیه ایله ویر دیمکدر وهیدندن لکن مصدر بنده
و مضارع عنده و اسم فاعلنده دالک فتحی مشهور در و داد بدهیک مقدم مفعولیدر
می ندهی تقدیری نمی دهی در ضرورت وزن ایچون تاخیر اولندی اگر سن ویرمزسک
دیمکدر فعل مضارع مخاطبدر داد مفعولیدر عدل معناسنه روز دادی لامیه و یا حرف
وحدت و یا حرف تنکیر محصول بیت مالک بلا انصافه و باهر ظالمه خطاب بیورر قولاغکزدن
غفلت پنبه سینی چیقار و خلقک عدل و انصافینی ویر یعنی انلک التندن اولاغوه
عدالت ایله و انصاف گوستر و اگر سن داد و عدل ویرمزسک یعنی عدل
و انصاف ایلمزسک عدل گونی واردر که انده هرکس بلکه هر حیوانک
انتقامینی الوب انتصاف ایدرلر حاصلی دنیاده ظلم ایدرسک آخرتده جزاسینی
گورسک می ندهی ده می وزن ایچون تقدیم اولندی و بین حق اداسی ایلمسن لیون تاخیر
اولندی وزن ایچون دیمک گرک ایدی بونظمک اولنده رباعی یازلاقسام نظمی
غریب بیلورلر ایلمش اگر تو ندهی ده داد دیرینه وان بازوب امروز داشتن و نما
و بین ایکی و جمله خطا ایلمش فتدبر و روز دادی یرینه روز دادن و دیدوکی اغربدر
و یاد مصدریله مصدره داد اولدوغی گورلمش و اشید ایلمش دکلدر مثنوی
بنی آدم اعضای یکدیگرند * که در آفرینش زیک جوهرند * بنی اصلنده بنین ایدی
اضافتله نون ساقط اولمشدر آدمدن بونده مراد حضرت آدمدر اعضا عضوک
جمعیدر یکدیگره اضافت لامیه در دالک فتحی و دال ادات جمع خبر در که حرف تعلیل آفرینش
اسم مصدر در آفریدندن برادلمش معناسنه عربچه خلقت و فطرت دیرلر
گوهر کاف عجمک فتحیله معروف تعریب ایدوب جوهر دیرلر فتح دال ایله ادات
جمع خبر در محصول بیت حضرت آدم اوغللری بری برینک اعضاسیدر یعنی بری

بربنک جدی حکمنده در زیرا خلقتده و فطرتده بر گوهردندرلر یعنی جمله سی اتاوه
و برانا و ندر که حضرت آدم و حوادر بعض نسخه ده مصراع ثانی که در اصل فطرت
زیک جوهرند واقعدر و بعض شراح بو نسخه یی اختیار ایلمش و بعضیسی بو نسخه یی
اختیار ایلدوکینه تعصب طریقیله اعتراض ایلمش لیکن اعتراضی متوجه دکلدر
بعض شراح جوهردن مراد نطفه حضرت آدمدر دیمش بویله اولسه بعیده دکلدر
مجاز نطفیه جوهر دیمش اولور بعضیلر دخل ایلدیلر که نطفیه جوهر دیمک صحیح دکلدر
و بیوله لیکن دخلی مدخولدر ٭ چو عضوی بدرد آورد روزگار ٭ دگر عضوها را نماند قرار
چو ادات تعلیل عضوی یا حرف وحدت بدرد با حرف صله در دا غریبه و برلر بعجمه
الم و برلر پس درد مرض و بین لغت معناسینی شو ایلمش روزگار آورد ک
فاعلیدر و عضوی مفعول صریحی و بدرد غیر صریحی عضوها ها ادات جمع و را حرف
تخصیص نماند ایکی نونک فتحیله فعل نفی مستقبل مفرد غائب در ماندن
قلماز دیمکدر قرار فاعلی ارام و سکون دیمکدر محصول بیت چونکه روزگار بر عضوه
وجع و فجعه یعنی المغه کتوره حاصلی دردناک ایلیه غیر اعضانک آرام و قراری
قالماز یعنی اول دردناک عضوک اثری سایر اعضایه تأثیر ایدر پس چونکه بنی
آدم بر جوهردن خلق اولوب بری برینک اقرباسی حکمنده اولدی ایسه برینه
بر الم و بلا کلیجک جمیعی متألم و متأثر اولمق گرک بدردک با سینه حرف
زائد دیبین زائد سویلمش ٭ تو کز محنت دیگران بی غمی ٭ نشاید که نامت نهند
آدمی گرز اصلنده که از ایدی که حرف بیانیه محنت دیگران لامتیه یاء بطنی ایله غمی
یا ضمیر خطاب نشاید فعل نفی مستقبل مفرد غائب لایق دکلدر دیمکدر که حرف
بیانیه نامت تا ضمیر خطاب اوک دیمکدر نهند فعل مضارع جمع غائب نهندیدن
قورلار دیمکدر آدمی یا ایله انسان دیمکدر محصول بیت سن که غیریلر محنتندن غم

سک یعنی سایر قرداشلرک الم و بلاسندن بی پروا سک حاصلی الم کرک
دردوندن بی دردو غم سک و انلری آجیماز سک لایق دکولدر که آدیکی آدمی قویالر
یعنی سکا انسان دیمک لایق دکول زیرا انسانیت و مردملک بلا و المه گرفتارلر
قیبروب آلام اجنبیه غم و غصه چکمکدر حکایت درویشی مستجاب الدعوت در بغداد
پدید امد درویشی یا حرف وحدت مستجاب اسم مفعولدر استفعال بابندن مقبول
معناسنه دعوته اضافتی قائم مقام فاعلینه اضافتیدر دعوت بونده دعا معناسنه
یعنی دعاسی مقبول دیمکدر بغداد عرب دال ثانیسی معجمه و قوربرا السمیده
زوراء ورزانک فتحی و واوک سکونیله سلامده دیرلر پدید فصحای عجم با عجمیله
اوقورلار و میلا باء عربیله اشکاره معناسنه محصول ترکیب بغدادده دعاسی
مقبول بر درویش ظاهر اولدی پدید آمدک معناسی ظاهر اولدی دیمکدر حجاج
یوسف بخواندش و گفت دعای خیر بر من کن گفت خدایا جانش بستانه
حجاج لعنده مبالغه ایچون تحملسنجی اما بونده بر شخصک اسمیدر که ظلمده نامدار و
عدالتده انوشروان نامدار اولدوغی کبی معاویه نسلندن مروان ابن حکمک
اوغلی که عبد الملک ایدر انک خانی و بکلر بکیسی مقامنده بر ظالم ایدی حضرت
کعبه یه منجنیقلر قوروب بیقدی و کنه یاپدی الآن اولانه یاپانک در قصه لری بلا
حد و بی نهایه در بربیسی بو در که حکومتی و ولایتی زمانینده بیک التی یوزکره
بیک یعنی بیک کره بیک و التی یوزکره بیک مسلمانی قتل ایلمش و حبسنده
اون سکز بیک مسلمان هلاک اولمش حجاز سعید بکیله ترسینی از دوب
اچوزمش و تمام خلافت و حکومتی دورت ییل و برای ایمش کذا فی تاریخ
الخلفا بابا سینک اسمی یوسف ایمش تقدیر کلام حجاج بن یوسفدر یعنی
الظلمین واقع اولانه ابنی حذف ایلمک ذاب اعجامدندر بخواندش با حرف تکلیم

واو رسمی ورو ضمه ایله فعل ماضی مفرد غایب فاعلی تحتنده حجاجه راجع ضمیر
ومفعولی درویشه راجع شنید گفت حجاج درویشه دید دعای خیر بر من کن
بر بونده با دصله معناسنه در استعلا ایچوندر گوللدر که دعا علیه لازم کلمه اولسه
خود ضرر ایلمز زیرا اول قاعده عربه مخصوصدر عجمده معتبر دگول بلکه خیر دعا ایله
دیکلدر گفت درویش دیدی حالنده بنم حجاجه راجعدر ستانه با حرف
تاکید ستان سینک کسریله آل ویکلدر ستانید ندیمه امر مخاطبدر ستاندن
اصابت ایلمش محصول ترکیب حجاج بن یوسف مذکور درویشی بانینه
ایلدی ودیدی بکا بر خیر دعا ایله درویشده یارب جانینی آل ودیدی گفت از بهر
خدا این چه دعاست گفت دعای خیرست ترا وجمله مسلمانانرا از بهر خدا
الله ایچون ویکلدر محصول ترکیب حجاج درویشه بو نه دعادر دیدی استغراب
ایدوب ودیدی الله ایچون بو نه دعادر که بنم حقمده ایلدک یعنی بویله دعا ایتدیک
وگول درویش دیدی بو خیر دعادر سکا وجمیع مسلمانلره تا کم سن اولمکله ظلم
وگناه کسبندن خلاص بولاسک ومسلمانلر سنک شر وفسادکدن خلاص
بولالر حاصلی ایکی جانبه بیله بو دعانک نفعی وار مثنوی ای زبردست زیردست
آزار گرم تاکی بماند این بازار ای حرف ندا منادا واسمی محذوفدر تقدیری
ای مرد زبردست ورد زبردست وصف ترکیبیدر الی اوستون معناسنه یعنی
اوستلو ویکلدر زیر ازبر زانک وبانک فتحهلریله اوست معناسنه در که عربجه فوق
زیر دستنه اضافتی بیانیه در زیردست ده وصف ترکیبیدر الی آلتلو معناسنه
کنایه در زیر ازیرنک کسریله آلت معناسنه در که عربجه تحت ویر آزار زیردست
ایلدن وصف ترکیبی واضحا اولمش اما معناسی زیردسته مقیدور گرم
اسیجق ویکلدر بونده غیر عن مراد اوزتالی معناسنه در کی قچان ویکلدر عربجه متی

اسماء

اسماء منقوصه در تا کی قچانه دک ویکلدر این بازار ه اشارتدر محصول
بیت ای الی آلتنده کیلری انجیدیجی الی اوستنلو یعنی ای زبونلری ومغلوبلری
آزار ایدیجی زورلو وگوجلو حاصلی ای فقرا ومساکینی انجیده وبا ظلم وجفا
ایدیجی جبار ظالم سنک ظلم وجفاک بازاری قچانه دک قیزغون قلمه یعنی فقرا
ومساکینه جور وجفاک نه زمانه دک ممتد اولوب باقی قلور البته بر گون نهایت
ویابان بولور حاصلی بو منصب ودولته برکعنه زوال کلور رباعی در جایکه مغرور
بچه کار آیدت جهانداری ه مردنت به که مردم آزاری بچه با حرف صله آید
فعل مضارع مفرد غایب تا ضمیر منصوب معناسنه مفعولی جهاندار وصف ترکیبیدر
جهانی طوتوجی یعنی صاحب سلطنت وحکومت معناسنه ویا حرف مصدر جهاندارلق
ویکلدر مردنت تا ضمیر مجرور معناسنه مضاف الیه در که ضمیر خطابدر که بونده من تفضیلیه
معناسنه در مردم آزار وصف ترکیبیدر آزار ایدنه مردم انجیدیجی معناسنه ویا حرف
محصول بیت زبردستنه خطاب ایدر جهاندارلق وسلطنت سنک نه ایشکه کلور یعنی
پادشاهلق نه که کرکدر حاصلی سلطنته لایق وسزاوار دگول سنک زیرا اختالمزی با که
سنک پس سنک اولمک یکدر مردم آزارلقدن یعنی صانع اولوب خلقه جور وظلم
ایلمکدن اولمک یعنی مولک یکدر که هم سن آثم ومظالم کسبندن خلاص بولورسک
وخلق عالم جوردن وظلمکدن خلاص بولور تفضیله که جرفینی حرف تعلیل اعتبار ایده ویا
خطاب طوتمش ومعناسینی زیرا مردم انجیدیجی سکن وبمشکل ایکن یا مصدریه در
خطاب برقافیه در جمع اولمق عیب در و تفضیلی آزاری فعل مضارع مخاطب در بمشن
عیوب قافیه در نه سالم اولمازد حکایت یکی از ملوک بی انصاف پارسایی را
پرسید که از عبادتها کدام فاضلترست پارسا با جمله عابد ویرلور ویا حرف
ورا ادات مفعول پرسید با ه جمعک ضمیله ملا انک سکونی وسینک کسریله فعل

معنٔو غایب صورددی دیمکدرکه حرف بیانیه کدام کاف عربک ضمیله قانغی
دیمکدر فاضلترافضل معناسنه در محصول ترکیب انصاف و ظالم یادشاهلر
برییسی برعابده صورددی که عبادتلمردن قنغی عبادت افضل درکه اکا مقید
مشغول اولایم عابد تهادن صکره مراعبارتنی ایرادایدنلر زائدایلمشلر
زیراسؤال عموم اوزره واراولمش گفت تراخواب نیم روزتراسکاد بمکدر
خواب بونده اویقو معناسنه در نیمه اضافتی لامیه در نیم لفظینی روزه وشبه
وساله مقارن اولانه برلره مضاف قیلمامعناشهور در لیکن قیاس مضافه
قیلماقدرشول یرده که نصف مراداوله مثلا نیم نان یاریم اتمک دیمکدر
ونیم سیب یاریم الما دیمکدر پس قیاس اضافتله اوقومقدر روز مراد
یاریم کون اوله نصف یوم معناسنه پس نیم روزدن قیلوله وقتنی ارادة
الملکه هیچ برو جهله مساغ یوقدر واول ظالمی اویومقدن خلقی ظالم وتعدیسندن
اراحت ایلمک مراداولنجه قیلوله وقیلوله‌ده حیلوله بومعنایه نسبت برابردر
علی کل حال بونده یاریم کون مرادد ورننه که نیم نانی که خوردمرد خدا ابنیده
مرورایلدی نصف نان مراددر وبومعنا اضا افتده مستفاد اولماز ننه که
عقل سلیم وطبع مستقیمه واضحدر پس عابد پادشاه جائره دیرکه سکا اویلی
زمانینه دک اویوماق احسن عبادتندرکه اول حالده کسب مأثم ایلمز
سک وکیمسه اوزرینه جوروظلمک جاری اولمازکه انک سببیله آخرتده
معذب اولاسک فقیدتر تادران یک نفس خلق رانیازاری تاحرف
تعلیل آن اسم اشارتدر یکنفس ویا مذکور خوابه نیازاری فعل نفی مستقبل
مردمخاطب آزارایلمیه سک یعنی انجیتمیه سک محصول ترکیب شابددیرکه
سکانصف یوم نوم افضلدرتاکم اویوده وغدن برساعتده خلقی

آزارایلمیه سک یعنی خلق خدا سندن امین واماناوزره اولالاجلودرد
تاکیم اویوده وغون حالده برنفس وبرساعت خلقی آزار ایلمیه سیک
یعنی اویوده نکده خلق برنفس سنک جوروظلمکدن آزاد اولالرالکن
نسخه لرده یک عبارتی یوقدر و بعضنده نفس دوشمش وبعضنده
ساعت یکنفس بیوردوغی قلت زماندن کنایتدرننه که خواجه حافظ
تقبرابن دو حرفست بیورمشدر قلت الفاظ وکثرت معنانیدن کنایتدر قطعه
ظالمی راخفته دیدم نیم روز ٭ گفتم این فتنه است خوابش برده به ٭ ظالمی
یاحرف وحدت ورا اوات مفعول خفته لفظ مشترکدر یاتمش واویومش معناسنده
یاضیدن قصدبونده اویومش معناسنه در نیم روز اضافت لامیه ده یاریم کون اوله
یعنی کوننک یاروسی حاصلی زوال وقتنه دک این اشارتدر ظالمه ومبتدا فتنه
است خبری خواب مبتدا وشین ضمیر ظالمه راجعدر معنا جهتنده بردنک مفعولیدر
ضرورت وزن ایچون تقدیم قلنمشدر تقدیری او راخواب برده به دربرده به خبر
مبتدادر محصول بیت برظالمی نصف النهار اویومش کوردم ودیدم بوظالم
فتنه در فتنه نکنا اویوده وغی یکدر یعنی اویومش اولماسی یکدر زیرا یاتمش واویومش
فتنه اویارانه لعنت وارداولمش پس بوظالمی خواب المش والیتمش اولماسی
یکدر حاصلی خوابده اولماسی محض خیردر ٭ آن که خوابش بهتر از بیداریست ٭
آنچنان بدزندگانی مرده به ٭ آن که آن کس که که حرف رابطه صفت خواب مبتدا
وشین ضمیر انک مشارالیهی اولان کسه راجعدر وبهتر خبر مبتدا ازمن تفضیلیه متعلقدر
بیداراویانق دیمکدر صفت مشبهه در چه یقظان دیرلریا حرف مصدر وسین وتا ادات
خبر آنچنان آن اسم اشارت چنان ادات تشبیه بدزندگانی وصف ترکیبی یارلفاظ
دیریلیکلی دیمکدر کاف عجمی یارسمیدن بدلدروالف ونون نشدنوذا واخل اولمشدر زیرا

زندگی و زندگانی یا مصدریه ایله بر معنایه در مرده تقدیر مرده شدن یعنی
مرده اولمق یکدر محصول بیت اول کیمسه که اویقوسی بیدارلغندن یکدر یعنی
اویوماسی اویانقلغندن یکدر پس انجلین بدزندگانه یعنی یارامز دیرلکلی کیمسه
مرده اولمق یکدر حاصلی معانی حیاتندن یکدر انجلین یارامز و نامعقول دیرلکدن
اولمش اولمق یکدر دیمین عندی سویلمش حکایت یکی را از ملوک شنیدم که
شبی در عشرت روز کرده بود و در پایان مستی میگفت که حرف بیانیه شبی
وحدت در ظرف عشرت اختلاط معناسنه اسمدر اما بونده ذوق و صفادن عبارتدر
کرده بود ماضیدن قسم در ایلمش ایدی و یکدر جعل و تصییر معناسنی متضمن
اولدوغی ایچون ایکی مفعول آلور اولکیسی شب و ثانیسی روز در پایان با بجمله
غایت و نهایت و یکدر مستی یه اضافتی لامیه در میگفت حکایت حال ماضی سویلر ایدی
و یکدر محصول ترکیب پادشاهلردن بر سینی اشیدم که کیجه عشرت و صفا ایله
ایلمش ایدی یعنی صباحه دک باده و ذوقینه مشغول اولوب اویوماش ایدی
کیجه اکوندز ایلمک اویوماقدن کنایه در یعنی ایجکیده احیا اللیل ایلمش ایدی و مستلک
آخرینده سویلر دی یعنی بو بیتی اوقوردی بیت مارا بجهان خوشتر ازین یکدم
نیست ٭ کز نیک و بد اندیشه و از کس غم نیست ٭ مارا را حرف صله
و با حرف تخصیص بیزه و بابیزم و یکدر بجهان با حرف ظرف از حرف ابتدا این
اسم اشارتدر بر مقدر دمه لفظینه و یا مذکور یکدمه و بونده صکره بردم
تقدیر اولوب مبتدا قیلینه و نیست خبری کز اصلی که از ایدی که حرف تعلیل
نیک ایو و بد یارامز اندیشه بونده غم و غصه و خوف و الم و تشویش معناسنه در
محصول بیت بیزه و بابیزم جهاندن بو بر دمدن خوشتر و یکرک بر دم
یوقدر زیرا ایودن و یارامزدن پروا اوزرو غم و غصه و خوفمز یوقدر یعنی کیفیت

باده ایله بر حالته وارمشز که دنیا و ما فیها گوزومزه چوپجه گورنمز حاصلی باده
کیفیتینک بر حالتی وار در کیم گدایی پادشاه ایدر نته که شاعر بیورر بیت
بر حالمه وارمشدر ارباب خرابات ٭ کیم ویشده دخی گورمز انی اهل کرامات
اندیشه نیک و بد ایله وصف ترکیبی اعتبار ایدوب زیرا ایو فکرلودن و یارامز
فکرلودن و کیمسه دن غم یوقدر دیمین هنوز وصف ترکیبی طاتمام شد درویشی
برهنه بیرون بسرما خفته بود گفت درویشی یا حرف وحدت برهنه بانک فتحی و ضمیله
و بانک سکونیله چیپلاق عریان معناسنه بیرون طاشره ده و یکدر ظرف مکاندر
بسرما با حرف ظرف سرما صووق و یکدر سینک فتحی و رانک سکونیله خفته
بونده یاتمش معناسنه در بود ادات زمانیه و ایدی معناسنه محصول ترکیب
پادشاه مذکور بیتی اوقودوغی حینده بر عریان درویش طاشره ده صووقده
یاتور ایدی بیتی اشیدیجک و بدراه شد ما هم صووغه و هم زمانیه دیرلر
دیمین افترا ایلمش زمانینه زمستان دیرلر بیت ای آنکه با قبال
تو در عالم نیست ٭ گیرم که غمت نیست غم ما هم نیست ٭ ای آن که ای آن
کس که تقدیر نده در با قبال با حرف تخصیص اقبال دولت معناسنه در تو یه
اضافت لامیه در گیرم فعل مضارع متکلم وحده در گیر ایدندن اطوتایم یعنی
فرض و قیاس ایده یم که حرف بیان غمت نیست کندوکه مخصوص غمک
یوق غم ما اضافتی لامیه در یا البطنی ایله کنه تخصیص افاده ایدر هم بونده عطف
و جمعیت معناسینی افاده ایدر استفهام انکاریله محصول بیت ای شول عشرت
و ذوق ایلین پادشاه که سنک دولت و اقبالکله عالمده بر فرد یوقدر یعنی سنک
واصل اولدوغنک ذوق و صفایه کیمسه واصل و کول فرض ایده یم کم کندوکه
مخصوص غمک یوقدر بیزه مخصوص غمکده یوقمی یعنی فقرا مسکینک غمین ایکمز

میسک حاصلی بزم ایچنه غم حلکک کورکسک زیرا آخرنده سلاطینده رعایا
وفقرا ومساکینک احوالی نقیر وقطمیر تفتیش وتفحص اولنسه کرک مصرع ثانینک
معناسینی طونامام که غمک بوقدر بیز مده یوقدر پس سنکله برابر بی غم اولمقده
وبین اگرچه بو عبارت بو معنایه متحمّلدر اما مقام بو معنادن کلی اباایدر فتامل
بو بیتده غم وهم اجتماعی لطفدن خالی دکول زیرا آخر بیتده اهم وهم مسنداً ایلدم معلوم
معلوم اوله که بو ایکی بیتک اجتماعندن بر رباعی حاصل اولور ملک زالیک کلام
خوش آمد صره هزار دینار از روزن بیرون داشت وگفت ای درویش
دامن بدار گفت دامن از کجا آرم که دامن ندارم ملک را پادشاهه دیکلدر کلام الاهی
مراد اوقودوغی بیتدر صره صادک ضمی ورا مشدداً ایله کیسه معناسنه در هزاره
اضافتی لامیه در روزن بونده پنجره معناسنه ودامنه ندارم جامم یوق دیکدر محصول
ترکیب پادشاهه درویشک اوقودوغی بیت خوش کلدی یعنی حظ ایلدی بیک
آلتون صره پنجره دن طشره طوتدی ودیدی ای درویش اتککی طوت یعنی اتککی
آچ درویش دیدی که اتکی قاندن کتوره یم که قفتانم یوقدر یعنی قفتان اولمق کرک که
دامن اوله پادشاهه بر ضعف حال او رحمت زیادت گشت خلعتی بران مزید کرد
وبیرون فرستاد پادشاهه را اداة تخصیص ضعف حال لامیه یعنی مصدرک
فاعلینه اضافتیدر گشت بونده صار معناسنه در اولدی دیکدر خلعتی یا حرف وحدت
بر قفتان دیکدر بران اول صره او زرینه مزید مصدر میمیدر زیاده معناسنه در بیرون
طاشره یه فرستاد فعل ماضی مفرد غائب فرستادن کوندردی یعنی ارسال
ایلدی دیکدر محصول ترکیب پادشاهک درویشک ضعف حالینه رحمتی زیاده
اولدی واول صره او زرینه بر خلعت زیاده ایلدی وطاشره ارسال ایلدی درویش
ان نقدر اندک مدت بخورد و تلف کرد و بازآمد محصول ترکیب درویش صره

هزار

هزار دیناری از اجوق زمانده یدی وتلف ایلدی وکیرو پادشاه حضورینه
کلدی بیت قرار بر کف آزادگان نگیرد مال ٭ نه صبر در دل عاشق نه
آب در غربال ٭ قرار مبتدا آزادگان مراد فقیر ودنیا ایله مقید اولمیانلردر
نگیرد فعل نفی مستقبل طوتماز دیکدر مال فاعلی بر کفده اکا متعلقدر جمله
فعلیه خبر مبتدا در غربال عینی معجمک کسریله ترکیبچه قلبور دیدکلری بعضیلر
تحریف اولنمش دیدیلر وبعضیلر محرّف اولدوغینه دلیل یوقدر دیدیلر علی کل
حال ایکی بینکده دلیلی یوق لکن تحریفینه حکم اولنسه ترکیبده اتک
موضوع اولمش لفظ بولونماموق لازم کلوردی بو بابده خلاف
قیاسدر پس عدم تحریفینه حکم قیاسی وتحریفینه تحکّم محصول بیت
حضرت شیخ مذکور درویش کیبی آزادهلر خصوصنده بیورر دنیا قیدیله
مقید اولمیانلر فقرا آوجنده مال قرار طوتماز یعنی کیسه ایله مقید اولمادیقلری
کیبی حفظیله ده تقید ایلمزلر کذلک عاشق کوکلنده صبر قرار ایلمز یعنی عاشق
بی صبر بی قرار اولور صو ده غربالده قرار ایلمز حاصلی اهل فنا الندہ مال
دل عاشقده صبر وغربالده آب کیبیدر قرار طوتماز حاصلی سریع الزوال
وتیز گذراندر بونلرک جمعی در حالتی که ملک را پروای او نبود در حالتی
باز آمده متعلقدر حاصلی درویش بر حالتده کلدی که پادشاهک انکله
مقید اولاجق پرواسی یوق ایدی یعنی اکا التفات زمانی دکل ایدی بلکه
فکری امور سلطنت ومهمات عالمه مصروف ایدی اول ملاقاتنده اولان
ذوق وشوق وابو وسرور یوق ایدی حالش بگفتند بهم برآمد و
روی از وی درهم کشید حالش ضمیر درویشه راجعدر بهم برآمد پادشاه
منقبض ومنفصل اولدی بی وقت کلدیکی ایچون وروی از وی درهم کشید

دخی پادشاه یوزینی اندنم بورشدردی یعنی پورتاردی حاصلی دردنکیه
حالینی پادشاهه اعلام ایلدیلر پادشاه قرشمورشن اولدی یعنی منقبض
و منفعل اولدی واکا انجند وکندنم بوزینی بورشدردی حاصلی عبوس الوجه
اولدی واز اینجا گفته اند اصحاب فطنت و خبرت که از حدت و سورت
پادشاهان برحذر باید بود که غالب همت ایشانم بر معضلات امور مملکت
متعلق باشد و تحمل ازدحام عوام نکنند از اینجا ازین ده ایکی اعتبار وار بری
ازحرف ابتدا اولین اسم اشارت در جا الفظیه و جادن مراد محل و مقام
اوله بری ده ازین ادات تشبیه اوله نته که بو کتابده واقعدر ازین مه باره غاه
فریبی بونک کبی بر مه پاره دیکدر فتامل پس بونده بو مقامدنم و یا بونکه
کبی مقامدنم دیمکدر اصحاب فطنت لامیه در فطنت فانک کسری و طانک
سکونیله مصدر در فهم و زیرکک معناسنه بو لغت ایکی بابدنم مستعملدر
نصر و علم بابلرندن خبرت نصر بابندن کسه حالنده مصدر و خبر تجبر خبرا انتم
حالنده و خبرة کسه حالنده پس خبرت خانک ضمی و کسریله و بانک ضمنه یا سکونیله اولمغلیش
و خبرت خبیرلق معناسنه در و بونک اصل لغتدن اکاه و کول ایمش زیرا خبرت
تجربه و امتحانم معناسنه در که حرف رابط مفعول فوله در حدت حانک کسری
و دالک تشدیدیله کسکنلک بونده باوزلق مراد در سورت سینک ضمی و واوک سکونیله
و اوایله بونده خشم و غضب معناسنه در پادشاهانه اضافی لامیه در حذر حاء مهمله
و ذال معجمه نک فتحه لریله علم بابندنم مصدر در صقنمق معناسنه باید فعل مضارع
مفرد غایب در بایستندنم کرک اولمق معناسنه بود بونده بودنم معناسنه در زیرا
مضارعه مقارندر الحیثه فاعل اقتضا ایلر که حرف تعلیل غالب تقدیری غالب
اوخاندر همت ایشانم لامیه در پادشاهلرک همتی دیمکدر بمعضلات باحرف بعلق

معضلات و زنده و معناده مشکلات کبیدر امور امورده اضافتی و امورک مملکته لامیه
لردر بونده امور احوال معناسنه در متعلق بمعضلاتک صله سیدر غالب مبتدا و
همت ثانی و متعلق باشد خبر ثانی و ثانی خبریله خبر اول و تحمل متعلقه معطوف و
ازدحامه اضافتی مصدرک مفعولینه در و عوامه اضافت لامیه در تحمل مبتدا و
نکنند خبری محصول ترکیب بو محل و مقامدنم و یا بو محل و مقام کبیدن یعنی سلاطین
مختلف الاحوال و متغایر الاطوار اولدوقلرندن اصحاب فطنت و خبرت
سویلمشلردر که پادشاهلرک حدت و سورتندن یعنی غضب و خشمندن حذر
اوزره اولمق کرک زیرا غالب و اکثر اوقاتنده انلرک همتی و نظرلری مشکلات امور
مملکته متعلق اولور و ازدحام عوامه تحمل ایلمزلر حاصلی ناسک غلوسندن مضطر
اولور **مثنوی** حرامش بود نعمت پادشاه که هنگام فرصت ندارد نگاه
حرامشک شین ضمیر مصراع ثانی اولنده انکه راجعدر اضمار قبل الذکر طریقیله
تقدیری انکش که در بود بانک ضمی و فتحیله و واوک فتحیله فعل مضارع مفرد بوینک
کینونت معناسنه اولمق دیمکدر بودنم اشتقاق ایلین غلط ایمش نعمت پادشاه
لامیه در که حرف رابط صفت هنگام وقت معناسنه در فرصته اضافتی لامیه در
ندارد فعل نفی استقبال مفرد غایب طوتمز دیمکدر نگاه بونده حفظ معناسنه
معلوم اوله که نگاه لفظی داشتن و داریدنم مصدریله و مشتقاتیله مستعمل اولسه
حفظ معناسنه در اما کردن و کنیدن مصدریله و مشتقاتیله مستعمل اولسه نظر
معناسنه در یعنی بقمق محصول بیت اول کسه پادشاهک نعمتی حرامدر و یا حرام
اولور و یا حرام اولسون که زمانم فرصتی رعایت و سیانت ایلمیه یعنی احوالدنم خبردار
اولمیوب هر زمانی بیر بیله مجال سخن تا نبینی ز بیش ه بیهوده گفتن مبر قدر
خویش ه مجال بونده محل معناسنه در سخنه اضافتی لامیه در تا حرف توقیتدر تا دام

معناسنه یعنی فعل نفی مستقبل مفرد مخاطبدر یعنی نیده‌مه ما دام کم کورمیه‌سک دیکلر
زبیشن یعنی منقطعدر بیهوده یه تعلیق ایلیین خطا فاحش ایلمش با حرف مصاحبت
سببیتی متضمن کفتن مصدرینه متعلق و بیهوده زائد و باطل معناسنه در صبر میمک
و بانک فتحه ایله فعل نهی مفرد مخاطب در یعنی دیدنک برداندن و بیلمزیلر ایلمش
دیکلر یعنی ضایع ایلمه قدر خوش لامیه در محصول بیت سوز محلیمنی ما دام که
اول کورمیه‌سک یعنی قبل التکلم سوزک فرصتینی و کلامک محلینی کورمکه سزین
بیهوده و باطل سوز سویلمک خوش لکیه سبب در کفت برانید این کدای شوخ
مبذر را که چندین نعمت باندک مدت برانداخت نداند که خزینه بیت المال لقمه
مساکینست نه طعمهٔ اخوان شیاطین برانید فعل امر جمع مخاطب در رانید
سورکز دیکلر راندن اشتقاقی ایلنلر غلط ایلمشلر کدا بونده دلنجی معناسنه در
اضافتی بیانیه در شوخ بونده کستاخ ولی ادب و بی‌شرم معناسنه در مبذره اضافتی
تفعیل بابندن اسم فاعلدر مسرف دیکلر که حرف تعلیل و با حرف رابط صفت باندک
با حرف ظرف اندکن آز دیکلر قلیل معناسنه مدت زمان دیکلر بر حرف تاکید انداخت فعل
ماضی مفرد غائب آتدی یعنی تلف ایلدی نداند فعل نفی مستقبل مفرد غائب بیلمز دیکلر
استفهام طریقیله بیلمزمی دیمک اوله که حرف بیان خزینه بیت المال لامیه در لقمه مساکین
ده بویله در خزینه مبتدا و لقمه خبری نه حرف نفی طعمه طانک ضمیله و سکون عینله مطعوم
معناسنه در بعضیلر نسخه که فارسیجه خوارش دیرلر اخوانه اضافتی و اخوانک
شیاطینه لامیه لردر اخوان کسر همزه ایله قرداشلر معناسنه در محصول ترکیب و قطع
کیم پادشاهه مذکور کدا انک احوالینی عرض ایلدیلر ایسه دیدی کیم سورک بو کستاخ
اوبنه مسرف چه آری بونده کیتسون که بو قدر نعمت و مالی از اجق زمانده تلف
ایدوب بیانه آتدی یعنی اسرافیله ضایع ایلدی بیلمزکه و یا بیلمزمی که خزینه بیت المال فقراو

و مساکین لقمه سیدر یعنی بونلره نفقه اولمق ایچون و دفع احتیاج ایچون
ویریلور لقمهٔ اخوان شیاطین دکولدر یعنی مسرفلره و متلفلره اسراف
و اتلاف ایچون ویریلمز حاصلی خزینه بیت المال محتاجلرک حقیدر مبذرلرک
حقی دکولدر مبذری نسخه عطف ایدنلر صحیح نسخه لره مخالفت ایلدیکلرندن
غیری لذت کلامدن بیخبر ایلمشلر و شوخدن صکره چشم لفظنی زیاده ایدنلر زائد
ایلمشلر و نعمتدن صکره مال لفظنی زیاده ایدنلر صحیح نسخه لره مخالفت ایلمشلر
برانداختن صکره و تلف کرد ترکیبنی عطف ایدنلر یاننددن ایلمشلر نداند عبارتینی
ترک ایدنلر صحیح عبارتی ترک ایلمشلر مصـ ابلهی کو روز روشن شمع کافوری
نهد ه زود بینی کش شب روغن نباشد در چراغ ه ابلهی ابله صفت
مشبهه در احمق معناسنه و یا حرف وحدت کوا صلنده که او در که حرف رابط
صفت و ضمیر ابلهه راجعدر روز روشن بیانیه در ظرف زماندر ایدین کوندوز
دیکلر شمع کافوری بیانیه در شمع عربیده شینک فتحی و میمک کسریله اولان
مومینه دیرلر اما عجم میمک سکونیله اوقورلر بو معنایه صکره تعمیم ایلدیلر پس کافوری
قید احترازیدر یا نسبی الحاق بال مومینه دیرلر نهد فعل مضارع مفرد غائب در
نهیدندندر بونک فتحی و کسریله لغتدر قومق معناسنه قومقدن مراد یقمقدر
زود تیز دیکلر یعنی تیز زمانده بینی فعل مضارع مفرد مخاطب کورسیک
دیکلر کش کافک فتحی و کسریله لغتدر اعلی که و در کافک کسریله لیکن شینک ضمیر
ایله ترکیبی و لهجه قیاس فتحه تخصیص ایلمک ایدی زیرا اضمارکرک ماقبلی بوجه و بیلده مفتوح
اوقینور الا ضرورت وزن ایچون ساکن ده اوقینور اما بعضیلر شدده واکش
اوقورلر اصل کسره رعایتیله شینک معناجهتندن چراغه مقید در چراغش
تقدیرنده شب با حرف ظرف نباشد متعلق روغن را انک ضمی و شینک فتحیله

ایچ باغندن غیری یاغه دیرلر اما ایچ یاغنه پیه دیرلر یا دنجاك كسریله نباشد
فعل نفی استقبال مفرد غایب اولماز دیمكدر چراغ فتیله ده یانان آتشك اسمیدر
اما بونده شمعدان مراد در ذكر حال واراده محل طریقیله محصول بیت برابلكه
ایدین كونده یعنی كوپه كوندز شمع كافوری یقارلر ایسه زمانده كوررسك كه چراغنه
یاغ اولماز یعنی ایچ یاغی و یا بزر یاغی یاقماغه قادر اولماز قتنده قالدی كه زیت ویاغ
اكان یاغی حاصلی بو بیله اسراف ایلین احمق از زمانده سنویله مفلس و فقیر اوله كه
اك اوجوز اولان یاغی یقماغه قادر اولماز دیمكدر بعض نسخه لرده نباشد یرینه نماند
كلمش وشراحك بعضیسی انی اختیار ایلمش وبعضیسی بو مختاره دخل ایلمش كه
تركیبدن ایلمهك روغن یاقدوغی مفهوم دكولدر كه چراغنده روغن قالمایه وبعضیسی
امعان نظر ایلیوب مختاره معاول اولمش وخیلی اكثار كلام ایلمش لیكن طریق
مكابره یه سلوك ایلمش فتأمل كنشك كافینی كسره یه تخصیص ایلین سمت
شذوذه واهب اولمش یكی از وزرای ناصح گفت ای خداوند مصلحت ان ری
بینم كه چنین كسانرا وجه كفاف بتفاریق مجری دارند تا در نفقه اسراف نكنند بعض
نسخه ده ناصح یرینه نیكبخت واقعدر لیكن ناصح اولی در وبعضنده ان می بینم یرینه
المصلحت دوشمش وبعضیلر بو نسخه اختیار ایلمش وبعضیلر اختیار ینه
اعتراض ایلمش لیكن اعتراضی مكابره در وجه جهت وخرجلق كفاف كافك
فتح وكسریله رزقه وآزیغه دیرلر با حرف مصاحبت تفاریق تفریقك جمعیدر
ایری یعنی كون بكون و یا هفته بهفته و یا ماه بماه دیمكدر مجری اسم مفعولدر
اجرا بابندن معتین معناسنه حتی بعض نسخه لرده عطف تفسیری طریقیله
تا حرف تعلیل محصول تركیب پادشاه سوركه شونلره شوجه آری دنیجه ناصح
وزرانك بری پادشاهه دیدی ای پادشاه مصلحت انی كوررم كه بو كجلین مسرف

ومشلفلرك وجه معیشتلرینی وجهت كفافلرینی دفعة الینه ویرمیه لر بلكه متفرق
آز آز ویره لر یعنی كونه بكون و یا هفته بهفته و یا ماه بماه تعین ایده لر تا كیم نفقه ده
اسراف ایلمیه لر اما انچه فرمودی از زجر ومنع مناسب سیرت ارباب همت
نیست یكی را بلطف امیدوار كردانیدن و باز بنومیدی خسته خاطر كردن اما ادات
استدراكدر مصلحت می بینم دنی زجر ومنع عطف تفسیر یدر سوزمك وكیدرمك
معناسنه بقا پادشاهك سوزكه دیدوكینه اشارتدر امیدوار امیدلو دیمكدر امید
وامید تخفیف وتشدید ایله لغتدر دیدین لغو سویلمش زیرا لغت محدوده تشدید ضرورت
وزن ایچون كلور نته كه سابقا بیانی اولندی كردانیدن بونده ایلمك معناسنه در دوندرمك
دیدین خطا ایلمش با حرف مصاحبت ونومیدی لونك فتحیله وناامیدی ناامیدلك معناسنه
یا مصدریه ایله امیدسزلك دیمكدر محصول تركیب پادشاه اهم مصلحت بنم سویلدوكمدر
اما زجر ومنع كه بیوردوكز یعنی اول درویشی سوركه شونلردن بیوردوغوكز ارباب
همتك اخلاقینه واصحاب كرمك شانلرینه مناسب ولایق دكولدر برینی بر كره
لطف واحسان ایله امیدوار ایده وب تكرار امیدسز ایله خسته خاطر وبریشان ایلمك
ایلمك حاصلی سنك كبی صاحب لطف وكرم پادشاهلره سزاوار وملایم دكولدر
بر فقیری بر كره احسانلمسه ورصكره زجر ومنعله مأیوس ومغموم ایلمك اقتداللهی
رحمت ایلسون بویله وزیرلره بیت بروی خود در طماع باز نتوان كرد چوباز شد
بدرشتی فرازنتوان كرد بروی با حرف صله نتوان كرده متعلق روی خود لامیه در
ده لامیه در الطماع افعال بابندن مصدر بر كیمسه نك طمعه دوشرمك باز نتوان
تركیبله فتح معناسنه در یعنی آچمق كرد بونده كردن معناسنه در نتوان كرد واكثر
برلرده عدم امكاندن كنایتدر اما بونده عدم جوازدن عبارتدر چو ادات تعلیل
باز شد آچلدی دیمكدر بنا مفعول معناسنه بدرشتی با سببیتی متضمن حرف

درشتت والكك ورانك شمه ایله ابری دیمکدر که عربجه خشن دیرلر صفت مشبهه در
مقابلی نرم در و با حرف مصدر در فراز فانك فتحی و کسریله بونده بند و اغلاق معناسنه
نتوان کردینه سابقا کیبید محصول ترکیب شی کنده و بو زینه یعنی کندینه اطماع قپوسینی
یعنی خلقی کندونك لطف و احسانینه طمعه دوشرمك بابینی اچماغه کرك حاصلی خلقی
کندونك جود و کرمینه طمعکار ایلمك کرك اما چونکه باب اطماع مفتوح اولدی یعنی
چونکه خلقی کندونك سخا و کرمینه طامع و امیدوار ایلدی خشونت و جفا ایله اول بابی
ایلمك جایز دکولدر حاصلی خلقی اولدن لطف و احسانینه معتاد و امیدوار ایلمك کرك
اما ایلدکدن صکره زجر و منعله خسته خاطر و پریشان دورن ایلمك کرك باز ایکی
مصراعده بیله مفتوح معناسنه در دیکده نظر وار فراز کسریله تخصیص ایدوب ایکی
معنایه کلور بری یوکسك و بری یوقش معناسنه در کاه اولور که انکله منع و اغلاقدن
کنایت اولور دینلر کسره یه تخصیصه و یوکسك دیکده و متعدلك کنایندر دیمه لر سنده
افترا ایلمشلر و مصراع اولك معناسینی کندو یوزه که امیدلو امید قپوسینی کوجله اجمق
ممکن دکولدر یعنی سنده نم بلا رضا بر شنه الملق ممکن دکولدر صکره سن احسانه
ایدوسك دیوین بریللق یول معنای بیتده ایراق کیتمش فراز بونده بسته
و مغلق معناسنه در دیوین فانی مغلق سویلمش نتوان کرد عبارتی انجمکه مجال
یوقدر ممکن دکولدر دیمکدر دیوین ناممکن سویلمش نتوان اگر دعبارتنده این
سبتد علی مبالغه وارد میش دسه در معنای مبالغه انکار ایلمش لیکن انکار
منکر در قطعه کسی بیند که تشنگان حجاز بلب آب شور گرد آمدند که حرف
بیانیه حجازدن مراد مکه حج اولمغه قابلدر شته که یوکنابده نیجه یرده ایکیسنده
حجاز ایله تعبیر بیورمش با حرف صله لب بونده کنار معناسنه در آب اضافتی
لامیه در و شوره بیانیه شور دنز بونده توزلو و کرك مراد در کرد کاف عجمك

کسریله

کسریله و رانك سکونیله لغتده دکرمی و اطراف معناسنه و بعض لغتلك
ترکیبیله جمعیت معناسنه ده کلور مثلا کرد آمد دیرلر جمع اولدی معناسنه و کرد آید دیرلر
جمع اولور معناسنه محصول بیت کیم کورمز که حجاز تشنه لری یعنی کعبه یولیلك صوزلو
آجی صو کنارینه جمع اولورلر یعنی شور صو کنارینه جمع اولدقلرینی کیم کورمشدر
هر نقدر که تشنه و متعطش اولورلرسه ده هرکجا چشمه ای بود شیرین مردم و مرغ
و مور گرد آیند چشمه بکار معناسنه در ه یا حرف وحدت و هم حرف توسل بود
فعل مضارع مفرد غائب اولور دیمکدر شیرین طاتلو دیمکدر مور قرنجه محصول بیت
هر برده که بر طاتلو بکلد اولد اوزرینه مردوم و مرغ و مور جمع اولورلر حضرت شیخ
وزیر جانبندن پادشاهه خطاب بیورر که پادشاهم سز ماء معین و چشمه
شیرین حکمنده سز لائق اولانه اولدر که احسان و کرمکه تشنه دل فقرا اب
جودکزدن و سحاب لطفکزدن سیراب اولوب بر فردی مظهر حرمان و اوقع اولمیه
بلکه هرکس حالی قدر حاله سخا و کرمکزدن فیض یاب اوله بیت مرغ جایی برود که
چینه بود نه بجایی رود که چه نبود بعض نسخه ده برد دیرینه رود واقعه جایی یا حرف
وحدت برد یا ایچمك و رانك فتحه لریله فعل مضارع مفرد غائب اوچار دیمکدر
مرغ مبتدا و برد خبری که حرف بیانیه و یا رابطه صفت چینه جیم عجمك کسریله
قوشن یمینه دیرلر نه حرف نفی معناده ه رود مقیده در نبود لقد برنده فعل نفی غائب
کیتمز دیمکدر بجایی یا حرف صله نه ده متعلق و یا حرف وحدت که سابق کیبید جیم
ضرورت وزن ایچون بر مقدار مد اولور که تلفظده بر امتدار اولور که مصراع اولده
چینه بود ایله تجنیس مرکب اولور مذکور یای کنابنده اثبات ایدوب جمع یازانلر غلط ایلر
شعردن بحر المشتملر محصول بیت مرغ بر یره اوچار که انده قوشن یمی اوله یعنی
دانه اوله بر یره کیتمز که هیچ نسنه اولمیه یعنی چینه اولمیا نه یره اوچوب کیتمز یعنی لفظ حج

کیبی نسنه معناسنه در دیمک ظاهر در که یا ایله و یا حسیز لغت طوتارایمش
بونده صکره آخنده کی یا ضرورت وزن ایچون اشباع ایتمکدن حاصل
اولور دیدوکی نوعا نناقض شکلیدر منه سنده جی چیز معناسنه در یا ایله
دیین تراوف شکلین اعتبار ایده سهو ایلمش **حکایت** یکی از پادشاهان
پیشینین در رعایت مملکت سستی کردی ولشکر بسختی داشتی چون
دشمن صعب روی نمود همه پشت بدادند پادشاهان پیشینین اشنالقی
بیانیه در پیشین اولکی و یا حرف نسبت ونون حرف تاکید نسبت در اولکی دیمکدر
رعایت مملکت مصدر کی مفعولینه اضافتیدر بر مضاف تقدیریله اهل مملکت
دیمکدر سستی سست سین اولک ضمی وتانینک سکونیله لغتده کوشک
معناسنه در اما بونک کیبی یرلرده اهمال وتغافلدن کنایتدر ویاسی حرف
مصدر در کردی یا حرف حکایت لشکر در رعایته معطوفدر بعض نسخه ده
لشکر دینه صکره بر را یازمش علامت مفعول بسختی با حرف مصاحبت
والشنیه متعلق سخت سینک فتحی وخانک سکونیله قاتی معناسنه در
ویا حرف مصدر داشتی یا حرف حکایه طوتاردی دیمکدر چون ادات تعلیل
دشمن صعب بیانیه روی نمود کی مقدم مفعولیدر همه ادات تاکید در عموم
جمع کیبی پشت با ء عجمک ضمیله ارقه دیمکدر بدادند کی مقدم مفعولیدر ارقه
ویردیلر دیمکدر محصول ترکیب حضرت شیخ بیورر که بیزم شمدیکی زمانمزدن
اول بر پادشاه اهالی مملکت رعایتنده تقصیر وتغافل واهمال ایدردی
ولشکری شدت ومحنتله طوتاردی یعنی علوفه لرینی وییللقلرینی ورسوم
ولوازمینی ویرمزدی حاصلی ذلیل وزبون طوتاردی پس چونکه صعب
دشمن بو که ظاهر وهویدا اولوب یوز کوسترردی یعنی بونکله جنک

ایلکه کلدی جمیع عسکر ارقه ویروب بوندن اعراض ایلدی سلاطین عثمانیه
دنمه بیلدرم خان بایزید دینه اعراض ایلد کلری کیبی شراحک بر سی یکی
لفظینی مبتدا و پادشاهانی اکا بیانیه و پیشین عبارتینی صفت پادشاهانه
طوتب خبر مبتدا ذکر بنی اهمال ایلمش ظاهر در که خبر سستی کردیدر رعایت
مملکت اولنده که حرفینی کتابت ایلمین عجب نه معنا ملاحظه ایلدی کردی عبارتینک
معناسینی ایلدی و داشتینک طوتدی دیبنلر یا حکایه معناسینی رعایت
ایلمشلر **بیت** چو دارند کنج از سپاهی دریغ آیدش دست بردن بتیغ
دارندک فاعلی سلاطین وحکامدر کنج بونده مالدر خزینه معناسنه در کلور
دریغ بونده اسیرکمک وقیصقنمو معناسنه در دریغ ثانی حیف معناسنه در
آیدش شینی ضمیر سپاهیه راجعدر دست بردک مقدم مفعولیدر
ایلتمکدر مرادصونمق واوزاتمق در بتیغ با حرف صله محصول بیت چونکه
سلاطین وحکام سپاه ولشکر دینه خزینه ومالی اسیرکر یعنی امساک
ایدوب رعایتلرنده تقصیر ایدرلر سپاه وعسکره ده لازم کلدکده قلیچه ال
اورمق یعنی جنک ایلمک حیف و دریغ کلور ایکی دریغی بیله حیف معناسنه طوتانلر
غلط ایلمشلر اولکی دریغی منعله شرح ایدنلر ده معنار مطابقیله شرح ایلمشلر ایکا
از آنانکه غدر کرد وند با منش دوستی بود دیکی را را حرف تخصیص رایی ترک
ایدنلری وجه ترک ایلمشلر انانه جمع آن در که اسلم اشارتدر که حرف رابطه
غدر غینک معجمه نک فتحی ورانک سکونیله ترک وفا معناسنه در با حرف مصاحبت
منش شینی ضمیر یکی یه راجعدر دوستی یا حرف مصدر محصول ترکیب اول
ترک وفا ایدنلر دن بری نک که بنمله دوستلوغی وار ایدی ملامتنش
کردم وکفتم دوست وناسپاس وسفله وحق ناشناس که

باندک تغیر حال از مخدوم قدیم خود بر کردده حقوق نعمت سالیانه در توزودده
ملاتنک شین ضمیر کمی به راجعدر بعض نسخه ده ضمیر بولنمدی اولمامسی اولی
وراول آشنا اولان لوم وسرزنش ایلدم دون الچق معناسنه دریغی براماز
پس شد فوق دیمن الچق قاچمش ناسپاس کفران نعمت معناسنه در
سفله ضم وکسر سینله الچق در دون معناسنه حق ناشناس وناحق شناس
توزانمک حقینی بیلمز کفران نعمت معناسنه حاصلی مذکور الفاظ متقارب المعانیدر
کراصلنده آن که در که حرف رابط صفت باندک باسبیتی متضمن حرف مصاحبت
برکردده متعلق تغیر حال لامیه بعض نسخه ده باندک مایه تغیراه مایه مایه قه دو سرمایه
معناسنه در از مخدوم قدیم برکرده متعلق بیانیه در برکرددونه یعنی یوزین
چویره حاصلی اعراض ایلیه برجع ایله تعبیر ایلین بوکلمه‌نک معناسینی بیلمز
ایمش حقوق نعمت لامیه ودر سالیانه اضافته بولیه دریا حرف نسبت والف
ونون ادات جمع ودرشده وذلر بقیله درحرف تاکید توزدد لونک فتحی وضمی وواوک
وودال اولینک فتحه لریله فعل مضارع مفرد غائب فاعلی برکرد وکده بولنمکده یکی
راجع ضمیر ودر محصول ترکیب بنمله دوستلوغی اولانه چقنیک بر ینی لوم وسرزنش
ایلدم ودیدم ایچقدر رودنی وکفران نعمت وتوزانمک بیلمز وناشاکر دراول که
ازاجق سرمایه تغیر حال سببیله کندو مخدوم قدیمندن روکردان اولوب مذکور اعراض
ایلیه ونیچه ییللق حقوق نعمتی طی ایدوب ضایع ایلیه وکفران نعمت طریقینه ذاهب
وسالک اوله کفت اگر بگویم معذور دار لوم ایلدوکم سپاهی دیدی اگر بو قضیه
نک اصلینی بیانه وترک وفا ماجراسینی عیان ایلرسم بنی معذور طوت البتته
لوم ایلمزسک شاید که اسبم بی جو بود ونمد زین در گرو سلطان که
بزر بلسپاهی بخیلی کند با او بجان جوانمردی نتوان کرد شاید فعل مضارع مفرد

غائب

غائب درشایدنده استفهام انکار طریقیله لایقمیدر دیمکدر فاعلی این حاله
راجع نخند ضمیر در که حرف بیانیه اسب فتح همزه وسکون سینله وبا عربیله آت
دیمکدر فرس معناسنه جو جیمک فتحیله اربه دیمکدر نمد زین لامیه در نمد مطلقا کیچه
دیرلر و زین اگر معناسنه در که عربچه سرج دیرلر نمد زیندن مراد اگر کیچه سیدر
زمان سابقده تکلتو اولمازایمش بلکه بر کیچه افت قاپیدوب اگر آلتنه
تکلتو یرینه قورلار ایمش ومنزله داخل نیجه الوب کلیم وزیلی یرینه آلتینه دوشرلر
ایمش پس سپاهی دیر که مناسبمیدر که اگر کیچه سی که آلتمه دوشنوردم
اوله گرو کاف عجمک کسری وراینک فتحیله رهنده دیرلر که حرف رابط صفت
بزر با حرف ظرف زر بونک کبی یرلرده مطلقا اقچه معناسنه در با حرف صله سپاهی
یا حرف نسبت عسکری دیمکدر بخیلی یا حرف مصدر کند فعل مضارع مفرد غائب
بونده ایلیه دیمکدر با حرف صله واو ضمیر سلطانه راجعدر جوان مرد لفظ
مشترکدر بهادر له سخی وکریم بیننده ویا حرف مصدر در پس بهادر معناسنه
اولورسه بجانک باسی حرف مصاحبت اولور اما جود وسخی معناسنه اولورسه
حرف صله در ولکل وجهه نتوان کرد ایلمک اولماز دیمکدر عدم جوازدن کنایه در
محصول ترکیب معهود گرچه بیورلر لایقمیدر که آتیم اربه سز واولقدر آج
وذلیل وزبون اوله وآلتیمه دوشندوکم اگر کیچه سی بر مقدار دین ایچون رهن
ویا پادشاه که خزینه ومال خصوصنده عسکره بخل وامساک ایدوب وظیفه
لرینی وبخشش لرینی وسایر لوازم ورسوماتینی محلنده ویرمیه کا جان ودل
ایله بهادرلق وفدا ایلیلق اولماز ویا آنک یولینه جانم بذل وفدا ایلمک اولماز
حاصلی انکا دعوتینه جان و باش ویرمک جائز دکول نمد زین اضافتله
اگر کیچه سیدر واکثر سکونیله تکلتو معناسنه در دیلر لفظده ومعناده خطا

ایلمشلر شاید که اسم بی جو بود عبارتینی کلام اختیاریه حمل
ایدوب احتمالات بعیده ایله تاویل ایدوب اکثار کلام واطناب مقال
ایدنلر ایشی وکوچی اولمادیغندن بولدوغین سویلر ایمش بیت
زر بده مرد سپاهی را تا سر بنهد وگرش زر ندهی سر بنهد در عالم
زر بونک کبی یرلرده اقچه یه والتونه شاملدر سکه لو اولدقلری تقدیرجه
با حرف تاکید ودهٔ والکنک کسریله فعل امر مفرد مخاطبدر ویر دیمکدر دهیدنک
واوندنر دکول زر بدهنک مفعول اولی ومرد مفعول ثانیسیدر دیمکدر
بهادر معناسنه ترکیبده دکاه بهادره اردیرلر حتی ارلکنی ایلدی دیرلر بهادرلق
معناسنه سپاهیه اضافتی بیانیه در ورا ادات مفعول تا حرف تعلیل سر بنهدک
مقدم مفعولیدر وگرش اصلنده واگرش در ضرورت وزن ایچون تخفیف قیلندی
شین سپاهیه راجعدر زر ندهینک مقدم مفعولیدر ندهی فعل نفی استقبال مفرد
مخاطبدر سر بنهدک مفعول صریحی ودر عالم غیر صریحی در حرف صله در محصول بیت
بهادر سپاهیه التون واقچه ومال واسباب وآت داخی طون ویر حاصلی التفات
ورعایت ایله تا کیم سکا منقاد ومطیع اولوب فدا بکلیه ولازم کلیجک یولکده
واوغورکده جان وباش فدا ایلیه حاصلی رعایت ایله که سکا مخصوص اوله واگر مرد
سپاهیه مال واسباب ویرمزسک فدا بکلمز وسنی قویوب باشینی الوب
ترک ودیار ایدر دیمکدر روزمره لرنده سر در عالم بنهاد دیرلر باشینی الوب کیتدی
وسر در عالم بنهد باشینی الوب کیدر دیجک یرده حاصلی ترک دیار ایتمکدن
کنایه در بنهد یرینه با ایله بنهد یازان لونی ایله عجب طبع سقیم ایمش که بویله
بازارلقک اف اثنه سیله تعبیر ایلیین غریب قوی دماغه مالک ایمش الله قوت
ویره بیت اذا شبع الکمی یصول بطشاً وخاوی البطن یبطش بالفراره

شبع

شبع فعل ماضی مفرد مذکر غائب در فتح بابندن قچان ودیبه کمی بهادره
ویرلر سجیع کبی شبع نک لفظا مرفوع فاعلیدر اصلا کمیی ویرادغام
اولنمغله کمی اولدی یصول فعل مضارع مفرد مذکر غائب هجوم وحمله ایدر
دیمکدر بجا اسرطدر بطشا یصولنک مفعول مطلقیدر قعدت جلوسا
کبی خاوی اسم فاعلدر لفیف مقروندن خالی معناسنه یعنی بوش بطن
لفظا مجرور مضاف الیه در فارین دیمکدر شکم معناسنه یبطش فعل
مضارع مفرد مذکر غائب در ضرب بابندن یصول معناسنه حمله وهجوم
ایدر دیمکدر با حرف مصاحبت یبطش یه متعلق فرار کسر فا ایله قاچمقدر
گریز معناسنه محصول بیت قچان کیم دلاور ازطوق اولسه یعنی آج اولما
حاصلی غنی اولسه فقیر اولمسه عدو یه شدتله بایپور وزیاده هجوم
وحمله ایدر اما قارنی بوش اولسه یعنی آج اولسه حاصلی فقیر ومفلس
اولسه عدو یه یک بایپیماز بلکه اهمانم باشینی قورتارمغه مقید اولور الحق
حاصلی محکم صواشمز ایدومز زیرا اسبابی ویاتی یراغی یرینده دکول فرار ایله
حمله وهجوم ایدر دیمکدر مراد کاه کارزار وهنگام پیکارده دشمنه جان وکوکلدن
وارمز زیرا آتینه اعتمادی واروته یراغینه مصراع ثانیده اسم فاعل ربینه
مفاعل بابندن فعل ماضی ایرا ایلیین وبطن لفظینی اکا مرفوع فاعل طوتوب
اوالخاوی البطن تقدیرنده کند ونعیله تقدیر ایلمش زیرا بولغت مفاعل فده مستعمل
دکول مصراع ثانینک معناسی قچان بهادرک قارنی آج اولسه قچمغه
محکم طوتار یعنی قدرتی اولمسه جنکه اصلا طاقت کتورمیوب فرار ایدر دینه
معنای حقیقی دن فرار ایلمش حکایت یکی از وزرا معزول اشد بحلقهٔ
درویشان در آمد وبرکت صحبت ایشان در وی اثر کرد وجمعیت خاطرش

دست واو یا حرف صله و حلقه حانک فتحی و لامک سکونیله انده مستعملدر
و لامک فتحیله غیریده دروبشانه اضافتی لامیه در برکتدن بونده مراد مبالکلکدر
یمن معناسنه صحبته اضافتی لامیه در و صحبتک ایشانه مصدرک مفعولنه و یا
فاعلنه اضافتیدر در حرف صله و وی واوک فتحیله و زبره راجع ضمیر غائبدر محصول
ترکیب وزیرلردن بریسی معزول اولدی درویشلر حلقه سینه یعنی مجلسنه
داخل اولدی و انلرک مصاحبتی برکتی اکا تأثیر ایلدی و جمعیت خاطره اکا ال
ویردی یعنی دنیا جیفه سینه التفاتدن خلاص و اکا تعلق و تلبسدن آزاد
اولدی ملک بار دیگر بر وی دل خوش کرد و عمل فرمود قبول نکرد و گفت معزولی
به که مشغولی بر و اصلنده بر او ایدی وصلله همزه ساقط اولمشدر بر حرف
استعلا و یا حرف صله و او ضمیری و زبره راجعدر دل کردک مفعول اولی
و خوش مفعول ثانیسی تقدیری دلش خوش کرد در شین ملکه
راجع اولور و عمل یعنی تحمل وزارت معزولی یا حرف مصدر که من تفضیلیه
معناسنه در مشغولی یا حرف مصدر محصول ترکیب پادشاه وزیر اول وزیره
دیاوزیره بر دخی کوکلنی خوش ایلدی یعنی کدورت غضب و تیره کی در
خشمی کیدوب وزیره صاف دل اولوب ینه وزارت تحملنی و خدمتینی
بیوردی یعنی تکلیف ایلدی و زیر قبول ایلمدی و دیدی معزوللق مشغوللقدن
یکدر یعنی زخارف دنیا ایله آلوده و قیود بله پریشان حال و متشتت البال
اولمقدن کوشه فراغت اختیار ایدوب قیود و تفرقه دن ازاده و آلام بلیاتدن
آسوده اولمق اولی و احرادر رباعی آنان که بکنج عافیت بنشستند و دندان
سک و دهان مردم بستند • انان انلک جمعیدر انلر دیمکدر که حرف رابط صفت
بکنج با حرف ظرف کنج کاف عربک ضمیله بوجقور که عرب زاویه دیر عافیته

اضافتی بیانیه در عافیت الله تعالی قولندن بلالری دفع ایلمکه دیرلر عربجه بستن دیرلر
سنک کسری و نونک تشدیدیله سگه اضافتی لامیه در سنک سنک
فتحی و کاف عجمله کلب دیمکدر دهان الفم و الفم اغزه دیرلر محصول بیت شول کرکه
عافیت و فراغت کوشه سینده اولور دیلر یعنی خلقدن منقطع اولوب کنج عزلت
اختیار ایلمشلر در دندان کلب عقور موذی ناکس شرورندن کنایه در دهان
مردم بدکو بستند بغله دیلر یعنی کوشه تقاعد اختیار ایدنلر خلقک موذیلرینی
وغیبت کوو بدکو مردمدن خلاص اولوب سالم اولدیلر عافیت یرینه قناعت
بازانلر ناموزون یازوب خطا ایلدی • کاغذ بدریدند و قلم بشکستند • وز دست
و زبان حرف گیران رستند • کاغذ کاف عربی و غین مفتوح معجمه و ذال معجمه ایله
مشهور عربجه قرطاس دیرلر بدریدندک مقدم مفعولیدر با حرف تأکید دریدند فعل
ماضی جمع غائبدر بزیدیلر دیمکدر قلم معروف بشکستندک مقدم مفعولیدر زبان
حرف گیران لامیه حرف گیران وصف ترکیبیدر کشینک عیبینی و نقصانینی طوتجی
دیمکدر الف و نون ادات جمعدر محصول بیت عافیت بوجاغنده اولورانلر کاغذ و
دفتری پاره لیوب قلمی شکست ایلدیلر یعنی عالم ظاهرده جمیع عوائق و علائق
دنیویه ترک ایدوب دنیا و مافیهادن ال چکوب فارغ البال و اسوده حال
اولور دیلر حاصلی هرشیدن آزاده و سالم اولوب حضور ایلدیلر و دخی بدکویلر و عیب
بینلر الندن و دلیلرندن قورتولدیلر یعنی کوشه فراغت اختیار ایلمکله عیب بین و غیبت
کویلر شرو حسدندن خلاص بولدیلر حضرت شیخک بیوردوغی نادر واقع اولور زیرا
خلقک دلندن انبیا و اولیا بیله خلاص بولمز دکول که عباد وزها و ملک گفت
هرآینه مارا خردمندی کافی باید که تدبیر مملکت را شاید هرآینه البته خردمندی
یا حرف وحدت کافی بونده مقبول معناسنه در که عجم بسند دیر باء تحتیله باید فعل

مضارع مفرد غایب کرک و بکلدر که حرف رابط صفت تدبیر مملکت مصدر کر
مفعولینه اضافتیدر و را ادات مفعول شاید فعل مضارع مفرد غایبدر
شایدندن محصول بیت پادشاه دیدی البته بیزه بر عاقل مشیر وزیر کرک
که تدبیر ملکنه لائق اوله یعنی امور سلطنته و تدبیر مملکته شایسته و سزا اوله
بر عاقل و دانا و صدر وزاره نه سخن بر مرد کار از کرک گفت نشان خردمند
کافی آنست که بچنین کار باشن و رندهد خردمند کافی بیانیه که حرف بیانه
بچنین با حرف صله شن دن مراد وجودی و ذاتیدر و حرف تاکید ندهد فعل
نفی استقبال مفرد غایب و بر میه دیکلدر یعنی بو یله ایشلره کیرمیه دیکلدر محصول
ترکیب وزیره پادشاه دیدی خردمند کافینک نشانی و علامتی اولدر که بویله
ایشلره کندوبی ویرمیه یعنی امور سلطنته و تدبیر مملکته اختیار یله داخل اولمیه
حاصلی عاقل و دانا اولدر که بو بجلین ایشلره قریشمایه و کندوبی بویله شورل
مصالحه اختیار یله کرفتار ایلمیه بیت همای بر همه مرغان از ان شرف دارد
که استخوان خورد و جانور نیازارد ه همای بر طیر معروفدر السعید که
سابقا بعض خواصی بیانی اولدی ایدی از ان ادات تعلیل لاجل معنالرینه
شرف رفعت معنالرینه در دارد فعل مضارع مفرد غایب دار لقدن
عبارتدر که حرف تعلیل و یا حرف بیانی استخوان همزه نک و تانک ضمی
و سینک سکونی و واو رسمیله کموک دیکلدر جانور جان روح حیوانی
و ور ادات نسبتدر جانلو دیکلدر جانورلونک سکونیله اوقینور نیازارد
فعل نفی استقبال مفرد غایب لازم و متعدی کلور بونده متعدیدر انجمز
معنالرینه محصول بیت مرغ همای اکا کوره جمیع طیورک اوزرینه شرف
طوتار یعنی انک ایچون شرفی وار دیکلدر که استخوان ییر و جانلو حیوانلر

انجمز

انجمز سایر ذوات مخالب کیبی حاصلی سایر قاپیچلو یرتیجی جنس طیورلره
کیبی شاهین کیبی طیورک بعضیسنی شکار ایدر انکله معاش ایدر اما همای
استخوانله قانع اولوب جانلو جنسنی آزار ایلمز استخوانله قناعتنده اختلاف
ایلدیلر کیمی دیدی که بره قریب ایکن کموک کوردوکی یرده منقاریله قپار و هوادن
ایلدوب الکایدر زیرا اپاقلر لر یوقدر که بر دیوره بیه سایر حیوان کیبی
و کیمی دیدی که بتمام استخوانک دخانیله قناعت ایدر و بعضیلر دیدیلر که
منقار شده بر خاصه وار کموکی منقاریله آلدقده متفتت یعنی طاغیلو اولور
والعهدة علی الراوی شویله روایت اولنور که همانک وریسی الکیرمزیلکه
صحرای خطا و ختن و دشت قپچاقده اولمینی بولورلر تحصیل زماننده
شام شریفده بر عجم بازرکاننده کوردم شکر رنک اولور مثلا سقشغنی
شکر رنک اوله همایه بکزردی مثل سیاه کوش را کفتند ترا ملازمت
صحبت شیر بچه وجه اختیار افتاد کفت تا فضلۀ صیدش میخورم
و از شر دشمنانم در پناه صولتش زندکانی میکنم سیاه کوش
قره قولاق دیدکلری حیواندر که ارسلانه ملازمت ایلرکی قولاغی بیله سیاه در
پارسی کلوا اولور را ادات مفعولدر ملازمت صحبت شیر اولکی اضافت
مصدر مفعولینه در و ایکنجی لامیه و یا اولکی کیبی تا حرف تعلیل فضله ارتیغه یعنی
زیاده فضلانه دیرلر صید اضافتی لامیه و شین ضمیر شیره راجعدر میخورم ... و بکلدر
پناه السعید صیغنجاق معنالرینه صولتنه اضافتی بیانیه در پناهیدر معنالرینه
اسم مصدر در و بین و اضافتی لامیه در دربین مجاز ارتکاب ایلمکدر ...
زندکانی دیرلکدر حیات معنالرینه محصول ترکیب قره قولاغه دیدیلر ارسلانه
صحبتنه ملازمت نه وجهله اختیار واقع اولدی قره قولاق دیدی تاکیم شکار

الیدوکی حیوانک کندودنی باقی قلانینی سیچیم و دشمنلر سندنی انک
صولت وشدتی صیغیجا غندو یچیوب دیرلک ایلیم بو مناخ حضرت شیخ
پادشاهله وزیره نسبت ایراد ایلمش کفتند اکنون که بظل حمایتش ح
آمدی و بشکر نعمتش اعتراف کردی چرا نزدیکمه نیایی تا بجمله خاصانت
دراوردو از بندکان مخلصت شمارد که حرف بیانی یا حرف صله ظلل
ظانک کسری ولامک تشدیدیله کولکه درحمایت حفظه دبر اضافت
بیانیه درشین شیره راجعدر در آمد در حرف تاکید ویا حرف صله شکر
نعت مصدرک مفعولینه اضافتیدر نزدیک بونک فتحیله الیقین دیمکدر
قریب معناسنه تا حرف تعلیل یا حرف صله حلقه خاصان اضافتی بیانیه
در حرف تحسین کلام آوردو اوک ورانک فتحه لریله کتوره دیمکدر
آوریدندن آوردندن دیبین غلط ایلمش بندکان مخلص بیانیه محصول
ترکیب قره قولاغه دیدیلر شمدیکه ظل حمایتینه داخل اولدک وشکر نعمتنه
اعتراف ایلدک نیچین شیره یقینتره کلمزسک تا کیم سنی خاص مجلسنه
اداخل ایده و مخلص بنده لرده نه عد ایلیه یعنی بویله ایکن سبب ندرکه بو سعادت دولتنه
وصول ممکن ایکن هرکز یانینه تقرب ایلمیوب ایراقده سیر ایلجبک کفت ایچونا
از بطش او ایمن نیستم ایچنان انجلیس دیمکدر کلاک معناسنه یعنی شیرک
اخلص بنده لرندن وشاکر نعمتدن ایکن صولت وشدتندن وبطشندن وغضبندن ناموز
وبی باک دکولم جایزدر که برکنه قهر دخشمینه مظهر دوشوب بنی هلاک ایلیه علی
الخصوص که آج اوله بیت اکر صد سال کبر آتش فروزد اکر یکدم درو افتد بسوزد
کبر کافه تجمک فتحیله آتش پرستنه درلر عرب مجوسی دیر جمعی مجوس کلور
فروزد فانک ورانک ضمه لریله بورانک فتحیله فروزیدنه نه یا الکانده من

یعنی

یعنی یاقمق معناسنه همزه ایلمه وهمزه سز لغتدر بسوزد با حرف تاکید سوزد
فعل مضارع مفرد غائب لازمله متعدی بیننده مشترکدر لازم اولنجه فاعلی
کبر در متعدی اولنجه فاعلی آتش ومفعولی کبر اولور محصول بیت اکر یوز ییل کبر
معبود مدر دیبو آتشه تعظیم وتبجیل ایدوب آتشکده یه اودونلر دوکوب بر نفس
سوبو تدرسه فایده ایلمز زیرا اکر بر نفس آتشک ایچینه دوشرسه یانر دو یا
خود آتشن آنی یاقر یعنی آتشه تعظیم ایلدی دییو آنی ایسرکمز بس
سلاطینده بویله در مثلا یوز ییل خدمتنده پروانه اولوب یانسک ویا
قیلسک ادنی رنجش خاطر سببیله سکا قیبار افند کندیم حضرت سلطانه
زرپیا بدو باشد که سر برود افتد واقع اولور دیمکدر ندیم بولنده مصاحب
معناسنه دربر برود ک تقدیری اسرش برود در محصول ترکیب واقع
اولورکه پادشاه حضرتینک ندیمی التون واقچه واسباب وآت طون
بولور یعنی کاه اولورکه جود وکرم ولطف واحسانه مقارن اولور وکاه اولور
که باشی کیدر یعنی مظهر قهر وغضب اولور و باشدن چیقار و حکما کفته
اند از تلون طبع پادشاهان برحذر باید بود که کاه بسلامی برنجند وکاه بد
شنامی خلعت دهند تلون تفعل بابندن مصدر در دورلو دورلو صور
وانکا که کیرمکدر محصول ترکیب وحکما وعقلا دیمشلر در پادشاهلرک
طبعی تلون ندن حذر اوزره اولمق کرک یعنی مختلف احوال لرندن وتغیر مزاج
واطوار لرندن اجتناب ایلمک کرک که کاه اولورکه بر سلام سببیله رنجیده خاطر
وپریشان دورلر اولورلر وکاه اولورکه بر دشنام سببیله خلعت ونعمت احسان
ایدرلر حاصلی مزاجلرین الکلامق کرک وکفته اند ظرافت بسیار هنر ندیمانست

دیمکدر	دیمکدر	دیمکدر	دیمکدر

وعیب حکیمانه محصول ترکیب داخی حکما و عقلا دیمشلر که جوق ظرافت
وخنده لق مضحکلک و مسخره لک هنربدر یعنی آلمره مخصوص کاردر اما عقلا
وحکما و علما قتنده زیاده شوخلق و نشاطلق زیاده عیب و محض نقصاندر لیکن
احیانا ظرافت و نزاکت وکشاده طبع و درونی اولمق عیوبدن معدود دکول
بلکه دائما عبوس الوجه و خشمناک شکل اولمق محل طعن و مقام تشنیع اولور ودر فی
الحقیقه مذموم حالدر بیت تو بر سر قدر خویشتن باش و وقار ۰ بازی و ظرافت
بندیمان بگذار تونک ضمنی تمام اشباع ایلمک کرکدر و ملفوظ اولوب شعر
موزون اوله سر بونده سوا و هوا معناسنه در قدر مقدار معناسنه در تقدیری
بر سر حفظ قدر در وقار قدره معطوف بازی و ظرافت بگذارک مفعول صریحلریدر
و بندیمان غیر صریحی یا حرف تأکید گذار کاف عجمک ضمیله فعل امر مفرد مخاطب ویگذر دیمکدر
یعنی ترک ایله محصول بیت سن کندو قدرک حفظی سوادسنده و وقارک رعایتی
هواسنده اول یعنی مقدارینی و وقاروکی رعایت اوزره اول و اویونی و ظرافتی
و مسخره لکی و نزاکتی ندیملره قو یعنی آنلره حواله ایله زیرا بو کارلر آنلره سزاوار در حکایت
یکی از رفیقان شکایت روزکار ناساعد بنزدیک من آورد که کفاف اندک دارم لامیه
و عیال بسیار رفیقان رفیقک جمعیدر یولداشلر دیمکدر شکایت روزکار
ناساعد اضافت بیانیه یا حرف صله نزدیک قیب معناسنه در عند کبی مبنیه
اضافت لامیه در آورد فعل ماضی مفرد غایب فاعلی یکیدر که حرف بیانیه کفاف کافک
فتحیله رزق دیمکدر اندک آز دیمکدر قلیل معناسنه عیال عینک کسریله فقرا دیمکدر
جمع عیل عینک فتحی و یانک کسریله حیا دهنده جمعی اولدوغی کبی ایولرده یکولر
عیالی فرزند و دختره تخصیص ایلمین بیلمز المشس محصول ترکیب حضرت شیخ سوی

رفیقلر دینه

رفیقلر دن بری روزکار ناساعدک شکایتنی بنم قتیمه کتوردی یعنی
بکا زمانه غدارک و ایام مکارک عدم موافقتندن شکایت ایلدی که قوت
ز ادم و عیال و خورندم چوق در دیو عیالک کثیرینک اوزرینه نفقه سی
لازم اولانه دیرلر و طاقت بار فاقه ندارم اضافتلر لامیه لردر بار یوکدر فاقه
فقر و حاجته دیرلر یعنی فقر و احتیاج یوکینه طاقتم یوقدر یعنی فقره طاقت
کتورمزم بارها در دلم آمد که باقلیم دیکر روم تا در هر صورت که زندکانی کنم
کسی را بر نیک و بد من اطلاع نباشد بار بونده کره معناسنه در و ها ادات
جمعدر معلوم اوله که بو ادات جمعک ماقبلی ساکن اولور مکر که جمع اولنه جق کلمه نک
آخرنده ها رسمی اوله لاله کبی ژاله کبی پس اول وقت متحرک اولور لالهها
ژالهها دیرلر پس بارها ده راانک فتحیله دیلمین مذکور قاعده یه مخالف سهودر
حرف بیانیه یا حرف صله اقلیم دیباجه ده مفصل بیان اولندی و کره اضافتی بیانیه
در بعض نسخه ده باقلیمی یا وحدتله واقعدر ایکیسی ده جایزدر روم رانک
و واوک فتحه لریله فعل مضارع متکلم وحده در رویدندر بونده کیدم دیمکدر تا حرف
تعلیل که حرف بیانیه زندکانی دالک فتحیله بونده معاش معناسنه در ردیک دیمکدر
کسی یا حرف وحدت و را ادات تخصیص بر حرف استعلا بد من لامیه در اطلاع
نباشد اطلاعی اولمیه دیمکدر محصول ترکیب رفیقه دیرکه کاه کاه کوکلمه کلدی که غیری
اقلیمه کیدم یعنی ترک دیار ایدم تا هر صورتده کیم معاش ایدم هیچ برکیمسه نک
بنم ایو مه و یرامازمه اطلاعی اولمیه یعنی ایو یکچینورم یا رامز میکچینورم بیلمز جاهلی
هر نه وجه ایله کچینورسم حالمه کیمسه مطلع اولمیه بیت بس کرسنه خفت و کس
ندانست که کیست بس جان بلب آمد که بر و کس نکریست کرسنه بونده بکاف
عجمک ضمی و راانک سکونی و سینک کسریله آج دیمکدر عربجه جوعان دیرلر لغتده

کلام پس کس کرسنه اه حقت فعل ماضی مفرد غائب یاندی واو یوردی بیننده
مشترک صیغه درکر کیست که حرف بیانه کیست کیمدر دیمکدر معلوم اوله کرچه وکه
عبارتلری ادات خبر اولان سین وتایه متصل اولسه ها رسمی بایه تبدیل اولور
فاحفظ پس جانه تقدیری پس کس راجانه آه بلب با حرف صله لب دولوقکه خانه مطلب
حرف بیانه بر حرف استعلا او ضمیری مذکور کسه راجعدر نکریست فعل نفی ماضی مفرد
درکریستن دیمه اغلامادی دیمکدر محصول بیت دیار غربتده واقلیم آخرده چوق
کیمه آج یاندی واو یوردی وهیچ برکیمه بیلمدی که بو آج یاتوب اولوبانه کیمدر
دکیمک اوخلیدر وچون کیمه نک جانی دوداغه کلدی واوزرنده کیمه اغلامادی
یعنی دیار غربتده چوق کیمه تسلیم روح ایلدی وهیچ کیمه اوزرینه ماتم چکوب
اغلامادی حضرت شیخک بو بیتی دیار غربتده اولان غربانک احوالینی بیانه
ایدر فی الواقع بیوردوقلری کبیدر باز از شماتت اعدامی اندیشم که
بطعنه درقفای من بخندند وسعی مرا درحق عیال بر عدم مروت حمل
کنند وکویند شماتت دشمن دشمنک بلاسنه وحزننه سوینمکه دیرلر پس
اعدا جمع عدو طریقیله ذکر اولنمش اندیشم فعل مضارع متکلم وحده در فکر وخوف
ایدرم دیمکدر که حرف تعلیل ویا حرف بیانه با حرف مصاحبت طعن لغتده
نیزه ایله اورمغه دیرلر اما بونا کیبی ترکرده دخل وتعرض معناسنه در و آخرده
ها رسمی شکلی علامت تقلدر عربیده تجنیه قفا فا فاک فتحیله انسه دیمکدر ملة
اضافتی لامیه در سعی مرا مصدرک فاعلینه اضافتیدر عدم مروت لامیه
محصول ترکیب دیار غربتده باشم الوب کیتمکدن استرم کنه دشمنلرک سو
اوشنورم که طعن وتشنیعله آرومده کولرلر وبنم عیالم حقنه سعییمی عدم مروتمه
حمل ایدرلر حاصلی ترک دیار ایلمک خاطرمدن بکچرلیکن شماتت اعدادن ولطعن

اندیشه

اندیشه ایدرم که ضعف غیرتمه وعدم حمیتمه حمل ایدوب سویلرلر قطعه ببین
آن بی حمیت راکه هرکز نخواهد دید روی نیک بختی با حرف تاکید بین فعل امر
مفرد مخاطبدر ببینید نه کورو دیمکدر بعض نسخه ده مبین دو شمس فعل نهی مفرد
مخاطب کورمه دیمکدر بی حمیت بی عار وبی غیرت دیمکدر را ادات مفعول که حرف رابط
صفت ویا حرف تعلیل نخواهد دید کورمیه جکدر دیمکدر دید بونده دیدن معناسنه در روی
مفعول نخواهد اضافتی لامیه در نیک بخت وصف ترکیبیدر ابو بختلو یعنی دولتلو
یا حرف مصدر دولتلیلک دیمکدر محصول بیت اول عارسز وغیرتسز نامردی
کور که هرکز دولت وسعادت یوزینی کورمیه جکدر ویا کورمیجکدر نخواهد دیدک معناسی
کورمه کرکدر دینلر حق اولی ایده مثلا مبین اولیجق دیمکدر اولور اول بی عار وبی غیرت
نامردی هرکز کورمه یعنی یوزینی کوروب التفات ایده جک نامرد وکولدر بیان امر
دیدندن وبین اصابت المهمس مذکوردر بیتک معناسی مطابقیسی سیلور اولاندر
پس نخواهد دیدک معناسینی دعا علیه حمل ایدوب کورمسون دیین لزوم مالا یلزم
بیورمش مبین نسخه سینی اختیار ایده نه بی جهت دخل وتعرض ایدنه کنده ومدخول
معترض قندر تن آسانی کزیند خویشتن رازن وفرزند بگذارد بسختی تن آسانه وصف
ترکیبی صاحب حضور وراحت دیمکدر و یا حرف مصدر کزیند کاف عجمک ضمیله کزیند ندن
فعل مضارع مفرد غائب اختیار ایدر کزیدند ده دیین اصابت المهمس خویشتن واو
رسمی ودوم ضمه ایله کندو دیمکدر و را ادات مفعول کزیند تن آسانه مفعول اولی
وخویشتن مفعول ثانیسی بگذارد فعل مضارع مفرد غائب قورکیدر دیمکدر زن
وفرزند مفعول صریحی وبسختی غیر صریحی وبا حرف ظرف وبا حرف الصاقی ویا حرف مصدر
محصول بیت کور اول بی عار نامردی ویا کورمه هرکز که کندو نفسینه حضور وراحت
اختیار ایدر وعورت واوغلانینی شدت فقر وفنا ده قور یعنی کندو باشینی الوب کیدک

ویارایلدی واهل وعیالینی بلا ومحنت وفلاکتده قورکیدر حاصلی کندو طالب
حضور وصفا اولوب کیدر واولاد واقاربینی فقر وفاقه ده قور بیت ثانی بیت
اوله مقام تعلیلده واقع اولمشدر فتأمل ودر علم محاسبه چنانکه معلومست علم
چیزی دانم یعنی داخی علم محاسبه ده انجلین که معلومکزدر برنسنه بیلورم یعنی
دفتر وفن ارقامده واسلوب کتابتده معلومکزدر که برمقدار وقوفم واردر
اگر بجاه شما جهتی معاین کردد که موجب جمعیت خاطر باشد بقیه عمر
از عهده شکران نتوانم بیرون آمدن اگر حرف شرط با حرف مصاحبت
سببیتی متضمن جاه قدر ومنصب ومنزلت شمایه اضافتی لامیه در جهتی
یا حرف وحدت کردد فعل مضارع مفرد غایب اوله دیمکدر صیرورت معناسنه که
حرف رابط صفت موجب جمعیت اسم فاعلک مفعولینه اضافتیدر جمعیت
خاطره مصدرک فاعلینه در باشد فعل مضارع مفرد غایب اوله دیمکدر صیرورت
معناسنه بقیه عمر لامیه در عهده شکر حق شکر دیمکدر آن لفظینه اضافتی مصدرک
مفعولینه در بیرون طشره محصول ترکیب اگر سزک دولت وسعادتکز
سببیله برجهت معاین اوله که موجب جمعیت خاطر اوله عمرمک بقیه سنده
انک شکری حقنده طشره چقماغه قادر دکلم یعنی اگر سزک قدر ومرتبه کز
سببیله جمعیت خاطر اولاجق برخدمت ودفتر ومحاسبه یه متعلق برخدمت تعیین
بیورلورسه اولنیجه اول احسانکزک شکرینی ادا ایلمکه قادر اولمازین کفتم
ای یار عقل پادشاه دو طرف دارد امید نان وبیم جان وخلاف رأی خردمندان
بدین امید بدان بیم افتادن محصول ترکیب رفیقه دیدم ای یار پادشاه
عملینک ایکی جانبی واردر بیری اتمک امیدی یعنی نعمت دنیا وبریسی جانه
قورقوسی یعنی غضب وقهر سلطانه مظهر دوشمک وعقلا رأی وتدبیرینک

خلافیدر

خلافیدر بومنصب وریاست امید بان جان قورقوسینه دوشمک یعنی ورطه
بلاکه وخطر جانه پاکه دوشمک قطعه کس نیاید بخانه درویش که خراج زمین
وباغ بده با حرف صله خانه درویش لامیه که حرف بیان خراج زمین لامیه در
فعل امر مفرد مخاطب ویر دیمکدر محصول بیت درویشک خانه سینه کیمسه کلمز که
یرک وباغک خراجینی ویر دیو حاصلی یرک مقاطعه سینی وارضک
خراج وعشرینی وباغ وباغچه نک خضرواتی حقینی درویشدن کیمسه استمز
اول بونلره مالک اولمازیوخسه مالک اولسه اندنده ایسترلردی یا تشویش
وغصه راضی شو یا جگر بند پیش زاغ بنه یا حرف ابتدا اوله غریبه در که
کبی کسر همزه ایله ومخاطب رفیق اوله یعنی یا تشویش وغصه فقر وفاقه یه راضی
وانکله قانع اول ویا سلاطین خدمتنی اختیار ایدوب قتل قبول ایله لاشه کی
زاغ وزغن طعمه ایلسون ویا حرف عطف اوله ما بعدینی خواجه عطف ایلیه ... بولیه
اولمقدر جگر بند بوکر کدر برآ دیده کرده در کافه عجمک ضمیله وعربچه کلیه دیرلر کاف عربک
ولامک سکونیله محصول بیت خانه درویشه کیمسه کلمز که تشویش وغصه یه راضی
اول یعنی اهل دنیا کبی غم وغصه چکوب بلیه یه صابر اولوب راضی اول یا جگرکی
زاغ اوکینه قو یعنی جگرکی زاغ اوکینه قومق محنت بلیه دنیایی چکمکدن عبارتدر حاصلی
درویشه وتارک دنیایه خانه سی اولدوغی تقدیرجه کیمسه قپوسی اوکینه کلور
عوارض وکوچی وعوارض باقیچه سین تقاضی ایلیوب انواع عقوبات واصناف بلیات
تکلیف ایلمز اما اهل ضیعه وعقار دائما محنت وبلا چکوب تشویش وغصه والمدن خالی
دکول دور ونیجه بغدادی اتمکی یعنی حاصلی درویش بومذکوراتله مکلف دکول بو منصبده
رفیق مخاطب طوتب یا فقر وفاقه یعنی فقر جهتندن تشویش وغصه یه راضی اول ویا
کندوکی مخاطره ومهلکه یه القا ایدوب مقتول بیل دینلر رفیق تخصیص بالمخاطب ...

غیری سیاقه و سیاقه ملایم دکول افعالی کفت این سخن موافق حال من
نکفتی و جواب سؤال من نیاوردی شنیده که کفته اند هر که خیانت ورزد
از حساب بلرزد موافق حال اسم فاعلک مفعولینه اضافتیدر و منه
لامیه در جواب سؤالده بو بله در ورزد فعل مضارعدر ورزیدندن برنسنه اختیار
سعی و کوشش ایلمکه دیرلر بلرزد با حرف تاکیدلرزد فعل مضارع مفرد غایب
محصول ترکیب رفیق دیدی بو سوزک بنم حالمه موافق سویلمدک و بنم سؤالمه
جواب مطابق و مناسب کتورمدک زیرا بن سکا دعوای استقامت ایده
وسن بنی اهل خیانت عفو باتیله تخویف تحریر ایدرسک الشیب مش
میسک بو ضرب مثلی که هر کس که خیانت ایلر الی حسابدن دیتر یعنی خیانتی
و سقامتی ظهور ایلر دیو خوف قدن النبی رشه طوتار بیت راستی موجب رضای
خداست کس ندیدم که کم شد از ره راست   راستی یا حرف مصدر موجب
اسم فاعلک مفعولینه اضافتیدر و خدا یا اضافت لامیه در کس ندیدمک
مفعول محصول بیت استقامت خدانک رضاسینی موجبدر کیمسه
کورمدم که طوغری یولدن ضایع و هالک اولدی یعنی طریق مستقیمه سالک
کم اولدوغین کورمدک کم شد کم معناسی بیدی دیمکدر از دی دیمک دکولدر
نقل فعلیله تعبیر ایدیلر از مشاره حکما کفته اند چهار کس بجان بر نجند چوامی
از سلطان و دزد از پاسبان و فاسق از غماز و روسپی از محتسب و آنراکه
حساب پاکست از محاسبه چه باکست محصول ترکیب حکما دیمشلر درد
کیمسه دورد کیمسه دن جاندن دکوکلدن انجینورلر حرامی پادشاهدن زیرا آنی اله
کتورنجه یا چنکلده اوررآنی ویا قازوغه اوغری پاسباندن زیرا آنی طوتاندن اولدر
و حاکمه ایلدوب سیاست ایتدرن و فاسق غمازدن انجینور زیرا آنی صوباشی نج

طوتدورر و روسپی محتسبدن انجینور زیرا محتسبه ایسه قتل لازم کلور
دکول ایسه بوزدره معلوم اوله که عهده مناهی شرعه متعلق اولاننی احوالی محتسبلر
کورر شارب خمر و زانی و تارک صلوة و بونلر دن غیری احوال محتسب عهده سنده در
و محتسب صلحای علمادن اولور میش و اول کیمسه نک که حسابی پاکدر
محاسبه دن اکا نه باک در حاصلی بن مستقیم کیمدن نه پروام وار دیمکدر
قطعه مکن فراخ روی در عمل اگر خواهی که وقت رفع تو باشد مجال دشمن
تنگ فراخ فانک فتحی و کسریله کینک دیمکدر واسع معناسنه فراخ روانک
فتحیله وصف ترکیبیدر رو یدندن رفتن دن دکول و یا حرف مصدر در در عمل
فراخ و بینک ظرف قیدر اگر خواهی مصراع ثانیه مرهوندر که حرف بیانیه وقت
رفع لامیه در وقت عزل دیمکدر تو یه اضافت مصدرک مفعولینه در باشد فعل
مضارع مفرد غایب بونده اوله دیمکدر مجال فاعلی یعنی اسمی اسم مکاندر
جولانکاه معناسنه محل حرکت دیمکدر دشمنه اضافتی لامیه در تنک ظار دیمکدر
عربجه ضیق دیرلر باشد فعلینک خبریدر محصول بیت عملده ایکن فراخ رولک
ایلمه یعنی هر ایشده اعتدال ایله حرکت ایله اکر خلقله معامله ده واکر تعیین اولنیان
خدمتده حاصلی نه کیمسه یه تحقیر و تعذیب اوزره اول و نه خیانت و سقامت
ایله دیلرسک که عزلک زماننده مجال مقال دشمن تنک و هنکام تفتیش
و تفحصده پای اعتراضی لنک اوله حاصلی منصبده ایکن هر کارک عدالت
و استقامت اوزره اولسون دیمکدر بیتک معناسینی منصبده و عملده اولدیغن
حالده حد اعتدالدن تجاوز ایدوب اسراف و مبذر اولمه دیو معنا جهتنده
المشر تو پاک باش و مدار ای برادر از کس باک زنند جامه ناپاک
کازران بر سنک تو مبتدا و پاک باش خبری باش فعل امر مفرد مخاطبدر

باشیدندر سن پاک اول دیمکدر مدار فعل نهی مفرد مخاطب وروا ربندنه
طوتما دیمکدر پاک باء عربیله ایمنمک دیمکدر بونده خوف معناسنه در جامه
ناپاک بیانیه کازرانه کاف عجمیله وزاء معجمه ایله بر چیر بچیلره دیرلر بونده مطلقا
اسواب بویانمر اودر جامه شلوار وغیرلر کیبی مغزوی کازر ودر عربجه قصار دیرلر
مبالغه صیغه سیله محصول بیت خطاب عالم طریقیله بیوررلر برادر سن
پاک وستقیم اول یعنی هر ایشده راست رو و پاک رو اول وهیچ کسدن خوف
وخشیت ایلمه که طوغری اولانه برکیمسه زبان درازلق ایده مز زیرا ناپاک لباسی
کازرلر طاشه اوررلر پاک ایلمک ایچون حاصلی کازنده پاک اولانه اعدا اولن
جا اغیار دنمه وهکه وخبیلر رندر آزاده وسالمدر اما ناپاک وجانی هرکسدن پروا ایلر
گفتم حکایت آن روباه مناسب حال تست که دیدندش گریزان وافتان وخیزان
کسی گفتش چه آفتست که موجب چندین مخافتست گفت شنیدم که شتر را
بسخره می گیرند روباه دیلکو روبه الفک حذفیله ده لغتدر معلوم اوله که هر کلمه نک
آخرنده الف ونون ویادن وواو ونه صکره هاء اصلی اولسه بو حروفک اثباتی واسقاطی
جائزدر مثلا روباه وروبه وده وه وانبوه وانبه ویرلر فاحفظ حکایت مبتدا
مضاف الیه وروباه مشار الیه مناسب خبر مبتدا حاله اضافتی اسم فاعلک مفعولینه
اضافتیدر وتوبه لامیه که حرف بیانه دیدندش فعل ماضی جمع غائب شین ضمیر منصوب متصل
معناسنه مفعول اول وگریزان کاف عجمک وراء مهمله نک کسریله صفت مشبهه
گریزیدن قچاغن دیمکدر افتان دوشکون دیمکدر افتیدندن خیزان قلقاغن دیمکدر
خیزیدندن بو اوج صفت روباهک دیر گریختن وافتادن وخاستن دن مشتق
احوال اسقاطدر ای بهره ل المیش کسی یاحرف وحدت گفتش شینی روباهه
راجعدر آفت بلاییه دیرلر که حرف بیانه ویاحرف رابطه صفت موجب چندین اضافتی

اسم

اسم فاعلک مفعولینه اضافتیدر مخافت مصدر میمی در خوف معناسنه چندینک
مشار الیهی گفت روباه دیدی که حرف بیانه شتر را دوه یی دیمکدر را حرف صله
وباحرف مصاحبت سخره سین مهمله نک ضمی وخاء معجمه نک سکونیله اجرتسز
استخدام ایلدکلری شیئه مثلا اولاغ آتلاری وسائر شیئه که مفت قوللانیرلر
میگیرند فعل مضارع جمع غائب طوتارلر دیمکدر محصول ترکیب رفیقه دیدم که اول
دیلکونک حکایتی که اولنیورسنک حالیکه مناسبدر که انی گوردیلر قچاغن ودوشکن
وقلقاغن یعنی دوشه دوره سیکه سیکه دورمایوب قچاررکیمسه انکا دیدی نه بلا
درکه بو قدر خوفه وخشیته واضطراره وفراره باعث اولدی روباه دیدی که ایشتدم که
دوه یی سخره یه طوتارلر جایزدرکه بنی ده طوتالر قورقوسندن دوشه دوره قچوب
گیدرم سخره لفظ عربی اولدوغیچون انکار ایده نه انکار ایده رز گفتند ای سفیه شتر را
باتو چه مناسبت وترا با او چه مشابهت روباهه دیدیلر ای سفیه یعنی خفیف العقل
شترک سنکله نه مناسبتی وارو سنک انکا نه مشابهتک وار حاصلی اراکزده
ذره قدر نسبت یوقدر که بویله وهم ووهمه دوشرسک گفت خاموش که اگر حسودان
بغرض گویند که این شتر است وگرفتار آیم کرا غم تخلیص من باشد تا تفتیش
حال من کند وتا تریاق از عراق آورده شود مار گزیده مرده شود وگرا که کاف عربیک
کسریله اسعد رکیم معناسنه ورا ادات تخصیص کیمک دیمکدر غم تخلیص لامیه
ومنه اضافت مصدرک مفعولینه ورا حرف تعلیل غم تخلیصه قید در تفتیش
حال مصدرک مفعولینه اضافتیدر ومنه لامیه تا بونده حتی والی معناسنه در تریاق
مفرددر عراق ایکیدر بری عراق عرب که بغداد ودر بری عراق عجم که اصفهاندر
مرحوم ومغفور سلطان سلیمانک ایکیسینی بیلیه بر ییلده طولاشدوغی ایچون
اول سفره عراقین سفری دیرلر وبغدادی اول سنه ده فتح ایلمشدر پس معلوم

اولدی که حضرت شیخک عراقدن مقصودی ظاهرا بغداددرکه اول زمانده خلفای الی
تختی ایدی وزیاده معمور ایدی آورده شود که تو دلمش اوله و بکدر مار گزیده و منقف
ترکیبیدر تقدیری مردم مار گزیده در کاف تجک فتحی و زانک کسریله لغتده ابیمه مقدر
اما بونده صوقمق معناسنه در مار گزیده به خرچه ملدوغ دیرلر زیرا لدغ لامک
فتحیله چیان و ییلان صوقماغه دیرلر مرده شود اولمش اولور محصول ترکیب روباه
بولیه دینه دیدی ایسم اول که سویکده و کمکز سوزز اید درکه اکر حسودلر غرضله
دیبه لرکه بو شزورده کرفتار یعنی حسودلر سوزینه اعتماد ایدوب بنی جبر و قهر ایله
کرفتار ایدرلر ایسه بنی غورتارماغه کیمک غمی اولور که بنم حالیمی تفتیش ایلیه بنم
روباه اولوب شتر اولمادوغمی بیله و بنی غورتار غرافدن تریاقی کتور عقلنجه سیلان
صوقمش کیمسه اولمش اولور یعنی اول زمانده توقف ایلمز ایمدی بکا مصلحت بودرکه
کرفتار اولمامغه کوشش ایلیم والابن روباه بلغیم اثبات ایدینجه تمام اولورم ایشم
و تزالحجنین فضلست وو بانت اما حسودان در کمینند و مدعیان کوشه نشین
اکران چه حسن سیرت تست بخلاف آن تقریر کنند و در معرض خطاب پادشاه آلی
و محل عتاب افتی وران حالت کرا مجال مقالت باشد مصلحت آن می بینم که ملک
قناعت حراست کنی و ترک ریاست کویی که عاقلانه کفته اند بعض نسخه ده بحجانین
برینه بحجانین دو دشمن یعنی انجلین که بیلورم و یا بونجلین که بن بیلورم حاصلی
بیلدوکم کیبی کمین کاف عربک فتحیله پوسی و بکدر و نون و و الی ذات جمعدر
حسن سیرت مصدرک فاعلینه اضافتیدر و شته اضافت لامیه معرض بونک
کیبی یرلرده محل معناسنه در شده و و اذیرا معرض شول لباسه دیرلرکه جاریه
صاتماق ایچون کیدورلر که کوزل کورینه پس معرض میمک کسری و رانک فتحیله
مشهوردر اما صحیح میمک فتحی و رانک کسریله در وه بین عندی سویلمش عتاب

ازالمق

ازالمق و قاقیمق معناسنه در مقالت وزنا ابیاتی حالت تاسی ایچوندر ملک قناعت
ملک قناعت بیانیه در حراست حفظ معناسنه مصدر در ترک ریاست مصدرک
مفعولینه اضافتیدر کوبی فعل مضارع مخاطبدر یعنی ولدینی وزباندن ریاستی ترک
ایلدم و دییه سک حاصلی ریاست هواسندن کلیا کیچه سک محصول ترکیب حضرت
شیخ رفیقنه بیورر روباه شتر اولمادوغنی مقرر و محققدر که هیچ کلام منده ریب یوقدر
سنکده انجلین که بن بیلورم و یا بونجلین حقیقت حال و فی نفس الامر دیانت
و تقواک و فضیلت و استقامتک کمال مرتبه ده در هر نه خدمت که سکا تعیین
اولنسه کما ینبغی حقندن کلورسک اما حسودلر پوسیده درلر یعنی دوندنه حسد ایدیلر
ظاهرده سنکله دوست صورتنده معامله ایدرلر و مدعیلر یعنی سنک واقع اولدوغن
خدمتده استقامت و پرهیزک خلافینی دعوا ایدنلر کوشه نشین لردر یعنی
ایصال مضرتکه قاصد و هفوات و زلات ایریشدیرمکه مقید و مترصد اکر
اول که سنک حسن سیرتکدر آنک خلافینی تقریر ایدرلر ایسه یعنی اتفاق ایدوب
پادشاهه سنک استقامتکی سقامت و صداقتکی خیانت تقریر و بیان
ایدرلر ایسه و پادشاهک معرض خطابینه کلدک و محل عتابینه دوشدک
یعنی مقهور و معاتب اولدک اول حالده سنک حقکده معقول و مقبول
سوز سویلکه کمک قدرتک و طاقتک اولورمی پس مصلحت اکی کوردم که ملک قناعتی
حفظ و حراست ایلیه سک تا که دشمنان و بدخواهان سکا هیچ بر وجهله طعن
و تعرضه ظفر بولمیه لر و دخی ترک ریاستی و جاه و منصبی و هوا و آرزوسینی
کوکلکدن کلیا قلع و قمع ایدوب اخراج ایلیه سک که عقلا و حکما بیورمشلردر بیت
بدریا در منافع بی شمارست اگر خواهی سلامت بر کنارست
بدریا حرف ظرف دریا و کنز دریا متضمن اولدوغی ظرفیت معناسنی تاکید ایدر منافع

جمع منفعت فوایدد یکدر بی شمار بی حساب معناسنه در خواهی فعل مضارع
مفرد مخاطب فعل شرطدر و بارسک و یکدر سلامت مفعولی در حرف ظرف کنار
معروف سبین و تا ادات خبر در کنار رسنت جزا شرطدر محصول بیت دریاده
منافع و فوایدد بی حد و بی شمار در اما اکر سلامت و عافیت الستر سک کنار ده
یعنی سلاطین خدمتی دریا سفرینه بکزر هم نفع جلیل و هم خطر عظیمی وار در صله
و بین معنا بو واصل و کول المش و بالآیده و بین کلاک رفیق این سخن شنید
بهم برآمد و روی درهم کشید و سخنهای رنجش آمیز گفت گرفت که این چه عقل
و کفایتست و فهم و درایت و قول حکما درست آمد که گفته اند دوستان در
زندان بکار آیند که بر سفره همه دشمنان دوست نمایند بعض نسخه ده رفیق
چون این سخن بشنید با قعدد این سخن دن مراد روباه قصه سیدر آه
بیله بیله بهم بر آمد منقبض و مکدر اولدی و یکدر و روی درهم کشید داخی
بوزینی پور شاردی یعنی عبوس الوجه اولدی حاصلی غضبه کلدی و سخنهای
رنجش آمیز بیانیه در رنجش آمیز وصف ترکیبیدر انجشن فرنجیده بریجی یعنی
درد و الم و بریجی کفتن کرفت سویلمک طوتدی یعنی سویلمکه باشلادی کرعرف
رابط مقول و عقل در کفایت حکمک عطف تفسیری واقع اولمشدر که خواجه
حافظ کفایتله عقلدن تعبیر ایلمش مصرع جانا کدام سنکدل بی کفایتست
بی عقل و ادراک و یکدر پس خواجه نک بو بیتنده عقلی کفایته اضافت ایلمش
بی کفایت ایلمش بیت من و انکار شراب این چه حکایت باشد غالبا این
قدرم عقل و کفایت باشد و درایت ادراک معناسنه در درست دالک فتحی و
راک ضمه سیله و سکون سین ایله لفظ مشترکدر که حکمله بو قول مشدده
بونده کرچک و یکدر صحیح معناسنه اکرچه عرب بولو ده صحیح دیر دوستانا

در زندان بکار آیند تقدیری دوستلرنه اناندر که در زندان بکار آیند که حرف
تعلیل بر حرف استعلا سفره معروف همه جمله دیکدر محصول ترکیب رفیق
چونکه بندن مذکور کلامی استماع ایلدی منقبض مکدر اولدی و بوزین بورشدردی
یعنی عبوس الوجه اولدی و خاطر پریش و رنجش آمیز کلمات سویلمکه
باشلادی که بو نه عقل و ادراکدر و نه فهم و فراستدر و حکما و عقلا قولی کرچک
ایلمشدر که دیمشلر دوستلر اولدر که دوستنه زندانده بولنه لر یعنی بدکو مندده
و فلاکت زماننده دوستلر اجتهد سعی و کوشش ایلیه لر حاصلی دوست اولدر که
کشینک باشنه ابتلا و شدت کلدکده اوستنه دوشه زیرا سفره ده و نعمتده و منصبده
و دولت وقتنده جمیع دشمنلر دوست شکلنده کورینزلر و محبت و مودت
اظهار ایدوب تقرب کوستررلر قطعه دوست مشماران که در نعمت زنند
لاف یاری و برادرخواندگی مشمار فعل نهی مفرد مخاطب صایمه یعنی عد ایلمه
شمارا بندن شمرددن کلور دوست مفعول اولی و آن برا التقدیر بالعه مفعول
ثانیسی ان التقدیرنده که حرف رابط الصفت در نعمت زنند مصراع ثانیه مربوطدر
زند فعل مضارع مفرد غائبدر زنیدن دن لاف یاری بیانیه و یا حرف مصدر برادر
باریه معطوف برادرخواندگی زمره لرنده قرداشلق و قوشماق معناسنه
کاف عجمی یا رسیدن بدلدر محصول بیت دوست عد ایلمه اول کیمسه لرکه
خوان و نعمت و جاه و دولت زماننده دوستلق و یارلق لافینی و قرداشلق
ادقوشماق جکه سینی اوره یعنی سنکله قرداشلق او قوشه و قرداشکم دیبو لاف
اوره آنی کرچکدن دوست بیلمه دوست آن دانم که کیرد دست دوست
در پریشان حالی و درماندگی دانم فعل مضارع مفرد متکلم دانستن دن بیلورم
و یکدر دوست مفعول اولی و آن برا التقدیر بله مفعول ثانیسی که حرف بیانیه در

فعل مضارعدر مفرد غائب دو نه دیمکدر دست مفعولی دوسته اضافتی
لامیه ورد حرف ظرف کبرده متعلق بر شانه حال وصف ترکیبی ویا حرف مصدر
واو حرف عطف درمانده عاجز دیمکدر وکاف عجم یاء رسمیدن بولدر دیا حرف
مصدر محصول بیت گرچکدن صادق دوست اول کیمسه در بیلورم که بر شانلق
دمنده و بیچارلک واضطراب زمانده دوسته یارا اولور دستکیر اوله دیدیم
متغیر میشو و نصیحت من بغرض میشو دبنز و یک صاحب دیوان رفتم سابقه
معرفتی کرمباته یا بودصورت حالش بگفتم نابکاری مختصرش نصب که ایتد
می شنو و فعل مضارع مفرد غائب ایشیدر دیمکدر شنو بدنه یا حرف صله بز دیکه
قبت مغنا سنه در عند دیمکدر صاحبه اضافتی لامیه وصاحبک دیوانه قه بولدر
صاحب دیواندن و زیر مراد در سابقه یا حرف سبب رفتم فعلنه متعلق
تقدیری رفتم سبب معرفت سابقه در بر مضاف تقدیر ایله صکره حذف ایدوب
مثلیله بیانه ایلدیلر سابقه یه همزه اضافت ایچون کلمشدر لامیه در معرفتی
یاسی حرف وحدت که حرف رابط صفت میانه ما لامیه صورت حال لامیه
و شبن رفیقدر اجعدر تا حرف تعلیل بکاری یا حرف صله و یا حرف وحدت مختصر
بونده جزوی دیمکدر محصول ترکیب کورودم که رفیق سوزمدن متغیر و محصو اولدر
و بنم اکا نصیحت و پندیمی کوش رضا ایله استماع ایلیوب غوصله ایشیدر بالضروری
وزیر یانینه واردم بر آشنالق سابقه سی سببیله که مابینمزده واریدی جواب
سؤال مقدر در سؤال کلدیدی که اهل الله اهل دنیا یانینه وار اغا نه کلدر
باسنه بجینه واردک جواب سابقه اه وزیره صورت حالینی و خصوص اهالینی
تقریر ایلدم و قابلیت و لیاقتنی بیانه ایلدم تا آنی بر جزوی ایشه و خدمته نصب
وتعیین ایلیه حاصلی بنم شفاعت و شهادتم سببیله وزیر انک حقنده حسن اعتقاد

ایدوب

ایدوب بر مختصر مصلحت اوزرینه آنی نصب ایلدی چند روز بدین بر آمد لطف طبعش
را بدید و حسن تدبیرش پسندید کارش از آن در کذشت و بمرتبه برتر از آن
متمکن کشت و همچنین نجم سعادتش در ترقی بود تا اوج ارادت رسید
ومقرب حضرت سلطان شد و مشار الیه بالبنان و معتمد علیه عند الاعیان
بر سلامت حالش شادمانی کردم و کفتم محصول ترکیب بر نیچه کون بو حال
اوزره کلدیکده یعنی مذکور کار مختصر خدمتنده بر نیچه کون مرور ایلدکده لطف
طبعینی و لیاقت و استعدادینی کوردیلر و حسن تدبیرینی پسند ایلدیلر
ایشی یعنی حال و شانی و منصب و جاهی اولکی مرتبه دن کچدی و اولکی
مرتبه دن یوجه رک بر مرتبه ده متمکن و ثابت اولدی بو نجلین نجم سعادتی
ترقیده اولدی تا کیم اوج ارادتنه یعنی استیوب دیلدوکی مرتبه لرک اعلاسنه
دکوکلی دیلدوکی مناصبک غایت و نهایتنه ایرشدی و پادشاهک مقربی
ومقبولی اولدی و دخی مشار الیه بالبنان اولدی یعنی بر مقاله کوستریلور
اولدی حاصلی انکشت نمای عالم اولدی بنانه ذکر ایدوب انکشت اراده ایلمکه
مجاز مرسل قبیلندندر یعنی ذکر جزء و اراده کل طریقیله و وزیر ایبانه بر منق اوجنه
دیرلر و دخی رفیق اکابر و اعیان ناس قتنده معتمد علیه اولدی یعنی ارکانه
دولت و اعیانه سلطنت یاننده موثوق به و مرجع الیه اولدی بنا ندن
و اعیاندن صکره بر شد تقدیر اولنمق کرک فتأمل بو یله اولنجه سلامت حالینه
شادمانلق ایلدم و دیدم بیت زکار بسته میندیش و دل شکسته مدار
که آب چشمه حیوان درون تاریکیست کار بسته بنا نیه میندیش فعل نهی
مفرد مخاطب اندیشه و غم چکمه دیمکدر و دل تقدیری دولت در شکسته جمیعه
دیمکدر مدار فعل نهی مفرد مخاطب طوتما دیمکدر و دل مفعول اولی و شکسته

ثانیسی که حرف تعلیل آب چشمه لامیه در وحیوانه اضافت بیانیه در یانک
سکونی ضرورت وزن ایچوندر دروت ایج و ایچر و دیمکدر تاریکه اضافتی لامیه در
تاریک غره کوو یالله قره کوکلق دیمکدر یعنی یا حرف مصدر در وسین و تا ادات
خبر محصول بیت بغلانمش ایشدن بیحضور اولوب غم چکمه یعنی حصول مرامک
برقاچ کون عقده ده تاخیره دوشوب بر زمانه روزکارک وبر میوب صعوبت
حال وعکس رجا و آمال کوستردی ایسه غم چکمه و کوکلوکی شکسته طوتما
منکسر البال اولمه زیرا آب چشمه حیوان قره کوکلق ایچنده در یعنی
خضر قره کوکلق زحمت و مشقتینی بلکه ظلمتده کم اولمق خوفینی چکمینجه آب
حیات نصیب اولمادی ایمدی سنده ای رفیق روزکارک بر مقدار شدت
فقره فاقه سین چکدک عاقبت دولت عظیم و نعمت جسیمه واصل اولورک
مذکور بیتی عمومه صرف ایلمکده قایلدر بیت الا لا تحزنن اخا البلیه
فللرحمن الطاف خفیه الا حرف استفتاح ویا حرف تنبیه لا حرف نهی لا تحزنن
فعل نهی مفرد مخاطب مؤکد بالنون الثقیله در علم یابندن البتة محزون و مغموم
اولمه دیمکدر اخا السعدر اسماء سته دن مضاف اولدقده نصبی الفله اولور
بونده منادای مضاف واقعدر تقدیری یا اخا البلیه یانک فتحی ولامک
کسریله بلا معناسنه در اخا البلیه صاحب بلیه دیمکدر حاصلی بلایه ملازم
و ملابس دیمکدر نته که جنکده ممارس اولانه اخا الحرب و بر لراب و اهلیه
بو یله دیرلر مثلا ابو الاخبار و ام الاخبار دیرلر فا حرف تعلیل ولام اولی حرف
جر بر فعل عامه متعلق ولام ثانیه حرف تعریفدر که همزه وصلی وصلده ساقط
اولمشدر بونک کبی یرلرده رحماندن مراد خدادر ولو صفت خداده غیریه
اطلاق اولنماز ظرف جار مع المجرور اعرابده محلا مرفوع مقدم خبر و الطاف

لطافتك

لطافتك جمعی لفظا مرفوع مؤخر مبتدا خفیه صفت الطافدر ضرورت وزن
ایچون اخری ساکن اولوب اعرابی تقدیری اولور معلوم اوله که کتب
تعلیمیه ده رحمان الفله یازلمق کرک محصول بیت بو بیتک مضمونی بیت
سابقک مضمونته مناسب و ملائمدر بیورر که ای بلا فقر و الشی یعنی بلا و
جفای روزکاره مبتلا کیمسه البتة محزون اولمه زیرا خدانک مخفی لطف و عنایتلری
واردر یعنی سزمدوکک یردن بر باب سعادت و دولت فتح اولور حاصلی جفایه
صبر ایدن ایر وفایه بیت منشین ترش از کردش ایام که صبر تلخست
ولیکن بر شیرین دارد منشین فعل نهی مفرد مخاطب نشستندن
نشستن دن دکول ترش تانک ورانک ضمه لریله اکشی دیمکدر رانک
سکونیله دفعندر تقدیری ترش رویدر ضرورت وزن ایچون حذف
اولندی کردش کافک مجمکت فتحیله ورانک سکونیله اسم مصدر در
کردیدن دولوش دیمکدر معلوم اوله که اسم مصدر شینیک ما قبلی
مکسور اولور جمع زمانده ایام اضافت لامیه درکه حرف تعلیل صبر یانک
سکونیله مبتدا و مصراع ثانیده مرهون معناسی تحملدر بونده ایهام طریقیله
مذکور در زیرا یانک کسریله صبر دیدکلری او تکده کاهی یاسینی ساکن ایدرلر
تلخست خبر مبتدا در بر بونده میوه در یمش معناسنه شربنه اضافتی بیانیه در
وارد فعل مضارع مفرد غایب طوتار یعنی بر شیرین وار دیمکدر فاعلی ضمیره
راجع ضمیر در محصول بیت کردش ایام و تصاریف روزکار و تقالب احوالدن
ترش روی وعبوس الوجه اولمه یعنی دور وسپهر فلک کج رفتاردن منقبض
و منفعل اولمه صابر اول زیرا که محنت و شدت روزکاره صبر ایلمک کرچه صعب
و دشوار در ولیکن اخر الامر فائده سی ظاهر و ثمره سی لایح اولوب عمر سیره

وغموم وهموم سرور وحبوره مبدل اولماسی مؤثردر نته که مذکور نبات
دانشده ایجید اما منفعتی چوقدر احبابغینه تحمل ایلمین کل مرّ دواء جسینجه
علاج پذیر اولور بو بیتک مضمونیده بیتدن سابقینه مناسب و ملایمدر
دران مدت مرا با جمع یاران اتفاق سفر مکه افتاد چون از زیارت مکه باز
آمدم دو منزلم استقبال کرد ظاهر حالش را دیدم پریشانم و در هیأت
درویشان گفتم حال چیست گفت چنان که تو گفتی طائفه حسد بردند و بخیانتم
منسوب کردند و ملک در کشف حقیقت آن استقصا ننمود و یاران قدیم
و دوستان رحیم از کلمه حق خاموش شدند دران مدت یعنی رفیق مرتبه
علیایه واصل اولدوغی مدت مرا با که دیگر با مع معناسنه در جمع یاران لامیه
اتفاق سکونیه قافله اتفاقا معناسنه در سفر مکه لامیه افتاد دوشدی یعنی
واقع اولدی دو منزلم استقبال کرد میم معناده استقباله مقیددر هیأت
بونده صورت معناسنه در طائفه یا حرف وحدت و همزه حرف توسل طائفه
مبتدا حسد بردند خبری حسد ایلدیلر یعنی حسد ایلدیلر دیگر بخیانت با حرف صله
میم معناده منسوبه مقیددر کشف حقیقت مصدرک مفعولنه اضافتیدر و آنه
اضافت لامیه اشارتدر خیانته منسوبه یعنی نسبت خیانتک حقیقتنی کشف
خصوصنده استقصا ر نسنه حقیقتله تفتیش ایدوب بیلمکه در ننمود
بیورمادی یعنی بنی حقیقتله تفتیش ایلمدی یاران قدیم بیانیه در دوستان
رحیم ده بویله در بعض نسخه ده رحیم یرینه حمیم واقعدر کلمه حقدن مراد حق
سوزدر صحبت ومهر ینه بیانیه فراموش کردند اونتدیلر محصول ترکیب
اول زمانکه رفیق پایه علیایه واصل اولدی بکا بر بولک یاران ایله اتفاق مکه
سفر واقع اولدی چونکه مکه زیارتندن کنه کلدم ایکی منزل مقداری بنی قرشولادی

ظاهر حالینی پریشانم و فقرا اشکالنده و درویشان صورتنده گوردم که حال
ندر و بو صورته گیرمه نک سببی نه دیدی که سن دیدیگک گیبی بر بولک اصحاب
حسد ارباب غرض بکا حسد ایدوب خصومت ایلدیلر و بنی خیانتله
متهم ایتدیلر و پادشاه دخی اول خصوصده و کشف حقیقتنده تفتیش
و تفحص بیورمادی تاکیم محسود اولوب استقامتم کما معلوم اولا ایدی دخی
نیجه زمانلر بر یاران مشفق و مهربانم کچیبن احبا حقیقت حاله
واصلین ایکن حق سوز سویلمکدن خاموش اولوب سکوت ایلدیلر و احکی
صحبت و اختلاطمی فراموش ایلدیلر **قطعه** بصنع خدا چون کسی اوفتاد
همه عالمش پای بر سر نهند با حرف مصاحبت صنع خدا لامیه امر خدا دیگر
چون ادات تعلیل کسی یا حرف وحدت اوفتاد واو ایله دوشدی یعنی منصبدن
و دولتدن دوشدی حاصلی دوشسه و یا دوشه دیگر عالمش ضمیری کسی یه
راجعدر نهند فعل مضارع جمع غائب قورلار دیگر پای مفعول صریحی و بر سر
غیر صریحی محصول بیت اشته امر یله بر کیمسه که دولت و منصبدن دوشه
جمیع عالمی یا غینی باشنی اوزره قور یعنی هر کشی آنی چیکنر حاصلی هر کس فارغ
اولدوغی دگلو آنی پایمال ایدر قدیم نسخه لرده بو بیت بویله واقعدر لیکن اکثر
شراح بونی یازمش **بیت** نبینی که پیش خداوند جاه ستایش کنان
دست بر بر نهند نبینی فعل نفی استقبال مفرد مخاطب استفهام انکاریی متضمن
گورمز میسک یعنی گورسک که حرف بیانیه پیش خداوند جاه اضافتلری لامیه در
منصب صاحبینک اوکنده دیگر ستایش اسم مصدر در ستایش ایتمک اوگمک
دیگر کنان الف و نون جائزدر که ادات جمع اوله یعنی ستایش کن وصف ترکیبی
و ستایش کنانه جمع دخی جائزدر که ادات صفت اوله ستایش ایده رک معناسنه

وست نهندک مفعول صریحی و بر بر غیر صریحی اولکی بر حرف استعلا
وایکنجی سینه معناسنه در محصول کورمزمیسنک که خداوند جاه و منصب
اوکونده ستایش ایدیجیلر و یا ستایش ایده رک الین کوکسنه اوزره
قورلر حاصلی خلق عالم یاریجک الله دیه رک قوشوسنده اباغ اوزره دوروب
اللرین کوکسنه قورلر چو بینند کاقبال دستش کرفت ستایش کنان
دست بربر نهند چو ادات تعلیل بینند فعل مضارع جمع غائب بینند که
حرف بیانیه اقبال دولت دیکلر مبتدا وقعدر دستش کرفت مقدم
مفعولی و خبر مبتدا اورشین کسیه راجعدر محصول بیت چونکه کوره لرکه
دولت واقبال و بخت وسعادت اکا معین و یاور اوله یعنی شویله که کوره لرکه
جاه و منصب و عزت و رفعت صاحبی اوله ستایش ایده رک اللرین سینه لرینه
اوزره قورلر بو بیت مذکور نسخه ده بویله واقعدر بیت وکر روزکارش در
آرو زجای همه عالمش پای بر سر نهند روزکارش شین ضمیر خداوند
جاهه راجعدر در آرو در حرف تاکیددر و فعل مضارع مفرد غائبدر آریدندن که
محققدر آوریدنه کتوره دیمکدر زپای آرده متعلق در ایاقدنه کتورمکدنه مراد تحقیر
وتذلیلدر محصول بیت واکر خداوند جاهی روزکار ایاقدنه بیقارسه یعنی منصبدن
دوشوروب ذلیل وحقیر ایدرسه جمیع عالم تحقیرا باشینه ایاق قورلر یعنی پایمال ایدرلر
فی الجمله بانواع عقوبت کرفتار بودم تا ازین بهفته که مژده سلامتی حجاج
برسید از بند کرانم خلاص کردند و ملک موروثم خاص فی الجمله حاصل کلام با حرف
صله انواع نوعک جمعیدر دورلو دورلو دیمکدر عقوبته اضافتی لامیه در کرفتار
اصلنده وصف ترکیبیدر بونده مبتلا دیمکدر بودم جایزدر که فعل ماضی متکلم وحده اوله
اولدم معناسنه وجایزدر ادات زمانیه اوله ایدم معناسنه الکل وجهته

تا انتهای

تا انتهای غایت ایچوندر آل معناسنه دربن بهفته بو هفته ده که حرف رابط
صفت مژده موشتلق و احرزه اضافت ایچون کلمشدر که لامیه در سلامتی
یا حرف مصدر مصادر عربیه یا مصدر لاحق اولمق جائزدر اما کندو مصدر لرینه
لحوقی شائع دکلدر زیرا عرب مصدر لری حکم جامده در یا تلر بنده مصدریتی
ظاهر و روشن دکلدر حجاج حاجیه اضافتی لامیه در حجاج حاجک جمعیدر اصلی
حاجج ایدی مضاعف عقد لفظ بابنده پس ایکنجی جیمی ماقبلی مکسور اولور طرفنده
اولدوغی ایچون یا به قلب ایلدیلر تقضی البازی کیبی برسید ایرشدی دیمکدر
بند کران بیانیه مبهم معناده خلاصه مقید در ضمیر منصوب متصل معناسنه
بنی خلاص ایلدیلر دیمکدر ملک میمک کسریله بونده مال واسباب یعنی
متملکات معناسنه در موروثم اضافتی بیانیه در یعنی ارثله انتقال ایلین ملکم
دیمکدر خاص ایلدیلر بونده بر کردند تقدیر اولنور محصول ترکیب حاصل کلام انواع
شکنجه یه مبتلا اولدم تا بو هفته ده که حجاجک سلامتی مژده سی شهریمزه کلدی
وایرشدی آغیر قید و بنددن بنی اطلاق ایلدیلر و ملک موروثم یعنی اولدن ارثله
انتقال ایلین مال و ملکیمی غصب ایدوب ظلمله المدن الدیلر و مال میریه خاص
ایدوب ضبط ایلدیلر حاصلی مالکم و یرمک الیله باشیمی کوج ایله قورتاردم در
کفتم ان نوبت اشارت من قبول نکردی که عمل پادشاه چون سفر در
یاست سودمند و خطرناک یا کنج بر کیری یا در طلسم بمیری اشارت
من لامیه یعنی مصدرک فاعلینه اضافتیدر نکردی نک اشارت مفعول اولی
و قبول مفعول ثانیسی اشارتیمی قبول ایلمدک دیمکدر که حرف بیانیه عمل پادشاه
لامیه یعنی خدمت پادشاه چون ادات تشبیه سفر دریا لامیه سودمند سود فائده
و مند ادات نسبت فائده لو دیمکدر خطر بونک کیبی برلرده خوف معناسنه در و ناک

ادات نسبت زهرناك زهرلو دیمكدر یا گنج برگیری یعنی یا مال صاحبی اولورسك
برگیری فعل مضارع مخاطبدر گیر بندن قالدیررسك دیمكدر تحصیلدن عبارتدر
یا در طلسم بمیری طلسم دفینه حفظ ایلین شكل بمیری یای حرف تأكید
میری فعل مضارع مفرد مخاطب اولورسك دیمكدر حضرت شیخ سفر دریای
پادشاهك خدمتنه مشبه ایدر فائده ده و خطرده محصول تركیب پادشاه
خدمتنه طالب اولدوغك وقت بنم رمز و اشارتمله نصح و پندومی سمع قبول
ایله استماع ایدوب قبول ایلمدك زیرا بنم كلامم سكا بویله اولاجق اشارت
ایلمش ایدی كه پادشاه خدمتی دریا سفری گبیدر هم فائده لودر هم موقع فتح یا
وافر مال قالدیررسك یعنی تحصیل ایلرسك و یا طلسمده اولورسك
مراد غصه دن حصه در گرچكدن حاصلی گاه اولور كه بر كیمسنه دریا سفرینه
ایدوب مال فراوان تحصیل ایدر و گاه اولور كه گمیسی پاره لنوب غرق اولور
پادشاه خدمتیده بویله در گاه اولور كه بر كیمسنه اعلی مناصبه واصل اولور
كلی خزینه یه مالك اولور و گاه اولور كه پادشاه غضبنه مظهر دوشوب باشندن
چیقار پس یا در طلسم بمیری دیمكدن مرادی بو ایكی معنادر یعنی گمیسی پاره
لنوب غرق اولمق و پادشاه خشمنه مظهر دوشوب هلاك اولمقدر حقیقتده
طلسمده اولمك دكولدر بعضیلر طعن ایلدكلری گبی بیت بهر دو دست كند
خواجه در كنار ° یا موج روزی افكندش مرده بر كنار ° یا عربیده ما اما ابتدائیه معناسنه
در بهر یا حرف مصاحبت و بهر ادات تأكید تقدیری بهر دو دست در كند فعل مضارع
مفرد غائب ایلر دیمكدر خواجه فاعلی مراد سفر دریا ایلین كیمسنه در بازرگانه
اولسون غیری لیكن مقصود تجارتدر كنار لغتده قوچقدر اما بونده
كند ویه ضم ایدوب احاطه دن كنایتدر حاصلی مالك اولور دیمكدر یا حرف

عطف

عطف ما بعدینه در و عطف ایدر موج ذكر اطلاقی روزی یا حرف وحدت
افكند همزه نك و كاف عربینك و ثالثك فتحیله و فانك سكونیله فعل مضارع
مفرد غائبدر براغور دیمكدر مرده اولی یعنی میت بر كنار بر حرف صله كنار قراغی
معناسنه در محصول بیت دریا سفرینی اختیار ایلین خواجه یا صاغ و سالم سفرده
مال فراوان تحصیل ایدوب گلور یعنی دولتی مساعد اولوب دریادن ساحل
تجارته دوشوب مال فراوان صاحبی اولور و یا بر گون موج آنی اولی یعنی میت
كناره براغور حاصلی طلازبونی سوره بسوره كناره آتار نته كه صولرك حالی بویله در
یعنی سفر دریا گاه سودمند و گاه زیانكاردر خواجه كیفیتی ایله تعبیر ایلمین بی وجه
ایلمش مصلحت ندیدم ازین بیش ریش درونش خواشیدن و نمك پاشیدن
بیش زیاده معناسنه در ریش یاره درون ده اضافتی لامیه در و ش ضمیر رفیقه یا جعدر
خواشیدن خانك كسریله مصدردر طرمالمق نمك توز و پاشیدن بای عجمیله صاچمق
دیمكدر یعنی سپمك محصول تركیب مصلحت و معقول گورمدم و گرا ایدیم نثر و نظمده
مضمونندن زیاده كلاملرله و لسانمله آزار ایله درون ریشینی خواشش ایدوب یعنی یاره لی
درونی تازه لیوب یاره سینه توز سپمكی ریش درونی خواشش ایلمكدن مراد درونی
تازه لمكدر بدین دو بیت اختصار كردم گفتم بو ایكی بیتله كلامیمی مختصر قیلدم و دیدم
قطعه ندانستی كه بینی بند بر پای ° چو در گوشت نیاید پند مردم ° ندانستی
فعل نفی ماضی مفرد مخاطب استفهام انكاریی متضمن بیلمزمیدك یعنی بیلوردك
كه حرف بیان بینی فعل مضارع مفرد مخاطب گورسك دیمكدر بند بونده دوشق یعنی
بو قاغی بر بونده ادات ظرفدر چو ادات تعلیلدر و در حرف صله گوش كافك فتحیله
قولاق دیمكدر عربچه اذن در همزه و ذالك ضمی و سكونیله تا ضمیر خطاب در رفیقه
كلمدی مراد گیرمدی دیمكدر پند مردم لامیه در مراد حضرت شیخ نفسنده كنایتدر

بیورمش محصول بیت ایاغکده بوقانی کوره جکک بیلمدکمی چونکه میرومک
نصیحتی قولاغکه کیرمدیکیندن بویله اولاجاغک بیلمدیکیدی یعنی بیلدک ایدی
اما منقید اولمدک استفهام انکاری بو مقامده انکار واقع ایچوندر نیچون
بیلمدک دیمکدر و بین حندی سویلمش زیرا انکار واقع مراد اولانیده چرا
لفظیله استعمال اولنور عربیده لم حرفیله مستعمل اولدوغی کبی اما استفهام
بونک کبی یرده اوقویوسدن چیقار قرینه ایله نته کم تتبع ایدنه معلومدر فتدبر
جانب عربیتده لفظ اذا شرط ایچون و ظرفیت ایچون اولدوغی کبی فارسیده
دخی چون لفظی شرط ایچون و ظرفیت ایچون اولمق جائزدر و بو محلده ظرفیت
معناسنی مستبعدر دیمین ایکی لفظک تحقیقنده اصابت ایلمامش زیرا اذا معناسی
شرطه دلالتی ضمنیدر وضعی معناسی ظرفیت ایچوندر و چون لفظی ادوات تعلیلدر نه
شرطه دلالت ایدر و نه ظرفیته فتامل و کر ره کرنداری طاقت نیش مکن انکشت
در سوراخ کژدم و کر ره ره را اهدنه مخفف در بر لول دخی یعنی بر کره دخی دیمکدر
معنا جهتندن مصراع ثانینه مصدر و قدر نداری فعل نفی حال مفرد مخاطب فعل شرطه اکر
طوتمازسک دیمکدر طاقت نیش مصدرک مفعولنه اضافتیدر نیش نونک کسریله
عقرب وآری بک و سایر اوغ حیوانانک صوقدوغی عضوه دیرلر ترکیجه اکا
ایکنه دیرلر انکشت همزه نک فتحی و کاف عجمک ضمیله برماغه دیرلر سوراخ سینک
ضمی و خاء معجمه ایله دلیک در عرب بخش دیر بانک ضمی و خاء معجمه نک سکونیله
نقب ده دیرلر ثاء مثلثه و سکون قافله کژدم کاف عربک فتحی و ژانک سکونی
و دال مهمله نک ضمیله عقرب دیمکدر محصول بیت بر داخی اکر نیشه طاقت و قدرت
طوتمازسک یعنی سنی زهرلو حیوانک صوقدوغینه تحملک یوق ایسه پرماغکی
عقرب دلیکنه ایلمه یعنی صوقمه زیرا البته صوقار نیجه اولماز حاصلی خامه سیدرکه

الی

آنی ترک ایلمز اطلاق سنده سلاطین و حکام جفاسینه تحمل ایده مزسک
بر دخی یانلرینه اوغرامه که بر کره داوینی کوردک بر دخی تجربه یه احتیاج
قالمادی نیش دخی صوقندی معناسنه در دیلین خندی سویلمش حکایت
تنی چند در صحبت من بودند ظاهر حال ایشان بصلاح آراسته شده مراد
شخصدر و یا حرف وحدت چند نیچه دیمکدر تنی چند بر نیچه تن معناسنه در
صحبت من لامیه بعض نسخه ده من یرینه ما واقع اولمش بزم صحبتمزده دیمکدر
بودند ادوات زمانیه جمعیدر ایدیلر دیمکدر ظاهر حال اسم فاعلک فاعلینه
اضافتیدر و ایشان نه اضافت لامیه در بصلاح با حرف مصاحبت آراسته یه
متعلق آراسته اسم مفعولدر بزنمش دیمکدر محصول ترکیب درویشاندن
بر نیچه کیمسه بنم صحبتمده ایدیلر یعنی مریدلرم ایدیلر ظاهر حاللری صلاح ایله
ایدی حاصلی اهل صلاح و تقوی ایدیلر آراسته دخی صکره بر بودقدر اولنور یکی
از بزرکان در حق این طائفه حسن ظن بلیغ داشت و ادراری معین کرده
بود حسن ظن بلیغ حسن ظن مصدرک فاعلینه اضافتیدر و بلیغه اضافت
بیانیه در داشت حکایت حال ماضیدر طوتاردی دیمکدر و ادرار اقدر جبار ترند ادرار
کسر همزه ایله افعال بابندن وظیفه معناسنه در و یا حرف وحدت کرده بود کرده مفعول
اول و معین مفعول ثانیسی زیرا کرده جعل و تصییر معناسی ملحوظدر بود
ادوات زمانیه محصول ترکیب اکابردن بریسی بو طائفه نک حقنده مبالغه ایله
کوزل ظن طوتاردی یعنی بونلرک حقنده زیاده کوزل ظنی وار ایدی زیرا ظاهر
حاللری صلاح و تقوا ایله پیراسته ایدی و بونلره حاللرینه کوره بر مقدار وظیفه تعیین
ایلمش ایدی مکر یکی از ایشان حرکتی کرد نامناسب حال درویشان ظن آن
شخص فاسد شد و بازار ایشان کاسد مکر تو بوده کانه معناسنه در حرکتی یا حرف

وحدت تا حرف توصیف نفی مناسب بحال اسم فاعلک مفعولینه اضافتیدر
و دروی شانه لامیه ومبتدا و شخص مشار الیه فاسد شد خبر مبتدا جمله اسمیه
جواب شرط محذوف بازار اینانم لامیه ومبتدا و کاسد خبری وجمله اسمیه
معطوف و بر شد مقدردر نته که مکرات رنف اولندن کاسد شد و یکدن مراد
اول صاحب دولتک حسن التفاتندن دوشد بلر و وظیفه لری قطع اولدی
وحاللری مکدر اولدی محصول ترکیب مکر بنم صحبتمده اولانلرک بر بسندنم دوستلر
حالینه نامناسب بر حرکت صادر اولدی حاصلی بر مخالف ایش ایلدیلر یعنی بر کیمسنه
حقنده اول شخصک ظنی فاسد اولدی ولیوف وسیله دوستلرک
بازاری کاسد دوشدی یعنی اول صاحب دولتک حسن التفاتندن دور واوراز
معینتندن مهجور اولدیلر خواستم تا بطریقی کفاف یارانرا مستخلص کنم
خواستم فعل ماضی متکلم واحد تا حرف تعلیل با حرف مصاحبت طریقی با حرف وحدت
کفاف کاف فتحیله آزیق وروزی معناسنه در یارانه انناقتی لامیه ورا ادات
تخصیص کنمک کفاف مفعول اولی و مستخلص ثانیسی مستخلص اسم مفعولدر
استفعال بابندن محصول ترکیب دیلدم تا بر طریقیله مذکور فقرانک کفافینی
تخلیص ایلیم یعنی بر تدبیر و تدارک ایدوب اول صاحب دولته فقرانک وظیفه لرین
کنه تعیین ایتدیرم آبینک خدمتش کردم دربانم رها نکرد و جفا کرد معذورش
داشتم بحکم آن که گفته اند آهنک بونده قصد معناسنه در خدمتنه اضافتی مصدرک
مفعولینه در نکردمک مقدم مفعولیدر دربان قپوجی زیرا در قپو و بان ادات
فاعل ودرج معناسنه در میم معناده نکردک مفعول اولی ودرها مفعول ثانیسی و دربانم
مبتدا و نکرد خبری رها نکرد درها ایلمدی یعنی صالیویرمدی و جفا ایلدی معذورش
شین دربانه راجعدر محصول ترکیب اول دولتلونک خدمتنه وارمق قصد ایلدم یعنی

ملاقات مراد ایلدم قپوسینه واردقده بواب ایچرو کیرمکه اجازت
ورخصت ویرمدی وبکا جفا ایلدی نته که بو کلابک عادتلریدر اما انی
معذور طوتدم زیرا بر بولکت مسلمانک مصلحتنه خیر نیتیله زحمت
اختیار ایدوب وارمش ایدم پس بو جهتدن هیچ بحیضور اولمادم و بواب
نا سزا کارک غلظتنی معذور طوتدم اول معنا نلمدو اول سببایله که عقلا و
علما بو بابده سوز سویلمشلر قطعه در میر و وزیر و سلطانرا بی وسیلت
مکرد پیرامن در میر لامیه ده وزیر میره معطوف و سلطانه وزیره و را حرف
تخصیص معناده دره معتبده و مصراع اول مصراع ثانیه مرهون مکرد فعل نهی
مغرور مخاطب دونمه وچکز نمه معناسنه حاصلی دولانمه ویکدر پیرامن اطراف
معناسنه در پیرامونده دیرلر محصول بیت بک و وزیر و پادشاه قپوسینک
اطرافینی وسیله سز طولانمه یعنی ایچرو داخل اولایم دیبک وسیله سز بانده
کر ببیند کول تسک ودربانم چو یافتند غریب این گریبانش کیرد آن دامن
سک ایلک دربانم قپوجی چو حرف تعلیل یافتند فعل ماضی جمع غائب بولدیلر
سک ودربانم مبتدا و مصراع ثانی خبری غریب یافتندک مفعولی و فاعلی
تحتنده سک ودربانه راجع ضمیر در معلوم اوله که فارسیده دو شکیده تثنیه یکی جمع
فعل وضع اولنمامش بلکه تثنیه وجمع صیغه لر مشترکلر دوفا حفظ این دربانه
اشارتدر دون سکه لف ونشر طریقیله گریبانم کاف عجمک وراسک کسریله
یقایه دیرلر نون ضرورت وزن ایچون ساکن اوقنور دامن و دلان
اتکه دیرلر محصول بیت سک کزنده ایله بواب طالعه جی بینده مناسبت و جهت
جامعه وار خاصه لری بودر که بر غریب و فقیر کلسه کیمه بولدقده بواب
یقاسنه یا پیشور و کلب دامانینه حاصلی بالطبع ایکیسیده موذیدر

که مغربان حضرت ان بزرک بر حال من واقف شدند با کرامم در آوردند یعنی برا
تر مقامی معین کردند اما بتواضع فروتر نشستم و گفتم چندان اولقدر دیکدر
احبانه معناسنه که حرف بیانیه مغربان مغربک جمعیدر لقبیله و یکدر یعنی مخصوص
آدملری معناسنه حضرته اضافت لامیه در وآنه اضافتده بویله در بزرک بانک
وزانک ضمه ریله و زانک سکونیله اولور دیکدر بونده مذکور دولتلو مراد در بر حرف
صله حال من لامیه در با کرامم با حرف مصاحبت در آوردند متعلق اکرام افعال
بابندن مصدر در بونده تعظیم مراد در و میم ضمیر معنا جهتندن ضمیر منصوب متصل آوردندک
مفعول صریحی و باکرام غیر صریحی در آوردند ایلتدیلر وکتوردیلر برتر یوجه رک مقامی با حرف
وحدت اما حرف استدراک با حرف مصاحبت نشستمه متعلق تواضع ایچه تعلق
کوسترمکه و برلریله وضیع مقابل رفیعدر الچق معناسنه فروتر مقابل برتردر
رق دیکدر نشستم اوتوردم محصول ترکیب اولقدر که یعنی احبانکه اول دولتلونک
ومقرب آدملری بنم حالمه واقف اولدیلر و سعدی اولدیغمی بیلدیلر یعنی تعظیم وتبجیل
ایله ایلتدیلر و صاحب دولتک یاننه کتوردیلر و بر یوجه رک مقام تعیین ایلدیلر یعنی
صدر مجلسده جلوسی تکلیف ایلدیلر حاصلی بکا اعزاز و اکرام ایلدیلر اما بن تواضع
ایدوب اول بیوردقلری مقامدن اشاغه رق اوتوردم و دیدم چندانکه معناسی
اول زمانه دک عفو و عتاب ایله خصومت و عفو عادت اولدم و بن و اولقدر که یعنی
در بانک جفاسیله قپوده توقف اول دکلو ممتد اولدی و شول مرتبه واردی
که و بین حضرت شیخه بو والروحه غلطت شانه لازم اولدوغین بیلمزلردی
عفا الله عنهما بیت بکذار که بنده کمینم تا در صف بندکان نشینم بکذار
فعل امر مفرد مخاطب قودیکدر مصراع ثانیه مرهون که حرف بیانیه و یا حرف
تعلیل بنده اکین بیانیه کمین یا حرف نسبت و نون حرف تاکید سبکلو دیکدر

گاه اولور که بو یا تخصیص ادخال ایدوب کمینه دیرلر بونده هم جائز و دکه اسمی
همزه مجتلبه ایله حذف و ایصال علی القیاس ترک اولنه ضرورت وزن ایچون تا حرف
تعلیل صف بندکان لامیه صف نعال دیکدر فا ضرورت وزن ایچون تخفیف
قیلندی محصول بیت بنی کندو حالمه قو بنمله مقید اولمه زیرا که بن عبید
کمترین و درویش فقیر و حقیرم ایمدی قو بنی تا کیم صف نعال و مقام
نزولده اوتورایم حاصلی تکلیف بیوروغز مقام فقرا مقامی و کونل کبرا
مقامیدر بن ایسه افقر و احقر ناسم کفت اول صاحب دولت بنده بو سخنی
الشنیدنجک دیدی مصراع الله الله چه جای این سخنست الله الله بونده
تعجب افاده ایدر یعنی نه عجب سویلدکز بو کلامک نه محلیدر بویله نیچون بیورر سز
یعنی سز بویله دیجک مقامده دکولسز بونده الله الله معناسی الله تعالی و بین تعجب
سویلنسن که محل تمجیددر بیت کر بر سر و چشم من نشینی نازت بکشم که
نازنینی نشینی فعل مضارع مفرد مخاطبدر اوتورر سک دیکدر فعل شرط واقعدر
که حرف تعلیل نازنینی ایکی نون ارالرینده یا ایله حروف نسبدر اولکی نون شدد وا
واخلدر و یا اخیر ضمیر خطابدر محصول بیت اکر بنم باشم و کوزم اوزره اوتورر سک
ناز و استغناکی چکرم که قتی نازلسک ناز استغنا معناسنه در یعنی هر نقدر که صدور
مجلسده اوتور محبوب استغنا ایدوب پایانه مجلسده اوتورورسک ایسه استغناکی
چکرم زیره یانکده واروب اوتوررم زیرا محبوبیمز و نازلیمزسک هر حال ایله بزکا
تابعز فی الجمله بنشستم و از هر دری سخن پیوستم تا حدیث زلف یاران در میانه
آمد گفتم فی الجمله حاصل الکلام بنشستم مذکور صف نعالده و با تکلیف بیوردقلری
مقامده اوتوردم و از هر دری یا حرف وحدت فارسیده در عربیده باب کبیکاه
اولور که اسلوب و نوع و کونه معناسنه ده استعمال اولنور بونده بویله در یعنی هر سمتدن

وهر نوعدن سوز سویلدم یعنی دفعه وار و بغم قضیه ادرنا یه کتور مدم بلکه مناسبتله
هر بابدن سوزی سوزه و قصه قصه یه ایصال ایلدم بیوستم فعل منقدیدر اولانده واوم
دیکدر تا بونده حرف تعلیلدر حتی معناسنه زلّت زاننک فتحیله ولامک تشدیدیله
بالچیقده وغیریده طیرمق لغزیدن معناسنه یارانه اضافت لامیه در و در حرف صله
میانه اور ته دیکدر محصول ترکیب محصل کلام اوتوردم و هر بابدن مناسبتله
کلام ایلدم بیانه ایلدیکم کبی تاکیم الکلام یجر الکلام حسنیجه تقریب دوشوب
ایلدکلری تقصیر وخطا ارایه کلوب مذکور اولدی پس فرصت بولوب عرض حال
ما فی البال شروع ایدوب دیدم ٭ قطعه ٭ چه جرم دید خداوند سابق الانعام ٭ که بنده را
نظر خویش خوار میدارد ٭ حضرت شیخک سوق کلامی نقله بیورد قلری حاصلی
و سیاق کلامی دلالت ایدر که مذکور صاحب دولت ارباب نعمتدن اوله جرم جهتیله
ضمیرور انک سکونیله کناه دیمکدر جرم خداوندک سابق الانعامه اضافتی
بیانیه در و سابق صیغهٔ جرت علی غیر من هی له در اصلی سابق انعامه در که
سابقک انعام فاعلیدر صکره ضمیری حذف ایدوب بدلینه الف ولام ویروب
فاعلیته مضاف ایدوب سابق الانعام دیدیلر فتدبر انعام ولطفی سابق اولان
خداوند دیمکدر که حرف بیانه بنده تقدیری بنده را در نظر خویش لامیه میدارد که
بنده مفعول اولی وخوار مفعول ثانیسی محصول بیت انعام واحسانی سابق
خداوند نه کناه کوردی که بندهسینی نظرنده بنده خوار وحقیر طوتار جائز در که
بنده دن حضرت شیخ کندوی مراد ایلیه زیرا فقر لسنیه حقارت وهوان معنا
جهتندن کندویه راجعدر دیمک ایسترکه سابقا فقرا حقنده انعام واحسانی
جاری اولان دولتمند وسعادتمند بو بنده دن نه مقوله جرم کوردی که بنده یه
حقارتله نظر ایدوب وخوار و ذلیل کوروب فقرانک جهت معاشلرین قطع

بیورلدی وجائزدر که بنده لفظیله مقصر ومجرم اولان درویش مراد اوله
یعنی اول بنده لردن صادر اولان سهو وخطا اول مرتبه ده دکولدر که
مجرّد اول قدر تقصیر سببیله جمله درویشانی تحقیر ایدوب اسباب معاشلرین
قطع ایلمکه باعث اوله بونده خداوند صاحب لفظیله تفسیر ایلین تفسیر
و سابق الانعام لفظی خداوندک صفتیدر اضافت درست دکولدر دیین
محجا خداوندی نیجه اوقورمش که اضافت درست اولمیه ٭ خدایراست مسلم
بزرگواری ولطف ٭ که جرم بیند ونانش برقرار میدارد ٭ خدایرا اداتِ صله
تقدیری خدای راست مسلمست دربو عبارت مقدّم خبردر بزرگواری یاء مصدریه ایله
عظیم الشان وتبیه القدر حاصلی عظمت وکبریا صاحبی دیمکدر یعنی اولولق
مبتدا لطف بونده جود وسخا وکرم معناسنه درکه حرف تعلیل ویا حرف رابطه
جرم بیندک مقدم مفعولیدر ونانش میداردک مفعول صریحی وبرقرار غیر صریحی
محصول بیت عظمت وکبریا ولطف وعطا خدایه مسلّمدر یعنی الکا مخصوصدر
زیرا عبادک هر دم وهر دم دهر ساعت نیجه دورلو خطا یاوجرائمینی کورور بیلور
ایکن نان ونعمتلرینی برقرار وثابت علی الدوام طوتار رشته که کتاب الطفه اوکنده
روزی بخطای منکر نبر دبیورمش ایدر پس شرط مروت ومقتضای علو همت
اولدر که آدمیلک وانسانیت دعواسین ایدن صاحب سعادتلر تخلّقوا
باخلاق الله ایله عمل ایدوب فقرا ودرویشانک مقتضای بشریت اوزره واقع اولان
تقصیرات وزلات سبب اعراض وباعث عدم التفات اولمیوب هر بیلکه حسبة
لله اوله ریا وسمعه ایچون اولمیه حاکم را این سخن پسندیده آمد واسباب معاش
یاران فرمود تا بر قاعدهٔ ماضی مهیا دارند ومؤنت ایام تعطیل وفاکنند اسباب
معاش یاران اضافتلری لامیه لردر تا حرف تعلیل مهیا اسم مفعولدر تفعیل

بابندن حاضرلنمش ویراقلنمش دیکدر مؤنت زحمت ومشقت دیکدر
ایاملہ اضافتی وایامک تعطیله لامیه لرو محصول ترکیب حاکم بو ایکی بیت
مقبول کلدی وفقرا انک اسباب معاشلرین وادرار معهودلرینی تعیین
ایدوب بیوردی تاکم اوکلا اسلوب وقاعده اوزره حاضر ومهیا ایده لر
ودخی ایا تعطیلک زحمت ومشقتینی وفایده لرینی یعنی برچ کونه مقطوع اولانی
وظیفه لرین بیله ویره لر شکر نعمت بگفتم وزمین خدمت ببوسیدم وعذر
جارت بخواستم ودر حالت بیرون آمدنم این سخن بگفتم شکر نعمت
مصدرک مفعولینه اضافتیدر وبگفتمک مفعول قولیدر زمین خدمت
بیانیه درو ببوسیدمک مقدم مفعولی وعذر جارت لامیه جارت جیم
عربیک فتحیله جراءت معناسنه ودر ترکیب اضافی بخواستمک مقدم مفعولی حالت
بیرون آمدنم بیانیه محصول ترکیب نعمته شکر ویدم نعمتی ممنون اولوب حالکمه شکر
ولنا ایلدم وتواضع ایدوب زمین خدمتی بوس ایلدم حاصلی بیک اظهار
ایلدم وبهادرلق وکستاخلق ایلدک که کلوب مبارک بانکزی آغرتدق دیبو عذر
دیلدم وچیقوب کیتمکلو اولیجق بو سوزی سویلدم یعنی بو قطعه اوقودم قطعه
چو کعبه قبله حاجت شد از دیار بعید • روند خلق بدیدارش از بسی فرسنگ کعبه
مکه شهرنده اولان بیت اللهه دیرلر قبله حاجت لامیه از من معناسنه حرف ابتدا
ودیار الفنده وارک جمعیدر اولردیکدر اما مملکت معناسنه مستعملدر بعیده اضافت بیانیه
از دیار بعید مصراع ثانیه مرهوندر روند فعل مضارع جمع غائب رودن گیدرلر دیکدر
خلق فاعلی با حرف صله دیدار اصلنده وصف ترکیبیدر وبدگوریجی یعنی گورمه کتوریجی
بلزده وزیارتده استعمال ایلدیلر نته که بو کتابده ایکی معنایه بیله کلور ان شاء الله تعالی
بونده زیارت معناسنه در بسی یا اصلیه ایله چوق دیکدر بسیار معناسنه فرسنگ

فارسیده

فارسیده عربیده فرسخ دیرلر اونه اکی بیک آدم یره دیرلر محصول بیت
چونکه کعبه مکرمه قبله حاجات اولوب دعالر قبول اولاجق مقام اولدی خلق
عالم بعید دیاردن نیچه فرسخ یوللردن قطع مسافه ایدوب زحمت ومشقت
چکوب زیارتنه گیدرلر لفظ دیدار دیدندن مشتق اسم مصدردر دیدن معناسنه
رفتار رفتن معناسنه اولدوغی کبی یعنی نه دیداری بیلورلمش ونه رفتاری
زیرا انکیسیده اصلنده وصف ترکیبیدر بهاین ترکیبلری حقیقده تراتحمل امثال
ما بباید کرد که هیچ کس نزند بر درخت بی بر سنگ ترا اسکا دیکدر تحمل امثال
مصدرک مفعولینه اضافتیدر وما یه اضافت لامیه در وبباید فعل مستقبل
مفرد غائب گرک دیکدر کرد مصدر معناسنه در زیرا مضارعه مقارندر که
که حرف تعلیل هیچ کس هیچ برکیمسه دیکدر نزند فعل نفی مستقبل بی حرف
سلب بر میشن میوه معناسنه محصول بیت سکا ای صاحب دولت
لایق وسزاوار اولدر که بزم کبی فقرا وارباب حاجاتک تصدیعلرینه تحمل
ایلیه سک وحصول مرادلری ایچون واقع اولانکنا خانه الحاح وابراملرین
معذور طوتاسک زیرا میوه سز درخته کیمسه طاش اتماز یعنی لطف وجود
اعتمادلری اولماسه سزه بوقدر زحمت ویرمزلردی پس دولتلیلک شانی مروت
ملک شانی اولدر که فقرا انک حاجاتین روا کوره سک بیت کرم قبیل کسیمه
لطف والتفاتک بی نوالردن الکدن کلدوکی خیری دریغ ایتمه دیمکدر حکایت
ملک زاده گنج فراوان از پدر میراث یافت دست کرم برگشاد وداد سخاوت
بداد ونعمت بی قیاس بر سپاه ورعیت بریخت زاده یا حرف وحدت وهمزه
حرف متصل همزه حرف وحدت دروبین غلط سویلمش گنج بونده خزینه
معناسنه در فراوان فانک کسریله چوق دیمکدر اضافت بیانیه در از پدر تقدیریدر

از پدرسنى دروقرينه قايم اولدوغى ايچون ضمير حذف اولندى يافت فعل ماضى مفرد غايب بولدى ديمكدر فاعلى بخشنده ملك زاده يه راجع ضمير در ومفعول اولى گنج وثانيسى ميراث وغير صريحى از پدر در وجمله فعليه خبر مبتدادر كه ملك زاده در وست كرم بيانيه در وبركشاد كه مقدم مفعول بر حرف تأكيد وكشاد فعل ماضى مفرد غايب آچدى ديمكدر فاعلى بخشنده ملك زاده يه راجع ضمير وجمله فعليه شرط محذوفه جواب در فتند بر داد سخاوت لاميه بداد باحرف تأكيد داد وبردر يعنى سخاوتنه عدالت بردى حاصلى اسراف ايلمبوب سخا وكرمى عدل ايله ايلدى وداد سخاوت بداد كه مقدم مفعوليدر وفاعلى سابق كيبى در وايكى داد بيننده تجنيس تام صنعتى واقعدر وست كرم بركشاد وداد سخاوت بداد واو عاطفه سز موزون بر مصراع اولور بحر منسرح دن فتأمل نعمت بى قياس بيانيه داو را انشر نعمت ديمكدر بر بخت باحرف تأكيد بخت فعل ماضى مفرد غايب دوكدى ديمكدر فاعلى سابق كيبى ومفعول صريحى نعمت وغير صريحى بر سپاه ورعيت در وجمله فعليه ما قبلنده جمله يه معطوفدر محصول تركيب بر شاه زاده باباسى ميراثندن چوق خزينه بولدى يعنى باباسندن ارث طريقيله كندويه چوق مال ولدى پس بولدى ولبحق سخا وكرم البنى آچدى يعنى جومردلك ايلدى وسخا وكرمه عدالت وبردى يعنى غلط بخشش ويچ عطا اولوب اسراف ايلمدى بلكه جود وكرم محلنده ايلدى وسپاه ورعايا اوزرينه اول انشر نعمت ومال دوكدى يعنى بونلره وافر انعام واحسانه ايلدى بزم زمانمزده سلطان محمد بن سلطان مراد ايلدوكى كيبى

قطعه نياسايد مشام از طبلهٔ عود ٭ بر آتش نه كه چون عنبر ببويد ٭ نياسايد فعل نفى استقبال مفرد غايب آسايش ايلمز وراحت اولماز ديمكدر بونده معطوف مجزوم اولماز ديمكدر آت ايده يدنه مستقدر آسوده ده وكول مشام فاعلى كلمز ده قوقى ايله ويرلر يعنى قوت شامه موضعى طبلهٔ عود اضافتى لاميه در اودنى ملاسه ايلمز زيرا آنده

وبجده

وبجده منجزات ومعطرات مثلا عود وحفصلانه وعبير سائر لوبنى طبلهلره ترتيب ايدوب صنارلر نته كه استنبولده ميوه وغير سينى طبلهلرده صنارلر پس بونده همزه وحدت ايچوندر وبنيلر ايكى وجهله خطا ايلديلر بريسى اولدركه همزه فارسيده وحدت ايچون كلمز بلكه وحدته منصوص يا در وبرسيده اولدركه اشا مقصوع اولسه عود كه اجرا ده محلى اولمازايدى نته كه عقل سليم وطبع مستقيم اربابنه معلومدر فتأمل بر آتش بر حرف استعلانه لونك كسره ايله وبا اصليه ايله فعل امر مفرد مخاطب قو ديمكدر نهيد نديمه نهادنده در وكول مفعول صريحى مقدر عود ودر وغير صريحى بر آتش دركه حرف تعليل چون ادات تشبيه عنبر معدنى نامعلوم قوقى وبرنلر ونه بر نوع مسك كيبى ببويد با حرف تأكيد بويد فعل مضارع مفرد غايبدر بونده لازمدر قوقه ديمكدر لازمى يعنى معناى لازمسى قوقى وبره فاعلى عود ودر پس متعدى اولماسينى تجويز ايدوب مشامى فاعلى اعتبار ايدنه منقد بوى لذت فارسى بوى قايمتش محصل بيت مشام طبلهٔ عود ودن محظوظ ومعطر اولماز يعنى عود وطبله ده ووره دوغى برده قوقى ويرمز پس ايلدر آتش اوزره قوكه عنبر كيبى قوقه يعنى آندن قوقى چيقه ايلدر قصه ودن حصه بودركه اموال ونقود مقارن بذل وجود اولماسه بى سود ودونا محمود ودر با محبوب طبلهده طوزن عود كيبى ٭ بزركى بايدت بخشندگى كن كه دانه تا نيفشانى نرويد ٭ بزركى با حرف مصدر اولولق ديمكدر بايد فعل مضارع مفرد غايب معنا وشرطى متضمن كركه ديمكدر وتا ضمير منصوب متصل مفعولى بخشنده بخشايچى معناسنه كاف عجم ايله رسيده بدلدر وياحرف مصدر بخشايچيلق ديمكدر كن كاف عربك ضمتيله فعل امر مفرد مخاطب كنيده نديمه ايله ديمكدر بخشندگى كن جواب شرط مقدر در حرف تعليل دانه حبه ديمكدر تا حرف توقيت ما دام معناسنه نيفشانى فعل نفى

استقبال مفرد مخاطب صاحچایه سک نزوید فعل نفی مستقبل مفرد غائب یعنی بیتمز دیکلر محصول بیت خطاب عام طریقیله بیور رلر اکر سکا اولولق کرکسه دولت و عزت و رفعت الستر سک همیشه عطا و جود و بذل موجود ایله تا که خلق بنده احسانک و نکر نعمت فزوانک اولسونلر زیرا اما دام کرم بخیم الحان و دانه صاحب الکمیه سک اندن نسنه بیتمز حاصلی عظمت و رفعت و کرم ایله در امساک زر و درم ایله دکولدر مصراع ثانی مصراع اوله مقام تعلیلده در والقعد یکی از جلسای بتدبیر نصیحتش اغاز کرد که ملوک پیشین این نعمت بسعی اندوخته اند و برای مصلحت نهاده جلسا جیمک ضمی ولامک فتحیله جالسک و جلیسک جمعیدر بی تدبیره اضافت بیانیه در اغاز کرد شروع ایلدی که حرف بیان ملوک پیشین بیانیه بسعی با حرف مصاحبت اندوخته ماضیدر قسم مفرد غائب اندادات جمع فرانمشلردر یعنی کسب ایدوب ادخار ایلمشلر دیکلر برای بای مفتوحه اصلیه ایله ادوات تعلیلدر لاجل معناسنه مصلحت اضافت لامیه در تخصیص ایچون نهاده ماضیدر قسم تقدیری نهاده اند در قومشلردر یعنی حفظ ایلمشلر دیکلر محصول ترکیب مذکور شاهزاده یه بی تدبیر مصاحبلرک بریسی نصیحته شروع ایدوب ابتدای اولکی پادشاهلر یعنی اباواجداوک بو قدر اموال و خزانتی زحمت و مشقتله جمع ایدوب قومشلر و مهم مصلحتلری اوتور صقلامشلر یعنی برکون لازم اوله دیبو حفظ ایلمشلر پس سنک اوزریکه دخی ضبط و صیانتی لازمدر دست ازین حرکت کوتاه کن که واقعها در پیش است و دشمنان در پس نباید که در وقت حاجت در مانی دست کن فعلینک مفعول اولی وکوتاه ثانیسی وازین حرکت غیر صریحی کوتاه کاف

عربک ضمیله فتحیه دیکلر که حرف تعلیل واقعها واقعه نک جمعیدر معلوم اوله که هر کلمه نک که فارسیده آخری هاء رسمی اوله و یا عربی کلمه اوله که آخرینده هاء رسمی شکلنده ها اوله که تلفظ اولنمیه واقعه و قلعه و رقعه و حقه و شقه و غیریلری ها ایله جمع اولدقده هاء رسمی و مرتبه سنده اولانه ها کتابت اولنماز واقعها و حقها کبی فاحفظ در پیش است اوکده در و دشمنان در پس ارتده دیکلر واقعها مبتدا و در پیش خبری و دشمنان مبتدا و در پس خبری نباید فعل نفی استقبال مفرد غائب کرکمز یعنی لایق دکول بایسته دن بایستن مصدرندن دکول در وقت حاجت در حرف ظرف واضافت لامیه در مانی فعل مضارع مفرد مخاطب عاجز قالاسک دیکلر در ایله مصدر اولنجه معنا بویله اولور درمانیدن مشتقدر درماندن دن دکول محصول ترکیب جلیسی بیک بو ترکیب تتمه مقول قولیدر شاهزاده یه دیر که الوکی بو حرکتدن کوتاه ایله یعنی بو اسراف و اتلافدن کچ و فارغ اول که ایلرو ده واقعه لر وار یعنی نیجه دورلو حوادث ظهور ایلمک احتمالی وار و دشمنلر آرد کده در بو سیده در فرصت الیر اولور سنک حالکه ناظر و مقیدلردر اولمایه که وقت حاجتده عاجز و فرومانده قالاسک بر جانبدن اعدا مستولی اولدقده خزینه قلمدیغی عسکر جمعنه مالک اولمایسز مملکت الدن کیده و ایتدوکک اسرافلره ندامت چکه سیک

قطعه اگر گنجی کنی بر عامیان بخشش • رسد هر کدخدایی را برنجی • کنج بونده خزینه معناسنه در و یا حرف وحدت کنی فعل مضارع مفرد مخاطب فعل شرط واقعدر اکر ایلرسک دیکلر بر حرف استعلا عامیان عامینک جمعیدر عامه ناس معناسنه بخشش حصه و قسم معناسنه در رسد فعل مضارع مفرد غائب کدخدا صاحب خانه یعنی هر خانه یه ایریشور یا حرف وحدت و را حرف

صله برنج لفظ مشترکدر عربده غیری ویلیده ویا حرف وحدت محصول بیت
اکر بخت نصرت کنده وممالک سلطنتکده اولانی عوام ناسه برخزینه تقسیم
ایلک خانه ونه خانه به برنج ایریشور الحق یعنی برنج مقداری کومش ویا
جمیع خزینه‌کی برنجه صرف ایدوب عامه‌یه توزیع ایلسک هر بیرینک حصه‌سینه
بردانه ده وشر الحق یعنی شیء قلیل اولوب هیچ کمسنه انده منتفع وبهره
مند اولمازسنک اموال وخزائندن آیریلدیغیک قالور الحق جود وکرم مله وبذل
در مله خلقی طولدرمق معتبر دکول ایس پادشاه ایلن اولدر که سن خلقدن الوب
جمع ایلیه‌سک دیکدر ٭ چه استانی از هر یک جوی سیم ٭ که کرد آید ترا هر روز
گنجی ٭ چرا خوبیده لم معناسنه نیچون دیکدر ستانی فعل نفی استقبال مفرد مخاطب
نیچون المازسنک دیکدر از هر یک یعنی هر عامیدن ویا هر کدخدادن جو جیمک
فتحیله وواو اصلیه ایله اربه دروبا حرف وحدت سیم کومش یعنی بر شعیر مقداری
کومش که حرف تعلیل کرد آید جمع اوله ترا سکا هر روز هر کون دیکدر گنجی یا حرف
وحدت برخزینه دیکدر محصول بیت نیچون عامینک وبا کدخدانک هر بیریدن
براربه مقداری کومش آلوب جمع ایلمزسنک تا کیم هر کون سکا برخزینه جمع اوله
یعنی بذل موجود ایلمکدن هم سکا ضرر مترتب اولور وهم آنلاری اولقدر مستفید اولمازلر
لیکن هر بریسنه برشیء قلیل تعیین ایدوب سن آنلاردن جلب ایلسک هم انلره
چوقلق ضرر اولماز وهم سکا نفع عظیم وکلی خزینه حاصل اولور دیکدر بعض شراح
از هر یک عبارتین رعایانک هر بریدن دیو تفسیر ایلمش وبعضی سپاهی دیو ایلدی
بو محلده رعایایه تخصیصک وجهی یوقدر بلکه رعایا وسپاهیک جمله‌سندن دیکدر
مقتضا بر سپاه رعیت بر بخت ویدوکی اکاث ابهدر ومیش مخفی دکولدر که سپاهیه اولانه
بذل وجود محل اعتراض اولان اسرافدر دکولدر وسپاهیه صالغون صالوب المزلر

جلب

جلب مال ایلمک جمیع زمانده جائز دکولدر الحمد رسوق کلامک دخی اول معنایه
مساعدوسی یوقدر جدا شارح اولک کلامی صحیحدر عجبدر که شارح معترض
سابقا مذکور اولانی برسپاه ورعیت عبارتیله عمومه استدلال ایدوب بو مقامده
برعامیانه بخش عبارتینک خصوص عوامه دلالتندن غفلت الحمدر فتأمل
معلوم اوله که قوافیده واقع اولان الفاظک حرف اخیر اصلیسینه روی اصطلاح
ایدرلر وماقبلنده حرف صحیح ساکنه قید دیرلر اولده اول حرفه مخصوصدر که بر بیتی قیدی
پس مادام که حرف روی ساکندر قیدک ماقبلنده اولان حرکتک اختلافی جائز
دکولدر اما روی حرف وصل کلمک سبیله متحرک اولسه اختلافی جائزدر نته که کمال
اصفهانینک بو رباعیسنده واقعدر رباعی ٭ گر سوز توام یکنفس آهسته شود ٭
از دود دلم راه نفس بسته شود ٭ در دیده از ان آب همی کردانم ٭ تا هرچه نه نقش
شست ازو شسته شود ٭ رویه متصل اولانی حرفه حرف وصل دیرلر بو رباعیده ها
رسمی کبی فقیر ترپس برنج گنج لفظینه قافیه اولمامغه مذکور اولان قانون ایله ایدی
بو محلده یانک لحوقیله حاصل اولان طول سبیله عیبدن سالم اولمشدر زیرا
فن قافیه‌یه مطلع دکول ایمش ملک زاده روی از ین سخن دو هم کشید کی
موافق رایش نیامد وکفت خدای عز وجل مرا مالک این مملکت کردانیده
است تا بخورم وبخشم نه پاسبانم که نکه دارم درهم کشید عبارتینک
معناسی مکدر بیانه اولدی که نظرف تعلیل موافق طبع اسم فاعل مفعولینه
اضافتیدر شین ملک زاده یه راجعدر بعض نسخه‌ده موافق رایش واقعدر
رای دیکدر مالک این مملکت اسم فاعلک مفعولینه اضافتیدر کردانیده ودیش
دیکدر کردیدندم الف ونون ادات تعدیه در تا حرف تعلیل پاسبانم بکچی
حسنی معناسنه در که حرف بیانه نکه دارم صقلارم یعنی حفظ ایدم سابقا نکاه

لفظلرینک استعمال بیاننه اولمشدر محصول ترکیب ملک زاده جلیس ایدیبر که
بو سوزنده یعنی پند و وعظندن یوزین بورتاردی حاصلی بیحضور اولدیگی
بو نصیحت رایی و طبعنه موافق کلمدی واغی ویدی یا الله تعالی بنی بو مملکتده مالک و پادشاه
ایلمشدر تا کیم امساک المیوب کندم بیبیم و خلقه بذل و انعام ایلیم پاسبان
دکولم که بیهمیوب الحبوب و کیمسه یه ویرمیوب طلسم کیبی اوستنده دتیر بوینه
صنعلایم موافق طبعمش بیامدندیمه حکره هراوراز جفر مو و بازان جمیع نسخه لره
مخالف یازمش بیت قارون بهلاک شد که چهل خانه گنج داشت ه نوشیروان
نمرد که نام نکو گذاشت ه قارون حضرت موسانک عمی اوغلی ایدی و فقیر
قارداشینین طوناردی بعضی تفسیرلرده قصه سی مفصلدر و سورره
شرحنده بر مقدارین یازمشدر اوایدیمن اکا مراجعت ایلسونلر که حروف
علت جهل جیمی تحریک و هانک کسره لریله فرق دیمکدر اربعین معناسنه
کاه اولورکه یاسینی حذف ایدوب چل دیرلر جیمی تحریک کسر ایله خانه او دربیت
معناسنه گنج بونده مال معناسنه در داشت طوتمک کیبی برلره دیمک ایدیت
تعبیر اولنه در یعنی حکایت حال ماضی طوناردی یعنی انک وار ایدی معلوم
اوله که قارون حضرت موسانک عمی اوغلی ایدی و فقیر قریب الغنیبنک آرکی
و قتا که خدای تعالی موسایه توراتی آلتون صو ایله یازدیروب بیوردی
ایسه حضرت موسی دیدی یا رب بن فقیرم آلتونی قنده بولایم که انکله سنک
کتابکی یازم پس الله تعالی اکا علم کیمیایی تعلیم ایلدی و قارون اول زمانده
غایتله فقیر ایدی و اهل و عیال صاحبی و زیاده عبادته ملازم و کیجه قائم
و کوندز صائم ایدی پس موسی اکا مرحمت ایدوب علم کیمیایی تعلیم ایلدی
حتی بو علم ایله زیاده چوق ماله مالک اولدی شویله که خزینه لرینک مفتاحینی

بوز دوه چکردی و بر روایتده بیتمش دوه مجاهد دیرکه هر بر مفتاحک
وزنی بر درهم ایدی و بر روایتده نصف درهم ایدی و هر بر مفتاح ایله بیتمش
قپو آچیلور ایدی پس وقتا کیم قارون مالک جمعینه مشغول اولدیسه
نوافل عباداتی کلیا ترک ایلدی اندن صکره الله تعالی موسایه بیوردی
که اندن مالک زکاتنی استیه واردی قارون مالینک زکاتنی حساب ایلدی
کوردیکه غایتی چوق مال کیتمک لازم کلیور پس زکاتنی ویرمدی و کندو ایله
بیک قول و بیک جاریه اتلانوردی جمیعینک آتلری و رختلری آلتوندن ایدی
و لباسلری کذلک وقتا کیم موسی زکات ویرمسینی الحاح و ابرام ایلدی
ایسه قارون دیدی ایرته شهر خلقینی جمع ایدوب سنکله مناظره و محاجه
ایده یم اکر حجتده سن بکا غالب اولورسک مالک زکاتنی ویره یم
و الا ویرمم دیدی و اول وقت بنی اسرائیل آراسنده زیاده کوزل بر
زانیه عورت وار ایدی قارون آنی دعوت ایتدی و اکا دیدی که ایرته بنی
بنی اسرائیل جمع اولمشکن اکر موسایه فسق ایله شهادت ایدوب
بکا زنا ایلدی و بن اندن یوکلویم دیرسک سکا بو قدر مال ویره یم دیدی
پس عورت سوزین قبول ایدوب ایلیم دیدی ایرته اولیجق قارون بنی
اسرائیلی کندو اوینه دعوت ایدوب جمع ایلدی اندن صکره حضرت موسی یی
دعوت ایلدی موسی ده کلدی اندن صکره بنی اسرائیل ایتدیلر یا موسی بیزه وعظ
ایله حضرت موسی وعظه شروع ایدوب اثناء کلامده بیوردی که هر کیمسه که مال
محفوظی سرقه ایله الینی کسرم و هر کیمسه که یول کسوب قطاع طریق اولورسه
اوله باشینی کسرم و هر کیمسه که زنا ایله آنی طاش ایله دپه لرم دیدی بو کره
قارون آیاغ اوزره دوروب دیدی که بو دیدیکلریکی سن ایلدیکسنک اوزرکه

حکم نیجه جاریدر دیدی حضرت موسی بیوردی اکر بن دیدکلرومی ایشلرسم اوزره
حکم توراتده الله تعالی بیوردوغی کیبیدر اندن صکره قارون دیدی سن بو عورته زنا
ایلمش سک واقرار ایدر که سندن یوکلیدر دیو واشارت ایلدی قارون عورته
قالتی بو قارو سویله دیدی پس الله تعالی عورتک قلبنه خوف وخشیت دوشوردی
ولسانینی کلدی بنی صدقه دوندوردی ودیدی حضرت موسی قارونک دیدوکنه
مبرا ومنزهدر وبکا قارون بو قدر مال وعده ایلدی وبکا تعلیم ایلدی که موسیه
بر بهتان افترا ایدم دیو بن ایسه الله دن قورقرم نبیسنه وکلیمنه بر افترا
اوفترا ایدم اندن صکره حضرت موسی غضبه کلوب ایتدی یا عدو الله نه مراد
ایلدک بو افترا ایله بکا اندن صکره موسی مجلسدن طاشره کیتدی واللهه
سجده ایلدی ومناجات ایلدی وقاروندن شکایت ایلدی پس حضرت
جبرئیل امین کلدی ودیدی یا موسی الله تعالی سکا سلام ایدر ودیور که یره
ارضی سنک امرکه مأمور ایلدم هر نه بیورر سک سنک امرکه مطیعدر قارونک
هلاکنده اندن صکره موسی دوندی قاروندن کلدی وکوردی که بر التون تخت
اوزرنده اوتورمش وبیت بنادوشکلر ویصدقلر طاشمش پس موسی
عصاسینی یره اوروب و یره سنینه یره کیر دیدی اول ساعت یوت
یره باتدی قارونده سریرندن سیچرایوب قچایم دیدی موسی ده یره امر ایلدی
کیم یوتدی وبیزی قوردی دیزلرینه دک یره باتدی پس موسی یه تضرعه باشلادی
ایچنج تضرعینه التفات ایلمیوب یوت دیدی ایلدی اندن صکره یر قارونی وقومینی
واوینی یوتدی روایت اولنور که الله تعالی موسی یه وحی ایلدی که یا موسی قارون
سکا اوتوز کره امان یا موسی دیدی وامان ویرمدک عزتم وجلالم حقیچون اکر
بر کره امان دیلسه البته بن اکا حقیقده امان ویررودم اندن صکره بنی اسرائیل

ارا سنده کفت وکو دوشدی که موسی قارونی یره باتوردی اموال وخزائنینی
کندو یه قالدوبیو اندن صکره موسی اللهه تضرع ایلدی که مالیده یره باتسون
پس الله تعالی مالینی ده یره باتوردی فخسفنا به وبداره الارض بو قصه یه واللهدر
تمت قصه قارون معلوم اوله که حضرت شیخک مرادی کثرتین بیاندر
جهله حصر وکولدر زیرا یازوقلری بره شویله مبالغه ایدرلرکه جهل جانه بیوردوغی
خطر عاشری اولماز تمرد وفعل نفی ماضی مفرد غائب که حرف تعلیل نامی تکو
بیانیه کذالنث کاف تعجبک ضمیمه فعل ماضی مفرد غائب قودی یعنی کندو ذخی
صکره قلدر محصول بیت قارون هلاک اولدی زیرا حدن زیاده مالی وخزینه سی
وار ایدی یعنی کثرت مال هلاکنه سبب اولدی نته که قصه سندن فهم اولنور اما نوشیروان
روان اولمدی زیرا عالمده عدل وداد ایله یاد قودی یعنی آو معانی وبلکده مذکور
ومشهوردر پس کویا که هنوز زنده وباقیدر مصراع اولکی معناسینی قارون هلاک
اولدی حال بو که فرق اوکنج وخزینه طولدی دیدن وقادونک قرق خانه طلوسی
مالی وخزینه سی واریکن فائده ایتمیوب هلاک اولدی دیدن مراد مصنفه واصل
اولمامشلر زیرا منافی کلام اماک مال سبب هلاک اولدو غنی بیاندر
بو قدر مال وار ایکن اولدی دیمک مرادکولدر زیرا موسی اندن مالک زکاتینی
طلب ایلیجک حساب ایلدی کوردی که چوق مال کیدر پس فیا مادی خیانت
مالیده کندیده یره باتدی کذالنث لفظینی منه سنده نهاد لفظیله تفسیر ایلمیش
تفسیر ایلمیش حکایت اوردر اندکه نوشیروان عادل را در شکار کاهی صید کرده
کباب کردند نمک نبود وغلامی بروستا فرستادند تا نمک بیاورد نوشیروان
کفت نمک بقیمت بستان تارسمی نکردد وده خراب نشود اورده اند کفتند
دیکر را اما اصطلاحده روایت ایلمشلر دیکر ده حرف ظرف شکارکاه ظرف مکانه

ارتکاب جمیعا

ارتجع

آدبیری ودیکدر و یا حرف و یا حرف وحدت صدنکار یعنی او و یا حرف وحدت کردندن
یا حکایت حال ماضی افاده ایدر ایدیلردی ودیکدر صید مفعول اولی وکباب مفعول
ثانیسی نمک توزلک ومیمک فتحه لریله توز ودیکدر خوبچه ملیح دیرلر میمک کسریله و املک
سکونیله غلامی یا حرف وحدت بر روستا با حرف صله روستا کویه دیرلر ده معناسنه
فرستادند فعل ماضی جمع غائب کوندردیلر ودیکدر غلام مفعول صریحی و بر روستا غیر
صریحی تا حرف تعلیل بیاورد فعل مضارع مفرد غائب کتوره ودیکدر نمک مفعول مقدم
تا کیم توز کتوره ودیکدر بقیمت با حرف مصاحبت قیمت بها معناسنه در بستانه
فعل امر مفرد مخاطب صاتون آل ودیکدر ستانیدندن نمک مفعول صریحی و بقیمت
غیر صریحی تا حرف تعلیل رسم بونده عادت معناسنه در و یا حرف تنکیر
کرد فعل نفی مستقبل اولمیه ودیکدر کردیدن صیرورت معناسنه کاف
عجمک فتحیله ده مبتدا ثانی ونشود فعل نفی مستقبل مفرد غائب فاعلی
تحتنده وهم راجع ضمیر جمله فعلیه خبر خبر ایدر وجمله اسمیه خبردر ده در محصول
ترکیب روایت ایلمشلردر که نوشروان عادله بر کون بر صید کاهده کندو
حضورنده بر شکاری کباب ایلدیلردی اتفاقا توز حاضر یوق ایدی یعنی
اول حالده یانلرنده توز بولنمادی بر اوغلانی کویه کوندردیلر تا کیم توز
کتوره نوشروان اول وارنه دیدی توزی صنعت ومجانا آلمیا بها ایله
آل تا کیم بونده صکره رسم و عادت وقانون و بدعت اولمیه یا جهانلر
وحکام سیدکاهده کباب و یا طعام پشورمک لازم کلدکجه توزی رایکان
المق و کوکک خرابلغینه سبب اولمیه کفتند ازین قدر چه خلل زاید کفت
بنیاد ظلم در جهان اول اندک بوده است و هر که آمد برو مزید کرد تا بدین
غایت رسید خلل الفتده که دیک معناسنه در یعنی رخنه اما بونک کبی برلرده

نقصان

نقصان معناسنه در زاید فعل مضارع مفرد غائبدر زاییدندن و بخار
ودیکدر یعنی حادث وظاهر اولور معناسنه بنیاد بونده ابتدا معناسنه در ظلمه
اضافتی لامیه در بوده ادات زمانیه وسین وتا ادات خبر اندک بوده است ازا
بمشدر ودیکدر اولور بر حرف استعلا واو ضمیری بنیاد ظلمه راجعدر مزید مصدر میمیدر
زیاده معناسنه تا حرف تعلیل بدین با حرف صله دال همزه دن بدلدر اصلنده این
ایدی بنده که سابقا بیان اولندی ابدی غایت بونده حد معناسنه در محصول ترکیب
نوشروانک یاننده حاضر اولنلر دیدیلر که بو قدر بر خنده نه کلو خلل و نقصان
حادث اولور و بو مقدار جزوی تعدی بر معمور کوکک خراب اولماسینه نه باعث
اولور نوشروان دیدی ظلمک بنیادی جهانده اول ازاجق ایمشدر و هر کیم که
سلاطین وحکامدن کلدی اول بنیاده اوزرینه زیاده ایلدی تا کیم بو حده یه ایرشدی
و بو غایته واردی دنیا ظلمله طولدی معلوم اوله که فقها خلفاء راشدیندن
صکره کلن سلاطینه عادل اطلاقندن منع ایلمشلر حتی بعضی فتوا ویروب کفرینه حکم
ایلمشلر مکر کیم عادل عدولدن ماخوذ اوله اهل اسلام پادشاهلری ایکن اما نوشروانه
کافر ایکن عادل اطلاقنده اتفاق وار قطعه اگر ز باغ رعیت ملک خورد سیبی
بر آورند غلامان او درخت از بیخ باغ رعیت لامیه خورد فعل مضارع مفرد غائب
فعل شرط سیب الما عجه تفاح دیرلر تانک ضمی وفانک تشدیدیله و یا حرف وحدت
بر آورند بونده چیقاریرلر ودیکدر غلامان قوللر و خدمتکارلر معناسنه در او ضمیری
ملکه راجعدر بیخ با وعربینک کسریله اغاجک و غیرینک کوکینه دیرلر محصول
بیت اگر رعیتک وباغ وباغچه سندن پادشاه غصب و تعدی طریقیله
بر الما یمکه جائز کوره رسم قوللری و خدمتکارلری اول المانک اغاجینی
کوکندن چیقاررلر یعنی اولباغی خراب ایدرلر به پنج بیضه که سلطان

ستم روا دارد و نشنندك لشكرش هزار مرغ بسیخ. بیضه یائك فتحیله
یومرطه كه حرف بیانه ستم سینك كسرهسی و تائك فتحیله ظلم معناسنه در
روا رانك فتحیله یونده جائز دیمكدر روا دارد طوتا یعنی جائز طوتارلر فعل
جمع غایب اوررلر لشكریانه یا حرف نسبت والف ولون ادات جمع لشكریه دیمكدر
هزار بیك دیمكدر الف معناسنه مرغ لغتده هر قوشه دیرلر اما بونده تاووق مراددر
مرغ خانك معناسنه غلبه استعمال ایله مرغ تاووغه دیرلر عربجه دجاج دیرلر سیخ
كباب دمورینه كه تركیجه سوغلی دیرلر محصول بیت بش یومرطه جه ظلمی كه پادشاه
جائز كوره یعنی بش عدد یومرطه مقداری طمع ایدوب غصبیله آله انك عسكری
وسپاهی بیك تاووغی شیشه باتیروب كباب ایدرلر یعنی پادشاهك اول مقدار
ظلمی عسكره كلی ظلمه اجازت اولور بیت نماند ستمكار بد روزكار بماند برو لعنت
پایدار نماند فعل نفی مستقبل مفرد غایب قلماز دیمكدر ستمكار ظالم دیمكدر زیرا كار
مجمله ادات فاعلدر جبر معناسنه نشته كرسابقا مفصل بیان اولندی نماند كه فاعلی
بدكش روزكاره اضافتی بیانیه در بد روزكار ده صفت تركیبیدر بونده روزكار زمانه
ودیرا از زمانلو دیمكدر برا ازلق كند ودیه نسبت در روزكاره نسبت وكول نماند فاعلدر
لعنت در پایداره اضافتی بیانیه در محصول بیت ظالم بد عهد و بد زمانه قلماز یعنی
دنیاده كوچوب كیدر باقی قلماز البته ولیكن انك اوزرنده لعنت ثابت و باقی
ومؤبد وبرقرار قالور حاصلی قبایح او مساوی هر كیم ایسه اكا نفرین و بدعا
ستمكار ده وصف تركیبی و بیلر خطا ایمشلر فارسیده موصوف صفتینه مضاف
اولمق جائزدر و كول و بیلر مید انم فرسك فارسلر بر كول ایمش حكایت عاملی را
شنیدم كه خانه رعیت خراب كردی تا خزینه سلطان آباد كند بی خبر از قول
حكما كه كفته اند هر كه خدای تعالی را بیازارد تا دل خلقی بدست آرد خدای تعالی همان خلق را

بروی كمارد تا دمار از روزكارش برارد عاملی یا حرف وحدت ورا ادات مفعول
كه حرف بیان خانه رعیت لا بتمه كردی یا حرف حكایت كردیكك خانه مفعول
اول و خراب مفعول ثانیسی تا حرف تعلیل خزینه سلطان لامبتدا آبادان الف
معمور معناسنه در كندك خزینه مفعول اولی و آبادان مفعول ثانیسی بی خبر از قول
حالدر كندك فاعلندن كه حرف بیانه هر كه اصلنده هر كس كه ایدی نته كه مر البیان
تعالی را را ادات مفعول بیازارد فعل مستقبل مفرد غایب بونده انجیده دیمكدر
تا حرف تعلیل دل خلق لا بتمه و یا حرف وحدت و خلق مخلوق معناسنه در بدست
سلادك دل خلقی مفعول صریحی و بدست غیر صریحی همان اسم ایله اندن مركب اولمق
جائز مفرد اولمقده جائز خلق را را ادات مفعول بر حرف استعلا وی ضمیر غایب عاملی
راجع كمارد كاف عجمیك ضمتیله حواله و تسلط ایدر دیمكدر خلق مفعول صریحی و بروی غیر صریحی
تا حرف تعلیل دمار لفظ مشترکدر عربجه هلاك و تنجه هلاك معناسنه در و عجمی
اولنجه كنه مشتركدر اصل و كوك ایله انتقام بیننده برارد بونده چیقار
دیمكدر دمار مفعول صریحی و از روزكار غیر صریحی نقد بر كلام دمارش از روزكار
برارد در محصول تركیب بر ظالم عاملی شنیدم كه پادشاهك خزینه سینی معمور
وآبادان ایلمك ایچون رعایانك خانه لرینی ظلمله خراب و یباب ایدردی
حكما و عقلا قوللرندن بیخبر اولدوغی جهتدن بویله ایدردی كه دیمشلردر هر كیمسه كه
اللهك سخطی و غضبنه سبب اوله بر مخلوقك كوكلینی الكتورمك ایچون حق
تعالی اول مخلوقی یعنی كوكلینی الكتورمكه سعی ایلدوكی مخلوقی اوزرینه مسلط و حواله
ایدر تا كیم روزكارده اصلینی و كوكنی چیقار یعنی انی هلاك ایله معلوم اوله كه
خدای تعالینك خصوصنده آزار و اذی و جفا ممتنع و محالدر بلكه رضاسنك
شسبب مخالفت سببیله مستوجب عذاب و عقوبت اولمقدر نكته بیت

آتش سوزان نکند با سپند آنچه کند دود دل مستمند آتش سوزان بیانیه
وسوزان صفت مشبهه یقغان دیمکدر سوزیدن یومک کبی براده یا فتحی یا
معناسنه در با حرف صله سپند سینک کسری و با آنجمک فتحیله یوزرلک و دیکلری
نباتدر یاوز کوزدکلمک ایچون یقارلر با سپند نکند متعلق آنچه کندک مقدم مفعولیدر
نکندک مفعولیدر دایم فکر سز سوبلش دود دل اضافه وکندک فاعلی مستمند سست
ضعیف و سینک سکونیله لفظ مشترکدر شکایت و غم و غصه و نحافت بینده یعنی
ونحیف اولمق ومند ادات نسبتدر و مند دره لو دیمکدر پس مستمند غملو و غصه لو
ونحیف دیمکدر محصول بیت یا فیجی آتش سپنده اول حالی و اول کاری ایلمز که
بر فقیرک دود دل و آنک رقیبی ایلر یعنی بر مسکین مظلوم کوکلدن چکدوکی آهی
وبدوعاسی ایتدوکی تأثیری آتش سوزان سپنده ایلمز حضرت شیخ سپندی
تخصیص بالذکر ایلدکلرینک نکته سی اولدر که آتشه یاندیغنده چیتر دیسی سایر
یاتاغ نباتاتدن وجوبله زیاده در بعض شراح دیمش خفی اولمیه که بعض دیارده
یوزرلک وقت اوزره اولوب آغستوس زماننده شدت حرارتدن بر حالت
واستعداد پیدا ایدر که بر صحرا اکنک براو جندن جوای آتش دوقونسه طرفة العین
ده بالتمام یانوب کل اولور حضرت شیخ بو بیتله اکا اشارت و سرعت تأثیرده
کنایت ایتمشدر سپندی تخصیص بالذکر اندن یکنک وجهی بودر دیمش خفی و کوکلدر که
جمیع نباتات قوریدقدن صکره بو استعدادی بولور رفته تبر سوزانی ملتهبله بیانی
البنلر غلط المشتر لطیفه گوینده سرور جمله حیوانات شیرست و کمترین جانوران
خر و باتفاق خردمندان خر باربر به از شیر مردم در سرور رئیس معناسنه در و مبتدا جمله یه
وحیواناته اضافتلر لامیه او در شیرست خبر مبتدا شیر بونده یاء مجهوله ایله ارسلانه
معناسنه در کم اکسک بونده الچق دیمکدر و تر ادات تفضیل و یا حرف نسبت و نون حرف

تأکید

تأکید جانورانه اضافت صفتک موصوفنه اضافتیدر جانورلونک سکونیله
جانلو دیمکدر زیرا ور واوک فتحیله ادات نسبتدر و الف و نون ادات جمع یا حرف مصاحبت
کلیجک خبره متعلق اتفاق خردمندان مصدرک فاعلینه اضافتیدر عقلا اتفاقیله
دیمکدر خر باربر بیانیه بارکش وصف ترکیبیدر بردن باتک فتحیله المنک معناسنه بار بونده یوکدر
بار یوک کتوریجی یعنی یوک چکیجی بر بردن امر اخذ ایدن احوال اشتقاقدن کلیا غافل
المش خر باربر مبتدا به یک دیمکدر کمن تفضیلیه معناسنه در بعض نسخه ده کربینه ازو افعدر
شیر مردم در بیانیه و خبر مبتدا و مردم در وصف ترکیبیدر بدن والک فتحیله بزار
والنوه فتحه وکسره جائز در محصول ترکیب دیرلر که جمیع حیواناتک سرور و رئیس ارسلاندر
و جانلولرک اک الچغی خر در زیرا غایتیله احمق و ابله در و عقلا اتفاقیله یوک چکیجی
حاملوم برنجی سیدن بهتر و مقبوللر و مرغوبتر در زیرا آنچه امور دوا لسعی اعمها لیدر مثنوی
مسکین خر اگرچه بی تمیزست چون بار همی کشد عزیزست مسکین خر اصلنده خر
مسکین ایدی موصوفک صفتنه اضافتی قیلنمشدر یعنی بیانیه ضرورت وزن ایچون
اضافتدن فکا ولدی تمیز اصلنده تمییز در تفعیل بابندن مصدر در لکن اجتماع یاء
مصدرک حذفیله استعمال ایدرچون ادات تعلیل همی ها حرف تأکید و می بونک کبی براده
ادات استمرار در کشد فعل مضارع مفرد غایب در کشیدندن چکر دیمکدر مسکین خر
مبتدا و ما بعدی خبریدر و بار همی کشدک مقدم مفعولی و جمله فعلیه معلل عزیزدر محصول بیت
خر مسکین اگرچه تمیز ادراکدن محروم و فهم و دراییدن دور و تمیز و تشخیصدن مهجور
اما چونکه یوک چکر و ضرورت حالتنده مرکوب در عزیزدر یعنی بویله بی تمیز و بی ادراک
ایکن بعضی جهتدن استخدامه قابل اولدوغی ایچون ارسلاندن اعز و اکرمدر کاوان
و خران باربردار به ز آدمیان مردم آزار کاوان مبتدا و خران اکا معطوف باربردار
اضافت بیانیه در باربردار وصف ترکیبیدر برداریدن باتک فتحیله بحسب اللغه یوکی

قالدری دیکر اما توزیعی مراد دربیک زاده مقوله بونده من تفضیلیه معناسنه وآدمیانه
وصله همزه ساقط اولمشدر مردم آزاره اضافت بیانیه در مردم آزار وصف ترکیبیدر
آزار بونده مردم انجیده یعنی موذی مصراع ثانیده خبر مبتدادر محصول بیت بوک چکیجی
کاوار وخر خلقی انجیدوب موذی بلق ایدن ظالم آدم اولنلردن یکدر یعنی بارکش حمار گاو
کسکی کاو او لاغ خاطر شکنی نیچه آدمدن یکدر زیرا انلرک فائده لری وار و هیچ ضرری یوقدر
خرانک بار بردارده وآدمیانی مردم آزاره اضافت لامیه یعنی آدم اضافتلرینی
تجویز ایلمین فارسیده بایشقه بر صاحب مذهب ایلمش حضرت شیخ مذکور
لطیفه جمله معترضه طریقیله ذکر ایلدکدن صکره ینه اصل حکایه یه شروع ایدوب
بیور رملک را طرفی از ذمایم اخلاق او معلوم شد بشکنجه کشید شرو بانواع
عقوبت بکشت ملکک زاراوات مفعول ظرف نا ظالمک وزرانکه شکنجه لر ایله بوندن
بعض معناسنه در یا حرف وحدت ذمایم ذمیمه نک جمعیدر مذموم معناسنه
اخلاقه اضافتی صفتک موصوفینه اضافتیدر اصلنده اخلاق ذمیمه ایدی بیانیه
ایدر شمدر لامیه در شکنجه با حرف صله شکنجه عذاب معناسنه در کشید بس
فعل مضارع مفرد غایب فاعلی تحتنده ملکه راجع ضمیر و شین عامل حالده راجع
باحرف مصاحبت انواع عقوبت لامیه در بکشت دیلدی محصول ترکیب پادشاهه
بر مقدار عامل جابرک اخلاق ذمیمه لرندن معلوم اولدی یعنی خلقه عالمه ایلدوکی
جفا وظلمی اکادر آنی اشکنجه یه چکدردی وانواع عقوبت واصناف عذاب ایله انی
هلاک ایدر قطعه حاصل نشود رضای سلطان تا خاطر بندکان نجوئی رضای سلطان
لامیه و مبتدا و حاصل نشود مقدم خبر تا حرف توقیت خاطر بندکان لامیه و بجوی
مقدم مفعولی و نجوئی فعل مضارع مفرد مخاطب در جوییدندن جستندن دیلر
سویلمشدر زیرا جستن فعل ماضی ایله اسم مفعولدن غیری سنه مشتق اولماز

معلوم

معلوم اوله که فارسیده مصادر کثیرا وآخرنده واو نونک ماقبلی یا دروبا
والدر واولکه ماقبلی یا اولور سه جمیع مشتقات اندن اخذ اولنور قیاسی مطرد ایدر
اما اول ایکی صورتده اولمیان مصادردن یعنی تالی مصدردن و شول دالی مصدر رونکه
ماقبلی یا اولمیه مثلا شدن و بودن کبی انلردن ماضیله اسم مفعولدن غیری سنه مشتق
اولماز بو اسلوبی ضبط ایدیجه جمیع مشتقات عجم قیاسی اولور هیچ سنه سی سماعی
نهایتی فکره بر مقدار ریاضت ویرمک کرکدر فقط بر محصول بیت پادشاهک رضاسی
حاصل اولماز یعنی پادشاه سندن راضی وخشنود اولماز مادام که قوللرینک
وفقرا ورعایاسنک خاطرلرین اشکنمیجه یعنی خاطرلرین رعایت ایدوب الکنمیجه
زیرا مقرردرکه مادام که فقرانک خاطرلرین رعایت ایلمیه سک ورعیت پرور اولمیه
سک ودادکستر اولوب خلقه عدل کوسترمیه سک البته پادشاه سندن راضی اولماز پس رضای
پادشاهی وعطای شهنشاهیه مظهر اولمق بهر تقدیر رعایا وفقرایه عدل وداده اولور
خواهی که خدا بر تو بخشد با خلق خدا کن نکوئی خواهی فعل مضارع مفرد مخاطب معناسی
شرطی متضمن دیلرمیسک دیمکدر که حرف بیان خدا مبتدا بر حرف استعلا بخشد فعل مضارع
مفرد غایب فاعلی خدا یه راجع تحتنده ضمیر و جمله فعلیه خبر مبتدادر و جمله اسمیه مفعول
خواهیدر با حرف صله خلق خدا لامیه خلق بونک کبی یرلرده مخلوق معناسنه در نکوئی یا اولی
اصلیه و یا ثانیه مصدریه در ایلک دیمکدر محصول بیت ایسترمیسک که الله تعالی سکا
رحمت وغفران ایلیه یعنی خدا سکا رحمت ومغفرت ایلدوکین دیلرسک خدانک
مخلوقینه ایکی ایت و اکر غیره بد ایلک ایلیه یعنی سن مخلوقاتی اسرکر الله سنی اسرکر
سون معلوم اوله که بخشیدن مصدرندندر بخشیدن بغشلمق اسرکمک بنیدن و اکمی
بیله مضارعی بخشد کلور بونده اسرکمک معناسنه درکه بخشودن و بخشاییدن ایله
نته که خیام بر رباعیده ذکر ایلمشدر رباعی یارب تو کریمی وکریمی کرمست حاشی

ز چه رو برون ز باغ از مست • آمرزش اگر بطاعست نیست کرم • ور معصیتم
اگر بخشی کرمست • اگر بخشی اگر رحمت و غفران ایدرسک دیمکدر پس بیت سابقک
شرحنده ذکر ایلدکیمز قاعده اوزره بخشد بخشیدن مصدرندن مستقدر بخشودن مصدرندن
مشتق اولمق احتمالی یوقدر زیرا اولکی حاقبلنده یا یوقدر و بخشاییدندن مضارع بخشاید
کلور بخشد کلمز پس شراح عموما بخشد بخشودن مصدرندندر دیدکلری انجق خطادر
قند بر یکی از ستم دیدکان بر و بکذشت و کفت ستم دیده وصف ترکیبیدر ظلم
کورمش یعنی مظلوم بر و بر حرف استعلا او ضمیری حامل مفعولدر جعد بکذشت
کچدی یعنی یانندن مرور ایلدی ودیدی محصول ترکیب مظلوملرک بریسی حامل مقتولک
اوستینه اوغرادی و حالنه تعجبه نظر ایدوب دیدی قطعه نه هر که قوت بازو و منصب
داور • بسلطنت بخورد مال مردمان بکزاف • نه حرف نفی مصراع ثانیده بخورد فعلینه ناظر
در هر که اصلنده هر کس ایدی شته که مرادامرو ایلدی قوت بازو لامیه منصبی یا حرف وحدت
ویا حرف تنکیر یا حرف مصاحب سلطنت قهر و غلبه یعنی تسلط معناسنه بخورد فعل
مضارع مفرد غایب یمیه دیمکدر مال مردمان لامیه بکزاف با حرف مصاحبت کزاف کافک
ضمی وزا معجمه ایله منفعت وایلق بیره دیمکدر یعنی بیهوده و ضایع بیره محصول بیت
دکولدر هر کیمسه نک که قوت بازو و قوت قاهره سی و قوت منصبی ویا بر منصبی اوله
غلبه ایله و تسلط ایله خلق عالمک عالمینی اخذ ایلیه رایکان و مفت و بلا وجه و ضایع
بیره اکل ایلیه حاصلی بو معنی میسر دکولدر البته بر کون هضم ایله • میسوب بود رشتن
کلو یعنی بلاسین و جفا و جور السین چکر البته • توان بحلق فرو بردن استخوان
درشت • ولی شکم بدرد چون بکیرد اندر ناف • توان امکان وقدرت معناسنه اسم
فرو بردن رتیه مقید با حرف تاکید و حلق حاء مهمله نک فتحی و سکون لام ایله بوغزدر کلو
فرو بردن لفظا مرکبدر فرو ایله بردندن بوتماق معناسنه که عربچه بلع دیرلر بانک فتحی

ولامک

ولامک سکونیله استخوان دا و سمیله کوکد عربچه عظم دیرلر خشک
فتحی و ظانک سکونیله درشت والک و رانک ضمه سیله و شینک سکونیله
بونده ایری معناسنه در ایکی معنا بیله یعنی بیوک و بو مشغه مقابل که عربچه اکا
خشن دیرلر خانک فتحی و شینک کسریله ولی ادات استدراک شکم شینک
کسری و کافک فتحیله قارن دیمکدر که عربچه بطن دیرلر بانک فتحیله با حرف تاکید
درد دالک فتحه و کسره لغتدر و رانک فتحیله بیرتار دیمکدر عربچه خرق دیرلر خا و
مجمک فتحیله چون ادات تعلیل یا حرف تاکید کیرد فعل مضارع مفرد غایب مبنی
للمفعول معناسنه طوتلمه دیمکدر ناف کوبکدر عربچه سره دیرلر محصول بیت بوغز ایری
دبو یک کیکی بوغازه قاور یعنی بوغازسی حکمندر اما قرنی یرتار کوبکده طوتلوب قالنجه
یعنی رو... بوجوب کیتمنجه شکم ضر ایدر و جائزدر که بحلق یاسی از معناسنه اوله فرو
بردن نه ترکیب معناسی مراد اوله یعنی اشاغه ایلتمک کچورمک معناسنه پس محصول بیت
ایری کیکی بوغزدن کچورمک ممکندر اما کوبکده طوتلوب اشاغه کیتمنجه قرنی یرتار
یعنی صاحبینی هلاک ایدر حکایت مردم آزاری را حکایت کنند که سنکی بر سر صالحی
زد درویش را مجال انتقام نبود سنکرا با خود نکاه میداشت وقتی که ملک بر آن
لشکری خشم کرفت و در چاهش کرد مردم آزار وصف ترکیبیدر آزار ایدیجی و یا حرف
وحدت و را حرف مفعولیت سنکی یا حرف وحدت سر صالحی لامیه و یا حرف وحدت
درویش مراد مذکور صالحدر و را حرف تخصیص مجال انتقام لامیه نبود و بوقدی بر سنکرا
را ادات مفعول نکه میداشت حفظ ایدردی حفظ ایدردی معنای منطوقیدر درویش
تا انتها ... ایچوندر وقتی یا حرف وحدت که حرف بیان و یا رابطه صفت ملک
لشکری یا حرف نسبت خشم خانک فتحی و سکون شینله غضب دیمکدر کرفت فعل
ماضی مفرد غایب فاعلی تحتنده ملکه راجع ضمیر و مفعول صریحی خشم و غیر صریحی

لشکر رو جمله فعلیه خبر مبتدا اور در چاه و در زندان و یکی در روشنی ضمیر مردم
آزاره راجعدر محصول ترکیب بر انسانه انجیدیجی موذیینک حکایت ایدرلر که بر صالحک
باشنه بر طاش اوردی درویش صالحک انتقامه مجالی یوغیدی زیرا پادشاهک بر
قولی ایدی بر کره قوت قاهره صاحبی ایدی پس اندن کیننی الوب طاشی کندو ایله صقلر
یعنی باشنه اوردیغی طاشی حفظ ایدردی شول وقته دک که پادشاه اول مردم
آزار لشکرینه خشم ایدوب قیوسیه صالدی یعنی زندانه حبس ایدی نیجه درویش
آمد وان سنک را بر سرش انداخت گفت تو کیستی واین سنک بر سرم چرا زدی
گفت من فلانم واین سنک همان سنکست که در فلان تاریخ بر سر من زدی گفت چندین
مدت کجا بودی گفت از جاهت اندیشه میکردم اکنون که در چاهت دیدم فرصت
غنیمت شمردم و در آمدی بچه وکردی یعنی زندانه کیردی محصول ترکیب درویش صالح
زندانه کیروب اول حفظ ایلدوکی طاشی ظالمک باشنه اوردی یعنی اوردی ظالم ویدی سن
کیمسین وبو طاشی باشیمه نیچون اوردک درویش دیدی کیم بن اول فلانم که باشیمه
طاش اوردک وبو طاش اول طاشدر که فلان تاریخده بنم باشیمه اوردک مردم
آزار ویدی بو قدر مدت ونره ده ایدک درویش دیدی سنک منصبکدن وقوتکدن
قاهره کدن خوف ایدردم شمدی که سنی چاهده وزندانه بولدم فرصتی غنیمت بیلدم که
عقلا دیمشلردر مثنوی ناسزایی را که بینی بختیار عاقلان تسلیم کردند اختیار
تا حرف توصیف نفی سزا لایق ناسزا لایق سز ویا حرف وحدت ورا ادات مفعول که حرف
تعلیل بینی فعل مضارع مفرد مخاطبدر بیندن بونده کوره سک دیمکدر بختیار وصف
ترکیبی اسمدر بخت التون وبا یار قرین مصاحبدر یعنی دولت کندو یار
ویکی عاقلان مبتدا وتسلیم کردند مفعول اولی واختیار مفعول ثانیسی وجمله
فعلیه خبر مبتدادر محصول بیت بر نااهل وناعقول وناعقولکیجه که بختیار ودولتمند

وسعادتمند کوره سک یعنی دولت انکا یار وهمره وجهله قوتنا اقتدار
کوره سک عقلا انجلین ناسزا وناهموار مقابله المیبوب وانکا مجادله
ایلمیوب انکا تسلیم اولمانغی وسر فرو ایلمکی اختیار ایلدیلر قصه دن حصه یعنی
عاقللر بویله ایلدیلر سنده عاقل ایسک انکا تسلیم ورضایی اختیار ایله
مصراع ثانینک معناسی عاقللر اول ناسزایه اختیار ویرن تسلیم ایلدیلر
دیمیلر ناسزا سو باشدر چون نداری ناخن درنده تیز با بدان آن به که کم گیری ستیز
ستیز چون حرف تعلیل ندار فعل نفی مستقبل مفرد مخاطب چونکه
طوتمازسک یعنی چونکه سنک یوقدر دیمکدر ناخن ناخنک ضمیمه طرنق درنده
بر اضافتی بیانیه در و درنده اسم فاعلدر دریدندن والده فتحه وکسر جائز
ورا ایله شدید بدر وزن ایچوندر زیرا الفعلونده شدید یوقدر که بیانیه
تیز بیانیه اولنلر تیز یا مجهول ایله کسکین ویکی با حرف مصاحبت بدان
جمعیدر یرامزلر ویکی آن اسم اشارتدر بر مقدره مثلا حال وسلاح یعنی
که حرف بیانیه کم کاف عربک فتحیله القنده الکسک ویکی انکا بونک کیبی برلر
کلیدن عبارتدر یعنی هیچ ایلمک معناسنه کیری فعل مضارع مفرد مخاطب
طوتمیاسک یعنی هیچ طوتمیاسک ستیز سنک ونانک کسره سیله اسمدر
عناد معناسنه کم کیرینک مفعول صریحی وبا بدان غیر صریحی محصول بیت
چونکه سنک یرتیجی طرناغک یوقدر یعنی خصمله معارضه یه ومجادله یه جامعه
مقاومته ومقابله یه قادر دکل سک اول یکدر که یرامزلرله هیچ ستیز وعناد
ایلمیه سک یعنی ظالمه وبدکارلرله هیچ خصومت وعداوت ووززه اولمیاسک
مصراع ثانینک معناسی اول یکدر که یرامزلرله وناعقوللرله ستیز وعناد [illegible]
طوتمیاسک وبین وظالم وبدکارلرله [illegible] خصومت ومجادله ایتمیه سک بویله

کم سوبلمشلر زیرا بو نوع کلم مخصص عدده نه غبار نه در فقط تر ۞ هر که با پولاد بازو پنجه کرد
ساعد سیمین خود را رنجه کرد ۞ هرگز تعدیر برو کس که ورنته که هکر ربیان اولندی
با حرف مصاحبت پولاد با پنجه‌یله جلیک و موره دیرلر تعریب بدوب فائد فولاد
دیرلر عربجه ذکر دیرلر ذالک وکافک فتحه‌لریله پولاد بازو وصف ترکیبیدر جلیک
بازولو دیمکدر کمال قوتدن کنایتدر پنجه با رسمی بونک کیبی یرلرده تخصیص افاده ایدر
نیرا هرشینه پنجه دیرلر مثلا پنجه‌یله مشی برمغه تخصیص ایلدیلر پنجه کرد و ک مفعول صریحیدر
و با پولاد غیر صریحی ساعد عبارتکه ید بیلکدر سیمینه اضافتی بیانیه در یا حرف
نسبت و دون حرف تأکید در خود اضافتی لامیه در و را حرف تخصیص رنجه رنج اکله
فتحه‌یله الم دیمکدر و ها رسمی نسبت و تخصیص معناسینی افاده ایدر و ولو والملو دیمکدر
ساعد کرد و ک مفعول اولی و رنجه مفعول ثانیسی محصول بیت هر کیمسه که پولاد
بازولیله یعنی قولی قوتلو ایله پنجه ایلدر یعنی الوم ر حاصلی زورلی شخصله خصومت ایدر
کنایتدر کندی نیک کشی کیبی نازک و بیاض بیلکینی رنجیده و دردناک ایلدر یعنی
کندی مقدارین بیلمیوب اولرایله خصومت ایلین البته بیحضور اولور دیمکدر ۞
باش تا دمتش ببندد روزگار ۞ پس بکام دوستان مغزش برآر ۞ باش
روزمره لرینده صبر ایله دیمکدر نته که دیوان سابیده واقعدر بیت لودورول
میرسی مهمانم چه جار صبر و عقل و جانم ۞ زمانی باش کز نامحرمانه خالی کنم
جا را ۞ پس بونده حاضر باش و خاموش باش و ببین و حالک او زره
اول و ببین مذکور اصطلاحدن غافل ایمش تا انتها غایت الجمله و آلی معناسنه
دمتش ضمیری پولاد بازویه راجعدر ببندد و فعل مستقبل با غلبه دیمکدر روزگار
فاعلی و دست مقدم مفعولی پس بونده ادات تعقیبدر اندنصکره معناسنه
بکام دوستان لامیه باده بونک کیبی یرلرده ترکیده جه دیکله تعبیر اولنور دوستلرک

مراد

مراد نیچه دیمکدر مغز میمک فتحی و غینک سکونیله بیین و ایلک و فندق و فستق
و بادامک ایچی کبی ایچینه دیرلر شین ضمیر بالکه گیدر برآر فعل امر مفرد مخاطب
چیقار دیمکدر مرکبدر برایله آردن که فعل امردر آوردندن گتور معناسنه محصول بیت
صبر ایله تا کیم مذکور پولاد بازولک یعنی قوی زورلو ظالملک روزگار روزگار الینی
با غلبه یعنی منصب و مرتبه دینه آنی دوشوروب خوار و ذلیل ایلیه پنجه حاصلی روزگار کینه
گذاری منکوب ایلیه پنجه صبر ایله اندنصکره دوستلرک مراد نیچه و پسندن بینینی
چیقار کوکلکدن کیچن کیبی اندن انتقامک آلوب حقندن کل بیت خطاب عام
طریقیله سوق اولمشدر حکایت یکی را از ملوک مرضی هائل بود که اعادهٔ ذکران
موجب نبود طایفهٔ حکماء یونان متفق شدند که مر این درد را دوایی نیست مگر زهرهٔ
آدمی که بچندین صفت موصوف بود مرضی یا حرف وحدت هائل قورقنج که حرف
رابط صفت اعاده ذکر مصدرک مصدره اضافتیدر اعاده افعال بابندن مصدردر
اجوف واویدر تلفتده و وندر مکدر اما بونک کبی یرلرده تکرار مراد ودر بو ترکیبده حضرت
شیخه اعتراض ایلمشلر که مرض هائل بر کره ذکر اولنما ذکر اعاده سی موجب اولمایه
ولفظ هائل ذکرندن کراهت الکلما دیکه تکراری مستنکر اولور ذکرانک آنه اضافتی
لامیه در طائفه حکماء یونانه اضافتلری بیانیه و لامیه در لف و نشر طریقیله یونان
مملکت غرفانه دیرلر که حکماء قدمین اندن ظهور ایلمشدر که اسکندر بن دارانک یدیدر
حرف بیان مر این درد را امر انکه دلالت ایلدوکی معنای مفعولیتی تأکید ایدر تخصیص
لفظ الجمله زائده دکولدر و آلی یا حرف تنکیر مگر ادات استثنا زهره او دکه جکر کویندد
اولور که عربجه مراره دیرلر زهره‌نک آخرنده ها رسمی بونک کیبی یرلرده تخصیص افاده
ایدر زیرا زهرا خود را خوبه منسوب دیمکدر کاه اولور که مجاز معناسنده استعمال اولنور
اورتی یوق دیر عجم زهره ندارد و برنته که شاعر بیور بیت زهره ندارم که ببوسم

بیت تیر و کمان دارد ابرو برتو بعض شراح او معناسنه اولانی زهره
عربیده و فارسیده مستعمل اولان الفاظ مشترکه دن ظن ایدوب غلط ایلمشلر
ولغات عربیده مستعمل اولدوغینی مختار صحاحدن نقل ایدوب افترا ایلمشلردر
انده بوبخشدن نام و نشان بوقدر آدمه اضافتی لامیه در و یا حرف وحدت
رابط صفت بخشدین یا حرف مصاحبت چندین بونده الفاظ کنایه دندر عدد
غیر معین مراد در بو فعل مضارع مفرد غایب در بونده اولدیکده محصول ترکیب
پادشاهلردن بری بنک برقو رنج مرضی وار ایدی که انک ذکرینی دونده مسک
یعنی آنی تکرار ایلمکه کتورمک والکاف موجه و معقول و کولدر طایفه حکما یونانک
متفقا اولدیلر و سوزلرین بریکدر دیلر که بو مرضه هیچ علاج و دوا اولماز الا بر آدم
که اول آدم نیچه صفتله موصوف اوله و صفتلرین بیان ایلدیلر ملک بفرمود طلب
کردند دهقان پسری یافتند بران صفت که حکما کفته اند دهقان کویلو و اکنجی
در پسری یا حرف وحدت کویلو و اکنجی او غلانی دیکدر حاصلی زیرا حدن براو غلانی دیکدر
محصول ترکیب پادشاه بیوردی طلب ایلدیلر بر کویلو و اکنجی او غلانی بولدیلر اول صفتلر
که حکما دیمشلردی ملک پدر و مادرش بخواند و بنعمت بیکران خشنود کردانید و قاضی
فتوی داد که خون یکی از رعیت ریختن برای سلامتی النفس پادشاه روا باشد
یا حرف مصدر درو همزه اضافت ایچون کلمشدر محصول ترکیب پادشاه دهقان
پسرک اتاسینی و اناسینی دعوت ایدوب بی حد و بی قیاس نعمتله خشنود ایلدی یعنی
راضی و تسلی ایلدی و قاضی فتوا ویردی پادشاه ذره ملک صحت و عافیتی ایچون
رعایادن برینک قانین دوکوب هلاک ایلمک شرعا جایزدر دیو جلاد قصد
کشتنش کرد پسر روی بسوی آسمان کرد و بخندید یعنی جلاد او غلانی قتل ایلمکه
قصد ایلدی او غلان یوزینی آسمانه جانبینه ایلدی و کولدی حاصلی جیاندن یا امینه اولور

یوزین

یوزین کوکه دوندردی و بخندیدن کولدی ملک کفت درین حالت چه جای خنده
است پادشاه او غلانه سؤال ایدوب دیدی بو حالتده یعنی قتل حالنده
نه کولمه نک یری وار زیرا آشوب مبهوت اولاجق محلدر پسر کفت ناز فرزندان
بر پدر و مادر باشد و دعوی پیش قاضی برند و داد از پادشاه خواهند اکنون
پدر و مادر بعلت حطام دنیا مرا بخون در سپردند و قاضی بکشتنم فتوی داد و
سلطان صحت خویش در هلاک من بیند بجز خدای تعالی پناهی ندارم محصول
ترکیب او غلان ایتدی اولادک نازلری پدر و مادرلرینه در یعنی انلر رحیم و شفیقلر
اولدوقلری ایچون نازو شیوه لرین چکرلر و شرعله دعوا سی اولانلر بهر تقدیر
قاضیه مرافعه اولورلر یعنی عدل و انصافله اجرای حق ایدوب دفع ظلم ایلمکی
اتمال شرعده رجا ایدرلر و عدل و داد ورود فع ظلم و بیداد در پادشاهلردن تمنی
ایدوب اعتبار دن جفا کورسه لر انلره پناه ایلدرلر بونلرک جمیعی بنم حقمده بر
طرف و بوقدیره وجودم تلف اولماسینی محقق بیلوب بو کار بو العجبی استغراب
کورم شمدی که حالدایسه پدر و مادرم متاع اسباب دنیا ایچون نعمت دنیایه
طمع ایدوب بنم قتلمه رضا ویردیلر و قاضی قتلمه فتوی ویروب هلاکمه حاکم ایلدیلر
و پادشاه کند و صحت وجودینی بنم هلاکمده اکلیوب باعث حیاتینی بنم
قتلمده بیلور پس بونلرک جمله سندن نا بوس اولوب جناب ربدن غیری امیدکاهم
و ملجا و پناهم قالمادی اول سببدن تعجب ایدوب خنده ایلدم بیت پیش که
برآورم ز دستت فریاد هم پیش تو از دستت تو میخواهم داد بیتین بونده
اولکه وقت معنالرینه اولمق جایز وکه اسعدر کیم معناسنه بر آورم چیقارم
وکتورم دیمکدر زدستت تا ضمیر خطاب فریاد و بر آورمک مفعول صریحی و زدستت
غیر صریحی هم ادات تاکید پیش تو لامیه دستت تو ده بویله در میخواهم فعل مضارع

یعنی

متکلم وحده دردادم مفعول صریحی واز دست تو غیر صریحی محصول بیت
حضرت شیخ بزرک جانبندن پادشاهه تضرع بیورر یعنی سنک الکدن کیمه
فریاد ایده یم وکیمک اوکینه وارب شکایت ایدوب حالم اعلام ایدم حاصلی
سنک الکدن کیمه داد ونالش وفریاد ایدوب شکایت ایده یم کنه سنک
الکدن سکا شکایت ایدوب سنک انصافکه راضی اولوب عدل وداد سندن
توقع ایدرم سلطان را دل ازین سخن بهم برآمد وآب در دیده بکردانید
وکفت هلاک من اولیترست از خون بیکناهی ریختن سرو چشمش ببوسید و
درکنار کرفت ونعمت بیکران بخشید وآزاد کرد وکویند که ملک هم دران هفته
شفا یافت محصول ترکیب پادشاهک کوکلی بو سوزدن متأثر اولوب مرحمت
وشفقتی غالب اولدی وکوزلری یاشله طولدی وناموراوک حال پرملالنه کریان
اولدی ودیدی که بر بیکناه مظلومک ناحق یره قانین دوکمکدنسه بن بو مرضدن شفا
بولمیوب هلاک اولم یکدر انک هلاکیله کلن عافیتدن کچدم و بر فقیرک حاصلی
حاصلی اولان حیاتدن ال چکدم واول هوایی کوکلدن چیقاردم اوغلانک باشنی
وکوزینی اوپدی وآنی قوچدی حاصلی پادشاه بزرکک کلامندن متنبه اولوب بیچاره یه
تسلیه واستمالت ایدوب یوزین کوزین اوپوب قوچدی وبیحد نعمت ومال
احسان ایدوب ازاد ایلدی دیرلر که پادشاه هماندم اول هفته ده اللهک
عون وعنایتیله شفاخانه خداده صحت بولوب ومرضدن خلاص
اولوب کورمش کبی اولدی بعض شراح ازخون بیکناهی ریختن تقدیر کلام
از ریختن خون بیکناهی دیدیلر وبعضیلر رد ایدوب بو تقدیر پسندیده در
لیکن پسندیده سی ناپسند در **قطعه** همچنان در فکر آن بیتم که کفت پیلبانی بر لب
دریای نیل همچنان بونده الآن معناسنه در یعنی هنوز فکر آنک لامیه در که حرف

صفت

صفت پیلبانان فیلجی دیمکدر زیر پای پیل ور یعنی اندنی معرب در وبان ادات فاعلدر
جی معناسنه لب بونده کنار معناسنه در دریا یه اضافت لامیه در ونیله بیانیه نیل ایرماغنه
دریا اطلاقی انک ایچوندر که دیار عربده اندن عظیم صو یوقدر والا حقیقتده طونا ایرماغی اندن
اعظمدر لیکن عربستانده اولمامغله بحر دینلمز محصول بیت دریای نیلک کنارنده بر فیلجی
سویلدوکی بیت هنوز خاطرمده در که هرکز فکرمدن کیتمز اول بیت بو قطعه نک بیت
ثانیسیدر یعنی زیر پایت کر ندانی حال مور همچو حال تست زیر پای پیل زیر پای لامیه در
ضمیر خطاب خطاب عام قبیلندندر ای فعل مستقبل مفرد مخاطب فعل شرط اکر بیلمز
ایسک دیمکدر حال مور لامیه در وندانی نک مفعولی زیر پایت ظرف مکانی همچو ادات تشبیه
حال تست لامیه در زیر پای پیل ایکی اضافت بیله لامیه لردر محصول بیت ایاغک التنده قرنجه
نک حالی معلوم دکل ایسه بیلمک ایسترسک همان سنک حالک کبیدر فیلک
ایاغی التنده یعنی سنک دکی فیلک ایاغی التنده قرنجه ایلک نه حالده ایسه اکا جانکک معلوم دکلدر
سور ضعیفلره حالی سنک ایاغک التنده چاقلیلر در امدی ضعیفلره مرحمت ایله که قویلرک ایاغی
التنده دوشوب پایمال حوادث اولمیه سنک پیلبانی وسکبانی ودربانی وغیرلری وصفنه کبی
وبیلند وصف ترکیبیدن اکاه دکوللر ایمش وبان ادات نسبتدر وبعضی ادات فاعل ایله
ادات نسبتی فرق ایلمزلر ایمش پیلبانی بر لب دریای نیلک معناسی بر فیلجی نیل دریاسنک
کنارنده دیمک ادا ایله قصورلری ایمش فتأمل **حکایت** یکی از بندکان عمرو لیث کریخته
بود کسان در عقبش رفتند وباز آوردند وزیر را باوی غرضی بود اشارت بکشتن
او کرد تا دکر بندکان چنین حرکت نکنند بنده پیش عمرو سر بر زمین نهاد وکفت عمرو
لیث تقدیر عمرو بن لیث در علمین بینده واقع اولان ابن لفظینی حذف ایلک بو دیلده شایعدر
دیکر بکریخته بود فعلنک کسی ایدر کسان جمع کس در عقب عقبنک وقافک [illegible] ایله آرد معناسنه
در وزیر را ادات تخصیص وزیرک دیمکدر باوی حرف صله وی ضمیر غایب بنده یه راجع

عوضنی یا حرف وحدت یا حرف صلدرکه متن او مصدرک مفعولینه اضافتیدر
تا حرف تعلیل عمرو ابن لیث دیدکلری پادشاهک بر قولی قچمش ایدی بر هیچ کیمسه
آرونجه کیدوب طوتوب کیرو کتوره یمز و زیرک اکا عوضنی وار یدی پادشاهه ایتدی
قتل ایلمکه القا او اتدی ایلدی تا کیم سائر بنده لره عبرت اولوب اشلمدن
بریسی بویله نا شایسته حرکتی تجویز ایلمیه اول بنده مستمند بیچاره و زیرک
کنده حقنده برامز قصدینی کورجک پادشاهک اوکنده یره باش قویوب
دیدی بیت هرچه رود بر سرم چون تو پسندی رواست ‌ بنده چه دعوی
کند حکم خداوند راست ‌ هر کل اکرا در معناسنده در چه نه دیمکدر رسیدن عبارتدر
هر شیئه که دیمکدر مبتدا واقعدر رود فعل مضارع مفرد غائب کندر یعنی کجر
دیمکدر بر حرف استعلا روده متعلق چون ادات تعلیل ادات شرطه و کول
پسندی یا و نجمک فتحیله فعل مضارع مفرد مخاطب بکنورو لایق کوررسک
دیمکدر روا جائز دیمکدر و سین و تا ادات خبر و مجموع مرکب خبر مبتدادر بنده
مبتدا چه کندک مفعول اولی و دعوی مفعول ثانیسی و جمله خبر مبتدا حکم سکونله
مبتدا و خداوند افندی دیمکدر و را ادات تخصیص و سین و تا ادات خبر
و مجموع مرکب خبر مبتدادر تقدیر کلام خداوندراست ایدی و بو قاعده فارسیده
اکاه و کول ایمش محصول بیت بنده آبق عمرو خطاب ایدوب دیر هر نه حال و هرسر
کذشت و عقوبت که باشمه کلورسه چونکه سن انی مستحسن و جائز کوررسک
لائق و سزاوار در و هیچ بر کیمسه نک چون و چرایه و مخالفته قدرتی و امکانی یوقدر بنده
نه دعوی ایدر و نه سوز سویلر یعنی نیه قادر و نیه مالکدر حکم پادشاهکدر هر نه دیلرسه
انی ایدر و هر نه کیم امر ایدرسه کیمسه معارضه و مناقشه به مالک دکل و کول شرح ایتدکی
بر حکم خداوندراستک تقدیری بحکم خداوند مفوضست دیمکدر دیمش و بو شارح

ودیمش که خداوندراست خبردر تقدیره احتیاجی یوقدر و بو شارح تقدیره احتیاجی وار
دیسون شارح اولک جانبنده شارح ثانیه معارض اولمش و زیاده تطویل کلام و المناقشه
مقال ایلمش که ذکر مصراع ایراد شاید اما حق بودر کیم معارضه سی بیهوده در و سوز
شارح ثانینکدر اما بموجب آنکه پرورده این خانه ام نخواهم که در قیامت بجرم
من کرفتار آیی اکر این بنده بخواهی کشت بار بسا و بل شروع بکشتن تا در قیامت
مؤاخذ نباشی یا حرف مصاحبت موجب جیمک فتحیله بونده سبب معناسنه در آنکه
اضافتی لامیه در که حرف بیانیه پرورده نعت اسم مفعولک قائم مقام فاعله اسنادی قیددر
و اینه اضافت لامیه در و خانه ام مشار الیه نخواهم فعل نفی استقبال متکلم وحده که
حرف بیانیه با حرف مصاحبت سببی متضمن جرم من لامیه کرفتار بونده مؤاخذ معناسنه
آیی فعل مضارع مفرد مخاطب کرفتار الماسک یعنی مؤاخذ اولورسک و بخواهی فعل
مفرد مخاطب فعل شرط کشت بونده کشتن معناسنه در بار ربا و اصلیه ایله ادات تکلیدر
اول واخرا ایراخت بار معناسنه در نته که خواجه سلمان بیورر بیت دل اکر باز کشد بار
نکار من بارید ‌ ور کسی یار کزینید چو تو یار من بارید ‌ با حرف مصاحبت تا و بل شروع لامیه
بکشتن فعل امر مفرد مخاطب دیه لر دیمکدر تا حرف تعلیل مؤاخذ مفاعل بابندن اسم مفعولدر
معذب و معاقب معناسنه مصادرده مؤاخذه بر کیمسه ایشلدوکی کناه ایچون طوتمغه درلر
و بیش محصول ترکیب بنده اکر بحشه بیتی اوقودقدن صکره پادشاهه اسناد که طریقیله
بیورر پادشاهم هر نه که بکا ایلسک قادرسک و کیمسه نک بو خصوصده قیل و قاله
مجالی یوقدر اما بو خانه انک نعمتیله پرورده اولوب ولی نعمتم اولمق سبیله استرم که قیامت کونده
بنم قانم ایچون معذب و معاقب اولمیه سک یعنی ناحق یره قتلمله قانم دوکمک سبیله یارین
بوکا معذب اولمه و کمک لائق کورمزم زیرا باقت جهد شرعا موجب قتل دکلدر
بعض شراح بخون من یا سنی حرف صله اعتبار ایدوب حرف مصاحبت و سببیت معناسنه

طوتانه اعتراض ایلمش لیکن بی وجه در ملک گفت تاویل چه گونه کنم گفت اجازت
فرمای تا من وزیر را بکشم آنکه بقصاص پدرم ابقو مار کشتن تا بحق کشته باشی
ملک بخندید و وزیر را گفت چه مصلحت می بینی گفت ای خداوند بصدقه گور پدرت این
حرامزاده را آزاد کن تا مرا هم در بلا نیفکند گناه از منست که قول حکما را معتبر نداشتم
کفته اند محصول ترکیب پادشاه دیدی نیجه تاویل ایده یم و نه وجهله صورت شرعیه قویه یم
بنده دیدی اجازت بیور تا کیم بن وزیری قتل ایده یم اندن صکره انک قصاصیله بنم
قتلمه حکم بیوره تا کیم شرع علمه قتل ایلمش اولاسک و بابالدن سالم اولاسک پادشاه
بو سوزدن خوش گلدی و با اختیار گولدی و وزیره دیدی بو سوزه نه دیرسک و نه معقول گورسک
و بو دعواده جواب کندی بنده نک قولیله عمل ایده لم می دیو لطیفه ایلدی وزیر دیدی کی پادشاهم
باباک قبری صدقه سنیه یعنی باباک روحیچون بو حرامزاده یی آزاد ایله تا کیم بنی ده بلایه
دوشورمیه صوچ بنمدر که عقلا سوزیله عمل ایلمدم که بونلر حیار حرامزاده لازم دکول
ایکن کنده و من خصم ایدوب باشیمه بلا کتوره یازوم یرا عقلا دیمشلر قطعه چو کردی
با کلوخ انداز پیکار * سر خود را بنادانی شکستی * چو ادات تعلیل کرد فعل ماضی
مفرد مخاطب ایلدک دیمکدر با حرف مصاحبت کلوخ کاف عربیک ضمیله کسک دیرلر بعض
عجم فتح کاف عربیله اوقور کلوخ انداز وصف ترکیبیدر انداز بوینده تاکسک آتیجی دیمکدر
تیر انداز کبی اوق آتیجی دیمکدر حاصلی بومقدر شول یره استعمال ایدرلر که آنده غنی یره دوشمیه
پیکار بانک کسر و فتحی و کاف عربیله جواب ایله دیرلر حرب و جنک معناسنه و لغفیله بالحرکه
کسر و کاف عجمیله اوقودیلر سر خود لامیه در با وظیفیله در را ادات تخصیص با حرف مصاحبت
نادان جاهل و یا حرف مصدر نادانلغیله یعنی جاهلغیله شکستی فعل ماضی مفرد مخاطب
صیدک دیمکدر محصول بیت چونکه اسکتابه اماهر کلوخ انداز و سنک اندازیله جنک و حرب
ایلدک بسنک بوق که جهالت و نادانلغله کندو باشکی صیدک یعنی زیر افکنده ماهر ده بسیم

السترسه

استرسه او رجوت الفظینه ادات شرط معناسنی ویرن بو فقیده مهارتی یوق ایمش
چو تیر انداختی در روی دشمن * حذر کن کاندر آماجش نشستی * چو ادات تعلیل در
سابق کبی انداختی فعل ماضی مفرد مخاطب آتدک دیمکدر تیر مفعول اول و در روی تعلیلی در
حرف صله در را معناسنه دشمنه اضافت لامیه در حذر کن حذر ایله یعنی صاقن کاندر که
حرف تعلیل اندر ادات ظرفیه او آماج همزه نک ضمیله اوق آتیلان نشانکه عرب هدف دیر ترک
بوته دیر آماج ده دیرلر الف ممدوده شین ضمیر دشمنه راجعدر نشستی فعل ماضی مفرد
مخاطب اوتوردک دیمکدر محصول بیت چونکه دشمن یوزینه و مواجهه سنه اوق آتدک یعنی
آنی تیر کلد اوروب هلاک ایلمک قصد ایلدک حذر ایله که سنده انک نشانکاهنده اوتوردک
یعنی سنک تیرک انکا واردیغی قدر برجه انکده تیر بر بر تقدیر سکا واصل اولور پس
دنه حصه ایدوب بیوردی کشی خصمنی بیلمک کرک بر نه ایسه که جایزدر که ضرر یشدر بکه
مرا دایدنبد یلک کبی اول سنده ده ایریشه وره حکایت ملک زوزن را
خواجه بود کریم النفس و نیک محضر که همکنانرا در مواجهه خدمت کردی و در غیبت
نکو بی گفتی ملک کاف مکسور اضافت ایچون زوزن الکی زانک فتحیله و ارا الرینده
سکون واوله برشهرک اسمیدر که معلقات شارحی اما زوزنی و تخصیص
شارحی زوزنی اول شهرده در پس ملک زوزن اضافتی لامیه در تخصیص
افاده ایدر را حرف تخصیص زوزن پادشاهینک دیمکدر خواجه وزیره و دفتردار
اطلاق ایدرلر بونده دفتردار مراد در و احدیده یا حرف وحدت و همزه حرف
توسل پس محمده وکیل خرجه واول مفعوله خود متلبس اولانه دیرلر دیمن تعدی
سویلمش بود ادات زمانیه ایدی دیمکدر کریم النفس ترکیب اضافی نیک
نفس معناسنه حاصلی بد نفس و بد خو دکول ایدی نیک محضر عطف تفسیری
شکلند حسن الخلق یعنی کونل خوبلو ایدی چکبن خویلو دکول ایدی که حرفی

رابطه صفت اهکان ان هانک فتحی ومیمک وسکونی وکاف عجمیک کسریله جمیع معناسنه
اسمدر اهمه نک جمعیدر دیمک غلطدر سویلمشلر را ادات مفعول در حرف ظرف مواجهه بونده
حضور معناسنه در که مقابل غیبتدر کرد فعل حکایت ماضی ایدر ودیکدرکه همکنان مفعول
اولی وخدمت مفعول ثانیسی ودر غیبت ودر مواجهه معطوف علیهکوی یا حرف مصدر کفتی فعل
حکایت حال ماضیدر کرد ترکیبی وهمکنان مفعول اولی ونکویی مفعول ثانیسی ودر مواجهه
ودر غیبت ظرف مکانلر ومحصول ترکیب زوزن پادشاهینک برکریم النفس وجوانمردی
وفتردار وار ایدیکه هرکسک مواجهه سنده وحضورنده خدمت ایدردی ودر غیبتنده
هرکسک ایلیکینی سویلردی حاصلی افعال واقوالدن تمام خلق راضی وشاکر ایدی
اتفاقا ازوی حرکتی در نظر ملک ناپسندیده آمد مصادره کرد وعقوبت فرمود
سرهنکان ملک بسوابق نعمت او معترف بودند وبشکر آن مرتهن پس در
مدت توکیل او رفق وملاطفت کردند وزجر ومعاقبت روا نداشتند اتفاقا
بالاتفاق ودیکدر وی ضمیر غایب خواجه یه راجعدر ناپسندیده نامطبوع مصادره
مفاعل بابنده مصدر ونا حق یره برکیمسه نک مالینی المقدر وبریلر عقوبت بونده
انکلنجه معناسنه ودرهنکان الف ونونی ادات جمعدر بونده چاوشلر ودیکدرکه
اضافت لامیه ودر باحرف صله سوابق سابقه نک جمعیدر نعمته اضافت صفتک
موصوفینه اضافتیدر تقدیری نعم سوابق او خواجه یه راجعدر معترف معناسنه اوکنه
حرف صله شکرانه لامیه مرتهن اسم مفعولدر افتعال بابندن لیکن صحاحده مرتهن
اخذ الرهن ومثلی پس مناسبی اسم فاعل اولمقدر رفتدیر بوندن مقدردر قرینه سابقه اولنور
ایله یعنی اول بنده نعم سابقه سی چوق ایدی سویلرکه شکری عهده سندن کلمز
پس توکیله اولنجه مدت زماننه معناسنه وتوکیل اضافت مصدر اضافت فاعله او
ضمیرینه مصدرک مفعولینه اضافتیدر رفق رانک کسریله وفانک سکونیله ملاطفت

یعنی

یعنی یومشقلق وملاطفت عطف تفسیریدر کوزنکینک رفق مفعولی ودر مدت ظرف
زمانی زجر زانک فتحیله سورمک وآزارلامق معناسنه ومعاقبت مفاعله بابنده
مصدردر ماقبلینه عطف تفسیریدر روا جایز معناسنه دروا نداشتند باحرف حکایت
نداشتندینک زجر مفعول اولی وروا ثانیسی زجرینی جایز طوتمازلردی ودیکدر محصول
ترکیب اتفاقا مذکور خواجه دن پادشاه نظرنده بر نامطبوع ونامعقول حرکت
صادر اولدی انک مالینی الدی وکاشکنجه سیوردی پادشاهک اوزرینه حواله اولنن
چاوشلر خواجه نک دولت واقبال ومنصبی زماننده کوردکلری احسان وکرمینه
معترف ومقرلر ایدی یعنی بر مرتبه لطفینی کورمشلر ایدیکه فراموش ایلمکه ممکن دکول ایدی
واول احسان وکرمینه ونعمت سابقه سینه مرتهنلر ایدی یعنی شکرینک عهده سندن کلمه
ملکلر ایدیکا نه که شکرینه مرهونلر ایدی حاصلی نعمتینک ممنونلری ایدیلر پس انک اوزرینه
موکل وحواله اولدقلری مدتده اکا رفق وملاطفت ایدرلردی وزجر ومعاتبی جایز طوتمازلر
حاصلی رعایت ایدرلردی وجور وجفایی لایق کورمزلر ایدی قطعه صلح با دشمن
اگر خواهی هر که ترا در قفا عیب کند در نظرش تحسین کن ، خواهی فعل شرط ودیکدرکه
ودیکدر صلح مفعول صریحی وبادشمن غیر صریحی هر که هر کاه دن مخففدر که حرف بیانیه در ترا
سکا ودیکدر قفا انسه کندک عیب مقدم مفعولی ودر قفا ظرف مکانیدر کنکنده تحسین مقدم
مفعولیدر نظر ظرف مکانی وشین ضمیر دشمنه راجعدر محصول بیت اکر دشمنله صلح ایتمک
ایدوب بارشمق استرسنک وآنی کنده که دوست ایدوب مکرینیدن سالم ولانمق ایسترایسک
هر بار که اول سنک ارد که عیب ومذمتنک وقدح وغیبتنک ایلیه پس انک نظرنده
وحضورنده ومواجهه سنده تلطف ایدوب هر وضعینی تحسین ومدح ایله هر نه
دکلو سنکدل وبدخو اولورسه البته باذن الله تعالی عداوتی صداقته مبدل
اولور معلوم اوله که خواهی فعلینک یاسی سکونله یعنی سکته ایله اوقنور اما چون

نقطعیعده یا یه کسره حرکت ویررلر سخن آخر بدهن میکند زه موزیرا
سخنش تلخ نخواهی دهنش شربن کن سخن مبتدا آخر لفظ فارسیدر تاکید
وتقریر ایچون کلور تلخ بدهن یا بونک کبی یرلرده از معناسنه در وازدهن تقدیر شیرین
میکند زه متعلق در موزر اسم فاعلدر افعال بابندن نادا ایدیجی جفا کار معناسنه
ورادات تخصیص موزینک دیکدر میکند زه متعلق در جمله فعلیه خبر مبتدا سخنش
شین ضمیر موزینه راجعدر تلخ اجی دیکدر نخواهی فعل نفی استقبال معنای شرطی
متضمن اکر و یلمز سنک دیکدر سخن مفعول اولی و تلخ مفعول ثانیسی دهنش شین
ینه موزینه راجع درکنک دهن مفعول اولی و شرین مفعول ثانیسی محصول بیت
البته بدکوی و بدزبانه موزینک اغزینه سنک خشکده سوزی چقور و چیقار یعنی
خشکده سوز سویلیجکه قادر دکولدر البته سویلر ایمدی اجی سوز ینی ایشتمک استمزسک
اغزینی طاتلو ایله یعنی مدارا ایدوب رعایت ایله تاکیم خشکده بدکوی و بدزبانه اولمسون
حاصلی موزینک بدکو بلغده اختیار ایلو قدر احمانه ایلمر سک ایله انکله مدارا اوزره
اول معلوم اوله که بو ایکی بیت اصل حکایه بر جوفلق چیبان دکولدر مصراع اولک
معناسینی یعنی سخن تلو آخر بدهن موزر میکند زه دو بیت شارح اکر مراد سخن
تلو دن سنک سویلدوکک سوز ایسه نته که بعض شراح بونک توجیهنده یعنی نه
سویلرسک آخر موزینک دهاننه واصل اولور دیمش بو تقریر محض در بونی کیمو
چنبرلیوانه سویلر و اکر مراد سخن تلو دن سکا موزر البته سوز سویلر دیمک ایسه
شارح معترض و موجه بوکامی الکمیوب بو تقریب دخل ایلمش بعض شارح یعنی
تحقیق موزر اغزنیده کلام اجرا ایلمکه قادر در سوز ده اغزینده جاریدر اولور دیو مصراع
ثانینک معناسنه مناسبدر دیمش لیکن زیاده نامناسب سویلمش و بعض شارح
دیمش که آخر موزینک سوزی سکا دهن وسیله سی ایله کلور ایمدی یعنی سکا اغزینده آشکار

چیقان سوز بله در سابر اعضا ایله دکولدر بوده اغزینده چیقان سوزک یعنی معناسینی
بیلمز ایمش و بعض سی سوزیهار نقدیر موزی و بدزبانک ابنه چه بانه ایدر غیری کذر کلان
بو قدر دیمش بو ده تقریری سویلمده سابقلره پیرولق ایمش عفا الله عنهم اجمعین مضمون
خطاب ملک بود از عهده بعضی بیرون امد و یقیقی در زندان بماند انچه مبتدا اول سنه
ویکدر مضمون یونده معنا دیکدر خطاب ملک اضافه لامیه در خطابده نه بونده مراد اوامر ملکه
اضافتنده لامیه در عهده حق معناسنه در وهمزه اضافت ایچون کلمشدر بعضی ده یا حرف
تنکیر در از عهده بعضی بیرون آمده متعلقدر یعنی بعضی سینک حقندن کلدیلر طاشره
کلمکدن مراد اوالدیکدر جمله فعلیه خبر مبتدا در و یقیقی یا حرف سبب و یا حرف تنکیر جعول
ترکیب مذکور خواجه امر ملک مقتضاسنجه مصادره و مطالبه اولندی نا مالیدن بر معداریخ
تدارک ایدوب تسلیم ایلدی و باقی قلانه بر مقدار یتدا دستدی خارج قلوب عهده سندن
کلمدیکچون زنداندده محبوس قالدی یکی از ملوک آن نواحی در خفیه پیغامش فرستاد که
ملوک آن طرف قدر چنان بزرکواری ندانستند و بی عزتی کردند نواحی ناحیه نک جمعیدر طرف
معناسنه خفیه خانک ضمی و فانک سکونیله کزلین پیغام و پیام و پیغام خبر معناسنه در
فرستاد فعل ماضی مفرد غایب کوندردی دیمکدر فاعلی تحتنده یکی از ملوک که راجع ضمیر در که
حرف بیانیه ملوکتان طرف لامیه و مبتدا قدر چنان لامیه بزرکوار بزرک باکله وزن اکله
ضمه لریله و رانک و کافک سکونیله اولو در عظیم معناسنه وار نسبت و تخصیص معنا کنیه
افاده ایدر عظیم الشان و نبیل القدر دیمکدر و یا حرف وحدت ندانستند فعل نفی ماضی جمع غایب
بیلمدیلر دیمکدر قدر چنان مقدم مفعول و جمله فعلیه خبر مبتدادر و بی عزتی کردند متعلق
و جمله فعلیه ندانستنده معطوف محصول ترکیب خواجه زنداندده ایکن اول اطرافده اولان
سلاطینک بری مخفی خبر کوندردی که اول جانبک سلاطینی سنک کبی واجب الاحترام
و جلیل القدر صاحب دولتک قدرینی بیلمدیلر و حرمتلک و عزتسزلک ایلدیلر اکر خاطر

عزیز فلانم احسن الله عواقبه بجانب ما التفات کند در رعایت خاطر شرح جه
تمامتر سعی کرده شود که اعیانم این مملکت بدیدار او مفتخر اند و جواب مکتوب را
منتظر خاطر عزیز بیانیه و فلانه اضافت لامیه احسن الله عواقبه جمله دعائیه معترضه
واقع اولمش اعرابدن محلی اولماز عواقب عاقبتک جمع مکسری منتهاء جموع وزنده
فواعل وزنی او زره خواجه یه دعا ایدر الله تعالی عاقبتلرین کوزل ایلسون یعنی
عاقبتلرین خیر ایلسون با حرف صله جانب ما لامیه التفات کندک مفعول صریحی بجانب
غیر صریحی رعایت خاطر مصدرک مفعولینه اضافتیدر هرچه تمامتر سنه که تمام
و کمال مرتبه در سعی اولونه که حرف تعلیل اعیانم این لامیه و مبتدا مملکت مضاف الیه
با حرف صله مفتخر نده متعلق و بیدار لفظ مشترکدر لیوزایله کورمک بیننده بونده
ایکی وجه ایله جایز در مفتخر اسم فاعلدر افتعال بابندن و لوندن دال ادات
جمعدر بدیدار او مفتخر ندخبر مبتدا در و جواب مکتوب لامیه و را حرف تخصیص
منتظرک جواب مفعولیدر محصول ترکیب اگر فلانمک خاطر عزیزی یعنی خواجه
مذکورک الله تعالی عاقبتلرین خیر ایلسون بیزم جانبمزه التفات الیرسه
یعنی بو دیاره قدم شریفی مشرف ایدرسه حاصلی بیزه کلورسه خاطر یعنی خاطر
البلاد و عزت و حرمتده هرنه کیم تمام و او فر غایتدر انک خصوصنده سعی و اقدام
اولونه زیرا بو مملکتک اکابر و اعیانی دیدارینه مفتخر و جمال بی کمالینی کورمکلیکه
مفتخرلر و جواب مکتوبمزه منتظرلر مذکور مکتوبده خواجه غایب یرینه
تنزیل ایلدکلرندن بعض شراح مکتوب بالذات خواجه یه اولمیوب بعض ارادل
لرینه اوله دیو زعم ایلمش لیکن وهم ایلمش زیرا اکابره و اعیان نامه تعظیم
قصد اولندقده غایب منزلینه تنزیل ایدرلر خواجه برین وقوف یافت و از
خطر اندیشید جوابی مختصر چنانکه مصلحت دید بر ظهر ورق نوشت و روان

کردیکی

کرد یکی از متعلقان ملک برین واقعه مطلع شد و ملک را اعلام کرد و گفت
فلانرا که حبس فرموده با ملوک نواحی مراسلت وارد برین اشارت در مضمون
مکتوبه خطر بونده ضرروف و معناسنه در اندیشید فعل ماضی مفرد غایب
قورقدی و یکدر جوابی یا حرف وحدت مختصر صفت جوابدر چنانکه الجلین دیکدر که
حرف رابط صفت دیدک مصلحت مقدم مفعولیدر حرف استعلا ظهر ورق لامیه
مکتوب ارقه سنه دیکدر نوشتک مفعول غیر صریحیدر و جواب صریحی چنانکه مصلحت دیدی
معترضه روان کردک مقدم مفعولیدر متعلقانم جمع متعلقدر ملکه اضافتی لامیه
ملک خواصندن برسی دیکدر برین واقعه یعنی مکتوب قضیه سنه مطلع مطالعه شد دیدی
افتعال بابندن اسم فاعلدر اکاه اولدی فلانم را الفاظ کنایه دندر ورا ادات مفعول که حرف
رابط صفت با حرف مصاحبت ملوک نواحی لامیه مراسلت مفاعل بابندن مصدردر
مکتوبلشمک معناسنه محصول ترکیب خواجه مضمون مکتوبه وقوف بولدی یعنی مکتوبی
قصد ایدوکینی بیلدی و ضرروف و دنم قورقدی یعنی لو ستر نهانی بیلنوب پادشاهدن
کند و یه ضرر و خطر ایریشه دیو خوف ایلدی پس کند و معقول و مناسب کوردوکی وجه او زره
کلی مکتوبک ارقه سینه مختصر جواب یازدی و کوندردی پادشاهک متعلقات
و تو ابعندن برسی بو حاله واقف اولدی بعضیلر مصاحبلرندن برسی دیمشلر مصاحب
اولمق لازم دکول اتباعدن برسی دیمکدر که مصاحب و کرکسه غیری پادشاهه
اعلام ایلدی و دیدی فلانی که حبس بیورمشسک اطراف پادشاهلر ایله
مراسله سی وار یعنی کیزلو مکتوبلشور ملک بهم بر آمد و کشف این خبر فرمود
قاصد را بگرفتند و رساله را بخواندند نوشته بود که حسن ظن بزرگان بیش از
فضیلت بنده است و تشریف قبولی که فرموده اند بنده را امکان اجابت
ان نیست ملک مبتدا بهم بر آمد خبری و کشف این خبر مصدرک مفعولینه اضافتیدر

فرموده بیوردی قاصد اصطلاحلرنده پیکه دیرلر و عرب بریدی دیر با نک فتحیله ورا
ادات مفعول بکر فتنده یا حرف تأکیده و مدخول فعل ماضی جمع غائبدر طور دیر حقنا سنده و رساله
مکتوبه دیرلر ورا ادات مفعول بخواندند فعل ماضی جمع غائب اوقوشنه بود یازبسنل اوائل
دیلکدر که حرف بیانه حسن ظن بیانیه و بزرگانه اضافت لامیه بیش یاء خوبک سبیله
آرتیقدر زیاده معناسنه فضیلت حالنده و کمالده ار تبقاعه دیرلر بنده یه اضافت لامیه
و تشریف قبول مصدرک مفعولنه اضافتیدر و یا حرف وحدت و تشریف مبتدا اگر حرف
رابطه صفت فرموده انکه بیورمشلردر بنده را ادات صله امکانه اجابت مصدرک مفعولنه
اضافتیدر اجابتک آنه ده بوبلده امکانه مبتدا ذبست خبر و جمله اسمیه خبر ومقدمیه
تشریفده محصول ترکیب پادشاه غمازک غمز بنده نامه یحضورا والدی یعنی منقبض
اولدی و بو خبرک شفیعی بیوردر یعنی بو خبرک صحتنی بلنمک و حامل مکتوب بونیمو
کرکه روبدی پس قاصدی یعنی حامل مکتوبی طوندیلر و ملک حضوره کتوردیلر و کاغدی
اوقودیلر رساله ده خراج بازمشدر و یا مکتوبده یازلمشیدی یعنی ظاهر مکتوبده یازمشیدی
که صاحب سعادتلرک بوبنده نک حقنده حسن ظنی فضیلتندن زیاده در یعنی ظن
ایلدکلری فضل و کمال اول سبیله رغبت والتفاته لایق اولام بنده ده او حالت
بو قدر و خدمتلرینی قبول ایلمک امکانی یوقدر یعنی حضور شریفلرینه مشرف اولمق
قبولینی که بیورمشلردر حاصلی بز علیه اولمق شرفیله مشرف اولمق قبولیلریکه بیورمشلر
بنده یه اول تکلیفی اجابت و اول فرمانه اطاعت ایلمکه مجال و قدرت یوقدر بحکم الله
پرورده نعمت این خاندانم و باندک مایه تغیر خاطر با ولی نعمت خود بیوفایی نتوانم
کرد که گفته اند یا حرف مصاحبت و حکم بونک کبی یرلرده سبب معناسنه در که حرف
بیانه پرورده نعمت این اضافتلری لامیه لردر خاندان ایکی اسم اشاره الیه و میم ضمیر
متکلم واو حرف حال و با حرف مصاحبت اندک آز و بکلد قلیل معناسنه مایه بونده

اصل

اصل و سبب معناسنه در و همزه اضافت ایچون کلمتدر تغیر و خاطره
اضافتلری لامیه لردر و بعضی اعجام مایه نک اضافتینه قائل اولمشلر فی الوقع مضاف
اولمق اصلحدر لیکن اکثر خلق اضافتله استعمال ایدر اول جهتدن اضافتیله
ذاهب اولدق فنددر و گلستانک سکز نجی بابنده اضافتله واقعدر نته که
بو بیتده اولیه در بیت الا تا نشنوی مدح سخنگوی که اندک مایه نفعی از
تو دارد ه با حرف صله ولی فعیل فاعل معناسنه در و نعمت اضافتی اسم فاعلک
مفعولنه اضافتی قبیلندندر صاحب نعمت دیمکدر و خود ده اضافت لامیه در
به حرف سلب وفا بی باسی حرف مصدر در کرد بونده کردن معناسنه در زیرا شویله
بویله مضارعتده وار محصول ترکیب بیورلانه تشریفی قبول ایلمکه ممکن دکلدر اول
سبیله که بو خاندانک نعمتنک پرورده سیم و مراسم وجزئی تغیر خاطر سبیله
کندی ولی نعمتمه و صاحب دولتمه وفاسزلق ایلمک جائز و معقول دکلدر
زیرا حکما و عقلا دیمشلردر بیت ان را که بجای تست هر دم کرمی ه عذرش بنه
ار کند بعمری ستمی ه ان را که تقدیری ان کس را که در بجای یا حرف صله و جار
مجرور ضرورت وزن ایچون بونک کبی یرلرده جایه حق معناسنی ویرلر فرا
المشلر جا یک تست اضافتی لامیه در هردم هر ساعت دیمکدر کرم ایلمک و یکیدر
و یا حرف وحدت لوعیه عذرش ضمیری ان کس را جعدر بنه یا حرف تأکید و نه نون کنه
کسری و یا ه اصلیه الجه قو دیمکدر عذرش بنه آنی معذور طوت دیمکدر ار ادات
شرط اگر دن مخفف با حرف ظرف و عمر بونک کبی یرلرده زمانه معناسنه در و یا حرف
وحدت حرف تنکیر و ابهام و بین عندر سو یلمش ستم ظلم و یا حرف وحدت فرد به
محصول ترکیب اول کیمسنه نکه سکا هر دم و هر ساعت بر نوع کرم و احسان
دار ایدر یعنی دایما سکا لطف و احسانی واصل اوله آنی معذور طوت و خاطرک بر نجه

طوتمه اکر سکا بر زمانده بر جفا ایدرسه حاصلی نیجه لطف و احسانین کوردک
کیمه نک بر جفاسی سبیله اندن روکردان اولوب ترک وفاسین ایلمه بعض
نسخه ده عذرش بنه بر سینه نارش بکش دوشمش و بعض نسخه ده بخشش
مکن واقعدر بعض شراح جای بونده مکان معناسنه دردمش یعنی کرمی یرینه ک
بر اکر او نیجه سکا نیجه اولمق کروکن دمش بونلرک مغلوط صدرکه بو کیمه بو مبنا ایله ک
فارسیلرندن دکولدر ملک را حق شناسی او پسند آمد نعمت و خلعت بخشید
و عذر خواست که خطا کردم و ترا بی گناه بیازردم گفت ای خداوند بنده در این
حالت شمارا گناهی نمی بیند بلکه تقدیر خدای تعالی چنین بود که مر این بنده را
مکروهی برسد پس بدست تو اولیتر که سوابق نعمت بر این بنده داری و ایادی
منت ملک را را حرف صله حق شناس وصف ترکیبیدر حق بیلیجی و الکلابجی معناسنه
و یا حرف مصدر کسره او به اتصاف ایچون کلمشدر بعض نسخه ده ملک را سیرت
حق شناسی او واقعدر پسند مقبول معناسنه اسمدر و عذر خواستک مقدم مفعول
کر حرف بیان عذر بیگناه کناهسز دیکدر بیازردم فعل ماضی متکلم وحده ینجتدی
کناهسز انجیندم دیکدر گفت خواجه دیدی ای پادشاه شمارا ادات تخصیص سزه
دیکدر گناهی یا حرف تنکیر نمی بیند فعل نفی استقبال مفرد غائب سزک کناهکز کورمز
بعض نسخه ده نمی بینم دوشمش متکلم وحده صیغه سنده کورمم دیکدر بلکه ادات
اضراب تقدیر خدای تعالی مصدرک فاعلنه اضافتیدر چنین بود بویله ایدی که حرف
بیان مر ادات تاکید یعنی را متضمن اولدوغی معنای تاکید ایدر مکروهی یا حرف وحدت
مکروه یعنی بونده شدت و الم مراددر برسد فعل مضارع مفرد غائب فاعلی تحتنده
مکروهه راجع ضمیردر پس فاء جزائیه معناسنه در با حرف ظرف دست تو لامیه که حرف
تعلیل سوابق سابقه نک جمعیدر نعمته اضافتی صفتک موصوفنه اضافتیدر اصلنده

نعم

نعم سوابقدر داری فعل مضارع مفرد مخاطب لغتیدر طوتارسک دیکدر ایادی استعمالی و
بو اراده کنایه ندرا ایادی ایدی نک جمعی و ایدی یدک جمعیدر حاصلی منتلرها جمیع عندر منتنه
اضافتی لامیه در محصول ترکیب پادشاه بو خواجه نک حق شناسلغی بسیار و وفا
دارلیغی طریقی مقبول و مطبوع کلدی یعنی بکندی و انصاف ایلدی خواجه یه نعمت
و خلعت بغشلادی و عذر دیلدی که خطا ایلدم و سنی بیگناه ناحق یره انجیندم
خواجه ایتدی ای پادشاه بنده کز بو خصوصده سزک کناهکز بیلمم و بو حالنده سزه
کناه اکلامم حاصلی بونده سزک کناهکز یوقدر بلکه خدانک تقدیری بویله ایدی که بو بنده یه
بر مکروه واصل اوله یعنی بانشیمه بربلا کلمش پس بو مصیبت و بلا سزک الکزده اولمق اولی
زیرا بو بنده نکز اوزرنده نیجه نعم سوابقکز و انعامات متواترکز واردر و منت لاتحصی
و سزاوار اوزرمده ایادی و احسانا نکز وار حاصلی قت قت نعمتکز کورمشم
پس بر وزانک و غضبک بلا چوق کورمز و حکما و عقلا دیمشلر مثنوی گر گزندت رسد
ز خلق مرنج ● که نه راحت رسد ز خلق نه رنج ● گزند کاف عجمک ضمی و زانک فتحیله ضرر معناسنه
اسمدر رسد رانک و سینک فتحیله ار ایله فعل مضارع مفرد غائب ز خلق رسده و مرنجه
متعلق اولمق قابلدر و لکن یا زحیه که حرف تعلیل نه حرف نفی معناده رسد مقیدر رنج
رانک فتحی و سکون نونله درد و الم دیکدر محصول بیت اکر سکا خلقدن ضرر و زیان
ایرشورسه انجنمه و یا اکر سکا ضرر ایرشورسه خلقدن انجنمه زیرا خلقدن کیمسه یه
نه راحت ایرشور و نه زحمت و مشقت بلکه سبب خداوندر نته که بیت ثانیده بیوردی
از خدا دان خلاف دشمن و دوست ● که دل هر دو در تصرف اوست ● دان فعل
امر مفرد مخاطبدر دانیدن دانستن دن بیل و اکله دیکدر خلاف دشمن مصدرک
فاعلنه اضافتیدر دوست دشمنه معطوفدر خلاف مفاعل بابندن مصدردر نابید مخالفت
دوستنک و دشمنک سنکله مخالفتی زیرا بعض امورده دشمنک و دوستک کندو یه

ایدر یا جو معنا بو یله اوله دوست و دشمن سنک خصوصکره منتهی الف خیال اولمه
اولدقلرینی یعنی دوست صداقت و دشمن عداوت اوزره اولدقلرینی
بیل زید و عمرودن بیلمه علی کل حال دوستنه وفاق عبارتینی معنا و تقدیر
ایلمکه احتیاج یوق که حرف تعلیل ول هر دو لامیه در یا باطنیله تصرف اوست مصدرکه
فاعلینه اضافتیدر محصول بیت دوستنک و دشمنک معا الغیبی خدادن بیل یعنی
سکا دوستی محبت صادق و دشمنی عدو ومخالف المبین خدادر زیرا آنک سنک بیله
کوکللر خدانک حکمنده و تصرفنده در یعنی جمیع امور ظاهرا و باطنا خدانک النده در
ویلده یکی کبی تصرف ایدر کرچه تیر از کمان همی کذرد از کماندار بیند اهل خرد همی یا حرف
تاکید می کذرد فعل مضارع مفرد غائب بونده چیقار کیدر دیمکدر کماندار وصف
ترکیبیدر یای علو توجی دیمکدر اما مراد تیر انداز در بیند فعل مضارع مفرد غائب
کورر دیمکدر بیننده نما اهل خرد لامیه در محصول بیت اکرچه ظاهرا اوق یایدن چیقار کیدر
اما اهل عقل و بینش کماندار و تیر اندازدن بیلور یعنی ظاهرا یایدن چیقار اما
حقیقتده تیر آتان تیر اندازدر و کمان آلاتدر بر واسطه و آلتدر الحق افعال عبادم
بو یله در ظاهرا فعل زید و عمرودن صادر اولورلر اما اول فعلی المرونی اصدار ایدن
خالق الاشیادر که افعال عبادی خلق ایدن اولدر و زید و عمرو واردات ملاحظه
الحق حکایت یکی از ملوک عرب متعلقان دیوانرا فرموده که مرسوم فلانرا چندانکه هست
هست مضاعف کنید که ملازم درکاهست و مترصد فرمانست و سایر خدمتکاران
بلهو و لعب مشغولند و در ادای خدمت متهاون صاحب دلی بشنید و کفت علو درجات
بندکانرا بدرکاه حق جل و علا همین مثال واردست متعلقان دیوانرا اسم فاعلک
مفعولینه اضافتیدر ورادات مفعول که حرف بیانی مرسوم بونده وظیفه دیمکدر فلانرا
الفاظ کنایه دندر فلانرا بنده دیمکدر مضاعف اسم مفعولدر مفاعل بابندن

ایکی

ایکی اولقدر دیمکدر که حرف تعلیل ملازم درکاه اسم فاعلک مفعولنه اضافتیدر مترصد
فرمانده بو یله در سایر خدمتکاران سایر بونده باقی دیمکدر لهو لامک فتحیله و سکونیله
بازیله اویونه معناسنه در لعب لامک فتحی و عینک کسریله مرادف لهو در ادای خدمت
مصدرک مفعولنه اضافتیدر خدمتی ادا ایلمکده دیمکدر متهاون اسم فاعلدر سست
معناسنه در درجات درجه نک جمعیدر یوکسک بر چیقمغه بصامقلره دیرلر شنکله الحق
ایلمکه درکات دیرلر درکه نک جمعیدر کاه اضافت لامیه در محصول ترکیب عرب
پادشاهلرندن بریسی دیوانه متعلق اولانه ارکانه و اعیانه امر ایلدیکه فلانه
قولومک وظیفه سینی نه قدر ایسه بر اول و کلو دخی ایلک زیرا دایما استانمزه
ملازمت و خدمت دیوانمزه مداومت و مواظبت ایلمرو هر نه یوز دونسه که امرمز
وار ویلورسه احسن وجهیله یرینه کتورب ادا خدمت ایلمکه ناظر و حاضر منتظردر
و باقی خدمتکارلر لهو ولعبه و هوا نفسلرینه مشغوللردر و ادای خدمتده کاهل
و سستدر یعنی تهاون و تکاسل اوزره دررلر اهل دلدن اولیادن بریسی پادشاهک
بو کلامینی استماع ایدوب دیدیکه الله تعالی حضورلرینک درکاهنده خلوص و رجالکه وقف
مقاماتی بو که مانند در یعنی عبادت و طاعته ملازم اولنلرک مراتبی رفیع و پایه‌لری
منیع در و اهمال و تقصیر اوزره اولنلرک ایشلری خدانک لطفینه قالمشدر
فیغفر لمن یشاء و یعذب من یشاء والله علی کل شیء قدیر نظم ده و بامداد اکر
اید کسی بخدمت شاه سوم هر آینه در وکند بلطف نکاه بامداد ایرته دیمکدر
یعنی ایکی صباح کسی یا حرف وحدت یا حرف صله خدمت شاه اضافتی لامیه در
سوم سینک کسریله و اوک سکونیله اوچنجی دیمکدر که یا بلر فدیبا نما اولدیدر آخره
البته دیمکدر بلطفیله در حرف صله در یا معناسنه در ضمیر غائب کسیه راجعدر
کندک فاعلی بخشنده شاه هم راجع ضمیر در یا حرف مصاحبت لطف مصدر در ملاطفت

معنالرینه نگاه نظر دیکدر کنند کز مفعول صریحی و ورودی و با عطف غیر صریحلری
محصول بیت ایکی صباح اکر برکیمسه پادشاه خدمتینه کلسه و مرتبهٔ ملازمت
ومداومت بوله او چونجی صباح اول کیمسه یه بهر حال الطاف و شفقتله نظر
والتفات ایلر • امید هست پرستندکان مخلص را که نا امید نکردند زآستانه
آنه • امید مبتدا و هست خبر پرستنده اسم فاعلدر طابد معناسنه کاف عجم
رسیدن بدلدر و الف و نون ادات جمع مخلصه اضافتی بیانیه در و را ادات
تخصیص مصراع اول مصراع ثانیه مرهوندر که حرف بیان نا امید نا اوسن مبتدا نکردند
خبری فعل نفی استقبال جمع غایب لفظا مشترکدر اولمق و دونمک بیننده
گردیدن معناسنه کاف عجله زا معرفه از دن مخففدر نکردنده متعلق آستانه
آنه لامیه در محصول بیت خالص و مخلص عابد و زاهدلرک امیدی واردر یعنی
بویله اوله خالص و مخلص عابدلر الچینه امیدوار در یعنی امیدورکه درگاه کبریادن
محروم و نا امید و خایب و خاسر اولمیه لر و بار رجوع و عودت ایلمیه لر بلکه نظر عنایت
حقه مظهر و دوشوب منظور خدا اوله لر حاصلی دنیا پادشاهلرینه ملازمت ایدنلر
احسانلرینه امیدوار اولنجه پس جناب حقه خلوص طویتله عبادت و طاعت ایدنلر
امیدوار اولملر اول و احرادر بو ایکی بیتی رباعی و بیو بازلمه اسلوب شعردن عجب
بی بهره ایمشلر و تکرار دندر عودت و رجوعه تخصیص ایدنلر تقصیر ایلمشلر مثنوی
مهتری در قبول فرمانست ترک فرمان دلیل حرمانست • مهتر مبتدا اولوبه دیرلر
و ترا ادات تفضیلدر اولورق دیکدر و یا حرف مصدر قبول فرمان مصدرک مفعولینه
اضافتیدر ترک فرمان کذلک مصدرک مفعولینه اضافتیدر دلیل حرمانه اسم
فاعلک مفعولینه اضافتیدر مهتری مبتدا و مابعدی خبری و ترک فرمان مبتدا و دلیل
حرمان خبری محصول بیت اولولق و دولت و سعادت بویرق قبول ایلمده در یعنی

امره

امره امتثال ایدوب عبودیت شرطینی یرینه کتورمکده در اما بویروغی ترک
ایلمک یعنی امره اطاعت ایلمیوب ترک فرمانه دلیل حرمانه و نشانهٔ خسران
و سبب خذلاندر • هر که سیمای راستان دارد • سر خدمت بر آستان دارد
هر که هر کس که تقدیر بنده سیمای سینک کسر ایله علامت و نشان معناسنه در
راستانه اضافتی لامیه در طوغریلر سیماسی دیکدر دارد طوتار و ارالقدر کنایه در
نته که مکر بیانیدر اولندر سر خدمت بیانیه در حرف استعلا آستان آستانه
الشکدر محصول بیت هر کیمسه نک که مستقیم و سعادتلیلک نشانی اوله یعنی
و انجا استقامت طریقی اوزره اوله حاصلی دولتلو باشی اولان کیمسه سر خدمتی
آستانی اوزره اولور طوتار دیکدن مراد افندیسینک خدمتنده اولور دائما ایر ایلمز
دیکدر حکایت ظالمی را حکایت کنند که هیزم درویشان خریدی بحیف و توانکران را
وادی بطرح صاحب دلی بروی کذشت و کفت ظالمی یا حرف وحدت و را ادات مفعولدر
حرف بیان هیزم اودون کسر ایله و زانک شتمیله و همه هانک کسر و میمک فتحیله اودون دیرلر
درنجه خطب دیرلر درویشانه اضافت لامیه در خریدی یا حرف حکایه صاتون الوردی
دیکدر هیزم مفعول صریحی و بحیف غیر صریحی حیف بونده ظلم معناسنه در توانکر بونده
کوجلو دیکدر یعنی غنی و الف و نون ادات جمع و را ادات مفعول وادی زیرک مقدم مفعولی
صریحی و بطرح غیر صریحی وادی یاسی حرف حکایه و طرح دن مراد صاتالقدر بر و
برا و تقدیر بنده در محصول ترکیب بر ظالمی حکایت ایدرلر که فقرانک اودونلرنی
کوجله اوز بهاسیله صاتون آلوردی و اغنیایه جبر ایله صالغون طریقیله صاتردی
حاصلی فقرایه و اغنیایه ظلم ایدردی زیرا آلوردی او جوز آلوردی و بونلره بهالو
صاتردی بر صاحب دل برکون یاننده کچیدی و دیدی بیت ماری تو که هر کرا بینی
بزنی یا بوم که هرکجا نشینی بکنی • ماری تو اخباره و اننا یه محلی واردر پس بربنه

قصر ایدنلر قصه‌ء المشتد مار ریا سی ضمیر خطابدر حرف وحدت وبلین
اصابت المشتد که حرف تعلیل وبا حرف بیانیه در کراه کیمی ودیکدر رسیش فعل
مضارع مفرد مخاطب در بیبیند دنمه کوررسک ودیکدر بزنی فعل مضارع مفرد
مخاطب در زنید دنمه اوررسک ودیکدر با حرف عطفدر اؤ معناسنه یوم سقوس
دیدکلر رطیر در قفد یری یا بومی لوکه کنه سابق کیبد ره رکجا رفتده ودیکدر نشینی
فعل مضارع مخاطب در نشینید دن اوتوررسک ودیکدر بکنی فعل مضارع مفرد
مخاطبدر کنید دنمه که مشترکدر قازمق وقوپارمق ویولمق بیننده لونده تجریدیه
کنایه‌در حاصلی کاف عالیک فتحیله ونونک کسریله در کند دن مشتقدر دیلر
احوال اشتقاقدنه اگاه دکول ایمشلر محصول بیت سن بیلیانمه سک وباسن بیلانه
مسک که هر کیمی کوررسک صوقارسک وباسیقوسن سک وباسیقوسن سک
که هر نه یرده اوتوررسک یعنی هر قنده که قونارسک خراب ایدرسک اکی مصراعک
تقدیرینده ادات تشبیه ایراد ایدنمه بی وجه ایمش قطعه زورت اربیش
میرود با ما با خداوند غیب دان نرود زور زانک تمثیله قوت معناسنه در وتا ضمیر
خطاب بیش با اخوک کسریله ارتق ودیکدر زیاده معناسنه میرود فعل مضارع مفرد
غائبدر لفظ مشترکدر کیتمک وواقع اولمق بیننده با حرف صله‌در ودیکدر بخش
معناسنه باکنه حرف صله‌در خداوند غیب دان بیانیه غیب دان وصف ترکیبیدر
عالم الغیب معناسنه نرود فعل نفی استقبال مفرد غائب کیتمز وواقع اولماز ودیکدر
اشتراکی اوزره محصول بیت اگر زورک یعنی قوتک تا هرکه بیره زیاده واقع اولور
تجاوز ایدرسه یعنی قرض وقتلی ایده‌لم کیم امرک وحکمک وظلم وحیفک اوزره
اونتمزه وحقمزده نافذ وجاریدر وبزده بالضروره تحمل ایدوب دفع ومنعنه قادر
دکولز لیکن عالم الغیب اولان خداونده امرک جاری وحکمک نافذ وجور وظلمک

ساری ومتجاوز دکولدر البته غیرت حق بو ظلمه وبو تعدیه تحمل ایلمز برکون سنی
اخذ ایدر ٭ زورمندی مکن بر اهل زمین ٭ تا دعایی بر آسمان نرود ٭ زورمندی منسوب اولان
تسبیدر زورلو ودیکدر ویا حرف مصدر مکن فعل نهی مفرد مخاطب ایلمه ودیکدر بر حرف
صله اهل زمین لامیه تا حرف تعلیل دعایی یا حرف تنکیر وابهام بر حرف صله آسمانه
سینک سکونیله فلک معناسنه نرود کیتمیه وواقع اولمیه ودیکدر محصول بیت اهل
زمینه یعنی یر یوزنده اولان مره قوت قاهره اظهار ایدوب ظالملق وجفاکارلق ایلمه
تاکیم آسمانه دعا کیتمیه یعنی کیمسه شکایت ودعا ایلمیه زیرا مظلومک بد دعاسی ظالمه
البته تاثیر ایدر دعایی یاسینی حرف وحدت طوتانلر لذت معنادن اگاه دکوللر ایمش
ظالم ازین سخن برنجید وروی از ودرهم کشید وبرو النفاقی نکرد واخذته العزة بالاثم
ازین سخنه دن مراد ابیات مذکوره در بر حرف صله واو ضمیر صاحب ولده راجعدر
النفاقی یا حرف تنکیر اخذته فعل ماضی مفرد مؤنث غائبه وضمیر غائب مفعول صریحی اخنس بن
شریف نام منافقه راجعدر والعزة لفظا مرفوع فاعلیدر اخذتنک باء علی
معناسنه حرفدر واثم کسر همزه وسکون ثاء مثلثه ایله گناه معناسنه در
لونده اخذته جمله‌سنه معناسی ده دروعزت تکبر وخیرت جاهلیه معناسنه در
مذکور اخنس منافقین دن بر دیلی طاتلو شخص ایدی هر بار که حضرت محمده
ملاقی اولسه مسلمانم وسنی سورم دیبو دعوا ایدردی لیکن بر موذی منافق
ایدی چوق فساد ایدردی حتی بعض مسلمانلرک اکنلرین یقاردی وحیوانن
زیان ایلردی پس الله دن قورق بو ایله ایلمه دینلدکده غرور وتکبرلری کناه
اوزره طوتاردی یعنی عناد واف دن ارتیق ایدردی آیت کریمه‌نک حقیقتیله
نحو السنه مطلع اولمق استینن تفسیرلره مراجعت ایلسون حق
تعالی نک حرمتی آنی طوتدی کناهی سببیله دیمکدر عندی سو بلیو بخطا

البلمش فقد بر محصول ترکیب صاحب دلک مذکور کاشانه‌دن ظالم
بیحضور اولدیلر وانده اعراض کوستروب یوزین بوزاردی یعنی عبوس الوجه
واکا هیچ التفات ایلمدی زیرا فقیر و غیوردن بندن تا شبی که آتش از مطبخ در انبار
هیزمش افتاد و سایر املاکش سوخت و از هیزم برخاسته کز شـ
ـن اندنا انتهاء غایت الجود الی معناسنه شبی یاء حرف وحدت آتش مبتدا
مطبخ اسم مکاندر فتح با ایله‌دن بیمک بشوره حکیره دیکلر و در حرف صله در با معناسنه
انبار معروف هیزمه اضافت لامیه در شین ظالمه راجعدر سایر بونده جمیع معناسنه
باقی معناسنه ده محتمل و املاکه اضافت اسم فاعلک مفعولینه اضافتیدر املاک
ملکک جمعیدر میمک کسر و لامک سکونیله با حرف تاکید و سوخت فعل ماضی مفرد
غایب لازم مله متعدی بیننده مشترکدر بونده الیسینه محتمل و از ایلکن افتاده‌دن
نسبت متعدی اولور فتامل هیزم یا انجمک کسر و سکونیله اودون یکدر دیکلر
زمه اضافت بیانیه در خاسته کافک غیریک کسر و سکونیله کولدر جعیه ماده
و برازانک فتحیله کرمه اضافت بیانیه در و شین بنه ظالمه راجعدر شاند فعل ماضی
مفرد غایب اوج فعلک فاعلی تخشنده مسکن ظالمه راجعدر محصول ترکیب
ظالم مذکور خلقله بو معامله ایدر و کن بر کیجه بیوردک که مطبخندن آتش اودون
انبارینه دوشدی و جمیع املاکینی و باغ او دوندن غیری املاکینی بیله یاقدی و اودون
واخی یوسنق دوشکده ای الیسیجق کوکلر اوتوردی یعنی تخرقدن و حضوردن
ولکن هواینه دوشدی حاصلی اسباب و املاکی بالجمله خورده اولدی باری
بونده بقیه معناسنه اخذ البین سرو ربیه تقلید المبهم لیکن قوه ما فیه اتفاقا همان
صاحب دل بر و بگذشت شنیدستم که با یاران همی گفت ندانم که این آتش از کجا
سرای من افتاد و گفت از دود دل درویشان بو کتابده هر برقه که صاحب دلن

مذکوره

مذکور ره حضرت شیخ کنده مراد در دیرلر والعلم عند الله تعالی محصول ترکیب
اتفاقا همان مذکور صاحب دل ظالمک یانندن کچدی یعنی کاولده غیری یره اوغرادی
ایشتدیکه ظالم یارانینه سویلردی بیلمزم که بو آتش بنم سرایمه قندن
دوشدی بو مصیبت نه کانده‌دن کلدی مذکور صاحب دل حریفه ویردی بو آتش
سنک سرایکه فقرانک دود دلندن دوشدی یعنی فقرایه ایلدیکک ظلم و جفا
سببیله بو مصیبته اوغرادک ولکن بد دعاسی و آه سوزناکی ایله خانمانک
یانوب یقدی نام و نشان اولدی تا شبی بونده واقع اولانه بکذشته مربوطدر و متعلقدر
ودیبن و هم المبهم فتامل **قطعه** حذر کن ز دود درونهای ریش که ریش
درون عاقبت سر کند حذر کن جانک و ذلک فتحه لریله صاقین دیکدر دود
درونها اضافتی لامیه در و ریش اضافت بیانیه در بونده ریش یاره‌لو دیکدر مجروح
معناسنه در که حرف تعلیل ریش درون لامیه در و روند بونده قلب مراد در
یاره‌لو یورک و مجروح دل سر کند باش ایلر یعنی اوج ویرر حاصلی تأثیر ایدر دیکدر
محصول بیت مجروح کوکللر توتیندن حذر ایله یعنی شکسته خاطرلر آهندن
و بد دعاسندن احتراز ایله حاصلی کیمسه‌نک بد دعاسین المه زیرا عاقبت
ریش دل اوج ویرر یعنی سنده اثرین اظهار ایدر حاصلی سنی مجروح ویرمش
ایدر درونهای ریشک تقدیری ریش درونها در دیبن تقدیره خلل ویرمش
درونهای ریش وصف ترکیبیدر دیبن ترکیب اضافیله وصف ترکیبی خوب
فرق ایلمش بعض شراح بعضیسنک کلامینی نقل ایلدکدن صکره بو تکلفانه
ارتکاب اصل معنایه عدم الاطلاعدن ناشیدر دمش قیاس بو تکلفانه
دیمکنا بدرسنه که جوهر ارتکاب الذنوب انبیا نهایت بیورمش ذنوبه تکلمک دیکدر
ذنوبی تکلمک دیمک دکولدر رفتند بعض شراح سر کندک معناسنی برشی

عاقبت اوکیلور و انک اوکولماسی موذینک هلاکی اولمسیله اولور
دیمش برامز توجیه دکول اکر استعماللرینه مطابق اولسه ٭ بهم بر مکن
ناتوانی دلی ٭ که آهی جهانی بهم برکند ٭ بهم بر مکن فارسیده مورشیش ایلمه
دیمکدر یعنی بیحضور و پریشان ایلمه دلی یا حرف وحدت که حرف تعلیل آهی
یا حرف وحدت و جهانی یا حرف تنکیر بهم برکند فارسیده مورشیش ایدر یعنی بر
زبر ایدر محصول بیت مادام که قادرسک بر کوکلی پریشان و بیحضور و رنجیده
ایلمه یعنی کوکل ییقمه زیرا مظلومک بر آهی جهانی بربر برینه اورر یعنی عالمی خراب
ایدر حکمت برتاج کنجه و نوشته بود کنجه و سیاوشک اوغلیدر
و سیاوشک افراسیاب اوغلیدر تفصیلی شاهنامه لرده مسطور و مذکوردر
نوشته بود یازلمش ایدی یازیلمش بو قطعه در قطعه چه سالهای فراوان
و عمرهای دراز ٭ که خلق بر سر ما بر زمین بخواهد رفت ٭ چه بونک کبی یرلرده
مبالغه افاده ایدر نته که خواجه حافظ چه خونها افتاد در دلها بیورمش یعنی مبالغه
خونها دیمکدر سالهای فراوان بیانیه در فراوان چوق دیمکدر عمرهای درازه
بویله در عمر بونک کبی یرلرده زمانه و مدت معناسنه تضمین قیلنور که حرف
بیانیه خلق مبتدا بر حرف استعلا سر ما لامیه بر حرف استعلا زمین یردر ارض
معناسنه بخواهد فعل مضارع مفرد غایب رفت بونده رفتن معناسنه در زیرا
مضارعه مقارندر بر سر ما و بر زمین بخواهد رفته متعلقدر و جمله فعلیه
خبر مبتدا و محصول بیت نه چوق ییللر و نه اوزون مدتلر و زمانلر که خلق عالم
بر یوز زمینده بزم باشمز اوزره کچوب کیده لر کرک یعنی برا اولوب و مقبره
یا صوت چکنلر کرک بونده چه چندان معناسنه در دیمک فارسیسی چندانه
بیلمز ایمش ٭ چنان که دست بدست آمدست ملک بما ٭ بدستهای دکر

همچنین

همچنین بخواهد رفت ٭ چنان انجلین و بکدر که حرف بیان دست بدست
الدن اله دیمکدر عوجه بما آید دیرلر آمدست اصلنده آمده است ایدی حذف
وایصال الله آمدست اولدی ضرورت وزن ایچون ملک میمک ضمیله مملکت
و سلطنت معناسنه در بما با حرف صله ملک آمدست فاعلی و بما مفعولی بودر
با حرف صله و دستهار دکر بیانیه و بالامیه ایکی اعتبار ایله غیرلرله و با غیرینک
اللرینه ایچنین بو بخلیبن دیمکدر بخواهد رفت کنه رفتن دیمکدر محصول بیت مملکت
و سلطنت نیجه که الدن اله بیزه کلدیسه یعنی ملوک سالفه و سلاطین ماضیه‌دن
نیجه که سلطنت بیزه انتقال ایده وب کلمشدر غیرلرک اللرینه بو بخلیین کیده‌جکدر
یعنی دولتلر کیمسه یه باقی دکول والا بوز مانه پادشاهلری دولت و سلطنتی قیدنه
بولورلردی مقصود بو قطعه دن بودر که عالم ملکک زیاده فناسینی و عدم بقاسینی
ملاحظه ایدنلر جور و ظلمه راغب و دنیانک مال و ملکنه طالب اولمازلر حکایت
یکی در صنعت کشتی سر آمده بود و سیصد و شصت بند فاخر درین علم دانستی
و هر روز بنوعی کشتی کرفتی صنعت کشتی بیانیه کشتی یا و اصلیه ایله کورش معناسنه
سر آمده حده و غایته کلمش یعنی سر آمده بی نظیر اولمش ایدی سیصد اوچ یوز دیمکدر
واو حرف عطف شصت آلتمش دیمکدر شصتی ایله دلعقد بند فاخر بیانیه بند بای
عربک فنجه‌له اول صنعتک هر بیرا و بوتلنه بند دیرلر فاخردن مراد معتبر و مقبول
دیمکدر درین علم یعنی درین صنعت دیمکدر و دانستی حکایت حال ماضیدر بیلوردی
دیمکدر یا حرف مصاحبت نوعی یا حرف وحدت کشتی کورش کرفتی یا حرف حکایه طوتاردی
دیمکدر محصول ترکیب بر کیسی کورش صنعتنده حده و غایته ایرشمش ایدی یعنی اول
فننده ماهر و سر آمده بی نظیر اولمش ایدی و اوچ یوز آلتمش مقبول و معتبر اویون
بیلوردی و صنعتنده و هر کون بردورلو اویون ایله کورش طوتاردی حاصلی بر سنه ده

هر کون کورشن طولتسه بر کون کوستردوکی فنی بر کون داخی کوسترممکه قادر
در وهر کورشن طولندوغنده بر خبر بر هنر عوض ایمکه مالک ایدر دیکدر مکر کوشه
خاطرشن با جمال یکی از شاکردان میلی داشت سیصد وپنجاه ونه بند شرح
آموخت مکر یک بند که در تعلیم آن دفع انداختی مکر بونک کبی یرلرده کاته واتفاقا
معناسنه در کوشه لغتده بوجقدر اما بونک کبی یرلرده جهان خاطر کند مراددر
اضافت بیانیه طریقیله با حرف صله جمال یکی لامیه از حرف بیانیه شاکرد معروف
والف ونون ادات جمعدر میلی یا حرف تنکیر داشت طوتمدر یعنی ایلدر پنجاه یا
ججک فتحیله وسکون نونله اللی دیکدر نه طوقوز ختمی ویا اصلیه ایله طوقوز دیکدر
حاصلی اللی طوقوز بندشن ضمیر شاکرده راجعدر حرف تأکید آموخت فعل ماضی مفرد
غائب لازمله متعدی بینده مشترکدر بونده متعدیدر واقعدر فاعلی تحت استاده
راجع ضمیردر ومفعولی سیصد معطوفاتیله وبند تمیز عدددر یکر ادات استثنا
یک بند مستثنا که حرف رابط صفت در حرف ظرف تعلیم آن مصدرک مفعولنه
اضافتیدر دفع مصدر در کبیدر مک معناسنه انداختی انداخت لغتده آتمق دیکدر اما
بونک کبی یرلرده الماک معناسنه تضمین اولنمشدر و یا حرف حکایه در بعض
نسخه ده تهاون کردی واقعدر یعنی اهمال ایدوب تکاسل ایدردی دیکدر محصول ترکیب
اتفاقا قادر کوشه کبی خاطر یرکوشه سی شاکردلردن بر بنک جمالنه میل
طوتمدر یعنی مائل اولدی حاصلی محبت ایلدی واکا همتی وتعلیم وتربیتی غیریلردن
زیاده اولدی اوچیوز اللی طقوز بند بو فندن اکا تعلیم ایلدی حاصلی بیلدوکی فنوننی
بر بنی اوکرتمدی غیریلر بنی جمیعا اوکرتمدی یعنی بر بندک تعلیمنده اهمال کوستروب
آنی تعلیمده دفع ایدردی واوکرتمزدی حاصلی برا دیوفی اوکرتمده تعلل وبهانه
کوسترردی زیرا بیلوردی باشنه کلجکینی آموخت بر بنه آموز ایلندی بازوب

آموز ایلدندن منعقددر وبیوب اما آموز ید آموز بدندن لازمدر آموختن
کبی دبیلده دانستن لغتیدر اوکرنلودرکه غلط سویلمیه لر پسر در صنعت
وقوت بسر آمد وکسی را با او امکان مقاومت نبود تا بحدی که پیش سلطان
کفت استاد را فضیلتی که بر منست از روی بزرکی وحق تربیتست والا بقوت
از و کمتر نیستم وبصنعت با او برابرم پسردن مراد مذکور شاکرددر بسر آمد حده
وغایته کلدی یعنی صنعتده وقوتده کمالی ایرشوب بسر آمد فران اولدی کسی یا حرف
وحدت و را ادات تخصیص با حرف مصاحبت او ضمیر پسره راجعدر امکان
مقاومت مصدرک مفعولینه اضافتیدر مقاومت بوینه قارشو قومقدر یعنی
بو غایتده بوکه کیمسه قارشو قویوب طورشمزدی تا انتها وغایت الجوندر بحدی
با حرف صله و یا حرف وحدت که حرف بیانیه پیش سلطانی لامیه کفت پسر دیدی
استاد را احرف تخصیص فضیلت زیاده لک و یا حرف وحدت که حرف رابط
صفت روی بزرکی لامیه ورحق تربیت کنه بویله والا ادات استثنا بقوت با حرف
ظرف و یا حرف مصاحبت از و استاددن کمتر اکسکرک و آزرق بصنعت بقوت
کبیدر با حرف مصاحبت او استاده راجعدر محصول ترکیب پسر صنعت وقوتده
حد وغایته ایرشدی یعنی فنده وزورده کامل وسر آمد اولدی وهیچ برکیمسه یکه
انکله مقابله وقارشو قومغه امکانی ومجالی یوق ایدی حاصلی فائق الاقران وغالب
الامثال اولدی بر حده وکنکه بر کون پادشاه اوکنده وعوام مرد ونفر وفی الغنی
ایدوب ویدی استاد بکا بیوک اوزریمه فضیلتی ورجحان ومزیتی اولدغی بوزندن
واستادم اولوب بکا فنکی تعلیم ایلدوکی جهتندندر حاصلی اوسنده حق تعلیمی
اولدوغندندر والا قوتده اندن اکسک دکلم وصنعتده انکله برابرم یعنی بو فنده
بر نه که او بیلورسه بن ده بیلورم وانکله طوتوشمغه قادرم ملک را این

ترک ادب از وی پسندیده نیامد بفرمود تا مصارعت کنند مقامی متسع
معین کردند ارکان دولت واعیان حضرت حاضر شدند پسر چون پیل مست
درآمد بصدمتی که اگر کوه آهنین بودی از جای برکندی استاد دانست که جوان ازو
بقوت برترست بدان بند غریب که از وی نهان داشته بود با وی درآویخت
جوان دفع آن ندانست استاد بدو دست از زمین برداشت و بر بالای
سر برد و بر زمین زد غریو از خلق برخاست ملک را ادات صله
ترک ادب مصدرک مفعولینه اضافتیدر از وی یعنی پسردن پسندیده مفعولی
تا حرف تعلیل مصارعت مفاعل بابندن مصدر در کورشمک معناسنه مقامی
یا حرف وحدت متسع اسم فاعلدر افتعال بابندن واسع دیمکدر یعنی
بر کنکش یر معین بونده مصدر میمیدر تعیین معناسنه چون ادات
تشبیه پیل مست بیانیه یا حرف مصاحبت صدمت لغتده کوده ایله
وجد ایله بر نسنه یه طوقنمقدر اما بونده هیبت وجلادت وعظمت
مراددر یا حرف وحدت که حرف رابطه صفت کوه آهنین بیانیه در آهنین
دموردر یا حرف نسبت ونون حرف تاکید دموره منسوب یعنی دموری
طاغ برکندی یا حرف تاکیددر کاف عربک فتحیله ویا حکایه ایله مغوباردی
دیمکدر بند غریب بیانیه که حرف رابطه صفت نهان اتمه کیزلو دیمکدر یا حرف
صله وی ضمیره راجعدر آویخت یاپشدی دیمکدر که غلام عجمی قصه سنده
بدو دست ورسکان کشتی در آویخت دیدوکی یاپشدی دیمکدر یعنی بونده قد
ایله دوقنبلس بدو دستنفس ایدر شین ضمیر ایله لیکن اکثر نسخ ضمیرسزدر
فتندر دفع آن مصدرک مفعولینه اضافتیدر جوان مبتدا ندانست خبری
دفع آن مفعولی محصول ترکیب پادشاه پهلوان پسردن مذکور ترک ادب مقبول

ومطبوع

ومطبوع کلمدی حاصلی استاد حقنده مذکور مدعاسینی بکنمدی پادشاه
بیوردی کورشه لر یعنی امر ایلدی تاکیم استاد وشاکرد کورشلر طوتالر بر بیوک
میدان وبر واسع مکان تعیین ایلدیلر ارکان دولت واعیان حضرت
ملک حاضر اولوب کلدیلر واوغلان مست فیل کبی میدانه کیردی بر هیبت
وبها ایله که اگر دموردن طاغ اولسه یرندن قوپاررد استاد بیلدی که
جوان قوتده اندن اعلادر اول بند غریب ایله وقتن تجنب ایلیه که پسردن
کیزلردی یعنی اندن اول بندی نهان طوتاردی او اوغلانه اول بند ایله یاپشدی
جوان اول بندی دفع ایلمکه بیلمدی ودفعینه مالک اولمدی استاد پسری ایکی
ایلیله یردن قالدردی وباشی اوزرینه ایلتدی ویره اوردی خلقدن غریو و
فریاد وفغان قالقدی نته که عادتدر ملک فرمود تا استاد را خلعت ونعمت
دادند وپسر را زجر وملامت کردند که با پرورنده خویش دعوی مقاومت کرده
وسر نبردی گفت ای خداوند استاد بزور وقوت بر من دست نیافت بلکه در
علم کشتی دقیقه مانده بود که از من دریغ همی داشت امروز بدان دقیقه بر من
دست یافت استاد گفت از بهر چنین روز نگه می داشتم که حکما گفته اند دوست
را چندان قوت مده که اگر دشمنی کند بتواند چه بونده قافیه در آزار لامتن معنا
با حرف مصاحبت پرورنده اسم فاعلدر تربیه معناسنه خویش اضافت لامیه در
دعوی مقاومت مصدرک مفعولینه اضافتیدر سر نبردی باشه ایلتمدک یر منا
دست نیافت بنم اوزریمه غالب اولمدی دیمکدر دقیقه دن مراد بر اویون
وبر بنددر دریغ همی داشت اسیرکردی وفقیقنوردی دیمکدر دوست را را
ادات مفعول چندان اولقدر دیمکدر مدیهک ودست مفعول اولی قوت مفعول
ثانیسی که حرف بیان دشمنی یا حرف مصدر بتواند فعل مضارع مفرد غایب فاعل

نخجند دوسته راجع ضمیر در محصول ترکیب پادشاه بیوردیکه استاده خلعت
ونعمت ویردیلر وپسری زجر وملامت ایلدیلر که استادک دوتی نعمتکله دعوای
مقاومت ومقابله ایلدک وباشه چیقاره مدک وسوزیکی اثباته قادر اولمادک
وبیو پسر دید برای خداوندا استاد زورله وقوتله بکا غالب اولوب اوزیمه ال
بولمادی بلکه علم کشنیده بر دقیقه قالمش ایدی یعنی بو فنده براویون قالمشیدی اوی
که همیشه از من دریغ طوتاردی بوکون اول دقیقه ایله بکا غالب اولدی وظفر
بولدی استاد دیدی اول دقیقه بو مجلسین برکون ایچون صاقلدوم که حکما وعقلا
دیمشلردر که دوسته اول قدر قوت وقدرت ویرمه که اگر دشمنلک ایلمک اولورسه
کفران نعمت مسلکینه سالک اولورسه سکا ظفر بولمغه قادر اوله یعنی عداوته
فرصت بولمایه عداوت قصد ایدرسه شنیده که چه گفت آنکه از پرورده خود
جفا دید نثر قول استاد دردیکه ایشتیدهمش میسک که نه دیدی اول کمسنه که کندو
پسلمه سندن جفا وجور کوردی یعنی پسلمه سندن انچنین نه دیدی وکنی
البشبعه کلی یعنی بو قطعه نک مضمون الذی البشبعه کلی قطعه یا وفا خود نبود در عالم
یا مگر کس درین زمانه نکرد بابونده ابتدای کلامده واقع اولان یا معناسنه در خود
واو رسمیله اسم الیاء وات بینده مشترکدر بونده اوایدر اگرچه تکلف ایلدکندن
معناسنه اسم اولمقده قابلدر نبودر اولمادی دیو قد معناسنه دربا حرف عطف
مگرکه معناسنه وادات تاکید اولمغه جایز واستثنا ایچون الا معناسنه اولمقده جایز
کس مبتدا نکرد فعل نفی ماضی مفرد غائب خبر مبتدا ودرین زمانه ظرف زمان
محصول بیت یا عالمده هرگز وفا یوقدر یعنی دنیاده وفا وحقیقت دیدکلری هیچ
یوقدر وهرگز اولماش حاصلی برفرددن وفا وحقیقت وجوده کلمش یاخود
زمان سابقده ساده واکک ولوکن زمانمزده وار ایمش اما بوزمانده هیچ

برکیمه

برکیمه کیمه یه اظهار وابراز ایلمدی حاصلی مهر ووفا وحقیقت
یا دنیا یا وقتیمه هرگز کلمش یا بر زمانده وار ایمش اما بوزمانده عنقا
وکیمیا کیبی موجود الاسم معدوم الجسمدر ° کس نیاموخت علم
تیر از من ° که مرا عاقبت نشانه نکرد ° کس مبتدا ونیاموخت فعل نفی ماضی
علم تیر لامیه ومفعول صریح نیاموخت ودر وازمن غیر صریح وجمله فعلیه خبر
مبتدا ودرکه حرف بیان مرا بنی دیمکدر نکرد نک مفعول اولی ونشانه مفعول ثانیسی
نکرد فعل نفی محصول بیت کیمسه بندن اوق علمینی اوکرنمدی یعنی تیراندازلق
علمینی تعلم ایلمدی که عاقبت بنی نشان تیر ایلمدی یعنی هرکیمسه به کیم تیراندازلق
فنینی تعلیم ایلدم ایسه عاقبت بنی نشانه تیر وهدف سهام ایلمکه قصد ایلدی
بلکه ایلدی قصه دنه حصه یعنی کیمسه کیم برلطف وکرم واحسان ایلدم ایسه اندن
بکا اساءت وشر وضرر ایریشه ردیمکدر نته که حضرت بیورمشدر اتق شر
من احسنت الیه بو مدنک کثیر الوقوع حدیث اولماز فندیر حکایت درویشی
مجرد درگوشه صحرائی نشسته بود پادشاهی بروبگذشت درویش از انجا که
فراغ ملک قناعتست سربرنیاورد والتفات نکرد وپادشاه از انجا که
سطوت سلطنتست بهم برآمد وگفت این طائفه خرقه پوشان برمثال
حیوانند درویشی یا حرف وحدت مجرد اسم مفعولدر تفعیل بابندن گوشه
صحرا لامیه درویا حرف وحدت پادشاهی یا حرف وحدت از انجا اول مقام
ومرتبه دن دیمکدر که حرف رابطه صفت فراغ ملک لامیه وقناعت اضافت بیانیه
سربرنیاوردک مفعولی والتفات نکردک مفعول صریحی وغیر صریحی محذوفدر با
وتقدیر بنده درکنه سابق کیبی سطوت سبک فتحی وطانک سکونیله قهر و
غلبه معناسنه مصدر ونصر بابندن سلطنته اضافتی لامیه ودرطائفه خرقه

پوشان بیانینه خرقه پوش وصف ترکیبیدر خرقه کیبجی معناسنه یعنی جاللو
قفتان کیبجی والف ونون ادات جمع بر مثال جیوانند اشاره فتی لابسیه محصول الکیب
بر درویش یعنی بر سالک مجاهد بر کوشه صحراده خلقدن منقطع اولوب عزلت
کزین وتنهانشین اولمش ایدی التفاقا درویش اولدوغی مقامه بر پادشاه
اوغرادی واول کوشه ده درویشی کوردی که درویش عالم مراقبه ده وار
بس درویش اول مقامدن که فراغ ملک قناعتدر یعنی ملک قناعت عالم
وعالمیاندن فراغت بال وبرودکی جهتدن مراقبه دن باش قالدرمادی وپادشاه
ولطیفه هیچ التفات ایلمدی وپادشاه اول مقامی وجهتدن که سلطنت
وقهر وغلبه سیدر یعنی سلطنت وقهر وغلبه سی جهتدن حاصلی پادشاهلق قهرمانلق
اولدوغی جهتدن منقبض وبیحضور اولدی یعنی رنجیده خاطر اولدی ودیدی یعنی پادشاه
اولانلره سویلدی که بو خرقه پوشلر طائفه سی یعنی صوفیونه طائفه سی وعبا پوش
زمره سی امثال جیواناتدر که مقام ومرتبه سی بیلمزلر شاه وکدای برابر کورورلر
از انجا یعنی از ان سبب معناسنه اخذ ایدنلر لغته واصطلاحه مخالف سویلمشلر ان معنا
وازان جهت معناسنه یعنی ازان سبب ظن ایلمشلر وسطوت سلطنتی قوت سلطنت الم
شرح ایلمین ضعیف سویلمش وزیر گفت پادشاه روی زمین بر تو گذر کرد وچرا خدمت
نکردی وشرط ادب بجای نیاوردی گفت بگو ملک را توقع خدمت از کسی دار که
توقع نعمت از تو دارد ودیگر بدان که از بهر پاس رعیتند نه رعایا از بهر طاعت
ملوک مذکور پادشاه بو یله دیینجک وزیر کلدی ودرویش مجرّده دیدی ای درویش
پادشاه روی زمین اضافتلر لامیه لردر یعنی پادشاهی دیگرکذر
اسم مصدردر کذر یعنی اوغرامه معناسنه کرد فعلیله اوغرادی دیمکدر خدمت
نکردی خدمتدن مراد بونده تعظیمدر یعنی تعظیم ایلمدک دیمکدر شرط ادب بجای

بجای

سرّوا اتی قدس الله تعالی روحه وجعل فی غرف الجنان فتوحه که شاه سلیم
شریفیده [illegible] ایدوب اونی وظیفه ایله قانع اولوب طلبه یه تکرار افاده
تقیید ایلمش بو بنده وعاکو یلرینه کلستانی تعلیم ایلدکده بو یله افاده
بیوردیلر وسائر طلبه یه چین تعلیمده بو یله افاده بیوردیلر ودرکه کلاه
ترکی مقابلنده واقع اولمغین اندن کلاه فقرانه وبوندن کلاه امیرانه
مراد اوله که آنی تاتار خانلری ومیرزالری وسلطانلری کیرلر اکثر مستعمل [illegible]
اولمشدر ترکی کاف عربیله متاعدنه برنوعدر که صوفیلر آنی عمامه برینه کیرلر
ودیمنا ایکی وجهله خطا ایلمش کاف عربی ایله دیمسنده ومتاعدنه برنوعدر که
صوفیلر آنی عمامه ایدرلر دیمسنده وکاف عربیله جنس قلنسوه دنه برنوعدر
ودیمسنده ایکی وجهله خطا ایلمش کاف عربی دیمکده وقلنسوه دیمکده وکلاه بر
برکونه ورکه درویشلر کیرلر دیمین تحقیق مقام ایده ممش کلاه تتریدنه مراد
قلنسوه در که آنی جندیر وتاتار طائفه سی کیر ودیمین خطا ایلمش خراسانده کلاه
ترکی ویرلر قونز دردبسنده بر جنس طاقیه اولور اکثر درویشانه ومشایخ کیرلر کاه اولور
که اول کلاه او زره لف عمامه ایدرلر ودیمینده ایکی وجهله قصور ایلمش خراسانه تخصیصده
واکثر درویشانه ومشایخه زیرا اغنیالر انجام داخی کاه اولور که آنی کیرلر بعضی
اصلنده تشدید ایله در لیکن کثرت استعمالله خصوصا بو محلده ضرورت شعریه
مخفف اولمشدر ودیمین خفت ایلمش زیرا ابقا ایلمکه ریا نه اولدرکه اصل الغت تشدیده
تشدید بونده بعض شراح برکی ایکی فتحه ایله دردیمش وبعضیسی اعتراض ایدوب ایکی
فتحه حالت افراده مخصوصدر اما حالت اضافتده کاف منفصل اولنجه حرف مکسور
استعمال اولنوردیمش سهو فاحش ایلمش زیرا ایکی حالتده بیله ایکی فتحه ایله در
تتمه بونده کاف معناسنه در نته که محلی کاف قرینه در وبو معنیده مبالغه وار ودر

افحش خطا ایلمش زیرا بو کلامک فحواسیدر وروش صنف اول
وکافر شنبه سینی کی دیمکدر بو ایسه هرگز جائز دکلدر زیرا هر کیمسه ارکان
اسلامی رعایت ایلمسه وباشنه کافر سبقه سینی کیسه ویا بیلنه
زنار صرقنسه اهل شرعک اتفاقی کفر نه حکم ایدرکه بونلر علامت تکذیب شعائر
اسلامدر ویو بونده خود مبالغه طریقیله کند ودیدوکی کبی شعار کفری اظهاره
رخصت وجواز کوسترمک فهم اولور العیاذ بالله **حکایت** پیاده سر و پا
برهنه باکاروان حجاز از کوفه بدر آمد وهمراه قافله شد خرامان همی رفت ومیکفت
پیاده یا حرف وحدت وهمزه حرف توسل همزه یه حرف وحدت دینیلر معهود
خطالردر اوزره مصرا اولمشلر زیرا آخرنده ها رسمی اولن کلمه لرده همزه حرف
توسلدر فقط وحدت معناسینی افاده ایلین یاء مقدره غیر مکتوبه در نهایت
متقدمین یالکز ها رسمیدن صکره کتابت ایدوب اظهار ایدرلردی لیکن
متأخرین ها رسمی اوزرینه برحاجب بترانشکلینی وضع ایدرلرکه هم یا یه وهم
همزه یه دلالت ایدر واول شکله همزه دیدکلری مجازلردر زیرا همزه نک حروف
علتدن غیر شکلی یوقدر رفتار مل سرو پا برهنه باشی و ایاغی چپلق برهنه نک
فتح وضمیله لغتدر چپلق دیمکدر با حرف مصاحبت کاروان حجاز لامیه در کوفه
مشهور شهردر لیکن بو زمانده جامعینک در و دیواری و بعضی تربه لرک
جدارلری و بعضینک یارم قبه سی وبعضینک آرتق دکمینک انکی خراب
اولمشدر و باقیسی شویله منهدم اولمشلرکه آثار بناوندن ذره مقداری پیدا
دکلدر زیرا انجق ک ادمیسی اسلس بنانک طاشینی وکرمیدینی چیقاروب
بالیورنه صورمشلر پس سمدیکی حالده نه بنا ونه اثر وار وندا ساسدن
وبالجمله عالمک فناسنده نه عبرت المقه اشتین بغداد جانبنه کوز الیوب

کورسونه

کورسونکه اول مشهور کوزل مملکت نیجه خراب ویباب اولوب یالکز بش نه
شیخک بیوردوغی کوفه معموراولیدرکه آندن حضرت مکه یه اول زمانده منقل
محمل چیقارمش بو شهرده مصدرنه وساسدنه ومحمد نه چیقدوغی کبی بدرآمد چیقدی
دیمکدر همراه لامیه بیروم بولداش رمه دیمکدر خرامان صفت مشبهه در صبا النارق
دیمکدر همی یا حرف تاکید محصول ترکیب باشی وایاغی چپلق بر پیاده کوفه
شهرندن قافله حجاز ایله طاشره چیقدیرو بیر قافله همراه اولدی صبا النبی
کیدردی وبو بیتلری اوقوردی **نظم** نه بر اشتر سوارم نه چو استر زیر بارم
نه خداوند رعیت نه غلام شهریارم بر حرف استعلا سوارم یا حرف
تاکید سوار آتلو دریاقی مقابلی چو حرف تشبیه استر همزه نک فتحی وسینک
سکونیله قاطر دیمکدر زیرچه نقل دیرلر بار اتک فتحی وغینک سکونیله بعض نسخه
استر برینه اشتر دوشمش لکن تصحیف طریقیله در زیر بار لامیه در یوک آلتنده
دیمکدر غلام شهریار لامیه شهریار یاء اولک سکونیله پادشاه دیمکدر محصول بیت
دوه اوزرینه سوارم یعنی راکب دکولم نه استر کبی یوک آلتنده یم یعنی راکب
دکول ایسم یوکلمدو یوق یعنی کیسه نک یوکی آلتنده دکولم رعیتک افندیسی
دکولم یعنی صاحب رعیت وخدمه دکولم پادشاه قولیده دکولم حاصلی نه
حاکمم ونه محکومم بلکه دنیانک جمیع امورندن سالم وآزاده یم غمم موجود
ویریشانی معدوم ندارم نفسی میزنم آسوده وعمر بسر آرم غمم موجود
بیانیه و یالامیه بالفعل موجود غمم و یا بالفعل موجودک غمی پریشانی معدوم
بیانیه ویالامیه در ندارم ایکی ترکیب اضافیه مصرو فدر نفسی یا حرف وحدت
ویا حرف تنکیر میزنم اورورم آسوده راحت وحضور عمر یا حرف وحدت
ویا تنکیر بسر یا حرف صله سر بونده نهایت و پایان معناسنه در آرم فعل

مضارع متکلم وحده غم مفعول صریحی وبسر غیر صریحی محصول بیت غم موجودم
ویرنانی معدوم بو قدر یعنی هرگز هیچ بر وجهله غم بو قدر آسوده حال
ومرفه البال نفس اوردم یعنی آسوده لکله وراحتلکله گچینوردم صالی اوقات
وازمانم حضورله گیچر وبو وجهله پایانه عمر ایلیوردم یعنی عمریم صفا وحضور
گچیبوردم حاصلی عمریمی نهایت وپایانه بی غم وغصه ایلیوردم مذکور
ایکی بیت بحر رمل مخبونه اقف امشدر اما بحورله آشنا اولمیانه بیت اولی
ایکی بیت ظن ایدوب وبعض خفی دکوللردر که مصراع ثالثده سکته واردر
اشعار رفدما دجو قدر بی سکته اوقونسه نه خداونیه رعتب او قونور وبعض
حق بودر که ظن فاسد ایلمش بوندنه بوقا روا اولمار معلوم اوله کیم
بو بیت لرک تقطیعی بویله اولور نه بر اشتر فعلاتن سوارم فعلاتن
نه چو اشتر فعلاتن زیر بارم فاعلاتن نه خداوند فعلاتن در عتب فعلاتن
نه غلامی فعلاتن شهر یارم فاعلاتن غم موجو فعلاتن د ویرنا فعلاتن
نی معدو فعلاتن مندارم فعلاتن نفسی می فعلاتن زنم آسو فعلاتن ده
وعمر فعلاتن بسر آرم فعلاتن بیت اولک قافیه لرنده ولوقع اولینز
الفاظ سالم تقطیع اولنور باقیسی جمیعا مخبوندر فقد تبرنفسی منبرنم
آسوده وعمر بسر آرم بو مصراعیده تمام بیت ظن ایدوب شرحینی
استیفا دنمه مسکره وبعض خفی اولمیا که اگرچه بو بیتک قافیه سی نظم سابقه
موافقدر اما بحرلر متحد دکولدر معلوم اوله که بوکیمه نه وزن بیلور مش
نه بحر بو مصراعک معناسینی بر نفس وبردم آسوده وبی قید اولدوغی
بر عمر عدا ایدرم دیمکدر و بین معنایی باک عدا ایده مش بر ناییه همزه
اضافت ایچون کلمشدر و بین فتی بر ناسو بلمش بو ایکی بیتک شرحینی

رو کاه

روکاه

ردیسی ورا درکاه
رد استجمی
رد شرح جامی

جمیع شراح ناموزونه بازوقدنه مسکره معنالرینی هپ غلط وبر مشکل ناقمل در
وبعضیسی بو نظمی رباعی ورزنده فرق ایده مبوب نظمی براحیق بر در رباعی بازار
اشتر سواری گفتش ای درویش کجا میروی بازگرد که سخنی بمیری
نشنید وقدم در بیابان نهاد وبرفت چون بنخله محمود رسید بیم نوانگر را
اجل فرا رسید ومرد ودرویش ببالینش بیامد وگفت ما سخنی نمردیم
وتو بر بختی بمردی اشتر سوار وصف ترکیبیدر دوه یه بینیجی معناسنه یعنی
دوه راکبی وبا حرف وحدت بازگیرد وگرد فعل امر مفرد مخاطبدر گرد دیدیکی
دونه دیمکدر که حرف تعلیل سخنی با حرف مصاحبت وبا حرف ظرف وبا حرف
مصدر شتله وبا شنده دیمکدر نهاد فعل ماضی مفرد غائب قودی دیمکدر
قدم مقدم مفعول صریحی ودربیابانه غیر صریحی چون ادات تعلیل با حرف
صله نخله محمود کوفه شهر بنده اوجوبجی قوتقده عین زرقانک منبعی یعنی باشی
اولانه برک اسمیدر که زبیده خاتون انده بر مسجد وبر عالی خانه یاپمشدر
واعلی بر که لر وحوضلر بنا ایلمش حجاج انده اوچ کون اوتوراق ایدوب حضور وصفا
ایدرلر رسیدیم فعل ماضی متکلم مع الغیردر یتشدک دیمکدر توانکر غنی دیمکدر مراد مذکور
اشتر سواردر را ادات مفعول فرا ادات تاکید با حرف صله بالین یصدق وشیبنا
ضمیر توانکره راجعدر بختی باکاف ضمی وخانک سکونیله بر کوک دوه یه وبرله محصول
ترکیب مذکور درویشه بر اشتر سوار دیدیر اردرویش قنده کیدرسک انتظار غنکله
بو غیکن نه سیدن بو زحمتی اختیار ایدرسک سکا خود فرض دکول کیرو دونکه
بلا وشتله اولورسک حاصلی بو مبارکک یول براغر یولدر تحمل ایده مبوب
هلاک اولورسک درویش سوزین دکلمیوب بیابانه قدم قویوب آلدی یوریوب
ویروم جونکه نخله محموده یرشدک اشتر سوارده اجل یرشدی روا ولدی وقیکا

یصد و غینه یعنی باشنی او جینه کلدرو دیدر بیز فقیر لک و بیا قلق زحمت
و مشقتیله اولمدک و سن بیرک دوداوزره حضور و راحتده ایکن اولدک

بیت شخصی همه شب بر سر بیمار گریست چون روز شد او بمرد و بیمار
بزیست شخصی یا حرف وحدت سر بیمار لامیه در بیمار خسته یه دیرلر اصلنده وصف
ترکیبیدر بیم کتوریجی معناسنه صکره خسته یه اسم اولدر اکثر خسته لر اوله کیلن
اولدوغی ایچون خسته یه بیمار دیدیلر یعنی اولمک قورقوسینی کتوردوکی ایچون بیمار
دیدیلر گریست کاف عجمک و رانک کسره لریله فعل ماضی مفرد غایب اغلادی دیمکدر
بیمار مبتدا بزیست باء تاکید ایچون رانک کسریله فعل ماضی مفرد غایب صاغلدی
و دیریلدی دیمکدر محصول بیت بر شخص یعنی بر کیمسه بتون کیجه بر بیمارک باشنی
اوزرینده اغلادی حاصلی اولور ظن ایدوب خوفندن صباحه دک گریه و بکا ایلدیکه
چونکه صباح اولدی کیجه صباحه دک قورقی چکندی کریانی اولانی اولدی و بیمار اولانی
صاغلدی و دیریلدی یعنی بو قضیه دنیاده چوق واقع اولور اولمسنی قورقولانی
خسته مغلوب و طول امللو نیجه بیل و اخی صاغ اولوریس و دیمن ناکهانی اولدیکی

قطعه ای بسا اسب تیز رو که بماند که خر لنگ جان بمنزل برد ای حرف ندا
منادی محذوف وفا ای یار دیمکدر بسا چوق و نیجه نیجه اسب تیز رو بیانیه تیز رو وصف
ترکیبیدر رو یریدی تیز یوریجی دیمکدر که حرف بیانی بماند فعل ماضی مفرد غایب
یوریلوب قالدی دیمکدر که بونده حرف استدراکدر خر لنگ بیانی افسق اشک
دیمکدر برد فعل ماضی مفرد غایب جان مفعول صریحی و بمنزل غیر صریحی و جمله فعلیه
خبر مبتدادر که حرف لنکدر بعض نسخه ده خر لنگ لنکه واقعدر کاف تصغیر ایچون محصول بیت
ای یار نیجه یعنی چوق واقع اولمشدر که یوگرک و یوروغه آت یولده یوریلوب طوردی
و قلدی و خر لنگ افتان و خیزان ضعف حال ایله آق بر قطع منزلا یدوب مقصوده

جانه

جانه ایلندر یعنی بو قضیه چوق واقع اولدر تیز رو ده رو کلمه سینی رفتنده
الالمر غلط ایلمشلر بس که در خاک تندرستان را دفن کردند و زخم خورده نمرد
بس چوق که حرف بیانی در خاک در حرف صله تندرست وصف ترکیبیدر
صحیح البدن معناسنه الف و نون ادات جمع در را ادات مفعول مصراع ثانیه مرهون در
کردند که تندرستان مفعول اولی و دفن ثانیسی و او حرف حال زخم خورده
وصف ترکیبی و مبتدا نمرد فعل نفی ماضی مفرد غایب خبر مبتدا اولمدر دیمکدر
محصول بیت چوق کره واقع اولمش که صاغ و سالم تندرست اولانی
کیمسه لری اجلی کلوب خاکه دفن ایلدیلر یعنی ناکهان صاغ و سالم ایکن اجلی
کلوب و اولوب خاکه تسلیم ایلدیلر و یاره لنوب زخم شدیده یمن کیمسه اولمیوب
قورتولدیلر یعنی مجروح اولوب حیاتندن نا امید اولانی کیمسه یه اجل
کلمیوب مونی امانی بولوب یعنی اولمیوب قورتولدیلر باذن الله تعالی **حکایت**
عابدی را پادشاهی طلب کرد عابد اندیشید که داروی بخورم تا ضعیف شوم
اعتقاد در حق من زیاده کند آورده اند که داروی قاتل بود بخورد و بمرد اندیشید
که حرف بیانی داروی یا حرف وحدت تا حرف تعلیل مکر ادات تمنی داروی
بیانیه بو ادات زمانیه محصول ترکیب بر عابدی بر پادشاه طلب ایلدی یعنی
کلسون دیو کندییله مشرف اولام عابد فکر ایلدی که بر دارو یعنی بر معجون اکل ایده یم
و یا بر شربت نوش ایده یم تا ضعیف اولایم اوله که بنم حقمده اعتقادی
زیاده ایله یعنی بو حیله ایله کلسون شاید که پادشاه بکا زیاده اعتقاد ایلیه حاصلی
بنی کرچکدن زاهد و مرتاض خیال ایدوب کمال صلاح حسن ظن ایله اوزره
اوله روایت ایدرلر که اول دارو دیدوکی اول ایلدوکی مکر زهر قاتل و سم
هلاهل ایمش جانی بیدوکی کیبی هلاک اولدی **قطعه** آنکه چون پسته دیدمش

همه مغز پوست بر پوست بود همچو پیاز ه ان که تقدیر بر انکس که در حذف
و ایصال علی تقلیلدان که قالا رچون ادات تشبیه بسته با تجمله وفتح وکسر بله لغتنده
فستق دیمکدر لیکن مراد حلب فستقیدر و برمش شین ضمیران که راجعدر تعقیر
نسخه ده ویدیش وو شمش یا خطا ایله ویدندی بونده مراد و فعل قلیدر ظن
معناسنه همه هب دیمکدر مغز بینی وایلک وبادام و فستق و فندق کبیلرکه
ایچینه دیرلر پوست باء تجمک تشمبله حیوانات دریسینه وپوسته نک قبوغنیه
دیرلر بونده قابوغ مراد در بود کونده ادات زمانیه در ایمش معناسنه همچو ادات
تشبیه پیاز صوغان معناسنه در محصول بیت اول کیمسنه که فستق کبی
هپ ایچ ظن ایلدم زیرا فستغک ایچی صاغ اولدوغی تقدیرجه فندقک ایچی
کبیدر صاغ اولدوغی تقدیرجه یعنی ظاهر بنیه با قوب باطننی داخی معمور ظن
ایدوب صلاح حالله اکا معتقد اولدم اول ایله وکول ایمش بلکه اول کوردوککم
برر بر اوسنده قشر وقابوق ایمش ایچینده ایچ تسنه سی یوق ایمش پیاز
کبی یعنی بی معنی برقور صورت ایمش پارسا یان روی در مخلوق پشت در
بر قبله میکنند نماز ه پارسایان جمع پارسا در عابدلر دیمکدر روبه اضافت بیانیه
مخلوق در حرف صله رویه متعلق در پشت ارقه بر قبله بر حرف صله محصول بیت
پارسایان مبتدا و مصراع ثانی خبر واقع اولمش یعنی یوزمر و توجهی مخلوق جانبنه
اولان عابدلر یوزلر ارقه لرینی قبله دنه بکا ویروب نماز قیلور حاصلی الهر اولمش
بو حکمده در زیرا قلب که حقدر نه معرض اولنه قالب داخی قبله دنه ردکرد ان
حکمنده در حاصلی حبا و اندر قالب قلبه تابعدر بیت چون بنده خدای خویش
خواند ه باید که بجز خدا نداند ه چون ادات تعلیل خواند فعل مضارع مفرد غایب
دعوت ایلیه دیمکدر خدای خویش لامیه و مقدم مفعولی باید فعل مضارع مفرد

غائب

غائب کرک دیمکدر که حرف بیانیه بجز با حرف زاید غیر معناسنه در نداند فعل نفی مستقبل
مفرد غائب بونده بیلمیه دیمکدر خدا مفعول صریحی وبجز غیر صریحی محصول بیت
چونکه بر قول خدا حضرتنی کند ونک معبودی بیله ور تمجید دیه کرکدر اولانی
ولایق وسزاوار اولدر که خدا حضرتندن غیری بیلمیه و ماسوایه کوکل بغلیه انتهیه
خواند کی فاعلی خدایه راجع ضمیردر و مفعولی بنده ده در دیدین ظاهر ترکیبه مخالف
سویلمش حکایت کار روانی را در زمین یونان نه بزرند نعمت بی قیاس بزدند
بازرکانانی کریه وزاری کردند و خدا و رسول شفیع آوردند فایده نداد زمین
یونان یونان ولایتنه دیرلر زار زاء اصلیه ایله فریاد و فغان معناسنه در محصول
ترکیب یونانی مملکتنده بر کاروانی حرامیلر اوردیلر و بی حدو بی پایان نعمت
و مال الدیلر بازرکانان طائفه سی کریه و فریاد و فغان ایلدیلر و خدا و رسولی
حرامیلره شفیع کتوردیلر یعنی حق لیوا روب نیاز ایلدیلر لیکن فائده
ویرمدی بیت چو پیروز شد دزد تیره روان چه غم دارد از گریه کاروان غم
پیروز با عجمک کسریله مظفر و غالب معناسنه دزد تیره روان بیانیه
تیره روان وصف ترکیبی قره جانلو دیمکدر زیرا روان روح ان تبنیه دیرلر
قره جانلو اوغری معناسنه در گریه کاروان لامیه محصول بیت چونکه جانی
قاره دزد یعنی بی رحم و سنکین دل اوغری مظفر و غالب اولدی کاروانک
کریه وزاریسندن نه غم طوتار یعنی نه غمی وار ونه پروا چکر حاصلی فرصت
ال ویروب مال مردمه ظفر بولدقدن صکره بیک کره فریاد و فغان وتضرع و
زاری قیلسه لر منا آنرا ولوب مرحمت ایلمزلر تیره روان جمع تیره رود یعنی
وصف ترکیبیدر شرو معناسنه دیبن تیره روان ایمش و بونده صکره
غیر بینک قولینی نقل ایدوب دیمش که تیره ظرفدر و روان صفت مشبهه در

رفتن دنه دوان کبی دوبدندنه یعنی دوز درکه رونده است درتیره
یعنی فی ظلمة اللیل اصلی ونقلی فاسد اولدیغنده الشنباد بوقدر مصراع
اولک معناسینی جون مظفر اولدی جانی بولانق وجانی قرا کو اوغری ویعنی
بولانق سویلمش لقمانه حکیم دران میانه بود یکی از کاروانیانه گفت
کلمهٔ چند از حکمت وموعظت با اینانه بگوی باشد که طرفی از مال
ماوست کلمهٔ حکمت با ایشانه گفتن کاروانیانه کاروان اصلی کاربام
کار ایشن وبان ادات فاعلدرجی معناسنه ایشجی وبکجی بانلدوادوک
بیننده وتواخی وتبادل اولدوغی جهتدنه واوله ده بابله دستعمل مثلا کاربانج
سرای وکاروان سرای دیرلر ویا حرف نسبت والف ونون ادات جمع موعظت
مصدر میمیدر وعظ وبکجی طرفی یا حرف وحدت برمقدار وبکجی دست بدارند
ال چکه لر وبکجی محصول ترکیب لقمان حکیم اول کاروان اراسنده ایمش
کاروانیلرک بریسی لقمانه دیدی بونلره حکمت وموعظه دنه بر نیچه کلمه سویله
اولکه برمقدار مالمزدنه ال چکه لر یعنی برمقدارین کنه بیزه ویره لر طرف شرف
وزنی اوزره بعض وبکجی ال طوتمالر یعنی ترک ایده لر وبکجی زیرا حیفدر که بوقدر
نعمت ومال رایگانه بیره ضایع اوله دالمزه سرمایه اولاجق برمقدار مبلغ
قالمیه لقمانه دیدی حیفدر بویله ظالملره کلمهٔ حکمت وموعظت سویلمک زیرا
بونلره سوز تأثیر ایلمز که متأثر اولوب بیزه مرحمت ایده لر قطعه
آهنی را که موریانه بخورد نتوان برد ازو بصیقل زنگ آهن ومور
ویا حرف وحدت ورا ادات مفعول که حرف رابطه صفت موریانه
قوردینه ویاسه دیرلر نتوان برد برد مصدر معناسنه در ازو بصیقل
با حرف مصاحبت صیقل فیعل وزنی اوزره پاس اجیجی اسنا ده

ویرلر

دیرلر نصب یابندنه مصدر صیقل کلور صادک فتحی وقافک سکونیله صقال
ده کلور صادک کسریله مصقله اسم آلت یعنی پاس آچیجی آلت زنگ زای
عربک فتحیله پاس معناسنه در وبعضیلر تصحیف ایدوب زای عجمیله اوقومشلر
محصول بیت بر دمور که موریانه یمش اوله آنک پاسینی صیقل
سبیله گیدرمک اولماز زیرا پاس انک مادهٔ سین افساد وجوهرینی
افنا ایلمشدر بونده موریانه نک ایکی معناسی اولمغه قایلدر او گلیه تخصیص
ایلمین بلا مخصص ایلمش بوفقیر بعض لغتلرک یازیسینه کوره در اما
بعضیسی دیدی که موریانه شول پاسه دیرلر که دمورده اولور ولیک
ایلیه که انی صیقل آچوب جلا ویرمکه قادر اولمیه زیرا ماده سی فاسد وجوهری
فانی اولمشدر اولور حضرت شیخک کلامینه ده ملائم اولانه بودر آهن زنگ
مطلق پاسدر پاسیه دل چه سود گفتن وعظ نرود میخ آهنین در سنگ
با حرف صله سیه دل وصف ترکیبی قرا کوکللو وبکجی سابقا تیره روانه
وسیوب قره جانلو مراد المدوکی کبی گفتن وعظ مصدرک مفعولنه اضافتیدر
میخ آهنین بیانیه آهنین یا حرف نسبت ونون حرف تاکیددر حرف صله سنگ
طاشه محصول بیت قره کوکللو کیمسه یه وعظ ونصیحت سوزینی سویلمک
نه فایده ویرلر یعنی فایده ویرمز مصراع ثانیسی تعلیل طریقیله ذکر ایدوب بیورر
زیرا دمور میخ طاشه کیرمز یعنی بویله ظالملره نصح وپند ایلمک طاشه دمور
میخ قاقمقدر حاصلی پند بزیره اولوب متأثر اولمقوا احتمالی یوقدر بروزگار سلامت
سنگ سنکام در باب که جبر خاطر مسکین بلا بگرداند با حرف ظرف روزگار
سلامت الامینه شکستکانه الف ونون ادات جمعدر دل خسته ومکسور
خاطر اولانه قفرا امرا ددر دریاب مقدم مفعولیدر دریاب فعل امر مفرد مخاطب

الکله وندارک ایله دیکلر تقدیر بر حال شنک نکانه وریا بدرکه حرف تعلیل چیچک
فتحی و بانک سکونیله بر صنبغی سیکلمکدر و اول سبب تخته لرینه چیره دیرلر خاطره
اضافت مصدرک مفعولنه در و مسکینه لامیه بلا بگرداندک مقدم مفعولیدر باحرف
تاکید گرداند فعل مستقبل مفرد غایب گردانیدن دن دوندرر دیمکدر الف و نون اولنده
تعدیه در محصول بیت صحت و عافیت و سلامت و رفاهیت زماننده فقرای شکسته
دل و درویشانه مکسور خاطرلری یوقلیوب و بولوب تفقده تدارک ایله یعنی حاجتی
و صدقه و زکاتله خاطرلرین تسلی ایله زیرا مسکین فقیرک خاطرینی تسلی ایدوب
جبرایلمک بلایی رد ایلر یعنی صدقه و زکات مالی و جانی حفظ ایدوب بلیاتی دفع ایدر
چو سائل از تو بزاری طلب کند چیزی • بده وگرنه ستمگر بزور بستاند چو حرف تعلیل
سائل دیلنجی با حرف مصاحبت زاری فریاد و فغان چیزی یا حرف وحدت بده فعل
امر مفرد مخاطب وگرنه و الا دیمکدر ستمگر ظالم با حرف مصاحبت زور بونده قوت
و قدرت و قهر دیمکدر یعنی کوجله بستاند فعل مضارع مفرد غایب آلور دیمکدر محصول بیت
چونکه سائل سندن تضرع و زاریله برنسنه یا برشی ایسته یه البته و یر و اما السائل
فلا تنهر حسبنجه و الا و یرمیوب خست ایدرسک ظالم سندن زورله یعنی کوجله الور
مذکور کاروان خلقندن الدوغی کبی حکایت چندان که مرا شیخ اجل شمس الدین
ابو الفرج ابن جوزی بترک سماع فرمودی و بخلوت و عزلت اشارت کردی
عنفوان شبابم غالب آمدی و هوا و هوس طالب ناچار بخلاف رای مربی قدمی
و از سماع و مخالطت حظی برگرفتمی چون نصیحت شیخم یاد آمدی گفتمی چندانکه
گماولغدرکه دیکلر مرا بکا دیکلر اجل شد بدلا ملته مسلی اجلل ایدی ادغام اولدی
شمس الدین لقب ابو الفرج کنیت ابن جوزی صفت بترک با حرف صله ترک سماع
مصدرک مفعولنه اضافتیدر سماع بونک کبی یرلرده ساز آواز ینه خواننده

وگوینده

وگوینده آوازینه دیرلر نته کم حضرت شیخ بوستانده بیوررلر بیت نه مطرب
که آواز پای ستور • سماعست اگر عشق داری و شور • بالبداهه معلومدرکه
بونده آواز جنسنه سماع بیوررشدر فتامل پس از سماع و مخالطت
حظی برگرفتمی معناسینی سماع ایدردم دینیلر معلوم اولدرکه سماعی
بونده صوفیلرک رقصی معناسنه اخذ ایدرلر ایمش ایموز معلومدرکه حجه
الابرارک اوتوز دورتنجی عقدینک مرادینه واصل اولملازلر ایمش عنفوان
اول معناسنه شباب یکتلک یکتلک اولی دیمکدر مرا بکا غالب آمدی طالب
کلوردی یا حرف حکایه ناچار بالضروره بخلاف با حرف صله خلاف رای
مربی لامیه لردر مربی اسم فاعلدر تفعیل بابندن تربیه ایدیجی دیمکدر مراد ابن
جوزی حضرتلریدر برفتمی کیدردم یا حرف حکایه مخالطت همراه و خلقله اختلاط
حظی بر حرف تاکید گرفتمی طوتاردم یا حرف حکایه محصول ترکیب اولقدرکه
بکا شیخ اعظم ابن جوزی حضرتلرکه اول زمانده حضرت شیخک مربیسی ایمش
سماع ترکینی بیوررلردی و دخی خلوت و عزلته اشارت ایدردی چونکه عنفوان
اولی یعنی تازه لکی غالب کلوردی و هوا و هوسم مقتضای نفس و لوازم
احوالی و اثر و رخاطر طالب اولوردی بالضروره مربینک رایی خلافنجه
خلوت و عزلته تمکین ایدردم داخی سماع و اختلاطدن حظ آلوردم چونکه
شیخک نصحی و پندی یاده کلوردی یعنی چونکه نصیحتنی انکار ایدردم دیردم مذکور
افعالکده اواخرینده اولان یالر حکایه ایچوندر نته که بر بیتده اشارت اولنور
بیت قاضی ار با ما نشیند برفشاند دست را • محتسب گر می خورد معذور
دارد مست را • بو بیت کلفتمی بیوردوغینک مقولیدر ار اگردن مخففدر
برفشاند فعل مضارع مفرد غایب فاعلی تحتنده قاضیه راجع ضمیردر الی قالدررک

دیگلر نته که خواننده و گوینده ساز یانچه ال اصولینی طوتارلر ال سلکمک
دینیلر غلط ایلمشلر محصول بیت قاضی بزمله اوتورسه یعنی مجلسمزه
داخل اولسه ذوق وشوقدن مجلسده ال قرصاردی حاصلی بزمله همحال
وهم رنگ اولوردی محتسب اگر باده ایچرسه مستلری معذور طوتاردی یعنی کندوبا
نوش اولمغله احکام شرعی اجرا ایده مزدی بو مصراع اولده نسبت مقام تعلیلده
وتمثیلده واقعدر یعنی حضرت ابن جوزیلر اگر بیزم مجالس ومحفلمزک رونق
وصفاسینی گوریدی وبیلیدی داخل مجلس اولوب بیزمله همرنگ وهمجنس اولوردی
هرنقدر که متورع وزاهد ایسه ده نته که محتسب ورع ناسدن اولدوغی تقدیرجه
باده مجلسینه داخل اولوب باده نوش اولسه میخوارلری معذور طوتاردی مصراع
اولک معناسنده قاضی ال سلکردی یعنی سماع ایدردی دیبیلر دست افشاندن
مراد بیلمزلر ایمش سماعدن دخی فقیر محتسب بو مجلده صوباشی معناسنه در دیبین
محتسبی بیلمزلر ایمش تا شبی بجمع قومی برسیدم ودرانه میانه مطربی دیدم
تا انتهاء غایت ایچوندر الی معناسنه شبی یاء حرف وحدت محصول ترکیب سماع
ومخالطه دن حظ آلوردم برگیجه بیه دک که برقومک مجلسینه ایرشدم یعنی اولی
گیجه یه دک بویله ایدردم واول قومک ارتاسنده برمطرب گوردم مذکور
بیتده بیوردوغی گیبی **بیت** گوبی رگ جانم میگسلد زخمه ساز نشن ناخوشتر
ازاوازه مرگ پدر آوازش گوبی فعل مضارع مفرد مخاطب دیردک ویا
دیبیدک دیگلر یعنی حاضر اولوب ایرشیدک وبردک رگ رانک فتحی وکاف
عجمیله طمر معناسنه درکه عربیده عرق دیرلر غیننک کسری ورانک سکونیله جانه
اضافتی لامیه در ویا بیانیه میگسلد می بونده حرف تاکید واقعدر گسلد کاف
عجمک ضمی وکسریله وسینک فتحی وکسریله گسلیدن مصدرندن فعل مضارع مفرد

اوزره دیگلر مثلا آب وایپک قیرمق گیبی قطیعلة تعبیر ایدنلر خطا ایلدیلر زخمه ساز
چالدقلری آلتی ویالمکوک ویابوبیو ز پارهسی که زننده لر آنکله ساز چالدقلری ایدر ساز اضافتی
لامیه در نشن ضمیر مطربه راجعدر نا ادات توصیف ایله خوش واورسمیله بودیگر
وتر ادات تفضیلدر ناخوشترک دیگر آوازه مرگ پدر لامیه لردر یعنی برکیمسه یه
باباک اولدی دیبیو موحش خبر وبرمک صداسندن اول مطربک صداسی جانگاه
وبدتر ایدی بو قضیه اکثر وبنابر او درو الآ نیچه ناخلف وار درکه باباسینک اولیسی خبرینه
مژدهکانه ویرر محصول بیت مذکور مطربک حضورسنده بیورلر اگر مذکور مطربک زخمه
سازینی ایشیدسک دیردک که جانمک طمرینی قیرروار زیرا سازینک زخمه سی شول
مرتبه مزعج ومولم ایدیروار ایدی اولیسی او آوازندن داخی ناخوش وموحش
ایدی حاصلی سازندهلکی کمال مرتبه منفور وقبول طبعدن زیاده دور ایدی زخمه
نغمه برانلره نغمه ایلملو درکاهی انگشت حریفان از ودرگوش وگاهی برلبه
خاموش محصول ترکیب مذکور مطربک زخمه وسازینی ونا زآوازینی ایشیتملکلو
دیبیو گاهی اهل مجلسک برمقلری قولاغنده ایده وگاهی خاموش اول دیبیو لبینده
ایدی حاصلی سکوت ایلیه دیبیو اشارت ایدرلردی **عربیا** یُهاجُ الی صوت
الاغانی الطیبة وانتَ مُغنٍّ ان سکتَّ تَطیبُ یهاج فعل مضارع مبنی
للمفعول اجوف یائی ضرب بابندن مصدری هیجاندر کلور یانک وبانک فتحه
لریله میل ورغبت معناسنه الی حرف جر مجرور یله قائم مقام فاعل یهاج
دروجائزدرکه کندو مصدرینه مسند اوله صوت صادک فتحی وسکونیله
واولو اواز معناسنه در اغانیه اضافتی لامیه در اغانی منتهای جموع عدد
اغنیه نک جمعیدر همزهنک ضمی وغیننک سکونیله وتشدید یائیله اغانی
امنیه نک جمعی اولدوغی گیبی امنیة آرزو یه ومراده دیرلروا غنیة غناء

معناسنه در کسر غین والف ممدوده ایله لامق معناسنه که فارسیجه سرود
دیرلر لطیبه لام حرف تعلیل بهاج فعلیه متعلق وضمیر مذکور صوته راجعدر
لطیبها بز انلر خطا یازدیلر وانت واو حرف حال انت ضمیر مرفوع منفصل محلا
مرفوع مبتدا مغنی اسم فاعل مفرد مذکر مخاطب تقدیرا مرفوع خبر مبتدا
لام الفعلی اعلاله ساقط اولمشدر ان حرف شرط سکت فعل شرط
تطیب فعل مضارع مفرد مخاطب جزاء شرط جمله شرطیه اعرابدن محلا
مرفوع صفت مغنیدر بعض نسخه ده نطیب دوشمش نون متکلمله و بعضنده
یطیب دوشمش یاء غیبتله فاعلی مقدردر ولانه سکوت اولور محصول بیت
مغنیلر صوتنه میل و رغبت اولنور لطیف اولدوغیچون یعنی لطیف خوب
اولدوغی تقدیرجه روح اصواته مائل و راغب اولور حال بو که سنده
اگر ساکت اولسک زیاده طیب سنک حاصلی سکوتک اتیسنک سکوتک موسیقی
بر بنه گیج یا خود سکوت ایلسک بیز طیب اولوب خوش حال اولوز یا خود
سکوتک طیب اولور تقدیرجه بیت نبیند کسی در سماعت خوشی ٥
مگر وقت رفتن که دم در کشی نبیند فعل نفی مستقبل مفرد غائب گورمز
دیمکدر کسی یا حرف وحدت سماعت تا ضمیر خطاب سماع کلمه نغمه و صوت
معناسنه در خوشی خانک ضمه ایله و واو رسمیله و یاء مصدر ایله ایلک
دیمکدر مگر ادات استثنا وقت رفتن لامیه کیتمک وقتی دیمکدر دم نفس
در حرف تاکید کشی فعل مضارع مفرد مخاطب محصول بیت کیمسه سنک
سماعکده ایلک گورمز یعنی سنک ساز و آوازکده بر ذوق بو قدر که
انده کیمسه صفا کسب ایلیه مگر کیتمک وقتنده که نفسک حکمه سنک یعنی
سکوت ایلیه سنک حاصلی مجلسده تا که کیدوب سکوت ایلیه سنک هر کسی

مسرور

مسرور اولور زیرا سنک نا هموار سازکدن و ناساز آوازکدن خلاص
اولورلر بونده سماع صوت و آواز معناسنه اولدوغی زیاده بدیهیدر پس
سماعی صوفیلر رقص معناسنه و استماع اتمک معناسنه اخذ ایدرلر بو معنایی
بیلمز ایمش خوشی خانک فتحیله اوقور کشیبه قافیه اولمق ایچون دیشلر روم
ضمه ده نه اگاه دگللر ایمش وقت رفتن معناسینی موت معناسنه اخذ ایلین
بیتک معناسینی فوت ایلمش بو بیتده دلالت وار در که اول ناساز ایدی آواز
ناساز و نا هموار اولدوغندن غیر صوتینه مغرور اولوب و کمه بلا بله و کیمه تکمینه
زیرا تا سازلرک حالی بو بله در که جیغز مقدنی اوصانم مثنوی چون در آواز
آمدان بربط سرای * کدخدا را گفتم از بهر خدای * چون حرف تعلیل در حرف
صله در یا معناسنه بربط سرای وصف ترکیبیدر قپوز ایله ایرلایجی یعنی قپوز
چالوب یانجه ایرلایه بربط ایکی بانک فتحیله قپوزه دیرلر اما مشهور با زنا منکه
تسمیه سرای سینک فتح و کسریله لغتدر ضمیله روستا بیلدر دیلیدر کدخدا کاف
عربک فتحیله اولستی صاحب خانه معناسنه بهر ادات تخصیص محصول بیت چونکه
اول قپوزجی آوازه کلدی یعنی قپوز یانجه ایرلامغه باشلادی یعنی خوانندلک
ایلمکه باشلادی دراواشنبه دیدم الله ایچون ٥ زیبقم در گوشش کن تا شنوم
یا درم بکشا زنا بیرون روم ٥ زیبق ژانک کسریله و بانک فتحیله زیوه دیرلر
میم معناده گوشم متبدر تا حرف تعلیل یا حرف عطف درم در قپو و میم ضمیر
متکلم یعنی میم ضمیر منصوب متصل معناسنه در تا حرف تعلیل روم فعل مضارع
متکلم وحده در محصول بیت کدخدایه دیدم الله ایچون قولاغمه زیوه ایله یعنی قپوزه
تا کیم صاغر اولوب بو ناسازک آوازینی اشیتمیم زیرا قولاغه زیوه دکمه بنجه صاغر
ایدر یا بکا قپوبی آچ تا کیم طشره کیدم یعنی بو ایکی ایشک برینی ایله دیو صاحبنه

بیلمیوب دیردم تا کیم مذکور بیت سرای ناسازی کوره یم و نه ایشیده یم فی الجمله
باشش خاطر یاران را موافقت کردم و شبی بچندین مجاهده بروز آوردم یعنی تا صبح
حفظ معناسنه در خاطره اضافتی مصدرک مفعولینه در و یارانه لامیه شبی ده کی
یا حرف وحدت و یا حرف تنکیر بروز با حرف صله محصول ترکیب حاصل کلام
یارانک خاطری ایچون اوکیجه یارانه موافقت ایلدم و کیجه نیجه زحمت و مشقتله
کوننه کتوردم یعنی صباحه چیقاردم قطعه مؤذن بانگ بی هنگام بر داشت
نمی داند که چند از شب گذشتست بانکده مراد بونده تمجید و یا صباح اذانیدر بر داشت
قالدردر یعنی اوقودر محصول بیت مؤذن بانکی وقتسز قالدردر یعنی اذانی
وقتسز اوقودی بیلمز که کیجه دن نه قدر زمان و ساعت کچمشدر ره درازیء شب
از مژکان من پرس که یکدم خواب در چشمم نگشتست ره درازی با حرف مصدر
شبه اضافت لامیه مژکان من لامیه مژکان جمع مژه و بو فارسیده غریب تتبع
المه مشهوره پرس یا عجمک ضمی و رانک سکونیله فعل امر مفرد مخاطب صورتکده
سؤال ایله معناسنه که حرف تعلیل دم نفس و ساعت معناسنه در خواب اویقو دیمکدر
نکشتست فعل نفی ماضی مفرد غائب و لامشی و یا چکز نکمش دیمکدر اشتراک اوزره
محصول بیت کیجه نک اوزونلغینی بنم کرپکلردن سؤال ایله یعنی کیجه اوزونلغینی
مؤذن نه بیلور که صباحه دک پسته تازه ده یاتور بلکه بنم مژکانم ایو بیلور زیرا بر نفس
کوزمه اویقو کیرمشدر یعنی کوزومده اویقو دولانمشدر حاصلی کوزوم اویقو
کورمشدر بامدادان بحکم تبرک دستار از سر و دینار از کمر بکشادم و پیش
مغنی نهادم و در کنارش گرفتم و بسی شکر گفتم یاران ارادت من در حق
او بر خلاف عادت دیدند و بر خفت عقل من حمل کردند و نهفته میخندیدند یکی
از آن میانه زبان تعرض دراز کرد و ملامت کردن آغاز که این حرکت مناسب حال

خرد

خردمندان نکرد در خرقه مشایخ چنین مطربی دادی که همه عمرش درمی در کف
نبوده است و قراضه در دف بامدادان و بامداد ایرته دیمکدر با حرف مصاحبت
حکم تبرک لامیه تبرک تفعل بابندن مصدردر تحفه و هدیه معناسنه تبرک رسمیله
دستار ایله دیمکدر دستار دولبنددر دینار التون مکره و قوشاق دیمکدر معلوم اوله که بوکه
و بعضی فقرا اسمی نقدینی برنه ایله قوشاغنه باغلرلر زیرا انلرک قوشاقلاری کاه
اولور پس دینار از کمر بیرون و غیر بو معنایه کوره در پس بو معنالری بیلمیوب کیسه
و چنبه ده دینار چیقاردم دیمک خلاف شمه سلوک ایلمش دستار و دیناره
یاء وحدتله ایراد ایلین جمیع نسخه لره مخالف ایراد ایلدکندن غیری معنایه خلل
ویرمشدر قسنه پر معقیده مراد مذکور مطربدر ارادت من مصدرک فاعلینه اضافتیدر
بر حرف صله خلاف عادت لامیه عادتک خلافنجه دیمکدر خفت عقل مصدرک فاعلینه
اضافتیدر و منه اضافت لامیه و در بعض نسخه لرده و نهفته بخندیدند و ثبت اولنمشدر یعنی
خفیه طریقیله بنی مره و لنوب کولوشدیلر زبان تعرض بیانیه آغاز دن صکره
مقدردر که حرف بیانیه مطلب حال اسم فاعلک مفعولینه اضافتیدر خردمندانه
اضافت لامیه در بعض نسخه ده حال برینه رأی واقع اولمشدر خرقه مشایخ این چنین کنده
بولدر واو بینک مقدم مفعول صریحیدر و بچنین غیر صریح مطربی با حرف وحدت
فعل ماضی مفرد مخاطب و بردک دیمکدر که حرف رابطه صفت ما بعد مطربه صفتیدر
درم دالک کسری و رانک فتحیله اقچه معناسنه در کف آیه یعنی اوج قراضه
التون خرده سی فارسیده ریزه زر دیرلر دف دالک فتحی و فانک
تشدیدیله لفظ مشترکدر عربله عجم بیننده ترکیجه دف دیرلر دالک
ضمی و میمک سکونیله و رانک کسریله محصول ترکیب اول کیجه
ایرتسی تبرک حکمیله یعنی تحفه و هدیه رسمیله باشمدن دستاری

وقوشنا غمدن دینار رحیقا رب مغنی اوکبنه قتودم وانی درکنار ایلدم یعنی قوجدم وچوق شکر ایلدم یاران بنم ارادیمی مغنی حقنده غادنمك خلافنجه کوردیلر یعنی بو بیرا ایده کنز کوکول ایدم خصوصا بو مجلسین ساز مغنّیه وبو اوضاعی خلقت عقلامه حمل ایلدیلر وکیدلوجه یعنی خفیه طریقیله بو حالمه کولو شدیلر پس بر بیسی یاراندن بکا تعرض وطعن زبانینی دراز ایلدیلر حاصلی بکا تعرض ایلدیلر وقحی بنی لوم وملامت ایلمکه باشلادیلر که بو حرکتی عقلا رای وحالنه مناسب ایلمدك مشایخ خرقه سینی بو مجلسین مطربه ویردك که جمیع عمر ینده النیده وآوجنده براقیجا ولماشدر یعنی براقیجه یه مالك اولماشدر وبر فراغته یعنی بر التون یا وفاتحی دفتنده کورمشدر حاصلی کیمسه اندن خطا یدوب النیه وآوجینه برحبه وبر مشکوکلو دستاره خرقه مشایخ بیور ودخی مجازیدر حضرت شیخك مبارك باشنده اولدوغی اعتباریله در بجالم خرقه اولنده بر که بزان یاشندن بازمش درحقی اوبریه درحق آن یاران اوایله انك معللیغنی بیلمز ایمش حرکتندن صکره دانیالر جمیع شیخلره مخالف یا رمشلر خرقه مشایخ اولنده که یازانمر دولویله المسئلر

مثنوی مطربا دورا زین خجسته سرای کس دوبارش ندیده وربك جای مطربا مطرب اسم فاعلدر افعال یابنده سوینده دیجی دیکلر نفس ایوسازمه وکوینده دینه مسرور اولدوغی ایچون مطرب دیدیلر یا حرف وحدت دورتقدیر کی دوریا دور خجسته قونلو دیکلر مبارك معناسنه کس تقدیر برکه کس ورکه حرف رابط جعفتدر ضرورت وزن ایچون ترك اولنلدر وکسه قالدیرو ویار ایکی کره دیکلر ندیده فاعلیدن قسم کورمش دیکلر ودر حرف ظرف وربك جاتی بر بیرده دورا زین خجسته سرای جمله معترضه درکه بدبعده حشو ملیح بر صفتله موصوف بینند اعتراض ایلمش محصول بیت بر مطرب ایراغ اولسونکه

بو خجسته مبارك سرا یعنی بو معترضه سرایه نسبت دعاایله دیو مطربه نسبت دعا علیه درکه کس دوبارشز دوبار ایکی کره دیکلر وشلین مطربه راجعدر الحاصل مطربه کیمسه آنی بر محفلده وبر مجلسده ایکی کره کورمشدر شویله تا سازو نا هموار درکه برکره آنی دیکلین بر دخی مجلسینه دعوا ایتمز پس ایکی کره بر بیرده کورو محرم بو تقریر مبتدا محذوفه خبر ومصراع ثانی صفت اولدوغی تقدیر جه ودر و جائز درکه مصراع ثانی حشو ملیحه مقام تعلیلده اوله فقد بر معلوم اوله که حضرت شیخ بو ابیاتی مذکور معترض جانبنده نقل بیورد یعنی بو صفتله متصف بر نا ساز کس بو قدر تعظیم و تبجیل ایلمك نده لازم کلدی دیك السنز دراسته چون ازمستقل نزد ین برخاست خلق رامیو بر یه ند برخاست راست کرحیك یعنی یا بالك وکشه چون ذات تعلیل بانك کا دعجوله وانك غناسنه دربر خاست قالدی یعنی قوپاوارا ولدی دیکلر خلقی ارز حرف تخصیص خلقك دیکلر محصول بیت بی شك چونکه آواز اغزندن چیقار اولدی خلقك یعنی اهل مجلسك بدننده موی قالقدی یعنی اوربر در مصوتا زیاده مزعج اولدو غندنده جائزدر که بو نك کبی پر ده بر یا حکایه تقدیر اولنه یعنی قالقار کر راستنك معناسنی مستقیم و تیلار مستقیم سوبلمیه دو برا وغوردی ده بین فتی اکر کتمش والقد بر موی بربدنی راست برخاست دروین بینك ترکیبنه غرب تعقید حاصلش مرغ الوان ز بیول اوبیر یده مرغ مطلقا قوشدر والوان بونك کبی برلرده کورشد یعنی چار طاق معلوم اوله که فرز لیا شی بر معتقدندر اول شیرازشهر ینك زیب وعادنی بو ایمش که کوشکلرینك علی برینه نجدنه بر رقوش ترال ایدوب وشمع ایدرلر ایمش کیمی آل طوطی وکیمی بلبل وکیمی بیا نمر وکیمی کبوتر و قمری وطاوس وسائر لیلین وخیر طیرینی و بو مرغانك ایچینی مجوف ایدرلر ایمش یعنی ایجلرینی قووش ایدرلر ایمش وآغزلرینه بر ریسیمی وشمع ایدرلر ایمش پس هر بار که بر باد دکنش

ایلمش بوجواب ایلردو نوبت بونلردر اصناف اصوات صادر اولور ایمش پس
حضرت شیخ مرغ ایوان زهول اوپرید بیوردوغی مبالغه طریقیله در یعنی
اول نای زن مطرب بک مزعج و هولناک صدا ایتدی که مرغ ایوان جامد ایکن اوچوب
قاچدی ایمدی قیاس ایله نه مرتبه مولم و موحش آواز اولمق کرک آوازین هول
قورقو پرید بالکلیه مؤکد فعل ماضی مفرد غایب اوچدی دیمکدر مغز سابقا مفصل
بیان اولندی نه پرده استعمال اولندوغی خلق حانک فتحی و لامک سکونیله
بوغز درخود اضافتی لامیه در با حرف تاکید درید دالک فتحی و کسریله فعل ماضی
مفرد غائب یردک ویرتدی فاعلی هر بیرینک تخنده مطربه راجع ضمیردر محصول
مرغ ایوان اول مطرب نای زنک آوازی هولندن اوچوب اوچدی یعنی
تحمل ایده مدیکندن برندن پران اولور کیتدی بزم بیلمز مزه ایلندیر وکنده بو شاخی
برندی حاصلی هم ایزه جفا ایلدی رهم کندو به شر آنچک هیچ بر کسی مرغ ایوان نه
تعرض ایلمدکندن معلومدر که جمیعنک مجهولی ایمش کفتم مصلحت با تسنه
زبان تعرض کوتاه کنی که مرا کرامت او ظاهر شد کفت مرا بر کیفیت آن مطلع کردانی
تا همکنان تقرب نماییم و بر مطابقه که رفت استغفار کنیم کفتم بحکم آن که مرا
شیخ بابا بزرک سماع فرموده بود و موعظه‌های بلیغ کفته و در سمع قبول
منزلها مدام منتسب مرا طالع میمون و بخت همایون بدین بقعه رهبر کرد
تا بدست این مطرب توبه کردم که دکر بار کرد سماع و مخالطت نکردم
زبان تعرض بیانیه که حرف تعلیل کرامت اولا مبه کفت معترض دیدی
کیفیت بیان ایتدی و تا ادات مصدر در نیجه لک معناسنه انه اضافتی مصدرک
مفعولینه اضافتی قبیلندندر کردان فعل امر مفرد مخاطب مطلع ایله دیمکدر
الف و نون ادات تاکید در مصدر کردانیدن کلور تا حرف تعلیل همکنان جمیع

دیکر

ودیگر تقرب تفعل بابندن مصدر در نماییم مقدم مفعول مطابقه مفاعل
بابندن مصدر در لطیفه و خوشلق معناسنه و یا حرف وحدت و همزه حرف
توسل کم حرف رابط صفت کفتم حضرت شیخ معترضه ویدم دیر با حرف
سبب حکم بونک کبی یرلرده علت معناسنه در ان لفظینه اضافتی
مصدرک فاعلینه در که حرف بیان بابا ادات جمعدر کرتا اولمه دیمکدر با حرف
تاکید ترک سماع مصدرک مفعولینه اضافتیدر فرموده بود بیورمش
ایدی موعظه میمک فتحی و عینک کسریله مصدر میمیدر وعظ معناسنه
و ها ادات جمع بلیغ اضافتی بیانیه کفته بود و او حرف حال در حرف بیله
سمع قبول بیانیه و منه اضافتی لامیه طالع میمون بیانیه مبارک
طالع دیمکدر واو حرف عطف بخت همایون عطف تفسیر با حرف صله
بقعه بانک ضمی و قافک سکونیله پاره ارض معناسنه در یعنی یردن
بر پاره بونده مراد مذکور مطربله جمع اولدقلری خانه در رهبر وصف
ترکیبیدر قلاغوز معناسنه و یا حرف مصدر قولاغوزلق دیمکدر تا حرف
تعلیل با حرف ظرف دست این لامیه مطرب مشار الیه که حرف تعلیل
دکر بار برکره دخی دیمکدر کرد سماع لامیه کرد کافک ضمیله کسریله و سکونیله
زائله دکری و اطراف معناسنه در مخالطت مفاعله بابندن مصدر در اختلاط
معناسنه نکردم کاف عجمله فعل نفی استقبال متکلم وحده درکه دیدندن دوکلی
و جکلمک معناسنه محصول ترکیب متوجه دیدم مصلحت اولدر که تعرض
دیلینی کوتاه ایلیه سک یعنی دخل و طعن دیلینی بندن چکه سک زیرا بکا بونکه
کرامتی ظاهر اولدی پس اول جهتدن بو که بو قدر تعظیم ایلدم معترض دیدی
بنی بونک کیفیتنه مطلع ایله یعنی بیوردوغک احوالی بکا اکلات تا کیم

جمیعنه بوکه نغوبت کوسترەلم ویزدنه صادر اولان مطایبه والطیفه‌یه استغفار
ایده‌لم دیدم اول حکماکه بکا شیخ کرا تله سماعی ترک ایلمکه سویلمش ایدی
ومبالغه ایله نصیحتلر سویلمش ایدی حال بوکه بنم قبولم قولاغنه کلمدی یعنی
سوزینی قولاغمه قومادم و قبول ایلمدم بوکیجه بکا مبارک طالعم و قوتلو
بختم بوخانه‌یه قولاغوزلق ایلدی تا کیم بو مطربک الندە توبه ایلدم تا کیم
بر دخی سماع اطرافنده و اختلاط جوره سنده جکلمیم یعنی نه سماع دیکلیم
ونه کیمسه ایله اختلاط ایلیم **قطعه** آواز خوش از کام ودهان ولب شیرین
کر نغمه کنند وکر نکنند دل بفریبد آواز خوش بیانیه کوزل آواز دیمکدر کاف
عربیله وماغ واخرک ایجی لب شیرین بیانیه‌در وجیمه بیله قید اولمقده قابلدر
نغمه کنندک مقدم مفعولیدر رو واکر دهٔ مخففدر دل مقدم مفعولیدر بفریبدک
کوکلی الدار دیمکدر محصول بیت کوزل آواز طاتلو جکه دن و طاتلو آغزدن
و طاتلو طودا قدن کرکسه نغمه ایلسون کرکسه ایلمسون کوکلی کندو به میل ایتدورر
یعنی آواز کوزل اولدقده صکره نغمات سزده کوکلی جذب ایدر ه ور پرده عشاق
و صفاهان و حجاز است از حنجرهٔ مطرب مکروه نزیبد ه معلوم اوله که عشاق
و زنکوله راستک فرعلریدر بعض اهل فن فرعه پرده اطلاق ایلمشلر اما
صفاهان نه عدد نه پرده بلکه اصول اربعه نک اصل رابعیدر حجاز دخی
فرعدر و نه اصل بلکه مایه و بوسلیک کبی اولدیلر پس حضرت شیخ اوجنه بیله پرده
بیوردوغی یا تغلیب طریقیله در و یا پرده مقام و نغمه معناسنه اعتبار ایلمش
اوله حنجره و حنجور حانک فتحیله حلقومدر یعنی بوغاز حنجرهٔ مطرب لامیه
و مکروه اضافت بیانیه نزیبد فعل نفی مستقبل مفرد غائب براشمز کلمز
محصول بیت کام و دهان و لب شیرینه صادر اولان آواز بو بیله در اما اکر

نغمهٔ

نغمهٔ عشاق و صفاهان و حجاز ایسه ده مکروه و ناساز مطربک حلقومندن
زیبا دکولدر یعنی مقبول دکولدر بلکه دل خراشدر **حکایت** لقمان را کفتند ادب
از که آموختی کفت از بی ادبان هر چه از ایشان در نظرم ناپسند آمد از فعل آن
پرهیز کردم لقماندن مراد لقمان حکیمدر که دیباجه‌ده ذکر اولندی که بونده اسمی کریم
معناسنه آموختی فعل ماضی مفرد مخاطبدر اوکرندک دیمکدر بی ادبان الفیله نونیله
ادات جمعدر ادبسزلر دیمکدر ما بعدی بی ادبانی بیانیه ایدر هر چه از ایشان هر نه که
انلردن در نظرم در حرف ظرف نظرمده دیمکدر نا حرف توشیف نفی ناپسند
اسمدر مقبول معناسنه فعل فانک فتحیله مصدردر ایشلمک معناسنه اما
فانک کسریله اسمدر ایش معناسنه پرهیز باء عجمک فتحیله و رانک سکونیله
و هانک کسریله صاقنمق دیمکدر محصول ترکیب لقمانه دیدیلر ادبی کیمدن اوکرندک
دیدی ادبسزلردن زیرا هر شنه که انلردن نظرمده نامقبول کلدی انی ایشلمکدن
پرهیز ایلدم **قطعه** نکویند از سر بازیچه حرفی ه کزان پندی نکیرد صاحب هوش
نکویند فعل نفی مستقبل جمع غائب بونک کبی فعللرک کاه اولورکه فاعلی
خلق و یا ناس و یا قوم تقدیر اولنور نته که عربیده ایدرلر ع یقولون لیلی
بالعراق مریضة ه یقولون فاعلی واو ضمیردرکه مقدر مذکورلرک برینه
راجعدر رفتا تمل سر بونک کبی یرلرده جهت معناسنه در بازیچه تصغیر بازیدر
اویون معناسنه پس بازیچه اویونجق دیمکدر اضافت لامیه در یای وحدتیله
حرفی یا حرف وحدت نکویندک مفعول صریحیدر واز سر غیر صریحی کزانی
که حرف بیانیه وان اسم اشارتدر حرفیندر یا حرف وحدت و یا تنکیر نکیرد
فعل نفی مستقبل مفرد غائب صاحب هوش یاء وحدتیله لامیه در و
نکیردک فاعلی مهملدر که نکویند و نکیرد فعللرینه تنازع طریقیله فاعل

اوله و بین معنا جهتنه ناظر اولمدیغندن غیر ایکی فعلک افرادی و جمعی جهتنه
التفات ایلمز ایمش محصول بیت لطیفه و مزاح جهتندن بر سوزو بر حرف سویلرکه
صاحب عقل اندن یعنی اول حرفدن پند و نصیحت آلمیه حاصلی لعب و بازی طریقیله
بر سوزی خلق سویلرسه اهل ادراک اولانلر اندن منتصح اولور دیمکدر افتعال بابندن
اسم فاعلدر نصیحت قبول ایلمک معناسنه اما تفعل بابندن نامسحاره شتبه مقابلتنده
پس بونده منتصح دیملر اصابت ایلمدیلر و گر صد باب حکمت پیش نادان
بخوانند آیدش بازیچه در گوشش واو حرف حال گر حرف شرط باب حکمت لامیه
عدم اضافتی تجویز ایدنلر باب حکمتدن خبردار دکل ایمش باب حکمت بخوانندک
مقدم مفعولی پیش نادان ظرف مکانی و اضافتی لامیه بخوانند فعل مستقبل جمع
غائب فعل شرط اوقوسه لر دیمکدر آید جواب شرط و شین ضمیر نادانه راجعدر اما
معنا جهتندن گوشه مقید در تقدیری در گوشش آید در حرف صله محصول بیت اکا
حال و شانی بویله در که اگر یوز ابواب و فصول حکمت نادان اوکنده اوقوسه لر
قولاغینه بازیچه کلور یعنی اندن عبرت آلوب منتصح اولماز زیرا عقلی اغبرفته و طبعی
پوهره اولمش و قولاغی غفلت پنبه سیله طولمش حکایت عابدی حکایت کنند که
شبی ده من طعام خوردی و تا سحر ختمی در نماز کردی صاحب دلی بشنید و گفت
اگر نیم نانی بخوردی و بخفتی بسیار فاضلتر از آن بودی عابدی یا حرف وحدت
ورا ادات مفعول که حرف بیان شبی یا حرف وحدت تقدیری هر شبیدر و تا
انتهاء غایت ایچون ختمی یا حرف وحدت بر ختم دیمکدر کردی یا حرف حکایه
نیم نانی لامیه دیا حرف وحدت بر اتمک نصفی دیمکدر بخوردی یا حرف حکایه
ییسیدی دیمکدر و بخفتی اویو یا یدی از آن یعنی اون بتمن طعام ییوب بجا زعیه
بر ختم قرآن ایلمکدن فاضلتر ثواب لو ایدی دیمکدر محصول ترکیب بر عابد حکایت

ایدرلرکه

ایدرلرکه گیجه ده اون بتمن مقدار طعام یردی و صباحه دک بر ختمله نماز قیلوردی
بر صاحب دل بو حالینی ایشیتدی و دیدی اگر بر اتمکک نصفینی ییسیدی و اویو
یا یدی چوق مرتبه اندن خیرلو رق و لوالمبورک اولوردی زیرا بهر نه که وار ایسه
آچلیغده در قطعه اندرون از طعام خالی دار تا درو نور معرفت بینی
مراد شکم در خالی بوش دیمکدر تا حرف تعلیل درو اصلنده در او در همزه ضرورت
وزن ایچون ساقط اولمشدر ضمیر اندرونه راجعدر نور معرفت بیانیه و بینی
مقدم مفعولی و بینی فعل مضارع مفرد مخاطب بینیدندن کوره سک دیمکدر
محصول بیت اگر وکی طعامدن بوش طوت یعنی کندو کی آچ طوت تاکیم درونکده
معرفت نورینی کوره سک حاصلی سکا تاکیم معرفة الله میسر اوله تهی از حکمتی
بعلت آن که پری از طعام تا بینی تهی خالی دیمکدر حکمتی یا اسمیه خطابدر
با حرف مصاحبتدر علت آن لامیه که حرف تعلیل پری یا ضمیر خطاب طولو سک
دیمکدر تا انتهاء غایت ایچون بینی یاء اصلیه ایله بوروندر دیمکدر که عرب الف دیر
محصول بیت اول علت و اول سببله حکمت و معرفتدن خالی و عاری سک
که بورنکه طعامدن طولو سک یعنی درونک طعامدن طولو اولماق سببیله نور
معرفت و حکمته اندی یربوق زیرا بر ظرف که بر نسنه دن مملو اوله اکا غیری نسنه
صیغماز حکایت بخشایش الهی کم شده را در مناهی چراغ توفیق فرا راه داشت
تا بحلقه اهل تحقیق در آمد بیمن صحبت درویشان و صدق نفس ایشان
ذمائم اخلاقش بحمائد مبدل گشت و دست از هوا و هوس کوتاه کرد و زبان
طاعنان در حق او دراز که همچنان بر قاعده اولست و زهد و صلاحش نامعول
بخشایش اسم مصدر در بخشاییدندن بخشودندن دیکیلر خطا ایدنلر
داشش داشتندن مشتق اولدوغی کبی دیدیلر بده فاشد ده بر داشش

واسیله‌دن مستفید اولمشدر و کلّ الهیه اضافتی بیانیه در و یا حرف نسبتدر
الهی صفت بخشاینده در و بین ظاهر بو در که اضافته قائل و کلّدر
شمعیله جیبیکدر یعنی ضائع شده یا حرف وحدت و همزه حرف توسل
در و بین زائد سویلمش را ادات تخصیص کم شده نک دیگدر در مناهی ظرف کم
شده در مناهی منهینک جمعیدر که اسم مفعولدر قرمزی کیبی چراغ توفیق بیانیه
فرافانک فتحیله ادات صله‌در راهمه مقیدر و الشتک چراغ توفیق مفعول اولی و
فرا راه مفعول ثانیسی فرا بونده فوق معناسنه در تحته مقابل و بینلر فوق و تحتی
زیر و بالای فرق ایدر و کلل ایمش و فرا بونده قریب معناسنه در و بین ترزلیق
سویلمده مذکورلر قریب ایمش تا حرف تعلیل با حرف صله حلقه حانک فتحی و لامک
سکونیله انسانک دائره سنده مستعملدر و لامک فتحیله غیرسنده بونده مراد
مراد زمره در و بین حلقه نک معناسینی بیلمز ایمش اهله اضافتی و اهلک تحقیقه
لامیه لردر با حرف مصاحبت سببیتی متضمن یمن یانک ضمی و میمک سکونیله
برکت معناسنه در مبارکلک دیگدر صحبته اضافتی و صحبتک درویشانه لامیه لردر
صدق نفس ایشانه لرزه ایم ذمیمه نک جمعیدر مذمومه معناسنه یعنی اخلاق مذمومه
با حرف صله حمائد حمیده نک جمعیدر محموده معناسنه یعنی اخلاق محموده مبدل اسم مفعولدر
تفعیل بابندن و نانک اخلاقه اضافتی صفتک موصوفنه اضافتیدر حمائد
ده ده بو بیله تقدیر اولنور دست کوتاه مفعول اول صریحی و کوتاه ثانیسی واز
هوا غیر صریحی زبانه طاعنان لامیه در حرف ظرف حق او لامیه دراز تقدیری
دراز شده و یا دراز گشته در که حرف بیانه انجانه انجلین دیگدر بر حرف استعلا
قاعده اول لامیه با حرف توصیف نفی معقول اسم مفعولدر تفعیل بابندن
اعتماد شد دیگدر به معقول و بین خطا ایمش زیرا لی اسماء جواهده و استماد

مصادره

مصادره مخصوص شده‌در مشفقانه داخل اولماز قندبر محصول ترکیب خدایه منسوب
ترحم ولطف واحسانه طرق مشابه ده کمز اولمش یعنی مثال اولمش برکیمسه نک
یولینه توفیق و هدایت چراغینی طوتمدر یعنی طریق مستقیمه دلالت ایدوب اصحابنی
ویردر که جمیع مناهی و معاصیدن توبه و استغفار ایلدر تاکیم اهل تحقیق
مجلسینه داخل اولدر درویشلرک صحبتی برکتیله و الرک مبارک نفسلرینک
صدقیله اخلاق ذمیمه سی اخلاق حمیده یه مبدل اولدر و الینی هوا و هوسدن
کوتاه ایلدر یعنی جمیع نفسانی آرزولردن کچدر اما اهل طعن حسودلرک زبانلر
انک حقنده دراز اولمش امیرکه انجلین قاعده اولی اوزره در یعنی او کیمسه
هوا و هوس واروز نفسانیه سین سوروب کچورمده در و زهره صلاحی
و تقوی فلاحی برا عتبار ربی اعتماد دراید بلر **بیت** بعذر توبه توان رستن
از عذاب خدای ولیک مینتوان از زبان مردم رست با حرف مصاحبت
عذر توبه لامیه عذاب خدای در لامیه در مینتوان تقدیر نمی تواند رفرود رست
ورنه اکچون تقدیم و تاخیر قیلندر زبانه مردم لامیه رست بونده رستنین معناسنه
زیرا نتوانده بودر مضاعفت دار محصول بیت توبه عذریله وسیله خدانک
عذابندن خلاص بولمق ممکندر اما زبانه خلقدن خلاص بولمق ممکن دگل یعنی
البته هر کیمسه اغتیاب ایدر کم هوا ده اوچه و دریاده یوروسه حاصلی بر
کوبلر و بلنده خلاص اولمق ممکن دگل طاقت جور زبانها نیاورد وشکایت
پیش پیر طریقت برد و شیخ بگریست و گفت شکر این نعمت چه گونه گزارد که
بهتر از آنی که پندارندت طاقت جور زبانها لامیه لردر پیش پیر طریقت
با حرف تاکید گریست کاف عجمک و رانک کسریله اغلادی دیگدر شکر این نعمت
مصدرک مفعولینه اضافتیدر گزار کاف عجمک ضمیله فعل مضارع مفرد مخاطب

ادا ایدرسک دیمکدر زیرا بر نسخه ذال یازانلر بو لفظک املاسندن آکاه دکللر
ایمش که حرف تعلیل بهتر بکرکن از حرف ابتدا وان اسم اشارت و با ضمیر
خطاب اندن بکرکن دیمکدر که حرف بیانی پندارند فعل مضارع جمع غائب
و نا ضمیر خطاب سنی ظن ایدرلر دیمکدر محصول ترکیب مذکور مهتدی خلقک دیلری
جور و جفاسنه طاقت کتوره مدم و طریقت پیرینک بانبینه شکایت ایلدم یعنی
بر بینه شکور ایلدم شیخ افلاد مرود بر بو نعمتک شکرینی نیجه ادا ایدرسک که سنی
ظن ایلدکلرندن بکرکسک حاصلی خلقک سنی ظن ایلدکلرندن یک اولدوغن نعمت
درپس بو نعمتک شکرینی نیجه ادا ایدرسک **قطعه** چند کوئی که بداندیش و حسود
عیب جویان من مسکینند • کوئی فعل مضارع مفرد مخاطب نیجه سویلرسک که
حرف بیانی بداندیش وصف ترکیبیدر براغاز معناسنجی بدکمان معناسنه حسود معروف
عیب جو وصف ترکیبیدر بحسب اللغه عیب استیجی دیمکدر اما مراد عیبلیجی معناسنه
الف ونون ادات جمعدر منه اضافت اسم فاعلک مفعولنیه اضافتیدر
و مسکینند بیانیه در یا الطنبله محصول بیت نیجه بر سویلرسک که دشمن المیر
حسود بن مسکینه عیب ایدیجیلردر یعنی دائما نیم معائب و مثالبم سویلیجیلردر
حاصلی بنی غیبت و مسا ورا ایدرلر • کر بخون ریختنت برخیزند • ور بید خواستنت
بنشینند • بخون با حرف صله ریختن مصدر ردو دوکمک معناسنه و نا ضمیر خطاب حرف
تاکید خیزند فعل مضارع جمع غائب خیزیدنندن قالقه لر دیمکدر مراد اتفاق الجمیله
معناسنه ور و اکر دیمکدر بید با حرف صله خواستن دیلمک یعنی برشینه مراد
ایدنمک و نا نیه ضمیر خطاب بنشینند فعل مضارع جمع غائبیدر اوتورالر دیمکدر یعنی
قصد ایدرلر محصول بیت شیخ درویش شاکییه بیورر اکر سنک قانک دوکمکه
قالقه لر یعنی اتفاق ایده لر یعنی سکا ظلم ایلمک مراد ایدینه لر و اکر سنک براغز

لعنکی

لعنکی مراد ایدینمک ایچون جمع اولالر حاصلی هر خصوصده طرف خلافکده اولو
لار ایسه دیمکدر اکمی مصراعده بیله ادات شرط بر نسخه که یازانلر و اکمی مصدر کری
آخرینده تا ء خطاب بر نسخه میم متکلم یازانلر صحیح نسخه لره مخالف یازدقلرندن
غیری عقل سلیمی و طبع مستقیمی اولان بیلورکه معنا جهتی زیاده رکیک
اولور بوندن غیری صحیح متن یازانه اعتراض عرابیدندر نیک باشی و بد
کوی خلق به که بد باشی و نیکت بینند باشی فعل مضارع مفرد مخاطبدر
اولاسک دیمکدر و بدت تا ضمیر خطاب سکا براغاز دیمکدر کوی بدک مقدم مفعولیدر
و خلق فاعلی نیکت تا ضمیر خطاب سنی ایو دیمکدر بینندک مقدم مفعولیدر
محصول بیت سن ایو اولاسک و یا ایو اولسک و خلق سکا براغاز دیه لر
و یا براغاز دیرلرسه یکدر که براغاز اولاسک و یا براغاز اولسک و سنی ایو
کوره لر و یا ایو کوررسه لر حاصلی سن ایو اولوب خلق براغاز ظن ایلدکلرندن
براغاز اولوب خلق سنی ایو ظن ایلدکلرندن یکدر کوی بد فعلینی جمع صورتنده
یازان احتیاج جزونه خلل و برمش ولیکن مرا بین که حسن ظن همکنانه
در حق من بکمال است و من در عین نقصانم محصول ترکیب شیخ مرید شاکییه
دیر سنک حالک لطیفدر اما بنی کور که جمیعنک حسن ظنی بنم حقمده کمال الله
و با کمالدهدر اما حال بو که بن عین نقصانده یم و من در عین نقصانم عبارتی
مصنف کامیوردینی ناقص طبیعتمش عفا الله عنه **بیت** کر انها که میکفتمی
کردمی • نکوسیرت و پارسا مردمی • انها الفو الذی عبادتدر که حرف بیانی
میکفتمی معلوم اوله که کفت فعلینک اولنده می و آخرنده یا ادات حکایه لردر
علی کل حال تکرر تاکید افاده ایدر کردمی یا حرف حکایه نکوسیرت وصف ترکیبیدر ایو
خویلیو دیمکدر پارسا مرد تقدیر مرد پارسا در ضرورت وزن و قافیه ایچون

تقدیم و تأخیر وار ارتکاب قلنمشدر مردمی پارسی جوف حکایه در محصول بیت اگر
اول نسنه لر کیم سویلردم یعنی خلقه پند یوزندن سویلدکلرمی ایلمیه ایدم یعنی
عمله کتوریدم ایو خوبلو کیمسنه و مرد عابد وزاهد اوردم حاصلی افعالم اقوالمه
مطابق اولسه عباد وزهاددن اولوردم بو بیت مذکور شیخک جانبندندر
مردمی پارسا بودمی یازانلر صحیح نسخه لره مخالف یازمشلردر غیر قافیه ده خطا
ایلمشلر پارسا مردمی پارسا مرد ایدم دیمکدر پس معناسی پارسا مرد بودمی
وبین بو وجه سویلمش **بیت عربی** آنی المستتر من عین جیرانی ه والله
یعلم اسراری واعلانی ه آنی یا ضمیر متصل محلا منصوب اسم ان المستتر لام
تأکید مستتر اسم فاعلدر افتعال بابندن لفظا مرفوع خبر ان من حرف جر مستتره
متعلق عین مجرور من ایله ومضاف جیرانه که جارک جمعیدر قونشیلر دیمکدر
اصلی جوران ایدی میزان کبی واو یا یه اعلال اولندی اسرار همزه نک فتحیله سرک
جمعیدر وکسریله مصدردر افعال بابندن کیزلمک معناسنه اعلان دخی بویله در عکسی
که آشکاره دیمکدر محصول بیت بن تحقیق قونشیلرک کوزندن کیزلویم یعنی احوالمه
مطلع دکللردر اما خدا سرو اعلانیمی بیلور کیزلولرم و آشکاره لرم ویا کیزلدکم و
آشکاره ایلدکم یعنی احوال ظاهرم و باطنیمه مطلعدر حاصلی علام الغیوبدر انکا
نسنه کیزلو دکل بلکه بیزه کوره در **قطعه** در بسته بروی خود ز مردم ه
تا عیب نکسترند مارا ه بو قطعه عربی بیتک ترجمه سی ایتمشلردر در بسته نک یائی
مفعول صریحیدر بر روی خود ز مردم غیر صریحلردر بر روی خود با حرف صله
لامیه در تقدیری در بسته ایم در بار قرینه سیله تا حرف تعلیل عیب نکسترندک
مقدم مفعولی نکسترند فعل نفی استقبال جمع غائب دوشمیه لر یعنی مطلع
اولوب افشا ایلمیه لر دیمکدر مارا ادات تخصیص بیزوم دیمکدر محصول بیت

اوسنه مزه

اوسنه مزه وبوز ومزه خلق عالمدن قپو بغلدق یعنی مردمدن عیبمزی
کیزلدک تا کیم عیبمزی دوشمیه لر یعنی واقف اولوب فاش ایلمیه لر ه
در بسته چه سود عالم الغیب ه دانای نهان وآشکارا ه در بسته تقدیری
در بسته شده نه در عالم الغیب اسم فاعلک مفعولنه اضافتیدر ومصراع ثانیده
مرهون دانای نهان اسم فاعلک مفعولنه اضافتیدر وخبر مبتدا در بر سبیل
وتا تقدیر بله که خبر قاعده در تقدیری دانای نهانست در آشکار نهانه
معطوف آشکار او آشکاره وآشکار بر معنایه کیزلو مقابلی یعنی واضح محصول
قپو بغلمق اولمقدن نه فایده که غائب بیلیجی ایتدکیزلی و آشکاره ایشلری بیلیجیدر
یعنی اکا هیچ بر نسنه کیزلو یوقدر آشکاره در بلکه کیزلو دیدیکمز بیزه کوره در
در عالم الغیب کند ومصراعینه مصروف در دیمن معناسنی کند وبیلور **حکایه**
گله کردم پیش یکی از مشایخ که فلان در حق من گواهی داده است بفساد و
کفت بصلاحش خجل کن کله کاف عجمک کسریله شکایت دیمکدر که حرف بیانیه
گواه کاف عجمک ضمیله شاهد دیمکدر طالق معناسنه ویا حرف مصدر بفساد
با حرف صله بصلاحش با حرف مصاحبت صلاح نقیض فساددر خجل صفت
مشبهه در اوتانمق معناسنه محصول ترکیب مشایخدن برینک قتنده شکایت
ایلدم که فلان کیمسنه بنم حقمده فساد ایله شهادت ویرمشدر دیدم که صلاحله انی
شرمنده ایله یعنی صلاح اوزره اول تا کیم حقکده فاسد سوزی سویلدیکنه نادم
اولمیه **نظم** تو نیکو روش باش تا بد سکال ه بنقص تو کفتن نیابد مجال ه
نیکو روش وصف ترکیبیدر ایو یورو بیشلو معناسنه روش اسم مصدردر
یورومک معناسنه باش فعل امر مفرد مخاطب اول دیمکدر باشیدندن
تا حرف تعلیل بد سکال وصف ترکیبیدر سکالیدندن کافک فتحی وکسریله

معناسنه بدسگال یرا مازصانجی دشمن معناسنه باحرف صله
نقص مصدر ونقصان معناسنه لو یه اضافتی مصدرک مفعولینه در
وکفتنک مقدم مقوله‌سیدر فعل نفی مستقبل فاعلی مخنده بدسگاله
راجع ضمیر ومجال مفعولیدر محصول بیت سن ایو لیوروبیلو اول تاکیم
برا مازصانجی دشمن سنک نقصانک سویلمکه مجال بولمیه یعنی سن
صلاح وتقوی اوزره اول تاکیم بداندیش سنک ذمنک ایلمکه ظفر
بولمیه ه چو آهنگ بربط بود مستقیم ه کی از دست مطرب خورد گوشمال
چو ادات تعلیل آهنک پرلنغ وساز آوازی بربط قوبوز کی فتحین دیمکدر
خورد فعل مضارع مفرد غائب بیر دیمکدر اکل ایدر معناسنه گوشمال
ترکیبیدر قولق اوودجی معناسنه اما استعمالده قولق بورمق معناسنه
حاصلی تادیب کنایت ایدرلر بونده بورغولی بورمق معناسنه در محصول
بو بیت سابقه مقام تعلیلده درچونکه قوبوزک آواز پرده‌سی مستقیم اوله
یعنی پرده‌سی راست اوله مطرب الندن قجن گوشمال یر یعنی آوازی
سازاوله مطرب بورغوسین بورمز بو ایکی بیته رباعی دیرلر احوال
اوراند بی‌خبر ایمش حکایت یکی را از مشایخ شام پرسیدند که حقیقت
تصوف چیست گفت پیش ازین طائفه بودند درجهان پراکنده بصورت
وبمعنی جمع وامروز قومی اند بظاهر جمع وبباطن پریشان طائفه یا حرف
وحدت وهمزه حرف توسل همزه یه حرف وحدت دیمین غلط سویلمش
پراکنده کاف عجمک فتحیله طاغینق دیمکدر بصورت با حرف ظرف یعنی باسیله
بویله درامروز بوکون دیمکدر قومی یا حرف وحدت وانداسنک جمعیدر
بظاهر وبباطن بالزیده ظرف ایچوندر پریشان پراکنده کبی طاغینق معناسنه در

محصول ترکیب

محصول ترکیب شام مشایخندن برینه سؤال ایلدیلر که حقیقت تصوف
ندر دیدیلر بوندن اول جهانده بر طائفه وار ایمش صورتده پراکنده ومعناده
جمع یعنی ظاهرلری عوامده وباطنلری زهد وتقوا ایله آراسته ایدی حاصلی
ظاهرین دوزدوب قوشمغله مقید وکللرایمش اما درونلری نور معرفتله مملو
اولوب جمعیت خاطره مالک لر ایمش معلوم اوله که اک اول صوفیلر ایچون
خانقاه بنیا ایلین شام شریف ولایتنده رمله شهرینده امیر نصارادن
بر امیردرکه حضرت مولانا جامی نفحات انسده تحقیق بیورمشدر
طائفه بودند درجهان پراکنده درجهان لفظنه قید اکلیوب
بیان ایدوب دیمشلر زیرا زمان سابقده صومعه صوفیه یوق ایدی تکه
اک اول رمله ده امرادن بر امیر بنا ایلدی دیمین تعجب کجی رفتار ایمش
نعوذ بالله قطعه چو هر ساعت از تو بجایی رود دل ه بتنهایی اندر صفایی
نبینی ه بجایی باحرف صله ویا حرف وحدت باحرف ظرف تنها یالکز ویا حرف
مصدر اندر معنای ظرفیتی تاکید ایدر یعنی با متضمن اولدوغی ظرفیتی تنه که
مکرر بیان اولنمشدر صفایی یا حرف تنکیر نبینی فعل نفی مستقبل مفرد مخاطب
گورمزسنک محصول بیت چونکه هردم وهرساعت گوکلک سندن بر یره گیده
یعنی گوکلوک که عوایق وعلائق دنیویه ایله مشوش وپریشان ایلمیه سنک
تنها القده یعنی خلوت وعزلتده جمعیت خاطرسزلقله صفا گورمزسنک حاصلی
سنک صفاک جمعیت خاطرله درکرک خلوتده اول کرک کثرتده
کرث مال وجاهست وزرع وتجارت ه چو دل با خدا ست خلوت نشینی ه
جاه منصب زرع اکین خلوت نشین وصف ترکیبی ویا ضمیر خطابونت بیت
سابقی تنویر ایدر محصول بیت اکر سنک مال ومنصبک وزراعت وتجارتک

وارسه یعنی ظاهرا بونلرله مقید اولسک چونکه کوکلک خدا ایله درخلوت نشین
سکا یعنی هر نه که ایشله سک و هر نیه که مشغول اولسک کوکلک خدا ایله اولیجه
حاصلی ماسوایه تعلقک اولمانجه سکا ضرر ایلمز بلکه کثرتده وحدت ایلرسک
حکایت یاد دارم که شبی در کاروانی همه شب رفته بودیم وسحر در کنار بیشهٔ
خفته شوریدهٔ که دران سفر همراه ما بود نعرهٔ بر زد وراه بیابان کرفت ویک نفس
آرام نیافت چون روز شد کفتمش این چه حالتست کفت بلبلانرا دیدم
بنالش درآمده بودند از درخت وکبکان از کوه وغوکان از آب وبهایم
از بیشه اندیشه کردم که مروّت نباشد همه در تسبیح رفته ومن بغفلت خفته
یاد دارم یاد مده در یعنی خاطرمده در دیمکدر که حرف بیان شبی یا حرف وحدت
در کاروانی بر کاروانک ایچنده یعنی ایلرینده بیشه عربیده مشه معناسنه در نیستانه
دیرو یا حرف وحدت وهمزه حرف توسل همزه حرف وحدتدر دیین غلط ایتمش
خفته یاتمش واویومش دیمکدر شوریده عشقدن بر اثر اولانه کیمسه یه دیرلر یا حرف
وحدت وهمزه حرف توسل بر شوریده شخص دیمکدر که حرف رابط صفت نعرهٔ
یا حرف وحدت وهمزه حرف توسل شوریده نک ونعرهٔ نک همزه لری یعنی وحدت
ایچون طوتانه یعنی ایمش نالش نالیدن اسم مصدر در ایکلمک معناسنه یعنی فریاد وفغانه
کبکان کبکک جمعیدر کلیک دیمکدر غوکان غوکک جمعیدر قورباغه لر دیمکدر بهایم
بهیمه نک جمعیدر چارپا حیوانات معناسنه عربیدر در تسبیح رفته تقدیری در
تسبیح رفته باشند در یعنی تسبیحه باشلمش وکیتمش اوله لر محصول ترکیب
یاد مده در که بر کیجه بتون کیجه بر کاروانده کیتمش ایدوک وسحر وقتنده
بر بیشه کنارنده یاتمش واویومش ایدوک بر شوریده کیمسنه که اول
سفرده بیزمله یولداش ایدی بر نعره اوردی وبیابانه یوللنوب طوتدی یعنی

بیابانه

بیابانه کیتدی و بر نفس و بر ساعت آرام وقرار ایلمدی چونکه صباح
اولدی اول شوریده یه دیدم بو نه حالتدر که سنده ظاهر اولدی شوریده ایتدی که
بلبللری کوردم که اغلمه دن فریاد وفغانه کلمشلر ایدی یعنی لسان حال ایله
تسبیحه مشغول اولمشلر ایدی وکبکلر داغلردن وقورباغه لر صولردن وحیوانات
مشه دن فکر ایلدم که مروّت دکلدر دوکلی اشیا خدانک تسبیحنه مشغول
اولالر و بن خواب غفلتده اولام باخصوص که بن اکرم واشرف مخلوقات
وخدایه تعبد ومحبت ایچون خلق اولنام **قطعه** دوش مرغی بصبح مینالید
عقل وصبرم ببرد وطاقت وهوش دوش دون کیجه مرغی یا حرف وحدت
بصبح با جائزدر که حرف ظرف اوله وجایزدر که حرف انتها اوله یعنی صبحه دک
محصول بیت دون کیجه بر مرغ صباح وقتنده وصباحه دک ایکلردی یعنی ناله
وفغان ایدردی عقل وصبر وطاقت وهوشیمی ایلتدی یعنی ناله سی بنی مدهوش
ایلدی یکی از دوستان مخلص را مکر آواز من رسید بکوش دوستان مخلص
بیانیه و را حرف تخصیص مکر کانه معناسنه در آواز من لامیه بکوش با حرف
صله محصول بیت مخلص دوستلرک بر ینک قولاغنه مکر بنم آوازم ایرشدی
یعنی احبابدن بر ینک کوشنه بنم فریاد وناله م واصل اولدی مراد حضرت
شیخدر کفت باور نداشتم که ترا بانک مرغی چنین کند مدهوش
معلوم اوله که لفظ باور کردن وداشتن وبونلرک مشتقاتیله استعماله
محتاجدر که معنا افاده ایلیه باور نداشتم اینانمدم دیمکدر که حرف بیان
ترا سنی بانک مرغ لامیه ویا حرف وحدت مدهوش متحیر معناسنه در
محصول بیت محب مخلص دیدی اینانمدم که سنی بر مرغک آوازی بو کلین
مدهوش ومتحیر ایلیه یعنی بر قوشک آوازی سنی بویله بی اختیار ایلیه که راه

بیابانه دوشوب کیدر سنک تصدیق ایده مم کفتم این شرط آدمیت
نیست مرغ تسبیح خوان ومن خاموش شرط آدمیت لامیه آدمیتده
یا ونا ادات مصدردر مرغ مبتدا وتسبیح خوان وصف ترکیبی خبر مبتدا
واو حرف حال ومن مبتدا وخاموش خبری تقدیر کلام مرغ تسبیح خوانه
باشد ومن خاموش باشم شرط فارسیده لائق معناسنه مستعملدر دیمین اقرار
ایلمش محصول بیت محبت مخلصک جوابنده بیوردیدم بو آدملک شرطی
دکلدر که مرغ تسبیح خوان اوله وبن خاموش اولام یعنی بن عبادت وطاعت
ایچون مخلوق اولوب تسبیح وتهلیلدن خالی اولام ومرغ بی عقل وادراک
اولوب مسبح اوله بو انسانیت شرطی دکلدر بو قطعه شیخک حسب حالیدر
مذکور شو بوده انک حسب حالی دکلدر دیمین پس حضرت شیخ انک حالینی
بیان ایلدیکندن غافل ایمش دیمک اولور بو خود فاسددر حکایت وقتی در
سفر حجاز طائفه جوانان صاحب دل همدم من بودند وهمقدم وقتها
زمزمه کردندی وبیتی چند محققانه بکفتندی وعابدی در سبیل منکر حال درویشان
بود بیخبر از درد ایشان تا برسیدیم بنخیل بنی هلال کودکی سیاه از حی عرب
بدر آمد واوازی برآورد که مرغ از هوا درآورد در اشتر عابد را دیدم که برقص
برآمد وعابد را بینداخت وراه بیابان گرفت گفتم ای شیخ در حیوانی اثر کرد
وترا اثر نمی کند وقتی یا حرف وحدت سفر حجاز لامیه مراد مکه در طائفه جوانان
بیانیه جوانلر بولوکی دیمکدر صاحبه اضافتده بولیه در صاحبک دله اضافتی
جائزدر عدم اضافتده همدم همنفس یعنی مصاحب همقدم ایاقداش یعنی
یولداش وقتها جمع وقت گاه گاه دیمکدر زمزمه کوک کورلمک اوازی بوندن
مراد مطلق آوازدر ویا حرف تنکیر وهمزه حرف توسل کردندی یا حرف حکایه

ایلرلردر

ایلرلردر دیمکدر بیتی یا حرف وحدت چند نیچه دیمکدر محققانه مخفف اسم مفعولدر
تفعیل بابندن والف ونون وها رسمی نسبت ولیاقت معناسنی افاده ایدر
حاصلی توحیدانه دیمکدر بکفتندی یا حرف حکایه عابدی یا حرف وحدت سبیل
یول منکر حال اسم فاعلک مفعولینه اضافتیدر درویشان اضافت لامیه
در درد ایشان دخی بویله در تا حرف انتها با حرف صله نخیل لغتده خرما
اوزوکینه دیرلر آنا بونده بر بیرک اسمیدر که کوفه دن اون اوچنجی منزلدر
اندن مدینه منوره یه دورت قونق قالور راصل نخیل یحیی بن بنی هلالدر حذف
وایصال ایله قبیله نخیل بنی هلال واقع اولمش نخیل برینه حی یازان جمیع نسخه لره
مخالف ایلمش کودک کاف عربینک ضمی وسکون واو ودالک فتحی
وکاف عربیله اوغلان دیمکدر صبی معناسنه ویا حرف وحدت حی عرب لامیه
عرب قبیله سی دیمکدر بدر آمد چیقدی دیمکدر آوازی یا حرف وحدت برآورد
چیقاردی دیمکدر یعنی بر صدا ایلدی که درآورد ایندردی دیمکدر یعنی اوچار
قوشی یره ایندردی محصول ترکیب بر وقت سفر حجازده صاحب دل
جوانلر بلوکی یعنی بر فوج صاحب دل جوانان بنمله همدم وهمقدم ایدیلر یعنی
مصاحب یولداشلرم ایدیلر گاه گاه بو جوانلر زمزمه ایدرلردی یعنی
تغنی وترنمات ایدرلردی وبر نیچه محققانه وتوحیدانه بیتلر اوقورلردی
درویشلرک حاللرینه منکر بوله بر عابد وار ایدی انلرک دردندن بیخبر
یعنی اهل حال دکل ایدی بو حال اوزره یوله کیدردک نخیل بنی هلاله
ایرشنجیه قدر قاره اوغلان عرب قبیله سندن طشره چیقدی وبر آواز
قالدردی که قوشی هوادن ایندردی یعنی بر مؤثر آواز که طیوری
یره دوشوردی حاصلی اوچقدن الیقودی عابدک دوه سینی کوردم

ربع

ربع

که رقصه کلدی و عابدلر اوسنندن بیره دوشوردی و بیابانه بولیشی
طلوع ایدنجه صحرایه کیتدیلر بو بیله اولنجه دیدم ای شیخ بر حیوانه خوب آواز تأثیر
ایلدی یعنی بولده بونده کلنجه بو قدر اصوات طیبه دکلمه دک وسکا هیچ
تأثیر ایلمدی نه عجب شد بد القلب ایمش سک نظم دانی چه کفت مرا آن
بلبل سحری تو خود چه آدمیی کز عشق بی خبری دانی فعل مضارع مفرد
مخاطب استفهامی متضمن بلبل سحری بیانیه وزن ایچون اصلی کبی
او قنور مقابله خود ادات تأکید آدمیی یاء اولی حرف نسبت وثانی خطاب
کز که حرف بیانی بیخبری یا ضمیر خطاب محصول بیت بیلور میسک اول سحر
بلبلی بکا نه دیدی یعنی بکا سویلدی وکین بیلور میسک و بیر بکا سن نه آدمسک
کز عشقدن بیخبرسک یعنی بکا بویله خطاب ایلدی حاصلی عشقدن بی بهره اولانه
انسان دکل دیکدر بعض نسخه ده مرا نه دوشمش راونه سکره الف دیو
کبیمس سکیش زیاده ناموزون ایمش اشتر بشعر عرب در حالتست
وطرب کر ذوق نیست ترا کج طبع جانوری شعر عرب یا حرف مصاحبت
واضافت لامیه حالتدن مراد شوق وذوقدر وطرب شنلک کج کاف
عربک فتحی وجیم عربیله اکری دیمکدر کژ دیو رلر کاف عربک فتحی وزا عجمیله س
کج سهوله وقعدر زیرا کج کبره جه دیرلر دیبیلر ایکی وجهله سهو ایلمشلر
کج کژه مرادف اولدوغنی بیلمدکلری برسیده کج کبر جدر دیدکلری زیرا
کبیج کج درکاف عجمیله عربیله دکل حاصلی بو بلدیه مقدار رضا عنک گلستان
کبی کتابک شرحینه اقدام ایلمک زیاده جنوندر عفا الله عنهما کج
طبع وصف ترکیبیدر اکری طبعلو دیمکدر جانور جانلو دیمکدر و یا ضمیر خطاب
محصول بیت اشتر عرب شعریله حالت وطربده در یعنی ذوق وشوق وصفاده

درا کر

دراکو سنک اشعار واصوات طیبه دن ذوق وشوقک یوغیسه اکری طبعلو
جانورسک یعنی دوه دن دون و دنی بر حیوان سک معلوم اوله که
ربا رعربده دوه جیلر سفرلرده دوه لره بانجه بر نوع صوت ایدرلر که اکا حدی
دیرلر و دوه لر حدایی ایشتدکلرنده زیاده سرعت وجلادتله یوررلر پس شیخک
در حالتست وطرب بیورد وغی بو حاللرینه اشارتدر معلوم اوله که مذکور
نظمک بحری بحر بسیطدر دیرلر که عربه مخصوصدر وعجم بو بحرده شعر سویلمز
لیکن حضرت شیخ التزام ایلمشدر که گلستانده جمیع بحوری اجرا ایلمیه
و بو بحرک اصلی مستفعلن فاعلن مستفعلن فاعلن در لیکن بونده فاعلن
مخبون مستعملدر یعنی ایکنجی ساکنی که الفدر محذوفدر پس تقطیعی بویله در
دانی چه کفت مستفعلن مرا فعلن آن بلبلی مستفعلن سحر فعلن وقس
الباقیه علیه بو بیتلره رباعی دیبیلر رباعی نه وجهله اولدوغنی بیلمزلر ایمش
بیت
اشتر را چو شور وطرب در سرست اکر آدمی را نباشد خرست
اشتر را ادات تخصیص اشترک محصول بیت چونکه اشترک شور وطرب
وار باشنده یعنی باشنده شور وهوا وار اکر آدم منک اولمازایسه خر ودرنده
عشق وشوق الهی وقلبا معجز ودر زیرا خواخس حیوانات ندر بیت وعند
هبوب الناشرات علی الحمی تمیل غصون البان لا الحجر الصلد هبوب
مصدر در دخول وزنی اوزره مضافدر میل المسک معناسنه ناشرات مضاف
لامیه در ناشرات ریاح معناسنه در یبیلر دیکدر علی هبوبه متعلقدر حمی حائک
کسر ومیمک فتحیله چایر که دوه دن قورورلر تقدیر مجروردر علی ایله تمیل فعل
مضارع مفرد مؤنث غائبه اجوف یائی ضرب بابندن میل یورصالینور
غصون غصنک جمعیدر دالللر وبوداقلر دیمکدر بانه اضافت لامیه در بان

صور فون اغاجی لا حرف نفی صلسلدسا دک فنجی ولامک سکونیله صفت
مشبهه در قتی معناسنه صفت مجرد محصول بیت بیلللر فوری چابر چمن اوزره
السدوکی جنده بان اغاجینک تازه داللری و فدانلری صالیور قتی للاش
صالثمار حاصلی اصوات طیبه و نغم والحان نفیسه دن عقل سلیم وطبع مستقیم
صاحبی لذتلنور یاسن طبیعتلر دکل مثنوی بذکرش هرچه بینی در خروشست
دلی داند درین معنی که گوشست · با حرف مصاحبت ذکر ذالک کر بله ویا المه
الکمه دبرلر وضمیله کوکل ایله مصدرک مفعولینه اضافتیدر شین ضمیر دیلده منکوره
اولان خدایه راجعدر خروش خانک وراتک ضمه لریله لغتده چوقرا
مقدر اما بونده صیت وصدادن کنایه در دلی یا حرف وحدت در حرف
ظرف واین اسم اشارتدر خروشه ویا ذکره معنی داندک مفعولیدر
که حرف رابطه صفت محصول بیت هرشنه که عالمده کورسک اللهک
ذکر بله خروش وجوشده در یعنی جمیع اشیا ذکرینه مشغولدر بو خروشده
وذکرده معنایی بر کوکل بیلور که سرتاسر قولاقدر حاصلی هرشی خدانک
ذکرینه مشغول اولدوغنی کوزی وقولاغی آچق اولانلر بیلور الحق خالقلر
بو معنادن آگاه دکلر · نه بلبل بر گلش تسبیح خوانیست · که هر خاری
بتسبیحش زبانیست · گلشن نشین خدایه ویا بلبله راجعدر تسبیح
خوان وصف ترکیبیدر نعت خوان وعشر خوان کبی تسبیح اوقویجی دیمکدر
ویا حرف تنکیر که بونده معنای اضراب افاده ایدر خاری یا حرف وحدت
با حرف مصاحبت ویا حرف ظرف زبانی یا حرف وحدت محصول بیت
یالکز بلبل کل اوزره خدانک تسبیح خوانی دکلدر بلکه هر بر دیکن اللهک
تسبیحیله بر دیلدر حضرت شیخ خاری زبان بلبله تشبیه ایلمش زیرا

طیور حینسینک وبلبلر سیور ایدر بلبل وکل وخار جمعی مراعات النظیر
قبیلندندر بونلرک اجتماعی صنایع شعریه دن امیندر ومیوه سالم
شعری تعیین ایلمین ظاهردر که نه صنعت اولدوغنی بیلمز ایمش
حکایت یکی را از ملوک مدت عمر سپری شد وقایم مقامی نداشت
وصیت کرد که بامدادان نخستین کسی که از در شهر در آید تاج پادشاهی
بر سر وی نهید وتفویض مملکت بدو کنید سپری رسینک وبای عجمک ضمه لریله
وسینک کسری وبای عجمک فتحیله لغتدر دوکنمک معناسنه سپری شد
دوکندی دیمکدر اما تمام اولدی معناسینی ویررلر قایم مقام لامیه
در ویا حرف وحدت نخستین یا حرف نسبت ونون حرف تاکید
کسی یا حرف وحدت که حرف رابط صفت در آید ایچرو کیره دیمکدر
بر حرف استعلا سر وی لامیه نهید فعل امر جمع مخاطب قویک دیمکدر
وضع الملک معناسنه بعض نسخه ده نهند در وشمس یا بر بینه لو تلیه یعنی
فعل امر جمع غایب صیغه سیله ولکل وجهة قوسونلر دیمکدر تفویض
مملکت مصدرک مفعولینه اضافتیدر بدو با و دیمکدر همزه دال ابدال
اولمشدر کنید ویا کنند نهید کبی ایکی وجه متحملدر محصول ترکیب ملوکدن
بریننک مدت عمری دوکندی یعنی عمری آخر اولدی وقایم مقامی یوق
ایدی وصیت ایلدی که اولدوغی ایرتسی اول بر کیمسه که شهره قپودن کیره
ایچرو کیره پادشاهه منسوب تاجی انک باشنه قویک ویا قوسونلر
ومملکتی اکا تفویض ایلیک ویا ایلسونلر اتفاقا اول کسی که از در شهر
در آمد گدایی بود که در همه عمر لقمه لقمه اندوختی وخرقه بر خرقه دوختی
ارکان دولت واعیان حضرت وصیت ملک را بجای آوردند ومملکت

وخزائن بدوار زانى داشتند درويش مدتى مملكت راند كدايى يا حرف
وحدت كه حرف رابط صفت اندوختى يا حرف حكايت قرانورد يعنى
ديلنوردى خرقه بر خرقه يمه يمه اوزر بنه دوختى يا حرف حكايت ديكردى
يعنى ديلنجى جنسندن بر كيمسه ايدى ارزانى لايق داشتند طوتديلر يعنى لايق
كورديلر محصول تركيب اتفاقا اول بر كيمسه كه شهرك قپوسندن ايچرو كيردى
بر ديلنجى ايدى كه لقمه لقمه قرانورددر يعنى ديلنوردى ديكه يمه اوزره ديكردى يعنى
بيچاره در اركان دولت واعيان حضرت پادشاهك وصيتى بر بنه كتوردبلر
وملك وخزينه لرى اكا تسليم وتفويض ايلديلر درويش بر زمان ملك سوردى
تا بعضى از امراى دولت كردن از طاعت او بپيچانيدند وملوك ديار از هر
طرف بمنازعت برخاستند وبمقاومت لشكر آراستند فى الجمله سپاه
ورعيت بهم برآمدند وبرخى از بلاد از قبضه تصرف او بدر رفت تا حرف
انتها ويا حرف تعليل بعضى يا حرف وحدت برخ بعض يعنى بر فرج كيمسه امرا
اميرك جمعيدر يعنى بكلر دولته اضافت لاميه كردن بيون طاعت اطاعت
معناسنه در بپيچانيدند فعل ماضى جمع غائب الف ونون ادات تعديه در
دوندرديلر بمنازعت با حرف صله منازعت چكشمك باكينه حرف صله
مقاومت مقابله ومقاتله معناسنه در بهم برآمدند قرشديلر وبحيفو
ومضطر اولديلر حاصلى اضطرابه دوشديلر ياخود عاصى اولانى بكلرك
سپاه ورعيتى جمع اولوب متفق اولديلر وبرخى بعضى ديمكدر بلاد بلدك
جمعيدر شهرلر ديمكدر قبضه تصرف بيانيه قبضه اوچ ال واوج معناسنه در
او يا اضافت لاميه در بدر رفت چيقدى ديمكدر محصول تركيب درويش سلطنت
سوردن امراء دولتك بعضيسى اكا اطاعتدن بيون دوندرنجه وياحتى

امرا

امراء دولتك بعضيسى اكا اطاعتدن بيون دوندرديلر يعنى يوز چويرديلر بعض
نسخه ده از متابعت او دوشمش يعنى پادشاهلغه قبول ايلميوب عاصى
اولديلر وغيرى ممالكك پادشاهلرى هر جانبدن منازعه يه قالقديلر ومقابله و
مقاتله يه عسكر ترتيب ايلديلر حاصلى درويشله جنكه مهيا اولديلر حاصل كلام
اطراف پادشاهلرينك سپاه وعسكرى جمع ومتفق اولديلر وپاكيزونك
سپاه ورعيتى پادشاه عسكره تحمل ايده ميوب مضطرب ومضطر اولديلر وبعضى
قبضه تصرفندن چيقديلر درويش ازين واقعه خسته خاطر همى بود تا يكى از
دوستان قديمش كه در حالت درويشى قرين او بود از سفر باز آمد واورا
در چنان مرتبه ديد وكفت منت خداى را عز وجل كه بخت بلندت ياورى كرد و
اقبال رهبرى تا كلت از خار وخارت از پاى برآمد وبدين پايه رسيدى
همى يا حرف تأكيد تا حرف انتها دوستان قديم بيانيه كه حرف رابط صفت
بخت بلند بيانيه ونا ضمير خطاب ياور يار ومعين ديمكدر معاون معناسنه
ويا حرف مصدر تا حرف تعليل كلت از خار كلك ديكندن چيقدر يعنى ديلنجيلك
اضطرابندن سلطنت وقيته واصل اولدك ديكندن ياقكدن چيقدر يعنى
وجهله فراغت خاطرال ويردر محصول بيت درويش مذكور واقعه دن خسته
خاطر ايدى تا كيم قديم دوستلرندن بريسى كه درويشلك حالتنده اكا قرين
ويولداش ايدى سفردن كلدى وانى بو تجليل مرتبه ده كوردى وديدى منت
خدانكدر عز وجل كه بخت بلندك وطالع ميمونك معين وظهيرك اولدى اقبال
ودولت دليلك تا كلك ديكندن ودكن ياقكدن چيقدر يعنى فقيرلك وديلنجيلك
اضطرابندن خلاص بولدك وبو عالى مرتبه يه واصل اولدك ان مع العسر يسرا
عسر زحمت ومشقت ديرلر يسر آسانلغه وحضوره يعنى تحقيق عسر له

معذور یعنی جفایه صبر ایدنلر وفایه یعنی بو قدر که فقر چکدک اول واسطه
ایله خدا سنی غایت غنایه ایصال ایلدی **بیت** شکوفه گاه شکفتست
وگاه خوشیده درخت وقت برهنست وگاه پوشیده شکوفه مطلقا
چیچکدر شکفتست اصلنده شکفته است در ضرورت وزن ایچون حذف
وایصال واقع اولمشدر آچلمش دیمکدر خوشیده ماضیدر فهمد قورومش
وبورشمش وصولمش دیمکدر برهنست بوده اصلنده برهنه است در حذف
وایصال طریقیله برهنست اولدی پوشیده اورتلمش یعنی بیرا غیله مستور
درویش مذکوره تمثیل بیورر محصول بیت چیچک گاه تازه آچلمش اولور
وگاه پژمرده وصولمش اولور یعنی گاه تازه وگاه پژمرده اولور آنجیده گاه
یپراقدن چیپلق اولور وگاه یپراقله مستور اولور پس نیچه زمان فقر وفاقه
چکدگیمه منت خدایه که انگ سببیله سلطنته قدم بصدک خوشیده اسم
مفعولدر دبین مفعولیت وفاعلیت معناسینی ادراک ایلمز ایمش شکفته
اسنک معناسینی آچمش دیمکله تعبیر ایلین ایو جه آچامامش گفت ای
برادر تعزیتم کن که جای تهنیت نیست آنکه که تو دیدی غم نانی داشتم واکنون
تشویش جهانی تعزیت مصیبت وقتنده بر کیمسه یه صبر ویرمکدر تلاشیسی عزا
کلور صبر معناسنه تهنیت مبارک باد معناسنه در غم نانی لامیه و یا حرف وحدت
تشویش جهانی مصدرک مفعولنه اضافتیدر و یا حرف تنکیر محصول ترکیب
شاه رفیقنه دیدی ای یار بنی تعزیه ایله زیرا تهنیت یری دکل اول وقت
که سن بنی گوردک ایدی بر اتمک غمینی چکردم انجق یعنی بو غازم قیدی
واردم فقط اما بو گون دنیا غمینی یعنی رعیت وعسکر وغیر بونک قیدین
چکرم بعض نسخه ده جهانی یرینه جانی ودشمن جهانیده اولان یا وحدت ونسبت

ایحقیه اولمق جائزدر دبین نسبت معناسینی بیلمز ایمش **مثنوی** اگر دنیا نبا
شد دردمندیم وگر باشد بمهرش پای بندیم دنیادن مراد اموال واثقال
دنیادر ذکر محل وارادهٔ حال طریقیله بمهرش با حرف صله ومهر بونده محبت
معناسنه در وشین دنیایه راجعدر پای بند آیاق باغینه دیرلر محصول بیت
اگر دنیا اولمازسه فقر وفاقه جهتندن دردمند وبیچاره یز اما اگر اولورسه
محبتنه پای بندیز یعنی آیاغی باغلیدر حاصلی اولدوغی تقدیرجه مهر ومحبتنه
گرفتار زبلایی زین جهان آشوبتر نیست که رنج خاطرست ار هست
ور نیست بلایی یا حرف وحدت زین ازین دن مخففدر جهاندن مراد
دنیادر مذکور معنایه آشوبتر شورشلک دیرلر شانرک دیمکدر زیرا آشفتن
وآشوبیدن فریشدهمق وبرشمه فقور حالمق معناسنه در حاصلی شوریدن
عبارتدر که حرف تعلیل رنج خاطر لامیه در الم خاطر معناسنه محصول بیت دنیا
مشوشرکه بر بلا بو قدر یعنی دنیا تشویش وغصه دن عبارتدر زیرا خاطر
المیدر اگر وارسه واگر یوق یعنی وارلغیده رنج والمدر یوقلغیده حاصلی وارلغی
دنیاده خوف وبیم وآخرتده حساب وعذاب ویوقلغی ذلت وهوان
ار اگردن مخففدر ور واگردن زا ء معرده از دن مخفف اولدوغی کبی بو تخفیفه
انکار ایلین بو دیلده بهره سی یوق ایمش **قطعه** مطلب گر توانگر خواهی
جز قناعت که دولتیست هنی مطلب فعل نهی مفرد مخاطب طلب ایلمه
یعنی استمه طلبیدن مشتقدر عربیدن الفاظ عجم تصرف ایلمه اکا معمول دیرلر
توانگر قوتنه دیرلر وگر کاف عجمک فتحیله ادات فاعلدر و یا حرف مصدر خواهی
فعل مضارع مفرد مخاطب فعل شرط واقع اولمش ومطلب جزاسی
جز غیر معناسنه در ومطلبک مفعولیدر که حرف تعلیل دولتیست یا حرف وحدت

یعنی فعیل فاعل معناسنه در منهضم دیمکدر محصول بیت اگر ه توانگرلک
ویلرسک یعنی اکابرلک ایسترسک قناعتدن غیری شئه طلب ایلمه زیرا
منهضم بردولتدر حاصلی قناعتدن گوارا دولت وسعادت اولماز
کر غنی زر بدامن افشاند ه تا نظر در ثواب او نکنی ه غنی فعیلدر فاعل معناسنه
غنی مبتدا وافشاند فعل مضارع مفرد غایب خبری وزر مفعول صریحی وبدامن
من غیر صریحی وجمله اسمیه شرطیه تا حرف تنبیه ودر حرف صله در با معناسنه
ثواب ادلامیه واو ضمیری غنییه وزره راجع اولمق جائز نکنیک نظر
مفعول صریحی ودر ثواب غیر صریحی محصول بیت اگر غنی کیمسه احسان وتصدق
طریقیله النونی اتکیله بذل ایدوب نثار ایدرسه صاقن انک ثوابینه نظر والتفات
ایلمیه سک یعنی غنینک ثواب قصدنه وبا اندن الدیغک زرله ثواب ابتلامکه
قصد ایلمکه حاصلی زربن قبول ایلمه هرنه وجهله ایسه کز بزرگان شنیده ام بسیار ه
صبر درویش به که بذل غنی ه کز که حرف تعلیل بیت سابقه علتدر روزا صغرد
از دنی مخففدر بزرگان الف ونون ادات جمعیدر اولولر دیمکدر صبر درویش
مصدرک فاعلینه اضافتیدر به بیک دیمکدر که من تفضیلیه معناسنی افاده
بذل غنی ده مصدرک فاعلینه اضافتیدر محصول بیت غنینک التکله مال
نثار ایلدیکینه التفات ایلمه زیرا اکابردن چوق ایشتمشم که درویشک
صبر غنینک بذل ونثارندن یکدر زیرا درویشه مالیچون حساب وعذاب
یوقدر بیت اگر بریان نکند بهرام گوری نه چون پای ملخ باشد ز موری ه
معلوم اوله که بهرام تواریخده ایکیدر بریسی بهرام چوبیندر که بر بهادر
وکیمسه ایمش بر سیده بهرام گوردر که بر جبار پادشاه ایمش
گوری کاف عجمله شمیله قولاله دیرلر یعنی بیابان اشکنه مذکور پادشاه

شکارینی

شکارینی اکا تخصیص ایلدیکی ایچون اونی ملابسه ایله بهرام گور دیدیلر حاصلی
اندن غیری شئه اوولامازدی حتی برکون شکارده بر گورک آردینه دوشوب
گنبدکاکور بر مغاره یه گیردی بو ده آردنجه اندن صکره معلوم اولمادی نیجه اولدوغی
حتی اناسی سلاحداریله چوقه داری اشکنجه ده هلاک ایلدیکه اوغلومی نیجه ایلدیکز
دیبو بهرامک مذکور قصه سنه خیام اشارت ایدوب بیورر رباعی
این قصر که بهرام درو جام گرفت ه آهو بچه کرد و روبه آرام گرفت بهرام که
گور می گرفتی همه عمر ه بنگر که چگونه گور بهرام گرفت گوری یا حرف وحدت
و گور کنیدک مفعول اولی وبریان ثانیسی وبهرام فاعلی نه حرف نفی چون حرف
تشبیه پای ملخ لامیه ملخ مهملک ولامک فتحه لریله چکرکه یه دیرلر که عرب جراد
دیر موری یا حرف وحدت بر قرنجه دیمکدر محصول بیت اگر بهرام گور بر گوری
بریان ایدوب فقرایه بذل ایدرسه خدا قتنده بر مورک بر چکرکه ایاغی مقداری
دکل زیرا موره نسبت چکرکه ایاغی چوقدر اما بهرامه نسبت بیک گور چوقدرکلدر
حاصلی خدا قتنده اعتبار فقر وصبره در غنا به وتکبره دکل حکایت یکی را دوستی
بود که عمل دیوان کرد مدتی اتفاق دیدنش نیفتاد کسی گفت که فلانرا دیر
شد که ندیدی گفت من اورا نمی خواهم که بینم قضارا از کسان او یکی حاضر بود
گفت چه خطا کرده است که از دیدنش ملولی گفت خطایی نیست ولی دوست
دیوانی را وقتی توان دید که معزول باشد که حرف رابطه صفت عمل دیوان
مصدرک مفعولینه اضافتیدر مدتی یا حرف وحدت اتفاق افتعال بابندن
مصدر درو اضافتی مصدرک مصدره در دیدنش ضمیر دوست دیوانییه راجعدر
نیفتاد واقع اولمادی دیمکدر دیر لغتده کیچ معناسنه در اما بونده کیبی برلز چوق
زمان دیمکدر که حرف بیانی ندیدی گورمدک دیمکدر گفت فاعلی یکید دیدی یعنی

سو یلدی قضا را ناگهانی و اتفاقی دیمکدر معناسینی قضای الٓهی ایله نظر ایله
و بین بی نظر و بی بصر ایمش کسان اولامیه دوست دیوانینک کیمسه لرندن دیمکدر
محصول ترکیب بر بنک بر دوستی وار ایدی که دیوانه خدمت ایدردی یعنی اهل دیوان
ایدی بر مدت و زمان کورمک اتفاقی واقع اولمادی بر کیمسه دیدی که چوق زماندر اولدی که
فلان اهل دیوانی کورمدک دیدی که بن آنی کورمک استمم یعنی کوره جکم کلمز انی کورمکنه
اهل دیوانک کیمسه لرندن بر مجلسده حاضر ایدی دیدی که نه خطا ایلمشدر که آنی کورمکدن
ملول و بیحضور سک دیدی که خطا یوقدر یعنی بر خطا ایشلمشدر اما دیوانه متعلق دوستی
بر وقت کورمک ممکندر که معزول اوله زیرا اما دائما عملده در مصالح دیوانه و خدمت
اتمامنه مشغول اولورلر دوستلر لو مصاحبته فرصت بولمزلر حاصلی آنی کورمک استیدوکم
بو جهتدندر غیری معنا ایچون دکلدر **قطعه** در بزرگی و دار و گیر عمل ز آشنایان فراغتی
دارند بزرگی یا حرف مصدر دار و گیر و گیر و دار طوتمه قاپمه معناسنه در عنه اضافت
لامیه در فراغتی یا حرف تنکیر حرف مصدر طوتمان بیلمز ایمش محصول بیت کار بر لکده و عمل
هنکامه و غوغاسنده یعنی شغل حالنده آشنالردن فراغتلری اولور یعنی آشنالرنی
یاد ایلمزلر که دنیا ذوقینه مشغول اولورلر روز درماندگی و معزولی درد دل پیش
دوستان آرند روز ظرف زمان ما بعدینه اضافتی لامیه در مانده و فرو مانده عاجز
معناسنه در و کاف عجم یا در یسمیده بدل و یا حرف مصدر معزولیده بویله در درد دل لامیه
پیش دوستانه ده بویله در آرند فعل مضارع جمع غائب محصول بیت عملده اولدقلرنده
بویله در لر اما عاجزلق و معزوللق کونی که کلدی درد دلنی دوستلر یانینه ایلدرلر یعنی
الکریمه عجز و شکایت ایدرلر حاصلی درد سرلرینی دوستلره عرض ایدرلر **حکایت**
ابو هریره صحابه دن بر عزیزک کنیه سیدر اسمی عبد الرحمن در ابو هریره دیمک کدی جک
باباسی دیمکدر مکرم مرحوم کدی جنسنه مائل ایمش بر کون حضرت محمد صلی الله تعالی

علیه و سلم بونی کوردی که آستیننده بر نسنه کوتورر سؤال ایدر که یا عبد الرحمن نه
وار آستیننکده بیوردیکه کدیدر یا رسول الله حضرت بیوردیکه انت ابو هریرة
یعنی سن ابو هریره سک کدی باباسی دیمکدر پس ابو سلمه مشهور اولدی
و شویله در ابو سلمه چاغرلدی یعنی تکرار زیرا انکا ابو اسمی حضرت قودی ابو هریره
حضرتی حضرت پیغمبردن بش بیک اوچیوز قرق حدیث شریف
روایت ایلمشدر هر روز بخدمت مصطفی صلی الله علیه و سلم آمدی گفت یا ابا
هریرة زرنی غبا تزدد حبا یعنی هر روز میا تا محبت زیاده کردد ورزا نک فتحی
و رانک سکونیله فعل امر مفرد مخاطبدر و نون حرف وقایه و یا ضمیر متکلم یعنی زیارت
ایله دیمکدر غبا غینک کسریله کون آشیری دیمکدر تمییزلک ایله منصوبدر تزدد
فعل مضارع مفرد مخاطبدر افتعال بابندن جواب امر اولمغله مجزومدر زیاده اوله
سک دیمکدر حبا حانک ضمیله محبت معناسنه در تمییزلک ایله منصوبدر محصول
حدیث شریف یا ابا هریره بنی کاه کاه زیارت ایله محبت جهتندن زیاده اوله سک
یعنی محبتنک زیاده اوله حضرت شیخ معناسینی بیورر یعنی هر کون کلمه تا محبتک
زیاده اوله **لطیفه** صاحبدلی را گفتند بدین خوبی که آفتابست نشنیده ایم
که کسی او را دوست گرفته باشد گفت از برای آن که هر روز میتوان دید
مگر در زمستان که محجوبست و محبوب محصول ترکیب بر صاحب دله دیدیلر بو کوزل
للکله کونش در اهیچ اشتیمدک که کیمسه آنی سومش اوله یعنی انکا عاشق اولمش
اوله صاحب دل دیدی انکیچون که هر کون کورمک اولور مکر قیشین که محجوب
و محبوبدر زیرا الکثرة السآمة قلة الحرمة مشهوردر یعنی قیشین کاه قار
یاغوب و کاه بلوط کیروب نا پیدا اولدوغی ایچون مقبول و محبوبدر شیمدی
دنیاده غیری اسباب حسندن نسنه سی یوقدر و بین حسن صاحبلرینی

علی

197

شنیه ایلدکلرنده اکاه وکل ایمش مسکین قطعه بدبدار مردم شدی عیب
نیست و ولیکن نه چندان که گویند بس ه با حرف صله و بدارا صله ده وصف ترکیبیدر
ازنده و بد معناسنه ترکیب اضافیله صکره گاه بیوزده و گاه زیارنده استعمال ایلدیلر یوخ
زیارت معناسنه در مردمه اضافت مصدرک مفعولنه در شدن بونده افتادن معناسنه در
محصول بیت مردمک زیارتنه وارمق عیب دکلدر زیرا زیارت مستحبدر اما ولقدر جوق
وارماکه بز کلدک دیه لر واحیانا وار دیمک نقدر برچه جوق اولنورمه که اولنور
دوخلکونه ملول اوله لر ه اگر خویشتن را ملامت کنی ه ملامت نباید شنیدن
زکسی ه خویشتن کند ومعناسنه در ورا ادات مفعول کنینک مفعول اولیدر
وثانیسی ملامتدر نباید شنید نه جواب شرط و ملامت مفعول صریحی وزکس
غیر صریحی جواب شرطی محذوف اعتبار ایدنلر نه شرطی بیلورلر ونه جزاسی
محصول بیت اگر کندوکی لوم ایدرسک یعنی کندوکه تنبیه ایدرسک کیمسه دن
لوم وتنبیه اشتیمکه محتاج اولمازسک حکایت یکی را از بزرگان باد مخالف در
شکم بپیچید و طاقت ضبط آن نداشت بی اختیار از وی صادر شد
گفت ای دوستان مرا در انچه کردم اختیار نبود و بزه بر من ننویسند و راحتی
بمن رسید شما نیز بکرم معذور دارید باد مخالف بیانیه بپیچیدن بونده طولانمق
دیمکدر بپیچید نه گرفت صولاندی و بوروللر دیمکدر وطاقت ضبط مصدرک مفعولنه اضافتیدر
کینه مصدرک مفعولنه در وطاقت نداشتنک مقدم مفعولیدر محصول ترکیب اکا
برینه برینک قارننده مخالف یل طولاشماغه وبورولماغه باشلادی حاصلی
قارنی و بوره کی بوردی و ضبطه طاقت طوتمادی یعنی ضبط ایده مدی بی اختیار
اندن صادر اولدی دیدی ای دوستلر بنم ایلدیکمده اختیارم یوق ایدی یعنی بندن
بی اختیار صادر اولدی و بو خصوصده بنم اوزریمه برگناه دخی یازمزلر و بکا راحت

ایرشدی

ایرشدی یعنی اول ناسزا کیمسه کلام یکا حضور قلب حاصل اولدی سزده کرم ایله
معذور طوتک بعض نسخه ده بزه آن دوشمش اضافتله مثنوی شکم زندان
باد ست ای خردمند ه ندارد هیچ عاقل باد در بند شکم مبتدا زندان باد اضافیه
وخبر مبتدا اندر دکر فاعلی هیچ عاقلدر و باد مفعول صریحی ودر بند غیر صریحی بندن
مراد حبس و زنداندر محصول بیت شکم بادک زندانیدر ای عاقل کیمسه هیچ بر عاقل
بادی بند و زندانده طوتمز زیرا ثقلت و ضرر ویرر ه چو باد اندر شکم پیچد فرو هل
که باد اندر شکم باریست بر دل ه بپیچدک باد مفعول صریحی واندر شکم غیر صریحی
فرو ادات تأکیددر هل هانک کسریله فعل امر مفرد مخاطبدر براغیدن صالیور
معناسنه که حرف تعلیل باد مبتدا باریست خبر بر دل خبره متعلق واندر شکم باددن
ویا ضرورت وزن ایچون اضافتدن مقطوع صفتی محصول بیت چونکه باد شکمده
طولانه و بوروله یعنی سکا اضطراب ویره صالیویر زیرا باد شکمده یورک اوزرینه
یوکدر یعنی ثقلت ویرر حاصلی اگر باد [illegible] فی بطانه الم ویروکده کیدرمک
کرک مکر کیمسه حجاب ایده جک کیمسه حاضر اوله اکا ده برچاره یه ویرمزلر که
مقید اولمق کرک زیرا حکما تأخیرینه اذن ویرمزلر اگرچه حضرت شیخک بو
حکایه سی صورت هزلده در لکن محض نصیحتدر بیت حریف ترش
روی ناسازکار چو خواهد شدن دست پیشش مدار حریف اصطلاحا
حریفده باده مصاحبینه دیرلر اما بونده مطلقا مقارن دیمکدر ترش روی
اضافتی بیانیه در ترش رو وصف ترکیبیدر اکشی صورتلو معناسنه ناسا
نفی سازکار موافق معناسنه در ناسازکار ناموافق دیمکدر چو حرف تعلیل
خواهد شد نه کیتمک استسه دیمکدر دست مدارک مفعولی ودر پیشش ثانیسی
مدار فعل نهی مفرد مخاطب صونما دیمکدر محصول بیت ناموافق اکشی

صورتلو حریفه چون کبنمک ایستیه الیکی اوکبنه طوتمه یعنی مانع اولمه فوکبنسونه
اللهم احمی زلادن حاصلی ناسازک صحبتی عذاب روحدر مصراع روح را صحبت
ناجنس عذابیست الیم حکایت از صحبت یاران دمشقم ملالتی پدید آمده
بود سر در بیابان قدس نهادم و با حیوانات انس کرفتم وقتی اسیر قید فرنک
شدم در خندق طرابلس با جهودانم بکار کل بداشتند تا یکی از رؤسای
حلب که سابقه معرفتی میان ما بود کذر کرد و مرا بشناخت کفت این چه حالتست
و چه کونه کذاری کفتم صحبت یاران دمشق لامیه لردر ملالتی یا وحدت لوعجبه
پدید یا عجم یا ءعجمله او قودور رومیلر یاءعربله در بیابان در حرف صله در یا معاشنه قدس
اضافت لامیه قدس مبارک مراد در تا حرف انتها بو حرف آنی کوسترر که بیابانده
بر مدت اولمشدر و وقتی یا حرف وحدتدر که حرف بیانی اسیر قید فرنک لامیه لردر
خندق خانک فتحی و نونک سکونیله معروف طرابلسه اضافتی لامیه طرابلس
آق دکز کنارنده شام نواحیسنده بر شهرک اسمیدر حصاربنده وار شهر
و حصاری دریادن بر میل بیرایراقدر لیکن لب دریاده جا بجا بر جلوارکه در
یا جانبینی حفظ ایدر تا یکی بو تاده انتها الجونیدر و بوندنده امتداد فهم اولنور
رؤسا رانک ضمی و همزه و سینک فتحه لریله رئیسک جمعیدر حلبه اضافت
لامیه در که حرف رابط صفت سابقه یا حرف وحدت و همزه حرف توسل تقدیری
معرفت سابقه در بعض نسخه د سابقه معرفتی واقعدر میانه ما لامیه کذار بونده
کچنمک دکلدر محصول ترکیب دمشقده اولان یارانک صحبتندن بکا بر ملالت
ظاهر اولدم با شیمی قدس بیابانینه قودم و حیوانات ایله انس طوتدم شول
وقتده دک که فرنک قیدینه اسیر اولدم و طرابلس خندقنده بنی جهودلرله
بالچق ایشنه طوتدیلر شول وقته دک که حلب اکابرندن بریسی که آنکله آرامزده

معرفت سابقه وار ایدی ایشی ایشلدی و کلدی بره اوغرادی و بنی بیلدی بودیدی
بو نه حالتدر و نیجه کچینورسک دیدم قطعه همی کریختم از مردمان بکوه و بدشت
که از خدای بنودم بدیکری پرداخت ه همی با حرف تاکیددر میکریختم حکایت حال
ماضی متکلم وحده قچاردم دیمکدر مردمان مراد انساندر بکوه با حرف صله
که حرف تعلیل بنبودم میم متکلم معنا جهتندن پرداخت کلمه سینه مقیددر پرداختم بنبود
تقدیر بنده محصول بیت انساندن و مردماندن کوهه و صحرایه قچاردم زیرا خداوند
غیریله مصاحبت و مقارنتم یوق ایدی یعنی متقرب الی الله اولدوغم ایچون مردمدن
نفرت ایدوب کوه و دشته قچاردم که صحبت و مقارنتم اکا مخصوص اوله فقرای خلقدن
اغنیا مانع تقرب و صحبتم اولماسون دیبو اغیاردن قچاردم بعض شراح دیدیلر
طاغه و صحرایه قچاردم خدادن غیریه مقارن اولمیام دیبو لیکن معنا منقولی قچی
بویله دکلدر فتامل مصراع ثانینک معناسینی زیرا حق تعالی حضرتندن غیری بر کمسنه
ایله بکا مصاحبت و مقارنت اولمادی دیمک حق اولیه اکا اولماش قیاس
کن که چه حالم بود درین ساعت که در طویله نامردم بباید ساخت که حرف
بیانیه درین ساعت بو ساعتده و بو حالده دیمکدر که حرف تعلیل طویله نامردم
لامیه میم متکلم معناده بباید مقیددر بکا کرک دیمکدر ساخت بونده مصور
راضی و قانع اولمق دیمکدر محصول بیت قیاس ایله که نه حالم اولور بو دمده و بو
که ناجنس و نامرد مرالسنده و دیزبند دیکچیمک و اختلاط ایلمک کرک
یعنی بر بلوک جهودایله طبراق و بالچیق خدمتنده فرنکه اسیر اولان مسلمانک
حالی نه اولدوغی معلومدر قیاسله صورما غه احتیاج حاصلی بونک کبی
محنت و عذاب ده بهتاندر تعریفه محتاج دکل بیت پای در زنجیر پیش
دوستان ه به که با بیکانکان در بوستان ه بیکانکان کاف نانیه ها رسیدن

بدل کلمه‌در والف ونون ادات جمعدر محصول بیت دوستلر قننده ایاق
زنجیرده اولوب محبوس اولمق بیکانه‌لرله بوستانده اولوب آزاد اولمقدن
یکدر حاصلی دوستلر قننده محنتده اولمق بیکانه‌لر وناجنسلرله راحتده اولمقدن
یکدر اگرچه که بیکانه‌لرله راحت مشکلدر حالت من رحم آورد وبده دینار
از قید فرنگم خلاص کرد وباخود بحلب برد ودختری داشت در عقد نکاح
من آورد بکابین صد دینار چون مدتی برآمد دختر بدخوی بود وستیزه روی
ونافرمان زبان درازی کردن گرفت وعیش مرا منغص داشتن چنانکه
گفته‌اند دختری یا حرف وحدت عقد نکاح بیانیه کابین کاف عربیله عقد
نکاح ومهر مؤجل در بونده مراد خبردر بدخوی وصف ترکیبیدر ستیزه روی بونده
اویله در معاند دیمکدر بعض نسخه‌ده نافرمانی دوشمن غیر مطیع معناسنه‌در
منغص اسم مفعولدر تفعیل بابندن مکدر دیمکدر محصول ترکیب مذکور رئیس
بنم مذکور ابتر حالته رحم کتوردی واون دیناره بنی قید فرنکدن خلاص ایلدی
وکندو ایله حلبه ایلتدی بر قیزی وار ایدی آنی بنم عقد نکاحمه کتوردی یعنی بکا نکاح
ایلدی یوز التون مهره چونکه بر مدت مرور ایلدی دختر بدخوی وستیزه روی
ایمش وغیر منقاد ومطیعدر زبانی درازلق ایلمکه باشلادی وبنم عیشمی صفاسز
مکدر قیلماغه شویله که دیمشلر منثور زن بد در سرای مرد نکو هم درین
عالمست دوزخ اوه زن بد بیانیه سرای مرد نکو لامیه وبیانیه در دوزخ اولان
ومؤخر مبتدا درین عالم مقدم خبر محصول بیت ایو کشینک اوینده بر ایمز
عورت بو جهانده انک جهنمیدر یعنی بر امز عورت انک جهنمیدر ویا اول
اوانک جهنمیدره زینهار از قرین بد زنهار ره وقنا ربنا عذاب النار ره زینهار
زانک کسریا ایله ونونک سکونیله باسنده لغتدر مشترکدر زنهار ودفع وتحذیر

وامانی بیننده بونده تحذیر وامان معنالری ملاحظه‌در قرین بد بیانیه واو
حرف ابتدا قنا قافک کسریله فعل امر متکلم مع غیره‌در وقایه‌دن یعنی
لفیف مفروق‌در ضرب بابندن بیزی صقله دیمکدر ربنا تقدیر یا ربنادر منادا که
مضافدر اول جهتدن منصوبدر عذاب نار خافض لغله منصوبدر تقدیری
عن عذاب النار در محصول بیت زینهار بر امز یولداشدن زینهار یعنی
صاقین بر امز یولداشدن ویا امان بر امز یولداشدن یارب بیزی صقله
بر امز یولداشدن که عذاب نار اندن کنایه‌در نته که حضرت امام علی بیورر
دنیاده جهنم بر امز عورتدر حضرت شیخک بونده مرادی کندینک بدخوی
وستیزه روی ونافرمان خاتونیدر بازبان تعنت دراز کرده همی گفت تو آنی
نیستی که پدر من ترا از قید فرنک بده دینار باز خرید گفتم بلی بده دینار باز
خرید وبصد دینار بدست تو گرفتار کرد باز بیا حرف وحدت زبانی تعنت
بیانیه کشینک ذلت وخطا ارینی دیلمکه تعنت دیرلر کرده بونک کبی یرلرده
با ارسمیه‌در ترتیب دیرلر درازکرده اوزادوب دیمکدر دراز ایلمش ولدوغی
حالده دیمکدر مذکور ترتیبدن آکاه دکل ایمش همی گفت حکایت حال ماضیدر
سویلر دیمکدر تو واو رسمیله انت معناسنه‌در آن اسم اشارتدر مقدر
کسر ویاء مشخصه وغیر بیننه تقدیری توان کس نیستی دیمکدر کس اول شخص
وکلمیبک استفهام انکاری طریقیله که حرف رابط صفت پدر من لامیه
با زائد ادات تأکید در خرید فعل ماضی مفرد غایب صاتون آلدی دیمکدر بلی عربیده
لامکی فتحیله اوقنور وفارسیده کسر ایله اوقنور دیمکدر فارسیده آری دیرلر بده
دینار با حرف مقابله اون التونه دیمکدر بصد دینار ده بویله‌در بدست تو با حرف
صله واضافت لامیه‌در محصول ترکیب حضرت شیخ بیورر مذکوره خاتونی برکره

جوان و فلک زبانینی درازایدوب سوبلردرسن اول کیمسه که کلمیشک که
بابام سنی اون دیناره قید و حبس فرنکدن صاتون الدی بکا دیدم که چیک
اون دیناره صاتون الدی و سکالیوز دیناره گرفتار ایلدی مثنوی شنیدم
گوسفندی را بزرگی ه رهانید از دهان و دست گرگی ه گوسفند کاف عجمک ضمی و واو
و سینک سکونی و فانک فتحی و فادن بدل بائله قیونه دیرلر و با حرف وحدت
و را ادات مفعول بزرگ بانک و زانک ضمه لری و رانک سکونیله اولو دیمکدر
رهانید فعل ماضی مفرد غایب والف و نون ادات تعدیه در قورتاردی یعنی
خلاص ایلدی گرگ کاف عجمک ضمیله و سکون رانله قورد دیمکدر غیریده مشهور
آدر و ثب در و خی نیجه آدی وار محصول بیت ایشتدم که بر قیونی بر اولو کیمسه
قوردک اغزندن والندن خلاص ایلدی ه شبانگه کارد بر حلقش بمالید ه روانش
گوسفند از وی بنالید ه شبانگه گیجه سی دیمکدر کارد کاف عجمک واوج ساکنله
بیچق و حلقش دیر حلق حاء مهمله نک فتحی و سکون لامله بوغاز نجم گلودر
کاف عجمله بمالید فعل ماضی مفرد غایب لغتده اوومغه و مقدر بونده سورتمکدن مراددر
حاصلی بوغازلادر دیمکدر روان بونده جان معناسنه در زیرا روان روح انسانده
مستعملدر و جان حیوانده گوسفند اضافتی باء الطینیله در محصول بیت قیونی
گرگ پنجه سندن خلاص ایلدیگی گیجه اول قیونک گلوسینه بیچاغی سوردی یعنی بوغ
ایلدی تاک اولمسندن و بیوزیرا قورد الندن قورتلدی جیغمشدر بو بیله ایدر نیجه جانی گوسفند
انکک و بخندن ناله ایلدی که از چنگال گرگم در ربودی ه چو دیدم عاقبت گرگم تو بودی ه که
چنگال قیشی معناسنه در یعنی اوقوجی حیوانانک پنجه سی اضافتی لامیه در در حرف
تاکید ربودی رانک فتح و ضمه ایله فعل مفرد مخاطب قاپدک دیمکدر تو بودی سن ایدک دوبا
سن ایمشسن یاکه محصول بیت روان گوسفند ناله ایلدی که چنگال گرکدن بنی قاپدک که

خلاص

خلاص ایلدک چونکه نظر صالدم عاقبت قوردم سن اولدک یعنی بنی خلاص
ایدن و هلاک ایدن سن اولدک قصه دن حصه بودر که حضرت شیخ نفس
قید فرنکدن تخلیص ایلدی امّا بو بلا بدخوی دختریه گرفتار ایلدی حکایت
یکی از پادشاهان عابدی را پرسید که اوقات عزیزت چه گونه میگذرد گفت
همه شب در مناجات و سحر در دعاء حاجات و همه روز در بند اخراجات
ملک فرمود تا وجه کفاف او معین دارند تا بار عیال از دل او برخیزد بند
قید معناسنه در اخراجاتدن مراد اهله و عیاله نفقه و کسوه ایچون خرج تدارکی
ایلمکدر قلبندن خواطر اخراجی مراددر کلمه تا حرف تعلیل وجه بونده جهت معناسنه
کفاف کافک فتحیله رزق وازیق معناسنه در وجه کفاف بیانیه و یا لامیه مجازا
او یا اضافتی لامیه کفاف کسر ایله قید المبین کافی دکل ایمش بار عیال لامیه و مجازا
بار یوک دیرامّا بونده ثقلت مراددر عیال عینک کسر ایله عیلک جمعیدر عیلک
فتحی و یاء مکسورک تشدید ایله جیاد جیدک جمعی اولدوغی کبی محصول ترکیب
بر پادشاه بر عابده صوردی که عزیز و شریف وقتلرک نیجه کیچر و حالک ندر دیدی
عابد دیدی بتون گیجه مناجاتده و سحر وقتی دعاء حاجاتده و بتون گون اخراجات
نفقات اهل و عیالده یعنی بونلرک لوازمنی تدارک قیدنده یم پادشاه بیوردی
تا کیم جهت معاش و کفافینی معین طوتالر یعنی تعیین تا کیم گوکلندن عیالی یوکی
ثقلتی قالقه یعنی عبود عباد الله مقبرا و لمبوب عبادته مشغول اوله مثنوی
ای گرفتار پای بند عیال ه دگر آزادگی مبند خیال ه گرفتار اصلنده وصف ترکیبیدر
تراکیب حقیقیه دن صکره مبتلا معناسنه استعمال ایلدیلر پای بند دخی اصلنده وصف
ترکیبیدر صکره آیاق باغی معناسنه استعمال ایلدیلر یایی واوه قلب ایدوب
پابوند دیرلر نته که آنلار ایاغنه اوروقلرشنه به پایوند دیرلر حاصلی آیاق باغی

دیگر در معناسینی ایا جتی با غلو دیبن وگرفتار ه عطف تفسیر بیردیبن ایکی دیمسنده
بیله ضبط فاحش الجهلش اضافتلر لامیه دیباتیه در آزاده گرفتار مقابلیدر صنعت
تضاد دور و یا حرف مصدر بعض نسخه ده آسوده کی دوشمش منبند فعل نهی مفرد مخاطب
آزاده کی مفعول اولی و خیال ثانیسی محصول بیت ای عیال ایاق باغینه مبتلا اولا
یعنی اهل و عیال قیدیله مقید اولانه کیمسه دخی آزاده لک و آسوده لک خیالینی تعلیمه یعنی
شیمدن کیرو سکا صفای عبادت و حضور قلب میسر دکل غم فرزند و نان و جامه و قوت
بازت آرد و رسیر در ملکوت لغتده ملک معناسنه در ملکوت عراق دیرلر
ملک عراق معناسنه بونده مراد عالم ملکوتدر یعنی عالم قدس محصول بیت اوغول
غمی و اتمک و لباس و رزق غمی یعنی بونلرک کبی غملر سنی عالم ملکوت سیرندن
الیقور یعنی اول عالمک سیرینه مانع اولور زیرا خدایه وصوله اولی نسخه مانع
اولور بونلر خود کلیاتدر مصراع ثانینک معناسینی عالم ملکوته اولان سیر و سیاحتی
دنیاسنی کیر و کشور و دیبن ادای ابولکتو مسش و مصراع اولی غم فرزند و بار جامه
و قوت بازالمر جمیع نسخه لره مخالف بازمشلر همه روز اتفاق میسازم
که شب با خدای پردازم ° میسازم بونده ایلرم دیمکدر که حرف بیانه شب با خدا
ظرف با خدای تقدیری با عبادت خدای در با حرف مصاحبت پردازم فعل مضارع
متکلم وحده مقید اولام دیمکدر محصول بیت بتون گونی اتفاق ایدرم یعنی شیمده
و فکرمده طوتارم که گیجه عبادت خدا ایله مقید اولایم دیبو یعنی جناب عزته توجه
گوکلومی ماسوادن خالی و سالم ایدم با خدای پردازم معناسنی خدا ایله اختلاط
ایدرم دیمکدر اختلاطه لائق دکل ایمش شب چو عقد نمازی بندم چه خورد بامداد
فرزندم ° شب در شب تقدیری ایله ظرف ابد الیلشه محصول بیت بتون گونی فکرو
اتفاق اوزره اولورم اما چونکه گیجه عقد نماز باغلادیم یعنی تکبیره الافتتاح ایدوب

نمازه شروع ایدم خاطریمه بو گلور که ایرته اوغلانجغلرم نه ییه دیبو حاصلی
غم فرزند و نان و جامه و قوت خاطرمده صفای عبادتمه و خلوص طاعتمه محال
ویرر مز علی کل حال سلوکه حقده ایچ بر جهتدن مانع راه او لمسون کرک مذکورلر
خود هر برسی بر مانعدر جائزدرکه چو خوردوا ولسینه بر اتفاق تقدیراولسه وجهدر
خالی و کل حکایت یکی از متعبدان شام در بیشه سالها عبادت کردی و برگ
درختان خوردی پادشاه آن طرف بحکم زیارت نزدیک او رفت و گفت اگر
مصلحت بینی در شهر از برای تو مقامی سازیم که فراغت عبادت از این به سر
شود و دیگران نیز برکات انفاس شما مستفید شوند و بر اعمال صالح شما اقتدا
کنند متعبد تفعل بابندندر اسم فاعلدر عبادت ایدیجی یعنی خدایه قوللق ایدیجی
معناسنه الف و نون ادات جمعدر شامه اضافتی لامیه در بیشه بیشه معناسنه در
و یا حرف وحدت و همزه حرف توسل بیشه ده دیمکدر سالها ییللر دیمکدر یا حرف
حکایت برگ درختان لامیه خوردی یا حرف حکایت بحکم یا حرف مصاحبت حکم
بونک کبی یرده علت و بهانه معناسنه در زیارته اضافت لامیه در مقامی یا حرف
وحدت که حرف تعلیل و یا حرف رابط صفت فراغت عبادت مصدرک فاعلینه
اضافتیدر و یا مفعولینه با حرف مصاحبت برکات برکتک جمعیدر مبارکلک
معناسنه انفاس نفسک جمعیدر بونده مراد کلماتدر اعمال صالح بیانیه
و شمایه اضافت لامیه اقتدا مصدردر افتعال بابندندر برینه اویمق مثلا
امامه اویمق کبی محصول ترکیب شام عابدلرندن بریسی بر بیشه ده ییللرله
عبادت ایلردی و آغاجلر یاپراقلرینی طعام یرینه یردی اول جانبک پادشاهی
زیارت سبیله عابدک یانینه واردی و دیدی که اگر مصلحت گورر سک یعنی
لائق گورر سک شهرده سنک ایچون بر مقام پیدا ایده یم که فراغ عبادت

بوندن بیک مبشر اولورو خبر بیلور ذخی سیزک مبارک نفسکزله مستفید اولورلر
یعنی ارشاد و پندکزله نیجه کیمسه مسترشد و منتصح اولور حاصلی نیجه محب و مرید
پیدا ایدرسیز ذخی سیزک اعمال صالحه کزه اقتدا ایدرلر یعنی وراد و اذکار و سائر
عبادانده سیزه تابع اولورلر زاهد این سخن قبول نکرد ارکان دولت گفتند
پاس خاطر ملک را مصلحت آنست که چند روز در شهر درآیی و کیفیت مقام
معلوم کنی پس اگر صفای وقت عزیزانرا از صحبت اغیار کدورتی پدید آید اختیار
باقیست آورده اند که عابد بشهر درآمد بستان سرای خاص ملک را از برای او پرداختند
مقامی دلگشای و روان آسای پاس یا بجمله حفظ معناسنه اسمدر خاطره
اضافتی مصدرک مفعولینه در و ملکه لامیه در را ادات تعلیل صفای الف ممدوده
مصدردر بو لانقلق مقابلی وقتنه اضافتی لامیه در مجازا و عزیزانه لامیه مراد
مذکور متعبد در ادات جمع تعظیما کلمه در صحبت اغیار مصدرک فاعلینه و یا مفعولینه
اضافتیدر کدورتی یا حرف وحدت پدید فعل مضارع مفرد غائب قبول ایلیه
یا ایلیه دیکدر فاعلی نخسته صفا به راجع ضمیر در معنا چند فعل شرط واقعدر
اختیار مبتدا و باقیست خبر در وجمله اسمیه جواب شرط واقعدر بستان سرای
اسلوبو سرای بستان ایدی بستانده اولان سرای دیمکدر مضاف قلندی قطع
ایدوب تقدیم و تاخیر له ترکیب مزجی ایدوب بستان سرا دیدیلر سرا بو بستان
معناسنه خاصه اضافتی بیانیه و ملکه لامیه در را ادات تخصیص پرداختند فعل
ماضی جمع غائب خالی و مهیا قیلدیلر دیمکدر مقامی بستان سرایی بیانی ایدر یا حرف
وحدت دلگشای وصف ترکیبیدر کوکل آچیجی معناسنه کشاییدندن روان آسای
ده وصف ترکیبیدر روح راحت و لاحق پر دیمکدر آساییدندن محصول ترکیب
زاهد پادشاهک سوزینی قبول ایلمه ارکان دولت دیدیلر ملکک خاطرینی رعایت

ایچون

ایچون مصلحت اولدر که بر نیچه کون شهرده کله سن اکر عزیزلرک صفای وقتی صحبت
اغیاردن کدورت قبول ایدرسه یعنی مکدر الاوقات اولورسه حاصلی ازدحام
عوامدن خاطر شریف بیحضور اولورسه اختیار کزه باقیدر روایت ایدرلر که
عابد شهره کلدی پادشاهک خاص باغچه سی سرایینی انکا ایچون خالی قیلدیلر یعنی
ایچنده اولان اسباب و اثقالی قالدروب عابده تسلیم ایلدیلر بر دلکش کوکل
ور روان آسا مقام ایدی مذکور بوستان سرای که اوصافی بیتلردن فهم
اولنور مثنوی کل سرخش چو عارض خوبان ✿ سنبلش همچو زلف محبوبان ✿ کل
سرخ بیانیه شین بستان سرایه راجعدر ادنی مناسبتله اگرچه حقیقتده کل
بستانده اولور چو ادات تشبیه عارض اسم فاعل وزنی اوزره اصلنده صقله اسم
ایدر چکره صقل یاتن یره اطلاق ایلدیلر اما عجم عارضک و حاتمک و کافرک عین
الفعلینی سعت کلامده مفتوح اوقورلر خوبانه اضافت لامیه در کل سرخ مبتدا
و ما بعدی خبر در سنبلش مبتدا و ما بعدی خبر در محصول بیت مذکور بستان سرایک کل
سرخی محبوبلر عارضی کبی ایدی رنکده و طراوتده سنبلی خوبلر زلفی کبی ایدی بوده و لونده
✿ همچنان از نهیب برد عجوز ✿ شیر ناخورده طفل دایه هنوز ✿ هم ادات تاکید چنان
انجلین عربیده کذلک دیرلر نهیب خوف و بیم معناسنه در فور قود دیمکدر برد عجوزه
اضافت لامیه در برد عجوز قیشک آخرنده بهاره قرشو بر کون نکا اسمیدر که
حضرت لوط قومنه سیل قیامتی اول بر کونده واقع اولمشدر و اول کونلردن
هر بیرینک بر اسمی وار قطعه هفت ایام عجوز از سر و روانا نه روز ✿
ز آخر ماه شباط و اول آذر جهار ✿ صن و صنبرست و وبر و آمرست و مؤتمر ✿
مطفئ الجمرست و مکفی الظعن ✿ هفتم بر شمار ✿ شیر بونده سوت معناسنه در ناخورده
توصیف نفی خورده لونده ایچمش دیمکدر ناخورده ایچمش دیمکدر طفل نازدوشمش

اوغلنجغی ویورر یعنی حیواناتک جنسنک اوشاغی دایه اضافت لامیه ده مجازا
دایه اوغلنجقلر سلیمن خاتون جنسینه دیرلر عربیده ظئر دیرلر و دایه یه اضافت
تربیه جهتندندر شهوز الآن دیمکدر محصول بیت کل و سنبلی مذکور اولان فلانه اولدوغی
بر عجوزک بیمندن الآن سوت ایچمش طفل دایه در یعنی رنگ و بولری
کمالده اولدوغی کبی طراوت و تازه لکلریده کمال مرتبه ایدر بیتک نتیجه سنده یعنی انلرک
کل و سنبلی بر عجوزک خوفندن و شدتندن تمام اچلمش ایدر اما اچلان شجر
وصف ایلدوکی کبی اولور دیو بیتک معناسینی ایوجه اچامامش بیت
واقاحی علیها جلنار ٭ علقت بالشجر الاخضر نار ٭ بحر رمل مسدس مخبون اقاحی
جمع اقحوان در که جمع فتن در آغج دالدر و فدانلر دیمکدر لفظا مرفوع مبتدا علیها
نا محلا مجرور اقانیه راجعدر جلنار کلنار کاف عجمک ضمیله معربیدر لیکن عرب
لام مضمومک تشدیدیله استعمال ایدر بریه انار بنک چیچکینه دیرلر ظرفک فاعلیدر
و جمله ظرفیه صفت اقاحی در علقت فعل ماضی مفرد مؤنث غائبه در تفعیل بابندن
مبنی للمفعول آصیلدر دیمکدر یاپشمقدن کنایتدر تعلق ایلدم معناسنه بالشجر علقت
متعلق الاخضر صفت شجر در یشل آغج دیمکدر نار لفظا مرفوع قائم مقام فاعلیدر
علقت فعلینک جمله اعرابدن محلا مرفوع خبر مبتدا اور و جمله اسمیه نک اعرابدن
محلی یوق جمله ابتدائیه محصول بیت کلنار تعلق ایلین اقاحی حاصلی کلنارلری
و براقلری چیچکیله کانه یشل اغاجه یاپشمش آتشدر یعنی مذکور مقامک شکوفه سینی
یعنی کل و سنبلی وصف ایلدیکی اشمدر درختنانک شکوفه سینی وصف ایدر حاصلی اناری
اغاجینک چیچکی کویا که اغاجه آتش یاپشمشدر اما انار اغاجینک چیچکینی آتشه
تشبیه ایلمش جلنارون ارکه رالوی یا کن او فوبز ملک در حال کنیزکی خوب روی
پیشش فرستاد نظم ازین مه پاره عابد فریبی ٭ ملائک صورتی طاوس زیبی

معلوم

معلوم اوله که فارسیده بعض مقامده ازین لفظینی تشبیه معناسنده استعمال
ایدرلر نته که وصید مرزبزر تجنیس خط بیننده ایراد ایلمش بیت پری
ندارد این صنم بروشنی چنین ٭ بشر ندید ازین پسرکه به بوده زحور عین ٭
ازین پسر بونک کبی پسر دیمکدر مه پاره آی پاره سی دیمکدر یا حرف وحدت وهمزه
حرف توسل عابد فریب وصف ترکیبیدر عابد الدایجی معناسنه فریبیدندن
و یا حرف وحدت ملائک صورت وصف ترکیبیدر و یا حرف وحدت طاوس
زیب ده وصف ترکیبیدر و یا حرف وحدت محصول بیت بو بیت بیت ثانیه
مرهوندر بونک کبی بر عابد الدایجی بر ملائک صورتلو بر طاوس برالتغلو مه پاره
ایدر یعنی بو صفتلرله متصف بر کوزل کنیزک ایدی ٭ که بعد از دیدنش صورت
نبندد ٭ وجود پارسایان را شکیبی ٭ که حرف بیان دیدنش مصدرک مفعولینه
اضافتیدر و شین کنیزکه راجعدر صورت نبندد ک مقدم مفعولیدر
و شکیب فاعلیدر و یا حرف تنکیر شکیب شینک و کاف عربک کسره لریله صبره
دیرلر وجود پارسایان لامیه پارسای عابده دیرلر و الف و نون ادات جمعدر
ورا ادات تخصیص بو ابیاتک مضمونینه شراح واصل اولمامش محصول بیت
بر مه پاره که انی کورمکدن صکره عابدلر وجودینک صبر و شکیبی صورت
بغلماز یعنی انی کوردکدن صکره عابد و زاهدلرک وجودنده صبر و قرار قلماز
حاصلی بو زیبی کورنجه بی تاب و طاقت اولورلر دیمکدر بو نظمی ده باعث
دیبو بازانلرک احوال شعره هیچ شعورلری یوق ایمش ایمحتان در معنیش
غلامی بدیع الجمال لطیف الاعتدال یعنی جاریه کبی جاریه ایدی و نیجه جمالی غریب یعنی
حسنده بی نظیر اعتدالی لطیف یعنی لطیف معتدل بر قول ارسال ایلدی
متعبده حاصلی بی مثل و مانند بر جاریه و بر غلام احسان ایلدر قطعه

هلاك الناس حوله عطشا ٭ وهو ساقٍ يرى ولا يسقي ٭ هلاك فعل ماضي مفرد
مذكر غائب الناس لفظا مرفوع فاعلي حول ظرف قبيله منصوبدر وضمير غلامه راجع
عطشا تمييز لغله منصوبدر هلاك ماده سنا دندر وهو محلا مرفوع مبتدا ساق
تقديرا مرفوع خبر وجملهٔ اسميه محلا منصوب جملهٔ حاليه يرى فعل مضارع مفرد مذكر
غائب وافعال بابندن فاعلي تحتنده ساقيه راجع ضمير وجملهٔ فعليه محلا مرفوع
صفتيدر ساقينك لا يسقي جملهٔ فعليه معطوفدر ما قبلنده جملهٔ فعليه يه وايكى فعلك
مفعوللري محذوفدر تقديري يريهم الكاس ولا يسقيهم الشراب محصول بيت
ناس اول غلامك اطرافنده صوسزلق جهتندن هلاك اولدلر حال بوكه اول بر ساقيدر
ناسه كاسي كوسترر و ياكندو كورسنيور اما بونلره شراب ايچورمز يعني مرحمت ايدوب
قندورمز يرى افعال بابندن مبني للفاعل اولوب مفعوللري محذوف اعتبار اولمق
مبني للمفعول اولمقدن قندبر ٭ ديده ازديدنش نكشتى سيره ٭ هيچ نامي نكر فرات
مستسقى ٭ ديده مبتدا ازديدنش مصدر مفعولينه مضافدر وشين غلامه راجعدر
نكشتى باحرف حكايه اولمازدر ديكدر وفاعلي ديده يه راجع تحتنده ضمير ومفعول
صريحى وازديدنش غير صريحى كزا صلنده كه از در فرات فانك ضميمله بونده
صو مراددر مستسقى اسم فاعلدر استفعال بابندن استسقا مرضنه مبتلا اولانه
كيمسه محصول بيت كوز اول غلام نازنيني كورمكدن يعني سير وتماشا ايلمكدن سير
اولمازدر يعني نقدر باقسه طويمازدر انجليين كه طاتلو صودن مستسقى هر نقدر
كه ايچسه قانماز با خصوص كه كندويه ضرر ويره حاصلى كمال حسندن كوز
باقدقجه ياقاجاغى كلور عابد القمهٔ لذيذ خوردن كرفت وكسوهٔ لطيف پوشيدن
واز فواكه ومشموم حلاوت وتمتع يافتن وودر جمال غلام وكنيزك نظر كردن
وخردمندان كفته اند لف خوبان زنجيرهاى عقلست ودام مرغ زيرك لقمهٔ لذيذ

بيانيه

بيانيه خوردن كرفت بيمكه باشلادى بونك كبي عبارتلر بر انيه شروع عدم كنايه در
بو شرك آخرينه وار نجه هر فقره ده بر كرفت تقدير اولنور وبو كرفتك ماقبلنده
برعادت لفظيي تقدير ايدن زائد اليمش فواكه فاكهه نك جمعيدر تازه ميوه ديكدر
مشموم خوش قوقولو شنه حلاوت مصدر در لذت معناسنه حلاوت يافتن كرفت
يعني لذتلنمكه باشلادى تمتع تفعل بابندن مصدر در لغتده متاعلنمك يعني فائده لنمكدر
اما بونده ذوقلنمك معناسنه در جائز در كه حلاوت وتمتع فواكه ومشمومه لف ونشر
طريقيله مصروف اوله وجائزدر كه ايكيسي بيله هر برينه در حرف صله جمال غلام لاميه
خردمندان مبتدا كفته اند خبر جملهٔ اسميه حاليه واقعدر لف خوبان لاميه ومبتدا
زنجيرهاى عقلست لاميه لردر وخبر مبتدا دام مرغ زيرك لاميه وبيانيه در خبره معطوف
دام دوزاغه وآغه ديرلر محصول تركيب عابد لذيذ ولطيف لقمه بيمكه باشلادى
وپاك ولطيف كسوه كيمكه وفواكه ومشموماتدن حلاوت وذوق بولماغه وغلام
جاريه نك جمال باكمالينه نظر ايلمكه حال بوكه عقلا ديمشلر محبوبلرك زلفى عقل
اياغينك زنجيريدر يعني عقلى زنجيره چكردجى زيرك وچابك قوشك دوزاغى
يعني هر نقدر كه بر كيمسنه زيرك ودانا اولسه محبوب قصد ايدنجه آني صيد ايدر
بيت در سر كار تو كردم دل ودين با همه دانش ٭ مرغ زيرك بحقيقت
منم امروز تو دامي ٭ در حرف صله وبا حرف ظرف سر بونده سودا وهوا معناسنه
كاره وكارك تويه اضافتي لاميه لردر سنك ايشنك سوداسنيه ويا سودا
ديكدر كردم بونك كبي فعللرك ماقبلنده بر صرف عبارتي تقدير اولنور صرف
كردم ديكدر دل مفعولي ودين انكا معطوف با حرف مصاحبت كردم فعلينه
متعلق دانش اسم مصدر در بيلش معناسنه بونده مراد علمدر مرغ زيرك
بيانيه در مبتدا بحقيقت زيركه متعلق وبا حرف مصاحبت وبا حرف ظرف منم خبر

مبتدا او امروز ظرف زمان و وقت مبتدا و دوآمی یاء خطا ایله خبر دیر یانک وحدت ایچون
اولماسینی تجویز ایدنلر به ذوق ایتسونلر محصول بیت ای جانانه سنک ابرشیک هوا
وسودا سنده و یا سوداسنه صرف ایلدم دل ودینی جمیع علم ومعرفتمله یعنی
مالملکی سنک عشقک هواسنه بذل ایلیدم پس مرغ زیرک بوکونه بنم وش دو
که بنی الکی باغمده صید ایلدک فی الجمله دولت وقت مجموعش بر زوال آمد چنانچه گفته
اند دولت وقت لامیه ومجموعه اضافت بیانیه بر زوال یا حرف صله حاصلی کلا خابدرک
وقت مجموعیتک دولتی زواله کلدر یعنی جمعیت وقتی وصفای خاطرلر زائل اولدب
کیتدر حاصلی دنیا ذوقی اولکی وذوقنده آنی دور ایلدرشولیله که علما وعقلا دیمشلر
قطعه هرکه هست از فقیه وپیر ومرید ٭ ور زبان آوران پاک نفس ٭ که بونده اسپدر
کیم معناسنه از حرف تبیین فقیه بونده عالم معناسنه در وپیر مرشد زبان آور
وصف ترکیبیدر فصیح وبلیغ معناسنه بونده مراد واعظ وناصح در آور آوردن
مشتقدر آور ودن مشتقدر وبین خطا ایلمش الف ونون ادات جمعدر پاک نفس
اضافتی بیانیه در پاک نفس وصف ترکیبیدر بونده مؤثر سوزلو شیخلر وناصحلر مراد
محصول بیت هر کیمسه که واردر فقیهلردن وپیردن ومریدن وپاک ومؤثر نفسلو
فصیح وبلیغ واعظلردن زبان آورانی سخن دانالله شرح ایدن بیلمز ایمش ٭
چون بدنیا در دون فرود آمد ٭ بعسل در بماند پای مگس ٭ چون ادات تعلیل بر دنیا
یا حرف صله دون نه اضافت بیانیه در الحق دنیا به دیمکدر فرود بونده واللاه در آمد ترکیبیله
میل وتنزل‌دن عبارتدر بعض مقامده اشاغه لق معناسنه ده مستعملدر بونده اشاغه
کلدی دیمکدر الشغادنی سو بلمشلر بعسل با حرف ظرف ودر حرف تاکید دنه که مکرر
مرور ایلدر بماند فعل ماضی مفرد غایب پای مگس لامیه مصراع ثانی تمثیل وتشبیه تعلیله
وارد اولمش محصول بیت مذکوردرلردن هر بیسی چونکه الحق دون دنیا به میل ایدوب

تنزل

تنزل ایلدر یعنی الا تعلق ایدوب تشبث ایلدرانک لذتینه الدانوب قالدی
عسله مکس اباغی قالدوغی کیبی حاصلی دنیای عسله واهل دنیایه مکسه
تشبیه ایلمش پس بنجه که مکس عسله میل ایدوب گرفتار اولور اهل دنیا دخی
حطامنه میل ایدینجه انجلین گرفتار اولور یا مکس بر بینه ایچو مکس بزانلر نسخه‌ده
مخالف ایدفلردن غیر بر معینی مالده چیغماز مذکور قطعه دن صکره گلستانه خارجده
بر قطعه الحاق ایدوب شرح ایلیین معتوه بونک کبی تصرفلر داخل معرفت ظن ایدر فهم
اولنور بو بله ایسه بئس الظن وبئس الفهم یار ملکی بدید نماو رغبت کرد عابد را
دیدار زهیات بخشنین بگردیده وسرخ وسفید گشته وفربه شده و بر بالشن دیبا تکیه زده
وغلام پری پیکر با مروحه بر طاوسی بالای سرش ایستاده بر سلامت حالش شادمانی
کرد واز هر در سخن گفتند تا ملک بانجام سخن گفت من این هر دو طائفه را در جهان
دوست میدارم علما وزهاد را وزیر فیلسوف جهان دیده حاضر بود گفت ای ملک شرط
دوستی آنست که با هر دو طائفه نیکوئی کنی علما را زر بده تا دیگر بخوانند وزهاد را چیزی مده
تا زاهد بمانند بدید نماو یا حرف صله واضافت مصدرک مفعولینه در زهیات بونده شکل وسیما
معناسنه در بخشنین اضافت بیانیه در بگردیده دونمش یعنی اولکی شکلندن بر شکله دخی دونمش
بالشن دیبا بیانیه ودیبا شیب دیدکلری قماشدر تکیه زده طایانمش دیمکدر لفظ تکیه
ترکیبیله مستعملدر غلام پری پیکر بیانیه پیکر یا انجلک فتحی وسکون یاء وفتح کاف ایله صورت
معناسنه در با حرف مصاحبت مروحه میمک کسری ورانک سکونی وواو وحانک
فتحه لریله اسم آلتدر یلپیزه دیرلر عجم بادبیزن دیر بر قسمت دیمکدر طاوسیه اضافت
بیانیه یا حرف نسبت طاوسه منسوب دیمکدر بالای سرش لامیه باشنی اوزره دیمکدر
ابستاده دورمش یعنی اباغ اوزره واز هر در با حرف وحدت هر در بابدن و هر بر فصلدن
دیمکدر تا ملک تا بونده حتی معناسنه در با حرف ظرف انجام آخر دیمکدر سخنه اضافتی

وزیری یا حرف وحدت فیلسوف یوبره عاقل و دانا معناسنه درجهان دیده به
اضافت بیانیه درجهان دیده وصف ترکیبیدر جهانی کورمش دیمکدر مراد مجرب
روزکار در نکویند یا حرف مصدر تا دیکر تا حرف تعلیل دیکر دخی یعنی زیاده دیکدر
بخوانند اوقوبالر یعنی علمده ترقی دیکر بر بینه دیکران یازوب معناسنی تا کیم غیرلر
اول رعایتی کوروب دخی اوقوبالر دیبن جمیع نسخه لره مخالف یازوب مقصود
واصل اولماش محصول ترکیب برکره ملک عابدی کوردکه رغبت ایلدی عابدی
کوردی اولکی شکل وسیماده دونمش وقیرمیلی قیزل وآغی آغ اولمش وسمرمش
ودوبیالیصد وغه طایانمش وبر سیمالو جوان طاوسی کوبلرینیدن معمول
ایله یاشی اوزره طوروب بیل صاور پادشاه عابدک سلامت حالینه
وصفای ظاهرینه شاد مانلق ایلدیلر یعنی ایو حالده بولدی وغبنه مسرور اولدیلر
وهر جهتدن سوزسویلدیلر حتی پادشاه آخر کلامنده بیوردیکه بن بو ایکی طائفه
جهانده سورم یعنی علما وزاهدلری عاقل وداناوزیر اول مجلسده حاضر ایدیلر
ای پادشاه محبتک و دوستلوغک شرطی اولدرکه ایکی طائفه به بیله احسان
ایلیه سک علما به النون وافجه ویرتا علمده ترقی ایلیه لر یعنی احسانک سببیله
کوشش ایلیه لر وزاهدلره شیئ ویرمه تاکیم زاهد قالالر یعنی زهد وصلاح حینه مانع وملیم
شنه که بالکلیه کی عابده مانع اولدر حاصلی زهد وتقوالرینی دنیا الدن افساد ایلمیه
بیت نه زاهد را درم باید نه دینار ه چوستد زاهد برو دیکر بدست آر بستد فعل ماضی
مفرد غایب ستدن ان فعل مضارع دیین زیاده غلط سویلمش جونکه الدی دیکدر
زاهد را با حرف وحدت بدست با حرف صله آر فعل امر مفرد مخاطبدر آر بیند کتور
دیکدر محصول بیت زاهد اولانه کیمسه به نه افجه کرک ونه النون زیرا بونلر زاهد لیکی
بوزار جونکه زاهد درم ودینار الدی غیر زاهد الکه کتور زیرا بودرم ودینار فقط الملکه
زاهدلکدن خارج اولدر قطعه انراکه سیرت خوش وسریست باحدای ه
بی نان وقف ولقمه دریوزه زاهدست ه انراکه نقد بر انکس راکه درحذف وقصال
طریقبلیه ترک اولدر سیرت خوش بیانیه در یاء لطفیله سریست یا حرف وحدت
ویاء تنکیر لقمه دریوزه لامیه در دریوزه جره دیبرلر تحریفدر یوب رومده دروازه
دیبرلر محصول بیت اول کیمسه نک که کوزل خلقی وحسن سیرتی واالله ایله بر سرکی
واری وقف اتمکنه ولقمه جوسنه زاهددر یعنی زاهد حقیقی اولانه فقرا
لقمه سبن ییمک لازم دکل هر نه یبرسه اکا ضرر ایلمز انکشت خوب روی
وبناکوش دلفریب ه بی کوشوار وخاتم فیروزه شاهدست انکشت خوب روی
لامیه در انکشت برمق خوب روی وصف ترکیبیدر کوزل یوزلو دیمکدر بناکوش
قولق توزی دلفریبه اضافت بیانیه در دلفریب وصف ترکیبیدر فریبنده
کوکل الدیجی دیمکدر کوشوار کوپه خاتم فیروزه بیانیه فیروزه بر جوهرک
اسمیدر که عجم پیروزه دیر ظاهرا معربدر پیروزه دن شاهد بوننده محبوب معناسنه
محصول بیت لف ونشر غیر مرتب طریقیله بیورر خوبرویک انکشتی وکوکل الدیجی
بناکوشی کوشوار ... بناکوشی وخاتم فیروزه سز انکشتی محبوب ومقبولدر یعنی بر
کوزلک خلقتی مقبول اولدقده صکره اسباب زینته اهیچ احتیاجی اولماز حاصلی
حسن ذاتیه اسباب زینت لازم دکل قطعه درویش نیک سیرت بیانیه
نیک سیرت وصف ترکیبیدر ایو خویلو دیمکدر فرخنده رای اضافتده بیانیه در
بعض نسخه ده فرخنده را وعطفله ایراد ایلمشلر لیکن اسلوب عجمه مخالفدر
فرخنده رای وصف ترکیبیدر مبارک فکرلو دیمکدر ورا ادات مفعولدر با جمله معناسنه
نان رباط لامیه بونده رباطدن مراد خانقاه وتکیه کبی یرلردر بو مقامده رباطک
مشترک معنالرین ذکر ایدوب تطویل کلام ایلین اطناب بی فائده ایلمش لقمه دریوزه

لامبته کو فعل امر مفرد مخاطب سوبله دیکلر مباش فعل نهی مفرد مخاطب
اولما دیکلر کو مباشک معناسی مطابقیسی اولمادی وری اولمه دیکلر و معناسی
التزامیسی در اولمسون دیکلر کو فعلنی بعضی یرده امر و نهی صیغه‌لریله استعمال
شایعدر یرینه کوره معنا دیرلیور خطاب عام مراددر محصول بیت مبارکه
فکر لوا بوخوبلو درویشه رباط انکلی و در یوزه لقمه‌سی در اولماسون یعنی بر
کیمسه نک که درویشلکی پاک و صافی اوله اکا وقف اتمکه بیمک لازم دکل مراد
بودرکه درویشلک خانقاهلرده یاتوب فقر الیاسین کیمکله دکلدرکو مباشد
مراد سلیمان اولماسون دیکلر پس کو تاکید افاده ایدر دیاین بر ملاحظه
سوبلمش بونک کبی برلرده کو مفخمه در و بیت اثر نتیجه کتیمش خاتون خوب صورت
و پاکیزه رو در را نقش و نگار و خاتم فیروزه کو مباش خاتون خوب صورت
بیانیه خوب صورت وصف ترکیبیدر پاکیزه پاکلی معناسنه در پاکیزه رو دخی وصف
ترکیبیدر بو ایکی وصف ترکیبی عطف تفسیری حکمنده و ار و ا ولمش را ادات
مفعولدر حرف صله معناسنه و یا حرف تخصیص نقش و نگار عطف تفسیری
خاتم تانک فیجمله یوزک دیکلر محصول بیت خوب صورت و پاکیزه روی خاتونه
و یا خاتونک نقش و نگار دخی خاتم فیروزه‌سی در اولمه و یا اولمسون یعنی
خاتون که رویی خوب و چهره‌سی پاکیزه اوله اکا اسباب زینت اولمسون یعنی
لازم دکل زیرا اسباب زینت خلقتده ناقص اولانه کوره در کاملک اسبابه
حسنه احتیاجی یوقدر بیت تامرا هست و دیگرم باید کو نخوانند زاهدم
شاید هست رابطه در است معناسنه یعنی تا که مرا چیز بر دیگر جز خدا باید
و بین تعجب تصرفه قالک ایمش تا حرف توقیت در مادام معناسنه مرا بنم دیکلر
هست وار دیکلر یعنی مادامکه بنم برشیم وار در بر نادلوسه اولسون دیکر خبره

با ید فعل مضارع مفرد غائب کرک دیکلر نخوانند فعل نفی مستقبل جمع غائب اوقومیالر
یعنی دیمیه‌لر زاهدم میم معناده نخوانند مقید در ضمیر منصوب متصل معناسنه شاید
فعل مضارع مفرد غائب لایق دیکلر محصول بیت مادامکه بنم برشیم وار در هر نه ایسه
و بر غیریسی اکم اوله یعنی برو اربکن بردنی سینه طالب اولام اکر بکا راهد دیمیه‌لر لایقدر
زیرا برشینه نک تکرارینه طالب اولمق زاهدلکی منافیدر حاصلی زاهد اوله‌ر که هیچ برشینه نک
تکرارینه طالب و لمطلوب بر بله اکتفا الیه مصراع اولک معناسنی فجن که بنم سنده مقدار
اوله و غیرینه طالب اولام دیاین معنای مصراعی سد ایلمش و مادامکه بنم قوت لایموت
مقدار شینه به قدر نم وار در و اندن غیری بکا کرک اوله دیاین اثر نتیجه یوردی حکایت
مطابق این سخن پادشاهی را مهمی پیش آمد گفت اگر انجام این حالت بر
مراد من باشد چندین درم زاهدان را بدهم چون حاجتش بر آمد و فای نذرش
بموجب شرط لازم آمد یکی را از بندگان خاص کیسه درم داد که بر زاهدان تفرقه
کند گویند غلام عاقل و هشیار بود همه روز بگردید و شبانگه باز آمد و درمها ر
ابوسه داد و پیش ملک نهاد و گفت زاهدان را نیافتم گفت این چه حکایت است آنچه من
دانم درین شهر چهار صد زاهد است گفت ای خداوند جهان آن که زاهد است نمی ستاند
وان که میستاند زاهد نیست ملک بخندید و ندیمانرا گفت چندانکه مرا در حق این
طائفه خدا پرستان ارادتست و اقرار این شوخ دیده را عداوتست و انکار و حق
بجانب اوست مطابق این سخن اسم فاعلک مفعولینه اضافتیدر این سخن
اشارتدر ابیات سابقه‌یه یعنی بو حکایه اولدرکه مضمونینه موافق و مطابقدر
مهمی یا حرف وحدت انجام این حالت لامیه در چندین بو قدر الفاظ کنایه‌دندر
عدم تعیینده عبارتدر درم دالک فتحی و کسریله و را نک فتحیله اقچه‌یه دیرلر
وفای نذر مصدرک مفعولینه اضافتیدر با حرف مصاحبت موجب اسم فاعل

اوزره اولیجق سبب معناسنه در و اسم مفعول وزنی اوزره اولیجق مقتضا
معناسنه در شرط اضافتی بوکه کوره در تفرقه مصدر در تفعیل بابندن یا مصدر حذف
اولنوب بدلینه تا ویرلمشدر بو حذف و بدل سالمده سماعیدر اما قصده قیاسی
بکردیدچکز بیندر و طولاندر و شبانکه کیجه‌سی ندیمان مصاحبان معناسنه در طائفه
خداپرستان بیانیه در خداپرست وصف ترکیبیدر زاهد و عابد معناسنه والف و نون
ادات جمعدر شوخ دیده اصطلاحلرنده کستاخ معناسنه در و را ادات تخصیص
وحق واو حرف حال وحق مبتدا با حرف ظرف جانب اولامیه در محصول ترکیب بو حکایه
مذکوره بیتلر مضمونینه مطابقدر بر پادشاهک اوکینه بر مهم ایش کلدی یعنی بر مهم
مصلحت واقع اولدی دیدیکه اکر بو حالتک و بو مهمک عاقبت و پایانی بنم مرادم
اوزره اولورسه زهادن بو قدر اقچه ویره‌یم چونکه حاجتی حاصل اولدی ایلدوکی
شرط موجبیله نذر وفا لازم کلدی خاص بنده‌لکیندن برنسنه برکیسه اقچه ویردی
تاکیم زاهدلره تقسیم ایده دیرلرکه بنده عاقل ودانا ایدی بتون کونی کردی وچکلدی
دکیجه‌سی کیردی کلدی و اقچه‌لری اوپدی و پادشاه اولنینه قودی و دیدیکه هیچ زاهد بولمادم
پادشاه دیدی بو نه حکایه‌در اول که بن بیلورم بو شهرده درت یوز زاهد وار
بنده دیدی ای خداوند جهان اول که زاهددر المز و اول که الور زاهد دکلدر پادشاه
کولدی و مصاحبلرینه دیدی اول قدرکه بنم بو خداپرستلر طائفه‌سی حقنده ارادتم
و اقرارم وار بو کستاخک عداوت و انکاری وار حال بوکه حق انکا جانبنده‌در
زیرا سوزی حقدر **بیت** زاهدکه درم کرفت و دینار زاهد تر ازو کسی بدست آر
که حرف رابط صفت درم و دینار کرفتک مفعوللریدر زاهد تر زاهدرکده دیمکدر
کسی یا حرف وحدت بدست یا حرف صله آر الف محذوفدر فعل امر مفرد مخاطبدر
آریدن آوردن دیمکدر بیانه آورد حاصل محصول بیت زاهدکه اقچه والتونی قبض

ایلدی یعنی قبول ایلدی اندن بر زاهدرک کیمسه اله کتور یعنی دنیایه مائل اولان
زاهددن بزرک ایله و مائل اولمیانی اله کتور یعنی تحصیل ایله **حکایت** یکی از علمای راسخ
شیخ را پرسیدند که چه کویی در نان وقف کفت اکر از بهر جمعیت خاطر و فراغ
عبادت ستانند حلالست و اکر مجموع ز بهر نان نشینند حرام علمای راسخ
بیانیه راسخ محکم دیمکدر و را ادات مفعول که حرف بیان در نان وقف تقدیری
درحق نان وقف در ستانند فعل مضارع جمع غائب فعل شرط واقعدر حلالست
جزای شرط محصول ترکیب علمای راسخک برینه شیخدن صوردیلرکه نان وقفک
حقنده نه دیرسک دیبو دیدی اکر جمعیت خاطر و فراغ عبادت ایچون آلورلرسه
حلالدر و اکر جمع اولوب وقف اتمک ایچون او تورورلرسه حرامدر **بیت**
نان از برای کنج عبادت کرفته اند صاحب دلان نه کنج عبادت برای
نان کنج عبادت لامیه در مجازا نان کرفته اندک مفعول صریحیدر و از
برای غیر صریحی و صاحب دلان فاعلی محصول بیت صاحب دللر اتمکی کنج
عبادت ایچون نان وقفی آلوب بیرلر صاحب دللر کنج عبادتی و کوشه
عزلتی اتمک المق ایچون وقفک حقینی یمکیچون طوتماملر حاصلی وقفک
اتمکنی کنج عبادت اختیار ایلدکلر ایچون آلورلر کنج عبادتی اتمک المق
ایچون اختیار ایلمدیلر **حکایت** درویشی بمقامی رسید که صاحب بقعه
کریم النفس بود طائفه اهل فضل و بلاغت در صحبت او هریکی
بذله و لطیفه چنانکه رسم ظریفان باشد همی کفتند درویش راه
بیابان قطع کرده بود و مانده شده و چیزی نخورده یکی از آن میان
بطریق انبساط کفت ترا هم چیزی بباید کفت درویش کفت که
مرا چون دیکران فضل و بلاغت نیست و چیزی نخوانده‌ام

بیت از من قناعت کنید همگنان برغبت گفتند بگو پر گفت محصول ترکیب
بر درویش بر مقامه ایر بشد بر که حب مقام کریم النفس کیمسه ایدی اهل فضل
وبلاغت طائفه‌سی انک مجلسنده هر بریسی نته که ظرفانک رسم و آیینی در بزله
ولطیفه سویلر ایدی درویش راه بیابانی قطع ایلمش ایدی و قالمش ایدی و تشنه
ییمامش ایدی ارالرینده بریسی حشر ایلیق طریقیله دیدی سنده بر نسنه سویلمک کرکسک
درویش دیدی بنم سائرلر کبی فضل وبلاغتم یوقدر و بر نسنه اوقومامشم بونلر برینله
قناعت ایلک جمیع اهل مجلس ارادت ورغبتله سویله دیدیلر درویش دیدی بیت
من گرسنه در برابرم سفره نان * همچون عزبم بر در حمام زنان * من گرسنه مصراع
اولکک تقدیری من گرسنه‌ام در برابرم سفره نانه در ضرورت وزن ایچون مبهم تاخیر
اولنمشدر وجائزدر که دیه وزن مبهم ضرورت وزن ایچون گلمشدر ومعنا جهتندن
اکا هیچ احتیاج یوقدر و من گرسنه مبتدا اوله و مصراع ثانی خبر تاملی بیدر گرسنه
بونده کاف عجمک فتحی ورانک سکونی وسینک کسریله در آج دیمکدر جوعانی معناسنه
سفره نانی لامیه عزب عیننک وزانک فتحه‌لریله ارکن معناسنه در در حمام زنان
لامیه‌لردر محصول بیت اتمک سفره‌سی قرشوسنده بن گرسنه عورتلر حمامی قپوسنده
ارکن کبی یم یعنی ارکن اولان کیمسه عورتلر حمامی قپوسنده نیجه که تحسر چکرسه
بن گرسنه اتمک سفره‌سی قرشوسنده انجلاین تحسر چکرم وجائزدر که من گرسنه
مبتدا اوله وسفره نانی مبتدا ثانی اوله و در برابرم خبر ثانی اوله و جمله اسمیه
حال اوله و مصراع ثانی خبر مبتدا اول اوله فتدبر همه بپسندیدند و سفره پیش
آوردند صاحب دعوت گفت ای یار زمانی توقف کن که پرستارانم کوفته
بریانی میسازند درویش سر برآورد و گفت پرستار قوللوقچی دیمکدر اصلنده
وصف ترکیبیدر آزمده پرست معناسنه طاپمق کتوریجی یعنی طاپوجی صکره خدمتکار

جنسینه اسم قیلندر الف ونون اداة جمعدر اکثر حیوان جنسینه اطلاق
ایدرلر کوفته ی ر عددره بیجق قیمه سنده‌نی ایدرلر اما انلرا اول اتی جرم طوغرلر صکره
باو انه قویب دو کرز حقیقتده کوفته بو جنس اولانی اته دیرلر بریانی صوسز پیشن
ات جنسینه دیرلر میسازند ایلرلر یعنی قیمه سنه کوفته دینیلر عجم کوفته نیه دیدیکلرین
بیلمزلر ایمش محصول ترکیب جمیع اهل مجلس درویشک بیتینی بکندیلر و اوکنه سفره
کتوردیلر صاحب دعوت دیدی ای یار بر زمانی توقف ایله قوللوقچیلرم کوفته بریانی
ایدرلر درویش باشینی قالدردی و دیدی بیت کوفته در سفره من گو مباش
گرسنه را نان تهی کوفته است * بیت اولنده اولانی کوفته مذکور کوفته در دوم مصراع
ثانی اولنده اسم مفعولدر دوکولمش معناسنه یعنی سفره‌مزده اولمسون آج کیمسه
گرسنه کیمسه را ادات صله نان تهی جیانیه تهی بوش دیمکدر مراد قاتقسز اتمکدر
قافیه‌ده کی کوفته مذکور کوفته در محصول بیت کوفته بنم سفره‌مده اولمسون دیر یعنی
بکا کوفته لازم دکل زیرا اول کوفته سینه قاتقسز اتمک کوفته در حاصلی آج اولانه
کیمسه قورو اتمک شکر بن چیقار رنک بولنسون حکایت مرید گفت پیر را چه
کنم که از خلائق برحمت اندرم از بسیار زر که بزیارتم همی آیند و اوقات عزیز
مرا از تردد ایشان تشویش حاصل می شود گفت هر چه درویشانند اوامی
بده و هر چه توانگرانند از ایشان چیزی بخواه که دیگر گرد تو نگردند یا حرف ظرف رحمت
صیقلمق وصیقنتمق معناسنه در اندر با افاده ایلدوکی ظرفیتی تاکید ایدر بسیار
یا حرف مصدر که حرف بیانه بزیارتم با حرف صله تردد تفعل بابندن مصدر در کلمه‌ده
معناسنه ایشانه اضافت مصدرک فاعلینه اضافتیدر هر چه بوکنایکدر بو مقامی
بوبله واقعدر جمیع نسخه‌ده اگرچه غیر ذوی العقولده استعمال اغلبدر لیکن ذوی العقولده
ده استعمال اولنور عربیده ما کبی وامی یا حرف وحدت ویا تنکیر که حرف تعلیلدر

لامیه نکره وند فعل نفی مستقبل جمع غائب محصول ترکیب بر هر بر بر پیره دیدی
نیجه ایده بن که خلالقدیمی زحمتده بن زیاد نیجه چوق کلمه کلمه زحمت چکرم
واوقات عزیزمه الملرک کلوب کیتمه‌لرندن تشویش حاصل اولور یعنی کثرت
ناسدن اوقات عزیزمه الملرک کلوب کیتمه‌لرندن تشویش حاصل اولور یعنی
کثرت ناسدن اوقاتم مضبوط دکل پیر دیدیرا اول که درویشلر در الملرده دین ور
یعنی مدیون ایلمه اول که اغنیا در المردن بر نسنه ایسته که بر داخی سنک
المرا فکده چکلز نیجه بر وبانکه اوغرامیه‌لر زیرا مدیونلر ادا ودین ایلمکه لازم کلمسون
دیبو بانیکه کلملر لر و اغنیا البته دوکت نسنه ویرمک لازم کلمسون دیبو قورقوب
بانیکه اوغرامزلر حاصلی ایکی فرقه‌دن بیله بو وجهله خلاص بولور سک **بیت**
کر کدا پیشرو لشکر اسلام بود ٭ کافر از بیم توقع برود تا در چین ٭ کدا اون
بونده مراد ویلنجیدر پیشرو وصف ترکیبدر اوکجه کیدیجی دیمکدر لشکره و اسلامه
اضافت لامیه‌لردر کافر فائی عجم مفتوح او قور بیم توقع لامیه توقعدن مراد سؤالدر
یعنی دیلنمک برود فعل مضارع مفرد غائب کیدر دیمکدر اما مراد فحمقدر فرار معناسنه
در چین لامیه در مراد سر حد چیندر درحرف ظرفدر با معناسنه و بین چین سوکمش
یعنی خطا الجنس محصول بیت اگر کدا لشکر اسلامک مقدمی اولورسه یعنی دیلی
و قولاغوز اولورسه کافر دیلنمک قورقوسندن سر حد چینه دک قچار یعنی بو کلن
عسکر هب دیلنجیلر در بیزدن دیلنورلر دیبو خوفندن دورماز قچر بیسرود لفظنی
و برود فعلنی رفتن دن اخذ ایدنلر خطا ایلمشلر **حکایت** فقیهی پدر را الکف هیچ
ازین سخنان دلاویز متکلمان در من اثر نمی کند بعلت آن که نمی بینم ایشانرا
کرداری موافق گفتار فقیهی یا حرف وحدت پدر را یعنی پدرینی را از حرف تاکید
و این اسم اشارتدر سخنانه و دلاویزه اضافت بیانیه در دلاویز وصف

ترکیبدر راوی بزیدینی کوکل تعلق ایدیجی دیمکدر متکلمانه اضافت لامیه در متکلماندن
مراد واعظلر و ناصحلر در من در حرف صله در با معناسنه با حرف مصاحبت علت
سبب دیمکدر آنه اضافت لامیه در که حرف بیانیه ایشانرا را حرف تخصیص
الملرک دیمکدر کردار اصلنده وصف ترکیبدر کرد که فعل معناسنه اسمدر آر اله
که آرنده دن مرخمدر تقدیر بر آرنده کرد در کاف عربک فتحیله ایش کنوریجی معناسنه
مجموع مرکبی فعل معناسنه اسم ایلدیلر ایمدی کردار کاف عربک فتحیله عمل دیمکدر بس
کافک کسریله اوقو یانلر بو لفظک حقیقتینه واصل اولمامشلر گفتار دخی کردار
کیبی وصف ترکیبدر تقدیری آرنده گفت در گفت اسمدر قول معناسنه بس
مجموع مرکبی کلام معناسنه اسم ایلدیلر محصول ترکیب بر فقیه باباسینه دیدی هیچ
بو واعظلرک و ناصحلرک کوزل ادالری وکوکل تعلق ایدیجی سوزلری بکا تأثیر
ایلمز اول سبیله که انلرک اقوالینه موافق اعمالینی کورمزم حاصلی بیلدکری
سوزلر بیله او نجاز یعنی خلقه کوزل پند ایدرلر اما کندولری نفعجکلریله متفتح اولمازلر
مثنوی ترک دنیا بمردم آموزند ٭ خویشتن سیم و غله اندوزند ٭ ترک دنیا
مصدرک مفعولینه اضافتیدر بمردم با حرف صله آموزندک ترک مفعول صریحی
و بمردم غیر صریحی خویشتن واو رسمیله بونده کندولر دیمکدر مبتدا واقعدر غله
حبوب جنسنده مستعملدر مثلا بغدای و آرپه و غیر سیده اندوزندک سیم و غله مقدم
مفعوللریدر و جمله فعلیه خبر مبتدادر قزانورلر یعنی کسب ایدرلر دیمکدر محصول بیت
مذکور واعظ و ناصحلر دنیا ترکینی خلقه تعلیم ایدرلر اما کندولری مثلا غله کسب ایدرلر
حاصلی خلقه سویلدکلرینی کندولر ایشلمزلر بلکه عکسینی ایشلرلر ٭ عالمی را که گفت
باشد و بس ٭ چون بگوید نگیرد اندر کس ٭ عالمی یا حرف وحدت و را حرف تخصیص
گفت بونده اسمدر قول معناسنه واوله مستعمل اولانی بس فقط معناسنه در بخش

دیگلر تنکیر دنا تاثیر البحر دیگلر فعل نفی مستقبل مفرد غائبدر اندر ادات صله در یا
معناسنه حرف صله در فی معناسنه دیمین سهو المصنف کیمیه تکلف قلنده تاثیر البحر
دیمین ظاهر و متبادر اولدر که اندر حرف فیدر اندرون معناسنه اخذ المصنف کیمیه ده
تاثیر البحر دیمین اندر حرف صله اولدوغندن اکاه دکل ایمش محصول بیت عالملک
که جهانه تمام قول اوله لکن یعنی قولینه کوره عمل اولمایه یعنی قولیله عامل اولمایه چونکه
حلقه نصیحت ایدوب سویلر نصیحتی کیمسه یه تاثیر ایلمز ه عالم انکسر بود که بر نکنند
نه بکوید بخلق و خود نکنند ه محصول بیت عالم اول کیمسه در که برامزا ایش السلمیه
عالم اول دکلدر که خلقه سویلیه و کندو سویلیدوکینی طوتمیه یعنی کندو نصیحتله متصحح
اولمیه حاصلی عالم علمیله عامل ولاندر اولمیان دکلدر اتأمرون الناس بالبر
وتنسون انفسکم بیت عالم که کامرانی و تن پروری کند ه او خویشتن کمست
کرا رهبری کند کلمه حرف بیانه کامرانی وصف ترکیبیدر راننده نعنی راندندن دکل مراد
سوربجی دیکلدر و یا حرف مصدر در تن پرور ده وصف ترکیبیدر پرور پروریدن بو بنی
بسلیجی دیکلدر و یا حرف مصدر در عالمه اجعدر خویشتن مبتدا کمست خبر کرا که ایسه د
کیم معناسنه و را ادات مفعول رهبر وصف ترکیبیدر رهبریدنمی قولاغوز معناسنه ترکیبی
ولیل ویا در دیرلر محصول بیت عالم که کامرانلق و تن پرورلک ایلیه یعنی حضور و صفا
نفسانیه و بدنینی تربیه ایلمسیله مقید اوله اول کندوسی ضالدر یعنی نفسنی
و ضایع اولمشدر پس کیمسه یه هدایت ایدر حاصلی کندو باشینه چاره سی یوقدر باخیر
نه چاره سی اوله پدر گفت ای پسر بمجرد این خیال باطل نشاید روی از تربیت
ناصحان برتافتن وره بطالت گرفتن و علما را بضلالت منسوب کردن ودر طلب
عالم معصوم از فوائد علم محروم ماندن مثل همچون نابینایی که شبی در وحل افتاده
وگفت ای مسلمانان چراغی فرا راه من دارید زنی فاجره بشنید وگفت تو که چراغ نبینی

بچراغ چه بینی همچنین مجلس وعظ کلبه بزازانست آنجا تا نقدی ندهی
بضاعتی نستانی واینجا تا ارادتی نیاری سعادتی نبری خیال باطل یانیه
تربیت ناصحانه مصدر کی فاعلنه اضافتیدر برتافتن دوندرمک بعض
نسخه ده کردانیدن دوشمش ره بطالت بردر طلب عالم مصدر کی مفعولنه اضافتیدر
ومعصومه اضافت بیانیه در فوائد علم لامیه در هر فقره یه برنشاید تقدیر اولنور
نابینا کور دیمکدر و یا حرف وحدت و یا تنکیر که حرف رابط صفت وحل واوک
وحانک فتحه لریله صیوق بلچیغه دیرلر چراغی یا حرف وحدت فرا بونک کبیدر ده
باء صله معناسنه در فرا القیبین دیمکدر دیمین زبانده بعید کثیمه در راه من لامیه
دارید فعل امر جمع مخاطب طوتوکز دیمکدر زنی یا حرف وحدت فاجره فاسقه
دیمکدر همچنین مجلس واعظ بعض نسخه ده همچنین مجلس وعظ بو مجلس وعظ
دیمکدر کلبه کاف عجمیک ضمی ولامک سکونیله بودنده دکان معناسنه در بزازان لفظیه
اضافتی لامیه در بزاز صبالغیله اسم فاعلدر والف ونون ادات جمعدر بز صاتا
نچیلر دیمکدر انجا یعنی کلبه بزازانده تا حرف توقیت نقدی یا حرف وحدت و یا تنکیر
بضاعتی یاسیده بویله در ندهی ونستانی فعل نفی مستقبللر در اینجا یعنی مجلس علمده
تا حرف توقیت ارادت افعال بابندن مصدر در ایستمک و طلب معناسنه و یا حرف
تنکیر سعادتی یاسیده حرف تنکیر در نیاری ونبری کذا فعل نفی مستقبللر در محصول بیت
فقیهک پدری اوغلندن بو مقوله سوز ایشیدیجک دیدیکه اوغل مجرد بو خیال باطل ایله
یعنی ادله عقلیه ونقلیه سز جهانه بوقلقن فاسد الهیلا لق و کلدر ناصحلر تربیه سندن
یوز دوندروب الوک مجالسنه اعراض ایلمک و کلیا بطالت یولینی طوتمق یعنی
بطال اولدرمق و علما و ناصحلر ضلالته نسبت ایلمک و عالم معصوم طلبنده یعنی
عالم پاک و خالص طلبنده علم فائده لرندن محروم قالمق یعنی علما علمیله عامل

212

وکلدر و بیو علم مجلسنده کلیا انقطاع ایلمك لائق دکل شول نابینا کیبی که بر کیجه
بلجبغه دوشدر یعنی سنك حالك اکا بکزر و دیرلر مسلمانلر یولیمه بر چراغ طوتوب
بزه فاسقه زن اعمانك بو سوزینی ایشیدر و دیدی رسن که چراغ کور مزسك چراغ
نه کوررسك قصه ده نه حصه بو درسنك که علمایه حسن ظن و اعتقاد خالصك
یوقدر پس علمدن نه نور و ضیا کسب ایدرسك حاصلی علمایه حسن ظنك کور
کیم علومیله مهتدی اوله سك ایمدی بو مجلس وعظده بر آز الرد کانی کبیده دادا مکر
انده نقد ایلنمیه سك بر بضاعت آلا مازسك و بونده مامکه ارادت صادق و محبت
کامل کتورمیه سك علم سعادتیله مسعود اولمازسك **قطعه** کفت عالم بکوش
جان بشنو ور نماند بکفتنش کردار کفت بونده قول معناسنه اسمدر عالمه مضاف
مصدرك فاعلنه اضافتیدر با حرف مصاحبت کوش جان بیانیه ور واکر دن
مخففدر نماند فعل نفی مستقبل مانیدندن بکزه مزسه دیکر مانستن دن دیسیلر خطا
سویلدر با حرف صله کفتن مصدر ش ضمیر عالمه راجعدر کردار کاف فتحیله
عمل معناسنه در محصول بیت عالمك قولینی جان قولاغیله ایشیت اکر عملی قولینه
بکزه مزسه ده یعنی عالمك فعلی قولینه اویماز سه قولینی جان قولاغیله استماع ایله یا
انکه مدعی کوید خفته را خفته کی کند بیدار مدعی بونده شول جاهلدر که عالم کچینور یعنی
دعوی علم ایدرلکن علمی یوق محصول بیت جاهلك قولینی هر نیجه ایسه و بکا اما
مدعینك و جاهلك سوزی و سویلدوکی باطلدر زیرا اویومیشی اویومش قنجن اویارر
یعنی جاهلك کندویه چاره سی یوقدر با غیره نه چاره سی اوله جائزدر که مدعیدن
حکیم سنائی مراد اوله و کوید کی مفعولی مصراع ثانی اوله زیرا حکیم سنائی عبرت نامه نام
قصیده سنده بر بیت ایراد ایلمش که حضرت شیخ ذکر ایلدوکی مصراع ثانیسیدر **بیت**
عالمت خفته است و تو خفته خفته را خفته کی کند بیدار و یعلم الله سبحانه مراد

رد شراح معنا

بو اوله مرد باید که کیرد اندر کوش ور نوشتست پند بر دیوار باید فعل مفرد
غائب که حرف بیانیه کیرد فعل مضارع مفرد غائب طوتا دیکدر اندر ادات ظرف
قولاغنده طوتا یعنی خاطرینه اله نوشتست اصلنده نوشته است در ضرورت
وزن ایچون حذف و ایصال اولندی محصول بیت مرد عاقل و دانا کرکدر کیم
قولاغنده طوتا یعنی قولاغینه آله و منتصح اوله واکر نصیحت دیواره ده یازلمش
ایسه دکل که عالم غیر عاملدن حاصلی انسان اولدر که هر نه یردن اولور سه پند
پذیر اوله پند دیوارده منقوش کوررسه عالم غیر عاملدن خود بطریق اولی
حکایت منظومه صاحب دلی بمدرسه آمد ز خانقاه بشکست عهد صحبت
اهل طریق را دلی یا حرف وحدت یا حرف صله مدرسه مبالغه ایله اسم مکان خانقاه
معرب خانکاه در صوفیلر تکیه سی عهدك صحبته و صحبتك اهله و اهلك طریقه اضافتلری
لامیه لردر و را ادات تخصیص محصول بیت بر صاحب دل خانقاهدن مدرسه یه کلدی
یعنی خدا وسنلدن بر پیسی صوفیلر طریقینی ترك ایدوب علما طریقینه داخل اولدی
بو یله اید نیجه اهل طریقك عهد صحبتینی کسر ایلدی یعنی انلر له هم صحبت و هم جنس
و هم پیشه اولمغی عهد ایلمشکن اول عهدی شکست ایلدی کفتم میان عالم و عابد
چه فرق بود تا اختیار کردی از آن این فریق را تا حرف تعلیل آن اهل طریقه
مصروفدر و این اهل مدرسه یه فریق اسم جمعدر بلوك معناسنه محصول بیت
حضرت شیخ بیور مذکور صاحب دله دیدم عالمله عابد بیننده فرق نه ایدی که
تا کیم اول طائفه دن مدرسه قومینی اختیار ایلدك یعنی علما زمره سینی اختیار
ایلمکه مرجح نه ایدی کفت آن کلیم خویش بدر میبرد ز موج وین سعی میکند که
بکیرد غریق را کلیمدن وجود مراد خویشه اضافت لامیه بدر طاشره دیکدر
بعض نسخه ده بدر بر بنه برون دو شمش و میبرد بر بنه میکند و شمش و سعی

بر بنه جهد واقعدر غریق فعیل مفعول معناسنه در بوغولمش کیمسه ورا ادات مفعول
محصول بیت صاحب دل دیدیر اول اهل خانقاه کندو کلیمینی موجدن چیقارر
الغرق یعنی جهنم عذابندن کندو بی قورتارر الغرق اما اهل مدرسه جهد ایلر که موجدن
غریقی بیله تخلیص ایلیه یعنی کندو بی خلاص ایلدوکندن غیری عذاب دوزخه مستحق
اولانی بیله تخلیص ایلمکه سعی ایلر حاصلی عالم بندیله خلقی مناهیدن منع ایدر زیرا طریق
ضلالتی و هدایتی تعیین ایدر پس بو وجهله خلقه جنت یولینی کوسترر **حکایت**
یکی بر سر راهی مست خفته بود وزمام اختیار از دست رفته عابدی بر سر او گذر
کرد و در حالت مستقبح او نظر کرد جوان سر بر آورد و گفت واذا مروا باللغو مروا
کراما سر راه یول اوجی و صوقاق باشی و یا حرف وحدت خفته اویوده یاتمش معناسنه
زمام زانک کسریله اوبانه دیرکیمی اختیاره اضافت بیانیه در از دست رفته
تقدیری از دستنشلی ایدی وبر بود مقدر در عابدی یا حرف وحدت بر سر او لامیه سا انک
باشی اوزرندن کذر کرد کچدی حالت مستقبح بیانیه او به اضافت لامیه واو حرف
عطف اذا ادات شرط غیر جازم مروا فعل ماضی جمع مذکر غایب باللغو تقدیری
باهل اللغو در مروا جواب شرط کراما حالیتله منصوبدر جوابک فاعلندن مکرمین
معناسنه محصول ترکیب بر سر بر یولک اوجنده مست یاتمش ایدی وزمام اختیاری
الندن کیتمش ایدی بر عابد انک باشی اوزرنده کذر ایلدی و مستک حالت مستقبحه
نظر ایلدی جوان مست باشین قالدردی و دیدی قیجان کیم الله قوللری اهل لغو
و صاحب کناهک یاننده کچه لر انلرینه تکریم ایلدکلری حالده کچرلر یعنی اهل کرم
احوالندن اعراض ایلدکلری حالده و یا انلرنده طور مادقلری حالده کچرلر حاصلی اهل
لغوک یرکیبن حاللریله مقید اولمادقلری حالده کچرلر و یانلرینده اکلنمزلر **نظم**
اذا رایت اثیما کن ساترا و حلیما اذا ادات شرط رایت فعل ماضی مفرد مذکر

مخاطب کورر سک دیکدر فعل شرط اثیما مفعول رایت در فعیل بمعنی فاعلدر
اثم یاثم دن یعنی علم بابندن مهموز الفا کناهکار دیکدر کن فعل امر مفرد مذکر
مخاطب اول دیکدر کان یکون دن یعنی نصر بابندن اجوف واوی سندن الضمیر
مستتر انت ساترا لفظا منصوب خبری و حلیما معطوفدر ساترا محصول بیت فحن
کیمسه بر کناهکاری کورر سک کناهینی ساتر و کندو یه حلیم اول یعنی انک حالنی تعییب
و تقبیح ایلمه یا من تقبح لغو رلم لا تغفر کرما یا حرف ندا من اسم موصول منادی
تقبح فعل مضارع مفرد مذکر مخاطبدر تفعیل بابندن چرکین کورر سک لغو تقدیرا
منصوب مفعولیدر تقبح نک جمله فعلیه اعرابدن محلی یوق صله سیدر اسم موصولک
لم لامک کسره و میمک سکونیله اوقونور ضرورت وزن ایچون اصلنده ولم در میمک
فتحیله لا تغفر فعل نفی استقبال مفرد مذکر مخاطب نیچون کچمز سک کرما منصوبدر حالیتله
محصول بیت ای اول کیمسه که بنم یرامز و چرکین ایشومی تقبیح و تعیب ایدرسک
نیچون یا محمود کرامتله و ایلکله کچمز سک یعنی نیچون یا محمود معزز و مکرم کچمز سک حال
بوکه خدا و اذا مروا باللغو مروا کراما بیورمشدر **قطعه** متاب ای پارسا روی از
کنهکار و بخشاینده کی ور و ر نظر کن متاب فعل نهی مفرد مخاطب چویرمه دیکدر
تابیدن تافتن دن دیبیلر خطا ایلمشلر متابک روی مفعول صریحی و از کنهکار
غیر صریحی یا حرف مصاحبت بخشاینده اسم فاعلدر بخشاییدن بخشودن دن و بینا
سهو ایلمشلر سرملک یعنی ترحم ایلمک کاف عجمی یا رسیدن بدلدر و یا حرف
مصدر ور حرف صله در یا معناسنه و ور واو ک فتحیله ضمیر غایبدر کناهکاره راجع
محصول بیت ای عابد روی کی کناهکاردن چویرمه ترحم و لطف ایله انکا نظر ایله یعنی
بر مجرم کورر سک انوند یوزوکی دوندرمه بلکه انکا لطف ورفق ایله نظر ایله کرمن
ناجوانمردم بکردار تو بر من چون جوانمردانه کذر کن ناجوانمرد جوانمرد سخی

اسراح جمیعا

کیمسه وکریم کیمسه یه دیرلر ناجوانمرد نقیضیدر یا حرف ظرفدر کرداره کاف

عربیک فتحیله مطلقا عمله دیرلر پس برآمدن عمل دیمکدر آنده سویلنمش محصول بیت

اکر بن عمله ناجوانمرد ایسم یعنی اکر افعال و اعمالم بد ایسه پس سن یا ایمدی

جوانمردلر کیبی کذر ایله یعنی یا ایمدی بن کریملر و حلیملر کیبی کچ بو قطعه نک اولنده

بیت یازالر یعنی قطعه ده فرق ایلمزلر ایمش **حکایت** طائفهٔ رندان با انکار

درویشی بدر آمدند و سخنان ناسزا گفتند و برنجانیدند شکایت پیش پیر طریقت

بردو گفت چنین حالتی رفت گفت ای فرزند خرقهٔ درویشان جامهٔ رضاست

هر که درین کسوت تحمل نامرادی نکند مدعیست و خرقه بروی حرام طائفهٔ رندان

بیانیه طائفه همزه سی حرف وحدتدر یعنی ایکی وجهله خطا ایلمش بری معنای

اضافتی فهم ایلمدوکی بر بیده همزه یه حرف وحدتدر دیو وکیدر یا حرف صلهٔ انکار

درویشی مصدرک مفعولینه اضافتیدر و یا حرف وحدت بدر آمدن خارج اولدیلر یعنی

انکارینه کلدیلر حاصلی حالینه منکر اولدیلر سخنان ناسزا بیانیه حالتی یا حرف

وحدت و یا تنکیر رفت واقع و صادر اولدی دیمکدر خرقهٔ درویشان لامیه

لامیهدر مجازا تحمل نامرادی مصدرک مفعولینه اضافتیدر نامرادی بربنیه برادکی

یازالر نامیله بینک استعمال اولدیغی اکاه وکللر ایمش و خرقه بروی حرام بربنیه نه

درویش یاران صحیح نسخه بو مخالف یازمش بعض نسخه ده با انکار بربنیه مخالف

دوشمش خلاصه دیمکدر محصول ترکیب رندلر طائفه سی بر درویشک انکارینه

یعنی درویشلکینه انکار ایلدیلر حاصلی درویشلکندن خارج ایتمش اولدیلر

و ناسزا سوزلر سویلدیلر و انجتدیلر درویش عدم تحملندن بر پیر طریقته اولنیه

شکایت ایلدی و دیدیکه بوکا بیله بر حالت واقع اولدی پیر دیدیکه ای اوغلم درویش

خرقه سی جامهٔ رضادر یعنی بو خرقه کیمک هر بلایه رضا بر کرکدر هر کیمسه که بو

کسوه ده نامرادلغه تحمل ایلمز مدعیدر یعنی اکا درویشلک دعواسی کذبدر

وانک اوزرینه خرقه حرامدر حاصلی فقرا خرقه سینه استحقاقی یوقدر با انکار

درویشی بدر آمدند ک معناسینی بردرویشه انکار ایله طاشره کلدیلر دیو فتحی

ایراد کتمش **بیت** دریای فراوان نشود تیره بسنگ عارف که برنجد تنک

آبست هنوز دریای فراوان بیانیه چوق دریا دیمکدر عظمتدن کنایه در تیره

بولانق دیمکدر تنک تانک فتحی و نونک ضمی و کاف عربیله یوفقه دیمکدر هنوز آلان

دیمکدر محصول بیت اولو دریا طاش آتمغله تیره اولماز یعنی بولانماز پس عارف که

انجینور دانی اول یوفقه صودر دریا اولماغه قریب دکل حاصلی دنی نهر صغیردر

دکز دکل **قطعه** کر کزندت رسد تحمل کن که بعفو ز کناه پاک شوی

کاف عجمک ضمی و زانک فتحیله ضرر معناسنه در که حرف تعلیل بعفو با حرف مصاحب

محصول بیت اگر سکا ضرر ایریشور ایسه برکیمسه دن تحمل ایله مضطرب اولوب شکایت ایلمه

زیرا عفو سببیله کناهدن پاک اولورسک که اکا انتقام قصد ایلسک جائزدر که

حدن تجاوز ایدوب مجرم اوله سک علی کل حال تحمل محموددر ای برادر چو عاقبت

خاکست خاک شو پیش از آن که خاک شوی محصول بیت ای برادر چونکه عاقبت

خاکدر یعنی فنا مقرر در خاک اول انوز اولمدین که خاک اولورسک یعنی اولوب خاک

اولمازدن اول خاک اول حاصلی موتوا قبل ان تموتوا مفاهمینه واصل اول

حکایت منظومه این حکایت شنو که در بغداد رایت و پرده را خلاف افتاد

شنو شینک کسر و نونک فتحیله فعل امر مفرد مخاطبدر خطاب عاملی طریقیله شنو ینه

شنیدندن بیلر خطا سویلدیلر که حرف بیانی بغداد مشهور بر شهردر که اسمیدر بریه

دال اخیر نقطه ایله اوقورلر ایتدیلر مراد سنجاقدر که علم ده دیرلر پرده دن مراد

او پرده سیدر قپو پرده سی دکلدر بعضیلر ظن ایلدوکی کیبی را ادات تخصیص

بو حکایتی ایشیت که بغدادده شهر بنده رابت و پرده نک خلافی واقع اولدی یعنی
بحث وجدللر واقع اولدی ٭ رابت از گرد راه و رنج رکاب ٭ گفت با پرده از طریق
عتاب ٭ گرد راه لامیه یول یوزی رنج رکاب ده بو بله اوزنکی زحمتی دیمکدر زیرا
رابتنک اغاجی اوزنکیه طاینماسه ضبطی مشکل اولور حاصلی اغاجینک اوجنه
رکابه طایارلر که ضبطی قابل اوله اما بوزمانده قاپیشنده برشنه پیدا ایدرلر که اگرک
اوکی قاشنده صرقیدیرلر و سنجاق اغاجینک اباغینی اکا گچوررلر که ضبطی قابل
اوله عتاب آزارلمقدر محصول بیت رابت یول توزی زحمتندن و اوزنکی رنجیدن
پرده یه عتاب و خطاب جهتندن دیدی من و تو هر دو خواجه تاشانیم ٭ بنده
بارگاه سلطانیم ٭ خواجه تاش ترکیبده تحریف ایدوب خواجه دش و بدیکلر یعنی
ایکیمز بر افندی قوللری یز سنکله و الف و نون ادات جمع و یا و میم ادات تکلم مصراع ثانی
اوکی بیانیدر محصول بیت رابت پرده یه خطاب ایدوب دیدی بن سنکله خواجه
دشلو یز یعنی بر افندی قوللری یز خواجه افندی معناسنه در سلطانه بارگاهینک
بنده لری یز یعنی ایکیمز بر پادشاه قوللری یز ٭ من ز خدمت دمی نیاسوده ام
گاه و بیگاه در سفر بوده ام ٭ دم نفس و ساعت و یا حرف وحدت بر نفس
و بر ساعت دیمکدر نیاسوده ام فعل نفی ماضی متکلم وحده گاه و بیگاه وقتلو
وقتسز دیمکدر محصول بیت رابت دیدی بن خدمتدن بر نفس و بر ساعت
آسایش ایلمدم یعنی دینکلنمدم وقتلو وقتسز سفرده اولدم ٭ تو نه رنج
آزموده نه حصار ٭ نه بیابان و باد و گرد و غبار ٭ رنج زحمت آزموده [illegible]
قسم معزدر مخاطب یا ضمیر خطاب و همزه حرف توسل حصیا [illegible]
دیمکدر حصار قلعه معناسنه در حصار صیا مقدر مراد اولدر که حصاره
کیلدکلر وقت سنجاغی ایلرو چکرلر حصاره دیکمک قصدیله پس حصاره گچنده

اولانه

اولانه خلق توفنک داروق وطاشی وغیر سینی سنجاغه آتارلر دوشورمک
ایچون شو بله اولور که بیچاره سنجاق دلک دلک اولور ایمدی حصار [illegible]
سنک دیمکدر غرض بو معنادر یعنی بن بو مختلف [illegible] چکمیشم باد گرد و بو
کنایه در بو مقامده بو بله والغبار [illegible] گرد باد دیرده وزنه خلل ویرمدن
ایچوندر که معلوم اوله که بو نک گبی ترکیب مزجی نک اصلی اضافتیدر یعنی گرد
باد گرد و گرد ابنک اصلی باد گرد و آب گرد ایمش گرد می بیل و گرد می صو دیمکدر
بیلکر گرد باد قصرغه یه و گرد اب صو چوبلکنه دیدیلر بولنلر کاف فتحیله و قیانه
بیلمز ایمش محصول بیت پرده یه دیرسن نه زحمت چکدک یعنی چکدک ونه
حصار صوایشی ونه بیابانه گوردک ونه سکا قصرغه صاریلدیر ونه سنی تیم گیبی
بوز یا صدی حاصلی سن هیچ بر مشقت گورمدک قدم من بسعی بیشتر است پس
چرا حرمت تو بیشتر است ٭ قدم ایاق سعی یا حرف مصاحبت بیشتر ایلرو دیمکدر [illegible]
معناسنه [illegible] باد [illegible]
بادعیلنه زیاده در [illegible] محصول بیت بنم ایاغم سعی [illegible]
صوانشده و حصار یوروشنده ایلرو چکرلر پس نیچون سنک حرمت و عزتک زیاده در
تو بر بنده گان مه روئی ٭ یا کنیزان یاسمن بوئی ٭ بر بنده گان لامیه و مه رو یه اضافت
بیانیه در مه روی وصف ترکیبیدر آی یوزلو دیمکدر و یا ضمیر خطاب یا حرف مصاحبت
کنیز جاریه در کاف عربینک فتحی و نون نک کسریله والف و نون ادات جمعدر یاسمین
بو یه اضافتی بیانیه در یاسمن بوی وصف ترکیبیدر یاسمن و یاسمین بر معنایه در
و یا ضمیر خطابدر محصول بیت بو بیت بیت سابقده مذکور اولانه تعرفی بیانیدر [illegible]
بر دیه دیر که سن آی یوزلو قوللر و محبوبلر قتنده سنک یاسمن قوقولو جاریه لر
[illegible] حاصلی ارکک و دیشی گوزللر له مصاحبسنده و مقارنسنده من قتاده [illegible]

شاکردان ٥ بسفر پای بند وسرکردان ٥ فتاده تقدیر برفتاده ام در با حرف صله
دلست شاکرداننک لاجتنه شاکردانی خدمتکار طائفه سیدر بسفر با حرف ظرف
پای بند وصف ترکیبیدر ایاغی باغلو دیمکدر سرکردان استعمال اولنور متحیر معناسنه
اما بونده مراد بیلرلر آنی تحریک ایدوب انواع زحمتلر چکدیکیدر محصول بیت راقمه
ویرکه بن قدری وقیمتی بیلمز خدمتکارلر الینده دوشمشم یعنی انواع حقارت
وهوان چکرم اللرنده سفرده ایاغم باغلو سرکردان ونسرا السیمه کیدرم حاصلی
هر وجهله رنج والمده یم ٥ کفت من سر بر استان دارم ٥ نه چو تو سر بر استانی
دارم ٥ محصول بیت پرده رایتدیکی بو قدر کلمات ایشیدیجک جواب ویروب
دیدیکه بن باشمی استانه ده طوتارم سنک کبی باشم کوکده طوتمازم یعنی
بنم بو حرمت وعزتیمه سبب یوزمی یرده اولوب تکبر ایلمدیکمدر وخاک
کبی تواضع ایلدیکمدر سنک کبی کبر وغرورله باشم کوکلرده دکل زیرا
من تواضع رفعه الله ومن تکبر وضعه الله در ٥ هر که بیهوده کردن افرازد
خویشتن را بکردن اندازد بیهوده زائد وباطل معناسنه در کردن افرازدکه
مقدم مفعولیدر افرازد رفع ایلیه یعنی بو جمله ده حاصلی تکبر وتعظیم ایکندر
خویشتن اندازدک مفعول صریحی وبکردن غیر صریحی افرازد واندازد فعل
مضارع مفرد غائبلردر اندازد تارد دیمکدر محصول بیت حضرت شیخ بیورر که هر کیمسه
که باطل وزائد یره تکبر وتعظیم ایلیه کندینی اوزره بیراغور یعنی ایلدوکی تکبر و
غرور کندو بلاکه هلاکه ایدر زیرا تکبر خدایه لایق صفتدر انجق حکایت
یکی از صاحب دلان زور آزمایی را دید که بهم بر آمده و در خشم شده
وکف بر دهان آورده کفت این را چه حالتست کسی کفت فلان در دشنام
دادست کفت این فرومایه هزار من سنک بر می دارد وطاقت سخنی

آرد نه روا آرد وماده وصف ترکیبیدر آزماینده نه زور حقیقتا بیهیچ دیمکدر انلر زور بازو
زور آزمای دیرلر را ادات مفعولدر بهم بر آمده قاقمش وغضبه کلمش
ودر خشم شده خشمه وارمش دیمکدر ماقبلنه عطف تفسیری واقعدر کف
کوپوک دیمکدر فلانک تقدیر بر فلانش در دشنام داده است دشنام دیرمشدر یعنی
سوکمشدر فرومایه الچق اصللی یعنی بد اصل دیمکدر من توکنک شدیدیه بتمن دیمکدر
برمی دارد قالدورر دیمکدر طاقت سخنی مصدرک مفعولنه اضافتیدر یا حرف
وحدت نمی آرد فعل نفی استقبال مفرد غائب استفهامی متضمن کتورمزمی دیمکدر
محصول ترکیب صاحب دللردن بر کیسه بر زور بازو کوردی که قاقمش وغضبه
وارمش واغزینه کوپوک کتورمش یعنی کوپورمش صاحب دل دیدی بوکه نه حالتدر
اولدی بر کیمسه دیدی که فلان آنی سوکمشدر صاحب دل دیدی بو بد اصل بیک
بتمن طاشی قالدورر وبر سوزه طاقت کتورمزمی یعنی بر سوزه کوتورمزمی
قطعه لاف سر پنجکی و دعوی مردی بکذار ٥ عاجز نفس فرومایه چه مردی چه زنی
لاف سر پنجه لامیه در اصطلاحلرنده سر پنجه قوییه وغالبیه دیرلر یا مصدریه لاحق
اولنمغله سپیله ماه رسمی کاف عجمیه ابدال اولنمشدر قویلک لافینی دیمکدر دعوی مردی
مصدرک مفعولنه اضافتیدر وبا حرف مصدر مردلک دعواسنی بکذار بانک خصمیله
وکاف عجمیه سکونیله ترک ایله دیمکدر عاجز نفس فرومایه لامیه وبیانیه در بو عبارتده
انجام اختلاف ایدیلر بعضیلر دیدیلر که عاجز مبتدا در تقدیر بر عاجز دیمکدر بعضیلر
دیدیلر که فرومایه ده هر بار خطاب مضمر در تقدیری فرومایه در دیمکدر وجه چه مردی چه زنی
بالرضمیر خطابدر وبو عبارتلرک معناسی ارککک وزنلکک بینده فرق یوقدر دیمکدر
یعنی بو ایکی صنفک بینده فرق یوقدر محصول بیت سر پنجه لک لافینی ومردلک دعواسنی
ترک ایله امر انجق نفسک عاجز زبونی اولنجه ارککلر زنلکک بینده فرق یوقدر بلکه زنلکدر

غالبدر فرو مایه خاجوه صفت اعتبار ایلین فرو مایه لک ایلمش ه کرت از دست
برآید دهنی شیرین کن ه مرد بر آن نیست که مشتی زنی بر دهنی ه کرت تا معناسنی
جهتنده دسته مقید در اثر دست دیکلر دهنی یا حرف وحدت مرد بر یا حرف مصدر
مشتی یا حرف تنکیر زنی فعل مضارع مفرد مخاطبدر دهنی یا حرف وحدت محصول بیت
اکر الکدن کلورسه بر آغزی طاتلو ایله یعنی بر کوکلی اله کتور که سندن شیرین دهن اولسون
که سکا خیر دعا ایلسون بد دعا ایلمسون مردلک اول دکلدر که بر آغزه مشت
اوره سک یعنی بر کیمسه نک خاطرین پریشان و دونینی بیحضور ایلیه سک حاصلی
مردلک بر خاطر نشتی ایلمکدر پریشان ایلمک دکلدر قطعه اگر خود بر دوزد پیشانی
پیل ه نه مرد است آنکه دروی مردمی نیست ه خود ادات تاکید بر دوزد بولیه دوزد
دالک فتحی و کسریله در انک فتحیله فعل مضارع مفرد غائب پیشانی پیل لامیه در
پیشانی یای انجمک کسریله و یا یای اصلیه ایله آلن دیکلدر عرب جبهه دیر آنکه اصلنده
انکس که ایدی شنه که مکرر بیانی اولندی روی مذکورکه راجعدر مردمی یا حرف مصدر
محصول بیت اکر فیلک آلننی دیکک ایلمکه قادر اسه یعنی فیل ایله جنک ایدوب غالب ایسه
مرد دکلدر اول کیمسه که انده مردلک و انسانیت یوقدر یعنی شجاعت عند السخاوه
و کرم معتبردر ه بنی آدم سرشت از خاک دارد ه اگر خاکی نباشد آدمی نیست ه
سرشت سینک و شینک کسری و شینک سکونیله اسم مصدردر خلقت معناسنه فعل
ماضی مجهول دیمک مجهول سویلمش خاکی یا حرف نسبت محصول بیت بنی آدمک
اوغوللرینک سرشتی و خلقتی خاکدندر زیرا حضرت آدم تبرابدن خلق اولندی پس
بنی آدم خاکی اولمزسه آدمی دکلدر بلکه جنی و یا شیطاندر علی کل حال تحمل و
تواضع محموددر حکایت بزرکی را پرسیدند از سیرت اخوان صفا گفت کمینه
آنکه مراد خاطر یاران بر مصالح خود مقدم دارد و حکما گفته اند برادر که در بند

در نسخه‌ی

در نسخه دیگر

بر شته

217

خویشست نه برادر است و نه خویشست بزرکی یا حرف وحدت و را ادات مفعول
سیرت خوی و خلق معناسنه در اخوان اخک جمعیدر قرداشلر دیکلدر سیرت
اخوان صفا لامیه لردر کمینه کم اسمک و یا حرف نسبت و نون و ها ادات تاکید
اکسکلی دیمکدر یعنی اشاغه مرتبه سی اخوان صفانک بو مرتبه در دیکلدر آنکه
یعنی آنکس که مراد خاطر یاران لامیه لردر مصالح خود دخی بویله در محصول ترکیب
براولوب صوردیلر اخوان صفا اخلاق و اطوارندن یعنی صفا قرداشلر کیملردر
دیدیلر دیدی که انک اکسکلی سی اولدر که یارانک کوکلی مرادینی کندو مصالحی اوزره
مقدم طوته و حکما و عقلا دیمشلردر برادر که کندو مرادی و فائده سی قیدنده
یعنی کندو نفسی هواسینه مقیددر او حقیقتده نه برادر و نه خصم در زیرا سائر
ناسله سکا نسبتی نک تفاوتی هیچ یوقدر بیت همراه اگر شتاب کند همره
تو نیست ه دل در کسی مبند که وابسته تو نیست ه همراه یولداش
شتاب اسم مصدردر ایوشمق معناسنه یعنی عجله همره لامیه در
صله و یا حرف وحدت مبند فعل نهی مفرد مخاطب باغلامه دیکلدر که حرف رابطه صفت
وابسته وصف ترکیبی اقامتدر تو یه اضافتی لامیه در محصول بیت یولداشک
اکر ابورسه سنک یولداشک دکل زیرا سکا مناسب و موافق دکلدر ایلکر
کوکلکی بر کیمسه یه باغلامه که سنک وابسته ک دکل یعنی کوکلکی باغلامیانه
اکا کوکلکی باغلامه حاصلی سکا مقید اولمیانه سن مقید اولمه بیت چون نبود
خویش را دیانت و تقوی ه قطع رحم بهتر از مودت قربی ه خویش یونده خصم
معناسنه در را ادات تخصیص قطع رحم مصدرک مفعولینه اضافتیدر رحم رانک
فتحی و حا مهمله نک کسریله قرابتدر خصملق معناسنه مودت مصدر میمیدر محبت
معناسنه قربا یه اضافت مصدرک مفعولینه در قربی خصملق دیکلدر محصول بیت

چونکه خصمک دیانت و تقواسی اولمایه یعنی دیندار و متقی اولمایه انکله
خصملق مجتنبدر خصملق علاقه سینی قطع ایلمک اولی در زیرا جائزدر که قرابت
مجتنبی سببیله اکا تابع اولوب خلاف شرع مصلحته ارتکاب ایلیه سک • یا ددادم
که مدعی درین بیت بر قول من اعتراض کرد و گفت حق جل وعلا در کتاب مجید
از قطع رحم نهی کرده است و بمودت ذوی القربی فرموده و انچه تو گفتی
مناقض آنست گفتم غلط کردی موافق قرآنست قال الله تعالى وان جاهداك
على أن تشرك بي ما ليس لك به علم فلا تطعهما مدعی یا حرف وحدت ان
حرف شرط جاهدا فعل ماضی تثنیه مذکر غائب در معنا علیه یا مبنیدر تثنیه الفی
والدینه راجعدر و کاف ضمیر منصوب متصل على جاهدا یه متعلق مفعول غیر صریحیدر
ان تشرك تأویل مصدرده محلا مجرور در على ایله که جار مع المجرور ان تشرك به
متعلق مفعول غیر صریحیدر ما محلا منصوب مفعول صریحی لیس فعلدر افعال
ناقصه دن علم لفظا مرفوع اسمی و لك محلا منصوب خبری به علمه متعلق
فلا تطعهما جمله فعلیه جواب شرط محصول ترکیب خاطرمده در که بر مدعی بو شنوده
بنم قولمه اعتراض ایلدی و دیدی خدای تعالى کتاب مجیدنده قطع رحمدن نهی
ایلمشدر و مودت ذوی القربایه بیورمشدر و اول کی آنی سن دیدک خداکه
دید و کمینه مناقضدر دیدم که غلط ایلدک موافق قرآندر اکر سکا والدینک
زحمت ویررلرسه بکا شریک قوشماکه اول شیئه که سنک اکا علمک یوقدر
یعنی معقول شیئه که بکا شریک اولمغه استحقاقی اوله و غیبی بیلمیه سک و
انلر سکا تکلیف ایلسه لر بکا شریک ایلمکه صاقین انلره اطاعت ایلمه بیت
هزار خویش که بیگانه از خدا باشد • فدای یک تن بیگانه کآشنا باشد •
هزار خویش مبتدا که حرف رابط صفت فدای یک تن بیگانه خبر مبتدادر که

حرف

حرف رابط صفت محصول بیت بیک خصم که خدادن بیگانه اوله یعنی خدا ایله
آشنا اولوب تقرب الی الله ایلمیه ایمدی بو کچلین بیک خصم بر بیگانه نک یعنی
بر بیگانه وجودنه فدا اولسون که خدا ایله آشنا اوله یعنی تقرب الی الله ایلیه
حکایت منظومه پیرمردی لطیف در بغداد • دخترش را بکفش دوزی
داد • پیرمردی یا حرف وحدت یا حرف صله و کفش دوز وصف ترکیبیدر
دوز بدوزیدن امر شمع دیکیجی یعنی شمقچی محصول بیت بر لطیف پیر مرد بغداده
قیزینی بر شمقچی یه ویردی یعنی اکا نکاح ایلدی دوز من دوختن مصدرندن
اخذ ایلین خطا ایلمش • مردک سنکدل چنانش بگزید لب دختر که خون
ازو بچکید • مردک تصغیر مرددر سنکدله اضافت بیانیه در سنکدل وصف
ترکیبیدر طاشش یورکلو و یکدر بگزید با حرف تاکید گزید فعل ماضی مفرد
غائب ایصردی دیکدر فاعلی تحتنده مردکه راجع ضمیر و مفعولی لب دختر
اضافت لامیه ایله که حرف بیانی بچکید با حرف تاکید چکید فعل ماضی مفرد
غائب طامدی دیکدر محصول بیت طاش یورکلو ارجکز قیزک دوداغینی
انجلین ایصردی که اندن قانی طامدی • بامداد آن پدر چنانش دید پیش
داماد رفت و پرسیدش پیش بونده قیت معناسنه در داماد کوکو محصول بیت
ابرته سی قیزک باباسی قیزی اویله کوردی کوییکینک قتنه واردی و اکا سویلدی
کای فرومایه این چه فن است • چند خائی لبش نه انبانست کای که
حرف بیاندر سوالی آی حرف ندا منادا سی محذوف تقدیر ای مردک
فرومایه در بد اصل دیکدر خائی فعل مضارع مفرد مخاطب چینیرسک دیکدر
لبش مفعولی انبان همزه نک فتحی و سکونیله تولمه لغتده طغارجیغه
دیرلر اکا بونده رباعت اولمشدر مراد در مطلقا محصول بیت

صورتی که الچق اصیللو بونه دیشدر شیخ چیزیسک دوداغینی النبانه دکلدر
یعنی قیزک دوداغینی سختیانه می ظن ایلدک که بویله چیندک * هم راحت بگفتیم اینک
گفتار * هزل بگذار وجد ازو بردار * با حرف مصاحبت مزاح معناسنه ضمیله سهولا
لطیفه معناسنه ومیمک کسریله مفاعله بابندن مصدر ثانیه ره هزل لطیفه وجد
جیمک کسریله کرچکلر محصول بیت حضرت شیخ بیورر که تمثیله دختر قصه سینی بن
سکا لطیفه ایله دیدم خطاب عام طریقیله سن لطیفه ترک ایله واندن کرچکی
اخذ ایله قالدر مقدن مراد اخذ ایلمکدر یعنی سکا لایق اولان اولدر که بو کلامدن
هزلی ترک ایدوب جدی اخذ ایلیه سک اول جد هیو ر دوغی بو بیتک مضمونیدر
خوی بد در طبیعتی که نشست * نرود جز بوقت مرگ از دست * خوی بد بیانیه
طبیعتی یا حرف وحدت که حرف بیانه محصول بیت بر طبیعتده که یرامازخوی
اوتوردی اجل کوننده غیری کونده الدن کیتمز اول یرامازخوی و یا طبیعت یعنی
اولمکله انجق خلاص بولور اول یرامازخوید اول طبیعت حکایت فقیهی دختری
داشت بغایت زشت روی بجای زنان رسیده با وجود جهاز و نعمت کسی
بمناکحت او رغبت نمی نمود فقیهی یا حرف وحدت دختری یا سیده بولیلور
زشت روی وصف ترکیبی چرکین یوزلو دیمکدر جهاز جیمک فتحی وکسریله قیز وگلینک
وشو اسبابینه دیرلر با حرف صله مناکحت مفاعله بابندن مصدر در ونکاح معناسنه
نابستی عورتی آره و بر ملکه دیرلر او به اضافت مصدرک مفعولینه در محصول ترکیب
بر فقیهک بر قیزی وار ایدی غایتله چرکین یوزلو عورتلر مرتبه سینه ایرشمش
ایدی یعنی بالغه اولوب حیض کورمش ایدی وافر جهاز و نعمت وجود بلنه هیچ
برکیمسه مناکحه سینه رغبت کوسترمزدی بیت زشت باشد دبیقی و دیبا
که بود بر عروس نازیبا * دبیقی دالک فتحی و بانک کسریله مصرلو اجسنده بر قصبه نک

السبعدر

اسمیدر و یا حرف نسبت پس دبیقی اول قصبه ده ایشلنن قماشه دیرلر بغداد
شهرنده ایشلنن قماشه بغدادی دیدکلری کبی دیبا تیرکجه شیب دیدکلری
قماشدر که حرف رابط صفت عروس کردک اولمازدینا اول آره ده عورته
دیرلر مثلا رجل عروس وامرأة عروس دیرلر تا حرف توصیف لفظی زیبا یراشق
ونا زیبا یراشقمز محصول بیت دبیقی ودیبا قماشلر چرکین اولورکه یرانشمز
عورت اوزره اولالر یعنی چرکین عورت اوزره کوزل قماشلر یراشمز فی الجمله
بحکم ضرورت باضریر عقد نکاحش بستند آورده اند که دران تاریخ حکیم
از سرندیب بر سید که دیده نابینایان روشن کردی فقیه را گفتند چرا دامادت
را علاج نکنی گفت ترسم که بینا شود و دخترم را طلاق دهد با حرف صله ضریر
اعمایه دیرلر بوندره حکیمدن مراد کحال در سرندیب هند دیارنده بر برکه اسمیدر
محصول ترکیب حاصل کلام امر ضرورتله دختر زشت رویی بر اعمایه عقد نکاح ایلدیلر
روایت ایلمشلردر که اول تاریخده سرندیب طرفندن بر حکیم کحال کلدی ایرشدی
که نابینالرک کوزلرینی روشن ایدر یعنی کورلرک کوزلرینی آچاردی فقیهه دیدیلر نیچون
کویکوکه علاج ایلمزسک دیدی قورقرم که بینا اوله و قیزیمه طلاق ویره مصراع
شوی زن زشت روی نابینا به * شوی عورت ار در زنه اضافتی لامیه در و زشت
رویه بیانیه شوی مبتدا نابینا به خبر محصول مصراع چرکین یوزلو عورتک ارک
نابینا اولمق یکدر که کورب اندی الکرمیه حکایت پادشاهی بچشم حقارت در
طائفه درویشان نظر کرد یکی از آن میان بفراست دریافت وگفت ای ملک
ما درین دنیا بجیش از تو کمتریم و بعیش از تو خوشتر و بمرگ برابر و بقیامت
بهتر در طائفه ده در حرف صله در یا معناسنه درویشانه اضافت بیانیه نظر
کردن یا حرف حکایه دریافت الکلادی دیکلر با حرف مصاحبت و با حرف ظرف

وجیش عسکر در وجیش باشیده بوبله در وجمرك ابقیا منده بوبلردر
محصول ترکیب بر پادشاه طائفهٔ درویشانه حقارت کوزیله نظر ایدردی
درویشلرك بریسی حقارتله نظرینی اکلادی ودیدی ای ملك بیز بو جهانده
عسکرلرو با عسکر خصوصنده سندن اکثرز وجیش وسفاهه سندن خوشترز
وموئنده برابرو قیامنده بیلمرك مثنوی اگر کشورکشایی وصف ترکیبیدر مملکت
اچیجی دیمکدر ویا حرف وحدت کشور کاف عربیله کسری وسکون شین وفتح واو ایله
اقلیم معناسنه در کامرانی وصف ترکیبیدر رانیدندن مراد سوریجی دیمکدر حاجتمند
مندمیمك فتحیله ادات فاعلدر حاجی معناسنه یعنی حاجتلو دیمکدر نانه اضافت اسم
فاعلك مفعولنه اضافتی قبیلندر محصول بیت بو بیت بیت آتیه مربوطدر اگر بر کشور
کشا یعنی بر فاتح مملکت پادشاه کامرانی ایسه یعنی مرادینجه کچینورسه واگر درویش
بیچاره نانه حاجتلو ایسه یعنی محتاج نانه ایسه در ان ساعت که خواهد این
وان مرد نخواهد از جهان بیش از کفنی برد مرد بونده مصدر معناسنه در
زیرا مضارعه مقارن بردنه مصدر معناسنه در محصول بیت اول ساعتده که درویش
و پادشاه اولیسر در جهاندن کفندن زیاده نسنه ایلتمیسرلر در یعنی قبره [illegible]
کفندر فقط چو رخت از مملکت بر بست خواهی گدایی خوشتر است از پادشاهی
مملکتدن مراد جهاندر بر حرف تاکید بست بستن معناسنه در قیاس خواهی بربست
ایدی ضرورت وزن ایچون بو اسلوبه ارتکاب ایلدی محصول بیت چونکه دنیا مملکتندن
اسباب آخرتی تغلیه ... یعنی آخرته نقل ایلمك لازم ایسه گدالق بکدر پادشاهلقدن
زیرا پادشاهلرك نیجه دورلو سؤالی وجوابی ونیجه دورلو حسابی اولور آنلاردن انك
بو تجلیدن اولماز ظاهر درویش جامه ژنده است وموی سترده وحقیقت آن دل
زنده است ونفس مرده ژنده اوزلو جمله اسکی لباسه ... موی سترده مولانا

حلبی

حلبی شروانی ومولانا مصلح الدین لاری ومولانا صبوحی بدخشی اضافت بیانیه
ایلر ژنده یه عطف ایلدیلر تقدیر جامه موی سترده دریو کون طوقونانه جامه دیکدر
عبا وکبه کیبی مثلا اما شراح وصف ترکیبی طوتوب جامه یه عطف ایلدیلر وتجرددن
کنایت ایلدیلر محصول ترکیب درویشك ظاهر اسکی یمالو قفتاندر ویوکون
طوقنمش جامه در اما حقیقتی دل زنده ونفسی مرده اولمقدر قطعه نه آن که
بر در دعوی نشیند از خلقی ور خلاف کنندش بجنگ برخیزد نه آن که تر سابقه
مستثنادر یعنی ظاهر درویش مذکور اولاندر بو بیتده ذکر ایلدوکی دکلدر [illegible]
کیبی پر دنه ظرفیت معناسینی افاده ایدر در دعوی بیانیه دعوی قپوسنده دیمکدر
اسلوب عجم دعویه واوك کسری ایله اوقومقدر از خلقی نشیند متعلقدر ویا حرف
تنکیر وکر واگردن مخففدر بونك بر بینه که کر یازانلر صحیح نسخه لره مخالفدر زیرا
غیری معنا جهتی ترزیق اولور کنندش فعل مضارع جمع غایب وشین ضمیر
اسم اشارتك مشار الیهینه راجعدر بجنگ باء حرف صله برخیزد فعل مضارع
مفرد غایب قالقه یعنی قیام کوستره محصول بیت ظاهر درویش اول دکلدر که
خلقدن دعوی قپوسنده اوتوره یعنی خلقدن تقاعد ایدوب دعوای درویشلك
ایلیه واگر انجینه مخالف وضع ایلرلرسه جنکه وجداله قیام کوستره حاصلی
درویش اول دکلدر که دعوای مرد ایدوب خلقك جفاسینه تحمل ایلمیه از خلقی
عبارتینی مصراع ثانیه قید ایدوب معناسینی خلقدن بر نیجه کیمسنه اگر اکا مخالفت
ایده لر تحمل ایتمیوب جنك وخصومت ایتمکه قالقه دیین بیتك مرادینه فرزه
دکلدر واصلا اولماشی اگر ز کوه فرو غلطد آسیا سنکی نه عارفست که از
راه سنك برخیزد بونده که کر یازانلر وکر یازانلر صحیح نسخه لره مخالفلر سلیم
فرو بونده اشغالق معناسینی افاده ایدر ادات ولحوق جائزدر دا... ایدر

جائز غلطدر فعل مضارع مفرد غائب بو والنّه دیمکدر اصل لغت تا ئله در
طاتاده بدل اولمشدر نته که عربیده بعض یرلرده بدل اولور زیرا الفاظ ترکیده
طا بوقدر نته که ساتقایر قطعه ایله بیان اولمش ایدی السباسنك ترکیب من حیث
اصلنده سنك السبا ایدی اضافتله و یا حرف وحدت رابسنك لامیه محصول بیت
اکر طاغدن یردکر من طاشی بو والنوره عارف دکلدر اول کیمسه که عاشك
بولندیغی فالقه یعنی درویشلره تسلیم و رضا اولقدر کرکدر که هر نه که اوکینه کلورسه
خدادن محض عطیه بلمك کرکدر حاصلی قضایه رضا ویروب توکل ایدوب نلوین من
کرك طریق درویشانه ذکرست وشکر وخدمت وطاعت وایثار وقناعت وتوحید
والتوکل وتسلیم وتحمّل ذکردن مراد و بلکدن وکوکلکدن الله اوینی دوشونمکدر
وشکردن مراد ویردوکی نعمته شاکر اولوب شاکی اولمقدر وخدمتدن مراد اهل
مؤمنك مهما امکن قوللوغنی ایلمکدر نته که حضرت بهاء الدین نقشبند بیورمشدر
طریق ما خدمتست وطاعت طاعت خدمته عطف تفسیری مقامنده در و ایثار
ملکی بذلدر وقناعت قلیله اکتفا ایدوب قسمته رضا ویرمکدر وتوحید خدایی بر
بلمکدر اولدخی اوچ قسمدر توحید افعال وصفات وذاتدر شویلکه هر برنده قوالی
واردر لکن بو مقام استیفاسی دکل توکل الکلمه اعتماد ایدوب خلقك الندهکینه
بقمامقدر بوندن نیچه قول واردر وتسلیم اظهار عبودیت تحمّل دنیا اجنبی
بوزینی وکوزینی اکشمکدر هر که بدین صفتها موصوفست بحقیقت درویشست
اکرچه در قباست اما هرزه کوی بی نمازه و هوا پرست هوسی باز که روزها شب
آرد در بند شهوت و شبها بروز کند در خواب غفلت بخورد و هرچه در میانه آید و
بکوید هرچه برزبانش آید رندست اکرچه در عباست هرکه تقدیری اما هرکس که ایو بیدن
دال اهرزه دن مبدلدر صفتها صفتك جمعیدر قبا اوکی آچیق قفتاندر هرزه کوی

وصف

وصف ترکیبیدر هرزه زائد و باطل معناسنه در بعض نسخه ده هرزه کرد دو شمش
بی نمازه اضافتی بیانیه و هوا پرست وصف ترکیبیدر هوایه طبیعی یعنی اهل
هوا هوس بازه اضافتی بیانیه در هوس اوغنادیجی یعنی اهل هوس که حرف
رابط صفت روزها روزك جمعیدر اسلوب عجم اوزره شبها ده بویله در خواب
غفلت بیانیه رند بونده مباحی و فاسق معناسنه در محصول ترکیب هرکیمسه که بو
صفتلر له موصوفدر حقیقتده درویشدر قبا ولباسی فاخر دایسه هدا اما هرزه کوی
بی نمازه و هوا پرست هوس باز که کوندزلر کیجه یه کتورر لذات دنیا قیدنده یعنی ایام
واوقاتینی شهوات دنیویه ده کچوره و کیجه لرینی صباحه خواب غفلتده کچیره هر شی
که اوکنه و اوکینه کله بییه و هر نه که دیلینه کله سویلیه رند و فاسقدر عبادهلیسه
حاصلی درویشلك عمله کوره در لباسه کوره دکل قطعه امرد رونت برهنه
از تقوی و زبرون جامه ریا داری حرف ندا منادی مصراعك اوّل آخرنده تقدیر
اولنور درون ندن مراد دلدر و تا ضمیر خطاب برهنه بانکه فتحی و فتحیله وفتح را اکله و سکون
نائله چیپلق دیمکدر عریان معناسنه در امیلنده واز در واو حرف حال بعض نسخه ده
کز واقعدر پس که حرف رابط صفت اولور جامه ریا لامیه در مجازا واردر طونار
دیمکدر واردر لفظنه کنایه در محصول بیت امردرونك تقوادن چیپلق اولانه کیمسه یعنی قلبی
زهد و تقوادن خالی اولانه کیمسه حال بوکه طاشرادن جامه ریا کیوردر یعنی ظاهرکی
ریا لباسیله بزه مشسك پرده هفت رنك در مکدار توکه در خانه بوریا داری
پرده هفت رنك بیانیه یدی رنکلو پرده در اضافتی لامیه در مکدار فعل نهی مفرد
مخاطب قومه دیمکدر یعنی صارقمه بوریا بانك فتحی و رانك کسریله برد ورلوحصیردر
فرغو قمیشندن اولور دیار عربده و شرق ممالکنده چوق اولور اوجوز اولور دخی اکثر
فقرا استعمال ایدر اول بر حصیردر کیمی دیوشورلر یعنی روملك و مصرك حصیری کبی

کیبی بلکه بهانه تخته کبی دوشنور محصول بیت قپونک بدر رنکلو برده سنی یعنی
قپوکه بدر رنکلو پرده آصمسن که اویکده بوریا طوتارسک یعنی سنک خانه که
الثواب والثقال وفراشدن خالی اولوب فقرکدن بوریا دوشمکه محتاجسک
قپوکه بدی رنکلو چوقه دن ویا قماشدن دیکلمش پرده صارقیدوب اصمه الثمی
نقوددن خالی اولوب ظاهرا بالسابیله مزین اولانه کبمه ایجروسی اسبابدن
وفراشدن خالی اولوب قپوسینه بدر رنکلو برده اصلمش خانه یه تشبیه ایلمش
لوبجشنده درلفظینی رائید طوتانلر ایدسو یلمش **حکایت منظومه** دیدم کل
تازه چند دسته ﴿ بر کنبدی از کیاه بسته ﴿ کل تازه کنبد کاف عجمک فتحی ونونک
سکونی وبانک ضمیله قبه معناسنه در عرب تعریب ایدوب جنبده دیرلر جیمک
ضمه ایله ویا حرف وحدت ازکیاه بسته یه متعلقدر از بونده با معناسنه در محصول بیت
بر قبه نک اوزرنده تازه اوتله بغلو برنیچه دسته تازه کل کوردم زیرا عادتدر
کلستانده ایلک یولونمه بر نوع اوزون اوتلوق اولورکه کللری انکله بند
ایدرلر پس ازکیاه عبارتینی کنبده قید ایدوب معناسنی بر قاج دسته تازه کللی
اوتدن بر بیغن اوزره بغلنمش یعنی بر مقدار کللی بر مقدار کیاه اوزره بغلنمش
کوردم دیمین معنده بلغلو سوز سویلمش ﴿ کفتم چه بود کیاه ناچیز تا در صف
کل نشیند او نیز ﴿ چه بود عبارتنده استفهام تحقیری وار یعنی نه شیدر کیاه ناچیز
تا حرف تعلیل صف کل لامیه نیز دخی دیکدر اوات عطفدر محصول بیت حضرت شیخ
بیورر کلی اوتله بغلو کورنجه دیدم بونک کبی قضیه بر وقوعی اولماز بلکه فرض وتخمین
طریقیله در یعنی دیدم کیاه یعنی لاشی کیاه نه شیدر تاکه اوده کل صفنده اوتوره
کلله همنشین ومصاحب اوله حاصلی بیانی اودخی کله مقارن اولمق معناسنه
مجموع بیتک معناسنده نه فائده یه برا روده اعتبار وار در که لاشی و حقیر اوتدر

که اول کیاه دخی کل صفنده اوتوره دیمین تعجب استقامت طبعه مالک ایمش که
بویله خوب معنا تصویر ایلمکه قادردر ﴿ بکریست کیاه وکفت خاموش ﴿ صحبت
نکند کرم فراموش با حرف تاکید کریست فعل ماضی مفرد غایب کیاه فاعلی
کفت کریسته معطوفدر خاموش مفعول کفت وفعل امر مفرد مخاطبدر ایسم
اولدیکیدر صحبت مبتدا نکندک کرم مفعول اولی وفراموش مفعول ثانیسی
محصول بیت شیخ بیورر که کیاه بنده مذکور کلامی ایشیدنجه اغلادی وزبان حالله
دیدیرا ایسم اول مصاحبت کرم واحسانی فراموش ایلمز یعنی مصاحبت و مقارنت
کرم ولطفی اونوتماز حاصلی کرم واحسان اقتضا ایدرایکن بنده کللره بر ناغده
اولدوغمزندر که بو قدر کرم واحسانه مظهر دوشمیم ایلمز صحبتی نکندک
مقدم مفعولینی وکرمی فاعلینی اعتبار ایدنلر معنای معکوس ده واصل
مصراع ثانینک معناسنی ایمال کرم سابقده اولانه مصاحبتی ودوستلوغی فراموش
ایلمز دیمین تصویر معناده عجب متفردر ﴿ کرنیست جمال ورنک وبویم ﴿ آخر نه کیاه
باغ اویم ﴿ آخر فارسیده تقریر وتاکید معناسنده استعمال ایدرلر مصراع ثانی استفهام
تقریری افاده ایدر کیاه باغ اواضافتلر لامیه لردر محصول بیت کیاه دیرکه اکرچه
کل کبی جمال ورنک وبویم یوغیسه کلک باغینک کیاهی دکلمیم مقرر اولهم
ایلمز صحبت کریمی فراموش ایلمز پس کلک میانینه صاریلسم غریب دکلدر
من بنده حضرت کریمم ﴿ پرورده نعمت قدیمم ﴿ بنده حضرت لامیه در وکریمه
اضافتی بیانیه در پرورده نعمت قدیم لامیه لردر محصول بیت حضرت شیخک کل وکیاه
ذکر ایدنه مقصودی تمثیلدر یعنی کندوی کیاه وحضرت کریمی کل مقامینه تنزیل ایدوب
دیرکه بن حضرت کریمک بنده سیم نعمت قدیمنک پرورده سیم یعنی خدا اکمک قدیم نعمتنک
پرورده سیم ﴿ کر بی هنرم وکر هنرمند ﴿ لطفست امیدم از خداوند ﴿ محصول بیت

اکرکیاه کیمی بی هنرایسم واکرکل کیبی صاحب هنرایسم خداوندم امیدم لطف
واحساندر یعنی هرحالده تابوس دکلم با آن که بضاعتی ندارم سرمایهٔ طاعتی
ندارم بضاعت سرمایه‌در و با حرف وحدت و با حرف تنکیر سرمایهٔ طاعت بیانیه
و با مذکور کیبی محصول بیت آنک برله که بضاعتم یوقدر یعنی باخصوص که بضاعته
مالک دکلم سرمایهٔ طاعته قادر دکلم که انکله بر ثواب اشترا ایدم مصراع ثانی
اولی بیانه ایدرا و چاره کار بنده داند چون هیچ وسیلتش نماند او مبتدا
و داند خبری چاره کار بنده لامیه‌لر و داندک مقدم مفعولی محصول بیت اول خداوند
بنده سینک البته که چاره سینی بیلور یعنی البشبنه درمانده اولدوغنی اول
خداوند بیلورچونکه بنده نک هیچ برحیله و وسیله سی قالمیه یعنی هیچ شفیعی و ملاذی
نقدیرجه درمانی انک الندهدر رسمست که مالکان تحریر آزاد کنند بنده پیر
رسم عادت دیمکدر که حرف بیانه مالکان تحریر اسم فاعلک مفعول فیه
تحریر بونده آزاد ایلمک مقابله مصدردر تفعیل بابندن حر ایلمک معناسنه پیر
پیر بیانیه و کنندک مفعولا دکلی و آزاد مفعول ثانیسی محصول بیت عادتدر که قول
آزاد ایلمکه قادر اولانلر قوجه قوللر آزاد ایدرلر ای بارخدای کیتی آرای
بربندهٔ پیرخود ببخشای ای حرف ندا بارخدا افندی دیمکدر که انوری بیوردر
بیت عالم مجدکه بربارخدایانم ملکست مجد دینی ان بسزا بر ملکان بارخدای
بارخدا افندی دیمکدر بوده انوری نکدر بیت خواجهٔ کل جهانم انکه خدایش کردست
جاودان بر همه احرار جهانم بارخدای پس اصلنده بارخدای ایدی بر یائلر و یاسی
ضرورت وزن ایچون حذف اولنور دینن ظاهردر که بونی لفظ عربی
ظن ایلمش خالق معناسنه لیکن ظن فاسد ایلمش که بو لفظ عجمیدر کیتی آرای
اضافتی بیانیه در کیتی اراد وصف ترکیبیدر اراید ندن جهانی بزبیجی دیمکدر

برحرف استعلا بندهٔ پیر خود بیانیه ولامیه در ببخشای فعل امر مفرد مخاطب
ببخشا بیندن اسبرکه یعنی ترحم ایله دیمکدر محصول بیت الاکیتی بزیجی افندی یعنی
ای عالمی مخلوقات و مصنوعاتله مزین ایدیجی افندی کندو پیر قولکه ترحم ایله خاصه
پیر قوللری آزاد ایلمک عادتدر بن ده سنک پیر قولکم بنی جهنم عذابندن آزاد ایله
سعدیا ره کعبهٔ رضا کیر ای مرد خدا ره خدا کیر سعدی منادی حرف ندا اسمی
محذوف ره کعبهٔ رضا لامیه و بیانیه در کیر فعل امر مخاطب طلوت دیمکدر مرد خدا
لامیه ره خدا لامیه بویله در ایکی مصراعده بیله ره لفظی کیر فعلینک مفعولیدر محصول بیت
ای سعدی رضا کعبه سینک یولینی طوت یعنی طریق رضایه سالک اول حاصلی
رضا اوزره اول ای مرد خدا ایولینی طوت یعنی خدایه لایق یول که کیت که طریق
انبیا و اولیادر بدبخت کسی که سر بتابد زین در که در دکر نیابد بدبخت وصف ترکیبیدر
کسی یا حرف وحدت سر بتابدک مقدم مفعولیدر زین دربتابده متعلقدر که حرف
تعلیل در دکر بیانیه و یالامیه در ایکی اعتبار ایله ونیابدک مقدم مفعولی محصول بیت
بدبخت برکیمسه در که بابنی بو قیودن چویره یعنی باب خدادن اعراض ایلیه زیرا
غیری قپو و یا غیری بر قپوسینی بولماز حاصلی باب خدادن اعراض ایلین بدبخت
اولور بر بابه و خی مالک اولماز تابدر یا بیندندن مستقدر یابد یا بیدندن اولدوغی
کیبی یافتن ونایافتن دن مستقدر دبینلر خطا ایلمشلر حکایت حکیمی را پرسیدند که
از شجاعت و سخاوت کدام بهترست کفت انرا که سخاوت هست
بشجاعت حاجت نیست محصول ترکیب بر حکیمه صوردیلر که شجاعت و سخاوتدن
قنغیسی یکدر یعنی قنغیسی افضلدر جواب ویردی که اول کیمسه نک که سخاوتی
وار شجاعته حاجتی یوقدر بیت نوشتست برکور بهرام کور که دست کرم
به از زور بازو در نوشتست اصلنده نوشته استدر ضرورت وزن ایچون حذف

والیصال اولدر پس تا ار بسمله همزه کتابت اید وب صحتنبه حکم ایدنلر سهو ایتمشلر
کورکاف عجمک ضمیله قبر دیکلر بهرام کور سابقا مفصل بیانی اولندیکه حرف بیانیه
دسیت کرم بیانیه بازو بر زور لامیه در محصول بیت بهرام کورک قبر نده یاتمشلر
که کرم الی بازو بر زور دن ییکدر یعنی کرم واحسانی صادر اولانی ال زور صادر
اولانی بازو دن ییکدر **قطعه** نمانده حاتم طائی ولیک تا بابده بماند نام بلندش بنیکوئی
مشهور نمانده قالمادی یعنی فوت اولدی دیکلر حاتم حای مهمله ایله اسم فاعل وزنی اوزره
بر مشهور سخی عربک اسمیدر لیکن عجم تانک فتحیله استعمال ایدر طائی طی قبیله سینه
منسوبدر خلاف قیاس اوزره ولیک ادات اضراب تا حرف انتها با حرف صله
ابد عاقبت ونهایت معناسنه در نام بلند بیانیه شین ضمیر حاتمه راجعدر با حرف
مصاحبت نیکو واو کتابت اولنور اما تلفظ اولنماز ضرورت وزنی ایچوندر یا
نانیه حرف مصدر در محصول بیت حاتم طائی فنا دن اولدی اما ابدی وک یعنی انقراض
عالمه دک نام بلندی ایلکله مشهور قالدی حاصلی آدم عالمده ایلکله داستان
قلدی زکاه مال بدر کن که فضله رز را چو باغبان ببرد بیشتر دهد انکور زکاه
معروف فرآنده الف واو شکلنده یازیلور اما سایر کتابلرده کند و شکلنده کتابت
اولونسه جائزدر در ماله اضافتی لامیه در با حرف صله در بونده طاشره معناسنه
مجازا که حرف تعلیل فضله زیاده یه دیرلر رز زانک فتحی وزای معجمه ایله باغ چبوغی
ورا ادات مفعول چو حرف تعلیل باغبان باغ بکجیسی مراد باغچه تیمار ایدن
کیمسه در ببر دکسه مراد بودادر انکور اوزم محصول بیت مالک زکاتنی
طاشره مال ایله یعنی مالکدن اخراج ایله زیرا اسمه نک فضله سنی چونکه باغبان کسه یعنی
بودایه اوزومی زیاده ک وبرر کسمدیکنده نته که مجربدر قسمه دیمیش زکاه مالا
وصونر تانقصاندر اما حقیقتا زیاده در باغ چیبو غی کبی **باب سوم در فضیلت قناعت**

قناعت مصدر در علم باب نده مالکله اولدو غیله راضی اولماغه دیرلر اما فتح باب نده
دیلنمکه دیرلر نته که دیرلر العبد حرّ ان قنع والحرّ عبد ان قنع **حکایت**
خواهنده مغربی در صف بزازان حلب میکفت ای خداوندان نعمت اکر شمارا انصاف
بودی وما را قناعت رسم سؤال از جهان برخاستی خواهنده مغربی بیانیه
ویا حرف نسبت همزه وحدت ایچوندر طوب معناسنه بر مغرب دیلنجیسی دیمکدر
غریب مغربیلک ایلمش صف فانک تشدیدیله صیره معناسنه در مراد دکانی
صیر السیدر بزاز انه اضافت لامیه در حلب یه بوبله در حلب حانک ولامک
فتحه لریله دیار عربده بر معمور ومشهور شهر در بزازانه مبالغه ایله اسم فاعلدر
بز صاتیجیلر دیمکدر مراد بزاز ستاندر والف ونون ادات جمعدر خداوندان
نعمت یعنی اغنیا اصحاب نعمت دیمکدر اسم فاعلک مفعولینه اضافتیدر شمارا
را ادات تخصیص انصاف عدالت دیمکدر افعال بابنده مصدر در رسم
سؤال لامیه در عادت سؤال دیمکدر بودی ور برخاستی یالر حرف حکایه در
محصول ترکیب مغرب دیلنجیسی حلب بز جیلری بازارینده سویلردی ای نعمت
اصحابی یعنی اغنیا اکر سزک انصافکز اولیدی یعنی زکوات وصدقاتکزی
بغیر سؤال ادا ایلسکز ویره مده ویرد کلرله قناعتمز اولیدی دلنجیلک عادتی
وفا تونی جهاندن قالقار یدی یعنی مرفوع اولیدی **قطعه** ای قناعت توانکرم
کردان که وراء تو هیچ نعمت نیست توانکر کرادات فاعلدر غنی معناسنه
توانکر غنی معناسنه در میم معنا چونکه نده کردان فعلیه مقید در ضمیر منصوب
متصل معناسنه کردان کاف عجمک فتحیله فعل امر مفرد مخاطب در بونده نصیر
معناسنی افاده ایدر ضمیر مفعول اول وتوانکر ثانیسی یعنی غنی ایله دیمکدر که حرف
تعلیل وراء اکا دیمکدر تویه اضافت لامیه در محصول بیت قناعته مجاز اخطاب

ابدوب بیور رای قناعت یعنی غنی ایله زیرا اسندن اوته واکار ربهیچ
نعمت یوقدر یعنی جمیع نعمتلرک منتهاسی سنسک کنج صبر اختیار لقمانست
هرکرا صبر نیست حکمت نیست ٭ کنج کاف عربک فتحیله بوجقدر که خرب زاویه
دیرو کاف عجمک فتحیله خزینه معناسنه در بونده ایکیسنده مساغ وار صبره اضافتی
بیانیه ومبتدا اختیار لقمانه لامیه وخبر محصول بیت کنج صبر یعنی صبر بوجاغی ویا
صبر خزینه سی لقمانک مختاریدر یعنی حکیم مشرب کرکدر کنج صبر اختیار ایلیه
زیرا هرکیمه نک که صبری یوقدر حکمتی یوقدر یعنی کنج صبر اختیار لقماندر پس
هرکس که انک مختاری یعنی اختیار ایلدر حکیم مشربدر **حکایت** دو امیرزاده در
مصر بودند یکی علم آموخت ودیکر مال اندوخت آن علامهٔ عصر شد واین
عزیز مصر گشت پس این توانگر بچشم حقارت در فقیه نظر کرد وگفتی من
سلطنت رسیدم وتو همچنان در مسکنت بماندی گفت ای برادر شکر نعمت
باری تعالی بر منست که میراث پیغمبران یافتم یعنی علم وتو میراث فرعون وهامان
یعنی ملک مصر آموخت واندوخت بو ایکی فعلده قیاس یا وحکایه اولنمق ایدر
بعض نسخه ده اندوخت دنمشکره عاقبت الامر وافقعد ان الاسم اث رتدر
کاسب علم واین کاسب ماله علامه عصر لامیه در مبالغه صیغه سیدر مذکره
ومؤنثه صفت اولور عصر زمانه دیرلر عزیز مصر لامیه در با حرف مصاحبت چشم
حقارت بیانیه در حرف صله فقیه یعنی کاسب علم فقیه بر بینه فقیر یازان متن
صحیحه مخالف یازمش کردم وگفتی یالیر حرف حکایه در با حرف صله سلطنت
پادشاهلقدر همچنان اولکی کبی دیمکدر یعنی کسب علمدن اول نیجه که مسکین ایدک
کنه انجلین مسکین سک دیمکدر مسکنت مصدر در شکر نعمت مصدرک مفعولنه اضافتیدر
وباری یه اضافت لامیه در باری یعنی بیدره خالق معناسنه در یعنی علم بو تقصیر مشکلدر

میراث فرعون لامیه در هامان وزیر فرعوندر دیرلر که فرعونک ربوبیتنه اول
اقرار واعتراف ایلیبن ودعوای الوهیتی تصدیق ایلیبن هامان در یعنی
ملک مصر بوده سنکدر محصول ترکیب مصرده ایکی بکزاده وار ایدی برسی
کسب علم ایدردی وبرسی کسب مال عاقبت اول علامهٔ عصر اولدی
وبو عزیز مصر یعنی حاکم مصر پس بو غنی قرداشی عالم قرداشنه حقارت
کوزیله بقاردی ودیردی بن سلطنته ایرشدم وسن اولکی کبی مسکنتده
قالدک عالم دیدی ای قرداش خدانک شکر نعمتی بنم اوزریمه درکه انبیا
میراثنی بولدم که العلماء ورثة الانبیاء ودرسن میراث فرعون وهامانکه ملک
بر زمانم بو سلطنت سبیله دعوای الوهیت ایدرلردی **مثنوی** من ان مورم
که در پایم بمالند ٭ نه زنبورم که از نیشم بنالند ٭ که حرف رابط صفتدر
حرف ظرف پایم میم معناده بمالند فعلینه مقیددر ضمیر منصوب متصل معناسنه
بمالند فعل مضارع جمع غائب اووارلر دیمکدر یعنی چیکنرلر زنبور آری جنسنه
دیرلر که حرف رابط صفتدر نیش اول ایکنه درکه آری وغیریسی انکله صوقار
نیش بربینه دست یازان اولی وانسی بیلمز ایمش یا حرف تأکید نالند
فعل مضارع جمع غائب ایکلرلر دیمکدر محصول بیت بن اول قرنیجه یم که بنی
ایقده چیکنرلر یعنی اول حقیرم که حقارتمدن بنی پای مال ایدرلر اول آری
دکلم که نیشمدن ایکلرلر یعنی اول موذی دکلم که مظلوملر بندن فریاد وفغان
ایده لر ٭ کجا خود شکر این نعمت گزارم ٭ که زور مردم آزار ندارم ٭
خود اداة تأکید شکر این نعمت مصدرک مفعولنه اضافتیدر گزارم
فعل مضارع متکلم وحده ادا ایده رم دیمکدر بو معنایه ولانه گزاردن الکه
بازیلور پس ذالله بازانلر یواد ایمیلمزلر ایمش که حرف بیان نعمتی بیان ایدر

زور مردم آزار مصدرک مفعولنه اضافتیدر مردم آزار وصف ترکیبیدر
مردم انجیدیجی دیمکدر و با حرف مصدر زندارم طوتمام یعنی نیجه بو قدر محصول بیت
بو نعمتک شکرینی قنده ادا ایدرم یعنی ادا ایده مزم که مردم انجیده جکلک
زورم یوقدر یعنی کیمسه یه جفا واذا ایلمکه قادر اولمادیغم بر عظیم نعمتدر پس
بو نعمتک شکرینی قنده ادا ایده بیلورم یعنی ایده مزم **حکایت** درویشی را
شنیدم که در آتش فاقه میسوخت و خرقه بر خرقه میدوخت و تسکین خاطر خود
بدین بیت میکرد آتش فاقه بیانیه فقر آتشی دیمکدر خرقه بونده پاره معناسنه
اولکی خرقه یه پینه رقعه یازان یاشندن یازمشدر میسوخت ومیدوخت ومیکرد
حکایت حال ماضیلردر تسکین تفعل بابندن مصدردر خاطره اضافتی مصدرک
مفعولنه اضافتیدر وخود لامیه محصول ترکیب بر درویشی ایشتدم که فقر آتشنده
یانار دی و پاره پاره اوزره دیکردی یعنی یمار دی و کندو خاطرینی بو بیتله تسکین
ایدردی **بیت** بنان خشک قناعت کنیم و جامهٔ دلق که بار محنت خود به که
بار منت خلق **ه** نان خشک بیانیه جامهٔ دلق ده بویله که حرف تعلیل بار
محنت خود بیانیه ولامیه در بار منت خلق ده بویله در محصول بیت قوری اتمکله
قناعت ایده رز و یا ایده لم فعل مضارع و یا فعل امر اوله دخی فقرا خرقه سیله
یعنی لباس فاخر استمزز زیرا کندو محنتمز یوکی یکدر خلقک منتی یوکندن یعنی
خلقک نفائس ولباسی ایچون منت دارلری اولمقدن محنت دار فقر وقنا[عت]
اولمق یکدر کسی گفتش چه نشینی که فلان درین شهر طبع کریم دارد و کرم
عمیم میان بخدمت آزادگان بسته و در دلها نشسته اگر بر صورت حال تو
مطلع گردد پاس خاطر عزیزان منت دارد گفت خاموش که در پس مردن
که حاجت پیش کسی بردن که گفته اند کسی با حرف وحدت گفتش شین [ضمیر]

درویشه راجعدر که حرف تعلیل فلان بونده شخص ذوی العقولدن کنایتدر
کرم عمیم بیانیه در کرم عام معناسنه در با حرف صله خدمت آزادگان مصدرک
مفعولنه اضافتیدر ودلها لامیه در مجاز اصوریت حال تو لامیه لردر پاس
یا بو عجمله حفظ معناسنه در و خاطره اضافتی مصدرک مفعولنه در و عزیزانه
لامیه خاموش فعل امر مفرد مخاطب اسم اول دیمکدر که حرف تعلیل نسخه ده حرف
مصدردر یوقلق دیمکدر که حرف تفضیلدر من معناسنه حاصلی من تفضیلیه در
حاجت بردنک مقدم مفعولیدر و پیش ظرف مکاندر و کسیه اضافتی لامیه در
و یا حرف وحدت محصول ترکیب بر کیمسه درویشه دیدی نه اوتورر سنکه
فلان کیمسه بو شهرده طبع کریم و کرم عمیم صاحبیدر آزاده لر یعنی ایولره خدمته
بل باغلامشدر اگر سنک صورت حالکه مطلع اولورسه عزیزلر خاطرینی رعایت ایدر
یعنی سز عزیزلرک خاطرینی رعایت ایلمکی جانبینه منت دروش دیدی اسم اول
زیرا یوقلق قدره اولمک یکدر کیمسه اوکینه احتیاج المدوب عرض ایلمکدن زیرا کسبیلرکی
قطعه هم رقعه دوختن به والزام کنج صبر کز بهر جامه رقعه بر خواجگان نوشت
رقعه بونده پاره معناسنه در دوختن مصدر در دیکمک معناسنه رقعه مقدم
مفعولیدر البیدر الزام کنج صبر مصدرک مفعولنه و بیانیه اضافتلریدر الزام مصدردر
افعال بابندن برنسنه یه یاپشدرمق بونده مراد کنج صبر نفسنه
لازم ایلمکدر و یا کنج صبره ملازم اولمقدر صبره کنج اضافتی استعاره طریقیله در
زیرا صبرک بوجاغی اولماز نهایتی ما وقورب صبر ایلیدوکی بوجاغه مجازا کنج صبر
دیرلر ساکن لر بنده بوکه قبلسن ایله الزام بونده اعتناق معناسنه در و دیمن مقامه
مناسب سویلمش زیرا اعتناق موجبدر که عجم در آغوشله تعبیر ایدر اول ابه
الزامک معناسیدر الزامک ذکر کزمن تفضیلیه معناسنه در بعض نسخه ده کز برینه

از واقعدر اصح بویله در المقدر اکرچه اکثر نسخه ده کرز واقعدر بهر جامه لامیه
رقعه بونده کاغذ پاره سیدر که انده حسب حال ویا عرض حال یازوب اکابره
صونارلر بر خواجکان لامیه در اکابر فتنه دیمکدر نوشت بونده نوشتن
معناسنه در محصول بیت یا مه پاره او زره دیمکدر وتفه صبر بوجا غیبی لازم
ایلمک دیمکدر جامه ایچون اکابر فتنه رقعه و عرض حال یازمقدن یعنی یمالو
لباس کیوب بر بوجقده صبر ایدوب اوتورمق خواجه لره لباس ایچون عرض
حال یازمقدن افضل و احرادر حقا که با عقوبت دوزخ برابرست ٥ رفتن
بپای مردی همسایه در بهشت ٥ بو حقا لفظی عرب قسمده استعمال
ایدر حقیقت حال و حقیقت امر دیمکدر یره فهم معناسیده مراد اولیه
تحملی وار که حرف بیانیه با حرف مصاحبت عقوبت شکنجه معناسنه در دوزخه
اضافت لامیه در با حرف مصاحبت پای مرد اصطلاحلرنده شفیع و معین
معناسنه در نته که بوستانده بیورمشدر بیت یکی گفتش ای مجلس آرا مرده
که بود اندرین مجلست پای مرده پای مصدری لاحق اولمغله شفاعت معناسینی
افاده ایدر نته که لسانی دیوانده واقعدر بیت خود کرده ایم لسانی درست
وراست ٥ در غیر پای مردی همت ندیده ایم ٥ پس بونده پای مرد و پای مردم
یازانلر مذکور اصطلاحه واصل اولمامشلر همسایه یه اضافت لامیه در در حرف
صله در با معناسنه محصول بیت حقیقت حال که جهنم عذابیله برابر در کوشش
شفاعتیله و معاونتیله جنته کیتمک یعنی غیرلر عون و عنایتیله جنته ره
وارقده واصل اولمق جهنم عذابنه مقارن اولمقدر حکایت یکی از ملوک عجم طبیبی
حاذق بخدمت مصطفی علیه السلام فرستاد سالی چند در دیار عرب بود کسی
تجربتی پیش او نیامد و معالجتی ازو در نخواست روزی پیش سید الانبیا

علیه السلام آمد و گله کرد که مرا برای معالجت اصحاب فرستاده اند و درین
مدت هیچکس بمن التفات نکرد تا خدمتی بر بنده معینست بجای آرم
رسول علیه السلام فرمود که این طائفه را طریقیست که تا اشتها غالب
نشود چیزی نخورند و هنوز که اشتها باقی باشد دست از طعام باز
دارند حکیم گفت اینست موجب تندرستی پس زمین خدمت ببوسید
و برفت حاذق ماهر دیمکدر کسی یا حرف وحدت با حرف مصاحبت تجربتی
یا حرف وحدت ویا تنکیر معالجتی یاسیده بویله در در نخواست در حرف
تاکید روزی یا حرف وحدت گله کاف عجمک کسریله شکایت معناسنه در
مرا بنی دیمکدر برای معالجت اصحاب برای یا اصلیه ایله ادات تعلیل معالجه
اضافتی لامیه در و اصحابه مصدرک مفعولنه اضافتیدر درین مدت یعنی
بو قدر زمانده که بونده ایا اوتوردم هیچ کس هیچ بیمه دیمکدر تا حرف تعلیل خدمتی
یا حرف وحدت بجای آرم بر بنه کتورم یعنی ادا ایدم دیمکدر طریقیست یعنی
قاعده یا حرف وحدت که تا حرف توقیت مادام معناسنه و هنوز که بو که حرفی
هنوز ده صکره یاز مبوب باشنده صکره یازان مخلنده یاز مامشلر باز دارند
لفظ کیرو چکرلر دیمکدر اما مراد ترک اکل ایدرلر دیمکدر مضمون قدیمه ده باز ازند
دوشمش باز دارند بدلی پس باز ازند دینه اعتراض ایلمین کند و معذور ندر
زیرا یکی ادادن مقصود بر در موجب جیمک کسریله سبب دیمکدر تندرستی
اضافتی لامیه در وی حرف مصدر در باز دارند که معنالرینی کیرو طوترلر دیمکدر
معنای کیرو طوتمش محصول ترکیب عجم پادشاهلرندن بریسی بر حاذق طبیب
حضرت پیغمبرک خدمتنه ارسال ایلدیلر تجربه سبیل دیار عربده اولدی کیمسه تجربه
طریقیله و کیفیه کلمدیلر یعنی اصحابدن کیمسه بوکی تجربه ایلمدیلر که بو ننک بوقنده ٥

بر حذاقتی وار ایمیدی دییو و بوندن بر معالجه طلب ایلدیلر بر کون
حضرت سرور کائناتك قتینه کلدیلر شکایت ایلدیلر که بنی معالجه اصحاب
ایچون ارسال ایلدیلر و بو قدر مدت که دیار عربده اولدم هیچ کیمسه بکا
التفات ایلمدیلر بار حرمت که بو بنده نك اوزرینه تعیین اولمشدر ادا ایلمیم
حضرت بیوردیلر که بو طائفهٔ اصحابك بر قانونلری واردر مادام که اشتها
غالب اولمیه بر نسنه ییمزلر و الآن اشتهالری باقی ایکن اللرینی طعامدن
چکرلر حکیم دیدی صحت و تندرستلوکه سبب بو معنادر اندن صکره زمین خدمتی
اوپدی وکیتدی **مثنوی** سخن آنگه کند حکیم آغازه یا سر انکشت سوی لقمه دراز
سخن کندك مقدم مفعولیدر آغاز ابتدا دیمکدر و مفعول ثانیسیدر یا حرف
عطفدر او وام معناسنه انکشت پرمقدر اما مراد الدر مجاز مرسل طریقیله
سر انکشت پرمق اوجی دیمکدر بونك کبیلر اضافتله در اوقونور وزن تحمل
ایلدوکی یرده سر انکشت کندك مفعول اولی و سوی لقمه لامیه و مفعول ثانیسی
و دراز ثالثی دراز دالك فتحی و کسریله اوزون دیمکدر محصول بیت بو بیت لف
و نشر طریقیله مابعدینه مرهوندر بیوررلر که حکیم سوزه اول وقت ابتدا
ایدر یعنی سوز سویلمکه اول وقت باشلر و یا لقمه جانبنه پرمغنی اول وقت
اوزادر یعنی اکل ایلمکه اول حینده ابتدا ایدر که زنا کفتنش خلل زاید
باز نا خوردنش بجان آید که حرف بیاندر ناکفتن سویلمك و شین ضمیر
حکیمه راجعدر خلل بونده ضرر معناسنه در زاید فعل مضارع مفرد غائب بونده
طوغمق دیمکدر زایدن یعنی صادر اوله یا حرف عطف نا خوردن ییمك و شین
بنه حکیمه راجعدر با حرف صله جانه کلمکدن مراد مخمصه یه قریب اوله دیمکدر
محصول بیت حکیم سوزه شول دمده ابتدا ایدر که سویلمکدن ضرر مترتب

اوله و ییمکه الین اول وقت اوزاردر که ییمکدن مضطرب اوله یعنی مخمصه یه
قریب اوله لاجرم حکمتش بود کفتار خوردنش تندرستی آرد بار
لاجرم لا شك و لا شبهه دیمکدر حکمتش شین معناده کفتاره معتبردر
کفتارش حکمت بود دیمك اولور مبتدا و خبر طریقیله خوردنش مبتدا آرد
فعل مضارع مفرد غائب فاعلی تحتنده خوردنه راجع ضمیردر و تندرستی
مفعول اولی و بار ثانیسی و جملهٔ فعلیه خبر مبتدادر بار حاصل و نتیجه معناسنه در
محصول بیت حکیم مذکور کبی ایو نتیجه شك یوق که کفتاری حکمت اولور و ییمسی
تندرستلکی حاصل و نتیجه کتورر یعنی کلامی محض حکمت و طعامی اکل ایلمسی محض
صحت اولور **حکایت** یکی توبه بسیار کرد و باز بشکست تا یکی از مشایخ
بدو کفت چنین میدانم که بسیار خوردن عادت داری و قید نفس ازموی
باریکتر است یعنی توبه و نفس را چنین که تو می پروری زنجیر بکسلاند و آید روزی
که بر اید دریکی مبتدا توبه کردنك مفعول اولی و بسیار ثانیسی و جملهٔ فعلیه
خبر مبتدادر و جملهٔ اسمیه مستأنفه در و توبه بسیاره اضافت ایدنلر بی
وجه ایلمشلر و باز شکستی تقدیری توبه را باز شکستی در تا یا حرف حکایه در
تا جائزدر که حرف انتها اوله الی معناسنه و جائزدر که حرف تعلیل اوله قید
نفس لامیه در نفسك یای دیمکدر باریك یا ها عربی در انگ کسریله انجه معناسنه در
در و تراوات تفضیل انجه رك دیمکدر یعنی توبه حضرت شیخك مذکور شیخك
قید نفس قولینی تفسیر بیوردی نفس را چنین که تو می پروری واو حرف حال
نفسی پرورینك مقدم مفعولیدر و را اداة مفعول پروری فعل مضارع
مفرد مخاطب پروریدن زنجیر موی مناسبتیله مذکوردر بکسلاند یا حرف
تأکید کسلاند کاف عجمك ضمی و سینك فتحیله فعل مضارع مفرد غائب درسلیدن

قیرار دیمکدر و آید فعل مضارع مفرد غائب درآیید ندنه دفا علی ز روز برکونه
کلور یعنی برکون اولور که حرف بیانیه و یا حرف صفت ترآسنی و دیمکدر یا حرف
تاکیددر دوالک فتحی وکسریله ورانک فتحیله فعل مضارع مفرد غائبدر ورینه
محصول ترکیب برکیمسه چوق توبه ایدردی ولکنه صیردی حتی مشایخک برکه
اکا دیدی شویله اگلارم که چوق بحک عادتکدر حال بوکه نفس قیدی که توبه در
قبلدیم انجه رکوردی نفسی شو تخلین که بسلر سک زنجیر قیرار و برکونه واقع اولور که
سنی بیرتار **بیت** بلی بچه گرگ می پروریده چو پرورده شد خواجه را بردریده
بچه با عربی و جیم عجمک دانگه دیرلر یورو به فه تشدیده ضرورت وزن ایچون کلمشدر
گرگه اضافتی لامیه در می پروریده حکایت حال ماضیه در بسلردی دیمکدر چو حرف
تعلیل پرورده شد بسلندی دیمکدر زیرا اسم مفعول انلرده افعال عامه نک بریله
مقیدا اولاغندر کاه اولور که قید حذف اولنور قرینه قائم اولدوغی یرده پس
بسلنمش اولدی دینیلر بو تحقیقده اکاه دکل ایمش خواجه دنمراد صاحبیدر
ورا ادات مفعول بر حرف تاکید دریده فعل ماضی مفرد غائب یرتدی دیمکدر محصول بیت
برکیمسه قورد انیکینی بسلردی یعنی تربیه ایدردی چونکه تمام بسلندی یعنی
بیودی صاحبنی یرتدی یعنی هلاک ایلدی **حکایت** در سیرت اردشیر بابکان
آمده است معلوم اوله که شاهنامه ده مسطور اولان اردشیر ایکیدر بریسی
اردشیر بن اسفندیار گشتاسبشاه که اسفندیار رویین تن دیمکله مشهوردر
بریسی ده اردشیر بن ساسانیدر که بابکانک قیزی اوغلیدر زیرا بابکان قیزینی
ساسانه ویردی و اردشیر اندن متولد اولدی ایمدی بابکان قیدی احترازیدر
اردشیر بن اسفندیاردنکه اردشیر بن بابکانک بدیجی جد اعلاسیدر بو ده معلوم
اوله که حضرت سید الانبیادن اول بر پادشاهک قوتندنصکره وارث سلطنتی

قالمه

قالمه ساسانیلردن بر بیننی الوب پادشاه ایدرلردی امام عمر خلافتنده
دک حال بویله ایدی اندنصکره بو قانون مرفوع اولدی فاحفظ که حکیم عربرا
برسیدکه روزی چه مایه طعام باید خورد گفت صد درم سنگ کفایت این قدر چه
قوت دهد گفت هذا المقدار یحملک وما زاد علی ذلک فانت حامله یعنی این
قدر ترا بر پای همی دارد و هر چه برین زیادت کنی تو حمال آنی بابکانده بابکک اردوانی
نام پادشاهک بکلر بیندن بریدر بابکانی جمع ظن ایلیین اصل قصه
بیلمز ایمش حکیم لفظنی یا وحدتله ایراد ایلیین جمیع نسخه لره مخالف یازدلغندن
غیری معناسی بو قدر روزی یعنی هر روز مایه بوندن مقدار معناسنه درم درهم
معناسنه در صد درم سنگ یوز درهم طارتیش وزنی دیمکدر قدر قافک و دالک
فتحه لریله و سکونیله داللا بر معنایه در یعنی مقدار معناسنه هذا اسم اشارت
محلا مرفوع مبتدا المقدار لفظا مرفوع نعتی و یا عطف بیانی یحملک فعل مضارع
مفرد مذکر غائب فاعلی هذایه راجع بخشنده ضمیر و کاف ضمیر منصوب متصل مفعولی
و جمله فعلیه محلا مرفوع خبر مبتدادر و جمله اسمیه نک اعرابدن محلی یوق
جمله مستانفه واو حرف عطف ما الذی معناسنه اسم موصول محلا مرفوع
مبتدا زاد فعل ماضی مفرد مذکر غائب فاعلی تحتنده مایه راجع ضمیر علی ذلک
جار مع المجرور زاده متعلقدر جمله فعلیه اعرابدن محلی یوق صله سیدر مانک
فانت فا مبتدا اسم موصول اولدوغی ایچون خبره داخل اولمشدر انت ضمیر
مرفوع منفصل محلا مرفوع مبتدا حامل لفظا مرفوع خبر ضمیر محلا مجرور مضاف
الیه جمله اسمیه محلا مرفوع خبر مبتدا اولدیکه اسم موصولدر و بو جمله نک
اعرابدن محلی یوق معطوفدر جمله اولی یه حضرت شیخ بو عربی ترکیبی شرح ایدوب
بیورر یعنی این قدر بو مقدار دیمکدر همی حرف تاکید زیادت معلوم اوله که

مصادر اواخرینده واقع اولانه تالری عوب گرد بازار واکاتا هر بو طه دیرلر
اما عجم گاه ها در سمی شکلنده یا زا رواو قور وگاه اوزول یا زوب تا اوقور
دولت وسعادت تالر کیبی و بو تابه تاء مطوله دیرلر فاحفظ جمال آنه اسم
فاعلک مفعولینه اضافتیدر و با ضمیر خطاب محصول ترکیب اردشیر بن بابکانک
اخلاق واطوارنده وارد اولمشدر یعنی انک طریقنده مذکوردر که عرب حکیمنه صوردی
کم کونده نه مقدار طعام یمک کرک حکیم دیدی یوز درهم طالش آنه غیری کفایت ایدر
اردشیر دیدی بو قدر نه قوت ویر یعنی بدنه بو مقدار ویرمی حکیم دیدی بو مقدار سنی
کوتورر و بو مقدار دن زیاده سنی کوتورر سک یعنی بو مقدار طعام سنی ایاق
اوزره طوتار حاصلی قیام بدنه کافیدر و هر نه که بو مقداردن زیاده ایدرسک
سن انک حمالیسک دیمکدر بیت خوردن برای زیستن وذکر کردنست تو معتقد که
زیستن از بهر خوردنست خوردن مبتدا ما بعدی خبری برای ادات تعلیل وزیستن
اضافتی لامیه در وذکر کردنک مقدم مفعولیدر تو مبتدا معتقد خبری افتعالدن
اسم فاعلدر که حرف بیانه زیستن مصدر دیر یاشامق معناسنه بهر ادات تعلیل
خوردنه اضافتی لامیه در محصول بیت یمک چیاننده اولوب ذکر حقه مشغول
اولمق ایچوندر سن ایسه معتقدسک که چیانده اولمق یمک ایچوندر یعنی
صاغ اولمق طعام اکل ایلمک ایچوندر حکایت درویش خراسانی ملازم صحبت
یکدیگر سیاحت کردندی یکی ضعیف بود که بهر دو شب افطار کردی ودیگر
قوی که روزی سه بار خوردی قضارا بر در شهری بتهمت جاسوسی گرفتار آمدند
هر دو را بخانه ای کردند و درش بگل بر آوردند بعد از دو هفته معلوم شد که
بی گناهند در بگشادند قوی را دیدند مرده وضعیف جان بسلامت برده درین عجب
ماندند حکیمی گفت خلاف این عجب بودی که آن یکی بسیار خوار بود طاقت بی

بی نوابی

بی نوابی نداشت بهلاک شد وان دیگر خویشتن دار بود بر عادت خود صبر کرد
وبسلامت بماند خراسانی یا حرف نسبت ملازم صحبت اسم فاعلک مصدره
اضافتیدر ملازم اولنده که حرفی زایده ایلیبن زائد ایلمش ویکدیگره مصدرک
مفعولینه در سیاحت سینک کسریله مصدردر ساح یسیح دن یعنی ضرب
بابینک اجوف یاسندن کزمک دیمکدر هاء معناسنه کردندی یا حرف
حکایه بهر یا حرف ظرف و هر ادات تخصیص افطار ایلنده صومی اچمقدر اما بونده
مطلق اکل مراددر افطار یاو حذیله ایراد ایلیبن زائد ایلمش کردی یا حرف
حکایه در قوی ون صکره بر بود مقدردر که حرف تعلیل روز بونده خورد بنک
ظرفیدر روی یا حرف وحدت سه بار اوچ کره دیمکدر خوردی یا حرف حکایه قضارا ناگهانی
دیمکدر بعض نسخه ده اتفاقا دوشمش در شهری لامیه و یا حرف وحدت یا حرف مصاحبته
نسبتی متضمن تهمت جاسوسی لامیه و یا حرف مصدر بخانه ای بعض نسخه ده در خانه
دوشمش در حرف صله در با معناسنه و یا حرف وحدت و همزه حرف توسل بر خانه یه
ایلدیلر یعنی حبس ایلدیلر درش ضمیر خانه یه راجعدر یا حرف مصاحبت بگل بر
آوردند با بحفله یا پدیلر یعنی دیوارلا اوردیلر بو معنا بر حرفیله مستعملدر پس در حرفیله
بازالمق لوا استعمالدن آگاه دکل ایمشلر عجب بودی که حرف تعلیل بسیار خوار وصف
ترکیبیدر چوق ییجی معناسنه طاقت بی نوابی مصدرک مفعولینه اضافتیدر نوا
بونده الثرا اما آزیق معناسنه در قوتک لغتی ده مذکور اولان معنالری بونده جمع
ایدوب محله مناسب وملائمنی تعیین المحبوب نوابی زادیله تفسیر ایلیه نه
اعتراض ایلیبن معترض اولمشدر یا یاسی حرف مصدردر خویشتن دار وصف
ترکیبیدر کندوی حفظ ایدیجی یعنی پرهیزکار که طعام اکل ایلمکله زیاده تقلیل ایدر
بلکه احتمال اولورده اولوردم بسلامت با حرف و یا حرف مصاحبت محصول ترکیب انک

خراسانده دو درویش بربرینک صحبتنه ملازم اولوب سیاحت ایدرلردی یعنی
متحد اولوب عالمی سیر ایدرلردی برسی ضعیف ایدی که ایکی کیجه ده بر افطار
ایدردی و اول برسی قوی ایدی که کونده اوچ کز یمک یردی اتفاقا بر شهرک
قپوسنده جاسوسلق تهمتیله کرفتار اولدیلر ایکیسین بیله بر خانه یه حبس ایدوب
قپوسنی دیوار ایله بردیلر یعنی طاش ایله و بالچق ایله اوردیلر ایکی هفته دنصکره معلوم اولدی که
بیکناهلردر قپویی اچدیلر قوییی کوردیلر که اولمش و ضعیف جانینی سلامته چیقارمش
یعنی اولمکدن خلاص بولمش خلق بو خصوصده عجبه قالدیلر یعنی تعجب ایلدیلر حکیمک بریسی
حاضر بولنوب دیدی بونک خلافی عجب ایدی یعنی ضعیف اولوب قوی سالم قالسه
زیرا اول برسی اکول ایدی که کونده اوچ کره یردی پس آچلیغه طاقت کتوره میوب
هلاک اولدی و اول برسی کندو بی اکل و شرب یعنی حفظ ایدوب پرهیز ایدردی پس عادتی
اوزره آچلیغه صبر ایلدی و سلامتله قالدی قطعه چو کم خوردن طبیعت شد
کسی را چو سختی پیش آید سهل کیرد ه طبیعت بوده عادت و خوی معناسنه
سختی یاء مصدریله شدت معناسنه در سهل آسان معناسنه در محصول بیت
چونکه برکیمسه نک آز یمک عادت و خوی اولدی یعنی چوق یمامک معتادی
اولدی او کیمسه نه شدت کلنجه آسان طوتر یعنی بر نیجه کون طعام بولمامقده
و یا بر حبس اولسه مذکورلر کبی چوق زحمت چکمز ه وکر تن پرورست اندر فراخی
چو تنکی بیند از سختی بمیرد ه تن پرور وصف ترکیبیدر تنی بسلیجی یعنی
چوق ییجی فراخ کافک فتحیله واسع یعنی واسع و یاء حرف مصدر وسعت دیمکدر تنکی
نقیض فراخیدر محصول بیت واکر برکیمسه وسعت و بوللق وقتده تن پرور اولوب
اکول و یمکه بی صبر و بی اختیار اولورسه چونکه طارلق و مضایقه کوره آچلق
شدتندن یعنی مخمصه ده اولور حکایت یکی از حکما پسر را نهی کرد از بسیار

خوردن که سیری مردرا رنجور دارد گفت ای پدر گرسنگی خلق را بکشد نشنیده که
ظریفان گفته اند بسیری مردن به که گرسنگی بردن گفت اندازه نکه دار کلوا
الله تعالی کلوا واشربوا ولا تسرفوا سیری یا حرف مصدر رنجور مریض دیمکدر گرسنه
کاف عجمک ضمی و رانک کسری و سینک سکونیله آچ دیمکدر که جوعان ایدر
و کاف عجمی یا ارسمیدن بدلدر و یا حرف مصدر یا حرف مصاحبت سیرینک کسری
و یاء مجهوله طوقلق دیمکدر که عرب شبعان دیر و یا حرف مصدر به یکدر که حرف تفضیل
اندازه مقدار نکه دار حفظ ایله کلوا کاف و لامک ضمه لریله فعل امر جمع مذکر
مخاطبدر تشربوا بابینک مهموز الفاسندن اکل ایلک یعنی ییک واشربوا واو
حرف عطف اشربوا فعل امر جمع مذکر مخاطب علم بابندن اچک دیمکدر ولا تسرفوا
فعل نهی جمع مذکر مخاطب در افعال بابندن اسراف ایلمک یعنی بیهوده و اجهده حدوده
تجاوز ایلمک دیمکدر محصول ترکیب حکمادن برسی اوغلونی چوق یمکدن نهی ایلدی که
طوقلق شخصی مریض طوتار یعنی مریض ایدر اوغل دیدی ای بابا آچلق اولدورر
حاصلی طوقلقدن آدم مریض اولور اما آچلقدن اولور ایشیتمدیمی که ظریفلر
دیمشلردر طوقلقله اولمک یکدر آچلق چکمکدن بابا دیدی اوغل اندازه کی رعایت ایلیه یعنی
نه قدر طوق اول که اعتدالده اولوب مریض اولماسن زیرا خدا قوللرینه بیوردی ییک
و ایچک اما اسراف ایلمک یعنی حد اعتداله رعایت ایدوب حدوده تجاوز ایلمک دیمکدر
بیت نه چندان بخور کز دهانت برآید ه نه چندان که از ضعف جانت برآید
حرف نفی معناده بخور امر در مفید در نهی معناسنه چندان بخور تقدیرینده کز که
حرف بیانیه و یا حرف تعلیل مصراع ثانیده نه چندان دن صکره بر فعل تقدیری واردر تقدیری
چندان گرسنه مباش دیمکدر که حرف تعلیل محصول بیت اول قدر چوق ییمه که آغزکدن
چیقا یعنی استفراغه محتاج اوله سک اول قدر دخی آچلق چکمه ضعفدن جانک چیقا

یعنی حالت مخمصه یه وارمق مقداری آج اولمه حاصلی آیت کریمه ایله عامل اولنمقدر
شاعر دیر **بیت** گرچه قد گفت کلوا واشربوا در عیش گفت ولا تسرفوا آیدیکی
معناسنی یوقاری کلمه دیمکله تعبیر ایلین استعمالدن خبردار دکل ایمش **قطعه**
با آن که در وجود طعامست حظ نفس رنج آورد طعام که بیش از قدر بود طعام
مبتدا و سین و تا معناده نفسه قید در و حظ نفس لا مبتدا و خبر مبتدا رنج آورد کی
مقدم مفعولیدر و طعام فاعلی که حرف رابط صفت بیش دن با عربینک کسریله زیاده
معناسنه در قور فافک و والک فتحه سیله مقدار معناسنه در محصول بیت انکلو برله که
یعنی بویله ایکن حاصلی وجود حیوانده طعام اگرچه حظ نفسدر یعنی حظ النفس ایکن
طعام مرضی ایراث ایدر چونکه مقداردن زیاده اوله حاصلی طعام بدنه نافع ایکن حدّ
اعتدالدن زیاده اولنجه مرض گتورر **ه** گر گلشکر خوری بتکلف زیان کند **ه** ور نان خشک
دیر خوری گلشکر بود **ه** گلشکر و گل بات شکر و گل بشکر لنکله گل مربا سینه دیرلر
امتلایه نافعدر زیرا مسهلدر تکلفدن مراد طوقلق قدر نان خشک بیانیه در و قوری
اتمک دیمکدر یعنی قاتقسز دیر کیج دیمکدر بونده آجلقدن کنایه در محصول بیت
اگر طوقلقله گل بشکر یرسک نافع محض ایکن زیان ایدر زیرا امتلا ایدر اگرچه بر مقدار
شکده مکنله اسهال ایدر اما قاتقسز قورو اتمکی آجلیله ییسک فائده قیلور گلشکر
حکمین ویرر حاصلی طوقلقله ییمک ضرر محضدر اما آجلقله اعتدالله ییمک نفع محضدر
حکایت رنجوری را گفتند دلت چه میخواهد گفت آنچه دلم هیچ نخواهد بعض نسخه ده
آنچه دلم چیزی نخواهد قال بر در محصول ترکیب بر مریضه دیدیلر گوکلک نه استر
دیدی گوکلم هیچ نسنه استمدوکین استر یعنی گوکلم هیچ بر نسنه یه طالب و راغب
اولمامقدر عینی استر حاصلی گوکلم نسنه استمیجگین استر **بیت** معده چو پر گشت
و شکم درد خاست **ه** سود ندارد همه اسباب راستست معده میمک کسری

وجبنک

وجبنک سکونیله و میمک فتحی و عینک کسریله اکیندیه بر معنایه لغتدر
عربیده حیوان جنبینک شیرانی معامنده در انسانده شکم معطوفدر معده یه
واو عاطفه سزا اولماسینی تجویز ایدوب معناسینی چونکه شکم طعام ایله طولدی معده یه
درد قالقدی یعنی مرض حاصل اولدی دیمین ترزلیق معنا ویر معده یه نظیر در درد مبتدا
بخاست خبری در و درد قالقدی یعنی ظاهر و هویدا اولدی سود مبتدا فائده دیمکدر
ندارد فعل نفی مستقبل طوتماز یعنی ایلمز دیمکدر خبر مبتدا در همه ادات تاکید در
جمیع کیبی اسباب را است بیانیه اسباب ندارک فاعلیدر راستدن مراد
صحیحدر یعنی صحیح اسباب یعنی تجربه صحیح ایله مجرب اسباب مراد اسباب معالجه در
اسباب معاشدر دیمین بینک فحواسینه ذرجه واصل اولمامش غرائب بونده در
که تجربه صحیحه ایله مجرب اولانه معالجه نفع ایلمز دیمینک کلامینه اعتراض المیشکه
مقامه مناسبت و گل دیمیوا ماکنه و معترض اولدوغندن خبر یوقدر عفا الله
عنه مصراع ثانی بر مقدر کلام اقتضا ایدر و یا بر بس لفظینی محصول بیت معده ایله
شکم که ممتلی اولدی درد و رنج هویدا و ظاهر اولدر بو بیله اولنجه نفع ایلمز جمیع معالجات
صحیحه و جائز در که درد خاستن جمله سینک اولنده بر حرف عطف تقدیر اولنه پس
مصراع ثانی بر مقدره محتاج اولماز بو تقدیر جه معنا معده ایله شکم که ممتلی اولدی
و درد و رنج حاصل اولدی جمیع معالجات صحیحه ایله صحت پذیر اولماز حضرت شیخک
بیوردوغی مبالغه طریقیله در و الا علاج که صحیح اوله البته مرضی دفع ایدر حاصلی
نافع اولور **حکایت** قصابی را در شهر واسط بر صوفیان درمی چند گرد آمده
بود هر روز مطالبت کردی و سخنهای با خشونت گفتی اصحاب از تعنت
او خسته خاطر بودند و جز از تحمل چاره نبود صاحب دلی از آن میانه گفت نفس را
وعده دادن بطعام آسانترست که قصاب را بدرم بعض نسخه ده قصاب

بر بینه بقال دوشمس وسراج آنی اختیار ایلمشلر لیکن خطا ایلمشلر زیرا
بوندنصکره مذکور قطعه نک قافیه سی فاسد اولور زیرا بوآیله بقال
قافیه اولماز حال بوکه قطعه ده مذکور اولان کوشت وقصاب در بقال دکل
شهر واسط بغداد ایله بصره بیننده برشهر درکه بغداد جانبندن کلن سپاه
قلم اول دیارده حاصل اولور انک ایچون قلم واسطی دیرلر لیکن سراج
شهر واسطی ذکر ایلمشلر ظاهر بودرکه بو کتابی چوق کورمشلر یعنی چوق
نسخه سینی کورمشلر کرد آمده جمع اولمش دیمکدر مطالبت ناس اسلوبه
عجم اوزره مطول کتاب اولنور نسخه های باخشونت بیانیه نامعقول
کلمات دیمکدر کردی وگفتی بالبر حکایت ایچوندر اصحاب یعنی سوفیلر تعنت
تفعل بابندن مصدر در زلت دیمکدر یعنی برکیمسه نک سورچوب بیقلمغنی
ایستمکدر بوندن مراد جفا واذادر صاحب دلدن بونده مراد حضرت شیخ کندودر
وبو کتابده هر یرده که صاحب دل بیورر کندولر مراد دور دیمشلر والعلم عند الله
ازان عیانن یعنی اصحاب ایلرالرینده نفس را وعده دادن بطعام نفسه
وعده ویرمکلک معناسنه اولدرکه دینه سکا ای نفس ان شاء الله صدقات
وزکوات کلدکده سکا اعلی لقمه لر بیدور ریم دیمه محصول ترکیب بر قصابکه
شهر واسطده صوفیلر اوزره بر نیچه اقچه سی وبن طریقیله جمع اولمش ایدی
وهر کون اقچه سنی مطالبت ایدردی وبونلره حشو نثلوی یعنی ایر ریار سوزلر
سویلردی اصحاب انک تعنت جفاسندن خسته خاطر اولورلردی لیکن تحملدن
غیر بینه چاره لری یوغیدی زیرا فقیرلر ایدی ودائما سینه مالک دکللر ایدی اول
جهتدن هرنه بلاایسه تحمل ایدرلر ایدی الرینده صاحب دل دیدی نفسم طعامله
وعده ویرمک اسانمیدر دیرکن قصابه اقچه ایله ویرمکدن نیته که ادا دینه مالک

اولمیان

اولمیان مدیونلر وعده ویررلر باخشونت بربینه ناخوش بازانلر نسخه لرده
مخالف وناخوش باز نشد **قطعه** ترک احسان خواجه اولیتر که احتمال جفای
بوآبان ترک احسان مصدرک مفعولینه اضافتیدر خواجه یه اضافت مصدرک
فاعلینه در ترک مبتدا اولیتر خبر در که من تفضیلیه معناسنه در احتمال جفای
بوآبان ایکی اضافت بیله مصدرک فاعلینه اضافتیدر بوآبان بوآب قصابدر
وزنی اوزره فتوحی دیمکدر والف ونون ادات جمعدر محصول بیت خواجه کیمکه
یعنی وزیرک وسائر اکابرک احساننی ترک ایلمک اولیدر قپوجیلرک جفا
واذاسین چکمکدن بتمنای کوشت مردن به که تقاضای زشت قصابان ده
باحرف مصاحبت تمنای کوشت مصدرک مفعولینه اضافتیدر تمنا تفعل
بابندن مصدر در نونی مفتوح قلبوب یایی الفه قلب ایلمک تصرف فارسیدر
که بینه حرف تفضیلی یعنی من تفضیلیه معناسنه در دیمکدر تقاضا تفاعل بابندن
مصدر در ضادی مفتوح قلبوب یائی الفه قلب ایلمک تمنا کبیدر زشت نافرخ
بیانیه در قصابان لامیه قصاب مبالغه ایله اسم فاعلدر اتباره لیجی دیمکدر
مصدر نصب کلور فافک فتحی وصادک سکونیله محصول بیت آرزو ایله
اولمک یکدر قصابلرک چرکین تقاضالرندن یعنی انلرک چرکین تقاضالرک
چکمکدن اشرلک حکایت یکدر **حکایت** جوانمرد در راه جنگ تاتار جراحتی بهول
رسید کسی گفتش فلان بازرکان نوش دارو دارد اگر بخواهی شاید که قدری
بدهد گویند آن بازرکان ببخل معروف بود جوانمرد سخی مغالبسنده مشغول
لغتدر پس جوانمرد بهانه جوان دیمکدر بی نامرد کلکا بلمش وبا حرف وحدت
حرف صله در با معناسنه تاتار رومه هلاکو تاتار که کافرلر ایدی جراحتی با حرف وحدت
هول هاکک فتحیله قورقنج که عرب مخوف دیر جراحته صفتدر نوش دار وبونده

فائده لو معناسنه در یعنی ایو مرهم قدر ز فافك و دالك فتحه لریله و یاء وحدتله
بر مقدار دیمکدر و کونبد واو حرف حال محصول ترکیب بر سنجی اره بالا کونا ناری
جنکنده بر فور فتح یاره ایرشدی یعنی جنکده یاره لنمش بر کیمسه اکا دیدی بر فلان
بازرکانك نوشی داروسی وار یعنی نافع مرهمی وار اکر دیلرسك جائزدر
که بر مقدار ویره و دیرلر که اول بازرکان بخلله معروف ایدی بیت کر بجای نانش
اندر سفره بودی آفتاب ○ تا قیامت روز روشن کس ندیدی در جهان ○○
بعضیلر بیت مطلع اولمغیچون در جهان یرینه جز بخواب یازمشلر لیکن صحیح
نسخه لره مخالف یازمشلر محصول بیت اگر مذکور بازرکانك سفره سنده اتمك
یرینه آفتاب اولایدی قیامته دك کیمسه جهانده آیدینلق کونی کورمزدی زیرا
کیمسه یه سفره سین آچمازدی حاصلی هیچ بر کیمسه اتمکینك یوزین کورمزدی
جوانمردی گفت اگر نوشی دارو خواهم دهد یا ندهد و اگر دهد منفعت کند یا نکند
بهر حال از وچیزی خواستن زهر قاتلست محصول ترکیب جوانمرد دیدی اگر
نوشی داروسنی ایستسم ویره و یا ویرمیه و اگر ویره فائده ویره و یا ویرمیه
حال انده بر نسنه ایستمك زهر قاتلدر بیت هرچه از دونان بمنت خواستی
در تن افزودی و از جان کاستی ○ دونان دونك جمعیدر آلچقلر دیمکدر خواستی
فعل ماضی مفرد مخاطب دیلدك دیمکدر افزودی لازمه متعدی بیننده مشترکدر
بونده لازمدر آرتدك دیمکدر کاستی ده بویله در لیکن بونده لازمدر اکسلدك
دیمکدر نته که عربیده نقص لازمه متعدی بیننده مشترکدر محصول بیت هر نسنه
که آلچقلردن منتله ایستدك اگرچه تنده آرتدك اما جاندن اکسلدك یعنی تنکه
اندن منفعت حاصل اولدی اما جانیکه نقصانی مقرردر زیرا اول نسنه دیلمکله
عرضکه کسر ویردك و حکیمان گفته اند اگر آب حیات فی المثل با آب روی فروشند

دانا

دانا نخرد فی المثل میمك و تانك فتحه لریله فرضیات و تقدیریات ده مستعملدر فرضا
دیمکدر با حرف مقابله آب روی یوز صوبی در عرض معناسنه در فروشند فعل مضارع
جمع غائبدر صاتهلر و یا صاتسهلر دانا عالم دیمکدر لیکن مراد عاقللردر اما بس دانا
عاقله ایله تعبیر ایدر نه دخل ایلیین کندو مدخولدر نخرد خانك فتحی و کسریله فعل
نفی مستقبل صاتون المز دیمکدر محصول ترکیب و حکیملر دیمشلردر اگر آب حیاتی
مثلا یوز صوبینه صاتارلرسه عاقل و دانا صاتون المز دیمکدر که مردن بعزت به
از زندگانی بمذلت که حرف تعلیل بعزت مردن متعلقدر زندگانی کاف عجم یا ر
رسمیدنه بدلدر و الف و نون تحسین کلام ایچون کلمشدر و با حرف مصدر الحرف
مصاحبت مذلت مصدر میمیدر حقارت معناسنه محصول ترکیب دانا آب حیاتی
یوز صوبینه المز زیرا عزتله اولمك ذلت و حقارتله زندگانیدن یکدر بیت
اگر حنظل خوری از دست خوشخوی ○ به از شیرینی از دست ترشروی ○
حنظل حاء مهمله ایله و ظاء معجمه ایله ابو جهل قرپوزینه دیرلر که بریه ده بیتر قرپوز شکلنده
اما ایری اولماز بلکه جهانی بیلانغج مقدارینده اولور زیاده آجیدر قرغه بوکن کیبی لیکن
اطبا بعض علاجلره آجیسین آلوب آنکله بعض امراضه علاج ایدرلر خوشخوی
ترشروی رانك سکونیله وصف ترکیبیلردر ایو خویلو و اکشی صورتلو دیمکدر محصول بیت
اگر مثلا حنظل ییرسك خوشخوی الندن ترشروی الندن لذیذ و طاتلو نسنه یمکدن
یکدر نته که شاعر دیمشدر بیت اگر زهر است خوش شد از اللذ گر کنی شکر از اغیار
اللذدن حکایت یکی از علما خورنده بسیار داشت و کفاف اندك یا بلی از بزرگان
که حسن ظن بلیغ در حق او داشت بگفت روی از توقع وی درهم کشید و تعرض
سؤال از اهل ادب در نظرش ناپسند آمد خورنده اسم فاعلدر یمجی معناسنه در
مراد اهل و عیالیدر خورنده بسیاره مضاف ایدر معنا جانبنه ناظردر کل

ايمش كفاف بونده رزق معناسنه در يا يكى يا حرف صله از بزركان يكيبى بيانى
ايدركه حرف رابط صفت حسن ظن مصدرك فاعلينه اضافتيدر وبليغه بيانيه
حقى اولامبه روز رودر هم كشيدى مفعول صريحيدر از توقع غير صريحى ويا اضافت
مصدرك فاعلينه در توقع اميد معناسنه در بونده مراد عرض حال وطلبدر وى ضميره
عالمه راجعدر وداشت ودر هم كشيد فاعلى يكى از بزركاندر تعرض سؤال مصدرك
مفعولينه اضافتيدر وبلمكه تعرض ديكدر نظر شرشبن ضميرى يكيبه راجعدر محصول تركيب
علمادن بر سينك اهلى وعيالى چوق ايدى وكفافى آز ايكان بردنه بربنيه كه انك حقنده
حسن ظن بليغى وار ايدى حالينى سويلدى يوزينى انك توقعندن بوروشدردى يعنى
عبوس الوجه اولدى واهل ادبدن دبلنمكى عرض ايلمك نظر بنده ناپسند كلدى حاصلى
نامقبول ونامعقول كلدى قطعه زنجت رو ترش كرده پيش يار عزيز ه مروكه
عيش بروتيز تلخ كردانى ه روى كرده نك مفعول اول صريحى وترش ثانيسى
وزنجت غير صريحى كرده نه ياء رسمى حرف ترتيبدر ياء ترتيبى بيلمبلر كرده مروكه
حال طونب خطا ايلمشلر پيش يار عزيز لاميه وبيانيه در پيش مرو كه مقدم
مفعوليدر مرو فعل نهى مفرد مخاطب رويندن كبيه ديكدر كه حرف تعليل عيش
عيشك فتحيله بونده ديرلك مرادور برجحف استعلادر واو ضمير غائب يار عزيزه
راجعدر انك اوزرينه ديكدر عرب عليه دير بونده معنا اكا ديمكدر تلخ تانك فتحى
ولامك سكونيله آجى ديكدر نيز حرف عطفدر واو كبى ديدم كل تازه جند وسته
حكايه سنده كلمشدر وبعض شارح اندن ذكرينى اهمال ايدوب بونده ذكر ايدوب
واو عطف معناسنه در ديمش وبعض شارح اندن اهمال ايدوب بونده ذكر ايلمكينى
خطاسنه حمل ايدوب زيادة تعرض ايلمش لكن حقيقت حاله نظر ايدنجه محل
تعرض دكل فتأمل كردانى فعل مضارع مخاطبدر كرداندن ايلر ايسك ديكدر

عبس

عيش مفعول اول صريحى وتلخ ثانيسى وبرو غير صريحى محصول بيت ظالعكدن
يوزكى آكشيدوب عزيز يارك اوكنه وارمه زيرا آكا دخى بركيكى وصفاى
تلخ ايدرسك يعنى سنك بحضورلغكدن اوله بحضور اولور ه بجاجتى كه روى
تازه روى وخندان ره فرو نبند دكار كشاده پيشانى ه بجاجتى يا حرف صله
حرف بيانه ويا رابط صفت روى فعل مضارع مفرد مخاطبدر رويندن كيدرسك
ديكدر تازه رو وصف تركيبيدر تازه يوزلو ديكدر كولج يوزلو معناسنه در خندانه
تازه رويه معطوفدر خندان رو تقدير بنده يعنى كوليج يوزلو ديكدر رو رانك فتحيله
فعل امر مفرد مخاطبدر رويندن كيت ديكدر تنازع طريقيله ايكى وصف تركيبى به مصير وفرو
مصراع ثانى مقام تعليلده واقعدر فرو بونده ادات تأكيددر نبند فعل نهى مستقبل
بناء مجهول معناسنه باغلنماز ديكدر كار كشاده پيشانيه مضافدر ياء بطنيله پس
ياء بطنيه حرف وحدت ديين ظاهر دركه يايى كتابتده اثبات ايلمشلر بوبليا ايدنجه
خطا ايلمشلر كشاده پيشانى وصف تركيبيدر آچق آلنلو ديكدر آلنى آچق معناسنه
محصول بيت بر حاجته كه كيدرسك تازه رو وخندانه رو كيت زيرا آچق آلنلنك
ايشى باغلنماز يعنى ايشى فتح اولور منعقد اولماز خندانى حال طوتنلر بيحال ايلمشلر
ورور رفتن دن مستقدر دين ابو وار ماميش مصراع ثانينك معناسينى آلنى آجلمش
اولانه كيمسه نك ايشى آشفته باغلنماز ديين فنى آشفته دن سويلمشلر آورده اندكه
اندكى دروظيفه او زيادت كرد وبسيار ز ارادتكم پس از چندروز چون محبت
معهود برقرار نديد كفت آورده اند روايت ايلمشلردركه حرف بيانه اندكى يا حرف تنكير
زيادت تا اسلوب نحجه مطول يازيلمشلر بسيارى ياسيده حرف تنكير ارادت
افعال بابندن مصدر درو تا مطول يازيلمشلر زيادت كبى محبت معهود يابه
محصول تركيب روايت ايلمشلر دركه صاحب دولت وظيفه سنده آزاجق زياده ايلدم

وارادت ومحبتده چوق نقصان ایلدر یعنی ارادتمی ناقص ایلدر عالم نتیجه کوندن صکره چونکه معهود ومحبتی قرار اوزره کورمدی دیدی بیت بپس المطاعم حین الذل تکسبها القدر منتصب والقدر مخفوض بپس فعلدر افعال ذمدن المطاعم معرف باللام فاعلی مفرد مطعم کلوری میمک فتحی وطانک سکونی وعینک فتحیله ییملن نسنه نک اسمیدر مخصوص بالذم محذوف تقدیری بپس المطاعم مطاعم حین منصوبدر نکسب نک ظرفی اولمق اوزره مضافدر ذل‌ه تکسبها فاعلی تحته مخاطبدن کنایت ضمیر وها ضمیر منصوب متصل مفعولی راجعدر مطاعمه القدر قافک کسریله چولمک لفظا مرفوع مبتدا منتصب افتعال بابندن اسم فاعلدر وخبر مبتدا انتصاب لغتده دیکلوب طورمق بونده مراد چولمک قیننمقدر وواو حرف عطف قدر قافک فتحی ودالک سکونیله مرتبه ورفعت دیمکدر لفظا مرفوع مبتدا مخفوض اسم مفعول نقیض مرفوعدر وخبر مبتدا مصراع ثانی مصراع اولک سببت مقام تعلیلده در محصول بیت نه بد امر سیجلکلر در شول سیجلکلر که انلر ذل وهوان وقتنده کسب ایدرسک زیرا اگرچه چولمک آتش کنارنده مملو دیکیلوب قینار یعنی اگرچه ذل وهوان ایله مکسوب اکل ازدیاد نعمته سببدر اما مرتبه وحرمتک انتقاصنه باعثدر حاصلی دلنجیلک یوزی قاره‌لق در باشی طولو دیکلدر بیت ناکم افزود وآب رویم کاست بی‌نوائی به از مذلت خواست ناکم مبتدا اناکم دیکلدر افزود فعل ماضی مفرد غائب لازم متعدی بیننده مشترکدر بونده لازمدر آرتدی یعنی زیاده اولدی دیکلدر خبر مبتدا ودر آب رویم لامیه ومبتدا کاست کاف عربیله فعل ماضی مفرد غائب لازم ومتعدی بیننده مشترکدر بونده لازمدر اکسلدی معناسنه خبر مبتدادر بی‌نوائی آز بقسزلق وفقیرلک معناسنه در مذلت خواست لامیه مذلت مصدر میمیدر حقارت معناسنه وخواست فعل ماضیدر خواستن معناسنه

یعنی

یعنی ودلنمک محصول بیت اتمکم زیاده اولدی اما یوزم صوبی اکسلدی یعنی نواسزلق یکدر دلنمک مذلتی وهوانندن یعنی خلقه عرض حاجت ایدوب عرض وناموسی تلف ایلمکدن نواسزلغله وفقرله کچنمک اولیدر حکایت درویشی را ضرورتی پیش آمد کسی گفتش فلان نعمتی دارد بی‌قیاس اگر بر حاجت تو واقف گردد همانا در قضای آن توقف روا ندارد گفت من ره بر نکنم دستش بگرفت تا بمنزل آن کس در آورد درویش یکی را دید لب فرو هشته وتند نشسته سخن نگفت وبازگشت گفتندش چه کردی گفت عطای او را بلقای او بخشیدم درویشی وضرورتی بار زی حرف وحدت نعمت بی‌قیاس بیانیه در همانا وتأمولدر دیمکدر قضای آن مصدرک مفعولینه اضافتیدر من ره بر نکنم ده دیمکدر رهبر وصف ترکیبیدر ره بریدن نه قولاغوز معناسنه وبا حرف مصدر تا حرف غایت با حرف صله منزل آن کس لامیه در حرف تأکید آورد کشیوی کتورمک بونده حرف قید آشغه لق معناسنه افاده ایدر هشته ماضیدن فعل ماضیدر لغتده صالی ویرمک معناسنه اما فرو لفظیله صرقتمق معناسنه افاده ایدر لب مقدم مفعولیدر طوداغین صرقتمش دیمکدر تند تانک ضمی ونونک سکونیله لغتده ایتی دیمکدر یعنی سکلین اما بونده عبوس الوجه والمغضب کنایه‌در بازگشت کیرو دوندی عطای او مصدرک مفعولینه اضافتیدر با حرف صله لقای او لامیه لقا یوزه کورکمه دیرلر بونده یوزی مراد در محصول ترکیب بر درویشک اوکنه بر ضرورت کلدی یعنی بر ضرورتی واقع اولدی بر کیمسه اکا دیدی فلان کیمسه نک بی‌قیاس نعمتی وار در اگر سنک حاجتکه واقف اولورسه امیدور که انی قضا ادا ایلمده توقفی روا گورمیه درویش دیدی بن آنی بیلمم اول کیمسه دیدی بن سکا قولاغوزلق ایده یم درویشک الینی طوتدی اول دیدوکی کیمسه نک اوینه ادخال ایدیجک آنی بر دورموش بر شخص کوردی

طوداغلبن صرفنمش وغضبناك وعبوس الوجه اوتورمش هیچ سوز
سویلممش بو کبر وقدوندن فوللاغوز درویشه نبلدکه ذیر درویش دیدی
انک عطا واحساننی لقاسنه یعنی صورتنه بغشلادم قطعه میر حاجت
بنز دیک ترش روی که از خوی بدش فرسوده کردی مبر فعل نهی مفرد
مخاطبدر بر بوندن الملیم دیمکدر حاجت مفعول صریحی وبنز دیک غیر صریحی یا حرف
صله در ترش رویه اضافت لامیه در ترش روی وصف ترکیبیدر اکشی
صورتلو معناسنه که حرف تعلیل خوی بد بیانیه وشین ضمیر ترش رویه راجعدر فرسوده
لغتده آشنمش معناسنه در ماضیدن قسمدر اما استعماللرینده اضطراب
وبیحضورلق معناسنه در بونک کبی صیغه لره اسم مفعول اصل فاعلدر تشنیع
یوقدر ایمش فرسوده ازمکدر دیین خطا ایلمش زیرا ازمک سودنک معناسیدر
فرسودنک دکل کردی کاف عجمک فتحیله وسکونیله فعل مضارع مفرد مخاطبدر
اولورسک دیمکدر صیرورت معناسنه مصدری کردیدن کلور اصلنده دو دیمکدر
مولو کبی دکرمن کبی وعربه تکرلکی کبی ودولاب کبی وغیری صکره انتقال
معناسنده استعمال ایلدیلر برحالدن برحاله دونمک معناسنه بوندر که او تحول
معناسنده استعمال ایدرلر فاحفظ محصول بیت اکشی صورتلونک یانینه
حاجتک ایلتمه یعنی عبوس الوجه اولانه عرض حاجت ایلمه زیرا انک کبی خوی بدندن
ویدیر منرندن بیحضور ومضطرب اولورسک یعنی حاجتکی سویلدیکدن صکره
بیحضورلق لازم کلور اگر کوئی غم دل با کسی کوی که از رویش بنقد آسوده
کردی کوئی فعل مضارع مفرد مخاطب غم دل لامیه وکوئی نک مفعولی با حرف صله کسی
یا حرف وحدت با کسی کوئینک مقدم مفعولیدر که حرف رابطه صفت نقد الآن
وبالفعل دیمکدر آسوده ماضیدن قسمدر دیگلنمش دیمکدر راحت معناسنه محصول اولنه

اگر کوکل غمینی سویلرسک بر کیمسه یه سویله که کولر یوزندن حال وبالفعل آسوده
وراحت اولهسک یعنی کوکل غمینی دیمک لازم اولنجه بر کیمسه یه سویله که روی
خندانندن منشرح وراحت پدیدار اولهسک شارحک بریسی مصراع ثانینک
معناسنی کولر یوزندن فرح ومنشرح اولهسک دیمش وبریسی منشرح عبارتنی
ترک ایدوب تعقب طریقیله بالکز فرح عبارتنی اسناد ایدوب اعتراض
ایلمش لیکن بو خصوص صدده کلندر ومعترض صدر ومصراع ثانینک معناسنی که انک یوزندن
اول حالده آسوده ومسرور دونه سک دیین معنایی بیان دوندرمش حکایت
خشک سالی در اسکندریه پدید آمد چنانکه عنان طاقت خلق از دست رفته
بود ودرهای آسمان بر زمین بسته وفریاد اهل زمین با آسمان پیوسته خشک
سال قوراقلق ییل یعنی قیتلق ویا حرف وحدت حرف مصدر دیین یاکلمش سو یلمش
اسکندریه دن مراد مصرک اسکندریه سیدر پدید عجم یاء عجمیله اوقونور وملیر
یاء عربیله اشکاره دیمکدر عنان طاقت خلق بیانیه ولامیه ودرهای آسمان
لامیه ومجاز المحصول ترکیب اسکندریه ده بر قوراقلق ییل ظاهر اولدی شویله که خلقک
عنان طاقتی الدن کیتمش ایدی زیاده قیتلقدن واچلقدن وکوک قپوسی یر اوزره
باغلنمش ایدی یعنی یاغمور یاغمازدی ویر یوزنده ده برکت قالمش ایدی واهل زمینک
فریاد وفغانی آسمانه اولاشمش ایدی اچلقدن وقیتلقدن خلق بر یینه درویشانه
یازانلر نسخه لری تشنیع ایلمشلر قطعه نماند جانور از وحش وطیر وماهی ومور
که بر فلک نشد از بی نوائی افغانش جانور نونک سکونیله وواوک فتحیله جانلو
دیمکدر زیرا دو اوکه فتحیله اوات نسبتدر آن بونده حرف صوف تبیین در وحش انسانلر
یانوسر اولمیان حیوانکه حرف بیانیه نشد بونده ترفت معناسنه در بی نوائی یاری
وبی نعمتی دیمکدر دو درویش خراسانی حکایه سنده نوانک معناسنی بیان ایلمشوب

بونده صحاح فرسده نعمتله تفسیر ایده نه تعرض ایلیمین بی وجه تعرض ایلمش افغانش
شاین ضمیر جانوره راجعدر محصول بیت وحش وطیر وماهی ومورده جانلو فلکلردکی
که نواسز لقدن فلکلر افغانه کیتمدر یعنی گنبدر شنک فاعلی افغانه حاصلی جمیع جانلولر
محنت وعذابدن ایدر قیتلقدن عجب که دود دل خلق جمع می شود که ابر
کردد وسیلاب دیده بارش دود دل خلق لامیه لر ومجازی می شود نفیدر
نمی شود در ضرورت وزن ایچون بو بیله اولدر که بونده حتی معناسنه در کردد فعل
مضارع مفرد غائبدر کرد دیدیکه اصلنده ونمک معناسنه درنته که کردن فعلنده
مفصل بیانی اولدی ایدر علی کل حال ضرورت معناسنده استعمال نقل طریقیله
سیلاب مرکبدر سیلاله آب ندن سیل عربیدر صو سیلی دیمکدر دیده یه اضافتی استعاره
طریقیله در بارش شین ضمیر ابره راجعدر محصول بیت تعجبدر که چوق افغانه
باشدن دکمکلر واه وناله ایلمکدن خلقک کوکلی دوتونی بولوطا اولوب کوزلری
سیلابی باران اولمیه یعنی تعجبدر که خلقک کوکلی دوتونی جمع اولمیه که بولوط اوله
وکوزلری سیلابنا اول بولودک یغمورلر اوله حاصلی بو محل تعجبدر زیرا احد دنی زیاده
آه وناله وکریه ایدیلر قیتلق محنت وعذابدن درچنین سالی مختنی دور از دو
که سخن در وصف او ترک ادب است خاصه در حضرت بزرگان ولا طریقی اجمالی از
سران در گذشتن هم شاید که طائفه بر عجز گوینده حمل کنند پس برین دو بیت
اختصار کنیم که اندکی دلیل بسیار بود ومشتی نمونه خروار سالی یا حرف
وحدت مختنی یا حرف وحدت محنت تفعیل بابندن اسم مفعولدر بوکلامش
دیمکدر ظاهر بود که پشت انسان نه کنایتدر دور از دوستان دعا ایلر در دو شبلر
ابراغ اوله دیمکدر بوده عائلک معناسنده که حرفی ابرا ایدر یعنی بر محنت که دو دوستلردن
ابراغ اولسون دیمکدر ادایه خلل ویرمشک که حرف رابط صفت سخن مبتدا

وصف

وصف او مصدرک مفعولینه اضافتیدر ترک ادب داخی بو بیله در وحرمبتدادر
خاصه خصوصا دیمکدرنته که نظامی مخزن الاسرارده بیوردر بیت هست زبان کی
همه را ناگزیر خاصه زبانی که بود دستگیر شدید ضرورت ناچار ایچون کتیمشدر
حضرت حضور معناسنه در بزرکانه اضافت لامیه در یا حرف مصاحبت طریقی
اجمال بیانیه سران لامیه سر جهت وسودا معناسنه در وآن اشارتدر وصف
در گذشتن تجاوز ایلمک دیمکدر یعنی اجمال ایلمک شاید لائق دکل که حرف تعلیل
طائفه یا حرف وحدت وهمزه حرف توسل همزه یا حرف وحدت دین خطای
سابقی اوزرینه ذاهب اولمش عجز گوینده لامیه در بر عجز گوینده حمل کنند ک مقدم
مفعولیدر برین بونده بو برین معناسنه درنته که بعض نسخه ده بو بیله واقعدر یا حرف مصاحبت
ویا حرف ظرف کنیم فعل مضارع متکلم مع غیره ویا فعل امر متکلم مع غیره در اختصار
ایده لم ویا ایده لم دیمکدر که حرف تعلیل اندکی مبتدا دلیل بسیار لامیه در ومبتدای
ثانیدر بود فعل مضارع مفرد غائب خبر مبتدای ثانی وجمله اسمیه خبر مبتدای اول
واکلی یا حرف تنکیر حرف مصدر وحرف وحدت [illegible] معنا جهتنه ناظر اولمامشلر
مشتی یا حرف وحدت بونده بر آووج دیمکدر نمونه اورنک دیمکدر وهمزه اضافت
ایچون کلمشدر خروار اصلنده ات شکلی یوکینه دیرلر صکره هر یوکه اطلاق ایلدیلر
تخریف ایدوب ترکیبده خوار دیرلر شول معروف ظرفه وتفصیلی دیدیلر [illegible]
عبنی حالبه تبدیل ایلدیلر یا حرف وحدتدر حرف اصلیه در دینیلر عندی [illegible]
نمونه خروار لامیه در محصول ترکیب سوکجلیک بر قحط وغلاسنه در محنت
دوستلردن ایراغ اولسون که انک وصفنده سوز سویلمک ترک ادبدر
خصوصا اکابر نظرنده وطریق اجماله انک اوصافی ذکرندن تجاوز ایلدوکی
کچکده لائق دکل زیرا بعض طائفه گوینده نک عجزینه حمل ایدرلر که قادر

اولمادرشانینه کوره انی وصف ایلمکه دیرلر پس بو ایکی بیتله اختصار ایده
لم کرار اجق چوغکده دلیلی اولوره بر او وچ نسخه بر اثنک بیوکندینه ورنکه
قطعه کرتتر بگشدان مخنت راه تتر برادکر نبایدکشت تتر تاتار ده مخففدر ضرورت
وزن ایچون بلکنه بانک ضمی وسکونی کاف عربیله ضرورت وزن ایچون تتری
یا حرف تنکیر ور آ ادات مفعول دکر لفظه مشترکدر دخی معناسنه غیری معناسی
بیتنده دکرکس دیکلدر نبا بو کشت کشتن معناسنه در شراح دکر یرینه بدان برادر
لیکن صحیح نسخه لره مخالف بازمشلر محصول بیت اکر اول محنتی تاتار اولدور رسه
قتلینه تاتار تعیین ایلدوکی انکیچوندر که اول زمانده عرب وعجمک پادشاهی
هلاکو ایدی و اول جمیعی عسکریله کافر تاتارلر ایدی و تاتار زیاده بی رحم و خونریز
زیرا اولور علی الخصوص که کافر اوله تتر دخی انکیچون قتل ایلمکه کرکدر و باعث غیرت
تتر انی قتل ایلدوکیچون اولدرمک کرکدر حاصلی بویله محنتی قتل ایدن تاتار قصاصا
ایلمک کرکدر چند با اسر چو جسر بغدادش ع آب و درز یر اوادمی بربهشت جسر
جیمک کسری و شینک سکونیله کمیلر اوزره قودوقلری کپری که بغدادک کپریسی بویله در
وشینی ضمیر مذکوره محبته راجعدر آب باشک اسمی و درز یر خبری آدمی ایله
معطوف بر بهشت درز ترکیبیدر محصول بیت نیجه یه دک بغداد کپریسی کبی
اوستنده آدم آلتنده صو کبیجه یعنی درزنده آدم آلتنده صوا اولور آب
درزیر فرجینک صو و انماسنده کنایه در چنین شخصی که طرفی از نعمت و شنیدی
دران سال نعمت بیکران داشت نتک دستانر اسیم و زر داده و مسافر
انرا سفره نهاد در کروهی درویشانرا از جور فاقه بجان آمده بودند آهنک
دعوت او کردند و مشورت بمن آوردند سر از موافقت باز زدم و گفتم
شخصی یا حرف وحدت که حرف رابط صفت نعت بونده وصف ویا صفت

بسراج صحیحا

معناسنه در زیرا لغت متحده مستعملدر او ویا اضافت لامیه در نعمت
بیکران بیانیه نتک دست وصف ترکیبیدر بحسب اللغه الی تحار یعنی الی
بوفقه فقیردن کنایه در والف و نون ادات جمع ور آ حرف صله دادی
حکایه نهاده یا سفره بویله دکروه بولک دیکلدر و یا حرف وحدت درویشانه
بدلدر کر و بون جور فاقه لامیه در بجان ایا حرف صله جانه کلدیلر استعمالنده جاندن
اوصاندیلر دیمکدر آهنک دعوت او مصدرک مفعولینه ولامیه اضافتلریدر
معلومدر که حضرت شیخک درویشلری دعوت ایلمش اوله مشورت میمک و واوک
ورانک فتحه لریله و شینک سکونیله و مشورت میمک فتحی و شینک ضمی و واوک
سکونیله و شور ر شینک ضمی ورانک فتحیله بر معنایه در طالشفلق دیمکدر
باز زدم باشمی ایلدم موافقت ایلمکدن کیرو اوردم اعراض ایلمکدن کنایه در محصول
بونجلین بر شخص که نعمتدن بر مقداری ایشتدکده اول سنه ده نعمت بی نهایه
وار ایدی حاصلی اهل مکنت و قدرت ایدی الی یوفقه اولانلره اقچه و التون و بردی
ومسافران وغربایه سفره قوردی یعنی ضیافت ایدردی بر بولک درویشلر فقر
جورندن جاندن اوصانمشلر ایدی انک دعوت وضیافتنه قصد ایلدیلر و بانکا
مشورت کتوردیلر یعنی بنمله مشاوره ایلدیلر انلره موافقتدن اعراض ایلدم
و دیدم قطعه نخورد شیر نیم خورده سک ور بسختی بمیرد اندر غار نخورد
فعل نفی استقبال شیر فاعلی نیم خورده بیمه دنی دیچمه دنی پاریمه نکره ویا بر شنه نکله
آرتغینه دیرلر فضله معناسنه که خورجه دیرلر سکه اضافت لامیه در انبکنک آرتغی
دیمکدر ور او حرف حال ورآ مفرده حرف شرط اکر دنی مخففدر شراح وادو سز
اکر یازمشلر لیکن صحیح نسخه لره مخالف یازمشلر بسختی یا حرف مصاحبت ویا
ظرف ویا مصدر غار مغاره معناسنه در محصول بیت ارسلان ایت آرتغینی بیمز

حال بوکه مغازه ده سندکت جو علا اولورسه دهن هیچ ارکی دکرسنکی
بنه و دست پیش سفله مدار. متن مصراع ثانی اولنده بنه فعلنك مقدم مفعولیدر
با حرف صله هیچ ارکی کاف یا ورسمیه بدل و با حرف مصدر هیچاره لکه دیکدر
کرسنکی کاف عجمك ضمی ورانك سکونی وسینك کسریله و یاء مصدرله آجلق
دیمکدر بو ایکی لفظ بنه فعلنك مفعول غیر صریحلریدر بنه با حرف تاکید ونونك
کسریله و بنا اسکینه ایله فعل امر مفرد مخاطب قو دیمکدر واو حرف عطف و مراد
معنا ده بنه فعلنه معطوفدر و دست مفعولی و پیش ظرف مکانی و سفله اضافتی
لامیه محصول بیت تنکی هیچاره لکه و آجلغه قو یعنی تسلیم ایله و الیکی الچق اوکینه
طوتمه یعنی احتیاج عرض ایلمه دیمکدر کنایه در کرفر یومه دنعمت و مال
بی هنر را بهیچ کس مشماره بهیچ کس با حرف تاکید مشمار فعل نهی مفرد مخاطب
صایمه یعنی حسابه المه محصول بیت اگر نعمت و مال الله فریدونده اولورسه هنرسزی
هیچ کیمسه صایمه یعنی بی هنر اولانی هیچ صایمه حاصلی انسان بر بنیه قومر دیکدر
پرنیان و نسیج بر نا اهل لاجورد و طلاست بر دیوار ه پرنیان منقش قماش
جنسنه دیرلر و نسیج اغر بهالو قماشه دیرلر یعنی معتبر قماشه دیرلر بر حرف استعلا
نا اهلدن مراد ناداندر لاجورد معروف و طلا طانك کسریله یالدوز التوننه دیرلر
محصول بیت نادانك اوزرنده پرنیانله نسیج دیوارك اوزرنده لاجوردله
طلا کبیدر ادات تشبیه مضمردر یعنی نا اهلك اوزرنده اغر بهالو قماشلر
لاجورد والتون صویله منقش دیوار در طلانی عجم اماله ایله طلی دیرموسای
موسی و عیسای عیسی ایلدکلری کبی حکایت حاتم طایی را گفتند از خود بزرکتر
همت در جهان دیده یا شنیده گفت روزی چهل شتر قربان کرده بودم و با
امرای عرب بگوشه صحرا بیرون رفتیم خارکنی را دیدم که پشته خار فراهم

آورده

آورده گفتم بمهمانی حاتم چرا نروی که خلقی بر سماط او کرد آمده اند گفت
بیت هر که نان از عمل خویش خورد منت حاتم طائی نبرد من اورا بهمت
وجوانمردی برتر از خود دیدم حاتم عرب تانك کسریله اوقور اسم فاعل وزنی
اوزره اما عجم تانك فتحیله استعمال ایدرلر حرکه بر عجم تابی مفتوح اوقونوب
واقف اولمادوغندن فتح تا به منکردر طائیه اضافت بیانیه در طائی اسم
منسوبدر طیئی قبیله سینه نسبتدر وزنی اوزره پس طائی قبیله سینه منسوبدر بای
اصل لقب طیئی اولوب نسبت شاذه دن اولدوغنه آکاه دکل ایمش بزرکتر
اسم تفضیل و همت هانك فتحی و کسریله فاعلی معناسی قصد و اراده در
دیده و شنیده ده اولان یا ضمیر خطاب و همزه حرف توسل همزه لر خطاب
ایچوندر دیین قایل دکل ایمش روزی یا حرف وحدت چهل قرق امرای عرب
لامیه امرا امیرك جمعیدر زیرا فعیل وزنی اوزره اولان اسم اکثریا وزن
اوزره جمع اولور فقیرك فقرا کبی خارکن وصف ترکیبیدر کنیه ندن دیکن
قازیجی و یا حرف وحدت دیکن یولیجی دنیه ده جائز اما قوپاریجی دیمز بعض
شارح دیدوکی کبی که حرف بیان و یا حرف رابطه صفت پشته دیه یه وغیبه
دیرلر بونده مراد دیکندر پس ارقه یوکی دیین غلط سویلمش خار ده اضافتی
بیانیه در پشته ده اولان همزه وحدت ایچوندر دیین ایکی وجهله خطا ایمش
فتنه بر فراهم آورده جمع ایلمش دیمکدر با حرف صله مهمانه میمك کسریله و هانك
سکونیله قونوغه دیرلر که عربچه ضیف دیرلر ضادك فتحیله و یا حرف مصدر که حرف
تعلیل خلقی یا حرف وحدت بر حرف استعلا سماط بونده سفره معناسنه در کرد
آمده اند جمع اولمشلر هر که تقدیری هر کس که در حذف وایصال ایله تقبیل ترکت
اوکندر پس هر که مبتدا نان خورد که مقدم مفعول صریحی واز عمل غیر

صرحی عمل خورش لابد در خورد داور سبیله حانک و رانک فتحه لریله فعل
مضارع مفرد غایب بیر دیکدر رفت حاتم طائی مصدر که فاعلنه اضافتدر نبرد فعل
نفی مستقبل مفرد غائب المتیز دیکدر بونده کوتورمز مراد درمنت او را بنی آنی دیکدر
بهمت با حرف ظرف و با حرف مصاحبت جوانمرد دن با حرف مصدر بو نزیو جه رک
یعنی اعلی محصول حکایه حاتم طائی یه ویدیلر کندی کوندنه اولورق همتلو کیمسه جهانده
کورمدنمی ویا ایشتمدنمی که حاتم دیدی برکون قرق دوه قربان ایلمش ایدم
دعرب بکلریله کوشه صحرایه طاشره کیتمش ایدوک بر خارکشی کوردم که دیکن
یغنی جمع ایلمش دیدم نیچون حاتمک ضیافتنه وارمازسن که بر بولوک خلقی
آنک ضیافتنه واردی سفره سی اوزره جمع اولمشلر خارکش بو بیتله جواب ویردی
یعنی هر کیمسه که کندو عملندن اتمک ییر یعنی هرکس که کندو کسبیله معاش ایدر حاتم
دیدی بن طائی الیمنده و جوانمردلکده کندمدن بو نوجه رک کوردم یعنی کندمدن زیاده
بلند همتلو کوردم حکایت موسی پیغمبر علیه السلام درویشی را دید که از برهنکی بریکه
اندر نهان شده بود گفت یا موسی دعایی بکن تا خدای تعالی مرا کفافی دهد که از بی
طاقتی بجان آمدم موسی علیه السلام دعا کرد تا حق تعالی او را دستکاهی داد پس
از چند روز که از مناجات باز آمد دیدش گرفتار و خلقی انبوه برو گرد آمده
گفت این را چه حالتست گفتند خمر خورده و عربده کرده و یکی را کشته اکنون قصاص
حکم کنند درویشی را یا حرف وحدت و را ادات مفعول برهنه با فتح و کسر جایزدر
و را مفتوحه چپلاق دیکدر عربده عین و بانک فتحلریله و کاف عجم و رانک سکونیله
بولدرر و با حرف مصدر چپلاقلق دیکدر با حرف ظرف ریکه رانک کسری و کاف عجمله
قوم دیکدر عربده رمل دیرلر رانک فتحی و میمک سکونیله اندر با متضمن اولدیغی
معنای ظرفیتی تاکید ایدر نهان نونک کسریله کیزلو دیکدر دعایی یا حرف وحدت

و یا تنکیر

و یا تنکیر یا حرف تعلیل کفافی یا حرف وحدت و یا تنکیر که حرف تعلیل دستکاه
دالک فتحی و سینک و تانک سکونیله قدرت و مکنت دیکدر رو یا حرف وحدت و یا حرف
تنکیر حرف وحدت تخصیص ایلمین امعان نظر ایلمش دستکاهی دنه صکره
داد بر ینه دیو اجابت آمد یازالر صحیح نسخه لرده مخالف یازمشلر دید فاعلی موسی
و شین ضمیر درویش بر ینه به راجعدر خلقی یا حرف تنکیر انبوه فتح همزه و سکون
نون و ضم با و یا و اصلیه ایله چوق مغلقه یعنی کثیر غوغا سرخوش صوا شدیده لر
محصول ترکیب حضرت موسی بر درویشی کوردی چپلقلقدن قوم ایچینه پنهان
اولمش یعنی کندوبی قوم ایله ستر ایلمش دیدی یا موسی دعا ایله خدا بکا کفاف ویره که
طاقتسزلکدن جانمدن بیزار اولدم موسی دعا ایلدی تا حق انکا قدرت و مکنت ویردی
نیچه کوندن صکره که موسی مناجاتدن کلدی حریفی مواخذه کرفتار کوردی و اوزرینه
خلق کثیر جمع اولمش دیدی بو که نه حالت اولدی دیدیلر که خمر ایچمش و سرخوشلقله غوغا
ایلمش و بر بینی قتل ایلمش شمدی حریفی قصاص ایدرلر بیت گربه مسکین اگر
پر داشتی تخم کنجشک از جهان بر داشتی گربه مسکین بیانیه پر با عجمله
فتحیله بونده قنات معناسنه در داشتی حکایت حال ماضی مفرد غائب قنات
طوتایدی یعنی قنادر اولیدی تخم معروف کنجشک کاف اولی بعضلر اعجام عربله
و بعضیسی عجمی اوقودیلر و جیم عربیدر کاف ثانیه برداشتی فعل ماضی حکایت
حال مفرد غائب جزای شرطدر قالدروردی دیمکدر محصول بیت مسکین کربه نک
اگر قنادی اولایدی سرچه نک تخمینی جهاندن قالدروردی یعنی فرصت الینه کیرسه
دنیاده بر سرچه قومازدی آلمادی بیت بو بیت شجرهء اخرب او را الله
شراح بونی نقل ایلمشلر که نرشکننده یازمشلر عاجز باشد که دست قدرت
بر خیزد و دست عاجزان برتابد عاجز نقدیر بر شخص عاجز در باشد که اولور که

دست قدرت بیانیه در و بایدک مقدم مفعولی یابد بونده بوله معناسنه در
یابیدندن نه برخیزد فعل مضارع مفرد غائبدر برخیزیدندن فالقار واو حرف عطف
دست عاجزان لامیه و برنابدک مقدم مفعولی بر حرف تاکید تابد فعل مضارع
مفرد غائبدر تابیدندن تافتن دنه دیبیلر خطا ایلمشلر محصول بیت عاجز
و زبون کیمسه اولور که قدرت الینی بولور یعنی قادر اولنجه فالقار و عاجزلرک
الینی بورر حاصلی عاجز اولورکه اکا قدرت ال ویرنجه ضعیف و زبون
اولانلره جور و جفا ایدرنته که عالمده تکرار مثالر دریا باشلر بونده اولور و اوله
معناسنه متحمّلدر یعنی چوق واقع اولورکه عاجز اولانه کیمسه قوت و قدرت
صاحبی اولنجه یعنی اکا قدرت ال ویرنجه عاجز اولانه کیمسه لرک الین بورر یعنی
جفا وافر ایدر موسی علیه السلام بحکمت جهان آفرین اقرار کرد و از تجاسر
خویش استغفار وآیت ولو بسط الله الرزق لعباده لبغوا فی الارض برخواند
با حرف صله حکمت جهان آفرین لامیه جهان آفرین وصف ترکیبیدر تقدیری
خدای جهان آفرین در تجاسر تفاعل بابندن مصدردر جرأت معناسنه
جسارتدر پس تجاسرکنا خلق دیدیکی ناخلق ایلمشدر خویشه اضافت
لامیه در استغفار ردنه صکره برکرد لفظی مقدّردر لو حرف شرط بسط فعل
ماضی مفرد مذکر غائب فعل شرط الله لفظا مرفوع فاعلی الرزق رانکه
کسریله مفعول صریحی لعباده غیر صریحی لبغوا فعل ماضی جمع مذکر غائب
جواب شرط فی الارض ظرف مکانیدر لبغوا فعلینک محصول ترکیب
حضرت موسی خدانک حکمتنه اقرار ایلدی وکندینک اول حریف الجونه
ایلدیکی دعایه جرأتندن استغفار ایلدی و مذکور آیتنک مضمونینی اوقودی
واکر خدا قوللرینه رزقی واسع ایلسه یریوزنده البته بر برلر اوزره عتو

ایدرلردی یعنی جمیعنی غنی ایلسه بر بربرینه ظلم ایدرلردی واکر قموسینی فقیر
ایلسه هلاک اولورلردی دیدیلر که بو بیت کریمه اصحاب صفه نک بر طائفه سی
حقنده نازل اولدی که وسعت رزق و غنا طلب ایلدیلر بیت
ماذا اخاضک یا مغرورُ فی الخَطَرِ حتی هلکتَ فلیتَ النمل لم یطرِ ماذا اسلوب
عجیب اوزره ایکی وجهله اعراب اولنور برسی ما اسم استفهام محلا
مرفوع مبتدا و ذا اسم موصول الذی معناسنه و اخاض فعل ماضی مفرد مذکر
غائبدر افعال بابندن ادخال معناسنه اما اصلنده صوقه مستعملدر یعنی صویه ادخال
ایلمک مثلا اخاض دابته فی الماء اذا ادخلها دیرلر یعنی طوارینی صویه ادخال
ایلدی ثلاثیسی لازمدر افعاله النقل ایله متعدی اولور خاض یخوض خوضا
و خیاضا نصر بابندن اجوف واوی بسندن کاف ضمیر منصوب محلا منصوب مفعولی
و جمله فعلیه اعرابدن محلی یوقدر صله سیدر ذانک ذا صله سیله اعرابده محلا مرفوع
خبر مادر و جمله اسمیه نک اعرابدن محلی یوق جمله ابتدائیه در پس معناسنه شنه و شول
کسنی ادخال ایلدی و دیکرا ایکنجی وجه اولدرکه ماذا مجموعی اسم واحد اعتبار اولونه
ای شی معناسنه محلا مرفوع مبتدا اوله و دیکر اخاضک جمله فعلیه اعرابده محلا
مرفوع خبر مبتدا معناسی ای شیء جعلک خائضا دیکدر یعنی سنی نه شی داخل
و مقتحم قیلدی دیکدر یا حرف ندا مغرور منادا مفرد معرفه مبنیدر ضمه اوزره فی الخطر جار
مع المجرور اعرابدن محلا منصوب مفعول فیه در اخاض فعلینک یعنی غیر صریحی ظرفیدر
خطر خاء معجمه نک و طاء مهمله نک فتحه لریله اشراف علی الهلاک که تفسیر ایدرلر یعنی
هلاکه قریب اولمق حتی بونده تا و تعلیلیه معناسنه در هلکت فعل ماضی مفرد مذکر
مخاطبدر ضرب بابندن هلاکا و هلوکا و مَهلَکا و مهلِکا و مهلُکا و مهلکه کلور
مصدرلر اسمی هلکت کلور ها انکه مثمله مصدر مهلکه که کلور سند و اقا حفظ

فلیث فاشر طه محذوفه جوابدر لیث لامنک فتحیله جر قدر حروف مشبهه بالفعلدن
محل لونک فتحیله فرنجه دیمکدر لفظا منصوب اسم لیث در لم یبطر طانک کسریله فعل
جحد مفرد مذکر غائب جمله فعلیه اعرابدن محلا مرفوع خبر لیث در اکثری را ضرورت
وزنیچون کسرک اشباعیله اوقنورکه تقدیر برابر یا متولد اولور بعض شارح
لم یبطرک طاسنی مفتوح اوقویوب کرک خطرک طاسنه قافیه ده موافق اولادجق
وبعضیسی فتحک جوازینه حکم ایلمش لیکن ایکیسی بیله سهو ایلمش زیرا
طا و حرکتی حروف وحرکات قافیه ده داخل دکلدر فقد برلم یبطرده طا فتحیله
وراکسرله اوقنور قافیه ضرورتیچون دیمین خطا ایلمش زیرا طانک حالی مذکور
کبیدر اما رانک کسری ولولد یاسی ضرورت وزن ایچوندر ضرورت
قافیه به تعلقی یوقدر فتأمل محصول بیت ارمغرورسنی نه شروع اندروم خطر
ناک محله تا کیم هلاک اولدک یعنی محوف محله سنی نه شئنه ادخال ایلدی که هلاککه
سبب اولدی ثنا ولابدر فرنجه اوجها یا بدر جمیع دللرده فرنجه نک فتا تلمیاسی ضرب
مثلدر مذکوردر بیک ضرب مثلیدر و عجملا کیبی بوندن صکره کلن قطعه ده کندی
حضرت شیخ ایراد ایدر و ترکیبده فرنجه نک فتاد دیمدر زوالی نظم سغلعه جو جاه
آمد و سیم وزرش سیلی خواهد بضرورت سرشش بو ایکی بیتی رباعی دیو یازانلر احوال
نظمدن عجب بی بهره ایمشلر و بو نظمه بیت اطلاق ایلمین و شو حنده بیت یازان هنوز
بیت نه ید و برلر بیلمز ایمش سغلعه اصل لغتده سینک فتحی و فانک کسریله اسم جمعدر
الحق فرومایه معناسنه صکره بعض عرب فانک کسرینی سینه نقل ایدلر بعده سلب حرکت
سین وسغله دیدیلر که جمع معناسنه لیکن عجم بو شکلی مفرد ده استعمال ایلدیلر بوندن کله
کیبی الحق معناسنه بررا تقدیریله آمدک مقدم مقطولیدر زرش ضمیر سغله یه راجعدر
سیلی سینک ولامک کسره لریله و یاء اصلیه ایله ترکیبده سیلی معناسنه ورهمزه‌له

دیرلر سیلینک یا سینه کسره حرکت ویردیلر ضرورت وزنیچون دیمشلرک
صورتینه سیلی اورمق کرک احوال وزنه مطلع دکل ایکن بو یله کتابلره شرح
یازدقلر ایچون یا به کسره حرکت ویرمکسزن موزوندر نته که حضرت مولانا
جامی عروضنده بسمله یی تقطیع ایلدکده مفعولن مفعولن فاعلات بیورمشدر
بوندا اولی مفعولن کلمه‌کله ناموزون اولماز نهایتی سایر مصاریعه تقطیعده
موافق اولماز لیکن ضرر ویرمز نته که اوزانی تتبع ایدنه معلومدر نظامینک مخزن
الاسرارده اولی و نوابینک حیرت الابرارده اولی بسمله ایله واقع اولمش و سایر ابیاتک
تقطیعاتنه موافق دکل لیکن موزوندر حضرت مولانا جامینک تقطیع ایلدوکی
کیبی سیلئی بعض شارح اوغلا تحفظلرک اساثت جنبنده یوزینه اوریلان تپانچه
ایله بیان ایلمش و بعضیسی الکه یه اوریلان سیلی یه تخصیص ایلمش لیکن
ایکیسیده تخصیصده خطا ایلمش زیرا استعمالیده اعمدر نته که ترکیجه گی ایو
بیلنه معلومدر سیلی معناسنه درو اکا متصل اولان همزه وحدت ایچوندر دیین
ایکی جهتدن خطا ایلمش زیرا بونده همزه نک وجودی یوغیکن همزه اثبات
ایلمش و وحدت ایچون منصوص اولان یا ایکن وحدتنه دلالتی همزه یه حکم ایلمش
بحقیقت با حرف ظرف و با حرف مصاحبت بعض نسخه ده حقیقت یرینه بالضرورت
دوشش سرش ضمیر کنه سغلیه راجعدر محصول بیت الحق کیمسه یه که منصب والتوقع
واقع کلمه یعنی بو مذکورلره که مالک اوله دنیاده نتدن نا معقول و نابایسته
ایشلر ایشلر و تکبر و غرور ایلر پس انکشافی بالضرورت و بالحقیقت
طبانچه ایستر حاصلی اکا تأدیب لازمدر ابن منیل آخرنه حکیمی زرست
مور رجانی بر که نباشد بر سرش ایستم اشارتدر مصراع ثانیه و مثلدن مراد
ضرب مثلدر که مصراع ثانیده عبارتدر آخر ادات تأکید و تقریر بونده ادات

استغنها من انکار ایدر حکیمی یا حرف وحدت زدستت ایصلند ورنده است ده
ضرورت وزنیچون حذف وایصال ایلدی محصول بیت بو ضرب مثلی بر
حکیم اوراد دیمی یعنی البتّه اوردی فرنجه نك اول بکدرکه فنا دیٔ اولمایه
حکیمك سوزی حاصلی بودر که فرنجه نك فنا دیدر زوالی فصلدن حصه بودرکه حضرت
موسی دعا ایلدیکی کیمسه نك غنا سبب قصاصی اولدی حکمت پدر را عسل
بسیار ست ولیکن پسر گرمی دار است گرمی دار وصف ترکیبیدر حرارت دار
معناسنه زیرا گرمی یاء مصدریله حرارته دیرلر گرکسه ذاتی اولسون گرکسه عارضی
حارّ المزاج دیمین ذاتیه تخصیص بلا مخصص ایلمش محصول ترکیب بو حکمت سابق
حکایته تمثیل طریقیله واقع اولمش بیورر که پدرك عسلی چوقدر اما اوغل حرارت
داردر یعنی باباسی اوغلینه عسل ویرمدوکی بخلندن ونه خساستندن دکلدر
بلکه ضررندن خوف ایدر که حرارتینی ارتدیر وفور ایمدی الله تعالی هرکسی
غنی ایلمدیکی اول جهتندندر که هرکسی غنایه تحمل ایلمز حضرت موسی حقنده
دعا ایلدیکی فقیر کبی بیت تمام مقصودی توضیح وتنویر ایدر بیت آنکس که توانگر
نمی گرداند او مصلحت تو از تو بهتر داند توانگر قوّت وقدرت صاحبی دیمکدر
وتا ضمیر خطابدر گرداند فعل مضارع مفرد غائبدر گرداندندن تصییر معناسنه
سابقا مذکور اولان کبی محصول بیت اول کیمسه که سنی غنی ایلمز یعنی الله
که سنی اغنیادن وصاحب ثروتدن ایلمز اول سنك مصلحتکی وسکا لایق
وموافق اولانی سندن یکرك بیلور زیرا هرکس غنایه تحمل ایلمز فقیر ریك آشتی
کبی که سابقا مرور ایلدی حکایت اعرابیرا دیدم در حلقهٔ جوهریان بصره
حکایت همی کرد که وقتی در بیابانی راه گم کرده بودم واززاد معنی با من چیزی
نمانده بود ودل بر هلاك نهاده بودم که ناگه کیسه یافتم پر از مروارید هرگز

ذوق وشادی فراموش نکنم که پنداشتم گندم بریانست وباز آن تلخی
ونا امیدی که معلوم کردم که مروارید است اعرابی بریه ده ساکن اولان
قومك اسمیدر اسم جنسدر جمعی اعاریب کلور پس سنجکه اعرابی بیوردوغی
یا او حذنله در ورا ادات مفعول حلقه دن جار سولر یدر مراد جوهریان یا حرف
نسبت والف ونون ادات جمع جواهر صاتنجیلردن عبارتدر حلقه نك اضافتی
بیانیه در وبصره یه لامیه در زاد معنی بیانیه دربیجکدن عبارتدر هر نه ایسه پس
زاد سفر ایچون الینان طعام ومعنی ذخیره ایدیلن طعام دیمین بانندن
سویلمش ودل بر هلاك نهاده بودم کوکلومی هلاکه قومش ایدم یعنی هلاکی اولماغی
مقرر ایلدم ایدی که حرف بیانیه ناگه کیسه ایا حرف وحدت واحتره حرف توسّل وارد ایدر
میمك ضمّی ورانك سکونیله اینجی دیکدر شادی یا حرف مصدردر پنداشتم یا بجکه
کسریله فعل ماضی متکلم وحده ظن ایلدم دیکدر گندم بریانی بیانیه گندم کافك نجمك
فتحیله بغدای دیکدر بریانی کوننده قاورلمش معناسنه در شارحك بریسی قاورلمش
بغدای دیکدن سکره بعضیلر دیدیلر که او تمه بغدای دردمش وبعض شارح
قوور لمش بغدای دیر دیو بیکبیمی کنده ویه اسنادا ایدوب او تمه مذکور شارحه اسناد
ایدوب تعصب ایدوب دخل ایلمش لیکن بو قول مدخولدر تلخی ونا امیدی آجیلری
مصدریه لردر محصول ترکیب بصره جوهر فروشلری مجلسنده براعراب کوردم
یعنی بر بیه نشین کوردم که حکایت ایلردی که بر وقت بیابانده یول یرش
ایدم وزاد معنیدن بجمله اینج برنسنه قالماش ایدی کوکلومی هلاکه قودم یعنی
موتیمی مقرر بیلدم ناگاه انجودن طولو بر کیسه بولدم هرگز اول ذوق وشادلیغی
فراموش ایلمزم که بولدوغمده ظن ایلدم که قاورلمش بغدای در وکنه اول
امیدسزلکی وآجیلغی که تحقیق بیلدم که اینجو ایمش قاورلمش بغدای دکل ایمش

معنی بونده مراد ولازم اولانی تشنه مغلقسنه درویین بی معنی سویلمش
دلکه ما قبلنده بروا وایرا وایدلر زائد ایلمشلر وبازلفظندن صکره فراموش
نکنم عبارتینی ذکر ایدلر یعنی کتابته کتورلر بی فائده ذکر ایلمشلر **قطعه**

در بیابان خشک وریگ روان ٭ تشنه را در دهان چه در چه صدف ٭

ریگک رانک وکاف تجمله قوم دیکدر روان صفت مشبهه در اقاغان معنلسنه
تشنه را را ادات تخصیص صدف معروف محصول بیت قور بیابانده واقاغان
قومده یعنی برتپه قومده تشنه نک دهاننده انجو نه صدف نه در یعنی ایکیسی
برابردر زیرا اکثر عطش ایدوب صوسزلوغی قاندرماز شارحک بیتی
مصراع اولک مغلقنده یعنی دربرتپه دیمش وبرسی شویله ظن ایلمش کر ریگک
روانی بیابان درو اعتراض ایلمش لیکن مقصوده عدم وصولندن کتوردی معترض
اولمش **بیت** فکم من عائب قولا صحیحا ٭ وآفته من الفهم السقیم ٭

مرد بی توشه کاد فتاد از پای ٭ در کمر بند او چه زرچه خزف ٭ مرد بی توشه
بیابانیه توشه آزیقدر کاد فتاد اصلی که او فتاد ایدی ضرورت وزن ایچون
حذف وایصال اولدی که حرف رابط صفتدر او فتاد دواوله ووا او سزلغتدر
ودوشدی دیمکدر سقوط مغلقنه پس شراح کاد اصلنده که اوایدر اوضمیر غائب مرد بی
توشه یه راجع وفتاد فانک کسریله بعضیسینک قولی اوزره وضمیله بعضیسینک
وبر بر برینک قولینه دخل وتعرض ایلدکلری هب فاسد در فارسیده بو مقدار
بضاعتله بویله مغلق کتابه شرح یازمق غرابتدندر از پای او فتاد فعلنه متعلقدر
در حرف ظرف کمر بند قوشاغه دیرلر زر معروف خزف چاو را مجمعه ایله صفیه
دیمکدر خزفه صقسی پاره سی دینه اعتراض ایلمین زائد ایلمش محصول بیت
آزیقسز ارکه ایاقدن دوشه یعنی یوروملکه طاقت وقدرتی قالمیه انک قوشاغنده

التون اولمق نه صقسی اولمق نه یعنی التونیله طپراقی اکا کوره برابردر زیرا
بونلر قارنین طویورمز قوشاقده التون اولماغک معناسی یوقدر که عرب
وعجم فقراسی التونی وانجه قوشاغینه باغلرلر پس در برینه بربازالرلر بو معنادن
اکاه دکللر ایمش **حکایت** یکی از عرب از غایت تشنکی همی کفت **نظم**

یا لیت قبل منیتی یوما ٭ افوز بمنیتی ٭ یا حرف ندا منادی محذوف تقدیری یا القوم
لیت حرفدر حروف مشبهه دن اسمی وخبری محذوفدر تقدیری لیت الحال کما اتمنی
قبل ظرف افوز در منیته فعیله وزنی اوزره اسمدر موت معناسنه ویا ضمیر
متکلم محلا مجرور مضاف الیه یوما بدلدر ظرفدر یومدن بونده مراد مطلق ظرفدر
یعنی مطلق وقت پس یومی تعریف مشهور له تعریف ایلدکدن صکره اما بونده
مناسب اولان یومدن مراد مطلق وقت اولمقدر دبینه اعتراض ایلمین بی
تقریب تعصب ایلمشدر افوز فعل مضارع متکلم وحده ظفر بولم دیمکدر نصر
بابندن اجوف واویدر با حرف جر منیه میمک ضمی ونونک سکونیله آرزو مراد
معناسنه در ویا ضمیر متکلم محلا مجرور مضاف الیه وجار ومجرور افوزه متعلقدر
محصول بیت یا ایتدی بولایدی موت وقوعندن اول برکون آرزو مراده ظفر بولایدم
نهرا تلاطم رکبتی فاظل املاء قربتی نهرا مجرور در منیه دن بدل اولمغله مرفوع اوله
لمقدر جائز مبتدا محذوف خبر اولمغله تقدیری تلک المنیه نهرا تلاطم فعل ماضی
مفرد مذکر غائب لغتده تپانچه اورمقدر اما بونده مراد موج چارپمقدر زیرا
تلاطم بر برینه طوقنمقده مستعملدر رکبه رانک ضمی وکافک سکونیله دیز دیمکدر
یا ضمیر متکلم وحده محلا مجرور مضاف الیه ورکبه تقدیرا منصوب مفعول به صریحیدر
تلاطم نک وجمله فعلیه صفت نهر در فاظل ان مقدر له منصوب جواب تمنیدر
تقدیری فان اظل ورفعلدر افعال ناقصه دن اصیر معناسنه فاعلی تحتنده

مستتر اما عبارتده متکلمدن املا فعل مضارع متکلم وحده در فتح یا ایله
مهموز اللامدندر صولدورم دیمکدر فربه فانک کسریله طولومق دیرلر کرنجم مشک
دیر میمک فتحی وشینک سکونیله یا ضمیر متکلم وحده محلا مجرور مضاف الیه وفربه
تقدیرا منصوب مفعول به صریحیدر املا نک وجمله فعلیه محلا منصوب خبردر اناء کلمه‌سی
محصول بیت مثنویه دیدیلکم بر نهر درکه موجی دیرمی چاریر یعنی بنم مرادم ویرده‌کی
نهردر حاصلی دیزه دکین ایرماغه کیرسم وفربه می طولدوررم اولسم یعنی اول اولو ایرماق
بویله برابر ایرماغه ظفر بولسم اولومدر اول تملا تختم فعل ماضی صورتنده کلدوکی
تفاؤل قصدیله در فتدیر **حکایت** هیچ‌بین در قاع بسیط مسافر کم شده بود
و قوت و قوتش نمانده ودرمی چند بر میان داشت بسیار بگردید راه
بجایی نبرد وبسختی هلاک شد طایفه برسیدند ودرمها پیش رویش نهاده
دیدند و بر خاک نبشته قاع بوندره صحرا معناسنه در وبسیط مبسوط معناسنه
یعنی اوزون وکنش حاصلی بیول صحرا دیمکدر مسافر یا حرف وحدت کم کلوکه
تحتکه ضمیله بیتک دیمکدر کم شده بود یتمش ایدی دیمکدر وقوت وقدرتی وحی
قوت وتوشه‌سی نمانده قالمامش ایدی بر بود تقدیر بیله نته که اسیحاعده
قاعده در بگردید چکرندی یعنی مذکور صحراده چوق کزدی یا حرف صله جایی یا حرف
وحدت راه نبرد کلا مفعول صریحی وبجایی غیر صریحی یا حرف مصاحبت بسختی
یا حرف مصدر بشر تله دیمکدر طایفه یا حرف وحدت وهمزه حرف توسل درمها
ادات جمع اقچه‌لر دیمکدر درمها نهاده نک مفعول اولی ودیبش مفعول
ثانیسی ومجموعی دیدندک مفعولی بر خاک نبشته نک غیر صریحی ومضمون بیت
صریحی محصول ترکیب مذکور ایکی عربی بیتی اوقیان عرب کبی بر بولوک صحراده
بر مسافر ضایع اولمش ایدی و قوت وتوشه‌سی قالمامش ایدی و بلینده بر هیچ

اقچه سبیده وار ایدی صحراده چوق طولاندی وچکزنیدی بر یره یول ایلده مدی یعنی
سلامت یقاسینه یول چیقاره مدی ودشدتله هلاک اولدی هلاک اولدوغی
یره بر بولک طائفه ایرشیدیر وکوردیلر اقچه یوزی اوکینه قومش و طپراق
اوزرینه بو قطعه یازمش **قطعه** که همه زر جعفری دارد مرد بی توشه
بر نکیرد کام زر زاد تشدید ضرورت وزن ایچوندر جعفریه اضافت
بیانیه در جعفره منسوب التون دیمکدر که ایر بلکله وخالص کلمه مشهوردر
مرد بی توشه بیانیه بر نکیرد قالدرماز کام کاف عجمیله آدم معناسنه درکه
خوب خطوه دیر خاء معجمه نک ضمی وطاء مهمله نک سکونیله وجائزدرکه کام
کاف عربیله مراد معناسنه اوله زر قرینه سیله حاصلی مقام قرینه سیله زر
قرینه‌سی تعارض ایدر محصول بیت مرد بی توشه آدم قالدوراماز
یعنی آدم آدامز حاصلی حرکته مالک اولیماز ویا مرادینه الغه مالک
اولیماز اگرچه مالی جمیعا جعفری التون ایسه ده یعنی مسافرده توشه
اولمانجه زر خالص حرکته قوت ویرمز التون اکل اولماز بعض شراح
کاف عربیله کام اولمسنده تجویز ایلمش وبعضیسی تجویز ایتمز رد ایلمش
لیکن رد مردود در در بیابان فقیر سوخته شلغم بخته به که نقره خام
بیابانده شلغم غدا اولور اما سیم خام اولماز نقره اگرچه گومش معناسنه در
ودیمن مسامحه ایلمش **حکایت** هرگز از دور زمان ننالیده بودم وروی از گردش
آسمان درهم نکشیده مگر وقتی که پایم برهنه بود واستطاعت پای پوشی نداشتم
بجامع کوفه درآمدم دلتنگ یکی را دیدم که پای نداشت سپاس وشکر نعمت
حق بجای آوردم وبر بی کفشی صبر کردم هرگز لفظ فارسیدر شته آحک بری
اصلا دیمکله تفسیر ایلمش وبرتر اعتراض ایلمش لیکن اعتراضنک اصلا اصلی

یوق دور زمانه لامیه در مجازا زیرا تغیرات زمانده عبارتدر زمانه الیه متغیر
اولماز بلکه احوال ناس متغیر اولور رفتند برنتالیدر بودم لوون حرف نفی
ایکلمش ایدم دیکدر بحضور اولممقدر کنایدر کردش اسم مصدردر
دونمش معناسنه آسمانه اضافتی لامیه دور فلک دیکدر بکر ادات استثنادر
الا معناسنه وقتی یا حرف وحدت که حرف رابط صفت استطاعت قدرت معناسنه
یاریوش وصف ترکیبیدر یا ایوچ معناسنه ویا حرف وحدت یا حرف صله جامع کوفه
حضرت امام علی امامت ایلدوکی جامعدر که کوفه شهرینک اندنه غیری
جامعی یوق حضرت شیخک بیوردوغی زمانده معمور ایمش اما بو زمانده جدرانی
اربعه سی قالمشدر باقیسی شهر کوفه کبی خراب و یبابدر شویله که اثر بنیادنه
نام ونشانه قالمامشدر درآمدم داخل اولدم دلتنگ وصف ترکیبیدر کوکلی
طار دیمکدر قسوت قلبدنه کنایدر شکر نعمت مصدرک مفعولینه اضافتیدر وحق
اضافت لامیه دربر یاء صله معناسنه دربی ادات سلب کفش کاف عربک
فتحیله و سکون فائله پاشمق دیمکدر و یا حرف مصدر محصول ترکیب هرگز دور
زمانده ایکلمش ایدم و کردش آسماندن یوزمی بورتمامش ایدم
یعنی بحضور و مضطرب اولمامش ایدم الا بر وقتده که ایاغم چیپلاق قالمش
ایدی یعنی یالک ایاق قالدم ایدی و بر پابچ المغه قدرتم یوق ایدی جامع کوفه یه
قاسی القلب یعنی کوکل طارلغیله و بحضورلغله کیردم بر کیمسنه ی ایاقسز
کوردم یا بر ایاقسز یا ایکی ایاقسز پس حقک نعمته شکر ایلدم و پاشمقسزلغه
صبر ایلدم که پاشمقم یوغسه الحمد لله المم ویاغم صاغدر دیو اول کیمسه دن
عبرت الدم قطعه مرغ بریان بچشم مردم سیر کمتر از برک تره بر خوانست
مرغ ظاهر بودر که بونده مراد مرغ خانکیدر یعنی طاووق مطلق مرغ دکلدر نته که

استعمالات خلقدنه معلومدر پس مطلق قوش ایله بیانه ایدنلر اصابت
ایلممشلر بریانه اضافت بیانیه یا حرف صله چشم مردم سیر لامیه و بیانیه در
طوق آدمک کوزینه دیمکدر برک تره تشدید بضرورت وزن ایچوندر و اضافت
لامیه در تره کبیده ده بو اسمله در خوان بونده سفره معناسنه در محصول بیت
پشمش طاووق طوق کیشینک کوزینه تره یاپراغندن سفره سنده
اکسکدر یعنی اندنه بی قدر و قیمتدر حاصلی بی اعتبار در زیرا طوقلوغندنه کوزینه
کورنمز وانکه را دستگاه و قدرت نیست شلغم پخته مرغ بریانست
وانکه را اصلنده وان کس را که در حذف و ایصال طریقیله ترکب اولندی
دستگاه و قدرت عطف تفسیری شلغمدر شلغم پخته بیانیه مرغ بریانده
بوبیله در محصول بیت اما اول کیمسه نک که قدرت و مکنتی یوقدر یعنی فقیر
اولانه کیمسه یه پشمش شلغم جانه پشمش طاووقدر یعنی طاووق کبی خوشلو
کلیر حاصلی اشتهایه دائر در حکایت یکی از ملوک با تنی چند از خاصان در
شکارگاهی بزمستان از عمارت دور افتاد شب درآمد خانه دهقانی
دیدند ملک گفت شب آنجا رویم تا زحمت سرما نباشد یکی از وزرا گفت
لائق قدر پادشاهان نباشد التجا بخانه دهقانی رکیک بردن هم اینجا خیمه
زنیم و آتش افروزیم از خاصان تنی چند بیاندر یا حرف ظرف زمستانه زانکه
و هیمانک کسره سیله قیش دیمکدر خانه دهقانی لامیه در و یا حرف وحدت رویم
فعل امر متکلم مع الغیر کیده لم دیمکدر تا حرف تعلیل زحمت سرما لامیه صووق
زحمتی التجا افتعال یابغدن مصدردر صیغنمق دیمکدر رکیک ضعیف دیمکدر
زنیم و افروزیم فعل امر متکلم مع الغیر در زنیدنه و افروزیدنه محصول ترکیب
پادشاهلردنه برکیمسه خاصلردنه برنیچه شخصله شکارگاهک برینده قیش کونی

عمارتندن ایراق دوشدی یعنی اولدوغی شهریندن دور دوشدی کیجه
گلدی بر کوبلو اوینی گوردیلر پادشاه دیدی کیجه انده کیده لم تا کم صووق چیقمنی
اولمایه یعنی صووق زحمتنی چکمیلم وزرادن بریسی دیدی پادشاهلرک قدرینه
لائق دگل بر ضعیف کوبلونک خانه سنه پناه ایلمک یعنی اوینه صیغنمق
بونده چادر قورالم و آتش یاقالم دهقانرا خبر شد ما حضری از طعام
ترتیب کرد و پیش سلطان برد و زمین خدمت ببوسید و گفت قدر بلند سلطان
بدین قدر نازل نشدی ولیکن نخواستند که قدر دهقان بلند شود دهقانرا
را ادات مفعول ما حضر یا حرف وحدت بر ماحضر دیمکدر زیرا ما اسم موصول
حضر فعل ماضی مفرد مذکر غائب صله سیدر الذی حضر دیمکدر از طعام ماحضری
بیاندر ماحضر ترتیب کرد کرده مقدم مفعولیدر زمین خدمت لامیه در قدر
قافک فتحی و دالک سکونیله مقدار معناسنه در بلندده اضافت بیانیه در سلطانه مهمان
لامیه در بدین دالک همزه دنه بدلدر اشارتدر پادشاهک کندو بنگ خانه سنه
اولماغه قدر قافک و دالک فتحه لریله که مقدار معناسنه در نازل نشدی الحق او المازدی
یعنی مرتبه سندن دوشمزدی محصول ترکیب دهقانه خبر اولدی پادشاهک
خانه سنه میل ایدوب وزیر مانع اولدوغی طعامدن بر ما حضر ترتیب ایدوب
پادشاه اوکینه ایلتدی و زمین خدمتی بوس ایلدی و دیدی پادشاهک
بلند مقداری بنم خانمه مهمان اولمغله نازل اولمازدی یعنی قدرینه نقصان
گلمزدی ولیکن استمدیلر که دهقانک قدری بلند اوله ملک را سخن گفتن
او مطبوع آمد شبانگاه بمنزل او نقل کردند بامدادش خلعت و نعمت
بخشیدند شنیدم که در رکاب ملک قدمی چند میرفت و میگفت محصول ترکیب
پادشاهه انک سوزی سویلمسی مقبول و مطبوع گلدی کیجه سی یعنی مهمان اول

کیجه انک منزلینه نقل ایلدیلر ایرته سی پادشاه اکا خلعت و نعمت بغشلادی
اشتدم که پادشاهک اوزنکیسنده برنیچه قدم یعنی بر قاچ ایاق گیدردی
و سویلردی قطعه ز قدر و شوکت سلطان نگشت چیزی کم ز التفات بمهمان
سرای دهقانی شوکت شینک و کافک فتحه لریله و سکوننده واو اول شدت
حرب یعنی قتی صواشی و آلت حربه کامل کیرمک حاصلی آلت حربی تمام
اولمغه المانغه دیرلر اما حجم هیبت و عظمت معناسنده استعمال ایدر سلطانه
اضافت لامیه در نگشت کاف عجمک فتحیله فعل نفی ماضی مفرد غائب اولمادی
دیمکدر زیرا گشتن و گردیدن مترادفلردر اصلنده دونمک معناسنه در سابقا
ذکر ایلدیکمز کبی هر نه وجهله اولورسه دونمک بوندر که انتقال معناسنده مستعمل
مثلا شراب سرکه یه دونمک کبی پس صیرورت معناسنده استعمال بوندندر
فاحفظ فانه من المهمات فی هذه اللغة چیزی یا حرف وحدت کم کافک
فتحیله اکسک ناقص معناسنه نگشتنک خبری اسمیدر کم خبر ز التفات
نگشته متعلقدر ز از مغفله اردر مخففدر تخفیفسز قه نسخه لرده واقعدر
حاصلی بوبحرده کیسیده جائزدر بلا التفاوه التفات افتعال بابندن مصدر در
لغتده کیدرکن باشینی آردینه دوندروب بقماغه دیرلر اما استعماله مطلق
بقماغه دیرلر با حرف صله مهمان سرای ترکیب مزجیدر اصلنده سرای مهمانندر اضافتک
قوناق معناسنه روم ایلنده عرنجانه دیرلر دهقانه اضافت لامیه در یا حرف
وحدت و یا نسبت محصول بیت پادشاهک عظیم قدرندن و عظمت و هیبتندن
هیچ بر نسنه اکسک اولمادی یعنی هیچ نقصان و بر هدر برکیبک وضعیف
کوبلینک مهمان سراینه التفات ایلمکدن یعنی بر ضعیف کوبلینک اوینه نزول
ایدوب قونوق اولمقدن شان سلطنته نقصان ویرمدی کلاه گوشه ی

دهقان تا آفتاب رسید که سایه بر سرش افکند چون تو سلطانی
کلاه گوشه بانک سکونیله ترکیب مزجیدر اصلنده گوشهٔ کلاه ایدی اضافتله
کلاه اوجی دیمکدر دهقانه اضافت لامیه در با حرف صله آفتاب فانک سکونیله
کونش رسید فعل ماضی مفرد غائب فاعلی تحتنده کلاه گوشه یه راجع ضمیر و با آفتاب
مفعول غیر صریحی که حرف تعلیل سایه کولکه بر حرف استعلا سر باش شین ضمیر
دهقانه راجعدر افکند فعل ماضی مفرد غائب فاعلی سلطانی و مفعول صریحی سایه
و بر سرش غیر صریحی سلطانی یا آسی حرف وحدت و یا حرف تنکیر محصول بیت
کویلینک بورکی اوجی قدر و شرفدن آفتابه ایرشدی یعنی دهقان مکرم و معزز
اولدی زیرا باشینه سایه صالدی سنک کبی بر عظیم الشان پادشاه حاصلی سلاطین
هما مثالدر هر کیمک که باشینه سایهٔ رأفت و عنایت صالسه لر قدر و شرف صاحبی
اولور **حکایت** گدای هول را حکایت کنند که نعمت وافر داشت یکی از ملوک
گفت می نماید که مال بیکران داری و ما را مهمی هست اگر برخی از آن دستگیری
کنی بحکم عاریت چون ارتفاع ولایت رسد وفا کرده شود گفت لائق قدر
قدر بلند خداوند جهان نباشد دست همت بمال چون من گدایی آلوده کردن که
جو جو فراهم آورده ام گفت غم نیست که بتاتار میدهم که الخبیثات للخبیثین گدای
یا حرف وحدت هول مخوف یعنی قورقنج یعنی هر کس بو یله دیلنجیدن ولقدن
خوف ایدردی شهر آمد و مولانا مصلح الدین لاریدن سؤال ایلدم که
گدای هول کیمدر دیدی که شول گدادر که سؤال ایلیه و کیمسه دن المانجه
اولمایه که عرب اکا ذو الوجه الوقاح دیر دیدی گدایه صفتدر بعض نسخه ده
اضافتله واقعدر بیانیه طریقیله را ادات مفعول کنند کدا مفعول اولی
و حکایت ثانیسی که حرف بیان و یا حرف رابط صفت نعمت وافر بیانیه

و ادات شکک مقدم مفعولی می نماید فعل مضارع مفرد غائب مبنی للمفعول
معناسنه کورینور دیمکدر که حرف بیان مال بیکران بیانیه مال بیحد دیمکدر
داری فعل مضارع مفرد مخاطب طلوتا رسک یعنی سنک وار دیمکدر مهمی
یا حرف وحدت یا حرف مصاحبت برخ بانک فتحیله بعض معناسنه در یا حرف
وحدت بر مقدار ایله دیمکدر دستگیر وصف ترکیبیدر کبر یدندن ال طوطوجی دیمکدر
با مصدریله معاونت معناسنه در کنی فعل مضارع مفرد مخاطب عاریت تانک
تشدیدیله قرض مراددر چون ادات تعلیل ارتفاع ولایت مصدرک فاعلنه
اضافتیدر کرده شود کرده انضمامیله شود فعل مضارع مبنی للمفعول معناسی
اداه اید گفت گدا دیر لائقک قدره اضافتی اسم فاعلک مفعولینه در قدر
بلند بیانیه و بلند که خداونده و خداوندک جهانه لامیه لردر دست همت بیانیه
با حرف مصاحبت مال چون من لامیه گدایی یا حرف وحدت الوده کرده ملوث
بولاشق دیمکدر که حرف تعلیل جو جو یعنی حبه حبه حاصلی آز آز دیمکدر فراهم
آورده ام جمع ایلمشم دیمکدر گفت پادشاه دیدی بتاتار با حرف صله تاتار ریونده
کفار معناسنه در زیرا اول زمانده بعض سلاطین هلاکو یه جزیه طریقیله مال
تعیین ایلمش ایدی بعض نسخه ده بکافران و دشمن خبیثات خبیثک
جمعیدر مردار لر دیمکدر محصول ترکیب بر قورقنج دیلنجی حکایت ایدرلر که وافر مال
و نعمتی وار ایدی پادشاهلردن بریسی اکا دیدی کورینور که بیحد و بی قیاس مالک
وار بیزم ایسه بر مهم ایشمز وار اگر بر مقدار ایله بیزه عاریت و دین طریقیله
معاونت و دستگیرلک ایدرسک محصول مملکت ایرشنجه وفا ولنه یعنی قرض
طریقیله ایسترم غصب طریقیله دکل گدا دیدی جهانک پادشاهینک بلند قدرینه
لائق دکل همتی الینی بنم کبی بر گدانک مالیله الوده ایلمک یعنی بولاشدرمق که

آزار رجع اليه پادشاه ديبه رغم دكل كه سندن آلاجاغم مالى كافر ناكاره
ويره جكم زيرا خسيسلر خسيسلر ايچوندر يعنى سندن آلاجاغم مال مردار ديه
غم دكل زيرا آنى كافره ويره جكم كه مردار مرداره لائقدر بيت قالوا عجين
الكلس ليس بطاهر ه قلنا نشده به شقوق المبرز ه عجين فعيل بمعنى مفعولدر
يعنى خمير كلس كافك كسرى وسكون لام ايله كيرج كه حاملو نجره و لر اندن دوزرلر
عجين الكلس جزء و قطيفه گيبيدر ليس اسمى تحتنده عجينه راجع ضمير بطاهر
با زائده له محلا منصوب خبر قلنا جواب قالوا نشد فعل مضارع نفس
متكلم دن نفس تابينك مضاعفدر سد ايده رز مثلا بر كديكى و يا بر دليكى يا غلمغه
واصلاح ايلمكده استعمال ايدرلر به نشديه متعلقدر و ضمير عجين كلسه راجعدر
شقوق المبرز لاميه شقوق شقك جمعيدر اصلنده مصدردر يارمق بونده يارق
وكديك مراد و مبرز زانك را وزرينه تقدميله اسم مكاندر محل بروز معناسنه
يعنى چيقاجق يرمراد خلادر محصول بيت ديديلر كه كيرج و آلچى خميرى طاهر دكلدر
يعنى پاك دكلدر بز بويله ديشلرك جوابنده ديدك باك يوقدر يعنى فا يرجاز
زيرا آنكله انچقنه يار يقلرينى و دليكلرينى سد ايده رز بيت گر آب چاه
نصرانى نه پاكست ه جهود مرده ميشويم چه باكست ه آب چاه نصرانى
لاميدر و نصران شامده بر كويه ديرلر كه بو طائفه اندن ظهور ايتمشدر
يا حرف نسبتدر نه پاكست ناپاكست معناسنه در جهود مرده بيانيه در
ياء بطنيله ميشويم فعل مضارع متكلم وحده در شوييدندن محصول بيت
اگر بت پرست كافرك قويوسى صويى پاك دكل ايسه يعنى ناپاك ايسه فا يرجاز
زيرا آنكله اولمش جهودى يورم حاصلى مردارى مردار ايله يورم شنيدم كه
سراز فرمان ملك باز زد و حجت آورد و نه گرفت و شوخ چشمى كردن ملك

فرمود تا مضمون خطاب ازو بر زجر و توبيخ مستخلص كردند فرمان
ملك مصدرك فاعلنه اضافتيدر باز زد گيرو اوردى يعنى ملكك توقيعنه
اطاعت ايلمدى و سركشلك ايلدى شوخ چشم بونده يوز سوزو چشمكه
معناسنه در و يا حرف مصدر تا حرف تعليل زجر و توبيخ بونده عطف تفسيردر
شكليد سرزنش معناسنه مستخلص لامك فتحيله اسم مفعولدر انفعال
بابندن محصول تركيب ايشيتدم كه ملكك فرماننى باشندن دوندردى
يعنى سوزينى قبول ايلمدى و دليل و حجت كتورمكه باشلادى وادبسزلك
وگستاخلق ايلمكه پادشاه بيوردى تا كيم مضمون خطابنى يعنى بيوردوغى
مقدارى مالى اندن زجر و توبيخله يعنى سرزنش و غضبله استخلاص ايلديلر
مثنوى بلطافت چو بر نيايد كار ه سر به بى حرمتى كشد ناچار ه بر نيايد
حاصل اولماز ديمكدر سر تقديرنده سر در سر بوغده اوج ديمكدر يعنى حدى
و غايتى ديمكدر شين كاره راجعدر با حرف صله بجرادات سلب حرمتى حرف
مصدر كشد فعل مضارع مفرد غائب مبنى للمفعول معناسنه چكيلور ديمكدر
فاعلى كاره راجع ضمير در تأمل تدر يعنى منقلب اولور ونته كه ديرلر شراب سركه
چكيلدى ناچار بالضروره ديمكدر محصول بيت لطافت و رونق و ملايمتيله
چونكه ايش حاصل اولمايه يعنى ايلكه كه بر مصلحت بيتميه حدو غايتى حرمتسزلكه
منجر و متحول و منقلب اولور حاصلى حرمتسزلكه مؤدى اولور بالضروره
هر كه بر خويشتن نبخشايد ه گر نبخشد بر و كسى شايد ه هر كه يعنى هر كس كه
بر حرف صله خويشتن كندو معناسنه در نبخشايد فعل نفى مستقبل مفرد
غائب بخشايدن ترحم ايلمز ديمكدر گر حرف شرط نبخشد فعل نفى
مستقبل مفرد غائب بخشيدندن كه مشترك در اسر گمكله بغشلمق بيننده

بونده السوکلمک معناسنه در بخشوده نه مستغفر دیمکدر لغو سویلمش
سن بدلائقه محصول بیت هر کس که کندو یه نرحم ایلمز اگر کیمسه کا رحم
ایلمزسه لائق و سزاوار در حکایت بازرگانی را دیدم که صد و پنجاه شتر بار
داشت و چهل بنده و خدمتکار شبی در جزیره کیش مرا بحجره خویش
برد و همه شب نیارامید از سخنهای پریشان گفتن که فلان انبارم
بترکستانست و فلان بضاعت بهندوستان و این کاغذ قباله فلان
زمینست و فلان چیز را فلان ضمین گاه گفتی که خاطر اسکندریه دارم که
هوایی خوشست و گاه گفتی نه که دریای مغرب مشوشست سعدیا سفری
دیگر در پیشست اگر آن کرده شود بقیت عمر خود بگوشه بنشینم و ترک تجارت
کنم گفتم آن کدام سفرست گفت گوگرد پارسی بچین خواهم بردن که شنیدم
آنجا عظیم قیمت دارد و از آنجا کاسه چینی بروم آرم و دیبای رومی
بهند و پولاد هندی بحلب و آبگینه حلبی بیمن و برد یمانی بپارس و ازان
پس ترک تجارت کنم و بدکانی بنشینم چندان ازین مالیخولیا فرو خواند که
بیش طاقت گفتنش نماند گفت ای سعدی تو نیز سخنی بگوی از آنها
که دیده و شنیده گفتم شتر بار زده یوکی جزیره کیش حصه ایشدر [?] جزیره که
السمید [?] نیارامید فعل نفی مستقبل مفرد غائب آرام ایلمدی یعنی دیگلنمدی
آرامیدن انبار فتح همزه ایله یک و بکدر او زنان [?] معناسنه ترکستانی با حرف
ظرف بضاعت بونده سرمایه معناسنه در قباله فتح قافله قاضی حکمی [?] فلانه
اضافتی لامیه در ضمین کفیل معناسنه در خاطر اسکندریه دیمکدر که حرف تعلیل
هوایی یا حرف تنکیر هوا مبتدا او خوش خبر یعنی اسکندریه گیتمکم که حرف تعلیل
دریای مغرب لامیه و مبتدا مشوش خبر دریای مغرب بریته دیار مغرب بحر المتنی [?]

نتیج الجمله سفر دیگر در پیشست یعنی ایاده حیله معلومدر که متعدد اسفار که
مسافات بعیده ده واقع اولور بر سفر عد ایدر کرده شود ایلنمش اوله بگوشه
یا حرف وحدت و همزه حرف توسل ترک تجارت مصدرک مفعولینه اضافتیدر
کدام قنغی دیمکدر گوگرد ایکی کاف عجمیله ترکیجه ایکی کاف عربیله کوکرد دیرلر کوکرد
عرب کبریت دیر پارسیه اضافت بیانیه در کاسه چینی در بیانیه در دیبای
رومیده بویله در پولاد هندیده بویله پولاد چلیک و هر آبگینه حلبیده بویله برد
یمانیده بویله برد بر نوع آلاجه در که یمنده کلور اکثر مکه خلقی آنی گیر چندان و لقدر
دیگر ازین بونک کبی دیگر یعنی شبیه افاده ایدر نته که سابقا بیانی اولوندی
مالیخولیا فکر فاسد دیمکدر فرو ادات تأکید خواند افعدر یعنی سویلدی که
حرف بیان بیش زیاده طاقت گفتن مصدرک مفعولنه اضافتیدر محصول ترکیب
بر بازرگانی گوردم که یوز اللی دوه یوکی تجارت اسبابنه مالک ایدی و قرق عدد
قول و خدمتکاره برگیجه جزیره کیشده بنی کندو حجره سنه ایلتدی و بتون گیجه آرام
ایلمدی پریشان سوزلر سویلمکدن که فلان انبارم ترکستانده در و فلان [illegible]
هندوستانده و بو کاغذ فلان یرک قباله سیدر و فلان شیئه فلان کیمسه کفیلدر گاه
دیردی که خاطرم اسکندریه یه سفر ایلمکدر که هواسی خوشدر و گاه دیردی که یوق
دریای مغرب مشوشدر یعنی مخوفدر کفارده ن ولوندلردن بعض نسخه ده دریای مغرب
بر بنه دیار مغرب واقعدر فقط بو تقدیرجه ای سعدی اوگومده بر سفرم دخی وار اگر اول سفر
ایلنمش اولورسه بقیه عمرمده بر گوشه ده اوتوروم و تجارتی ترک ایدروم
شیخ دیر دیدم که اول سفر قنغی سفردر دیدی پارسی گوگردی چینه ایلتمک ایسترم
ایشتدم که انده عظیم قیمتی وار و اندن کاسه چینی کتوروم و رومی دیباسی
هنده و پولاد هندی حلبه و حلب شیشه سنی یمنه و برد یمانیی پارسه و اندن

صکره تجارتی ترک ایده رم و بر دکانده اوتوررم اولقدر بونک کبی بختی بیابانی
لغو دیرکه ارتق سویلیمکه طاقتی قلمادی انک صکره دیدم ای سعدی سنده بو
سوز سویلیه المزدیم که کورمش سک و ایشیتمش سک یعنی کوردکلرکدن و
ایشیتدکلرکدن بنده دیدم نظم ان شنیدستی که در صحرای غور بار سالاری
بیفتاد از ستور آن اسم الف زیده بیت ثانیه شنیدستی سن ن تا
ادات خبر و تا ضمیر خطاب ایشیتمش میسک دیمکدر صحرا غور بیابانه غور الکبیر
برسی تهامه ایله یمن مابیننده اولاندر و برسی دخی هند ایله بلخ السنده در شنکه
انور شعرندن فهم اولنور بار سالار بار با عربیله و سکون را ایله یوکدر سالار
اولویه دیرلر مراد تجار ارا سنده کاروان باشی دیدکلری بازرکاندر پس بارکه
با عربیله بار با عجمله اعتبار ایدوب بیلدر معناسنه اخذ ایدنلر ومعنا ینی بوجه
بیل بر سالار دینلر تراکیب فارسیه غریب متصرفلردر بو تصرفده صکره وبعینی
تصرف خاص ایدوب بار با عربیله سالاره اضافت ایدوب سالارک بارکی
اغرب تصرف ایلمش غرابت بو مقدار بضاعت ومطالعه ایله صحیح معنایه واصل
اولا نه اعتراض ایلمکده در بیت فکم من عائب قولا صحیحا وآفته من الفهم السقیم
ستور طوار معناسنه در آن وقائد و غیرسی کبی حاصلی بیتنک مراد در محصول
آنی ایشیتمش میسک که صحرای غورده بر کاروان باشی طواردن دوشدی یعنی
دوشدیکن ایشیتدکمی گفت چشم تنگ دنیا دار را یا قناعت پر کند یا خاک گور
گفت فاعلی بار سالار در چشم تنگ بیانیه در طار گوزو دیمکدر یعنی آچ گوز دنیا
دار اضافتی لامیه در و دنیا دار وصف ترکیبیدر مالدار و خزینه دار کبی اهل دنیا
و محب دنیا دیمکدر یا حرف بیده انکبیه کاه ابتدائیه کلامده و کاه مقام خطفده
واقعدر خاک گور لامیه در مقبره طوپراغی دیمکدر محصول بیتک بار سالار طوقوزنده

دوشنجک دیدی دنیادارک آچ گوزینی یعنی مالله دویمازگوزینی یا قناعت
پر ایدر یا مقبره طوپراغی یعنی یا قناعت گوزینی دویورر و یا اولدکده مقبره
طوپراغی دولدیرر یعنی رباعی بزلر اقسام شعر غریب ابو بیلورلر ایمش حکایت
مالداری را شنیدم که بخل چنان مشهور بود که حاتم طائی بسخا ظاهر
حالش بنعمت آراسته و خست نفس جبلی در نهاد وی همچنان متمکن
که نانی بجانی از دست ندادی و گربه ابو هریره را بلقمه نواختی و سگ اصحاب
کهف را استخوانی فی الجمله خانه او را کسی ندیدی در گشاده و سفره او
را سر گشاده بخل با حرف مصاحبت حاتم طائی بیانیه بسخا با حرف مصاحبت
ظاهر حالش لامیه آراسته بزنمش یعنی معمور و خست نفس جبلی مصدر
فاعلیسنه و بیانیه اضافتلر بیدر جبلی خلقی دیمکدر خانک کسریله و یا حرف نسبت
بر ادبلی دیمکدر نهاد طبع معناسنه در متمکن تفعل بابندن اسم فاعلدر
ثابت معناسنه که حرف بیانه نانی یا حرف وحدت بجانی با حرف مقابله و یا حرف
وحدت ندادی یا حرف حکایه و گربه کدی کاف عجمک ضمی و رانک سکونیله ابو
هریره اضافت تعظیما در و را حرف تخصیص با حرف مصاحبت لقمه یا حرف وحدت
وهمزه حرف توسل نواختی فعل نفی ماضی مفرد غائب و یا حرف حکایت
نواختن دن اخذ دی یعنی رعایت ایلمز و در کهف را ادات مفعول اصحاب
کهفک سکنه دیمکدر ندیدی فعل نفی ماضی مفرد غائب و یا حرف حکایت ابداختن
دن آمار در دیمکدر فی الجمله حاصل کلام خانه او لامیه و را حرف تخصیص ندیدی یا حرف
حکایه گورمزدی دیمکدر در گشاده قپوسی آچق دیمکدر سفره او لامیه و را اول
تخصیص سر گشاده سر بوینده اوست معناسنه در اوستی آچق دیمکدر محصول کسی
بر مالداری ایشیتدم که بخل ایله شویله مشهور ایدی که حاتم طائی سخا و کرم ایله یعنی

حاتم طائی سخا وکرمله نجه که مشهور ونامدار در مذکور مال دار بخللە ایله مشهور
ایدر ظاهر حالی نعمتله مزین وپیراسته یعنی نعمتی چوق ایدی ونفسنک خسّتی وبخل
جبلّیسی طبعنده شویله متمکن ایدی که براتمکی بر جانه دکشمزدی یعنی پاننده اتمک جاننده
عزیز ایدی وابوهریره حضرتنک کدیسنی بر لقمه ایله اوخشامزدی یعنی بر لقمه ویروب
رعایت ایلمزدی واصحاب کهفک ایتنه کلک اتمازدی ایکیسنک بیله رعایته
استحقاقی وار ایکن حاصل کلام انک اوینک کیمسه قپوسینی آچق کورمزدی
سفره سنکده اوستونی واغزینی کیمسه آچق کورمزدی حاصلی کیمسه اوکنه
سفره چکمزدی یعنی هیچ برکیمسه یه اتمک ویرمزدی **بیت** درویش بحر بوی
طعامش شنیده مرغ ازپس نا نخورده او ریزه نچیده درویش یعنی
فقیر بحر نا حرف زائد بوی طعام لامیة وشین مذکور بخیله راجعدر شنیدی
فعل نفی حال ماضی مفرد غائب اوننده دو مجازدر دیکلدر مجازا ایشتمک معناسنه
دکلدر شراح ظن ایلدوکی کبی نته که ترکیبده یورنم فوقی دو مجازدر برو مرغ
ظاهر مراد مرغ خانکیدر یعنی تاووق مطلق مرغ دکلدر پس نا ءنجماله آرد
دصوک معناسنه درنان خورده نه اضافتی لامیة درنان خورده نک مقدم
مفعولیدر اوبه اضافتده لامیة ورریزه دوکوندی معناسنه بونده اتمک خرده سی
مراد در نچیده ی فعل نفی ماضی مفرد غائب ویا حرف حکایت دیرمزدی یعنی
دیو شورمزدی دیمکدر یعنی خسّتندن اتمک دوکوندوسینی بیله دیو
شوروب بیردی محصول بیت فقیر یعنی فقراجنسی طعامینک قوقوسنی
غیری سینی دو مجازدر یعنی بولوان بیش طعامینک قوقوسینی انجق استشمام
ایدردی یوزینی کورمک ویااکل ایلمک هرگز میسر دکل ایدی تاووق دخی انک
بیمکه واتمکه بولوکنمی صکره اتمک اوفاغینی دیو شورمزدی یعنی کندردبو

بیردی تاووغه قالمازدر زیاده خساستندن شنیدم که بدریای
مغرب راه مصر برگرفته بود وخیال فرعونی درسر قوله تعالی حتی
اذا ادرکه الغرق راه مصر لامیة ده برگرفته نک مقدم مفعولی خیال
فرعونی بیانیة وراه مصره معطوف تقدیر برخیال فرعونی درسر گرفته
بوددر اذا ادات شرط ادرک فعل ماضی مفرد مذکور غائب درافعال
بابندن وضمیر فرعونه راجع محلا منصوب مفعولی غرق لفظا مرفوع فاعلی
مذکور کلام فرعونک حقنده نازل اولان آیت کریمه نک بعضیدر محصول
ایشتدم که مغرب دریاسنده مصر یولونی صومش ایدی یعنی مصره کیدردی
وفرعونه منسوب خیالی یعنی تکبر وغرور باشنده طوتمش ایدی حتی ادرکه الغرق
اولمق ایرشدکده ناکاه باد مخالف گرد کشتی برآمد چنانکه گفته اند محصول
حریف فرعون کبی غرورله مصره کیدرکن ناکاه مخالف بیل کمی اطرافنده طولاندی
گرد برآمد طولاندی دیمکدر شویله که دمشلردر **بیت** با طبع ملولت چه کند دل
که نسازد شرطه همه وقتی نبود لائق کشتی ه با حرف مصاحبت ویا حرف صله
طبع ملول بیانیة وتای ضمیره اضافت لامیة چه کند بونده نه یه حالک وقادر
در دیمکدر کند دل فاعلی که حرف بیان نسازد فعل نفی استقبال مفرد غائب
اویمایه دیمکدر یعنی موافقت ایلمیه فاعلی دلدر جمیع شراح بای مکسوره ایله یازمشلر
لیکن خطا ایلمشلر که بونده با ایله اولنجه معناسی اولمازدر قنا نقل شرطه سنینک
فتحیله بو براز دیه کلر یلک اسیدر موافق یلک اسیدر دیشلر فکر سوء ایلمشلر
زیرا موافق یل کشتیه لائق اولمامغنک معناسی یوقدر ادنی تفکره حالک اولانی بیلور
وقتی یا حرف تنکیر لائق کشتی اسم فاعلک مفعولنه اضافتیدر محصول بیت
کوکل نیه حالکدر که سنک ملول طبعکه اویمیه یعنی موافق اولمیه حاصلی اولمسی

زیرا صاحبی آنی اقتضا ایدر یعنی موافقت ایدرسه بالطبع ایلمز بلکه
بالقسر ایلر نته که ریح شرطه بالطبع کشتیه لائق اولماز مثلا مصره گیدن
کشتیه پوبراز لائقدر اما کلنه لائق دکل بلکه لودوز لائقدر مصراع ثانی
مصراع اوله نسبت مقام تعلیلده واقعدر دست برآورد و فریاد بی فائده
کردن کرفت قال الله تعالی فاذا رکبوا فی الفلک دست دعا لامیه در
مجازا برآورد قالدردی دیمکدر یوقاری کتوردی دیمکدر دکلدر فریاد بی
فائده بیانیه کردن کرفت ایلمکه باشلادی یعنی شروع ایلدی اذا ادات
شرط رکبوا فعل ماضی جمع مذکر غائب در علم بابندن فتحا تمامینه لر
دیمکدر فی الفلک فی حرف جر رکبوا فعلینه متعلقدر فلک فانک ضمی ولامک
سکونیله کشتی معناسنه در بو کلام شریف بر محذوف کلامه متعلقدر که بونده
اول حال مشرکین اکا دلالت ایدر و بو مقامده مفصل بیانی تطویله
مؤدیدر محصول ترکیب شیخک بو کلامی ناکاه باد مخالف کامینه مر بولمدر دعا
الینی قالدردی یعنی دعا ایچون ال قالدردی دیمکدر و فائده سز فریاده باشلادی
شول طائفه کیبی که خدایه شریک اثبات ایدرلر اما کمیه بیندکلرنده اللهه
دعا و تضرع ایدرلر الله ایچون دینی خالص ایلدکلری حالده مؤمنلر کیبی یعنی کندولرینی
مؤمنلر صورتنده مخلص اظهار ایلدکلری حالده دعایه مشغول اولورلر لیکن خدا
انلری کمی اضطرابندن قورتاروب نجات ویردکده کنه اولکی شرکی اوزره اولور
بیت دست تضرع چه سود بنده محتاج را وقت دعا بر خدا وقت کرم در
بغل دست تضرع بیانیه تضرع تفعل بابندن مصدر در زارلق ایدوب عرض
نیاز ایلمکه دیرلر بنده محتاج بیانیه و را ادات صله وقت دعا لامیه حرف
صله ویا معناسنه وقت کرم ده لامیه در در حرف ظرف بغل بانک و غینک

فتحه‌لریله قولتق معناسنه در که عربجه ابط دیرلر همزه نک و بانک کسره‌لریله
محصول بیت محتاج بنده یه تضرع و نیاز له دعایه ال قالدرمق نه فائده مصراع
ثانی اوله نسبت مقام تعلیلده در تضرع و نیاز فائده ویرمدوکی انکچوندر که شرو
وقتده دعا الی خدایه در یعنی حین مضایقه‌ده خدایه دعا ایچون ال قالدرورسک
حاصلی خدادن دعا ایله مرادک دیلرسک اما کرم و احسان وقتنده الک قولتوغنده
در یعنی محتاجلره برشی اعطا ایچون الک اوزاتمزسک بلکه ایکی الیکی قولتوغکه
قیصدیررسک حاصلی فقرایه شی تصدق ایلمزسک پس دعاک نیجه مقبول
اوله سون وقت دعا بر خدا انک معناسینی دعا وقتی الی خدا اوزره اوله دینی
خطا شویلمشدر قطعه از زر و سیم راحتی برسان خویشتن هم تمتعی
برگیر راحتی یا حرف وحدت و یا حرف تنکیر یا حرف تاکید رسان فعل امر مفرد
مخاطبدر رسانیدندن ایرشدر دیمکدر الف و نونی ادات تعدیه در اصلی
رسیدندر ایرشمک معناسنه خویشتن واو رسمیله کندو دیمکدر تمتع
تفعل بابندن مصدر در فائده لنمک دیمکدر و یا حرف وحدت و یا حرف
تنکیر بر حرف تاکید و کیر فعل امر مفرد مخاطب اخذ ایله دیمکدر محصول بیت زر و سیمله
محتاجلره راحت ایرشدر یعنی فقرایه مال بذل ایلمکله آسوده حال ایله کندوکه
دخی بذل و احسان سبیله فائده اخذ ایله یعنی الصدقة ترد البلاء ایله عامل
اول که بوندن ایو فائده اولماز و دان که این خانه از تو خواهد ماند خشتی سیم
و خشتی از زر کیر و دان که بیرینه چونکه باز انلر دان که باز ان صحیح نسخه‌لر مخالف
یازمشلر این خانه یعنی کندو خانک ماند بونده ماندن معناسنه در زیرا مستقبل معه
مقارندر خشتی یالری حروف وحدت کیر طوت یعنی فرض ایله ترکیده ده طوت فرض
ایله معناسنده مستعملدر محصول بیت سن بیل که بو نده کی اوک سندن کیرو

وقالیسر در برکر بجینی کوم شد نه وبر کر بجینی التوندنه فرض ایله یعنی خانه کمی
هر نقدر تزیین ایدرسک غیرلر ایچون ایدرسک پس مالوکی خانه زینتنه صرف
ایلمه بلکه صدقات و زکوات و آخرت کیولینه صرف ایله که منتفع اوله سک تا کر ورثه
یه قالمایه زیرا المرء حد ولر کدر که سنک موت وفوتک تمنی ایدرلر آورده اندکه
مصر اقارب درویش داشت ببقیت مال او توانگر شدند وجامهاء کهن بمرگ
او بدریدند وخز ودمیاطی بیریدند هم دران هفته یکی را دیدم از ایشان بر باد
پایی روان وغلامی پری پیکر در پی او دوان باخود گفتم آورده اند روایت المشکل
دیگرد اقارب اقربانک جمعیدر اعمید قاصد لقبک جمع اولدوغی کیبی درویش انبانات
بیانیه در خز خاء معجمه نک فتحی وزاء معجمه نک تشدیدیله کزقوبوغی واکثر بولکیندیر
سمور وسنجاب وتوشق هم حیوانینه و هم کورکینه دیه کلور کیبی ودمیاط مصرده
طلو قومانه آلاجه جنسیدر بیریدند فعل ماضی جمع غایبدر کسدیلر یعنی بچیندیلر باد
پای انک سنقلردن وصف ترکیبیدر یل ایاقلو دیمکدر روان صفت پای یادر
یوروکن معناسنه صفت مشبهه در غلامی یا حرف وحدت پری پیکر وصف ترکیبیدر
پری یوزلو معناسنه دوان صفت مشبهه در غلامه دو یورن یلیجی دیمکدر
محصول ترکیب روایت المشکل در مصرده فقرا اقرباسی وار ایدی بر انک مالنک
بقیه سیله یعنی درویش وفات ایتدکده ایله غرق اولانلر مالدن غیریله غنی اولدیلر واسکی
لباسلرینی انک اولمسی سبیله بیرتدیلر بونده ابهام وار ابریشم وخز ودمیاطی
بیچیندیلر هم اول غرق اولدوغی هفته ده انلردن برسینی کوردم بر یورغه
آتکه اوزرنده وآرد ینجه بر پری پیکر قول یلوب کیدرکن دیدم قطعه
ده که گر مرده باز گردیدی بمیان قبیله وپیوند ده واوک فتحی وهاء اصلیه ایله
اداة حسرت وتغابن در واه ده دیر یعنی مرده ولی باز گیر ودگر دیدی فعل حکایه

مفرد غائب دونیدر یعنی کنه دنیا یه کلیدر یا حرف صله میان قبیله لامیه
قبیله او زنا سینه وار اسینه دیمکدر پیوند خصم وقوم معناسنه در محصول بیت
حیف که اگر میت کیرو دونیدی یعنی حتی اولوب کنه دنیا یه کلیدی قبیله سی
واقرباسی ارا سینه حاصلی تکرار حیات بولوب قبیله سی وپیوندی ایله
سابقده کی کیبی اختلاط ایلسه رد میراث سخت تر بودی وارثان را
زمرگ خویشاوند رد میراث مصدرک مفعولینه اضافتیدر سخت تر اسم
تفضیلیدر قتیرق ومشکلرک وارثان فاعل رد در را ادات صله زا مفرده
تفضیلیه معناسنه مرگ خویشاوند مصدرک فاعلینه اضافتی قیلنمشدر
خویشاوند اسم جمعدر اقربا معناسنه مفرد مقامنده مستعملدر
محصول بیت اگر مرده مذکور کیبی کنه کلیدی وارثلره میراثی رد ایلمک
خصملرک مونتندن قتیرق ومشکلرک اولوردی یعنی مال جاندر پس مال
ویرمک جان جانه ویرمکدر سابقهء معرفتی که میان ما بود [illegible]
بجنبیدم وگفتم با حرف مصاحبت سببیتی متضمن سابقهء معرفت لامیه معرفت
بونده آشنالق معناسنه در یعنی بنم آن آشنالق سببیله که حرف رابطه صفت میانه
ما لامیه محصول ترکیب یورغه آت اوزره سوار اولان خصمیله بنم
آشنالق سببیله که ارامزده وار ایدی بر کیمی جکلدم ودیدم بیت بجوار زنیک
سیرت سره بر دکانه نکون بخت گرد کرد و نخورد و نیک سیرت وصف
ترکیبیدر خوش خوی معناسنه سره مرده اضافتی بیانیه ودر نیک مرد دیمکدر
زیرا اصلنده بخیل ابو قحبه یه دیر بر سره مرد در اکا عطف ایتدیلر اسلوب
نجه مخالف المشکلر کانه اصلنده که اندر که حرف تعلیل نکون بخت وصف
ترکیبیدر نونک کسری وکاف عجمینک ضمیله باشی اشاغه دیمکدر

عربیده منکسر دیرلر افتعال بابندن اسم فاعلدر عجم روستا بیلری
لونکه ضعیفلر او قور دیر بضم النون دبین روستا بیلو ایلمش بحث
معتلنه در کرد کرد کاف اول عجمی ومکسور در وثانی عربی ومفتوح در جمع
ایلدی دیمکدر نخورد خانک فتحی وواو رسمیله فتحه قافیه ضرورتی ایچوندر وزن
ضرورتی ایچون دبین حطا سویلمش محصول بیت یعنی ابو خوبلو ابو مرد زیرا
اول بدبخت جمع ایلدی ویمدی یعنی چونکه اول بدبخته یمک میسر اولمادی
ای نیکنه مرد سن به نوش جانت اولسون **حکایت** صیاد ضعیف را ماهی
قوی در دام افتاد طاقت ضبط ان نداشت ماهی برو غالب آمد و
دام از دستش در بود و برفت صیاد ضعیف بیانیه ورا ادات تخصیص
ماهی قوی بیانیه در حرف صله دام بونده آغ معناسنه درکه عربیده شبکه
دیرلر طاقت ضبط مصدرک مفعولینه اضافتیدر ضبطک آنه مصدر
مفعولینه ماهی مبتدا غالب آمد خبری در حرف تأکیدر بود فعل ماضی مفرد
غائب فاپدی دیمکدر محصول ترکیب صیاد ضعیفک قوی بالق یعنی ایری
وقوتلو بالق آغنه دوشدی آنی ضبط ایلمکه طاقتی اولمادی یعنی ضبط ایده
مدی ماهی اکا غالب کلدی آغی الدن قاپدی وکیتدی **قطعه** شد غلامی که آب
جوی آرد آب جوی آمد وغلام ببرد شد بونده رفت معناسنه در غلام
بونده اوغلان دیمکدر یا حرف وحدت که حرف بیان آب جوی کلامیه جوی
ایرمق غلام ببرد که مقدم مفعولیدر محصول بیت اوغلان کیتدی که ایرمق
صوینی کتوره یعنی ایرمقدن صو کتوره ایرمق صوینه کلدی واوغلانی ایلتدی
یعنی کوتوردی ماهی دامی یعنی آغی کوتوردی کیبی دام هربار ماهی آوردی
ماهی این بار رفت ودام ببرد بار بونده کره معناسنه در محصول بیت آغ

هر زمانه بالق کتورردی یعنی بالقچی اولاردی ماهی بوکره کتیبدی وآغی
ایلتدی یعنی آغی قاپدی وکوتوردی دیکر صیادان دریغ خوردند وملامتش
کردند که چنین صیدی در دامت افتاد ونتوانستی نگاه داشتن گفت
ای برادران چه توان کرد که مرا روزی نبود وماهی را همچنان روزی مانده بود
دریغ دالک کسریله مشهوردر اما میر حسین معناسنده ضمه ایله در کلمه در
حیف دیمکدر دریغ یدیلر یعنی حیفلندیلر که حرف تعلیل چنین صیدی یا حرف
وحدت بو نجلاین بر صید دیمکدر واو حرف حال نتوانستی فعل نفی ماضی مفرد
مخاطب نگاه داشتن حفظ ایلمک یعنی ضبط ایده مدک مرا روزی یا العلیه
ایله رزق ونصیب معناسنه در الکنجی روزی ده رزق ونصیب معناسنه در اولمق جائز
ویا تنکیر ایله یوم معناسنه اولمق جائز محصول ترکیب غیری صیادلر حیفلندیلر
وآنی ملامت ایلدیلر که بو نجلاین صید دامکه دوشدی وضبطینه مالک اولمادک
دیبو دیدیلر ای قرداشلر نیجه ایلمک کرک که بنم نصیبم دکل ایدی وماهینک
بنم نصیبم اولمادوغی کیبی نصیبی قالمشی ایدی ویا دریا ده دیر کزمکه کونی قالمش
ایدی یعنی اجلی دخی کلمش ایدی **حکمت** صیاد بی روزی در دجله ماهی نگیرد
ودجله ماهی بی اجل بر خشک نمیرد دجله بغدادک مقامی ایکن واجلسز ماهی قرادا اولمز زیرا آکاه اولورکه
صیاد شبکه سنده بالقلر قراده دوکر وبعضیسی طالا برق کنه صویه دوشوب
خلاص اولور **حکایت** دست وپا بریده هزار پایی را بکشت صاحب دلی
برو بگذشت وگفت سبحان الله با هزار پای که داشت چون اجلش فرا رسید
از بی دست وپایی نتوانست گریخت بریده اسم مفعولدر ویا حرف
وحدت وهمزه حرف توسل هزار پا قرقایاقلو دیدکلری بوجک ویا حرف
وحدت ورا ادات مفعول سبحان مصدر لغله منصوبدر بر فعل مقدرله

تقدیری السیح ورا تیزه معناسنه یعنی آتیزه الله تنزیهاً اکثر مقام تعجبده
مستعملدر بونده کیمی فرا حرف تاکید کریخت بونده کریختن معناسنه در محصول
ترکیب برالی وآیاغی کسلمش کیمسه بر هزار پایه یی قتل ایلدی بر صاحب دل
اوزرینه اوغرادی و دیدی سبحان الله بیک آیاغله که طوتاردی یعنی بیک
آیاغله که آنک واریدی چونکه اجلی ایرشدی بر آلسزدن واپا قسزدن قچماغه قادر
اولمادی یعنی خلاص بولمادی مثنوی چو آید ز پی دشمن جان ستان ببندد
اجل پای مرد دوان پی بونده آرد معناسنه در دشمن جان ستان بیانیه در
جان ستان وصف ترکیبیدر جان الیجی معناسنه ببندد فعل مضارع مفرد
غائب اجل فاعلی و پای مرد لامیه و مفعولی ودوان اضافت بیانیه
محصول بیت چونکه آرددن جان الیجی دشمن ایرشه یعنی کلمه اجل یلیجی مردک
آیاغین بغلر شویله که بر آدم آدم قیمغه قادر اولماز حاصلی اولحالده
وقتی کلدکده دشمندن خلاص بولنماز ه در آن دم که دشمن بپای رسید ه
کمان کیانی نشاید کشید ه دم بونده وقت و ساعت معناسنه کیو حرف رابطه
صفت بپای پی بری آردنجه کمان کیانی بیانیه سلاطین ماضیه نک بر قسمینه
کیانیان دیرلر اولکری کیخسرو و آخرلری اسکندرین دارادر نشاید فعل
نفی مستقبل مفرد غائب لائق دکل دیکدر بونده عدم امکاندن عبارتدر کشید
مصدر معناسنه در زیرا مضارعه مقارندر محصول بیت اول دمده که دشمن
بری بری آردنجه کلدی ایرشه کمان کیانی چکمک ممکن دکل یعنی هر نقدر که کمانه
کش و زور بازو ایسه الی وایاغی دیتر شویله که کمانین چکمکه قادر اولماز
کمانی کیانه تخصیص ایلدی زیرا انلرک کمانلری هم ایو هم قاتی اولورمش
وانلر جمیعاً کمان کش اولورمش نته که بعض تواریخده ذکر اولنمش حکایت

ابلهی را دیدم سمین و خلعتی در بر ثمین و مرکبی تازی در زیر و قصب
مصری بر سر کسی گفت ای سعدی چگونه می بینی این دیبای معلم بر این
حیوان لا یعلم گفتم خطی زشتست که باب زر نوشتست ابلهی یا حرف
وحدت ورا ادات مفعول سمین فعیل وزنی اوزره سمیز دیمکدر و ثمین
بهالو دیمکدر زیرا ثمن قیمت معناسنه در اسب تازی عربی آت دیمکدر بعض
نسخه ده مرکب عربی دو شمش قصب مصر ارزنی ایبلکدر ارغاجی کتاندر
طوقنور بر دورلو الاجه بردرکه مصرده تازه جوانلر ولوندانی باشنه صارارلر آنی
ارالرینده مستعملدر دیبای معلم بیانیه معلم اسم مفعولدر افعال بابندن
مراد طرازدر که اول زمانده لباسه انی نشان ایدرلردی او موزلرینده
وکوکسلرینده اما بو زمانده مهجور و متروکدر الا آل عثمانک سرایلرنده ایچ
اوغلانی استعمال ایدر حاصلی ایکیدن بهار شکلنده یعنی کل و سنبل و قرنفل و
غیری بلیری کیمی ایدرلر پس ثوبدن بر پاره در که ایکی اوموزه دیکرلر و بین
طرازی بیلمز ایمش محصول ترکیب بر سمیز ابلهی کوردم اوزرنده آغر بها
لو خلعت و آلتنده عربی آت و باشنده قصب مصری بر کیمسه بکا دیدی ای
سعدی نیجه کورسک بو دیبای معلم و مطرزی بو حیوان لا یعلم و لا یفهم
اوزرنده دیدم بر چرکین خطدر که التون صو بیله یازلمشدر بیت
قد شابه بالوری حمار عجلاً جسداً له خوار ه قد حرف تحقیق شابه فعل
ماضی مفرد مذکر غائب در مفاعل بابندن با حرف صله و ری واوک ورانک
فتحه لریله خلق دیمکدر حرف جر فعله متعلقدر تقدیرا مجرور مفعول به غیر صریح
و حمار لفظا مرفوع فاعلیدر عجلاً اقتباسدر مرفوع اولملق ایدی حماردن بدل کلمه
لیکن قرآندن اقتباس دلالت ایلمک ایچون نصب ایلدی زیرا انده

منصوبدر مفعولیله اتحد فعلنده آما بونده جائزدرکه دیشیلن کیبی حکایتدر
اوله و جائزدرکه اعنی تقدیر یله اوله وجداً بر لدر عجلادن له خوارله مقدم
خبر و خوار مؤخر مبتدا و جملهٔ اسمیه صفت جحر و زخوار خاء معجمه ایله
ضمتیله بقر آوازینه دیرلر محصول بیت مذکور ابلهی گاه حماره تشبیه ایلیه
و گاه بقره تحقیق حماری آدمه مشابه اولدی اعنی بوزاغی جسدی که صغر
آوازی صاحبیدر حاصلی صیغر آوازلو بوزاغی جسدلو حماری آدمه مشابه اولدی
قطعه بآدمی نتوان گفت ماند این حیوان • مگر دراعه و دستار و نقش
بیرونش • با حرف صله آدمی انسان گفت مصدر معناسنه در ماند فعل مضارع
مفرد غائبدر ماننده بکزر دیمکدر ماندن دین خطا ایلمش مصراعده تقدیم
و تاخیر وار تقدیری نتوان گفتن که بآدمی ماند این حیوان دراعه دالک
کسریله طیلسان دیدکلری لباسدرکه بو زمانده مهجور و متروکدر دستار
بونده دلبنددر محصول بیت دیمک اولمازکه آدمیه بکزر بو حیوان مگر طیلسانی
و دلبندی و نقش و شکل بیرونی یعنی حقیقتده انسانه دکلدر و انسانه
بکزمز مگر صورت ظاهرسی بعض نسخه ده مگر بر بنه بجز دوشمشدر ••
بگرد در همه اسباب و ملک هستی او • که هیچ چیز نیابی حلال جز خونش
با حرف تاکید گرد کاف عجمک فتحیله فعل امر مفرد مخاطب در گردیدن دن چگزن
و دولان دیمکدر ملک هستی بیانیه محصول بیت جمیع اسباب و وارلغی
ملکنده یعنی املاکنده چگزن و دولان یعنی تجسس و تفحص ایلیه که هیچ برنسنه نی
حلال بولمازسک قاننده غیری یعنی قانی حلال و سائر اسباب و املاکی
جمیعا حرامدر قطعه شریف اگر متضعف شود خیال مبر • که پایگاه
بلندش ضعیف خواهد شد • متضعف تفعل بابندن اسم فاعلدر ضعفنده

که ضد و نقیضی قوتدر که حرف بیاندر پایگاه یاء عجمله بونده مرتبه مراددر
بلنده اضافتی بیانیه در شد مصدر معناسنه در محصول بیت شریف اگر
ضعیف ده اولورسه خیال ایلمیه یعنی ایلمه حاصلی خیال طوتمه که انک بلند
مرتبه سی و عالی منصبی ضعیف اولسه در یعنی شریفلک وجودی و یا
امر دنیویسی ضعیف اولمغله شریفلک مرتبه سینه ضعف و نقصان
گلمز کنه سوریف شریفدر در آستانهٔ سیمین بمیخ زر دوزد • گمان مبر که یهود
شریف خواهد شد • آستانهٔ سیمین بیانیه با حرف مصاحبت میخ
زر ده بیانیه در دوزد فعل مضارع مفرد غائب دوزیدندن مخلیه دیمکدر
زیرا دوختن و دوزیدن مشترکدر دیمکله مخلق بیننده بعض نسخه ده
بزند و شرکنه بو معنایه شریف بونده عزیز و مقبول معناسنه در محصول
و اگر گومش اشیکی التون اکسریله مخلرسه یعنی بو قدر اموال و اسبابه
مالک اولورسه ظن ایلمه که یهودی شریف و عزیز اولیسردر یعنی مال
و ملک چوقلوغیله یهودی معزز و مکرم اولماز حکایت دزدی گدایی را
گفت شرم ندارد که از برای جوی سیم دست پیش هر لئیم دراز میکنی
گفت محصول ترکیب بر اوغری دلنجیه دیدی اوتانماز میسک که اربه
مقدار نجه گومش ایچون الکی هر الچاکک اوکینه اوزادرسک دلنجی دیدی
بیت دست دراز از پی یک حبه سیم • به که ببرند بدانگی و نیم • دست
دراز تقدیری دست دراز کردن در پس دست کردنک مفعول اولی
و دراز ثانیسی پس دست دراز وصف ترکیبیدر دین معنا ربیته واهل
دکل ایمش بعض نسخه ده دست درازی ده و ثمنش یا ایله بو تقدیرجه وصف
ترکیبی اولور یای باء عجمک فتحیله اداة تعلیلدر حبه شیء قلیلدن عبارتدر بریدن فعل

مضارع جمع غایب شدید ضرورت وزن ایچوندر کسر لرده کیم دیمکدر دانک
کاف عجمله درهم التی حصه دن بر حصه یه دیرلر محصول بیت بر حبه کومش
ایچون ال اوزون ایلمک یعنی ال اوزاتمق یکدر که اول بر دانک کومش
ایچون ناپارم دانک حاصلی ادغریلق ایدوب ال کسلمکدن ایسه
دلنمجیلک ایدوب ال صاغ قالمق اولی در لونده بی بعده معناسنه در دیمن
خطا سویلمش حکایت مشت زنی را حکایت کنند که از دهر مخالف بجان
آمده بود واز حلق فراخ ودست تنگی بفغان وشکایت پیش پدر
برد واجازت خواست که عزم سفر دارم تا مگر بقوت بازو دامن
کامی بکف آرم مشت زن وصف ترکیبیدر بومردق اوروجی دیمکدر بونکه
اصلی بودر که مشت زنلک برفندر که صاغ الک باشی بارماغین سبابه
دوسطی بینینه الوب وصول الندن بر نسنه یه ایدر و مطرق او بونی کیبی اوینار
حاصلی صاغ البنی مطرق یرینه استعمال ایدر و بو طائفه بو فنده اولقدر
ادمانی ایدرلر که صاغ الینک هر بر پارماغی خیار ده دونمشدر تحصیلم زمانمده
شام شریفه بر قاچ سمرقندی طالب علم گلدی بعضینک بو فنده بر مقدار
مهارتی واریدی مسافرلر دربیو بونلری منجیک حمامینه ایلتدک ایچرو ده
بر مقدار درلدکدن صکره حمامک دیوارینه اولقدر مشت اوردیلر که قابل
تعبیر دگل مگر انواع ادمانلری دن بو بر نوع ادمانیمش و بر کره بونلری اوده
جانبنه سیره چیقاردق حین مصاحبتده بر دیزمانی بر ضعیجه سینه قالدی
بر مقدار اوتبنایلوم دیدی قالقدیلر واو بنا بر فادل ضعیف توانا نک
قولاغی توزینه بر مشت اوردی جانی دیسی اوزره گلدی و کوم کوک
اولدی بیز بر قاچ رومی طالب علملر خوف ایلدک که اولدر دبیو آکا ایلر

ایچ آلتمدی وقالقدیلر اول مضروبی اوودیلر عقلی باشینه گلنجه مشت
زنی زور بازوله تفسیر ایدنلر تفسیر ایلمشلر یا حرف وحدت ورا ادات
مفعول دهر مخالف زمانه غیر مساعددن عبارتدر اضافت بیانیه در حلق
فراخ ده بوبله در حلق نقطه سز عربیده بوغازه دیرلر وفارسیده گلو دیرلر
کاف عجمک فتحی وضمیله فراخ فانک فتحی و کسریله گلمش دیمکدر واسع معناسنه
کثرت اکل وعدم قناعتدن کنایتدر دست تنگ وصف ترکیبیدر یا حرف
مصدر ال طارلیغی دیمکدر صفر الید معناسنه حاصلی افلاسدن کنایتدر دست
تنگ دبیو تانک کسرینه تنبیه ایدوب اضافتله اوقیانلر تنگک طبع ایمشلر بفغان
باحرف صله تقدیری بفغان آمده بود در شکایت پیش پدر برد بعض نسخه ده
مشورت دوشمش شکایت یرینه که تبیان عزم سفر مصدرک مفعولیه اضافتیدر
تا حرف تعلیل مگر حرف تمنی تا اوله که دیمکدر با حرف مصاحبت قوت بازو مصدرک
فاعلینه اضافتیدر دامن کام لامیه در مجاز اویا حرف وحدت ویا حرف تنکیر
مراد انکینی دیمکدر با حرف صله کف ال آیاسی در مراد الدر مجاز مرسل طریقیله
آرم فعل مضارع متکلم وحده در اله گتوره یم دیمکدر بعض نسخه ده بچنگ دوشمش
محصول ترکیب بر مشت زنی حکایت ایدرلر که دهر مخالفدن جانه گلمش ایدی یعنی
جانندن اوصانمش وبیزار اولمش ایدی و گلیک بوغازدن وال طارلغندن
فغانه وانین ایله شکایتی باباسی قتینه ایلتدی یعنی باباسینه حالندن شکایت
ایلدی واجازت دیلدی که سفره نیت ایده رم اوله که قوت بازو ایله مراد انگینی
اله گتوره یم دبیو بیت فضل وهنر ضایعست تا ننمایند عود بر آتش نهند و
مشک بسایند تا حرف توقیت در مادام معناسنه محصول بیت فضل و هنر
ضایعدر مادام که گوسترمیه لر و یا گوستر لیمیه لر لزوم و تعدی طریقیله مصراع

ثانی تمثیل طریقیله واقعدر پس عودی آتشه قورلر قوقوسی ظاهر اولمق ایچون
ومسکی ازرلر زیرا ازمکله قوقوسی زیاده اولور حتی زلفلری کاکله وکیسوپه
مشک نثار دیرلر بو معنا اعتبار یله فتدبر بیت گفت ای پسر خیال محال از سر
بدر کن وپای قناعت در دامن سلامت کش که بزرگان گفته اند دولت نه
بکوشیدنست چاره کم جوشیدنست خیال محال بیانیه پای قناعت لامیه در
مجاز دامن سلامت ده بویله در کش فعل امر مفرد مخاطب در کوشیدن که حرف
تعلیل کوشیدن دورشمک دیمکدر یعنی سعی ایلمکله بونک کبی یرلرده
ترک کلیدن عبارتدر جوشیدن لغتده قینمقدر اما بونک کبی یرلرده اضطراب
ومشقتدن عبارتدر محصول ترکیب باباسی دیدی ای اوغل خیال محالی باشکدن
چیقار یعنی اخراج ایله وپای قناعتی دامن سلامته چک یعنی ممکن اولدوغی
دکلو قناعت ایده وب اضطراب ومشقتدن سالم وآزاده اول زیرا اکابر
دیمشلر دولت وسعادت سعی وکوشش ایله دکل یعنی چالشمغله دولت ال
ویرمز مادامکه جانب حقدن عنایت اولمیه پس چاره اضطراب ومشقتی ترک
ایلمکدر یعنی صبر ایده وب بیحضور اولممقدر بیت کس نتواند گرفت دامن
دولت بزور کوشش بی فائده است وسمه بر ابروی کور گرفت مصدر
معناسنه در دامن دولت لامیه در مجاز کوشش بی فائده بیانیه در وسمه
واوک فتحی وسینک سکونیله بونده راستق مراد در که دیشی ایلری قاشلرینه
چکرلر ابروی کور بیانیه در زیرا بونده کور عدم ابرودن عبارتدر اعمی
دکل یعنی ابرونک قیلی اولمانیجه ابرویه راستق چکمک فائده ویرمز
شراح کورک بو معناسنه تعرض ایلمه کلرندن معلوم در که کوری اعمی
اخذ ایدرلر محصول بیت کیمسه دولت اتککینی زورله طوتماغه قادر دکلدر

قوت بازو ایله دولت ال ویرمز زیرا ابروی کوره وسمه چکمک کبی بی فائده
در دولت وسعادته سعی جانب حقدن عنایت اولمانیجه بیت اگر
بهر سر موییت هنر دو صد باشد هنر بکار نیاید چو بخت بد باشد بهر
با حرف ظرف سر مو لامیه قبیل اوچی دیمکدر هنر دو صد هنر ورت وزن
ایچون تقدیم وتأخیر اولنمش اصلنده دو صد هنر در محصول بیت اگر بهر بر
قیلک اوجنده ایکی یوز هنرک اولورسه هنر ایشه کلمز یعنی فائده ایلمز چونکه
بخت وطالع برا اغازوله یعنی طالعده مساعده اولمانیجه هنر فائده ایلمز بیت
چه کند زورمند وارون بخت بازوی بخت به که بازوی سخت زورمند
زورلو دیمکدر زیرا مند ادات نسبتدر پس زورمند وصف ترکیبیدر
دیاین خطا ایلمش وارون بخت وصف ترکیبی بخس طالعلو دیمکدر
زورمندک اضافتی بیانیه در بازوی بخت وبازوی سخت لامیه لردر
مجاز محصول بیت زورلو بخس طالعلو نه ایلسون یعنی نه یه قادردر دونیه
قالمشدر طالع اولمینجه مصراع ثانی مقام تعلیلده در زیرا طالع بازوسی یکدر قوی
بازودن یعنی طالع قوی اولمینجه بازو قوتی فائده ایلمز بوایکی بیتی بر بحرده نظم
ایده وب مثنوی یازانلر غریب بی تشخیص ایمشلر پسر گفت ای پدر
فوائد سفر بسیارست از نزهت خاطر وجر فوائد ودیدن عجائب وشنیدن
غرائب وتفرج بلدان ومحاورت خلان وتحصیل جاه وادب ومزید مال ومکسب
ومعرفت یاران وتجربت روزگاران چنانکه سالکان طریقت گفته اند
فوائد سفر لامیه از حرف تبیین نزهت خاطر مصدرک فاعلینه اضافتیدر سرور
خاطر دیمکدر جذب فوائد مصدرک مفعولینه اضافتیدر فائده لر چکمک یعنی
فوائد تحصیل ایلمک ودیدن عجائب وشنیدن غرائب ایکیسی بیله مصدرک

مفعولینه اضافتیدر تفرج بلدان مصدرک مفعولینه در بلدان بانک ضمیله
بلدک جمعیدر شهرلر دیمکدر مجاورت مفاعل بابندن مصدردر خلاّنه اضافتی
مفعولینه در ساغر کبی خلان خلیلک جمعیدر رشد بلا مله مزید مصدر میمی عالم
اضافتی فاعلینه در معرفت یاران مفعولینه در تجربت روزگاران تجربت
تفعیل بابندن مصدردر سماعی زیرا معتل اللام اولمانیجه یای مصدری حذف
ایلمک سماعیدر قیاس تفعل روزگارانه اضافتی مفعولینه در روزگاران الف ونونله
جمع اولماسی خلاف قیاسدر محصول ترکیب پسر و پدر الی پدر سوز فائده لر قاچ
جو قدر خاطر سرور ویرمک وجوب فوائددن وعجایب احوال کورمکدن وغرایب
قصه لر ایشتمکدن وشهرلر سیر ایتمکدن ودوستلر ایله مکالمه دن ومنصب وادب
تحصیلندن ومال ومکسب زیاده لکندن ویارانی بیلمکدن وروزگاری تجربه ایتمکدن
شویله که طریقت سالکلری دیمشلر در **قطعه** تا بدکان وخانه در کروی هرگزای
خام آدمی نشوی تا حرف توقیت مادام معناسنه بدکان با حرف ظرف ودر حرف
تاکید کرو کاف عجمک کسری وراء ایله فتحیله رهن معناسنه در وی ضمیر خطاب نشوی
فعل نفی مستقبل مفرد مخاطبدر محصول بیت مادام که دکان وخانه مه رهنده سک
یعنی انلره مقیدسک هرگز ای خام کیمسه آدمی اولمازسک یعنی مادام که
دکان وخانه مه چیقوب غربته کیتمزسک هرگز خام لغک کیتمز وانسان
اولمازسک برو اندر جهان تفرج کن پیش ازان روز که جهان بروی
برو فعل امر مفرد مخاطب کیت دیمکدر اندر همزه نک فتحیله ادات ظرف قدر کز
اصلنده که از ایدی محصول بیت وار جهانده تفرج ایله اول کوندن اول که جهاندن
کیده سک یعنی دکاندن واودن چیقوب وار عالمی سیر ایله اول کوندن اول که
عالم فانیدن عالم باقییه کیده سک یعنی اولمزدن اول پدر کفت ای پسر منافع

سفر برین نمط که کفتی بسیارست ولیکن پنج طائفه را مسلمست اول بازرکانی
که با وجود نعمت ومکنت غلامان وکنیزان دلاویز وشاکردان چابک دارد
هر روز بشهری وهر شب بمقامی وهر دم بتفرجگاهی از نعیم دنیا متمتع شود منافع
سفر لامیه نمط نوعک ومعناسنه فتحه ایله اسلوب دیمکدر بعض نسخه ده بسیار بر بنه
بی شمار رودشمن پنج طائفه را رادات مفعول وبا ادات تخصیص قیدیر بعض نسخه ده
مسلم بر بنه سین وتاکه ادات خبر در واقع اولمش پنج طائفه راست دیمش بعض
شراح بو بیله یازمش بعینه وتعصبی افترا ایلمش که هیچ اکلنه بر باعث ایراد
ایلمش چیونکه بیانجق دادولانه نسخه مذکور شاهکه نسخه سندن یازیلمش غایتده
صحیح نسخه در وانده افترا ایلدوکی یاده نامدرش نابوق پس معلوم اولدیکه
یانینده واقع اولان نسخه یازیاده سقیم ایمش وبالتعصب افترا ایدرایمش وبو بیله
اعتراضی چوق واقع اولیبور نعوذ بالله من شرور انفسنا ومن سیئات
اعمالنا بعض نسخه ده اول بر بنه نخستین واقعدر بازرکانی یا حرف وحدت
حرف رابط صفت با حرف مصاحبت سببیتی متضمن وجود نعمت لامیه مکنت
قدرت دیمکدر غلامان وارد که مقدم مفعولیدر وکنیزان اکا معطوف الف
ونونله جمع اولدقلری ذوی العقولدن اولدقلری ایچوندر بعض شراح غیر یای
نقل ایدوب کنیزان کنیزکک جمعیدر دیمش صکره بحر الغرائبدن نقل ایدوب دیمش
کنیزان کنیزک جمعی وکنیزکان کنیزکک جمعیدر وموجودرکه کنیزان کنیزکک
جمعی اوله دیمش وتعصبی تعصب ایدرب بوکه بو نقریردن اسناد جهل ایدوب
جبلی بر شانه کلمات ایلمش غلامان اولسنه برکه حرفینی ایراد ایلمین حق معنایه
واصل دکل ایمش دلاویز وصف ترکیبیدر آویز بدیزدن لفظنده مصدر اکا استعماله
تعلق معناسنه در کوکل تعلق ایلدوکی نسنه لرده استعمال ایدرلر بونده غلامان

وکنیزانه صفت واقع اولمش الشرا کی طریقیله شاکردان جابک بیانیه در
وغلامانه وکنیزانه معطوف شاکردلردن خدمه مراد در یعنی خدمتکار جنسی وار در
فعل مضارع غائب مذکورلر مقدم مفعوللری وبازرکانه راجع بخشنده ضمیر فاعلی
بشهرها باحرف ظرف وباحرف وحدت بمعنا عیده بوبله دربعض نسخه هر دم
بربنیه هر لحظه دوشمش شغر جکا هیده بوبله در نعیم دنیا لامیه نعمت دنیا دیمکدر
متمتع تفعل بابندن اسم فاعلدر فائده لنیجی معناسنه محصول ترکیب بیرر دیوکی
بس بو اسلوب اوزره کرکش بیان ایلدک سن فائده لری جوقدر اما بس طائفه
مسلمدر اولکیسی بر بازرکاندرکه نعمت وقدرت وجودیله دلاویز جوانلره
وجاریه لری اوله وجابک خدمتکارلری دخی اوله هرکون برشهرده وهر کیجه
بر مقامده وهر لحظه بر سیرانکاهده دنیا نعمتلرندن فائده لنه قطعه منعم بکوه
ودشت وبیابان غریب نیست * هرجا که رفت خیمه زد وخوابکاه ساخت
منعم اسم فاعلدر افعال بابندن صاحب نعمته اطلاق ایدرلر حاصلی اهل دولت
دیمکدر یعنی معناسنه اسم مفعول طوتب عینی فتحیله قیدایلین تصرف خاص بخش
بکوه باحرف ظرف دشت دالک فتحی وشینک سکونیله اووا وصحرا معناسنه منعم
مبتدا وغریب ثانیسی ونیست خبر ثانی وثانی خبریله جمله اسمیه خبر اول واول
خبریله جمله ابتدائیه خیمه جادر وزدک مقدم مفعولی خوابکاه دیاتاجق یر یعنی
یتاق وراحت یری دیمکدر ساختک مقدم مفعولیدر محصول بیت منعم یعنی
اولان کیمسه طاغده واوواده وبیابانده غریب دکلدر هر یره که واردی جادر قوردی
وبتاق وحضور یری پیدا ایلدی حاصلی هر یره یه که وارسه حضور وصفا ایدر
دیمکدر یعنی اهل دنیا هر قنده ایسه ذوق وصفاده دیمکدر * وانراکه بر مراد جهان
نیست دست رس * در زاد وبوم خویش غریبست وناشناخت * واو بو

کیمی بر یرده استدراک معناسنی متضمندر که حرف بیان مراد جهان بیانیه
دست رس وصف ترکیبیدر رسیدندن قدرت ووسعت معناسنه زاد
وبوم جمیع کلستان نسخه لرنده واو عطفیله کلور اما سید علی زاده ونعمت الله
واوسز ایراد ایلمشلر هیچ برسی تعرض ایلممشدر که ترکیب اضافیمیدر یوخسه
وسائرلغتلرده بوم زمین وقرارکاه در دیمشلر اما زاد مستقلا معنا ویرمشلر لکن
اهالی اعجام دیدیلرکه زاد وبوم عطف تفسیریدر اما زادک بوندن غیری بر
بو معنایه دلالتی یوقدر والعلم عند الله ناشناخت نا معلوم دیمکدر محصول بیت
شمکی حالی مذکور کیسه اما اول کیمسه نک که جهان مرادینه الی ایرشمز یعنی قدرت
ووسعتی یوقدر حاصلی فقیر ومفلسدر کندی بتک طوغدوغی وقوبدوغی یرده یعنی کندو
شهرنده ومملکتنده غریب ومجهول ومنکوردر حاصلی انی کیمسه بیلمز ونام
ونشانینی اکلماز دوم عالمی که بمنطق شیرین وقوت فصاحت ومایه بلاغت
هرجا که رود بخدمتش اقدام نمایند واکرام کنند دوم کیش طائفه نک ایکنجیسی عالمیدر
باحرف وحدتله حرف بیان با حرف مصاحبت سببیتی متضمن منطق شیرین
بیانیه مصدر میمیدر نطق معناسنه یعنی تکلم قوت فصاحت واوک تشدیدیله
لامیه مایه بلاغت ده بوبله در بخدمتش باحرف صله اقدام نمایند اقدام
نمایندک مقدم مفعولیدر محصول ترکیب ایکنجیسی بر عالمدرکه شیرین
تکلمله وفصاحت قوتیله وبلاغت سرمایه سیله هر یره که کیدر خدمتنه
اقدام کوسترلر واکرام ایدرلر قطعه وجود مردم دانا مثال
زر طلاست که هرکجا که رود قدر وقیمتش دانند وجود مردم دانا لامیه ومثالیه
درمثال زر طلاست لامیه لردر زاد تشدید ضرورت ونیچوندر طلا طانک کسریله
بالدور التوندر که حرف رابطه صفت مابعدی جائزدرکه مردم دانا به صفت اوله

وجائزدرکه زرطلایه محصول بیت مردم دانانک وجودی بالدوز التونی کبیدرکه
هرنه یره کیدرسه قدر وقیمتینی بیلورلر یعنی خالص وصافی التون نیجه که هر یرده
معزز ومکرم ایسه اهل حلم ده انجلین معتبردر. بزرگزاده نادان بشهروا
که درد یار غریبش بهیج نستانند. بزرگزاده وصف ترکیبیدر اکا بزرگزاده معناسنه
نادانه اضافت بیانیه دریا حرف صله شهروا برلفظلردر اما اصلنده مرکبدر شه
لفظیله روا لفظندن معلوم اوله که ازمنه ماضیه ده بر پادشاه کلمش که
کوموش سکه بی شاهی ضرب ایدوب التونلی التون برسنه واقچه اقچه برسنه یوروردی
کندو حکم سلطنتنده خلق انکله معامله ایدوب بیع وشرا ایدرلر ایمش حتی یوروردی
برکیمسه نک طلمندن تغییر ایلملو اولسه لر مملکتنده کوموش یورودر دیرلر پس شه
شاهدن مخففدر روا جائز معناسنه دراول پادشاه مذکور قضیه جائز کوردیکی
اول کوموش اقچه والتونه شهروا دیدیلر پس شرا آنک بونده انواع بیری التفاتلری
اقوالبنه التفات واهتمام ایلمسونلر که تقییدی تضییع اوقاتدر مانند فعل مضارع مفرد غائب
درماندن درمانده نک بکزرلک دیکلدر مانستن دن دیدیلر خطا ایلدیلر که حرف رابط صفت دردر
حرف ظرف دیار غریب بیانیه شین ضمیر شهروا یه راجعدر نستانند فعل نفی مستقبل
جمع غائب صاتون المزلر دیکلدر حاصلی اعتبار ایلمزلر محصول بیت جاهل اکا
بزاده شهروا یه بکزرکه انی اول پادشاه بیکلا قلم رو سندن غیر دیارده هیچبر اللمازلر
سیوم خوبرویی که درون صاحبدلان بمخالطت او میل کنند وصحبتش را
غنیمت شناسند وخدمتش منت دانند که کفته اندکی جمال به از بسیاری
مال روی زیبا مرهم دلهای خسته است وکلید درهای بسته سیوم بیش
طائفه نک اوچنجیسی خوبرو وصف ترکیبیدر کوزل یوزلو معناسنه ویا حرف
وحدت که حرف رابطه صفت درون صاحبدلان لامیه صاحب دل

بالمه اولوبجه وصف ترکیبیدر اما کسر بالمه لامیه در حاصلی بونک کبیلر ایکی وجهله
اوقنیور والف ونون ادات جمعدر با حرف صله مخالطت مفاعل بابندن مصدردر
وتا اسلوب عجم اوزره مفعول یا زیلور وتلفظ اولنور اختلاط ومخالطه قرشمقدر
راو یه اضافت لامیه در میل کنندکی مفعول صریحی ومخالطت غیر صریحی وجمله فعلیه
خبر مبتدادر که درونندن محصول ترکیب اوچنجیسی برخوبرودیرکه صاحب دللرک
درونی انک اختلاطینه وبالکلیه اختلاطنه میل ایدر وصحبتنی یعنی مصاحبتنی
غنیمت اکلرلر وحدمتینی منت بیلورلر که اولولر دیمشلردر اندکی جمال یاء
مصدرله واضافتله از اجوق جمال بسیاری مالدن که بوبیلره دربعیته جمال ازلیغی
مالک جوقلوغندن یکدر زیرا روی زیبا خسته کوکللر مرهمیدر وباغلو قپولر
مفتاحی کلیدی کاف عربک کسره سینه تخصیص ایدنلر خطا ایلمشلر زیرا افصحی
افصحدر قطعه شاهد انجا که رود عزت وحرمت بیند ور برانند بقهرش
پدر ومادر خویش شاهد بونک کبیلر ده محبوب معناسنه درور حرف مخففدر
بقهرش شین ضمیر معناده برانند ره مقید در محصول بیت محبوب اول یره که
کیدر یعنی هر یره که کیدر عزت وحرمت کورر واکر آنی کندینک اناسی باباسی
باباسندن قهرله ده سورر ایسه حاصلی کیم اولورسه اکا اتالق واتالق ایدر
پر طاوس در اوراق مصاحف دیدم گفتم این منزلت از قدر تو می بینم بیش
پر یاء عجمله وتخفیف راله لفظ مشترکدر قنادایله یلک بیننده اما بونده یلک
مراددر قنات دیین خطا سویلدی زیرا مصاحف یلک قونور قنات قونلماز
وبونی هرکس بیلور برکی راسینی نشدید له قید ایدنلر ضرورت وزن ایچون دیو
طبعه مالک دکللر ایمش در برینه بریا زانله معنا جانبینه ناظر اولمازلر ایمش
اوراق مصاحف لامیه مصاحف مصحفک جمعیدر منزلت تا مرتبت تاسی

کبی اسلوب عجم اوزره مطول یازلمور مطول نالرکبی تلفظ اولنور پس
ضمیر خطاب اعتبار ایدن غفلت ایلمش بیتش یا وعزلر زیاده معناسنه در محصول بیت
طاوس یلکلینی مصحفلرک اوراقی ارالسنده کوردم گفتم که عادتا او غلا انجلر
طاوس یلکلینی مصحفلرک اوراقی ارالسینه قویاغنلر در پس مصحفلرک ورقلری
اوزره طاوسک فتادینی کوردم دیدی ابو کوره مشکوریجک دیرم بو مرتبه
ومنزلی و بو مقامی سنک قدرکدن و حدکدن زیاده کوردم یعنی بو مکرم
و معزز مقام سنک لائقک دکلدر ۰ گفت خاموش که هر کس که جمالی دارد ۰
هر کجا پای نهد دست ندارندش پیش ۰ خاموش فعل امر مفرد مخاطب
ایسم اول دیکدر که حرف تعلیل جمالی یا حرف تنکیر ندارندش شین ضمیر
معنا دیبیه مقید در پیشش تقدیرنده ندارند بر بینه تو لمه بدارندیا ز لمرز بالله
صحیح نسخه لره مخالف یازمشلر اگرچه تأویل ایله معنا ویرمک قابلدر محصول بیت
حضرت شیخ بیورربر طاوسه بن بوبله و نیچه دیدم السیم زیرا هر کیمک که جمالی
وار هر نره که ایاق قور یعنی کیدر اوکینه ال طوتمازلر یعنی کیمسه رد و منع
ایلمز بلکه هر کس کل برو جانم دیرلر زیرا صاحب حسنه هر کس طالبدر نظم
چون در پسر موافقت و دلبری بود ۰ اندیشه نیست گر پدر از وی بری بود
جمع شرّاح بو ایکی بیتی رباعی دیبو یازمشلر حال بو که رباعینک بحری معین
بحر در نهایتی بو ده بحر هزج اف امنددر یعنی بحر مضارع اخربدر و رباعی
بحر ینه فریبدر رفتند بر دلبری یا حرف مصدر بری بری بو نده بیزار معناسنه در محصول
چونکه پسرده موافقت و دلبرلک اوله یعنی کوزل اوله و اختلاطه لائق و قابل
اوله غم یوق در اگر باباسی اندن بیزار اولورسه زیرا هر کس اکا با لا نور حاصلی
هر کیمسه انک کبی فرزنده جانم او غول دیر ۰ او گوهرست گو صدفش در میانه

مباش ۰ در یتیم را همه کس مشتری بوده ۰ او ضمیری بیت سابقده پسره
راجعدر و مبتدادر و گوهر خبری گو فعل امر مفرد مخاطبدر گو بیدیر گفتش دیمک
دیمکلر خطا سویلدم صدفدن مراد باباسیدر تشبیه طریقیله مباش فعل نهی
مفرد مخاطب اولمه دیکدر در یتیم شول انجویه دیرلر که بر صدفده یالکز اوله
اما انساننده یتیم باباسی اولمایانه دیرلر و حیواننده اناسی اولمایانه و جمادده
نظیری اولمایانه محصول بیت اول پسر گوهردر سویله صدفی اراده اولماسونه
یعنی صدفی مطلوب دکلدر گرکمز زیرا در یتیمه هر کس مشتری اولور و یا مشتریدر یعنی
هیچ کیمسه دلبری باباسیله ایستمز یالکز ایستر نته که مصوحی بیورر بیت
پدر را تا بکی همراه ان شیرین پسر بینم الهی باشد ان روز که او را بی پدر بینم
چهارم خوش اوازی که آب باز جریانه و مرغ از طیران باز دارد پس بو سلکت
این فضیلت دل مردمانه صید کند وارباب معنی بمنادمت او رغبت
نمایند چهارم دوردنجیسی طائفه نک خوش آواز وصف ترکیبی و یا حرف
وحدتکه حرف رابط صفت جریان مصدر در جرم تجریدن یعنی ضرب یا بینک
ناقص یایسندن احمق معناسنه طیرانیده مصدر در طارطیردن یعنی ضرب
یابینکا جوف یایسندن او جمق دیمکدر باز دارد آلی قور یعنی مانع اولور
یا حرف مصاحبت و سببیت شول نسنه در که آنکله غیره ادلالتبیله یعنی غیره
یقین اولنه تالی تطویل اسلوب عجم اوزره در فضیلت معرفتده از لغایه
دیرلر و تابینه مذکور کبیدر دل مردمان لامیه و کند کک مفعول اولکی و صید
ثانیسی ارباب رنک جمعیدر اصحاب معناسنه معنا یه اضافت لامیه
یا حرف سله منادمت مفاعل با بندن مصدر در ندیملک یعنی مصاحبت معناسنه
اوله اضافت لامیه در رغبت نماید کک مفعول صریحی و بمنادمت غیر صریحی

محصول ترکیب دور دنجیسی بر خوش آواز درکه صوتی افتقدن و قوتشی اوه
جقدن منع ایلیه حضرت داود پیغمبرک آواز ترکیبی پس بو فضیلتک وسیله سی
وسیله خلقک کوکلونی شکار اید رواربابِ معنی انک مصاحبتنه رغبت
کوستررلر بیت تشتمعی الی حسن الاغانی ۰ من ذا الذی جس المثانی ۰ تسمع
سنک فتحی ومیمک سکونیله قولن معناسنه دریا متکلمه اضافت لامیه در و تقدیرا
مرفوع مبتدا اوجائز درکه تسمعی سماعی و اصغائی معناسنه اوله ایشیتمک و دکلمک
دیمکدر پس حرف جر مقدره متعلق اولماز حسن صفت مشبهه در اغانیه اضافت
صفتک موصوفنه اضافتیدر اغانی جمع اغنیه در که غنا معناسنه در پس اغنیه جمع
غنادر دیمک کندوز عمیله سویلنمش من اسم استفهام محلا مرفوع مبتدا ذا
اسم اشارت محلا مرفوع خبر الذی اسم موصول جس جمله فعل ماضی
مفرد مذکر غائب بابیشدی دیمکدر پس کیبی جمله فعلیه اعرابدن محلی یوق صله
سیدر الذینک والذی صله سیله محلا مرفوع صفت ذا در المثانی جمع مثنادر
ایکی قیللو سازه دیرلرکه مثالث جمع مثلثدر که اوچ قیللو سازه دیرلر
مثانی جس نک مفعولیدر وسکون یا ضرورت وزن ایچوندر محصول بیت نیجه
قولاغمی کوزل غنالره دروباخود نیجه سماع واصغام کوزل آوازه مقید دریعنی
میلم کوزل اوازه در کیمدر سول کیمسه که ایکی قیللو ساز چالر یعنی اکا نه اغنیا
مقصود بود رکه کوزل آوازی سازه ترجیح ایدر حاصلی نیجه میلم حسن صوته در سازه
دکل علی الخصوص قیللو ساز دیمکدر حوامدر مصراع ثانینک تحقیقنده مراد حسن
صوتدر دیمین بیتدن مرادی بیلمش قطعه چه خوش باشد آواز نرم و حزین ۰
بکوش حریفان مست صبوح ۰ آواز نرم بیاتیه حزین انجه و نازک معناسنه در
یا حرف صله کوش قولق حریف باده مصاحبی الف ونون ادات جمع در کوش

حریفانه لامیه مستنه اضافت بیانیه و صبوحه لامیه صبوح مصدر دصباح
وقتنده شراب ایچمکه دیرلرنته که غبوق عکسنه دیرلر حاصلی فعول وزنی اوزره
مصدرلردر صبوح صباح وقتنده ایچیلن شرابک اسمیدر دیمین مخالف
سویلنمش محصول بیت نه خوش اولور بو مشی انجه آواز صبوح مستی اولانه
حریفلر قولاغنه یعنی قولاقلرینه لطیف کلور ۰ براز روی خوبست آواز خوش ۰
که آن حظ نفس است و این قوت روح ۰ ان روی خوبه اشارتدر و این آواز
خوبه محصول بیت روی خوبدن خوب آواز یکدرزیرا روی خوب حظ نفسدر
و آواز خوب قوت روحدر حاصلی حضرت شیخ آواز خوبی روی خوبه ترجیح
ایدرلیکن فیه ما فیه نیجه بیتده درکه سعی باز و کفافی حاصل کنند تا آب روی
از بهر نان ریخته نشود چنانکه خردمندان کفته اند نیجه یعنی مذکور طائفه نک
بشنجیسی بیته بادینجانک کسریله صنعت دیمکدر ورود اوک فتحیله ادات تشنید
لی معناسنه او تیه تعالی لیوردیرد اولر علی کل حال صنعتلی دیمکدر یعنی اهل صنعت
و یا حرف وحدت که حرف رابط صفت یا حرف مصاحبت سعی بازو مصدر ترک
فاعلینه اضافتیدر کفافی یا حرف وحدت تا حرف تعلیل آب روی لامیه بهر نان ده
بو یله در ریخته شود دو کلمه اولمیا یعنی دو کلمه محصول ترکیب بشنجیسی اهل
صنعتدرکه سعی بازو یله بر کفاف حاصل ایلیه تا کیم اتمک ایچون یوز صوینی
دوکلمیه حاصلی جره محتاج اولمیه شویله که عقلا دیمشلردر قطعه کر بغریبی رود
از شهر خویش ۰ سختی و محنت نبرد پینه دوز ۰ یا حرف صله غریبی یا حرف وحدت
سختی یا حرف مصدر پینه یاما یه دیرلر پینه دوز وصف ترکیبیدر دوزیدن دن دوزرکا
و نبرد کلن تنازع طریقیله فاعلیدر لغت حسنیجه یا دیکیجی دیمکدر اما استعمالده
اسکیجی یه دیرلر محصول بیت اکر غربلغه کیدرسه یعنی دیار غربته کیدر شهرندن

شدت و محنت ایلمز یعنی چکمز بینه دور یعنی السکیجیلک بر جزؤنی صنعت
ایکن اَنک اهلی هر شهره وارسه اول صنعتله کچینور و بخرامی فتد از
مملکت گرسنه خسپد ملک نیم روزه ور رواکر دینمخفف‌در بنه که مکرر بیانی
اولندی با حرف صله خرابی یا حرف مصدر خراب‌لق معناسنه مقابلی معمور لغدر یعنی
شلک فتد فا کسر و ضم جایز اصلی افتد در همزه نک فتحی و ضمیله مصدری
افتادن افتیدن کلور همزه حذف اولنجق فا کسر و ضمیله مستعملدر فاحفظ
از مملکت فتده متعلقدر گرسنه بو لفظ ایکی وجهله مستعملدر بریسی
بونده کا کیبی یعنی کافک ضمی ورانک سکونی وسینک کسریله وبریسی
کافک ضمی ورانک کسری وسینک سکونیله فاحفظ خسپد خانک ضمی
وسینک سکونی و بانک فتحیله فعل مضارع مفرد غائب یاتور واویور
دیمکدر خسپیدندن ملک خسپدک و فتدک فاعلیدر تنازع طریقیله
روزه اضافتی لامیه در نیم روز ترکستانده بر شهردر اسپیدر ملکی نیم
تخصیص بینه دوزه قافیه اولمق ضرورتیجوندر والا مذکور معناده هر
ملک بردر محصول بیت بینه دوزک حالی معلومم اما اگر کندی مملکت و
برخراب آباده دوشرسه نیم روز پادشاهی ایسه ده الینده بر کمالی وصنعتی
اولمادوغی تقدیرجه آج یاتور یعنی آج قالور بونده مراد خراب المغدن کندی
ملکندن غیریدر والا حقیقتده خراب آباده مکه یوللری کیبی ذخیره سی اولمادیغی
تقدیرجه هر کس آج یاتور حاصلی مراد بر تمثیلدر والا حقیقتده بویله اولمق لازم
دکل چنین صفتها که بیان کردم در تو موجب جمعیت خاطرست
وداعیه طیب عیش اما آن از بن بی بهره کاست بخیال باطل در جهانی
بر بوددوده دیگر کس نام و نشانش نشنود چنین صفتها بو نجلین صفتلر که حرف

رابط صفت و با حرف بیانی موجب جمعیت خاطر لامیه در سبب
جمعیت خاطر دیمکدر داعیه باعث دیمکدر طیبه اضافتی اسم فاعلک
مفعولینه اضافتیدر وعیشه اضافت صفتک موصوفینه در بی بهره
دیمکدر با حرف مصاحبت خیال باطل بائیه در حرف صله در با معناسنه
جهانی دنیا دیکر دیمکدر معناسینی دنکر بود دیمن سوزی کبرودن الکلر ایمش
محصول ترکیب بدر دیر بو نجلین صفتلر که بیانی ایلدم سنده جمعیت خاطره
سببدر و کوچک دیرلکه باعث اما اول کیمسه که بو جمله دن یعنی مذکوردن
طائفه دن اولمیا یوب جمع سنده بی نصیب اوله سیاحت جهانه باطل خیال
و وهم فاسد ایله کیدر روحی کیمسه نام و نشانینی اشیتمز یعنی نیجه اولدوغنی
کیمسه دویماز زیرا مشهور و نامدار کیمسه دکلدرکه اندنی خبر المق ممکن اوله
قطعه هر آن که کردش کیتی بکین او برخاسست بغیر مصلحتش رهبری کند ایام
کردش اسم مصدر در کردیدندن دونش دیمکدر کیتیه اضافت لامیه در کیتی
کاف عجمک کسریله ویاء اصلیه ایله جهان دیمکدر با حرف صله وکینن کاف عربک
کسریله عداوت دیمکدر او یا اضافت لامیه در برخاسست فالقدی یعنی قصد ایلدی
با حرف صله وغیر بونده خلاف وعکس معناسنه در مصلحتش اضافتی لامیه در
رهبر قولاغوز وصف ترکیبیدر بردندن بوله ایلتمک دیمکدر لازمی قولاغوزلقدر
رهبر کندک مفعول صریحی وبغیر غیر صریحی و ایام فاعلی محصول بیت هر اول کیمسه که
عالمک تبدل وتغیری یعنی احوال عالمک عداوتینه قیام ایدوب قصد ایلدی
ایام وروزگار اَنک مصلحتینک خلافینه وعکسینه اکا قولاغوزلق ایدر یعنی
١ الکامرادینک خلافینه دلالت ایدر کبوتری که دکر آشیانش نخواهد دید
قضاهمی بردش تا بسوی دانه ودام کبوتر کوکرجین و یا حرف وحدت

که حرف رابطه صفت و یا حرف بیان ذکر دخی دیمکدر آشیانه بو وانچو اهر
دید دیدنه معطفلنه کورمیسر دریعنی کورمک میسر اولمیسر در قضای مستدرا
ابهی با حرف تاکیدی حرف استمرار شاهین کبوتره راجعدر تا بونده الی معطفلنه
با حرف صله سوی جانب دیمکدر دانه یه اضافت لامیه در دام بونده طوزاغ
معطفلنه در محصول بیت برکبوتر که دخی آشیانینی کورمیسر در یعنی کورمک
میسر و مقدر اولمایسر در قضای آسمانی آنی دانه و دام جانبینه ایلدر یعنی
شکار اولور حاصلی آنی یا اوجی اولار و یا مرغ شکاری اولور بیت گفت ای
پدر قول حکما را چه کونه مخالفت کنم که گفته اند رزق اگرچه مقسومست با سباب
حصول آن تعلق شرطست و بلا اگرچه مقدرست از ابواب دخول آن احتراز
واجب با حرف صله اسباب حصول آن لامیه لردر اسباب سببک جمعیدر
تعلقدن مراد مباشرتدر ابواب دخول آن لامیه لر محصول ترکیب پسر
باباسینک جوابنده دیدی حکمانک قولینه نه وجهله مخالفت ایده یم که
دیمشلردر رزق اگرچه مقسومدر یعنی ازلده هرکسک رزقی تعیین اولنمشدر
لیکن آنک حصولینک سببلرینه مباشرت شرطدر یعنی عقل مباشرت
اقتضا ایدر بلاده اگرچه مقدردر اما آکا داخل اولمق ابوابندن و اسبابندن
احتراز واجبدر قال الله تعالی ولا تلقوا بایدیکم الی التهلکة حاصلی بونلر
کسبلر مقتضیات عقلدندر نظم رزق اگرچند بی گمان برسد ۰
شرط عقلست جستن از درها اگرچند اگرچه که معطفلنه مستعمل لفظدر
پس اگر ادات شرط و چند کم خبریه معطفلنه اعتبار ایدلر چندان
کبی بو فنه چندان وقوفلر یوق ایمش محصول بیت رزق اگرچه که بی
گمان و بلا شک ایرشور یعنی مقدر اولانه رزق البته هر حیوانه کلور و اصل

اولور لیکن عقلک شرطیدر قپولردن استمک یعنی عقل رزقی اهل دنیادن
رجا ایلمک اقتضا ایدر ۰ ورچه کس بی اجل نخواهد مرد ۰ تو مرو در دهان اژدر
بونده مردن معطفلنه در مرو میتمک در انک فتحه لریله کیتمه دیمکدر فعل نهی مفرد
مخاطبدر در حرف صله دهان معطفلنه دهان اژدرها لامیه عجمیه اژدرها یه ثعبان
دیرلر محصول بیت دخی اگرچه کیمسه اجلسز اولمیسر در یعنی کیمسه بی اجل
اولمز اما سن اژدرها اغزینه گیتمه یعنی هلاک اولاجق یره وارمه دربین صورت
که منم با پیل دمان بزنم و با شیر ژیان پنجه در افکنم مصلحت آنست که سفر
کنم ازین بیش طاقت بی نوایی ندارم با حرف صله و یا حرف مصاحبت
پیل دمان بیانیه قوتلو و هیبتلو فیل بزنم اوروروم اوروشورم جنک
ایلمکه قادرم دیمکدر با حرف صله شیر ژیان بیانیه ژیان پیرتیجی جیوانات
صنفلرندندر کوکرمش و غضبه کلمش دیمکدرکه حرف تعلیل ازین بیش
بوندن زیاده دیمکدر یعنی شمدن کیرو و طاقت بی نوایی لامیه در بی نوایی
قدرت و بی زاد معطفلنه در و یا حرف مصدر محصول ترکیب بو صورتده که
منم یعنی بو قوت و زور و بو شوکتله که بنده وار قوتلو و هیبتلو فیله
کندی ال اورورم یعنی اکا الی بر اورورم و بالکلیه جیوانات قادرم
و شیر ژیانه پنجه براغورم یعنی انکله پنجه طوتوشمغه قادرم اگرچه که اول پنجه
اورمقده ماهر درپس مصلحت اولدر که سفر ایدیم که بوندن آرتق نواسزلغه طاقت
کتورمم قطعه چون مرد در فتاد ز جاه و مقام خویش ۰ دیگر چه غم خورد همه
آفاق جای اوست ۰ در حرف تاکید فتاد فتادنک کسریله وتخفیفله دوشدی دیمکدر
بونده آیرلدی معطفلنه در جاه و مقام عطف تفسیری خویش انضافت
لامیه دیگر بالله دخی دیمکدر آفاق بونده اطراف معطفلنه در جای اولامیه محصول

چونکه ار یعنی کیشی کندی مقام و وطنندن دور شدر یعنی مفارقت ایدوب
آیریلدی دخی نه غم بیرر زیرا جمیع اطراف عالم آنک مقام و مکانیدر ده
نشست هر قوانکری بسرایی همی رود ده درویش هر کجا که نشست آمد سرای
اوست ده سرایی یا حرف صله و یا حرف وحدت محصول بیت کیجه هر یعنی
بر سرایه و بر اوه کیدر یعنی هر کس کندی اوینه کیدر اما درویش بی کس هر یره
که کیجه کلدر یعنی قرانکولق بصدر انک سراییدر حاصلی کیجه کنده ولی نره ده
اناده یاتور قالور یعنی جمیع عالم اکا نسبت برابردر این بگفت و همت خواست
و بیرزرا وداع کرد و روان شد و در هنگام رفتن شنیدندش که میگفت
محصول بیت معلوم مذکور قطعه‌یی سویلدی و همت دیلدی و با سینه وداع ایلدی
و کیدر کیتمک وقتنده اشتیدیلر که سویلیردی یعنی بو بیتی اوقوردی بیت
هنرور که بختش نباشد بکام بجایی رود کش ندانند نام ده هنر و اهل
کمال دیمکدر هنرلو معناسنه‌در و ترکیبی که سماعا کلمشدر که حرف رابطه صفت
بکام مراد نیجه دیمکدر بجایی با حرف صله و یا حرف وحدت رود فعل مضارع
مفرد غائب و یا فعل امر مفرد غائب کش کافک فتحیله در زیرا ضمائر که ها فتحیله
بودیله مفتوح اولور ضرورت وزن ایچون کاف اولور پس کافک فتحی
اوقوبان خلاف قاعده اوزره اوقورمش که حرف رابطه صفت و یا حرف
تعلیل و شین ضمیر هنرور راجعدر معنا نامه مقیددر نامش تقدیرنده
محصول بیت اهل هنر که طالعی مراد نیجه اولمیه یعنی اکا که بخت و دولت مساعد
اولمیه بر یره کیدر و یا بر یره کیتسون که آدینی بیلمزلر و یا بیلمیه‌لر حاصلی نام
و نشانی اکلانز و یا اشیدیلمز یره کیدر و یا خود بر خلاف سمتنه کیدر که
نام و نشانی حقیقیه و یا کتسون که نام و نشانی حقیقیه‌یه یا برسید

بکنار رابی که سنک از صلابت او بر سنک همی آمد و آواز سه فرسنک
همی رفت تا حرف انتها الی معناسنه برسید فعل ماضی مفرد غائب یعنی
ذهب الی اللّه وصل یا خود حتی وصل یا حرف صله کنار آب لامیه و یا حرف
وحدت که حرف رابطه صفت صلابت شدت یعنی بکلک و قتیلق اویه
اضافت لامیه‌در و ضمیر آبه راجعدر همی حرف تاکید می آمد حکایت حال
ماضیدر و آوازش شین ضمیر بینه آبه راجعدر یا حرف صله فرسنک عربجه فرسخ
دیدیکلری یر که اوچ میلدر یعنی ایکی بیک آدیم بر مقدار ینه دیرلر همی رفت حکایت
حال ماضیدر کیدردی دیمکدر محصول ترکیب معنی شدت زن کنید تا بر صوتیه ایرشدی
کر یعنی بر صویک کنارینه که صلابت و شدتندن و حدت جریانندن طاشی
طاشی اوزره کلوردی یعنی اوکینه کلن طاشلری یووالاردی شنته که بک آقار
صولار کبی شدندر و آوازی بر میل یره کیدردی یعنی خروشی و چغلدیسی بر میل
مقدار یره کیدردی بیت سهمکین آبی که مرغابی در وی ایمن نبودی
کمترین موج آسیا سنک از کنارش در ربود سهم فارسیده خوف
معناسنه‌در معلومدر ولکن آخر میم اولان کلمه‌یه ادات نسبت داخل اولنق
مراد اولنسه اکثریا بر کاف عجمله توسط ایدرلر غمکین و نمکین و شرمکین کبی
اما مطرد دکل زیرا غمین ده دیرلر کاف فرس غمکین اصلنده غم آکیندر دینی
سهو ایلمش زیرا الف ممدوده تنک لفظلرنده حذفی جائزدر دکلدر علی الخصوص که
سهمکین ده اول ملاحظه غایتله فاسددر تامل ایدر سهمکین قورقنج دیمکدر
ابی یا حرف وحدت که حرف بیاندر مرغابی اوردکدر ایمن امین معناسنه‌در
کمترین تر ادات تفضیل و یا و نون ادات نسبت آسیا سنک دکرمن طاشی ده
حرف تاکیددر بود زائده فتحه و ضمه لغتدر یا حرف حکایه محصول بیت بر قورقنج

صو ایدی اوردک ایچنده وامین دکل ایدی یعنی اوردک که صوقوسیدر اول صوبک
صلابتندن وشدت جریانندن ایچنده بولنمغه خوف ایدردی مبادا که صوتو
بارلا بو دیبواگه کوچک موجی دگرمن طاشینی کنارندن قاپوب گوتوره که
حاصلی قرا صو گیبی ویا طونه گیبی طاشند قلزنده شدت وصلابتیله آقردی گرداب
مرد مانرا دیدکه هر یکی بقوافعه در معبر نشسته ورخت سفر بسته جوانرا دست عطا
بسته بود زبان ثنا بر گشود چندان که زاری کرد یاری نکردند وگفتند کرد هی
ملاف مجکاک ضمیمله ویاء وحدتله بر بولک مرد مانرا ادات مفعول که حرف بیانا جوق
مصاحبت بیستنی متضمن قوافله قافك ضمیمله وتخفیف رائله التونه وقاغینه دیرلر که
فارسیجه زیز و زر دیمکله تعبیر ایدرلر ظاهر اقچه مراد در والا التون او فاغی معامله
جاری دکلدر آخرنده باحرف وحدت دهمزه حرف توسل همزه حرف وحدتدر دیمین غلط
سویلیش معبر نسالی لغتنده معبر گمشی کذرگاه دیمش یعنی یحیت کیسی که خلقی
صودن گچورر اسکله قاپیلری گیبی اسم الت وزنی اوزره دردر اول کچه کلری ییره
معبر دیرلر اسم مکان وزنی اوزره دست عطا اضافت بیانیه در ویرمکال
یعنی هیچ برنسنه یه مالک دکل ایدی که معبر اجرتینه ویره زبان ثنا بیانیه یعنی کیمسه یه
دعا وثنا ایلمدی بر گشود آچدی یعنی ملاحی مدحه باشلادی زاری یاری صلکیله ایله
تضرع معناسنه در یاء مصدر بین بو دیلی بیلمز ایمش یاری یا حرف مصدر محصول ترکیب
مشرب ز ن صو یک کنارینه ایرشد کده بر بولک مرد می کوردی که هر برسی
بر قوافله سبیله یعنی بر قافله اجتنابله معبر ده اوتورمشلر ایدی وسواسبابنی چکمشلر
مشرب ز نک عطالی بغلو ایدی یعنی اجرت گشتیه ویرمکه نسنه یه مالک دکل
ایدی ملاحه مدح وثنا ایلمکه باشلادی اولقدر که فریاد وفغان ایلدی یارلق و
بولدا ایسلوق ایلمدیلر حاصلی مرحمت وشفقت ایلمدیلر ودیدیلر بیت بی زر نتوانی

که کنی

که کنی بر کس زور ه و رزر داری بزور محتاج نه ای بی زر التونسز نتوانی
فعل نفی مستقبل مفرد مخاطب قادر دکل سک دیمکدر نه ای با ضمیر خطاب وهمزه
حرف توسل محصول بیت زرسز کیمسه یه زور ایلمکه قادر دکل سک اما زرک وار ایسه
زوره محتاج دکل سک حاصلی قوت وزورله مراد حاصل اولماز لیکن زرک وار ایسه
ظلم وزوره محتاج دکل سک زیرا زرله جمیع مصالح حاصل اولور ملاح بی مروت
از دخنده بر گردید وگفت محصول ترکیب ملاح بی مروت اندن خنده ایله یعنی گولمکله
دوندی ودیدی یعنی مزه لنمك طریقیله یوکا توجه ایلدی ودیدی بیت زر نداری
نتوان رفت بزور از دریا ه زور ده مرده چه باشد ز ر یک مرده بیار ه
زور ده مرده لامیه ویاء رسمی مقدار معناسنی افاده ایدر یک ساله ویک ماهه گیبی
بر ییللق وبر آیلق دیمکدر بونده ده بر آدملك دیمکدر یعنی بر آدمك اجرتی مقداری
واون آدم قوتی مقداری محصول بیت اقچه ک یوقدر یعنی چونکه اقچه ک یوقدر
دریادن زورله گچمك اولماز اون کیشی زوری مقداری نه اولور بونده نه
فائده ویرر بر آدملك آقچه کتور یعنی بر آدمك اجرتی مقداری آقچه زیرا دریادن گچمکلک
بحلم معبر له گچیلور دیمیور دوغی مبالغه طریقیله در زیرا دریا جار اولماز
مکر کیم اسکلار بوغازی گیبی بر یر اوله فتنه بر جوانرا ازین طعنه دل بهم بر آمد
خواست که از وانتقام کشد کشتی رفته بود آواز داد که اگر بدین جامه که
پوشیده ام قانع شوی دریغ نیست ملاح طمع کرد وکشتی را باز گردانید
جوانرا ادات تخصیص طعنه لغتده نیزه ایله اورمقدر اما بونده خاطره طوقنمقدر
بهم بر آمد بهجشور ومنقبض اولدی دیمکدر گردانید دوندردی دیمکدر زیرا الف
ونون ادات تعدیه در اصلی گردید دوندر دیمکدر دیمکدر محصول ترکیب چونکه
ملاحك بو طعنه سندن گوکلی منکسر ومنقبض اولدی دیلدی که ملاحدن گینیه آلم

کشتی گیتمش ایدی آواز ویردی که اکر بو قفتانله که کیمشم قانع اولورسکز
دریغ دکلدر ملاح طمع ایلدی وکشتی‌یی کیرو دوندردی بیت بدوزد شره
دیدهٔ هوشمند ○ در آرد طمع مرغ وماهی ببند ○ با حرف تأکید دوزد فعل
مضارع مفرد غائبدر دوزیدن دیکمک دیمکدر دوختن دخی دینیلر
زائد سویلمشلر شره شینک وراءنک فتحه‌لریله غلبهٔ حرصه دیرلر صفتی شره
کلور فرق وزنی اوزره علم بابندندر ها اصلیه ایله اما فارسیده ها رسم کلنده
اوقومقده جائزدر بدوزدک فاعلیدر دیدهٔ هوشمند لامیه‌در حرف تأکید
آرد فعل مضارع مفرد غائب طمع فاعلی مرغ مفعول صریحی وماهی اکا معطوف
وببند غیر صریحی محصول بیت غلبهٔ حرص عاقل کیمسه‌نک کوزینی دیکر یعنی باغلر
حاصلی کورایدر طمع مرغ وماهیی بنده کتورر یعنی طلوزاغه حاصلی طمع سببیله باغه
کرفتار اولور چندان که دست جوان بریش وکریبان ملاح رسید او انجود
درکشید وبی محابا فرو کوفت یارش از کشتی بدر آمد که پشتی کند همچنان
درشتی دید پشت بکردانید مصلحت آن دیدند که با او مصالحت کنند وباجرت
کشتی مسامحت نمایند چندان که اولقدر که یعنی همانکه دیمکدر دست جوان
لامیه جوانک الی دیمکدر با حرف صله ریش رانک کسریله بونده صقل دیمکدر
کریبان معطوفدر ریشه وملاح اضافتلری لامیه‌در دست مبتدا رسید
خبری او را ملاحی دیمکدر بخود با حرف صله کند وبه کشید چکدی دیمکدر بی ادات
سلب محابا مفاعل بابندندر مصدردر اصلی محاباة در تا اسلوب عجم اوزره
حذف اولمشدر زیرا مفاعل بابنک ناقصندن تالی حذف ایلمک قاعده‌لرندندر
یعنی بی باک وبی پروا دیمکدر بی میل وتوقف دیمک اولور غنه وقوتی ایله
فرو بونده ادات تأکیددر کوفت کاف عربک ضمیله دوکدی یعنی ضرب شدیله

ضرب

ضرب ایلدی که حرف تعلیل پشتی پشت بانک ضمیله آرقه دیمکدر و با
حرف مصدر مظاهرت یعنی معاونت معناسنه‌در همچنان ملاح کبی دیمکدر درشتی
درشت ایری دیمکدر غریجه خشن دیرلر خانک فتحی وشینک کسریله و با حرف مصدر
مراد با ولقدر حاصلی کوتک با اوجوانله دیمکدر با حرف مصاحبت اجرت کشتی
فاعلیتنه اضافتیدر مسامحت مفاعل بابندندر مصدردر لغتده مساهله‌در یعنی
اسانلق ایتمک بونده سخا وجومردلک معناسنه‌در پس مختار صحاحدر المسامحة
المساهلة وتسامحوا تساهلوا دیبن اجمال ایلمش محصول ترکیب همانکه
جوانک الی ملاحک صقلنه ویقاسینه ایرشدی انی کندویه چکدی وبی پروا
واقع دوکدی یولداشی کمیدن کوردی بونی دوکدکنی وکمیدن طشره کلدی که
مظاهرت ومعاونت ایلیه مذکور کمیجی کبی خشم وحدت کوردی پس آرقه‌سنی
چویردی یعنی فرار ایلدی ایمدی مصلحت آنی کوردیلر که انکله مصالحت ایده‌لر وکمی
ناولونیله جومردلک ایده‌لر وسخا کوستره‌لر مثنوی چو پرخاش بینی تحمل بیار
که سهلی ببندد در کارزار پرخاش بانک ضمی وفتحیله ورانک سکونیله
صواشدر حرب معناسنه که حرف تعلیل سهل سینک فتحیله وسکونیله آسان
دیمکدر قولای معناسنه و با حرف مصدر پس معنا سهولت دیمکدر در کارزار لامیه
در کارزار کاف عربله حرب وجنک معناسنه‌در محصول بیت چونکه صواش وجنک
کوره‌سک تحمل کتور یعنی تحمل وصبر کتور زیرا سهولت ورفق جنک وحرب
قپوسینی بغلر حاصلی ملایمت ویواشلق جنک وجداله قالمز لطافت کن
انجا که بینی ستیزه ○ نبرد قز نرم را تیغ تیز ○ نبرد فعل نفی مستقبل مفرد غائب
١ را که تشدیدی ضرورت وزن ایچوندر قز قافک فتحی وتشدید زا ایله عربیدر ابریشمه
دیر مبالغه ایله اسم فاعلی قزاز کلور اما بونده ضرورت وزن ایچون زا مخففدر

اضافت بیانیه در ولا ادات مفعول در نرم نونک فتحی و رانک سکونیله
یومشق دیمکدر تیغ تیز بیانیه تیز تانک کسریله ایتی دیمکدر کین معناسنه
محصول بیت لطافت و ملایمت ایله سول بر دکه ستیز و عناد کوره بکنا
زبر آیو مشق ابریشمی کسکن قلج کسر حاصلی رفق و ملایمت یومشق ایبکی
کسیبدر و عناد و ستیز کسکن قلج کسیبدر که اکا کار ایلمز ۰ بشیرین زبانی
ولطف وخوشی نوانی که پیلی بمویی کشی ۰ شیرین زبانی وصف ترکیبیدر
طاتلو دللی دیمکدر و یا حرف مصدر دیل طاتللیغیله دیمکدر خوشی یا حرف مصدر تازه‌لکی
فعل مضارع مفرد مخاطب که حرف بیانیه پیلی یا حرف وحدت یا حرف مصاحبت مویی
یا حرف وحدت کشی یا ضمیر خطاب یعنی کشی فعل مضارع مفرد مخاطبدر محصولی
شیرین زبانلغیله و ملایمت وخوشلغله یعنی ایلکله قادرسک که بر فیلی قیل ایله
چکوب یده سک یعنی رفق و ملایمتله سکا منقاد اولور بویله قوتلو وزورلو
حیوانکن حاصلی ملاح هدارا ایله مشت زنک نیجه سندنی خلاص بولدی بعده ماضی
در قدمش افتادند و بوسه چند بنفاق برسر و رویش دادند و بکشتی
در آوردند و روان شدند تا رسیدند بستونی که از عمارت یونانی در آب
ایستاده بود ملاح کفت کشتی را خللی هست یکی از شما که دلاور و زورمند
و مردانه تر و زورمند تر باید که برین ستون برود و ریسمان کشتی بکیرد
عمارت کنیم یا حرف مصاحبت سببیتی متضمن عذر ماضی بیانیه در حرف
صله قدمش یکشین جوانرا چند بوسه یا حرف وحدت و همزه حرف توصیل
یا حرف مصاحبت نفاق نونک کسریله مخاطل یا پنبک مصدر ثانیسیدر
بکشتی یا حرف صله در آوردند ادخال ایلدیلر روان شدند کیتدیلر دیمکدر
تا حرف انتها یا حرف صله ستون سینک و تانک ضمه لریله دیرکه دیکلر

[illegible]

عربجه عمود دیرلر و یا حرف وحدت که حرف رابطه صفت عمارت یونانیه
لامیه یونانی فرقه حالتی ولاتیننه دیرلر لیکن اول ولایتده مذکور صوکیبی
مکر افلاطونی بیکار ردیدکلری صوا وله لیکن اول بیانه افحاز بلکه بر بیوک
مغاره یه دوکولور حاصلی یونانک بوراسی شهرده نخالی دکلدر ایستاده
طورمش دیمکدر مراد دیکلوب دورمقدر خللی یا حرف تنکیر که حرف رابطه
صفت دلاور وصف ترکیبیدر آور یدندر بهادر دیرلر و تر ادات
تفضیل باید کرک دیمکدر که حرف بیانیه برین ستون بوستون اوزره دیمکدر
ریسمان کشتی لامیه کمینک ایبی دیمکدر یا حرف تعلیل محصول ترکیب کیجن عذر
سببیله یعنی یونی کشتیه المایوب طعن ایلدکلری سببیله یا غینه دوستلر
و بر نیچه بوسه نفاق ایله باشینه و کوزینه و یردیلر یعنی باشینی و یوزینی او
پدیلر و کمیه کتوردیلر یعنی کمیه قویدیلر و روان اولوب کیتدیلر بودیره کادیکه
یونانی بنا سندنی صوایچنده دیکیلوب دورمش ایدی ملاح دیدی کشتیه خللی
و ضرر وار یعنی کمینک بوزغونی یری وار که اصلاحه محتاجدر بریکز سیز دنکه بهادر
و مردانه رک و زورلیرکدر مرادی ملاحک بو سوزلریله جوانی مغرور ایلمکدر
اوله که کندو حسن ظنیله سوزینی طوتا پس کرکدرکه بو ستونه اوزره واره
و کمینک ایبین طوته تا کیم کمینی عمارت و اصلاح ایده لم یعنی خللی و ضرر یی دفع
ایده لم جوان بغرور دلاوری که در سرداشت از خصم دل آزرده نشنید و قول
حکما را کار نفرمود که کفته اند هر که را رنجی بدل رسانیدی اکر در عقب آن صد راحت
برسانی از پاداش آن یک رنج ایمن مباش که پیکان از جراحت بدر آید
و آزار در دل بماند یا حرف مصاحبت سببیتی متضمن غرور دلاوری لامیه و یا حرف
مصدر که حرف رابط صفت خصم دل آزرده بیانیه کوکلی انجنمش خصم کوکلین

انجندوکی خصم نشد بشد فادی یعنی باك ویر واجلمدیکار نقومود الشن بیورمدی
یعنی ایشن ایدیلمدی و عمله کتورمدی که حرف بیانیه در کرا ادات تخصیص در کیمک دیکید
حرف رابط مقدردر یعنی که جرقی رنجی یا حرف وحدت برالم دیکیدر بدل یا حرف صله
رسانیدن فعل ماضی مفرد مخاطب والف ونون ادات تعدیه در رسیدن دکه
دیکیدر ودر حرف ظرف عقب آن لامیه عقب بوننده آر و وصولك معناسنه در رسانی
فعل مضارع مفرد مخاطبدر والف ونون بینه ادات تعدیه در فعل شرط واقعدر
ایریشدیرسك دیکیدر یا دانش یاء بجمله جزا و عوض معناسنه در آنه اضافتی لامیه در
ایمن مباش جزای شرطدر که حرف تعلیل پیکان یا وکاف عجمه ده و قریبه دیولر جراحت
جیکمك کسر بله یاره یه دیولر آیرلشره کلور یعنی چیقار آزار الم دیکیدر رسانی
مقدردر آزارش دیکیدر شیمر پیکانه در اجعدر محصول ترکیب جوان بها درلق غرورله
کر یا شنده ایری خصم دل آزرده دنما یمجمدر یعنی باك جلوب قابیر مادی و قول
حکمای کار بیورمادی یعنی سوزلرینی عمله کتورمدوکه بیورمشلر در هر کیمکه کوکلنه
برالم ایریشدیردکه ایشه اکر اول المك آزار و نیجه بولور راحت کوکلینه ایریشدورسك
اول بر یجک جزاو عوضندن امین اولمه زیرا دمرن یاره دن چیقار آغاریح
والم کوکلده قالور پس اندن حذر ایلمك کرك بیت چه خوش کفت بکتاش
با خیلتاش چو دشمن خراشیدی ایمن مباش ه بکتاش بادکاف
عجمیله یا ادات صله بکتاش وخیلتاش شاهنامه ده مذکور اولان ایکی
پهلوان دلاورك اسمیدر جو ادات تعلیل خراشیدی فعل ماضی مفرد
مخاطب طرمالادك دیکیدر ایجمکدن کنایتدر محصول بیت مصراع ثانی مقول
بکتاشدر یعنی بکتاش خیلتاشه نه خوش دیدی یعنی ایو دیدی چونکه دشمنی
طرمالادك انك مکر یندن امین اولمه قطعه مشو ایمن که تنك دل کردی

چو ز دست دلی تنك آید ه مشو فعل مفرد مخاطب اولمه دیمکدر که
حرف تعلیل تنك دل وصف ترکیبدر قیاس تنکدل یا زموق ایدی لیکن
مبتدیه بو اسهلدر کردی کاف عجمك فتحیله فعل مضارع مفرد مخاطبدر
اولورسك دیمکدر کردیدن صیرورت معناسنه دلی یا حرف وحدت
یا حرف صله تنك طار دیمکدر اضطرابدن کنایتدر محصول بیت خطاب عام
طریقیله بیورر امین اولمه که تنکدل اولورسك یعنی کوکلك طار اولور
و بیحضور اولورسك چونکه الکدن بر کوکل صر اله یعنی چونکه بر کیمسنه نك کوکلینی
اینجدك البته سنده اینجینورسك شراحك بعضیسی مصراع ثانیبی جمله
شرطیه و اولی جزائیه طوتمش و بعضیسی تعرض طریقیله جزا مقدردر
دیمش زیرا جزا شرطدن اوزره مقدم اولماز لیکن ایکیسنك بیله چو
لفظینی ادات شرط طوتمقده سوزنده نظر وار زیرا چو و چون بونکه
کبی یرلرده ادات تعلیلدر ادات شرط دکل و جزا شرطدن اوزره مقدم
اولماز دیین خبط عشوا ایلمش زیرا عدم تقدم علمای نحو قتنده در اما
اهل منطق و اهل فرس قتنده اول اعتبار یوقدر فتأمل ه سنك بر بارهٔ
حصار مزن ه که بود کز حصار سنك آید سنك مزن فعل نهی مقدم مفعول
صریحی و بر بارهٔ غیر صریحی باره یاء رسمیله حصار دیوار بارو ده دیرلر
و بعض نسخه ده بارو دوشمش حصار اضافت لامیه در مزن فعل نهی
مفرد مخاطب اورمه دیمکدر که حرف تعلیل بود فعل مضارع مفرد غایب
اولور معناسنه کز اصلی که از ایدی که حرف بیانه سنك بود کی فاعلیدر
محصول بیت حصار دیوارینه طاش اورمه یعنی آتمه زیرا اولورکه
حصاردن ده طاش کلور حاصلی سن اندن خلك بره جائز درکه اندن سکا

طاشش آثار بونیک معناسی بودر پس مصراع ثانینک معناسینی جائزدرکه
حصار دیوارندن طاشش منقطع اوله یعنی قوپه و سنک اددر یکه دوشه دیدی
ترکیبه مخالف معنا و پرشش چندان که مفقود کشتی بر ساعد پیچید و بر بالای
ستون رفت ملاح زمام از کفش در گسلانید و کشتی براند بیچاره
متحیر ماند روزی دو بلا و محنت دید و سختی کشید سیوم روز خوابش گریبان
گرفت و بآب انداخت چندان که اول قدر که قلت مدتلرله قعر ملکندن
کنایه در نتکه دیگر مفقود لغتده بولاردرآما بونده یکیبی بود کلری ایپ مراددر
ریسمان کشتی دیگر ساعد بیلک معناسنه در عربیده پیچید بونده دولادی دیگر
بالا بونده اوست معناسنه در زمام یعنی مقود زمام فارسی و مقود عربیدر
بولار معناسنه در بونده بدکی ایپی مراددر کف عرب فانک فتحه سیله و قورا اما
عجم تخفیفله لام ایله سینه دیرلر در حرف تأکید گسلانید کاف عجمک ضمی و سینک
فتحیله قیردی معناسنه در یعنی اوزدی دیگر بعض نسخه ده ربوده دوشمشدر
گسلانید بر ینه کشتی براند کیبی سوردی یعنی فرار ایلمدی کیتدی بیچاره مشتق اولان
ستون اوزره متحیر قلدی خوابش شین معنادر گریبانه مقید در مجاز ایقاعدن
طوتدی یعنی غلبه ایلدی باب با حرف صله انداخت آتدی دیگر یعنی دوشوردی
محصول ترکیب هانکه مشتت زن کمی اینی قولینه طولادی و دیرکه اوزرینه
واردی ملاح کشتی ایپنی الندن چکدی قیردی و باقاپدی اندن صکره الکمدی
کمینی سوردی کیتدی بیچاره دیرک اوزره حیران و سرگردان قالدی ایکی
کون انده بلا و محنت کوردی و زحمت و شدت چکدی اوچنجی کون اویقو
یقاسین طوتدی و صویه آتدی یعنی اویقو غلبه ایدوب صویه دوشوردی
بعد از شبانروزی بکنار افتاد از حیاتش رمقی مانده بود برگ درختان

خوردن گرفت و هیچ گیاهان برآوردن تا اندکی قوت یافت سر در بیابان
نهاد و برفت تا تشنه و گرسنه و بی طاقت بر سر چاهی رسید قومی را دید
بر او گرد آمده بودند و شربتی آب بپشیزی می آشامیدند جوانرا پشیز نبود
آب طلب کرد و باکردند دست تعدی دراز کرد میسر نشد تنی چند را فرو
کوفت مردان غلبه کردند و بی محابا بزدند و مجروح کردند شبانروزی گوننه
بر کیجه معناسنه در حضرت شیخک بو سوزنده عبید رکه بو ز کوچ آدم بر کون
و بر کیجه ده نه صکره صونک کنارینه دوشمکه دریا کرک دریاده ایسه جریاننه
اولماز و حضرت شیخ ابتداء کلامده آبک شدت جریانلر وصف ایلمشلردی
پس ایکی کلامک بینی تطبیق ایلمده صعوبت وارد و اگر بر کیمسه دیرکه
که دریاده جریان بوغاز ایسکدار بوغازی کیبی جواب اولدرکه
شناور بونک کیبی یرلری بر ساعتده کیچر بر کون و بر کیجه الکلنمز
واگر دیرسه که ستونده و دریاده بر کون و بر کیجه اولسون جواب اولدرکه
بیوردشش ایدی سیوم روز خوابش گریبان گرفت و بیو حلی کل حال
محل اضطرابدن خالی دکل رمق رانک و میمک فتحه لریله جانک با
باقیسنه و صوکینه دیرلر و با حرف وحدت و با حرف تنکیر برگ درختان
لامیته خوردن گرفت ییمکه باشلادی دیگر هیچ گیاهان لامیته نباتات کبی
برآوردن بردن چیقار ماغه حاصلی آغاجلر یپراغینی و نباتات کوکلرینی چیقاروب
ییمکه باشلادی تاء ادات تعلیلیه حتی معناسنه اندکی یا حرف وحدت بر پاره دیگر
سر در بیابان نهاد باشینی بیابانه قودی یعنی باشین الدی بیابانه دوشدیکا
بو فقره نک اولکیسنه برواوز یادایدوب و سر در بیابان نهاد دیین بیابانه صنوبمشیش
تاء ادات غایتدر الی معناسنه تشنه صوسز گرسنه آج بی طاقت زبون دیگر بر حرف

صله سی چاه لامیة قویی باشی دیگیدر مراد صوقویسیدر قوی یا حرف وحدت ورا ادات مفعول برا او ضمیر چاهه راجعدر کرد آمده کاف عجمک کسری وسکونیله جمع اولمش دیگیدر رشتۀ یا حرف وحدت بر ایپچیم دیگیدر یا حرف مقابله پشیر بولدر یعنی منغز ویا حرف وحدت آشامیدند حکایت حال ماضی ایچرلردی دیگیدر یا امتناع معناسنه یعنی ایچمکه مانع اولدیلر حاصلی بولسز ایچرمدیلر دستت تقدیر لامیة در مجازا دراز کردا ورا آندی یعنی صوبی قهرله وزورله ایچمک ایستدی مبتر شد یعنی غصبیله ایچه مدی تنی یا حرف وحدت چندرا ادات مفعول برنیچه شخصی فرو کوفت محکم دو کدی دیگیدر محصول ترکیب صوتونلر صویه دوشدکدن صکره برکونه و برنیچه یوزه صویک کنارینه دوشدیرجیا تندیه بر رمق قالمش ایدی یعنی زیاده ضعیف وزبون اولمش ایدی انجیلایا پراغینی ونباتات کوکینی چیقاروب ییمکه باشلادکه تا کیم برپاره قوت بولدی باشین الوب بیابانه دوشوب کیتدی حتی آج وصوسزلی طاقت برقوبیه باشینه ایرشدی بر طائفه کوردی کوبیکی اوزرینه جمع اولمشلر و بر ایچیم صوبیه بر منغزه ایچرلردی جوانک منغزی یوغیدی که ویروب صوایچیدکی صودیلدی ایچمکه ابا ایلدیلر یعنی ایکیان صوایچیرمدیلر تعدی الین اوزادوب کوجله ایچمک ایستدی میسر اولمادی یعنی زورله ایچه مدی برنیچه کیمسه محکم دوکدیلر ملاحی دووکدیکی کیبی ارلر چوق ایدی یعنی قوبلی صاحبلری چوق ایدی اوشدیلر وجوانه غلبه ایلدیلر وبی باک وبی پروا حریفی دوکدیلر ومجروح ایلدیلر **قطعه**

پشه چو پر شد بزند پیل را ٭ با همه تندی و صلابت که اوست

بادنجاک فتحیله سیوری سنکک نشین دنه شدید ضرورت وزن ایچون الغنت شدید ایله اولدو غیبی ظن ایلین واهم ایمش بر بونده چوق معناسنه در بزند یا حرف تاکید زند فعل مضارع مفرد غائب فاعلی تحتنده پشه یه عائد ضمیر ومفعولی پیل تند ابنی دیگیدر یعنی یا و ورو یا حرف مصدر بو قدر یا ذو الفعله دیگیدر صلابت شدت معناسنه جسامت وقوت زور زورونه عبارتدرکه حرف بیانا او ضمیر غائب فیله راجعدر وستا ادات خبر تندی برینه مردی بازان ناذلک ایمش محصول بیت سیوری سنکک چوق اولدی فیلی انجیدر یعنی صوقوب المر ویر فیلله پشه اشعار دجمع ایدکلری انک ایچوندرکه فیل کیبی خرطومی وار وبریسی فیلک خرطومینه کیدرسه غایتده متألم اولوب زبون اولور حاصلی اکثر زوالی پشه دندر دیرلر بو قدر تندلک وصلابت ایله که فیلدر یعنی بو قدر جسامت وصلابت صاحبی ایکن پشه چوقلوقندن عاجز وزبون در ٭ مورچگان را چو بود اتفاق ٭ شیر ژیان را بدرانند پوست ٭ مورچگان مورچه نک جمعیدر قیاس بونده چه ادات تصغیر او المفرد لیکن استعماله مطلق قرنجه معناسنه در را ادات تخصیصدر شیر ژیان بیابانیه کوکره من ارسلانه دیگیدر ورا ادات تخصیص با حرف تاکید درانند فعل مضارع جمع غائبدر یرتارلر دیگیدر والده فتح وکسر جائزدر فاعلی تحتنده مورچگانه راجع ضمیر ومفعولی پوست در محصول بیت چونکه قرنجه لرک اتفاقی اوله یعنی که اتفاق ایلیه لر قفغان ارسلانک دریسینی یرتارلر یعنی ارسلان بر نیچه لیک پادشاهی ایکن قرنجه چوقلوغندن عاجز وزبوندر حاصلی ارسلان قرنجه دن زیاده عاجزدر فیل پشه دن اولدوغی کیبی قصه دن حصه بودرکه منشت زن بو بیله زورلی پهلوان ایکن کثرتنا سندن عاجز وزبوندر ایشتدیکک کیبی بحکم ضرورت خسته ومجروح دریه کاروان افتاد وبرفت شبانکاه برسیدند بمقامی که از دزدان در خطر بود کاروانیان دا

ودیدلرزه بر اندامم افتاده ودل بر هلاک نهادم گفت اندیشه مدار دیدکه
یکی منم درین میان که پنجاه مرد را جواب دهم و دیگر جوانان هم یاری دهند
مردمان را بلاف او دل قوی شد وبصحبت او شادمان گشتند وبر او دلوش
دستگیری کردند جوان را آتش معده بالا گرفته بود لقمه چند از سر اشتها
تناول کرد ودمی چند آب آشامیده بود دیو درونش بیارامید وخوابش در ربود
وبخفت درپی کاروان لامیه کاروان اردنیجه دیگر شبانگاه اول کیجه دیگر
بمقامی یا حرف صله ویا حرف وحدت که حرف بیان ویا حرف رابطه صفت
لرزه اسم مصدر در یرزمه معناسنه که حرف تعلیل یکی بوننده بر دیگر آتش معده
لامیه بالا گرفته بود قالقمش ایدی یعنی زیاده آجلغندن معده سی آتشی اولمش
ایدی بعض نسخه ده وعنان صبر وطاقت از دست رفته بود دوشمش
از سر اشتها اشتها جهتندن تناول کرد اکل ایلدی دیگر رو جنتی آب
بر نیجه یودم صو دیگر آشامیده حرف تعلیل دیو درون بیابانه
بیارامید فعل ماضی مفرد غائب ساکن اولدی دیگر وخوابش در ربود
وجوانی اویخو قاپدی واپودی مجهول ترکیب بالضرورت جوان
خسته ومجروح کاروان اردنیجه گیتدی کیجه سی بر مقامه ایرشدیلرکه
اول مقام حرامیلر خوف اوزره ایدی یعنی خوف فتنه بیرایدی جوان کوردکه
کاروان خلقینک اندامینه لرزه دوشمش وکوکلرین هلاکه قومشلر یعنی
هلاک اولملرین مقرر بیلمشلر جوان کاروانیله دیدی اندیشه طوتمک یعنی
قایغو چکمک وپروا چکمک که بو اراده یعنی ارالکزده بر منم که اللی اره جواب
ویرورم وغیری جوانلر دخی معاونت ایلسونلر دهند بونده فعل امردر
کاروان خلقینک کوکلی انک لافیله قوی اولدی وانک مصاحبتیله شاد

وخرم اولدیلر وآزیق وصوایله دستگیرلک یعنی معاونت ایلدیلر
جوانک آتش معده سی قالقمش ایدی وعنان صبر وطاقتی الیندن
گیتمش ایدی اشتها جهتندن بر نیجه لقمه تناول ایلدی وبر نیجه یودم
صو ایچدیکنا کیم ایچرسی شیطانی ساکن اولدی یعنی زیاده آجلیغی
گیتدی وشیطان نفسی راحت اولدی وکندوبی اویخو قاپدی واپودی
پیرمردی پخته وجهاندیده در کاروان بود گفت ای یاران من ازین
بدرقه شما اندیشناکم نه چنانکه از دزدان چنانکه حکایت کنند که عربی
را درمی چند گرد آمده بود شب از تشویش لوریان در خانه تنها خوابش
نبردی یکی را از دوستان نزد خود برد تا وحشت تنهایی بدیدار او منصرف
گرداند شبی چند در صحبت او بود چندانکه بر درمهاش وقوف یافت
ببرد وسفر کرد بامدادان عرب را دیدند عریان گفتند حال چیست مگر
آن درمهای ترا دزد برد گفت لا والله بدرقه برد پیرمردی یا حرف وحدت
پخته صفتی جهاندیده وصف ترکیبی جهانی کورمش یعنی سیاح عالم اوسی
بدرقه شما لامیه بدرقه لغتده اجرتله قولاغوز الوایلین وساعتچی وامین
ظاهر بونک کبی برلرده امین وحافظ معناسنه در بدرقه فارسیدر دونداز
معناسنه دربن ایکی وجمله خطا المش بر سبی فارسیدر وبدوکی زیرا
بونی عربی لغتلرده یازمشلر بر خطا سیه دونداز دیدوکیدرکه لغتلر بونی
هیچ یازمشلر ولفظ دونداز بدرقه خطا المشی که دمادم مهمله دونداز
دکلدر بونله عسکرک آردینه دیرلرکه عربیده ساقه دیرلر نهایتی رومک
جمله سی تحریف اید وب دونداز دیرلر اندیشناکم بریمه اندیشناکمم یا راغه
اداتی تفضیلیه خطا سین الکاف مش چنانکه بر بینه چندانکه بابه مشیده

جمع نسخه لرده مخالفدر عرب بربینه اعراب بازمسیده نسخه لرده مخالفدر
تشویش لوریانه لامیه در تشویش بونده خوف معناسنه در لوری
ولولی بعجمک فراجسینه دیرلر الف ولولیه جمع ایدوب لوریانه
ولولیانه دیرلر بعض نسخه ده لوریانه یرینه دزدان دوشمش
وبعض شراح بو نسخه یی اتخاذ ایلمش وبعضیسی متونی عدم شعوریله
اکا اعتراض ایلمش لیکن اعتراضی زائددر زیرا لوری جنسی الکثر
دزد اولور رومک چنکانی کبی خواب نشین غوبه راجعدر یعنی ردی یا حرف
حکایه نزد خود لامیه کند بنك فتنه دیمکدر یا حرف تعلیل وحشت
تنهایی لامیه در یالکزلق وحشتی دیمکدر صحبت او ضمیر غوبه راجعدر حشوانی
که اولقدر که یعنی بهانکه دیمکدر عدم تراخیدان عبارتدر بیردبا اوکنا
کسری وثنا نیک ضمیله ایلندی دیمکدر بجماک روستا بیلدی ایکی یا ایله
ضمیله وقورلر وانلره تابع اولانر عجب روستا بیلر ایمش با هدادانه
ایرته یعنی علی الصباح غربان لفظینی ذکر ایلدوکی بالله تضمین برزوج
صنعتنی رعایت ایلمك ایچوندر والا برکیمسه نك اقچه سی کیتمکله
غریبانه اولمق لازم دکل گریانه صفت مشبهه در گریدن اغلاغن دیمکدر
اما مراد اغلایجیدر که باکی معناسنه در مکر بونك کبی بیرلرده کانه معناسنه
والله بو دفعه بر دبدرقه بونده امین وقولاغز اولماغه قابلدر یعنی وحشی
ازاله ایلمکه ولیل وهادی معناسنه در محصول ترکیب بخته وجهانه دیده
برکیمسه کاروانده بیله ایدردیکی ای یاران بونسزك بدرقه کرد لازم
قورتارم بیرحرامیلردن قورقدوغم کبی دکل بلکه انلردن زیاده خلیلرکم
حکایت ایدرلر که بر غریبك بر قاچ اقچه سی جمع اولمش ایدی وهیچ لوریاندن

خانه

خانه سنده یالکز غریبی اویخو المازدی یعنی اوغری قورقوسندن اویخو او
بو ما زدی دوستلرندن بریبی کلدوابله خانه سنده ایلتدی تاکیم یالکزلق
وحشتی انك دیداری سبیله ازاله ایلیه بریجه کیجه غریبك صحبتنده اولدی حالنکه
اقچه سنده وقوف بولدی یعنی اقچه سی نه یرده اولدوغنی بیلدی الدی کوتردی
وسفر ایلدی ایرته سی غریبانه وکریانه کوردیلر ودیدیلر حال ندر بو خبر
اقچه کی اوغریمی ایلتدی غریب دیدی لا والله بدرقه ایلتدی قطعه هرکز ایمن
زمار نشسته م تا بدانسته م انچه حصلت اوست ه تا ابتدای خانب الجود بر
زمانده منزکیبی غرنده حصلت خوی معناسنه در محصول بیت هرکز بیلاندم
امین اولوردم یعنی اندنه امین وغافل اولمادم اول وقتدنه بروکه
بیلدم انك خوبینی وعادتنی حاصلی انك خیانتنی بیلدن برواندنه امین وفراغت
اوزره اولمادم دیمکدر نشسته م کتورن فعل مضارع خطای فاحش ایلمش
زیرا بدانسته م فعل ماضیدر وهرکز ادنی قط معناسنه داندر وفقط خود ماضیه
مخصوصدر مضارعده استعمالی لحندر وجمیع نسخه لرده ماضی فعلیله مستعملدر علی
کل حال بو بیله یازانلر مضار یه وقوفلری یوق ایمش زخم دندان دشمنی بتر
که نماید بچشم مردم دوست زخم دندان دشمن لامیه لردر ویا حرف وحدت
تبر بوتر معناسنه تفضیلدر که حرف رابط صفت نماید فعل مضارع مبنی للمفعول
معناسنه کورینور دیمکدر یا حرف صله چشم مردم لامیه نماید که بچشم مردم
مفعول غیر صریحیدر ودوست صریحی وفاعلی دشمنه راجع مستتردر ضمیر محصول بیت
بر دشمنك زخم دندانی اول کسنه زخم دنداندن بتردرکه مردمك کوزینه دوست
کورینور زیرا اول فی نفسه الحقیقه حذر ایدر اما دشمن کاشحدن یعنی عداوتنی
اخفا ایلیندن دیمکه وجهله حذر ایلمز زیرا قلبنده اضمار ایلدوکی عداوته علمی

واصل دکل معلوم اوله که بیتده مفضّل عار ومفضّلٌ علیه عدوی کاشح در
لیکن شرّاح مفضّل عدوم صریحی ومفضّلٌ علیه دشمن غیر صریحی طوتدیلر چنط
عشقی ایلدیلر بو ایکی بیت عربک بو فقره سینه مناسب ذکر اولندی پس گفته پیر
جهان دیده نک سوزینه کلدک که اهل قافله به دیدی که چه دانید ای یاران من که
این جوان هم از جمله دزدان باشد وبعیاری در میان ما تعبیه شده تا بوقت
فرصت یاران را خبر کند پس مصلحت آن می بینم که هر دو را خفته بگذاریم وبرانیم
جوانانرا تدبیر پیر استوار آمد ومهابتی از مشت زن در دل گرفتند رخت
برداشتند وجوانرا خفته بگذاشتند آنگاه خبر یافت که آفتاب بر کتفش
تافت سر برآورد وکاروانرا رفته دید بسی بگردید وره بجایی نبرد تشنه
وبی نوا روی بر خاک ودل بر هلاک نهاده میگفت باحرف مصاحب عیار
لغتده چوق گزیجی وزیرک کیمسه وار سلانه عیار دیرلر صیدی آرامیده چوق
گزدیکی ایچون آنا بونک کیبی یرلرده چوق بیلور معناسنه در ویا حرف مصدر در عیار
عرفده معروفدر دیبوا بهام ایلین عیارلق ایلمش تعبیه تفعیل بابندن مصدر در
بر شینه بر شینه یه سیلمک مثلا بر شینه یه بر شینه نک قوقوسی سیلمک کبی بونده
مراد سیلمکدر تا حرف تعلیل بوقت فرصت باحرف تصرف وانتانی لامیه در
مرور امر بونک کیبی یرلرده رانک معناسی تاکید ایدر خفته اویومش بگذاریم
فعل امر متکلم مع الغیر گذاردن ترک ایده لم ویا ایده وز وبرانیم سوره لم
وباسوره وز دیکدر مهابتی مهابت خوف ویا حرف وحدت نوعیه بر حرف
استعلا کتف کاف عربک فتحی وتانک کسریله یاغرین دیکدر یعنی اموزدی
آتناغی کوره که دیرلر تافت فعل ماضی مفرد غائب قیزدی دیکدر لیکن
آفتاب قیزمز بلکه قیزدورور پس معناسی لازمیسی آرقه سینی قیزدردی دیکدر

سر برآورد باشینی قالدردی بسی بگردید چوق چکزندی یعنی اویودوغی
یردن گزدی ودولاندی ره بجایی با حرف وحدت یولی بر یره ایلتمدی یعنی
بریول بولمادی نهاده باء رسمی بونده حرف تنزیه در قویوب دیمکدر محصول بیت
پیری ویدی نه بیلور سزای بنم یولداشلرم که جوان جمله دزدان اندن اوله
وعیارلغله بیزم ارامزه سیلمش اوله تا کیم فرصت وقتنده یولداشلرینه
خبر ایلیه پس مصلحت آنی کورورم که اویومش ترک ایدوب کیده وز جوانلره
پیرک تدبیری محکم کلدی ومشت زندن بر نوع خوف کوکللرینه الدی یعنی
اندن قورقدیلر اسبابلرین قالدردیلر یعنی یوکلندیلر وبیچاره اویومش قودیلر
اول وقت خبردار اولدی که کونش آرقه سین قیزدردی باشین قالدردی
وکاروانی کیتمش کوردی اویودوغی صحراده چوق چکزندی کزدی وبریره
یول ایلده مدی یعنی هیچ بریره کیده جک یول بولمادی صوسز وآزیقسز
یوزینی خاکه وکوکلینی هلاکه قویوب سویلردی یعنی یوزین یره قویوب
هلاکینی مقرر بیلوب سویلردی یعنی بو عربی بیتی اوقوردی بیت من ذا یحدثنی
وزمّ العیس وما للغریب سوی الغریب انیس من اسم استفهام
محلا مرفوع مبتدا اسم موصولدر الذی معناسنه یحدثنی تفعیل بابندن فعل
مضارع مفرد مذکر غائب فاعلی تحتنده ذا یه راجع ضمیر ونون حرف وقایه
ویا ضمیر منصوب متصل مفعولی وجمله فعلیه نک اعرابدن محلی یوق صله سیدر
اسم موصولک واسم موصول صله سیله اعرابدن محلا مرفوع خبر مبتدادر
وجمله اسمیه نک اعرابدن محلی یوق جمله مستأنفه واو حرف حال وحرف
قد مضمر وزمّ فعل ماضی مفرد مذکر غائب مبنی للمفعول ایکی معناسی وار بری
زمام معلندی یعنی باشینه یولار اوردی بوله کیتمک ایچون وبریسی بولده

ایلر وکیتدی قایم مقام فاعلی عبس در غمناک کسریله که جمع اغبش در صاریه مایل اق دوه لر دیرلر مالیس معنانه حرف تقیید للغریب جار مع المجرور مقدم خبری وانیس موخر اسمی وسوی بونده سنبک کسری وواوک فتحیله غیر معناسنه در وتقدیراً طرفیتله منصوب وما بعدی مستثنا لفظاً مجرور مضاف الیه محصول بیت کیمه اول کیمه در یعنی کیمدر اول کیمه که بمله معاشرت ومکالمه ایدر یعنی بنم یانکزلق وحشتمی ازاله ایدوب بنی اکلین کیمدر حال بوکه دوه لرک یوله کیتمک ایچون پالانیه یولا رطا قلدی یعنی ایلر ویوله کیتدی وبن بیچاره تن تنها قالدم پس غریبک غریبدن غیری مونس یوانسی یوق یعنی غریبک اکلنجه سی ینه غریبدر **بیت** درشتی کند با غریبان کسی که نابوده باشد بغربت بسی درشت دالک ورانک ضمه لریله وشینک سکونیله ایری دیمکدر یومشق مقابلی عربجه خشن دیرلر خانک فتحی وشینک کسریله یا حرف صله کسی یا حرف وحدت نعم که حرف رابط صفت نا بوده باشد اولمامش اوله دیمکدر بغربت با حرف ظرف بسی یا اصلیه ایله چوق دیمکدر بسیار معناسنه محصول بیت غریبلره بر کیمسنه خشونت وناسزالق ایدر یعنی غلظت وبوغنلق ایدر که غربتده چوق اولمامش اوله یعنی غربتلک چکمین غریبلره جور وجفا ایدر بوخسه جهاندیده ایلمز او درین سخن بود که پادشاه زاده در پی صیدی از لشکریان دور افتاده بود وبالای سرش ایستاده این سخن بشنید ودر هیأتش نظر کرد صورت ظاهرش پاکیزه دید وحالش پریشان پرسیدش که از کجایی وبدین جایگه چگونه افتادی برخی از آنچه برسرش گذشته بود اعادت کرد ملک زاده را بروحم آمد خلعت ونعمت داد ومعتمدی همراه او کرد با شهر خویش

باز آمد او درین سخن ضمیر مستتر زنه راجعدر که حرف بیان پادشاه زاده یا حرف وحدت وهمزه حرف توسل پی صید لامیه آردنجه دیمکدر لشکری یا حرف نسبت والف ونون ادات جمع بالای سر لامیه باشی اوستنده دیمکدر بالا بونک کبی یرلرده اوست معناسنه در ایستاده دورمش یعنی قایم اولمش هیأت بونده شکل معناسنه در پاکیزه پاک معناسنه در جایگه جایگاهدن مخففدر محل ومکان معناسنه در برخی بعض دیمکدر گذشته بود گچمش ایدی یعنی باشندن آشانی اعادت افعال بابندن مصدردر وتا اسلوب عجم اوزره مطلقول یازیلور معتمد اسم مفعولدر افتعال بابندن اعتقاد اولنیان کیمسه یه دیرلر تا حرف تعلیل ویا حرف انتها با حرف صله شهر خویش لامیه محصول ترکیب مشت زن بو سوزده ایدی یعنی مذکور بیتی اوقومده ایدی که بر پادشاه زاده بر صیدک آردنجه لشکریلرندن یعنی سپاهیلرندن ایراق دوشمش ایدی وباشی اوزره طورمش ایدی بو اوقودوغی سوزی یعنی بیتی ایشیتدی وشکل وصورتینه نظر ایلدی صورت ظاهرینی پاکیزه کوردی اما حالینی پریشان کوردی صوردی که نه یردنسک وبو مقامه نه وجهله دوشدک مشت زن دخی بعض مقدار اول نسنه دن که باشندن گچمش ایدی یعنی سرگذشتی اکا اعادت ایلدی یعنی تقریر ایلدی ملک زاده نک بوکا رحمی کلدی یعنی بیچاره یه اسیرکدی خلعت ونعمت ویردی وبر معتمد کیمسه اکا یولداش ایلدی تا کیم کندی شهرینه کیره وکلدی پدرش بدیدن او شاد مان شد وبر سلامت حالش شکر گفت شبانگه از آنچه برسر او رفته بود از حالت کشتی وجور ملاح وروستاییان وغدر کاروانیان با پدرش گفت دیدن او مصدرک مفعولنه اضافتیدر وسلامت حال فاعلینه شبانگه گیجه سی یعنی کلدیکی

کونکک کنجه‌سی محصول ترکیب پدری آلی کورمکله شاد و باننه اولدی و سلامت
حالینه شکر سویلدی کنجه‌سی اول نسنه دنکه باشندن کچمش ایدی کمی
حالتندن وملاح جفاسندن ورو سنا بیلر دنه وکاروانه عدر ایندن یعنی
ترک وفاسندن باباسینه سویلدی پدر کفت ای پسر نکفتمت در وقت
رفتن که تهی دستانرا دست دلیری بسته است و پنجهٔ شیری شکسته
نکفتمت استفهام انکار بدر دیمدیمی دیکدر وقت رفتن ظرف مصدره اضافتیله
که حرف رابطه مقول قولدر تهی دست وصف ترکیبیدر الی بوش دیکدر
صفر الید معناسنه پنجهٔ شیر بده بویله در محصول ترکیب باباسی جوابنک تقریرینی
ایشید نیجه دیدی بن سکا دیمدیمی کیتمک وقتنده ای اوغول که الی بوشلرک
یعنی مفلسلرک بهادرلقلری الی بغلیدر و ارسلانلق پنجه‌سی صینقدر حاصلی
تهی دستلر هر وجهله وهر یرده عاجز وزبوندر بیت چه خوش کفت آن تهی دست
سلحشور جوی زر بهتر از پنجاه من زور تهی دست سلحشور ایکی وصف
ترکیبیدر مرکب اضافت بیانیه در سلح سلاحدن مخففدر ضرورت وزن
ایچون شور بونده قریشدرمق معناسنه در یعنی آلات حربک کاه بر بینی آله آلوب
اوینادر وکاه بربینی جوی یا حرف وحدت تقریری مقدار جوی وزر بونده
التونه واقچه‌یه بارار زیرا اقچه‌یه ده زر دیرلر پنجاه من اضافتسز من ایسلندن
شدیدنوندر ضرورت وزن ایچون تخفیف قیلندی بتمن دیکدر زور بونده
قوت معناسنه در محصول بیت نه کوزل سویلدی اول الی بوش یعنی مفلس
سلحشور دیدیکی مصراع ثانیده که بر ارپه جه زر بکدر اللی بتمن قوتدن حاصلی
اللی بتمن جه اغیر نسنه قالدرمقدنه و یا بای چکمکدن بکدر دیکدر حاصلی زر ایله اولن
مصلحت زور ایله اولماز پسر کفت ای پدر هر آینه تا رنج سفری کنج بر نداری

وناچار

وناچار در خطر نتهی بر دشمن ظفر نیابی و تا دانه پریشان نکنی خرمن بر نداری
نبینی که باندک مایه رنجی که بردم چه مایه کنج آوردم و نیشی که خوردم
چه مایه نوش حاصل کردم باندک با حرف سبب مایه سرمایه ومقدار معناسنه در
رنجی یا حرف وحدت نیش آری نک وچیانک و غیری نک صوقدوغی اکنه
دیرلر نیش بونده آری صوقدوغی معناسنه در دیبن غیر مسموع بر تازه
ادا بیورمشدر محصول ترکیب پسر دیدی ای پدر مادام که رنج والم چکمیه
سک قالدرماز سک یعنی حاصل ایده مز سک و مادام که جانیکی خوف
وخطره قومیه سک دشمنکه دستکیر اوزره ظفر بولیماز سک ومادام که دانه
یعنی تخم پریشان ایدوب صاچمیه سک خرمن قالدرماز سک یعنی حاصل ایده
مز سک کورمز میسک ازاجق مایه رنج سببیله که ایلتدم یعنی چکدم نه
مایه کنج کتوردم و بر نیش ایله که یدم نه مقدار نوش حاصل ایلدم مایه
ما بعدینه اضافت ایدنلر بیلمز امیش بیت که چه بیرون ز رزق نتوان
خورد در طلب کاهلی نشاید کرد نتوان خورد یمک اولماز خورد بونده مصدر
معناسنه در وضمه یه مائل فتحه ایله اوقنور بونک کبی یرلرده عدم امکان
معناسنی و برنه دخل ایلیبن عدم وقوفندندر کاهل کاف عربله و فتح ها ایله
سست واو یادیکدر و یا حرف مصدر نشاید فعل نفی استقبال مفرد غایب
لائق دکل دیکدر کرد بونده کردن معناسنه در محصول بیت که چه رزقدن زیاده
یمک اولماز یعنی بر رزق که مقدر اولماش اوله آنی یمک ممکن دکل لکن
طلبده اهمال وتکاسل ایلمک لائق دکل البته تحصیلنده دست و پا اورمق
کرکدر تنکده دورمامق کرکدر بیت غواص اکر اندیشه کند کام نهنک
هرکز نکند در کرانمایه بچنک غواص مبالغه ایله اسم فاعلدر صو بر الغیج

دیکلدر اندیشه بونده فکر معناسنه در کام کاف عربیله بونده چکه معناسنه در
نهنک کاف عجمیله تمساحدر که نیل دکزنده چوق اولور معلوم اوله که نونک
ساکندن صکره هر قنده واقع اولان کاف عجمیدر فاحفظ و کرانها به
بیانیه در کرانها به کاف عجمیله کسریله آغر بها الو دیمکدر چنانکه بونده آوج
معناسنه در محصول بیت غواص اکر نهنکک چکه سینی فکر ایدرسه یعنی
انجو ایچون طالدیقده بنی قبار یو دار دیو فکر ایدرسه هرکز آغر بهالو
انجویی آووجنه کتورمز یعنی تمساح قورقوسندن دریایه طالمازکه النه
انجو کتوره ضرب مثلدر رومده سرچه دن قورقان طاری اکمز **حکمت**
آسیا سنک زیرین متحرک نیست لاجرم تحمل بار کران میکند آسیا سنک
دکرمن طاشی زیرینه اضافت بیانیه در یا و نون ادات نسبتدر لاجرم
لامحاله ولاشبهه دیمکدر لاجرم بونده سبب معناسنه در بین تحت بو یرده
دیمکدر سببی ندر بار کران بیانیه آغر یوک دیمکدر تحملک یوکا اضافتی مصدرک
مفعولنه در محصول ترکیب دکرمنک آلت طاشی متحرک دکلدر پس شبهه
یوقدرکه آغر یوکه تحمل ایدرکه اوست طاشیدر **قطعه** چه خورد شیر شرزه
بن غاره باز افتاده را چه قوت بوده چه خورد استفهام انکاریدر شیر شرزه
بیانیه غضبدن دیشی صبر یدان حیوانکه معتقدلری تیجیلر صغنلر بندرین
غار لامیه در مغاره دیمکدر باز افتاده بیانیه در را ادات تخصیص
چه قوت بود استفهام انکاریدر محصول بیت مغاره دبینده شیر شرزه
نه بیر یعنی غاردن چیقوب صید ایلمیجه غارده آجلقدن اولور علی کل
حال معاشی ایچون حرکت لازمدر دوشمش طوغانکده آریغی نه اولور
یعنی هر ضعیف بیر لکدن دوشکون طوغانک رزقی و آزیغی نه اولور یعنی

پرواز ایدوب شکار طیور ایلمینجه طور دوغی یرده اکا قوت بولونماز
بهر حال قارنن طویورمغه حرکت ضروریدر کر تو در خانه صید خواهی کرد
دست و پایت چو عنکبوت بوده کرد بونده کردن معناسنه در عنکبوت
عربیدر اوروهجک معناسنه در محصول بیت خطاب عام طریقیله سویور
اکر سن حرکت ایلمیوب خانه ده صید و شکار ایلمک ایسترسک الک
و ایاغک عنکبوت کبی بر یره مقید اولوب بر مکس مقداری شنه ایله
قناعت ایلمک کرکسک یعنی قوت لایموت اختیار ایدوب توکل و قناعت
ایلمک کرک پدر کفت ای پسر درین نوبت فلک ترا یاوری کرد و اقبال
رهبری تا کلت از خار و خارت از پای بدر آمد و صاحب دولتی بتو رسید
و بر تو بخشید و ترحم کرد و کسر حال ترا بتفقدی جبر کرد و چنین اتفاق
نادر افتد و بر نادر حکم نتوان کرد یاور و اوک قنجیله یولداش و معاون
و یا حرف مصدر معاونت دیمکدر اقبال بونده دولتدر رهبر وصفیه ترکیبیدر
قولاغوز دیمکدر و یا حرف مصدر قولاغوزلق دیمکدر خارت از پای تقدیری خار
از پایت در بواد الراضطراب سنقتدن خلاص اولمق معناسینی ویرور
حاصلی فقر و فلاکت و ذلت و غربتدن قورتولدک کسر حال مصدرک
مفعولنه اضافتیدر و ترا یه لامیه در و را ادات تخصیص با حرف مصاحبت
تفقد تفعل بابندن مصدردر بیننک لازمی معناسنه بونده یوقلامق معناسنه در
و یا حرف تنکیر جبر لغتده بر قاتوق نسنه یی سبتلمکدر و سیکه جبیره دیرلر بونده
فقردن غنایه ایرمک معناسنه در افتد بونده واقع اولور معناسنه در
محصول ترکیب جوان باباسنه مذکور احوال و اقوالی بیان ایلدکدن
صکره باباسی دیدی ای اوغول بو نوبتده فلک سکا معاونت و نصرت

ایلدی ودولت واقبال قولاغوزلق تاکیم کلک دیکنکدن ودیکنک
ایاغیدن چیقدی وسکا بر صاحب دولت ایرشدی وسکا رحم ایلدی
وسنک حالک صینیغینی تفقد ایلدی یعنی مکسور وپریشان حالکی
یوقلیوب اصلاح ایلدی وبونک کبی اتفاق نادر واقع اولور ونادره
حکم ایلمک اولماز زیرا النادر کالمعدوم در بیت صبا دنه هر بار شغالی
پیرده افتد که یکی روز پلنکش بدرد صبا د مبالغه ایله اسم فاعلدر
آوجی نه حرف نفی معنا فعلیه مقیدر بار بونده کره معناسنه شغال
شینک فتحیله فارسیده چقاله دیرلر پس شغال ترکیده دیلکو وفارسیده
چقاله دیرلر دیبین دیلکولک ایتمشدر یا حرف وحدت ویا تنکیر پیرد فعل
مضارع مفرد غائب بانک ضمه ایله قید ایلین روستانیلک ایلمش
پیرد بونده آلور وآلور معناسنه در یعنی طوتار پس صیاد هر وقت
صیدبرندنه خانه سینه بر شغال ایلتمز دیین قیاسیله سویلمش پیرد
ویرینه گیرد یازان قافیه آرادنکونورمش افتد بونده واقع اولور
معناسنه در یکی بونده بکت معناسنه در بدرد فعل مضارع مفرد غائب در
پیرتار معناسنه بدرد یرینه بخورد یازانلر تکلفه دوشمشلر محصول بیت
صیاد هر کره شغال الماز یعنی اولاماز حاصلی هر کره آوده وار بر سکار الماز
بلکه واقع اولور که بر کون آنی قپلان پیرتار یعنی پیرتیجی حیوانک بریسی
بر کون آنی پاره لر تمثیل چنان که یکی از ملوک پارس نکینی گرانمایه
در انگشتری داشت باری بحکم تفرج با تنی چند از خاصان بمصلای
شیراز بیرون رفت وفرمود تا انگشتری را بر گنبد عضد نصب
کردند تا هر که تیر از حلقه انگشتری بگذراند خاتم اورا باشد اتفاقا

چهارصد حکیم انداز که در خدمت او بودند تیر بینداختند جمله خطا کردند
مگر کودکی که بر بام رباطی ببازیچه از هر طرف تیر انداختی باد صبا تیر اورا
از حلقه انگشتری بگذرانید انگشتری را بوی ارزانی داشتند ونعمت بی قیاس
داده شد پس بعد ازین تیر وکمان را بسوخت گفتند چرا چنین کردی گفت
تا رونق اولین بجای بماند حضرت شیخ بو حکایه یی تمثیل طریقیله ایراد ایلمش
نگینین نونک وکافک کسریله یوزک فاشنه دیرلر انگشتری همزه نک فتحی
وکافک ضمیله یوزکدر بار بر کره بحکم تفرج طریقیله با حرف صله
مصلای شیراز لامیه در مصلای شیراز مشهور شیرانکاهیدر رنته که خواجه
حافظ بیورر بیت بده ساقی می باقی که در جنت نخواهی یافت کنار آب رکن
آباد وگلگشت مصلا را تا حرف تعلیل گنبد عضد لامیه مراد عضد الدولت
درکه خلفای عباسیه دن بربینک وزیری ایمش که شیرازده منور قد ایلمش
پس گنبددن مراد تربه سیدر نصب کردند کید یلر دیکدیلر تا حرف تعلیل
حلقه حانک ولامک فتحه ایله انگشتری غیریده واسانده سکون لامله در
انگشتری یه اضافت لامیه در حکیم انداز وصف ترکیبیدر سول کیمسه یه دیرلر که
دعوی ایلدیکی یره اوقی اوره البته که حرف رابط صفت خدمت او لامیه
وضمیر ملک پارسه راجعدر مگر اداة استثنا در الا معناسنه کودک
اوغلنجق ویا حرف وحدت که حرف رابط صفت بام طام اوستی
ورباط رانک کسریله کاروانسرای واضافت لامیه در معلوم
اوله که عربستانک وعجمستانک اولرینک اوستی مستطح اولور یعنی
اوستلری دوز در اکا بنا بر بام رباط بیورمشدر ببازیچه با حرف
مصاحبت وبازیچه با اصلیه ایله اویونه دیرلر وجیم فتح جیمله اداة

تصغیر در اوبوبچغله یعنی خنزلغله بیا زیچه اولینه که حرفنی یازوب
زبام زبا خطا اولینه یا زمیانلر معنای سنقیمدن بی بهره ایملر
وایکی یرده بیله یازانده کذلک انداختی یا حرف حکایه بعض نسخه ده
انداخت واقعدر مال بردر باد صبا بیانیه صبا قندی اتفاقی واقع
اولمش بکذرانید فعل ماضی مفرد غایب والف ونون ادات تعدیه
کچوردی دیمکدر فاعلی باد در بوی با حرف صله ودی ضمیر غائب کوو که
راجعدر رونق بونده اعتبار معناسنه محصول ترکیب شنت زنه
باباسی تمثیل طریقیله دیرای پسر بوسنک غصنک نادر واتفاقی
برقصه در شویله که پارس پادشاهلرندن برینک یوزیکنده آخیر
قیمتلو قاشی واریدی بر کره تفرج طریقیله خاصلرندن بر فوج کیمسه
ایله شیرازک مصلاسینه نظره کیتدیر وسیوردی که یوزوکی عضد
الدولنک تربه سی اوزرینه دکدیلر تا هر کیمسه که اوقونی یوزوکک حلقه سندن
کچوررسه خاتم یعنی یوزک انک اوله اتفاق دورت یوز حاکم انداز
پهلوان که انک حضورنده ایدیلر آتدیلر جمله خطا ایلدیلر هیچ بریسی ایصابت
ایلمدی الا براوغلانجق که کار بامنده سرای بطامی اوزره اویونجغله جانبه
اوق آتاردی ناگاه اوغلانجغک عادتیدر باد صبا انک اوقونی یوزوکک
حلقه سندن کچوردی یوزوکی اکا ویرملکه لائق کوردیلر دخی بر قیاس
نعمت ویردیلر کودک بوندن صکره اوقونی ویاینی آتشه یاقدی
دیدیلر که نیچون بویله ایلدک دیدی که تا اولکی اعتبار زور ونق یرینده قلسون
معلومدر که پسر عاقل ایمش که بو تدبیری ایلمشدر باباسی جوانه
دیر که ای اوغول سنک حالکده بویله بر اتفاقی قصه در شیمدی کیرو

دخی

دخی بیانه کیتمه که هر زمان وهر بیرده بر پادشاهلر انده موجود اولماز
که سکا رعایت ایدوب بویله اوکیک ارسال ایلیه **قطعه** که بود که حکیم
روشن رای هر نیاید درست تدبیری حکیم روشن رای بیانیه در
روشن رای وصف ترکیبیدر روشن فکرلی دیمکدر حاصلی پاک فکرلو
دیمکدر برنیاید کلمز یعنی حاصل اولماز دیمکدر درست بونده صاغ وسالم
دیمکدر یعنی نقصاندن خطادن مصون تدبیری یا حرف وحدت محصول بیت
گاه واقع اولور که حکیم پاک تدبیر وپاک راینک بر درست تدبیر چیقماز
یعنی تدبیرنده سهو وخطا واقع اولور گاه باشد که کودکی نادانی
بغلط بر هدف زند تیری کودکی یا حرف وحدت یا حرف مصاحب
غلط بونده سهو معناسنه در هدف ها ووالک فتحه لریله اوق نشانه
دیرلر تیری یا حرف وحدت ویا حرف تنکیر محصول بیت گاه واقع اولور که
بر نادان اوغلنجق یعنی استاده مقارن اولمقسزن وتعلم ایلمکسزن سهو
وخطا ایله نشانه اوق اوردیغی ایستر که بو ننک کبیلر اتفاقی ونادر
درحیز اعتبارده دکلدر **حکایت** درویشی را دیدم درغاری نشسته
ودر بروی خود از جهان بسته وملوک وسلاطین را در چشم همت
اوشوکت نمانده غار مغاره ویا حرف وحدت ودر بروی خود تقدیره
ودر اختلاط با خلق بروی خود بسته محصول ترکیب بر درویشی کوردم
بر مغاره ده اوتورمش دخی خلقله اختلاط قپوسینی تمام جهاندن کیمسنه کی
یوزینه قپامش یعنی هیچ برکیمسه ایله دنیاده التفات ایلمزدی وپادشاهلرک
وبکلرک انک همتی کوزنده شوکت وعظمتی قالمامشدر حاصلی اهل
دنیانک نظرنده هیچ اعتباری یوغیدی **قطعه** هر که برخود در سؤال

کشوده تا بمیر دنیا زمند بوده در سؤال بیانینه تا حرف انتهایه
مند محتاج دیمکدر محصول بیت هر کیمسه که کندو اوزرینه دلنجیلک قپوسینی
آچدر یعنی گدالیغی عادت وخوی ایدینیدی اولوقیجه اول کیمسه محتاج ونیاز
مند اولور حاصلی احتیاجدن خلاص بولماز آز بکذار روپادشاهی
کن ه گردن بی طمع بلند بوده آز الف ممدوده ایله حرص معناسنه در بکذار
فعل امر مفرد مخاطبدر ترک ایله دیمکدر گردن بی طمع بیانیه بلند یایه
فتح وضم جائزدر محصول بیت خطاب عام طریقیله سیور حرصی
ترک ایله وپادشاهلق ایله یعنی دنیا بلاسندن آزاده وسالم اول زیرا
طمعسز بیون بلند اولور یعنی احتیاج ایچون کیمسه یه تواضع ایدوب
سر فرو ایلمز زیرا بی نیاز دائما سرفرازدر یکی از ملوک ان طرف
اشارت کرد که توقع بکرم اخلاق عزیزان آنست که با نان ونمک
با ما موافقت کنند شیخ رضا داد که اجابت دعوت سنتست دیگر روز ملک
بعذر خدمتش رفت عابد برخاست وملک را در کنار گرفت وتلطف
کرد چون ملک غائب شد یکی از اصحاب شیخ را پرسید که چندین ملاطفه
پادشاه خلاف عادت بود درین چه حکمتست گفت نشنیده که گفته اند
محصول ترکیب اول طرف پادشاهلردن برنیسی اشارت ایلدی که عزیزلرک
اخلاقی کرمندن مرجو اولدر که نان ونمکده بیزلره موافقت ایلیه لر شیخ
رضا ویردی که اجابت دعوت سنتدر دیو برکون دخی شیخک خدمتنی
عذر سبیله پادشاه یانینه واردی عابد قالقدی وپادشاهی قوجقلدی
وتلطف ورفق ایلدی چونکه پادشاه شیخک یانندن گیتدی اصحابندن
بری شیخه سؤال ایلدی که پادشاهه بو قدر ملاطفت خلاف عادتکز ایدی

بونده

بونده حکمت ندر شیخ ویدی ایشتمدکمی که دیمشلر بیت هر کرا
بر سماط بنشستی واجب آید بخدمتش برخاست هر کرا را ادات
تخصیص بنشستی فعل ماضی مفرد مخاطبدر اوتوردک دیمکدر یا حرف
صله بخدمتش شین ضمیر هر کرایه راجعدر برخاست بونده مصدر
مخففدر محصول بیت هر کیمسه نک که سماطنده وسفره سنده اوتوردک
یعنی نانن ونمکینی یدیک واجب گلور خدمتنه قالقمق زیرا اونکده حقی
ثابت اولمش اولور مثنوی گوش تواند که همه عمر وی ه نشنود آواز دف
وچنگ ونی عمر وی لامیته وروی واوک فتحیله ضمیر غائبدر گوشه راجع
نشنود فعل نفی مستقبل مفرد غائب ایشتمیه دیمکدر آواز دف لامیته
محصول بیت قولاق قادردر کیم کندینک تمام عمرنده دف وچنگ ونینک
آوازینی ایشتمیه یعنی آلات لهوک آوازینی قولاق ایشتممکله هیچ نقصان
گلمز ه دیده شکیبد تماشای باغ ه بی گل ونسرین بسر آرد دماغ ه شکیبد فعل
مضارع مفرد غائب صبر ایدر دیمکدر تماشای باغ مصدرک مفعولنه اضافتیدر
نسرین ونسترن ونسرون واوله ونسترونه دالله ره ممدوده گل ناصری دیدکلری
چچکدر قوقوسی خوب اولور بسر آرد یچینور وعمر گچورر ودماغ فاعلیدر دماغ غنچه
مراد مشامدر محصول بیت گوز باغ وراغ تماشاسنسز صبر ایدر یعنی باغ
وصحرا تماشاسنی ایلمه صبر ایدر ونقصانی اولمز مشام ودماغ غنچه
گل وسنبل ونسرین قوقلمه عمری حفره وغایته ایلدرو بی قصور گچینور بسر آرد
بر یتیه بسر آید بازان عندی یازش ه گر نبود بالش اکنده بره خواب توان
کرد حجر زیر سره بالش لام مکسوره ایله وبالبن کذلك یصدر وغه دیر اکنده
الف ممدوده وکاف عجمیه فتحیله اسم مفعولدر اکنده نه برشنسه یه

یعنی

صیقمق مثلا یصدوغه و دوشکه یوک صیقمق کبی اکنده صیقلمش
دیکدر برباء عجمله بونده مراد فوش توییدر توان کرد ایلمک اولور
دیکدر یعنی ممکن دکلدر پس امکانله تعبیر المینه دخل ایلین بر تقریب تعقب
ایلمش حجر مبتدا از بر سر خبری و جمله اسمیه حال واقع اولمش محصول بیت
اکر فوش توییله طیقلمش و طولمش یصدیق اولمازسه که اکا بر کره
دوشکلری و یصدیقلری بو بله اولورکه رومده اکا یوپلر دیرلر او بخوا اویومق
اولور باشی التنده طاشی اوله و غنی حالده یعنی طاش یصدانور او بخو
اویومق اولور حاصلی یصدیغه و دوشکه او بخوا اویومق ممکندر مصراع
اولک معناسینی اکر فوش قنادیله طولمش یصدیق اولمیه دیین برک
معنالرینی احاطه ایلدکندن غیری بو بله نه ایله اولور بیلمز ایمش ورنبود
دلبر همخوابه پیش   دست توان کرد در آغوش خویش ° ورنبود
دلبر همخوابه بیانیه همخوابه دوشکداش دیرلر یعنی بردوشکده
بیله یتانه هم کیم ایسه ارککدن و دیشیدن پیش بونده قیت معناسنه در پیشی
بونده اوک معناسنه آلوب معناسینی اکر بردوشکده اوکنده بیله یاتور دلبر
اولمیه دیین دلبری چرکین یاتورش دست مبتدا توان کرد خبری قادر
ایلمک در آغوش کرد فعلینه مفید در زیرا در آغوش کردن قوجمقدر
بونده کرد مصدر معناسنه در خویش اضافت مصدرک مفعولینه اضافتیدر
محصول بیت واکر همبستر دلبر قنکده اولمازسه یعنی سنکله بردوشکده
یاتور یانکده دلبر اولمازسه ال کندوکی قوجاغنه قادردر یعنی الک سنی
در آغوش ایلمکه قادردر حاصلی سن سنی قوجمق ممکندر بونده توان ممکن
معناسنه در مصراع ثانینک ترکیبجه معناسینی الی ایتمک اولورکندو

قو

رو سروری
رو سمعی
رو سمعی

قوجاغنده دیین ترزیلی معنا قوجمقده عجب هنری وار والینی کندو
قوجاغنده ایلمک ممکندر یعنی الینی قوجوب یاتمق دیین ارنجه کتمش
عفا الله عنهما وین شکم بی هنر پیچ پیچ ° صبر ندارد که بسازد به هیچ
معلوم اوله که پیچ پیچ عبارتی اضداددندر که هم مقام مدحده وهم مقام
ذمده مستعملدر بونده مذموم معناسنه در معوج معناسینی متضمن پیچ پیچ
بوستانک بو بیتیدر بیت بدو گفت کای دلبر پیچ پیچ زلفها چرا آوردی گفت
هیچ   و ذمی متضمن بو بیتیدر بیت ندیدم چنین پیچ پیچ بر هیچ کس مکن
هیچ رحمت بر این هیچ کس ° شکم بی هنر پیچ پیچ بیانیه لردر بسازد فعل
مضارع مفرد غائبدر ساز بدندن قناعت و موافقت معنالرنده مستعملدر
محصول بیت واما بو هنرسز مذموم شکم صبری یوقدر که هیچله قانع اوله
البته ایچینه بر شی کیرمک کرک زیرا بونک قیامی اکل وشرب ایله در اکرنه
اولماز البته مصراع اولک معناسینی ترکیبجه دولاشیق یغرسقلر والمراد
الامعاء دیین غریب بیانه کیتمش و نامعقول یرلره دولاشمش
مسکین بسازد لای ساختندن اشتقاق ایدلر عجب ناسازلغی
ایلمشلر مصراع ثانینک تحقیقنده فالمعنی بالترکی دوزیله هیچله دیین
هیچ نسنه یه مالک دکل ایمش فقیر باب چهارم در فوائد خاموشی
حکایت یکی را از دوستان گفتم امتناع سخن گفتنم بعلت آن
اختیار افتاده است که در غالب اوقات در سخن نیک و بد اتفاق
افتد و دیده دشمنان جز بر بدی نمی آید گفت ای برادر دشمن آن به
نیکی نبیند امتناع سخن گفتنم مصدرک مفعولینه اضافتیدر گفتن مصدر
ودر میم متکلمه مضاف و سخن مقدم مفعول و مجموعی مضاف الیه واقعدر

رو سروری
رو سمعی
رو سروری
رو سمعی
رو سروری
رو سروری

باحرف مصاحبت وعلت سبب معناسنه در اثنه اضافت لامیه
باختباره متعلقدر امتناع مبتدا اوافتادست خبری وجمله اسمیه
معقول کلفشم درکه حرف بیانیه علت غالب اکثر دیمکدر واوقاته اضافت
لامیه در افتد واقع اولور دیمکدر واو حرف حال ودیده دشمنان لامیه بر
حرف استعلا بوبرامز نمی آید فعل نفی استقبال لغتده کلمز دیمکدر اما مراد
دوشمز دیمکدر گفت مذکور دوست دیدی آن به که اول بکدر نیکی باحرف
مصدر نبید فعل نفی استقبال مفرد غائب دعاء علیه ایلک
کورمیه دیمکدر محصول ترکیب حضرت شیخ بیورر دوستلردن بربنه دیدم
سوز سویلمکه ابا ایلدکم یعنی اکثر اوقات سوز سویلمیوب خاموش
اولدوغم اول سببله اختیار وواقع اولمشدر که اکثرا وقاتده واتفاق
سوزده ایو وبرامز واقع اولور حال بوکه دشمنلرک کوزی برامزدن
غیریه دوشمز ودیدی اول دوست ای برادر دشمن اول بکدر که ایلکک
کورمیه بیت هنر بچشم عداوت بزرکتر عیبست ه گلست سعدی
ودر چشم دشمنان خارست ه هنر معروف درکه عربجه منقبت دیرلر هنرک بیانیه
وعافک ویانک فتحه لریله حاصلی عیبک مقابلیدر باحرف صله چشم عداوت
درمجازا هنر مبتدا بزرکتر مبتدای ثانی ترادات تفضیلدر اولورق دیمکدر
عیبست خبر مبتدای ثانی وثانی خبریله خبر اول وجمله اسمیه مستانفه در
گلست مقدم خبر وسعدی موخر مبتدا چشم دشمنان لامیه وخار
ظرفکا علیه محصول بیت عداوت کوزینه هنر اولورق عیب دیمکدر یعنی عدو کوزیله
بقانه هنر اولوعیب کورینور سعدی حضرتلری کلدر اما دشمنلرک کوزینه
دکندر یعنی عداوت کوزیله بقانک کوزینه دکندر بیت واخو العداوة

لا یمرّ بصالح ه الا ویلمزه بکذّاب اشر واو حرف ابتدا واخ فرد اشدر
عداوته اضافتی لامیه درمجازا مراد صاحب عداوتدر وملازمی لا یمرّ فعل
نفی مستقبل مفرد مذکر غائب در نصر بابندن معناعقنده بکچمز دیمکدر بصالح
لا یمرّ یه متعلقدر تقدیری برجل صالح در موصوف ضرورت وزن
ایچون ترک اولندی اخ مبتدا وجمله فعلیه خبری وجمله اسمیه مستانفه
الا حرف استثنا واو حرف حال یلمزه فاعلی تحته اخه راجع ضمیر ومفعولی
صالحه راجع ضمیر منصوب متصلدر لامک فتحی ومیمک سکونیله اصلنده
کوزاله اشارت ایدرک ذیل ایله طعن ودخل معناسنده استعمال ایلدیلر
بکذاب یلمزه یه متعلق اشر همزه نک فتحی وشینک کسریله صفت مشبهه در
علم بابندن اشر همزه نک وشینک فتحه لریله مصدر ایدر محصول بیت
عداوت فرداشی یعنی صاحبی بر صالح کیمسنه دن مرور ایلمز الا که طعن
وتشنیع ایدر کذاب واشر ایله یعنی کذاب ومتکبر ومغرور در دیبو صالحه
کوردیکی بیرده طعن ایدر حاصلی برکیمسنه نک که بر صالح کیمسه یه عداوت
وبغضی اوله یانندن ایچه ایچه اکا سوزاتار که مرائیدر وخود بیندر ولوند
غیری بیت نور کیتی فروز چشمه هور ه زشت باشد بچشم
موشک کور نور کیتی فروز بیانیه درکیتی فروز وصف ترکیبیدر عالم
یالکلندریجی یعنی روشن ومنور ایدیجی دیمکدر چشمه هوره اضافت لامیه در
وچشمه هور بیانیه هور ها هوزایله آفتاب معناسنه در باشد ادات
زمانیه در است معناسنه باحرف صله چشم موشک لامیه کوره اضافت
بیانیه در محصول بیت کونش چشمه سینک عالم یالکلندریجی نوری یعنی
آفتابک ضیاسی چرکندر موشک کورک یعنی یارسه نک کوزینه یعنی یارسه

حبشی کونشده کورمزاول جهتدن کوزینه چرکین کورینور دیمه بیوش بعض نسخه ده زشت باشد بربنه در نیا بدوا قعدر یعنی کوزینه کیرچاصلی عیبنه الماز دیمکدر بو نسخه بو مقامه اولکیدن انسبدر زیرا خفاش کونشده کورمکله کوزینه چرکین کورنمک لازم کلمز کیتی فروز ترکیب وصفی ترکیبی اعتبار ایله عالم آرا دیمکدر چشم و المقدن الکلور وفروزی افروختن دن اخذ الملمک دن بصیر شرلکدن کلور و بو دیربینه خوربازمق فوا فیدندن عدم اطلاع عندر حکایت بازرکانی را هزار دینار خسارت افتاد پسرش را گفت نباید که این سخن با کسی در میان نهی گفت ای پدر فرمان تراست نگویم ولیکن مرا بر فائده این مطلع کردان که مصلحت در نهان داشتن چیست گفت تا مصیبت دو نشود یکی نقصان مایه و دیگر شماتت همسایه بازرگانی یا حرف وحدت و را ادات تخصیص خسارت زیان افتاد واقع اولدی دیمکدر نباید فعل نفی مستقبل مفرد غائب کرکمز دیمکدر که حرف بیانیه این سخن را را ادات مفعول با کسی با حرف مصاحبت و یا حرف وحدت در حرف صله میانه اورته و آرا نهی فعل مضارع مفرد مخاطب قویاسک یعنی اورتایه کتورب سویلیه سک تراست را ادات تخصیص و سین و تا ادات خبر سنکدر دیمکدر فائده این لامیه کردان فعل امر مفرد مخاطب ذکر داتیه ندن صیر درت معناسنه ایله دیمکدر یعنی بنی مطلع ایله دیمکدر که حرف بیانیه تا حرف تعلیل مایه سرمایه معناسنه شماتت عدونک بلاسینه سوینمکه و بر لر همسایه به اضافت لامیه در محصول ترکیب بر بازرکانک بیک التون خسارتی واقع اولدی و غلیه دیدی کیمسه یه بو سوزی یعنی زیان مصاحبتنی بر کیمسه ایله اورتایه قویاسک یعنی آرایه کتورب سویلیه سک پسر دیدی ای پدر فرمان سنکدر اما بنی بو فائده

واقف و مطلع ایله کیزلی طوتماده مصلحت ندر پدر دیدی تا کیم مصیبت ایکی اولمایه بر سرمایه نقصانلغی و بریسی عدونک سوینوب کولمسی یعنی الشمت دشمنلر خطا ایلمسون بیت مکوی اندوه خویش با دشمنان که لا حول کویند شادی کنان ه مکوی فعل نهی مفرد مخاطب کو بیندن سویلیمه دیمکدر کفتن دن اخذ المبین بیلمز ایمش اندوه فتح همزه ایله اندوه هیدن مخففدر غصه معناسنه خویش اضافت لامیه با دشمنان با حرف صله که حرف تعلیل لا حول کویند کی مقدم مقولیدر شادی سوینمک کنان صفت مشبهه در وصف ترکیبدر شادلق ایدیجی و الف و نون ادات جمعدر و بو وصف ترکیبی حالدر کویند کی فاعلندن که دشمنانه راجع ضمیر محصول دشمنلره کندی غصه کی سویلیمه زیرا لا حول و لا قوة دیه رک سوینورلر و یا خود لا حول لا قوة دیرلر سوینرک یعنی ظاهرا بویله دیرلر آجیمق شکلیله اما کوکلدر مسرور اولورلر کنانی بونک کیبی یرلرده اسم تفضیل ظن ایلین وهم ایلمش حکایت جوانی خردمند که از فنون فضائل حظی وافر داشت و طبعی نافر چندان که در محافل دانشمندان نشستی هیچ سخن نگفتی باری پدرش گفت ای پسر تو نیز آنچه دانی چرا نگویی گفت ترسم که بپرسندم از آنچه ندانم و شرمساری برم جوانی یا حرف وحدت خردمند صفتی که حرف رابط صفت فنون فضائل لامیه انواع فضائل دیمکدر فضائل جمع فضیلتدر علوم مده آرتقلیغه دیرلر حظ حصه و نصیب معناسنه در و یا حرف تنکیر طبعی یا سیده بویله در نافر درلی مثل و فانند دیمکدر محافل مجالس معناسنه در و اضافتی لامیه در نشستی یا حرف حکایه نگفتی یا سیده بویله در بپرسند فعل مضارع جمع غائب و میم ضمیر منصوب متصل کنایتدر

متکلمدن شرمسار ریا حرف مصدریرم فعل مضارع متکلم وحده ور
محصول ترکیب برعاقل جوان که انواع فضائلدن وافر نسنه یه مالک
ایدی دخوب وبی نظیر طبعی واریدی اولقدر که دانشمندلر مجالسنده
اوتورردی هیچ سوز سویلمزدی برکره باباسی دیدی ای اوغول سنده
بیلدکلرنی نیچون سویلمزسک جوان دیدی باباسینه قورقارم که بکا بیلمدیکم
صورارلر وبیلمیم وشرمسارلق ایلدم یعنی حجاب حکم قطعه آن شنیدی که
صوفیی میکوفت زیر نعلین خویش میخی چند که حرف بیا نه صوفیی یا حرف
وحدت میکوفت حکایت حال ماضی دوکردی یعنی میخلردن زیر نعلین
خویش لامینه رد نعلین لامکه فتحیله نعلک تثنیه سیدر مراد ترکیده نعلین
دیدکلریدر پشموق دکلدر زیرا صوفیلر اکثر کیدوکی بودر میخدن مراد اکسریدر که
نعلینک آلتنه ققارلر صیریلماسون دیو پس نعلدن مراد پشمقدر ومیخدن
مراد دکمکلردر دیمین معنالیه ایاغنه براقمشدر میخی یا حرف محصول بیت آنی
ایشتدکمی که برصوفی نعلینی آلتنه برقج میخ ققاردی یعنی نعلینی محکم اولمق
ایچون آلتنه برقج اکسری ققاردی آستینش کرفت سرهنکی که بیا نعل
برستورم بند آستین یک ... صوفییه راجعدر سرهنک چری
باشی وچاوش وبونلر کبیلره اطلاق ایدرلر ویا حرف وحدت که حرف
تعلیل بیا فعل امر مفرد مخاطب نعل بونده آت نعلیدر بر حرف صله وریا
معناسنه حرف استعلا طوتوب معکلینی بنم ستورم اوزره نعل نعله ویتن
معنالی براز نعلامش بند فعل امر مفرد مخاطبدر بندر بندن نعله دیکلدر
بستن دن اخذ ایدلمر نعلمو ایش ایشلمشلر محصول بیت برصوفی نعلینی
آلتنه میخ قفارکن بکینی بر سرهنک طوتدی که کل طوار یمه نعل نعله یعنی بنیمی

نعلله ویدحا آستینینی طوتدی عرض بوکیم صوفی نعلینه اکسری قفاسه
سرهنک اکا آت ویا قاطر نعللکی تکلیف ایلمزدی بعض نسخه ده بوستانک
بربیتنی بوننده یازمشلر بیت نکفته ندارد کسی با تو کار ولیکن چو کفتی
دلیلش بیار نکفته ناکفته معناسنه در یعنی سویلمدیک حاصلی سویلمیش
ایکن دیکلدر محصول بیت سویلمش ایکن سنکله کیمسه نک ایشی یوق یعنی کیمسه
که دعوای مرد ایدوب بن فلانم ویا فلانی شنیده بیلورم دیمیه سک کیمسه
سنکله کاری ودعواسی اولماز اما چونکه دیدک بن فلانم ویا فلانی شنیده
ایدرم دیدیک سویلدکله دلیل کتورمک کیم دعوای بی معنا اولمسون حکایت
یکی را از علمای معتبر مناظره افتاد با یکی از ملاحده وبا او بحث بر نیامد
سپر بینداخت وبرکشت کسی کفتش تو با چندین علم وادب وفضل
وحکمت با بی دینی بر نیامدی کفت علم من قرآنست وحدیث وکفتار مشایخ
واو بدینها معتقد نیست ونمی شنود مرا شنیدن کفر او چه کار آید علمای
معتبر بیانیه مناظره بحث دیکلدر ملاحده جمع ملحددر که حشر ونشره قائل
دکل با او ملحد ایله بر نیامد حقیقتسمادی یعنی مقابل ومعارضه ایده مدی سپر
قلقانه بینداخت آتدی قلقانی آتمق عجزدن کنایتدر زیرا عرب عدوسندن قاچیجق
جمیع اثوابنی بر بر بر ریبانه آتار رجان قورتارمق ایچون واول سپرینی آتار وکا
ارالر بنده بو عبارت مقام عجزده مستعملدر برکشت دوندی یعنی اعراض ایلدی
بر نیامدی حقیقت مدک یعنی مقابله ایده مدک بدینها دال حمزه دن مبدلدر
با اینها دیکلدر نمی شنود دیکلمز وقبول ایلمز دیکلدر شنفته که ترکیده سوزنی دکلدی
یعنی اسلمدی وقبول ایلمدی دیکلدر شنیدن کفر او مصدرک مفعولینه اضافتیدر
ولا عینه محصول ترکیب معتبر علمادن بر بنک ملحد ایله اون بر ایله بحث وجدلی

واقع اولدی و اول بحدله حجت و برهانله حقیقت امدی یعنی مقابله ایده مدی
عاقبت فلقائن آمدی یعنی عاجز قالدی و اعراض ایلدی بر کیسه عالمه ویری
سن بو قدر علم و فضل و حکمت و ادبله بر دیوانه ایله مقابله ایده مدک عالم
ویدی بنم علمیم قرآن شریف و حدیث نبوی و کفتار مشایخدر اول بوتلره
معتقد دکلدر و قبول ایلمز و بنم نه ایشیمه کلوردی انک کفر بنی ایشیتمک یعنی نه
فایده ویرر بیت انکس که بقرآن و خبر زو نرهی آنست جوابش که جوابش
ندهی آنست مقدم خبر جوابش موخر مبتدا کر حرف بیانیه جوابش مبتدا ندهی
فعل نفی مستقبل مفرد مخاطب ویرمیه سک دیمکدر خبر مبتدا در محصول بیت
اول کیمسه که قرآن و حدیثله اندن قورتلوب خلاص اولماز سک یعنی
بو یله قوی حجتلرله اکا ظفر بولمیاز سک انک جوابی اولدر که اکا هیچ جواب
ویرمیه سک حاصلی آنکله هرکز مکالمه ایلمیه حکایت جالینوس ابلهی
دید که دست در کو بیانه دانشمندی زد و بی حرمتی کرد بعض نسخه ده
بعض نسخه ده زد بی حرمتی میکرد در بو نقدیرجه یا رسمی حرف ترتیب
اولور او روب حرمتسزلک ایلردی دیمکدر کفت اکر این دانا بودی
کار او با نادان بدین جایکه نرسیدی جالینوس بر مشهور حکیمدر ایشیدک
کریبانه دانشمندی لامیه و یا حرف وحدت کرده ایلمش دیمکدر بعض نسخه
میکرد دو شمش جایکه جایکاه معنی مخففدر مقام و مرتبه دیمکدر نرسیدی
یا حرف حکایه ایرشمزدی دیمکدر محصول ترکیب جالینوس بر ابلهی کوردی
که بر دانشمندک یقاسینه ال اورمش و حرمتسزلک ایدر دیدی
جالینوس اکر بو دانشمند دانا و عاقل اولیدی انکله ایشی بر نادانله
بو مرتبه یه ایرشمزدی مثنوی دو عاقل را نباشد کین و پیکار

نه دانایی ستیزد با سبکسار ده دو عاقل را ادوات تخصیص کین
بعض دیمکدر پیکار صواش دانایی یا حرف وحدت سبکسار خفیف
معناسنه در محصول بیت ایکی عاقلک بعض و صواشی اولماز یعنی ایکی
عاقل نه جکیشور و نه صواشور نه بر عاقل و دانا بینی و خفیف کیمسنه
ایله عنا دایدر یعنی بر دانا ایله بر سبکسار نادان بر خصوصده جمع
اولسلر دانا اول خفیفله عنا و جدال ایلمز پیکار کاف فارسیله در
دیین عجمیلک ایلمش مصراع اولک معناسی ایکی عاقلک بیننده نزاع
و حرب اولماز دیمکدر اعتراض ایلین کندی معتبر ضد سبکسار سار
کثرت معناسنی افاده ایدر دیبن سار سر معناسنه اولدیغنی بیلمز ایمش
اکر نادان بو حشت سخت کوید ده خردمندش بنرمی دل بجوید یا حرف
مصاحبت وحشت بونده نفرت معناسنه در یعنی خشونت و درشتلک
با حرف نرم نونک فتحی و رانک سکونیله یومشق دیمکدر و یا حرف مصدر
بجوید فعل مضارع مفرد غایب دیلر دیمکدر کوکل اله آلمقدن عبارتدر
محصول بیت اکر نادان وحشت و سرکشلکله بک سویلرسه یعنی ایری
بار سویلرسه خردمند انک ملایمت و لطافتله کوکلینی اله آلور یعنی
تسلی خاطر ایدر ده و صاحب دل نکه دارد موی ده اهیدون سرکشی و آزرم
جوی نکه دارد حفظ ایدر موی یا حرف وحدت اهیدون ادات تشبیه
بجان دیمکدر حمیده کذلک کبی انجلین معناسنه سرکشی یا حرف وحدت
واو حرف عطف آزرم الف ممدوده و زا معجمه حرکه و سکونیله حرمت
معناسنه در اما بونده واو مفتوح و الف ساکن اوقنور ضرورت وزن
ایجون آزرم جو وصف ترکیبی حرمت استیوجی یعنی تکریم و تعظیم صاحبی

دیکلدر یعنی اهل غرض ووقار ویا حرف وحدت تو ایکی یا یی حرف مصدر
طوتانلر بو بیتك مغلطلرنده واصل اولمامشلر محصول بیت ایکی صاحب دل
بر قیلی رعایت ایدرلر یعنی بر قیلجه آرالرینده شقاق وخلاف اولماز بو سوز
کمال اتفاق عدم اختلافدن عبارتدر که بو تخلیف بر سرکش وبر صاحب
جهت بر موی رعایت ایدرلر یعنی آرالرینده بر قیلجه خلاف وشقاق اولماز
زیرا اونامادانه مخالفت ایلمزلر که آرالرینده اختلاف اوله بو بیتك تصویر
مغلطنده شراحك غریب تصرفلری واردر کیم عقلا کولملکه لایقدر ۰ واکر از هر
دو جانب جاهلانند ۰ اکر زنجیر باشد بکسلانند ۰ بکسلانند فعل مضارع جمع غائبدر
کسلانیدندن الف ونون که ادات تعدیه در ضرورت وزن ایچون کلمشدر
والا کسیختن وکسلیدن لازم ایله متعدی بیننده مشترکدر پس کسیختن لازمدر
وبین الاشتراك احوالندن آکاه دکل ایمش محصول بیت ایکی صاحب دلك
وبر سرکشله بر جانبك احوالی ذکر اولانه کبی ور اکا ایکی جانبدن بیله
جاهلر ایسه اکر زنجیر اولورسه قیرارلر دکل که بر مو حاصلی ایکی جانبدن بیله
جاهل ونادان ایسه شقاقدن خالی اولماز مثنوی یکی را از زشت خوبی داد
دشنام تحمل کرد وکفت ای نیك فرجام ۰ محصول بیت بر بینه بر چرکین
خویلو دشنام ویردی یعنی سوکدی اولده تحمل ایلدی ودیدی ای صوکی خیر
یعنی عاقبتی خیر نیك فرجام وصف ترکیبیدر عاقبتی خیرلو دیمکدر ۰۰
بتر زانم که خواهی کفتن آنی ۰ که دانم عیب من چون من ندانی ۰ بتر بدتر
مغلطنه زانم اصلنده از آنم درکه حرف بیاندر خواهی فعل مضارع مفرد
مخاطبدر دیلرسك دیمکدر آنی ان اسم اشارتدر ویا ضمیر خطاب اولسونه
دیمکدر که حرف تعلیل عیب من لامیه محصول بیت اندن بترم که سنی

بکا اولصوك دیسك کرك یعنی بکا دیجکلمه بزم زیرا بیلورم که بنم
عیبمی بن کبی بیلمزسك حاصلی بن کندو عیبمی سندن ایو بیلورم حکایت
سحبان وائل را در فصاحت بی نظیر نهاده اند سالی بر سر جمعی سخن
کفتی ولفظی را مکرر نکردی واکر همان معنی اتفاق افتادی بعبارت
دیکر کفتی واز جمله آداب ندمای ملوك یکی اینست سحبان سینك فتحی وحاء
مهمله نك سکونیله حضرت نبینك متأخرلرندن صحابه دندر بر فصیح وبلیغ
شاعر ایدی وائل اسمینه اضافتی لامیه در ووائل بر قبیله نك
اسمیدر که بن قاسط بن وهب بن اقصی بن دعمی در را ادات
مفعول نهاده اند قومشلردر یعنی تعیین ایلمشلردر سالی یا حرف
وحدت بر حرف ظرف سر جمع لامیه جمعدن مراد مجلسدر یعنی صدر
مجلسده دیمکدر ویا حرف وحدت کفتی یا حرف حکایه لفظی یا حرف
وحدت ورا ادات مفعول نکردی یا حرف حکایه واکر همان معنی
بعضنده معنی بر بینه لفظ واقع اولمش حاصلی معنالری مخصوصده
تعارض ایلدی پس لفظ عبارتنی اختیار ایده نه تعرض ایلی تقریبده افتادی
یا حرف حکایه جمله آداب ندمای ملوك لامیه لردر محصول ترکیب سحبانه
وائلی فصاحت وبلاغتده بی نظیر تعیین ایلمشلر یعنی دیمشلر بر ییل محفل
ومجلسك صدرنده سوز سویلسه بر لفظی مکرر ایلمزدی واکر همان اول لفظ
ویا اول معنی بعینه اتفاق واقع اولیدی آنی بر غیری عبارتله سویلردی وادا
ایدردی وسلاطینك مصاحبلرینك جمله آدابندن بریسی بودر که بر
مجلسده بر سوزی تکرار سویلمیه مثنوی سخن کرچه دلبند وشیرین بود
سزاوار تصدیق وتحسین بود ۰ دلبند وصف ترکیبیدر کوکل بغلایجی یعنی

كوكلي كندويه متعلق قيلانجي سزاوار لائق محصول بيت سوز اكرچه
كوكل آليجي ولذيذ دا اولورسه تصديق وتحسين مرتبه سينه لائق ده
اولورسه كرچكدر اولوب كوزل اولدوغي چو يكبار كفتي مكو باز بس
كه حلوا چو يكبار خوردند بس ٭ باز پس اتباع قبيلندندر محصول بيت
بو بيت اولكي معنيدندر يعني سوز هر نقدر ممدوح اولورسه ده
چونكه بركره سويليه‌سك بردخي سويلمه يعني تكرار ايلمه زيرا حلوايي چونكه بركره
ييديلر بسدر يعني حلوا لذيذ وشيرين ايكن بركره كه ييدي كفايت ايدر تكرار
ييمك لازم دكل **حكايت** يكي را از حكما شنيدم كه ميكفت هركز كسي
بجهل خود اقرار نكند مكر آن كس كه چون ديكري در سخن باشد هنوز
تمام ناكرده او سخن آغاز كند محصول حكايت حكمادن بريني ايشيتدم كه
سويلردي هركز بر كمسه كندي جهلينه اقرار ايلمز مكر اول كمسه كه چون
غير كمسه سوزده اوله هنوز سوزين تمام ايلممش ايكن اول سوزه
باشلايه مذكور منفيدن صكره بر جهل خود اقرار كرده باشد باز ان جهلينه
اقرار ايلمش اولور **مثنوي** سخن را سرست اي خردمند و بن
مياور سخن در ميان سخن بن دبي ديمكدر محصول بيت سوزك
باشي وار ودبي يعني اياغي حاصلي آخري وار واولي ايمدي سوز او
اورتاسينه سوز كتورمه يعني بر كمسه سوزده ايكن سن سوزه باشلمه
اول سوزيني تمام ايتمينجه ٭ خداوند فرهنك وتدبير وهوش نكويد
سخن تا نبيند خموش خداوند فرهنك لاميه در فرهنك هنر محصول بيت
هنر وتدبير وعقل وادراك صاحبي سوز سويلمز مادام كه خموش كورميه
يعني ايسم كورميه حاصلي حضور مجلسده اولاني ساكت كورمينجه عاقل

وذكي سوز سويلمز **حكايت** تني چند از بندكان سلطان محمود حسن
ميمندي را كفتند كه سلطان امروز ترا چه كفت در فلان مصلحت كفت
بر شما هم پوشيده نماند كفتند تو دستور مملكتي آنچه با تو كويد با مثال
ما كفتن روا ندارد كفت باعتماد آن كه داند كه بكس نكويم پس چرا مي
پرسيد سلطان محمودك مرادي مشهور پادشاهدر كه حسن ميمندي
ايكي ميمك فتحه‌لريله آنك وزيري ايدي آبازده وزيري وهم محبوبي ايدي
دستور دالك ودانك ضمه‌لريله اصطلاحده وزيره ديرلر محصول تركيب
سلطان محمود غزنوي قوللرندن بر قاچ شخص حسن ميمندي‌يه ديديلر
سكا پادشاه فلان مصلحت خصوصنده نه ديدي حسن ميمندي ديدي سزدن دخي
كيزلي قلماز يعني سزه ده سويلر ديديلر كه سن مملكتك وزيري‌سك سكا
ديديكيني بيزم كبيلره سويلمكه رواكورمز حسن ديدي اول اعتماد ايله كه
بيلور كيمسه‌يه ديمزم يعني كيمسه‌يه ديميه حكم بيلورسن نيچون صورر سز
بيت نه هر سخن كه برآيد بكويد اهل شناخت بسر شاه سر خويشتن
نشايد باخت نه حرف نفي معناسنه كويد فعلنه مقيددر كه حرف رابط
صفتدر سخن برآيدك وبكويد كه مقدم مفعوللريدر اشتراك اوزره
شناخت بونده اسم مصدر در علم معناسنه پس اهل شناخت اهل دانش
ديمكدر با حرف مصاحبت سر شاه لاميه در سر خويشتن ده بويله در باء
بطيليه باخت بونده باختن معناسنه در يعني اوينامق متعدي معناسنه
زيرا لغت مشتركه در لازمله متعدي بيننده محصول بيت ايله دكلدر هر سوزي
كه بيلور آني سويليه اهل دانش يعني هر بيلديكيني سويلمز زيرا شاهك سرين
يعني سرني افشا سببيله كندي باشين اوينامق لائق دكل حاصلي

پادشاهلرک امور سلطنته و تدبیر مملکته متعلق اسرارلرینی اظهار
واقف الملک اهلاکه سببدر **حکایت** در عقد بیع سرایی متردد بودم
جهودی گفت من از کدخدایان قدیم این محلتم وصف این خانه چنانکه
که هست از من پرس بخر که هیچ عیب ندارد گفتم بجز آن که تو همسایه
اویی عقد بیع سرای عقد کربیعه و بیعک سرایه الحاقی فقلری مصدرلرکه
مفعولینه اضافتی قبیلندندر عقد عینک فتحیله مصدر دربغلمق معناسنه
و بیع گاه اولور اشترا معناسنده مستعملدر حاصلی اضداددندر و یا حرف
وحدت جهودی یهودیه دیرلر و یا حرف وحدت کدخدا اوایلسی و کوی
ایلسی و سایرلرینه لرک صاحبلرینه دیرلر قدیمه اضافت بیانیه در
محلة یه لامیة وصف این خانه مصدرک مفعولینه در بخر با حرف تاکید و خا
معجمک فتحی و کسریله فعل امر مفرد مخاطب صتون آل و بیکر همسایه اویی
لامیة و یا تیم خطاب محصول ترکیب براوک عقد سراسنده متردد ایدم یعنی
براو آلمغه استردم بر جهود دیدی بن بو محلّه نک قدیمی کدخدالرندنم بو اوک
وصفنی سویلیه کی واردر بندن صور صتون آل که هیچ عیبی یوقدر دیدیم انجق
غیری که سن انک قومشی سین یعنی سنک همسایه لیغک مذکور خانه یه
عظیم عیب در زیرا الجار قبل الدار **قطعه** خانه را که چون تو همسایه است
ده درم سیم کم عیار ارزد خانه ایا حرف وحدت و همزه حرف توصل در را
حرف تخصیص همزه حرف وحدت دیمک وحرفی بیلمز ایمش که حرف بیانه چون
ادات تشبیه همسایه ده هاء رسمی و همزه مجتلبه لفظده و کتابده ترک اولنمق
کرک تنه که خمسه نظامینک لیلی و مجنونده واقعدر **بیت** در بندگشادن
نتوانم که ترسم ز کلید آبگینم اصلنده خزینه ام و آبگینه ام در ضرورت

رسمی

وزن ایچون حذف و ایصال اولدی لیکن شراح جمیعا بو حذف و ایصاله
اشارت ایلممشلردر ده درم اون اقچه سیم کم عیار بیاضیتی عیاری عیبلک نه
کسریله مفاعل بابنک مصدریدر ... بربرینه نک و زنینی بیلمکه و بربرلر
یعنی تقلب و حقیقتی تشخیص ایلمکه که ترکیبجه دارادبرلر ارزد فعل مضارع
مفرد غایب دگر یعنی بهایه دگرد و تکدر ازیدندن محصول بیت حضرت شیخ
جهوده خطاب ایدوب بیورر براوک که سنک کبی همسایه سی وارده
عیاری اکسیک اون درهم کومشه دگر یعنی قلب کومشک اون
اقچه سینه دگر معلومدر که کومش قلب اولنجه اقچه سیده قلب اولور پس
او اون دغل اقچه بر دگر ایمش لیکن امیدوار باید بود که پس از مرگ تو
هزار ارزد امید میمده تشدید ضرورت وزن ایچوندر و آر بونده ادات
نسبتدر ای معناسنه امیدلی دیمکدر بود بونده بوددن معناسنه در تونک ضمی
اشباع اولنوب ضرورت وزن ایچون بر واو مثنوی اولور یعنی واو رسمی و
او اصلی کبی اوقنور محصول بیت جهوده خطاب ایدوب بیوررلر اما امیدلی اولمق
کرک که سنک مرگکدن صکره بیک دگر غالب بیوردوغی بیک درم کامل عیار
مراددر زیرا ابتیده مقدار مسکوت عنه در یعنی همسایه لکدن سنک کبی پلید
و خبیث اکسیک اولنجه بیک درم سیم تمام عیار دگر **حکایت** یکی از شعرا
پیش امیر دزدان رفت و ثنا گفت فرمود تا جامه اش بستدند و از ده بدر کردند
سگان در قفاش افتادند خواست تا سنگی بردارد زمین یخ بسته بود
عاجز شد گفت این چه حرامزاده مردمانند که سگ را گشاده اند و سنگ را بسته
امیر از غرفه بشنید و بخندید و گفت ای حکیم از من چیزی بخواه گفت جامه
خود می خواهم اگر انعام فرمایی بس امیر دزدان لامیه لردر حرامیلرکی

ر شراح جمیعا

قتینه دیکدر تا حرف تعلیل بستندند یا حرف تاکید بستندند فعل ماضی جمع غائب
آلدیلر دیکدر رقیه کسر والله و تا اصلیه ایله کوبدر قربه مفعولنه سکان الف نونله
جمع اولدی ذی حیات اولدوغی ایچون در حرف صله قفا فاک فتحیله اکسه
دیکدر فارسیجه حیره دیرلر خا حطی ایله تا حرف تعلیل یخ با نک فتحیله بوز دیکدر
بسته ماضیدن قسمدر بغلمش دیکدر طوکمش مفعلتیخ مبتدا و بسته بود
خبری وزمین مقدم مفعولیدر خبرک غرفه غبنک ضمی و رانک سکونیله چار
طاق مفعلنه در محصول ترکیب شعرا دیمیری حرامیلر بکلینک یانینه واردی
ودعا وثنا دیدی بلکه بیوردی تاکیم لباسینی آلدیلر و کوبدنی طشره ایلدیلر
اینلر روینه و دشدیلر و بلدی تا بر طالکش فالدیره اینلره آتمق ایچون
طپراق طوکش ایدی عاجز اولدی اینلر ایچو مندن دیدی بو نه حرامزاده وزدلر
مردملر در که اینلری آچمشلر یعنی چوزمشلر و طاشلری بغلامشلر ابر
چاد طاقدن ایشیدی و کولدی و دیدی شاعره ای حکیم بندن بر نسنه دیله
یعنی بندن بخشش ایسته شاعر دیدی کندی لباسم ایسترم اگر انعام
بیورر سک یعنی بکا کندو لباسم ویررسک بها نا عین احساندر بیت
امیدوار بود آدمی بخیر کسان ٭ مرا بخیر تو امید نیست شر مرسان ٭ امیدوار
تخفیف میمله یا حرف صله خیر کسان لامیه مرا را حرف تخصیص با حرف صله
خبر تو لامیه امید نیست میمله شر مرسانک مقدم مفعولیدر رسانیدندن
فعل نهی مفرد مخاطب ایرشدرمه دیکدر الف و نون ادات تعدیه در
محصول بیت آدمی یعنی انسان کیمسه لر خیرینه امیدوار در حاصلی انسانه
خلقک خیرات و مبراتینه راجیدر اما بنم سنک خیرکه امیدم یوقدر بهان بکا
شر ایرشدرمه حاصلی فائده و جائزه دن کچدم بها نا بکا ضرر ورمیانک

طوقونماسون مصراع رضینا من نوالک بالرحیل ٭ رضینا فعل ماضی
متکلم مع الغیردر علم بابندن من الی متعلق نوال نونک فتحیله احسان
و عطیه معناسنه در کاف محلا مجرور مضاف الیهیدر نوالک با حرف جر قنیبا به
متعلق رحیل فعیل وزنی اوزره اسمدر کوچ یعنی سفره کیتمک معناسنه
مصدردر رحلت کلور شدت وزنی اوزره حرف من بونده بدل معناسنه
محصول مصراع رضینا بالرحیل من نوالک یعنی سنک احسانکدن کیتمکله
راضی اولدق حاصلی سلامتله بوندن کیتمک سنون بزه عظیم عطیه در
سالار دزدان را بر و رحمت آمد جامه اش بفرمود و قبا پوستینی برو مزید
کرد و دری چند بداد سالار هر نسنه نک اولوکینه دیرلر مثلا سپه سالار
عسکر باشیسی و خوان سالار چاشنکیر باشیسیه و قس دزدانک اضافتی
لامیه در را ادات تخصیص حرامیلر اولوسینک دیکدر بر ونمیر شاعره راجعدر
قبا پوستین ترکیب مزجی کورکلی اوکی آچیق قفتان دیکدر و با حرف [illegible]
بو ترکیبی حرف عطفله ایراد ایتدیلر استعمال لریدن اکاه دکلولر الاکثر مزید
مصدر میمیدر زیاده معناسنه محصول ترکیب دزدان اولوسینک اول شاعره
مرحمتی کلدی پس لباسینی ویردی و بر کورکلی قفتان اوزرینه زیاده ایلدی
و بر نیچه اقچه ویردی حکایت منجمی بخانه خود در آمد مرد بیکانه را دید بازن
او بهم نشسته و دشنام داد و سقط گفت فتنه و آشوب برخاست
صاحب دلی برین واقف شد و گفت منجم اسم فاعلدر تفعیل بابندن
زمانی نیجه حصه ایدنه دیرلر یعنی که احمد داعی حقوق جواهر ده نظم ایلمش
مصراع منجم آن که زمانی بچند پاره کند ٭ و یا حرف وحدت با حرف صله خانه
خود لامیه در آمد کیردی دیکدر مرد بیکانه یبانجی با حرف صاحب زن

او ابن اسعد ملی
اسعد ورد

اولامیه بهم بری بریله نشسته اوتورمش سقط نامفعول کلماتدیرلر
فتنه ودشنامه وسقطه مترتبدر آشوب فتنه یه عطف تفسیردر محصول ترکیب
بر منجم کندی اوینه گیردی بیکانه ار گوردی عورتیله بیله اوتورمش حریفنه
سوکدی وسقط سویلدی پس فتنه وآشوب قالقدی حاصلی غوغا
پیدا اولدی بر صاحب دل که حضرت شیخ اولمق احتمالی واردر بو قصه یه
واقف اولدی ودیدی **بیت** تو بر اوج فلک چه دانی چیست چون
ندانی که درسرای تو کیست ه اوج بونده اوست معناسنه در همزه نک
فتحیله فلکه اضافتی لامیه در سرای بونک کبی یرلرده او معناسنه در یعنی
خانه محصول بیت منجمه خطاب ایدوب دیر پس فلک اوزره نه
بیلورسک نه وار چونکه بیلمزسک که سرا ایچنده کیم وار یعنی اوک
که سطح زمینده وشهر کده محلکده اوله وایچنده کیم اولدوغن بیلمزسک
پس فوق سماده واقع اولان کواکبک احوال واطوارینی ودور وسیرینی
نه بیلورسک ونیجه اکلارسک دیمکدر **حکایت** خطیبی کریه الصوت خودرا
خوش آواز پنداشتی وفریاد بی فائده برداشتی کفتی نعیب غراب البین
دربرده الحان اوست یا آیت ان انکر الاصوات لصوت الحمیر درشان
او خطیبی یا حرف وحدت کریه الصوت یعنی قبیح الصوت چرکین آوازلی
دیمکدر خوش آواز وصف ترکیبیدر کوزل آوازلی معناسنه پنداشتی
یا حرف حکایه ظن ایدردی فریاد بی فائده بیانیه برداشتی یا حرف
حکایه قالدردی یعنی فریاد ایدردی کفتی دیبیدک یعنی سوتینی ایشیدیدک
دیبیدک نعیب نونک فتحی وعینک کسری وسکونی یا ایله فعیل
وزنی اوزره قرغه آوازی نعب ینعب نعباً ونعیباً ونعباناً ونعاباً

فتح بابندن ضرب دنده مستعملدر قلتانه حاجلی قرغه آوازینه دیرلر
غراب البین آلاجه قرغه که عرب انکله تطیر ایدر وتشؤم ایدر زیرا عربک
عادتیدر قاچن کیم اوینده سفره ویا بر مهم مصلحتنه چیقه اکر بو قرغه
یولده بولینور صاغ جانبنه اوچارسه مبارکدر وبیوچکلوب گیدر واکر
صول جانبنه اوچارسه نامبارکدر ویبود ونرا اوینه گیدر یعنی بانک
فتحیله ضداودر وصال وفراقده مستعملدر بونده فراق معناسنه عبارت
ظاهرده مفهوم اولانه شامت آوازینده اولا الحان بونک کبی یرلرده
آواز پرده سی معناسنه در یا حرف عطف ان حرفدر حروف مشبهه ء
بالفعلدن انکر اسم تفضیل چرکین رک دیمکدر اصواته اضافتی لامیه در
لام ادات تأکید صوت الحمیر ترکیب اضافی لفظا مرفوع خبر ان در شان
بونده حال معناسنه محصول ترکیب بر کریه الصوت خطیب کندینی خوش
آواز ظن ایدردی وبی فائده فریاد وفغانی قالدیردی دیبیدک
که غراب البین آوازی انک الحانی پرده سنده در یعنی آوازی همان غراب
البین آوازیدر ودیبیدک که مذکور آیت انک شاننده نازلدر **بیت**
اذا نهق الخطیب ابوالفوارس ه لـه صوت یهد اصطخر فارس
اذا ادات شرط نهق فعل ماضی مفرد مذکر غائب حمارانعیردی دیمکدر
خطیب لفظا مرفوع فاعلی ابوالفوارس لفظا مرفوع بدلدر خطیبه
ویا عطف بیانی اصلنده ابوالفوارس ارسلانه کنیه در اما بونده
حمار مراددر نهق قرینه سیله له صوت جمله اسمیه جواب اذادر
یهد فعل مضارع مفرد مذکر غائب ییقار دیمکدر جمله فعلیه صفت
صوتدر اصطخر فارس مملکتنده بر محکم حصارک اسمیدر یهدنک

مفعول به صریحیدر فارسیده اضافتی لامیه در سینلر ساکن او قوملق کرکدر
کیم ناموزون اولمیه محصول بیت فی چنان کیم خطیب ابو الفوارس نهانی ف
ابلمیه کیعنی معمار کیبی اکبیره اینک بر صوتی وار دی کیم فارسک اصطخر نام
قلعه سینی هدم ایدر یعنی بیقار زیرا اصوات شدیده نک هدم بنیانده
تاثیر خاصی وار در نته که شرح مواقفده بحث اصواتده مذکور در مردمان
بعلت جاهی که داشت بلیتش میکشیدند و اذیتش مصلحت نمی
دیدند تا یکی از خطبای آن اقلیم که با وی عداوت نهانی داشت باری
بپرسیدن او آمده بود گفت ترا خوابی دیده ام خیر باد گفت چه دیده
گفت چنان دیدم که ترا آواز خوش بود و مردمان از نفست
در راحت بودند خطیب اندرین لختی بیندیشید و گفت چه مبارک خواب
کردی که مرا بر عیب خویش مطلع گردانیدی معلوم شد که آواز ناخوش
دارم و خلق از نفسم در رنجند توبه کردم ازین پس که نخوانم مگر با هستگی
مردمان ده لامیه با حرف مصاحبت علت جاه لامیه یعنی خطابت منصبی
علتیله و یا حرف وحدت بلیت بلا معناسنه در واو اذیت اول ذ زنده
اذا معناسنه در تا حرف انتها خطبا خطیبک جمعیدر آن اقلیم اضافتی
لامیه در که حرف رابط صفت با وی یعنی خطیب مذکور ایله عداوت نهانی
بیانیه خواب بونده دوشدر آواز خوش بیانیه نفست حرکاتیله
مراد کلامدر لختی یا حرف وحدت بر پاره دیمکدر آواز ناخوش بیانیه در
حرف ظرف و با حرف تاکید رنج اسمدر الم معناسنه یون و دال ادات
جمع رنجده در لر دیمکدر و یا رنجند فعل جمع مضارع غائب حرف تاکید ایله
رنجند انجنورلر دیمک اوله لکن بو قول وهمدن خالی دکلدر مگر الا معناسنه

محصول ترکیب کوبلنگ خلقی بر منصب علتیله که انک وار ایدی یعنی خطابت
منصبی سببیله بلاسینی چکرلر دی و اذاسینی مصلحت کورمزلر دی تا اول
اقلیمک خطباسندن بری که انکله نهانی عداوتی وار ایدی بر کره انک
زیارتینه کلوب انی صورماغه کلدی حاصلی حالین پرسش ایلمکه کلمش ایدی بار یکره
کلن خطیب دیدی سکا بر دوش کورمشم خیر اوله دیدی نه کوردک
دیدی شویله کوردم که سنک خوب آوازک وار ایمش و خلق نفسکدن
راحتده ایمشلر خطیب بونده بر پاره فکر ایلدی اندن صکره دیدی بو نه
مبارک دوشدر که کوردک که بنی کندی عیبمه مطلع ایلدک معلوم
اولدی که آوازم ناخوشدر و خلق نفسمدن رحمتده در لر توبه ایلدم
که بوندن صکره خطبه او قومایم الا یواش یواش قطعه از صحبت
دوستان برنجم که اخلاق بدم حسن نمایند صحبت دوستان
مصدر که مفعولنه و یا فاعلنه اضافتیدر برنجم بو صیغه اسم و فعل
متحملدر اسم اولنیجه با حرف ظرف معناسی الم و زحمتده یم دیمک
اولور فعل اولنیجه با حرف استمرار اولور معناسی انجنورم دیمکدر
ولکل وجهة لیس سمیتی قبول ایده نه دخل ایلین کندی موخولده
مصراع ثانی مقام تعلیلده در که حرف تعلیل اخلاق بد بیانیه
و میم ضمیر معناده نماینده مقیدر حسن سینک فتحیله کوزل دیمکدر
نمایند فعل مضارع جمع غائب کوسترلر دیمکدر متعدیدر نماینده در
محصول بیت دوستلرک مصاحبتندن رنج و الملوده یم و یا انجنورم
زیرا بنم اخلاقیمی یعنی خویلریمی و عادتلریمی بکا کوزل کوسترلر
عیبیم هنر و کمال بینند خارم گل و یاسمن نمایند محصول بیت

غنچه‌سیمی هنر و کمال گوزرلر و گلو ستررلر و بکنی بکا گل و یاسمن گوستررلر
یعنی بکا محبتلکرندن چهرکبین برلریمی گوزل گوستررلر · گو دشمن شوخ چشم
چالاک · تا عیب مرا بمن نماید · گو کاف عربک تمثیلیه ادات استفهام در
دشمن شوخ چشم بیانیه در و چالاکه اضافتده بوبله در شوخ چشم وصف
ترکیبیدر گستاخ معناسنه و چالاک بونده بی پروا در دشمنده اسم جنس
و یا اسم جمع معنالری ملحوظ اولمق گرکدرکه ردیفده واقع اولان فعله مطابق
و موافق اوله تا حرف تعلیل عیب مرا مبتدا در و نماید کی مفعول صریحی بمن
با حرف صله و بمن مفعول غیر صریحی محصول بیت یعنی بر بی پروا گستاخ دشمن
ناکیم بنم عیبیمی بکا گوستره لر یعنی حجاب المحبوب دیلینه کلنی بی پروا سویلیه
حکایت یکی در مسجد سنجاریه بتطوع بانگ نماز گفتی بادازی که مستمعان
را ازو نفرت بودی و صاحب مسجد امیری بود عادل و نیکوسیرت نخواستش که
دل آزرده گردد گفت ای جوانمرد این مسجد را مؤذنانی قدیمند که هر یکی
پنج دینار را درار ست و ترا ده دینار میدهم تا بجای دیگر روی بر این
اتفاق افتاد و برفت بعد از مدتی پیش امیر باز آمد و گفت ای خداوند
بر من حیف کردی که بده دینارم ازین بقعه روان کردی انجا که رفته ام
بیست دینارم میدهند که جای دیگر روم قبول نمی کنم امیر بخندید و گفت
زنهار نستانی که به پنجاه دینار هم راضی شوند مسجد سنجاریه تقدیری
قصبه سنجاریه در و سنجار سینک کسریله بغداد جانبنده موصله قریب
بر گوزل قصبه در لیکن بو زمانده خرابه منصرف و ملحق در تطوع تفعل بابندن
مصدر در اجرسز معناسنه بانگ نماز یعنی اذان گفتی یعنی اوقوردی آوازه
با حرف مصاحبت و یا حرف وحدت نخواستش فعل نفی ماضی فاعلی تحتنده

مستتر امیره راجع و شین ضمیر منصوب متصل مذکور مؤذنه راجع گفت
امیر دیدی ادرار وظیفه معناسنه روی فعل مضارع مفرد مخاطبدر گیده
سک دیگر بقعه پاره ارض معناسنه و مراد بونده مسجد مذکور در نستانی
فعل نفی استقبال مفرد مخاطب المیاسک دیمکدر محصول ترکیب بر سنی مسجد
سنجاریه ده رایگان بلا اجرت اذان اوقوردی بر آوازله که مستمع اولانلرک
اوازیندن نفرتی اولوردی یعنی آوازیندن نفرت ایدرلردی حال بوکه
مسجدک صاحبی بر عادل و نیکو خلق بر بک ایدی دیلمزدی که دل آزرده
اوله بک دیدی ای جوانمرد بو مسجدک قدیم مؤذنلری وار که هر برینک
بش التون ادراری وظیفه سی وار و سکا اون التون ویره یم تاکیم
غیری یره گیده سک بو حال اوزره اتفاق واقع اولدی یعنی اون دینارک
قبول ایلدی و گیتدی بر مدتدن صکره گنه بک اوکنه کلدی و دیدی ای
خداوند بکا حیف ایلدک که بو بقعه دن بنی غیری یره گوندردک اول یره که
بن گیتدم یگرمی التون و یررلر غیری یره گیدم اما قبول ایلمم بک گله
کولدی و دیدی زنهار المیاسک که اللی دیناره راضی اولورلر **بیت**
به تیشه کسی نخراشد زروی خارا گل · چنانکه بانگ درشت تو میخرا
شد دل · تیشه گسر و کولنک و چاپه بونده چاپه مراد در نخراشد فعل نفی
مستقبل مفرد غائب طرملامز و قزیمز بونده انکبینه مرماغ دار
خارا بونده قاره طاش معناسنه در بانگ درشت بیانیه در درشت
والک و ات ضمیر لیله ایری معناسنه در ملائم مقابلی تو بیا اضافتلامیده
میخراشد فعل مضارع مفرد غائب طرمالر دیمکدر محصول بیت قاره طاشدن
بوزسندن چاپه ایله کیمسه بالجیغی قازمز و قاشیمز و طرملامز الخلیق گه

سنک ناسازابری آوازک کوکلی طرمالرحاصلی فاره طاسنک
اوزرینه چاپه حرکتندن واقع اولان قنجیردی کوکلی انجلین طرملام
که سنک بوغون وناهموار آوازک میخراشدک فاعلی تخنیده
بانکه راجع ضمیردر ومفعولی دلکدر **حکایت** ناخوش آوازی بیانک
بلند قرآن همی خواند صاحب دلی بر وبگذشت وگفت ترا مشاهره
چندست گفت هیچ گفت پس این زحمت بخود چرا میدهی گفت
از بهر خدا میخوانم گفت از بهر خدا مخوان مشاهره ماه بماه متعین
اولان وظیفه یه دیرلر زیرا عربچه ماه شهردر محصول ترکیب بر ناخوش
وناساز آوازلی کیمسه بلند آوازله قرآن اوقوردی بر صاحب دل
انکا احتمال حضرت شیخ کتدیلر مراد درقاری ناسازکه یاننه کلدی
ودیدی سنک آیده وظیفه‌ک نه قدردر دیدی هیچ دیدی پس بو زحمتی
کندوکه نیچون ویررسک دیدی الله ایچون اوقورم دیدی الله ایچون
اوقومه یعنی الله ایچون اولسون اوقومه یعنی اوقومامک الله ایچون
اولسون کلامده ایهام وار فتدبر **بیت** گر تو قرآن بدین نمط
خوانی ببری رونق مسلمانی نمط نونک ومیمک فتحه‌لریله اسلوب
ودیکدر خوانی فعل مضارع مفرد مخاطبدر بونک کبی فعللرک آخرینده
یالره خطاب ایچوندر دیمک زائددر زیرا بو فعللرک افعالی خطاب ایچون
اولدقلری یاء ضمیر اعتباریله دربس یایی افراد بالذکر ایلمک امر اولدی
ببری فعل مضارع مفرد مخاطبدر یای استقبالی ظرفای عجم تلفظ ایدوب اوقور
اما روستا بیلری مضموم پس ضمه ایله اوقویانلر روستاییلق ایدرلر
رونق حسن ولطافت معناسنه در مسلمانیه اضافت لامیه در ویا خود

مصدر در محصول بیت اگر سن قرآنی بو اسلوب وطریقله اوقور ایسک
مسلمانلق لطافت وصفاسینی ازاله ایدرسک حاصلی مسلمانلقده
عرض ونام وناموس قومیوب هپ هبایه ویررسک **باب پنجم**
در عشق وجوانی بشنجی باب عشق وجوانلق بیاننده در **حکایت**
حسن میمندی را گفتند سلطان محمود چندین بنده صاحب جمال دارد
که هر یک بدیع جهانند چگونه است که با هیچ یک از ایشان میلی ومحبتی
ندارد چنانکه با ایاز که او را زیادة حسنی نیست گفت هرچه در دل فرود
آید در دیده نکو نماید میمندی را ارادات مفعول بنده صاحب جمال بیانیه
که حرف رابطه صفت بدیع غریب وعجیب معناسنه در جهانه اضافت لامیه
با هیچ با حرف صله میلی ومحبتی یالری حرف تنکیر حسنی یا حرف تنکیر در در دل
در حرف صله فرود آید کیره دیمکدر یعنی هر نسنه که کوکله کیره ومقبول خاطر
اوله دیکدر در دیده در حرف صله دیده یه دیمکدر نکو ایو نماید فعل مضارع
مفرد غائب مبنی للمفعول معناسنه کورینور دیمکدر محصول ترکیب سلطان
محمودک وزیری حسن میمندی‌یه سؤال ایلدیلر که سلطان محمودک بو قدر بنده‌
صاحب جمالی وار که هر بیری جهانک بر بعلمیدر یعنی هر بیری بکتاء عالمدر
نیچوندر که هیچ بریسنه اولدوغی ایازه اولان کبی میل ومحبتی یو قدر که انک
آرتق حسنی یوقدر یعنی صاحب جمال دکل ایکن بو که بو قدر انجذاب وتوجه
وندر میمندی دیدی هر نسنه که کوکله کیره وکوکل آنی قبول ایلیه کوزه ایو
کورینور ایمدی اوله پادشاهک کوکلنه کیرمشدر که کوزینه سایرندن کوزل کورینور
میلی ومحبتی وحسنی یالری وحدت ایچون اعتبار ایده نه اعتبار اولماز
مثنوی هر که سلطان مرید او باشد گر همه بد کند نکو باشد محصول بیت

هر کیمسه که سلطان انک مریدی اوله یعنی طالبی اوله اگر جمیع ایشلدوکی
ایشی برامز ایسه ده اکا ایو اولور یعنی گوزینه گوزل گورینور [illegible]
اولنده مثنوی بر بینه بیت یازانلرک هیچ تشخیصلری یوق ایمش ه
وآن که را پادشه بیندازد ه کُشتش از خیل وخانه ننوازد ه
خیلدن فارسیده بولک وقبیله معناسنه در بعض نسخه ده خیل خانه انغانتله
واقعدر یعنی اوجماعتندن دیمکدر ننوازد فعل نفی مضارع مفرد غائبدر
نوازیدن نواختن دن دیمکدر احوال استفاقله آشنا دکللر ایچنی
محصول بیت اما اول کیمسه که پادشاه آنا یعنی ردایدر آنی اوجماعتندن
وتوابعندن کیمسه اوخاطر یعنی رعایت ایلمز حاصلی پادشاهلر ردوکی
اولانی تمام آدمینک مردودیدر زیرا الناس علی دین ملوکهم در
پس ناسک قبولی سلطانک قبولینه موقوفدر قطعه کسی بدیده
انکار اگر نگاه کند نشان صورت یوسف دهد بناخوبی کسی یا حرف
وحدت با حرف مصاحبت دیده انکار بیانیه نشان صورت یوسف
لامیه لردر با حرف مصاحبت با حرف توصیف نفی وبا حرف مصدر محصول بیت
برکیمسه اگر انکار گوزیله نظر ایلیه یعنی مجتنبله بقماسه وکوکل گوزیله التفات
ایلمیه یوسفک صورتی نشانی بوقدر حسنله مشهور ایکن ناخوبلغله
یعنی حضرت یوسفک حسنی برکمالینی چرکنلکله وصف ایدر دیمکدر نشان
دهدک مقدم مفعول صریحیدر وبناخوبی غیر صریحی وگر بچشم ارادت
نگه کند در دیو فرشته ایش نماید بچشم کروبی ه واو حرف عطف وادات
شرط سابقه معطوف با حرف مصاحبت چشم ارادت بیانیه در
حرف صله دیو شیطانه دیرلر فرشته نار رسمیله فارسیجه ملکه دیرلر

سروش ده دیرلر وهمزه حرف مجتلبه ویا حرف وحدت وشین
ضمیر نگه کندک فاعلی کسی در انکارا جعدر نماید فعل مضارع مفرد غائب
مبنی للمفعول معناسنه گورینور دیمکدر فاعلی دیوه راجع ضمیر در بچشم
با حرف صله شین سابق معنا جهتنده چشمه مقید در بچشمش تقدیرنده
کروبی کافک فتحی وراء مشددک ضمیله ملائکهٔ مقربین در شرح مواقفده
تخفیف راءیله یازرلر پس بونده تشدید ضرورت وزن ایچوندر وعوام
دیللرنده تحریفاتندر فرشته یه صفتدر محصول بیت واگر منکر کسی
چشم ارادت ومحبتله دیوه نظر ایدرسه انک چشمینه دیو فرشته
وکروبی گورینور حاصلی بر بدشکل شخصه عین مودت ومحبتله نظر
ایلسک گوزوکه یوسف ثانی گورینور اما بر خوب جماله انکار نظریله
نظر ایلسک گوزوکه اقبح ناس گورینور چشمی گوروبیه اضافت
ایدنلر اعمالقدر ایلمشلر حکایت گویند خواجه را بنده نادر الحسن بود
وبا او بر سبیل مودت ودیانت نظری داشت با یکی از دوستان گفت
دریغ اگر این بنده با چنین حسن وشمائلی که دارد زبان درازو بی
ادب نبودی گفت ای برادر چون اقرار دوستی کردی توقع خدمت
مدار که چون عاشق ومعشوقی درمیان آمد مالکی ومملوکی برخاست
خواجه لفظ مشترکدر وزرایه وبازرگانلره وتعظیمی واجب اولانلره مستعملدر
خواجه وبنده ده یالر حرف وحدتدر وهمزه لر حرف توسط همزه لری حرف
وحدت طوتانلر فارسیدن خبردار دکللر ایمش نادر الحسن بونده بی نظیر
معناسنه در نظری یا حرف تنکیر حرف وحدت ودیانت اصحابنا بلید مرایکی
با حرف صله شمائلک جمعیدر شینک کسریله خلق وخوی معناسنه

اما بو بنده مطلق جمالدن عبارتدر که حرف رابطه صفت زبانی دراز
وصف ترکیبیدر اوزون دیلی معناسنه اقرار دوستی مصدرك مفعولینه
اضافتیدر توقع خدمت ده بویله در عاشقی و معشوقی و مالکی و مملوکی یا یری
حروف مصدردر محصول ترکیب حکایت ایدرلر که بر خواجه نك فائق الجمال بر
بنده سی وار ایدی و اول بنده یه محبت و دیانت طریقیله نظر ایدرکا
یعنی اکا نظری حقیقی ایدی نفسانی دکل ایدی خواجه بر وجه شکایت دوستلرینه
بر بنده ویدی حیف اگر بو او خلاف بو مخلبین حسن و جمالله که مالکدر زبان دراز
و بی ادب اولمسیدی اول دوست و یدی ای برادر چونکه دوستلق محبت
اقرارینی ایلدك اندن خدمت و حرمت امید ایتمه زیرا چونکه عاشقلق
و معشوقلق ارایه کلدی افندیلك و قوللق مرتبه لری قالقدی بلکه قضیه
عکس اولدی نتنه که قطعه نك بیتلرندن مفهومدر **قطعه** خواجه با بنده ی
پری رخسار چون در آید ببازی و خنده   خواجه مبتدا و بیت ثانی خبری و
بو بیت اکا مربوطدر با حرف مصاحبت بنده ی پری رخسار بیانیه پری رخساره
وصف ترکیبیدر پری یوزلی دیمکدر ببازی با حرف صله و بازی یای اصلیه ایله اویون
معناسنه در و خنده اسم مصدردر کولیش و کولمه دیمکدر محصول بیت خواجه پری
رخسار بنده سیله چونکه اوینامغه و کولمکه کله یعنی مصاحب جانی منزلنه تنزل
ایلیه چه عجب کر چو خواجه ناز کند و وی کشد بار ناز چون بنده ناز کند
فاعلی بنده یه راجع ضمیردر و بنده اشارتدر خواجه یه کشدك فاعلی ده اکا راجع ضمیر
بار ناز بیانیه محصول بیت خواجه بنده سیله لاتکلف اولنجه استفهام انکاری
طریقیله بیورر نه عجب یعنی عجب دکلدر اگر بنده خواجه کبی فخر و ناز ایدرسه و بو خواجه
نازلرینی چکرسه بنده کبی یعنی بویله اولنجه قبول ایتمز بلکه ایدرسه عجب دکل

بعض نسخه ده بو بیت واقع اولمشدر **بیت** غلام آبکش باید و خشت
زن بود بنده ی نازنین مشت زن آبکش سقا دیمکدر وصف ترکیبیدر
سو چکیجی معناسنه خشت زن ده وصف ترکیبیدر کرپیج و کرمیجی دیمکدر حاصلی
خدمتکار دیمکدر خشتك خاسنده کسر و ضم جائزدر لکن بو نده فتحیله
مشت زن ده وصف ترکیبیدر رسانفا بیانیه اولنان کبی محصول بیت قول
جنسی سقا و کرپیج و کرمید کسبی کرك یعنی دلبر جنسی کرکمز زیرا نازلی قول
افندیسینه بو مرفا اوروجی اولور یعنی افندیسینه حرمت ایده کن اولماز
بو بیتی نثر شکلنده یازان اوزاندن خبردار دکل ایمش **حکایت** یارسایرا
دیدم بمحبت شخصی کرفتار و رازش از پرده برملا افتاده چندان که ملامت
دیدی و غرامت کشیدی ترك تصابی نکردی و کفتی یارسایرا یا ادات وحدت
و را ادات مفعول شخصی یا حرف وحدت شیخ شخص تعبیر بنده ابهام
ایلمش فند بر ملا مبهمك فتحیله شد خلاد یعنی آشکاره اولمش غرامت بو نده عذاب
والم معناسنه در ترك تصابی مصدرك مفعولینه اضافتیدر تصابی اشتیاق
و محبت معناسنه در نکردی و کفتی یعنی عشق و محبتی ترك ایلمز در و دیردی
بالجمیعا حکایت افاده ایدر محصول ترکیب بر عابدی کوردم بر کیمسه نك
محبتینه کرفتار و مبتلا اولمش و راز محبت و عشقی کتمانه مالك اولماد
ملایه دوشمش یعنی عالمه فاش اولمش اول قدر که سود یکندن و قبادن
ملامت و جفا کوردی و عذاب و محنت چکردی تصابی و عشق جانانی
ترك ایلمزدی **قطعه** کوته نکنم ز دامنت دست   ور خود بزنی بتیغ تیزم
کوته کوتاه دن مقصوردر قیصه دیمکدر قصر معناسنه محصول بیت ای دوست
سنك دامنکدن الیمی کوتاه ایلمم یعنی الیم چکمم و اگر خود بنی ایتی یعنی

کسکین قلیجله اوررسکره یعنی الیمی اکمکدن دکو کلوی محبتکدن الم‌ام
بعد از تو ملاذ و ملجأم نیست هم در تو گریزم ار گریزم بعد از تو سنده
سکره و غیریه دیمکدر ملاذ و ملجأ اسم مکانلردر صیغه‌ده جق یر دیمکدر در تو در
حرف صله در با معناسنه گریزم فعل مضارع متکلم وحده قچارم دیمکدر محصول
ای جانان سنده سکره و سندن غیری پناه کاهم یوقدر کنه قهر و خشمکدن
قچرسم سکا قچارم حاصلی و پناهم سنسن غیری کیمسم یوقدر دیمکدر
بازی ملامتش کردم و گفتم عقل نفیست را چه شد که نفس خبیس
بر و غالب آمد زمانی بفکرت فرو رفت و گفت بازی یا حرف وحدت
عقل نفیسن بیانیه نفس خبیس ده بویله در نفس ایو خبیس الحق
دیمکدر بفکرت با حرف صله فرو رفت طالدی دیمکدر محصول ترکیب بر کره بن عقلی
ملامت و لوم ایلدم و دیدم دیو بر شیخ سنک عقل نفیسکه نه اولدی نفس
خبیسک اکا غالب کلدی بر زمان فکره طالدی و دیدی قطعه
هر کجا سلطان عشق آمد نماند قوت بازوی تقوی را محل سلطان
عشق بیانیه عشقه سلطان دیرلر عقله غالب اولدوغی ایچون قوت
بازوی تقوی لامیه و بیانیه در را ادات تخصیص محل مکان معناسنه در
محصول بیت هر یره که عشق پادشاهی کلدی قالمدی تقوی بازوسینک قوتینه
محل و مکان قلمادی یعنی عشق و تقوی بر محلده جمع اولمازلر عشق کلنجه
تقوی قلمز نماندکی فاعلی محل رفت بر پاک دامن چون زید بیچاره‌ء
او فتاد تا گریبان در وحل پاک دامن وصف ترکیبیدر طاهر الذیل دیمکدر
یعنی معصیتدن بری چون واو اصلیه ایله ادات استفهامدر کیف
معناسنه زید زانک کسری و یانک فتحیله فعل مضارع مفرد غائب در زیدینه

زیستن

زیستن دیمه دیلر خطا ایلمشلر دیرلک ایدر یعنی معاش ایدر
بیچاره‌ء یا حرف وحدت و همزه حرف توسل حرف وحدت همزه در
و بین زائد سویلمش بیچاره زیدکی فاعلیدر او فتاد واولدر اصل
او زره صفت بیچاره در تقدیری بیچاره‌ء که او فتاده باشد حذف
و ایصال طریقیله ترک اولندی تا حرف انتها گریبان کاف عجمیک ولامک
کسره‌لریله یقه دیمکدر در حرف الصاق وحل واوک و حاء حطینک
فتحه‌لریله صبوق بلچق دیمکدر چامور و بتاق معناسنه محصول بیت عابد
عاشق دیرکه بر بیچاره نیجه پاک دامن دیو بیلورکه بغاسینه دک
بتاغه چاموره دوشمش اوله یعنی آرزوی طبع و هوای عشقه دوشن
نیجه پرهیز ایدوب راه تقوایه وارہ بیلور حکایت یکی را دل از دست
رفته بود و ترک جان گفته و مطمح نظر او جای خطرناک و ورطهٔ هلاک
نه لقمه متصور شد که بکام آید و یا مرغی که در دام افتد یکی را حرف
تخصیص دل از دست رفته بود کوکل الدن کیتمش ایدی یعنی عاشق
اولمش ایدی ترک جان مصدر ترکی مفعولنه اضافتدر و گفته نک مقدم
مفعولیدر جانک ترکینی سویلمش ایدی دیمکدر یا کوکلدن و یا الیدن
و یاخود گفته مجاز اکر ده معناسنه اوله قتدر مطمح نظر لامیه در مطمح اسکی
میمک فتحه‌لریله اسم مکاندر فتح باشند مرتفع یره دیمکدر پس مطمح
نظر کسینک کوزی مرتفع یره دوشمکدن کنایه‌در یعنی نظر
دوشجک یوکسک یر جای خطرناک بیانیه مطمح مبتدا و جای خبریدر
خطرناک بونده خوفناک معناسنه ده جائزدر که ورطه گرداب دن کنایت
اولیه که بر نیجه چولکه و غریچه ذر دوردیرلر لقمه‌ء یا حرف وحدت و همزه حرف

توسل همزه یه حرف وحدت ویبن وحدتی بیلمز ایمش که حرف رابطه
صفت منصور شده یا حرف حکایه که حرف بیانی یا حرف صله کام کاف
عربله داغ وجکه معناسنه در مقصود دها ندر کاف عجمیله ضبط ایدنلر
خطا ایلدیلر مرغی یا حرف وحدت که حرف رابطه صفت دام طوزاقی معناسنه
در محصول ترکیب بر بینک کوکلی البندن کیتمش ایدی یعنی کوکلینی آلدیروب
عاشق اولمش ایدی وجانا ترکینی سویلمش ایدی یعنی راه جانانده هلاکه
اولورسم اولاین دیمش ایدی زیرا سودیکی شاهزاده ایدی وملیح نظرلی
خطرناک ودورطه هلاک بیوزده وغی بو جهتدندر نه برلقمه ایدی که منصور
اولوردی که اغزه کلور یعنی بونک اغزینه دوشر لقمه دکل ایدی روحی برمرغ دکل
ایدی که طوزاغه دوشمک ممکن ومتصور اولیدی حاصل الحاصل عالی جناب
شاهزاده سومک بونک وظیفه سی دکل ایدی بیت چو در چشم شاهد
نباید زرت • زر وخاک یکسان نماید برت • در چشم در حرف صله شاهد
بونده محبوب معناسنه در نباید کلمه یعنی کوزینه کورنمز نماید فعل مضارع
مفرد غایب مبنی للمفعول معناسنه کورنور دیمکدر برت بونده قیمت معناسنه
عبره عندکیمی محصول بیت خطاب عام طریقیله بیوررچونکه التونک و
اقچه نک شاهدک کوزینه کیرمز یعنی دلبر که مالیکه اعتبار والتفات ایلمز زرله
خاک سنک قاتکده برابر کورینور زیرا وسیله حصول مرام اولماز
یاران بنصیحتش کفتند که ازین خیال محال تجنب کن که خلقی هم بدین
هوس که تو داری اسیرند وپای در زنجیر بنالید وکفت بنصیحتش یعنی
بطریق نصیحت خیال محال بیانیه تجنب تفعل بابندن مصدر در تبعد و
احتراز معناسنه که حرف تعلیل خلقی یا حرف وحدت هم حرف عطف بدین

بدین با حرف صله ودال همزه دن مبدلدر بعض نسخه ده هوس پر بینه کنه
واقعدر کافته که عالی جناب سومک کناهدر که حرف رابطه صفت محصول ترکیب
عاشق بیچاره یه یارانی ودوستلری نصیحت طریقیله دیدیلر که بو خیال [illegible]
محالدن تبعد واحتراز ایله یعنی بو زائد افکاردن واو [illegible] مدن صقنین که سنک
غیری نیجه خلق بو سودایه که سنکده وار یعنی بس کرفتار اولدی وغمک [illegible]
کرفتار واسیرلردر وایاقلری زنجیر غصه ده ثابت وبرقرار حاصلی سنک
غیری نیجه کیمسه بو شاهزاده بزرکوارک عشقینه کرفتار اولوب
باشلرینه بلالر کلمش ومقصودلرینه وصول بولمامشلر پس بو هوسک
ترکی اولی واحرادر بو نصیحتی اشیدنجه ایکلدی **قطعه** دوستان
کو نصیحتم مکنید • که مرا دیده بر ارادت اوست • دوستان منادی
حرف ندا محذوف کو فعل امر مفرد مخاطبدر خطاب عام طریقیله مکنید فعل
نهی جمع مخاطب ایلمک دیمکدر که حرف تعلیل برارادت بر حرف صله محصول
ای فلان دوستلره دیدی ای دوستلر بکا نصیحت ایلمک زیرا بنم کوکلم
ولکوزم اول جانانک ارادتینه دربکا هر نه دیلرسه ایلسون کرک لطف
ایدر کورسن کرک قهر اولدر سون ارادت واختیار آنکدر جنک جویانه
بزور پنجه وکتف دشمنان را کشند وخوبان دوست جنک جو صفت ترکیبیدر
جو بیدن نهی لغتنده جنک وبلیجی معناسنه در اما استعمالده بها درسواش
ارینه دیرلر والف ونون ادات جمعدر مبتدا در مصراع ثانی خبری با حرف
مصاحبت زور پنجه لامبه کتف بونده کاف عربینک کسری وسکون
تائله یغرین معناسنه که فارسیجه شانه دیرلر دشمنانرا کشند که مقدم
مفعولی ورا ادات مفعول خوبان معطوفدر جنک جویانه ومبتدا ودو ستان

خبری محصول بیت بهادرلر بنیجه قوتیله وشانه وبازو قوتیله دشمنلری
قتل ایدرلر وخوبلر دوستلرینی یعنی عاشقلرینی شرط مودت نباشد
ماندیشه جان دل از مهر جانان برکرفتن شرط مودت لامیه با حرف سبب
اندیشه جان لامیه خون جانم دیمکدر دل برکرفتنک مقدم مفعولیدر
واز مهر جانان لامیه غیری برکرفتن قالدرمق معناسنه در یعنی محبتنی ترک
ایلمک معناسنه کوکل بوقارر طوتمق دیبن قانی اشغادنه طوتمش محصول بیت
محبت شرطی دکلدر جانم خوفیله کوکلی جانانک عشقندن قلدیروب محبتندن
فراغت ایلمک مثنوی توکه در بند خویشتن باشی عشق بازی دروغ زن
باشی بند خویشتن لامیه عشقباز وصف ترکیبیدر محبوب دوست معناسنه
اکثر میمون عشقلی معناسنده استعمال ایدرلر وبا ضمیر خطابدر دروغ زن
وصف ترکیبیدر زنیدن یالان اوردجی دیمکدر یعنی یالانجی معلوم اوله که بعض
الفاظ زدن ایله وبونک مشتقاتیله مستعملدر مثلا خنده زدن ولاف زدن
ودروغ زدن وبونلرده غیری باشی فعل مضارع مفرد مخاطبدر بیتک اولنده
تو مبتدا وما بعدی صفتی وایکی وصف ترکیبیلر نکره خبر قبیلندندر محصول بیت
که کندی قید کده وهوا وهوسکده اوله سک یعنی مهر ومحبت جانانله
تقیید ایلمیه سک عشقبازسک یالانجیسک یعنی محبوب ودوست موعجبسک
عاشق دکلسک عشقبازی یاسینی حرف مصدر اعتبار ایدوب عشقبازی
تقدیرا بوندن مقدر بدایمش وحرف مصدر ظن ایدوب ترکیبه معناسنی عشقبازی
بلا اورنجی دلاسک دیبوب عشقبازی دروغ زنه مفعولدر دیبن معناده
چوکین ادبنامش ویایی حرف وحدت طوتوب معناسنی بلاجی بر عاشقسک اوله
یعنی بلاجی بر عاشقلک دیبین بی نظیر بر بلانی سو بلمش کورنشاید بو دوست

بردنم شرط یار بست در طلب بردن نشاید فعل نفی مستقبل مفرد غائب
عدم امکانندن عبارتدر بدر دوست با حرف صله ره بردن یول بولمق یعنی
واصل اولمق ره بردنک مقدم مفعولیدر شرط یار لامیه دیا حرف مصدر
وسبب وتا ادات خبر محصول بیت اکر دوسته یول بولمق یعنی واصل اولمق
ممکن ومیسر دکلدر ایسه یارلق ودوستلق شرطیدر طلبنده اولمق یعنی
وصال میسر دکل ایسه عشقیله فراقنده اولمک کرک حاصلی عاشقه
لایق اولان آتش محبتیله یانوب کل اولمق ومحبتی ترک ایلمکدر رباعی خیزم
چون نماندیش ازین تدبیرم خصم ار همه شمشیر زند با تیر مم خیزم فعل
مضارع متکلم وحده قالقارم دیا قالقایم چون ادات تعلیل نماند فعل نفی
ماضی مفرد غائب قالمدی دیمکدر بیش باء عربیتک کسریله زیاده معناسنه در بونده
غیر معناسنی متضمندر ازین بیت ثانیه اشارتدر تدبیر نماندک فاعلی خصمدن
جنس خصم ویا اسم جمع مراددر دوبه الکا قیددر شمشیره وتیره دکل بعضیلر
ظن ایلدیکی کیبی با حرف عطف وتیر شمشیره معطوفدر بعض نسخه ده باد
افعدر بر تفصیل ایله معه معناسنه تیرله دیمک اولور میم معناسنه زند فعلیه مقید
درزنم تقدیرنده محصول بیت قالقرم دیا قالقایم چونکه بونده غیری تدبیرم
قالمادی اکرکه جمیع رقیبا وخصما بکا قلیج اوررلر وکرکه اوق دیا بکا قلیجله
اوق اوررلر یعنی بنی قتل ایچون بکا براق وشوره لر کر دست رسد که آستینش
کیرم ورنه بروم بر آستانش میرم کر دست رسد اکر ال ایرشورسه
یعنی ممکن اولورسه که حرف بیانه آستینش بک کیرمک مقدم مفعولیدر شین
ضمیر دلده مرکوز اولان جانانه راجعدر کیرم فعل مضارع متکلم وحده بونده
طوتام دیمکدر بو شرطیه نک جوابی محذوفدر رفیها ونعمت دیمکدر کیبر ورنه

والا معناسنده دربروم فعل مضارع متکلم وحده دررو بدندنم بر حرف استقلال
آستان معروف وشبن کنه جانانه راجعدر میبرم فعل مضارع متکلم وحده
میبرندنم اولورم دیمکدر محصول بیت قالقارم پس الوم ایریشورسه که
یکینی طوتوب یاپشم یعنی جانانه واصل اولام فبها ونعمت والا واردرم
اشیکنده جان ویروب اولورم حاصلی باد وصال الله حیات بولورم وبا فراقیله
ممات ایکیسیده عاشقه نسبت سعادت ابدیدر متعلقانش را که نظر
درکار او بود وشفقت بروزکار او بندش دادند وبندش نهادند سودی
نداشت متعلقانش را ادات تخصیص متعلقلر بنک دیمکدر که حرف رابطه
صفت در حرف صله کار اولامیه انک ایشینه یعنی اله سینه ایدی شفقت شینک
وقافک فتحه لریله مرحمت دیمکدر با حرف صله روزکار اولامیه در احوال و اطوار
او دیمکدر پند باء عجمله نصیحت وبند باء عربیله قید وحبس دیمکدر سود یا حرف
تنکیر نداشت فعل نفی استقبال مفرد غایب طوتمدر یعنی ایلمد محصول ترکیب
متعلقلر بنک که نظری انک ایشینه ایدی یعنی ایلکینه وله سینه ایدی یعنی
هر وجهله اوکد وغمین ایسترلردی واحوال واطوارینه شفقت و مرحمتلر
واریدی کچه پند وبردیلر واوسته بخچ وبوقاغی قودیلر یعنی آدردیلر فایده
طوتمادی یعنی ویرمدی نظر درکار او بودک مقتسبی انک ایشینه ایدیلرک
نظری واریدی یعنی آنی کوروب کوزدرلردی دیبلر مقصود چه بیان
ایده مجملر **بیت** درد اکه طبیب صبر میفرماید ٭ وین نفس حریص را
شکر میباید ٭ صبر ایهام طریقیله مذکور در برکا ارام وقرار معناسنده در
برنسیده براجی اوت که بعض حمامده شادروان اوزره سونکورنن
صرقیدرلرکه قورومایوب بشار روب دورر لیکن بونک اصلی یانک

کسریله درنفس حریص بیانیه ورا حرف صله میباید فعل مضارع مفرد
غایب کرک دیمکدر محصول بیت درد اولوحر تاکه طبیب عشق صبر بیورر
آما بو نفس حریصه شکر کرک یعنی احبا ودوستانم محبت جانانی ترکینی بکا
القا ایدرلر بو ایسه سم قاتل وزهر هلاهلدر نفس بوکه تحمل ایلمز بلکه حالینه
ملائیم ومناسب نسنه ایستر یعنی وصال جانانی **مثنوی** آن شنیدی که
شاهدی بنهفت با دل از دست رفته میکفت ٭ آن شنیدی استفهامدر
مخاطبدن که حرف بیان شاهدی یا حرف وحدت یا حرف ظرف ونهفت
نونک وهانک ضمه لریله کیزلی دیمکدر مخفی معناسنه با حرف صله دل از دست
رفته کوکلی الدن کیتمش یعنی عاشق رفته ده یا حرف وحدت ویا حرف
توسل ایکی ابیله میکفته متعلقدر محصول بیت آنی اشتیدکمی که بر محبوب
مخفیجه یعنی تنهاجه کندینک کوکلی الندن کیتمشینه یعنی عاشقینه سویلردی
مقبول قول کلمی بیند ٭ تا ترا قدر خویشتن باشد ٭ پیش چشمت هیچ
قدر من باشد تا حرف توقیت ترا سنک دیمکدر تخصیص معناسنی افاده
ایدر پیش چشمت لامیه محصول بیت جانانم بیچاره سینه دیر مادام که
سنک کندی قدرک اولور یعنی مادام که سن کندی قدرکله وشانکله
مقید اولاسک چشمک قتنده بنم نه قدرم ونه شانم اولور حاصلی سن
کندکله مقید اولمیوب بلکه کوزک وکوکلک وظاهر وباطنک بنم محبت
وعشقمله مقید اولمق کرک که سنک قتنکده بنم مقدارم اوله پادشه
زاده راکه مستطیح نظر او بود خبر دادند که جوانی بر سر این میدان مدامت
مینماید خوش طبع وشیرین زبان سخنهای لطیف ونکتههای غریب
از وی میشنویم چنین معلوم میشود که شوری در سر وسوزی در دل

دارد که شیدا صفت میخواید پس دانست که دل آو یخته‌ء ادست واین
کرد بلا انکیخته‌ء او مرکب بجانب او راند جوان چون دید که شاه زاده بنزدیک
او عزم آمدن دارد بکریست وکفت بادشه زاده را ادات مفعول که حرف
رابط صفت ملیح نظرا ولامیه لردر عاشق جوانک بلند نظر کاهی معناسنه
که حرف بیانیه جوانی یا حرف وحدت مداومت ملازمت معناسنه در خوش
طبع وشیرین زبانه وصف ترکیبلردر سخنهای لطیف ونکتهای غریب
بیانیه لردر شوری وسوزی یالری حرف وحدت ویا تنکیر که حرف تعلیل شیدا
صفت وصف ترکیبی که حرف بیانیه دل آو یخته وصف ترکیبیدر واو تمیزیه
اضافت لامیه در معناسی شاه زاده انک دل آو یخته سیدر یعنی کوکلی اکا
متعلقدر کرد بلا بیانیه کرد بلادن مراد عشق جواندر انکیخته ءِ اولامیه
یعنی شاه زاده نک قوپارلمیشی در مرکب راندن مقدم مفعول صریحیدر بجانب
غیر صریحی واو یه اضافت لامیه او دن مراد جوان عاشقدر راند فعل ماضی
مفرد غائبدر سوردی معناسنه عزم آمدن مصدرک مثلیتنه اضافتیدر کلمک
نیتی دیکلدر محصول ترکیب پادشاه زاده یه که جوانک بلند نظر کاهی یری یعنی
منظور نظری ایدی خبر ایلدیلر و دیدیلر بر جوان بو میدانه اوچنده مداومت
و ملازمت کوسترر خوش طبع وشیرین زبان لطیف سوزلر و غریب نکته
اندنه ایشیدیرز شویله معلومدر که باشنده بر شوری و سوداسی و کوکلنده
بر سوز وکدازی وار که شیدا صفت و عاشق کبی کورینور شه زاده بیلدی
کرانک دل آو یخته سیدر یعنی مبتلا و کرفتار یدر یعنی جوانک کوکلی اکا مقیددر
و بو بلا تو زی انک قوپار لمشدر یعنی بو بلایی اول پیدا ایلمشدر آتینی
شاه زاده جوانک جانبنه سوردی جوان چون کوردی که شاه زاده آنک

جانبنه یعنی یانینه کلمک قصدین طوتار یعنی ایلر اغلادی و دیدی **بیت**
ان کس که مرا بکشت باز آمد پیش • مانا که دلش بسوخت بر کشته ء
خویش • باز ادات تأکید در و یا تکریر و معناسنه پیش قبت معناسنه در مانا
عربیده کأنّه معناسنه در بکشت دیکر بر حرف صله در با معناسنه محصول بیت اول
کیمسه که بنی قتل ایلدی یا نیم کلدی و یا کیرو یا نیم کلدی بو کلیشندن
بلرز که کوکلی کندینک مقتولینه یاندی و یا قیلدی یعنی عاشق بیچاره سینه ترحم
ایلدی چندان که ملاطفت کرد و پرسیدش که از کجایی و چه نام داری و چه
صنعت دانی جوان در قعر بحر مودّت چنان غریق بود که مجال دم زدنم
نداشت غریق بونده فعیل مفعول معناسنه در یعنی غرق اولمش حاصلی
بو غولمش دیکدر محصول ترکیب شاه زاده اولقدر ملاطفت و ملایمت
ایلدی و صوردی که نه یردنسک و نامک نه در و نه صنعت بیلورسک
جوان محبت دریاسینک دیبنه شویله غرق اولمش ایدی که نفس اورماغه
مجالی یوق ایدی حاصلی هیچ تکلمه قدرتی یوق ایدی **بیت** اکر خود هفت
سبع از بر بخوانی چو آشفتی الف بی تی ندانی سبع سینک ضمیله و یا تک
سکونیله یدی نه بیره دیرلر خمسن نانک ضمی و میمک سکونیله سکزده بیره
دیرلر و هفت سبع تمام مصحفدن کنایه‌در زیرا قرا حجاج ظالم زماننده قرانی
یدی اجزایه تقسیم ایلدیلر اندن صکره بیر دخی او توز اجزایه پس تا سک
یدی مصحف دیدکلری اول یدی اجزانک مجموعندن عبارتدر شرح الاسلامده
یازمشدر که هر کیمسه قرانی بو یدی اجزا ترتیبی اوزره او قویه اندن صکره
دعا ایلیه الله امر یله دعاسی مقبول اولور جمعه کونی اوقنه سوره‌ء
انعامه دک و سبت کونی انعامدن سوره‌ء یونسه دک و احد کونی سوره‌ء یونسدن

سوره‌ی طه بردک واثنین کونی طا‌ها دن سوره‌ی عنکبوته دک وثلاثا کونی
عنکبوتدن سوره‌ی زمره دک وارلعا کونی زمردن سوره‌ی واقعه یه دک
وخمیس کونی واقعه دن آخره دک آشفتی فعل ماضی مفرد مخاطب پریشان
حال اولدک دیمکدر بی تی یائلر اسلوب تجرید والفله یا تا اسلوب خوبدر بس
بی تی یائلر غلط مشهور در دیین غلط سویلمش محصول بیت اگر خود هفت
سبعی یعنی تمام مصحف شریفی ازبرا وقورسک یعنی حافظ قرآن اولورسک
چونکه عشق الفنه یسی واشفته سی اولدک الفی وبایی وتایی بیلمزسک یعنی
عشق دیوانه سی اولنجه هیچ بیلدیکی اونوتورسک دیمکدر خطاب عموم اوزره
درشته زاده کفت که با من سخن چرا نکویی که من هم از حلقه‌ی درویشانم
بلکه حلقه بکوش ایشانم آنکه بقوت استیناس محبوب از میان تلاطم امواج
محبت سر بر آورد وکفت انکه اندن صکره دیمکدر با حرف سبب قوت استیناس
محبوب لامینه لردر استیناس استفعال بابندن مصدر در انس طلب ایلمک
دیمکدر بونده مراد یقینلقدر میان تلاطم امواج محبت لامینه لردر تلاطم تفاعل
بابندن مصدر در بری بر بینه طوقنمق امواج بری بر بینه طوقندوغی کیمی
سر بر آورد باشینی قالدردی محصول ترکیب شهزاده جوانه دیدی بنمله نیچون
سوز سویلمزسک که بنده درویشلر حلقه سندنم یعنی انلردنم بلکه انلرک
حلقه بکوش بنده سییم اندنصکره جوان محبوبک قوت استیناسی سببیله
محبت امواجی تلاطمی اورتاسندن یعنی محبت دریاسی امواجی طوقنمه سی
اراسندن کلام مجازیدر تأمل ایده‌ر باشینی قالدردی ودیدی بیت
عجبست با وجودت که وجود من بماند ۝ تو بکفتن اندر آیی ومرا سخن
بماند ۝ بکفتن با حرف صله وکفتن مصدر در تکلم معناسنه اندر بانک متعلقدر

تأکید ایدر آیی فعل مضارع مفرد مخاطبدر آییدندن بماند فعل مضارع مفرد
غائب قاله دیمکدر ماندن ماندندن دیینلر خطا ایلدیلر محصول بیت عجبدر
سنک وجودکله که بنم وجودم قاله یعنی سنک فنکده بن محو اولوردم که بنده
اثر وجود قالمازدی تکلمه کلهسک وبکا سوز قاله بو عجبدر حاصلی سن تکلمه
کلدکدن صکره بنده سوز سویلمکه مجال قالمق عجبدر این بکفت ونعره‌ی بزد
وجان بحق تسلیم کرد یا حرف وحدت وهمزه حرف توسل محصول ترکیب
جوان بو بیتی سویلدی وبر نعره اوردی وجانی خدایه تسلیم ایلدی
رحمة الله بیت عجب از کشته نباشد بدر خیمه‌ی دوست عجب از زنده که
چون جان بدر آورد سلیم محصول بیت دوستک خیمه سی قپوسنده کشته
اولندن عجب دکل یعنی قتیل اولاندن تعجب ایلمک اولماز زیرا قتلی بر بیدر
بلکه عجب زنده دندر که نیجه جانینی اندن سلیم چیقاردی حاصلی اول قتل
برندن جانینی سلامتله خلاص ایدوب قورتارنده در تعجب انده قتل اولانده
دکلدر حکایت یکی از متعلمان بکمال بهجتی داشت ومعلم از انجاکه
حس بشریست با حسن بشره‌ی او میلی داشت بجلتبابی که غالب او فاتح
در بن سخن بودی که متعلم اوکر نیجیه دیر ودمعلم اوکردیجیه بهجت بانک
وجیمک فتحه لریله حسن وجمال معناسنه در حسن بشر لامینه در حسن بونده
ادراک معناسنه در بشرک حسی یعنی انسانک ادراکی با حرف صله حسن بشره
لامینه بشره بانک وشینک فتحه لریله انسانک دریسنک یوزینه دیرلر حسن
بشره یه میلی حسن بشرینه تخصیص زیرا سائر حیوانلرده حسن بشره یه
میل اولمازدی تلر با حرف ظرف مثابه مرتبه معناسنه درهم یا حرف وحدت
که حرف بیان محصول ترکیب متعلملردن برینک زیاده حسن وجمالی واریدی

ومعلّم اول مقامدر که حسن بشر بندر یعنی مرتبهٔ بشر بندر انک حسن
بشره سینه میلی واربدی بو مرتبه‌ده کرکه اکثر اوقات بو سوزده ایدی که **قطعه**
نه‌انچنان بتو مشغولم ای بهشتی روی که یاد خویشتنم در ضمیر می‌آید بهشتی
روی وصف ترکیبیدر اهل جنت یوزلی معناسنه یا حرف نسبتدر که حرف بیانه
یاد خویشتن لامیه کندی یادم یعنی کندیمی آکمق میم معنا جهتنده ضمیره مقید
در ضمیر بونده خاطر معناسنه در محصول بیت ای اهل جنت یوزلی سکا انچلین
مشغول دکلم که کندیمی آکمق خاطره کله یعنی سکا شویله مقید و مشغولم
که کندمی فراموش ایلمشم زدیدنت نتوانم که دیده بر دوزم
وگر مقابله بینم که تیر می‌آید بر حرف تاکید دوزم فعل مضارع متکلم
وحده دیکلم دیکدر کوزینی یومق معناسنه کنایتدر مقابله تقدیر از مقابله
ضرورت وزن ایچون حذف و ایصال ایلدی محصول بیت سنی کورمدن
کوزم دیکمکه و یومغه قادر دکلم یعنی سکا بقمغه قادر دکلم واکر کورسم
که قارشمدن اوق کلور حاصلی سندن کوزومی بر دم آیرمغه قادر دکلم
دوزی دوزیدندن اشتقاق ایلمک کرک دوختن دن اشتقاق ایدن
خطا ایلمشدر باری پسر گفت انچنانکه در آداب درس اجتهاد
میکنی در آداب نفس هم نظری فرمای که اگر در اخلاقم ناپسندی
می‌بینی که مرا آن پسندیده نماید بر آنم مطلع گردان تا بتبدیل آن مشغول
شوم گفت ای پسر این از دیگری پرس که آن نظر که مرا است
جز هنر نمی‌بینم باری یا حرف وحدت برکره دیکدر اجتهاد سعی وکوشش
دیکدر نظری یا حرف وحدت ناپسندی یا حرف وحدت گردان فعل
امر مفرد مخاطب گردانیدندن تصییر معناسنه ایله دیکدر الف ونون

ادات تعدیه در محصول ترکیب برکره اوغلان معلمه دیدی انچلین
که آداب درسمده سعی وکوشش ایدرسک آداب نفسمده بر نظر
بیور که اگر اخلاقمده بر نا معقول کورورسک که بکا اول معقول
کورینور اول ناپسندک اوزرینه یعنی آکا بنی مطلع ایله تا کیم
انک تبدیلینه مشغول اولایم معلم ویردیکی اوغلانه بونی غیردن
صور که اول نظر که بنم سکا درسنده هنردن غیری نسنه کورمزم **قطعه**
چشم بد اندیش که برکنده باد ۵ عیب نماید هنرش در نظر ۵
که برکنده باد جملهٔ معترضه دعائیه در کندن قازمق وقوپارمق
ولوملق معناسنه در بونده قوپارمقدن مراد چیقارمقدر چیقمش اولسون
دیکدر هنرش شین معناده نظره مقیدر محصول بیت عدوانک کوزی
که چیقمش اولسون انک نظرنده هنر عیب کورینور زیرا چشم
عداوتله ناظر در ور هنری داری و هفتاد عیب دوست نبیند بجز
آن یک هنر ۵ ور واو بونک کیبی برلرده استدراک معناسنی افاده ایدر اما
اگر تقدیرنده در هنری یا حرف وحدت محصول بیت بد اندیشک حالی مذکور کبیدر
اما اگر بر هنرک واریسه و یتمش عیبک دوست کورمز اول بر هنردن غیری
زیرا چشم مودتله ناظر در بونده قطعه یرینه بیت یازانلر قطعه‌یه بیتی
فرق ایلمز المشلر بیت ثانینک اولنده ور یرینه واوله کر یازانلر کافله
صحیح نسخه‌یه مخالف یازدقلرندن غیری معنا جهتنده وزن دخی وار
حکایت شبی یاد دارم که یار عزیزم از در درآمد چنان بی اختیار از جای
برآمدم که چراغم باستین کشته شد خاطر مده درکه برکیجه یار عزیزم قاپیمدن
ایچری کیردی حبر ایتمدن شویله بی اختیار یریمدن قالقدم که یکلمله چراغ

سو بیندی **بیت** سری طیف من یجلو بطلعته الدجی شگفت
آمد از بختم که این دولت از کجا سری فعل ماضی مفرد مذکر کیجه کلدی دیمکدر
طیف خیالک فتحیله خیال معناسنه در لفظا مرفوع فاعل سری در مضافدر
من موصول یجلو فعل مضارع مفرد مذکر غایب در لفظ یا بیلنک نا فصیح
واو بسیدن بکشف دیمکدر آچار معناسنه فاعلی تحته منه راجع ضمیر در جمله
فعلیه اعرابدن محلی یوق صله سیدر اسم موصولک اسم موصول صله
سیله اعرابدن محلا مجرور مضاف الیهدر طیفک با حرف جر یجلوه متعلق
طلعت یوز در وجه معناسنه ضمیر مجرور منه راجعدر دجی دالک فتحی و جیمک
فتحیله قرانکولیغه دیرلر تقدیرا منصوب مفعول یجلودر شگفت شینک
و کاف عربینک کسری و ضمیله لغتدر عجب معناسنه که حرف بیان محصول بیت
طلعتیله کیجه قرانکولیغنی کشف ایلیینک کیجه خیالی کلدی کانه اول وقتده
جانانک کلدیکینی استبعاد ایدر و اثنیانی خیالینه اسناد ایدر حالا عمدن بکا
عجب کلدی که بو دولت قندن طلوع و ظهور ایلدی یعنی جانانک بو وقتده
کلدیکینی استبعاد و استغراب ایدر کانه که سعادت غیر مترقبه در بو بیت
بحر طویلک ایکنجی مربندندر و بونک کبی شعره ملمع دیرلر و بو عربی مصراع
حضرت شیخک بر عربی غزلندندر بیتک مصراع اولیدر و مصراع ثانیسی
وسائر لیل المقبلین یساع بنشست و عتاب آغاز کرد که مراد در حال
که دیدم چراغ رابکشتی گفتم گمان بردم که آفتاب برآمد و نیز ظرفا
گفته اند محصول ترکیب جانانم اوتوردی و عتاب و خطاب ایلمکه باشلادی
کورد الحال که بنی کوردک چراغی سوندردک دیدم ای جانانم ظن ایلدم که
آفتاب طلوع ایلدی و دخی ظرفا دیمشلر در **قطعه** کر کوانی بر پیش

شمع اید خیز بنشین اندر میانه جمع بکش گرانی با حرف وحدت بر شئ
ثقیل دیمکدر پس رجل ثقیل تقدیرایدنه یعنی رجل ثقیل دیبن و هم ایلمنخ خیز
فعل امر مفرد مخاطبدر خیز یدندن قالق دیمکدر بخاستن دنه اخذ ایدیلر
سن بو ایلمش بنشین ضمیر گرانه راجعدر و معنا ده بکش فعلنه مفعولدر
ضمیر منصوب متصل معناسنه بو اعرابه ذاهب اولانی رد ایلمین مردود
ایلمش بکش فعل امر مفرد مخاطب طلب لغتیره اولدر یعنی قتل ایله دیمکدر
اما بونده مراد دفع ایله دیمکدر محصول بیت اگر بر ثقیل شئی شمعک او
کلبنه گلموب شیاسنه مانع اولورسه قالق اول شیء ثقیلی جماعت
مجلس اورتاسنده شمعک اوکیندن دفع ایله یعنی کیدر و در شکر
خنده ایست شیرین لب آستینش بگیر و شمع بکش در معطوفدر
کره شکر خنده وصف ترکیبیدر دائما کولو لولو دیمکدر همزه حرف تخلیله
و یا حرف وحدت شیرین لب وصف ترکیبیدر شکر خنده یه صفت محصول بیت
و اگر مذکور گران شکر خنده شیرین لب ایسه آستیننی طوت و شمعی سوندر
زیرا بو آفتاب در بو وار ایکن شمعه احتیاج اولماز **حکایت** یکی دوستی
رامدنها ندیده بود گفت کجایی که مشتاقیم گفت مشتاقی به که ملولی
دوستی یا حرف وحدت و را ادات مفعول مدتها یا ادات جمعدر نیچه مدت
دیمکدر گفت یکی دیدی دوستنه کجاییی یا ضمیر خطاب که حرف بیان مشتاقیم
یا و میم ضمیر متکلم مع غیره در گفت دوست دیدی مشتاقی یا حرف مصدر
به یک کلمه من تفضیلیه معناسنه در ملولی یا حرف مصدر محصول ترکیب
بر یسی بر سودیکینی نیچه زمان کورمش ایدی سودیکینه دیدی که کوردوکی
حینده قنده سنک که مشتاقیز یعنی سنی چوقدن کورمدک اوله دیدی

مشتاق قلق بكدر ملول المقدن يعني صيق كورب او صانوب ملول اولمقدن
سبزك كورب مشتاق اولمق بكدر **مثنوى** دير آمدى اى نكار سرمست
زود ت ندهيم دامن از دست ديركيج ديمكدر نكار سرمست بيا نيم سرمست
لغتده باشلى مست اما استعمالده بى پروا هوايى معناسنه در زود تيز ديمكدر
مقابل دير در ونا ضمير خطاب ندهيم فعل نفى مستقبل متكلم مع غيره وير ميز
محصول بيت اى بى پروا هوايى نكار كيج كلدك پس بويله اولنجه الدن اتككى
تيز قوبى ويره مزيز يعنى تيز كيتمكه مانع اولورز معشوقه كه ديرو دير بينند
آنخوكم ازان كه سبز بينند معشوقه ها علامت نقلدر عرفنده وغيرنده اولور انى
كبى يعنى خوبيدن عجميه نقلك علامتيدر پس معشوقه اختيار ايلديكى معشوقه
اوزره ضرورت وزن ايچوندر ديين بو معنا به واصل دكل ايمش كه حرف
رابط صفت بينند فعل مضارع جمع غائب بينيدند كورورلر ديمكدر آخر
ادات تاكيد وتقرير در وفارسيده عربى ده كل كم ازان بو عبارت مقام استغناده
مستعملدر اندر اكسكم يعنى اندن قالورمى ديبجك يرده كه حرف بيانيه سبز طوق
ديمكدر محصول بيت جانانه كه كيج كيج كورورلر يعنى سبزك سبر ايدرلر انده
الكسميدر واندن قالورمى كه طوق كورورلر يعنى سبزك كورب مشتاق اولمق
صيق كورب وصانمقدن الكسكمى واندن قالورمى ديمكدر پس بو عبارتك
معناسينى اندنده كم ميدر اخى ديين واكثر اندن كم ميدر كه طوق كوره لر ديين
زياده ابهام ايلمشلر **شكايت** شاهد كه بار رفيقان آيد بجفا كردن
آمده است بحكم آن كه از غيرت ومضادّه ياران خالى نباشد مضادّه
بابندن مصدردر بعض نسخه ده ياران لفظى موجود اولديغيچون يازلرى بعض
نسخه ده مضادّه نك تاسى مطول بولوندى على كل حال مضافدر موجود اولدوغى

برده آن كه غبار رنجنى ايراد المحبوب وبحكم مهمينى ساكن او
قنيوب معناسينى البته ديبلر بو كتابه ايجى وفوقلرى يوق
ايمش محصول تركيب دلبر كه رفيقلريله كلمه جفا ايلمكه كلمشدر اول
علتله كه يارانك يعنى عاشقك غيرت وضديتيدن خالى اولماز
بو كلامى حضرت شيخك جانانى كيجه تنها كلدكينه كوره در فقير
بيت اذا جئتني في رفقة لتزورني ❁ وان جئت في الصلح فانت
محارب ❁ اذا اسمدر ظرف مستقبله شرطى متضمن جئت فعل
ماضى مفرد مذكر مخاطب ونون حرف وقايه ويا ضمير منصوب
متصل كنايه در متكلمدن في حرف جر ما قبلنه متعلق رفقه رانك
ضمى وكسرى ايله رفيقك جمعيدر يولداشلر ديمكدر لتزورني لام
حرف جر جئت به متعلق تزور فعل مضارع آن مقدر ايله منصوب ونون
حرف وقايه ويا ضمير متكلم وان جئت بونك كبى يرلرده واو حرف عطف
جنتنى قتنده ان لم تجئ وان جئتني تقديرنده اما جمهور قتنده حرف
حالدر بونك كبى يرلرده ان حرفنه معناى شرطيتدن منسلخ وصل
ديرلر في الصلح ما قبلنه متعلقدر فانت فا جواب وجزايه داخل ولان حرفدر
انت ضمير مرفوع منفصل محلا مرفوع مبتدا المحارب اسم فاعلدر مفاعل
بابندن لفظا مرفوع خبر مبتدادر واعرابده محلى يوقدر جواب اذادر
محصول بيت جانانه خطاب ايدر جانان بكا رفيقلرك ايله سنده يعنى
انلر ايله كلسك بنى زيارت ايلمك ايچون صلحده ده كلورسك يعنى مصالحه
طريقنده ده كلورسك پس صواشجى سك زيرا انلر ايله كلمك شقاق
وخلاف عشاقه باعثدر **قطعه** بيك انفس كه برامنجت يار با اغبار

بسی نماند که غیرت وجود من بکشد با حرف ظرف ویا حرف زائد بك
نفس بردم وبرساعت دیمکدر که حرف بیانیه بر حرف تأکید آمیخت
فعل ماضی مفرد غائب قرینه دیمکدر یار فاعلیدر با حرف مصاحبت
اغیار غیرك جمعیدر رقیبلر مراد در بسی یار اصلیله ایله چوق دیمکدر
نماند فعل نفی ماضی مفرد غائب قالمادی دیمکدر لیکن مقصود زمان
استقبالدر که حرف بیانیه غیرت مبتدا وجود من لامیه ومبتدای ثانی
بکشد باکاف کسریله فعل مضارع مفرد غائب خبر ثانی وثانی خبریله خبر اول
محصول بیت بردم وبرساعت که یار اغیار ایله مختلط اولور چوق
زمان قالماز که غیرت بنم وجودمی قتل ایدر یعنی هلاك ایدر بخنده گفت
که من شمع جمعم ای سعدی مرا ازان چه که پروانه خویشتن بکشد
شمع جمعم لامیه یعنی بن جمیع عاشقك محبوبیم کیمسه یه مخصوص دکلم
محصول بیت جانانم مذکور بیتك مضمونینی بندن ایشیدیجك خنده ایله
دیدی بن مجلس عشاقك شمعیم ای سعدی یعنی سکا وغیره مخصوص دکلم بکا
اندن نه ضرر وزیان مترتب اولور که پروانه کندینی شمعه اوروب
بال وپرینی یاقوب وجودینی هلاك ایدر یعنی بکا نسبت پس شمعه نسبت
پروانه کیبی سنك بنم یوز بیك طالبم وار در عالمده بر بیره سعدی بورلر
باشینی شمعله فدا ایدنلر روشنایلیق ایلمشلر حکایت یاد دارم که در
ایام پیشین من ودوستی چو دو مغز بادام در پوستی صحبت داشتیم
ناگاه اتفاق سفر افتاد پس از مدتی که باز آمد عتاب آغاز کرد که درین
مدت قاصدی نفرستادی گفتم دریغ آمدم که دیده قاصد بجمال تو روشن
گردد ومن محروم باشم پیشین با حرف نسبت ونون حرف تأکیده

دپوستی یالکز حرف وحدتدر اتفاق سفر لامیه در قاف سکونیله
اوقنور ردیفین سهو ایلمشن قاصد بونده پیکك معناسنه در ویا حرف
وحدت نفرستادی فعل نفی ماضی مفرد مخاطب کوندرمدك دیمکدر
محصول ترکیب خاطرمده در که اولکی ایامده یعنی جوانلیغم زماننده
بن بر دوستله یعنی محبوبله ایکی بادام ایچی کیبی بر پوستك ایچنده یعنی
ایکی بادام ایچی بر قابوقده نیجه که متحد وصیق اولورسه بیز انکله بویله
ایدك کمال اتحاد واتفاقده نه کنایتدر صحبت طوتاردیق دیمکدن غرض
مصاحب ایدك دیمکدر ناکاه اتفاق سفر واقع اولدی بر نیجه مدتدن صکره
که کیرو سفردن کلدی بکا عتاب وخطاب ایلمکه باشلدی که بو قدر مدتده
بکا بر پیك ارسال ایلمدك دیدم که بکا حیف کلدی که قاصدك کوزی سنك
جمالکله روشن اوله وبن محروم اولام قطعه یار دیرینه مرا کو بزبان توبه
مده که مرا توبه بشمشیر نخواهد بودن یار دیرینه بیانیه دیر لغتده چوق
وکیچ معناسنه در ویا حرف نسبت ونون ویا حرف تأکید کو فعل امر مفرد
مخاطب در دیمکدر یار دیرینه مقدم مفعولیدر وبعضیلر دیدیلر یار دیرینه
منادادر وکو امریله مخاطب اولدر ومفعول محذوف جانانه تقدیره
ای یار دیرینه سویله جانانه وبعضیلر دیدیکه کو بونده تأکید افاده ایدر
انجق پس معنا السان اولور تأمل ایده رکه حرف تعلیل حاصلی مصراع
ثانی مقام تعلیلده در محصول بیت بر مخاطب نحو بدایدوب بیوررلر کی
فلانم یار دیرینه سویله بکا زبان ایله توبه ویرمه توبه بیلدرمه یاخود ای یار دیرینه
سویله جانانه بکا زبان ایله توبه ویرمه ای جانانك یعنی محبتی ترك ایله دیمکه که
که قاصد ارسال ایلمدم کیچون جانانك لوکه طعن ایدر که بنی سفر سنك

بوخسته بر قاصدار رسالت ایلردکه ویبو یا خود معنای یار دیرینه یکا
رنالمه توبه و برمه دیمک اوله یعنی قاصدار رسالت ایلمه کیجون بنی سوم سنکه
دیمکه کانه که بویله دیر یکی جانانک ترک عشقنه توبه ویرمشیدر زیرا انکا عشقلیله
توبه ایدولمیسردر یعنی اوستومه شمشیر طوتسک بن سنک عشقکدن توبه
ایلمم دیمکدر ظاهرا بو بیتک سباق و سیاقه چوقلق مناسبتی کورنمز فتدبر
رشکم اید که کسی سیر نظر در تو کند • باز کویم نه که کس سیر نخواهد بودن •
رشک بونده غیرت معناسنه در غبطه معناسنه اخذ ایلین مراد بیته واصل
دکل ایمش سیر لغتده طوق دیمکدر اما بونک کبی یرده طویجه دیمکدر در تو در
حرف صله نه ادات اضرابدر سیر نظر در تو کند دنه وکه حرف تعلیل نخواهد
بودن نه ایکی یرده بیلمه اولمیسردر معناسنه در محصول بیت یکا غیرت کلور که برکیمسنه
سکا طویجه نظر ایلیه یعنی سنی طویجه کوره کینه دیرم که بو بلکه دکل یعنی یکا
حسد کلمز زیرا کیمسه سنی طویجه کورمز یعنی سکا نقدر باقسه بر کیمسه کوزی
طویجاز بو ایکی بیت اوکنده قطعه بر بینه بیت یازانلر سهو ایلمشلر ومره
دهیدندنه متقدر داوندنه دینیلر خطا ایلمشلر زیرا داوندنه ما قبلیله
مشغولدنه غیری نسنه مشتق اولماز سیر نظر وصف ترکیبیدر و بن بینک
معناسنه طویجه نظر صالمامش نه که کس سیر بر بینه که نه کس سیر یازان جمیع
متوجه مخالف یازمش حکایت دانشمندی را دیدم بمحبت شخصی کرفتار
وراضی از و بکفتار جور فراوان بردی و تحمل بی کران کردی باری بطریق
نصیحتش کفتم دانم که ترا در محبت این منظور علتی نیست وبنای
مودتی بر زلتی نه با وجود این معنی لائق قدر علما نباشد خود را متهم
کردن و جور بی ادبان بردن کفت ای یار دست عتاب از دامن

روزکارم بدار که بارها درین مصلحت که تو کویی اندیشه کردم صبرم بر جفای او
سهلتر آید که صبر از و وحکیمان کفته اند که دل بر مجاهده نهادن آسانترست
که چشم از مشاهده بر کرفتن علتی و زلتی یا کری حرف وحدت و یا حرف تنکیر
دست عتاب و دامن روزکارا اضافتلر بیانیه لر در مجاز ابدار طوتمقدن
یعنی چک که حرف تعلیل بارها کره ایله دیمکدر اله صبر از و که من تفضیلیه معناسنه
که چشم کرینه من تفضیلیه معناسنه در محصول ترکیب بر دانشمندی کوردم
بر شخصک محبتنه کرفتار یعنی مبتلا و اندن برکفتاره راضی یعنی انک
مصاحبتنه راضی و قائل غیری نسنه ایستمزدی چوق جور و جفا کوتوردی
یعنی چکردی و نهایتسز تحمل ایدردی برکره اکا نصیحت طریقیله دیدم
بیلورم که سنک بو منظورک محبتنده بر علتک و غرضک یوقدر و بنای
مودتک بر زلتک نفسانیه اوزره دکلدر بو معنی وجودیله یعنی بونک
برله علما قدرینه لایق دکلدر کشی کندینی متهم ایلمک وادبسزلر جورینی
چکمک دانشمند بو پندمی ایشیدنجه دیدی ای یار عتاب الینی روزکارم
اتکندن چک یعنی عتابی ترک ایله بنی آزار ایلمه زیرا کره آکه بو مصلحتده که
سن دیرسک فکر ایلدم لیکن انک جفاسنه صبر اسانراق کورینور که
اندن اسه یعنی انی ترک ایلمک بلاسنه صبر ایلمکدن انک جفاسنه صبر
ایلمک اسانترکدر و حکما دیمشلر در کوکلی مجاهده و زحمت عشقه قومق
قولایدر قدر چشمی مشاهده جمال جانانده قالدرمقدن مثنوی آنکه بی او بسر
نشاید برد • کر جفایی کند بباید برد • بسر با حرف صله نشاید لایق دکل یعنی
ممکن دکل برد مصدر معناسنه در بباید کرکدر دیمکدر برد یعنی بردن محصول
اول کیمسه که عمری آنسیز با یانه ایلتمک اولماز یعنی دیریلمک و چکمک اولماز

تحملی آسز اولماق ممکن دکل اکر بر جفا ایدرسه کوتورمک کرک یعنی جورینه
تحمل ایلمک کرک   هرکه دل پیش دلبری دارد   ریش در دست دیگری
دارد محصول بیت هرکیمسه که کوکلینی بر دلبره ویرا وکنده ویا فقنده طوتار یعنی
کوکلینی بر دلبره ویرمشدر صقالینی غیرینک الینده طوتار رجامعلی هرکیمسه که
کوکلینی بر دلبره ویرمشدر صقالینی غیرینک الینه ویرمشدر که محبوبیدر بعض
نسخه ده بو بیت واقعدر اکرچه که قافیه‌سی عیبلودر رفتند بر آهوی بالهنک
در کردن ٭ نتوانند بخویشتن رفتن ٭ آهوی یا حرف وحدت بالهنک اصلنده
پالاهنک ایدی چیلر ویولار مغلنه محصول بیت کردننده پالهنک اولان
آهو کندی اختیاریله ایستدیکی یره کیتمکه قادر دکلدر فقط دنه حصه بوردکه
کردننده یولار اولان آهو نیجه که کندی کندیسیه کوکلی ایستدیکی یره کیتمکه قادر
دکل ایسه صقالی غیری الینده اولانم کندی اختیاریله حرکت ایده مز ٭ روزی
از دست کفتمش زنهار ٭ چند از ان روز کردم استغفار ٭ روزی یا حرف
وحدت دست کفتن بیانیه سویلمک الندن دیمکدر یعنی نیچون سویلدم دیبو
شین ضمیر دلده مرکوز اولانم جانانه راجعدر زنهار مفعول قولدر چند کلمه
تقدیری چند باردر محصول بیت برکون جانانه سنک الکدن زنهار یعنی امانم
دیدیکمدن ملکر برکون جانانه امانم الکدن دیمش ایمش اول کوندن برو نیجه کره
بو سوزدن استغفار ایلدم یعنی نیچون جانانه امان الکدن دیدم دیبو
پشیمان اولدم بعض نسخه ده از دست کفتمش برینه از دوست
کفتمش واقعدر وبعض شارحلر اول نسخه اختیار ایلمشلر لیکن
طبعنده ذره مقدار استقامتی اولان کیمسه بیلور که اول نسخه فاسدر
وبعض نسخه ده از دست کفتمش واقعدر بوده اولکی کبیدر بعضنه اختیارم

نکند دوست زنهار از دوست ٭ دل نهادم بر آنچه خاطر اوست ٭
محصول بیت حال استغفار بویله در دوست دوستدن امانم ایلمز
حاصلی عاشق معشوقدن امانم دیلمز حاصلی عاشق معشوقدن
امانم دیلمز پس ایمدی کوکلومی قودم اول نسنه یه که دوستک
خاطری اکادر یعنی دوستک خاطری هرنه که مراد ایدینور کوکلومی
اکا بند ایلدم کر بلطفم بنز خود خواند ٭ ور بقهرم براند او داند ٭
جائزدر که ایکی شرطیه یه بیله بیتک آخرنده او داند جمله‌سی جواب اوله
وجائزدر که مصراع اولک جوابی محذوف اوله فبها ونعمت تقریرنده
محصول بیت اکر جانان لطف واحسانله بنی کندی قتنه دعوت ایدرسه
اول بیلور واکر بنی یانندن قهریله سوررسه کنه اول بیلور اختیار
آنکدر حکایت در عنفوان جوانی چنانکه افتد ودانی با خوشی سر
سری وستری داشتم بحکم آنکه حلقی داشت طیب الادا وخلقی
کالبدر اذا بدا عنفوان عینک مهمله نک وفانک ضمه‌سیله اول معنانه
جوانی یا حرف مصدر چنانکه افتد ودانی الخ الجلین که واقع اولور و
بیلورسک یعنی جوانلق ایامنده انسانک نیجه دولو احوالی اولور بو کلام
جمله معترضه در یا حرف مصاحبت خوشی بر کوزل اوغلانه سر سودا
ومحبت ویا حرف وحدت ستر کتمه یا حرف وحدت داشتم لغتده طوتاردم
دیمکدر اما استعمالده برنسنه نک وارلغندن تعبیر در مثلا داشتم بنم
واریدی ودارم بنم وار وفی حلق حاء حطینک فتحی وسکونلامله
لغتده بوغاز دکلو مغلنه اما بونده مراد اواز در ویا حرف وحدت
ویا حرف تنکیر طیب الادا خوش ادالو یعنی کوزل اواز رواداسی

واریدی دیمکدر و چلق یاغچقدر مراد مصدر مبنی للمفعولدر مخلوقیت
دیمکدر یعنی وجه حسنه مالک ایدر دیمکدر و یاکنه حرف وحدت و کنه بر داشت
مقدر در اولکی قرینه سیله کالبدر اذا بدا فی حکم ظاهر اولسه یعنی افق سماده
ویا میغدن پیدا اولسه حاصلی یوزی اول دورده کیجه لک آی کبی ایدی
گوزللکده محصول ترکیب جوانلق اولنده سویله که واقع اولور و بیلور سکه
یعنی آدم تازه لکنده جوان سومک مقرر و معیندر بر گوزل محبوبه محبت
و شر عشقم واریدی یعنی بر گوزل دلبر سوردم اول بهانه ایله که گوزل
نغمه لو آوازی واریدی حاصلی خوش آوازی بر دیوز بر گوزل ایدی بدر کبی افقده
ویا میغدن طلوع ایلسه کمالنه که محبتنه لوایکی شنه سبب اولمش ایمش
بیت آن که نبات عارضش آب حیات میخورد • در شکرش نگه کند
هر که نبات میخورد • آن که تقدیری آنکس که در سزدر وزن ایچون
و قرینه قائم اولدوغی ایچون حذف و ایصال اولدی و که حرف ایکن اسم
مقامینه قائم اولدی نبات عارض لامیه در نباتدن مراد خطیدر سبز اولدیغی
اعتباریله زیرا تازه صقلده خطه سبز دیرلر تازه چمنه تشبیه طریقیله پس مراد
اولدقده نباتدن مراد دیرلر بیتی نباتدر دیمک مذکور تشبیه و استعاره ایله بو کس
عارض رانک کسریله عرب صقلده استعمال ایدر اما عجم رانک فتحیله صقل بیتی
بیره اطلاق ایدر روشن که بو راجعدر خوش بیره ارجاع ایلین هر کیم معنا
جانبیله آشنالق ایلمش معلوم اوله که فاعل وزنی اوزره اولان بعض الفاظ عربیه ده
عجم تصرف ایدوب عین الفعلینی مفتوح اوقور مثلا عارض و حاتم و کافر
لفظلرینک عینینی مفتوح اوقور فاحفظ آب حیاتدن مراد عارضیدر زیرا
عارضنی آبه تشبیه ایلمشلر اضافت لامیه در میخورد اجر دیمکدر در حرف صله و شکرونه

311

مراد لب جانانه در تشبیه طریقیله و شکرینی ضمیر کنه سابق کبی که بو راجعدر
نگه نگاهدن مخففدر نظر معناسنه و کند لفظ مشترکدر فعل مضارعدر فعل امر
یعنی نظر ایلر و نظر ایلسون معنالرینه پس بو مقامی بو رتبه تخصیص المثبلر
تخصیص بالمخصص المثبلر نبات یعنی شکر میخورد اکل ایدر دیمکدر زیرا
خوردن اکل و شرب بیننده مشترک لفظدر محصول بیت اول کیمسه که
آنک نبات عارضی آب حیات ایچر آنک شکر لبینه نظر ایلر و یا نظر
ایلسون هر کیمسه که قند یر یعنی شکر یین آنک شکر لبینه نظر ایلر و یا نظر
ایلسون زیرا ایلیه شکرک بیننده مناسبت کلی وار اتفاقا بخلاف طبع
از دو حرکتی دیدم که نپسندیدم دامنی از دو در کشیدم و مهره مهر شش
در چیدم • دیدم مهره بوجنجق جنسنه دیرلر مهره اضافتی بیانیه در اولکی مهر
[illegible] ثانیسی کسریله در محبت بوجنوغی دیمکدر بر حرف تاکید چیدم فعل ماضی
متکلم وحده در چیدندن دیوشوردم محبت بوجغنی دیو شورمکدن مراد
قطع تعلق و اختلاطدر محصول ترکیب اتفاق طبعم مخالف اندن بر حرکت گوردم
که بکنمدم انکم اندن چکدم یعنی مناسبت و مخالطه اندن کسدم و محبتی
بوجغنی دیردم و دیو شوردم و دیدم بیت بر در هر چه میابدت پیش
سر ما نزار سر خوش کیر • میبابدت فعل حال مفرد غائب و تا ضمیر خطاب
سر ما لامیه در بای تفضیله بیزم سودامز و هوامز دیمکدر نزار اخباره
دانت ایه تخلی وار طوتماز سکه دیمکدر اخبار اولور طوتماز سکه دیمکدر
انشا اولور زیرا معناسی شوطیتی متضمن اولور سر خوش لامیه در کندی
سوداوی هواکی دیمکدر کیر که مقدم مفعولیدر سر ما نزارینک مقدم مفعولی
اولدوغی کبی محصول بیت وار هر نه که سکا کریسه اوکوکه طوت یعنی دیلدیکه

نسنه یه مشغول اول بیزم سودا وهوامز طوتمازسك وطوتمازسك
یعنی چونكه بیزمله موافقت ومرافقت یوقدر دیزه متابعت ایدوب
اویمازسك كندی سودا وهواكی طوت یعنی كندی سوداكه مشغول اول
وهواكه متابعت ایله یعنی دیلدیكك ایله حاصلی شمدنصكره بیلدیكیكدن
قالمه سرماندار بنك معناسنیدر یعنی چون یا ما سرندار دیمك ادا ده مسامحه
ایلمش بیزم باشمیزی طوتمازسك كندی باشیكی طوت دیمك معنا بی
ایو طوتمامش سرخویش گیر معناسنیدر وار تنها كیت دیمك بو معنایه تنهاده
سویلمش شنیدم مش كه میرفت ومیكفت یعنی بن وار بیلدیكیكدن قالمه دیدیكی
صكره ایشیدم كه كیدردی وسویلردی یعنی بونی اوقوب كیدردی بیت
شبیره كر وصل آفتاب نخواهد ◦ رونق بازار آفتاب نكاهد ◦ شبیره
كر عربجه خفاش دیرلر خانك نحمیله وصل آفتاب مصدرك مفعولنه اضافتدر
رونق بازار آفتاب لامیه لردر رونق لغتده قلیجك وغیرینك صو بینه دیرلر
اما بونك كیبی یرلرده لطافت وصفادر اودر آفتابه بازار اضافتی مجازادر
نكاهد فعل نفی مستقبلدر كاهیدن كاستن دیمكدر فارسیده رونقلرده
یوق ایمش معناسی اكسیلمز دیمكدر محصول بیت یراسه اگر آفتابه واصل
اولمق ایستمزسه یعنی آفتابدن حظ ایلمز ایسه زیرا یراسه كونشده كورمز
اول جهتدن كونشی سومز پس انك سومدیكندن آفتاب بازارینك رونق
وصفاسی اكسیلمز یعنی لطافتینه نقصان كلمز این بگفت وسفر كرد و
پریشانی او در من اثر كرد یعنی مذكور جوان بونی سویلدی یعنی اوقودی
وسفر ایلدی یعنی مسافر اولدی وانك پریشانلغی بنده اثر ایلدی یعنی فراقی بكا
تأثیر ایلدی بیت فقدت زمان الوصل والمرء جاهل ◦ بقدر لذیذ العیش

قبل المصائب فقدت فعل ماضی متكلم وحده در یتردم دیمكدر زمان
لفظا منصوب مفعولیدر وصل اضافتی لامیه در واو حرف حال المرء
لفظا مرفوع مبتدادر جاهل لفظا مرفوع خبریدر بقدر جار مع المجرور جاهله متعلقدر
باء تقویت ایچون كلمشدر لذیذ اضافتی مصدرك مفعولنه در ولذیذك
عیشه اضافتی صفتك موصوفنه در حق وقطیفة قبیلندن قبل ظرف
جاهلدر مصائبه اضافتی لامیه در مصائب مصیبتك جمعیدر محصول بیت
وصل زمانینی یتردم حال بوكه كیشی بلمیجیدر یعنی بیلمز لذیذ عیشك
قدرینی مصیبتلردن اول یعنی جانانلر وصالنده ایكن قدر وصلی بیلمزدم
شمدی كه فراقده دوشدم وصالك لذیذ دیرلكنك قدرینی بیلدم بو بیت
حضرت شیخك باقی قافیه سنده بر غزلندندر بر بیتیدر تمام غزلی یازمق جائز ایدی
لكن شرح اولمانجه صفا ویرمدیكیچون ترك اولندی بیت بازای چرا
بكش كه بهشت مردنم ◦ خوشتر كه پس از تو زندگانی بردنم ◦ ای الف ممدوده
فعل امر مفرد مخاطبدر آمیدن آمدن دیمكدر فارسیلر آشنا لغلر تعلیل
ایچون كه حرف تعلیل خوشتر ترازات تفضیلدر وكرمن تفضیلیه متعلقدر
زندگانی دیرلك دیمكدر حیات معناسنه بردن ایلتمك یعنی ایلتمك بردنم یرینه
كردنم یازلسه فرق قافیه دنم یه یه بهره دیمشلر محصول بیت كیدر وكل و یا بنی قتل ایله
زیرا سنسز اولمك داها ملك خوشتركدر سندن صكره یعنی سنك فراقكده
دیرلك ایلتمكده یعنی صاغ اولمقدن حاصلی سنك فنكده مقتول اولمق خوشتر
حیات سنده اولمقدن خوشتر كررا آه بشكر ومنت بازار پس از مدتی باز آمد
آن حلق داودی متغیر شده وجمال یوسفی بزیان آمده وبر سیب زنخدانش
چون به كردی نشسته ورونق بازار حسنش شكسته متوقع كه دركنارش كیرم

کناره کرفتیم وکفتیم بار را سم فاعلدر بزرکن بیر بدن ضرب باپینک قفس
بالسندن خالق دیکلدر مراد خدا در خلق دا ودو بیاتنده دیا حرف نسبت جمالی
یوسفی دیمکدر سبب المادر جوبیده وتغامح دیرلر تابکدن نیتمی وفا کت شیفته دیکلدر
زنخدانه اضافت بیانیه در زنخدان الکه دیرلر عربیده ذقن دیرلر دالک وقافک
فتحه لریله جواد ات تشبیه در بکسر بالکلر وها العلمه الیه آیوه دیکلدر حبه ده دیرلر
وعربیده سفرجل دیرلر شعرا دلبرلرک الکلینی آیوه یه تشبیه ایدرلر کو تورندده
معظلندر ویا حرف وحدت ویا حرف تنکیر شکسته اوتورمش یعنی قوپمش ورونق
بازار حسن معلوم ولیکن مسافر جانانه راجعدر شکسته صینمش یعنی کسرمش
دیکلدر متوقع تفعل بابندن اسم فاعلدر که حرف بیانی در حرف صله در یا معناه
کنارده بونده مراد قوجعدر وکنارده دن مراد جانب در محصول ترکیب اکا الهک
شکر ومنتبه بر مدتدن ملکره کیر وکلدر اول داوودی آواز متغیر اولمش ویوسفی
جمال زنبانه کلمش یعنی کوزللیکی کیتمش دخی سبب زنخدانیه یعنی الکینه آیوه
کبی توز اوتورمش یعنی یوزینه آیوه تویی کبی توز اوتورمش یعنی یوزینه آیوه
تویی کبی خط کلمش وحسنی بازاری رونق وصفاسی صینمش امیدوارکه
اولکی کبی معانقه ایدوب آنی در آغوش ایدم نته کیم سعدی دن کلن کیمسنه الیه
تعانق ایدرلر اما بن برجانبی طوتدم یعنی یان ویردم ودیوم **قطعه** آن
روزکه خط شاهدت بود ° صاحب نظر از نظر براندی ° آن روز یعنی انی وقت
وزمانکه حرف بیانیه خط شاهد بیانیه یعنی خط محبوب ومقبول دیکدر تو خط
اولمقدن کنایه در که عرب اکا محتشی دیر اسم مفعول صیغه سیدر اوزره
وزمانمزده بونک کبیه مرتلف دیرلر شاهد خط ابدر صاحب نظر وصف ترکیبیدر
مرد صاحب نظر تقدیرنده لیکن سعت کلامده اضافتده جائزدر براندی سوردک

دیکلدر فعل ماضی مفرد مخاطب محصول بیت اول وقت که مقبول ومحبوب خطک
واریدی یعنی تو خط ایدک عاشق صاحب نظری نظرکدن سوردک یعنی آنی ترک
ایدوب کیندک دیکلدر برانذی یاسینی حرف حکایه اعتبار ایدن زیاده خطا ایمش
زیرا بو تقدیرجه فعل مفرد غائب اولمق کرک بوایسه تر زبونه مخصوصدر فقند بر
امر دوز بیاهدر بیلنمش کسر فتحه وضمه برشاندرز یا حرف صله وصلحنی
اضافتی لامیه ولیکن صاحب نظره راجعدر کسر ضمیری خطه راجعدر کلمه فی
کسر ایله قید ایلین قاعده عجمدن بی بهره ایمش زیرا ضمائرک ماقبلی الکوده
مفتوح اولور الا ضرورت وزن ایچون ساکنده اولور فاحفظ فتحه دن
مراد سبیعدر وضمه دن سیوردر بعقلدر لیکن حضرت شیخک وبر سبب زنخدانش
چوبه کو در شکسته سیوردو غنیه منا فقعدر فتأمل بر حرف تأکید شاندی
فعل ماضی مفرد مخاطب شت ندن دن فوندوردک دیکلدر فا تله برفشاندی بازاز نظر
جمیع نسخه لره مخالف بازمشلر محصول بیت بو کون صاحب نظرک مصلحتنه
کلدک یعنی انکله صلح ایلمکه کلدک که اول خط محبوبه فتحه وضمه اوتورتدک یعنی
فوندوردک حاصلی تو خط ایکن صاحب نظره استغنا ایدردک شمدی که رونقک
آوراولدی آنکله صلحه طالب اولدک ضمه دن مراد سبیعی وفتحه دن غیر سبیدر دیدی
تشبیه دن هیچ خبری یوق ایمش **مثنوی** تازه بهار او وقت زرد شد ° دیکک
منه کاتش پاسرد شد ° تازه بهارا الف حرف ندا ای تازه بهار دیکلدر روز قت
زرد شد یعنی ورق کلزار حسنک زرد شد تقدیرنده در زرد یک دالک کسری
وکاف تعجیله چولمک دیکلدر منه فعل نهی مفرد مخاطب قومه دیکلدر که حرف تعلیل
آتش بالامیه سرد شد صوق اولدی یعنی صوغودی محصول بیت ای تازه بهار
حسنک کلزارینک ورقی صارردی یعنی بهار حسنک خزانه ایرشدی یعنی

ربسك كلدر پس محبت دیكیبنی آتش عشقمزه قومه یعنی فا قلشدرمه زیرا
آتش عشقمز صوغودر یعنی بیزه معشوق ومحبوب اولماغی ترك ایله زیرا
بیزه سكا عشقدنه ومحبتدن اثر قالمادی چند حرامی و تكبر كینی دولت یارینه
تصور كینی ۔ دولت یارینه بیانیه كیچن بیلك دولتی دیمكدر یار بیلدر دیا قرینه
نسبت دنون وها ادات تاكید محصول بیت نیجه بر صالبنور سك و نیجه بر تكبر
ایدر سك یعنی نیجه بر بیزه محبوبلق صاتر سك كیچن بیلك دولتینی نیجه بر
تصور ایدرسك یعنی نیجه بر كندوكی محبوب ظن ایدر سك یار بینه بیلدر كی دیمكدر
بیلمس كسی رو كه طلبكار تست ناز بران كن كه خریدار تست ۔ طلبكار تكار
كاف عجمله ادات فاعلدر حق معناسنه برحرف صله خریدار وصف تركیبی مراد مشتری در
تو به اضافت لامیه در محصول بیت بر كیمسه نك فتنه وار كه سنك طلبكار كدر یعنی
سنی استیجیدر ناز و شیوه دشول كیمسه یه ایله كه سنك مشتری كدر حاصلی
عاشقك اولانه ناز وشیوه ایله كه بیزه سكا عاشق یوق **قطعه** سبزه
در باغ كفته اند خوشست ۔ داند انكسی كه این سخن كوید ۔ این سخن كوید كه
مقدم مفعولیدر كوید ك فاعلی تحتنده انكسه راجع ضمیر در محصول بیت
دیمشلر در كه باغده سبزه خوشدر یعنی سبزه سبز باغك صفاسی یوقدر
اول كیمسه بیلور كه بوسوزی سویلر یعنی سبزه در باغ خوشست دین یعنی باغده
مراد روی جاناندر و سبزه دن خطلر بیتده نه مقصودر بیت آتی بیانه ایدر
یعنی از روی دلبران خط سبز ۔ دل عشاق بیشتر جوید ۔ یعنی بیت اولك
فحواسین تفسیر ایدر و اضافتلر لامیه لر در و خط سبز بیانیه و مبتدا و مصراع
ثانی خبری دل عشاق جوید ك مفعولیدر جوید فعل مضارع مفرد غائب
بونده آلور معناسنه در و فاعلی تحتنده خط سبزه راجع ضمیر در خط سبز

جوید كه مفعولی و از روی دلبران واندك مفعولیدر دیمك زیاده پریشان
سویلمش و دل عشاق بیشتر جوید ك فاعلی و خط سبز مفعولیدر دیسیلر
انر نجه كیتمسلر محصول بیت سبزه در باغ خوشستك معناسین بیان ایدوب
بیورر یعنی دلبرلر روییندن خط سبز دل عشاقی زیاده درك آلور حضرت
شیخك مذكور مضمونی لدی عائدر زیرا ساده رویلر خط آورجوان جذب قلوبده
برابر دكل قسنده قالدی كه زیاده درك اوله ۔ بوستان تو كند نازار بست بسكی
برمیكنی و میروید ۔ بوستان تو لامیه كند تا كاف عجمك فتحیله بیراساده كلوركه
ضرب مبالغه بكر سبزه در عربجه كرات دیرلر كاف فكك ضمی و درانك تشدید بله
كند نافا رسیده و تركیده مشترك لفظدر دیبلر افراد بلمسلر تركیبی
ذكر اولنان كیبی بیر اسا در زار لفظینی مبالغه و كثرت قصد ایلیو كلمركه
بره استعمال ایدرلر مثلا لاله زار و بنفشه زار و كلزار دیرلر بس كند نازار
كند نالك دیمكدر و یا حرف وحدت بس چوق دیمكدر كه حرف بیانه بر حرف تاكید
مبكنی فعل مضارع مفرد مخاطب كنیدندن كند ندن دیسیلر بیلمزلر امش
قازمق و یولمق و قوپارمق معنالرنده مستعملدر میروید فعل مفرد غائبدر
روییدندن بیتمك معناسنه رستن دن دیین خطا ایلمش در محصول بیت بوستانك
ابیات سابقه یه ربطی یوقدر ابتدای كلامدر یعنی بوستانك سنك بر كند
تالكدر نقدر چوق كه یولار و قوپاریرسك كنه بیتر یعنی بولدقجه بیتر هیچ بكلمز اكسك
بیت سابقه بو بیتك هیچ مناسبتی یوقدر نقل اهل **قطعه** تو یار بر رفته ز چه
امسال نیامد رجیوزی ۔ معلوم اوله كه بو قطعه آز متعلقه بولنور لیكن
شراح یازدی یعنی ایچون بیزده یازدق یار اه عجمله بیلكدر دیمكدر رفته كر ساجا
كیجدی بر فته یا ضمیر خطاب وهمزه حرف توصل همزه خطاب ایچوندر دیین قایل

خطاب و کل ایمش چو ادات تشبیه آهو معروف امثال بو ییل معلوم
اوله سال و روز و شنبه ده ام کسر همزه ایله اسم اث رند ایمن معکلنه
فا حفظ بیوز پارسی دیدکلری حیوانه در و یا حرف تنکیر حرف خطاب و حرف
وحدت اعتبار ایدنه معنا جانبنه ناظر دکلدر ایمش زیرا خطاب
ایچون اولانه یا حرف اولماز ضمیر اولور اقسام اسمدندر تأمل ایدر
محصول بیت سن کچن ییل یعنی بیلدر بوندن آهو کبی مقبول و مطبوع
کیتمش سنک یعنی سنی کورن کیمسه بی اختیار سکا مائل و راغب اولوردی
اما بو ییل پارس کبی قیلانلوب کلدک که یوزوکه هیچ کیمسه بقماز چو التفات
ارسنده یوز اختیار ایده وکی اثک ایچوندر که چو الدوزه قافیه اوله معلوم اوله
رفته عبارتی اوزره بعضیلر بی فائده و بی نتیجه اولقدر اطناب کلام و
اکثار مقال ایلمشلر که تقییدی صداع ایراث ایدر ؛ سعدی خط سبز دوست
دارد ؛ نی هر الف چو الدوزی ؛ سعدی مبتدا و خط سبز بیانیه و دارد که
مفعول اولی و دوست ثانیسی و دارد فعل مضارع مفرد غائب خبر مبتدا و
نی ادات سلبدر نه کبی الف چو الدوزا اضافتی بیانیه در هان چو الدوز
دیمکدر محصول بیت سعدی خط سبز سوز یعنی تازه خط سوز هر قیلی چو الدوز
کبی اولانه صقللی دوسومز چو الدوزی یاسی حرف تنکیر در حرف وحدت دیین
بیلمز ایمش قطعه کر صبر کنی ور نکنی مور بنا کوش ؛ ای ابن دولت ایام
نکویی بسر آید ؛ ور کردنی مخففدر یعنی فعل مضارع مفرد مخاطبدر کنیدنه
کنند نه دیینلر خطا ایلمشلر مور بنا کوش لامیه بنا کوش قولاق توزینه
دیرلر بونده مور بنا کوشدن غرض صقللر ابن فا بعدینه اشارتدر دولت
ایام نکویی لامیه لر در نکو ییده یا حرف مصدر در مراد نکو بیدن کوزللکدر

در سروری
و شمعی
در شمعی
روایت سعدینکی
و سروری
در شمعی
روایت سعدینکی
و سروری

بسر آید غایته و نهایته کلور یعنی نهایت بولوب تمام اولور محصول بیت
اکر خطک کلدکینه صبر ایدوب دیماز سکنور و اکر کلدوکینه صبر ایتمیوب
مور بنا کوشکی یولار سک حاصلی کرکسه یول کرکسه یولمه بو کوزللک
ایامینک دولتی نهایت بولور یعنی تمام اولور دکلور اکثر نسخده
بو بیت بو یله واقعدر و بعضیسنده مصراع اول بو یله واقعدر کر نکنی
ور بکنی مور بنا کوش رانسز دعا لفظ ایله محصول مصراع اکر صبر ایدر سک
و مور بنا کوشکی یولار سک یعنی مور بنا کوشنک یولوب آچیسینه
صبر ایدر سک دیمکدر و بعضی متنده بکنی یرینه بالکه نکنی واقعدر نوی له
یولماز سک دیمکدر پس بو تمک قرینه سیله تقدیر مصراع بو یله اولور
اکر مور بنا کوش کنی و صبر کنی و اکر نکنی یعنی اکر مور بنا کوشکی یولوب
صبر ایدر سک و اکر یولماز سک آه پس بو ایکی مصراعی بو منوال اوزره
شرح ایده نه اعتراض ایلیوب و کندو بینک معناسینک شرحیله هیچ
بر وجهله منقصدی اولمیانه ظاهر بودر که بینک معناسنه واصل اولمامش
کر دست بجان داشتمی همچو تو بر ریش ؛ نکذاشتمی تا بقیامت که بر آید ؛
بجان با حرف صله داشتمی یا حرف حکایه طوتایدم دیمکدر ریش صقلدر
نکذاشتمی فعل نفی مستقبل متکلم وحده و یا حرف حکایه تا حرف انتها
محصول بیت اکر نیم جانمه الیم ایرشیدی سنک ریشنکه ایرشدیکی کبی یعنی
سن ریشنکه قادر اولدوغک کبی بن جانمه قادر و مالک اولیدم
قیامته دک قومازدم که حقیقه مصراع ثانینک معناسنه قومازیدم
که قیامته دک که جانم بو قادر کله اما سن قادرسک پس نه سببدن
تراشلنمز سک دیمکدر مقصود بیته واصل اولمامش قطعه

روایت سروری
در شمعی

سؤال کردم گفتم جمال روی ترا ه چه شد که مورچه بر گرد ماه جوشیدست بیت
جمال روی ترا لامیه‌لردر و را حرف تخصیص مورچه دخی بونده مراد قرنجه‌در
تصغیری دکلدر گرد ماه لامیه آی چوره‌سنده دیمکدر جوشیده ماضیدر قیاسده
ها رسمی ضرورت وزن ایچون حذف اولنمشدر محصول بیت جانانه سؤال
ایلدم ودیدم سنك روی کوزللکینه نه اولدی که ماهك چوره‌سنه قرنجه
قیناشمش یعنی اطرافینه قرنجه اوشمش مراد یوزینه قرنجه ایاغی خط کلدکیدر
بخنده گفت ندانم چه بود رویم را ه مگر بماتم حسنم سیاه پوشیدست
بود بونده فعل ماضیدر شد معناسنه رویم را را حرف صله‌در مگر کانه معناسنه‌در
بماتم با حرف سبب حسنم اضافتی لامیه‌در محصول بیت بن جانانه مذکور
سؤال ایدنجه خنده ایله دیدی بیلمم نه اولدی رویمه کانه حسنم ماتمی سببیله سیاه
کیمشدر نته که ماتم زده‌لرك عادتیدر که سیاه‌لر کیررلر معیت کونلرنده
حضرت شیخك مذکور جوانه زیاده بحضورلیغی واقع اولمشدر که انك حضورنده
بوقدر تعریضات بیوردی حکایت یکی را از مستعربان بغداد پرسیدند که
ما تقول فی المرد گفت لا خیر فیهم ما دام احدهم لطیفا یتخاشن فاذا
خشن یتلاطف یعنی تا خوب ولطیفند درشتی کنند وچون درشت
شوند تلطف کنند و دوستی نمایند مستعرب رانك کسریله استفعالدن
بابندن اسم فاعلدر و متعرب دخی رانك کسری و تشدیدیله تفعل
بابندن اسم فاعلدر خالص عرب اولمیانلره دیرلر ترکیجه آکا ملزم دیرلر
بغداده اضافتی لامیه‌در که حرف بیانه ما استفهام تقول فعل مضارع
مفرد مذکر مخاطب نه دیرسك دیمکدر فی حرف جر تقولیه متعلق مرد میمك
ضمی و رانك سکونیله امردك جمعیدر حمر احمرك جمعی اولدوغی کبی بونده

قبل اولمیانه دیرلر نته که جرذ اجردك جمعیدر بیدنده قبل اولمیانه
دیرلر اما بونده مراد ساده رو یالکز یوزلیدر لا حرف نفی حکم جنسدر
خیر فتح اوزره مبنی اسم مفردر فیهم جار ومجرور محلا مرفوع خبریدر
ما حرف دوام مصدریه وظرفیه ده دیرلر دام فعلدر افعال ناقصه‌دندر
احد لفظا مرفوع اسمیدر هم ضمیری مرده راجعدر لطیفا لفظا منصوب خبریدر
ما دام یتخاشن تفاعل بابندن فعل مضارع مفرد مذکر غایب خشونتدن
ایدر یعنی غلظت ایدر زیرا خشن خانك فتحی وشینك کسریله ایری معناسنه‌در
درشتی مقابلی فاذا اذا ادات شرط خشن حسن بابندن فعل ماضی مفرد
مذکر غایب یتلاطف تفاعل بابندن فعل مضارع مفرد مذکر غائب جمله فعلیه
جواب شرط ما دام ما بعدیله مقام تعلیلده واقعدر محصول ترکیب بغداد
مستعربلرندن برینه صوردیلر که امردلر حقنده نه دیرسك دیبو دیدی
انلرده خیر یوقدر زیرا ما دام که بریسی انلردن خوب ولطیفدر خشونت
وغلظت ایدر رقاقا ایدیلنوب صقللندقده ملایمت ایدوب دوستلق
کوسترلر و چون درشت شوند قوللندن صکره چنانکه بکار زنبابند
قوللینی زیاده ایدوب معناسی انجلیس که براینه برا اولمالی یعنی بوس وکناره
برا اولمیلر دیمک زیاده برامز ایشلمشدر نظم امرد آنکه خوب روی
بوده تلخ گفتار شد خوی بد خوب رو درو صف زنکبید تلخ گفتاره
بوبله درآجی سوزلو دیمکدر تندخوده بوبله درپایاو زخولیو دیمکدر محصول بیت
امرد اول وقت که خوب روی در یعنی لطیف و خوبدر حاصلی ما دام که
دلبردر آجی سوزلی و پاو زخولی اولور یعنی سرد و سرکش اولور بعض
نسخده خوب و نشر نیست واقعدر و شارحك بریسی انی یازمش

ودیمش که بعض نسخه ده خوب روی بود دیمش بو تقدیرجه قطعه
اولماز رباعی اولور دیمش مسکین عمر یعنی فارسی تحصیلنده اقفا ایلمش
دخی رباعی بحرینی اوکرنمش بو نظمک اولنده رباعی یازانلر شعردن
عجب بیکانه ایمشلر ه چون بر پیش آمد و بلعنت شده مردم آمیز و
مهرجوی بود ه بر پیش با حرف صله صقل کله یعنی صقللنه و بلعنت با سید
صله در شد رفت معناسنه در لعنته کیتمک مقبول و مطبوع اولمقدن بعید
اولمقدن زیرا لعن بعد معناسنه در ایراغ اولمق دیمکدر مردم آمیز وصف
ترکیبیدر آمیز بیدن نه فرسیجی اولور یعنی ناس ایله مختلط اولور مهرجوی ده وصف
ترکیبیدر مهر سیمک کسریله محبت معناسنه در و جوی جوییدن نه در مهر طلب ایدیجی
اولور دیمکدر یعنی هر کس ایله مهربان و مشفق اولور دیمکدر محصول بیت امردسانه
روی ایکن مذکور کیبیدر اما چونکه صقله کلدی و دلبرلکدن بعید اوله یعنی ژللکی
کیده مردم آمیر یعنی خلقله مختلط اولور و مشفق و مهربان اولور یعنی هر
اظهار محبت ایدر **حکایت** یکی را از علما پرسیدند که کسی با ماه رویی در خلوت
نشسته و در ها بسته و رقیبان خفته و نفس طالب و شهوت غالب چنانکه
که عرب کوید التمر یانع والناطور غیر مانع هیچ دانی که بعلت پرهیزکاری
از وبلامت بماند گفت اگر از ماه رو بماند از بدگویان نماند تمر خرما
و مبتدا یانع خبر ینع یمش کو بو نمکه یعنی پشمکه دیرلر ناطور و ناظر باغبانه
معناسنه در و مبتدا غیر مانع خبر محصول ترکیب علمادن بر ینه صور دیلر بر کمسه
بر آی یوزلی کوزلله بر خلوتده اوتورمش اوله و قپولر بغلو اوله رقیبلر ده
اویومش اوله و نفس طالب و شهوت غالب اوله نته که عرب دیر خرما
ایتیشمش یعنی کامل اولمش باغبان ایسه مانع دکل ایچ بیلورمیسک

که پرهیزکارلق علتی وقتنیله اول ماه رویدن سلامتله قالوری جواب
ویردی و دیدی اگر ماه رودن سلامتله قالورسه بدگویلردن قالماز **بیت**
وان سلم الانسان من سوء نفسه ه فمن سوء ظن المدعی لیس یسلم ه
ان حرف شرط سلم فعل ماضی مفرد مذکر غائب علم بابندن انسان لفظا
مرفوع فاعلی من سلم ه متعلقدر سوء مجرور در من ایله براز دیمکدر نفسه
انما فتی لامیة در و ضمیر انسانه راجعدر فمن سوء لیس یسلم ه متعلقدر
و فا ضرورت ورنه ایچون لیس یسلم دن نقل اولمشدر سوء ظن المدعی
لامیه در لیس یسلم جواب شرطدر محصول بیت اگر انسان براز نفسندن
سالم اولوب قورتولورسه لیکن مدعینک سوء ظنندن سالم دکلدر یعنی
انک دیلندن قورتولماز **بیت** شاید پس کار خویشتن بنشستن
لیکن نتوان زبان مردم بستن ه شاید بو نده ممکندر دیمکدر اولور پس کار
خویشتن لامیه در زبان مردم لامیه در محصول بیت ممکندر کیمسنه جمیع مناهی
ونامشروع ایشلردن فارغ اولوب کندی ایشنی آردینده اوتورمق
یعنی سلامتله کندی حالینه مشغول اولمق لیکن خلقک دللرینی بغلمق
ممکن دکل زیرا خلق هر کسک غیبتنی ایلر البته حتی انبیا و اولیا نک دخی خلقلر
نه نیجه افترالر ایدرلر **حکایت** طوطیی را با زاغی در قفص کردند طوطی از قبح مشاهده
او مجاهده می برد و میگفت این چه طلعت مکروه هست و هیأت ممقوت
و منظر ملعون و شمائل ناموزون یا غراب البین لیت بینی و بینک بعد
المشرقین طوطیی یاء یانی حرف وحدت ورا ادات مفعول همزه حرف وحدت
دیین غلط شولمش زیرا بونده همزه یوقدر اولدوغی تقدیرجه همزه بر کسره
وحدت افاده ایلمز یا حرف مصاحبت زاغی یا حرف وحدت در حرف صله قفص

رباعی

رباعی

حبس ایده جک نسنه عرب صادله و عجم سینبله استعمال ایدر فتح مشاهده
مصدرک مصدره اضافتیدر حاصلی لامیه و فتح فانک ضمیله نقیض حسندر
چرکنلک معناسنه مشاهده مفاعله بابندن مصدر در کورمک و تمکدر مجاهده
مصدر مفاعله در زحمت معناسنه طلعت مکروه بیانیه هیأت ممقوت بیانیه
هیأت صورتدر و ممقوت مغضوب و منظر ملعون در بیانیه در منظر بونده
روی معناسنه در و ملعون قبولدن بعید یعنی نامقبول شمائل ناموزونده
بیانیه در شمائل جمع شمالدر اخلاق دیمکدر یا غراب البین یا حرف ندا
غراب البین خطیب حکایه سنده تفصیلی کچدی یالیت یا حرف ندا منادی
محذوفدر یعنی ای غراب البین تقدیری اولنور لیت حرفدر حروف مشبهه دن مقدم
خبری بعد مؤخر اسمی یا ضمیر متکلم محلا مجرور مضاف الیه بینک ظرف فتحیله مفعول
و کاف ضمیر مخاطب محلا مجرور مضاف الیه بعد بانک ضمی و عینک سکونیله مصدر
ایراقلق معناسنه مشرقین لفظا مجرور مضاف الیه بعددن مراد بعد المشرق والمغرب
در تغلیب طریقیله مشرقین دیمشدر یاخود مراد مشرق صیف و مشرق
شتا اوله پس تغلیب اولماز یا لیت بینی و بینک بعد المشرقین قرآندن
مقتبسدر محصول ترکیب بر طوطی بر فرغه ایله قفصده حبس ایلدیلر طوطی فرغه‌نک
فتح مشاهده سندن یعنی چرکین کورنیشندن زحمت ایلدی یعنی زحمت
و مشقت چکردی و دیردی بو نه مکروه یوزدر و صورت مغضوبدر یعنی
شکلین کورن غضبه کلور دخی نه ملعون نظرکاه و سیرانکاهدر و نه ناموزون
اخلاق و اطوار صاحبیدر یا فراق فرغه سی نه اولایدی بنمله سنک آرامزده
مشرقله مغرب مابینی مقداری ایراقلق اولایدی یعنی نه اولایدی سنکله بنم
بولوشمیدق قطعه علی الصباح برو در نو هر که برخیزد صباح روز سلامت

رو ما باشد برو در نو لامیه در صباح روز سلامت لامیه لردر سا
مبحک فتحیله اخشام معناسنه در محصول بیت صباح وقتنده هرکس که
سنک یوزکله قالقه یعنی دوشکدن قالقدقده سنک یوزوکه ناظر اولور
نقد سلامت کونینک صباحی اول کیمسه یه اخشام اولور حاصلی کونی اخشام
کونی کیبی سیاه اولور بداختر چو تو در صحبت تو باشی ولی جنانکه تو بجه
در جهان تحا باشد بداختر بدبخت دیمکدر و یا حرف وحدت صحبت تو لامیه
باشی با بسیت بانک کسریله فعل ماضی مفرد غائب و یا حرف حکایه ولی
ولیکن دیمک مقصوردر که حرف بیاندر تو یای با و بای ضمیر خطابدر محصول بیت
سنک صحبتکده بر سنک کیبی بدبخت قره صورتلو کرک ایدر اما شویله که
سنک یعنی سنجلین جهانده قنده اولور یعنی سکا بکزر بدشکل جهانده
بولنماز بو بیتلرک اولنده قطعه یرینه بیت [illegible]
عجبتر آنکه غراب از مجاورت طوطی بجان آمده و لا حول کنانیم از
گردش گیتی همی نالید و دستهای تغابن بر یکدیکر همی مالید و میکفت
این چه بخت نکونست و طالع دون و ایام بو قلمون لائق قدر من آنستی
که با زاغی بر دیوار باغی خرامان همی رفتمی عجبتر ادات تفضیلدر مجاورت
مفاعله بابندن مصدر در قونشولق معناسنه بعض نسخه ده نقطه سیز
واقعدر مجاورت مصاحبت معناسنه کلنده مفاعله مصدریدر لا حول کنانیم
لا حول ایدرک یعنی لا حول و لا قوة الا بالله العلی العظیم دیرک
گردش گیتی لامیه گردش اسم مصدردر دونش دیمکدر گیتی جهانه
جهانک دونوشندن یعنی روزکارک تغیر و تبدلندن دستهای تغابن
بیانیه تغابن تفاعل بابندن مصدر در زیانه کورمک بخت نکونست

بیانه یعنی باشی اشاغی طالع والحق بخت و روزکار بوقلمون یعنی
دورلو دورلو نکاره کیریجی ایام زیرا بوقلمون بر قماشدر که انواع الوانه
کوریثور حاصلی متغیر و متبدل ایام دیمکدر یعنی عالم هر کون بر صورت
کوسترر لایق قدر من لامیه لردر آنسی یا حرف حکایه که حرف بیان با حرف
مصاحبت زاغی یا حرف وحدت دیوار باغ لامیه و یا حرف وحدت
خرامانه صفت مشبهه صالنبارق دیمکدر همی رفتمی نسخه لر جمیعا بویله در
لیکن قیاس همی رفتیم ایدر زیرا همی و یا ایکیسیده حکایت حال ماضی
افاده ایدرلر مکر که یا محض تأکید ایچون کلمش اوله یا حرف تمنیدر دیین
عندی سویلمش فتأمل محصول ترکیب عجبکه اولدر که غراب طوطینک
مجاورتندن جاندن بیزار اولمش ایدی و لاحول دیبه رک کردش
کیشیدن ایکلردی و زبانه اللرینی بربرینه اووردی سویلردی که بو بخت
نکوندر یعنی باشی اشاغی بختدر و نه طالع دوندر یعنی الحق طالع العدو و نه
ایام بوقلمون دیر یعنی نه متغیر و متبدل احوال روزکار در بنم قدر مک
لائقی اول ایدیکه بر زاغله بر باغک دیوارنده صالنبارق کیدیدیم
یعنی سکه کزیوم بیت یارب سزا است این قدر زندان که بود
در طویله رندان یارب سزا را ادات صله بس بیزدیمکدر طویله رندان
لامیه طویله دن مراد دیزه و صیره معنالسیدر بعض نسخه ده در طویله یرینه
طویله واقعدر محصول بیت عابده بو مقدار زندان کافیدر که رندلرله
همصحبت و همجلس اوله و یا صحبتلرنده و مجلسلرنده اوله رندلر اکثرکه
طائفه مباحیلرده استعمال ایدرلر اما اشعارده باده نوشلردن کنایه
ایدرلر تا چه کناه کرده ام که روزکارم بعقوبت آن در سلک صحبت

الهی خوردم و ناجنس یافتم در این بجلین بند بلا مبتلا کرده است تا بونکه
کیبی بر برده عجبا معنالسنه در بعقوبت آن یا حرف سبب و اضافت لامیه ده
سلک دیزی و دیزلمک صحبت اضافت لامیه در جنسنه ده بویله در وفی طبیعه
اشارتدر الهی یا حرف وحدت خوردم وصف ترکیبیدر کندی فکرلو یعنی
کندی فکریله عامل اولوب کیمسه فکریله عامل اولمیانه دیرلر نا حرف
نفی جنس معروف یافه کلام لغو یعنی زائد سوز دیمکدر درای ده بو معنایه
کلور ایکیسی ترکیب اولسه ایکنه کلام لغو معنالسنه کلور نته که کمال
اسمعیل بیوررلر بیت زبس که می بگذارد بنم زغصه و رنج بجان
رسیدم از این شاعران یافه درای بو عبارت خورشید عبارتی کیبی
خور و شید هر بریسی مستقلا کونشه اطلاق اولنور لکن ایکیسی ترکیب
ایدوب کنه کونشه اطلاق ایدرلر و قسمه پس ناجنس یافه درای بیانیه در
بجلین با حرف صله بند بلا بیانیه محصول ترکیب عجبا نه کناه ایلدم که
روزکار بنی انک عقوبتی سبیله بو بجلین بر خود رای و ناجنس یافه
درای ایلمک صحبتی سلکنده یعنی مجلسی دیزیسنده و صحبتی صیراسنده
بوبجلین بلا بندینه کرفتار ایلمشدر درای بونده جرس معنالسنه در یعنی
دوه و قطر چانکی دیبن زائد و مشهوردر قطعه کس نیاید بپای دیواری
که بر آن صورت نکار کنند یا حرف صله پای دیوار لامیه دیوار دیبی دیمکدر
و یا حرف وحدت که حرف تعلیل آن اسم اشارتدر دیواره صورت
تا ثانیه ضمیر خطابدر نکار بونده نقش معنالسنه در کنند فعل مضارع
جمع غائبدر محصول بیت کیمسه بر دیوار دیبنه کلمز که اول دیواره
سنک شکل و صورتکی نقش ایده لر یعنی زنا ایله بر شکل اولدوغنک ایچون

سنی کیمسه بر بره نقش ایلمز گر ترا در بهشت باشد جای
دیگران دوزخ اختیار کنند محصول بیت اگر سنک ایله جنتده
اولور ایسه یعنی مقامک فردوس برین اولور ایسه غیرلر دوزخ
اختیار ایدرلر سندن زیاده نفرت ایلدکلرندن این مثل بدان آوردم
تا بدانی که چندان دانا را از نادان نفرتست صد چندان نادان را
از دانا وحشتست مثل میمک و ثانک فتحه لریله مثال معناسنه در
بدان با حرف سببدر الکچون دیمکدر تا حرف تنبیه بدانی فعل مضارع
مفرد مخاطب بیلهسن دیمکدر که حرف بیان محصول ترکیب حضرت شیخ
بیورر که طوطی ایله زاغ مثالینی انکچون کتوردم تا کیم بیلهسن که
اولقدر که دانانک ناداندن نفرتی و بیزارلیغی واردر یوز اولقدر
نادانک دانادن وحشت و تجنبی واردر **قطعه** زاهدی در سماع
رندان بود زان میان گفت شاهد بلخی زاهدم یا حرف وحدت
سماع سرود و آواز و رواننه تغنی رندانه اضافتی لامیه در شاهد
بلخی بیانیه محصول بیت رندلر مجلسنده بر زاهد وار ایدی یعنی مجلسلرینه
داخل ایدی اول رندلر اراسندن بلخ شهرندن بر محبوب زاهده دیدی
گر ملولی ز ما ترش منشین که تو هم در میانه ما تلخی ملولی یا ضمیر خطاب
منشین فعل نهی مفرد مخاطب که حرف تعلیل میانه ما لامیه تلخی یا ضمیر
خطاب محصول بیت شاهد بلخی زاهده دیدی اگر بیزدن و سماعمزدن ملول
ایسک ترش رو و منقبض اولتورمه زیرا سنده بیزم ارامزده اجی سک
یعنی سن بیزدن نه قدر ملول ایسک بیز سندن یوز اولقدر ملولز **رباعی**
جمعی چو گل و لاله بهم پیوسته تو هیزم خشک در میانه رسته

جمعی یا حرف وحدت بر جماعت یعنی بر قوم بهم پیوسته بری برینه اولاشمش
دقرشمش تو زاهده خطابدر هیزم خشک بیانیه هیزم اودون و خشک
قوری قوری اودون دیمکدر میانه شانه میانک نونی ضرورت وزن ایچون
ساکن قیلندی قیاس مفتوح اولمقدر زیرا ضمائرک ما قبلی مفتوح اولور
رسته بیتمش دیمکدر خشک لفظنده و رسته ده یای خطابلر حذف اولنمشدر
اصلنده خشکی و رسته ای در محصول بیت بر جماعت گل و لاله کبی بر برینه قرشمش
و اولاشمش یعنی کمال اتحاد ایله متحد اولمشلر سن قوری اودون صوک انلرک
اراسنده بیتمشسن و یا بیتمشسک جمعی لفظینه هنده جماعة و بو بر جماعتدر
دیو تقدیر ایدنلر زائد ایلمشلر چون باد مخالف و چو سرما ناخوش چون
برف نشسته و چون یخ بسته مخالف و ناخوش و نشسته و بسته عبارتلرینه بیرر
یای خطاب تقدیر اولنور که حمل صحیح اوله برف قار یخ بوز دیمکدر رسته
بونده طوکمش معناسنه در محصول بیت بو بیت تتمهٔ مقول شاهد
بلخیدر ای زاهد سن بیزم ارامزده باد کبی مخالف سک و صوغوق کبی
ناخوشسک و قار کبی اوتورمشسک و قرار ایلمشسک که قالقمق
بیلمزسک و بوز کبی طوکمشسک که چوزلمک بیلمزسک حاصلی ارامزده
هیچ بر وجهله حظک یوقدر بو ایکی بیتک اولنده رباعی یرینه مثنوی یازانلر
اوزان شعری عجب تتبع ایلمشلر **حکایت** رفیقی داشتم که سالها
با هم سفر کرده بودیم و نان و نمک خورده و بی کرانه حقوق صحبت ثابت
شده آخر بسبب نفعی اندک آزار خاطر من روا داشت و دوستی
سپری شد و با این همه از هر دو طرف دلبستگی حاصل بود بحکم آن که
بشنیدم که روزی دو بیت از سخنان من در مجمعی همی گفتند رفیقی نفع

یاری حرف وحدتدر ودوستی یاسی حرف مصدر سپری سینده ضمه وکسره
جائز وبا وتجمیده فتحه وضمه دوکتمک مقابلنه سپری شد دوکندر دیکلدر ولسنکی
یا حرف مصدر وکاف عجم یا رسیمیدن بدل کلمشدر ولسنه کوکلی بغلوسنف
ترکیبی اقامشدر سخنان الف ونونله جمعیدر شاذدر مجمعی یا حرف وحدت
یهی کفتند سویلرلردر یعنی اوقورلردی محصول ترکیب بر بولدا ایشیم واریدی
بو بابده رفیقی ایرادایلدکلردن ظاهردرکه محبوب ایمش که حرف رابطه
صفت بیلرله بیله سفر ایلمش ایدک ولنوز اتمک بیمش ایدک ودخی نیچه
حقوق صحبت ثابت ولمش ایدی آخر الامر برازاجق فائده سبیله هم خاطریمی
انجتمکه جائز طوتدی یعنی روا کوردی وازرده اولانم دوستلق تمام اولدی
ولونکله برله یعنی دوستلق تمام اولمغله کنه ایکی جانبدن ارتباط قلب حاصل
ایدر یعنی بنم بنده انک ده علاقه قلب واریدی اول سبیله که اشیتدم که
برکون بنیم سوزلریمی بر مجلسده اوقورلردی یعنی اوقورلردی قطعه نکار من
چو در آید بخنده نمکین نمک زیاده کند بر جراحت ریشان نکار من لامیه
محبوب من دیمکدر بخنده با حرف مصاحبت ویا حرف صله نمکینه اضافت بیانیه
در یا حرف نسبت ونون حرف تأکید وکاف عربیدر عجمی دیبنلر زیاده تحمیلک
ایلمشلر بر حرف صله جراحت جیمک کسریله یاره معناسنه ودر ریش ده یاره معناسنه
پس ریشی تفسیریه مضاف اولمازایکی بر مضاف محذوفدر جراحت دلهای
ریشاندر یاخود جراحت عاشقان دلریشاندر علی کل حال حاصل کلامه
بر صاغ سیدا ایلمک کرک ریشانک الف ونونله جمع اولمغی شاذدر محصول بیت
بنم نکارم چونکه خنده نمکینله یعنی مقبول وشیرین خنده ایله ویا خنده یه کلمه
یاره لی یورکلرک یاره سینه توز زیاده ایدر یعنی توز سپوب یاره لرینی تازه لر

حاصلی دلریش عشاقک یاره لرینی یکیلر یعنی محبتلرینی وشور وشغبلرینی
زیاده ایدر دیمکدر توز سپمکدن مراد زیاده اضطراب ویرمکدر معلوم اولکه
نمکله ریش ذکری تجمیده جهوف واقع اولور بعض شراح جراحت دلریشانه
تقدیر ایلمش صحت معنا ایچون وبعضیسی تقدیره احتیاج یوقدر زیرا
ریش یاسی یارندر دیمش پس کنه محذور باقی در ذکرک هیچ فائده سی
اولمدی چه بود ار سر زلفش بدستم افتادی چو آستین کریمان لامیه
بدست درویشانه بودی یا حرف حکایه ار اکرده مخففدر سر زلف لامیه
وضمیر نکاره راجعدر افتادی یاسیده حرف حکایه در آستین کریمان لامیه
با حرف صله دست درویشان محصول بیت نه اولایدی نکارک زلفی اوجی بنم
الومه دوشیدی کریملرک یکی درویشلر الینه دوشدوکی کبی حاصلی نه اولایدی
وصالینه دسترس بولایدم دیمکدر طائفه دوستان نه بر لطف این سخنی
بلکه بر حسن سیرت خویش کواهی داده اند او هم در آن میانه مبالغه کرده وبرخوی
صحبت قدیم تأسف خورده وبخطای خویش اعتراف نموده معلوم کردم
از طرف او هم رغبت هست این بیتها فرستادم وصلح کردم طائفه
دوستان بیانیه طائفه نکاره همزه سببی وحدت ایچون طوتانک ایکی وجهله خطا
ایلمش بریسی اولدرکه همزه انده اضافت ایچوندر بریسیده اولدرکه وحدت
ایچون منصوص اولانغ یا در همزه دکلدر نه بر لطف این سخن پیوردوغی لوازم فتح
واضحا للنفسه طر لقیله دروالاکلامنده لطافت وصفا مقرر در حسن سیرت
بیانیه وخویشه اضافت لامیه در کواه کاف عجمک ضمیله شاهد معناسنه در
ویا حرف مصدر فوت فانک فتحی وواوک سکونیله مصدر در نفر باسینک حرف
واو سیندن برشنه دیمکدر معناسنه صحبته اضافتی لامیه وقدیمه بیانیه تأسف

321

تفعّل بابندن مصدر در رغبت معناسنه از طرف او هم رغبت هست از طرف
او هم عبارتندن مفهوم اولان اولدر که حضرت شیخه نیز رغبت وار ایمش
فرستادم فعل ماضی متکلم وحده کوندردم دیمکدر محصول ترکیب دیمشلر
طائفه‌سی بو سوزک لطافت وسبکلیکنه دکل بلکه کندیلرک حسن خلقنه
شهادت ویرمشلر اول رفیق الملک ارالرنده دخی مودت ومبالغه ایلمش
وصحبت قدیمک فوتنه تأسف وغصه یمش وکندیلرک خطاسنه اعتراف
کوسترمش معلوم ایلدم که انک جانبندنده رغبت واردر بو کلماتله بیتلری
کوندردم وصلح ایلدم **قطعه** نه ما را در میانه عهد وفا بود ٭ جفا کردی
وبدمهری نمودی ٭ عهد وفا مصدرک مفعولنه اضافتیدر وفادارلغه عهد
یعنی قول وقرار وفاسی عهد عطف ایدنلر معناسنه واصل دکللر ایمش بو مهر
وصف ترکیبیدر الحق محبتلق دیمکدر ویا حرف مصدر نمودی فعل ماضی مفرد
مخاطب کوستردک دیمکدر محصول بیت استفهام انکاری طریقیله بیوررلر
سنکله ارامزده وفادارلغه عهدمز یوق میدر یعنی وار ایدی حاصلی بره
بر بیزه وفادار اولاوز عهد ایلمش ایدک جفا ایلدک ومحبتسزلک
کوستردک یعنی ترک محبت ایلدک بعض نسخه ده ما را ایرینه یار را واقعدر ثنا
طریقیله ٭ بیکبار را از جهان دل در تو بستم ٭ ندانستم که بر کردی بزودی ٭
بیکبار کلیا دبراو غوردن دیمکدر در تو در حرف صله بر کردی بر حرف تأکید
کردی کاف عجمک فتحیله فعل مضارع مفرد مخاطبدر کردیدندن دونمک معناسنه
یعنی رجوع ایلمک بزودی با حرف مصاحبت ویا حرف مصدر تیزلکله دیمکدر
محصول بیت براو غوردن کوکلومی تمام جهاندن سکا باغلدم بیلمدم که
تیزلکله بنم مهر ومحبتمدن دونوب رجوع ایلیه جکک حاصلی سنک [illegible]

بندن اعراض ایلیه‌جکک بیلسم براو غوردن سکا کوکلومی بند ایلمزدم
هنوزت کر سر صلحست باز آی کزان محبوبتر باشی که بودی ٭ هنوزت
تا ضمیر خطاب سر سودا وهوس معناسنه در صلح اضافت لامیه در باز تکرار
کرو معناسنه در وآی فعل امر مفرد مخاطبدر کل معناسنه باز آی کیرو کل معناسنه
ایکنجی کره کل دیمکدر دکلدر بعضیلر ظن ایلدیکی کبی کزان کر حرف تعلیل ازان
اشارتدر اول کلن حاله محبوبتر زیادات تفضیل محبوبرک دیمکدر باشی فعل ماضی
مضارع مفرد مخاطب اولاسک دیمکدر که حرف بیانیه بود جائزدر که فعل
مفرد مخاطب اوله وجائزدر که ادات زمانیه اوله محصول بیت ای جانان
الآن اکر سنک صلح سودا وهوسی وار ایسه یعنی صلحه میلک وار ایسه کیرو کل
یعنی بزدن نفرت ایدوب قاچمه تا کیم محبوبرک اوله سک که اول کلده اولدیغک
ایدر ویا که اول کلده ایدک سن صلحک معناسنی اکر سنک صلح باشی وار ایسه دینی
باشنده خطا ایلمش کراندن زیاده اولماز **حکایت** یکی را زنی صاحب جمال
بود درکذشت ومادرزن پیر فرتوت بعلت صداق در خانه متمکن بماند
مرد از مجاورت او بجان رنجیدی وبحکم صداق از انجا رفتن او چاره ندید
یکی از ین طائفه کفت چه کونه در فراق یار عزیز کفت نادیدن زن بر من چنانه
دشوار نمی آید که دیدن مادرزن بعض نسخه ده زن صاحب جمال واقعدر اثنا حکم
قبیله‌سی بو یله اولمقدر درکذشت کچدی یعنی فوت اولدی دیمکدر مادرزن قاین
انا پیر فرتوت بیانیه وصفت مادرزنی فرتوت بوناشمش دیمکدر با حرف مصاحبت
علت صداق لامیه صداق صادک فتحی وکسریله کابین دیمکدر بعض نسخه ده بعلت
کابین واقعدر مجاورت مصاحبت معناسنه در ومجاورت جمله قوکشیلق دیمکدر
چاره درمان دیمکدر چاره لغتلرده شاید در دین مقام بیاننده ابهام ایلمش

یکی ازین طائفه یعنی اولیلردن بری دوستلردنی بری دیمین بیلمز ایمش چه گونه
یا ضمیر خطاب وهمزه حرف توسل همزه خطاب ایچون ردیمین قابل خطاب
دکل ایمش دشوار مشکل محصول ترکیب برینک بر صاحب جمال خاتونی
وار ایدی رفوت اولدی وبیر بوناموش قبیزا ناکابین علتیله یعنی نسبیله کشینک
خانه سنده متمکن وثابت قلدی کشی انک مصاحبتندنی جانله رنجیده ایدی یعنی
زیاده انجینوردی وکابین نسبیله بیلا اولمدنی چاره گورمزدی یعنی مهرینی ادا ایده
موکندی بالضروره بیلا اولمغه اختیار ایدردی اولیلردن بریسی بر گونی دیدی
یار عزیزک فراقنده نیجه سک اول کشی دیدی خاتونجغی گورمک بکا اولقدر
کوچ کلمز که انا سینی گورمک انی گورمکدنی مشکل کلور یعنی فراق جاناننی بکا
اولقدر دشوار کلمز که وصال اغیار مثنوی گل بتاراج رفت وخار بماند
گنج برداشتند ومار بماند با حرف صله وتاراج یغما محصول بیت گل یغمایه
گیتدی یعنی گلی دیوشوردیلر ودیکن یرنده قلدی گنجی یعنی دفینه‌یی آلدیلر و
مار یرنده قالدی مشهوردر که دفینه فرق بیلدنی سکره بیلان تصرف ایدر [illegible]
بو کلام اکا گوره در ه دیده بر تارک سنانی دیدنی ه خوشتر از روی دشمنانی
دیدنی ه دیده دیدنک مقدم مفعول صریحیدر وبر تارک غیر صریحی تارک باش ترکی
دیمه سینه دیرلر سنانه اضافت لامیه در محصول بیت گوزی دمرناوجنده
یعنی دیه‌سنده گورمک دشمنلر یوزینی گورمکدنی خوشکدر یعنی یکدر ه
واجبست از هزار دوست بریده تا یکی دشمنت نباید ه دید بریده مصدر
مغفلنه در تا حرف تعلیل دشمنت تا ضمیر خطاب دید مصدر ردیمین مغفلنه
محصول بیت بیک دوستدنی کسلمک واجبدر بر دشمنی گورمک ایچونی
حاصلی بیک دوستدنی گچمک گرک تاکیم بر دشمنی گورمیه‌سک دیمکدر حکایت

یاد دارم که در ایام جوانی گذر داشتم بکویی ونظر با ماه رویی در تموزی
که حرورش آب دهانرا انجوشانیدی وسموش مغز استخوانرا بجوشانیدی
از ضعف بشریت تاب آفتاب هجیر نیاوردم والتجا بسایه دیواری
کردم مترقب که کسی زحمت حر تموز از من ببرد آبی فرو نشاند
ناگاه از تاریکی دهلیز خانه روشنایی دیدم یعنی جمالی که زبان فصاحت
از بیانش صاحب او عاجز بماند چنانکه در شب تاریک صبح بر آید یا آب
حیات از ظلمات بدر آید قدحی برف آب بر دست وشکر درانی ریخته
وبعرق بر آمیخته ندانم که بگلابش مطیب کرده یا قطره چند از گل
رویش در آن چکیده فی الجمله شراب از دست نگارینش بر گرفتم
وبخوردم وعمر گذشته از سر گرفتم یاد دارم خاطر مده که حرف بیانی
ایام جوانی یا حرف مصدر گذر داشتم گذر طوتاردم یعنی گیجردم بکویی
یا از مغفلنه در ویا حرف وحدت وکویم کاف عربک [illegible] سیله محله دیمکدر
یا حرف صله ماه روی وصف ترکیبی مقصود بودر که جوانلکمده بر دلبری
محله سینه ملازمت ایدوب دوشدیکم جانانی سیر ایدردم تموزدی تموز
وزنی اوزره یازک اورته آییدر که اول آیینک آدی حزیراندر ورومه
آیینک تموزدر واوجنجنک آب در که آغستوس دریس تموز آغستوس
ایله بیانی ایلین بیلک اونی ایکی آیینی بیلمز ایمش بعض نسخه ده ایام تموز
واقعدر اضافتله که حرف رابط صفت حرورش حرور ایله اسی اسیجو بیل
شین ضمیر تموزه راجعدر آب دهان مراد توکورک وآغز یاریدر
بجوشانیدی یا حرف حکایه قوردوردی دیمکدر والف ونونی آدات
تعدیه در ویرا خوشیدنی لازمدر که قوروماق دیمکدر بجوشانید [illegible]

324

رواس سعد علی

وجیحله و نونی نافیه نکلا فتحجل قید ایلیلین و محلکده معنالرینی صحیح و برهنک قیدینی
خدا بیلور الحق سموم کوندز اسن اسیجق ییل درو شعبین ینه تموزه راجعدر
مغز استخوانی لامیه در مغز ایلیک و بیلی و استخوان همزه نک و تانک ضمه‌لریله
و واو رسمیله یکدر یکجوش انیدر بانیه حرف تاکید و با حرف حکایه فتبادردی
دیمکدر الف و نون ینه ادات تعدیه در ضعف بشریت لامیه تاب آفتاب هجیر
لامیه لردر تاب بونده طاقت دیمکدر و هجیر غایتله اسیجق زمانک کونی اورتاسینه
یعنی نصف نهار ینه دیرلر نیاوردم کتوره‌مدم یعنی زیاده اسیجغه تحمل کتوره‌مدم
التجا افتعال بابندن مصدر در صیغینمق معناسنه با حرف صله سایه ادیوار
لامیه و یا حرف وحدت بر دیوارک کولکه سینه دیمکدر مترقب تفعل بابندن اسم
فاعلدر منتظر معناسنه که حرف بیانیه کسی یا حرف وحدت زحمت حر تموز
لامیه لردر تموز اسیجغنک زحمتینی بیردآبی یا حرف مصاحبت بر دآب
صو غوق صو و یا حرف وحدت فرد ادات تاکیدن اندو فعل مضارع مفرد
غائب سوبیدوره دیمکدر زیرا نشاندن مشترکدر آنجه دیمکله سوبیدرمک
بیننده ناکاه فجأة دیمکدر تاریکی دهلیز خانه لامیه لر در تاریکی قرانکولق یا حرف
مصدر و همزه اضافت ایچون کلمشدر و بین افزا ایلمشدرکه بونده همزه
بو قدر دهلیز صو قوق قپوسیله او قپوسینک ارالغینه دیرلر خانه ایا حرف وحدت
و همزه حرف توسل روشنایی بر آیدینلق یعنی جمالی یا حرف وحدت بعض نسخه‌لرده
یعنی عباره‌ئی بو قدر پس جمال ایدلدر روشنایی‌ئی که حرف رابطه صفت زبانی
فصاحت بیانیه در بیانی صباحت ده بو یله در صباحت جمالی و حسنی معناسنه در
بر آید طلوع ایلیه دیمکدر بر آید حیفا دیمکدر قدحی یا حرف وحدت برف آب
فانک سکونیله قارلی صو دیمکدر ترکیب مزجی قیلنلندر و صفت ترکیبی دینلدر خطا

رواس سعد علی
و سوده در

دیمکدر مقلب اسم مفعولدر تفعیل بابندن کوزل قوقولی نسنه یا حرف
عطف قطره چند بیانیه و یا خود اضافتنیه حکمنده اولنمیه و یا حرف وحدت
همزه حرف توسل او له بو اولیدر اضافتدن چکیده بونده طامزمش معناسنه در
دست نکارین بیانیه نکارین لغتده منقش دیمکدر پس حقیقتینه
محمول اولورسه شربتی کتوره نشوه جنسی اولمق کرک و اگر کوزل
ومقبول الدی عبارت ایسه محبوب جنسی اولمق ممکندر بر کرفتم اوادم
یعنی الدم بعض نسخه ده بستدم واقعدر فعل ماضی متکلم وحده الدم دیمکدر
بخوردم بونده ایچدم دیمکدر از سر کرفتم باشدن طوتدم دیمکدر یعنی
استیناف ایلدم محصول ترکیب یا وعده درکیم جوانلق زمانده بر محله
ملازمت ایدردم یعنی بر محله ده جوانلغم سوردم دخی محله سنینه واروب
انی سیر ایدردم یعنی جمال بر کمالینه نظر ایدردم بر تموز آینده که انک
حرور کب و تابی کمال حرارتندن قورودردی و سموی کمیکک
ایلیکینی زیاده اسیجاغندن قینادردی ضعف بشر تحمیدن هجیر آفتابنه
طاقت کتوره‌مدم پس بر دیوارک سایه سینه صیغندم یعنی پناه ایلدم
مترقب و منتظر اولدیغم حالده که بر کیمسه تموز حرارتینی و شدت زحمتینی
بندن بر صو غوق صو ایله سوبیدوره یعنی ازاله ایلیه ناکاه بر اولکه دهلیز قرانکولغنده
بر آیدینلق کوردم یعنی بر جمال که زمانه فصاحت انک کوزللکی و حسنی بیاننده
عاجز قالور شویله که قرانکولق کیجه ده صبح طلوع ایلیه و یا آب حیات ظلماتده حقیقیه
ظاهر اوله بر قدح قارلی صو الده و اکا شکر دوکمش حاصلی قارلی شکر شربتینه
عبارتدر و عرقله قاریشدرمش یعنی کل صویله قاتمش بیلمزم که شربتی نفس
امرده کلابله‌می مطیب ایلمش یوخسه زمانه‌نک اسیجاغندن بر نیجه قطره بوزی

کلندیمی اکا طامز رشن ایدر حاصل کلام شرابی انک دست نکار
نبیندن آلدم وایچدم وکیمش عمری بنه باشدن طوتدم یعنی تازه عمر
کسب ایلدم **بیت** ظماء بقلبی لایکاد یسیغه رشف الزلال ولو
شربت بحورا ظماء الف مقصوره ایله در عطش وزنی ومعناسی اوزره
با حرف ظرف مقدر حاصل کلمرسینه متعلق قلبی یا ضمیر متکلم متعلق ومتعلق
اعرابده محلا مرفوع خبر مبتدادرکه ظماء در وظماء نکره موصوفه در تقدیری ظماء
شدید در لایکاد افعال مقاربه دندر قریب اولماز دیمکدر یسیغ فعل مضارع
مفرد مذکر غائب در افعال بابندن وضمیر مذکر ظماء ه راجعدر یعنی ایله دیمکدر
یعنی تسکین ایدوب کیدرمز دیمکدر رشف الزلال لامیه یعنی مصدرک
مفعولینه اضافتدر رشف رانک فتحی وشینک سکونیله برنسنه صورمقدر
مثلا انجیر وامرود صورمق کبی رشف لفظا مرفوع یسیغه فاعلدر
رشفی سوندیله بیانی ایلبین رشله رشفی فرق ایلمز ایمش ولو ادات
وصل لایکاد یه متصل شربت فعل ماضی نفس متکلم وحده در علم بابندن
بحور جمع بحر در دکزلر دیمکدر محصول بیت قلبمده بر عظیم وشدید عطش
یعنی تشنه لک حاصلدر آنی صوبیله صوروب ازاله ایلمکه یعنی کسر ایلمکه قریب
اولماز حاصلی اول عطشی بیندن کیدرملکه ممکن دکل صافی صویی صوره
صوره ایچمک صافی دنیز دکزلر ایچسم عطشی کسر ایلمکه رشفی تعیین ایلدکا
زیرا صویی صوره صوره ایچمک صوصوزلوغی قندر اغندررنته که ضرب
مثلده واردر که الرشف انقع دیمیو یعنی صوره صوره ایچمک عطشی زیاده ترق
کسر ایدر دیمکدر **قطعه** خرم آن فرخنده طالع راکه چشم بر چنین روی
اوفتد هر بامداده خرم خا معجمه نک ضمیله ورا مهمله نک فتحیله وتشدیدیله

شاد یعنی شن دیمکدر کاه فرح فانک فتحی ورانک کسریله صفت مشبهه
معناسنده مستعملدر وکاه نزهه بینه اول منوال اوزره یعنی آراسته
وپاک معناسنه فرخنده فانک وخانک فتحه لریله مبارک دیمکدر طالعله
ومتغنی ترکیبیدر خرم شاد معناسنه اولدوغی تقدیرجه را حرف زائد اولور
اما معنای مصدریت متضمن اولسه را حرف تخصیص اولور که حرف رابط
صفت چشم مصراع ثانیه مربوطدر تقدیری چشمش در ضرورت وزن
ایچون حذف وایصال اولندر چشمک میمی ضرورت وزن ایچون تلفظ
اولنماز دیبلر زالدر سوبلمشلر اوفتد واوله دوشه دیمکدر بامداد بونده
صباح معناسنه در محصول بیت سعادت وسرور اول مبارک وقوتلو
طالعلو کیمسه نکدر که انک چشمی بو بجلین رویه دوشه هر صباح یعنی
دولت وسرور هر صباح بویوزینی کورنکدر دیو زینه بقالکدر **مست** می
بیدار کرد نیم شب **مست** ساقی روز محشر **بامداد** مست می لامیه
در بیدار رایا عربک کسریله اویانق دیمکدر نیم شب اضافتدر معناسنده
نصف اللیلده دیمکدر مست ساقیده لامیه در روز محشر دیو بیله در بامداد
ایرته دیمکدر محصول بیت شرابک مستی یعنی خمردن سرخوش اولانی نصف
اللیلده بیدار اولور یعنی اشیار اولور وسرخوشلقدن آییلور اما ساقینک
مستی محشر کوننده طالکله یعنی محشر کوننک صباحی آییلور **حکایت**
سالی سلطان محمود خوارزمشاه با خطای برای مصلحتی صلح اختیار کرد
بجامع کاشغر در آمدم پسری دیدم در خوبی بغایت اعتدال ونهایت
جمال چنانکه در مثال او کفته اند سالی با جوف وحدت محمود خوارزمشاه
بیانیه دربو اول سلطان محمود درکه هلاکو ایله محاربه ایدوب انده شهید اولدی

با حرف مع خطادنه مضاف محذوف فدر ملک خطا دیمکدر اول زمانده
خطا وختن کافرستانی ایدر خطا فتح خائله درکسر خائله خطا در
برای مصلحتی لامیته در بر مصلحت ایچون دیمکدر بو کلام جواب سوال
مقدردر کانه سوال کلدیرکه اسلام پادشاهی نه ضرورت کافرله
صلح اختیار ایلمک جوابی برای مصلحتی در فند تر صلح کردک مفعول
اولکی واختیار ثانیسی اول زمانده حضرت شیخ سلطان محمودک
استادی ومصاحبی ایمش وبو شیخک سیاحتی زمانی ایمش پس
حضرت شیخی خطا پادشاهینه ایلچیلک طریقیله ارسال ایدرکه سغر
ترکستانک شهرلرندن برینک اسمیدرکه طائفه نقش بندیه دن
حضرت سعد الدینک شهریدرکه حضرت مولانا جامینک پیر ارشادی
وفیض لرینک بر بنی حضرت ملاتیه وبرمش وبرینی رشحات صاحبی
صفی یه قدس الله ارواحهم یسردی با حرف وحدت با حرف ظرف
غایت اعتدال ونهایت جمال لامیته لردر محصول ترکیب بر بیل سلطان
محمود خوارزمشاه خطا مملکتینک پادشاهیله بر مصلحت ایچون
صلح اختیار ایلدیر یعنی بنی خطایه ارسال ایلدیرکه اراضینی اصلاح
ایلیم کاشغر شهرینک براولو جامعی واردرکه مشهور عالملردر
اول شهرده واروب قوندقده اول جامعک سیربنه واروب کیردم
بر پسر کوردم اول جامعده کوزللکده غایت اعتدالده ونهایت
جمالده شویلکه انک مثالنده دیمشلردر نظم معلمت همه شوخی
ودلبری آموخته جفا وناز وعتاب وستمگری آموخت معلمت مبتدا
وتا ضمیر معناده آموخته مفید در ضمیر منصوب متصل معناسنه شوخ

بونک کبی برلرده اسیجی قتلی دیمکدر مطبوع معناسنه ویا حرف مصدر در
دلبری یا سیده بو یله در آموخت فعل ماضی مفرد غائب متعدد اوکرنده
دیمکدر خبر مبتدادر عتاب مفاعله بابینک مصدر ثانیسی قافیه دو
آزارلمق معناسنه در ستم سیناک کسریله ظلم معناسنه درو کرادات
فاعلدر جی معناسنه کاردنک مخفف وبا حرف مصدر آموخت عینی اول
محصول بیت معلمک سکا جمیعا شوخلق ودلبرلک اوکرندر یعنی سکا
جانانه بونلری اوقوتمدی جفادخی نازدخی ظالملق اوکرتدی حاصلی دیمک
جانانه بونلری ایلدی وجائزدرکه بوایکی فعل معناسی استفهامی متضمن
اوله یعنی جانانه بونلریمی اوکرتدی هیچ بیچاره عشاقه مرحمت اوکرتمدیمی
دیمک اوله نظم من آدمی بچنین شکل وخوی وقد وروش ندیده ام مکرانی
شیوه از پری آموخته بونده آموخته فعل لازمدر وایکی ساقیلر
متعدی ایدی یعنی مشکردر لازمله متعدی بیننده روش اسم مصدر در
بو روش معناسنه مکرکانه معناسنه در محصول بیت شیخ حضرتلری خطایی
غیبته النفحات ایدوب بیور دیلر نوع آدمی بوبجلین شکل وخوی
وقد وروش واسلوبله کورمشم پس کانه بونازو شیوه یی بری
اوکرنمش یعنی آدمیده اولمنیجه بر بدنی اوکرنمشدر بیتلرده اولنده نظم
بر بینه رباعی یازلمشدر نظم عجمده عجب منتشرلردر مقدمه نحوز محیمز کی
در دست همی خواند ضرب زید عمرا وکانه المتعدی عمرا گفتم ای پسر
خوارزم وخطا صلح کردند وزید وعمرو را هیچنانه خصومت باقیست
بخندید ومولدم پرسید گفتم خاک شیراز گفت از سخنان سعدی
چه داری گفتم مقدمه نحو لامیه در جز محصول بیته اضافت ده بویله در

تقدیری محمود زمخشریدر مقدمه دن مراد متن انموذجدر زمخشر خوار
زم نواحیسنده بر کویدر اسمیدر کشاف صاحبی اول کویدندر اسمی
محمود در و زمخشر زانک و میمک فتحلریله صفت نسبیهدر بی خواند
اوقوردی دیکدر ضرب زید را عمرا زید عمرو ضرب ایلدی وکان المتعدی عمرا
ومتعدی یعنی اور ولمش عمرو اولدی عمرو را اداة تخصیص هیجانه
انجلین دیکدر یعنی اولکی کبی خصومت باقیست بو کلام استفهامی متضمن
خصومتی باقیمیدر دیکدر مولد اسم مکاندر مجلس کبی چه داری نک
وار دیکدر محصول ترکیب مذکور بیر کاه زمخشریه منسوب نحو مقدمه سی
انلده ایدی اوقوردی زید عمرو ضرب ایلدی حال بوکه متعدی ومضروب
عمرو اولدی اندن بو ترکیبی ایشیدنجه دیدم ای پسر خوارزم وخطا صلح
ایلدیلر زید وعمرک خصومتی عین اول باقیمیدر پسر بو سوزدن کولدی
مولدم سوردی دیدم خاک شیراز دیدی سعدی سوزلرندن نک وار دیدم
قطعه بلیت بنحوی یصول مغاضبا ۰ علی کزید فی مقابلة العمرو ۰ بلیت
فعل ماضی متکلم وحده مبنی للمفعول نصر بابندن ناقص واویدندر مبتلی
اولدم دیکدر با حرف صله بلیت به متعلق نحوی نونک فتحی وحانک سکونیله
یا نسبتله اسم منسوبدر تقدیری بمحبوب نحوی دیکدر یصول فعل مضارع
مفرد مذکر غائب نصر بابندن اجوف واویدندر حمله والهجوم ایدر دیکدر فاعلی
نحوی یه راجع تحتنده ضمیر جمله فعلیه اعرابدن محلا مجرور صفتی نحویدر علی جار مجرور
یصول یه و با مغاضبا کلمه سینه متعلقدر کزید کاف اسمدر مثل معناسنه محلا
منصوب مصدر محذوفه صفتدر تقدیری یصول صولة مثل صولة زید فی
مقابلة العمرو محصول بیت بر نحوی فونیجی محبوبه مبتلا اولدم که بکا حمله وهجوم

ایدر غضبناک اولدوغی حالده یا خود بکا غضبلو اولدوغی حالده حمله
والهجوم ایدر زیدک عمرو مقابله سنده حمله والهجومی کبی ۰ علی جر ذیل لیس
یرفع رأسه ۰ وهل یستقیم الرفع من عامل الجر ۰ علی حرف جر مجرور در
علی ابله وذیل اضافتیله علی مجروریله محلا منصوب حالدر لیس یرفع فاعلندن
که نحویدر ضرورت وزن ایچون مقدمدر اولمشدر رأسه لفظا منصوب
مفعول یرفعدر ضمیر نحویه راجعدر واو حرف ابتدا هل حرف استفهام
یستقیم فعل مضارع مفرد مذکر غائب در استفعال بابندن الرفع لفظا
مرفوع فاعلیدر مراد اقسام اعرابدن اولانه رفعدر ایهام طریقیله من
حرف جر یستقیم به متعلق عامل جر اسم فاعلک مفعولینه اضافتیدر
بو مصراع استفهام انکار طریقیله واقعدر وایهام لطیفی مشتمل قیدر جر
محصول بیت یعنی مذکور نحوی یورودکده باشینی قالدرمز انکلیک چلکیجی اولدوغی
حال یعنی کیمسه یه اعتبار والتفات ایلمز بلکه اکا برانه تکبر وناز وشیوه
ایلر انکلین چلکک یعنی سوریبرک و سوروکلیرک کیدر نته که متکبر اولانر
محبوبلرک عادتیدر معلوم اوله که اکا برناسک انکلر یعنی کبا سلر اوزره
اولور زیرا اوزون لباس اید نمکه قدرتلری وار در اما فقرانک اوزون
اولماز قیصه اولور زیرا اوزون لباس بیچنمکه وسعتلری اولماز پس جر
ذیل وسعتدن واکابرلکدن کنایه در نته که حضرت شیخ بوستانده بیورر بیت
بتلخی عیش نان تلخی چنانه ۰ که در خلد باشند دامن کشان ۰
وعامل جردن هرکز رفع مستقیم اولورمی یعنی رفع عملنی ایلین عوامل
غیر یدر و جر عملنی ایلین غیری پس جاردن رفع عملی راست کلمز
بو کلام مصنف جانبندن نحوی جوان ایچون اعتذاردر یعنی انکلین چلکی

متکبرانه ناز وشیوه ایله یوریدکده باشیمن قلدروب کیمه یا اعتبار
والتفات ایلمدکینه حاصلی عامل جار رافع اولماز وتحتی بایدیم فرو رفت
وکفت غالب اشعار او درین زمین بزبانم فارسیست اکر بکویی
بفهم نیز دیکر باشد کلم الناس علی قدر عقولهم کفتیم لخت بونده پاره
معناسنه در ویا حرف وحدت بر پاره دیکر باحرف صله اندیشه بونده فکر معناسنه
فرو رفت باتدی وطالدی معناسنه در زیرا رفت فرو ایله مستعمل اولدقده
بو معنایی متضمن اولور غالب اشعار او لاحقه لر در غالب بونده اکثر معناسنه در
درین زمین بو یرده یعنی دیار کا شغرده اکر بکویی یعنی بچوانی بفهم باحرف صله کلم
فعل امر مفرد مذکر مخاطب تفعیل بابندن سویله دیکر الناس لفظا منصوب
مفعولیدر علی حرف جر کلمه متعلق قدر عقول مصدرک فاعلینه اضافتیدر وضمیره
اضافت لامیه در محصول ترکیب بن بو ایکی عرب بیتی اوقونجه بر پاره فکره
طالدم ودیدم سعدینک اکثر واغلب اشعاری بو دیارده زبان فارسیله در اکر
فارسی شعر یعنی اوقوسک فهم یقین رق اولور دیرنته که حضرت محمد صلی الله
علیه وسلم بیورمش ناسه یعنی خلقه عقللری مقداریجه سویله یعنی انکلارکه
سوزی سویله دیکر بنده دیدم مثنوی طبع ترا تا هوس نحو شده صورت
عقل از دل ما محو شده طبع تو لامیه ورا ادات تخصیص تا حرف ابتدا در زمانه
منتد کبی عربیده هوس نحو مصدرک مفعولینه اضافتیدر صورت عقل بیانیه
دل ما لامیه محو شد زیرا بو علم معقولاتدن دکلدر وسماعی مسائلی قیاسیسنک
زیاده در وکثرتندن ضبط واحاطه سی حیز امتناعده در وبو علمده اقوال
علما نامعدود واختلافات مشایخ نامحدود بیورد دوغی کلام کلام مجازی
اولمقده جائز یعنی حقیقی اولمیوب ادعائی اوله فتامل پس در سنی غباردن

اوقودوغی ایچون صورت عقلمز محو اولدی دینلمز مقامه مناسب علت سوقی
الهمملر محصول بیت ای جانانم اول زماندن بروکه سنک طبعکک نحو هوسی اولدی
یعنی طبیعتک علم نحوه هوس ایدوب میل ایده لی بیزم کوکلمزدن عقل صورتی
محو اولدی یعنی کوکلمزدن عقل زائل اولدی زیرا مسائلی چوق وسن ایسه
نازک مزاج حفظنده وضبطنده زحمت چکرسک پس سنی زیاده آجیغمزدن
لا یعقل اولمشز ای دل عشاق بدام تو صید ما بتو مشغول وتو با عمرو
زید ای حرف ندا منادی محذوف ای جانانم دیکدر دل عشاق لامیه ومقصود بالندا
پس منادای محذوفه صفت طوتانلر بواستعمالدن ذره دکلو اکاه دکلدر جمعی
باحرف صله دام تو لامیه صید بونده مصید معناسنه در یعنی مصدر مفعول معناسنه
شکار دیکدر بتو باحرف صله ویا حرف مصاحبت با عمرو وبا سیده بو یله در محصول بیت
ای جانانم عشاقک کوکلی سنک طوزاغکه شکار در یعنی عشاقک کوکللرینی
صیدلکه آلمشسن بیز سکا مشغولز وسن عمرو وزید ایله یعنی بیز سنکله
مقیدز وسن اغیار ایله مصراع ثانیده ایهام لطیف وار در تامل ایدر باعمداوانی
که عزم سفر مصمم شد مکر کسی از کاروانیانم کفته بود دشمن که فلانم سعد بیت
دیدم که دوان آمد وتلطف کرد وبر وداع تاسف خورد که چندین روز چرا نکفتی
که منهم تا شکر قدوم بزرکانم را بخدمت میان بستمی باعمداوانم یعنی مصاحب
واقع اولانم کونک ابرته سی دیکدر و با معلق ایر ته که حرف رابط صفت نخم
سفر مصدرک مفعولینه اضافتیدر مصمم تفعیل بابندن اسم مفعولدر مقرر
دیکدر مکر کانه دیکدر از حرف تبیین کفته بود دشمن ایره دیمش ایمش دیکدر
که تجبانی فلانم یعنی سنکله دونم مصاحبتا بلبن سعد بردر بیودیدم کوردم کم خوش
بیانم دوان صفت مشبهه در دوبدونم بله رک دیکدر تلطف ملایمت دیکدر

وداع دیمه و اوک فنجله بونده فراق مراد در چند بن روز بو قدر کونه دیمکدر
چرا نیچون دیمکدر نکفتی فعل نفی مستقبل مفرد مخاطبدر که منم یعنی سعدیم دیو
تا حرف تعلیل شکر قدوم بزرگان لازمه در ورا ادات تعلیل بخدمت با حرف صله
بستمی با حرف حکایه محصول ترکیب ایرنه سی که عزم سفر مقرر اولدی مگر
کاروانهی یعنی یولداشلریمزدن بر کیمسه مذکور پیره دیمش ایمش بنیم
ایچونکه ایشته بو سعدیدر کوردم بیلمه رک یانمه کلدی و تلطف ایدوب ملاطفت
کوستردی و وداعه و فراقه تأسف ییوب غصه چکدیرکه بو قدر کونلر که بو شهرده
اقامت ایدوب الکلندک نیچون دیمدک که بن سعدییم تاکیم اولورلرک الخمسی
شکرانه نیچون خدمته بل بغلییدم بستمی یاسینه حرف تمنی دیرلر تمنی معناسنه
بیلمز ایمش حضرت شیخک با مداواتی ییورد و غیبله چند بن روز ییوردوغی
بلنده ظاهر اضافات الکتور تامل تدر مصراع با وجودت زمن آواز نیاید که
منم محصول مصراع سنک وجودک بله بندن آواز کلمز که بن سعدییم حاصلی سنک
قنکده عقلیمی حیرت الدر شویله که کندومی بیز دیلمدن نیچم دیمکدر حالک ادلمادیم
بو مصراعک تعلیلنده زیرا ایلدر محو اولور کونشک طلوعی قتنده دیمین معناسنه
سوبلمش گفتا چه شود که درین بقعه چندروزی برآسایی تا از خدمت مستفید
شویم گفتم نتوانم بحکم این حکایت بقعه دن مراد شهر کاشغر در بر حرف
تأکید آسایی فعل مضارع مفرد مخاطبدر راحت اوله سن که یعنی دیکلنه سن تا حرف
تعلیل از خدمت بعض نسخه ده بخدمت واقعدر تأمل بر در محصول ترکیب دیدی
ندا و لورکه بو دیارده نیچه کون آسایش ایلیه سن که تاکیم خدمت شریفندن مستفید
اولایوز بن دیدم قادر دکلم بو حکایه سببیله مثنوی بزرگی دیدم اندر کوهساری
قناعت کرده از دنیا بغاری بزرگی با حرف وحدت و دیدم که مقام مفعولیده

کوهساره طاغلق دیمکدر زیرا سار مبالغه افاده ایدر بغاری با حرف ظرف غار
مغاره و یا حرف وحدت محصول بیت بر طاغده بر اولو کیمسه کوردم دنیا
و ما فیهاسندن اعراض و فراغت ایدوب بر مغاره ده قناعت ایدوب اوتورمش
چرا گفتم بشهر اندر نیایی که باری بند از دل برگشایی چرا گفتم نقدیری گفتم
چرا در ضرورت وزن ایچون قلب مکان ایدر بشهر با حرف صله و اندر آنی تأکید
ایدر نیایی فعل نفی مستقبل مفرد مخاطب کلمزسن دیمکدر که حرف تعلیل باری بند
بنا تحیه در اکثر نسخ بو یله واقعدر واقل قلیلنده بار در بار ثقل واقعدر و بو تکلف
فرلنفنه اولوب معناسینی برکره کوکلدن بندی چوزه سن که یعنی غمی دفع ایده سن که
دیمین ایکی وجهله خطا ایلمش بار ذکر کره معنلفنه اخذ ایلمسنده و بندی غم
معنلفنه بونده خود بار دن مراد یوکدر و بنددن اکل و شرب و سائر لوازم
انسانیه در و بند قید معنلفنه اولدوغینه برگشایی دلیل واضحدر بر حرف
تأکیدک شایی فعل مضارع مفرد مخاطب آچاسن که دیمکدر محصول بیت دیدم
شهره نیچون کلمزسن که تاکیم قید اخراجات بو کیبی کوکلکدن آچاسن که
یعنی ازاله و دفع ایلیه سن که بگفت آنجا پری رویان نغزند چو گل بسیار شد
پیلان بلغزند پری رو پری روی وصف ترکیبیدر و الف و نون ادات جمعدر نغز خوش
کوزلجه یعنی بو معنلفنه بونده کوزللر مراددر گل کاف عجمک کسریله بلچقدر
بلغزند فعل مضارع جمع غائبدر طیبر ینورلر دیمکدر محصول بیت مغاره نشینه
نیچون کلمزسن دیدیکده دیدی آنده کوزل پری رولر واردر که بیزی یولومزدن
چیقاریرلر مصراع ثانی مقام تعلیلده در یعنی چونکه بلچق چوق اوله فیللر بشته
طیبر ینورلر شو کیبی زیرا ثقیل اولمازمز نقدر که عابد و زاهد ایسم ده کوزللر
چوقدر و نیجه بی اختیار کوکل میل ایدر این بگفتم و بوسه بر سر و روی هم

دیگر دادیم و وداع کردیم هم دیگر بری بر بزرک دیمکدر بعض نسخه ده هم
دیگر بر بینه یکدیگر واقعدر حال بر در محصول ترکیب بو بیتلری سویلدم یعنی او
قودوم و بر بر بزرک باشینی و یوزینی اوپدک و وداع ایلدک یعنی آیریلدق
مثنوی بوسه دادن بر روی دوست چه سود هم دران لحظه کردنش
پدرود لحظه بونده ساعت معناسنه در کردنش کتشین دوستدر اجعدر
پدرود وداع جمله استعمال ایدر عجم وده میلر وداع عربیله اشتلک معناسنه
عربجه تحیت و یرلر مثلا سفره کیدنه کتسینی خدایه اسمرلادق دیمکده و یرنده
فلانه بو یله دیبوب شاد و اسن قال دیمکه پدرود دیرلر محصول بیت دوستک
و جانانک روینه بوسه و یرمک یعنی کیدجک زمانده یوزینی اوپمک نه فائده
و هم اول وقتده آنی پدرود ایلمک یعنی اسنلمک نه فائده زیرا انلر الم و محنت
فراق کله باقیدر تحیت و پدرود ایله مندفع اولمازه سبب کویه وداع یاران
کرد روی از ین نیمه سرخ و زان سو زرد سبب سینک کسریله المادر کوبی
کانه معناسنه وداع تودیع معناسنه اسمدر سلام تسلیم معناسنه و کلام تکلیم
معناسنه اولدوغی کیبی یاران اضافتی مصدرک مفعولنه اضافتیدر روی
تقدیر روش در از ین نیمه از ین سو دیمکدر سرخ تقدیری سرخست درانی
سو اول جانبدن زرد یعنی زردست در محصول بیت الماکوبا که یاران تودیع ایلدک
یعنی دوستلردن مهجور و مفروق اولدرکه بو یوزینک بو جانبی قیزل و اول جانبی
صاریدر یعنی فراق المندن نصفی زرد اولمش حاصلی آتش عشقله نصفی قیزرمش
والم و محنت فراقله نصفی صارارمش معلوم اوله که از ین و از ان بیتده تقابل
اولدوغنی بعضیلر بیلمدکلرندن ازین عبارتینی ادات تعلیل اعتبار
ایلمشلر اجل معناسنه بونده سو لفظینه نصف معناسینی و یرمک مجازدر

مثنوی یر بینه بو قطعه نک ابیاتی اولنده بیت یازانی سهو ایتمش
بیت ان لم امت یوم الوداع تأسفا لا تحسبونی فی المودة منصفا
ان حرف شرط لم امت فعل جحد مطلق متکلم وحده در مات یموت دن
یعنی نصر بابیندن اجوف واویدندر اولمزا ایسم دیمکدر یوم ظرف زماندر
وداعه اضافتی فی معناسنه در وداع واوک فتحیله سابقا مذکور اولانی
کبیدر اما واوک کسریله مفاعله بابیندن مصدر ثانیدر تأسف تفعل
بابیندن مصدردر انتصابی تمییز لغلد یا حالیتله در هنا تأسفا تقدیرنده
لا تحسبوا فعل نهی جمع مذکر مخاطبدر علم بابندن نونی حرف وقایه و یا ضمیر
منصوب متصل مفعولی فی المودة جار و مجرور منصفه متعلقدر منصف
اسم فاعلدر افعال بابندن تحسبونک مفعول ثانیسیدر محصول بیت وداع
جانانی کوننده غم و غصه جهتندن اکر اولمز ایسم یعنی فراق جانانده غمناک
اولوب اولمز ایسم محبت و مودتده بنی منصف یعنی اهل انصاف حساب ایلمک
حاصلی بنی عاشق ظن ایلمک و عشق جاناننده بکا صادق دیمک بو بیت حضرت
شیخک بر غزلینک مطلعیدر و مابعدی او قعت لما اجلنی بارض مودع و بکیت
حتی ان بللت للوقفا من کان لا یبکوا علیه ترحما و ابکوا الحی فارق المتألفا
حکایت خرقه پوشی در کاروان حجاز همراه ما بود یکی از امرای عرب مر اورا صد
دینار بخشیده بود تا نفقه عیال کند ناکاه دزدان خفاجه بر کاروان زدند
و پاک ببردند بازرکانان کریه و زاری کردن کرفتند و فریاد بی فائده خواندن
خرقه پوش وصف ترکیبیدر و یا حرف وحدت بر خرقه کیجی یعنی بر فقیر کاروان
حجاز لامیه حجازدن مراد مکه در بونده غیری بو کتابده بر ایکی یرده بو یله
بیورلشدر همراه ما لامیه امرا امیرک جمعیدر یک معناسنه عرب اضافت لامیه ده

هر بونک کبی یرلرده ادات مفعول اولانی رایی تأکید ایدر تا حرف تعلیل نفقهٔ
عیال لامیه در عیال عینک کسریله جمع عَیِّل در عینک فتحی و یا مشددک
کسریله فقیر دیمکدر دزدان خفاجه لامیه خفاجه حرامیلری دیمکدر خانک فتحی
جیم معجمه ایله بنی عامردن بر قبیله نک اسمیدر بالک بیردن جمیع مالکی
آلدیلر هیچ نسنه قومادیلر دیمکدر محصول ترکیب بر خرقه پوش فقیر کاروانی
تجارده بیرده یولداشی اولدم رغبت بکلرندن بریسی بو فقیره لور الثوبی باغشلامش
ایدی تاکیم اهل و عیالینه نفقه ایلیه ناکاه خفاجه حرامیلری کاروانی اوردیلر
قافله یی بصدیلر و جمیع مالکی آلدیلر هیچ نسنه قومادیلر بازرکانلر گریه و زاری
ناله و فغان ایلکله باشلدیلر و بی فائده فریاد و فغانه باشلدیلر یعنی ایلدیلر
بیت گر تفرع کنی و گر فریاد ٭ دزد زر باز پس نخواهد داد ٭ تفرع تفعل
بابندن مصدردر زاریلق ایلمک معناسنه دزد مبتدا و نخواهد داد خبری و زر خبرک
مفعولی و باز پس ایلنده باز و پس ایدیلر عطف تفسیری طریقیله صکره ترکیب
ایدوب باز پس دیدیلر کیرو معناسنه پس معناسنده کیرو صکره دیمکدن استعمال اولنور
اکاه و کل ایمش محصول بیت خطاب عام طریقیله بیورر اگر تفرع ایدرسک
و اگر فریاد ایدرسک حرامی التونی کیرو ویرمیسر در ملکان درویش که بر قرار خود و ماند
بود و تغیّر در و نیامده گفتم مگر آن معلوم ترا نبرده اند گفت بلی بردند و لیکن
مرا با آن چندان الفتی نبود که بمفارقت آن خسته دل باشم محصول ترکیب
جمیع اهل قافله فریاد و فغان ایلدیلر الا اول درویش که کنه قرارنده ثابت ایدی
اوزره قالمش ایدی و اکا هیچ وجهله تغیر کلممش ایدی و دیدم مگر اول سنک معلومکی
المادیلر اوله دیدی بلی الدیلر اما بنم اکا اولقدر الفت و محبتم یوق ایدی که انک
مفارقتی سببیله خسته دل اولام بیت نباید بستن اندر چیز و کس دل ٭

که دل برداشتن کاریست مشکل ٭ نباید فعل نفی مستقبل کرکمز دیمکدر
اندر ادات ظرف چیز اشیا معناسنه عبارتدر و کس انساندر که حرف تعلیل
کار ریا حرف وحدت مشکل کاره مقیددر محصول بیت نسنه یه و کیمسه یه کوکل
بغلمق کرکمز یعنی هیچ بر نسنه یه تعلق قلب جائز دکل زیرا اندن کوکل قالدرمق
مشکل ایشدر چیزی که شاقت ایلین سهو ایلمش گفتم موافق حال
ملست آنچه تو گفتی که مرا در عهد جوانی با جوانی اتفاق مخالطت بود و صدق
مودت بمثابتی که قبله چشمم جمال او بودی و سود و سرمایه عمرم وصال
او محصول ترکیب درویش حالنی بیان ایدیجه بن درویشه دیدم اول نسنه که
سن سویلدک بنم حالمه موافقدر که بنم جوانلق زماننده بر جوان ایله اتفاق و
اختلاطم وار ایدی و صدق مودتم بر مرتبه ده که کوزمک قبله سی انک جمالی ایدی
و دخی عمرمک سود و سرمایه سی انک وصالی قطعه مگر ملائکه بر آسمان
و گرنه بشر ٭ بحسن صورت او در زمی نخواهد بود ٭ مگر بونک کبی یرلرده ترجی
معناسنی متضمن اولور و گرنه و الا معناسنه در بشر مصراع ثانیه مربوطدر بحسن
با حرف مصاحبت حسن صورت او اضافتلر لامیه لردر زمی دنمک نونی تأکید ضرورت
قافیه ایچون حذف اولنمشدر زیرا زم صوغوق معناسنه دریا حرف نسبت و نون
حرف تأکید نسبت و ارض بارد بالطبع اولدیغیچون اکا زمین اسم ایلدیلر
فاحفظ محصول بیت مگر آسمانده ملائکه انک حسن صورتیله اوله و الا یر یوزنده
بشر انک حسن صورتیله اولمیه دیمکدر یعنی اکا مشابه و نظیر مگر فلکده ملک اوله
یوخسه یر یوزنده اکا مشابه بشر اولماز بدوستی که حرامست بعد از و صحبت ٭
که هیچ نطفه چو او آدمی نخواهد بود ٭ بدوستی با حرف قسم و یا حرف وحدت و با
حرف مصدر که حرف رابط صفت و یا حرف بیانیه حرامست مقدم خبر و صحبت مؤخر

مبتدا که حرف بیانه متعلق بونده آرک صو بینه دیرلر اما معنی اعتمده محصول بیت
بر دوست حقیچون انجلین دوست که الانم مسکره بر غیر بر دوستله صحبت خواهد
یا خود دوستلق حقیچون که مذکور دوستدنم مسکره غیری دوستله صحبت خواهد که
هیچ برآدم نطفه سی انکا کبی آدمی اولمایه ور دوستی یاسی حرف مصدر اولیجق
مصراع ثانیده که حرف تعلیل اولور غفلت والتمیه ناگاه پای وجودش بگل اجل
فرو رفت و دود فراق از دودمانش برآمد روزها بر سر خاکش مجاورت
کردم و از جمله بیتها که در فراق او گفتم این بود پای وجود بیانیه فرو رفت
باندر دیگر دود فراق بیانیه دودمانم قوم و قبیله دیگر بر حرف استعلا سر
خاک مقبره اوجی دیگر مجاورت مفاعله بابندن مصدر قونشلق معناسنه آنا بونده
ملازمت و مداومت مراد در جمله بیتها لامیه در که حرف رابط صفت محصول ترکیب
ناگاه مذکور جوانک پای وجودی گل اجله باتدی و فراق و توتونی قوم و قبیله سندن
قالقدی یعنی ماتمین چکدیلر بنده نیچه زمان مقبره سی باشنی اوجنده مجاور
و ملازم اولدم و انک فراقنده سویلدکم ابیاتدن بونلر بعضیدر قطعه
کاشکی کان روز که در پای تو شد خار اجل دست گیتی بزدی تیغ هلاکم بر سر
کاشکی کاشکی متعلقدر که حرف بیانه ان روز اول کونه دیگر که حرف رابط
صفت در حرف صله پای تو لامیه شد رفت معناسنه در خار اجل بیانیه دست
گیتی لامیه و مجازا بزدی حکایت حال ماضی اورایدی تیغ هلاک بیانیه در
مجازا میم متکلم معناده سره مقید در محصول بیت کاشکی اول کونکه سنک
ایاغکه گیتدی یعنی باتدی اجل دیکنی دست گیتی باشمه هلاک تیغنی اورایدی یعنی
نه اولایدی سن اولدکده بن ده هلاک اولوب گیدیدم ٭ تا در این روز جهان
بی تو ندیدی چشمم این منم بر سر خاک تو که خاکم بر سر ٭ تا حرف تعلیل جهانه

ندیدنک

ندیدنک مفعول صریحیدر و بی تو غیر صریحی و چشمم فاعلی این بونده اشارته
متعلقدر اسم اشارتدر بر سر خاک تو لامیه لردر که حرف تعلیل خاکم بر سر میم
متکلم معناده سره مقیددر و دعائیه علیه در طوپراق باشمه دیگر محصول بیته
تولایدی بن هلاک اولایدم تاکیم یوقکونده جهانی سنسز گوزم گورمیه ایشته
بنم سنک قبرک اوجنده که طوپراق باشمه یعنی طوپراق باشمه اولسون
دیگر جهانده جانا سنسز قالدغینه کندینه بد دعا ایدر قطعه آن که قرار رشتی
نگرفتی و خواب ٭ تا گل و نسرین نهفته اندر نخست ٭ آن که اصلنده آن کس کو
درکس حذف وایصال طریقیله ترک اولنوب که بربنه قائم اولوب حرفینه
اسمیه در و ندر قرارش مصدرک فاعلینه اضافتیدر و ضمیر که یه راجعدر
جنسه ازجاع ایلینلر مذکور حذف وایصال احوالینی بیلمزلر ایمش نگرفتی
با حرف حکایه طوتمزدی دیگر فاعلی نخستندر که یه راجع ضمیر و مفعولی قرار
و خوابدر اما فاعلینی نخستنده قراره راجع ضمیر و مفعولینی مذکور رشتین ضمیری
طوتانلر عجب برشان سویلمشلر ظاهر بو در که علوم عربیه ده مطالعه لری
یوغیله اولمیه گرک غرابت بونده در که استقامت اوزره معنا ویره نک مرادی
بعضیلر فهم ایده میوب تعرض ایلمه سی وار خواب قراره معطوفدر اویخو
دیگر تا حرف توقیت نهفته اندر فعل نفی حکایت حال ماضی صاچمه یدی
نخست اول محصول بیت اول جانانم که قرار و خواب طوتمزدی یعنی
قرار ایلمزدی و اویخو اویوماز دی مادامکه اول دوشکنه گل و نسرین
صاچمایدی حاصلی دوشکینه گل و نسرین صاچمانجه یاتوب اویوماز دی
گردش گیتی گل رخش بر نجنب ٭ خار بنشانی بر سر خاکش بر ست ٭
گردش اسم مصدر گیتی یه اضافتی لامیه در گردش دن مراد تغیر و تبدلدر

گل روی بیانیه خار بن دیکن او جاغی بنته که گل بن دیرلر گللی دجاغنه
حاصلی شنکلدر و کورلوکدن کنایه در و الف و نون ادات جمعدر شده دا
بنددن دیب برادا ولدقده بنی مضاف ایدرلر و بن خار دیرلر پس بونده
دیکن دیبلری دیمکلر اصطلاحدن آکاه دکللر ایمش با حرف تاکید رست
رانکک ضمیله بیتدی دیمکدر محصول بیت فراشینه گل و نسرین صبحا نیجه او
ادیو میانک شمار گردش گیتی و تغیر و تبدل احوال جهانه گل کیبی روینی
و وکدر مقبره سی طوپراغی اوزره قوجی قوجی دیکنلر بیتدیر یعنی مقبره سنده
دیکنلر قاپلادی بعد از مفارقت او عزم کردم و ثبت جزم که بقیهٔ زندگانی
فرش هوس در نوردم و گرد مجالست نگردم مفارقت او مصدرک
مفعولینه و یا فاعلینه اضافتیدر عزم قصد معناسنه در ثبت ده قصد معناسنه
جزم بونده اسم مفعول معناسنه در یعنی ثبت مجزوم و مقرر دیمکدر که حرف
بیانیه بقیهٔ زندگانی لامیه و با حرف مصدر فرش هوس بیانیه در حرف تاکید
نوردم فعل مضارع متکلم وحده دورم و دیوشورم یعنی هوا و هوسی ترک
ایدرم دیمکدر گرد مجالست لامیه در مجازا مجالست چوره سنده دیمکدر نگردم
فعل نفی مستقبل چکنمیم دیمکدر محصول ترکیب مذکور جانانک مفارقت
وو فاتندنصکره عزم ایلدم و ثبت جزم که عمر باکه و حیاتمک بقیه سنده یعنی
مادام که زنده یم فرش هوا و هوسی دورم یعنی ترک هوا و هوس ایدم
و مجالست و مصاحبت اطرافنده و چوره سنده چکنمیم یعنی شندنکیرو
دلبر سومیم دیمکدر حاصلی عزلت و خلوت اختیار ایدم قطعه سود در
یا نیک بودی گر نبود ی بیم موج ه صحبت گل خوش بدی گر نیستی شورش خار ه
سود دریا لامیه بودی با حرف حکایه بیم موج لامیه صحبت گل مصدرک مفعولینه

اضافتیدر بدی اصلنده بودی ایدی با حکایه ایله واو ضرورت وزنیچون
حذف اولنمشدر نیستی با حرف حکایه یوق ایمش سه و دکل ایمش سه دیمکدر
شورش خار مصدرک فاعلینه اضافتیدر محصول بیت دریانک فائده سی بیوک
اولوردی اگر موج قورقوسی اولمایدی و گلک صحبتیده خوش ایدی اگر باتقوک
اولوردی اگر دیکن زحمتی و بلاسی اولماسه یعنی گوزللر له مصاحبت و
محادثت لطیف ایدی اگر هجرانک المی و فراق بلاسی اولماسه ه دوش چو همی
طاوس میان زیدم اندر باغ وصل ه دیگر امروز از فراق یاری بیجم چو مار ه
میان زیدم مخی ماضی اولنده حکایت حال ماضی افاده ایدر نازلانوردم
دیمکدر باغ وصل بیانیه محصول بیت دونکیچه طاوس کیبی وصل باغنده کوده
نوردم و قوانوردم یعنی وصل جانانله تفاخر و نازایدردم لیکن بوکون
یارک فراقندن مار کیبی بوریلورم و بوکیلورم یعنی اضطراب و بیحضورلقدن
بیلان کیبی قیوریلورم و دوریلورم حکایت یکی را از ملوک عرب حدیث
لیلی و مجنون بگفتند و شورش حال او که با کمال فضل و بلاغت سر در بیابان
نهاده است و زمام اختیار از دست داده بفرمود تا حاضرش آوردند ملامتش
کردن گرفت که در شرف انسان چه خلل دیدی که خوی حیوانی گرفتی و ترک عیش
آدمی گفتی مجنون بنالید و گفت بر سبه عرب بکلوندن لیلی مجنون قصه سنی
سویلدیلر شورش اسم مصدردر فارسیش قورش معناسنه یعنی اختلاط
حاله اضافت مصدرک فاعلینه اضافتیدر او ضمیری مجنونه راجعدر که حرف
بیانیه با حرف مصاحبت کمال فضل مصدرک فاعلینه اضافتیدر بلاغت
فضله معطوف سر نهادنک مفعول صریحی و در بیابانک غیر صریحی اخبار
بیانیه بفرمود فاعلی ملک عرب و ش بن ضمیر مجنونه راجعدر معناه

در حرف صله دور زمان صحیح

آوردنده قید در ملامتش ضمیری مجنونه راجعدر که حرف تعلیل
شرف انسانی بیانیچه که حرف تعلیل خوی حیوان بیانیچه ترک خویش
مصدرک مفعولنه اضافتیدر آدمی یه اضافت لامیه کفتنی ترک
لفظیله مشغول اولیجق کردن مفعلنه در مجنونم بو سوزلری بیلسیدیکه
ایکلدر دیدر محصول ترکیب عرب پادشاهلرندن بریسنه لیلی و مجنونک
قصه سنی سویلدیلر و مجنونک حالینک قریشقلغینی که کمال فضل و بلاغتله
باشینی بیابانه قویش و زمام اختیارینی الدن ویرمش پادشاه
بیوردی تاکیم مجنونی احضار ایلدیلر مجنونی ملامت ایلمکه باشلادی
که شرف انسانیده نه خلل و نقصان کوردک که حیوانلق خوینی طوتدک
و انسانی دیرلکینی ترک ایلدک یعنی نوع انساندن نه جوب خطا غلط و
دوشدک مجنون ایکلدی و دیدیکه بیت ورُبَّ صدیقٍ لامنی فی ودادها
الم یَرَها یوماً فیوضح لی عذری بو بیت حضرت شیخک بو غزلندندر
پس مؤنث ضمیرلر کندی جیبینه راجعدر لیلایه ارجاع مجاز بیدر سوبلیه
معلوم اوله که رب بونده تکثیر افاده ایدر صدیق دوست دیمکدر
نیجه دوستلر دیمکدر لام فعل ماضی مفرد مذکر غائب لوم ایلدی یعنی
قصیدیر و آزارلدی نون حرف وقایه و یا ضمیر منصوب متصل مفعولی فی حرف
جر لامه یه متعلق وداد واوک فتحیله دوستلق دیمکدر و ضمیر مؤنث معهود
جیبینه راجعدر الم یرها همزه حرف استفهام لم بر فعل جحد مطلق مفرد
مذکر غائب فاعلی تحتنده صدیقه راجع ضمیر در و ضمیر منصوب متصل معهود
جیبینه راجع در یوما ظرف زمان ایا مدن برکون دیمکدر فیوضح جواب استفهامک
آن مقدرله منصوب فانی توضیح تقدیرنده فاعلی تحتنده جیبینه راجع ضمیر در

افعال بابندندر که اوضح یوضح درلی جار و مجرور توضیح یه متعلق یم الجونه
یعنی یم مفعول غیر صریح عذری توضیح نک و عذر عینک ضمیله تقدیرا منصوب
مفعول صریح محصول بیت نیجه دوست بنی لوم و آزار ایدر اول جانانه نک
محبتنده آنی برکون کورمدیمی تاکیم بنم عذریمی ایضاح و اظهار ایلیه یعنی
جانانی برکون کورمش اولمش سه بنی آزار ایلمیوب عذریمی قبول ایدردی
بو غزلک مطلعی بیت اُمطلع شمس باب دارکِ ام بدرٍ افتدک ام
شخص من البانی لا ادری قطعه کاشکی کانانکه عیب من جستند رویت
ای دلستان ببدیدندی ده کانان که حرف بیانیکچی که حرف رابطه صفت در عیب
من لامیه جستندک مقدم مفعولی رویت ببدیدندیک مقدم مفعولیدر محصول بیت
کاشکی انلر که بنک محبتکده بنم عیبم ایسدیلر یعنی عشقکده بنک بنی تعیب
ایلدیلر ای دلستان یعنی ای کوکل آلیجی جانان بنک یوزوکی کوره لردی
تا بجای ترنج در نظرت ده بیجبر دستها بریدندی تا حرف تعلیل با حرف صله جای
ترنج لامیه بدل ترنج دیمکدر در نظرت یعنی در حضورت مصراع ثانی مقام حالده
واقعدر بریدندی بریدندیلر حرف حکایه در محصول بیت ای دلستان
کاشکی یکا طعن ایدنلر یوزیکی کورلردی تاکیم سنک نظرکده و حضورکده سکا
حیران اولدقلرنده کندیلرندن بیخبر الکن ترنج یرینه اللرین کسه لردی حضرت
یوسفی کورن مصرک خاتونلری کبی شته که آیت کریمه نک بیاننده کلمشدر ان شاء الله
تعالی تا حقیقت معنی بر صورت دعوی کواهی دادی تا حرف تعلیل حقیقت معنی
لامیه مراد حسن لیلادر بر حرف استعلا صورت دعوی لامیه
مراد دعوای عشق و محبت صادقدر کواه کاف عجمک ضمیله و یاء
اصلیه ایله شاهد دیمکدر طائف مفعلنه محصول ترکیب کاشکی ای دلستان

یوزیکی کوره لردی تاکیم سنک حسن وجمالکه بنم دعوای صدق عشق
ومحبتمه شهادت ویریدیر حضرت یوسفک کمال جمالی زلیخانک افراط
محبتینه شهادت ویردیکی کبی قال الله تعالی فذلکن الذی لمتننی فیه
معلوم اوله وقتاکه زلیخا حضرت یوسفی افراط محبت وموذتله سودی
وانواع حیله لرله وصالینه طالب اولدیسه مصرک خاتونلری بوحالی
ایشیدیلر وتعیب ایلدیلر که عزیزک خاتونی عبد کنعانی سینه عاشق
اولمش دیبوپس وقتاکیم زلیخا بونلرک غیبت ومکرلرینی استماع
ایلدیسه بونلری ضیافتنه دعوت ایلدیلر وحضرت یوسفی برحجره یه پنهان
ایلدی وبونلر ایچون برعالی مجلس پیدا ایلدی وکلدکده هربرینه برسکین
بیچاق ایله برترنج ویردیکه میوه سبز کله ترنج مرباسی تدارک ایده لم
دیبوپس بونلر ترنج صویارکن یوسف چیقی بونلره جلوه ایلدیلر حضرت
یوسف بونلره کورندکده کمال دهشت وحیرتلرندن ترنج یرینه اللرین
طوغرادیلر ویوسفک حسننی اکبار واستعظام ایلدیلر ودیدیلر حاش
لله بوبشر دکلدر الا ملک کریمدر یعنی مکرم ومعزز فرشته در دیدیلر اندن
صکره زلیخا دیدیکه فذلکن الذی لمتننی فیه ذلک ایله حضرت یوسفه اشارتدر
ذلکن الیله خاتونلره خطابدر الذی اسم موصولدر لمتنن فعل ماضی جمع مؤنث
مخاطبه در علمتن کبی ونونی مکسور حرف وقایه دریا ضمیر منصوب متصل متکلمدر
کنایه در فعلک مفعول صریحیدر فیه ضمیر یوسفه راجعدر ومعنا ومجذوف قدر یعنی
افتتانه دیمکدر محصول ترکیب ایشته بودرکه ای خاتونلر اول عبد کنعانی ایچون
لوم ایلدیکز انک محبتنده واکا مفتون اولدیغمچون واکر بوندن اول بونک جمال
با کمالینی کوریدیکز بنی معذور طوتب لوم ایلمزدیکز ملک دل دردل امدکه جمال

لیلی را مطالعه کند تا بداند که چه صورتیست که موجب چندین فتنه است
بفرمود طلب کردند ودر احیای عرب بکردیدند وبدست آوردند وپیش ملک در
صحن سراچه بداشتند ملک در هیأت او نظر کرد شخصی دید سیه فام ضعیف
اندام در نظرش حقیر آمد بحکم آنکه کمترین خدام حرم او بجمال ازو پیش بود و
بزینت بیش مجنون بفراست دریافت وکفت ای ملک از دریچهٔ چشم مجنون
بجمال لیلی نظر بایست کرد تا سرّ مشاهدهٔ او بر تو تجلی کند ملک را آرا ادات تخصیص
در دل در حرف صله تا حرف تعلیل احبا حیک جمعیدر قبیله معناسنه بکردیدند فعل ماضی
جمع غایب چکزندیلر یعنی آرادیلر سراچه تصغیر سرادر فام کونه دیمکدر یعنی رنک
کمترین خدام حرم او لامیه لردر بجمال با حرف ظرف ویا حرف مصاحبت پیش با جمله
ایلرو دیمکدر بعض نسخه ده دربیش واقعدر مآل بردر بزینت با کنه سابق کبیدر بیش
زیاد دیمکدر دریچه تصغیر دردر قپوجق معناسنه چشم مجنونه اضافت بیانیه در
وبو لامیه تا حرف صله بجمال لیلی لامیه بایست کرک دیمکدر کرد مصدر معناسنه در تا حرف
تعلیل سرّ مشاهدهٔ او لامیه لردر تجلی تفعل بابندن مصدر در ظهور معناسنه محصول ترکیب
ملکک کوکلینه کلدیکه جمال لیلایی مطالعه ایلیه تا بیله که نه صورتدرکه بوقدر فتنه یه
باعثدر طلب ایلمکه بیوردی عرب قبائلنده دولاندیلر یعنی آرایوب الکتوردیلر
وپادشاهک اوکنده وقرشوسنده سراچه نک میداننده طورغوردیلر پادشاه
انک هیأتنه یعنی شکلینه نظر ایلدی قاره بکز وضعیف اندام برشخص کوردی که یعنی
لیلا بو بله ایدی نظرینه حقیر کلدی یعنی حقیر کوردی اول سببیله که حرمینک خدامینک
اک اشاغیسی کوزللکده اندن ایلرو ایدی وزینت وزیورده اندن آرتق مجنون ملکک لیلایه
حقیر کوردکینی فراستیله اکلادی ودیدی ای ملک مجنونک کوزی پنجره سندن جمال
 لیلایه باقمق کرک تاکیم انک مشاهده سنک حقیقتی سکا تجلی ایده وب ظاهر اوله

تا ابر درد من رحمت نیاید ٭ رفیق من بکی همدرد باید محصول بیت سکا
بنم دردمه رحمت کلمز یعنی سن بنی اسیر کمز سک بنم رفیقم دیارم
برهمدرد کرکدر یعنی کندی حالمه موافق ومناسب بر اهل درد کرکدرکه بااو
قصه میکویم شب وروز ٭ دو هیزم را بهم خوشتر بود سوز ٭ که حرف تعلیل
با حرف صله هیزم اودونه بهم بربریله محصول بیت بکا بنم کبی بر اهل درد کرکدر
تا کیم اکا قصهٔ درد عشق ومودتی کیجه وکوندز سویلیم زیرا ایکی اودون
بری بریله خوش کدر تنها بریسی یانسنده یعنی کیمسنی دردینی اهل درده سویلمک
بکرکدر بی درده سویلمکدنه نظم ٭ امن تذکر الحمی بسمیعٍ لو سمعت ورق الحمی
صاحت معی ٭ ما اسم موصولدر الذی معناسنه مر فعل ماضی مفرد مذکر غایب
نصر بابندن مضاعفدنه مرور ایلدی یعنی کچدی دیمکدر جملهٔ فعلیه اعرابدن محلی یوق
صله سیدر مانک وما صله سیله اعرابدن محلا مرفوع مبتدا من حرف جر اسم
موصولده اولان ابهامی بیانه ایدر مربه متعلقدر ذکر لفظا مجرور من ایله مضاف
اولمشدر حمایه وحمی تقدیرا مجرور ومضاف الیه دروحمی حانک کسری ومیمک فتحیله
جایر قورسینه دیرلر وکاه اولورکه جانانه نک منزلینه حمی دیرلر آهوا ولان حمایه تشبیه
طریقیله بسمیعٍ با حرف جر مربه متعلقدر سمیع میم اولک کسری وسکونه سین ایله
ومیم ثانینک فتحیله اسم الکت سمعدرکه مراد قولقدر ویاء متکلم ضمیر مجرور متصل
محلا مجرور مضاف الیه درلو حرف شرط سمعت فعل ماضی مفرد مؤنث غائبه علم
بابندن اعرابدن محلی یوق فعل شرط ورق واوک ضمی وراانک سکونیله جمع ورقاء
درحمر وحمراء نک جمعی اولدوغی کبی طاغ کوکرجینی که جمیعی کوک رنکنده اولور وبرکه
اولور ترکیجه نحته کوکرجینی دیرلر وهپال دیرلر لفظا مرفوع فاعل سمعت در مضاف
اولمشدر حمایه صاحت فعل ماضی مفرد مؤنث غائبه در ضرب بابندن فاعلی نختنده

ورفه راجع ضمیر در جملهٔ فعلیه اعرابدن محلی یوق جواب لودر وجملهٔ شرط
وجواب اعرابدن محلا مرفوع خبر مبتدا در صیحه صوتی قالدرمقدر یعنی آواز له
چاغرمقدر مع ظرفیتی لازم اسمدر مضافدر ضمیر متکلمه جار مجرور یله اعرابدن
محلا منصوب حالدر صاحت فاعلندن محصول بیت سؤال نسنه که بنم قولاغمدن
کچدی منزل جانانی ذکر ایدنی یعنی منزل جانانمدن بنم سمعمدن مرور ایدن خبر اکر
اول نسنه یعنی اول مذکور ورق حمایشیت سبدی بنمله بیله صیحه وفریاد
ایدردی ذوق وسفادن لفظ حمی که منزل جانانمدن عبارتدر آنی تکرار ظاهر
ذکر ایلدکی استلذاذ طریقیله در والا اضمار مقامی ایدی زیرا معرفه لک ایله
اعاده اولنسه اکثر بودرکه ثانی عین اول اوله بیت ٭ تالله یا ظبیات القاع
قلن لنا ٭ لیلای منکن ام لیلا من البشر ٭ یا معشر الخلان قولوا للمعافی
لست تدری ما بقلب الموجع ٭ یا حرف ندا معشر میم وشینک فتحه لریله وعینک
سکونیله اسم جمعدر قوم ورهط کبی لفظندن مفردی یوقدر بولوک وکروه
خلانه اضافت بیانیه در خلان خانک ضمیله خلیلک جمعیدر دوستلر دیمکدر قولوا
فعل امر جمع مذکر مخاطب سویلک دیمکدر للمعافی لام اول حرف جر قولوا یه
متعلق وثانی حرف تعریف معافی مفاعله بابندن اسم مفعول مفرد مذکر
غائبدر ناقص یائیدن تعدیری رجل معافا در یعنی عشق دردو بلاسندن
عافیت وسلامت بولمش کیمسه مراددر معلوم اوله که مصراع اول
معافی نک الفی اوزره تمام اولوروفی مصراع ثانینک اولی وابتداسی
اولور و بو اسلوب اشعار عربیده چوق واقعدر و بو اسلوبه مرهون
دیرلر و بونک کبی اشعار مصرع یازیلماز بلکه متصل یازیلور فاحفظ
ولا تغفل لست افعال ناقصه دن مفرد مذکر مخاطب دکلسک دیمکدر

تدری فعل مضارع مفرد مذکر مخاطب ضرب یا بینک نا قصدینه لست
تدر راکلار و بیلور دکلسک دیکدر ما اسم موصولدر الذی معناسنه با حرف
ظرف و یا حرف الصاق قلب معروف موجع اسم مفعولدر افعالدن یا بنده
یعنی مفرد مذکر غائب مثال واوینه وجع وادکه وجیمک فتحه لریله آغریمه دیرلر
موجعک جیمنی شدیده ایله قید ایلین وجود شریف عجب ورزنه طبعه مالک ایمش
جزاه الله محصول بیت ای دوستلر زمرهٔ سی عشق دردندنه سلامت دعا قلنده
اولان کیمسه یه سو یلکاسن بیلور دکلسک یعنی بیلمزسک سن شول کسنه یه که دردلو
کونکلده در یعنی عشق دردندنه خبردار دکلسک دیکدر تقدیری ما حصل فی قلب
الموجع و با ما الصق بقلب الموجع دیمکدر موجع و عیندن صکره یا اثبات ایلین
اشعار غرب املاسندن آگاه دکل ایمش نظم تن درستان را نباشد درد ریش
جز بهم دردی بکویم درد خویش ٥ تن درست صاغ معناسنه در زیرا تنی بوتونه
دیکدر الف ونون ادات جمعدر را حرف تخصیص درد ریش لامیه یارهٔ آغریسی دیکدر
بهم با حرف صله هم درد دردداش دیکدر درد خویش لامیه در محصول بیت صاغ
اولان کیمسه لرکه یاره آغریسی اولماز یعنی بی درد اولورلر کیمسه کندی دردینی همدرد
اولان کیمسه دن غیریه دیمزم کفتن از زنبور بی حاصل بود با یکی در عمر خود
ناخورده نیش ٥ زنبور آری دیکدر عربیده رفارسیجه منج دیرلر میمک ضمه
سیله نیش بونده آری ایکنه سیدر محصول بیت آری دن و ایکنه سندن سوز سویلمک
بی فائده در بر کیمسه یه که تمام عمرنده آری ایکنه سینی یمیش اوله یعنی اهل درد اولمیه
اهل دردک حالینی بیلمز ٥ تا ترا حالی نباشد همچو ما ٥ حال ما باشد ترا افسانه
پیش ٥ تا حرف توقیت در ما دام معناسنه ترا را حرف تخصیص حالی یاسی
تنکیر حرف وحدت دیین خطا ایلمش حال ما لامیه در محصول بیت ما دام

که سنک حالک بزم حالمز کبی اولمیه بزم حالمز سنک قتکده افسانه اوله
یعنی بی فائده حکایه واوو ردو صا و وردا اولور ٥ سوز من با دیگری نسبت مکن
او نمک بر دست و من بر عضو ریش محصول بیت بنم سوزوکه ازیمی غیره
نسبت ایلمه یعنی بو سوز که سنده وار غیریده یوق وارد دیمه زیرا نورانک یاره
اوجنده در و بنم یاره لی عضوممده در حضرت شیخ مذکوری ابیاتی مجنون
جانبندن بیورر خطاب عام طریقیله مقصود قفقه دن حصه دارقندر ٥ حکایت
قاضی همدان را حکایت کنند که با نعلبند پسر کاسر خویش بود ونعل دلش
در آتش روزکاری در طلبش متلهف ویلوبانه و منزتمید وجوبانه در جست
واقعه کو یانه قاضی همدان را لامیه در را ادات مفعول ایلام یعنی نعل بخشنده
بازمش همدان هانک و میمک و ذال معجمه نک فتحه لریله دیار عجمده بر شهردر
اما هانک فتحی و میمک سکونی و دال مهمله ایله یمنده بر قبیله نک اسمیدر بو بله
بیورمشلر لکن مذکور همدانه دال مهمله ایله مشهوردر قاضینک اضافتنده
همزه اثبات ایلین املادن آگاه دکل ایمش با حرف صله اعتبار اولنور سسر خویش
مست معناسنه اولور آنا حرف مصاحبت اعتبار اولنورسه با شی خویش ایدر دیمکدر
اولور نعلبندیسر دیمکدر وجهه متحمدلر نعلبند اوغلانه و نعلبند اوغلی دیمکدر اولور
نعل دلش یا ثبته ولامیه در در آتش بونده بر بود تقدیرا ولنور بونک
اصلی بو در که بر کیمسه بر کیمسه یه مطیع و منقاد ایلمک مراد اولسه طالبک
و مطلوبک اسمینی و سرباچه بر نعلک اسمی استعاله کلمشن یازه نعلینم
یازوب آتشه براغورلر علی الفور تاثیر ایدر بونده استعاره طریقیله
قاضینک کوکلینه نعل اطلاق ایلمش آتش عشقه دوشوب یاندی یعنی اکچونه
روزکاری با حرف وحدت یعنی بر زمانه متلهف تفعل بابندن اسم فاعلدر

متحير معنالرينه يعني حسرتلو ايدر بو يانه مشاهده سنه معطوف صفت مشبهه در
بو بيدندر يا بلكن ديكدر بو يانه حال بلونانلر فتي بر حال ايمشلر متر تنه متعلق
بابنده اسم فاعلدر مترقب معنالرينه در يعني اوغلانه كوزه ديكي ايدر كه
نه حالده در نه كار ده در ديبو نته كه عشاقك عادتيدر معشوقيله مقيد
اولمغه جو يانه ده صفت مشبهه در جو بيدندر جستن دنه ديبلير خطا ايمشلر
حسب حالنك وسينك تخمر لريله مقدار معنالرينه در واقعه يه اضافت لاميه در
كو يانه ده صفت مشبهه در كو بيدندر گفتن دنه ديبلير بيلمزلك ايلمشلر
محصول اولكيب قاضي همدانيه حكايت ايدرلر حضرت شيخك بو سوزنده
ابهام ظاهر در يعني متحملدر كه همدانه فاضيلردنه بر قاضي اوله و با شيخك
زماننده اولانه قاضي اوله كه بر تقليد بيره عاشق ومست ايدر يعني
طالب ايدر وانك محبتنده نعل دلي آتشده ايدر بر زمانه انك طلبنده
حسرتلي ولو بنده ايدر ومترقب وجو ينده ومقدار واقعه سنه وحسب
حالنه نسبت كو ينده يعني جوانك سركذشتنه كوره بو رباعي ادقوردر
رباعي در چشم من آمد آن سهي سرو بلند ° بر بود دلم ز دست و در پاي
افكند ° در حرف صله چشم من لاميه آمد بو نده كيردر كوزينه كلمكدن
مراد آني كورمكدر سهي سروه وقده صفت اوله كلمشدر سهي كاه مقدم
كلور موصوفه كاه مؤخر طوغر سرو ديكدر بلند بانك فتحي وسمنيله
يوجه ديكدر بر بود با حرف تاكيددر ربود رانك فتحي وضميله فعل ماضي
مفرد غائب قاپدي ديكدر بوبنده را ضرورت وزنيجون ساكن اوقونور
دلم ز دست تقديري دل از دستم در در پاي در حرف صله افكند فعل
ماضي مفرد غائب براقدي ديكدر محصول بيت نيم كوزومه بر دوشمه اولدي اول

طوغر

طوغر بلند سرو يعني او دل اسير ايدن سهي قدو بلند قامت جانانه
حاصلي منظورم اولدي بو بلاد ونجه كه كلوهي الملونه قاپدي روا باغه بيلر قدر
يعني دلمك قدريني بيلميوب اهانت وحقارت ايلدي ° اين ديده شوخ
ميكشد دل بكمند ° خواهي كه بكس دلت نرهي ديده ببند ° ديده شوخ بيانيه كستاخ
ديده ديكدر كند در ديده سينه اشارت ايدر پس ديده شوخي مطبوع
عبارتيله تعبير ايدنلر بوني محبوبه صفت ظن ايدوب خطا ايمشلر دل
ميكشدك مفعول صريحي وبكمند غير صريحي خواهي فعل مضارع مفرد مخاطب
معناي شرطي متضمن استرسك ديكدر كه حرف بيانه بكس نه دهينك مفعول
غير صريحي و دل صريحي ديده ببندك مقدم مفعولي و جمله فعليه جواب شرط
محصول بيت بو بنم كستاخ كوزم كوكلي كمند عشق ومحبته چكر يعني كوز كورر كوكل
بي اختيار سوريس ديلرسك كه كيمسه يه كوكل وير ميه سك كوزوكي باغله يعني
كوزلره باقدر ميه كه كوكل سوب بلايه دوشميه ديكدر ببندك باء استقباليني
مضموم اوقيانلر روشنا بيلو ايدر بيت از ياد تو غافل نتوانم كرد ° بيهيچم
سر كوفته مارم نتوانم كرد هيچم ° ياد تو مصدر كه مفعولينه اضافتيدر زيرا ياد
ذكر معنالرينه در غافل نتوانم كرد تقديري نتوانم غافل كرد در كرد مصدر مخفف
در زيرا نتوانم مضارعت معنالريني متضمندر بيهيچم با حرف مصاحبت هيچيله ديكدر
سر كوفته مار اصلنده مار سر كوفته ام در اضافت بيانيه تقديريدر زيرا
سر كوفته وصف تركيبيدر ضرورت وزنيجون موصوف تأخير قيلندي نتوانم
قادر دكلم ديكدر كه حرف بيانه بيهيچم فعل استقبال متكلم وحده بور يلام ويولم
ديكدر يعني كمال دردمدن و زبونلغمدنه حركته مالك دكلم ديكدر بعض نسخه ده
بيهچم نوله قافيه ايله واقعدر پس سر كوفته دنه از بلمش مراد اولماز بلكه اوز ومس

کلمات ایلدر وطاشر قالوردی که قانی اوره یعنی طاشه چاپندر واهیچ
حرمتسز لکدن آشنا قومدی یعنی بولدوغی اهانتی ایلدر قانی معتبر علماء دن بو ببینه
که کندو بله دیرکین دشمن ایدی دیدی بیت آن شاهدی وخشم گرفتن بینش
وان عقده برابروی ترش شیرینش شاهدی یا حرف معدور حرف وحدت
دیین خطا سویلمش خشم گرفتن شاهدی یه معطوفدر وانکی بیلیه بیلیه سنک
مقدم مفعوللری دیین یاء حرینیک کسریله فعل امر مفرد مخاطبدر بینیدن دخی
دشمن ضمیر پسره راجعدر عقده لغتده دوکومه دیرلر اما بونده قاشه اولان
بوروشق مراددر ابروی ترش بیاننده در شیرین عقده یه صفتدر دشمن
ضمیر بنه پسره راجعدر محصول بیت اول پسرک محبوبلغنی وخشم طوتمقلغنی
کورسر ایله بونده مخاطب همعنانی قانیدر واول ترش شکل ابرو دسی
عقده سی شیرینی کور یعنی اول شیرین ومقبول قاشنین چاتمسین کور ایلجو
ابروی ترشه مضاف قیلما بوب ترشی عقده یه وشیرینی ابروه صفت طوتب
نامطبوع ونامعقول تقییدات ارتکاب ایدنلر غریب ناساز وناهموار
طبع صاحبلری امثالی العیاذ بالله دربلاد عرب کویند ضرب الجیب زیب
ضرب الجیب مصدرک فاعلنه اضافتیدر ومفعول متروکدر جیب فعیل
مفعول معناسنه در زیب زانک فتحی وبانک کسریله قوری اوزومه دیرلر
محصول ترکیب قانی مذکور بیتی اوقودقده تفکره دیرم بلاد عربده سویلرلر
مجوبک ضربی یعنی کوزلکی حاشیه قوری اوزمدر یعنی شیریندر دیکیدر بیت
از دست تو مشت بر دهان خوردن خوشتر که بدست خویش نان خوردن
بر دهانم بر حرف صله بدست خویش با حرف مصاحبت واضافت لامیه در محصول بیت
سنک الکدن ای پسر آغزه یومروق یمک کبی کندی الیله اتمکی یمکدن

مراد اولور یعنی باشینه اوروب بلمش مار کبی مالک دکلم هیچ وتاب ایلمکه طاقتی
اضطراب ایلمکه وتحمل ایلمکه قادر دکلم دیمکدر محصول بیت اجانانم سنی کفته
هیچ بر نسنه ایله بنی غافل ایلمک ممکن دکل یعنی هیچ بر نسنه سنی تذکر ایلمکه بکا مانع
اولماز مار سر کوفته ام یعنی باشی ازلمش مارم قادر دکلم که هیچ وتاب
اورام تنه که صاغ اولانه ییلانه بورلور وبو کیلور حاصلی درد عشقنده مقتول
مار کبی حرکته مالک دکلم مصراع اولک معناسی سنی الکمقدن غافل ایلیسو ییلکه
اولماز بنی ایچ دیین مفعول واصل اولماسش در ایچ هیچ باشنکه زیاده
سینه قاتل اولانه اثر حجه کتبمش شنیدم که در کذر ریش قاضی باز آمد ترکی
ازین معامله بکوشش رسید رنجیده دشنام بی تحاشی داد وسقط کفت
وسنک برداشت وهیچ از بی حرمتی فرو نکذاشت قاضی یا یکی از علماء معتبر که
همعنانش بود کفت کذر لغتده کچد معناسنه در اما بونک کبی یرلرده یول مراددر
باز آمد باز بونده ادات تاکیدر تنه که سابقا بر فتح بر دفعه اولمشدر ترکی بعضی
دیمکدر بعض نسخه ده تکرفی واقعدر تال بردر معامله دن مراد سود یکی قصه سی
اوله ویا اوقودوغی ابیات واشعار اوله رنجیده یاء رسمی بونک کبی یرلرده
حرف ترتب اولور انجذوب دیمکدر دشنام بی تحاشی بیاننده در بی باک وبی پروا
دیمکدر سقط بر امر ونامعقول سوز برداشت قالدردی دیمکدر حرمتی یا حرف
مصدر فرونکذاشت اکسیک قومادی یعنی قادر اولدوغی اهانتی اشاغه قومادی یابکی
یا حرف صله علماء معتبر بیاننده همعنان دیزکین دیزکینه بیله کیده نه دیرلر بونده
مراد مصاحبدر محصول ترکیب اشنیدم که پسر بر بولده قاضینک اوکنه کلدی
وبر مقدار بو عشق معامله سندن ویا اوقودوغی ابیات واشعاردن
اوغلانک قولاغینه ایرشدی انجذوب قاضیه بی پروا سوکدی ونامعقول

خوش کرده‌ها تا که از فصاحت اوبوی سماحت می‌آید یا دشنامها سخن
بصلابت گویند و باشد که در نهان صلح جویند اندن صکره قاضی دیدیکه‌ها
کاتبه دیکدر که حرف بیان و فصاحت قلت حیا معناسنه در سماحت خطا و حسن
معناسنه در با حرف مصاحبت صلابت شدت معناسنه در پادشاهان مبتدا
وما بعدی خبری محصول ترکیب بکزر که پسرکه قلت حیاسنده احسانه قوقوسی
کله یعنی بوبیه حیالا منی ملایمته دلالت ایدر زیرا پادشاهلر سوزی ظاهرا خصمه
بکت سویلر امّا اولور که کیزلین صلح ایسترلر پس جائزدر که پسرده خی ظاهرا
خلق یاننده سرکشلک کوستره امّا تنهاسی ملایمت اوزره اوله **بیت**
انگور نو آورده ترش طعم بود روزی دو صبر کن که شیرین گردد
انگور نو آورده بیانیه نو آورده نو رسانده معناسنه در یعنی قورق که نجم خوده
دیر ترش طعم وصف ترکیبی اکشی لذتلو معناسنه در زیرا طعم لامک فتحیله
لذت دیکدر روزی یا حرف وحدت محصول ترکیب ثروانده کنوکشلر اوزم
اکشی لذتلو اولور بر ایکی اوچ کون صبر ایله که لذیذ اوله یعنی واد بیه این گفت
و بمسند قضا باز آمد یعنی چند از عدول که ملازم او بودند زمین خدمت
ببوسیدند که باجازت سخنی داریم در خدمت بگوییم اگرچه ترک ادب است
و بزرگان گفته اند با حرف صله مسند قضا لامیه در محل حکم دیکدر باز ادات
تأکیدتی یا حرف وحدت چند نیجه دیکدر یعنی بر نیچه شخص عدول عینک
و دالک ضمیله جمع عدللر عادل معناسنه بعض نسخه ده عدول یزگی واقعدر
تفعیل بابندن اسم مفعول یعنی پاک عادللر دیکدر اسم فاعل طوتانلر
بیلمز ایمش که حرف رابط صفت ملازم اوا اسم فاعلک مفعولیته اضافتیدر
زمین خدمت بیانیه که حرف بیانم باجازت با حرف مصاحبت سخنی یا حرف

وحدت

340

وحدت محصول ترکیب قاضی کجی نظم و نثر سوزلری سویلدکدن صکره
مسند حکم و قضایه کلدی بر نیچه کیمسه عادللردن که انک ملازملری ایدی
تعظیم و تبجیل طریقیله زمین خدمتی اوپدیلر یعنی قاضیه تعظیم ایلدیلر که بر سوز
واردر اجازت ویریلرسه خدمتکزده سویلیلم اکرچه ترک ادبدر و اولولر ایمشلر
بیت نه در هر سخن بحث کردن رواست خطا بر بزرگان گرفتن خطاست
نه حرف نفی روا به مقید در محصول بیت هر سوزده بحث ایلمک روا دکلدر اولولر
اوزره خطا طوتمق خطادر یعنی هر سوزده کلمات ایلمک جائز دکلدر واکابر اوزره
قصور طوتمق قصوردر امّا بحکم آنکه سوابق انعام خداوندی ملازم روزکار
بندکانست مصلحتی که ببینند و اعلام نکنند نوعی از خیانت باشد طریق صواب
آنست که پیرامن این طمع نگردی و فرش ولع در نوردی که منصب قضا
پایگاهی منیعست تا بگناهی شنیع ملوث نگردانی حریفرا نیست که دربی
این که شنیدی سوابق جمع سابقه در مبتدا انعامه اضافتی صفتک موصوفنه
اضافتیدر تقدیری انعامات سابقه در خداوندیه بیانیه ملازم خبر مبتدا
روزکاره اضافت اسم فاعلک مفعولیته اضافتیدر و بندکانه لامیه مصلحتی
یا حرف وحدت که حرف رابط صفت ببینند فعل مضارع جمع غائب کوررلر
نوعی یا حرف وحدت طریق صواب بیانیه پیرامن اطراف این طمعه
اضافتی لامیه در نگردی فعل نفی استقبال مفرد مخاطب کردیدن کافک فتحیله
فتحیله دونمک معناسنه نگردی دولانمیه سک دیکدر فرش ولع بیانیه ولع
واوک و لامک فتحیله حرص معناسنه دردر حرف تأکید نوردی نونک فتحی و ضمیله
فعل مضارع مفرد مخاطب دوره سک دوبوشوره سک دیکدر که حرف
تعلیل منصب قضا بیانیه پایگاه بوینده مرتبه دیکدر و یا حرف وحدت منیع

341

محکم دیمکدر تا حرف تنبیه یکناهی با حرف مصاحبت و یا حرف وحدت
شنیع ملوث اسم مفعولدر بولاشق معناسنه نکردانی فعل نفی استقبال
مفرد مخاطب طلب ایلمیه سک دیمکدر نکرد انی فعلنی نون نفی بینه مبهم بازوب فعل
نفی ظن ایدوب ای لا تجعله ملوثا بالذنب الشنیع دیبن فارسیسی غریب
ملوث بیلورمش محصول ترکیب فاضیه عدول دیرکه اما اول سبیلکه افندیمک
انعامات سابقه سی بنده لرک زماننه ملازمدر یعنی بیز سنک نعمتکله حاصل
اولمشوز تمام عمرمزده نعمتک بیزه ملازم اولوب بیزدن منفک
اولمشدر امدی بو بنده لر مصلحتکه کوره واعلام ایلمیه لر خیانتدن
بر نوع اولور پس طریق صواب اولدرکه بو طمعک اطرافنده حکم نمیه سک
وشدت حرص قرشنی دوروب دیوشوره سک زیرا منصب قضا بلند مرتبه در
احتراز بر کناه شنیعدر اول منصبی ملوث ایلمیه سک حریف بودرکه کوردک
یعنی تغلبنده او غلاننی کوردک نه ما هیتدر وسوزی بودرکه ایشتدک که سکا
بو قدر ناسزا کلمات ایلدی مثنوی یکی کرده بر آب رو پاسی چه غم دارد
از آب رو کسی یکی بر یسی ادات ربط ضرورت وزن ایچون حذف
اولمش تقدیری بریسی که ایلمش بی ادات سلب جوامد آب رو لامیه در
یوز صوی یعنی عرض دیمکدر وبا حرف مصدر پاسی یارسی ایله چوق دیمکدر آب
رویکسی لامیه لردر محصول بیت بریسی که چوق یوز صوی ایلمش اول
نه غم طوتار کیمسه نک آب روبنده نه یعنی نه غمی و نه پرواسی وارکیمسه نک
عرض الکسلکندن بیت نام نیکوی پنجاه سال که یک نام زشتش کند
پایمال بیت پاسی کبی چوق معناسنه در نیکو پنجاه سال لامیه در که حرف
بیانه نام زشت بیانیه وش ضمیر نام نیکویه راجعدر کند فعل مضارع مفرد

غائب فاعلی تخفیده نام زشته راجع ضمیر ومفعول اولی نام نیکو
وثانیسی پایمال در لغتده چیکنمکدر اما بو ترکیبی برلرده ضایع معناسنه در
محصول بیت چوق واقع اولورلکی بیلده کسب اولاش تمام نیکو که بر چرکین
آدی پایمال وضایع ایدر بر آنده و بو سائغنده قاضی یا النصیحت بازاری بکیدل
پسند آمده و بر حسن یار وحفظ وفای ایشان آفرین کرد وکفت نظر
عزیزان در مصلحت حال من عین صوابست ومسئله بی جواب ولیکن
محصول ترکیب قاضیه صادق یارانک نصیحتی مقبول کلدی و انلرک حسن
رای و تدبیر ینه وحفظ وفاسینه آفرین دیدی رو انیدی عزیزلرک نظری بنم
حالمه عین صوابدر و مسئله بی جواب ولیکن بیت ولو ان حبا بالملام
یزول لسمعت افکا یفتری به عذول واو حرف ابتدا لو حرف شرط
ان حرف ناصب ورافع حبا حالتک ضمیله لفظا منصوب اسم ان بالملام
با حرف جر ملام لوم معناسنه مجرور در باء ایله جار مجرور ایله برزول به متعلق
یزول فعل مضارع مفرد مذکر غائب کیبدر دیمکدر جمله فعلیه اعرابدن محلا مرفوع
خبر ان در وان اسمیله و خبریله اعرابدن محلی یوق جمله شرطیه مقامنده
وافعدر لسمعت فعل وفاعل اعرابدن محلی یوق جواب لودر وافعدر افکا لفظا
منصوب مفعولی یفتری فعل مضارع مفرد مذکر غائبدر افتعال بابیندن ناصر
بابندندر وضمیر مذکر محلا منصوب مفعولی افکه راجع عذول عینک فتحی وذال
معجمه نک ضمیله مبالغه غاذلدر ملامت ایدیجی معناسنه لفظا مرفوع فاعل یفتریدر
وجمله فعلیه اعرابدن محلا منصوب صفت افکا در بعض نسخه ده عذول واقعدر
عینک وذال مهمله نک ضمیله دخول وزنی اوزره عادل معناسنه عدلک
جمعیدر سا بقاتنی چند از عدوله ده مناسبدر محصول بیت اکر محبت ملامت

وآزار لرزائل اولوب کیدر البته برکون ایشیدر دم بریلان کرآنی عذولی
ویا عدو دل افزا ایدر یعنی قلانک محبتی ملامت وآزار له زائل اولوب کیتدی
دیو ایشیدر دم بیت ملامت کن مرا چندان که خواهی که نتوان شستن
از زنگی سیاهی که حرف تعلیل نتوان شستن یومق اولماز یعنی ممکن دکل
زنگی یا نسبیله قاره عربلره مستعملدر زنک دیارینه منسوب دیمکدر سیاهی
یا حرف مصدر محصول بیت عذوله خطاب ایدوب دیر بنی ملامت ایله هر نقدر
ایسترسک فائده سی یوق که بکا تاثیر ایلمز زیرا زنکی دن سیاهلغی یومق
کیدرمک اولماز یعنی بکا محبت جانانی ترک ایله دیمکدر سیاه غریده قاره لغی
کیدرمکه سعی ایلمک کبیدر این بگفت وکس نشان را تفحص حال او بر انگیخت
ونعمت بی کران برنجت که گفته اند هر که را زر در ترازو ست زور در
بازو ست کس نشان را را ادات مفعول متعلقاتندن کیمسه لر دیمکدر
یا حرف صله تفحص تفعل بابندن مصدر در تجسس دیمکدر حاله اضافتی مصدرک
مفعولنه در واو بر لامیه یعنی حالنی یوقلمغه بر انگیخت فعل ماضی مفرد غائب
حواله و مسلط ایلدی دیمکدر محصول ترکیب قاضی مذکور بیتلر دیدی و متعلقاتندن
بعضی کیمسه لری اوغلانک احوالنی تجسسه حواله ایلدی که آنی تخلیوب قلبنی
ملایم ایدوب قاضی یه مائل ایده لر واوغلانک یولینه بی نهایت وبایان
نعمت دوکدیلر زیرا دیمشلر در هر کمسنک التونی ترازوسنده در زور
بازوسنده در بو ضرب مثلدر یعنی هر کمسنک که مالی چوق اوله شویله که صایمق
ایله اولمایوب ترازو ایله طارتمغه محتاج اوله زور بازوسنده در یعنی هر نه
ایسترسه ال ویرر دیمکدر حاصلی مالک وقوتندن کنایتدر وآن برو نهاد دست
رس نتوارد در همه عالم کس نوارد دست رس وصف ترکیبی در رسیدندن

وسعت وقدرتدن عبارتدر محصول ترکیب مالدار اولانک حالی مذکور
کبیدر اما اول که اننک دنیا یه الی ایرشمز یعنی ماله مالک دکل تمام دنیانه
کیمه سی یوقدر یعنی مراداتنه ظفر بولمغه کیمسه اکا معین اولمز دستگیر
اولمز بیت هر که زر دید سر فرود آورد ور ترازوی آهنین دوشست
هر که یعنی هر کس که حذف وایصال طریقیله که اسم اولدی فرود فرود
دالسنز بر معنایه در اشغا دیمکدر آورد فعل ماضی مفرد مذکر غائب کتوردی
دیمکدر یعنی باشین اکدی حاصلی میل ایلدی دیمکدر ترازوی آهنین آهن دمیر یا
حرف نسبت ونون حرف تاکید دوشن قول مقابلنه یعنی ترازو قولنی اوموز
مقابلنه دیین خطا ایلمش محصول بیت هر کیمسه که التونی کوردی اکا باشین
اکدی یعنی بی اختیار میل ایلدی کرکسه دمر قوللی ترازو ایسه هر یعنی التون
ترازو ایله وزن ایدیلجه کامل اولنجه وزن ایدنده بر مقدار آغیرجه کلور حتی انک
اول حالتنه سر فرود آورد دیبورشدر حاصلی التونده بر مرتبه ده جاذبه
واردر که انساندن غیری جماد بیله اکا میل ایدر انوشروان مجلسنده
بر کون حکما ایتدیلر صابونی غم دنیا دندر کیمی دیدی که منصبدر وکیمی دیدی که
کوزل یوزینه باقمقدر بزرجمهر دیدر بالفرض جمیعی بوکه قائل اولدی
نوشیروان دیدی حقیقتده صابونی غم التوندر که جمیعا بونلر انکله حاصلدر جمیع
حکما بو سوزه سر فرو ایلدیلر فی الجمله شبی خلوتی میسر شد وهم در آن شب
شحنه را خبر شد که قاضی همه شب شراب در سر وشاهد در بر از نعمت
نخفتی و ترنم گفتی فی الجمله حاصل کلام شبی وخلوتی یالر حرف وحدتدر رجا
که خلوتی یاسی تنکیر اوله فتاامل شحنه کمسنک فتحی وحانک سکونیله لغتده نائب
دیمکدر اما بونده صوباشی مراددر ورا ادات صله که حرف بیانی قاضی مبتدا

شراب در سر وشاهد در بر حالیه‌لر دربر بونده ایهام طریقیله ذکر اولنشدر قند بر از تنعم تخفیفیله متعلق و تا حرف حکایه و جمله خبر مبتدادر وهمه شب تخفیفیله و گفتیت ظرفیدر و ترنم گفتی یه متعلقدر و از تنعم تخفیفیله معطوف محصول ترکیب حاصل کلام بر گیجه جوابله خلوت میسر اولدی و همه اول گیجه صبو باشیمه خبر اولدی که فاعلی بنوم گیجه شراب باشمده یعنی سرخوش و دلبر سینه‌مده و یانمده تنعم و ذوق و صفادن او بوز دهن و یا او بوم ادی و ترنم و نغمات ایله سویلردی و یا سویلیدی یعنی ایرلاردی **نظم** امشب

مگر بوقت نمی‌خواند این خروس ٭ عشاق بس نکرده هنوز از کنار ٭ و بوس

امشب بوگیجه مگر کانه بوقت با حرف ظرف نمی‌خواند فعل نفی مستقبل مفرد غایب وقوعا زبعنی او تمز دیمکدر حکایت حال ماضی معناسنی احوال ایدنلر نه لفظدن خبر دار ایمش و نه معنادن خروس لفظنی مفرد ایراد ایلمک ضرورت وزن ایچوندر والا خروسانه مقامی ایدر و یا خود جنس خروس مراددر عشاق مبتدا انکره خبر بس باء عربله بتر دیمکدر اکتفا دن عبارتدر بس بس نکرده نک معناسنی چوق ایمش دیبن چوق خطا ایلمش نکرده ما نشیدن قسمدر ایلمش دیمکدر بس اسم مفعولدر دیبن فاعلیت و مفعولیت معنالرینی تشخیص و تمییز ایلمز ایمش هنوز الان دیمکدر کنار دن بونده آغوش مراددر حاصلی بهلو دیمکدر و بوس اسم مصدر در او پمه معناسنه محصول بیت بو گیجه کائنه و فتنه او تمز بو خروس زیرا عشاق هنوز اکتفا ایلمیش کنار و بوسدن یعنی دلبر او پمه دن و قوجمه دن صو بمامش بعض نسخه ده بو ورنده و بو قافیه ده بر بیت واقع اولمش بونده رخسار یار و زخم گیسوی تابدار

چون گوی عاج در خم چوگان آبنوس ٭ رخسار یار لامیه در حرف ظرف خم گیسوی

تابدار لامیه وبیانیه در تابدار وصف ترکیبیدر تاب بونده اسمدر بوکلم معناسنه و دار ادار ایدندن طولوچی دیمکدر تاب بونده تافتن دن مشتقدر دیمین بوقنده تاب و قواتی یوق ایمش چون ادات تشبیه گوی عاج بیانیه گوی طوب عاج فیل کموکی خم چوگان آبنوس لامیه وبیانیه در چوگان جیم و کاف عجمیله اوجی اگریجه عصا در که اکثر رها بلر یعنی گینسلر استعمال ایدرلر و آت اوزرنده آنکله طوپ چلرلر عجم سپاهیلری جیریدا و یونین بینه آنی اوینارلر تعریب ایدوب صولجان دیرلر صادک و لامک فتحه لریله آبنوس بانک سکونیله آب ایله نوسدن مرکبدر آب صو و نوس سین مهمله ایله نوشدن مصحفدر شین معجمه ایله و تصحیف ایلین قوم هند در زیرا شینی نقطه ایله الدر سین اوقورلر دلو آغاج هندک بلوطیدر که هند دریاسنده بر زمانده مطلقا قرار بر وقامی آبنوس اولورها حفظ محصول بیت یارک رخساری یعنی یوزی گیسوی تابدارک بوکلمنده فیل کموکندن طوب گیبیدر آبنوسدن چوگانه بو کلمنده تشبیه حاصدر مذکور بیتک قاضی قصه سینه مناسبتی بوقدر لیکن شراح ایلولکر ایچون شرح ایلدک یکدم که چشم فتنه بخفتست زینهار ٭

بیدار باش تا نرود عمر در فسوس ٭ چشم فتنه لامیه در مجازا بخفتست اصلی بخفته است در ضرورت وزن ایچون حذف و ایصال اولندر بونده او یومش دیمکدر زینهار بائله ادات تشبیهدر بیدار اسمدر او یانق معناسنه باش فعل امر مفرد مخاطب بیدار اول دیمکدر تا حرف تعلیل نرود فعل نفی مستقبل مفرد غائب عمر فاعلی در حرف صله فسوس افسوسدن مخففدر بونده حیف معناسنه محصول بیت بر دم فتنه گوزی او یومشدر یعنی بر دم که عالم اغیار دن خالیدر زینهار صافن

بیدارا دل اویقوبی ترک ایله تا کیم عمر تا زنبین حیفه کیتمیه یعنی ضایع پر مرفه
اولمیه تا نشنوی ز مسجد آدینه بانگ صبح یا از در سرای اتابک غریو
کوس تا حرف توقیت در ما دام معناسنه و نشنوی فعل نفی مستقبل مفرد
مخاطب ما دام که ایشتمیه سک و مسجد آدینه جمعه مسجدی دیمکدر زیرا آدینه
دالله و دالله جمعه کوننه دیرلر دالله مشهوردر اما دالله میر حسین معنا بینک
آدینه معناسنده معلومدر بانگ صبح صباح اذانی اضافت لامیه در یا حرف عطف
در سرای اتابک لامیه لردر غریو کوس لامیه در غریو اوازه اغلمغه دیرلر بوننده فریاد
و فغانه مراددر کوس سابقا مفصل بیان اولمشدر محصول بیت ما دام که مسجد
جمعه دن صباح اذانی ایشتمیه سک و یا اتابک سراینک قپوسندن کوسک
ناله و فغانی نی لب از لب چو چشم خروس ابلهی بود برداشتن بگفتن بیهوده
خروس لب برداشتنک مفعول صریحی و از لب غیر صریحی چو چشم اضافتی بیانیه
و خروسه لامیه ابلهی افعل وزنی اوزره صفت مشبهه در احمق معناسنه و یا حرف
مصدری و مبتدا بود بانک معنی و واو که فنجمله فعل مضارع مفرد غایب خبر مبتدادر
ابلهلک اولوردیمکدر و جائزدر که ادات زمانیه اوله برداشتن بود فاعلدر
بگفتن با حرف مصاحبت برداشتنه متعلق بعض نسخه ده بگفتن بر بینه بگفته
واقعدر سوز معناسنه بیهوده یه اضافت بیانیه و خروسه لامیه از لب بر بینه
بر لب یازلمش معنایه واصل دکلدر ایمش محصول بیت بو بیت بیتا اول آمر شعلدر
لبی یعنی عاشق لبنی چشم خروس کبی قیزل و صافی اولانه معشوق لبندن
قالدرمق خروسک و فتنه او تمسیله ابلهلک اولوردیا ابلهلکدر حاصلی
زاهد بره خروس او تمسیله صباح دیبو جانانه صفا سندن فراغت ایلمک
ابلهلکدر قاضی درین حالت بود که یکی از متعلقان در آمد وگفت که خیز و تا پای

داری

داری کر بزرگ حسودان بر نوودتی کرفته اند بلکه حقی کفته اند تا مگر این
آتش فتنه که هنوز اندکست باب تدبیر فرو نشانیم مبادا که فردا چون
بالا گیرد عالمی را فرا گیرد قاضی تبسم درو نکه کرد و گفت که رابطه مقول
قول خیز فعل امر مفرد مخاطب قالق دیمکدر خیز بدندن خاستن دن دینلر خطا
المشلر تا حرف توقیت یا دار را بانگک دار یعنی قوت و قدرتک اولدقچه کریز
فعل امر مفرد مخاطب قاچ دیمکدر کریز بدندن کریختن دن دینلر یکلنس فاحشلر
که حرف تعلیل و دقیق عمر و خدمه دیمکدر و یا حرف وحدت و یا تنکیر بلکه حرف اضراب
حقی یا حرف وحدت تا حرف تعلیل مگر حرف تمنی آتش فتنه بیانیه درکه حرف بیانیه
هنوز الآن دیمکدر یا حرف مصاحبت آب تدبیر بیانیه و یا حرف وحدت و یا حرف
تنکیر فرو حرف تاکید نشانیم فعل مضارع متکلم مع الغیر در سوندیرلم دیمکدر که لفظ
مشترکدر آتش سوندیرمکله برشینه ذ نصب ایلمکه یعنی برمصلحت اوزره بر کیمسه
و بلکه بینمند مبادا فعل نهی مفرد غائب و دلمیه دیمکدر دعا مراددر که حرف بیانیه
فردا یارین چون حرف تعلیل بالا ارتفاع کیرد علو تا یعنی قالقه دیمکدر فاعلی آتش
فتنه در عالمی یا حرف تنکیر و را ادات مفعول قاضی مبتدا تبسم یا حرف مصاحبت
نکه کرد متعلق تبسم تفعل بابینک مصدریدر کولومسمک دیمکدر در حرف
صله و او ضمیری قپودنه الجیه و کلمه راجع در نکه کرد نظر ایلدی دیمکدر محصول کیف
قاضی بو حالتده اید یعنی بسر ایله بوس و کنار ده ایدر که متعلقلرندن بر کیمسی
الچیری کیردی و دیدی قالقو و دایا نمک داولدقچه قاچ یعنی یاتمک تحمل ایدوب قادر
اولدقچه قاچ زیرا حسودلر سنکلا اوزر یکه دوق طوتمشلر یعنی غمز ایتمشلر بلکه
حق سویلمشلر تا اوله که بو آتش فتنه هنوز کلا از احقدر جز تدبیر سوندیریلیم
وزرا و لمیا یارین چونکه مرتفع اولوب تمام عالمی احاطه ایلیه قاضی تبسم ایله

اکا نظر ایلدی دوبیر قطعه نیچه در سپید برده تنعم را چه تفاوت کند که سلابد
سپید بونده مفعول مقدمدر یعنی سپید نیچه برده نک مفعول صریحی و در سپید غیر
صریحی در حرف صله در و برده ها نسبتدن فقدر ایلنمش مقدمدر تنعم نباد که
و غیبتک فحیله لر بولارسلان ورا حرف صله و یا حرف تخصیص لاید فعل مضارع
مفرد غایب افقر ر دیکدر لایده نی ایت افقر منی مقدمدر محصول بیت نیچه سپین
سپیده یعنی آق و ایلنمش یعنی با نیر مشرارسلانه نه تفاوت ایدر که ایت افقر نیچه
یا نبنه کلوب بشکارین آلیمز دیکدر یعنی اعدا انکا وحسادکه بکا مزبر بوقدر بجا نه
جانانه نیم اولسون دیکدر مصراع قونه دیر لرسه دیسونلر طونه کوزیار انکن
روی در روی دوست کن بگذار تا عدو پشت دست میخاید روی کنر که مفعولی
صریحی و در روی غیر صریحی و دوست نه اضافت لامیه بگذار فعل امر مفرد مخاطب
یعنی اهمال ایله تا حرف تعلیل عدو مبتدا پشت دست لامیه و مفعول میخاید که
فعل مضارع مفرد غایبدر و خبر مبتدا محصول بیت خطاب عام طریقیله و با کلین
متعلقه سیوورکه یوزیکی دوست یوزینه ایله یعنی لب لبه و سینه سینه یه اول جانانله
دقو نیمه تاکیم عدو الی ارقه سینی چینیه عداوت و حسدندن حاصلی سن جانانله
صفاده اول و قو عدو حسد آتشینه یانوب کل اولسون ملک را ایچم دران
شب الکاهی وادند که در ملک تو چنین منکر حادث شده است چه فرمای گفت
من او را از جمله فضلای عصر و یگانه دهر میدانم باشد که معاندان در حق
او بغرض خویش کرده باشند واین سخن در سمع قبول من نیاید مگر آنگه که معاینه
کردد که حکما گفته اند ملک پادشاه و را ادات مفعول الکاهی یا حرف مصدر
خبردارلق دیکدر که حرف بیانیه ملک تو لامیه منکر اسم مفعولدر افعال
بابندن و یا حرف وحدت حادث شده است پیدا اولمشدر جمله فضلاء عصر لامیه

لر در یکانه عطف لامیه و جمله لامیه عطف الیمک جائز یکانه فرید دیکدر دهر
اضافتی لامیه در باشد که اوله که یعنی احتمالدر که در حرف ظرف حق او لامیه بغرض
با حرف صله غرض غرضنه نسخه لره دیکدر خویش شروع مقدمدر سمع قبول من
بیانیه و لامیه در نیابد کلمز یعنی کیرمز دیکدر مگر الا معناسنه در که حرف تعلیل
محصول ترکیب پادشاهه وخی اول کیجه خبردارلق ویردیلرکه سنک مملکتکده بویله تخلیط
بر چرکین ایش ظاهر و هویدا اولمشدر نه بیورورسک پادشاه دیدیکه آنی
جمله فضلای عصردن یعنی زمانه فاضللرندن یکانه بیلورم و فرید دهر که
برسبیله محتمل که معاندلر و حسود دشمنلر انک حقنده غرضنه شروع ایلمش
اولالر بو سوز بنم سمع قبولمه کیرمز الا اول وقت که معاینه و آشکاره اوله
زیرا حکما دیمشلردر بیت تیغ بندی سبکان دست بردند بتیغ به دندان برد پشت
دست دریغ باحرف مصاحبت تندلفظ مشترکدر تیز کیده ایتی کیجی یرسی
کسکین معناسنه در بر سبیده حقنده یعنی بار و زمعناسنه در و با حرف مصدر
بسی بونده حقده و تیز الک دیکدر سبکان لغتده یعنی دیکدر خفیف معناسنه
اما بونده قودر دیکدر یعنی تاثیر و فکرسز دیکدر بردند مصدرینه مرتبطدر
دستده بویله در با حرف صله بردنه متعلق در تیغ قلجدر سیف معناسنه
بدندان بر دکی مفعول غیر صریحی و پشت صریحی پشت دست در تیغ بیانیه بردر
محصول بیت حدتله قودرن قلجه ال ایلمکدر یعنی ال صونمق حیف دیشیله النو
الی ارقه سینی دیشنه ایلدر حاصلی اول جاهللر ایلمکه حیفلنوب و پشیمان
اولوب ال ارقه سینی دیشنه ایلدر اسنادی مجازیدر قفندر بر بعض نسخه ده
بردیو بینه کزدو افقدر البصر دیکدر یعنی بو حدت سبیله حیف دیو ال
ارقه سین ایصیر مصراع اولکه معنا سینی درزمانه و شعار و فضیحت و دست

بتيغ بردنه بشتاب واستعجال دبين معنالري دشوار ايلمش و
صر پلغه يعني ايلتمك قلچه دبين معنالري سرب بيره چكمش وبرد فعل مضارع
دربردلرنه دبيلر صوغوق صو يامشلر شنيدم كه سحرگاهي ملك با تني
چند از خاصانه بربالين قاضي رسيد شمع را ديد استاده وشاهد نشسته
ومي ريخته وقدح شكسته وقاضي درخواب مستي بي خبر از ملك هستي
بلطفش بيدار كرد وگفت برخيز كه آفتاب برآمد قاضي دريافت كه
حال چيست گفت از كدام جانب برآمد گفت از جانب مشرق گفت الحمد لله
كه هنوز در توبه بازست بحكم اين حديث كه لا يغلق باب التوبة على
العباد حتى تطلع الشمس من مغربها وگفت استغفر الله واتوب اليه
سحرگاهي ايرته سحر وقتي ملك پادشاه با حرف مصاحبت تني با حرف وحدت
بر نيچه شيلر ديمكدر بر حرف صله بالين قاضي لاميه يا صدوغي اوجينه يعني باشي
اوجينه ايستاده واستاده تخفيف يا الله ايلمشدر ديمكدر ما ضيدر قيد
اسم مفعولي دبين فاعل مفعولدنه فرق ايلمز ايلمش وقاضي مبتدا درخواب
مستي ايلسنك او بخو سنده خبر مبتدا در بي خبر از ملك هستي خبر بعد الخبر در
يافت ايلدر در توبه لاميه ومجاز احضرت شيخك بيخبر از ملك هستي ايدگنه
شكره دريافت بيور دوغي بر ذوقدنه خالي دكلدر فتامل باز بونيه آچقدر
مفتوح معنالرنه بحكم اين حديث با حرف مصاحبت واضافت لاميه درحكم بونده
سند وحجت معنالرنه دركه حرف بيانه لا يغلق فعل مضارع نفي استقبال مفرد
مذكر غائب مبني للمفعول لا يجعل مغلقا ديمكدر باب التوبة فاعل لا يغلق ولا
مجازا على العباد لا يغلق به متعلق حتى تطلع ان مقدره ايله منصوبدر الى ان
تطلع ديمكدر الشمس لفظا مرفوع فاعل من مغربها تطلع به متعلقدر استغفر

واس سعد علي
ورسو ودرر
واس سعد علي
ورسو ودرر

فعل مضارع متكلم وحده الله لفظا منصوب مفعولي واتوب استغفر به معطوف
فعل مضارع متكلم وحده در نصر بابنك اجوف واوي سندنه اليه اتوب به
متعلق محصول كتاب ايشتدم كه اول صباح وقتنده پادشاه خواصندنه بر نيچه
شخصله قاضينك باشي اوجينه ايرشدي يعني كلدي شمعي كوردي بر نيده
طوروب بنارد دلبر مجلس كنار ينده او توررمش و باده دوكلمش و قدح شكسته
يعني بونلري بويله كوردي وقاضي مستلك او بخو سنده وارلق عالمندن بيخبر
ملك انى لطفله بيدار ايلدي يعني اوياردي ودير قالق كه آفتاب طلوع ايلدي
قاضي آكلدي كه حال ندر ديدي آفتاب نه جانبدنه طلوع ايلدي پادشاه مشرق
جانبندنه ديدي قاضي ديدي الحمد لله كه توبه قپوسي هنوز آچقدر بو حديث شريف
استدلاليله كه توبه قپوسي بايغلنمز عبادا و زره شمس مغربندنه طلوع ايدنجه اوله
شكره قاضي ديدي ايلدكم خطادنه اللهدنه مغفرت وعفو طلب ايدرم ودخي بو طبع
نامشروع ونامعقول ايشلدن تسليم خدايه توبه ورجوع ايدرم يعني جميع نامشروع
ايشلردنه شيمدنه كيرو فراغت ايدرم قطعه اين دو چيزم بر گناه انگيختند
بخت نافرجام وعقل ناتمام چيزم ميم معناده گناهه مقيد در انگيختند فعل ماضي
جمع غائب اغزا ايلديلر يعني قيشقردلر ديمكدر بخت نافرجام بيانيه نا حرف توصيف
نفي فرجام عاقبت فنجيله ايشلك صوكي عاقبت كار معنالرنه محصول بيت قاضي توبه
واستغفار ايلدكدنه صكره بو ايكي بيتله اعتذار ايلدركه بو ايكي شينه بني گناهه قيشقردلر
بري عاقبتسز يعني ابتر وناقص طالعم وبري بيتده ناتمام وناقص عقلم مصراع ثاني
مصراع اولي بيانيه ايدر حاصلي طالعمك وعقلمك قصوري بني معصيته اغرا واغوا
گر گرفتارم كني مستوجبم ور ببخشي عفو بهتر ز انتقام مستوجب استفعال
بابندنه اسم فاعلدر مستحق معنالرنه با حرف تاكيد ببخشي فعل مضارع مفرد مخاطب فعل

شرلو واقعدر یا خشلر سک دیکدر عفو مبتدا بهتر خبر ز انتقام بهتر متعلقی جمله
اسمیه جواب شرطدر محصول بیت اگر بنی بو جرمم ایچون مواخذه ایدوب گرفتار عقوبت
و عذاب ایدرسک لائق و مستحقیم و اگر رحیملق صفتیله متصف اولوب گناهمی
و جرمیمی باغشلرسک اول هر حال عفو و غفران انتقام ایدوب عقوبت ایلمکدن
یکدر ملک گفت توبه درین حالت که بر هلاک خود اطلاع یافتی سود ندارد قال
الله تعالی فلم یک ینفعهم ایمانهم لما رأوا بأسنا یافتی فعل ماضی مفرد مخاطب
سودی یا حرف تنکیر یای وحدت دیینلر حکم سز سویلمشلر فا جواب شرطه داخل
اولانه فادر لم یکلا اصلی یکون ایدی لم جازمه داخل اولمغله التقاء ساکنین اولدی
و اوی ونوندنی واو حذف اولندی جواز طریقیله لزوما دکل ینفع فعل مضارع
مفرد مذکر غائب هم ضمیر منصوب متصل مفعولی ایمانهم لفظا مرفوع فاعلی هم ضمیر مجرور
متصل مضاف الیه لما وقتا دیمکدر رأوا فعل ماضی جمع مذکر غائب مهموز العین معتل
اللام واو ضمیری ما بعده مذکور کفاره راجعدر بأس لفظا منصوب مفعولی نا محلا
مجرور مضاف الیه در محصول ترکیب پادشاه دیدی بو حالنده توبه که کندی هلاکنه
مطلع اولدک فائده ویرمز نته که عذابیو رمشلر کفاره ایمانی کتور مک نفع ویرمز
وقتا که شدت عذابمزی کوردیلر سه یعنی ایمان یأس و خوف مقبول دکلدر سنده
ای قاضی هلاک اولاجغکی بیلدک که توبه و استغفار ایلرسک **قطعه** چه سود
از دزدی آنگه توبه کردن که نتوانی کمند انداخت بر کاخ دزدی یا حرف مصدر که
حرف بیان نتوانی فعل نفی استقبال مفرد مخاطب لفظا مشهور در فارسیده و ترکیبه
و ترکیبه اوغرغ دیرلر کاخ کاف عربیله قصر و کوشک معناسنه محصول بیت اوغرلقدن
نه فائده اول وقت توبه ایلمک که کوشک اوزره کمند آتمغه قادر اولمیاسک یعنی
قصره چیقمغه عدم قدرتکدن خبرسز لقدن توبه نه فائده ایلمک ایمدی سنده اوقاضی

عفو نیتمدن خلاص اولمیاجغک بیلورسک که توبه ایدرسک بلند از میوه
کوکوتاه کن دست که کوته خود ندارد دست بر شاخ بلند کوتاهک مقدم مفعولیدر
از میوه کوتاه کنه متعلقدر بر مخاطب مجردر ایدوب کا خطاب ایدوب کوز یعنی
بلنده سویلی کوتو بوندن ادات تاکیدر دیین زائد سویلمش دست کنک مفعول
اول صریحی و کوتاه ثانیسی و از میوه غیر صریحی که حرف تعلیل کوتاه مبتدا خود
ادات تاکید ندارد فعل نفی مستقبل مفرد غائب فاعلی تحتنده کوتاهه راجع ضمیر در
دست مفعول صریحی و بر شاخ غیر صریحی و جمله فعلیه خبر مبتدا در محصول بیت بلند
اولانی کیمسه یه سویلا بر مخاطب مجرد که الکی میوه دن کوتاه ایله یعنی قبضه ایلمه
حاصلی الکی چکه اور آنمه میوه به یعنی بو تنبیه بلند قامته لازمدر کوتاه قد اولانه لازم
دکل زیرا کوتاه قامت خود داله و بوداغه ال اوزانماز یعنی الی ایرشمز بس کا
تنبیه لازم اولدیغنی با وجود چنین منکر که ظاهر شد خلاص صورت نبندد این گفت
و موکلانی عقوبت در وی بر آوتحتند گفت مرا در خدمت سلطان یکی سخن باقیست
ملک پرسید آن چیست گفت منکری یا حرف وحدت که حرف رابطه صفت خلاص
تراقرینه سبیله خلاص تو تقدیر نده در و مبتدا در صورت نبندد خبری ملحوظ
و مقصود در دکل دیکلرموکلان عقوبت لامیه موکلانی جلادلر دیمکدر ای طوغان زائد سویلش
در حرف صله وی ضمیر قاضیه راجعدر آوتحتند یاپشدیلر دیمکدر آوتحتند بر بلوتخت
یازان و فاعلی پادشاهی اولونانی غرب مطالعه سی واراتمش گفت قاضی
مرا بنیم دیمکدر محصول ترکیبک بو تجلیس بر نامشروع ایشلکه و جود بیله که سنده
ظاهر اولدی خلاصک صورت بغلماز یعنی خلاصک بلکه معقول دکلدر پادشاه
بو سوزی سویلدی و ایشکنجه موکلری یعنی جلادلر قاضیه یاپشدیلر قاضی
دیدی بنیم بر سوزم پادشاه خدمتنده باقیدر یعنی بر سوزم داخی وار دیمکدر

پادشاه سوردی که اول اندر قانی دیدی قلعه تا ستایین ملالی که برمن
افشانی طمع مدار که از دامنت بدارم دست و با حرف مصاحبت
سببیتی متضمن طمع مداره متعلق الستایین ملال بیانیه و یا حرف وحدت
و یا حرف تنکیر حرف مصدر دیین بکلش سویلمش که حرف رابطه صفت افشانیه
فعل مضارع مفرد مخاطب سیلکر سیلمک اعراضندن کنایدر طمع مدارک مفعول
صریحی و با ستایین غیر صریحی مدار فعل نهی مفرد مخاطب دارید ندن طلوتمه دیمکدر
که حرف بیانه از دامنت بدارم که مفعول غیر صریحی و دست صریحی محصول بیت
بر ملال آستینی سبیله و یا ملال آستینی سبیله که بنم اوزریمه سیلکر سنک
یعنی که بندن اعراض ایدرسک طمع صونمه یعنی امید ایلیمه که دامنکدن الم طوتیم
یعنی انکلدن الم چکم اگر خلاص محالست ازین گنه که مراست بدانم کرم که تو داری
امیدواری هست بدانم با حرف صله که حرف رابطه صفت امیدوار و یا حرف
مصدر محصول بیت اگر خلاص محال ایسه یعنی قورتلمق ممکن دکل ایسه بو کناهدن
که بنمدر یعنی بنده اولان کناهدن خلاص جائز دکل ایسه اول کرمه که سنک
وار امیدلیلک وار در یعنی کرم و لطفکله امیدوارم اندن رجامی قطع ایلم
ملک گفت این لطیفه بدیع آوردی و این نکته غریب گفتی ولیکن محال عقلست
و خلاف شرع که ترا امروز فضل و بلاغت از چنگ عقوبت من برهاند مصلحت
می بینم که ترا از قلعه بشیب اندازم تا دیگران عبرت گیرند گفت ای خداوند
جهان پرورده نعمت این خاندانم و تنها من این گناه کرده ام دیگری را نیز انداز
تا من عبرت گیرم ملک را ازین سخن خنده آمد و بعفو از سر خطای او
درگذشت و متعنتانرا که اشارت بکشتن او کرده بودند گفت
ملک ویدر لطیفه اوردینک مفعول اولی و بدیع ثانیسی بدیع غریب دیمکدر

و نکته گفتی نک مفعول اولی و غریب ثانیسی غریب معناسنه در لطیفه بدیع
و نکته غریبه مضاف ایدنه تعجب نه ملاحظه ایلدیرا ولدر چنگک عقوبت بیانیه
ومنه اضافت لامیه در با حرف صله و شیب تشدید مخففدر لفظدر شیبن
تشدیدن مخفف اولدیغی کبی اشغا والت وانیش معنالرنده مستعمل لفظدر
کاه اولور که اتباع و مزاوجه طریقیله نیب لفظنی بولکه عطف ایدوب شیب و نیب
دیرلر عربیده حسن بسن و ترکیده قرن قرن دیدکلری کبی پرورده این خاندانم
لامیه لودر پرورده اسم مفعولدر سودا دجهت معناسنه در خطابیه اضافت
لامیه در متعنت تفعل بابندن اسم فاعلدر برکیمسه نک زلتنی استمکه دیرلر
والف و نون ادات جمعدر محصول ترکیب پادشاه دیدی بو لطیفه عجب کتوردک
و بو نکته غریب سویلدک ولیکن محال عقلدر و خلاف نقلدر که سنی بو کون فضل
و بلاغت بنم عقوبتم پنجه سندن قورتاره یعنی خلاص ایلیه مصلحت انی کوررم که سنی
قلعه دن اشغا خندقه اتام تا کیم غیرلر عبرت طوتالر یعنی آلالر قانی بو سوزی
ایشیدنجه ویدی ای جهانک پادشاهی بو خاندانک نعمتی پرورده سیم و بو کناهی
یالکز بن ایلمشم بندن غیرییات تا کیم بن عبرت آلام پادشاهه بو سوزدن
خنده کلدی یعنی کولدی و عفو ایلدی انک خطاسی سوداسندن کچدی وانک متعنتلرینه
که بونک هلاکنه اشارت ایلمشلر ایدی ردید بیت هم حمال عیب خویشتنید
طعنه بر عیب دیگران مزنید حمالک عیبه اضافتی اسم فاعلک مفعولنه اضافتیدر
و خویشتنیه لامیه در طعنه یا حرف علامت نقلدر عرضنه و معشوقه کبی عیب
مصدردر که مفعولنه اضافتیدر مزنید فعل نهی جمع مخاطبدر اورملک و بلکه محصول
جمیعکز کندو عیبکزک حمالیسز یعنی بربکزده نجه دورلو عیب وار در اعدانک
غیرلرک عیوبنه طعنه ایلمک حکایت منظومه جوانی پاکباز و پاکرو بود

که با پاکیزه رویی در کرو بود جوانی با حرف وحدت پاکباز وصف ترکیبیدر پاک نظرلو
دیمکدر مصلح معناسنه پاکرو ده وصف ترکیبیدر پاک یوزلی معناسنه مستقیم دیمکدر که
حرف رابط صفت با حرف صله پاکیزه پاک معناسنه در پاکیزه رو وصف ترکیبیدر
کوزل یوزلو دیمک یا حرف وحدت در حرف ظرف کرو کاف عجمک کسریله در اتمک فتحیله
رهن معناسنه در محصول بیت بر پاکباز و پاکرو جوان وار ایدی یعنی صالح و پاک امنی
که بر پاک رویه مرهون ایدی یعنی کرفتار و مبتلا ایدی بعضیلر کرو بر یعنی کرو بازده لر
کاف عربینک و راتک فتحه لریله کسی معناسنه ودر با عبارتی بوکه قرینه طوتوب لکن
عربیده بویله یرده واو اخلال اولمق خلاف قیاسدر انک ایچون مشهور لغتلرده
موجود دکل و فارسی لغتلرده کرو فوق دیشه دیرلر یعنی ایکی بوش دیش کی قوزو دیش
اوله علی کل حال عربی و فارسی لغتلرده موجود اولمادیغی فرهنکلره ویاره مجه اولمق کرک
چنین خواندم که در دریای اعظم • بکرداب در افتادند با هم • که حرف بیان با حرف
صله کرداب کاف عجمک کسریله صوچوری یعنی صو چوربلوب یا مدیعنی بر که هلاک اولمق
خوفی اوله عربجه درد وردیرلر و یا حرف وحدت در حرف تاکید افتادند دوشدیلر با هم
بیله محصول بیت حکایه لرده شویله اوقودم که دریای اعظمده بر کردابه دوشدیلر ایکیسی
بیله حضرت شیخ بو بیتده اجمال ایلمش یعنی نیجه دوشدکلری بیان اولنمدی چو ملاح
آمدش تا دست گیرد مبادا کاندران حالت بمیرد • ملاح کیمی آمدش شین معناسنه
دسته مقید در دستش تقدیرنده تا حرف تعلیل مبادا فعل نهی غائب کاندران
که حرف بیان بمیرد فعل مضارع مفرد غائب فاعلی تحتنده جوانه راجع ضمیر در
محصول بیت چونکه ملاح کلدی تا کیم عاشقی جوانک الین طوتا اولمیا کیم اول حالتده
اوله دییو • همی گفت از میان موج و تشویر • مرا بگذار و دست یار من گیر • ایهی
حکایه میان موج لامیه دریای بطیله تشویر تا تمک فتحی و شینک سکونیله خجالت

معناسنه

معناسنه در شورش معناسنه در کلمه لر بعضیلر موجه عطف تفسیری طوتدیلر که
قو یعنی ترک ایله دست یار من لامیه لر در گیر فعل امر مفرد مخاطب طوت دیمکدر
محصول بیت جوانه ملاحه موج و تشویر یعنی حجاب دریا اوزره سویلردی
بنی قو و یارمک الین طوت یعنی خلاص ایله بوغولورسم بوغوله یم دیریعنی
کفتی جهانم بر و در بر آشفت • شنیدند از ش که جان میداد و میکفت • جهانم
مبتدا و بر آشفت خبری شنیدند کشش شنین جوانی معمول در احدر که حرف بیان
محصول بیت بو سوزی سویلکده جهانم اوزرینه بریشانه یعنی قریش مواوش
اولدر اکا بعضی اوله کیمسه لر کا ایشیتدیلر که جانه ویریردی و سویلردم
کلمن بیتنک مضمونی در • حدیث عشق از آن بطال منیوش • که در سختی کند یاری
فراموش • حدیث عشق لامیه بطال بیکار دیمکدر یعنی درد عشقده خالی منیوش
فعل نهی مفرد مخاطب در نیوشیدن اشیتمک دیمکدر معناسنه که حرف رابطه صفت
سختی با حرف مصدریه در یا شیده بویله یرده دوستلق معناسنه فراموش اسم
مصدر در اونتمه دیمکدر محصول بیت عشق قصه سینی اول بطالدن دیکله که شدت
حالده یارلغی و دوستلغی فراموش ایلیه یعنی اونوده چنین کرد یاران
زندگانی زکار افتاده دشنو تا بدانی • یاران ده مراد حق فقه زندگانی یا حرف
مصدر در دیرلک دیمکدر کار افتاده مجرب احوال دیمکدر یعنی باشنه ایش
دوشمش دیمکدر بو بیتنک مصراع اولی ابیات سابقه ناظر در و مصراع
ثانیسی ابیات آتیه تنبیه در محصول بیت مذکور جوان کیبی ایله یلر
یاران دیرلکی پس باشنه ایش دوشنده یعنی احوال روزکار مجربه
ایلیسن الشیت مراد مجرب احوالده حضرت شیخ کند بدر انک اچون
بیوررکه نا بیله سنک که سعدی راه و رسم عشقبازی چنانه داند که

در بغداد تازی که حرف بیاندر مصراع ثانیی سعدی مبتدا رسم بونده عادت وقانون معناسنه در عشقبازی بونده عاشق معناسنه در ویا حرف مصدر عاشقلق دیمکدر مصراع ثانی خبر مبتدادر که حرف بیانه تازی عربی دیمکدر عربی دیل مراد در بغدادی تخصیص ایلمنک وجهی بودر که کندی زماننده بغدادلی عرب عجم دیلنی فصیح سویلرلر دراما بو زمانده کیسنه بی بهره در بلکه جهلادر محصول بیت سعدی عاشقلق راه و رسمنی انجلین بیلورکه بغدادده عربی دیلی یعنی اهل بغداد لسان عربی ایو بیلدکلری کبی سعدی عشقبازلق طریقنی انجلین ایو بیلور مصراع ثانینک معناسی انجلین بیلورکه بغدادده عربی بیلور یعنی شبهه سز بغدادده عرب وار ایدوکنی بیلدوکی کبی عشقبازلغک رسم و راهنی داخی انجلین بیلور دیمکدر کیمسه هیچ نسنه بیلمز ایمش ه دلارامی که داری دل در وبند

رسمی

دگر چشم از همه عالم فرو بند بو بیت حقیقیه ومجازیه محتملدر دلارام وصف ترکیبیدر آرامیدن دن دیگنمک یعنی راحت اولمق ویا حرف وحدت که حرف رابط صفت دلارام دار ینک مقدم مفعولیدر علوتار بسکه دیمکدر روا القدن تعبیر در دل بندک مفعول صریحی ودر وغیر صریحی او ضمیر دلارامه راجعدر بند فعل امر مفرد مخاطبدر بندیدندن باغله دیمکدر دگر دخی دیمکدر چشم فرو بندک مفعول صریحی واز همه عالم غیر صریحی فرو بند یوم دیمکدر محصول بیت بر دلارامک که وار کوکلکی اکا بغله یعنی اکا تعلیق ایله دخی کوزکی جمیع عالمدن یوم یعنی اندن غیریسنه التفات ایلمه اگر نظا هر دلارامیدر واگر باطل مصراع ثانینک معناسنی کبیره ودوکلی عالمدن چشمکی اشاغه باغله دیین معنا بی فنی بدبا غلمش ه اگر لیلی و مجنون

رسمی

زنده گشتی ه حدیث عشق ازین دفتر نوشتی ه دفتردن مراد کتاب گلستاندر گشتی و نوشتی یالری حرف حکایه در محصول بیت اگر لیلی ایله مجنون زنده اولیدیلر یعنی صاغ اولسلر ایدی عشقه قصه سنی بو کتابدن یازارلردی یعنی بیت بیرسی حضرت شیخک بو سوزی شیخی بابه شسندر کی عشق بابیدر

باب ششم در ضعف وپیری

ه طائفه دانشمندان در جامع دمشق بحثی همی کردم ناگاه جوانی از در درآمد وگفت در میانه شما کسی هست که زبان فارسی داند اشارت بمن کردند گفتم خیرست گفت پیری صد و پنجاه ساله در حالت نزعست و بزبان فارسی چیزی میگوید ومفهوم ما نمی گردد اگر بکرم قدم رنجه شوی مزد یابی باشد که وصیتی کند چون ببالینش فراز رسیدم این میگفت یا حرف مصاحبت طائفه دانشمندانه بیانیه طائفه همزه سی حرف وحدت در بین خطا ایلمشدر بحثی یا حرف تنکیر پیری یا حرف وحدت صد و پنجاه ساله بوز اللی یاشلو دیمکدر حالت نزع لامیه با حرف مصاحبت زبان فارسی بیانیه چیزی یا حرف وحدت واو حرف حال مفهوم ما لامیه نمی گردد اولماز دیمکدر نمی شود معناسنه بکرم با حرف مصاحبت قدم رنجه شوی رنجه الم و زحمت معناسنه در قدم رنجسته کبر رسک بیانی بوردو دیمکدر کنایه در مزد مینک فتحیله و زانک سکونیله اجرت وکرا دیمکدر اما بونده کیبی یرلرده ثواب معناسنه در یابی فعل مضارع مفرد مخاطبدر یابیدندن بولمق معناسنه یافتندن دیمکدر خطا ایدیلر باشد که اوله که یعنی رجودر دیمکدر وصیتی یا حرف وحدت ویا حرف تنکیر ببالینش با حرف صله بعده و ضمیر دیمکدر فراز حرف تاکید رسیدم فعل ماضی متکلم وحده ایرشدم دیمکدر این میگفت بیت بیکه بیتی اوقوردی محصول ترکیب دانشمندلر طائفه سیله بحث ایلردم جامع دمشقده یعنی

یعنی امیتمه قرناکاه بر جوان قیتودینی الجیری کیردی ودیدی سیزکه اراکنز در بر کیمه دار امید
بنجم ویلنی بیلور شیخ دیرکه بکا اشارت ایلدیلر یعنی الشنه بو بیلور دیدیلر بن دیدوم
خیر و جوان دیدی بوز اللی یاشنده بر پیر حالت نزعده ودوفارسی دیللر رشنه
سویلر حال بو که برا اگلمز زاکر مله قدم رنجه اولورسک یعنی زحمت کیررسک اولدر یه
بولورسین مرجو درکه بر وصیت ایلیه مبادا فوت اوله چونکه بیعد و غنیه یعنی باشنی
اوجینه ایرشدم بو ایکی بیتی اوقودردی **قطعه** دمی چند گفتم برآرم بکام دریغا
بکرفت راه نفس دم نفس یا حرف وحدت چند نیجه دیمکدر ضرورت وزنیچون تقدیم
و تاخیر قلنمشدر تقدیری گفتم دمی چند برآرم چیقارم دیمکدر بکام یا حرف صله و یا حرف
مصاحبت کامه ویا کاملهٔ دیمکدر کام کاف عربیله بونده ایهام طریقیله مذکوردر مراد
ودماغ بیلنده فتامل دریغا دالده کسره و تتمه لغتدر الف حرف ندا یعنی حرف ندبه
بکرفت فعل ماضی مفرد غایب مبنی للمفعول مفتلفه طوتلدی دیمکدر راه نفس لامیته
محصول بیت دیدم که بر قاچ الفس مراد و مجه طوتورم یعنی چیقارم یا خود آخرمه کتوروم
حاصلی بر قاچ زمانه یاشایوب عمر سورم دریغ و حیف که نفس یولی طوتلدی حقیقت
مجال قالمادی حاصلی اجل گلدی ایرشدی مصراع اولک معناسی ایندم که بر قاچ نفس
مراد ومله بو فاره کتورم دیمک ایو کتورمش دریغا که بر خوان الوان عمر دمی چند
خوردیم وگفتند بس بعض نسخه ده دمی خورده بودیم واقعه خوان الوان عمر بیانیه
محصول بیت چیقا که عمرکه دولو دولو نعمتی سفره سنده یعنی انواع نعم عمر در بر نیجه
نفس بیدک وایچدک و بیتر بیدک دیدیلر حاصلی نفقه مز قطع ایلدیلر خوان بونده سفره
معناسنه در و بوین کیجه بیدکین بیلمز ایمش معنای این سخن باشد میان بعرته (?)
گفتم تعجب کردند از عمر دراز و تاسف خوردند او بر حیات دنیا گفتمش چه گونه
درین حالت گفت چه گویم محصول ترکیب بو سوزی بویله بینک معناسی شنام

قومینه

قومینه عجیچه سویلدم تعجب ایلدیلر انک اوزون عمر سندنه و حیات دنیایه
تاسف و غصه یید کینه پیره دیدم نیجه سک بو حالتده دیدی نه دییم **قطعه**
ندیده‌ای که چه سختی همی رسد بکسی که از دهانش بدر میکنند دندانی ندیده‌ای استفهام
انکاری کورمهش میسک دیمکدر که حرف بیانیه بکسی یا حرف صله و یا حرف وحدت
که حرف رابطه صفت دهانش نونی ضرورت وزنیچون ساکن اوقونمق کرک
بدر طاشره دیمکدر میکنند کاف مضموم اوقونیجق کینوت معناسنه اولور ایدرلر دیمکدر
یعنی طاشره ایدرلر چیقاررلر مقلدن عبارت اولورا اما کاف مفتوح اوقونیجق میکنند
قوپاررلر دیمکدر علی کل حال چیقاررلر مقدن کنایه‌در دندانی یا حرف وحدت محصول بیت
کورمهش میسک که نه شدت و الم ایرشور بر کیمسه یه که دهانندن بر دیشینی چیقاررلر
یعنی بر دیشینی چیقارر نیجه نقدر الم چکر ندیده همزه سی خطاب ایچوندر و بعض یا خطابیه
و همزه توسلدنه اکاه دکل ایمش قیاس کن که چه حالتش بود در آن ساعت
که از وجود عزیزش بدر رود جانی حالتش ضمیری کسیه راجعدر وجود عزیز بیانیه
و شین نیه سابق کیبی جانی یا وحدت تنکیر محصول بیت قیاس ایله حالی نه اولور اول
ساعتده که وجود عزیزندن جانی چیقا کیده یعنی روحی بدننده چیقا کیده مصراع
ثانینک معناسی که انک عزیز وجودندن جانی طاشره کیده و بعض نسخه ده انسانده
بر قاج جانه دارمش کبی گفتی تصور مرگ از خیال بدر کن و وهم را بر طبیعت
مستولی مکردان که فیلسوفان گفته‌اند که مزاج اگرچه مستقیم بود اعتماد بقا را
نشاید و مرض اگرچه هائل بود دلالت کلی بر هلاک نکند اگر فرمایی طبیبی را بخوانیم
تا معالجه کند که بشنو گفت هیهات تصور مرگ مصدر که مفعولنه اضافتیدر
مستولی غالب دیمکدر انفعال یا شندن اسم فاعلدر مکردان فعل نهی مفرد
مخاطب ایله دیمکدر الف و نون ادات تعدیه در که حرف تعلیل فیلسوفا نه

ولامک فتحه لریله حکیم معناسنه در که رابط مفعول وقول اعتماد وبقا مصدرک
مفعولیته اضافتیدر ور آ اوات صله یا ئل قور فتح طبیبی با حرف وحدت ور آ اوات
مفعول تا حرف تعلیل بهمات یعنی محالدر محصول ترکیب پیره دیدیم که اولوم
تصورنی خیالکدن اخراج ایله وهم وخوفی طبیعتکه غالب ایلمه زیرا حکما
دیمشلردر مزاج اگرچه مستقیم وقوی اولور بقایه اعتماد ایلمکه لائق دکل
ومرض اگرچه هائل ومخوف اولور اما هلاکه کلیا دلالت ایلمز اگر بیوزرسکه
سکا بر طبیب دعوت ایده لم تا کیم سکا معالجه ایلیه که ایو اوله سک یعنی
صاغلام اوله سک بهمات دیدر یعنی بو محالدر مثنوی خواجه در بند نقش
ایوانست * خانه از پای بست ویرانست خواجه وزراده وتعظیمی واجب
اولانلر ارباب دولته مستعملدر بونده مطلقا دولتلی مراد در بند بونده قید
وهوس وآز معناسنه در نقش ایوانه مصدرک مفعولینه اضافتیدر ایوانه
کسر همزه ایله چار طاقدر غربیدر اما عجمه فتح همزه ایله اوقورلر بست بانک
ضمیله فتحیله تحمل معناسنه در که عوام آسن دیرلر بانک تجلله اولمسنی ده
تجویز ایلین افتراء ایلمش ویران خراب دیمکدر محصول بیت خواجه بغیرک
نقشی قیدنده در لیکن خانه تملدن خرابدر یعنی سن نیچون طبیب
تدارک ایلمده سک بنا وجود فنایه مشرفدر دست برهم زند طبیب ظریف
چون خرف بیند اوفتاده حریف دست زندک مفعول صریحی وبرهم غیر
صریحی وطبیب فاعلی وظریفه اضافتی بیانیه در خرف خا معجمه نک فتحی ورا
مهمله نک کسریله صفت مشبهه در بوناموس معناسنه خرف بیندک مفعول
ثانیسی واوفتاده حالیدر وحریف یعنی مشخص معمول اولی محصول
ظریف اولانلر طبیب الینی برر بریته اورر تأسف وتغابن طریقیله اما علاجه

مباشر اولماز چونکه حریف مریضی بو ناموس دوشمش کوره یعنی حالت
نزعه قریب ومشرف علی الموت کوره زیرا بیلور که علاج یزیرا اولمیوب سعیی
ضائع اولور * پیر مردی زنرع مبتلا اولیده * پیره زن مشغولش همی مالیده
پیر مرد مرد پیر تقدیرنده در بر قوجه ارکشی نزع بر مضاف مقدردر یعنی
نزع دیمکدر می تأکید حکایت حال ماضی معناسنه در ایکلر دردیمکدر زیرا
جان آچیسی سائر آجیلره بکزمز پیره زنی درضرورت ورنجون وقرینه قائم
اولدیغیچون یاء وحدت ترک اولندیر بونده قوجه قری دیمکدر زوجه سی وقنبر
قرداشی ومتعلقاتندن برقری اولمق جائزدر صندل هند دیار رشیدنه کلور
رخوش قوقولی آغجدر آنی دکرمنده ویادورسیله اوتنه ایدرلر وآنی کلابله
خلط ایدوب دفع صداع ایچون باشه سورلر ودفع حرارت ایچون اللره
ایاقلره سورلر ضمیر پیره زنه راجعدر همی مالید حکایت حال ماضیدر لغتده اوغمق
دیمکدر اما بونده سورتمک معناسنه در محصول بیت بر پیر مرد نزع آجیسنده
ایکلردی وبر پیره زن اکا صندل سورردی چون مخلط شد اعتدال مزاج
نه عزیمت اثر کند نه علاج چون حرف تعلیل مخلط تفعیل بابندن اسم
مفعولدر لغتده دوشمش دیمکدر اما بونده مختل معناسنه در اعتدال مزاج
مصدرک فاعلینه اضافتیدر نه حرف نفیدر معنا ویرنده مقید عزیمت بردعا
برشنده اوقویوب اوفوردکه دیرلر رقیه ده دیرلر رانک ضمی وقافک سکونیله
وفارسیجه افسون دیرلر علاج مفاعله بابیندن ایکنجی مصدریدر عزیمه معطوف
عزیمت مبتدای اول واثر ثانی وکند خبر ثانی خبریله خبر اول تقدیر عزیمت
اثر نکند ودر محصول بیت چونکه اعتدال مزاج مختل اولدی یعنی مزاج اعتدالدن
دوشدی اکا نه افسون تأثیر ایدر نه علاج حکایت پیری حکایت کند که دختری

خواسته بودم وحجره بگل آراسته وبخلوت با او نشسته و
دیده ودل در وبسته شبهای دراز نخفتی وبذله‌ها ولطیفه‌ها گفتی
تا باشد که وحشت نگیرد ومؤانست پذیرد از آن جمله شبی میگفتم
که بخت بلندت یار بود وچشم دولت بیدار که بصحبت پیری افتادی
پخته وجهان دیده گرم وسرد روزگار چشیده ونیک وبد آزموده
حق صحبت بداند وشرط مودت بجای آرد مشفق ومهربان خوش
طبع وشیرین زبان دخت دالک ضمی وخاء معجمه نک سکونیله وتانک
فتحیله قیزه دیرلر ویا حرف وحدت شبهای دراز بیانیه نخفتی نخفتم
فعل نفی ماضی متکلم وحده ویا حرف حکایه بذله لطیفه دیکدر ویا ادات
جمعدر لطیفه‌ها عطف تفسیری گفتمی اعرابده نخفتمی گبیدر تا حرف تعلیل تحتی
بلندر بیانیه وتا معناده یاره مقیددر بود جائزدر که فصل اوله وجائزدر که ادات
زمانیه اوله یارک اولدی ویا یارک ایدر دیمک اوله چشم دولت بیدار
مذکور فقره یه معطوف که حرف بیانیه ویا حرف تعلیل با حرف صله صحبت پیر
مصدرک مفعولینه ویا فاعلینه اضافتیدر ویا حرف وحدت جهان دیده وسیف
ترکیبیدر جهانی گورمش دیمکدر مشفق افعال بابندن اسم فاعلدر ومهربان
عطف تفسیریلردر یعنی اسیرکیجی ومحبتلو معناسنه محصول ترکیب بر پیر حکایت
ایدر که بر قیز دیلدم یعنی بر قیز نکاح ایلدم وکردکخانه‌یی کل ایله آراسته وبزسته
ایلدم وخلوتده آنکله اوتوردم گوزومی وگوکلومی اکا بغلدم یعنی اکا گوکل
ویردم بونده کلنجه بر بودقدر اودلنور اوزون گیجه اویومازدم بذله‌لر
ولطیفه‌لر سویلردم که وحشت طوتمایه یعنی توحش ایلمیه وبنمله انس وموانست
قبول ایلیه حاصلی بنمله الفت ذکر ایلدکم احوالک جمیعندن برسی بودر که بر گیجه

سویلردم که بخت بلندیارک ایدر ویا یارک اولدر وچشم دولتک بیدار
ایدر ویا بیدار اولدی که بر پیرک صحبتنه دوشدک که بیشمش وجهانی گورمش
روزگارک ایسیسینی وصوقنی طاتمش وایو ویراماز ایشلر صنامش
حق صحبتی بیلور وشرط محبت ومودتی برینه کتورر مرحمتلو ومحبتلو خوش
طبع وشیرین زبان مثنوی تا توانم دولت بوست آرم ور بیازارم
نیازارم تا حرف توقیت توانم قادرم دیمکدر بدست با حرف صله آرم
فعل مضارع متکلم وحده گتوررم ور واگردن مخفف بیازارم فعل
مضارع مفرد مخاطب ومیم ضمیر منصوب متصل مفعول باء ضمیر یعنی ضمیر
خطاب مفتوح اوقنمق گرک گروزنه خلل گلمیه واگر بنی انجیدرسک دیکدر
بونده متعدیدر نیازارم فعل نفی مستقبل متکلم وحده لازم ایله متعدی بینده
مشترک یعنی انجنمم ویا سنی انجتمم دیمکدر نیازارم دینیلر نونک کسریله
نیاز کتوررم یعنی حاجت کتوررم معناسنه سینی مرادف ایدوب
مقفا المسلر محصول بیت مادام که قادرم سنی گوکلکی ایله کتوررم یعنی
اله آلورم حاصلی الیدن کلدکچه دکلوکوکلکی رعایت ایدرم ویا ایده‌یم
واگر قضا بنی انجیدرسک ده انجنمم ویا سنی انجتمم ورچو طوطی شکر بود
خورشت جان شیرین خدای پرورشت بو شرطیه مذکور شرطیه یه
معطوفدر پس بونده دیر بینه کر ذکر ایدنلر متونه مخالف ذکر ایلمشلر
خورش لغتده اسم مصدردر یش معناسنه اما بونده طعام مراددر
جان شیرین بیانیه فدای پرورشت مصدرک مفعولنه اضافتیدر
پرورش اسم مصدردر سلیش معناسنه دره مراد طعام در محصول بیت
واگر قضا طوطی گیبی شکر اولورسه طعامک جان شیرین سننک

سکری عبدالریکه غذا اولسون ویا جانے سنک سکر طعاملریکه غذا ایدیم
حاصلی سنی شکرله بسلیه یم نه کرفتار آمدی بدست جوانے معجب وخیره رای
سست تیز وسبک پای که هر دم هوایے پزد وهر لحظه رایے زند وهر شب جایی خسبد
وهر روز یاری گیرد وهرکه دختره تتمه قولنه جوانی یا حرف وحدت معجب
افعال بابندن اسم فاعلدر منکبر دیمکدر خیره رای وصف ترکیبیدر ضعیف
وزبون فکرلی یعنی سفیه سست تیز وصف ترکیبیدر یعنی معنالنه آغر باشلی مقابلی
سبک پای ده وصف ترکیبیدر یعنی ایاقلی یعنی یلیراوکماز معنالنه هوایی یا حرف
وحدت پزد فعل مضارع مفرد غائب باء عجمک فتحیله پزیدندن پختن دن
ویبیلور خطا ایلمشلر پشیر دیمکدر رایے یا حرف وحدت زند فعل مضارع مفرد
غائبدر زنیدندن اورر دیمکدر جایی یا حرف وحدت خسبد خانک ضمیله فعل
مضارع مفرد غائب دریاتور واویور دیمکدر خسبیدندن یاری یا حرف وحدت
محصول ترکیب فقره دیرکه بر منکبر جوان الینه کرفتار اولمدک یعنی مبتلا
اولمدک سفیه وخفیف ویلراوکماز که هر نفس بر هوا وهوس پشوره و
هر ساعت بر فکره قوللنه وهر کیجه بر یرده بیتا وهرکون بر نکار طوتا بیت
وفا داری مدار از بلبلان ای چشم که هر دم بر گلی دیگر سرایند وفا دارلق
وصف ترکیبیدر ویا حرف مصدر مدار فعل نهی مفرد مخاطب طوتمه دیمکدر از بلبلان
مداره متعلقدر چشم مدارک مفعول صریحی اولیدر وفا داری ثانیسی
واز بلبلان غیر صریحی لیکن تقدیر چشم وفا داری مدار در یعنی وفا دارلق
امیدنی طوتمه دیمکدر که حرف تعلیل گلی یا حرف وحدت دیگر غیر معنالنه وسرایند
سینک فتحی وکسریله فعل مضارع جمع غائب ایرلارلر دیمکدر محصول بیت بلبلردن
وفا دارلق امیدینی طوتمه یعنی انلردن وفا کلمز زیرا هر نفس وهر ساعت

بر غیری کل اوزره ایرلارلر یعنی بر یرده قرارلری یوقدر جوانلر کذه احوالی
بویله در سابقا ذکر ایلدککی کبی اما طائفه پیران بعقل وادب زندکانی کنند نه
بمقتضای جهل وجوانی طائفه پیران بیانیه زندکانی یا حرف مصدر دیرلک دیمکدر
مقتضای جهل مصدر میمینک فاعلینه اضافتیدر جوانی یا حرف مصدر واضافت
بیانیه در محصول ترکیب جوانلرک احوالنی بیان ایلدک اما طائفه پیران عقل و
ادبله دیرلک ایدرلر جهل وجوانلق مقتضاسی اوزره دکل بعض نسخه ده جوانی
جهله عطفا بحش بیت زخود بهتری جوی وفرصت شمار که با چون خودی
گم کنی روزگار بهتری یا حرف وحدت جوی وشمار فعل امر مفرد مخاطبلردر که حرف
تعلیل با حرف مصاحبت چون ادات تشبیه خودی یا ضمیر خطاب گم کاف عجمک ضمیله
ضائع معنالنه در گم کنی مفعول اول صریحی روزگار ثانیسی وباچون خودی
غیر صریحی محصول بیت خطاب عام طریقیله نصیحت ایدوب بیورر کندکدن ایورک
برکیمسه آرایوب بول وآنی آرایوب بولمغی فرصت صای یعنی براولو نعمت بیل
زیرا کندک کبیله روزگارکه یعنی احوال واوقات وایامکی ضائع ایدرسین حاصلی
کندکدن ایو برکیمسه ایله صحبت وانکله مصاحبتی غنیمت بیل زیرا کندک کبیله
مصاحبت تضییع احوال واوقات وایام واتلاف عمر بلا فائده در کفت
چندان برین نمط بگفتم وگمان بردم که دلش در قید من آمد وصید من شد
ناگاه نفسی سرد از دل پر درد برآورد وگفت چندین سخن که گفتی در ترازوی
عقل من وزن آن یک سخن ندارد که از قابله خویش شنیده ام که زن جوان
را اگر تیری در پهلو نشیند به که پیری گفت پیر دیدن نمط ونسق اسلوب وگونه
معنالنه در در قید در حرف سلاقیددن مراد بنددر من اضافت لامیه در صید من
اضافتی مصدرک فاعلینه در نفسی یا حرف وحدت وزن مفاعله بابندن [مصدر ثانیسی]

قابله روهده اورته دیدکلر رخانلوندر که طوغان او غانخنغك کوکلمین کسه
بیلکه وردیبن یکلش سویلمش قابله بریته قبیله یازانی صحیح متنلر مخالف
یازمش تیری مومیری یالری حرف وحدت در پهلویانی منغلنده درکه عجبه
جنب دیرلر محصول ترکیب بیره دیدر بوا سلوب اوزره اولقدر سوز سویلدم
وطن ایلدم که کوکلی بنم قیدمه کلدر یعنی بکا معقید اولدر وبنم صید م اولدر یعنی
بکا شکار اولوب رام اولدر ناکاه دل پر دردمدنی بر منسوف نفس کتوردر
یعنی برآه چکوپ دیدر بوقدر سوز که سویلدک بنم عقلم ترازوسنده اول
بر سوزک وزنی طوتماز یعنی اکا موازنه دکل که کندی انکدن الیشنمشم
کردیر تازه زنك اکر پهلوسنده اوق اوتورسه یعنی یانینه اوق یاتوب
دورسه بکمد ریانشده بر پیراو توروب طورمعتادی حاصلی بیرله یعنی وبیمز
اولمقدی اوق پاره سینی چکمك بکدر نظم لما رأت بین یدی بعلها شیأ
کارخی سفنة الصائم لما بولمایه وجودیه دیرلر مشایخ عربك بعضیسی السمینة
حرفینة السمینة ذاهب اولانلر جمله یه اضافتی لازمدر دیدیلر حاصلی وقت
معناسینی متضمندر دیناکه دیمکدر رأت فعل ماضی مفرد مؤنث غائبه مهموز العین
معتل اللام اصلنده رأیت ایدی اعلال ایله رأت اولدی قعت وزنی اوزره وقتاکیم
کوردیه فاعلی بیرك زوجه سیدر بین ظروف مکانیه دندر مضاف اولمشدر یدی
لفظینه اصلنده یدین در حالت رفعی یدان در نصب و جری یدین در نونی اعراب
بعله اضافتله ساقط اولمشدر نته که نحو کتابلرنده مسطوردر بونده معناسی الی کنده
دیمکدر بعل لفظا مجرور مضاف الیه در زوجه بعل دیرلر بانك فتحی وعینك سکونیله
وزوجه یه بعله دیرلر وضمیر تانیث راجعك فاعلی اولانی زوجه یه راجعدر شیأ
لفظا منصوب مفعول راندر شیأدن مراد آلت پیردر کارخی کاف مثل معناسنه

وارخی اسم تفضیلدر رخوه دن انك فتح وکسر یله
وارخی اسم تفضیلدر رخوه دنه رانك فتحی وکسریله یومشاقلق وکوشکلکدر
معناسنه درسست رك دیمکدر سفنة لفظا مجرور مضاف الیه ارخا در سفنة اوداغی
دیرلر صائمه اضافتی لامیه در صائم اورج طوتوجی کیمسه دروانك اوداغی
غایتله کوسك اولغاندر اوجهتدن بیرك ذکرینی صائمك کوشلکی اوداغینه
تشبیه ایلمشدر محصول بیت وقتاکیم بیرك زوجه سی بیرك اوکنده یعنی قوجنکی
اوکنده بر نسنه کوردیه یعنی ذکرینی کوردیه صائمك کوشلکی اوداغی
کیبی یعنی غایتله سست وذبونی کوردیم تقول هذا معه میت وانما الرقبة
للنائم تقول جواب لما در قیاس قالت دیمك ایدی لیکن مراد حکایت
حال ماضیه در سویلردی دیمکدر وبعض کیمسه دیدی کلما مضارعی ماضیه رد ایدر آن
مصدریه ماضی یه معنای استقباله رد ایلدکی کیبی پس تقول قالت معناسنه اولور
بو بله عربین زیاده خطا ایلمش واهیج بر وجهله کنده دیه دوشر سوز دکلدر زیرا دیدکی
لما جازمه در بوخود لما وجودیه در که اسم اولدوغی تقدیرجه جمله یه مضاف
اولمقدر شرطی فتأمل تقول فاعلی رانك فاعلیدر یعنی بیرك زوجه سی هذا اسم
اشارتدر مذکور نسنه محلا مرفوع مبتدا میت خبری ومعه میته متعلق وضمیر مذکور
بعله راجعدر واو حرف ابتدا ان حرفدر حروف مشبهه بالفعلدن وما حرف کافه
کران حرفنی عملدن کف ومنع ایدر الرقبة رانك ضمی وقافك سکونیله مرتفع اوزره
اوقوب اوقورمکدر ناکیم اقافت بوله لفظا مرفوع مبتدا الفونی دیمکدر که ساقفا
بو معنای غرمیله ایله تعبیر ایلمش ایدر لیکن بونده مراد شیوه وناز در للنائم
لام حرف جر بر مقدره متعلق نائم اسم فاعلدر نومدن اویویانی کیمسه یه دیرلر
بونده مراد جوانکی ذکریدر جار ومجرور اعرابده محلا مرفوع خبر مبتدادر وجمله اسمیه

روسمیع رزاس اسعد علی وسرور تر

رواس اسعد علی

اعرابدن محلی یوق جمله مستأنفه محصول بیت
اعرابدن محلی یوق جمله مستأنفه محصول بیت وقتا کیم بعلهء پیر ذکرینی کوردیسه ایله
بو آلت پیر کند بله بیله منقدر یعنی نه کند بیده حیلات وار و نه آلتنده رقیه وافسونه
خود نا بلمزنا فعدر یعنی غنج ودلال جوانلک چوکونه تحریک ایدر پیرلره مرد ذکرینی
تحریک ایده مز حاصلی جوانلک چوکوکلی شخص نا عمه شبیه ایمش ویبرکلی شخص
مرده یه رباعی زن کز بر مرد بی رضا برخیزد پس فتنه وجنگ از ان سرا برخیزد
پیری چندا و برخیزد خبری وما بعدلیری خبره متعلق کز اصلی که از ایدی ضرورت وزنیچون
حذف وایصال ایلدی برمرد لامیه در برتوبره قیت مفعولنه وبی رضا رضا سیز دیمکدر
یعنی بجا معنیسنه برخیزد فالقه حاصلی دوشکلنده که موطونه فالقمیه سرادنه بالضرورت
قافیه ووزنیچون نه ترک اولدی محصول بیت زن که ار بینک یاننده نه یعنی دوشکلنده نه
رضا سیز قالقه حاصلی موطوئه فالقمیه چوق فتنه وجنگ اول اوده فالقار یعنی
آجلیعه چیقلقلیعه صبر ایدر اما کیجه دوشکنده منی اولمانیجه صبر ایلمز مصراع
اولکه معناسینی عورت که زوج جینک قنندن رضا سیز واجازتسز فالقوبین
اجازت عبارتنده نه معلوم در که معنای خلافینه صرف ایمش اوله پیری که زجا که
خویش نتواند خاست الا بعصا کیش عصا برخیزد پیری یا حرف وحدت که حرف
رابطه صفت جای خویش لامیه خاست ماضی مصدر مفعولنه در زیرا [illegible]
الا ادات استثنا در نتواند خاست ترکیبندن بعصا با حرف استعانت کی
فیجان دیمکدر شین ضمیر پیره راجعدر عصا برخیزد تقدیری عصابش کی برخیزد
یعنی ضمیر معناده عصایه منعقد در محصول بیت بر پیر که کندوم پر بندنه فالقماغه قادر
اولمیه الا عصا ایله انک عصاسی یعنی ذکری فیجان فالقار حاصلی پر بندنه دکلنیر
فالقمغه قادر اولمیانک دکلنکی قالقماز فی الجمله امکانه موافقت نبود ومفارقت

بنجامید چون مدت عدت برآمد عقد نکاحش با جوانی بستند تند ترش
روی تهی دست بدخوی جور وجفا میدید و رنج وعنا میکشید و شکر نعمت
حق همچنانه می گفت که الحمد لله که از انه عذاب الیم برهیدم وبدین نعمت
مقیم برسیدم فی الجمله حاصل کلام امکانه موافقت مصدرک فاعلینه اضافتیدر
نبود اولمدر واو حرف عطف با حرف مصاحبت مفارقت مصدر در مفاعله
باننده نه آیریلمق دیمکدر بنجامید آخر اولدر یعنی ایریلشدق دیمکدر مدت عدت
لامیه برآمد چیقدی عقد نکاحش مصدرک مفعولنه اضافتیدر روشینه اضافت
لامیه در با حرف صله جوانی یا حرف وحدت تند باد زن ترش رو به اضافتی بیانیه
اکشی صورتلی دیمکدر تهی دست وصف ترکیبیدر صفو الیه معناسنه یعنی مفلس
وفقیر بدخوبه اضافتی بیانیه در بو اوصاف صفت بعد الصفت واقعدر حکایت
حال قاضیه در کوردی دیمکدر میکشید دیو بیله در شکر نعمت حق مصدرک مفعولنه
اضافتی ولامیه در همچنان انجلین یعنی میکفت عبارتنده نه محکی حمد کیبی دیمکدر
عذاب الیم بیانیه در مولم معناسنه برهید فعل ماضی متکلم وحده قورتلدم دیمکدر
وبدین با حرف صله نعمت مقیم یعنی نعمت ثابت برسیدم ایرشدم حاصلی والحاصل
اولدم محصول ترکیب حاصل کلام موافقت ایلمکه امکانی اولمدر زیرا آلت مساعد
اولمدر وکار مز مفارقته تمام اولدر یعنی آخر ایریلشدق انجامید که معناسی ایرشدی
دیمکن لغته مخالف سویلمش چونکه مدت عدت چیقدی یعنی تمام اولدی عقد نکاحنی
بر جوانه باغلدیلر باد زن اکشی صورتلی فقیر بدخو اندن جور وجفا کورردی رنج وعنا
یعنی دردو الم چکردی وخدانک نعمته بو مجلسن شکر ایدردی که الحمد لله که اول عذاب
الیمدن خلاص بولدم وبو نعمت مقیمه ایرشدم دیو بیت با این همه جور وتندخویی
نازت بکشم که خوبرویی تند خو وصف ترکیبیدر با وزخویی معناسنه ویا حرف مصدر نازت

تا ضمیر خطابدر بعض نسخه‌ده بارست دوشمش یعنی بویوکلک خوبرو وصف ترکیبیدر و
یا ضمیر خطاب محصول بیت بو سمیع جور ایله و یا وزخو ایله تنا زکله جگرم زیرا کوزل سکا
یعنی کوزللک ایچون هر نه بلالک وار ایسه چکرم **قطعه** با تو مرا سوختن اندر عذاب
به که شدن با دگری در بهشت شدن صبر درت ایچوندر اولمق معناسنه دگری
یا حرف وحدت محصول بیت قیز جوانه دیرکه باکه سنکله جهنمده یانمق یکدر که غیر ایله
یعنی بیر ایله جنتده اولمق یعنی بیر ایله جنتده اولمقدن سنکله دوزخده اولمق یکدر بوی
پیاز از دهن خوبرو نغزتر آید که گل از دست زشت نغزتر کوکچک یعنی ایو
وتر ادات تفضیل محصول بیت صوغان قوقوسی کوزلک آغزندن ایورکه
کللورکه کل چرکین الندن یعنی چرکین الندن کل قوقوسندن کوزل آغزندن صوغان
قوقوسی یکدر بونده بعض شراح ایکی بیت ایراد ایلمش که متونده موجود دکل
لیکن انلره تقلیدا ایراد ایلدک بیز ده **قطعه** روی زیبا وجامهٔ دیبا عرق وعود
ورنگ وبوی وهوس روی زیبا وجامهٔ دیبا بیانیه لردر دیبا شیفیتق دیبلری
قماش زعفران گلاب عود معروف خوش قوقولی آغجدرکه هند دن کلور رنکدن
مراد خاتونلر استعمال ایلدکلری آقلق وقزللقدر بوی کوزل قوقو هوس بونلری
آرزو ایلمک محصول بیت کوزل یا قیمتلی یوز ودیبا وسائر قماش قفتانه
گلاب وعود ورنگ وبوی وبونلرک آرزوسی بو بیت بیت ثانیه بودر
این همه زینت زنان باشد مرد را کیر وخایه زینت بس زینت زنان
لامیه باشد ادات زمانیه اولمق جائز وفعل مضارع مفرد غائب اولمق
جائز کیر چوک یعنی ذکر وخایه هایه سی بس یتر دیمکدر محصول بیت بیت
سابقده مذکور اولانلر جمیعا عورتلر زینتیدر اما ارکه کیر وخایه زینت
بتر معلوم مدرکه بو ایکی بیت بو کتابده دکلدر لیکن بعض جهله دخل ایلمشدر

حکایت مهمان پیری بودم در دیار بکر که مال فراوان داشت و فرزندی خوبروی داشت
شبی حکایت کرد که مرا در عمر خویش بجز این فرزند نبوده است درختی درین
وادی زیارتگاهست که مردمان بحاجت خواستن انجا روند شبهای دراز در پای
آن درخت بحق نالیده ام تا مرا این فرزند بخشیده است شنیدم که پسر با رفیقان
آهسته میگفت چه بودی که من آن درخت را بدانستمی کجاست تا دعا کردمی
که پدرم بمیردی مهمان پیری لامیه ویا حرف وحدت بودم حکایت حال ماضی دیار بکر
دیار ربیعه برابر برینه متصل مملکتدر دیار بکرده تختی آمددر که شیخ محمد
حضرتلری مذکور آمد شهرینه ندر دیار ربیعه تختی موصلدرکه ابن خباد موصلیه
قران شریفه معرب واسباب نزول یازمشدر انلردرکه حرف رابط صفت مال
فراوان بیانیه فرزند خوب نه بو بیانیه یا حرف وحدت حکایت کرد بر کیجه حکایت
ایلدی بوسوزی اول معنایله کوستریکه حضرت شیخ بر زمانه بو پیرک مهمانی اولمش اول
کم حرف رابط مفعول وقول مراد ادات تخصیص عمر خویش لامیه کندی عمر مده دیمکدر
بجز با حرف زائد درخت مبتدا ویا حرف وحدت وادی دره زیارتگاهست خبر
مبتدادر یعنی مستجاب الدعوت بر مقام که حرف رابط صفت مردمان مبتدا اوردن
خبری بحاجت خواستن خبره متعلق شبها کیجه بر مبتدا و نالیده ام خبری ودر پای
آن درخت وبحق با صلا خبره متعلق تا حرف تعلیل آهسته یا بجه یا بچه می گفت حکایت
حال ماضی چه بودی ادات تمنی نه اوله ایدی دیمکدر بدانستمی حکایت حال ماضیه بیلیدم
دیمکدر کردمی ده بویله در ایلیدم دیمکدر محصول ترکیب حضرت شیخ بیورور که سیاحتم
زماننده دیار بکرده بر پیره قونوق اولدم که وافر مالی واردی وکوزل اوغلی بر کیجه
حکایت ایلدیکه بنم تمام عمرمده بو بر اوغولدن غیری اولمامشدر بو دره ده بر زیارتگاه
اغاج واردر که خلق حاجت دیلکه انده وارر بن بو نیجه کیجه او اغاجک دیبنده حقه آغلیوب

ایکلمشم که خدا از نعمتها بکا بوا و غلی بغشلمشدر حضرت شیخ دیرکه باباسی بو سوزی
سویلیجک ایشیتدم که اول غلامک یولداشلرینه آهسته سویلردی که نه اولیدی اول
رنجی بن چکیدم قیشنده دردو دعا ایدیدم تا بابام اولیدی **حکمت** خواجه شادی
کنان که فرزندم عاقلست و پسر طعنه زنان که پدرم فرتوت خواجه مبتدا شادی
کنان وصف ترکیبی یا حرف مصدر الف و نون مبالغه افاده ایدر یعنی شادیلق ایده
کندو حاصلی سوینکندر خبر مبتدا اوقعدر که حرف تعلیل فرزند مبتدا عاقل خبری
و پسر مبتدا و طعنه زنان خبری شادی کنان کبی که حرف تعلیل پدرم مبتدا فرتوت
خبری محصول ترکیب خواجه شادیلق ایلکندر که فرزندم عاقلدر و پسر طعنه اورر ایدر
که بابام فرتوتدر یعنی بونامشدر حاصلی پدرک حالی بو ایدی و پسرک حالی بو ایدی **قطعه**
سالها بر تو بگذرد که گذر نکنی سوی تربت پدرت سالها مبتدا بر تو بگذرد
اوستکدن مرور ایدر یعنی اوزرکدن کچر خبر مبتدا در که حرف بیان گذر ذال معجمه ایله
و کاف عجمک ضمیله اسم مصدر در کچمه و اوغرامه معناسنه مفعول ثانیه مربوط نکنی
فعل نفی مستقبل مفرد مخاطب سوی تربت اضافت لامیه ایله ویدره کذلک محصول بیت
خطاب عام طریقیله بیورییلر که چوق سنلر اوزرکدن که بابک مقبره سی جانبینه گذر
و مرور ایلمزسک یعنی جانبینه برو دعا ایلمک ایچون و یا برشنده اولمق ایچون یره
اوغرامزسک تو بجای پدر چه کردی خیر تا همان چشم داری از پسرت تا حرف
صله جای پدر لامیه چه حرف پدر دیمکدر تا حتی معناسنه در چشم امید و رجا معناسنه در
داری ایتمک مفعول صریحی و از پسرت غیر صریحی محصول بیت کنه خطاب عام طریقیله
بیورر سن بابک حقینه نه خیر ایلدک یعنی نه لطف و احسان ایلدک تا کیم همان اول
احسانی اوغلوکدن رجا ایلیه سک یعنی سن بابا که نیچه عمل ایلدک ایسه اوغلک
سنکله همان اول عملی ایلیه که گر ان خیر فخیر وان شرا فشر **حکایت** روزی

بغرور جوانی سخت رانده بودم و شبانگه بغرور جوانی سخت رانده بودم
بپای گریوه سست مانده پیرمردی ضعیف از پس کاروان همی آمد و گفت
چه خسبی خیز نه جای خفتنست گفتم چون روم که نه پای رفتنست گفت
نشنیدی که گفته اند رفتن و نشستن به که دویدن و گسستن سخت
رانده بودم محکم سوردم ایدم یعنی یولده قتی یک کتدم ایدم شبانگه کیجه
با حرف ظرف پای گریوه لامیه پای بونده دیب معناسنه در گریوه کاف عجمک و رانک
کسریله طاغ بلکسنه دیرلر و یا حرف وحدت و همزه حرف توسل سست بونده
عاجز و بیحال معناسنه در مانده قالمش کته بر بودم مقدردر خسبی فعل مضارع
مخاطب بونده یاتورسک دیمکدر دویدن مصدر در یلمک معناسنه گسستن کاف
عجمک ضمی و کسریله و سینک فتحی و کسریله بونده اوزلمک معناسنه مصدر در محصول ترکیب
بر کون جوانلق غروریله محکم گیتمش ایدم و کیجه سی بر بلک دیبنده عاجز و بیحال
قالمش ایدم بر ضعیف پیر کشی کاروانک آردنده گلوردی بکا و دیدی نه یاتورسک
قالق بورا یاتجق یر دکل دیدم که نیجه گیدیم که گیده جک ایاق یوق یعنی یاتقدن
جیقدم و دیدی ایشتمدکمی که عقلا دیمشلر در گیتمک و اوتورمق یعنی دیکلنمک
ویکلنمک گیتمک یکورلیوب اوزلمکدن یکدر شنیده وا و لانی همزه خطابیه ایچوندر
ویتی قابل خطاب دکل ایمش **قطعه** ای که مشتاق منزلی مشتاب
پند من کار بند و صبر آموز ای حرف ندا منادی محذوف تقدیر ای کسی که
در حذف و ایصال طریقیله که حرف قیلندی اسمیه نقل اولوندر که مکرر بیانیه
اولوندر مشتاق اسم فاعلدر افتعال بابندن منزل لفظنی مفعولیدر
اضافتدر و یا ضمیر خطاب مشتاب فعل نهی مفرد مخاطب شتاب ایدیندن یعنی
دیمکدر شتافتن دن احذف ایلیین خطا ایلمش پند من لامیه و بندک مفعولی

اول وکارلا بیسی و صبر آموزک مقدم مفعولیدر حصولیدر ای سؤال
کیمسه که منزلکه مشتاقیسک ایدمه یعنی منزله تیز ایرشمک دیلرسک
عجله ایله یعنی بنم پندیمی ایشت یعنی کارا ابدین و صبرا وکیر حاصلی آهسته گیت
یولده قالمیه سک بند پندن امر حاضردر و پند اخذ استفاده فائده حفظ ایتمش
زیرا بند پندن نوعی اخذ اولنور اسب تازی دو تک رود و شتاب اشتر آهسته
میرود شب و روز اسب تازی بیانیه دو تک ایکی سکردم دیمکدر زیرا تک اسم
مصدردر تکیدن ایلمه مغلتنه بس اصطلاحلرنده ایکی سکردم دیمکدر زیرا سکرتمکه
تک و پو ترکیبده حمله دیدکلری کبی تانک فتحی و کاف عربیله آتک صحرادخی دینور
ایو سیر اتماشی و عربی آت ایکی بلمک کبیدر سه عتله یعنی بر ایکی قوشمغله یورلیور
دینور خیلی یورولمش معناسنده تازی عرب و تاتار آتی عربی آت دیدکلرینه حکم
تک بوینده تکیدن مغلتنه در بترکی بلمک دینور ایکی بر ده خبط فتدر
با حرف مصاحبت شتاب اسم مصدردر ایوی مغلتنه اشتب تازی مبتدا اول
دو تک مبتدای ثانی و رود خبر ثانی و ثانی خبریله خبر اول بعض نسخه‌ده رود یرینه دود
واقعدر والله یلر دیمکدر دو بوینده تکیدله مرادف اولور اشتر مبتدا آهسته
مبتدای ثانی و میرود خبر ثانی و ثانی خبریله خبر اول محصول بیت عربی آت
ایکی سکردم کیدر ایو بیله اما اشتر یکیجه و کوندوز آهسته کیدر فقلر حاصلی اسب تازی
بر ایکی منزل سکرتمکله یورلیور قالیور اما دوه شب و روز آهسته کیدوب قطار
قصد حصه بولدقدن بولده عجله ایله کیتمک کرک حکایت جوانی چست
ولطیف وخندان وشیرین زبان در حلقهٔ عشرت ما بود که در دلش
از هیچ نوعی غم نیامدی و لب از خنده فراهم نیاوردی روزگاری برآمد که
اتفاق ملاقات نیفتاد بعد از آن دیدمش زن خواسته و فرزندان خاسته

و بیخ نشاطش بریده و گل هوسش پژمرده پرسیدمش که چه حالتست
گفت تا کودکان بیاوردم دگر کودکی نکردم جوانی یا حرف وحدت چست
چابک و ظریف معنالرنه در حلقهٔ عشرت ما بیانیه و لامیه در یعنی مجلسمزه داخل
اولوب مصاحبمز ایدی که حرف رابطه صفت نوعی یا حرف وحدت بعض نسخه‌ده از هیچ
نوعی واقعدر یا سز نیامدی یا حرف حکایه فراهم بری برینه دیمکدر جمعدن عبارتدر
نیاوردم یا حرف حکایتدر بریره کتورمزدم دیمکدر که حرف بیانیه اتفاق ملاقات
مصدرک مصدره اضافتیدر بعد از آن مذکور روزگاره اشارتدر زن خواسته
اولنمش فرزندان خاسته پیدا و حاصل اولمش بیخ نشاط بیانیه شنلک کوکی
گل هوس ده بیانیه پژمرده بانک فتحیله و زانک سکونیله و میمک ضمیله صولمش
دیمکدر تا حرف ابتدادر منذ کبی زمانده کودکان اوغلانلر الف و نونی ادات جمعدر
کودکی یا حرف مصدر محصول ترکیب چست ولطیف وخندان وشیرین زبان یعنی
طاتلی دللی بر جوان بزم مجلس عشرتمزده ایدی یعنی بزمله همصحبت ایدی شویله که
کوکلنده هیچ بر نوعدن غم یوق ایدی یعنی کوکلینه غم کلمزدی و دوداغنی کولمدن
جمع ایلمزدی یعنی یومزدی بر روزگار کچدیکه اتفاق آنکله ملاقات واقع اولمدی
اندن صکره آنی کوردم اولنمش و اوغل قیز پیدا اولمش و ظاهر اولمش شنلکی کوکی کسلمش
و گل هوسی صولمش حاصلی اولده اولان ذوق و شوق و صفاسی کیتمش صوردم
که بو نه حالتدر دیدم دیدی اوغلانجقلر کتوردلدن بری یعنی اولاد صاحبی اولالی ارتق
اوغلانجقلق ایلمدم بیت ما ذا الصبا والشیب غیر لمتی وکفی بتغییر الزمان
نذیرا ما ذا ای شئ معناسنه در محلا مرفوع مبتدا الصبا صادک کسریله جاهل و هوا و
هوس میلیدر بر الف مقصوریله اما صاد مفتوح اولوجه الف ممدوددر واو
حال الشیب پیرلیکه دیرلر لفظا مرفوع مبتدا غیر فعل ماضی مفرد مذکر غایبدر تفعیل

باینده لمه لامنک کسری ومیمک تشدیدیله او موزلره ایلین صباچه دیرلر ویا [illegible]
متکلم محلا مجرور مضاف الیه وجار ومجرور محلا منصوب مفعول غیر ودر وجمله فعلیه
محلا مرفوع خبر مبتدادر وجمله اسمیه نک محلی نصبدر حالیتله کفی فعل ماضی مفرد
مذکر غائب ضرب بابینک ناقص یائیسندن بتغییر با حرف زائد فی الفاعل و
وجار مجرور بیله محلا مرفوع فاعل کفی دردو تغییر که زمانه اضافتی مصدرک فاعلینه
اضافتیدر ونذیر التغییر الزمانی تمیز ایدر انذار معناسنه انذار اعلامدر تخویفله
وکفی متعلقاتیله برقد تقدیریله محلا منصوب حالدر محصول بیت نذیر بو جهله وسوء [illegible]
میل دخی آرزو یعنی نفسانیه رکون واحبابله ضرب شوقه نهالک حال بوکه
پیرلک که نذیر موت وتغیر قوتدر صچمک لونی تغییر وتبدیل ایلدی دینی عمر مکث
آخری قریب اولمغله انذار وتخویف ایلدی یعنی مونک قرینه دلالت ایلمکله حال
بوکه صچمک لونی زمانک تغییری بکا نذیر ومخوف یتر حاصلی شعر می زمانک تغییر
ایلدکی کافی ایکن وموینک قرینه‌سیله نذیر ایکن پیرلک شعر می آغرتمق نه بلادر **بیت**

چون پیر شدی زکودکی دست بدار ‧ بازی وظرافت بجوانان بگذار ‧ کودکی
یا حرف مصدر دست بدارک مفعول صریحی وزکودکی غیر صریحی بدار داریدندن
فعل امر مفرد مخاطبدر نوبنده طوت چک معناسنه در بدارین داشتن دن اخذ
ایدلمز خطا ایلمشلر بگذار فعل امر مفرد مخاطب قو دیمکدر ترک وتسلیم ایله معناسنه
محصول بیت پیرلره خطاب عام طریقیله بیورر چونکه پیر اولدک اوغلانلق
هوسندن ال چک یعنی اول هوالری ترک ایله اویونی وظرافتی جوانلره قو یعنی
انلره بغشله **مثنوی** طرب نوجوانی ز پیر مجوی ‧ که دگر نیاید آب رفته بجوی
طرب نوجوانی مصدرک فاعلینه اضافتیدر که حرف تعلیل نیاید اصلی نیاید ایدی
ضرورت وزنیچون همزه‌سی منقلب اولان یا حذف اولندی بجوی با حرف صله جوی

فعل نهی در جوییدندن جستن دنی دیمک نکلمش سو بولمش محصول بیت تازه
جوانک نشاطلکینی وشادلغنی پیردن ایستمه یعنی پیر تازه جوان کبی اهل شوق
و ذوق اولماز زیرا ایرمقدن آقوب کیدن صو یرو دخی ایرماغه کلمز ایمدی جوانلق
کیتدکدنصکره برداخی کلمز ‧ زرع را چون بنام رسید وقت درو ‧ بخرامد چنان
که سبزه نو ‧ زرع اکین ورا حرف تخصیص و با حرف مفعول وقت درو [illegible]
بیچم وقتی دیمکدر درو دالک کسری ورانک فتحیله اسم مصدر در بیچم معناسنه
بخرامد فعل نفی استقبال مفرد غائب سبزه نو بیانیه نو بونده تازه معناسنه در
محصول بیت زرعک ویا زرعه چونکه بیچم وقتی ایرشدی یعنی بیچلجک زمانی اولدی
تازه سبزه کبی سالینماز پس پیر دخی تازه جوانه کبی شادانه وخندانه اولماز
قصه دنی حسنه در **قطعه** دور جوانی بشد از دست من ‧ آه و دریغ
آن زمن دلفروز ‧ دور جوانی زمانه جوانی بشد برفت معناسنه در زمن
زانک ومیمک فتحه‌لریله زمان معناسنه در دلفروز اضافتی بیانیه در دلفروز
وصف ترکیبیدر فروز بیدندن کوکل یالکلندریجی یعنی قلبی روشن ایدیجی دیمکدر
محصول بیت الدن جوانلق زمانی کیتدی یعنی پیر اولدم آه و دریغ اول دلفروز
ونورانی زمانه حضرت شیخ بحسن جوانلق زمانینه تأسف چکوب دریغ وحسرت
پیره قوت سرپنجه شیری بگرفت ‧ راضیم اکنون بپنیری چو یوزه ‧ قوت
سرپنجه شیری لامیه وبیانیه در بپنیری با حرف صله پنیر معروف یوز پارس
دیدکلری حیوان مفترسدر که پنیره زیاده مائلدر محصول بیت پیرلکدن شکوی ایدوب
بیورر ارسلانه منسوب سرپنجه قوتی کیتدی یعنی جوانلق روزی کیتدی [illegible]
شمدی پیر اولوب دیشلرم قالمیجق پارس کبی پنیره راضیم اولدم قوری
اولمق شرطیله نوبر فاج بیت که پیرلک احوالنده واقع اولمشدر سودی

نامرادک تمام وصف حالیدر یعنی عننه پیره زنی موی سیه کرده بود
گفتمش ای مامک دیرینه روز ٭ مامک مامم مادر معناسنه در کاف
ادات تصغیر دیرینه روزه اضافتی بیانیه در دیرینه روز وصف ترکیبیدر
اسکی وچوق قدنلی گونلی دیمکدر زیرا دیرینه اسکی وچوق قدنلی دیمکدر محصول بیت
بر پیر قری صاچینی سیاه ایلمش ایدی یعنی بویامش ایدی بن اکا دیدم ای
چوق گونلی یاشلی انا جغم ٭ موی بتلبیس سیه کردم گیر ٭ راست نخواهد
شد این پشت گوز ٭ بو بیت مقول قولک تتمه سیدر پشت گوز بیانیه در
گوز کاف عجمک ضمی وزای عربیله بوکری دیمکدر زای عجمیله دینیلر بوا بیاتک قافیه
لرینه ناظر اولماسلر محصول بیت پیره زنه دیدم موبکی تلبیس وحیله ایله سیاه
ایلمش یعنی بویامش فرض وقیاس ایله اما بو بوکلمش آرقه ومنحنی قامت
راست اولیسر دیکلدر حاصلی صاچ قرار مغلی بوکلمش ارقه طوغرلماز حکایت
روزی بجهل جوانی بانگ بر مادر زدم ٭ دل آزرده بکنجی نشست گریان همی گفت
مگر خردی فراموش کردی که درشتی میکنی ٭ بانگ بر مادر زدم یعنی انامه اوزره بانک
چاغردم حاصلی وشتیمه غضبله سوز آتدم ٭ دل آزرده بکنجی نشست گوکلی اینجنوب
بر بوجقده اوتوردی آزرده ها رسمی حرف ترشید گریان صفت مشبهه در
اغلیارق دیمکدر همی گفت سویلردی محصول ترکیب برکوشه جوانلق جهلیله انامه
اوستنه بک چاغردم گوکلی اینجنوب بر بوجقده اوتوردی اغلیارق سویلدیکی حالده
کانه اوشقلغی اونتدک که خشونت وغلظت ایدرسک بکا قطعه چه خوش گفت
زالی بفرزند خویش ٭ چو دیدش پلنگ افکن وپیل تن ٭ زال قری در نجوز معناسنه
با حرف صله فرزند خویش لامیه کندی بیکنا اوغلنه دیمکدر پلنک افکن وصف
ترکیبیدر افکنیدر نده پلنک براغوجی یعنی سینجی حاصلی بهادر لقدن عبارتدر پیل تن

فیل گوده لی یعنی زورلی دیمکدر محصول بیت بر قری کندی اوغلنه گوزل دیدکه
چونکه آنی ارسلانلره وقپلانلره غالب وفیل زورلی گوردی ٭ گر از عهد خردیت
یاد آمدی ٭ که بیچاره بودی در آغوش من ٭ عهد خردی لامیه ویا بیانیه
حرف مصدر وتا ضمیر خطاب که حرف رابط صفت در حرف حرف آغوشش
قوجق دیمکدر محصول بیت فرزندنه دیر اگر اول صغیرلق زماننی وقوجاغمده
یاد ایلسه یعنی کوچکلکک حاصلی خرده لکک اکا یدک نیجه قوجاغمده بیچاره ویوق
تاب وتوان ایدک ٭ نکردی درین روز بر من جفا ٭ که تو شیر مردی ومن پیره زن
نکردی جواب شرطدر واقعدر وشرطلره وجوابه معقول قول زالدرکه حرف تعلیل
شیر مرد بهادر معناسنه ترکیبده تحریف ایدوب شیر مرد دیر محصول بیت اگرسن
قوجغمده اولکی عجزکی وبیچاره لکی بیلیدک بوکونده بنم اوزریمه جفا ایلمزدک
یعنی بکا اذا وجفا ایلمزدک زیرا سن بهادر ارسلسک وبن قوجه قری حاصلی اولدکی
حالی اکا یدک بکا رحم ایدردک حکایت توانگری بخیل را پسری رنجور بود نیکه
خواهان گفتند مصلحت آنست که از بهر او ختم قرآن کنی ویا بذل قربان
باشد که خدای تعالی شفا دهد لختی باندیشه فرو رفت وگفت ختم مصحف مهجور
اولیترکه گله دورست صاحب دلی بشنید وگفت ختمش بعلت آن اختیار
افتاد که قرآن بر سر زبانست وزر در میان جان ٭ رنجور مریض نیکه خواه وصف
ترکیبیدر خواهیدر نده ایلک دیلیجی والف ونون ادات جمع دوستلر دیمکدر ختم
مصحف بحضور اولیتر که گله دورست ختم مصحف مصدرک مفعولنه اضافتیدر
با حرف ظرف حضور ده یعنی حاضر کلمه کاف عجمک فتحیله سوزر یعنی قتویوبی سوزی
وغیر سنی بعض یرده لام منزورث ذنجونه مستدرکیلندر محصول ترکیب بخیل
غنی بلکه اوغلی مریض ایدی یا مریض اولدی دوستلر اکا دیدیلر مصلحت اولدرکه

انکچون ختم قرآن ایلیه سنک ویا بدل قربان اوله که خدای تعالی شفا ویره
بر زمان اندیشه به یاتم ریعنی فکره طالدم ودیدم حضورنه واقع اولان مصحفی
ختم ایلمک اولادر زیرا سوره ایراقدر قوتیونم کچ کلور بر صاحب دل بو سوزی
اشتدی ودیدی ختم قرآن الکا اول علتله اختیار روا واقع اولدی که قرآن
دیل او جنده در وانجق التون جانن اورتاسنده در کلمه تشدید لاملا قیه ایلنلر
زائد ایلمشدر مثنوی دریغا گردنی طاعت نهادن گرش همراه بودی دست
دادن دریغا الف حرف ندبه مصراع ثانیه مصروفدر گردنی طاعت بیانیه ومجاز
گردن کاف عجمک فتحیله بیون دیمکدر که عرب جید دیر گرش ضمیر گردنی طاعته راجعدر
همراه یولداش رفیق معناسنه بودی اولیدی یا حرف حکایه دست دادن بیانیه
محصول بیت حیفا ودریغا اگر گردن طاعته کرم وسخا الی همراه اولیدی یعنی گردن
طاعتی قومغه نه اولیدی اعطا واحسان الی قرین اولیدی حاصلی شول کیمسه که عبادت
وطاعته سر فرو ایدوب باش ایندورر لکن حیف اگر صدقات وزکوات وسخا وکرم
دیگر منضم اولیدی نه گوزل اولوردی یعنی عبادت وطاعتی زیاده بر دروه مقبول
اولوردی حاصلی عبادت وطاعته سخا وکرم قرین اولملو غبنه دریغ وحیف
چکر مصراع اولک معناسی ای دریغ اینک طاعت بوینینی قومسینه یعنی طاعتنه دیوین
معنا به حیف ایلمش ومصراع ثانینک نتیجه سنده حیف اینک طاعتنه که سخا بیرز
بر عمله پر امز دیدی یا اولکیدن دخی پر امز بدیناری چو خر در گل بمانده ور الحمدی بخواهی
صد بخواند یا حرف مصاحبت سببیتی متضمن دینار التون یا حرف وحدت الحمد قرآن
وحدت محصول بیت بر دینار سبیله یعنی صدقه به ویا زکاته ویر عطیه به بر التون
ویرمک تکلیف اولنسه خر بالجنده قالدیغی کیبی قالور یعنی ویرمده عجز چکر خر بالجنده
قالمغی عجم چوق استعمال ایدر زیرا مسکین با نتیجه چیقماز زیاده عاجز اولور واکر

بر الحمد یعنی بر سوره فاتحه طلب ایلسک یوز او قور بلکه دخی زیاده یر اجیب دیه
چیقمازدن دیل او جندن چیقار حکایت پیر مردی را گفتند چرا زن نمی کنی گفت
با پیره زنانم الفتی نباشد گفتند زن جوانی بخواه چون مکنت داری گفت
مرا که پیرم با پیره زنانم الفت نباشد او را که جوانی باشد با من که پیرم چه
دوستی صورت بندد در زن کردن اولنمک معناسنه در نته کم دیباجه ده مجید که
مربت بیا زمای وانگه زن کن بیوریش ایدی الفتی یا حرف تنکیر حرف وحدت
دیمین ایلمز ایمش بعض نسخه ده عیشی واقعدر دیرلک معناسنه ویا حرف تنکیر در
مکنت قدرت معناسنه درمرا را حرف تخصیص نیم دیمکدر ادات مفعول اولقده
جائزه او را بو را ده مذکوره اولان را کبی در چه نه وادات صلتیه ایله نیجه دیمکدر کیف
معناسنه دوستی یا حرف مصدر محصول ترکیب بر پیره دیدیلر نیچون اولنمزسک
پیر دیدی قریلر له الفتم یوقدر دانلر له عیش وزندگانه ایده مم دیدیلر تازه بر یله
چونکه جماعه مکنت وقدرتک واردر دیدی زینم که پیرم قریلر له الفتم اولمیه یا خود
نکاکه پیرم قریلر له عیش والفت اولمیه انکه که جوان اوله بنمله که پیرم نیجه
دوستلق صورت بغلر یا خود الا که جوان در نیجه دوستلق صورت بغلر حاصلی پیر اهل
انصاف ایمش که بو بله جوابلر ویرمشدر بیت زور باید نه زر که بانو را گز زری
دوستر که ده من گوشت ده بانو خاتون دیمکدر گز کاف عجمک فتحی وزانک سکونیله
باوج معناسنه در ویا حرف وحدت من بتمن دیمکدر لونی ضرورت ونیچون تخفیف
قلندی گوشت کاف عجمک ضمیله ات دیمکدر لحم معناسنه محصول بیت زور
گرکدر زر گرکمز زیرا قادینجغه بر گز زسو کلی گرکدر اون بتمن اتدن حاصلی ای اولور
چیلیق اولور اما گز زسو اولماز یانلرنده مقبول ودنکم کیر سخنده دنی
غیری بر شنیده کل حکایت منظومه شنیده ام که درین روزها کهن

پیری خیال است به پیرانه سر که کیر وجفت کهن کاف عربک ضمی وبانک فتحی وضمیله اسکی دیمکدر بابی نسخه بر تخصیص ایدنلری وجه ایلمشلر پیرانه سر پیرلک وقتنده دیمکدر استعمال اولنده جفت جیم عربک ضمی وفانک سکونیله بونده زوجه مراد در زیرا ظرفینه جفت دیرلر محصول بیت التمشمیم کر بوز مانده برا اسکی پیر یعنی تیکچکین قوجه خیال یقلدی پیرلک وقتنده که زوجه آله یعنی تاهل ایلیه حاصلی اولنمک خیالینی یقلدر بو قصه حضرت شیخک زماننده کندیسنک معلومی اولان قصه لردندر نته که بو نظمک آخرنده تصریح ایلر٭ بخواست دختری خوب روم کوهر نام٭ چو درج کوهرش از چشم مردمان بنهفت٭ دختری کاف حرف تصغیر ویا حرف وحدت خوب روی وصف ترکیبی صفت دختر در کوهر نامه اضافتی بیانیه در اولنده ترکیبی اقامنده در چو ادات تشبیه درج دالک ضمی ورانک سکونیله جواهر حقه سنه دیرلر کوهره اضافتی لامیه تعریب ایلدکلرنده جوهر دیرلر شین ضمیر دختره راجعدر چشم مردمان لامیه بنهفت با حرف ظرف ویا حرف تاکید ونهفت نونک وهانک فتحه لریله کیزلی دیمکدر بونده مراد مستوره لقدر محصول بیت کوهر آدلی خوب رو بر قیز جفت دیلدی حاصلی بر کوزل قیز دیلدی جوهر حقه سی کبی اول قیز مردم کوزندن مخفی ومستور ایدی یا خود کندینک کوهری حقه سی کبی خلقک کوزندن مستور ایدی مصراع ثانینک معناسنی فرجی کبی مردمک کوزندن مخفی ایدی دیو بین فتحی ایلدیلر کیمسنه چنانکه رسم عروسی بود تماشا بود٭ ولی بجمله اول عصار شیخ بخفت٭ عروسی یا نسبتله دوکونه دیرلر بود فعل مضارع مفرد غائب اولور دیمکدر وبود فعل ماضی مفرد غائب ولدی دیمکدر ولی ادات استدراک با حرف ظرف جمله اول بیانیه عصار شیخ لامیه بخفت با حرف تاکید خفت خانک ضمیله فعل ماضی مفرد غائب یاتدی دیمکدر محصول بیت انجلین که دوکونک عادت وقانونی اولور تماشا اولدیلر اما حمله اول

یعنی اول سکر دمده شیخک عصاسی یاتدی حاصلی آلتی ازاله بکارت ایده مدی یعنی درج عقیقی دلکدی دولت مساعد اولمدی تماشا ریبه مهیا باز الکرجمیع مشغوله مخالف یار شد٭ بچاره کشید ونزد بر هدف که نتوانم دوخت٭ مکر بسوزن پولاد جامه٭ هنکفت٭ هرف بانک ودالک فتحه لریله اوق نشانه سنه دیرلر دوخت مصدر مصغاسنه در مکر الا معناسنه در با حرف صله سوزن سینک ضمیله ایکنه یه دیرلر پولاد اضافتی بیانیه در پولاد بانک بجمک ضمیله چلیک دمیره دیرلر جامه٭ هنکفت بیانیه هنکفت بانک فتحی وکاف بجمک ضمیله سیف دوقنمش نسخه محصول بیت پیر کمانی چکدی اما نشانه اورامدی یعنی ازاله بکارته مالک اولمدی زیرا دیکمک اولماز مکر پولاد ایکنه ایله سیف دوقنمش اسبابی حاصلی آلت مساعده ایده میجه ازاله بکارت میسر اولماز٭ بدوستانه کله اغاز کرد وحجت ساخت٭ که خانمان من این شوخ دیده پاک برفت٭ کله کاف عجمک کسریله شکایت معناسنه در خانمان اوز وبرق معناسنه اکا نعمة الله مال وملک وطوار دیمش بس مال ورزق دسیسه دخل ایدر زائد ایلمش حاصلی ترکیب ولوب الطلا وملق کرک شوخ دیده کستاخ معناسنه پاک برفت پاک سوپوردی یعنی هر نعم وارسه اتلاف ایلدی زیرا پاک بیر دوپر برسی وارسه آلوب کتورمکه یعنی بر بنده نسخه قومعه محصول بیت پیر حجاب ایلمکسیزین دوستلرینه شکایت ایلمکه باشلیوب حجت ودلیل پیدا ایلدیکه نعم مال ومالکمی بو کستاخ پاک سوپوردی نسخه قومدی کیمینی مهر معجلنه وکیمینی دوکونه صرف ایدوب فقیر اولدم بو خود قیزدکل ایمش بن مغبون اولدم دیبیو اظهار شکوی ایلدی پاک برفتنک معناسنی نعم وارسه تاسنی والتاسنی اونه ایلنده کی معنای مرادی فتی بیانیه ایلمش میانه شوهر وزنه جنک وفتنه خاست چنانکه سر شحنه وقاضی کشید وسعد کفت٭ شوهر شینک فتحی وضمیله

عورت ار شحنه یا حرف صله خاستنک فاعلی جنک و فتنه یه راجع بخشنده
ضمیردر علی سبیل البدل سر بونده غایب و نهایت معناسنه در تقدیری بر تن
ور شین جنک و فتنه یه راجعدر طریق مذکور اوزره کشید فعل ماضی مفرد غایب
مبنی للمفعول معناسنه کشه فاعلی مذکور کبیدر چکلدر یعنی منتهی اولدی دیمکدر و سعدیه
کشف ما بعدینه مرهوندر محصولی بیت ار و عورت ارسنده جنک و فتنه شویله
قالقدی که اوجی یعنی اوته سی شحنه و قاضیه منتهی اولدی یعنی دعوالری اوجی
قاضیه و صوباشیه چکلدی حاصلی دعوالری قاضیه و صوباشیه واردیلر
پس از خلافت و شنعت گناه دختر نیست ترا که دست بلرزد گهر چه دانی سفت
تا بونده اسلوب نجم اوزره داخلدر زیرا بونک اصلی خلافدر که مفاعله بابندن
مصدردر تانیثیدر شنعت و شناعت چرکینلک معناسنه در ترا را حرف تخصیص سنک
دیمکدر بلرزد یای استمرار ایله فعل مضارع مفرد غایب فاعلی دسته یه راجع
ضمیردر گهر سفتنک مقدم مفعولیدر سفتن دلمک معناسنه در دانی نک مفعولیدر دانی
فعل مضارع مفرد مخاطب بیلورسین یعنی نیه قادرسک دیمکدر اولور محصولی بیت
سعدی دیر بوقدر مخالفت و شناعتدنصکره دخترک گناهی یوقدر سنکدر
زیرا سنک که پیرلکدن الک دترر گهر دلمکه نه بیلورسک یعنی قادر دکلسک
دخترک نامی گهرا اولدوغی جهتدن بیتده ایهام لطیف واردر باب هفتم

در تأثیر تربیت یکی از وزرا پسری کودن داشت پیش یکی از دانشمندان
فرستاد که مر این را تربیتی می‌کن مگر عاقل شود مدتی تعلیمش کرد و مؤثر نبود
پیش پدرش کسی فرستاد که این عاقل نمی‌شود و مرا دیوانه کرد کودن کاف
عربیک و دالک فتحه لریله عربیده الغنده سمر آتینه دیرلر صکره غبی و احمق معناسنه
شایع اولدی تربیتی یا حرف تنکیر مگر ادات تمنی مدتی یا حرف وحدت محصولی

وزیرلردن بریسنک بر احمق اوغلی وار ایدی دانشمندلردن بریسنه قتنه
کوندردی که بونی تربیه ایلیه اوله که عاقل و دانا اوله بر مدت بونکه تعلیم مؤثر
اولمدی باباسی قتنه بر کیمسه کوندردی که بو عاقل اولماز و بنی دیوانه
ایلدی حاصلی بو عاقل اولمدیغندن غیری بنی ده دیوانه ایلدی قطعه
چون بود اصل جوهری قابل تربیت را در و اثر باشد اصل جوهر لامیه در
و یا حرف وحدت تربیت تفعیل بابندن مصدردر تا با مصدردن بدلدر و را
حرف تخصیص در حرف ظرف او ضمیری اصل جوهره راجعدر محصول بیت چونکه
بر جوهرک اصلی یعنی ذاتی قابل اوله تربیتک انده اثری اولور یعنی تربیت
مؤثر اولور هیچ صیقل نکو نداند کرد آهنی را که بدگهر باشد صیقل صادک
و قافک فتحه لریله و یانک سکونیله دمورنه پاس آچیجی کیمسه یعنی صانعک اسمیدر
نجم صانعدن صنعته نقل ایدوب استعمال ایدر و بعض افراد المشن بلکه اسم
آلتی که مصقله در آنک معناسنه استعمال ایدرلر نداند بونک کبی یرلرده نتواند
معناسنه در و کردن کردنه معناسنه در آهن دمور و یا حرف وحدت و را ادات مفعول
که حرف رابط صفت گهر بونده اصل معناسنه در محصول بیت هیچ بر استاد صیقل
ایدوب ایلکمه قادر دکلدر بر دموری که اصلی و ذاتی پرامز اوله سگ بدریای هفتگانه
مشوی که چو تر شد پلیدتر باشد سگ مشوینک مفعول صریحی و بدریا غیر صریحی
هفتگانه یه اضافتی بیانیه در ابلنده هفتگانه یدیشر یدیشر دیمکدر الف بونده دریای
هفتگانه دن یدی دریا مراد در پس یدی دکزدر بالغه تعبیر ایدنلر تعبیر المشلر
مشوی فعل نهی مفرد مخاطب در شوییدن شستن دن دینلر غلط المشلر
که حرف تعلیل تر یاش معناسنه در پلید با حرف فتحیله و لامک کسریله مردار دیمکدر
و تر ادات تفعیل محصول بیت کلبی پاک اولسون دیو یدی دکزلر یومه زیرا

چون باشش اولدر او گلیدنه داخی مردار اولور نفرعیسی کرشن بکه برلو
چونکه بیاید هنوز خر باشد کرشن ضمیر خره راجعدر محصول بیت حضرت عیسانک
خرنی اگر فرضا مکه یه دك ایلدوب کتورر لرسه چونکه مکه دن گله آنك خرد مکه یه
واروب گلمك خرلقدن آنی اخراج ایلمز **حکایت** حکیمی پسرانرا همی پند داد که
جانان پدر هنر اموزید که ملك و دولت دنیا اعتماد را نشاید وجاه از دروازه
بدر نرود وسیم وزر در سفر محل خطرست یا دزد بیکبار ببرد ویا خواجه بتفاریق
بخورد اما هنر چشمه زاینده است و دولت پاینده واگر هنرمند از دولت
بیفتد غم نباشد که هنر در نفس خود دولتست هنرمند هرجا که رود قدر بیند ودر
صدر نشیند وبی هنر هر جا که رود لقمه چیند وسختی بیند حکیمی یا حرف وحدت پسرانرا
تقدیری پسرانش را در را ادات مفعول که حرف بیان جانان الف ونون ادات
جمعدر آموزید فعل امر جمع مخاطب که حرف تعلیل ملك میمك کسریله اموال منقوله
معناسنه در یعنی هرکسنك مالك اولدوغی نسنه اما میمك ضمیله مملکت ویا دشاهلغه
دیرلر مصدر معناسنه دولت دنیا لامیه اعتماد را را ادات مفعول نشاید فعل نفی
استقبال مفرد غائب لائق دکل دیمکدر جاه منصب دروازه شهر قپوسی که
سوقاق باشلرنده اولور که گوندز آچق دورر وکیجه ایله قپانور زیرا در قپو واز
باز معناسنه در آچق دیمکدر ها رسمی ادات تخصیص در آچق دوردوغی ایچون
بو جنس قپویه کوچه بندی دیرلر سوقاق باشینی باغلدیغی ایچون زیرا کوچه
تصغیر کودر که کوی دن مقصوددر که محله در سوقاق بغلیجی دیمکدر ایمدی دروازه
سوقاق و قلعه قپوسی دیبن حقیقتین بیلمیوب خبر بلیر تقلیدله سویلمش وسیم
وزر در سفر محل خطرست یعنی خوف محلنده در یا دزد بیکبار ببرد ویا خواجه
بتفاریق بخورد دبیکبار بر اوغوردن دیمکدر خواجه یعنی صاحب سیم وزر

بتفاریق آز آز رچشمه زاینده بیاشه زاییدن طوغوجی چشمه یعنی
دایما آقار کسیلمز دولت پاینده ثابت دیمکدر زیرا پاییدن کو یمکدر لقمه چیند
لقمه دیوشورر یعنی دیلنجیلك ایدر فعل مضارع مفرد غائبدر چینیدن چیدن
دکل بعضیلر ظن ایلدیکی کبی محصول ترکیب بر حکیم اوغوللرینه نصیحت ویردی که
ای باباك جانلری هنر تحصیل ایلك زیرا دنیانك مالك ودولتنه اعتماد لائق
دکل وجاه ومنصب شهر قپوسندن طاشره سنکله گیتمز یعنی غربته گیدنك منصب
سنکله بیله گیتمز بلکه بیدکده برده قالور والتونه واقچه سفرده خوف مقامنده در یا
اوغریلر براوغوردن ایلدر ویا صاحبی آز آز ریاب یاب بییر اما هنر دایما اقیجی
بیکار در کاهیچ کسیلمز وثابت دولتدر که اولیجه سندن آیریلماز هنرمند البتکه
سنکله بیله در واگر اهل هنر دولتدن دوشرسه غم دکل زیرا هنر نفسنده دولتدر
اهل هنر هر قنده که گیدر قدر و عزت وحرمت کورر وصدر مجلسده اوتورر حاصلی
رعایت بولور اما هنرسز هر یره که گیدر دیلنجیلك ایدرور وروزگاردن شدت کورر
بیت سخت است پس از جاه تحکم بردن خوکرده بناز جور مردم بردن سخت است
مقدم خبر دیردن مؤخر مبتدا پس از جاه خبرك ظرف زمانی تحکم تفعل بابندن مصدردر
برکیمسه نك حکمی آلتنده اولمق یعنی حکومتین چکمك بردن نك مفعولی خوکرده قانوس
اولمش دیمکدر بناز با حرف صله یا حرف مصاحبت نازه ویا نازله جور مردم لامیه
وبردن نك مفعولی بردن مبتدا و مقدر سخت است خبر محصول بیت منصبدن صکره یعنی
منصبدن آیریلدقدن صکره الك حکمینی وامرینی کوتورمك قتیدر یعنی صکلدر
نازونعمته ویا نعمتله قانوس اولان خلق جور وجفاسینی کوتورمك نشدر بردر
قطعه وقتی افتاد فتنهٔ در شام هر کس از گوشهٔ فرا رفتند وقتی یا حرف
وحدت فتنهٔ یا حرف وحدت دهمزه حرف توسل در حرف صله حرف ظرف اعتبار ایدر

بیلمش کوشه ای یا سیده حرف وحدت وهمزه حرف توسل فتنیه وکوشه
همزه یائی حرف وحدت دیمک عرب افزا ایلمش محصول بیت بر وقت شامه
برفتند وشد پس هر کس بر کوشه ده یعنی وطنلرینه آیریلوب دیار غربته
طاغلدیلر • روستازادکان دانشمند • بوزیری پادشا رفتند • روستا کوی
قریه معناسنه روستازادکان کویده تولد ایدن اولاد دانشمند اضافتی بیانیه در
بوزیری یا حرف صله ویاء اولی حرف مصدر وثانیه اضافت ایچوندر کلمه ده که
لامیه در پادشاهدن ها قافیه ضرورتیچون حذف اولندی ضرورت وزن ایچون دیمک
خطا ایلدی محصول بیت کوی بکده دانشمند اوغلانجقلری یعنی اوقومش کوی بکلیلر
پادشاهک وزیرلکنه کیتدیلر یعنی سلاطینه وزرا اولدیلر پسران وزیر ناقص
عقل بکدایی بر روستا رفتند • پسران وزیر لامیه ناقص عقل وصف ترکیبی در پسرانه
صفتدر وزیره دکل بکدایی یا حرف صله دیا حرف مصاحبت ویا حرف مصدر
بروستا با حرف صله محصول بیت وزیرک ناقص عقل اولانلری دغللری کدا الغله کویه
کیتدیلر یعنی شهرده دیلنجیلک ایلمک حجابندن روستالرده جراراق ایدرلردی زیرا
اعتبار علم وکماله در نسب وماله دکل **بیت** میراث پدر خواهی علم پدر آموز
کین مال پدر خرج توان کرد بده روزه میراث پدر لامیه خواهی فعل مضارع
مفرد مخاطب معنای شرطی متضمن علم پدر لامیه وآموزک مقدم مفعولیدر
آموز فعل امر مفرد مخاطب اوکرن دیمکدر کین اصلی که این در که حرف
تعلیل واین اشارت قریبدر مال پدره که لامیه در وتوان کرد که مفعول
اولکی خرج ثانیسی کرد مصدر معناسنه در بده روز با حرف ظرف ده روز
اون کوندر محصول بیت اگر باباک میراثنی دیلرسک باباک علمنی اوکرن یعنی
باباک منصبنی دیلرسک باباک هنرینی تحصیل ایله زیرا بو مال پدر اون

کونده خرج ایلمک ممکندر اما هنر بر دوکنمز مالدر **حکایت** یکی از فضلا تعلیم
ملک زاده ای همی کرد وضرب بی محابا زدی وزجر بی قیاس کردی باری پسر از بی طاقتی
شکایت پیش پدر برد وجامه از تن دردمند برداشت پدر را دل بهم
بر آمد استادرا بخواند وگفت پسران احاد رعیت چندین جفا وتوبیخ
روا نمی داری که پسر مرا سبب چیست گفت سخن اندیشه باید گفتن وحرکت
پسندیده باید کردن همه خلق را خاصه پادشاهانرا که هرچه بردست وزبان
ملوک رفته شود هر آینه بافواه گفته شود وقول وفعل عوام را چندان اعتباری
اعتبار نباشد تعلیم ملک زاده مصدرک مفعولنه اضافتیدر زاده ای یا حرف
وهمزه حرف توسل همزه حرف وحدت ودیمک زائد سویلمش کردی یا حرف حکایه
ضرب بی محابا بیانیه بی توقف وبی پروا دیمکدر زدی یا حرف حکایت زجر بی قیاس
بیانیه زجر لغتده سورمکدر اما بونکبی یرلرده جور وجفا مراددر کردی یا حرف
حکایت بی طاقتی یا حرف مصدر تن دردمند بیانیه بهم بر آمد منقبض اولدی احاد
رعیت افراد رعیت دیمکدر پسر مرا لامیه بنم پسرمه دیمکدر بعض نسخه ده فرزند مرا
واقعدر بونده بر پسر مرا یازانم بوندنه معلومدر فارسیده رسوبی سخن باید
گفتنک مفعول صریحی وباندیشه غیر صریحی بعض نسخه ده اندیشیده واقعدر وبعض نسخه ده باید
گفت وباید کرد واقعدر خاصه خصوصا دیمکدر پادشاهانرا ادات که حرف تعلیل
هر آینه البته بافواه با حرف ظرف افواه فمک جمعیدر آغزلر دیمکدر محصول ترکیب فضلادن
بریسی بر پادشاه زاده تعلیم ایدردی وبی توقف وبی پروا اوکا کونکلر اوروردی
واوزرینه جور وجفا ایدردی شهزاده طاقتسزلکدن باباسی قتنه شکایت ایلمکده
یعنی بدنیه اول بی رحم استادندن شکایت ایلدی ومجروح کوده سندن قفتانن
چیقاروب چوموشانلرینی کوستردی باباسی بونک حالنی کورنجه مزاجی منقبض

ومكتر اولدى حاصلى غضبه كلدى استادى دعوت ايلدى كه ديدى افراد غضبت
اوغلانلرينك اوزرينه بوقدر جور وتوبيخ روا يعني جائز طوتمزسك كه بنم
اوغلومه روا طوتارسك سبب ندر استاد ديدى سوزى فكر ايله سويلمك
كركدر وحركتى مقبول ايلمك كركدر جميع خلقه خصوصا پادشاهلره زيرا هر سخنه
كه ملوكك اغزندن ودلندن صادر اولور البته ديللرده سويلنور يعني خلق
اراسنده شيوع بولور اما عوامك قول وفعلنه اعتبار يوقدر يعني ملوكك
اقوال وافعالى كبى معتبر دكلدر **قطعه** اكر صد ناپسند آيد ز درويش
رفيقانش يكى از صد ندانند **محصول بيت** اكر يوز قول وفعل نامقبول اولورسه
يعني صادر اولورسه مرد درويشدن يولداشلرى يوزدن بريسنى بيلمزلر زيرا
جبرا اعتبارده اولانلردن دكلدر وكر يك ناپسند آيد ز سلطان * ز اقليمى
باقليمى رسانند **محصول بيت** اما اكر سلطاندن بر قول وفعل ناپسند صادر اولورسه
اتسه اقليمدن اقليمه ايرشدررلر يعني مملكت بايبلركيدر پس در تهذيب اخلاق
خداوندزادكان انبتهم الله نباتا حسنا اجتهادى پيش از آن بايد كرد كه در حق
عوام تهذيب تفعيل بابندن مصدردر تطهير معناسنه اخلاقه اضافتى مصدرك
مفعولنه در اخلاق خلقك جمعيدر خانك ضمى ولامك ضمى وسكونيله خوى وعادت
معناسنه خداوندزادكانه اضافتى لاميه در انبت فعل ماضى مفرد مذكر غائبدر افعال
بابندن انبات بيتدرمكدر هم ضمير منصوب متصل مفعول صريحيدر انبت نك وجلاله
فاعلى نباتا مفعول مطلق حسنا صفتى اجتهاد افتعال بابندن مصدردر سعى
وكوشش معناسنه بيش باء عربينك كسريله زياده معناسنه در محصول تركيب
وقتاكيم سلاطينك اقوال وافعالى عوامك اقوال وافعالى كبى اولميه پس
پادشاهزادهلرك اخلاقنى پاك ايلمده الله تعالى آنلرى كوزل نبات بيتورسون يعني

كوزل ومقبول نبات كبى مقبول عالم ايلسون جمله معتبرنه وغايتله درس
بونلرك تهذيب اخلاقنده سعى وكوشش اندن زياده ايلمك كركدر كه عوام
زادهلرك حقنده مقام اعتبارده بونلردر عوام زادهلر دكل **قطعه** هر كه در
خرديش ادب نكنند * در بزركى فلاح ازو برخاست * هر كه يعني هر كس كه
ننكه كه مكتر بيانى اولندى خردى يا حرف مصدر وشين كه بو راجعدر بزركى يا حرف
مصدر اولولق وبويكلك فلاح اسمدر فوز ونجات معناسنه يعني صلاح حال معناسنه
ثلاثيدن فعلى مستعمل دكلدر افعال بابندن مستعملدر مفلح ديرلر اويشلو كشيه
محصول بيت هر كيم كه خردلغنده يعني كوچكلكنده آنى ادب ايلمزلر ايريلكده
وبيوكلكده اندن فلاح قالقار بونده ماضى مستقبل معناسنه در حاصلى كوچك
ايكن مؤدب اولميانى بيوك اولنجه ادب اولور * چوب تر را چنانكه خواهى پيچ
نشود خشك جز بآتش راست * چوب تر بيانيه چوب آغج وتر ياش پيچ فعل امر
مفرد مخاطبدر پيچيدندن بونده الملك وبوكلك معناسنه در نشود فعل نفى مستقبل مفرد
غائب اولماز ديمكدر خشك تقديرى چوب خشكدر با آتش با حرف مصاحبت راست
بونده طوغرى معناسنه در چوب عصا ايله بيانى ايدر آغاجى بيلمزلر الحاصل محصول بيت ياش
آغاجى انجليس كه ديلرسين اكك وبوكك اما قورى آغاج آتشدن غيريله راست اولماز يعني
ودوغريلماز **بيت** انّ الغصونَ اذا قوّمتها اعتدلت * وليس ينفعك التقويم
بالخشب * غصون غصنك جميعدر دال وبوداق معناسنه اذا معنا شرطى متضمن
اسم ظرف قوّمت فعل ماضى مفرد مذكر مخاطبدر تفعيل بابندن مصدرى تقويم طوغرى
طوغرى وتماق معناسنه ها ضمير منصوب متصل مفعول صريحى غصونه راجع اعتدلت فعل
ماضى مفرد مؤنث غائبه در افتعال بابندندر فاعلى تحتنده غصونه راجع ضمير
معتدل بونده مستوى ومستقيم معناسنه در همزهسى وصليه ساقط اولوب السين كى

مقدر ضمیر شاندر لیس الحال والشان ودیکدر ینفع فعل مضارع مفرد مذکر غایبدر
فتح بابندندر وکاف ضمیر منصوب متصل مفعول صریحی التقویم لفظا مرفوع فاعلیدر
وجمله فعلیه اعرابده محلا منصوب خبر لیس در بالخشب جار مجرور ینفع فعلنه متعلقدر
خشب خانک وشینک ضمیله خشبه نک جمعیدر خانک وشینک فتحه سیله بونده قوری
آغاجلر مراددر محصول بیت تحقیق تازه بداقلر وفدانلر قچن پس انلری طوغری قلمق
مراد ایلسک طوغرو اولورلر اما حال وشان بودر که سکا فائده ویرمز قوری آغاجلره
طوغرو لمغه سعی وکوشش ایلمک نته که بیوردی آتشدن غیریله راست اولمز
ملک راحسن تدبیر ادیب وتقریر سخن او پسند بوده آمد خلعت ونعمت بخشید
وپایکاهش آنچه بود برتر کردانید محصول ترکیب پادشاهه استادک حسن
تدبیری وانک سوز تقریر ایلمسی مقبول کلدی خلعت ونعمت بغشلدی ومرتبه
ومنصبی اولدوغندن یوجه رک ایلدی یعنی منصبنی زیاده ایلدی اولکیدن معلوم
اوله که مذکور ادیبک فضلی واریدی اما تعلیمی یوق ایدی والا اسلوب
تعلیمه مالک اولانه شاکردی دوکمکه محتاج اولماز بلکه آزارلمغه بیله محتاج
اولماز وکل که دوکمکه زیرا احسن تعلیم داد خدادر علمه وفضله نسبت دکلدر
حکایت معلم کتابی اسم فاعلک ظرف مکانینه اضافتیدر معلم تفعیل بابندن
اوکرتیجی کیمسه ومتعلم تفعل بابندن اوکرنیجی کیمسه بعض جهلت شاکرده معلم
دیرلر تفعیل بابندن اسم مفعول صیغه سی اوزره بو خود جهولاتدن جهلده مستعمل
اشانده استعمالی جائزدر دکلدر نته که تعلیم متعلم بوکا قرینه در وفروع کتابلرنده
کتاب بیندوکلب معلم بجنبی خود مشید فند بر کتاب کافک ضمی وتانک تشدیدیله لفظ
مشترکدر مفرد وجمع بینده مفرد اولنجه مکتب معناسنه اما جمع اولنجه کاتبلر دیمکدر بعض
شراح مختار صحاحک کلامنی غلط چیقاروب خطای فاحش ایلمش دیمکله

بضم الكاف وتشديد التاء بمعنى المكتبة والكتاب والمكتب والمعنى
على الاول بالتركى بر بازجیلر معلمین وعلى الثانى بر کتاب معلمین
وعلى الثالث بر مکتب معلمین ومختار صحاحک عبارتی بودر الكتاب
بالضم والتشديد الكتبة والكتاب ايضا والمكتب واحد انتهى تأمل ایدر
منه سنده کتاب جمع کاتبدر اما بونده مکتب مراددر دیمیه حصر ایلدکنه
اطفال جهل ایلمش پس معلوم اولدی که کتاب مکتبله بر معنایه دردوبا حرف
وحدت ور الوات مفعول دیدم در دیار مغرب ترشروی وتلخ گفتار
وبدخوی ومردم آزار روکدا الطبع ونا پرهیزکار که عیش مسلمانان بدیدن
اوتیره کشتی وخواندن قرآنش دل مردم سیه کردی جمعی پسران پاکیزه ودختران
دوشیزه بدست جفای او کرفتار نه زهره خنده ونه یارای گفتار که عارض سیمین
یکی را طپانچه زدی وکاه ساق بلورین دیکری را شکنجه کردی القصه شنیدم که طرفی از
خباثت او معلوم کردند بزدندش وبراندند ومکتب ورا بمصلحی دادند پارسای
سلیم نیک مرد حلیم که سخن جز بحکم ضرورت نکفتی وموجب آزار کس بر زبانش
نرفتی کودکانرا هیبت استاد نخستین از سر بدر رفت ومعلم دومین را اخلاق
ملکی دیدند ودیو یکدیکر شدند وباعتماد حلم او ترک علم کردند واوقات اغلب
ببازیچه فراهم نشستندی ولوح درست ناکرده در سر یکدیکر شکستندی ترشرو دکا
وصف ترکیبیدر اکشی صورتلی دیمکدر تلخ گفتار وصف ترکیبی اجی سوزلی دیمکدر جوکه
ومردم آزار ده بوبله در بدطبع خویلی آدم انجیدیجی کدا الطبع ومبنی طبیعتلی یعنی طبعیکا
ناپرهیزکار کار ادات فاعلدر پرهیز بعنی فاسق وفاجر یعنی تانک وبالواو جرسینک
فتحه لری وبا السلبیه الیه نشابندن مخفف فاسد دیمکدر کشتی با حرف حکایه اولوره
دیمکدر کردار با سیره بوبله در جمعی یا حرف وحدت بر بلوکا دیمکدر پسران پاکیزه بیانه

پاکیزه پاک معناسنه در دختر انه دو سبزه نه بیانیه در دو سبزه و قبرا ادخالاً مفعولنه در
با حرف صله دست جفای او بیانیه ولامیه در کیر فتار مبتلا دیکدر زهره اخنده لامیه
زهره لغتده جکر پاشنه اولانه اوده دیرلر اما اصطلاحده مجال و قدرت معناسنه
مستعملدر نته که شاعر دیمش بیت زهره ندارم که ببوسم لب شیر و کمان
دارد ابروی تو خنده اسمدر کولمه معناسنه با رای کفتار مصدرک مفعولینه
زیرا بار را قدرت معناسنه اسمدر مصدر پارشتن دبار ریده کلور کفتار کلمه سی مفعولنه
اما اصلنده وصف ترکیبیدر نهایت ترکیب خفی قیلندی در سوز کلنور یجی معناسنه
صکره نفس کلامه اطلاق ایلدیلر که کاهدن مخففدر عارض سیمین بیانیه نجم رابیه
مفتوح اوقورلر نته که سابقا بیان اولندی بونده عارضنده مراد یوز در خلده کبیره یه
در حل ایدوب یوز ایکی بانید رید بن نه سویلیه و کیمن بیلمز امیش طبانچه با وجیم
عجمیله ترکیبجه همیاز و شیله دیرلر ساق بلورین بیانیه بلور با نک کسری ولام
مفتوحک تشدیدیله در اصلنده اما عوام تحریفا بیدوب لام مخففک تشمیله استعمال
ایدرو با حرف نسبت ولونن حرف تاکید دیکره اضافتی لامیه و با حرف وحدت ورا
حرف تخصیص ظرفی با حرف وحدت بر مقدار دیکدر زمعلی با حرف صله و با حرف وحدت
افعال بابندن اسم فاعلدر اهل صلاح دیکدر پارسا لی بدلدر مصلی یه یا حرف وحدت
سلیم صفتی نیک امر و صفت بعد الصفت و با حرف وحدت وحلیم نیک امره صفت
که حرف رابط صفت با حرف مصاحبت حکم امر معناسنه در بعضی نسخه ده کار موجب سبب
معناسنه در موجب آزاره و آزارک کسره سی اضافتی لامیه در کودکانه الف ونون
ادات جمع ورا حرف تخصیص بیت خوف معناسنه در نخست نونک و خانک ضمه لریله
و سینک سکونیله اول دیکدر و با حرف نسبت ونونه حرف تاکید دو میمن با ونون
سابقکیبی ورا حرف تخصیص اخلاق ملکی بیانیه و با حرف نسبت با حرف صله اعتقادم علمدر

مصدرک مفعولینه اسنا قیلندر ولامیه ترکیب علم ده مصدرک مفعولینه اسنا قیلندر
اغلب اوقات لامیه اکثرا اوقات دیکدر با حرف صله بازیچه او بو تحریک تغییر در
فرا ام مجموع معناسنه در لوح لامک فتحی و واوک سکونیله تخته دیکدر خویجه د
تعلمک اولادی قرآن سوریعنی تخته دن اوکره تورلر درست تاکه یعنی انمدیلر زبانه
تمام ازبر ایلمکسزدر سو یکدکرد حرف صله نشستندی و شکستندی بالری حرف
حکایه لردر محصول ترکیب برمکتب خانه معلمنی کوردم و دیار مغربده کشی
صوزیلی و آجی سوزلی و برا مزخولی و آدم انجیدیجی و دنبنجی طبیعتلی الملمع
و فاسق و فاجر که مسلمانلرک دیرلکی آنی کوردکمله فاسد اولوردی و قرآن
اوقوسی خلقک کوکلنی قرار در دیر بولک پاک و پاکیزه او غلنجقلر و کیزلر
انک جفاسی الینه مبتلا انک خوف و خشندن نه کولمکه مجاللری و نه برکلمه
سویلشمکه قدرتلری وار ایدی برکاه بر بینک عارض سیمینینه طبانچه اوردی وکاه بر
ساق بلورینی شکنجه یه یعنی فلقه یه چکردی قصه نکنا و نیسی بودر که بر مقدار
خباثتندن معلوم ایلدیلر آنی دوکدیلر و مکتبدن سوردیلر و مکتبنی بر صالح کیمسه یه
و بردیلر برزاهد و عابد سلیم و برایو حلیم کیمسه یه که سوز امر ضرورت سویلمزدی
و دیلینه بر کیمسه یه انجیتمک صادر اولمازدی بو بیله او لنجه او غلنجقلرک اولکی استاد
خوفی باشلرندن کیتدی و ایکنجی معلمک اخلاق ملکی سیتی کوردیلر بربرینه شیطانلقی
اولدیلر وانک حلمینه اعتماد له علم و قرمغی ترک ایلدیلر و اکثرا اوقاتده بربرلیله اوینجی
اوینا غه او تورلر لاردی و لوحنی تمام او کرنوب بیلمزدن اول بربرینک باشینه
قادرردی بیت استاد معلم چو بود کم آزار خرسک بازند کودکان در بازار کم
بونک کیبی پرده ترک کلیدن غبار ندر بس کم آزار انجیمیجی دیکدر خرسک خانک
اکسری ورانک سکونیله و سینک فتحیله او زنجه انکلنا و یده د برلر و بعضیلر دیدیلر

آبو دور و کاف حرف تصغیردر اسکی بوسکی کبی لردر و کاه ایمالردر آبو شکلنده بر صورت
پیدا ایدرلر و بریسی اول صورته کیروب آنی اوینادرر و هنوز رمضانده کونلرنده
جمال اوینادقلری کبی ولکن فرجه یا محصول بیت استاد معلم چونکه کم آزار اوله
یعنی حلیم وسلیم اوله اوغلنجقلر بازاره چوق سکدرلر اوینی اوینارلر بعض نسخه ده
استاد و معلم دو کشمش واو عاطفه بعد از دو هفته بر در آن مسجد کذر کردم
معلم اولین را دیدم که دل خوش کرده بودند و بمقام خویش باز آورده انصاف
برنجیدم ولاحول کنان گفتم که ابلیس را دیگر باره معلم ملائکه چرا کردند پیر مردی
جهان دیده بشنید و بخندید و گفت نشنیده که گفته اند بعض نسخه ده دل بر وخوش
کرده بودند واقعدر انصاف بونک کبی برارده زیاده معناسنه در لاحول ولا قوة
الا بالله العلی العظیم دیمکدر محصول ترکیب ایکی هفته دنصکره اول مسجدک قپوسنه
کذر ایلدم کوردم اولکی یاوز معلمک کوکلینی خوش ایلمشلر و کنه کندو مقامنه
کتورمشلر الحق بو معنا ایچون زیاده انجندم ولاحول دیرک دیدم شیطانی
کنه ملائکه نیچون معلم ایلدیلر بر پیر مرد جهان دیده ایشیتدی و کولدی و دیدی
ایشتممش میسنکه ومثلدر نشنیده همزه خطاب ایچوندر دیمین قابل خطاء
دکل ایمش مثنوی پادشاهی پسر بمکتب داد لوح سیمینش بر کنار
نهاد لوح لغتده مطلق تخته در اما عرب و عجم اولادی اوستنده
تعلیم ایلدکلری تخته نک جنسینه علم اولمشدر بکس کمشدنده اوله
اکا لوح دیرلر آنکچون لوح سیمین دیمش معلوم اوله که ابنا سلاطینک
لوحی کمشدن اولورلر اما غایتله اینجه اولورمش بونده سیمینک نونی
تاکیدی و شینی ضمیری ضرورت وزن ایچون ساکن اوقنمق کرک و ضمیر
پسره راجعدر کنار یانه دیرلر اما بونده مراد قولتقدر محصول بیت برپادشاه

اوغلینی مکتبه ویردی کمشدن بر لوح قولتوغینه یعنی اکا بر کمش لوح
ویردی بر سر لوح او نوشته بزر جور استاد به که مهر پدر سر لوح
لامیه در آو یه اضافتده بویله در نوشته واو له و بائله لغتده جور استاد
مصدرک فاعلینه اضافتیدر مهر پدر لامیه در مهر بونده محبت معناسنه در محصول بیت
اول شاهزاده نک لوحی اوجینه التون ایله یعنی التون صو ایله یازلمش ایدی
یازلمنی بو مصراعدر که استادک جور و جفاسی بابانک محبتندن یکدر زیرا جور استاد
علم و فضله ایرشدرر و مهر پدر جهله حکایت پارسازاده را نعمت بیقیاس
از ترکهٔ عمان بدست افتاد فسق و فجور آغاز کرد و مبذری پیشه گرفت فی الجمله
چیزی نماند از سائر معاصی و منکری که نکرد و مسکری که نخورد باری بنصیحتش گفتم
ای فرزند دخل آب روانست و عیش آسیای گردان یعنی خرج فراوان کسی مسلم
کسی را باشد که دخل معین باشد پارسازاده را یا حرف وحدت و همزه حرف
در او حرف تخصیص همزه وحدت ایچوندر دیمین خطا سویلمش ترکهٔ تانک فتحی و رانک
کسریله متروکه معناسنه در طلبه لامنک کسریله مطلوبه معناسنه اولدوغی کبی آخرنده
همزه اضافت ایچوندر کلمشدر عمانی عمک جمعیدر اسلوب عجم اوزره عربیده اعمام
کلور جمع قلت وزنی اوزره مبذر تفعیل بابندن اسم فاعلدر مسرف دیمکدر و یا حرف
مصدر سائر معاصی بیانیه سائر جمیع دیمکدر و معاصی معصیتک جمعیدر کناه معناسنه
منکر اسم مفعولدر افعال بابندن نا مشروع معناسنه و یا حرف وحدت مسکر
افعالدن اسم فاعلدر سکر ویرن نسنه و یا حرف وحدت باری یا حرف وحدت برکره
دیمکدر بنصیحتش تقدیری بطریق نصیحتدر دخل دالک فتحی و خانک سکونیله
خارجدن کلوب اله کیرن نسنه یه دیرلر آب روان آقغان صو یعنی سریعا کلور
الدر عیش یعنی ذوق و صفا آسیای گردان بیانیه آسیا و آسیاب بالجمله دکرمن

ویکیدر کروان کاف عجمله صفت مشبهه کرو بندنه دو نه کن دیکیدر خرج فراوان
بیانیه کسی یا حرف وحدت ور احرف صله دخل معین بیانیه محصول ترکیب بر عابد زاده نک
عیلر شنک منزوکا نندنه نعمت بی قیاس وبی حد الیننده وشدر یعنی او زاهد بسیار ماله
مالک اولدی فسق و فجوره باشلدی و اسراف کندو یه منفعت ملو ننده رحاصل کلام
هیچ بر نسنه قالمدی جمیع معاصیدن و بر منکر و نامشروع قالمدی که ایلمدی یعنی جمیع
منکراتی ایشلدی و بر مسکر یعنی سکر ویرو بسرخوش ایدنه نسنه قالمدی که ایچمیه
واستعمال ایلمیه حضرت شیخ بیورر برکته بن الا نصیح طریقیله دیدم ای اوغل
دخل یعنی بو الیکده کی نعمت بی کران آب رواندر یعنی آقر صو کبیدر الکلم یجری و دفعة
وصفا دو نه کن وکرمندر یعنی بولدر و غیبن اوکودرکیدر یعنی بیچکه ... مال بیچار
حاصلی چوق خرج ایدرکیمه بو بسلمدر که دخل معینی اوله حاصلی معین کلور اوله **قطعه**
چو دخلت نیست خرج آهسته تر کن ٭ که میکویند ملاحانه سرودی ٭ که حرف تعلیل
سرود ایر یعنی ایرلدقلری نسنه و یا حرف وحدت محصول بیت یا رسا زاده به خطاب
ایدوب بیورر چونکه معین کلور که بو قدر خرجی یا ب یا پرکلا ایله یعنی خرجی چوق ایلمه
کمیجیلر برابر سویلدیلر یعنی بربرلرابر بیوردوغی بیت ثانیدر ٭ اکر باران بکوهستان
نبارد ٭ بسالی دجله کردد خشک رودی ٭ با حرف صله کوهستانه طاغلق بسالی با حرف
ظرف و یا حرف وحدت دجله دالک کسر و جیم عربک سکونیله بغداد ایرماغی کردد
فعل مضارع مفرد غائب تحتنده مستتر دجله یه راجع ضمیر خشک قوری دیکیدر یابس معناسنه
رود دره به دیرلر و یا حرف وحدت محصول بیت اکر طاغلره باران یغمزسه بر ییلده
دجله ایرماغی بر قورو دره اولور یعنی یابس چای اولور حاصلی یغمور معاونت
اولمنجه دجله صوینه آقوب دوکنور بیسره تمثیل طریقیله بیورر سنکده چونکه معین
کلور که بو قدر چوق خرجه الیکده کی تیز دوکنور عقل و ادب پیش کیر و لهو و لعب

بکذار که چون نعمت سپری شود سختی بری و پشیمانی خوری ٭ پسر از لذت
نای و نوش این سخن در کوش نیاورد و بر قول من اعتراض کرد و کفت
راحت عاجل بتشویش محنت آجل منغص کردن خلاف رای خردمندانست
لهو یعنی لا یعنی اولمیانه نسنه به صرف ایلمکه دیرلر لعب لامک فتحی و عینک کسریله
سکونیله و لامک کسری و عینک سکونیله لغتدر لعب فرح طلب ایلمکه دیرلر حسن
اولمیان نسنه ایلمکه حرف تعلیل سپری بسر ایک سینک و پانک جمیعا فتحیه اربیله و نونک
معناسنه در بسر یعنی یا رسا زاده نای لغات مشترکه در بو غرده دودوک معناسنه و بونده
ایکنسنه ده ساغ وار دبر بینه قصر الملین تقصیر الجمشی نوش اسم مصدردر
نوشیدن ایچمه و ایچکی معناسنه عاجل شیمدی حاضر معناسنه و آجل الف ممدوده ایله
اولمیوب کلجکه دیرلر منغص مکدر و یکدر محصول ترکیب بسره دیدم عقل و ادب
ادکوکه طوت یعنی عاقل و مؤدب اول لهو و لعبی ترک ایله زیرا چونکه نعمت دوکنه
شدت ایلدرسین یعنی چکرسین و پشیمانلق بر بسین اوغلانم بوغز و ایچکی لذتندن
و یا ساز و سوز و ایچکی لذتندن حاصلی بیمه و ایچمه لذتندن بو سوزی قولاغنه کتورمدی
یعنی قولاغنه قومدی و بنم سوزمه اعتراض ایلدی و دیدی شیمدی حاضر راحت و حضوری
کلجک محنتک تشویشیله مکدر ایلمک خلاف فکر و تدبیر عقلادر ٭ **مثنوی** ٭ خداوندان
کام و نیک بختی ٭ چرا سختی برند از بیم سختی ٭ خداوند صاحب و مالک معناسنه
الف و نون ادات جمعدر کام اضافتی اسم فاعلک مفعولنه اضافتیدر واو حرف
عطف نیک بخت وصف ترکیبیدر و یا حرف مصدر چرا نیچون فتح و کسر جائز در
سخت شدید معناسنه در و یا حرف مصدر شدت دیمکدر برند فعل مضارع جمع غائب
ایلدرلر بیم قورقو سختیه اضافتی لامیه محصول بیت اصحاب کام یعنی مراد و اصحاب
نیک بختی یعنی دولت نیچون شدت ایلدرلر یعنی چکرلر شدت قورقوسندن یعنی بر زمانه

زحمت وشدت چکرم دیو قورقوسندن الآن نیچون شدت چکر حاصلی
اولمجك زمانده فقر واحتیاج چکرم خوفندن بالفعل نیچون عنا والم اولورم ه
بردوش درکن ای یار دلفروز ه غم فردا نشاید خورد در امروز ه بردو فعل امر
مفرد مخاطبدر رو یدندن کیت دیمکدر رفتن دن دیسیلر خطا ایلرلر بانك ضمه به
تخصیص ایلیلر روستابیلق ایلمشلر شادر یا حرف مصدر کن فعل امر مفرد
مخاطبدر کنیدندن ایله دیمکدر یار دلفروز بیانیه دلفروزده دالك كسرى ولامك
فتحی وفانك سکونیله وصف ترکیبیدر فروزیدندن که مخفف در افروزیدندن
کوکل یالکلندرجی یعنی روشن ایدیجی حاصلی سرور ایدیجی دیمکدر غم فردا لامیه
ایرته نك غمینی دیمکدر محصول بیت وارشلك ایله ای دلفروز یار یعنی بوکونی
خوش کور ایرته نك غمینی بوکون یمك لایق دکلدر ننه که شاعر بیور بیت
غم ناآمده خوردن بنقدم رنجه میدارد ه همانا بهتر که با فردا گذارم کار فردارا
فکیف مراکه در صدر مروت نشسته ام وعقد فتوت بسته وذکر انعام در افواه
عوام افتاد فکیف خصوصا دیمکدر را بیانك مضمونندن مستثنادرم ایکاد دیمکدر
که حرف رابط صفت صدر مروت لامیه در مجازا عقد فتوت ده بویله در ذکر انعام
مصدرك مصدره اضافتیدر لامیه انعام افعال بابندن مصدر در احسان معناسنه
افواه عوام لامیه محصول ترکیب بر که مذکور مدعا ایله عامل اولمق لازم خصوصا
بکا که صدر مروتده اوتورمشم یعنی کرم واحسان باشنده وفتوت وجوهر دالك
عقدنی باغلمشم یعنی سخا ولطف دوکومینی دوکمشم داخی انعام واحسانم
افواه عوامه دوشمشدر حاصلی جوهر الکله مشهور عالم اولمشم مثنوی
هرکه عالم شد بسخا وکرم ه بند نشاید که نهد بر درم ه عالم بونده مشهور معناسنه در
درم دالك كسرى ورانك فتحیله اقچه معناسنه درعربچه درهم دیرلر دالك کسره

ورانك سكونى وهانك فتحیله محصول بیت هرکس که مشهور اولدی
سخا وکرمله لایق دکلدر که اقچه سینه دوکم دوکه یعنی بذل ایلمیوب
صاقلیه وکرم واحسانی ترك ایلیه ه نام نکو باید چو بردن شد بکور ه ه
درنشوانی که بندی بر دری نام ه نکو بیانیه و یا حرف مصدر تقدیری نام
نکو بیت سنك آدك ایلکی معناسنه بردن ظاهر دیمکدر ظرف فای عجم بانك
کسریله اوقور اما روستابیلر ضمیله بردن لفظینی بضمتین عبارتیله قید
ایلین روستابیلق ایلمش شد بونده رفت معناسنه در بکور یا حرف صله در
قبو تقدیری دراحسان وکرمدر نشوان فعل نفی مستقبل مفرد مخاطب قادر
دکلسین دیمکدر که حرف بیان بندد فعل مضارع مفرد مخاطب بونده بغلیاسین
دیمکدر بر دری یا حرف صله تقدیری بر رویت در محصول بیت چونکه سنك آدك
ایلکی یعنی سخا وکرمك آدی محلّه یه ظاهر شده چیقدی یعنی فاحش اولدی لطف
واحسان قبوسینی یوزوکه بغلمغه قادر دکلسین حاصلی سخا وکرمی ترك
ایده مزسین زیرا شهرت بند ایلمکه مانعدر بونده درون مراد در خانه در دیین
بو بابده خطا ایلمش بر ویك تقدیرینی بر دو ز هیچکس دیین معنادن خطا بدن غفلت
ایلمش والمعنی بالترکی قبو یه بغلیو بیلمزسین بوزه دیین معنایه بو نغفلت
بدم که نصیحت نمی پذیرد و دیدم من در آهن سرد او اثر نمی کند ترك مناصحت
کردم وروی از مصاحبت او بکردانیدم و بکنج سلامت بنشستم وقول
حکما را کار بستم که گفته اند بلغ ما علیك فان لم یقبلوا فما علیك نمی پذیرد فعل
نفی مستقبل مفرد غائب قبول ایلمز دیمکدر دم کرم من بیانیه ولامیه در حرف
صله آهن سرد او سابق کبی بیانیه ولامیه در ترك مناصحت مصدرك
مصدره اضافتی لامیه در مناصحت مفاعله بابینك مصدر اولیدر نصیحت معناسنه

بلغ فعل امر مفرد مذكر مخاطبدر تفعيل بابندن ابريشدر ودیگلدر ما اسم
موصولدر الذي معناسنه عليك جار مجرور ايله مقدر ثبت به متعلقدر وجمله فعليه
اعرابدن محلی يوق صله موصولدر موصول صله سيله اعرابدن محلا منصوب مفعول
بلغدر ان حرف شرط ولم حرف جزم يقبلوا فعل جحد مطلق علامت جزم نونك
سقوطيدر فما عليك ما اسم استفهام حرف نفى وارد لمق جائز عليك ما دكلى
كيبيدر محصول تركيب كوردم كه پند نصيحت قبول ايلمز وبنم استسنى نفسم انكله ايرر
صووق دمور بيته اثر ايلمز يعنى دمور كبي شديد كوكلينه كار ايلمز اكا نصيحتى
ايلدم ومصاحبتندن يوزم دوندردم وكنج سلامتده اوتوردم وحكما قولنجه
ابلس بغلدم يعنى كار ايدندم كه ديمشلردر سنك اوزريكه لازم اولانى قولدر
ايصال ايلهدر اكر قبول ايلمزلرسه سكا نسنه يوق باخود سكا نه وارادن يعنى قبول
ايلمديكلرندن سكا ضرر يوق زيرا ما على الرسول الا البلاغ در قطعه كرچه داني
كه نشنوند بكوى هرچه ميداني از نصيحت وپند نشنوند فعل نفى مستقبل
جمع غائب بونده قبول ايلمزلر معناسنه در محصول بيت كرچه بيلورسين كه سوزكى
ديكلمزلر سن سويله هرنسنه بيلورسين نصيحت وپنددن يعنى سكا لازم نصيحتدر
كرك قبول ايلسونلر كرك ايلمسونلر زود باشد كه خيره سر بيني بدو پاى
اوفتاده اندر بند خيره سر عاجز وزبون وسراسيمه يعنى نك مفعول اولكى
ومصراع ثانينك مضمونى مفعول ثانيسى بدو پاى باحرف مصاحبت وافتاده
واو اول اصل اوزره اندر ادات صله محصول بيت تيز اولوركه نصيحت ديكلمين
سوسسيمى ايكى اياغيله طوزاغه دوشمش كوررسين يعنى بر مصيبته كرفتار كوررسين
دست بر دست ميزند كه دريغ نشنيدم حديث دانشمند محصول بيت
خيره سر اليني اليه اورور كه حيف دانشمندك سوزينى ايشتمدم يعنى نادم

وپشيمان اولور نصيحت ودكلمدكنه حيف پيرنس از زهد قى آنچه انديشه كرده بودم
از نكبت حالتش بصورت بد بدم كه پاره پاره برهم ميدوخت ولقمه لقمه همى
اندوخت دلم از ضعف حالتش بهم برآمد مروت نديدم در چنين حالتش ريش
درونش را بملامت خراشيدن ونمك پاشيدن با دل خود كفتم محصول تركيب
برمتدن مسكره سئوال نسنه كه اول فكر ايتمش ايدم انك نكبت حالندن ظاهرا
كوردم كه پاره پاره وزره ديكردی ولقمه لقمه قرانوردی يعنى جرا ايدردى كوكلم
ضعف حالندن وزياده فقر وفاقه سندن مكدر ومنقبض اولدى بويله حالنده مروت
كورمدم ريش درونى يعنى خاطرى پاره سينى حاصلى ريش دلينى ملامتله طرناقله
اوسنه نوز صچمق يعنى آنى آزار ايليوب كوكلينى مجروح ايلمكى مروت كورمدم كنده
كوكلمه ديدم مثنوى حريف سفله در پايان مستى نينديشد ز روز تنكدستى
حريف سفله بيابنه سنك كسر وضميله لغتدر در حرف ظرف پايان مستى الابته وباحرف
مصدر نينديشد فعل نفى مستقبل مفرد غائب روز تنكدستى لابته وباحرف مصدر
محصول بيت دنى يعنى آلجق باده نوش مستلك نهايتنده حاصلى غايت سكر ايله
ظالغندن وفقرندن قايبرماز يعنى صوكنى فكر ايدوب قايبرماز حاصلى ال طالغى كوكنى
باد بينه كلمه درخت اندر بهاران بر فشاند زمستان لاجرم بى برك ماند
درخت مبتدا اندر ادات ظرف بهاران جمع بهاردر خلاف قياس اوزره
بر فشاند بيره معناسنه فشاند فعل مضارع مفرد غائب سيلكر وصاجار معناسنه
خبر مبتدا ودر بر فشاندنك مقدم مفعوليدر زمستان زا نك فتح وكسر جائزدر قيش
ديمكدر لاجرم لاشبهه ولامحاله ديمكدر برك يبراق وآزيق بونده يبراق مراددر
ماند فعل مضارع مفرد غائب قالور محصول بيت ايام بهارده درخت يمشين
سيلكر ودوكر قيشين شبهه سز براقسز ايله قالور رفقه دنه حقيقه بودر كه بار

اول زیاده حرکت ایدوب آخر تهی دست قالدر شویله که جره محتاج اولدی
حکایت پادشاهی پسری با دیبی داد وگفت این فرزند تست تربیتش
چنانکن که یکی از فرزندان خود سالی بر وسعی کرد بجایی نرسید وفرزندان
ادیب در فضل وبلاغت منتهی شدند ملک دانشمند را مؤاخذه کرد وگفت
وعده را خلاف کردی وشرط وفا بجا نیاوردی گفت ای ملک تربیت
یکسانست ولیکن استعداد مختلف پادشاهی وپسری یالری حرف
وحدت یا حرف صله ادیب مؤدب معناسنه در ویا حرف وحدت محصول
ترکیب بر پادشاه اوغلنی بر استاد ادیبه ویردی یعنی بر معلمه
ویردی ودیدی بو سنک اوغلکدر بوکه کندی اوغلاک کبی تربیه
وبر معلم بر ییل مقداری بوکه سعی وکوشش ایلدی یعنی تعلیمنده
تقصیر ایلمدی لیکن بر مرتبه یه واصل اولمدی حاصلی هیچ بر نسنه
تحصیل ایده مدی ومعلمک اوغللری فضل وبلاغتده منتهی
اولدیلر پادشاه ادیبی مؤاخذه ایلدی کانه که گناه ایلمش اوله
پادشاهک اعتقادینجه زیرا مؤاخذه گناه کاره اولور لیکن بونده
مراد عتابدر وپادشاه دیدی اوغلمک تعلیمنده خلف وعده ایلدک
وشرط وفایی یرینه کتورمدک کانه که معلم دیمش ایمش کندی فرزندلر
مدن اکا زیاده سعی ایده یم وکندی فرزندلری کاملا اولوب وشاه
زاده کمالدن بی بهره اولدوغی ملک تعلیمده تقصیره حمل ایدوب
ادیبی مؤاخذه ایدوب عتاب وخطاب ایدر ادیب دیدی ای پادشاه
تربیت برابردر لیکن استعداد وقابلیت مختلفدر قطعه گرچه سیم
وزر زسنک آید همی در همه سنگی نباشد زر وسیم * زسنک دیدیکی مجازا

ورزر اسیم وزر طلا اقدن چیقار لیکن طاشک اصلی طرا قدر دیمش اصحاب
علم طبیعی علی الخصوص که سیم وزر چیقانه بر اوفاق اوفاق طاشدن سزا اولماز
شنه که مسا بد در آید همی اصلنده همی آید در ضرورت وزنیچون تقدیم وتاخیر اولدی زر وسیم
راه شد بد ضرورت وزنیچون محصول بیت شاه زاده ایچون تمثیل بیورب بیرلر گرچه
سیم وزر طاشدن چیقار اما هر طاشده زر وسیم اولماز واقعده بویله در
بر همه عالم همی تابد سهیل * جایی انبان میکند جایی ادیم همی تابد بیلدر یعنی پرتو
سهیل سیارکه ضحی ومانک فتحی لغفیر شکلی اوزره برکوکبدرکه ویا زجی اوزره طلوع
ایدر خاصه سی بعض اشیایه قیرمزیلق لونینی ویرمکدر که ازرشنک هر بر نده که
ودکل یعنی هر یرده کورنمز پس مصنفک بر همه عالم همی تابد دیدیکی ادعائیدر جایجا
یا حرف وحدت انبان طغرجق وادیم سختیان محصول بیت کنه تمثیل طریقیله بیورلرکه
سهیل ییلدزی عالمه برتو صالور لیکن بر یرده طغرجق حاصل ایدر یعنی مشین
وبر یرده سختیان وبلغاری یعنی هر نسنه یه استعدادینه کوره تاثیر ویرر یعنی فیاضنده
بخل یوق لیکن استعداد مختلفدر میکند بونده میشود معناسنه در دیمش بیتدن
مقصود واصل اولمشدر حکایت یکی را شنیدم از پیران مربی که مریدی را میگفت
چندانکه تعلق خاطر آدمی زاد بروزیست اگر بروزی ده بودی بمقام از ملائکه
درگذشتی * تعلق خاطر مصدرک فاعلینه اضافتیدر وآدمی زاد اضافت لامیه در
با حرف صله روزی با اصلیه ایله رزق معناسنه در اگر حرف شرط با حرف صله روزی ده
ومعناسی ترکیبیده وحیدن دن رزق وبریجی دیمکدر بمقام با حرف ظرف ویا حرف صله
محصول ترکیب پیران مرشدیدن بریسی ایشیتدم که بر مریدینه سویلردی اولقدر که
آدم اوغلنک خاطرینک رزقه تعلقی وار اگر رزق ویریجی خدایه اولسیدی هر نسنه
ملائکه دن بکچردی یعنی اندردن خدایه اقرب اولوردی قطعه فراموشت نکرد ایزد

دران حال که بود نطفه مدفون و مدهوش ٭ ای زاد همزه نک کسری
ویانک سکونی وزانک اعرابنک کسره یله تکریر دیکلر خدا ام معناسنه که حرف
رابطه صفت بودی یا حرف حکایه نطفه مدفون بیانیه مدهوش معطوفدر
مدفونه نطفه اتا بلندم انا قرینه سی دوشن صکره او غلان اندن منعقد اولور
مدهوش لا یعقل دیکلر محصول بیت سنی خدا فراموش ایلمه اول حالده که نطفه مدفون
و مدهوش ایدک یعنی انک قرننده مدفون لا یعقل نطفه ایدک ٭ روانت
داد و عقل و طبع و ادراک جمال و نطق و رای و فکرت و هوش ٭ روان بونده
روحدر محصول بیت خدا سکا روح ویردی دخی عقل و طبع و ادراک و جمال یعنی
حسن و نطق یعنی تکلم و رای یعنی تدبیر و فکر و هوش قافیه ضرورتی ایچون کلمشدر
والا عقله اکتفا اولنور فکرنک تاسی علامت تعلیلدر یه که سابقا برایکی یرده
مرور ایلدی پس نفس کلمه دندر دیمین بو تعلیله خبردار و کا ایمیش ٭ ده انکشت
مرتب کرد بر دست ٭ دو بازویت مرکب ساخت بر دوش ٭ محصول بیت سنک
الکده اون برمق مرتب ایلدی یعنی ایکی الکه اون برمق ویردی وایکی و موزکا وزره
ایکی بازو ترکیب ایلدی یعنی سکا ایکی قول ویردی ٭ کنون پنداری ای ناچیز همت
که خواهی کرد نت روزی فراموش ٭ پندار فعل مضارع مفرد مخاطب پنداریدنه
منا محقدر ظن معناسنه معنای استفهامی متضمن ناچیز همت همتسز دیکلر
خواهد کردن ایدیسر دیکلر و تا ضمیر خطاب روزی یا حرف وحدت اعتبار
اولنورسه بو کونی دیکلر اما یانفس کلمه دن اعتبار اولنورسه رزق دیمک
اولنور پس تقدیر کلام که خواهد روزیت کردن فراموش اولنور ولکل وجهة
محصول بیت شمدی ظن ایدرسین ای بی همت که سنی بر کونی اونودیسر
و یا که سنک رزقکی اونودیسر حاصلی بو قدر سکا اشیا اعطا ایلین هیچ برکونه

وظیفه روزکی فراموش ایلمه ٭ حکایت اعرابی را دیدم که پسر خود را
میکفت یا بنی انک مسؤل یوم القیمة ماذا اکتسبت ولا یقال بمن انتسبت
یعنی ترا خواهند پرسید که عملت چیست ونکویند که پدرت کیست اعرابی را
یا حرف وحدت ورا ادات مفعول یا حرف ندا بنی یانک ضمی ونونک ویانک مشددی
فتحه سیله ابنی نک تصغیریدر او غولجغم دیمکدر اما انک اسم استفهام و ما اسم
موصول ترکیبیله بر اسم حکمنده در قلنمشدر انکی شئ معناسنه اکتسبت نک
مقدم مفعولیدر اکتسبت فعل ماضی مفرد مذکر مخاطب کسب ایلدک
یعنی قزاندک بمن با حرف صله من اسم استفهام انتسبت فعل ماضی مفرد مذکر
مخاطب کیمه منسوب اولدک دیمکدر عملت تاسی ضمیر خطاب پدرت تاسی دخی
بو بلده در محصول ترکیب بر اعرابی کوردم که کندی او غلینه سویلردی ای بنیم
او غولجغم تحقیق سن قیامت کوننده مسؤل سین یعنی صورلیورسین که
دنیا ده نه کسب ایلدک وسکا دیلمز کیمه منسوب سین یعنی سندن صورلیورکه
دنیا ده خبری ایشلدک شرمی وبعضلرکه باباک کیمدر شرافتمیدر خسیسمیدر
حاصلی حسبکدن سؤال سین نسبکدن دکل ٭ قطعه ٭ جامه کعبه را که میبوسند
او نه از کرم پیله نامی شد ٭ جامه ده یا حرف وحدت و همزه حرف توسل کعبه را ادات
مفعول که حرف رابطه صفت میبوسند فعل مضارع جمع غائب کیبودرلر او زرلر
دیکلر بعض نسخه ده میبوسند واقعدر بانک عربیله و سینک فتحه سیله بوس ایدرلر یعنی
او پرلر دیمکدر بو تقدیرجه جامه کعبه به مضاف اولمق لازمدر او ضمیری جامه یه راجعدر
نه حرف نفی معناده شده مقیددر کرم پیله لامیه کرمک کاف عربیک کسره سیله و رانک
سکونیله قورت دیمکدر پیله بانک عجمک کسره سیله اپک دیمکدر نامی یا حرف نسبتدر آدلی
یعنی مشهور نامی اسم فاعلدر نمود دنه دیمین بو لفظ غریبه ظن ایلمش محصول بیت

برجامه اگر کعبه برکیدور لر یعنی آنکه کعبه اوزرلر یا خود کعبه نک برجامه سینی
کراو پرلر یعنی اکا تعظیم وتبجیل ایدرلر اول جامه ایبک قورتندن نامدار
ومشهور اولمدی والا ایبک قورتنده تعظیم ایدوب اوپرلردی پس ایمده
اصلی یوقدرکه • با عزیزی نشست روزی چند • لاجرم همچو او گرامی شد • با حرف مصاحبت
عزیزی یا حرف وحدت روزی یا حرف وحدت گرامی کاف عجمک کسری وتثقیله ویا
ایله عزیز معناسنه وگرامی گرامه منسوبدر وبو خلاف سویلمش در محصول بیت بلکه
جامه کعبه بر عزیز له اوتوردی برقاچ کون یعنی کعبه مکرمه مقارنت ایلدی پس
شبهه یوق انک کبی عزیز اولدی یعنی شرفی اندن کسب ایلدی حکایت
حکما آورده اند که کژدم را ولادت معهود نیست چنانکه سائر حیوانات را بلکه
احشای مادر را بخورند وشکمش را بدرند وراه صحرا گیرند وآن پوستها که
در خانه کژدم بینند اثر آنست باری این نکته را پیش بزرگی همی گفتم گفت دل
من بصدق این حدیث گواهی میدهد وجز چنین نشاید بود که در حالت خرد با مادر
وپدر چنین معامله کرده اند لاجرم در بزرگی چنین مقبولند ومحبوب تصانیف تصنیفک
جمعیدر مصنف معناسنه حکما یه اضافتله ایمبور آورده اند روایت ایلدیلر کژدم
کاف عجمک فتحی وزای معجمک سکونیله عقربه دیرلر را حرف تخصیص ولادت معهود
بناسیه ولادت مصدردر ومعهود معناسنه مراد بودرکه سائر حیوانات کبی اناسی
فرزندینی ولادت اولماز احشا جمع حشا در ایچ یعنی معناسنه بخورند جمع مستقبلی
ایراد ایلیوب زیرا برفرزند نه برقاچی چیقار محصول ترکیب حکما مصنفاتنده روایت
ایلمشلردرکه عقربک سائر حیواناتک کبی ولادتی معین دکلدر یعنی سائر حیواناتک
کبی اناسی فرزندن تولد ایلمز بلکه اناسینک ایچریسینی یرلر وقرنینی یرتارلر وصحرا
یولینی طوتارلر واول دریلرکه عقربک خانه سنده کوریلور بو ایلدکلری اوصافک

اثریدر برکره بونکته‌یی براولونک قتنده سویلدم دیر شیخ دیدیکه
کنیم کوکلم بوسوزک کرچکلکینه شهادت ویرر وبوندن غیری
سنه اولمق لایق دکل زیرا خردلک حالتنده انالرینه واتالرینه بویله
معامله ایلدیلر یعنی ایلرله بویله معامله ایلدکلری ایچون بلا شبهه
بیوکلکده بوبخلین محبوبلر ومقبوللردر قطعه پسری را پدر وصیت
کرد • کای جوانمرد یاد گیر این پند • پسری را یا حرف وحدت ورا
ادات مفعول پدر تقدیری پدرش دیر ضرورت وزنیچون ضمیر
ترک اولندی که حرف بیانیه وای حرف ندا جوانمرد ارکک وسخی
آدم یاد گیر خاطرکده طوت یعنی از برله دیمکدر این پند بیت آتینک
مضمونینه اشارتدر محصول بیت براوغلینه باباسی وصیت
ایلدی که ای جوانمرد بو پندی از برله • هرکه با اصل خود وفا نکند
نشود دوست روی دولتمند • با حرف صله اصل خود لامیه دوست
روی وصف ترکیبیدر مفعول معناسنه مستعملدر دولتمند منادادات نسبتدر
دولتلی دیمکدر پس دولتمند وصف ترکیبیدر دیبیلر فارسی میدان فرسی دیللر
اینجن محصول بیت هرکس که کندو اصلینه وفا ایلمز یعنی لطف واحسان اوزره
اولماز اول کیمسه مقبول ودولتلی اولماز یعنی دولت وسعادت یوزین کورمز
لطیفه کژدم را گفتند چرا بزمستان بیرون نمی آیی گفت بتابستانم چه حرمتست
که بزمستانم نیز بیایم محصول ترکیب عقربه دیدیلر قیشین نیچون طاشره چقمزسین
یعنی چیقمازسین دیدی یازین نه حرمتم وارکه قیشین دخی طاشره کلم حکایت
فقیره درویشی حامله بود مدت حملش بسر آمد درویش را در همه عمر فرزند
نیامده بود گفت اگر خدای عز وجل مرا پسری دهد جز این خرقه که پوشیده

ام هرچه ملک منست ایثار درویشان کنم اتفاقا فرزندش پسری آورد شادمانی
کرد و سفرهٔ یاران بموجب شرط بنهاد پس از چند سال از سفر شام
باز آمدم بمحلهٔ آن درویش برگذشتم و از کیفیت حالش پرسیدم گفتند
بزندان شحنه درست گفتم سبب چیست گفتند پسرش خمر خورده است و عربده
کرده و خون یکی ریخته و از شهر گریخته پدر را بعلت آن سلسله در نای و بند گران
بر پای نهاده اند گفتم این بلا را بدعا از خدا خواسته است فقیره درویشی
همزه وحدت ایچوندر دیمک اکثر جهتدن خطا ایمش اولکی اولدرکه وحدت ایچون مقصود
اولانه یا در همزه دکلدر ایکنجیسی اولدرکه وحدتیتی قبول ایلدکه تقدیرجه اضافته
مانع اولور و معنا فاسد اولور حامله رحامل بوکلی عورته دیرلر حامل دیمیوب دیرلر
کر بو صفت زنانه مخصوصدر پس التباس لازم کلمز اما حامله دیدکی بوطرز جاری علی الفعل
قیلدر جاری علی الفعلک معناسی اولدرکه صیغه سی مثلا حملت تحمل فهی حامله دیرلر
بو اسلوبه مبنی علی الفعل ده دیرلر مرضع و مرضعه ده بو قبیلدندر فتدبر جمیع نسخ
بو مقامده الحال الله الحمد در بعضیسی حامل یازمش لیکن جمیع متون مخالف
یازمش مدت حمل لامیه بسر آمد نهایته کلدی یعنی وضع حمل وقتی کلدی بعض نسخه ده
آمد بر بنه آوردوا فقعدر پس مدت مفعول صریحی اولور و بسر غیر صریحی درویش را
را حرف تخصیص پسر یا حرف وحدت ملک میمک کسریله مالکنا اولدوغی اشیا ایثار
درویشان مصدرک مفعولینه اضافتیدر بذل معناسنه سفرهٔ یاران لامیه یا حرف صله
موجب جیمک فتحیله مقتضا معناسنه در شرطه اضافتی لامیه در با حرف ظرف زندان
شحنه لامیه در با متضمن اولدوغی معنای ظرفیتی تأکید ایدر زیرا که مکرر مرور ایلدکه
عربده سرخوشک صوالشمه سنه دیرلر پدرش را شینین پدره راجعدر را حرف
تخصیص سلسله زنجیر در و حرف صله نای بوغز معناسنه در بعض نسخه ده نای

پدرینه کرده نه واقعدر محصول ترکیب بر درویشک خاتونی بوکلی ایدی حملی بیتدی
نهایته وارد یعنی وضع قریب اولدی و درویشک جمیع عمرنده هیچ فرزندی
کلممش ایدی دیدی اکر خدای تعالی بکا بر اوغل ویررسه بو کیدکم خرقه دن غیری هرنه
که مالکم ایسه درویشلره بذل ایده یم اتفاقا اوغل طوغوردی شادمانلق ایلدی
و موجب شرطله درویشلره سفره قودی یعنی ضیافت ایلدی نیچه ییلدن صکره
که شام سفرندن کیرو کلدم اول درویشک محله سینه اوغرادم و کیفیت
حالندن سؤال ایلدم دیدیلرکه صوباشی زندانینده در دیدم که سبب ندر دیدیلرکه
اوغلی خمر ایچمشدر و عربده ایلمش و برینک قانین دوکمش یعنی بر کیمسه یی قتل ایلمش
و شهردن قاچمش یعنی قصاص قورقوسندن باباسینک اول سببله زنجیر بوغازینه
یعنی بوینینه و آغر بوقاغی ایاغینه قومشلر دیدم که بو بلایی خدادن دعا ایله دیلمشدر
قطعه زنان باردار ای مرد هشیار ۞ اگر وقت ولادت مار زایند ۞ زنان باردار
بیانیه باردار وصف ترکیبیدر یوک طوتوجی دیمکدر یعنی بوکلی خاتونلر مرد هشیار
بیانیه اصلی هوشیار ایدی ضرورت وزن ایچون واو حذف اولندی معلوم اولکه
عرب دیلنده غیری دیلده صفتله موصوف بیننده مطابقت لازم دکل
ایچون زنان باردار دیمشدر لکن صفت قیلدر پس ضرورت شعر ایچون
مفرد ایراد ایلدی دیمیه مخالف سویلدیر و اراده ایلسده مسامحه وار دور زیرا ضرورت
شعر ایچون دیمک اوادکلدر ضرورت وزن ایچون دیرلر و هشیار وصف
ترکیبیدر صوسلمه یارده عقل کندیسیه یار دیمکدر آیقده و عاقله ده مستعمل اولمقدر
پس بربینه فعلا بیلیرلر تقصیر ایلمشلر وقت ولادت ظرف زمانک مصدره اضافتیدر
مار زایند که مفعول فیه در و مار مفعول بهی زایند فعل مضارع جمع غائب طوغورر
دیمکدر محصول بیتک حبلی عورتلر ای مرد هشیار اگر ولادت وقتنده ولد یرینه یلان

ازان بهتر بنزدیک خردمند که فرزندان ناهموار زایند ازان مصراع
ثانینک مضمونینه اشارتدر که حرف بیانه فرزندان ناهموار بیانیدر ناهموار
ناموافق و نامساعد دیمکدر زیرا هموار دوز دیمکدر پس دوز اولمق معناسنه
وفاق و مساعده لازمدر فرزندان مفعول زایند در محصول بیت ولادت وقتنده
مار طوغورسه لر عاقل قتنده اندن یکدر که ناموافق اولاد طوغورلر یعنی
بدبخت و بدخوی اولاد طوغورمقدن زیرا ییلانی تربیه ایدوب احوالنده زحمت
چکمزلر بلکه تولد ایلدوکی کبی قتل ایدرلر اما فرزندک نیجه اولاجاغنی کیمسه بیلمز و تربیه سنده
نیجه زحمت و مشقت چکرلر صکره اقاربنه غیری ابا عدینه نیجه دورلی بلکنیجی شوم

حکایت طفل بودم که بزرگی را پرسیدم از بلوغ گفت در مسطور کتب آمده است
که سه نشانه دارد یکی پانزده سالگی و دوم احتلام و سوم آمدن موی زهار اما در
حقیقت یک نشان دارد ان که در بند رضای حق جل و علا بیش ازان باشی که
در بند حظ نفس هر که در وی این صفت موجود نیست محققان بالغ نشمارندش ۞
کرجانبه بزرگی را یا حرف وحدت و را ادات مفعول مسطور کتب اسم مفعول قائم
مقام فاعلینه مضاف قدر اصلی کتب مسطوره در بعضی نسخه ده در کتب مسطورست واقعدر
پانزده یای مجمله و نون مزاتک سکونیله اون بش دیمکدر سالگی یا حرف مصدر و کاف
عجم های رسمیدن بدل حرف توسطدر پس کی معنای مصدریت افاده ایدر دیمکدر زهار
سولکنک آمدنی مومصدر که فاعلینه اضافتیدر زهاره اضافت لامیه در زراکه
فتحله قاسیق دیمکلدر در حرف ظرف بند رضای حق لامیه لردر بیش یای عربیله زیاده
معناسنه در ازان بند حظ نفسه اشارتدر تقدیری نفسدن خوددر محققان جمع محققدر
اهل تحقیق دیمکدر الف و نون ادات جمعدر اسلوب عجم اوزره محصول ترکیب طفل
ایدم که برادولویه صوردم احوال بلوغدن یعنی نشانه نه وقت بالغ اولور دیو شنالی

بدر دیدیلر که کتابلرده مسطوردر که اوچ نشانی واردر بریسی اون بش یاشدر و
ایکنجیسی احتلامدر و اوچنجیسی قاسیق قیلی بتمکدر اما حقیقتده بر نشانه وار
اولدر که خدانک رضاسی قیدنده اندن آرتق اوله که کندو حظ نفسی قیدنده در
یعنی کندو حظ نفسی قیدنده اولمغندن خدانک رضاسی قیدنده آرتق اوله
حاصلی هر وجهله خدانک رضاسنی کوزده ده **قطعه** بصورت آدمی شد قطره آب
که چهل روزش قرار اندر رحم ماند یا حرف ظرف قطره آب بیانیه در همزه حرف وحدت
خطاسیو بلیتی که وحدت ایچون منصوص اولانیه یا در همزه دکلدر مصراعده تقدیم و تأخیر
وار قطره آب بصورت آدمی شد در که حرف تعلیل چهل چهل ونک تخفیفدر فرق
دیمکدر روزش شینی قطره آبه راجعدر اما معناده قراره مقیددر قرار بونده مستقر
معناسنه در قرار ایلیجی دیمکدر رحم را انک فتحی و حای مهمله نک کسریله انا قرننده اوغلان
یتاغینه ویرلر ماند بونده قالدر دیمکدر محصول بیت قطره آب یعنی نطفه صورتنده
صورتنده آدمی اولدی زیرا قرق کوننه مقداری انا قرننده مستقر اولدی یعنی انده
قرار ایلدی و کر چهل ساله را عقل و ادب نیست بتحقیق نشاید آدمی
خواندش ساله ده یای رسمی مقدارا افاده ایدر و را حرف تخصیص بتحقیق نشاید
خواند فعلنه مقیددر خواند خواندن مصدرندن محصول بیت و اکر قرق یاشلینک
عقل و ادبی اولمازسه حقیقتده و یا حقیقتله آکا آدمی دیمک اولماز یعنی اهل
تحقیق آکا انسان دیمز **قطعه** جوانمردی و لطف است آدمیت همین نقش
هیولانی مپندار جوانمردی مقدم خبر و یا حرف مصدر سخا و کرم دیمکدر لطف
معطوفدر آکا آدمیت یا و تا ادات مصدر در اسلوب عرب اوزره انسانیت
کبی مپندار خبر مقدمه همین النجق دیمکدر نقش هیولانی بیانیه هیولا حقیقتله
بیلمکه حکمت کتابلرینه کوره که موقوفدر اکثر متونده نوکله واقعدر اما قیاس

هیولا نیدر یاتکه هیولا هر شینه تک ماده سیبه دیرلر نقش هیولانی هنر دیمه و
کمال له خیالی نقش دیکدر مبتدا رفعل نهی مفرد مخاطب در بندار بیندر نظر ایله
دیکدر مبتدا الشتین دیمه دیبن غلط سویلدی محصول بیت آدمیلك جوا همر دکلك
ولطف در جهانه نقش بی معنی یعنی صورت بی هنر و بی کمال ادکلدر الخ هنر بایدکه
صورت میتوان ساخت بایوانها در از شنگرف وزنگار هنر مبتدا باید
خبر کاکه حرف تعلیل صورت میتوان ساختنك مقدم مفعولی ساخت مصدر مخففدر
در یا حرف ظرف ایوانها جمع ایوانیدر مراد چار طاقدر شنه که ساباط یاپارلر انده
ور بانك متضمن اولدیغی معنای ظرفیتی تاکید ایچوندر بوننده باب معظلنه الخ لیلین
خطا ایلمش شنگرف شینك کسری و نونك سکونی و کافك عجمك فتحی و رانك سکونیله
زنجفر دیدکلری که قیزل مرکب اندن اولور و زنگار زای عجمك فتحی و نونك سکونیله
قلمی زنگار دیدکلری رنکدر محصول بیت هنر کرکدر که چار طاقلرده شنگرف و زنگاردن
صورت دوزمك اولور یعنی صورته بو معنا به اعتبار یوقدر حاصلی انسانه
صورت شنده اولوب بی هنر اولمق نقش دیواره مشابه اولمقدر چو انسانرا
نباشد فضل واحسانها چه فرق از آدمی تا نقش دیوار اکر متوسط تا نقش
واقعدر تا الیه غاینجون و از عبارتی بوکه قرینه در محصول بیت چونکه انسانك
فضل واحسانی اولمیه آدمیده نقش دیواره دك فرق نه در یعنی فرقی یوقدر
حاصلی بر معرفت اولانه انسان نقش دیوار برابر در به دست آوردن
دنیا هنر نیست یکی را کر توانی دل بدست آر بدست با حرف صله آوردن دنیا
مصدرك مفعولینه اضافتیدر یکی را را حرف تخصیص دل آرك مفعول صریحی و بدست
غیر صریحی آر فعل امر مفرد مخاطبدر آربدن که مخففدر آوریدندن کنوز دیکدر
محصول بیت دنیا اله کتورمك هنر دکلدر اکر قادر ایسك بر بنكلك کوکلنی اله کتور یعنی

کوکل اله المقدر هنر بو خصوص مال و اسباب دنیا دکلدر دل بدست آور که
حج اکبرست بیتلر یعنی رباعی دیبو یازلمش غریب بی دانشلیکدر **حکایت**
سالی نزاع در میانه پیادکان حجاج افتاد و داعی هم در آن سفر پیاده
بودم انصاف در سر و روی یکدیگر افتادیم و داد فسوق و جدال بدادیم
کجاوه نشینی را شنیدم که با عدیل خود همی گفت یاللعجب پیاده عاج چون
عرصه شطرنج بسر می برد فرزین میشود یعنی به از آن میشود که بود و
پیادکان حجاج عرصه بادیه بسر بردند و بتر شدند سالی یا حرف وحدت نزاع
یعنی جدال در حرف صله میانه پیادکان حجاج لامیه لر در داعی هم یعنی شیخ المصنف
الحق دیکدر مبالغه مراد در در حرف صله سر و روی یکدیگر افتادیم بری
بربرینه دوشدك دیکدر زیاده نزاع و جداله عبارتدر حاصلی محکم خصومت
ایلدك و داد فسوق و جدال بدادیم فسق و جداله عدالت وبردك یعنی فسق
وجداله قصور قومادق آیت کریمه یه تلمیح ایتمشدر که فلا رفث ولا فسوق ولا
جدال فی الحج یعنی فسوق و جدال منهی ایکن بز رعایت ایده میوب حدودن
آشوردق کجاوه نشین وصف ترکیبیدر کجاوه کاف و جیم عربیله اوستی
آچیق محفه در که مصرده و شامده حاجیلر انا بینرلر اما هودج اوستی اورتولی یعنی
مغشی محفه در که دوه یه برسیلر قولر الخ کعبه یه واریه جیلر با حرف عدیل
خود لامیه عدیل فعیل فاعل معناسنه در ترکیبچه کندش دیکدر یعنی قارشوکی
محفه یه بینن کیمسه یاللعجب فتح لام تعجبیه ایله در یاللماء کیبی کاوا اولورکه لام مکسور
اولنور منادی محذوف اولمق اعتباریله تقدیری یا قوم اعتنوا للعجب دیمك اولور
ویوننده یا عاج ابن للعجب دیکدر لاملك کسریله قائللرلو الیانه ظاهر بودر که کتب
نحویه شنیع الیمشدر پیاده عاج شطرنج پیاده سی لامیه در عاج فیل کمو کینه دیرلر

شطرنج شینک کسریله در صحیحی زیرا اسمی یعنی اسم اعجمیدر تعریب
ایلدکلرنده عربیده وزن فعلل یه الحاق ایدرلر یعنی وزن فعللنه رد ایدرلر زیرا
لغت عربیده جردحل فعلل فانک فتحیله بوقدر اما کسریله وار جردحل لفظی که یوغونه
دوه یه دیرلر پس شطرنجی جردحله الحاق ایلدیلر اما کتب فارسیده بو اعتبار
لازم دکل پس الکوی فتح شینله مشهوردر اکثر متونده عاج لفظنه عطف ایله شطرنج
بوقدر رهانی عرصه دن عکره دار الحق بسر با حرف صله سردن نهایت وغایت
مراددر برد فعل مضارع مفرد غایب دربردن ایلدر دیگلدر بربدن اتی با تک فتحیله
کسر دیمک دکلدر عرصه با دیه رالا بتنه در آدات مفعول محصول ترکیب بربیل
حجاج پیادلری ارالرنده نزاع وجدال دوشدی ابن اعاجیده اول سفره پیاده
ابدم الحق محکم برکه بزیمزه دوشدک وفسق وفجوره عدالت ویردک یعنی فسق
وجدالی کماله ایلتدک واجراسنده قصور قومادق حالبوکه لا رفث ولا فسوق آیت
کریمه سینه تمام مخالفت ایلدک برکجاوه نشینی ایشتدم که کندی عدیلنه سویلردی
باللعجب فیل کموکندن دوزیلمن پیاده چونکه شطرنج میدانینی باشه ایلده فرزین اولور
شیخ بو نکته تقریر ایدوب بیورر یعنی اول اولدقلرندن یک دکل او اولورزیرا بوا ویونده
خصوصا فرنکیده فرزین رکن اعظمدر اما حجاج پیادلری صحرای مکه میدانینی غایته
ایلتدیلر وادلکیدن بتر اولدیلر قطعه از من بگوی حاجی مردم گزای را
کو پوستین خلق بآزار میدرد بگوی بای تاکیدله فعل امر مفرد مخاطبدر گوییدن
سویله دیمکدر گفتن دن دیبلر خطا ایلدیلر حاجی مردم گزای وصفه ترکیبیدر گزاییدن
مردم دالاجی یعنی العبیرجی دیمکدر گزیدن اخذ ایدی احوال اشتقاقدن اکاه دکل
ایمش حاجی اصلنده حاج در یعنی قصر یاینک معناعقندن اسم فاعلدر اجتماع
مثلین تثقیل اولدیغچون مثلینک ثانیسنی یا یه قلب ایلدیلر تقضی البازی کبی حاجی اولور

گوا اصلنده که آوا ایدی که حرف رابط صفت او ضمیر غایب حاجیه راجعدر
حذف وایصال طریقیله گوا اولدی پوستین لغتده کورک که عربجه فروه دیرلر اما
عجم بونله یرلره غیبت ومساویدن پوستینی دیمکله کنایت ایدر مراد او حجاج
خلقک اضافتی لامیه پوستین بربته آستینی باز الرمندکور کنایه بیلمدکلرندن جمع شنیعه
مخالف بازیلر یا حرف مصاحبت آزار الف ممدوده ایله اسم مصدردر ازاییدن
انجیتمه دیمکدر می درد فعل مضارع مفرد غایب فاعلی تحتنده حاجیه راجع ضمیردر
دریدن بر تمزق معناسنه دال ده فتح وکسر جائزدر محصول بیت بندن حاجی مردم
گزایه یعنی مردم آزاره سویله ایکلین حاجی که غیب ومساوی ایله خلقک
عرضنی خرق وکسر ایدر یعنی خلقی ازار ایدر حاجی تو نیستی شتر ست از برای آنکه
بیچاره خار میخورد و بار میبرد برای ادات تعلیلدر اجل معناسنه از برای آنکه
مصراع ثانیه مربوطدر بیچاره یعنی شتر بارز بونده لیوک معناسنه در خار میخورد که
و بار میبرد که مقدم مفعوللیدر محصول بیت ای مردم گزای سن دکلسین حاجی
بلکه شتردر زیرا بیچاره شتر خار یر ویوک ایلدر یعنی یوک چکر سن ایسه اوزره نیچه
یوکلنوب حضور ایدرسین لفظا بارده ایهام بیورمش تامل ایدر حکایت
هندوی نفط اندازی همی آموخت حکیمی گفتش ترا که خانه نیینست بازی نه
اینست هندوی یا حرف وحدت نفط انداز وصف ترکیبیدر اندازیدن نفط
نونک فتحی وکسریله وفانک سکونیله نفطه شیشه ر اندن کلورو یا حرف مصدر مراد نوعیه
آتیجیدر که حصارلره دن ومکیلردن آترلر همی آموخت فعل لازمدر حکایت حال ماضی
اخا ایدر اوکرنوردی دیمکدر حکیمی یا حرف وحدت خانه اضافتله
نیست ونون حرف تاکید نیست یا ونون ایکیسی بله نیست ایچوندر وبیلر
ایکنسی نیمین ادات خبرله ترکیب مقلوب همزه تحتلیله ایلد توسط ایدنلر املا ادن

بی خبر ایمش یازق اویونه مشغلندر انکره اولانه با خطا ایچون بر ویبن قابل
خطاب وکل دیمش نه ادات نفی این اسم اشارتدر نفط انداز لغه
محصول ترکیب بر بعید و نفط اندازلق صنعتی اوکرنور ویعنی قومبره آنجیلق
فننی بر حکیم اکا دیدیکه خانک یعنی اوکز قشقنه نه در اویونک لود کلدر شارحک
برسی خانه نشین الدرکه قشقنه بابه دیمش و برسی نیجا وایجکه منسوب سینکه
اوکز قشقنه نه در دیمش حق الانصاف مآل بر در بکنجه وکی بی تقریبدر بیت

تا ندانی که سخن عین صوابست مکوی ° وانچه دانی که نه نیکوست جوابش مکوی °

تا ادات توقیت ندانی فعل نفی استقبال مفرد مخاطب که حرف بیانیه مکوی فعل نهی مفرد
مخاطب سویلمه دیمکدر مصراع تا نیک تقدیری وانچه دانی که نه نیکوست جوابش مکوی
محصول بیت مادامکه بیلمیه سین که سوز عین صوابدر اول سوزی سویلمه و اول
سوزی که بیلیه سین که ایو دکلدر اکا جواب سویلمه یعنی معقول اولمیان سوزک جوابیله
مقید اولمه یعنی حکیمک هندوبه سویلدوکی سوز عین صوابدر و مسئله بی جواب جاهلی
بیندی نصیحت عام چیقارمش بو بیتک ما سبقه مناسبتی قلیلدر و بعض بیله مشی
و مصراع تا نیک معنلقینی زیرا تحقیقاً اصابت ایلمز سین و حالک ضایع ایدرسین
و بعض دخی معنایه اصابت ایلمز واول نسخه بیلدر که ایو و معقول جواب ویلدر
سویلمه و بعض معقول جواب ایلمش حکایت مردکی را در چشم خاست پیش
بیطاری رفت که دوا کند بیطار از انچه در چشم چهار پایان کردی در دیده
او کشید کور شد حکومت پیش داور بردند گفت برو هیچ تاوان نیست اگر این
خر نبودی پیش بیطار نرفتی مقصود ازین سخن آنست که هر که نا آموزده را کار
بزرگ فرماید با آنکه ندامت برد نزدیک خردمندان بخفت رای منسوب گردد
مردکک کاف عربی حرف تصغیر تحقیر و را حرف تخصیص در چشم کوز آغریسی

خاست لغتده قالقدی دیمکدر اما مراد پیدا و حادث اولدی دیمکدر بیطار باقی
عربیک فتحیله و یانک سکونیله طبیب دیمکدر بیطره لغتدر که حرف بیانیه دوا علاج
دیمکدر از انچه اول نسنه دن یعنی اول اوتدن دیمکدر در حرف صله چشم چهارپایان
لامیه دورت ایاقلی حیوانات مراددر کرد ریا حرف حکایت در حرف صله دیده اولابته
حکومت حانک و کاف ضمه ایله خصومت دیمکدر داور حاکم بونده قاضی مراددر بردند یعنی
بر بیطارن شارحک برسی قاضی بیطاره خطا ایلدی دیدی دیمش لیکن سهودر
تاوان اوده که دیرلر که غریبه ارش دیرلر نا آموزده نا تمامش یعنی تجربه اولنماش
را ادات مفعول کار بزرگ بیانیه فرماید بیوره محصول ترکیب بر آدمک یعنی
بر ابلهک کوز آغریسی حادث اولدی بیطاره کتدی وارد که بکا علاج ایله دیو
بیطار دخی اول نسنه دن یعنی اول اوتدن که طوارلرک کوزلرینه ایدردی یعنی
قوردی انک کوزینه چکدی کور اولدی حکومتی یعنی خصومتی قاضی یه کتوردیلر
طلب ارش ایچون قاضی دیدی تعلیله بونده ارش لازم دکل زیرا اکر بو کیمسه
خر اولمیدی بیطاره کتمزدی حضرت شیخ بیوررمقصود بو سوزدن اولدر که هر کیم
کم تجربه و ممتحن اولمیانه کیمسه یه اولو یعنی عظیم ایش بیوره انکله برابر که پشیمانلق
ایلدر یعنی چکر عقلا قتنده خفت رای منسوب و سخافت فکر ایله مذموم اولور

قطعه ندهد هوشمند روشن رای ° بفرومایه کارهای خطیر ° ندهد فعل نفی مستقبل
مفرد غائب هوشمند روشن رای بیانیه روشن رای وصف ترکیبیدر آچیق
فکرلی و کوز تدبیرلی دیمکدر با حرف صله فرومایه الچق اصللی دیمکدر دنی الاصل یعنی
کارهای خطیر بیانیه عظیم و مخوف ایشلر دیمکدر محصول بیت آچیق فکرلی و کوز تدبیرلی
عاقل دنی الاصل اولانه عظیم و مخوف ایشلر ویرمز یعنی عظیم ایشلر بیورمز بوریه
کارهای خطیر مفعول صریح و بفرومایه غیر صریح ° بوریا باف اگرچه بافندست °

نبرندش بکارگاه حریر بوریا باف وصف ترکیبیدر با فیدیدنی بوریا طوقویجی
دیکلدر بوریا سابقا بیانی اولندی بونده مراد حصیر با فیدیجیا فتح و ضم اخذ ایدر
سهو ایلمشلر با فتح دستهای رسمی و جزء مجتنبه ضرورت وزنیچون الفاظ
و کتابته ترک اولندی حذف و ایصال طریقیله کتابنده اثبات ایدنلر خطا ایلمشلر
نبرندش بقا اوله سیله بیانی اولندی نبرند فعل نفی مستقبل جمع غایب و جائز
فعل نهی غایب اوله شین ضمیر بوریا بافه راجعدر با حرف صله کارگاه و کارخانه
بر معنایه در حریره اضافتی لامیه در محصول بیت حصیر طوقویجی اگرچه طوقویجیدر لیکن
اکا هم طوقویجی دیرلر لیکن آنی حریر کارخانه سینه ایپک ایشلمکه ایلتمزلر و یا
ایلتمسونلر زیرا اول کاره استعدادی یوقدر حاصلی هرکسه قابلیتنه کوره کار تکلیف
اولنمق کرکدر که آخرنده ندامت و خسرانی چکلمیه حکایت یکی از بزرگان پسری
را بستود اشت وفات یافت پرسیدندش که بر صندوق تربتش چه نویسیم گفت
آیات کتاب مجید را عزت و شرف بیش از انست که روا باشد بر چنین جایها نویسند که
بروزگار سوده گردد و خلایق برو بگذرند و سگان بر و شاشند اگر بضرورت چیزی
می نویسید این دو بیت کفایت میکند ستابسته بانک فتحی و کسریله
مفعول معقول دیکلر پرسیدند فعل ماضی جمع غائب صوردیلر دیکدر شین ضمیر
یکییه راجعدر که حرف بیانی صندوق صادک ضمیله مشهور ترکیجه دیدکلری در جمعی
تربته اضافتی لامیه در و شین ضمیر پسره راجعدر آیات کتاب مجید را لامیه و بیانیه
ورا حرف تخصیص که حرف تعلیل بروزگار با حرف مصاحبت زمانیله دیمکدر سوده
کرد و سوده نه سوزنک و ازمک گردد کاف عجمک فتحیله پس سوده گردد ازیلور
و آشنیور یعنی محو اولور دیمکدر شاشیدن احکک بر بیسی گردد بر شود معناسنه الوب مجموع
شود دیمشلر و بر بیسی بودر که افترا الملس فهرسنده دیدر دیمش لیکن نسخه لری

تتبع ایلدکک هیچ برسنده شد بولنمادی جمیعا نسخه ده شود بولندی پس معلوم
اولدی که محشی افترا ایلمش با شندا یکی شینیله شبول ایدرلر فعل مضارع جمع غایبدر
شاشندنه حکمده شینله ویدربین خطا ایلمش اکر بضرورت با حرف مصاحبت
می نویسید فعل مضارع جمع مخاطب فعل شرط واقعدر اکر بالضروره یازار ایسکز
دیکدر بو سوزک آلتی کوسترکه نسنه یازمق لازم دکل و اکر ضروری ایسه اینه دو بیت
کفایت میکند بو ایکی بیت کفایت ایلر محصول ترکیب کلا بردنه بر نسنه معقول و مقبول
اوغلی وار ایدی وفات ایلدی بعض کیمسه لر صوردیلر که مقبره سینه نه یازالم و بیوک
کتاب مجیدک آیتلرینک عزت و شرفی اندنه زیاده در که بو محللرده یازیلهلر زیرا
مرور زمانیله محو اولور و خلق اوزرینی چکنر و کلابلر اوزرینه شبول ایدر یعنی
اگر بر نسنه یزمق لازم ایسه بو ایکی بیتی یازک یعنی بالضروره بر نسنه یازرسکز بو ایکی
بیت کفایت ایلر قطعه وه که هرگه که سبزه در در بوستان * بدمیدی چه خوش شدی
دل من وه واوک فتحی وهای اصلیه ایله وه ده مخففدر که استغراب و تحزن و تحسر
و ندامت مقاملرنده مستعمل لفظلردر بونی عربلر ظن ایدوب اسما افعالدندر دیدیلر
واه دن مخفف المیوب کرمقام تعجبده مستعمل لفظلردر و تحقیقی مختار صحاح احاله ایلمیش
کیمسه نک حقنده واه واه دیرلر که حرف بیانیه هرگه کاف عجمیله کاه دن مخففدر وقت
دیمکدر که حرف بیانیه سبزه در بستان واوله استعمال ایدر عجم و اولوسنه جواب با حرف فرح
تاکید و مبدر باحرف حکایت مصدر دمیدن کلور بیتمک و بلورمک و اوفورمک دیمک
اسمکه و بر نسنه طلوع ایلمک بونده بیتردی دیمکدر شد دیمکدر باسنده حرف حکایتدر
لامیه محصول بیت واه که هر وقت که بوستانده سبزه بیتردی بنم حیاتمده یعنی دیریکی
ایکن نه خوش اولوردی بنم کونکلم یعنی مسرور اولوب کشت باغ و تماشا ایدردم حاصلی
بو ایکی بیت وفات ایدنم سزکره جانبنده بر دمیدی عبارتنده حکمده یعنی کوردستانیه

هر زمانم سبزه امین بدمیده یعنی آن پسر من ظاهر شدم دیینک جمیع عرائسنده
بوا داسی اغز بدر • بگذار ای دوست تا بوقت بهار • سبزه بینی دمیده از گل من •
بگذر فعل امر مفرد مخاطب کچ دیمکدر تا حرف تعلیل بوقت با حرف ظرف بهاره
انتا فتی لامیه بینی فعل مضارع مفرد مخاطب کوره سین دیمکدر دمیده ماضیدر قسمدر
بیتمش دیمکدر محصول بیت ای دوست قایرمه کذر ایله یعنی اوغره تا کیم بهار وقتنده
قبرم بالچغندن سبزه بیتمش کوره سین یعنی بن حیاتمده ایکن عالم سبزه
زاربنی سیر ایلدکم کبی سن نیم ترابمدن بیتن سبزه زاری سیر ایله آخر بر نسخه بر یازانلر
جمیع نسخه لره مخالف یازمشلر **حکایت** پارسایی بر یکی از خداوندان نعمت
گذر کرد دید که بنده را دست و پای استوار بسته عقوبت همی کرد گفت ای
پسر همچو تو مخلوقی را خدای عز و جل اسیر حکم تو کردانیده است و ترا بروی
فضیلت نهاده شکر نعمت حق تعالی بجای آر و چندین جفا بر وی روا مدار نباید که
فردا در قیامت این بنده از تو به باشد و شرمساری بری پارسایی یا حرف وحدت
بنده را یا حرف وحدت همزه حرف توسل و را ادات مفعول استوار محکم دیمکدر عقوبت
اشکنجه دیمکدر مخلوقی را یا حرف وحدت و را ادات مفعول اسیر حکم تو المغه بردر
کردانیده کاف عجمک فتحیله مانیدن قسیدر تعبیر مغلقینی افاده ایدر مخلوقی مفعول اولکدر
و اسیر مفعول ثانیسی و فاعلی خدادر ترا را حرف تخصیص سنک دیمکدر بر وی اول قولکه
اوزرینه بجای با حرف صلهء آر فعل امر مفرد مخاطب آرینه دیمکه مخففدر آوردن دن
کتورمک دیمکدر امردر آوردن دیبنلر سهو ایتمشلر بر وی قولک اوزرینه دیمکدر
نباید فعل نفی مستقبل مفرد غایبدر بایستن دن دیبنلر خطا ایلمیشلر اولیاکه
دیمکدر که حرف بیان شرمساری یا حرف مصدر او نا تغالنق بر را ایله سی محصول حکایت
بر عابد اصحاب نعمتدن بر بکک یاننه اوغرادی کوردیکه بر قولنک الینی و ایاغینی محکم

باغلیوب اشکنجه ایدر ایدی بر ایکی اوغل سنک کبی بر مخلوقی خدای تعالی سنکا
حکمکه و امرکه اسیر ایلمشدر و انکه اوزرینه سنک فضیلتنکی قومشدر یعنی
انکا اوزرینه سیادتی حاکم قومشدر خدانک نعمتنه شکر ایله یعنی کتور و انکا
اوزرینه بو قدر جفایی روا و جائز کورمه اولمیاکه یارین قیامتده کوننده
بو بنده سندن ییک اوله او نا تغالنق ایلیه سین یعنی خجالت چکه سین دیمکدر
مثنوی بر بنده مگیر خشم بسیار • جورش مکن و دلش میازار • مگیر فعل
مفرد مخاطب طوتمه دیمکدر خشم بسیار ربابتیه و مگیرک مفعول صریحی و بر بنده
غیر صریحی جورش مصدرک مفعولینه اضافتیدر مکن فعل نهی مفرد مخاطب جورش
مقدم مفعولی دلش معطوفدر خورشه میازار فعل نهی مفرد مخاطبدر آزردن دن
انجتمه دیمکدر دلش مقدم مفعولی و ضمیر بنده یه راجعدر محصول بیت خطاب
عام طریقیله بیورر قولکه اوزرینه چوق خشم طوتمه یعنی زیاده غضب ایلمه
انکا جور و جفا ایلمه و کوکلینی انجتمه حاصلی قولکه ایه ده انکا ظلم ایلمه • اورا
تو بده درم خریدی آخر نه بقدرت آفریدی • او را ادات مفعول بنده درم
با حرف ضفا بله کلام مجازیدر خریدی خانک وزاتک کسره ایله فعل ماضی مفرد مخاطب
صاتون الدک دیمکدر آخر ادات تأکیدر نه حرف نفی آفریدی فعل ماضی مفرد مخاطب
یارتدک دیمکدر محصول بیت اول بنده سن اون آقچه یه الدک بر مقداردر الذی
کتابندر آنی قدرتکله خلق ایلمدک حاصلی قولکه مخلوقک و کلدرسن بو قدر
جفایی اکا لایق کورمه • این حکم و غرور و خشم تا چند • هست از تو بزرگتر
خداوند • خشم خانک فتحیله اصح در تا حرف انتها در ایالی معتقدنه محصول بیت
بو حکم و غرور و غضب قچانه دک یعنی نیجه بر سندن اولوروق خداوند واردر یعنی
سندن بویوک افندی تکبر بودر دی خواجه ار سلانه و آغوشی فرماده

خود مکن فراموش   خواجه بونده افندی معناسنه در ارسلانی وآغوشنه
اضافتی لامیه در بونلر برر قوللرن کنایتدر زرده سیاوش وفریدونک کیبی
فرمانمه وصف ترکیبیدر بو بیرده ویریجی دیکلدر دهیدندن معناسنی قوتنده دهنده
خود وبین فتحی قزالی سو بجملی خود ده اضافت اسم فاعلک مفعولینه
وفرمانی در ملکک مفعولی اولی دفراموشن نامنبسی محصول بیت ارار ارسلانی وآغوشنی
افندیسی کندیکه بو بیرده ویریجی خدا ایه فراموش ایلمه یعنی سنی قوله وخدمتکاره
مالک ایلین خدایی اونوتمه پس قوللرکی ز فقله طوت شدنله للوتمه در خبرست از
پیغمبر علیه السلام که بزرکتر حسرتی در روز قیامت آن باشد که بنده صالح
بیهشت برند وخداوند فاسق را بدوزخ حسرتی یا حرف وحدت ویا حرف
تنکیر بنده صالح وخداوند فاسقی بیانیه‌لردر محصول ترکیب حضرت پیغمبرڭ
حدیث شریفنده وارد اولمشدر که قیامت کوننده اولیورق حسرت
اولدر که بنده صالحی جنته وخداوند طالحی دوزخه ایلتهلر یعنی قول جنته کیده
وافندیسی دوزخه قطعه بر غلامی که طبع خدمت نیست خشم بی حد مرانش
وطیره مکیر غلامی یا حرف وحدت که حرف رابط صفت طبع خدمت طلانک فتحیله مصدری
انقیاد ومعنا خدمته اضافتی مصدرک فاعلینه اضافتیدر دشته لامیه خشم بی حد
بیانیه ومرانک مفعول صریحی در بر غلامی غیر صریحی مرانش فعل نهی مفرد مخاطبدر سورمه
سورمه دیکلدر طیره فاقیمقد غضب معناسنه خشمه معطوف مکیر فعل نهی مفرد
مخاطب طوتمه دیکلدر محصول بیت بر غلامک اوزرینه النجلیبن غلام کرسنکه
خدمتکه مطیع ومنقاد دکل اول غلامه خشم بی حد سورمه اکا غضب طوتمه حاصلی
بر غلام که خدمتکی طوع ورغبتله ایلمز اکا حدندن بیرون خشم سوراب اوشیبه
غضبلنوب جور وجفا اوزره اولمه که فضیحت بود بود روز شمار بنده

آزاد وخواجه در زنجیر که حرف تعلیل فضیحت فانک فتحی وضادک کسریله رسوالق
دیکلدر یا حرف ظرف روز شمار ظرف زمانک مصدره اضافتیدر محصول بیت خدمتکه
مطیع اولانه قوللکنا اوزرینه بی حد غضب سورمه زیرا رسوالق اولور دنیا
رسوا ایلقدر یوم حسابده یعنی حشر کوننده بنده آزاد اوله یعنی جنته کیده
اوله وافندی زنجیرده اوله یعنی دوزخه مستحق اوله حکایت سالی از بلخ بامیانم
سفر بود وراه از حرامیان پر خطر جوانی بیدرقه همراه ما شد سپر باز وچرخ
انداز وسلحشور وبیش زور که ده مرد توانا کمانش را زه کردندی وزور
آوران روی زمین پشت او را بزمین نیاوردندی اما متنعم بود وسایه پرورده
نه جهاندیده ونه سفر کرده رعد کوس دلاوران بکوشش نرسیده وبرق شمشیر
سواران ندیده سالی یا حرف وحدت بلخ خراسانک توابعندن بر عظیم
شهرک اسمیدر که حضرت مولانانک پدری اول دیارده ندر یا حرف
صله در الی معناسنه بامیانم شهر حد هندده بر مملکت اسمیدر ترکستانده
سام کیبی وروم ایلنده بوسنه کیبی بامیانم بر نسبه جداکی یا زنه احوال
کاتبا ندنی هیچ خبردار دکل ایمش زیرا ملحدین جداکنه دکه صافی محمد در
غیرلیسی دکلدر سفر بود سفرم اولدی ویا سفرم وار ایدی در بود فعل ماضی
اولد ویا ادات زمانیه خطر بونده حرف معناسنه در دوبر بود مقدر در حرف
یا حرف وحدت بیدرقه یا حرف مصاحبت تقدیری بطریق بدرقه در بدرقه
اجرتله یعنی کرایله قولاوزلق ایلمکه دیرلر دخی جا بابندی معنده در بدرقه
حارس دیبوب یعنی دوندار دیکله تفسیر ایلین زباده تفسیر ایلمش
ومقام بیانمه بدرقه ایله دیدن معناسین بیلمز ایمش سپر باز وصف
ترکیبیدر بازیدن فلقانی اوینادیجی دیکلدر که براوبونده سلحشور

ارا سنده یعنی برفند زشکاح مستقلا برقتی اولدغینی بیلمدکلرندن ایهام
تحمل چرخ انداز وصف ترکیبیدر انداز بدندن چرخ لفظ مشترکدر بوراده منجنیق
بیک بایدرکه کرشی آلنه قدن سکره ایکی باشی بربره کلیه زنبورک بابینه وچرخ دیرلر
که رومده اکا زنبرک دیرلر بونک اوقینه ناوک دیرلر کاف عربیله پس چرخ انداز
مراد ناوک انداز در مجاز مرسل طریقیله یعنی ذکر محل واراده حال دیمکدر پس
زنبرک آتیجی وچرخ آتیجی دیمکدر مسامحه ایلمشلر سلحشور عجم اصطلاحلرندندر
آلات حرب اویناد جی یعنی قوللنیجی یعنی زورزیاده زورلی دیمکدر ده اوندن فوتا
بیانیه دبهم سفتند رکمانی اولامیه زه زای عربیک کسریله یونده یای کریسی مراد در
کردند با حکایت حال ماضی افاده ایدر بعض نسخه ده نکردند واقعدر اراده مزلردی
دیمکدر زورآور وصف ترکیبیدر زورکتوریجی یعنی زورلی والف ونون ادات جمعدر
روبروی یک زمین اضافتلری لامیه لردر پشت اولامیه در واو ادات معقول زمین
با حرف صله نیاوردند فعل نفی ماضی جمع غائب ویا حرف حکایه بو فقره ده مصارع
عبارتنی ایراد ایدن جمیع نسخه لره مخالف ایراد ایلمش متنعم تفعل بابندن اسم فاعل
نعمتا لنجیده پوشش ونعمة معنا واولمشدر دیگر سایه پرورده کولکه ده سلینمش
یعنی لذت ونعمت روزکار کورمش حاصلی اودنه طره چیقمامش رعد کبی کوکره
دلاوران لامیه لردر رعد رانک فتحی وعینک سکونیله کوک کورلمکدر بونده مراد
مطلق آوازدر کوسی سابقا بیانی ایلمشدر بونده دلاورلرک کوسی صداسی
مرادو در رعد دیمکن بیانیه صحدلمشن دلاوراندن مراد بهادرلردر بکوسش ع
با حرف صله واضافتی لامیه در برق شمشیر سواران لامیه لردر محصول ترکیب تأمل
بلمخده ساحیانه سفر واقع اولدر دیو لحو امیلدن خطره ایدر بر جوان فلاخ یعنی
طریقیله بزه همراه اولدر بوجوانی سپر بازو ناوک انداز و سلحشور وپیش تور

رونسخ جمعا

رونسخ جمعا

ایدی که اونده قوتلی ازانک یابینه کرشن کچوردی یعنی اونده زورلی آدم یای نی
قورلردی ویا خود قورامزدی بر بیونتک زورلیلر برارقه سینی یره کتوره مزلردی
حضرت شیخ جوانک خصوصنده اطرابیوردی آما بوجوانی متنعم ایدی وسایه پرورده
یعنی آتا قوینده نه طشره چیقمامش حضور وصفاده بیوش نه جهانی کورمش
ونه سفر ایلمش بهادرلرک کوسی آوازی قولاغینه ایرشمش ونه آنلرک قلیجی
بیلدرامسنی کورمش بیت نیفتاده در دست دشمن اسیر بکردش نباریده
باران تیر نیفتاده ماضی نفی قسم مجرده یا به قلب ایلمشدر دشمن دیمکدر
در حرف صله دست دشمن لامیه اسیر نیفتاده نک مفعول صریحی وقودر
غیر صریحی با حرف صله ویا ظرف کرد کاف عجمک کسریله ورانک سکونیله بونده
اطراف دیمکدر شین ضمیر مذکور جوانه راجعدر نباریده ماضی نفی قسم فعل نفی
مفرد غائب باران فاعلی تیره اضافتی بیانیه محصول بیت مذکور جوانه شیخ
الیندن اسیر واقع اولمامش حضرت شیخ طرابلس فرنکستانده ولدیغی کبی اطرافنه
اوق یغمورلر یاغمامش حاصلی نه اسیر اولمش ونه صواش کورمش اتفاقا شیخ
واین جوان در پی هم دوان هر آن دیوار قدیم که بیش آمدی بقوت بازو
بیفکندی وهر درخت عظیم که دیدی بزور سرپنجه برکندی وتفاخر کنان که یعنی
در پی هم پی در پی بر عقب آرد بنجه دوان صفت مشبهه دریدن بیله رک دیمکدر
دیوار قدیم بیانیه آمدی با حرف حکایه بیفکندی با حرف حکایه بیغاردی دیمکدر
درخت عظیم بیانیه درکه حرف رابط صفت دیدی با حرف حکایه برکندی کاف
عربیک فتحیله ویای حکایه ایله قوپاردی دیمکدر محصول ترکیب اتفاقا بو جوان ایله
بربرمز آرد نجه یعنی بلوب کیدرکن هر اول اسکی دیوار که اوکو مزه کلوردی
قوت بازو ایله ییقاردی وهر اولو اغاجی که کوردی زور سر پنجه ایله قوپاردی

قوپاروری ونغا خزایده ترک ویرر در بیت پیل کوتاه کتف بازور کردانه بیند
شیر کوتاه کف وسرپنجه مردانه بیند پیل معروفدر کو کاف عربیک ضمیله قنی دیکلر
عبیده آیین دیرلر تا حرف تعلیل عبیده کی معناسنه کتف کاف عربیک فتحی وتانک
کسریله یغرین معناسنه در فارسیجه شانه دیرلر بازو قولدر آرش دیرلر بر حزوکه
فتحی ورانک کسریله کردان کاف عجمک فتحیله صفت مشبهه در کردیدن دوندی
دیمکدر مراد جسانک وچویلکدر زیرا فیلک الی سودر یعنی سائر حیوانات کبی
دیز دونه اکیلمز پس کردانلق صفتی بونمازبونی مصراع ثانیه قافیه دشوارن
فیله نسبت کتف وبازو هر کردانه مناسبتی بیلمز اجمشی کردان فتح کاف فارسیله
صفتدر کردانیدن دن یعنی بو موقعده خطا ایلمش زیرا کردان لازمدر دوکنجی
دیمکدر وکردانیدن متعدیدر دوندرمک دیمکدر بازو هر کردان اضافتی بیانیه در
دونکلی بازو دیمکدر بعضیلر کاف عجمک ضمیله اوقودیلر کرد کی جمعی بهادر دیدکیله
اولور بویله دخی هیچ تاویله احتیاج اولنمز زیرا حرف روی متحرکدر ونجه حرف
قیدک ماقبلنده اولانه حرکت مختلف اولمق جائزدر بونده ایسه حرف روی والدر
ومتحرکدر وحرف قید رادر پس ماقبلنک حرکتی مختلف اولمق جائزدر نتکه
قافیه بو عالم اولانه واقعدر نتکه حضرت مولانا جامی قافیه رساله سنده ایراد
بیورمشدر رباعی کر سوز تو ام یک نفس آهسته شود از دود دلم راه نفس
بسته شود ور دیده از ان آب جهی کردانم کاهر چه نه نقش شست ازو شسته
شود بوده باعیده سینک ماقبلی ایکی یرده مفتوح وبر یرده مضموم واقعدر
پس کاف عجمک ضمیله کردان اوقیانی رد ایلین مردوددر بهم لفظ جهتنده
کتف آیه درکه عربیجه راحه دیرلر واو حرف عطف سرپنجه بر معنا اوجی پس کفی سرپنجه
ایلین معنایه حالم دکل ایمش مراد انه اضافتی لامیه مراد نه برینه کردانی بازانه

سرپنجه دکردانه اضافت ایلدکده بعضلر معنایی بویله تصویر ایدوب
دیر والمعنی بالترکی ارسلانک قنی تا پنجه اوجی دوندریجی ایایی کوره بو تصویرده
اوچ خطاسی وار بلکه زیاده الفاظ قافیه تغییرنده وکفی سرپنجه یه اضافتده
وکردانه متعدی طوتمسنده وسرپنجه یی الکه اضافت قیلوب دوندریجی معمول به المسند
حاصلی بو مقصودرک معنا هیچ وقوفی یوغیمش پس بویله کتابلره شرح یازمق
نه زحمت ایدی بو شارحه تابع اولوب الفاظ قافیه تبدیل ایلینده مناسبت بیلمز
اجمش محصل بیت فیل قنی تاکیم بهادرلرک یغرینی وقولینی کوره یعنی بهادرلرک
قوت وزورینه مرتبه اولدیغنی کوره زیرا بن انلردنم یا ارسلان قنی شیر مردلرک
وکف سرپنجه سینی کوره یعنی شیرک هنری پنجه ده در اکا نسبت مردلره نسبت مغلوبدر هنری
وار بیوم کلسون بحمله پنجه طوتوشسون کورسون که کف وسرپنجه ایله اولور یادرمی
حالت بودیم که دو هندو از پس سنکی سر برآوردند وقصد قتال ما کردند دردست
یکی چوبی ودر بغل دیکری کلوخ کوبی جوانانرا الکفتم چه بایه که کفتیانه پس سنکک لامیه
ویا حرف وحدت قصد قتال ما مصدرک مصدره اضافتی ودر ولامیه چوبی یا حرف وحدت
در حرف ظرف بغل بانک وغینک فتحه لریله قولتق دیمکدر عرب ابط دیر همزه نک
وبانک کسره لریله وبکره اضافت لامیه در کلوخ کوب وصف ترکیبیدر کوبیدندن
کلوخ کاف عربیک ولامک ضمه لریله کسک که تارلاده اولور کوبی کوفتن دن اخذ
ایلین سهو ایلمش کلوخ کوبک ایکی کافی بیله وباسی فارسیله در دیین فحش خطا
ایلمش یا حرف وحدت بایه فعل مضارع مفرد مخاطب نه طور رسین دیمکدر مجهول
بیز جوانلر بو حالتده ایکن ایکی هندو بر طاشک آردندن باش قالدردیلر ویزم
قتالمزه یعنی بزمله مقاتله یه قصد ایلدیلر برینک النده بر اغاج وبرینک قولتوغنده
بر کسک واردی کسک اوجی توقحالی بر اغاج جوانه دیدم نه الکلنو کسک ایشته ارکلن ومیدر

بیت بیار آنچه داری ز مردی و زور • كه دشمن بپای خود آمد بگور • بیار
امر دور آریدندن اورودندن دیینلر غلط سویلمشلر داری فعل مضارع مفرد مخاطب
مردی یا حرف مصدر كه حرف تعلیل دشمن مبتدا با حرف مصاحبت آمد متعلق
پای خود لامیه بگور با حرف صله آمده متعلق جمله فعلیه خبر مبتدا در بلورك تقدیری
بگوررش و محصول بیت جوانه دیدم كتورا ولشنه یكه مالك اولدیغین زور و زوردن یعنی
ارلك و بهادرلك و قتیدر زیرا دشمن كندی ایاغیله قبرینه كلدی یعنی اوله جك
برآرار بكوررش تقدیرا بیره نه دخل ایدن قره مقداری معنا به دخی بو قدر
تیر و كمان را دیدم از دست جوان افتاده • و لرزه بر استخوان افتاده بیلكو
بر افتاد تقدیرا اولنور بو تقدیره فاعلا و لمیان نسیج احوالن بیلمز ایمش
محصول تركیب كوردم كه جوانك اوق و یای اللدن دوشدی و كموكنه دترمه
دوشدی یعنی خوفندن اندامنه لرزه دوشدی بیت نه هر كه موی بشكافد
بتیر جوشن خای بروز حمله جنك آوران • بدارد پای نه حرف نفی معنا نه
مصراع ثانیه مصروفدر حاصلی بدارد فعلنه مقیددر كه هر كه اصلنده هر كس كه دی
ننه كه مكرر بیانی اولندی بشكافد فعل مضارع مفرد غایب یارر و دیكدر موی كا مفعول
صریحی و بتیر غیر صریحی تیر جوشن خای بیانیه جوشن خای وصف تركیبی خایبدوز
چینیجی یعنی جوشن بیریجی و دلیجی دیكدر با حرف مصاحبت روز حمله جنك
آوران لامیه لردر جنك آور وصف تركیبی جنك كتوریجی یعنی صواشیجی معناسنه
بهادردن كنایدر الف و نون اداة جمعدر بدارد فعل مضارع مفرد غایب
پای مفعول صریحی و بروز غیر صریحی محصول بیت ایله دكلو هر كیمسه كه جوشن
چینیجی تیرله قیل یاره یعنی استاد تیر انداز اوله جنك آورلرك حمله سی
زورینه ایاق طوته یعنی تحمل ایلیه هر استاد تیر انداز و سلحشور صواش

صواشش میداننده ثابت قدم اولوب پایدار اولماز چاره جز آن
ندیدیم كه رخت و سلاح و جامه رها كردیم و جان بسلامت بردیم محصول تركیبه
آندن غیر چاره كورمدك كه اسباب و یراغی و لباسی ترك ایلدك و جانی سلامته
ایلتدك یعنی تمامكنی ویرمكله اولمكدن خلاص بولدق قطعه بكارهای گران
مرد كار دیده فرست • كه شیر شرزه در آرد بزیر خم كمند • با حرف صله كارهای
گران بیانیه گران كاف عجمك كسریله آغر دیمكدر ثقیل معناسنه اما بونده عظیم
معناسنه در مرد كار دیده بیانیه ایش كورمش دیمكدر فرست فانك فتحی
و رانك كسریله و سینك سكونیله فعل امر مفرد مخاطبدر فرستیدندن فرستاد
دیینلر غلط سویلمشلر كه حرف تعلیل شیر شرزه بیانیه شرزه یاوز و غضبناك
و پیش پیدا جانور در حرف تاكید آرد فعل مضارع مفرد غایب كتورر دیمكدر
با حرف صله زیر خم كمند لامیه لردر زیر آلت معناسنه در عربجه تحت دیرلر خم حلقه
فتحیله بو كلمه ده میمده تشدید ضرورت وزن ایچوندر حلقه كمند مراد و محصول
عظیم ایشلره ایش كورمش مجرب روزگار كورمش كوندر تا كیم شیر شرزه
یعنی كوكره مش ارسلانی كبی بهادری پهلوانلری كمندی حلقه سی النیه كتوره
شكار ایلیه اول زمانده آلات حربك بر سیده كمند ایمش حاصلی او مصلحتلره
تجارب كثیره مجرب كیمسه لر كوندر كار كورمش نا آزموده كوندرمه خطاب
عامدر جوان اگرچه قوی بال و پیلتن باشد • بجنك دشمنش از هول بگسلد پیوند
قوی بال وصف تركیبی قوی حال معناسنه در زیرا بال بونده حال و بو یوسن
معناسنه اولمغه متحمله قول اولمقده متحمله در بازو معناسنه اما مهابت معناسنه ده كلور
و نه فارسی لغتلرده وار پیلتن وصف تركیبی فیل جثه لی دیمكدر عظیم جسدلی
عبارتدر با حرف ظرف جنك دشمن لامیه در و شین جوانه راجعدر هول اكنك

فعجله خوف معناسنه در یا حرف تأکید کسرله کاف عجمک ضمی وکسریله ولامک فتحیله
فعل مضارع مفرد غائبدر کسلیدندن لازم ومتعدی کلور بونده متعدیدر کسیختن
دن اخذ ایدوب لازمدر دیین ایکی قولنده بیله خطا ایلمش بنه کیم تخفیف معنادن
معلومدر اولیسر در پیوند بونده آته ادردقلری پیوند در کوستک معناسنه
اوزوی کوستکی دیدکلری کبی قاچمق مقامنده الرینه بکسیخت پیوند دیمکله
پیوندی بر کرس بونده پیوندی بند معناسنه اخذ ایدوب آنکله شرح ایلیین زیاده
فاسد شرح ایلمش زیرا انلر اکی بندله تعبیر ایدرلر مثلا بند انگشتان دیرلر
اولانی بوغومله پیوند انگشتان دیمزلر سائر اعضاده دخی بویله در محصول بیت
جوان گرچه قوی حاللی وبویلی بوسنلی ومحکم قوللی وقناتلی اولور وفیل گوده لی
وحامتلی یعنی مجسم وعظیم جثه لی اولور دشمن جنکنده اول جوان
قورقودن اوزر کوستکی یعنی فرار ایدر فخار مصراع تانینک ترکیبجه معنالی دشمن
جنکنده انک قورقودن اوزیلور اکی دیین معنانک بلین اوزرش الله رحمت
ایلیه مجموع بیتک معناسی جوان اگرچه مهابتلو وقوتلو دخی ایرگوده لو اوله
اول کیمسه دشمن جنکندن خوفندن پیوندی قیرار اگرانا غنده پیوند
اولسه دیین عجبا اویور کیمی سویلدی بو معنایی عفا الله عنه ٥ نبرد پیش
آزموده معلومست چنانکه مسئله شرع پیش دانشمند ٥ نبرد نونک وبانک
فتحه لریله در انک سکونیله جنک دیمکدر صواشی معناسنه مبتدا در پیش مضاف آزموده
تقدیری پیش مرد مضاف آزموده در مضاف میمک ضمیله مرد دله مراد فقط مضاف
آزموده جنک صنامشنک یعنی جنکه گیرمش وچیقمش دیمکدر مجرب حرب معناسنه
معلومست خبر مبتدادر مسئله شرع پیش دانشمند لامبتدادر محصول بیت جنک
صنامشنک قتنده جنک یعنی صواش گورمش وصواشه گیرمش وچیقمش کیمسنه

قتنده حرب وقتال معلومدر نیته کیم مسئله شرع دانشمند قتنده معلومدر یعنی
اهلنه بر نسنه اساندر حکایت توانگرزاده را دیدم بر سر گور پدر نشسته
وبا درویش بچه مناظره در پیوسته که صندوق تربت پدرم سنگینست وکتابه
رنگین وفرش رخام انداخته وخشت پیروزه در روساخته بگور پدرت چه مانند
خشتی دو فراهم آورده ومشتی دو خاک برآن پاشیده درویش پسر این بشنید
وگفت خاموش تا پدرت زیر این سنگ گران برخود بجنبیده باشد پدرم بهشت
رسیده باشد در خبرست موت الفقراء راحة توانگرزاده همزه وحدتیله در دیدم
یاوه سویلمش بلکه یا حرف وحدت وهمزه حرف توسطدر را ادات مفعول گور کافک
عجمک ضمیله قبر در سرگور لامیه قبرا وجی دیمکدر پدره اضافت بیانیه لامیه در نشستن
توانگرزاده یه راجعدر با حرف مصاحبت درویش بچه درویش بوبسی یعنی او غلانجغی
بچه یا حرف وحدت وهمزه حرف توسل بچه به بینه زاده یازانلر صحیح نسخه یه مخالف
یازمشلر در حرف تأکید پیوسته اولاسه رمش یعنی اتصال ایلمش که حرف بیانیه صندوق
ودکه ضمیله فصیحه مراد قبرا وزره یاپدقلری صندوق قدر تربت وتربتک پدره و
پدرک میم متکلمه اضافتلری لامیه لردر سنگینست عبارتی همزه محذوفه ایله یازانلر
املادن آگاه دکلدر ایمش یا حرف نسبت ونون حرف تأکیددر سنگه منسوب یعنی طاشدن
کتابه بوزنگین بیانیه مراد قبر طاشلرینه یازیلمش نسنه در فرش رخام بیانیه رخام
رانک ضمیله مرمر ودر خشت کرپیچ پیروزه به اضافتی بیانیه در حرف ظرف او ضمیره
رخامه راجعدر مراد بودرکه قبرینک مرمری فیروزه ایله مرصعدر روساخته بو
قرینه دن لیکن خشت عبارتنده مسامحه ایمشدر زیرا پیروزه خرف اولور خشت
اولمغه مرتبه سنده ایرکا اولماز بعض نسخه ده در روساخته بر بینه در روبرفرو
واقعدر کبه مراد زر صعید یا حرف صله گور پدرت لامیه مانند فعل مضارع مفرد

غایب فاعلی بخشنده کور بیت تعقه راجع ضمیر درنگور دیکدر ما نمیز نفی مشتق
مانسش دن دیتمه دبیلر سهوا لمثلدر چه مانند استفهام انکاریدر یعنی بکا مزد ویکدر
بخشش یا حرف وحدت فراهم آورده بربره کتورلمش مشتی یا حرف وحدت بر ویعنی
خشتکه اوزرینه یاتشیده اسم مفعول ره صا چلمش معطلنه درویش زا مر یعنی
درویش بچه خاموش فعل امر مفرد مخاطب بسم دیکدر کر حرف تعلیل زیرا بر سنکه
کران لامیه وبیانیه درکران آخر معطلنه در با حرف تاکید جنبیده اسم مفعولدر
دبرنمش معطلنه موت لفظا مرفوع مبتدا فقرا یه اضافتی مصدرک فاعلیه اضافتیدر
راحته لفظا مرفوع خبر مبتدادر محصول ترکیب بر لو اکمز زاد یعنی بر آکابر زاده کوردم
باباسنک قبری اوجنده اوتورمش وبر درویش زاده ایله مناظره اولانمش
یعنی بحث ایدرکه بنم باباک قبری سنکندن طاشلندر واوزرنده ترکیبن ملونه
خطلر یازلمشدر یعنی تاریخ وفاتی وغیری نسخ نستعلیق آلتونه صو ایله یازلمشدر نتکم
عادت بویله در واطرافنده مرمر فرش وبیتمش یعنی بجا طاشلری والواح
قبره بیرونده ایله مرصعدر سنک باباک قبرینه نه بکزر یعنی بکزمز برایکی کرپیج بربره
کتورلمش یعنی برایکی کرپیج چاتلمش وبرایکی آوچ طپراق اوزرینه صاچلمش یعنی
برایکی آوچ طپراق اوستنه دوکلمش درویش بچه بو سوزی ایشتدی ودیدی ایسم
اول که سنک باباک بو آغیر طاشلک التنده کندو کندینه قیملدامش اوله بنم بابام
جنته واصل اولمش اولور زیرا حدیث شریفده بیورر که فقرانک اولومی راحت
وحضوردر زیرا بر نسنه لری یوقدر که انلک حسرتیله کیده لر **بیت** خر که کمتر نهند
بر و بار بره آسوده تر کند رفتار که حرف رابط صفت وی ضمیری خره راجعدر با زیرکه
با حرف ظرف بره را انک فتحیله راهدن مخففدر آسوده وکنمش دیکدر راحت معناسنه
تر ادات تفضیلدر آسوده رک دیکدر یعنی حضوره ک وراحتلیرک رفتار

یوریتش دیکدر خبر مبتدادر مصراع ثانی خبری محصول بیت خرکه اوزرینه
یوکی آز اولسه قوبالر یعنی یوکی که آز اولسه دیبینی رکدر ولی بولده آسوده رکدر رفتار
ایدر یعنی یبینی رک یورور حاصلی یوکی خفیف اولمغله کندی جویک یورور
قطعه مرد درویش که بار ستم فاقه کشیده بدر مرک هما ناکه سبکبار آید
مرد درویش بیانیه که حرف رابط صفت بار ستم فاقه لامیه وبیانیه در
فقر ظلمی یوکی دیکدر با حرف صله در مرک لامیه در مجاز ا همانا که معطلنه بکزر
دیکدر که حرف بیان سبکبار وصف ترکیبی اف مندندر یعنی یوکلی دیکدر و بار کوبد
محصول بیت مرد درویش که فقر وجوری وجفا یوکنی دنیا ده چکدی یعنی دنیاده
فقر آتشینه یاندی و یاقلدی بکزر که موت قپوسینه یلینی یوکلکله حاصلی دنیایه
مشغول دکلدر که حساب وعذاب یوکلری چکوب کوتوره نته که شعر
بیورمشدر **مصراع** یا نماغه اودین هرکسی بوندن ایلدرلو وانکه در نعمت
ودر راحت وآسایش زیست مردنش زین همه سخت نیست که
دشوار آید محصول بیت اما اول کیمسه که نعمت وراحت وآسایشده
دیریلدی وکچندی اول کیمسه نک اولمه سی بونلرک جمیعندن یعنی نعمت
وراحت وآسایشدن سخت یوقدر که مشکلکلودر زیرا اونه سنیکنا
حالی معلوم دکلدر حاصلی موت الفقراء راحة بهمه حال اسیری که زبندی
بر هد بهتر ازان شاهزاده ایری که گرفتار آید اسیری یا حرف وحدت که حرف
رابط صفت بندی یاسیده حرف وحدتدر حرف نسبت ودین خطا
سوبلمش بره فعل مضارع مفرد غائبدر رهیدن نک فورنیله دیکدر مضارعدر
رهانیدن خطا ایلمش بهتر شنفنز اسیره راجعدر ایری یاسی
حرف وحدت گرفتار مبتلا دیکدر محصول بیت جمیع احوالده بر اسیر که بر بندی

خلاص بولوب قورتیله آنی سن بگر که بیل برکمه که بر بنده گرفتار و مبتلا
اوله حاصلی محبوس بکدن جهدنی خلاص بولمش بنده بکرکدر **حکایت** بزرگی
را پرسیدم از معنی این حدیث که اعدی عدوک نفسک التی بین جنبیک گفت
بحکم آنکه هر آن دشمن که با وی احسان کنی دوست گردد مگر نفس که
چندانکه مدارا بیش کنی مخالفت زیادت کند اعدی اسم تفضیلدر عدا
یعدو دن تجاوز معناسنه اظلم دیمکدر عدو فعول در فاعل معناسنه صدیقه مقابل انده
مذکر و مؤنث برابردر اسم جنسدر جمع معناسنده زیرا اسم تفضیل تعدد
اقتضا ایدن نسبته مضاف اولور معرفه اولدقده اعدی تقدیرا مرفوع مبتدا
و عدوک مضاف الیه و نفسک لفظا مرفوع خبر مبتدادر نفس اماره در التی
اسم موصول مفرد مؤنث محلا مرفوع صفت نفسدر بین مقدر ثبتت
و یا کانت فعلنه متعلق مضاف اولمشدر جنبیک بیرکه جنبک تثنیه سیدر حالت جر
و جمله ظرفیه نکه اعرابدن محلی یوق صله سیدر اسم موصولک گفت بزرگ او دیدی
بحکم آنکه اول سببله که محصول ترکیب حضرت شیخ بیورر براولوبه توجیهات
معناسنه سؤال ایلدم که سنک دشمنلریک دشمنرکی و ظالمرکی نفسکدر که
ایکی پهلوک بیننده در یعنی دائما سنکله اولوب و سنده در نفس منفکه اولمیان
نفس اماره کدر دیدی اول سببله اعدای عدوکدر که هر اول دشمنه که احسان ایدرسک
سکا دوست اولور الا النفس بویله دکل بلکه هر نقدر که مدارا و رفق الکا زیاده ایدرسک
اول سکا مخالفتی زیاده ایدر **قطعه** فرشته خوی شود آدمی بکم خوردن و گر
خورد چو بهائم بیوفتد چو جماد ● فرشته خوی وصف ترکیبیدر ملک خویلی و خاصلو
دیمکدر با حرف مصاحبت کم بونده آز معناسنه در خوردن مصدردر اکل معناسنه قلت
الاکل دیمکدر بهائم بهیمه نک جمعیدر چارپا حیوانات معناسنه در با حرف تاکید نون خفیفه

اصلی اوقیندر با مقارنتیله همزه یایه قلب اولمشدر نته که سابقا بیان اولنمشدر
فعل مضارع مفرد مخاطبدر اوقیندنی دوشرسین دیمکدر افتادن دن دوشمک
ایلمش جماد جیمک فتحیله ازدیار و دره اولمیان اشیاده مستعملدر یعنی بیوبین (?)
و آرتمیان اشیاده محصول بیت آدمی قلت الاکلله فرشته خویلی اولور یعنی خلوق
و ملایم اولور و عبادت و طاعته چابک اولور غایبدن مخاطبه التفات ایدوب
بیورر واگر حیوانات کبی چوق ییرسک جماد کبی مغلوب دوشرسین نه عبادته
مالک اولورسین و نه طاعته حاصلی قلت اکل و شرب انسانی ملکیت صفتلرینه
ایصال ایدر و کثرتی حیوانیته ● مراد هرکه برآرد مطیع امر توشد خلاف
نفس کردن کشد چو یافت مراد ● مراد هرکه بیانیه مراد مفعول برابردر
هر کاسلنده هرکس که درکه حذف و ایصال طریقیله که حرف ایکن اسم اولدی
بر حرف تاکید آر فعل مضارع مفرد مخاطبدر آربیدیرن که مخففدر آوریدن دن
مطیع امر اسم فاعلک مفعولینه اضافتیدر و ثانویه اضافت لامیه در خلاف
نفس مصدرک فاعلینه و یا مفعولینه اضافتیدر که حرف بیانه کردن کشد بویون
چکر یعنی سرکشلک و عنا و ایدر محصول بیت هرکیمسه نک که مرادینی حاصل
ایلیه سین سنک امر که مطیع اولور اما نفس ظالم بونک خلافنجه در که کردن
کش و معاند اولور چونکه مرادینی بولدی یعنی هر نقدر که رعایت ایلسک
مطیع فرمان اولماز بلکه طغیانی زیاده اولور منه سنده خلاف نفسه مضاف
دکلدر دینی عجیب طبعش **حکایت جدال سعدی با مدعی در بیان توانگری**
و درویشی یکی در صورت درویشان نه بر سیرت ایشان در محفلی مخلبینکه
ماقبلنه و مابعدینه و بدم عبارتنی زیاده ایدنلر الیلر نشسته و شنعتی
در پیوسته و دفتر شکایت باز کرده و ذم توانگران آغاز سخن بدینجا ر

ساننده که درویشانرا دست قدرت بسته است و توانگرانرا پای
ارادت شکسته محفل مجلس و یا حرف وحدت شنعت رسوا ایلمق و یا حرف
تنکیر حرف وحدت و بین اصابت ایلمش در حرف تأکید پیوسته فا قسمیه
قسم مفرد غائبا اولاشدرمش یعنی مجلسه اضافت ایلمش حاصلی و شنیع و
فصیح کلماته ایلمکه باشلمش پس دخی بر شنعته اولاشمش و بین خیلی شنعت
ایلمش آغازدن شکوه بر کرده مقدر در محصول ترکیب بر بسی درویشلر مصور شنده
اما انلرک اخلاق و سیر شنده و کل بر مجلسده او تورمش و او توردی مجلسه
وشناعت و فصاحت ایصال ایلمش یعنی قبیح سوزلر سویلمکه باشلمش
و شکایت دفتر بنی آجمش یعنی شکایته باشلمش و اغنیانک ذم ایلمکه آغاز
ایلمش سوزی بو مرتبه یه ایرشدرمش که فقرانک و درویشانک دست قدرتی
بغلیدر یعنی برشنه یه مالک و قادر دکللردر و اغنیانک ارادتی آیاغی شکسته در
یعنی اروشلره ارادت و محبتلری یوقدر حاصلی فقرایه احسان و اعطا اوزره
دکللردر شکسته دن شکوه براست مقدر در بیت کریمانرا بدست اندر درم
نیست درم دارانِ عالم را کرم نیست کریمانرا را ادات تخصیص سینه اندر
یعنی اندر دست اندر بانک معناسی ظرفیتی تأکیدرایدر درم دار وصف ترکیبی
مالدار معناسنه والف و نون ادات جمعدر عالمه اضافتی لامیه در و را حرف تخصیص
محصول بیت کریم لرک الینده درم یوق یعنی کریم طبع اولانلرک سرمایه کرمی
یوق یعنی اقچه یه مالک دکللر و عالمده درم دارلرینک کرمی یوقدر یعنی مالده مالک او
لانلرک طبع کرمی یوق حاصلی کرملک مالی یوق مالدارلرک کرمی یوق
مراکه پرورده نعمت بزرگانم این سخن ناپسند آمد گفتم ای یار توانگران
دخل مسکینانند و ذخیرهٔ گوشه نشینان و مقصد زائران و کهف مسافران

و متحمل بار گرانی از بهر راحت دیگران دست تناول بطعام آنگه برند که
متعلقان و زیردستان بخورند و فضلهٔ مکارم ایشان بارامل و پیران و اقارب
و جیران رسیده مرا که دیکدر را ادات مفعول که حرف رابط صفت پرورده
نعمت بزرگانم لامیه لردر اولورک نعمتی پرورده سی یعنی بسلنمشی منعم
متکلم ناپسند نامقبول یعنی سخنده سخت آمد دیمش توانگران مبتدا دخل
مسکینان لامیه و خبر مبتدا دخل کسبک خارجی ملکیه داخل شنده و آقچه و غیری
شنه و ذخیرهٔ گوشه نشینان لامیه در دخله معطوف ذخیره آز لیقدر مقصد زائران
لامیه در مقصد اسم مکاندر طرب باینده زائران زائرک جمعیدر زیارت
ایدیجی معناسنه کهف مسافران لامیه کهف مغاره در ربونده ملجا مراد در منفعتی جمع
پیر دیکلدر متحمل بار گران لامیه و بیانیه در بار گران آغیر یوک دیکدر بهر راحت
دیگران لامیه لر در غیر یلرک راحتیچون دست تناول لامیه در مجاز اطعام یمکیچون
الی اوزاتمق بطعام با حرف صله آنکه انکاه دن مخففدر اول وقت دیکدر
برند بانک و رانک فتحه لریله فعل مضارع جمع غائبدر ایلدرلر یعنی صونارلر حرف
بیان زیردست رانک سکونیله وصف ترکیبی اف مندندر الی آلتنده
اولانلر مقول کبیی و خدمتکار کبیی لر والف و نون ادات جمعدر فضله مکارم
ایشان لامیه لر فضله زیاده در آرتق معناسنه مکارم مساجد کبیی منتهای
جموع و زنی اوزره در مفردی مکرمت کلور ایکی میمک فتحی و رانک ضمیله
ایلک دیکدر مکرم و احسان معناسنه انلرک نعمتنک فضله سی دیکدر بامر فی
صله ارامل ارملک و ارمله نک جمعیدر زوجه سی اولن یعنی وفات ایدن
اره ارمل دیرلر و زوجی وفات ایدن زنه ارمله اقارب منتهای جموعدن
الکابر کبیدر یقیبن اولانه خصما اقارب جمع اقربا و اقربا جمع قریب و جیران

395

بر جمع

بر سر ورد

احوال جموعی قیاسی طن ایلمش جبران جمع جار ور فوقنده بیلور دیکلر بعض
شارح گلستانک نسخه لغتلرینی گاه فارسی عبارتله شرح ایلر و گاه ترکی
غرابت بونده درکه غیرینک ترکیله و یا فارسیله شرح ایلدکینه دخل ایدر مجهول کی
بگا کراولورلرکه نعمتی پرورده سیم بو کیمسه نک سوزینی نامقبول کلدکی
یعنی سوزین بگنمدم دیدم ای یار اغنیا مساکینک معتنی یعنی کیلدیدر و کوشه
نشین اولانه فقرانک ذخیره لریدر و زیارتجیلری معتقدیدر یعنی زائرلر
آنلرک انعام و احسانینه قصد ایدوب وارورلر و مسافرلرک صغینجغی و قونجغی
یرلری حاصلی مسافرخانه لریدر و غیرلرک راحتجوی اغیر یوکه متحملی در یعنی
فقرا و مساکین حضور و صفا سورمکیچون زحمت اختیار ایدرلر اللرین طعام
اول وقت صونارلر که متعلقلری والتلری آکلتنده اولان قوللری و خدمتکارلری
ییمک یییه لر والرک نعمتینک فضله سی یعنی زیاده سی طول عورتلره و بیرلره
وخیصلره و قونشیلره ایرشمش اوله حاصلی بونلرک جمعیته طعاملری و اسیل
اولمیجه کندیلری طعامه ال صونمازلر نظم توانگران را وقفست و نذر و مهمانی
زکات و فطره و اعتاق و هدی و قربانی توانگرانی را حرف تخصیص نذر آده
معناسنه دریعنی بر کیمسه بر نسنه یی فقرایه و یا امیرلره و یا علمایه آدار مهمانی
یا حرف مصدر قونقلق دیکلر فطره رمضان بیرامنده فقرایه ویردکلری بغدای
و سائر نسنه اعتاق افعال بابندن مصدر در قول آزاد ایلمک هدی یانک فتحی
و دالک سکونیله حرم شریفه اهدا اولنان طوار در قویون و صغر و دوه کبی
قربانی یا حرف نسبت قربانه لایق طوار هر نه ایسه محصول بیت اغنیالرک وقفی
و نذری و قونقلوغی و زکاتی و فطره سی و قول و جاریه آزاد ایلمسی و هدیسی
و قربانی وار یعنی مذکورلرک جمعیته مالکلردر معلوم اوله که مصراع اولک کلنلر

او قونز بو نظمه رباعی دینیلور بادخطا ایلدیلر توانگری به دولت ایشان
رسی که نتوانی * جز این دو رکعت و آن هم بصد پریشانی که
وقتده نه سؤالدر استفهام انکاری طریقیله تحجانه دیکلر با حرف مفرد
صله دولت ایشانه لامیه آنلرک دولتنه دیکلر رسی فعل مضارع
مخاطب ایرشورسین دیکلر که حرف تعلیل نتوانی فعل نفی مستقبل
مفرد مخاطب قادر دکلسین دیکلر دو رکعت اقل صلاتدنه کنایه در
زیرا نماز ایکی رکعتدن اکسک اولماز پریشانی یا حرف مصدر تحصیل بیت
سن اغنیانک بو قدر خیرایله دولتنه تحجانه واصل اولورسین که قادر
دکلسین بو برایکی رکعت نمازدن غیریسنه آنیده بو پریشانلقله زیرا
فقر و احتیاجله صفای خاطر بولنماز صفای خاطر بولنمیجق صفا ایله
صلات بولنماز * اگر قدرت جودست و اگر قوت سجود توانگرانرا
به میسر میشود که مال مزکی دارند و جامه پاک و عرض مصون و دل
فارغ و قوت طاعت در لقمه لطیفست و صحت عبادت در کسوه نظیف
پیداست که از معده خالی چه قوت اید و از دست تهی چه مروت
و از پای بسته چه سیر آید و از شکم گرسنه چه خیر * قدرت جود مصدرک
مفعولینه اضافتیدر سخایه قدرت دیکلر قوت سجود دخی بویله در که
حرف تعلیل مال مزکی بیاتیه مزکی اسم مفعولدر تفعیل بابندن
زکاتی چیقمش مال مطهر معناسنه عرض مصون بیاتیه مصون اسم
مفعولدر صان یصون دن یعنی نصر بابیک اجوف واویسندن قوت
طاعت مصدرک مفعولینه اضافتیدر و مبتدادر حرف ظرف لقمه لطیف بیاتیه
و خبر مبتدادر صحت عبادت مصدرک فاعلینه اضافتیدر و مبتدادر حرف ظرف

کسوۀ نظیف بیانیه وخبر مبتدادر پیداست مبتدای محذوفه خبر در تقدیر این
معنی و با این حال پیداست وکه حرف بیان معدۀ خالی بیانیه معده میمک فتحی و عینک
کسریله و میمک کسر و عینک سکونیله انسانده شیردن برینه در حیوانده
شکم کرسنه بیانیه و بعض نسخه ده شکم برینه دست واقعدر بو تقدیرجه اضافت
لامیه اولور آجک الیدن دیمکدر محصول ترکیب اکر سنجایه قدرت واکر سجوده یعنی
عبادته قوت اغنیایه فقرادن بک میسر اولور زیرا اموال مزکی لر و دار یعنی زکاتین
ویرمکله مالری پاک و طاهر در و لباسلری پاک و عرضلری جوردن و فسق و فجوردن
مصون و محفوظدر و کوکلری تشویش نان و جامه دن فارغ و قوت طاعت
لقمۀ لطیفه ده در و صحت عبادت کسوۀ نظیف و طاهرده در معلوم و ظاهر در که
معدۀ خالیدن نه قوت کلور یعنی معده خالی اولیجق عبادت و طاعته مجال اولماز
و بوش الدن مروت کلور و بغلی پایدن نه سیر کلور یعنی وجه معاشله مقید
اولان کیمسه سیره کیده مز زیرا آنکله مقید در و آج قرنیدن و یا آچ کیمسه نکک
الندن نه خیر درکلور جمیعا بونلر معده خالیه یه معطوفدر استفهام انکاری طریقیله
حاصلی بونلرک هپ ظاهر و هویدا در صحت عبادتی مبتدا و پیداست لفظینی
خبر طوتوب معنالنی عبادتک صحتی پاک لباسده ظاهر در دیمک عجب ناپاک
سویلمش قطعه شب پراکنده خسبد آنکه پدید نبود وجه بامدادانش
شب ظرف زمان خسبد فعل مضارع مفرد غایب در خسبیدندن که ویشتر کیدر
یاتمق و اویومق معناسنه پراکنده با و کاف عجمیک فتحه لریله طاغنق دیمکدر پریشانه
پرکنده در دیرلر آنکه آن کس که تقدیرنده در نته که مکرر ذکر اولندی پدید بای
عجمیک فتحیله و قوری عجمی آکاه و میلر یای عربیک مصراع ثانیده هویدا آشکاره نبود فعل
نفی مستقبل اولمیه دیمکدر وجه بامداد لامیه وجه بونده خرج معناسنه در بامدادان

صحیح

و بامداد ابرته دیمکدر نشین مصراع اولکده که یه راجعدر محصول بیت کیجه پریشانه
و بی حضور یاتور و اویور اول کیمسه که آنک آشکاره اولمیه ابرته خرجلغی
یعنی ابرته خرجلغی اولمیان کیمسه کیجه تشویشدن نه یتا بیلور و نه اویویا
مور گرد آورد بتابستان تا فراغت بود زمستانش مور مسدا اکر داورد دکی
عینک کسریله بونده جمع معناسنه در آورد فعل مضارع مفرد غائب الکیمسنه
ترکیبندن جمع ایلر معناسی چیقار خبر مبتدادر با حرف ظرف تابستان یاز معناسنه
مستعملدر اصلنده تاب حرارت و الیجق معناسنه در وستان ظرفلق بیلدرمکک
کثرتیین افاده ایدر کلستان و بهارستان و نکارستان کبی پس اصل معناسی
اسیلک دیمکدر اسماء منقوله دندر تا حرف تعلیل فراغت مصدر در دلالت
وزنی اوزرینه زمستان قیش فصلینه دیرلر تابستان یاز فصلینه دیدکلری
کبی اصلنده زم زانک فتحیله صووغه دیرلر وستان کثرته سابقی کبی دلیس
اصل معناسی صووقلوق دیمکدر زمستان فراغتک ظرف زمانیدر در زمستانش
تقدیرنده شین معناده فراغته مقیدر محصول بیت قرینچه یازین لوازمنی
جمع ایدر تا کیم قیشین فراغتی اوله یعنی آسوده حال اولوب حضوراییله فراغته
فراغت با فاقه نپیوندد و جمعیت در تنگدستی صورت نبندد و یکی تحرمه عشا بسته
و دیگری منتظر عشا نشسته هرگز این بدان کی ماند فراغت مصدر در دلالت
وزنی اوزره بونده مبتدادر با حرف مصاحبت نپیوندد متعلق فاقه فقر نپیوندد
فعل نفی مستقبل مفرد غائب خبر مبتدادر حاصل اولماز یعنی جمع اولماز جمعیت
مبتدا یعنی جمعیت خاطر در حرف ظرف تنک دست وصف ترکیبیدر و با حرف
حرف مصدر نبندد خبر مبتدادر صورت مقدم مفعولیدر تحرمه تفعیل بابندن مصدر
یای مصدر حذف اولنوب بدلینه تا ویلمشدر بانک وجوبیله تای جمع ایدر عشا خالیا

بو قاعده دن اکاه دکللر ایمش عنایه کسر عینله اضافتی لامیه در تحرم تکبیره الافتتاح دعنا بونده اختتام نمازیدر منتظر عنا اسم فاعلک مفعولینه اضافتیدر عنا عینک فتحیله اختتام طعامی این یعنی منتظر عنا با حرف صله آن یعنی صاحب تحرمه ماند فعل مضارع مفرد غایب بکزر دیمکدر مجهول ترکیب فراعت فقره متصل اولماز یعنی فقرله حاصل وجامع اولماز وجمعیت خاطر ال طارلغنده صورت بغلماز یعنی ایکیسی بریره جمع اولماز بریسی تکبیرة الافتتاح باغلمش یعنی شروع ایلمش و بریسی عنایه منتظر اولوب طورمش یعنی اختتام طعامی نه یردن پیدا اولور دییو هر جانبه متوجه اولوب طورمش حاصلی غنی فراغت قلبله عبادت و طاعته شروع ایلمش اوله و فقیر نمازه شروع ایلمیوب اختتام نه کی نه یردن کلور دییو منتظر اولمش اوله هیچ بو فقیر اول غنیه بکزرمی استفهام انکاریدر یعنی بکزمز **بیت** خداوند روزی بحق مشتغل ٭ پراکنده روزی پراکنده دل ٭ خداوند روزی لامیه صاحب رزق دیمکدر مبتدا در بحق مشتغل متعلقدر کر خبر مبتدا در واسم فاعلدر افتعال بابندن پراکنده مبتدا طاغنق دیمکدر روزی فاعلی پراکنده دل خبر مبتدا ودل فاعلی محصول بیت رزق صاحبی اولان غنی حقه و عبادت و طاعته صفای قلبله و فراغت خاطرله مشغولدر اما رزقی پریشان و پراکنده اولان فقیر نه عبادتی عبادت و نه طاعتی طاعت اولور زیرا پراکنده دل و پریشان خاطر اولمغله صحت عبادت بولمو نماز پس عبادت ایتمه محل قبول نیز دکلدر ست که جمعند و حاضر نه پریشان و پراکنده خاطر که اسباب معیشت ساخته و با وراد عبادت پرداخته عرب کوید اعوذ بالله من الفقر المکب ومجاورة من لا احب و در خبرست الفقر سواد الوجه فی الدارین کفتا شنیدی که پیغمبر علیه السلام الفقر فخری کفتم خاموش که اشارت خواجه عالم بفقر طائفه ایست که مردان میدان رضا اند و تسلیم تیر قضا نه اینانکه خرقه ابرار پوشند ولقمه ادرار فروشند پس بونده شروع محمد وفکت جوابنه داخل اولانی فامعنادر عبادت اینانک مصدرکه فاعلینه اضافتیدر اخبار ایله اشارتدر بمحل قبول با حرف صله نزدیکتره متعلقدر و اضافت لامیه عبارت مبتدا و نزدیکتر خبری که حرف تعلیل جمعند یعنی جمع المره اسنادی مجازا ودر قلبلری مجموع اولدقلری اولمغیچون که حرف تعلیل اسباب معیشت لامیه ومبتدا ساخته خبریدر فاصله قسمر رفاعلی اغنیا در بس اسم مفعول و بین معلوم در که اسم مفعول بمعنی ملاحظه ایلمز ایمش با وراد عبادت با حرف صله پرداخته یه متعلق و اضافت بیانیه پرداخته فاسیدر قسم مفرد غایب فاعلی کلمه اغنیا در بو کالمه اسم مفعولا دییوب جمله غیر مناسب بیچه دوزلی معنالر و برلر عجب غافل وجود شریف ایمش طیب الله ثراه پرداخته بونده مشتغل معناسنده در فقر معروف مکتب اسم فاعلدر افعال بابندن مضاعفیدر لغت عربیه ده نادر کلمشدر افعال دندر که ثلاثیسی متعدی و افعالی لازم کلور کبیته فاکبت دیرلر خلافی بوزیرا اوزره دو شورردم اولدر دو شمر دیمکدر بوتقدیر اوزره مکب لازم فقیر در لکن بونده فقره اسناد اولدی مجازا بو صورتده مبالغه واراده اکباب فقیر فقر دن مرتبه وارد که اکباب کند به غیری صفتیدر که فقیر اکا بیله عارض اولدی یعنی کندیه غیری فقری بیله بوزی اوزره دوشورر و جائز در که اکباب ملازمت معناسنده اوله یعنی فقر ملازم و مقدم اولمدن الله صغنورم دیمک اوله و لکن وجه مجاورت معاعلیه بابندن مصدر در جوار کیبی که مصدر بابندن پس مجاورت جوار معناسنده دیمک حالا مصدر مصدر دیمک مشتق دیمکدر بو ایسه کلام لغو در فقد برمقدمه اضافتی

مصدرک مفعولینه اضافتیدر من اسم موصولدر الذی معناسنه لا أحبّ اصلی
لا أحبّه در سجعی رعایت ایلمک ایچون ضمیر مفعول حذف اولندی لا احبّ فعل
نفی استقبال نفس متکلم وحده در جملهٔ فعلیه اعرابدن محلی یوق صلهسیدر اسم
موصولک الفقر لفظا مرفوع مبتدا سواد الوجه لفظا مرفوع خبردر سواد معهود
قرالق معناسنه بونک ثلاثیده فعلی مستعمل دکلدر بلکه افعلالده و افعیلالده
مستعملدر سائر الوانکده حالی بویله در یعنی سواد الوجه یوز قرالغی دیمکدر
فی الدارین جار مجرور بیله سواده متعلقدر شنیده همزه سی خطاب ایچون
ملوثانه قابل خطاب دکل ایمش الفقر فخری جملهٔ اسمیه بونده گفتنک مفعول
قولی واقع اولمش الفقر مبتدا فخری جار مجرور بیله تقدیرا مرفوع خبر یا ضمیر متکلم
خاموش فعل امر مفرد مخاطب خاموش اولمقدن که حرف تعلیل اشارت خواجه
مصدرک فاعلینه اضافتیدر عالمه اضافت لامیه در با حرف صله فخر
و با حرف وحدت و همزه حرف توسل همزهٔ حرف وحدت طوتانه انسکی ضلالتی
اوزره یوز دوشمش که حرف رابط صفت مردانه میدان رضا لامیه و بیانیه در
آنلر آننک جمعیدر تسلیم مردانه معطوفدر میدانه عطف ایدن خطا ایمش
عطف ایلین خبط عشوا ایلمش شویله که هیچ ملاحظه یه قالمش دکلدر
تسلیمک تیره اضافتی مصدرک مفعولینه در و تیرک قضایه بیانیه بعض نسخه ده
سپر تیر قضا واقعدر یعنی تسلیم بر بنده سپر واقع اولمش قضادن محکوم اولاند
مقدر در نه حرف نفی فقر ابنانه لامیه و فقر طائفه دن منقلبدر که حرف رابط صفت
خرقهٔ ابرار لامیه و پوشندک مقدم مفعولیدر ابرار برک و یا بارک جمعیدر
دیمکدر پوشند فعل مضارع جمع غائبیدر الضمیر راجع الی لامیه ابدال و لقمه دیمکدر
مقدم مفعولیدر فرو شند فعل مضارع جمع غائبیدر فرو شیدندن فرو خفتن دن

واسبابلر خطا سو بلملر بحصول ترکیب وفقا کیم اغنیانک احوالی مذکور اولدیه
بونلرک عبادتی محل قبوله لقیز قدر فقرا عبادتنده ایرا جمع و حاضر لردر یعنی
شوریش و شغشعه لری یوقدر پریشانه و پراکنده خاطر دکللردر یعنی جمعیت
خاطر و صفای قلبیه مالکلردر زیرا اسباب معیشتلرین دون و میسرلردر و اوراد
و عبادتنه مشغوللردر یعنی اغنیا دخی فارغ اولوب عبادتنه مشتغللردر عرب
دیرکه اللهم التجا ایدرین یوزی اوزره دوشمش فقردن یعنی شول فقر دیمکه صاحبی
انک شدت و خشونتندن یوزی اوزره دوشمش یعنی خوار و حقیر اولمش و روحی الکه
التجا ایدرین سومدکم کسنه نک فوقت بلغندنه و حدیث شریفده وارد
فقر ایکی عالمده یوز قرالغیدر دوشمش بندنه بو سوزلر الشید نتیجه دیدی
ایشیتمش میسک که پیغمبر علیه السلام دیدی فقر بنم فخریمدر که فقری کندی ذات
شریفنه اضافت ایلدی یعنی دیدم ایلیم که خواجهٔ عالمک الفقر فخری بیوردوغی
بر طائفه نک فقرینه اشارتدر که رضا میدانک ارلریدر یعنی قضایه رضا گوستره
مردلره و قضا و قدر تیرینه تسلیم و سپر اولانلر دروشلره اشارتدر بو طائفه
نک فقرینه اشارت دکلدر که ابرارک و اولولرک خرقه سنی کیرلر و لحیفه
لقمه لرین دنیایه صاتارلر حاصلی دنیایه کمال حرص ایله صاتارلر

رباعی ای طبل بلند بانگ در باطن هیچ ◦ بی توشه چه تدبیر کنی وقت بسیج
ای حرف ندا الطبل مجازا معنا در بلند بانکه اضافتی بیانیه بونده طبلدن مراد
کندینی مدح ایلمده تعقّلقلر ایلین کیمسه در اما لغتده طاوله دیرلر بلند بانک
وصف ترکیبیدر یوکسک آوازلی دیمکدر و بونک در باطنه اضافتی بیانیه در
در باطنی ماقبلنه عطف ایدنلر صحیح نسخه یه مخالف ایلمشلر بانکدن صکره که حرف نفی
ایراد ایدروب و باطنی هیچه مضاف قیلوب معناسنی ای بلند آوازلی طبل که

باطلنکشده هیچ معرفت و فضلده نشنه بو قدر و بین هم وز شنده وهم ملمانه
خطا الیمس فتاقل لی لونشه آریقشه وقت بسیح لامیه بسیح باو جلیم تجار
سفریرا غینه یرلر بعضیلر بای عربیله اوقودیلر اما چونکه عربی اولمسی تجویز
ایدن قافیه فتشدن اکاه دکل ایمش محصول بیت ای بلبله آوازلی باطلنده هیچ
نشنه اولمیانه طبل یا خودای باطلنده هیچ نشنه اولمیانه بلبلی آوازلی طبل نونه
سنرنه تدبیر ایدر سین آخوت یرا غین کورمک دیقتنده یعنی برکس آخرت
اسبابین تدارک ایلدکده سن بو زرق ورپایو کیله نه تدبیر ایدرسین روکی
طمع از خلق هیچ ار مردی ٭ تسبیح هزار دانه بر دست مپیچ ٭ روی طمع با حسد در
مجاز هیچ فعل امر مفرد مخاطبدر پیچیدن بو شمدو دوندرمکدر ار اکر دینه مخففدر
مردی یا حرف خطاب تسبیح هزار دانه بیانیه خطار هزار دانه بیو رد و نی نشره
وزنه الحیوند ردالا عا دتا صد دانه اولمغدر بر دست ال اوزرنده دیمکدر جمیع
متونده بر دست واقعدر معناده انی اقتضا ایدر پس در دست یازماهی خالف
بازمش مپیچ فعل نهی مفرد مخاطب دوندرمه دیمکدر یعنی چو بر مه محصول بعد خلقدن
طمع یوزینی دوندر اکرار یکسه یعنی هیچ کیمسه دنه بر نشنه رجا ایلمه اکر چکده
درویش ایسک ایکی دانه لی تسبیحی الیکیه آلوب چوبر مه حاصلی صوفیلک
و درویشلک تسبیح چو برمکله اولماز هیر خلقدن طمع یوزین چو یروب هیچ
کیمسه دنه نشنه ایسته ملمکدر درویش بی معرفت نبار احمد تا فقرش بکفر
انجامد که کاد الفقر ان یکون کفرا انت بد جز بو جود نعمت بر هنه را پوشیدن
یا ور استخلاص کرفتاری کوشیدن ابنای جنس ما که ایجی ثانیه انی که رسانید
و ید علیا بید سفلی چه ماند یعنی که حق جل و علا در محکم تنزیل از نعمت اهل بهشت
خبر ویدر که اولئک لهم رزق معلوم فواکه وهم مکرمون فی جنات النعیم تا بدانکی

کفاف از دولت عفاف محرومست و ملک فراغت زیر نگین رزق معلوم
درویش بی معرفت بیانیه نبار احمد فعل نفی مستقبل مفرد غائبدر آرام ایلمز
یعنی ساکن اولوب تک دورمز تا حتی معناسنه در فقرش ضمیری درویشه
راجعدر بکفر با حرف مصاحبت انجامد آخر اولور یعنی فقری کفر ایله آخر اولور
و یا فقری کفره آخر اید یعنی ختم اید رجا علی فقرنی کفره ایریشدیر پس معناسی
فقری کفره ایریشور دیمکدر معنانی معلا ایتی یعنی سوبلمش که حرف تعلیلکا و
فعلندر افعال مقاربه دن الفقر لفظا مرفوع اسمیدر ان یکون کفرا انا ویل مفعولدر
خبری با حرف مصاحبت وجود نعمت لامیه بر هنه با ملکه فتحی و تحمیله ورادا فتجیله
چیلیق دیمکدر عریانه معناسنه و یا حرف وحدت و هرزه حرف توسل ورادات مفعول
پوشیدن لفظ مشترکدر کیمک دار و رمک بشیده بوتنده کیمک معناسی یا قشر
او رمک معناسیده بویله ایکد پوشانیدن معناسنی تضمین ایده وز یعنی کیدرمکه
و یا او رتمکه کیدرمکه تعبیر ایده وزرا استخلاص کرفتار مصدرک مفعولینه
اضافتیدر تخلیص کرفتار معناسنه و یا حرف وحدت ابنای جنس ما لامیه در جله
مفعول با حرف صله مرتبه ان تا لامیه ور الملک مرتبه سینه دیمکدر که اسمیدر
متل استفهام معناسنه کیم دیمکدر رسانند ار انکه فتحیله ایریشدر معناسنه ور ابنای
جنس مفعول صریحی و بمرتبه غیر صریحی بعض نسخه ده که بر بنه کی واقعدر بو تقدیرجه
رساند کی فاعلی فقرا اولور معنا دخی مستقیم و حسابنه اولور تامل برید
علیا بیانیه ید و دست معناسنه علیا عینک ضمی ولا مک سکونیله مونث
اعلی در یو جه دیمکدر بلند معناسنه مراد دست اعطا در یعنی وبریجی ال یا حرف
صله ید سفلی سینک ضمی و فانک سکونیله اسفلک مونثیدر که نه بیانیه الت
الی دست زیر معناسنه مراد فقرک الیدرکه الحید رجیا دات استفهام مانع

نونك فتحيله فعل مضارع مفرد غائبدر راتبه يدنه بكزنك معطلته يعنی فعل
نفی استقبال مفرد مخاطب استفهامی متضمن كورمزميسك وبكلره كه حرف
بيانه حق جل وعلا در حرف ظرف محكم تنزيل لامية محكمدن مراد ايكيدر خالی
دكل يا كتب اصولده ذكر اولنانه اوله يعنی تأويله محتاج اولميانه آيت وياحديث
لغوسی مراد اوله ولكل وجه النعمت اهل بهشت لامية لردر خبرميدر كه مفعول
صريحی وار نعمت غير صريحی اولنك محلاً مرفوع مبتدا الهم جار ومجرور مقدر حصلت
متعلق ورزق لفظا مرفوع ظرف قدر ور جمله ظرفيه خبر مبتدادر ومعلوم صفت
رزقدر فواكه رزقی تفسير ايدر بعضيلر عطف بيانی رزقدر ديديلر وبعضيلر بدلدر
اندن ديديلر فواكه فاكهه نك جمعيدر يعنی يمشلر وهم مكرمون مبتدا وخبر جمله
اسميه اعرابدن محلاً منصوب جمله حاليه فی جنات النعيم مكرمونه متعلقدر
نعيم نعمت معناسنه در تا حرف تنبيه بدائی فعل مضارع مفرد مخاطبدر كه حرف
بيانه مشغول مشتغل معناسنه در كفاف كافك فتحيله رزقه ديركه كفاف
لامية در دولت عفاف ده بويله در عينك فتحيله ملك فراغت بيانيه بر نكته
رزق لامية لردر معلومه اضافت بيانيه نكه بين نونك وكاف عجمينك كسريله
بوزك فاستنه ديرلر وعربچه فصل ديرلر فانك فتحی وصاد مشدده المحصول كه نيه
معرفتسز درويش آرام وقرار ايلمز يعنی تك دور زمانه فقری كوزه آچار
ويا كفره ايرشوردبا آنی كفره ايرشدرر حاصلی معرفتسز درويشك ادنه سی
كفره چيقار زيرا حديث شريفده بيورر فقر كفر اولمغه قريبدر يعنی كفره قريبدر
حاصلی فقرا اهل كيسه عصمتدن اخراج ايدوب كفره بر ابرايشه دخال
ايدر نعمت دنيا وجودندن غيرله برچلغی كيدرمك قابل وممكن دكل ويا
وبدالمسيری شخص الندن ومحبوسی زندانندن تخليص ايلمكه اندن غيريله

تحصيل ايدمز واكا سعی وكوشش آنده لائق وسزاوار دكل بيت دوم
ابنای جنسمزی يعنی فقرا صوفيه انلرك مرتبه سنه فقر فخريه ايصال
ايدر ويد عليا يعنی اعطا واحسانه ايديجی ال يد سفلايه يعنی زكوات وصدقات
واحسانات وعطيات قبول ايديجی اله بكزر يعنی بكزمز استفهام انكاری
كورمزميسن كه الله تعالی محكم تنزيلده يعنی كلام مجيدنده اهل جنت نعمتندن
خبر ويروب بيوررلر كه انلرك معلوم ومعين رزقلری واردر كه اول رزق
ميوه لردر واول اهل بهشت جنات نعيمده يعنی جنات نعمتلرنده مكرم ومعززدر
تا بيله سن كه رزق وكفافه مشغول ومقيد اولن دولت عفافدن يعنی
پرهيزلكدن مهجور ومحرومدر ملك فراغت رزق معلومك تكينی التندهدر يعنی هر كسك
كه رزق معلومی ونعمت معيشتی واردر صفای قلبه وفراغت خاطره مالكدر
بيت تشنگان را نمايد اندر خواب همه عالم بچشم چشمه آب
تشنه نك جمعيدر را حرف تخصيص نمايد فعل مضارع مفرد غائب مبنی للمفعول
معناسنه كورينور ديمكدر اندر ادات ظرف خواب اويقو ده ودوشده معناسنه در همه
عالم جميع عالم ديمكدر كه بودكه نائب عن الفاعلدر بچشم بای صله ايله مفعول
غير صريحی وچشمه آب اضافت بيانيه ايله صريحی محصول بيت تشنه لرك
دوشنده كوزينه جميع عالم صو چشمه سی كورينور يعنی هر كس اوياندقده
نه كه فكر وملاحظه ايدرسه اويقوده ودوشنده آنی كورر حاصلی قصه ديكر
حقيقه بودر كه فقرای بی معرفتلرده فراغت بال وصفای درون اولماز
زيرا اكثرلری فقر جهتندن هزار وسوسه ايله متوسوسدر هر كجا كه سخنی
كشنده ذلتی چشيده را بينی خودرا بشرده دركارهای مخوف اندازد واگر
تواند از شير بيزد واز عقوبت آخرت نهراسد وحلال از حرام نشناسد

سخنی با حرف مصدر کشیده، با حرف وحدت و همزه حرف توسل تخنی زاید حرف
مصدر چشیده، با حرف وحدت و همزه حرف توسل ورا ادات مفعول شتو
فتح شینین وراء ایله امر حاضر معناسنه در ایراسه فعل نفی مستقبل مفرد
غائب مجهولدر ترکیب حریریدر که بر سوت چکمشی و آچیلقدن دمیش کورسیانه
کنده بن حوصله فقر و فتح ایتدکده آثار و انک توابعنده صابرم و عقوبت آخرته
قورقرم و حلالی حرامه بیلم قطعه سکی را کر کلوخی بر سر آید ز شادی
برجهد کین استخوانست سکی با حرف وحدت ورا حرف تخصیص کلوخ کاف
عربیک ضمی و فتحیله ولامک ضمیله کسک ویرلرکه تارلاده وغیری یرده اولور و یا
حرف وحدت بر حرف استعلادر آیدی با حرف مصدر بر حرف تأکید جهد جیم
عربیک و هانک فتحه‌لریله فعل مضارع مفرد غائب صیچرار دیمکدر جهیدن جهیدندن
یعنی جیم عجمک ضمیله اشتقاق ایدنلر تصرف جدید ایلمشلردر کین که حرف تعلیل
این اسم اشارتدر کلوجه و مبتدا اولان استخوان خبری محصول بیت بر کلبک
بر کسک باشی اوزرینه کلسه یعنی بر کیمسه بر کلبه بر کسک آتسه اول ستنده
آتسه شاد و بقفاسینه صیچرار که بو استخواندر دیو استخوانه زیاده رغبتلکدن
قصه در حقنه بودر که زیاده فقر و احتیاجدن یاننده بر کیمسه حیثیت ال
اوزاتسه ظن ایدر که کندویه بر نسنه احسان ایدر و کوکلنی دوکسی بر دوش
کیرد لئیم الطبع پندارد که خوانست نعش نونک فتحی و عینک
سکونیله قبر و میت کوتوره جک صال یعنی تابوت اکر اکثر چنده میت اولور
عرب اکا جنازه دیر جیمک کسریله و اگر میت اولمیوب خالی اولور ایسه
اکا سریر دیرلر با حرف وحدت بر حرف استعلادر دوش اوموز کیرد فعل
مضارع جمع غائب معلوم اوله که عرب دیلندن غیریده تثنیه و جمع صیغه‌سی

مشترکدر لئیم الخلق دیمکدر دنی الاصل و شحیح النفس معناسنه طبیعه اضافتی
فعیلک فاعلینه اضافتیدر پندارد فعل مضارع مفرد غائب پندار ایدر ظن ایدر
دیمکدر که حرف بیان خوان بونده سفره معناسنه در طعام دیبیلور پنداره مفعولدر
محصول بیت واکرا کیمسه بر نعشی اوموزینه آلوب کوتورسه لئیم
دنی الاصل و شحیح النفس ظن ایدر که سفره در که ایچنده طعام وار لئیم
الطبع کلبه شبیه المدی للعاصه زیاده حرصنده مراد فقیر بی معرفتدر اما صاحب
دنیا بعین عنایت حق ملحوظست و بحلال از حرام محفوظ من تحاناکه نعمو
این سخن نکردم وبرهان بیان نیاوردم انصاف از تو توقع دارم هرگز
دیده که دست دغابی بر کتف بسته یا بی نوایی در زندان نشسته یا پرده
معصومی دریده یا کفی از معصم بریده الا بعلت درویشی شیر مردان را بحکم
ضرورت در نقبها گرفته اند و کعبها سفته و محتملست که درویشی را نفس
اماره مطالبت کند چون قوت احصانش نباشد بعصیان مبتلا گردد که
بطن و فرج توأمانند یعنی دو فرزند یک شکمند مادام که این یکی برجاست
ان یکی برپاست شنیدم که درویشی را با حدثی خبثی بگرفتند با آنکه شرمساری
بردهیم سنکساری بود گفت ای مسلمانان زر ندارم که زن کنم و قوت ندارم
که صبر کنم چه کنم لا رهبانیة فی الاسلام صاحب دنیا اسم فاعلک مفعولنه
اضافتیدر با حرف مصاحبت عنایت بیانیه و حقه اضافت لامیه ملحوظ
منظور معناسنه در اصلنده لحظ کوز اوجیله بقمقدر حالا بونده کافه معناسنه در
لازمی فرض و قیاسدر تقریر این سخن مصدرک مفعولنه اضافتیدر برهانی
دلیل معناسنه در بیانه اضافتی اسم فاعلک مفعولنه اضافتیدر انصاف
دارمک مفعول اولی و توقع ثانیسی توقع بونده امید معناسنه در هرگز بعض

شراح اینجله بیانیه المامش وبعضیسی دیمش هرگز لفظی بو بهیانوزدر
بیانه احتیاجی یوقدر لیکن هرگز عبارتی فارسیدر ترکیبه نسبت بیانه احتیاجی واردر
کما لایخفی دیدی فعل ماضی مفرد مخاطب استفهامی متضمن دست دغا لامیه
دغا بر کیمسه یه دیرلر که ظاهری باطنینه اویمیه حاصلی حیله باز و قلب و دغل
معناسنده مستعملدر و یا حرف وحدت بی نوایی یا حرف وحدت پرده
معصوم لامیه تقدیری که پرده حرمی معصومدر یعنی بر پاك و پرهیزکار کشی
عرضی پرده سی دیمکدر دریده بونده اسم مفعولدر یرتلمش دیمکدر کی یا حرف
وحدت معصم میمك کسری وعینك سکونی وصادك فتحیله الده بیلزك
یرینه دیرلر بریده بونده اسم مفعولدر کسیلمش معناسنه الا ادات استثنادر
مذکورلردنه یا حرف مصاحبت علت درویشی لامیه درباری معصوم یه ایله برابر اوله
ارسلانی ارلر بهادردنه کنایه‌در نقب نونك فتحی وقافك سکونیله تخریب
ایدوب لغم دیدکلریدر بونده مراد اوغریلق ایچون دیواری دلمکدر کعب طوپوقدر
سفته سینك ضمی وفانك سکونیله نا قبیدنه قصدر انه تقدیریله دلمشلر دیمکدر
مراد بو قبیدنه طوپوقلری مجروح اولمقدر سفته اسم مفعولدر بین مفعولی
فاعلدنه فرق ایلیر ایمش درویشلن نفس اماره را حرف تخصیص
واضافت بیانیه در تقدیری اماره بالسوءدر برامارلیغه امر ایدن نفس
دیمکدر قوت احصانه مصدرك مصدره اضافتیدر وشبنه لامیه بعصیانه یا حرف
صله کر حرف تعلیل بطن بانك فتحی وطانك سکونیله قارین معناسنه در که فارسیجه
شکم دیرلر فرجدن مراد بونده ارك وعورتك قبلیدر یعنی اوکلری توأمانه
تانك وهمزه‌نك فتحه‌لریله ایکیز معناسنه در یعنی بر قارینده طوغان ایکی اوغلانه
دیرلر فارسیجه همزاد دیرلر شیخ شرح ایدوب یعنی بطن و فرج برشلکك

ایکی فرزندیدر ابن اسن رندی فرجه درویشی را یا حرف وحدت وراء
حرف تخصیص یا حرف ظرف حدث جنبت بیانیه مردار حالده دیمکدر
مراد زنا وربادر که انك بر له دیمکدر غرب مع ذلك وبرشمار صفت مشبهه در
تحمل معناسنه ویا حرف مصدر بیم سنك عار لامیه ویا حرف مصدر زن کشم
دیمکدر زیرا زن کیردنه اولنمک معناسنه ورع مردیت بیاز مای وانکه زن کن
رهبانیت رانك فتحی وهانك سکونیله مصدردر رهب یرهب دن
یعنی علم بابندنه مصدری رهبت دکلودر رانك فتحی وهانك سکونیله
لا رهبانیة فی الاسلام بر مطول حدیث شریفه تلمیحدر که انده لا
لا رهبانیة ولا تبتل فی الاسلام واقعدر یعنی دین اسلامده فعال
رهبان اولماز یعنی صوم دائمی وکشیشلیلی اسین کیمک وترك
یعنی لحم یمك و بونلردن غیری نیجه احوال تبتل تفعل بابنده مصدردر
نکاحی ترك ایدوب نسادنه کلیا منقطع اولمقدر محصول ترکیب بو
معرفت درویشك احوالی مذکور که بیدرا اصحاب دنیا یعنی اغنیا
خدانك عین عنایتیله منظورلردر حلال سببیله حرامدن محفوظلر
کانه که بن بو سوزی تغیر ایلدم وبعنا نمه برهانه ودلیل کتورمدم سندن
انصاف امیدین طوتارم هرگز کوردکمی که بر عبا روحیله بازارك الی اکزدینه
بغلی اوله ویا بر بی نوا زندانده اوتورمش اوله یعنی زندانه کیرمش اوله ویا
بر معصومك عرضی پرده سی یرتلمش اوله ویا برآیه بلزکی برندنه کسلمش
اوله الا درویشلك و فقرلك علتیله شیر مردلر وبهادرلر ضرورت
فقر سببیله اوده کیرمك ایچون دیوار دلمکده طوتب ایا خیبه بو قیغی ادرره
طوپوقلرین مجروح المش حاصلی کرچکدنه بهادرلر فقر ضرورتیله

ابتلادن اجتناب ایدوب یا شلرینه بلالر کلمش واحتمالدر که درویشک
نفس اماره سی مطالبه ایلیه پس چونکه فتوت احسانی یعنی سیئات نفسی اولمیا
عصیانه مبتلا اولورزرا بطن و فرج ایکیزلردر یعنی بر قرنده طوغمش ایکی
اوغولدر مادام که قارین برنده در فرج ایاغی اوزره در یعنی قارین طوق
اولدقجه فرج حرکت ایدر ایشیتدم که بر درویشی برنا مشروع اسنده طوتدیلر
زنا دمی طوتدیلر انک برله که تجاب چکدر طاشلنمق قورقوسی ولدی درویشک دوکد
ای مسلمانلر فحم یوقدر که اولنم و اولقدر قوتم یوقدر که صبر ایدیم نیجه ایده یم
دین اسلامده رهبانیت اولماز یعنی کشیشلر عادت و قانونی اولماز و آنکه
مواجب سکون و جمعیت درون که خداوندان نعمت راست یکی آنست که هر شب
صنمی در برکیرند و هر روز جوانی از سر که صبح تابان او دست از صباحت
او بر دلست و سرو خرامان را پای خجالت در کل ✻ جمله مواجب سکون الاییه
ردر مواجب جمع موجبدر که مصدر میمیدر وجوب معناسنه بونده مراد سببدر اسم
مکان نحل ایه مرقطن فاسد ایلمشلر که حرف رابط صفت خداوندان نعمت اصحاب
نعمت دیمکدر یعنی اسم فاعلک مفعولینه اضافتیدر را حرف تخصیص و لام
جاره معناسنه یکی مبتدا آنست خبری که حرف بیان صنمی یا حرف وحدت بر بونده
سینه و پهلو معناسنه در جوانی یا حرف مصدر از سر باشدن دیمکدر الاستینافیه
معناسنه کیرنده معتددر که حرف رابط صفت صبح تابان بیانیه و را و تخصیص
صباحت جمال معناسنه در او به اضافتی لامیه در دل بونده یورک معناسنه در
سرو خرامان بیانیه خرامان صفت مشبهه در صالتنفعان معناسنه پای خجالت
لامیه در مجاز ایاغی در کل اولمق نجزدن و مغلوب بلقدن کنایه در محصول ترکیب
جمله اسباب سکون و جمعیت درون که نعمت صاحبلر بنکدر یعنی انلر

محصول صدر بر سینی اولدر که هر کیجه بر صنمی پهلویه چکلر و هر کون نا باشدن
بلنلنک کسب ایدرلر یعنی کوزللرلریا خوب قالقمقلر تازه جوان اولورلر الانجلین
صنم که صبح تابانک الی انک حسن و جمالنده یوره کی اوزره در یعنی بوقدر حسن
و جمال صاحبیکن انک صباحتی رشک حسدندن یوره کی صنجر پس الینی
یوره کی اوزره طوتا رشته که یوره کی سنجانمه کیمه بوطمه ایدرلر بونده دلدن
سینه مراد ایدرلر معنای مقصود واصل اولمشدر حی اول صنملر سینه لردنجنه
و سرو خرامان قامتندن سرو خرامانک خجالت ایاغی بالجمله در رشک و حسد
یعنی انک قامتی کبی خرامان اولمدیغندن خجالت چکوب خبرنیه قالمش
کنه سجع رعایتی ایچون ادات خبر یعنی سلبی و نامعقدر در بیت بخون
عزیزان فرو برده چنک ✻ سرانکشتها کرده عناب رنک ✻ با حرف صله خون
عزیزان لامیه فرو برده ماضیدن قسمه مفرد غایب فاعلی مذکور صنمی راجع
تخنده ضمیر در فرو برده اسم مفعولدر دیدین فاعلی مفعولدن فرق ایلمک ایچون
چنک مفعول صریحی و بخون غیر صریحی چنکدن مراد پنجه دربا رمقلر در دیمین خطا
ایلمش سرانکشتها را انک سکونیله بر مقلر اوجی کرده نک مفعول اولی
عناب رنک وصف ترکیبی و مفعول ثانیسی عناب عنبک ضمی و نونک
شدیدیله ایکده دیدکلری یمشدر فارسیجه سنجد دیرلر محصول بیت عزیزلرک
یعنی عاشقلرک قانینه پنجه سینی باتورمش یعنی پنجه عاشق قتل ایلمش و
بر مقلر اوجینی قرار دوب اول قاندن عناب رنک ایلمش حاصلی بر مقلرینک
اوجینک قزللغی حنا دکلدر بلکه قتل ایلدکلری عشاقک قانندندر رنک
امیز اولمش محالست که با وجود حسن طلعت او کرد مناهی کردد و یا
قصد تباهی کنند که حرف بیانیه یا حرف مصاحبت وجود حسن طلعت او

لامیه لردر بو بنده طلعت یوز معناسنه در کرد مناهی لامیه کرد کاف عجمک کسری
ورانک سکونیله اطراف معناسنه در مناهی منهینک جمعیدر یعنی شرع شریفده
نهی ایله کی معنالری حاصلی نامشروع ایشلر دیمکدر کردند کاف عجمک فتحی ورانک
سکونیله فعل مضارع جمع غایبدر چکلر بنه لر دیمکدر قصد تباهی مصدرک مفعولینه
اضافتیدر تباه تانک فتحیله فاسد دیمکدر ویا حرف مصدر فا ومعناسنه محصول کرده
مجالدر کرا دل مستمک حسن طلعتی وجودیله غیبا نامشروع ایشلر اطرافنده چکرنیه لر
ویا فساده قصد ایده لر بیت دلا که حور بهشتی ربود ویغما کرد دلی التفات
کند بر بتان یغمایی دلی یا حرف وحدت که حرف رابط صفت حور بهشتی بیانیه
حور عیناء الحور که دخوزاء نک جمعیدر حمر احمرک وحمراء نک جمعی اولدوغی
کیبی لیکن عجم حور لفظینی مقام مفردده استعمال ایدر بهشتی یا حرف نسبت
ربود رانک فتحی وضمیله فعل ماضی مفرد غایبدر دل ربودک مفعولی ویغما کرد ک
بر حرف صله بتان یغمایی بیانیه یا حرف نسبت یغمایه منسوب بتلر دیمکدر محصول بیت
بر کوکلی که جنت حوری قیدی ویغما ایدر یعنی بر کوکل که جنت حورینه تعلق ایدوب
اکا عاشق اولدی نحن التفات ایدر دنیانک یغماجی محبوبلرینه یعنی جنت حوری
کیبی کوزللره مالک اولان کیمسه ایلردن ادنالره قچان التفات ایدر بتان یغمایه
مراد دنیوی زنلر و مستعمل اوغلانلردر وبین فتحی بیانه سویلمش بیت
من کان بین یدیه ما اشتهاه تلف نفسه ذلک عن زحم الغافقه من اسم
موصول وکان تامه بین یدیه لامیه اولکنده دیمکدر قدام معناسنه بو عبارتی بو معنایه
استعمال ایدرلر و ما بونده مصدریه حینیه در یعنی دوام ایدر اشتهاه افتعال
بابندن فعل ماضی مفرد مذکر غایبدر ناقص یایدن فاعلی تحتنده موصوله راجع
ضمیردر تلف رانک فتحی ولامک فتحی ایله لفظا مرفوع فاعل کان در جمله فعلیه

اوابدنک محلی یوق صله موصولدر موصول صله سیله اعرابدنک محلا مرفوع
مبتدا یعنی فعل مضارع مفرد مذکر غایبدر ناقص یاییدندر وضمیر بارز
موصوله راجعدر ذلک محلا مرفوع فاعل یغنیدر وزائلیه اشارت وجمله
فعلیه اعرابدنک محلا مرفوع خبر مبتدا در که موصول صله سیله در عن حرف جر
یعنی فعلنه متعلق زحم عنا قید مصدرک مفعولینه عنا قیدر زحم طالسک جمعه
دیرلر عنا قید عنقودک جمعیدر لغتده اوزم سلقمیدر اکا بونده مراد خرما
سلقمیدر محصول بیت برکیمسه که اولنده اشتها ایلدکچه تازه خرما اوله یعنی
کوکلی ایستدکچه رطبه مالک اوله بوکا مالک اولمق یعنی رطبه اکا استغنا
ویرر خرما سلقمینه طالسی آنقدنک حاصلی حاضر دارلیکن حاضر اولمیانه سعی
ایلمکه احتیاج مصراع اولک معناسینی شول کیمسنه که تازه خرما اشتهاسی
اول وقت اول نسنه ایتمکله اوکنده اولسه ودیف ومصراع ثانیسی بو که کوره
بیانه ابلین معلوم مدرکه بیتک معناسنه واصل اولمشدر اغلب تهی دستانه
یعنی عصمت بمعصیت آلاینده کرسنکاننه رباینده اغلب اکثر دیمکدر تهی
دستانه اضافتی لامیه در تهی دست تانک فتحی وکسریله لغتدر وصف ترکیبیدر
یعنی اقف منددر الی بوش دیمکدر صفر الید معناسنه والف ونون ادات
جمعدر اغلب مبتدا و آلاینده خبر ردامن مفعول صریحی و بمعصیت غیر صریحی دامن
عصمت بیانیه عصمت یاکلک معناسنه در باحرف مصاحب معصیت کناه
دیمکدر آلاینده فعل مضارع جمع غایبدر آلاییدندر وکرسنکان کاف عجمک ضمی
ورانک کسری وسینک سکونیله آچ کیمسه لر که اولورکه ضرورت وزنیچون راء
ساکن وسین مکسور اوقنور بونده مبتدا اوقعدر اصلنده مبتدا ایدی جمع
اغلب لفظیدر فقره سابقده کیبی ورباینده رانک فتحی وضمیله فعل مضارع

غائبدر بابیدن بودن دینلر خطا ایلمشلر نانه مقدم مفعولی جمله
فعلیه خبر مبتدا و مفعلنی قبار دیگر محصول ترکیب تهی دستلرک یعنی فقرانک
اکثری عصمت اتکینی معصیتکو بولاشدرلر یعنی گناه سببیله کندینی رسوا ایدرلر
در آج اولنلرک اکثری ایتمک قبارلر حاصلی بر عرض و وفا رادلورلر **بیت**
چون سگ درنده گوشت یافت نپرسد کین شتر صالحست یا خر دجال
سگ درنده بیانیه دالده فتح و کسر جائز در درا مفتوح و تشدید یعنی دروزه
زنجیر بر بحی کلب دیگر سگ مبتدا و یافت خبر در گوشت کافی عجمک
تبعیلات دیگر لحم معناسنه یافتک مقدم مفعولیدر بولدی دیگر نپرسد
فعل نفی مستقبل مفرد غائب صورماز دیگر مصراع ثانیه مربوطدر کین
اصلنده کاین ایدی یرکه حرف بیان و این اشارتدر کوشنه شتر صالح لامیه
یا حرف عطف خر دجال لامیه دجال مسیح کذاب دید کلری لعینک اسمیدر
محصول بیت چونکه بر بحی کلب یعنی عقور آت بولدی صورماز که بو ات شتر
صالحک اتیمیدر یوخسه خر دجالک اتیمیدر یعنی حلال و حرام فرق
ایلمز آج اولانه فقیره بویله در بیجک بولونجه حلال و حرام دیمز البته
بولدو غین یر و نفسی طغیانه ایدنیجه جماع حرامدن احتراز ایلمز
بیت مستوران بعلت درویشی در عین فساد افتاده اند و عرض
دو دین گرامی بباد زشتنامی داده اند مستوران مراد پرهیزکارلردر دین
گرامی بیانیه باحرف صله باد زشت نامی بیانیه زشت نام وصف ترکیبیدر
چرکین آدلی دیگر و باحرف مصدر عرض داده اندک مقدم مفعول صریحیدر
و بباد غیر صریحی محصول ترکیب چوق مستورلر فقیرلق علتیله محض فساده
دوشمشلر در و عرض و دین شریفینی زشت نام ملتق یلنه ویر مثلدر

سوا ایه ارتکاب ایلمک سببیله عرض و وفا ربنی بهایه ویر مثلدر **بیت**
با گرسنگی قوت پرهیز نماند افلاس عنان از کف تقوی بستاند با حرف
مصاحبت گرسنه نفر ورت و زنجیون سا لقا مند کور اولانه کیبیدر و کاف
عجم یای ارسمیدنه بدلدر و با حرف مصدر قوت پرهیز مصدرک فاعلنه
و یا مفعولنه اضافتیدر نماند فعل نفی مستقبل مفرد غائب قالمز دیگر افلاس
مصدر در افعال بابندن مفلس و فقیر اولمق دیگر مبتدا در و بستاند
خبر در و عنان خبرک مفعول صریحی و از کف غیر صریحی کف تقوی لامیه در مجاز
بستاند فعل مستقبل مفرد غائب بای تاکیدله آلور دیگر محصول بیت آجلغیله
قوت پرهیز قالماز یعنی آجلق پرهیزه مانعدر مفلسلق و فقیرلق الندن عنانی
اختیار آلور حاصلی فقر تقوایه مانعدر زیرا تقوی غناسز اولماز حالی که من
این سخن بگفتم عنان طاقت درویش از دست تحمل برفت و تیغ زبان
برکشید و اسب فصاحت در میدان وقاحت جهانید و بر من دوانید و گفت
چندان مبالغه در وصف ایشان کردی و سخنهای پریشان گفتی که وهم تصور
کند که زهر فاقه را تریاقند و یا کلید خزینه ارزاق حالی دیمک فی الحال دیگر
که حرف بیاندر عنان طاقت درویش بیانیه ولامیه در دست تحمل بیانیه تیغ
زبانده بویله در اسب فصاحت و میدان وقاحت ده بویله در فصاحت رسوالیق
وقاحت ادبسزلک جهانید جیم عربک فتحیله فعل ماضی مفرد غائبدر جهانیدنک
صیغه سیدر دیگر دوانید دال مهمله نک فتحیله فعل ماضی مفرد غائبدر دوانیدنک
بلدر دیگر زهر فاقه بیانیه کلید خزینه ارزاق لامیه لردر کلید کاف عربک فتحیله
مفتاح معناسنه در محصول ترکیب فی الحال که بن بو سوزلری سویلدم درویشک
طاقتی دیزکینی تحملی الندن گیتدی یعنی سوزیمه طاقت و تحمل کتورمدی قلیجه دیل

فلحجنی چکدر یعنی بنی دللکه باشلدیلر و رسوا ایلدی آنی ادبسزلک میداننده
بیجراتمز یعنی رسوا ایلدی اول ادبسزلکه باشلدیلر و بنم اوزریمه بلدردم و دریوزه غنیالرک
حقلنده و وصفنده اولقدر مبالغه ایلدیکه اول دکلو انلر ایچون پریشان سوزلر
سویلدیکه کر قوت واهمه تصور ایده که فقر و فاقه زهرینه تریاقلردر و یا فقرانک
رزقلری خزینه سینک مفتاحیدرلر. مشتی متکبر و مغرور و معجب و نفور و مشتغل
مال و نعمت و مفتتن جاه و ثروت سخن نگویند الا بسفاهت و نظر نکنند الا
بکراهت علما را بگدایی منسوب کنند و فقرا را بی سر و پایی معیوب گردانند و بعزت
مالی که دارند و عزت جاهی که پندارند برتر از همه نشینند و خود را بهتر از همه بینند آنرا
در سر دارند که بکسی سر بر دارند بیخبر از قول حکما که گفته اند هر که بطاعت از دیگران
کمست و بنعمت بیش بصورت توانگرست و بمعنی درویش. مشتی مشت
مینک معنی و سینک اسلوبنیله بونده آ و وج معناسنه در قلتدن کنایتدر و مراد
تحقیر در و یا حرف وحدت. معجب اسم فاعلدر افعال بابندن متکبر خودبین معناسنه
نفور فعول در فاعل معناسنه مبالغه ایچون زیاده نفرت ایدیجی معناسنه. مشتغل
اسم فاعلدر مفعولینه اضافتدر ماله مشغول دیمکدر. مفتتن اسم مفعولدر
افتعال بابندن جاهه اضافتی قائم مقام فاعلیه اضافتدر مفتون بجاه دیمکدر
ثروت ثانک و واوک فتحه لریله و رانک سکونیله غنا معناسنه در. سفاهت
خفت معناسنه در مقابلی حلم در. بی سر و پایی یا حرف مصاحبت. حرف صله دن
غلط سویلمش بی سر و پا شول کیمسه یه دیرلر که بی پروا اوله و بی هیچ بر
کار و کسبله تقید ایلمیه. گردانند بونده کنند معناسنه در. با حرف مصاحبت. عزت مال
لامیه و یا حرف وحدت که حرف رابط صفت. عزت جاه عزت در مال کبیدر و یا حرف
وحدتدر که حرف صفت شان در. سر دارند یعنی باشلرنده آنی طوتمزلر حاصلی

باشلرنده اول هوا و سودا یوقدر دیمکدر که حرف بیانه بکسی با حرف صله در یا
حرف وحدت. سر بر دارند که مقدم مفعولیدر یعنی برکیمسه یه التفات ایدوب
باش بیندرالدرمزلر حاصلی تکبر کوسترلر. محصولی ترکیب اغنیا دیدکلک بر آوج متکبر
و مغرورلردر و خودبین و نفورلردر مال و نعمته مشتغل و منصب و دولته
مفتونلردر سوز سویلمزلر الا سفاهتله و فقرایه نظر ایتمزلر الا کراهتله علمایی
دلنجیلکه منسوب ایدرلر یعنی علما گدالردر دیرلر و فقرایی بی سر و پا الغله معیوب
ایدرلر یعنی بربلوک باشسی و ایاغی بلوک باشسی و ایاغی بلورسز بی پروا و بیچاره
کار و کسب ایش سز و کوجسز حرفلر دیرلر بر مال عزیزلرکه تارلر یعنی ...
اولانه مالک غرور سببیله و بر منصب عزتیله که ظن ایدرلر یعنی منصبمز عزیزدر شو نقدیره
دیو ظن سببیله مجلسده جمیع ناسدن یوقاری اوتورلر و کندیلرینی جمیعندن
یکرک بیلورلر و باشلرنده اول غرور و تکبر یوقدر که کیمسه یه باشلرین قالدوروب
التفات ایده لر قول حکمادن بیخبرلردر که دیمشلردر هر کیمسه که طاعتله و یا طاعتده
غیریلردن اکسکدر و نعمتله و یا نعمتده زیاده در صورتده غنیدر اما معناده فقیر در

بیت: گر بی هنر بمال کند کبر بر حکیم • کون خرش شمار اگر گاو عنبرست

بمال با حرف سبب کبر کافک کسریله تکبرلک معناسنه در کون خرش لامیه لردر
کون کاف عربینک ضمیله و واو اصلیه ایله دیمکدر دبر معناسنه گاو اولورکه واو گا
حذف ایدوب گو دیرلر شین ضمیر بی هنره راجعدر شمار فعل امر مفرد مخاطب
گاو عنبر لامیه در بعضیلر دیدیلرکه عنبر دکزده بر حاصل اولور یعنی اکمه ...
پس بو سوزه کوره در محصول بیت اگر هنرسز مال سببیله حکیمه اوزره کبر
و غرور ایدرسه آنی کون خر صانک یعنی کون خر عد ایله اگرکه گاو عنبر ایسه دخی یعنی آنی
احقر ناسدن عد ایله اشرافدن عد ایلمه. گفتم مذمت ایشان نروا داری که

خداوندان کرم کفت خطا کفتی که بنده درمند چه فائده که ابر آذارند و بر کس
نمی بارند و چشمهٔ آفتابند و بر کس نمی تابند و بر مرکب استطاعت سوارند
و نمی رانند قدمی بهر خدا ننهند و درمی بی منّ و اذا ندهند و مالی بمشقت فراهم
آورند و بخست نکه دارند و بحسرت بکذارند و حکما کفته اند سیم بخیل وقتی
از خاک بر آید که وی بخاک رود ابر آذار لامیه آذار و آذر الغلط و الغز ذال
یر بنه زا ایله بونده مارت آیی مراد در بس صوک کوز آیی دیمن تاریخ جلالیه نسبت
سویلنمش که بونده اول مراد دکلدر و تعمیم ایدوب بهارک صوک آیی و کوزک
صوک آیی و قیشک ایلی ذبین اصابت ایلمش بارند بونده یغدرمازلر دیکلدر متعدی
معناسنه یعنی یغمور یغدرمزلر دیکلدر مراد کیمسه یه احسان ایلمزلر دیکلدر تابند فعله
متعدیدر یعنی کیمسه اوزره پرتو صالمزلر مرکب استطاعت بیانیه محصول ترکیب
دیدم که اغنیانک مذمتنی روا طوتمه زیرا کرم صاحبلریدر دیدی خطا سویلدک
که فجه قوللریدر نه فائده که آذار بلوطلریدرلر و کیمسه اوزره یغمازلر و کونش چشمه سیدرلر
و کیمسه اوزرینه ضیا و پرتو صالمزلر و قدرت مرکبینه سوارلردر اما سوب کیتمزلر
یعنی کیمسه یه احسان ایلمزلر خدا ایچون بر قدم قومازلر یعنی الله ایچون بر آدم
آتلمزلر و بر اقچه کیمسه یه منتسز و اذاسز ویرمزلر و بیک مشقتله مالی جمع ایدرلر
و خستله صاقلرلر و حسرتله کیدوب مالی بونده قورلر و حکما دیمشلر مال بخیل اول
وقت یردن چیقار که کندی یره کیره یعنی اولور بیت برنج و سعی کسی نعمتی
بچنک آرد دکر کس آید و بی رنج و سعی بردارد برنج با حرف مصاحبت
کسی یا حرف وحدت نعمتی یا سیده بولیدر بچنک با حرف صله در آرد فعل مضارع
مفرد غائبدر آوردن دن کتورر دیکدر آید فعل مضارع مفرد غائب کلور دیکدر
بردارد قالدرر دیکدر محصول بیت رنج و سعیله یعنی زحمت و مشقتله بر کیمسه بر نعمتی

الکتورر و اکا نصیب و مکتوب غیر کیمسه کلور و رنج و سعیسز یعنی زحمت
و مشقتسز قالدرر یعنی و ربته بی رنج و زحمت الور بیر کفتم بر بخل خداوندان
نعمت وقوف نیافته الا بعلت کدایی ورنه هر که طمع یکسو نهد کریم و بخیلش
یکسان نماید محک داند که زر چیست و کدا داند که ممسک کیست کفت بتجربه
آن می کویم که متعلقان بر در بدارند و غلیظان شداد بر کمارند تا بار عزیزان
ندهند و دست بر سینهٔ صاحب تمیزان نهند و کویند کس در سرای نیست
و بحقیقت راست کفته باشند بر حرف الصله بخل خداوندان نعمت لامیه بیلدن
ور نه و اکر نه دن مخففدر یوخسه دیکدر طمع نهدنک مفعول اولی و یکسو ثانیدر یکسان بی معنی
برابر دیکدر نماید فعل مضارع مفرد غائب مبنی للمفعول معناسنه کورینور دیکدر
محک میمک فتحی و کسریله اولمق جائزدر اسم آلت و یا اسم مکان اعتباریله
ممسک اسم فاعلدر افعال بابندن خسیس معناسنه بتجربه آن با حرف
مصاحبت و اضافت لامیه در غلیظان شداد بیانیه شداد شدیدک جمعیدر
محکم معناسنه بر کمارند کاف عجمک ضمیله نصب ایدرلر تا حرف تعلیل بار عزیزان
لامیه در بار بونده اجازت معناسنه در صاحب تمیزان اضافتله و قطعله اوقونور
جائز سرای بونک کبی یرلرده خانه معناسنه در محصول ترکیب دیدم که اصحاب
نعمتک بخلنه وقوف بولمامشسن الا کدالق علتیله و الا هر کیمسه که طمعی
بر جانبه قویه یعنی ترک طمع ایلیه کریم و بخیل اکا برابر کورینور محک بیلور که
کوموش التون ندر و کدا بیلور که ممسک کیمدر یعنی خسیسی کدا بیلور که
اکلمه سنه ویرمز درویش دیدی اول تجربه ایله ویررم که متعلقاتی قپوده
قورلر و محکم غلیظلری قپولرنده نصب ایدرلر یعنی قپوجی ایدرلر تا علما و صلحایه
اجازت ویرمیه لر که ایچه کیروب بولوشه لر و صاحب تمیزک کوکسنه ال

ز اں سعد علی

رو سرو ور

قویالر و دیرلرکه او کیمسه بو قدر دیمیو لیکن کرچک دیجک اولورلر
بیت ان راکه عقل و همت و تدبیر و رای نیست خوش گفت پرده دار که
کس در سرای نیست ان را اکرا حرف تخصیص پرده دار قپوجیدر کرچه
حاجب در مجهولاتدن اول کیمسه نک که عقل و همت و تدبیر و فکری یوقدر کوزل
دیدی پرده دار که او کیمسه یوقدر یعنی بونک کبی کیمسه لر یوق حسابنده در
گفتم بعد ازان که از دست متوقعان بجان آمده اند و از رقعه گدایان
بفغان و محال عقلست که اگر ریگ بیابان در شود چشم گدایان پر شود با حرف
مصاحبت عذر آن لامیه در که حرف بیان دست متوقعان لامیه در متوقع تفعل
بابندن اسم فاعلدر امیدلی دیمکدر و الف و نون ادات جمعدر رقعه گدایان لامیه
بجان و بفغان باللرده حرف صله در محال عقل لامیه که حرف بیان ریگ بیابان
لامیه ریگ رانک کسری و کاف عجمیله قوم دیمکدر عرب رمل دیر رانک فتحی
و میمک سکونیله رنگ ... بوندن در و آنک ضمی و رانک جزمیله انجو دیمکدر لیکن بونده
ساکن اوقنور لفظینه موافق اولمغیچون چشم گدایان لامیه پر شود پر اوله
یعنی کوزلری طویا قناعت ... کلینجه محصول ترکیب بن درویشه دیدم متعلقان
و غلامان و خدام قپوده قودقلرینه اکلیجه یعنی اول عذرله که ... احتیاجلرینی
امید ایدنلرک اللرندن جانلری کلدی یعنی جانلرینی بیزار ایتدیلر و گدالر ... رقعه سندن
ناله و فغانه حاصلی دیلنجیلر بیزار اولدیلر انکیچون قپولرینه آدم قومدیلر و محال
عقلدر که بیابانک قومی انجو اولسه گدالرک کوزلری طویا یعنی اغنیا کوزی
بر حرکت اولماسه بونلره قناعت گلمز بیت دیده اهل طمع بنعمت دنیا
پر نشود همچنانکه چاه بشبنم دیده اهل طمع لامیه در ... اهل طمع اضافیه ...
یعنی لامک کسره سیله یعنی اشباع ایله او قومق کرک که موزون اوله با حرف مصاحبت

نعمت دنیا لامیه در نعمت تانک سینک کسری اشباع ایله او قومق کرک تا موزون اوله
اولمیه دیمشلر زیاده ناموزون سویلمشلر زیرا آنی اشباع ایله اوقومق بیتی
ناموزون ایدر همچنانکه کاف فیرنی ساکن او قومق کرک وزنیچون دیمشلر اصلا او
زاندن خبرلری یوق ایمش چاه قویی با حرف مصاحبت شبنم چه معناسنه در
کیجه ایله ... محصول بیت اهل طمعک دیده سی دنیا نعمتیله طولی اولماز
یعنی طویمز نیتچه که چاه شبنمله پر اولمدیغی کبی یعنی بو محال اولدوغی کبی اول محالدر
حاتم طایی که بیابان نشین بود اگر در شهر بود در از جوش گدایان بیچاره گشتی
و جامه بر تن او پاره ... محصول ترکیب حاتم طایی که صحرا نشین ایدی اکر شهرده اولسیدی
دیلنجیلر کثرتندن بیچاره و مضطر اولوردی و اوزرنده لباسنی فقیرلر ... پاره
پاره اولوردی گفتا مرا بر حال ایشان رحمت می برم گفتم نه که بر حال ایشان
حسرت می خورم محصول ترکیب درویش دیدی بن انلرک حالنه رحمت ایلرم
یعنی حاللرینه ترحم ایدرم که نعمت دنیایه مالک دکلدر و ثواب کسب ایلمزلر دیدم
که ایله دکل بلکه انلرک مالینه حسرت ییرسین یعنی حسرت چکرسین مادام کفتار
و هر دو بهم گرفتار هر بیدقی که براند برو دفع آن بکوشیدی و هر شاهی که بخواندی
بفرزین بپوشیدی تا نقد کیسه همت همه درباخت و تیر جعبه حجت همه بینداخت
بیدق شطرنج آلاتندن پیاده دن معتبردر یا حرف وحدت که حرف رابط صفت
براند یا حرف حکایت سوردی دیمکدر یا حرف صله دفع آن مصدرک مفعولینه
اضافتیدر یا حرف تاکید کوشیدی یا حرف حکایه دورشیردم یعنی سعی ایدردم
شاهی یا حرف وحدت مراد شاه دیمکدر گشت دیمکدر شاه اوننا مراد بونده گشت
دیمکدر کاف فارسیک ضمیله عوام تحریفیدر و ب کشت دیرلر کاف فارسی کسریله دیمکدن تحریف عوام
ایلمشلر زیرا عجم کاف فارسیک کسریله اوقورلر که تتبع ایدنه معلومدر که حرف رابط

یا حرف مصاحبت فرزین آلات شطرنجدن بر معروف آلتدر بپوشیدمی
یا حرف حکایه بونده اورتردم دیمکدر تا حتی معناسنه در لفظ کیسه
همت لامیه و بیانیه در در حرف تاکید یا خفا ویناتدی دیمکدر یعنی کیسه
همتنده نه وار ایسه صتوب و صوب دوکدی و در جعبه اضافت لامیه و
بیانیه در جعبه ترکش معناسنه در محصول ترکیب بیز دوشله بو کلمی تندد
ایدک و ایکیمز بری بر بیزله کرفتار یعنی قاروانشمش ایدک هر بیدقی که سوررد کا
انک دفعنه سعی ایدردم یعنی هر نه سوزکه سویلردم آنی بو حجت ایله رد ایدوب
قارشیلردم و هر بارکه کشت شاه دیردی آنی فرزینله ستر ایدردم یعنی
کلامینه هر بر حجت و برهان که سوق ایدردی آنی قوی دلیللرله منع و دفع ایدردم
تاکیم جمیع لفظ کیسه همتی دوکندی یعنی سویلیجک سوزی قالمدی بلکه جمیع
مالکلکنی بالتمام اویناتدی و افنا ایلدی و حجت ترکشینک اوقنی جمیعا
آتدی یعنی حجت و دلیلی قالمادی حاصلی بنمله تحجت ایتمکه مجالی قالمدی قطعه
نا نه تا سپر نیفکنی از حمله فصیح کو را جز آن مبالغه مستعار نیست
یا نه ادات تنبیه در اکاه اول غافل اولمه معناسنه پس حاضر باش دیمکدر
مسامحه ایلمشدر تا ادات تاکید در بونک کبی یرلرده سپر قلقان دیمکدر نیفکنی
فعل نفی مستقبل مفرد مخاطب یراقمیه سک دیمکدر سپر مفعول صریحی در از حمله غیر
صریحی حمله فصیح لامیه و یا بیانیه فصیحک حمله سندن و یا فصیح حمله دیکورا
اصلنده کو او را ایدی حذف و ایصال ایلدیلر مبالغه مستعار بیانیه محصول بیت
اکاه اول غافل اولمه قلقانک یراقمیه سک یعنی عجز کوسترمیه سک سپر افکنی
عجز کوسترمکدن عبارتدر فصیح کیمسه نک هجوم و حمله سندن یعنی فصاحتنه
تکلم ایلمسندن اوشنمه زیرا انک اول مبالغه مستعاردن غیری نسنه سی یوقدر

یعنی فصاحتله تکلمی طبیعی دکلدر تعلیم طریقیله در حضرت شیخک خطاب عام
طریقیله پند ید رقند بره ° دین ورز و معرفت که سخندان سجع کوی ° بردر سلاح
دارد و کس در حصار نیست ° ورز واوک فتحی و رانک سکونیله فعل امر مفرد
مخاطبدر ورزیدن سعی ایلمک معناسنه دین مقدم مفعولی و معرفت اکا
معطوف که حرف تعلیل سخن دان سجع کوی بیانیه ایکی وصف ترکیبیدر مرکب
در سخن دان سوز بیلیجی و سجع کوی سجع سویلیجی یعنی مسجع سوز سویلیجی
دیمکدر بر در بر حرف صله قپوده دیمکدر قپو اوزره دیمک الحق سویلمش سلاح
سینک کسریله آلت حرب در محصول بیت دینه و معرفته سعی و کوشش
ایله زیرا سجع کوی سخندان قپوده یراق طوتار لکن حصارده کیمسه یوقدر یعنی
سخندان سجع کوی اشول حصاره بکزر که قپوسنده آلت حرب اوله اما
حصارده صولتش اریرا ولمیه یعنی معرفتی کسبی دکلدر مستعاردر حاصلی چالشمش
تعلیمه در او نسی بوقدر الدنه اوشنمه زیرا اشوندن بوندن درمه چاتمه در
بردر سلاح دارد که معناسی قلعه قپوسنده سلاحی وار دیمکدر یو سلاحدارلق
ایده مش زیرا بو کلامده مراد تشبیه در یعنی آغیزلیغی تعلیمه دلالت ایدر سیکه
خالی قپوسی یراقلی حصاره بکزمش عاقبة الامر دلیلش نماند دلیلش کردم و دست
تعدی دراز کرد بیهوده کفتن آغاز و سنت جاهلانست که چون بدلیل از خصم
فروماند سلسله خصومت بجنبانند چون آزر بت تراش که بحجت با پسر
بر نیامد بجنکش برخاست که قال الله تعالی لئن لم تنته لارجمنک دشنام داد
سقطش کفتم کریبانم درید زنخدانش کرفتم دلیلش ضمیر در دوشه
راجعدر دلیلش ضمیر بره یعنی دلنه قوتیله اکا غالب اولمغله آنی حقیر و خوار
ایلدم و دست تعدی لامیه در مجاز العقدر تفعل بابندن مصدر در دالک کسری

يابى صيانت ايچوندر نته كه كتب صرفده مبيندر دراز كرد اوزاندر ديكدر
يعنى بكالى اوزاندر معناسى خصومته شروع ايلدر ديين بو سويلمش منه
سنده تعدى تجاوز معناسنه در اما خصومت معناسنه استعمال اولنور ديين افترا
ايلمش زيرا دراز كرد بو استعماله مانعدر بيهوده كفتن آغاز يعنى آغاز كرد
ديكدر بيهوده زائد و باطل معناسنه در بعض شراح بالين ترتبت يحيى حكايه سنده
دماغ بيهوده بحث و خيال باطل بت بيوردوغنده بيهوده هرزه و باطل معناسنه در
ديمش و بونده بيهوده هرزه معناسنه در زيرا هرزه باطل معناسنه در و بعض شراح
هرزه نك معناسنه واصل اولمدقلرنده حدوده بير و نه هرزه سوزلر سويلمش نته كه
وانما عادتى بو يله سنت بونده سيرت و عادت معناسنه در جاهلانه اضافتى لاميه در
بعض نسخه ده واو بر بنه كه سنت و اقعدر واو حرف حال و كه حرف تعليل اولور كه
حرف بيانه و چون حرف تعليل بدليل با حرف مصاحبت ديا حرف ظرف
ولبلله و با دليله ديكدر رفرد مانند عاجز قالمق معناسنه در زيرا ماندن قالمقدر
و فرو ماندن عاجز قالمقدر سلسله خصومت بيانيه در نجنبانند ديردر يعنى
خصومت ايدرلر چون اداة تشبيه آزر زاى معجمه و راى مهمله ايله ابراهيم پيغمبرك
عليه السلام اتاسينك آديدر بت تراش اضافتى بيانيه در بت تراش مقلوب
تركيبيدر تراشيدن بت يونيجى ديكدر يعنى فنى و صنعى بت تراشلق ايمش
نته كه بعض تواريخده مسطوردر كه انك زماننده انك كبى بت يونوجى يوغيدى
اكر انسان شكلنده و اكر بعض حيوان شكلنده كه صف بيانه نجحت با حرف
ظرف و يا حرف مصاحبت با پسر با حرف مصاحبت تقديرى با پسرش در خند
و ايصال ايلدى بر نيامد چيقمادمدر يعنى جنكلشه مدى حاصلى احتجاجده غلبه
ايده مدر جنكه قالقدر يعنى او غلبله او غللريله جنكه مباشر اولدى نته كه كلام غريبدر

بيوردركه أراغب انت عن آلهتى يا ابراهيم لئن لم تنته لارجمنك واهجرني مليا
دشنام داد شقطاش كفتم كر نيائم زد بدز بخدا انش كر منم اهمزه حرف
استفهام راغب اسم فاعلدر علم با بنده عن حرفيله استعمال اولنه اعراض
معناسنه در انت ضمير مرفوع منفصل محلا مرفوع فاعل راغبدر عن حرف جر راغبه
متعلقدر آلهه آلهتك جمعيدر بونده اصنام مراددر يا ضمير متكلم محلا مجرور
مضاف اليهدر بتم معبودلرمدن ديكدر يا حرف ندا ابراهيم منادى لئن لام حرف
موطئه قسم ان حرف شرط لم نفى جحد مطلق حرف شرط معناسنى استقباله
نقل ايلمشدر لئن لم تنته جمله شرطيه لارجمنك لام حرف جواب قسم ارجم فعل
مضارع متكلم وحده دررجمدن بونده مراد شتم و ذمدر شيطان رجيم بوندندر
يعنى لعنلامردى معناسنه و بعضيلر ديديلركه مراد رجمدن طاش آتمقدر ارجمنك
معناسنى رمى بالرجام دردمشلر انك كسريله كه رجمه نك جمعيدر همزه و ضمه
وزنى اوزرينه يعنى سنى طاشلر اوروب اولدرورم ديمكدر و يا بوندن فتحه سين و نون
مثقله حرف تأكيد و كاف ضمير منصوب متصل مفعولى والله البته سنى رجم ايدرم ديكدر
واهجرنى واو حرف استيناف اهجر فعل امر مفرد مذكر مخاطبدر نصر بابندن و نون
حرف وقايه و يا ضمير منصوب متصل مفعولى بندن ايرل ديكدر واهجرنى تعذرنده
مليا زمانا طويلا ديكدر ظرف زمانلغيله منصوبدر محصول تركيب عاقبة الامر
درويشك اثبات مدعا ايچون دليلى قالمدركى غلبه سببيله دليل و حقيقلرم
تعديى اليمنى بكالى اوزاندر يعنى بنى اورود برد و نه باطل سويلمكه باشلدى و حجاب ملك
ترسلم و عاد شيدركه چونكه دليله خصمدن عاجز قالوبه زبونه اولا خصومت
زنجيرنى ديره رلر يعنى خصومت ايلمكه باشلدر كه آزر بت تراش كيبى كه احتجاجده
او غلبله چيقمامدر جنكه قالقدر يعنى او غلبله صواشمه باشلدى يعنى حضرت

ابراهیم ال بیته طیمقدنه نهی ایدوب خدانکه عبادتنه دعوت ایلدیسه دیدی
یا ابراهیم سن بنم معبودلرمدن اعراضمی ایدرسین والله اکر بوادعادن منتهی
اولمزسک یعنی بو بندن یعقلیوب منهی اولمزسک البته سنی رجم ایدرم یاد بلا
و یا طاشله ناکیم یا اولسک ویا بندن قچاسک آیرل بندن و بنی ترک ایله نیجه
زمانه سنی کورمیه یم دردیش یکا سوکدرینده اکا نامعقول سویلدم اولره یقومی
بیرتدریده صفقلینه یاپشدم حاصلی دکوتشکم یاشلدق **قطعه** اودرمن
دمن در وفتاده خلق از پی ما دوانه وخندانه ایکی برده درمصرعی ادات صله دد
فتاده اکثر نسخ‌های رسمیله واقعدر وبعضنده فتادیم واقعدر لیکن اندنده مراد
بود ر دوشدک دیکلدرا و مبتدا و فتاده خبر در و خلق مبتدای فالاعبه دوان صفت
مشبهه دررد و بیدنه یلیک معنالنه وخندانده خندیدنه صفت مشبهه در خبر مبتدا مقدر
شدنه و یا بوده ندا و لور محصول بیت اول دردیش بکا دین الما دوشدک یعنی
بری بریمزله چکشمه وصوواشه دوشدک خلق بیزم آردمزجه یلکی وکولکن
اولدیلر یعنی یلرکاو کولرک آرد مزه دوشدیلر انکشت تعجب جهانی ازکفت
وشنید ما بدندانه انکشت تعجب بیانیه و بالامیه درمجاز اجهانی یا حرف نسبه جهانه
خلقی دیمکدر کفت وشنید اسم مصدر در دیمه واشیتمه معنالنه کفتن وشنیدن معنالنه
مصدردر دیمن خطا ایلمش ما به اضافت لامیه در یا حرف ظرف دندان دیش دیمکدر
محصول بیت جهانه خلقینک تعجب برمغی بیزوم دیمه مزدن واشیتمه مزدن دیشنده
ایدر یعنی تعجب ایدوب برمقلرین ایصیررلری تنبیه مقام تعجبده عادت در برمغی
دیشه الملق برمقا ایصیرمق معنالنه در القصه مرافعه این سخن پیش قاضی
بردیم و بحکومت عدل راضی شدیم تا حاکم مسلمانانه مصلحتی بجوید و درمیانه
توانکرانه و درویشانه فرقی بکوید قاضی چونه بهانات ما بدید و منطق ما شنید سر

بجیب تفکر فرو برد و بعد از تامل بسیار سر برآورد وکفت این ان که توانکرانه
را ثنا کفتی و بر درویشانه جفا روا داشتی بدانکه هرجا که کلست خارست
و با خمر خمارست و بر سر کنج مارست وانجاکه درشهوارست نهنک مردم خوارست
لذت عیش دنیارا لدغه اجل در پس ست ونعیم بهشت را دیوار مکاره در پیش
القصه محصل کلام مرافعه این سخن مصدر که مفعولنه اضافت اولندی و بردیک متعدی
مفعول اولی و پیش قاضی ثانیسی مرافعه ایکی خصم دعوا ایله حاکم قتنه
وارمغه دیرلر مفاعله بابندنه مصدر در با حرف صله حکومت مصدر در حکم معنالنه
عدل اضافتی لامیه در و عدل بونده عادل معنالنه در بعض نسخه ده قاضی عدل
واقعدر راضی شدیمک مفعول صریحی و بحکومت غیر صریحی تا حرف تعلیل حاکم
مسلمانانه لامیه مصلحتی بجوید که مقدم مفعولیدر و یا حرف وحدت در حرف ظرف
میانه توانکران لامیه درویشانه اکا معطوف فرقی یا حرف وحدت و یا حرف
تنکیر فرق بکوید که مفعول صریحی و درمیانه غیر صریحی قاضی مبتدا چونه ادات تعلیل
بهانات ما لامیه و بدید که مقدم مفعولی منطق ما دخی لامیه در وشنید که مقدم مفعولیدر
منطق مصدر میمیدر نطق معنالنه بونده مراد حاصل بالمصدر در که کلام در با حرف
صله جیب تفکر لامیه درمجازا سر فرو برد که مفعول صریحی و بجیب غیر صریحی و جمله
فعلیه جواب تعلیل در و تعلیل جوابیله خبر مبتدا در فقد بر فرو بوتکه کبی بیرلرده تاکید
افاده ایدر اگرچه که فی الجمله اشتغالی معنالنه دلالت ایدر تامل بسیار مصدر ترکیب
فاعلیه اضافتیدر سر برآورد که مفعول بهی و بعد مفعول فیهی برآورد قالدردی
دیمکدر ای حرف ندا آن که تقدیری آن کس که در توانکرانرا کفتی نک مفعول اولی
وثنا ثانیسی وجفا داشتنک مفعول اول صریحی و روا ثانیسی و بردرویشانه
غیر صریحی و داشتی فعل ماضی مفرد مخاطب درشهوار بیانیه غایتله ایو

یعنی صافی وابرار انجو یعنی بو بیتک شاپانه دیگر در حاصلی پادشاه لایق
انجو نهنگ مردم خوار بیانیه تمساح دیگر که نیل دکزنده چوق اولور لکن
انجو اولان دکزده تمساح اولمغده نظر وار مکر کیم کلام آزعانی اوله مردم خوار
وصف ترکیبیدر لذت عیش دنیا لامیه لردر و را حرف تخصیص لدغه اجل لامیه در
مجاز الدغه لامک فتحی و دالک سکونیله اصلنده عقرب صوقوندیسینه دیرلر لسعی معنی
معناسینی ویرنلر اصابت ایتممشلر زیرا مصدری لدغ و لداغ کلور نعیم بهشت
لامیه و را حرف تخصیص دیوار مکاره بیانیه مکاره مکره وبک جمعیدر بو کلام حدیث
شریفه تلمیحدر قال علیه السلام حفت الجنة بالمکاره والنار بالشهوات حفت
فعل ماضی مفرد مؤنث غائبه مبنی للمفعول قاپلندی دیکدر احاطه دن عبارتدر
تزیین اولندی دیین خطا سویلمش یعنی جنت رحمت و مشقتله قاپلندی حاصلی
داخل اولمق ایستینک تکالیف شرعیه اختیار ایلمک کرک محصول ترکیب حاصل
کلام بو سوزک یعنی اغنیا ایله فقرا بینی تشخیص و تمییز ایلمک سوزینی قاضی
قتنده ایلدک یعنی بو مدعا بی قاضیه عرض ایلدک و قاضی دعا دلکه حکومتنه راضی
اولدق تا کیم مسلمانلرک حاکمی بر مصلحت آرا بوب بولوا اغنیا ایله فقرا بینینه
بر فرق و تمییز سویلیه قاضی چونکه دور ایشله بزم هیئات و شکللرمزی کوردی وکلامزی
ایشیدی باشینی تفکر یاقه سینه ایلندی و چوق فکردن صکره باشینی قالدردی و دیدی
ای شول کیمسه که اغنیایه ثنا سویلدک یعنی دعا و ثنالرینه مشغول سین
و درویشلره جفائی جائز کوردک یعنی درویشلری ذم و قدح ایدرسین سن
بیل که هر نه یرده که کل وار البته دیکن وار و هر یرده که خمر وار خمار وار یعنی البته
خمر خمار و یرر و نه یرده که دفینه وار البته آنی بکلر مار وار زیرا دفینه افسون
بیلدن صکره اژدر تصرفا بدر بولور و شول یرده که در شهوار وار نهنگ

مردم خوار وار یعنی هر شی صیدندن خالی دکل دنیا دیرلکی لذتنک اجل
صوقوندیسی اردینده در یعنی حیاتندن صکره ممات ضروریدر و جنت
نعمتلرینک دیوار مکاره اوکنده در یعنی جنته داخل اولمغه اول نیچه زحمت
و مشقت چکمک کرک دیوار مکاره دن مراد موانع شدیده در دیگر بیت
جور دشمن چه کند کر نکشد طالب دوست • کنج و مار و کل و خار و غم و شادی بهمند
بهمند • مصراع اول قلبه محمولدر تقدیری طالب دوست کر نکشد جور دشمن چه
نکشد کر فاعلی طالب دوستدر و جور دشمن مفعولی جور دشمن لامیه
طالب دوست اسم فاعلک مفعولینه اضافتیدر بهمند نون و دالک سکونی
ادات جمعیدر محصول بیت دوستک طالبی یعنی دوسته طالب اگر دشمنک جورینی
چکمز سه نه ایلر یعنی نیه قادر در و الله نه یه کلور البته چکمک لازمدر مصراع ثانی
مقام تعلیلده در زیرا دفینه ایله مار بیله در و کل ایله خار بیله و غم ایله شادی بیله
نظر ترکی دربستانم که بید مشکست و چوب خشک هیجانم دزمره توانگران
شاکرند و کفور و در حلقه درویشان صابرند و ضجور • ترکی فعل نفی استقبال
مفرد مخاطب استفهامی متضمن نظر ایلمز میسک دیگر در حرف صله بستانم غرب
و او سز عجم و اوله استعمال ایدرکه حرف بیانیه بید مشک لامیه در بید سکونی
عربچه خلاف دیرلر اما بید مشکک قوراق جنسندن بر نوعدر که کوزل قوقوسی
وار چوب خشک لا بیانیه زمره توانگرانه ده بویله در کفور فعول فاعل معناسنه در
کفران نعمت معناسنه در حرف ظرف قدر ایکی یرده بیله حلقه درویشانم بیانیه نقشی
بیوریب انده زمره دیمز و بونده حلقه ضجور ده فعول فاعل معناسنه در مقابل صبور
ضجرندن متنفر کوکل طارلغی معناسنه محصول ترکیب بستانه نظر ایلمز میسک که انده
بید مشک و چوب خشک ده وار که بونلر کبی اغنیا بولنور کنده شاکر ده وار

کفران نعمت ده و حلقه از درویشانده صبور در و ارنجور ده یعنی نقره تحمل ایلمیوب
اظهار عجز و ضجرت کوسترر بیت اگر ژاله هر قطره دُر شدی چو خرمهره بازار
ازو پر شدی ژاله بو منده چه معناسنه در که بیچه یغار قطره یا حرف وحدت و همزه
حرف توسل اهمزه حرف وحدتدر دیین غلط سویلمش در تخفیف ژالدر در روش
وزن و قافیه ایچوندر چو ادات تشبیه خرمهره اشک بو نجو غبنه دیرلر از و املانه
ازاو ایدر حذف و ایصال ایلا اولدی او ضمیری دُره راجعدر محصول بیت
اگر چه که هر بر قطره سی لؤلؤ اولسیدی خرمهره دن کبی بازار انلر ایله طولو
اولوردی کثرتندن قصه دن حصه بودر که نه هر بر غنی سخی و کریمدر و نه هر بر درویش
اهل توکل و رضا عنده مقربان حضرت حق جل و علا توانگرانند درویش سیرت
و درویشانند توانگر همت مهین توانگران آنست که غم درویشان بخورد و بهین
درویشان آن که کم توانگران نگیرد قال الله تعالی ومن یتوکل علی الله فهو حسبه
مقربان حضرت حق لامیه و بیانیه در و مبتدا توانگران خبر در درویش سیرت وصف
ترکیبیدر صفت توانگرانددر درویشانند توانگرانه معطوف توانگر همت وصف ترکیبیدر
صفت درویشاندر مهین توانگران لامیه در مه میمک کسری و یای اصلیه ایله
اولودیمکدر بزرگ معناسنه و یا حرف نسبت و نون حرف تأکید اولوبه منسوب دیمکدر
معنای لازمیسی اولورقدر بو نده مبتدا و اقعدر آنست خبر که حرف بیان
غم درویشان لامیه و مبتدا بخورد فعل مضارع مفرد غایب خبر مبتدا در درویشلرک
غمین بیه دیمکدر و بهین درویشان لامیه بهین مهینه معطوف به بانک کسری
و یای اصلیه ایله ییک دیمکدر و یا و نون سابق کبی آن که تقدیری آنست که در
کم توانگران لامیه در کم کاف عربک ضمی و میم مشدد ایله عربده ریک دیمکدر آلتبن
معناسنه غم درویشان بخوردک مقدم مفعولی اولدوغی کبی کم توانگران

نگیردک مقدم مفعولیدر بعض نسخه ده کم توانگران گیرد واقعدر کم لغتده
ایسک دیمک معناسنه در اما بو نسخه کبی یرلرده ترکدن کنایه در معناسی غنیایی ترک
علوناً یعنی اکابری ترک ایلمیه حاصلی حطام دنیا ایچون انلره عرض حاجت و اظهار
عجز ایلمیه بلکه توکل و رضا عنی بینه ایدینه تنشکر کلام شریف بیوررمن اسم
شرط یتوکل تفعل بابندن فعل مضارع مفرد مذکر غایب فعل شرط علی الله جار
و مجرور فعل شرطه متعلقدر فهو فا جواب شرطه داخلدر هو ضمیر مرفوع منفصل
محلا مرفوع مبتدا حسبه لفظا مرفوع خبر مبتدا و جمله اسمیه جواب شرط حسب
حالیک فتحی و سینک سکونیله اسماء افعالدندر کافی معناسنه محصول ترکیب
قاضی بیوررکه حضرت خدانک مقربلری درویش سیرتلی اغنیا در و اغنیا ...
درویشلردر حاصلی خدانک مقبوللری ایکی طائفه در برنسی صورتا غنی و معنا ...
درویش اولانلر و برنسی صورتا درویش و سیرت و همتده غنی اولانلر اغنیانک
اولوراغی اولدر که غم درویشانیه یعنی انلرک رعایتیله مقید اوله و درویشلرک
ایورکی اولدر که اغنیانک آستینی ابرام و الحاحله طوتمیه یعنی انلردن بر نسنه
دیلمیه و یا اغنیایی کلیا ترک ایلیوب انلره عرض حاجت و اظهار فقر ایلمیه ... که
خدا بیوررهر کیمسه که خدایه توکل ایلیه الله اکا کافیدر غیره احتیاج ایتدرمز
پس روی عتاب از من بدرویش کرد و گفت ای که گفتی توانگران مشتغل
مناهی اند و مست ملاهی نعم طائفه هستند بدین صفت که گفتی هستند قاصر همت و کافر نعمت
ببرند و ننهند و نخورند و ندهند اگر بمثل باران نبارد و یا جهان طوفان برآرد
باعتماد مکنت خویش از محنت درویش نپرسند و از خدای تعالی نترسند بس الملک
منکره دیمکدر روی عتاب لامیه در مجاز ایدر درویش با حرف صله ای که تقدیری
ای آنکه در حذف و ایصال واقع اولدی مشتغل مناهی اسم فاعلک مفعولیه

اضافتیدر مست ملاهی لامیه مناهی شریعت نهی ایلدکی امور در بعضی نسخه‌ده
مناهی بریینه نباهی واقعدر باطل وفاسد ایشلر معناسنه و ملاهی لهولک جمعیدر
بازی دیمکدر یعنی اویون نعم نونک وعینک فتحه‌لریله حرف تصدیق بقدر طائفه کبا
حرف وحدت وهمزه حرف توسل همزه وحدت ایچوندر دیین غلط سویلیدی
قاصر همت وکافر نعمت وصف ترکیبیلردر اضافتلرین تجویز ایدنلر فاحش خطالر
ایلمشلر نهند فعل مضارع جمع غائب ایلدرلر یعنی حالی بنهند کنه مذکوردر یعنی قورلر
یعنی صقلرلر دیمکدر نخورند فعل نفی استقبال جمع غائب یمزلر دیمکدر بعض نسخه‌ده
بالله دوشمش نخورند کندیلری یمزلر معناسنه نهند سابق کبی ویرمزلر یعنی خیرلرنه
صرف ایلمزلر دیمکدر بمثل مثلا معناسنه در نبارد فعل نفی مستقبل مفرد غائب
یغمیا دیمکدر جهان را بارد که مقدم مفعولیدر طوفان مبتدا ابرار دخبری طوفان
چوق یغمور وچوق صوکه قیلمدق بر توعیه برارد فعل مضارع مفرد غائب
احاطه ایلمیه یعنی قیلمیه با حرف مصاحبت اعتماد مصدر در انفعال یا بندن
طایانمق وصو بکلنمک مکنت قدرت مصدر در لیکن ثلاثیده فعلی مستعمل دکلدر
خوش بش وار در سمیله کندی دیمکدر اعتماد ومکنت مصدرک مفعولینه اضافتیدر
وخویشه اضافت لامیه محنت درویش لامیه در نپرسند فعل نفی استقبال
جمع غائب صورمزلر نپرسنده بویله در قوروفقرا محصول کبی پس عتاب
یوز یعنی بندن درویشه ایلدی بو سوز اول معنایه اشارتدر که قاضی
شیخی اغنیایه مطلقا درویشانه اوزره ترجیح ایلدکینه یعنی ایلدیکیچون
تخطئه ایلمش اوله فقدبر یعنی قاضی کلام عتاب آمیزی بنده نه درویشه
صرف ایلدر و دیدی ای شول کیمسه که دیدک اغنیا مشتغل مناهیلردر ومست
ملاهی یعنی لهو ولعبک مستلریدر کرچک بولرده بر طائفه دیدیکک کبیدرلر

روز سیهی
روان سعدیکه
وسیر و رز

قاصر همت وکافر نعمت یعنی همتسز وکفران نعمتدرلر مالی ایلدرلر دخزینه‌یه
قورلر و یمزلر و خیرلرنه صرف ایدوب کیمسه‌یه ویرمزلر و پاککندیلری بیرلر
اما کیمسه‌یه ویرمزلر اگر مثلا باران یغمیوب عالم قحطلق اولورسه وسبب
جهانی طوفان قیلورسه کندیلرک نعمتلرینه اعتماد اوله درویشک محنت
وغمندانبنده صورمزلر و خدادن هیچ قورقمزلر دیرلر بیت گر از نیستی
دیگری شد هلاک مرا هست بط را ز طوفان چه باک ونیستی یا حرف
مصدر دیگری یا حرف وحدت بر آنیم دیمکدر را حرف تخصیص در بط بانک
فتحیله قاز معناسنه در اصلنده مشدددر لیکن عجم تخفیف ایدر را حرف
تخصیص وبا ادات مفعول قازک و یا قازه دیمکدر باک یای عربیله
قورقمق دیمکدر که عجیب مبالات دیرلر محصول بیت مذکور اغنیا دیرلر اگر
یوقلوقدن بر غیری کیمسه هلاک اولدیسه بنم وار در قازک طوفاندن نه باکی
واردر زیرا غرق اولماز یعنی کندیلرک مال ومنالینه اعتماد ایدوب بویله دیرلر
اما فقرا جانبینه نظر والتفاتلری یوق بیت وراکبات نیاق فی هوادجها
لم یلتفتن الی من غاص فی الکثب واو حرف رب در تقدیری ورب نیاق
راکبات در راکبات راکبه‌نک جمعیدر اسم فاعل جمع مؤنث در موصوفه اعتماد
ایلدکیچون عمل ایلمشدر نیاق ناقه‌نک جمعیدر دیشی دوه‌لر دیمکدر لفظا
منصوب مفعولیدر راکباتک فی هوادجها جار ومجرور جمله ظرفیه حالدر نیاقدن
که مفعول راکبات در هوادج هودجک جمعیدر بر نوع محفه‌در که دوه‌نک اوزرنده
بریینی اورورلر ایچنده اوتوررلر وغلو ر عوراتلره مخصوصدر الکثیب دخی
عالمه خلقی غرقانه چیقمقده قیزلر وکلنلری هودجلرله چیقارلر ایلینلر بیلور
ضمیر مؤنث راکباته راجعدر ایکی فصیح لفظک بر بسیدر اوزره یعنی هوادجها

وبهوا وجهتن لغتدر النساء فظلمت دفعلن کبی نهایتی بونده یا اولور
انجق وزنه ایچون لم یلتفتن فعل جحد مطلق جمع مؤنث غائبه التفات ایلمدیلر
دیمکدر جواب رب در الی من غاص الی حرف جر فعل جحده متعلق من محلا مجرور
اسم موصول غاص فعل ماضی مفرد مذکر غائب اجوف واوی طالدی دیمکدر
غوص مصدرندن مشتقدر اکثر صویه طالمقده استعمال ایدرلر غواص بوندندر
فی اللب فی غاص یه متعلقدر کنب کاف وتا ومثلثه متعلقدر بلکه کنبک جمعیدر
شتر زمبرک جمعی اولدوغی کبی قومک چوقلوغینه دیرلر محصول بیت
ناقه لره راکب چوق ایسه اول ناقه لر انلرک هودجلری التفاده اولدقلری حالده
اول ناقه لر التفات ایلمدیلر قوملره طالوب بتانه کیمسه یه یعنی دوه لره بنن
خاتونلر قومه بتا بتاکیدنه پیاده لره التفات ایلمدیلر دیمکدر بو بیت ما قبلینه تلمیح
وتشویر طریقیله کلمشدر بیت دونان چو گلیم خویش بیرون بردند گویند چه
غم گر همه عالم مردند دونان جمع دوندر الف ونون ادات جمعدر چو حرف تعلیل
گلیم خویش لامیه ببردند مفعول اولی بیرون ثانیسی گویند جواب تعلیلدر محصول
الجمله چونکه کندی گلیمنی صودن قورتاردیلر یعنی محنت وبلای دنیادن خلاص اولدیلر
دیرلر نه غم اگر جمیع عالم اولدیسه حاصلی اهانه کندر نفس خسیسنی تدارک ایدوب
قایرر غیریله هیچ مقید اولمازلر اما ایولر کندی نفسنی قایردوغی کبی سایر خلقیده
قایرر بلکه سائری نفسندن تقدیم ایدر شنه که کتابلرده بعض کیمسه لردن نقل ایدرلر
قومی برین صفت که بیان کردم وطائفه دیگر خوان نعمت نهاده وصلای کرم در داده
ومیان بخدمت بسته ابرو بتواضع گشاده طالب نامند ومغفرت وصاحب دنیا
وآخرت قومی یا حرف وحدت وطائفه دیگر یاسی یا حرف وحدت وهمزه حرف
توسل همزه حرف وحدتدر دیمن غلط سویلمش خوان نعمت لامیه در زیرا خوانی

سفره ونعم طعاملر معناسنه در اگرچه نعم جمع نعمتدر ولکن مقامده اغلب خوانی طعام
معناسنه اخذ ایلمک ایلمش صلای کرم لامیه در صرف تأکید داده وبرمش یعنی
احسان وکرمینی عام ایلمشلردر علما وفقرا انلرک خدمتینه بل بغلمشلردر ابرو
همزه نک فتحی وبانک سکونی وواو اصلیه ایله قاش معناسنه در گشاده
مفعول صریحی وبتواضع غیر صریحی طالب نام اسم فاعلک مفعولینه اضافتیدر
ونون ودال اسنادک جمعیدر محصول ترکیب قاشنی دیرکه بر قوم بو صفتله اولدیلر
در که بیان ایلدم وبر طائفه دخی نعمتلر سفره سنی قومش یعنی نعمت سفره سنی دوشمش
وکرم واحسان صلاسنی ویرمش یعنی کرم واحساننی تعمیم ایلمش وتواضعله
قاشینی آچمش یعنی گرمش یعنی یوزین وکوزین بورشدوروب اغبر ایتمز الا قاشنی
چتماز بلکه لطف ایلمکده خطا ایلر ابو نامک طالبلریدر یعنی ایلکه لقمعه طالبلردر
نا کیم ذکر خیر مغفرتلرینه سبب اوله صاحب دنیا وآخرتدر یعنی هم دنیاده خیرله
مذکورلردر وهم آخرتده یعنی اولدکلرندنصکره کنه خیرله اکیلورلر چون بندگان
حضرت پادشاه عالم مؤید من عند الله مظفر ومنصور على الاعداء مالک
ازمة الانام حامی ثغور الاسلام وارث ملک سلیمان اعدل ملوک الزمان مظفر
الدین ابو بکر سعد ادام الله ایامه ونصر اعلامه ظاهر بودر که بو القاب ذکر اولنانی
جانبندندر چون ادات تشبیه بندگان حضرت پادشاه لامیه لردر بندگاندن مراد
پادشاه ملازمندر اولانه الکا بردر عالمه اضافت لامیه در بعض نسخه ده عالم
بزینه عادل واقعدر مؤید تفعیل بابندن اسم مفعولدر محکم دیمکدر من عند الله
مؤیده متعلق مظفر ده تفعیلدن اسم مفعولدر بونده غالب معناسنه در منصور
معطوف على الاعداء مظفر ومنصوره متعلقدر على سبيل البدل مالک ازمة
الانام مالکک ازمه یه اضافتی اسم فاعلک مفعولینه اضافتیدر ازمه

زمانک جمعیدر انامه اضافتی لامیهدر انام معرف باللام اولیجق ازمه بر تاکید
اولمیجق لازم وکل فتدبر زمام اوبانه ترکیبی وانام خلق معناسنهدر حامی ثغور اسلام
لامیهلردر حامی حافظ معناسنهدر حمایتدن حامینک ثغوره اضافتی اسم فاعلک
مفعولینه در ترکیب عربی اعتبار اولسه حامینک یاسی تلفظا اولنور اما
فارسی اعتبار اولنسه مکسور اوقنور ثغور ثغرک جمعیدر دشمندن خوف ایدجک
یردیمکدر وارث ملک سلیمان اسلوب تعابیکی قرینه کبیدر اضافتده واعرابده اعدل
ملوک الزمان لامیهلردر اعدل اسم تفضیل مظفر الدین پادشاهک لقبیدر
وابوبکر کنیتی تقدیریکی ابوبکر بن سعد در ادام فعل ماضی مفرد مذکر غائبدر افعال
بابندن مقام دعاده واقعدر الله لفظا مرفوع فاعلی و ایام لفظا منصوب مفعولی
ونصر اعلامه بودخی اعرابده قرینه سابقه کبیدر اعلام علمک جمعیدر سنجاقلر دیمکدر
محصول ترکیب بودر اکرم ایلدکمز اصحاب خیرات اغنیا پادشاه زمانک بندهلری یعنی
پادشاه عالمک اغنیا واکابر مذکور اغنیا کبی اصحاب لطف وکرمدر کرا اول
پادشاه مؤید من عند الله در دفع اعدا اوزرینه مظفر ومنصور در جمیع خلقک
زمامهلرینک مالکیدر یعنی جمیع خلائق اکا مطیع در اسلام دربندلرینک حافظیدر
یعنی دشمن کلجک یرلری حفظ ایدر سلیمان ملکینک یعنی تختینک وارثیدر نته که
دیباجهده مفصل بیان اولندیغی زمانه پادشاهلرینک عادلیدر مذکور العالی
ملقب واوصافله موصوف مظفر الدین ابوبکر بن سعد در الله تعالی ایامنی دائم
ایلسون یعنی عمرینی ودولت وسعادتنی باقی وثابت ایلسون وسنجقلرینی
منصور ومظفر ایلسون هر نه جانبه حرکت ایدرسه **قطعه** پدر بجای پسر هرگز
این کرم نکند که دست جود تو با خاندان آدم کرد پدر مبتدا با حرف صله جای بوتلکه
کبی یرلرده تحسین لفظ وتکمیل وزن ایچون کلور وجایز در که حق معناسنه اوله

اضافتی لامیه مبتدا اوله نکند که بجای پسر مفعول غیر صریحیدر واین کرم صریحی
وجمله فعلیه خبر مبتدادر که حرف بیانیه وبا رابطه صفت دست جود لامیهدر مجازا
ومبتدا او تو به اضافت لامیهدر با حرف صله خاندان آدم لامیهدر وکردک مفعول
غیر صریحی وجمله فعلیه خبر مبتدادر محصول بیت آتا اوغوله هرگز بو کرمی ایلمز که سنک
جودک ال خاندان آدمه ایلدی یعنی اولاده وذریات آدمه سن ایلدکک لطف
وکرمی کیمسه کندی اولادینه ایلمز • خدای خواست که بر عالمی ببخشاید • ترا برحمت
خود پادشاه عالم کرد • خدای مبتدا خواست خبری که حرف بیانیه عالمی یا حرف
تنکیر و یا حرف نسبت عالمه و یا عالمه منسوب اولانه دیمکدر ببخشاید فعل مضارع مفرد
غائبدر بخشاییدن اسم لمکک یعنی ترحم ایلمک دیمکدر ترا سنی دیمکدر با حرف
مصاحبت رحمت خود لامیه پادشاه عالم لامیهدر تراکردک مفعول صریح اولی
و پادشاه عالم ثانیسی و برحمت غیر صریحی محصول بیت الله دیلدی که عالمه و یا اهل عالمه
ترحم ایلیه پس سنی کندی رحمتیله عالمه پادشاه ایلدی یعنی سنی خدای تعالی عالمه
رحمت کوندردی حضرت محمدک امتنی رعایت ایلیهسک حضرت محمدی ایکی عالمه رحمت
کوندردکی کبی • قاضی چون سخن بدین پایه رسانید و از حد قیاس ما قیاس
حاسب مبالغه در کذرانید بمقتضای حکم قضا رضا دادیم و از مامضی درگذشتیم
وبعد از آن مجوز طریق مدارا گرفتیم وسر بتدارک بر قدم یکدیگر نهادیم وبوسه
بر سر وروی همدیگر دادیم وختم سخن بدین دو بیت بود • قاضی مبتدا چون حرف
ادات تعلیل سخن رسانید که مفعول صریحی وبدین پایه غیر صریحی پایه مرتبه دیمکدر
رسانید فعل متعدیدر ایرشدردی دیمکدر حد قیاس ما لامیهلردر وکذرانید که
مفعول غیر صریحی اسب مبالغه بیانیه و مفعول صریحی در حرف تاکید کذرانید نون
الف ونون ادات تعدیه در کچوردی دیمکدر با حرف صله مقتضای حکم قضا

لامیه لردر و داد بمعنک مفعول غیر صریحی و رضا صریحی و جمله فعلیه جواب تعلیل
و جمله تعلیلیه خبر مبتدا در ما اسم موصول مغنی فعل ماضی مفرد مذکر غایب جمله
فعلیه صلهٔ موصولدر و در حرف تاکید کد کشتیم فعل ماضی متکلم مع الغیر کجدک دیمکدر
با حرف مصاحبت عذر ما جری لامیه و ما موصول و جری فعل ماضی مفرد مذکر غایب
جاری اولدی یعنی مرور ایلدی دیمکدر راه مدارا لامیه اصلی مدارات در لیکن عجم
مفاعله بابینک تا قصندن تا مصدرک حذفیله استعمال ایدرلر تنها دیمکدر مفعول
صریحی و بنداز که غیر صریحی بر قدم بلکه در بویله در و قدم بکور لامیه دربری بیکرک
قدمنیه نداز کلدی باشمز قودق و بوسه داد بمعنک مفعول صریحی و بر سر و روی ابلدکه
غیر صریحی ختم سخن لامیه در یعنی مصدرک مفعولینه اضافتیدر محصول ترکیب فانی
سوزی چونکه بو مرتبه یه یتشدردی و بیز دم حق و قیا سمز دن انسب مبالغه‌ء
کجوردی حکم قضا مقتضا سنیه رضا ویردک و ما مضادن کجدک و ما جری عذر یله
یعنی ار امزده جنک جدال عذر یله یعنی بو سبیله مدارا طریقنی طوتدق
و قدم ارکله بری بریمزک ایاغینه باشمز قودق یعنی احوالمز حد تعبیره وارمش
ایدی کجین غوغا ایچون پس مصالحه طریقنی طوتدق قیل سخن عدن بیزدن بیزه پرسنه
تو جدا ایلمون دیو بری بریمزک روینه بوسه ویردک یعنی اوپشدک
نته که حالت مصالحه ده عادتدر و سوزک ختمی و تمامی بو ایکی بیتله اولدی
قطعه مکن ز گردش گیتی شکایت ای درویش ° که تیره بختی اگر هم برین
نسق مردی ° گردش گیتی لامیه در گردش اسم مصدر در و دوشمک معناسنه
کردیدندر کاف عجمک فتحیله و گیتی کاف عجمک کسریله جهان دیمکدر که حرف تعلیل
تیره بخت وصف ترکیبی رسیه بخت معناسنه و یا ضمیر خطاب نسق لونک سینک
فتحه لریله اسلوب و طریق معناسنه در هم بونده تحسین لفظ و تکمیل وزن

ایچون الحقـدر مع معناسنه در و بین مصغولدر که نه بهانک معناسنی بیلورلر مثل
نه مغ نکه مردن فعل ماضی مفرد مخاطبدر مردندن محصول بیت جهانک گردشندن یعنی
دونمسندن شکایت ایلمه ای درویش زیرا سیه بختسن اکر بو اسلوب
و طریق اوزره اولورسک یعنی درویشلک توکل و قناعتدر و تسلیم و رضادر
درویشه شکایت لایق دکل زیرا شکایت بدبختلقدر ° توانکرا چو دل و دست
کامرانت هست ° بخور ببخش که دنیا و آخرت بردی ° توانکرا الف حرف
ندادر چو حرف تعلیل دل کوکل دست کامران بیانیه بخور فعل امر مفرد مخاطب
ببخش دخی بویله در بخشیدندن که حرف تعلیل بردی فعل ماضی مفرد مخاطبدر بردندن
ایلتمک دیمکدر محصول بیت ای توانکر چونکه مراد سوریجی الک و کوکلک واردر یعنی
چونکه خدا اسکا مرادک ویردی یه و بغشله زیرا هم دنیا و هم آخرتی کوتوردک
یعنی دنیا و آخرت سنک اولدی حاصلی ییمکله دنیا و بغشلمغله آخرت سنک
اولدی یعنی ییوب و ویرمکله دنیا و آخرته مالک اولدی باب هشتم در
آداب صحبت باب هشتم بیاننه آداب ادبک جمعیدر خیرلی خویلرک اجتماعنه
دیرلر ادیب شول کشیه دیرلر که خیرلی خویلر انده جمع اوله صحبته اضافتی لامیه در
حکمت مال از بهر آسایش عمرست نه عمر از بهر گرد کردن مال عاقلی را
پرسیدند نیکبخت کیست و بدبخت که گفت نیکبخت آنکه خورد و کشت
و بدبخت آنکه مرد و هشت ° مال سکونی لامله مبتدا و مابعدی خبر بهر آسایش
عمر لامیه لردر آسایش دینلمش معناسنه اسم مصدر در آساییدندن بهر
گرد کردن مال لامیه لردر گرد کردن کاف عجمک کسریله و عربیک فتحیله جمع ایلمک
دیمکدر عاقلی یا حرف وحدت و را حرف مفعول نیکبخت وصف ترکیبیدر ایلو بختلو
معناسنه بدبخت برامز بختلو معناسنه در که القدیر کیست در کست کاف عربیک

کسر بلا و سکون شین‌ایله فعل ماضی مفرد غائبدر رالکدر معناسنه و هشت با نک
کسری و شینک سکونیله فعل ماضی مفرد غائبدر رفودی یعنی ترک ایلدی دیمکدر گذشت
گذشتن دن و هشت هشتن دن مشتقدر محصول ترکیب مال عمرک آسایش
و حضوری ایچوندر عمر مال جمع ایلمک ایچون دکلدر بر غافل معمور دیلرکه ایو بختلو کیمدر
و بر اهل بختلو کیمدر دیدی ایو بختلو اولدر که اکدی و یدی اکدی دیمکدن مراد آخرت
ایچون بذل ایلدی الدنیا مزرعة الآخرة اعتباریله و بدبخت اول کیمدر اولدی و قودی
یعنی ورثه و حساده ترک ایلدی و کیتدی و بدبخت که برینه چیست بازان احوال جعفر
غافل ایمش بیت مکن نماز بران هیچکس که هیچ نکرد * که عمر در سر تحصیل
مال کرد و نخورد * مکن نماز نماز قیلمه دیمکدر هیچکس سغلکه و دنی معناسنه که حرف
رابط صفت هیچ نکرد یعنی بر خیرلی و فائده‌لی ایش ایشلمدی حاصلی حقه لائق عمل
ایلمدی که حرف تعلیل عمر کردک مفعول اولی و مقدر صرف ثانیسی در حرف ظرف
سر تحصیل لامیه مال اضافت مصدرک مفعولینه در محصول بیت اول کمسنه صکره
نماز قیلمه اول سغله و ناکس اوزرنده که خدایه لائق عمل ایشلمدی حاصلی آخرت
یولینه بر خیر ایشلمدی زیرا عمرینی تحصیل مال سوداسنده صرف و تلف ایلدی
و یمدی یعنی نه کندی یدی و نه خدا ایچون یدردی پند حضرت موسی علیه السلام
قارون را نصیحت کرد که احسن کما احسن الله الیک نشنید و عاقبتش
شنیدی * قارون را ادات مفعول که حرف بیانی احسن فعل امر مفرد
مذکر مخاطبدر افعال بابندن احسان ایله دیمکدر کما کاف حرف تشبیه و ما حرف
مصدر احسن فعل ماضی مفرد مذکر غائب الله فاعلی الیک جار و مجرور فعل
ثانیه متعلقدر نشنید فعل نفی ماضی مفرد غائب فاعلی قارون در ایشتمدی یعنی
پندینی دیکلمدی و قبول ایلمدی دیمکدر عاقبتش ضمیر قارونه راجعدر شنیدی فعل ماضی

مفرد مخاطب عاقبت نتیجه اولدوغینی ایشیدنک دیمکدر محصول ترکیب موسی پیغمبر
علیه السلام قارونه نصیحت ایلدی که خدا انک قوللرینه احسان ایله یعنی مالکدن زکات
و صدقه اعطا ایله نته‌که الله تعالی سکا اعطا و احسان ایلدی قارون موسانک پندینی
دیکلمدی یعنی قبول ایلمدی عاقبت نتیجه اولدوغینی مفصل ایشیدنک باب اولده
قطعه آن کس که بدینار و درم خیر نیندوخت * سر عاقبت اندر سر دینار
و درم کرد * معلوم اوله که بعض مقامده آن کسک تقدیری یعنی آن کس که ایدر وک
بوندن معلوم اولسون اول تقدیر بدینار و درم با حرف مصاحبت نیندوخت
فعل نفی ماضی مفرد غائب فراندوزی یعنی کسب ایلمدی یا همزه دن منقلبدر نکه
منفصل بیانی انجمند خیر مفعول صریحی و بدینار غیر صریحی سر کردک مفعول اولی
صریحی و تلف و یا صرف مقدر ثانیسی و اندر سر مفعول فیهی اولکی سر باشی
معناسنه در و ایکنجیسی سودا معناسنه در محصول بیت اول کیمسنه که دینار و درم
سببیله خیر کسب ایلمدی یعنی مالنی خیراته صرف ایلمدی باشینی عاقبت دینار و درم
سوداسنده تلف ایلدی یعنی اول سودا ایله فوت اولدی قارون کبی * خواهی
متمتع شوی از نعمت دنیا با خلق کرم کن که خدا با تو کرم کرد * خواهی فعل مضارع
مفرد مخاطب معنای شرطی متضمن دیلرسک دیمکدر متمتع اسم فاعلدر تفعل
بابندن فائده مند و بهره مند دیمکدر بعض نسخه‌ده خواهی که ممتع شوی واقعدر تفعیل
بابندن اسم مفعول لیکن معنا بردر شوی فعل مضارع مفرد مخاطب اوله‌سین دیمکدر
با حرف صله که حرف تعلیل خدا مبتدا او کرد خبر و کرم مفعول صریحی و با تو غیر صریحی
و با حرف صله محصول بیت دیلرسک که دنیا نعمتندن فائده مند و بهره مند
اوله‌سک خدانک خلقینه کرم ایله چونکه خدا سکا کرم ایلدی عرب کوید جد ولا تخف
فا الفائدة الیک عائدة * جد جیمک ضمیله فعل امر مفرد مذکر مخاطبدر جاد جود دن

یعنی نصر بابینك اجوف واوی سندن قل کبی قال یقول دن جوانمردلك ایله
دیمکدر ولا تمنن فعل نهی مفرد مذکر مخاطب منت ایلمه یعنی ایلك ایلدکك
کیمسه یه منت ایلمه فان الفائدة فا حرف تعلیل نهی در زیرا تخفیف انك
فائده سی دیمکدر الیك جار ومجرور عائده یه متعلقدر محصول ترکیب عرب
جوانمردلك ایله ومنت قومه جوانمردلك ایلدکك کیمسه نك اوزرینه زیرا ایلدکك
جوانمردلگك فائده سی کنه سکا عائددر یعنی فائده سی سکا دونر نتکه شیخ
شرح ایدوب بیورر یعنی بخشش وعطا ده ومنت منه که فائده آن بتو
باز می کردد محصول ترکیب یعنی بخشش ایله وعطا ویر یعنی احسان ایله ومنت
قومه زیرا فائده سی کنه سکا دونر حاصلی فائده سی سکادر اول ویردکلرکله

قطعه درخت کرم هرکجا بیخ کرد . کذشت از فلک شاخ وبالای او . درخت
کرم بنائیه بیخ کرد بیخ کوکدر بای عربیك کسریله کوك ایلمك یعنی کوك صالمق
دیمکدر درخت مبتدا وکرد خبره و بیخ مفعول صریحی وهرکجا مفعول فیهی کذشت
فعل ماضی مفرد غائب کچدی دیمکدر یعنی تجاوز ایلدی از فلك مفعول غیر صریحی شاخ
دال وبوداق معطوفیه در بالا بوی دیمکدر او ده اضافت لامیه در محصول بیت
کرم درختی هر یرده که کوك صالدی یعنی مستحکم اولدی یعنی نه یرده که ثابت
وقائم اولوب یرلشدی انك بوی ودالی وبوداقی فلکدن کچدی حاصلی نوالی چرخ
اعلایه واصل اولدی . کر امیدواری کز و برخوری . بمنت منه اره بر پای او .
امیدوار امیدلی دیمکدر زیرا وار نسبت معناسنی افاده ایدر معجمه تشدیدی ضرورت
وزن ایچوندر ویا ضمیر خطاب کز وتقدیر برکه ازو و در که حرف بیانیه واو ضمیری درخت
کرمه راجعدر بر بونده حاصل ومیوه معناسنه در خوری فعل مضارع مفرد مخاطب
ییسك دیمکدر بمنت با حرف مصاحبت منه فعل نهی مفرد مخاطب نه قیمه قودم نوکه

فتحی وکسریله نهادن دن اخذ ایدنلر بیلمزلر ایمش اره دستره در تشدیدیله
ضرورت وزن ایچوندر بر حرف استعلا پای او لامیه ضمیر درخته راجعدر
اره منه هکدر مفعول صریحی و بر پای و بمنت غیر صریحلریدر محصول بیت اکر
امیدلی ایسك که مذکور درختدن میوه وحاصل بیه سن اکا منتله دستره
قومه یعنی ایلدککی کرمی منت ایلمکله ضائع ایلمه حاصلی ایلدکك
احسانی منع واذا ایله ابطال ایلمه کما قال الله تعالی لا تبطلوا صدقاتکم بالمن
والاذی اره دن مراد منت ذکر احسانه کرمك قوانینی ابطال ایدر بعض نسخه ده
امیدواری بر بیته وارد اوله امیددار بر دوشمش والله لیکن معنا اعتبار
قطعه شکر خدای کن که موفق شدی بخیر . ز انعام وفضل او نه معطل
کذاشتت . شکر خدای مصدر کی مفعولیه اضافتیدر که حرف تعلیل موفق
اسم مفعولدر تفعیل بابندن توفیق وهدایت ویرلمش معناسنه شدی
فعل ماضی مفرد مخاطبا اولدك دیمکدر بخیر با حرف مصاحبت ویا حرف سکله
خیرله ویا خیره دیمکدر انعام وفضل او لامیه در نه حرف نفی معنا کذاشتت
معطل ترك ذاتت تقدیره محصول بیت خدایه شکر ایله که خیرله موفق اولدك
ویا خیره توفیق وهدایت بولدك خدای تعالی کندی انعام وفضلندن سنی
معطل قومدی یعنی لطف واحساننده سنی معطل ترك ایلمدی . منت منه
که خدمت سلطان همی کنی . منت شناس ازو که بخدمت بداشتت .
که حرف بیانیه خدمت سلطان مصدرکی مفعولیه اضافتیدر شناس فعل امر مفرد
مخاطب ازو ضمیری سلطانه راجعدر که حرف بیانیه بخدمت با حرف ظرف
تقدیری بخدمتش در محصول بیت منت قومه که پادشاهه خدمت ایلدیکن
دیو یعنی پادشاهه بن سکا خدمت ایده رین دیو منت ایلمه بلکه پادشاه

منت بیل که سنی خدمتنده طوتدیر یعنی سنی خدمتکار ایدندکنی اندن منت
بیل سنی خدمتکار ایدنمه نیجه ایدرک **حکمت** دو کس رنج بیهوده بردند وسعی
بی فائده کردند یکی آن که اندوخت ونخورد ودیگر آن که آموخت ونکرد رنج بیهوده
بیابانیه سعی بی فائده دخی بویله در اندوخت تقدیری مال اندوخت در آموخت
تقدیری علم آموخت در نکرد تقدیری عمل نکرددر محصول ترکیب ایکی کیمسه باطل
وراندیره رنج وزحمت ایلندیلر یعنی یوق یره امکلر چکدیلر وفائده سز یره سعی
وکوشش ایلدیلر بریسی اولدر که مالی قزاندی دییمدی وبریسی اولدر که علم او
کرندی ومقتضاسی ایله عمل ایلمدی **مثنوی** علم چندان که بیشتر خوانی چون
عمل در تو نیست نادانی علم خواندنک مقدم مفعولی محصول بیت علمی نقدر که
زیاده ارک اوقوسک چونکه سنده عمل یوقدر ناداناسک یعنی جاهلسک
نه محقق بود نه دانشمند چار پایی برو کتابی چند محقق تفعیل بابندن
اسم فاعلدر ساکنی ولایثبته اثبات ایدرنه دیرلر حرف نفی معنادرفعله
مقیددر نبود تقدیرنده چار پا اودرایقلو حیوان بنبودک فاعلیدر ویا حرف
وحدت وکتابی یا حرف وحدت جمله ظرفیه صفت چار پا در چند نیچه دیمکدر محصولی
محقق اولماز ودانشمنده بر حیوان که او زرنده برنیچه کتاب اوله یعنی اوستنده
برنیچه کتاب اولان چارپایه محقق اولور نه دانشمند یعنی علمیله عامل اولمیان
کیمسه برنیچه کتابی یوکلنمش حیوان اندرنته که کلام خدا دخی واقعدر کمثل الحمار یحمل
اسفارا اسفار سفرک جمعیدر کتاب معناسنه آن تهی مغز را چه علم وخبر
که بروی هیزمست یا دفتر تهی مغز وصف ترکیبیدر عقلسز دیمکدر تا فتح
وکسر جائز درزا ادات تخصیص که حرف بیانه هیزم هانک کسری وزایله
شمبله اوودون معناسنه دردفتر دن مراد کتابدر بو نی قافیه ضرورتیچون اختیار

ایلدر محصول بیت اول بیتی سنک یعنی عقلسزک نه علم وخبری واردر یعنی
علمی وخبری یوقدر که اوزرنده اودونمیدر یوخسه دفتری خاصلی بر یوکدر
جلکر اما بیلمز که نه یوکدر جلکر **حکمت** علم از بهر دین پروردنست نه از بهر
دنیا خوردن محصول ترکیب علم دینی تربیت وتقویت ایچوندر دنیا ییمک
ایچون دکلدر یعنی تحصیل دنیا ایچون ووسیله جاه ایچون دکلدر علم **بیت**
هرکه پرهیز وعلم وزهد فروخت خرمنی گرد کرد وپاک بسوخت خرمنی یا حرف
وحدت گرد کرد جمع ایلدی دیکدر پاک بسوخت تمام یقدی ایچ سننه قومدی دیکدر
ارالقرنده بو استعمال الدر محصول بیت هر کیمسه که خلقه عالمه پرهیز وعلم وزهد
صاتدیر یعنی بونلری وسیله تحصیل مال وجاه ایلدیر بر خرمن جمع ایلدیر وپاک
یقدیر ایچ سننه قومدیر یعنی آخرتده باعث مغفرت اولماز فائده سی اجانه
دنیایه در انجق **حکمت** عالم ناپرهیزکار کوریست مشعله دار یهدی وهو لا یهتدی
عالم ناپرهیزکار بیانیه درکار کاف تحمیله ادات فاعلدرجی معناسنه عالم مبتدا
کور بیست خبری یا حرف وحدت مشعله دار وصف ترکیبیدر دار ایدن دیمک مشعله
طوطوجی دیمکدر یهدی فعل مضارع مفرد مذکر غائب درضرب بابندن
ناقص یائیدندر مهتدیر اولماز یعنی هدایت بولماز محصول ترکیب پرهیز
ایلمیجی عالم یعنی پرهیزسز اهل علم مشعله دار بر کوردر یعنی اکا بکزر زیرا اهل
مشعله ایله خلقه یول کوستررلکن آنکله یول کورمز حاصلی عالم غیر عامل
بر کیمسه علم کسب ایدوب عمل ایلمسه مهتدیر اولوروا عظ غیر متعظ دنده
بویله ناصح غیر منتصح دنده **بیت** بی فائده هر که عمر درباخت چیزی نخرید
وزر بینداخت عمر درباختک مقدم مفعولیدر چیزی یا حرف وحدت زر
بینداختک مقدم مفعولیدر محصول بیت هر کیمسه که فائده سز یره عمرینی اوینادی

یعنی عبث یره صرف ایدوب ضایع ایلدی شول کیمسه یه بکزر که هیچ بر نسنه
آلمدی و اقچه و التونینی بیابانه آتدی یعنی نسنه صاتون آلمدی و اقچه سینی خطا ایتدی
و تلف ایلدی حکمت ملک از خردمندان جمال گیرد و دین از پرهیزکاران کمال
یابد پادشاهان بنصیحت خردمندان محتاجترند که خردمندان بقربت
پادشاهان ملکدن مراد مملکتدر دینده مراد دین اسلامدر کمال یابد فعل مضارع
مفرد غائبدر یابیدندن یافتن دن دین خطاسو بلمش یانمزده واقع اولان
متونده کمال یابد دوشمش اگرچه که قبلی مقدر کیر اولمق ایدی پس یابد یازانه
اعتراض یوقدر محتاجترند تراوات تفضیل و کمدن تفضیلیه مقابلنه در محصول ترکیب
مملکت عقلادن جمال طوتار یعنی شول مملکت که انده عقلا اوله کوزل اولور زیرا عقلا
زینت عالمدر دین اسلام دخی پرهیزکارلردن کمال بولور یعنی دین اسلام اهل زهد
و تقوادن کمال بولور زیرا انلر اهل شرعی اولور پادشاهلر عقلانک عقلا انلرک
نصیحتنه محتاج قدر عقلا پادشاهلرک تقربنه ایسه یعنی عقلا اول قدر سلاطینک
تقربنه محتاج دکللردر که سلاطین انلرک نصیحتنه محتاجلردر قطعه پندم اگر بشنوی
ای پادشاه در همه دفتر به ازین پند نیست • پندم بکسر نسخه ده پندی واقعدر یای
وحدتله اما پندیم میمله و یا ایله یانمزده موجود اولان متونده یوقدر پس میمیلی نسخه‌یی
اختیار ایدن اعتراض قلت تتبعدن کلور دفتردن مراد کتابدر محصول بیت ای پادشاه
اگر بنم پندیمی ایشیدرسک جمیع کتابلرده بوندن ایو پند یوقدر اول پند بیت ثانیده در
جز بخردمند مفرما عمل گرچه عمل کار خردمند نیست • بخردمند با حرف صله مفرما
فعل نهی مفرد مخاطبدر فرمایدندن فرمودندن دیمکدر خطا ایلمش محصول بیت ای پادشاه
عاقلدن غیریسنه عمل بیورمه اگرچه عمل عاقل ایشی دکل یعنی سن عملکی عاقلدن
غیریسنه بیورمه اگرچه که عاقل اولانه عمل قبول ایلمز حکمت سه چیز پایدار نماند مال

بی تجارت و علم بی بحث و ملک بی سیاست رحم آوردن بر بدان ستم است بر نیکان
و عفو کردن از ظالمان جور است بر درویشان محصول ترکیب اوچ نسنه ثبات
و پایدار قلماز بری بی تجارت مالدر یعنی مال که انکله تجارت اولونمیه پایدار
ثابت قلماز جنونکه یکیدر و معنا اگرچه بحث علم فراموش اولور کیدر و سیاستسز
مملکت و سلطنت داخی پایدار قلماز زیرا بو سیاسته ظلمه طغیان ایدوب مملکت
الدن کیدر رحم کیمسنه کوتی یه رحم ایدوب بیورر زیرا انلره رحم ایتمک یعنی
ترحم ایلمک ایولره ظلمدر و ظالملردن عفو ایلمک درویشلره یعنی فقرایه
و جفادر پس ظلمه سلطنت قائم اولماز زیرا انلرا یولره ظلم و فقرایه
جفا ایدرلر پس جور و جفایه سبب اولورکه سلطنت انکله ثابت و پایدار اولماز
بیت خبیث را چو تعهد کنی و بنوازی بدولت تو گنه میکند بانبازی حیث
مراد و یکیدر و را ادات مفعول تعهد تفعل بابندن مصدردر تحفظ و رعایت معناسنه
بنوازی یای تأکید افعل مضارع مفرد مخاطب و حرف ایله سلکده و یکیده دولت
ظرف و با حرف مصاحب تویه اضافت لامیه در گنه میکند مفعول
و بانبازی غیر صریح با حرف مصاحبت انباز اورتق و برلر شریک معناسنه
و یا حرف مصدر محصول بیت خبیثی چونکه رعایت و حمایت ایدوب اخذ
سنک دولتکده و یا دولتکله و رتقلفله گناه ایدر یعنی سن کا رعایت
سبیله ظلمه رضا و بر مکدر پس ظلمه دو انکله شریک اولورسک حکمت بر دوست
پادشاهانرا اعتماد نتوان کرد و بر آواز خوش کودکان غره نباید بود که آن
بخیالی متبدل شود و این بخوابی متغیر گردد • بر حرف استعلا دوستی یا حرف
مصدر اضافت بجونه مکسور او قنور و اضافت لامیه در نتوان کرد
مفعول غیر صریحی و اعتماد صریحی آواز خوش کودکان بیانیه و لامیه

کودک ایکی کاف ضمیله دال و کلیسی مضموم و دال مفتوح اوغلنجغی دیمکدر الند
ولتدن ادات جمعدر غرّه غینک کسریله درلغت اما عجم فتح غینله او قورغرّه نبایدکه
مفعول صریحی و برآوردرا ازغیر صریحی کرد و بود مصدر معنالرنه ودر که حرف تعلیل آن
اسم اشارتدر و دوستیه با حرف مصاحبت خیال بولوده ظن و وهم معناسنه
ایمش اسم اشارتدر آوازه با حرف سبب خواب یونده دوشش دیمکدر مراد
احتلامدر محصول ترکیب پادشاهلرک دوستلغینه اعتماد ایلمک اولماز واو
غلنجقلرک کوزل آوازینه مغرور اولمق کرک زیرا پادشاهلرک دوستلغی خیالله
متبدل اولور یعنی برسوزیله کتنه دوستلغی بوزار و اوغلانلرک آوازی احتلام سببیله
متغیر اولور بیت معشوق هزار دوست را دل ندهی ور می دهی آن دل
بجدائی بنهی معشوق هزار دوست بیانیه هزار دوست وصف ترکیبیدر بیک
دوستلی یعنی بیکه عاشقلی ورا ادات مفعول ندهی نونک فتحی و دالک
فتحی و کسریله و هانک کسریله فعل نفی مستقبل مفرد مخاطب و برمیه سک دیمکدر
معشوق مفعول اولی و دل ثانیسی ور و اکر دن مخففدر نته که کرآتلم ذکر اولندی
میدهی فعل مضارع مفرد مخاطب فعل شرطدر بجدائی با حرف صله و با حرف
مصدر بنهی با حرف استقبال نهی نونک فتحی و کسریله و هانک کسریله فعل مضارع
مفرد مخاطب قو یا سک دیمکدر جواب شرطدر آن دل مفعول صریحی بجدائی غیر
صریحی محصول بیت بیک دوستلی معشوقه کوکل و برمیه سک یعنی اکا عاشق
اولمیه سک و اکر اکا کوکل و برورسک عاشق اولورسک اول کوکلی فراقه
قورسین یعنی وصال میسّر اولمیوب فراق چکر جدا بیوه یائی دل انشا غیب
دبین فاسد سوز یلمش کرپا ها اصلیه در بنهی نک نوننی کسره یه تخصیص ایلین
بی وجه ایلمش ایکی مصراعک آخرنده یالکز کسره نک انشا عندنده حاصلدر دیین

خطا ایلمش حکایت هرآن سری که داری با دوست در میانه
منه چه دانی که وقتی دشمن کردد و هر کزندی که توانی بدشمن مرسان
باشد که وقتی دوست کردد رازی که خواهی نهان ماند با کسی در میان
منه اکرچه معتمد بود که هیچکس بر سر تو از تو مشفق تر نباشد سری
یا حرف وحدت که حرف رابط صفت با حرف مصاحبت دوستله دیمکدر در میان
در حرف صله منه قومه دوستله اورتایه قومه یعنی دوسته افشا ایلمه وقتی
یا حرف وحدت کزند کاف عجمک ضمی و زانک فتحی و نونک سکونیله ضرر معناسنه
و یا حرف وحدت که حرف رابط صفت توانی فعل مضارع مفرد مخاطبدر
توانیدن قادرسین دیمکدر بدشمن با حرف صله مرسان فعل نهی مفرد مخاطب
ایرشدرمه دیمکدر الف و نون ادات تعدیه در باشد که اوله که یعنی جائزکه
دیمکدر وقتی یا حرف وحدت رازی یا حرف وحدت که رابط صفت خواهی فعل
مضارع مفرد مخاطب دیلرسک دیمکدر نهان کیزلی ماند فعل مضارع مفرد غائب
قالور دیمکدر معتمد اسم مفعولدر افتعال بابندن اینانه جق کیمسه که حرف تعلیل
مشفق افعال بابندن اسم فاعلدر محبتلی و شفقتلی معنالرنه در تر ادات
تفضیلدر محصول ترکیب هر اول سرکه وار در یعنی هر سرک که وار انی
دوستله اورتایه قومه یعنی انکله اول سری سویلشوب اکا افشا ایلمه نه بیلورسک که
بر وقت دوشمنک اوله یعنی اراکزه عداوت دوشه و خلقه رازکی فاش ایلیه
و هر بر ضرره که قادرسین دوشمنکه ایرشدرمه جائزکه بر زمانه دوستک اوله
سکره او تاتمق لازم کار هر رازکه کیزلی قالدغین دیلرسین کیمسه ایله اراکزه قومه
انی ایلیکز اراسنه کتوروب آنی سویلشمک حاصلی انکه کیمسه یه دیمه اکرچه
اینانه جق کیمسه ایسه ده زیرا هیچ کیمسه سنک سرکه سندن محبتلی و مشفق

اوبلماز یعنی حفظ ایده مینجه کندی رازکی غیریلر هیچ حفظ ایلمز زیرا کیمسه‌نک
سرینه خزینه دار اولماز **قطعه** خامشی به که ضمیر دل خویش . با کسی گفتن
وگفتن که مگوی خاموشی وخموشی وخامشی وخمشی یای مصدریه ایله اسم
اولمق ضمیر بونده سر در دل خویش اضافتلر لامیه‌لردر . با حرف صله کسی یا حرف
وحدت گفتن مصدر در سویلمک معناسنه ایکی یره بیله که خوشتیانه مگوی فعل نهی مفرد
مخاطب سویلمه دیمکدر محصول بیت ایسم اولمق یکدر کندی کوکلکک سرینی برکیمسه‌یه
دیمکدن و دیمک که کیمسه‌یه سویلمه یعنی برکیمسه‌یه رازکی دیمکدن و تنبیه ایمکدن که
بورازی برکیمسه‌یه افشا ایلمه دیمه دیو ایسم اولوب کیمسه‌یه رازکی دیمک یکدر .
ای سلیم آب زسر چشمه ببند . که چو پر شد نتوان بستن جوی . سلیم بونده
ساده دل معناسنه در یعنی بوینه آب ببندک مفعول صریحی وزسر چشمه غیر صریحی
سر چشمه رانک اسکونیله بکار باشی دیمکدر ببند فعل امر مفرد مخاطب بغلا دیمکدر
که حرف تعلیل پرشد چوق اولدی دیمکدر یعنی چونکه ایرمق اولدی نتوان بستن
بغلمق اولماز جوی ایرمق بستنک مفعولی اضافتله اوقومق ده جائز پس مصدر مفعولینه
مضاف اولور بونقدیرجه شدک فاعلی آبه راجع ضمیر اولور پس جو بدل شد ایله بستن
تنازع ایلر دیمن معنای بیته واصل اولمش محصول بیت ای ساده دل آبی بکار
باشنده سد ایله چونکه چوق اولوب ایرمق اولدی ایرمغی بغلمق اولماز قصه وحکایه حقیقیه
بودر که سن سرک آبنی سرچشمه دلکده بند ایدوب ایلی دوداغکده طاشره
آلی چیقارمه والا تمام عالمه منتشر اولور **بیت** سخنی در نهان نباید گفت .
که بهر انجمن نشاید گفت . سخنی یا حرف وحدت در حرف ظرف نهان گیزلی گفت
گفتن معناسنه ایکی یره بیله که حرف رابط صفت انجمن قرنک دیمکدر مجمع معناسنه
محصول بیت برسوزم گیزلیده دیمکه کرکمز که اول سوزی هرمجلسده سویلمک لایق

دکل یعنی بر کلام که هر مجلسده آنی آشکاره سویلمکه لایق وجائز اولمیه اول کلامی
خفیه یعنی مخفی سویلمک کرکمز **حکمت** دشمنی ضعیف که در طاعت آید ودوستی
نماید مقصود او نجواون نیست که دشمنی قوی کردد وگفته اند بر دوستی دوستان
اعتماد نیست تا بتملق دشمنان چه رسد هرکه دشمن کوچك را حقیر شمارد
بدان ماند که آتش اندک را مهمل گذارد . دشمنی یا حرف وحدت ضعیف صفت
دشمنه در بعض نسخه‌ده دشمن ضعیف واقعدر اضافتله که حرف بیانیه دیار رابطه
صفت در طاعت در حرف صله آید گله دیمکدر دوستی یا حرف وحدت نماید کوستره
دیمکدر نماید نده بو فقره ما قبلینه عطف تفسیری حکمنده اعتبار ایدلک
ملاحظه‌سی یوق ایمش مقصود ور لامیه وبر دشمنه راجعدر دشمنی یا حرف
مصدر کردد کاف عجمک فتحیله فعل مضارع مفرد غائب کردیدندن بونده اولمق
دیمکدر وعقلا دیمشلر در بر حرف صله دوستی دوستان یا حرف مصدر و اضافه
لامیه‌در تا ادات تعجب عجبا معناسنه وبعضیلر دیدیلر که حرف تنبیه در آگاه اول
غافل اولمه معناسنه با حرف صله تملق تفعل بابندن مصدر در یالتقلنمق معناسنه
چه رسد تقدیری چه اعتماد رسد در یعنی دشمنلرک تملقینه نه اعتماد ایرشور
استفهام انکاریدر یعنی اعتماد ایرشمز حاصلی اعتماد یوقدر دیمکدر محصولی
دشمنلرک تملقینه نه ایرشور یعنی اعتبار یوقدر دیمن حقی ادا ایده ممکن که
یعنی هرکس که دشمن کوچک بیانیه در ادات مفعول شمارد ک مفعولی
اولی حقیر ثانیسی شمارد فعل مضارع مفرد غائبدر شمار دیدندن بونده
صیار دیمکدر بدان ماند با حرف صله و آن اشارتدر بر مقدره حال وقصه وقضیه
و شبیه‌لرینه ماند فعل مضارع مفرد غائبدر ماندن ماندندن بکزمک معناسنه زیرا
ماندستن ماندیدن ماندن وار رود ماندن ماندیدن ماندن وار او کیلیری بکزمک معناسنه در ونیلدی که

قالمق و قومق معناسنه در فاحفظ پس بو بزه مانستن دن مشتقدر دیشلر
غلط سویلمشلر که حرف بیان آتش اندک بیا تبه ور آدات مفعول کلدار که
مفعول اولی ده مهمل ثانیسی کذار دکاف بحکم تعمله ترک ایلیه یعنی اهمال ایده
محصول ترکیب بر ضعیف دشمن که طاعتت کله یعنی سکا مطیع اوله و دوستلق کوستره
انک مقصودی اندن غیر نسنه دکلدر الا دشمنلک قوی و مستحکم اوله حاصلی دشمنلکینی
زیاده ایلمک ایچوندر سکا مطیع اولوب محبت کوستردکی تا کیم فرصت و فتنه ده ایرشدکده
اینلیه و عقلا دیمشلردر کیم دوستلرک دوستلغینه اعتماد ایدوقدر اما دشمنلرک
بالتقلقمسینه نه اعتماد ایرشور یعنی اعتماد ایدوقدر هر کیم کوچک ایدر دشمنی حقیر
و ضعیف عد ایلیه الاکبر که ازاجق آتشی مهمل ترک ایده یعنی تیز زبونه فرو
سوندرمیه زیرا بر قلیلجم بر شهر یقار قطعه امروز بکش که میتوانم کشت
کآتش چو بلند شد جهان سوخت ه بکش فعل امر مفرد مخاطب آتشده سوندرمک
معناسنه مستعملدر و ذی روح اولانده قتل معناسنه پس بکشک مفعولی آتش
اعتبار اولورسه سوندر دیمکدر و دشمن اعتبار اولورسه قتل ایله دیمکدر که حرف
میتوان کشت کشتن تعذر بونده یعنی سوندرمک و یا قتل ایلمک ممکندر دیمکدر
مصراع ثانی ایکی وجه ایله حلت و لمغه قابلدر زیرا آتش دیمکدر بلند با فتح
و ضم جائزدر پس فتحه انکار ایدنلر تشعلر یوق ایمش جهان سوختنک مقدم
مفعولیدر محصول بیت بوکون سوندر و یا اولدر که سوندرمک اولدرمک
ممکندر زیرا چونکه آتش حقیقی و یا آتش دشمنی بلند اولدی یعنی چوغلدی
و سیودی جهانی تعذیب و فنایه ویردی حاصلی فرصت ال ویرمشکن مضرتک و
ضررینی دفع ایلمک کرک زیرا بو بوب آرتدقدن صکره عالمی فنایه ویرر بعضی
شراح مصراع ثانیده شدیدبه تشودا ولسه بیت موزون و مستقیم اولوردی

دیمش پس بوندن معلوم اولدی که موزونی و ناموزونی تشخیص ایلمز
ایمش یا کلستانه شرح یازمق نه زحمت ایدی سوخت فعل ماضی مفرد
غائب لازمله متعدی بیننده مشترک مستعملدر بونده متعدیدر پس چو لفظلینه
ادات شرط الکلبوب مانیه مستقبل معناسنی دیرلمو معنای شرطلی آتش اولو
ایمش ه مکذار که زه کند کمانرا دشمن چو بتیر میتوان دوخت کمانک کند کرک
مفعول اولی وزه ثانیسی و دشمن فاعلی و جمله مفعول مکذارده که فعل نهی مفرد
مخاطبدر زه یای کریشی زه کند کمانرا یایه کریش کچوره یعنی یا ایین قوره تیر
تقدیری تا بتیر شمشیر [illegible] دشمنه اجعدر دوختنک دشمن مقدم مفعولیدر
حاصلی متنازع فیه در و بتیر مفعول غیر صریحیدر و بو اعرابه منکر اولوب دشمنک
ما بعدی سفید در دین معنا جانبیله آشنالغی یوق ایمش دوخت فعل ماضی مفرد
غائبدر دوختن دن که مشترکدر دوزبلر و بکمسیله بر نسنه منجامن بیننده بونده
مراد منجامقدر که ترکیبده ده بو معنایه مستعملدر مثلا او قیله منجلدر دیر محصول
قومه که دشمن یا بینه کریش کچوره یعنی یا ین قوروب جنکه متهیئ اوله
آنی او قیله منجامق یعنی او قدر یکوب هلاک ایلمک ممکندر حاصلی دشمنه فرصت
ویرمه دیر دیمک کرک نظم سخن در میان دو دشمن چنان کوی که اکر دوست
شوند شرم زده نباشی ه شرم زده وصف ترکیبی قالمندر شرم زده
نباشی شرم زده اولمیاسک یعنی [illegible] محصول ترکیب ایکی دشمنک
اراسنده سوزی شویله سویله که اکر بر بریله دوست اولورلرسه اول وقتده
اولمیاسک یعنی خجل و شرمنده اولمیاسک مثنوی میان دو کس
جنگ چون آتش است ه سخن چین بدبخت هیزم کش است ه میان دو کس
لامیه و ظرف مکانی و جنگ مبتدا و ما بعدی خبریدر آتش و کش عبارتیدر

ساکن ویای املا ایله مکتوب همزه مجتلبه اثبات ایدنلر املا احوالدن
اگاه دکللر ایمش چون ادات تشبیه سخن چین وصف ترکیبیدر چینیدن
بحسب لغت سوز دیوشریجی دیمکدر اما غماز معناسنده مستعملدر بخته
اضافتی بیانیه در هیزم کش وصف ترکیبیدر کشیدندن اودون چکیجی
یعنی طاشیجی سخن چین مبتدا و هیزم کش خبر محصول بیت ایکی کشینک
اراسنده جنک آتش کبیدر اما بدبخت غماز اول آتشک اودونین
طاشیجیدر حاصلی جنک آتشنی او قلیجیدر • کنند این و آن خوش دگرباره
دل • وی اندر میانه کوربخت و خجل • این و آن کنندک فاعلی و دل مفعولیدر وی
و خوش ثانیسی دکر باره ظرف زمان و وی مبتدا سخن چیندن اجعدر اندر میان
ظرف مکان کوربخت وصف ترکیبیدر بدبخت و مکدر الحال دیمکدر شوربخت دیرلر
خبر مبتدا و خجل شرمنده معناسنه در محصول بیت اول ایکی دشمن ینه بربرله
کوکللرین خوش ایدرلر یعنی مصالحه ایدوب باریشورلر اما سخن چین اوراده
خبیث طالع و مکدر حال و شرمنده در حاصلی غماز لغی کنده دیه قالور الخجل • میان
دو تن آتش افروختن • نه عقلست خود در میانه سوختن • میان دو تن
لامیه و افروختنک ظرف مکانی و آتش مفعولی افروختن یالکلندرمق معناسنه در
خود سوختنک مقدم مفعولیدر متعدی اولدیغچون اما لازم اولمقده قابلدر تامل ایله
و در میانه ظرف مکانی محصول بیت ایکی کشینک یعنی کیمسه نک اراسنده آتش
عداوت یالکلندرمق مقتضای عقلدر دکلدر کندو بی اراده یقمق بو بیت
کانه که ما قبلینه نسبت معام تعلیلده در یعنی ایکی کیمسه نک اراسنده غمازلق
ایلمک کندینی شر و فساد آتشینه یاقمقدر باندر مقدر مذکور ایجابی ثابتک
اولسنه مثنوی بو بیته بیت بازان غلط یازمش قطعه درسخن با دوستان

آهسته باش • تا ندارد دشمن خونخواره گوش • در حرف ظرفه
یا حرف مصاحبت دوستلرله آهسته بابت باپ یعنی قتی قتی سویلمه
ایشیتمسون تا حرف تعلیل ندارد فعل نفی مستقبل مفرد غائب دشمن
خونخواره بیانیه و فاعل ندارد خونخوره وصف ترکیبیدر قان ایجیجی معناسنه
و یای رسمی حرف تخصیص کوش کاف عجمک ضمیله قولاق دیمکدر قولاق طوتمقدن
دیکلمک مراد در ترکیبده نه دیکلمه دینجک برنه قولاق طوت دیرلر محصول بیت
سوزده یعنی سوز سویلدکده دوستلرله آهسته اول یعنی یک یک سویلمه
تاکیم قان ایجیجی دشمن قولاق طوتوب دیکلمسون زیرا اشرکه مطلع اولوب
خلقه فاش ایدر • پیش دیوار انچه کویی هوش دار • تا نباشد در
پس دیوار کوش • پیش دیوار لامیه هوش عقل واوس معناسنه در
دارک مقدم مفعولیدر و دار فعل امر مفرد مخاطبدر داریدندن اما طوتمک طوت
یعنی عقلک اویار حاصلی اکاه اول غافل اولمه دیمکدر تا حرف تنبیه تاکیم
دیکدر پس دیوار لامیه در کوش فاعل نباشد در محصول بیت دیوارا کنده
اول نسنه که سویلرسین عقلک اویار یعنی عاقلانه دیرین تاکیم دیوار
آرنده قولاق اولمیه یعنی سوزک دیکلر اولمیه زیرا ارزک فاش ایدر بعض
نسخه ده هوش دار بربنه کوش دار واقعدر حکمت هرکه با دشمنان
دوستان خود لامیه لر در صلح کندک مفعول صریحی و با دشمنان غیر صریحی کر بونده
اسمدر من شرطیه معناسنه کند فعل شرط و مصراع ثانی جواب
سر آزار دوستان لامیه لر در دوستانک مقدم مفعولیدر سر بونده سودا
معناسنه و آزار اسم مصدر در انجتمه معناسنه دوستانه اضافتی مصدرک
مفعولینه اضافتیدر محصول ترکیب هر کیمسه که کندی دوستلرینک دشمنلریله

سلح ایلیه یعنی آنلرله دوستلق ایلیه دوستلریڭی اینجتمك سوداسنی طوتار
یعنی دوستلریڭی بحضور ایلمك مراد ایدر بیت شنوی ای خردمند از این دو
دوست که با دشمنانت بود همنشست با حرف تأکید شنوی شنیدنك مضمومه فعل
امر مفرد مخاطبدر شنو بیدندر نشستن دن دیدیلر سهو ایلمش دوست شنوی نك
مفعول صریحیدر ازان دوست غیر صریحی که حرف رابطه صفت با حرف مصاحبت
دشمنانت تا ضمیر خطابدر همنشست مجالس و مخالط دیمكدر محصول بیت ای
خردمند اول دوستلردن الك یو یعنی امل دوستلكی ترك ایله که دشمنلرکله مصاحب
و مجالس اوله حکمت چون در امضای کار متردد باشی ان طرف اختیار
کن که بی آزارتر بر آید امضا افعال بابندن مصدردر کچورمك معناسنه کاره
اضافتی مفعولینه در و یا حرف وحدت متردد تفعل بابندن اسم فاعلدر
باشی فعل مضارع مفرد مخاطبدر باشیدندن متردد اولهسك دیمكدر یعنی
ایدهیمی ایتمیهیمی دییو ان طرف کنك مفعول اولی و اختیار ثانیسیدر
حرف بیان بی حرف سلب آزار اسم مصدردر و تر ادات تفضیل بر آید حاصل
اوله دیمكدر محصول ترکیب چونکه بر ایشی کچورمكده یعنی ایشلمكده متردد اولهسك
حاصلی ایشلمك و ایشلمك بیننده دخی اوله اول جانبی اختیار ایله که
اینجیمك و اینجیمكسزك حاصل اوله یعنی نه سن اینجیهسك و نه کیمسه
اینجیه حاصلی زحمت اولمیان جانبی اختیار ایلمك کرك بیت با مردم سهل
کوی دشوار مکوی با آن که در صلح زند جنگ مجوی با حرف صله و با حرف مصاحبت
مردم سهل کوی جانبه در مردم یرینه مرد یازانلر صحیح نسخهلره مخالف
یازمشلر و مرد کاف دالی سکونله در دیدکلری افحش خطایادندر کوی امردر
کفتن مصدرندن دیدکلرنده ایکی خطا وار اول بوکه کوی بونده فعل دکلدر

اسمدر که سهل الله ترکیب اولوب وصف ترکیبی اولمشدر و کوی فعل واقع
اولدوغی یرده کفتندن مشتق اولماز کوییدندن مشتقدر علی کل حال
بونلر بو بیتده معناسنه واصل اولوا و المصطلح سهل کوی وصف
ترکیبیدر ملایم و رفقله سویلیجی دیمكدر دشوار جنك و بکلدر مشکل معناسنه
سهله مقابلدر که قولای معناسنه در یعنی آسان مکوی فعل نهی مفرد مخاطب
با حرف مصاحبت آن اسم اشارتدر و که اسمدر کیمسه معناسنه در صلح
ورزندکی مقدم مفعولی جنك مجوینك مقدم مفعولی مجوی فعل نهی مفرد مخاطبدر
جوییدندن محصول بیت سهل کوی مردمه یعنی رفق و ملایمتله سویلیجی کیمسهیه
جنك یعنی کوچ و یاوز سویلمه و اول کیمسه ایله که صلح قپوسینی اورور یعنی قفارینکه
ایلمکه دیلمه یعنی صلحه مائل و راغب اولانه کیمسه ایله صواشمه مائل و راغب اولمه
بلکه صلح اوزره اول انکله حکمت تا کار بزر بر می آید جان در خطر افکندن نشاید
تا بونده حرف توقیت در کار زمبتدا بر می آید خبری حاصل اولور
دیمكدر بزر خبره متعلقدر در حرف صله خطر خانك و طانك فتحی ایله خوف معناسنه
افکندننك مفعول غیر صریحی و جان صریحی محصول ترکیب مادام که ایش آقچه
و آلتونله حاصل اولور کیشی جاننی خوف و خطره برقمق لائق دکل یعنی زرکه
دفع ایلمکه ایچون مالی صرف ایلمك لازمدر زیرا مشهور سوزدر که مال بلایه قلقاندر
بیت چو دست از همه حیلتی در گسست حلالست بردن بشمشیر دست
دست مبتدا حیلتی یا حرف وحدت در حرف تأکید گسست کاف عجمك ضمی
و کسری و سینك اولکی فتحی و کسری ایله لغتدر بونده سینده فتح لازمدر قافیه
ضرورتی ایچون اما کافده ایکی حرکت ایله جائزدر فعل ماضی مفرد غائب مبنی
للمفعول منقطع معناسنه در خبر مبتدادر کسلدی و اوزلدی دیمكدر حلالست مقدم

خبر و بر دن موخر مبتدا او دست مفعول صریحی و شمشیر بای استعانه ایله غیر
صریحی محصول بیت چونکه ال جمیع حیله لردن اوزلدی و کسلدی یعنی هیچ بر وجهله
حیله یه مجال قالمدی فلجرم ال صو ممنوع حلالدر زیرا آخر الحیل السیف بیت فرخ
دشمن بر رحمت مکن که اگر قادر شود بر تو رحمت نکند محصول ترکیب دشمنک
عجزینه و زبونلغینه مرحمت ایلمه یعنی زبوندر دیو اسیرکمه زیرا قادر اولورسه
اول سنی اسیرکمز بو نثری نظم ایدوب یادکنده بیت یازان نثر و نظمی
فرق ایدر و کل الجنس بیت دشمن چو بینی ناتوان لاف از بروت خود مزن
مغزیست در هر استخوان مردیست در هر پیرهن دشمن بینک مفعول اولی
و ناتوان ثانیسی بروت بانک ور انکه ضمه لریله بیقدر که عربجه شارب
و سبلت دیرلر مغز بینی دا ایلیک معناسنه در و یا حرف وحدت مردیست
کنه یا حرف وحدت پیرهن کوملک مصراع ثانی اوله نسبت حکم تعلیلیدر واقعدر
محصول بیت چونکه دشمنکی ناتوان و ضعیف کوره سک کندی بیغکدن لاف
اورمه یعنی قوت و قدرتکه مغرور اولوب بیغکی بورب لاف اوروب و کوبنمه
زیرا هر کمکده ایلیک وار و هر کوملکده ار وار یعنی عالم خالی دکلدر هیچ
سنز مدکلکده کاه اولور که ارلکلر و بهادرلقلر کلور که آدم حیران قلور
نته که ترکیده سز مدکک طاشن باشن یرار دیرلر بزن تهیدر زدندن
دیبی العنابت المثمن لطیفه هرکه بد برا بکشد خلق را از بلای
او برهاند او را از عذاب خدای بد بر یا حرف وحدت و را ادات
مفعول بکشد که مقدم مفعولیدر خلق را ادات مفعول برهاند که مقدم
مفعول صریحی و از بلای او لامیه ایله غیر صریحی برهاند بای استقبال للفعل
مضارع مفرد غائب قورتارر دیمکدر الف و نون ادات تعدیه در اصلی

رسیدند رستگاره رهانیدنه اولدی او را مفعولیدر خلق را یه محصول ترکیب
هر کیمسه بر بدرا اولدیرسه خلقی انک بلاسندن خلاص ایدر آنی
عذاب خدادن زیرا اول ایشه گناه کسب ایدر که عذابه باعث اولور قطعه
پسندیدست بخشایش ولیکن منه بر ریش خلق آزار مرهم پسندیدست
بای تحتیه ایله فتحیه اصلی پسندیده است در یای رسمیلر و همزه وصلیه بخشایش
مرخم ایچون ایلکیسی بیله کتابتدر و تلفظده ترک اولنور ایدی لکن بخشایش
بیله کتابتده الفاتت ایدوب وصل همزه ایله دینیلر خلاف الممکن بخشایش
اسم مصدر و اسیرکمش معناسنه یعنی مرحمت لکن ادات استدراک منه فعل
نهی مفرد مخاطبدر نهیدندر قومه دیمکدر نهادندر دیین سهو الممکن ریش یوغه
یاره در خلق آزار اضافتی بیانیه در خلق آزار وصف ترکیبیدر آزاریدندر خلق
انجیدیجی دیمکدر آزردن امر اخذ الیمین خطا الممکن مرهم یاره یه قودقلری نسنه
معربدر منه نک مفعول صریحی و بر ریش غیر صریحی محصول بیت مرحمت مقبولدر
ولیکن خلق انجیدیجینک یاره سینه مرهم اورمه یعنی ظالمی اسیرکیب درینه
درمانه ایله حاصلی ظالمه رحم ایلمه ندانست آن که رحمت کرد بر مار که آن
ظلمست بر فرزند آدم ندانست فعل نفی ماضی مفرد غائب بیلمدی دیمکدر و جمله دن
استفهامی متضمن اوله یعنی بیلمدی دیمکدر اوله آن اسم اشارتدر که بوده
اسم واقعدر کسی معناسنه و آن ندانستنک فاعلیدر رحمت کرد که مفعول
صریحی و بر مار غیر صریحی که حرف بیان ان اسم اشارتدر رحمته و مبتدا در
و ظلمست خبری بر حرف استعلا ظلمه متعلق فرزند آدم لامیه محصول بیت بیلمدی کا
اول کیمسه که یلانه رحمت ایدوب آنی قتل ایلمدی که اول رحمت آدم اوغلنه
ظلمدر زیرا فرصت بولدقده آدمی صوقار رحم ایلمز ایدم اکا رحم ظالم مرحمت

نصیحت از دشمن پذیرفتن خطاست ولیکن شنیدن رواست تا بخلاف
آن کار کنی وآن عین صواب است ٭ پذیرفتن بای عجمک فتحی وذال معجمه نک
کسری وزانک سکونیله قبول ایلمک معناسنه در بونده مبتدادر ونصیحت مفعول
صریحی واز دشمن غیر صریحی وخطاست خبری لیکن ادات استدراک شنیدن
مبتدا رواست خبری جائز دیمکدر تا حرف تعلیل بخلاف آن کنی نک مفعول غیر
صریحی وکار صریحی وآن اسم اشارتدر خلافه ومبتدا عین صواب است
بیانیه وخبر مبتدا محصول ترکیب دشمندن نصیحت قبول ایلمک خطادر اما
ایشتمک جائزدر تا کیم اول نصیحتک خلافنجه ایش ایشلیه سک واول خلاف
خود عین صوابدر مثنوی حذر کن انچه دشمن گوید آن کن که بر زانو
زنی دست تغابن که حرف تعلیل بر حرف استعلا زانو نونک ضمیله دیز
معناسنه در که عربجه رکبه دیرلر زنی فعل مضارع مفرد مخاطبدر ورورسین دیمکدر
زنیدندن دست تغابن لامیه در مجازا زنینک مفعول صریحی وبر زانو غیر صریحی
تغابن تفاعل بابندن مصدر در آلدنمق معناسنه بونده مشارکت مراد
دکلدر محصول بیت حذر ایله اول نسنه دن که دشمنک سکا آنی ایله دیبه یعنی
دشمنک سکا بیوردوغی نسنه دن حذر ایله صکره آنی ایشلمه زیرا تغابن
وندامت الینی دیزیکه اورورسین یعنی انک سوزیله بر ایش ایشلرسک
آلدانوب پشیمان اولورسین نیجه دشمن سوزیله عامل اولدم دیبو ٭
گرت راه نماید راست چون تیر ٭ ازو برگرد وراه دست چپ گیر ٭
گرت تا ضمیر خطاب رای یا حرف وحدت نماید فعل مضارع مفرد غائب
ضمیر تا مفعول اولی وراه ثانیسی وراست صفت راهدر چون ادات تشبیه
ازو اصلی از او در ضمیر او راهه راجعدر بعض نسخه ده او یرینه آن واقعدر

428

اسم اشارتدر راهه بر حرف تاکید گرد کاف عجمک فتحیله فعل امر مفرد مخاطبدر
گردیدندن دون دیمکدر از جمع معناسنه راه دست چپ لامیه وبیانیه در بونده
چپ صول راست مناسبتیله در زیرا چپ صوله وراست صاغه دیرلر
راه گیرک مقدم مفعولیدر محصول بیت اگر سکا دشمنک اوق کبی بر طوغری
یول گوسترسه ابتدا اول یولدن دون وصول ال یولینی طوت یوندن
مراد بودر که دیدیکنک خلافنی ایشله حکمت خشم بیش از حد وحشت
آرد ولطف بی وقت هیبت ببرد نه چندان درشتی کن که از تو سیر گردند
ونه چندان نرمی که بر تو دلیر شوند ٭ خشم بیش بیانیه ومبتدا اضافتی بخود
ایلمشلر لزوم کلامدن بی ذوق ایمشلر از حد بیشه متعلقدر وحشت بونده
نفرت معناسنه در وآردک مقدم مفعولیدر وآرد خبر مبتدادر ولطف بی وقت
بیانیه در ومبتدا وهیبت ببردک مقدم مفعولیدر وببرد خبر مبتدا در
درشتی درشت ایری دیمکدر غلیظ وخشن معناسنه یا حرف مصدر غلظت
وخشونت معناسنه در سیر بوننک کبی بیزار اوصانمق ونفرت ایتمک معناسنه
گردند کاف عجمک فتحیله فعل مضارع جمع غائبدر اولالر معناسنه در گیتوت
افاده ایدر سندن اوصانه لر دیمکدر نرمی نرم یومشق ویا حرف مصدر دلیر بهادر
معناسنه در غلبه دن کنایه در محصول ترکیب حددن زیاده غضب نفرت ووحشت
گتورر یعنی غضوب اولان کیمسه دن خلق نفرت ایدرلر کلب عقوردن کبی ووقتسز
لطف آدمک هیبتنی وصلابتنی الیدر یعنی عزت وعظمتی ضائع ایدر اکمه سن اولقدر
خشونت وغلظت ایله که سندن طویالر یعنی اوصانوب نفرت ایده لر ونه
اولقدر ملایمت ورفق ایله که اوزریکه بهادر اولوب غالب اولالر حاصلی نه
یاوز اول آصلاسین ونه یاپاش اول باصیلاسین مثنوی درشتی ونرمی

بهم در بهست ٭ چو فاسد که جراح و مرهم بهست ٭ درشت ایو دیکدر
یوشلق مقابلی دیا حرف مصدر زمیده هر یا حرف مصدر در بهم با حرف وهم اوات
اجتماعدر یعنی انه وهم مجره وهم اه کبی بولنده بر بریله دیکدر ده با نکرا افاده
ایلدیکی معنایی تاکید ایو ب به بک دیکدر فاسد اسم فاعلدر قاتمالیجی معناسنه
مصدر زر فسد کلمور فانک فتحی و صاد که سکونیله که حرف بیانم جراح یاره اورانی
کیمسه بولنده مراد طبیب یاره لمکدر مرهم نه وصف ترکیبیدر نهید بویم مرهم فوبیجی
دیکدر محصول بیت خشونت وملایمت بر بریله یعنی بیلیا و لمق بکدر نشتروه
بیسورده شمک کبی فاسد ایجی کبی که هم طبیب یاره لر و هم او کولتمق ایچون که نه
مرهم قور یاره یه بهم درهمک تقدیرینی در بهم بهست دیمن ترکیب فارسینک
استعمالاتینه و اصل دکل ایمش ٭ درشتی نکیرد خردمند پیش ٭ نه سستی که
ناقص کند قدر خویش ٭ درشتی نکیر دک مقدم مفعولی و خردمند فاعلی و پیش
مفعول ثانیسی نه سستی که نه سستی نکیردک مفعولیدر یعنی مقدر نکیردک
تقدیری سستی هم نکیردر که حرف تعلیل و یا حرف بیانم قدر خویش لامیه و کند که
مفعول اولی و ناقص ثانیسی محصول بیت خردمند یعنی عاقل کیمسه خشونت
و غلظتی اولکینه طوتماز یعنی خشونت وغلظتله عامل اولماز حاصلی درشت
خویلغی عادت و پیشه ایدنمز ملایمت و تواضعی داخی کار ایدنمز که کندی قدرینی
ناقص ایلیه یعنی زیاده زیاده رفق وملایمت آدمی خلق یانده بی قدر ایدر ٭
نه مر خویشتن را فرونی نهد ٭ نه یکباره تن در مذلت دهد ٭ نه حرف نفی معناسی
نهنده مقید در نهد تقدیرنده مر زاید که معناسنی تاکید ایدر خویشتن دا او
رسمیله کندو دیکدر خویش کبی فرونی یا حرف مصدریدر که نه حرف نفی دهد مقیددر
یکباره بر کره دنی و براو غوردنی دیکدر تن بولنده وجود معناسنه در در حرف صله

مذلت لامک شدیدیله مصدر میمیدر ذلت معناسنه دهد فعل مضارع مفرد
غایب ویرر دیکدر اکی فعلک بیله فاعلی خردمند در محصول بیت عاقل
اولان کندو یه ار تفلق فوقلاز یعنی تعظیم و تکبر ایدوب کندو یه بویک
طوتماز حاصلی بیوکلنمز بر کره دنی و براو غوردنی کندو وجودینی دخی مذلته
ویرمز یعنی کندینه تحقیر ایدوب وجودینی ذلت و هوانه دوشورمز
حاصلی نه مقدارنده زیاده بیوکلنور و نه کندینی ذلیل و حقیر طوتوب
کوچکلنور حاصلی کندوینی ذلته دوشوروب پایمال ایتدرمز ٭ مثنوی ٭
شبانی با پدر کفت ای خردمند ٭ مرا تعلیم ده پیرانه یک پند ٭ شبان
شینک فتحیله چوبانی دیکدر و یا حرف وحدت با پدر یعنی با پدرینه
بوداالک کسری و یای اضافیه ایله فعل امر مفرد مخاطبدر دهیدن نما ویر دیکدر
دادندن دبنیلر سهو ایلمشلر پیرانه با رسمی بونک کبی یرلرده تخصیص
ولیاقت معناسینی افاده ایدر محصول بیت بر چوبانی باباسینه دیدی
ای خردمند بکا پیرلره لائق و مناسب بر پند و بر یعنی بکا بر نصیحت ویر
بکفتا نیکمرد می کن نه چندان ٭ که کردد چیره کرک تیز دندان ٭ نیک
مرد وصف ترکیبیدر و یا حرف مصدر که حرف تعلیل کردد فعل مضارع مفرد
غایب اولور دیکدر چیره جیمک کسریله غالب و یکین معناسنه در
کرک تیز دندانم بیانیه تیز دندان وصف ترکیبیدر کسکین دیشلی دیکدر
کردد که کرک اسمی و چیره خبریدر زیرا معنای صیرورتی متضمندر
محصول بیت باباسی چوبانه دیدی نیک مردلک ایله یعنی رفق و لین
اوزره اول اما او لقدر دکل که کسکین دیشلی قورد سکا غالب اوله
و قویونلریکی هلاک ایلیه حاصلی اول دکلو ملایم اولمه که سکا من بعد

اولرچونکه لائق و مناسب پند بو قدرا ولور الحق **حکمت** دو کس
دشمن ملک و دینند پادشاه بی حلم و زاهد بی علم **ه** لف و نشر مرتب
طریقیله محصول ترکیب ایدر ایکی کیمسه مملکت و دینک دشمنلریدر برسی
پادشاه بی حلمدر که غضبی سببیله خلق اندن نفرت ایدوب فجاره مملکتی خالی
قالور برسیده زاهد بی علمدر که جهلی سببیله دیندارا اولانه اتبیلری طریق مستقیمدن
انضلال ایدوب ضلالتنه دوشورلر **بیت** بر سر ملک مباد آن ملک فرمانده که خدارا
نبود بنده فرمان بردار **ه** بر حرف استعلا سر ملک لامیه مباد نهی ایله دعادر آن
تقدیری ان کسدر ملک فرماندهه بیانیه فرمان ده وصف ترکیبیدر بویروق ویریجی
معناسنه که حرف رابط صفت بنده فرمان بردار بیانیه فرمان بردار وصف ترکیبیدر
بردار بردندر بویروق قالدریجی معناسی لازمی بویروق طوتوجیدر محصول بیت مملکت
اوزرینه اول کیمسه بویروق ویریجی پادشاه اولماسون که خدانک بویروغنی
طوتوجی قولی اولمیه یعنی امر و نهیینه مطیع اولوب الکا امتثال ایلمیه و جائزدرکه آن اسم
اشارتی ملک فرمانده ایله اوله پس محصول مصراع مملکت اوزره اول فرمان ویریجی
پادشاه ثابت و قائم اولمیه یعنی هالک و فانی اولسون اه حاصلی پادشاه
ظالمه بددعادر **حکمت** پادشاه باید که تا بحدی بر دشمنان خشم نراند که زبان
بخصم رسد یا نرسد **ه** باید فعل مضارع مفرد غائب کرک دیمکدر که حرف بیانه
تا حرف انتها بحدی با حرف صله و یا حرف وحدت بر دشمنان بر حرف استعلا در
با حرف صله خشم خانک فتحی و کسریله لغتدر نراند فعل نفی مستقبل مفرد غائب
فاعلی تخنده پادشاهه راجع ضمیردر و مفعول صریحی خشم و غیر صریحی بر دشمنانر
و جمله فعلیه خبر مبتدادر که پادشاه در راندندن مستقدر راندنه و بینلر سوء
ایلملر که حرف بیانه و دشمنانرا حرف تخصیص آتش خشم بیانیه بو کلام

ما قبلینه نسبت حکم تعلیلده واقعدر در حرف صله خدا و ند خشم لامیه صاحب
خشم دیمکدر اافتد همزه نک فتحی و ضمیله فعل مضارع مفرد غائبدر فاعلی
تخنده آتش خشمه راجع ضمیردر دوشر دیمکدر انکه اندنه سکره دیکدر
زبانه زانک فتحی و ضمیله آتش یالکی بخصم با حرف صله رسد فعل مضارع
مفرد غائب فاعلی تخنده زبانه یه راجع ضمیردر با حرف عطف نرسد
فعل نفی مستقبل مفرد غائب فاعلی سابق کبیدر محصول ترکیب پادشاه
کرکدر کیم دشمنلره بر حده و مرتبه یه غضب سورمیه که دوستلرکن اکا
اعتمادی قالمیه زیرا جائزدرکه دوستلر غضبندن خوف ایدوب کندویه ضرر
ایریشدوره لرایچ نسنه ایلمزلر سه نفرتلری مقرردر زیرا خشم آتشی اول
صاحبنی یاقرلکره یالکی خصمه ایرشه و یا ایریشمیه حاصلی کندویه ضرر
مقرردر پس خصمه ضرر ایلیه و یا ایلمیه **مثنوی** نشاید بنی آدم خاکزاد **ه**
که در سر کند کبر و تندی و باد **ه** نشاید فعل نفی مستقبل مفرد غائب عربیده
لا ینبغی معناسنه بنی آدم لامیه ابتدا اصلنده بنابن ایدی رالضا فتله نون ساقط
اولمشدر خاکزاد اضافتی بیانیه در خاکزاد و صف ترکیبیدر بحسب اللغت
طپراقدن دوغیجی دیمکدر لیکن مراد خاکدن مخلوق اولاندر که حرف بیانه در حرف
صله حرف ظرف طلوتانه ایو طلوتامش در سر کند کن مفعول غیر صریحی دکبر
معطوفاتیله صریحی تند اینی دیمکدر یعنی کسکین و باحرف مصدر باد و ثلق و حدت
دیمکدر او لور باد بو نده هوا معناسنه درکه خفتدن عبارتدر محصول بیت
لائق دکلدر خاکدن مخلوق اولانه بنی آدم که باشینه کبر و حدت و هوایی
ایلیه یعنی بو نلر باشینه قویه حاصلی بونلرله متصف اولمق لائق دکلدر **ه**
ترا با چنین کرمی و سرکشی نپندارم از خاک باز آتشی **ه** ترا سنی دیمکدر با حرف

ترا بچنین کبر و اولمشه

مصاحبت چنین تشبیه معناسنی متضمن اسم اشارتدر حاصلی ادات
تشبیه ایله اسم اشارتدن مرکبدر بو مجلس دیکلدر کرم ایپکجی دیکلدر
بونده تیز معناسنه‌در و یا حرف مصدر مراد وحدت و تیزلکدر رسم کرنش وصف
ترکیبیدر بحسب لغت پلنس چلبی دیکلدر کشیدنه مشتق اما معانده معناسنه
مستعملدر و یا حرف مصدر معاندلک دیکلدر نپندارم فعل نفی مستقبل متکلم وحده
مفعول صریحی ترا در و غیر صریحلری با چنین ایله از خاک در یا حرف عطفدر عربیده
ام واو کبی آتشی دکی یا ضمیر خطابدر محصول بیت سنی بو حدت و سرکشلکله
ظن ایلمزم که خاکدن سین بلکه آتشدن سین یعنی یقینم و ظنم بو قدر که بنی
آدم کبی خاکدن مخلوق اولدک بو خصلته شیطان لعین کبی آتشدنسین حاصلی بو ایکی
معنا بیننده مترددم بعض متونده مصراع ثانی نپندارم از خاکی از آتشی
واقعدر ایکی یای خطابله محصول مصراع سنی خاکدن مخلوق اولدیغک ظن ایلمزم
بلکه عزازیل ملعون کبی ناردن مخلوقسین دعاکویک قتنده انسب واوجه
متوندر بو در تأمل ایدر **قطعه** در خاک بیلقان برسیدم بعابدی کفتم مرا بتربیت
از جهل پاک کن در حرف ظرف خاک بیلقان لامیه بیلقان بانک فتحی ویانک
سکونی ولامک فتحیله بدخشان ولایتنده بر ناحیه‌نک اسمیدر بعابدی با حرف
صله و یا حرف وحدت کفتم تقدیری کفتمش مرا و پاک کن فعلنک مفعول صریحلریدر
و بتربیت و از جهل غیر صریحلری محصول بیت بیلقان ولایتنده بر عابده ایرشدم دیدم
حضرت شیخ یعنی لسان حالیله زماننده اکا واصل اولدم زیرا حضرت شیخک دنیایی
کزمکدن مرادی اهل اللهه واصل اولمقدر پس بر یرده که بر عزیز ایشتسه انک جانبنه
عزم ایدرمش نته که بعض حکایه‌لردن معلومدر اول عابده دیدم بنی تربیتله
جهلدن پاک ایله حاصلی بنی ارشاد ایله کفتا برو چو خاک تحمل کن ای فقیه

یا هرچه خوانده همه در زیر خاک کن کفتا عابد دیدی برو یای مکسور ادات
تأکیددر یای متکلم اولمیانه رو ستابیلق ایدر مثل چو ادات تشبیه فقیه‌دن بونده
مراد عالمدر یا هرچه یا حرف عطف خوانده‌ای ماضی نقلیدر و یا ضمیر خطاب هرچه
حرف توصیل هر نه که او قودیسک دیکلدر در حرف تأکید زیر خاک لامیه زیر
زانک کسریله آلت معناسنه‌در عربیده تحت دیرلر محصول بیت عابد دیدی برو ای فقیه
وار خاک کبی هر جور و جفایه تحمل ایله زیرا علمک مقتضاسی تواضع و تحملدر
کبر و غرور دکل پس اکر سنده کبر و غرور علم تواضع و تحمله مانع اولورسه جمیع
اوقودقلرکی یعنی تحصیل ایلدکلرکی خاک التنه ایله یعنی نسیاً منسیاً ترک ایله زیرا
درویشلک و صوفیلک علم و معرفت وجودیله اولماز بلکه یوقلق و فنایله
کسب اولنور انکیچون مشایخ علما ارشادنده زحمت چکرلر زیرا عالم رعونتدن
خالی دکل پس عابدک مرادی بودر که علم و کمال الله تحمل و تواضع الویرسه
فبها ونعمت والا بونلر اسباب پندار درکه درویشلکه مانعدر پس بونلری
فراموش ایلمک منزله‌سنه تنزیل ایدوب آسوده حال اول که علم لدنی حاصل اوله
حاصلی یا علمله تحمل و تواضع ایله و یا علمی ترک ایله مانع راه اولمسون **مطایبه**
بدخوی در دست دشمنی کرفتارست که هر کجا که رود از چنک عقوبت او
خلاص نیابد بدخوی وصف ترکیبیدر بر امر خویلی دیکلدر در حرف صله در یا معناسنه
دست دشمن لامیه و یا حرف وحدت که حرف رابط صفت هر کجا که رود قنده
دیکلدر که حرف بیانیدر رود فعل مضارع مفرد غائب کیدر دیکلدر چنک عقوبت
بیانیه واو به اضافت لامیه در نیابد فعل نفی مستقبل مفرد غائب محصول ترجمه
بدخوی بر دشمن الینه کرفتار درکه هر یره که کیدرسه انک عقوبتی پنجه‌سندن
خلاص بولماز یعنی بدخویلق اکا بر بلادر که قنده کیدرسه المدن خالی اولماز

بیت اکر ز دست بلا بر فلک رود بدخو ز دست خوی بد خویش
در بلا باشد ❀ دست بلا لامیه در مجازا بر فلک فلکه اوزره دیکدر
دست خوی بد خویش لامیه و بیانیه و لامیه در لف و نشر علی الترتیب
محصول بیت اکر بلا الندن بدخوی فلکه اوزره کیدرسه یعنی فلکه
چیقارسه کندینک برامز خویی الندن بلاده اولور یعنی کندینک
برامز خویی هر قنده کیدرسه کند دیه قرین بد در ❀ چو بینی که در میان
دشمن تفرقه افتاد تو جمع باش و اکر جمع شوند از پریشانی
اندیشه کن ❀ که حرف بیانیه در حرف صله سپاه دشمن لامیه تفرقه
تفعیل بابندن مصدر در یای مصدر سماعا حذف اولنوب بدلیه تا در مشدد
طاغنقلق دیکدر باش فعل امر مفرد مخاطبدر باشیدندن جمع اول
یعنی پریشان و بیحضور اولمه محصول ترکیب چونکه کوره سک که دشمنک
لشکر بینه پریشانلق و پراکنده لک دوشدی پس جمع اول قورقمه و اکر کوره سک
که جمع اولوب ورنک ایدرلر پریشانلقدن اندیشه ایله یعنی صاقین ورنکلری
سنک ایچون اولماسون ❀ قطعه برو با دوستان آسوده بنشین چو بینی
در میان دشمنان جنک ❀ برو با کاف کسر و رانک ضمیله فعل امر مفرد مخاطب
کیت دیکدر با تک ضمیله دینیلر دوستانه بیلغه مائل ایمشلر و برو رفتن مصدرندن
مشتقدر دینیلر علم اشتقاقلر اصطلاحنا بیلنلری یوق ایمش با حرف مصاحبت
آسوده بونده مستریح معناسنه در یعنی فارغ و راحت دیکدر محصول بیت وار
دوستلرکله آسوده حال و فارغ البال اوتور یعنی حضور ایله چونکه دشمنلرک
آراسنده جنک و جدال کوره سک ❀ و کر بینی که با هم یک زبانند ❀ کمانرا
زه کن و بر باره برسنک ❀ با هم بر بریله دیکدر یک زبانه راتک فتحی

و تمثیله وصف ترکیبیدر بر دللی معناسنه یعنی متحد و متفق کمانرا ادات
مفعول زه کن زه کیر پس دیکدر راتک کسری و یای استقبالیه کن کاف عربیه
تمثیله ایله دیکدر فعل امر مفرد مخاطبدر کنیدندن کمانرا مفعول اولی وزه ثانیسی
بر حرف استعلا باره یای رسمیله و بار و روا وله حصار معناسنه در و ایکنجی بر فعل
امر مفرد مخاطبدر بریدندن ایلت دیکدر سنک مفعول صریحی و بر باره غیر صریحی
محصول بیت و اکر دشمنلر یکی بر بریله یک دل و یک زبانه کوره سک یعنی
متفق فی الکلام و متحد فی المرام کوره سک جنک ایچون یایکی قور و حصاره
طاش ایلت یعنی سنکله جنکلر بی مقرر بیلوب صواشه حاضر اول حصار اوزره
طاش ایلت دیکدن مراد بو در که دشمن حصاره یورویش ایلدکده اکا آتمغیچون
طاش حاضرله زیرا اول زمانده طوپ و تفنک یوغیمش انجق اوق و سایر
براقلر وار ایمش دیرلر که طوپ و تفنک دورت یوز ییل الحق وار اکر دسدن یعنی
ایتدن چیقالی و العهده علی الراوی ❀ نظم دشمن چو از همه حیلتی درماند سلسله
دوستی بجنباند پس آنکه بدوستی کارها کند که دشمن نتواند کرد ❀ حیلتی یا حرف
تنکیر درماند فعل مضارع مفرد غائب فاعلی تحتنده ضمیر دشمنه راجعدر فعل
تعلیل یا فعدر تقدیری چو درماند از همه حیلتی در سلسله دوستی بیانیه و یا حرف
مصدر بجنباند یای استقبالدر فعل مضارع مفرد غائب فاعلی تحتنده دشمنه راجعدر
جنبانیدندن دبرپرد و دیکدر یعنی دوستلق و محبت اظهار ایدر جواب تعلیلدر و جمله
فعلیه خبر مبتدادر که لفظ دشمندر پس بونک کبی بر اراده مطلق عطف معناسینه
افاده ایدر آنکه اندن صکره دیکدر بدوستی با حرف مصاحبت و یا حرف مصدر کارها
کندک مفعول صریحی و بدوستی غیر صریحی که حرف رابط صفت دشمن مبتدا نتواند
کرد کردن معناسنه خبر محصول ترکیب دشمن چونکه جمیع حیله دن عاجز قلدقده دوستلق

سالسله سیبی دیر در لیقی محبت و درستلق اظهار ایدر واند نه سکرده دوستلق
صورتیله ایشلر ایلر که دشمن ایلمکه قادر دکلدر بیت سر مار به دست دشمن
بکوب که از احدی الحسنیین خالی نباشد اگر این غالب آمد مار کشتی و اگر آن
از دشمن رستی سر مار را لامیه با حرف مصاحبت دشمن لامیه بکوب سر مار
مفعول صریحی و بدست دشمن غیر صریحی با حرف تاکید کوب کاف عربیه مشبه بفعل
امر مفرد مخاطبدر کوبیدن دن کوفتن دن دیسیله خطا ایلمشلر کاف عجمیله در بو ایکی
غلط سویلمش که حرف تعلیل احدی همزه نک کسر و حانک سکونی ودالک
فتحیله احدک همزه نک و حانک فتحه لریله مؤنثیدر حسنیین حانک ضمی وسینک
سکونی و نونک فتحی و یا اوکلده و ثانینک سکونیله حسنی نک تثنیه سیدر که
احسنک مؤنثیدر افضلک فضلی و اعلانک علیا مؤنثی اولدوغی کبی موصوفی
محذوفدر تقدیری احدی الفائدتین الحسنیین ایکی کوزل فائده نک بریسندن
خالی نباشد خالی اولماز دیکدر این اسم اشارتدر دشمنه کشتی فعل ماضی
مفرد مخاطب دیلدک یعنی قتل ایلدک دیکدر و آن اسم اشارتدر ماره رستی
رانک فتحیله فعل مفرد مخاطبدر رستن دن قورتلدک دیکدر محصول ترکیب
مارک کله سینی یعنی باشینی دشمن الیله دوک یعنی از یعنی دشمنک الی اولدرد
زیرا ایکی کوزل فائده نک برندن خالی اولماز اگر دشمن ماره غالب اولورسه ماری
قتل ایلمش اولورسین و اگر مار دشمنکه غالب اولورسه دشمندن قورتلدک
یعنی قورتلمش اولورسین بیت بروز معرکه ایمن مشو ز خصم ضعیف
که مغز شیر برآرد چو دل ز جان برداشت با حرف ظرف روز معرکه لامیه اسم
مکاندر صواشش یرینه دیرلر اما بونده جنک مراددر ایمن همزه نک و میمک
کسره لریله امین معناسنه درمشو میمک و شینک فتحه لریله فعل نهی مفرد مخاطبدر

شوید ندن اولمه دیکدر خصم ضعیف بیانیه که حرف تعلیل مغز شیر لامیه مغز
بینی و ایلک بونده باشک بینیسی مراددر و شیر ارسلانه برآرد چیقارر چو حرف
تعلیل دل ز بر داشتکه مفعول صریحی و ز جان غیر صریحی برداشت فعل ماضی مفرد غائب
قالدردی دیکدر محصول بیت صواشش کوننده خصم ضعیفدن امین اولمه زیرا ارسلان
بینیسین چیقاریر چونکه دلنی جاندن قالدردی یعنی خصم هر نقدر ضعیف اولور ایسه
جاندن ناامید اولوبجق ارسلانه غلبه ایدوب آنی هلاک ایدر پس خصمک ضعفنه
بقمق اولماز که کاه اولورکه اقویا ایشنی ایشلرلر نته که ملک زاده کوناه ده حنجر
حکایه سنده کچدی بیت خبر که دانی که دلی بیازارد تو خاموش باش تا دیکری
بیارد خبر یا حرف وحدت که حرف رابط صفت دانی فعل مضارع مفرد مخاطب
که حرف بیانیه دلی یا حرف وحدت بیازارد کی مقدم مفعولیدر تا حرف تعلیل
دیکری یا حرف وحدت بیارد کی فاعلی تحتنده دیکره راجع ضمیر در مفعولی بر مقدر
خبر محصول ترکیب بر خبری که بیلورسین که بر کوکلی انجیدر یعنی اول خبرده
سویلدککه تقدیرجه بیله سین که بر خاطر انجنوب پریشان اولور اول خبره
سن سویلمه دینمه تا کیم بر غیری کیمسه کتوروب سویلسون بیت بلبلا مژده
بهار بیار خبر بد به بوم باز کذار بلبلا الف حرف ندا مژده بهار لامیه خبر
بیانیه و کذار که مفعول صریحیدر و به بوم غیر صریحی باز ادات تاکید کذار فعل امر
مفرد مخاطب ترک ایله دیکدر محصول بیت ای بلبل سن بهار مژده سین کتور
زیرا انکله دوستلر اولدرور اما خبر بد بومه ترک ایله که بد خبر کالا القد
تحذیر پادشاه را بر خیانت کسی واقف مکردان مکر انکه بر قبول کلی
واثق باشی و کرنه در هلاک خود همی کوشی پادشاه را ادات مفعول
بر حق الستعلا خیانت کسی لامیه یا حرف وحدت مکردان فعل نهی مفرد مخاطبدر

کردانیدندر ایلمه دیکلدر اصلی کردیدندر اولمق معناسنه یعنی صبر ورت
معناسنه والف ونون ادات تعدیه در ایلمک معناسنی افاده ایدر مکر ادات استثنا
انکه اول وقت دیکلدر که حرف بیاندر قبول کلکی بیانیه واستی اسم فاعلدر معتمد معناسنه
معتمد وثوق وثقه کلور عدة وزنی اوزره ترکیبده طیبانجی دیکدر باشنی فعل مضارع
مفرد مخاطب اوله سین دیکلدر وکرنه استثنادن مستثنادر یعنی واکر وانتی کلی
اولماز ایسک هیچ کوشش یعنی بونده ادات استمرار در محصول ترکیب پادشاهی
برکیمسه نک خیانتنه واقف ایلمه یعنی الکیمسه خیانتنی اعلام ایلمه مکر قبول
کلمسینه معتمد اوله سک یعنی سوزک انک قتنده مقبول ومسلم اوله غینی بیلسک
حاصلی مقبول مقربلرندن اوله سک والا کندو هلاکنه سعی وکوشش ایدرسین

بیت بیچ سخن کفتن آنکاه کن که دانی که درکار کیرد سخن بیچ سخن
کفتن لامیه وبیچ لغتده یول براغی وغیر بیلدر اما بونده تدارک معناسنه در
سخن کفتن سوز سویلمک که حرف بیاندر دانی فعل مضارع مفرد مخاطبدر
دانیدندر بیله سک دیکلدر که حرف بیاندر ادات تاکیددر کار کیرد تأثیر ایلر دیکلدر
فاعلی سخندر محصول بیت سوز سویلمک فکرینی وتدارکنی اول وقت ایله که بیله سک
که سوزک تأثیر ایدر یعنی سوزک نفوذ اوله غنی بیلکدن صکره سوز سویلمکه متعهد
اول **مطایبه** هر که نصیحت خودرای میکند او خود بنصیحت کری محتاجست که بوند
اسعد کیم معناسنه نصیحت خودرای مصدرک مفعولینه اضافتیدر خودرای وصف
ترکیبیدر کندو رأییله عامل اولوب غیرینک سوزینی دیکلمینه خودرای دیرلر وکری
یا حرف وحدت او ضمیر غائب بیت ولنده که یر اجعدر خود ادات تاکید یا حرف بیلو
نصیحت کو نصیحتجی دیکلدر زیرا کو کاف عجمک فتحیله ادات فاعلدر جی معناسنه ویا حرف
وحدت محصول بیت هر کس که بر خودرای وخود پسنده نصیحت ایدر اول کس

برناصحه محتاجدر که اکا دیه نیچون خودرایه پند ونصیحت ایدوب سوز
جوهرینی ضایع ایدرسین اول بیلورسین که سوزک طوتمازسن کا نصیحت
جیتوندن ناشیدر **ملاطفه** فریب دشمن مخور وغرور مداح مخر که آن دام
زرق نهاده است واین کام طمع کشاده احمق را ستایش خوش آید چون
لاشه که در کعبش دمی فربه نماید فریب فانک ورانک کسریله اسم
مصدردر فریبیدندن آلدمه معناسنه فریفتن دن دیبیلر خطا سویلمشلر
دشمنه اضافتی لامیه مخور فعل نهی مفرد مخاطبدر خوردندن نهیه دیکلدر
خوردن یمک دیمکدر غلط سویلمشلر غرور مداح مصدرک فاعلینه اضافتیدر مخر
ییمک وخانک فتحه لریله فعل نهی مفرد مخاطبدر خریدندن صاتون المه
دیکلدر فریب مبتدا و مخور خبردر وغرور مبتدا و مخر خبردر که حرف تعلیل آن
اسم اشارتدر دشمنه ومبتدا دام زرق بیانیه وبالامیه در مجاز او
نهاده نک مقدم مفعولی ونهاده خبر مبتدادر این اسم اشارتدر مداحه
ومبتدا کام طمع بیانیه وبالامیه در مجاز اکاف عربیله در بونده آغز مراددر
کافک فارسیله دیبیلر فاسد سویلمشلر کشاده خبر مبتدادر این اسم اشارتدر تعیینی
دشمنه وآن اسم اشارتدر مداحه صرف ایدنلر قریبی بعیدن تشخیص
وتمییز ایلمزلر احمق را خوش آید کی مقدم مفعولی وستایش مبتدا
واسم مصدردر ستاییدندن شیننک کسریله اوکیمش دیکلدر سقوط ونه ایسه
سن اوکلمک خوش آید خبر مبتدادر چون ادات تشبیه لاشه مبتدا
دیکلدر ترکیبده تحریف ایدوب دیرلر معناسینی لاغر دیمکدن زیاده آریق سوکلمش
که حرف بیاندر در حرف صله کعب کافک فتحی وعینک سکونیله توپوق دیکلدر وشی
لاشه یه راجعدر دمی والک فتحی ومیمک کسریله فعل مضارع مفرد مخاطبدر

و مسیدندن او فورنك دیكدر فقتا بلمز بخفه او فوره دكلدر كیبی در كعبش
و بشنك مقدم مفعولیدر فربه فاتك و باتك فتحه لریله و راتك سكونی و تاء
اصلیه ایله سمیز دیكدر عجب سمین دیرلر مبتدا واقعدر و نماید خبری محصول تركیب
فربه دشمنی بیمه یعنی انك الا حیله الدائمه و مداحك غرور و غفلتینی
صالونی الكه یعنی انك مدحیله مغرور اولمه زیرا اول دشمن زرق و مكر و حیله طولو
طولو اغینی قوروب سنی تغافله غافل قیلمق ایستر و بو مداح طمع دهاننی
آچمشدر ظفر افقنه سندن بر نسنه الماق ایستر حاصلی سنی مدح ایلمسی انك ایچوندر
و كلدر بلكه سنی مدحله مغرور ایدوب سندن بر جائزه الماق ایستدوكیچون نته كه اكثر خلق
بویله در اما سن احمق دوشمه زیرا احمق اولانه ثنا بش خوش كلور لاشه
كیبی كه باجغنه او فوره سك سمیز كورینور یعنی احمق آنی سمیز ظن ایدر المیدوكی
سنده بر زر انك مدحیله مغرور اولور شیشمش و فابر مه **قطعه** الا تا نشنوی
مدح سخن گوی ٭ كه اندك مایه نفعی از تو دارد ٭ الا حرف تنبیه تا حرف
تعلیل نشنوی فعل نفی مستقبل مفرد مخاطبدر بونده مراد معنای نهیدر اشتمه
دیكدر شنوید ندن مشتق مدح سخن گوی مصدرك فاعلینه اضافتیدر و
شنوینك مفعولی سخن گوی وصف تركیبیدر سوز سویلیجینك مدحنی
معناسنه در كه حرف تعلیل اندك آز یعنی قلیل دیكدر مایه بونك كیبی بر لوم
سرمایه و مقدار معناسنه در نفعی یا حرف وحدت و یا حرف تنكیر محصول بیت
اگاه اول غافل اولمه تاكیم مداحك مدحینی دیكلمیه سك یعنی مدحیله مغرور
اولمیه سك زیرا سندن از اجق مقدار فائده طمع طوتار یعنی سنی مدح
ایلمدن طمعی سندن جزو فائده در انك ایچون سنی مدح ایلر ٭ اگر روزی
مرادش بر نیاری ٭ دو صد چندان عیوبت بر شمارد ٭ روزی یا حرف وحدت

مرادش نبیر سخن گوید را جعدر بر نیاری فعل مضارع مفرد مخاطبدر بر آوردن
لفظندن آوریدندن همزه یا یه مبدل اولمشدر نته كه سابقا بیان اولمشدر
فعل شرطدر واقعدر و صدا ایكی یوز دیكدر چندان اول قدر دیكدر یعنی ایكی یوز
مدحی قدر دیكدر عیوب عیبك جمعیدر و تا ضمیر خطاب بر حرف تاكید شمارد
فعل مضارع مفرد غائب عد ایدر دیكدر جواب شرطدر و عیوب مقدم مفعولی
محصول بیت اگر بر كون مداحك مرادینی حاصل ایلمیه سك ایكی یوز مدحی قدر عیبلرك
ضیا ریعنی سنی چوق چوق ذم ایدر **تربیت** متكلم را تا كسی عیب نگیرد
سخنش صلاح نپذیرد متكلم را زاء دلالت مفعول و با حرف تخصیص
تا حرف توقیت كسی یا حرف وحدت سخنش شین متكلمه راجعدر نپذیرد
فعل نفی مستقبل مفرد غائب قبول ایلمز دیكدر محصول تركیب متكلمك مادام
بر كیمسه عیبنی طوتمیه سوزی صلاح قبول ایلمز یعنی سوزی مقبول اولماز
بیت مشو غره بر حسن گفتار خویش ٭ بتحسین نادان و پندار خویش
مشو فعل نهی مفرد مخاطبدر غره مغرور معناسنه در بر حرف صله حسن
گفتار خویش لامیه لردر بتحسین با مشو غره یه متعلقدر نادانه اضافتی
مصدرك فاعلینه اضافتیدر پندار خویش ده بویله در لیكن پندار اسم
مصدر در مصدر دكلدر محصول بیت مغرور اولمه كندی حسن گفتارك
یعنی كوزل سوزیكه نادانك تحسینی سببیله و كندی پندارك ایله یعنی كندكه
حسن ظنكله كه غرور و برمه **مثل** همه كس را عقل خود بكمال
نماید و فرزند خویش بجمال محصول تركیب جمیع كیمسه یه كندی عقلی
كمال اله كورینور و كندی اوغلی جمال اله یعنی هر كس عقلنی كامل بیلور
و فرزندنی صاحب جمال آكلر **قطعه** یكی جهود و مسلمان نزاع میكردند

چنانکه خنده کرفت از حدیث ایشانم • بیک بر دو پای بر بسی دیکیکن
کاه اولورکه یکی بیک معناسنده استعمال ایدرلر خنده اسم مصدر در کولمک معناسنه
حدیث بونده سوز و قصه معناسنه در محصول بیت بر جهود ایله بر مسلمانک نزاع ایدرلرکن
سویلدکه بنی خنده طوتدی انلرک قصه سندن بطیره • کفت مسلمانی کر این قباله من
درست نیست خدایا جهود میرانم • یا حرف مصاحبت طیره لامک کسریله غضب
معناسنه در قباله قافک فتحیله قاضی مکتوبینه دیرلر قباله من لامیه در مصراع
ثانیه مرهون خدایا الف حرف ندا میرانم فعل امر مفرد مخاطبدر میرانیدندن
اصلی مردن و میریدندر اولمک معناسنه والف و نون تعدیه ایله میرانیدن
اولدی اولدرمک معناسنه پس میرانم بنی اولدر دیمکدر محصول بیت غضبله مسلمان
دیدیکه اکر بنم بو قبالهم کرچک دکل ایسه یا الله بنی جهود اولدر یعنی بنی جهود حشر
ایله حاصلی جهود قوپایم دیمکدر • جهود کفت بتوریت میخورم سوکند
اکر خلاف کنم همچو تو مسلمانم • بتوریت با حرف صله یا تعریفات انجامندندر
موسی و عیسی کبی سوکند یمین معناسنه در محصول بیت جهود دیدیکه توراته
یمین ایدرم یعنی آند ایچرم اکر یمینمده خلاف ایدرسم سنک کبی مسلمانم یعنی
سنک کبی مسلمان اولایم • کر از بسیط زمین عقل منعدم کردد • بخود کمان
نبرد هیچ کس که نادانم • بسیط زمین لامیه در روی زمین معناسنه بخود
با حرف صله محصول بیت اکر بو زمیندن عقل منعدم اولوب کیدرسه یعنی دنیانک
نام و نشانی قالمزسه هیچ کیمسه کندو یه ظن ایلمز یعنی ایلمزکه نادانم دیو یعنی
هرکس کندو بنی عاقل و دانا اعتقاد ایدر • مطایبه • ده آدمی بسفره بخورند
و دو سک بر جیفه بسر نبرند حریص با جهانی کرسنه است و قانع بنانی سیر
ده آدمی اون آدم دیمکدر بسفره یا حرف وحدت و همزه حرف توسطدر همزه حرف

وحدت دیمین خطا ایلمشلر بعض نسخه ده بسفره یر یرینه خوانچه واقعدر کنه
سفره معناسنه جیفه مردار دیمکدر و یا حرف وحدت همزه حرف توسط
همزه حرف وحدتدر دیمینه انظار جهل ایلمشلر بسر با حرف صله سر بونکه
کیبی بر اره حد و غایت معناسنه در نبرند فعل نفی مستقبل جمع غایب باشه
ایلمزلر یعنی جیفه اوزره الکی تکمیل ایدوب حتمده و یا نه ایلمزلر حاصلی اتحاد
و امتزاج ایلمزلر دیمکدر بعض نسخه ده جیفه بر یرینه مردار واقعدر لکن معنا بردر
حریص مبتدا با حرف مصاحبت با جهانی تقدیر با ملک جهانی در یا حرف تنکیر وحرف
وحدت دیمینه استقامت معنادن خبر دار دکلدر کرسنه خبر مبتدادر و قانع
مبتدا بنانی با حرف مصاحبت و یا حرف وحدت سیر خبر مبتدادر توقف دیمکدر
اون انسان بر سفره اوزره اوتوروب یمک ییرلر اما ایکی سک بر جیفه
اوزره تتمیم و تکمیل اکل ایلمزلر بلکه غوغا ایدرلر یعنی خبر بیلدن اشوراحریص
اولانه کیمسه جهانک ملکیله آچدر یعنی تمام دنیا ایله کندو به قناعت کلمز اما
قانع اولانه کیمسه بر اتمک ایله طوقدر یعنی بر اتمک الینه کیردکدن صکره کیمسه یه عرض
احتیاج و بیان حال ایلمز با جهانی معناسی بتون جهانه دیمک و بنانی بر نانه دیمک
معلومدرکه بالکلیه معنا نسبی احاطه ایلمشدر • بیت • رود هر تنک بیک نانی تهی
بر کردد نعمت روی زمین پر نکنند دیده تنک • رود هر تنک یا ئیه رود ده
رانک ضمیریدر سعدی که عربجه معاد بر لر مهمله نک کسریله تنک تانک فتحی و نونک سکونیله
و کاف عجمیه دار دیمکدرکه عربجه ضیق دیرلر ضاد معجمه نک فتحیله و یانک مشدد کسریله
بیک با حرف مصاحبت نان تهی بیانیه تهی تانک فتحی و کسریله و یانک سکونیله لغتده
بوش دیمکدر خالی معناسنه اما بونده نان تهیدن مراد قاتق سز اتمکدر یعنی خبز
بلا ادام در بر کردد پر اولور دیمکدر یعنی طولو بار نعمت روی زمین لامیه در

پرايلمز يعني طوبو رمز دیده دن منتك بیانیه رو كه مبتدا ایر كرد خبری بیك
تانه تهی خبره متعلق نعمت مبتدا ایر نکنید خبری دیده دن تنك مفعولی محصول بیت
بوشی یغرسنی قتق شر پراغملك پراولور يعني طولدر مراد طوبیا قدر اما بر
یوزینك نعمتی طارکوزی یعنی آج کوزی پرایلمز یعنی طویورماز حاصلی زیاده
حرصدن کنایتدر **مثنوی** پدر چون دور عمرش منقضی گشت • مرا این یك
نصیحت کرد و بگذشت • پدر مبتدا چون ادات تعلیل دور عمر لامیه زمانه عمرش
دیکلر بو مصراع تقدیم وتاخیره محمولدر تقدیری پدرم چون گشت منقضی دور عمرش
پس گشت فعل تعلیل مفرد غائب ومنقضی اسم فاعلدر انفعال بابندن
دوکندی دیکلر وگشتك اسمی دور عمر ده تنازع ایلدیلر منقضی فاعلیله و
گشت خبرلغله مرا بکا دیکلر کرد فعل ماضی مفرد غائب فاعلی تحتنده پدره راجع ضمیردر
واین یك نصیحت مقدم مفعولی بگذشت فعل ماضی مفرد غائب کنه فاعلی ضمیر پدردر
وجمله فعلیه معطوفدر جمله فعلیه یه که جواب تعلیلدر وجمله تعلیلیه خبر مبتدادر
محصول بیت پدرم چونکه زمانه عمری منقضی اولدی یعنی دوکندی بکا بو بر نصیحتی
ایلدی وکیتدی یعنی وفات ایلدی اول نصیحت بوندنصکره کلان ایکی بیتدر معلوم اوله که
بو ابیات ثلثه نك ما قبلنه تعلقی بوقدر که شهوت آتشست ازوی پرهیز
بجو در آتش دوزخ مکن تیز که حرف بیانه نصیحت در شهوت بوندن جماعدن
حاصل اولان لذتدر مبتدادر و آتش خبری با حرف تاکید پرهیز فعل امر مفرد مخاطبدر
پرهیزیدن مصدرندن عربجه احتماء دیرلر افتعال بابندن مصدردر بجو دبا حرف صله و یا حرف
مصاحبت کندوکه و یا کندوکله دیکلر بر با متضمن اولدیغی وافاده ایلدیکی معنایی تاکید
ایدر نته که سابقا بردر زمین برنشانه نماند دیو بیورمش ایدی آتش دوزخ
لامیه ومکن کی مفعول اول و تیز مفعول ثانیسی تیز کسکین و یاوز دیکلر محصول بیت

پدرك بکا نصیحتی بودر که شهوت آتشدر اندن پرهیز ایله کندیکله جهنم
آتشینی یاوز ایلمه یا خود کندکله جهنم آتشینی تیز ایلمه یعنی کسکن و دوزخه انجغله
آتشینی یاوزلندرمه زیرا آتشه پرسنه برف کبی البته یاررو علی الخصوص که
یاغمغه قابل نسنه اوله تیزی بونده بر سبیل الاستعجال معناسنه اخذ ایلین غریب عجیله
ایلمش وتیزی آتشه صفت ایدوب کندیکی آتش تیزده ایتمه دیه یکی خود عجایبدر
دندر و ترکیبه معناسنی کندر او زریکه جهنم اودین تیز ایلمه دیمیلر ظاهر بودر که بای
حرف زائد طلوعمشلر یاخود ومعنا بویله اوله که کندیکی دوزخ آتشنی اوزره تیز ایلمه
وبو تصرف خاصل ایلمش • در آن آتش ندارد طاقت سوز • بصبر آبی بر آتش
آتش زن امروز • در آن آتش یعنی در آتش دوزخ طاقت سوز مصدرك مفعولیدر
اضافتیدر یعنی سوزه قدرتك و طاقت طوتمغه ارسیلن دیکلر بصبر با حرف مصاحبت
آبی یا حرف وحدت بر حرف الاستعلا این آتشدن مراد آتش شهوتدر زن فعل امر مفرد
مخاطبدر زدن بندندر او ردیکلر زدن دیمیلر شهواتکلر زن نینك آب مفعولی
صریحی وبصبر غیر صریحی بر بن آتشده بویله در و امروز ظرف زمانی محصول بیت
اول آتش دوزخك سوز و حرارتنه طاقت کتوره مزسین بار بر بو کون
بو آتش شهوته صبرله صواور یعنی صبر صوینی اوزرینه سب حاصلی صبرایله
ترك شهوت ایله صواور مقدم مفعول شهوت آتشینی سوندیر دیکلر **حکمت**
هرکه در حال توانایی نیکویی نکند در وقت ناتوانی سختی بیند • حال توانایی لامیه
توانا صفت مشبهه در کوجلی و قدرتلی دیکلر و یای اولی اصلی و یای ثانیه حرف
مصدر نیکویی یا ثانیه بویله در نیکویی نکندنك مقدم مفعولیدر و در حال ظرف
زمانه وقت ناتوانی لامیه ناتوانی یا حرف مصدر کوجسزلك وقتسزلق دیکلر
سختی یا حرف مصدر بیند فعل مضارع مفرد غائبدر بینیدن کورر دیکلمکدر سختی

مقدم مفعولی دور وقت ظرف زمانی محصول ترکیب هر کیم که قدرتی حالنده احسانه
وکرمه ایلمیه قدرتسزلک حالنده حسرت کورر یعنی زحمت چکر **بیت** بد اختر تر از
مردم آزار نیست که روز مصیبت کسش یار نیست بد اختر وصف ترکیبیدر بخت
کیمی و تر ادات تفضیل مردم آزار وصف ترکیبیدر آزار ایدیجی مردم انجیدیجی دیمکدر
که حرف تعلیل روز مصیبت لامیه کسش ضمیر مردم آزاره راجعدر محصول بیت
مردم آزاردن بدبخترک و بد طالعرک کیمسه اولماز زیرا مصیبت و بلا کوننده
اکا کیمسه یار و کلمز یعنی باشنه برحال کلدکده کیمسه اکا یار اولماز **حکمت**
جان در حمایت یکدمست و دنیا وجودی میانه دو عدم در بنا بدنیا فروشان
خرند یوسف بفروشند تا چه خرند جان نه مراد روح و حیاتدر در حرف ظرف
حمایت یکدم لامیه حمایت مصدر در حفظ معناسنه دم نفس معناسنه یعنی
مادام که نفس داخل و خارجدر دوحیات ثابت و قائمدر نفس که منقطع
اولدی حیات کیدوب ممات لازمدر پس حیات بر نفسک حفظنده دیمکدر
معناسی بو در وجودی یا حرف وحدت میانه دو عدم لامیه قید بریسی عدم سابقدر
که اکا عدم قدیم دیرلر و بریسی عدم لاحقدر که اکا عدم حادث دیرلر با حرف
مقابله دنیا فروش وصف ترکیبیدر فروشنده نه صاتیجی معناسنه خر معرب خر
حمار معناسنه ونون ودال ادات خبر اسنک جمعیدر والف ونون ادات
جمع فروشان ظاهرا دنیا ایله ترکیب اولمشدر اما حقیقتده دینه قید در
دین فروشانه تقدیرنده بفروشند فعل مستقبل جمع غائب یوسف مقدم مفعولی
تا تعجب معناسنه دیمکدر چه حرف خانک فتحی و کسریله و رانک فتحیله فعل مضارع
جمع غائبدر خوبیدن نه محصول ترکیب حیات حیوانات بر نفسک حفظنده در
و دنیا ایکی عدم بیننده بر وجود در یعنی موجوددر ولانز اشیا عدمی وجوده

کلمات در وکنه جمیعا عنه رجوع ایدر و دنیا یه صاتجیلر حماردر و یعنی حماری
و بقره کیبی بر بلوک که لا یعقل احمقلردر یوسفی صاتارلر عجبا انلر که بها حیله اندن نه
نه آلورلر یعنی دینی دنیا یه صاتانلر یوسفی بر هیچ قلب کیمه نه اقچه یه صاتانلره کیبیدر الم
اعهد الیکم یا بنی آدم ان لا تعبدوا الشیطان انه لکم عدو مبین همزه حرف
استفهام لم حرف جزم اعهد فعل مجید مطلق عهد بوینده و مبنی معناسنه در الیکم فعل
مجدده متعلق یا حرف ندا بنی اصلنده بنین ایدی اضافتله نونی دوشدی ان
لا تعبدوا انا و بیل مفرد ده فعل مجدک محلا منصوب مفعولیدر نونک سقوطی
نصبیدر الشیطان لا تعبدونک مفعولی محصول آیت ای آدم اوغللری سیزه
وصیت ایلمدممی شیطانه عبادت ایلمک دیبو یعنی عبادت ایتمه دیو امر ایتمدی یعنی خدا به
عبادتده غیر یدن نهی ایدیجی عقلی و سمعی دلیللر و حجتلر نصب ایلمدممی استفهام
انکار یدر یعنی ایلدم دیمکدر عبادته شیطانه تخصیص ایلدیکی زیرا کندو به عبادته
امر ایدیجی اول طعوندر **بیت** بقول دشمن پیمان دوست بشکستی ببین
کز که بریدی و با که پیوستی با حرف مصاحبت قول دشمن لامیه پیمان دوست
بو ایله در و بشکستی نک مقدم مفعولی بشکستی فعل ماضی مفرد مخاطب ببین فعل
امر در ببینید ندن که حرف بیانه و الکنجی که اسمدر کیم معناسنه بریدی با کاف متکلم
فعل مضارع مفرد مخاطب مبنی للمفعول معناسنه کسیلدک دیمکدر با حرف صله
که کنه اسمدر کیم معناسنه پیوستی با نک بحجمکه وواوک فتحی و بانک سکونیله
فعل ماضی مفرد مخاطب ولاشدک یعنی واصل اولدک دیمکدر محصول بیت دشمن
قولیله دوستنک عهد و پیمانی صیدک یعنی بوزدک کور که کیمدن کسیلدک
و کیمه ولاشدک یعنی کور که نیجه کیمسه دن آیرلدک و نیجه کیمسه یه واصل
اولدک حاصلی شیطانک اغواسیله خدانک عهد و پیمانی صیدک کور که ایکده

کیمدر منقطع اولدکی و کیمه متصل اولدکی حکمت سلطانی با مخلصانی بر یعنی
آید سلطانی با مفلسانی شیطانی مبتدا با حرف مصاحبت مخلصانی خداوند سلطانی
الف و نون اداة جمع برنجی آید جیفدر هم یعنی مخلصلری اضلال ایده مز زیرا
نوتجملر را بجا رتبت عزتنه در هوا و هوسه و کلمدر که شیطانی الکره وسوسه ویرمکه
قادر اوله برنجی آید خبر مبتدادر و با مخلصانی اکا متعلق سلطانی با مفلسانی هم
بویله در یعنی پادشاه مفلسلر ایله جیفدر هم حاصلی الکردنه حق تحلیف ایده مز
زیرا هر نسنه یه مالک دکلدر که انی الوب حقلت فقرده اولکی معنلسنی شیطانی
مخلصلره موافق و مصاحب اولماز دیمک مقصوده موافق سویلمش و فقره
ثانیه نک معنلسنی سلطانده مفلسلره موافق و مصاحب اولماز دیدکیده
اولکیدن افحش واوحش سویلمش مثنوی وامش مده ان که بی نماز
ورخود وهشن زنا فه بازت ه وام بورج دیمکدر که عربجه قرض دیرلر
وشین ضمیر اضمار قبل الذکر طریقیله که به راجعدر مده میمک فتحی و دالک
کسر و یای اصلیه ایله فعل نهی معودر مخاطبدر خطاب عام طریقیله و برمه
دیمکدر و هیده نده آن که اول کیمسه کر دیمکدر که بونده الیسدر کیمه معناسنه
درخود و اگر خود دنی مخففدر و هشن ضمیر کنه که به راجعدر فاقه فقر معناسنه
و باز آجیق دیمکدر محصول بیت اودنج ویرمه اول کیمسه یه که بی نماز در یعنی
تارک صلاتدر و اگر فرضا آغزی فقردن آجیق ایسه ده یعنی اگرچه زیاده
فقیر اولوب معاشنده متحیر ایسه ده بر مرتبه که هر نسنه بولماز ایسه آغزینه
قویاجق و آغزی آچلقدن آجیق قالسه که فرض خدانی گزارد از فرض
تو نیز غم نوارد که اوصلننده کر دیمکدر که حرف تعلیل و او ضمیری بی نماز اولانه
که به راجعدر فرض خدا الخ نی گزارد ادا ایلمز دیمکدر ذا الله باز اغز املاکی

دوسه وار
دوسه وار
در شرح جمع

439

اگاه دکلدر ایمش فرض نیتو لامیته در فرض و قرض قیتنده صنعت تجنیس وار
نیز حرف عطفدر و اخی دیمکدر محصول بیت زیرا بی نماز خدانک فرضنی ادا ایلمز یعنی
او زرینه مفروض اولانی ادا ایلمز سنک قرضک نیچون غم یمز یعنی بورجکی ادا
ایلمده جد ایده وارد که هیچ اداسی خاطرینه گلمز حکمت هر چه زود برآید دیر
نپاید زود و نیز دیمکدر و دیر کیچ محصول ترکیب هر نسنه که تیز حاصل اولور اول
نسنه چوق زمان قالمز قطعه خاک مشرق شنیده ام که کنند بچهل سال
کاسه چینی خاک مشرق لامیته و کنند که مقدم مفعولی با حرف ظرف چهل سال
ظرف زمانی کاسه چینی بیانیه و کنند که مفعول ثانیسی محصول بیت ایشتدم تفصیلی
که خاک مشرقی قرق ییلده کاسه چینی ایدرلر یعنی قرق ییلده فغفور ایدرلر
دیدیلر که بونده خاکدن مراد مملکت خاک بیلقان بیورور و فی کیمی و در بغداد دیو
قرینه در بو بلاد اولیجه خاک کنند که ظرف مکانیدر ولو محصول بو بلاده اولور که دیار مشرق
مسموعمدر که قرق ییلده کاسه چینی یا پرلر و لکل وجه صد بروز زر کنند در بغداد
لاجرم قیمتش لاجرم یعنی صد یعنی صد کاسه بروز با حرف ظرف و روز ظرف زمانی
و با حرف وحدت کنند که صد کاسه مفعول صریحی و بروز ظرف زمانی و در بغداد
ظرف مکانی لاجرم لاشک ولا محالة دیمکدر محصول بیت یوز کاسه یا پرلر بر کونده
بغدادده لاجرم قیمتنی کوریورسک یعنی چوق قدر و اوجوز قیمتش ضمیری صد کاسه
بغدادیه راجعدر کاسه چینیه ارجاع ایلین دور رود در از فکار [illegible]
قطعه مرغک از بیضه برون آید و روزی طلبد و آدمی بچه ندارد خبر از عقل و تمیز
مرغک کاف حرف تصغیر قوشجغز دیمکدر بیضه بانک فتحیله یومرطه دیمکدر
برون آید چیقار دیمکدر روزی رزق مفعلمه در طلبد که مقدم مفعولیدر آدمی
بچه آدم یوریسی یعنی اوغلانجغی ندارد خبر بلوطماز یعنی بیخبردر تمیز که اصلی [illegible]

رابعه

اما بجم یانکه حذف یله استعمال ایدر محصول بیت بو سیجفر بو مرحله دن چیقار بر جانم
رزق طلب ایدر یعنی بو مرحله دن چیقدیغی کبی کز دب دانه دیو شویله که باشلر انا
آدمی زاد انا سندن طوغدقده عقل و تمیز دن بی خبر در اغزینه همه دیرلو سه ام
واکر ویرمزلر سه آج قالور ● آن که ناگاه کسی گشت بچیزی نرسید ● وبن تمکین
وفضیلت بگذشت از همه چیز ● ان اسلم شا ربندر مرغکه که حرف بیانی ناگاه بونده
دفعة بلا تدریج دیمکدر کسی یا حرف وحدت بونده مصاحبتری اقتضا ایدردی لیکن وزنی
ضرورتندن کسی بیورمش گشت فعل ماضی مفرد غائب اولدی دیمکدر رسا ر معناسنه
وبن اشارتدر آدمی بچه یه با حرف مصاحبت ویا حرف ظرف تمکین قدرت معناسنه در
بگذشت فعل ماضی مفرد غائب کچدی یعنی تجاوز ایلدی همه چیز جمیع اشیادن عبارتدر محصول بیت
اول مرغکه که بر کره دن وبر اوغوردن بو غندن فرد واحد کامل اولدی هیچ بر شیئه
واصل اولمدی یعنی انسان کبی معزز ومکرم اولمدی حاصلی مقام عزت وکرامته واصل
اولمدی اما آدمی زاده تمکین وفضیلتله ویا تمکین وفضیلتده جمیع مخلوقاتدن کچدی
یعنی عزتده وکرامتده جمیع اشیادن ایلرو کیتدی حاصلی تشریف ولقد کرمنا بنی آدم
ایله مشرف اولدی یعنی هر نسنه که هیچ حاصل اولمز نیز حاصل اولمور نیز حاصل
اولاندن اعز واکرمدر آبگینه همه جاهست ازان قدرش نیست لعل دشوار بدست
آید ازانست عزیز ● آبگینه الف ممدود له وسکون با ایله وکاف عجمک کسریله صرچه دیمکدر که عربیده
زجاج دیردی قاروره دیر همه جا هر یرده دیمکدر از ان ادات تعلیلدر انکچون معناسنه
دشوار مشکل دیمکدر بدست با حرف صله ازان کنه ادات تعلیلدر محصول بیت بو بیت
ایکی سابق بیتی تنویر ایدر بیورر که صرچه هر یرده واردر یعنی هر یرده بولنور هر یرده
بولنیور بیوردوغی کلام ادعائیدر حقیقی دکل انکچون قدر وقیمتی یوقدر یعنی کثیر الوجود
اولدیغیچون در قیمت دکل اما لعل مشکل اله کلور یعنی تحصیلی کوجدر انکچون عزیز

ومعتبر در حکمت کارها بصبر برآید ومستعجل بسر درآید محصول ترکیب مصالح صبر ایله
حاصل اولور یعنی هر ایشی صبر وتأنی ایله ایو حاصل اولور ومستعجل یعنی وجکی ایمه
اوزمکله سور چروا وزولور یعنی یقیلور وایشی ایلرو کلوب حاصل اولماز
مثنوی بچشم خویش دیدم در بیابان که مرد آهسته بگذشت از شتابان
با حرف مصاحبت وچشم خویش للاینکه حرف بیانی مرد آهسته قلبیه محمولدر تقدیری
آهسته رفتار مرددر وبعضیلر دیدیلر اصلنده مرد آهسته رفتار ایدی الفاظ
ضرورت وزن ایچون انسافقندن قطع اولنوب همزه وصلله ساقط اولوب
فتحه سی داله نقل اولنوب وصلا وقیلور شتابان صفت مشبهه در شتابیدندر
ایده کن معناسنه محصول بیت کندی کوزمله کوردم بیابانده که آهسته رفتار
مرد مرد شتابانده کچدی یعنی یوریمده آهسته کیدن عجله ایله کیدندن سبقت ایلدی
یعنی منزله اندن ایلرو واصل اولدی ● سمند بادپای از تک فروماند شتربان
همچنان آهسته میراند ● سمند سینک ومیمک فتحه لریله صاری رو قوله وبغز آتدر مستعمل
لغتلرد اشتراک طریقیله بادپایه اضافتی بیانیه در بادپا یوکرک آت اصلنده صفت
ترکیبیدر یل ایقلی معناسنه تک تانک فتحی وکاف عربیله اسم مصدردر تکیدندر یلمک
معناسنه بونده یلمه دیمکدر فرو ماند عاجز قالدی دیمکدر شتربان دوه جی دیمکدر بان ادات
فاعلدر جی معناسنه همچنان اولکی کبی یعنی آهسته میراند سوردی یعنی
قالدی محصول بیت دیدیکم بیابانده سمند بادپا یلوب یوریمقدن عاجز
قالدی اما دوه جی آهسته آهسته دوه سینی سوروب کیدردی هیچ قالمدی یعنی بیابانده
کندی کوزمله بویله کوردم مطایبه نادان را به زخاموشی نیست واگر این
مصلحت بدانستی نادان نبودی ● نادان را را حرف صله خاموشی یا حرف
مصدر بدانستی ونبودی ماضی حکایتدر ایچون در محصول ترکیب نادانه یعنی جاهله

اسم المفعول يكسا اولمازدا كر بو مصلحتی بيلمزسه نادان اولمازدر يعنی سكوت
ايدوب خاموش كندر مقدارينی بيلمكدن ناشيدر بو ايب نفس علم دعوى ايدر
قطعه چو نه نداری كمال وفضل آن به • كه زبان در دهن نگه داری • محصول بيت
خطاب عام طريقيله بيورر چونكه كمال وفضلك يوقدر اول يكدر كه ديلكی آغزكده
حفظ ايليه سك يعنی تكلم ايلميه سك • آدمی را زبان فضيحه كند • جوز بی مغز را
سبكساری فضيحه رسوا ديمكدر ضرورت وزن ايچون تا مای رسمی تكلنده
اولنور جوز بی مغز بيانيه جوز جيمك فتحيله قوز معناسنه در ومغز ذكر مراد ايچيدر ورا
حرف سلدر محصول بيت انسانی ديلی رسوا ايدر ايچی قوری يعنی ايچی خالی
اولان قوزی سبكسارلق يعنی خفت رسوا ايدر حاصلی انسانی ديلی وجوزی خفت
رسوا وبی اعتبار ايدر زيرا جوز البته آلان خفتندن بيلور ايچی اولمدغنی وبی اعتبار
ايلمسوب بياته آتار جوزه ادات تشبيه تقدير ايدنلر الدايلمشلر قطعه خوبرا ابلهی
تعليم می داد • بر وی صرف كرده عمر دائم • خوبرا ادات مفعول ابلهی يا حرف وحدت ی
وادك مفعول اولی خو وثانيسی تعليم دربروا اصلنده براو ايدی ضرورت وزن ايچون
حذف وايصال اولندی ايكنجی برادات تاكيد دركرده نك عمری مفعول اولی صريحی وصرف
ثانيسی وبرو مفعول غير صريحی دائم كردنه قيددر محصول بيت برابله بر خوبه تكلم
تعليم ايدردی يعنی آنی نطقه كتورمكه قصد ايدردی دائم وهر زمانده انك اوزره ايكی
تعليمی اوزره عمرينی طرف ايلمش ايدی حاصلی دائما ايشی انك تعليمنه مصروف
ايدی حكيمی گفتش ای نادان چه كوشی • وزين سودا بترس از لوم لائم
لوم لامك فتحيله مصدردر لام بلوم ذم يعنی نفريا پيشك اجوف وادسندن
آزارلق معناسنه ولائم اسم فاعلدر آزارليجی ديمكدر محصول بيت برحكيم اوله
ابلهه ديدی ای نادان نه چالشورسين يعنی نه زحمت چكرسين بو سودادن لائمك

لومندن قورقمق حاصلی اعتراض ايدن معترض ضدندن صاقنين يعنی ملامت
ايدرك ملامتندن احتراز ايله • نيا موزد بهائم از تو گفتار • تو خاموشی
بيا موز از بهائم • محصول بيت بو بيت تتمه سی فعل حكيمدر الهامه ويرله
حيوانات سندن گفتار اوكرنمز يعنی سندن تكلم اوكرنمز ايحلدر سن حيوانلردن
اسم اولمغی اوكرن حاصلی ول سندن سوز اوكرنمك احتمالی يوقدر بارى
سن اندن سكوتی اوكرن • مثنوی هركه تامل نكند در جواب • بيشتر آيد
سخنش ناصواب • محصول بيت هر كيمسه كه جوابده فكر وتامل ايلميه
ايلمز يعنی فكرسز برسنه يه جواب ويره اكثر سوزی ناصواب كلور يعنی
خطا واقع اولور • يا سخن آرای چو مردم بهوش • يا بنشين همچو بهائم
خموش • يا حرف ترديد سخن آرا ايك مقدم مفعول صريحيدر وبهوش غير صريحی
آرای فعل امر مفرد مخاطبدر آرايدن بزه مك يعنی زينت ايلمك معناسنه در
محصول بيت يا سويليجك سوزی عقل وفكرله برخوشجه بزه يعنی عاقلانه سويله
ويا حيوانات كبی اسم اوتور يعنی سكوت ايله دينمه • مطايبه هركه با داناتر
از خود بحث كند • تا بدانند كه داناست • بدانند كه نادانست • با حرف مصاحبت
داناتر دانا عالم وتر ادات تفضيلدر تا حرف تعليل بدانند بيله لر ديمكدر كه
حرف بيانيه بدانند لفظ مشتركدر مضارعله امر غائب بيننده بيلورلر
ويا بيلسونلر ديمكدر كه حرف بيانيه محصول تركيب هر كيمسه كه كنديدن عالمراق
بركيمسه ايله بحث ايلر تا بيلر كه دانادر يعنی دبسونلر كه عالمدر وبيويلورلر كه
ويا بيلسونلر كه جاهلدر والا كنديدن عالمر كله بحث ايلمزدی • بيت • چون در
آيد به از تو برسخن • گرچه به دانی اعتراض مكن • تو بی يای ثانی فهميز خطابدر
سخن بادر آيده متعلقدر وحرف مصاحبت حرف ظرف ديبوب

معناسنی چونکه سوز هر بر کیمسنه سنده نه بر کلمه ویابن سوز سویلمده
ایو دکل ایمش محصول بیت چونکه سنده نه ایو بر کیمسنه تکلمه و تلفظه کلمه
یعنی سوز سویلمکه باشلیه اگرچه اول سوزی انده نه ایو ده بیلورسک
اعتراض ایلمه زیرا جائزدر که اول سوزی بر وجه ایله توجیه ایلیه کیم سنک
بیلدیکک نه اشبه و اوجه اوله لطیفه هر که با بدان نشیند نبیند محصول
هر کیمسه که بدلر ایله اوتوره ایلک کورمز مثنوی گر نشیند فرشته با دیو
وحشت آموزد و خیانت و ریو فرشته یا حرف وحدتدر و همزه حرف توسطدر
همزه حرف وحدتدر ویابن بیلمز ایمش آموزد فعل مضارع مفرد غائبدر ریو دیگر
ریو رانک کسریله حیله و مکر معناسنه در محصول بیت گر نشیند اگر اوتورسه دیگر
یعنی بر فرشته دیو ایله اوتورسه اول دیودن وحشت و خیانت و ریو کرنور
حاصلی انده نه اوکرندکی محض شردر هیچ خیر اوکرنمز از بدان نیکویی نیاموزی
نکند گرگ پوستین دوزی پوستین دوز صفت ترکیبیدر دوزیدن کوز گرگ
ترکیبی و یا حرف مصدر حاصلی کورک تکجیلک دیکلدر مصراع ثانیده مقام تعلیلده در محصول
خطاب عام طریقیله سویلر زیرا بدلردن ایلک اوکرنمز سین زیرا قوردن
کورک تکجیلک کلمز یعنی قورد کورک تکجیلک ایلمز زیرا طبیعتی بیرتجیلکدر و زره یه مجبولدر
تکجیلک اوزره دکل حاصلی قورددن پوستین دوزلک کلمدیکی کبی بدلردن ایلک
کلمز نظم مردمان را عیب نهانی آشکارا مکن که ایشانرا رسوا کنی و خود را بی اعتقاد
مردمانرا ده را حرف تخصیص عیب نهانی بیانیه آشکارا اوله آشکار ر و معنا به در کرد حرف
تعلیل و حرف تاکید یعنی را ایلک معناسنی تاکید ایدر محصول ترکیب مردمک گیزلی عیبنی آشکارا
ایلمه زیرا انلری رسوا ایدرسین و کندیکی اعتقادسز یعنی خلقا هیچ بر نسنه اینانمز
سندن هر کس نفرت ایدر نظم هر که علم خواند و عمل نکرد بدان ماند که گاو راند

و تخم نیفگند بدان با حرف صله و دال حرفدر ده نه مبتدا در آن نقد شی باید فعل
مضارع مفرد غائب بکلر دیمکدر نا نبید نفی مستقبل دکلمز ویابن خطا ایمش
بیانیه کاف و کاف تجملی سبحیدر دیکلدر بکر معطیه سنده فعل ماضی مفرد غائب سور
دیکلدر کاو مقدم مفعولی اوکز سورر دیکلدر مراد جفت سورمکدر نیفگند
فعل نفی ماضی مفرد غائب صاچمدی دیکلدر تخم مقدم مفعولیدر محصول ترکیب هر کیم
علم اوقودی یعنی تحصیل علم ایلدی و علمیله عمل ایلمدی اول کیمسه یه بکزر که جفت
سوردی و دانه صاچمدی یعنی اکین اکمدی حیرت از تن بی دل طاعت نیاید و
پوست بی مغز بضاعت را نشاید تن بدن مراد شخص بی دلدن مراد صاحب
قلب اولمیانلردر زیرا اهل اللهه اصحاب قلوب دیرلر مراد سوز قلبدر که انده
محبت خدا و میل آخرت اوله دیکلدر یعنی بو بدلر اولمیانه شخصدن طاعت
پوست بی مغز بیانیه پوستدن بو مراد قابوقدر که عربیجه قشر دیرلر
مراد ایچی فندق و فستق و بادام ایچی کبی بضاعت سرمایه محصول ترکیب
شخص بی دل یعنی بی محبت خدا و میل آخرتدن طاعت خدا کلمز یعنی صلاة و طاعت
و عبادت ایلمز بلکه ایلدیکی ریا ایله در ایچی قابوقدر ایچی بضاعت و سرمایه یه
لائق دکلدر یعنی بیع و شرایه لائق اولماز حاصلی تن بی قلب قشر بی لب کبی
بکزر که هیچ بر نسنه یه یرامز نظم نه هر که در مجادله چست در معامله درست
نه حرف نفی مجموع ترکیبه مضرده محصول ترکیب بو بیلو دکلدر که هر کیمسه که جست
و جدلده چست و چابک در معامله ده یعنی تقوی و صلاحده دخی ایو معامله ده
درستدر زیرا نیچه بحاث واردر که صلاح و تقوادن هیچ بو قدر معلوم اوله که
بو سجعه خبر یعنی سین و نا مقدردر جستنت و یا درستنت تقدیرنده در
بیت بس قامت خوش که زیر چادر باشد چون باز کنی مادر مادر باشد

بس چوق دیکلر قامت خوشش بیانیه که حرف رابط صفت تر زیر چادر لامیه
بونده چادر دیمکدر الک فتجله عورتلر بورونورلر کی چار مراد در که دریا زیر بدنه عورتلر
آنی استعمال ایدرلر بازکنی اچاسین دیکلر ما در باد ر لامیه در معلوم اوله که
دی بر ضمیر غائب محذوف قدر ضرورت وزن ایچون چونکه تقدیرنده محصول بیت
چوق کوزل قامت که چار آلتنده اوله یعنی چار آلتنده چوق قامت لطیف
و موزون کورینور اما چونکه اول چاری دستندن اچاسین دکوره سین انک
اناسی اوله ویا اول چار صاحبنک اناسینک اناسی اوله یعنی صورتا کوزل
کورینور اما حقیقتده بر باشلی قری اوله حاصلی ظاهره اعتبار یوق حکم الحکم
حکمت اکر شبها همه قدر بودی پس شب قدر بی قدر بودی یا ایکی بودی یا حرف
حکایه در محصول ترکیب اکر کیجه لر جمیعا قدر کیجه سی اولیدی قدر کیجه سی بی قدر و بی
اعتبار اولوردی بعض نسخه ده بجا قدر بربنه چه قدر واقعدر **بیت** کر سنک همه
لعل بدخشان بودی پس قیمت لعل و سنک یکسان بودی لعل بدخشان
لامیه بودیده یا حرف حکایه در ایکی یرده بیله محصول بیت اکر هر طاش لعل
بدخشان اولیدی پس لعل و طاشنک قیمتی یکسان اولوردی یعنی الکه انسبنک
برابر اولوردی قیمتی ایمدی قلیل الوجود اولانک اعتبار زیاده ایمش کثیر
الوجود اولاندن **حکمت** نه هرکه بصورت نیکوست سیرت زیبا درو است
کار اندرون دارد نه پوست بصورت باحرف ظرف سیرت زیبا بیانیه سیرت
خلق معناسنه در زیبا صفت مشبهه در یاراشق ویا قشنق دیکلر درو است
اصلنده در او است او ضمیری که یه راجعدر اندرون بونده قلب معناسنه در
پوست نه مراد ظاهر حالدر محصول ترکیب بویله دکلدر که هر کیمکه صورتی ایو اوله
زیبا انده در یعنی هرکس که صورتده و سیماده ایو و کوزل اوله دکلدر که انده سیرت

زیبا و اخلاق حسنه اوله زیرا که بعضیسی بویله در و بعضیسی خلافنجه در زیرا بعضی
قلبکدر پوستک دکلدر یعنی مصلحت باطنکدر ظاهرک دکلدر حاصلی هرکسک
باطننه نظر ایلمک کرک ظاهرینه دکل **قطعه** توان شناخت بیک روز
در شمائل مرد که تا کجاش رسیده ست پایگاه علوم شناخت بونده
شناختن معناسنه در شمائل مرد لامیه در اخلاق مرد دیکلدر بیوندر که
حرف بیانیه تا حرف انتها کجاش ش ضمیری مرده راجعدر پایگاه یائک سکونیله مرتبه
دیکلدر علوم اضافت لامیه در محصول بیت آدمک اخلاق و اطوارندن
بر کونده بیلمک ممکندر که نه مرتبه یه دک ایرشمشدر مرتبه علومی یعنی اخلاق و اطوارینی
کسبنک مرتبه و مقام علومی نه حدده اولدیغنی بیلمک اولور ولی ز باطنش ایمن
مباش و غره مشو که خبث نفس نکردد بسالها معلوم ولی ادات استدراک
باطنش ش ضمیری مرده راجعدر که حرف تعلیل خبث نفس لامیه محصول بیت اما
باطنندن امین و مغرور اولمه زیرا خباثت نفس ییللرله معلوم اولماز
تخویف هرکه با بزرکان ستیزد خون خود ریزد محصول ترکیب هرکیم
اکابر ایله جنک و عناد ایلرسه کندو قانینی دوکر یعنی کندو کندوینی هلاک ایدر
زیرا اکابر ایله جنک ایتمز **قطعه** خویشتن را بزرگ می بینی راست گفتند
دو بیند لوچ می بینی فعل مضارع مفرد مخاطب کورورسین دیکلدر خویشتن
مفعول اولی و بزرک ثانیسی راست بونده کرچک معناسنه در بیند فعل
مضارع مفرد غائب کورر دیکلدر بیننده نک مفعول اولی و دو ثانیسی
لوچ لامک ضمتی و جیم عربیله شاشی دیکلدر احول معناسنه محصول بیت
خطاب عام طریقیله سویلر که کندکی اولو کورورسین کرچک دیدیلر
و یاد ایمشلر در که شاشی بر مرئی ایکی کورر یعنی سن غرور و تکبر ایله کندکی

اولو کوردکه شاشلنده بری انکی کوردکی کیبی فاسددر زیرا و ننه بیسی
بو قدر ه زود بینی شکسته بینانی توکه بازی بسر کنی با قوچ ه زور و زانکه
ضمیمله نیز دیکدر ظرف زمانده بیننک شکسته مفعول اولی و بینانی ثانیسی
بازرا و یون دیکدر کننک مفعول صریحی و بسر له با قوچ غیر صریحلری قوچ
لفظ مشترکدر ترکیده فارسی بینده محصول بیت تیز زمان الکلیکی شکسته
کورسین بس که باشکله قوچله ایونا و بنا رسین یعنی کلکله قوچله طوقو
رسین ترکیده قوچ جیم عجمله در قافیه رعایتیچون بونده عربا اوقنور فقد بر
نظم نیجه باشیر ومشت باشمشیر کار خودمندان نیست معلوم اوله که
بونک کیبیلر بر مقدر له ملحوظلردر باشیر با حرف مصاحبت و یا حرف صله یا شمشیر
با حرف صله محصول ترکیب ارسلانله نیجه طوقشمق و یا ارسلانه نیجه اورمق
و بو مروعنی شمشیره اورمق عقلا ایشی دکلدر زیرا الک کندینی تهلکه یه بیالمق
و مقرردر انه احتراز ایدرلر بیت جنگ و زور آوری مکن با مست ه پیش
سر نیجه در بغل نه دست ه زور آور وصف ترکیبیدر آور یدندن زور
کتورنجی و یا حرف مصدر زور آورلکده دیکدر با مست با حرف مصاحبت
پیش سر نیجه لامیه سر نیجه قوت و غالب مخصوصنده در بغل بانک و غین معجمه نک
فتحه لریله قولتق دیکدر نه نونک کسر و یای اصلیه ایله فعل امر مفرد مخاطبدر
نهیدندر مستقبلا نشده نونک فتحیله مستعملدر نه نهادندندر دیلر
سهو ایلمشلر دست مفعول صریحی در بغل غیر صریحی و پیش ظرف مکانی
محصول بیت مستله جنگ و زور کتورنجیلک ایلمه یعنی آنکله محاربه و مقاتله ایدوب
الکا قوتک بازوکی کوسترمه پس قوی و غالب کیمسه نک اوکنده الکی قولتغکه قو
یعنی آنکله جنگ و جدال ایدوب خصومت کوسترمه نظم ضعیفی که با قوی دلاور دکه

رواسب سعدی چلبی
رو سر دوزیر

کند یار دشمنست در هلاک خویش ضعیفی یا حرف وحدتدر که حرف بیانیه
و یا حرف رابطه صفت و با حرف مصاحبت دلاور وصف ترکیبیدر
آوریدندن بهادر معناسنه در یار دشمن لامیه هلاک خویش دخی بو یله در
محصول ترکیب بر ضعیف که قوی ایله برابر دلاور و دلاورلک ایلیه و الکا بهادرلق
کوستره یعنی الکا بهادرلق ایتسه و کندینی الکا کوره دلیر طوتسه کندی هلاکنه
دشمنک یاریدر و ناصریدر قطعه سایه پرورده را چه طاقت آن کرود
با مبارزان بقتال ه سایه پرورده کولکه ده بسلنمش یعنی ناز و نعمتده بسلنمش
بیوش ورا ادات تخصیص طاقت ان لامیه دردکه بیانیه با حرف مصاحبت
مبارز بهادر دیکدر والف و نون ادات جمعدر بقتال با حرف صله قتال
مقاتله یا بینیک مصدردر نابیسی با مبارزان رود ده قتالده متعلقدر
جائز محصول بیت سایه پرورده نک نه قدرت و طاقتی وار اولا که
بهادرلرله جنکه و مقاتله یه واره سست بازو بجهل میفکند پنجه با مرد
آهنین چنکال سست بازو وصف ترکیبیدر بازوسی ضعیف کیمسه دیمکدر
بجهل با حرف مصاحبت میفکند فعل مضارع مفرد غائب براغور دیمکدر
پنجه مفعول صریحی و بجهل و با مرد غیر صریحلری مرد آهنین چنکال بیانیه در
وصف ترکیبیدر دمور قاینقلی یعنی پنجه لی دیمکدر محصول بیت ضعیف
بازولی اولان کیمسه جاهللکدن دمور پنجه لی اولان کیمسه یه پنجه براغور
یعنی آنکله پنجه طوتوشور آهنین چنکال غیر بازو لیدن کنایه در حکم
پنجه لیدن عبارتدر نظم هر که نصیحت نشنود سر ملامت شنیدن دارد
سر بونده سودا و هوس معناسنه در محصول ترکیب هر کیم که نصیحت
دکلمز یعنی قبول ایلمز ملامت ایشتمک سوداسین طوتار حاصلی

ازار النمق سوداسین طوتار یعنی آزار النمق ایسترم بیت چون نیاید
نصیحت در کوشش اکرت سرزنش کنم خاموش نصیحت در کوشش
تقدیری نصیحت در کوشت در اکرت سرزنش کنم تقدیری اکر سرزنش کنمت
ویا اکر سرزنشت کنم در خاموش فعل امر مفرد مخاطبدر ایسم اول دیکر
محصول بیت چونکه نصیحت قولاغکه کیرمز اکر بن سکا توبیخ و سرزنش ایدرسم
ایسم اول لطیفه با هنران هنرمندان را نتوانند دیدن همچو سکان
بازاری سک شکاری را بینند و مشغله بر آرند و پیش آمدن نیارند
سکان بازاری بیانیه سک شکاری ده لوبیله در مشغله غوغا بر آرند قالدررلر
نیارند فعل نفی مستقبل جمع غائبدر یارید نه قادر اولمازلر دیمکدر بر مصدری
وحی یارستن در قدرت معناسنه پس نیارد دیر آرستن دن اخذ ایدن سهو
ایلمش محصول ترکیب هنرسزلر هنرلولری کورمکه قادر اولمازلر یعنی انلر ایله برابرلک
ایده مزلر و معارضه و مقابله قیلمزلر بازار ایتلری کبی که آو ایتنی کوررلر غوغا
و غوغو قالدررلر یعنی اوریدرلر و ایلری کلمکه قادر اولمازلر تحذیر سفله چو به هنر
با کسی بر نیاید بخبثش در پوستین افتد بر نیاید حیف ایدمز یعنی مقابله
و معارضه ایده مز محصول ترکیب سفله کیمسه یعنی دنی و ناکس چونکه هنرده بر هنرلو
برکیمسه ایله حیف ایدمز یعنی مقابله و معارضه ایده مز خباثتیله غیبته دوشر
حاصلی آردنجه قدح ایلمکه باشلر بیت کند هر آینه غیبت حسود کوته دست
که در مقابله کنکش بود زبان مقال هر آینه دیمکدر غیبت غینک معجمه نک
کسری و بانک فتحیله بر کیمسه نک آردنجه غائبانه سویلمکه دیرلر رسول الله
کلام ایتشدیکی تقدیر بوجه مفهوم اولور اکر اول سویلدیکی سوز کرچک ایسه غیبت
دیرلر و اکر کذب و دروغ ایسه بهتان دیرلر حسود کوته دست بیانیه در

کوته دست وصف ترکیبدر قصیر الیدی دیمکدر نسخه بیه قادر اولمیان کیمسه یه
مستعملدر کنگ حرف تعلیل کنکک کاف اولی عربیه مضمومدر و کاف ثانی عجمی معلوم
اوله که نون ساکندر آخرده کاف واقع اولسه البته عجمیدر فاحفظ شین
ضمیر حسوده راجعدر اما معناده مقاله مقیدر محصول بیت حسود کوته دست
یعنی عاجز بی قدرت البته غیبت ایدر حاصلی غیبتین قومازلر زیرا مقابله ده زبانی
مقالی کنک اولور یعنی دیلی طوتولور نطقه قادر اولمازلر کنکک کاف عجمک فتحیله
قطعه جدر دیین خطا سویلمش نکته اکر جور شکم نیستی هیچ مرغی
در دام نیفتادی بلکه صیاد دام ننهادی جور شکم لام مبتدا نیستی یا حرف حکایه
مرغی و یا حرف وحدت در دام ده حرف صله نیفتادی مجرد حکایه صیاد مبالغه ایله اسم
فاعلدر آوجی دیمکدر ننهادی فعل نفی حال ماضی مفرد غائب و یا حکایه محصول ترکیب
اکر جور شکم یوق ایمش سه یعنی آجلق بلاسی یوق ایمش سه هیچ بر مرغ دامه
دوشمزدی بلکه آوجی طوزاق قورمازدی زیرا بوغز دردی اولمسه مرغ دامه واروزدی
عبرت حکیمان دیر دیر خورند و عابدان نیم سیر و زاهدان سد رمق و جوانان
تا طبق بر کیرند و پیران تا عرق کنند اما قلندران چندانکه در معده جای نفس نماند
و بر سفره روزی کس نگذارند حکیملر کیج یعنی سیرک یرلر تا کیم طعام هضم اولوب وار
نیم سیر یعنی تمام طویمازلر تا حرف انتها سد رمق مصدر که مفعول به اتفاقیدر رمق
سد دیمکدر رمق جانک سوکیدر مراد اولمیجق جه یمک یرلر دیمکدر تا حرف انتها
طبقدن مراد الحنده یمک یمکین اسبابدر صحن و نسی و طاس کبی بر کیرند
قالدررلر دیمکدر تا کنه حرف انتها عرق کنند در لیه لر دیمکدر معده میمک فتحی و عینک
کسریله و میمک کسری و عینک سکونیله انسانده حیوان جنسینک
سبردانی برینده مستعملدر یعنی تحریف ایدوب شیردان دیدکلری یر جای نفس

لامیته در نمانَد فعل مستقبل مفرد غائب قالمیه دیمکدر رود در زر کیسه ار بنجه سوکه
حکیملر صبرکه یمکله بیرلر تا کیم یدیکلری هضم اوله وعابدلر یارم طوقلقجه طوق
اولنجه بیرلر وزاهدلر سد رمقجه یعنی جانی تنده حفظ ایلمک مقداری بیجاره لیلی
اولمیه جقجه وجوانلر اوکلرندن ظرف طعام قالقنجه یعنی الجینده اولانی دوکدیجه
وپیرلر تر دوکلنجه اما قلندرلر اول قدر بیرلر که معده ده نفسه یر قالمیه وسفره ده کیمسه نک
رزقی ونفقه سی یعنی جوانلر طبقده بیمک قالمنجه یرلر اما قلندرلر سفره ده ایچکک داخی
قالمنجه یرلر وجائزدر که خورند فعل امر غائب اوله یعنی هر طائفه مذکوره اولانی معتادلری
اوزره بیسونلر دیمک اوله [بیت] اسیر بند شکم را دو شب نگیرد خواب شبی ز معده
سنگی شبی ز دلتنگی اسیر بند شکم لامیته وبیانیه در بند شکم مجازدر روزدن ادش
تخصیص نگیردک خواب فاعلی واسیر بند شکم مقدم مفعولیدر دو شب ظرفیه
زمانی شبی یا حرف وحدت معده میمک کسری وعینک سکونیله ذکر اولنان
کبیدر سنگی یا اضافتی بیانیه ویا حرف نسبت طاشه منسوب معده دن یعنی یایه
طوقلقدن طاش کبی اغرلشمسندن ودیگری دلتنگ وصف ترکیبیدر کوکلی طاره دیو یا حرف
مصدر کوکل طارلغی دیمکدر محصول بیت شکم قیدینه اسیر اولان کیمسه ایکی کیجه
اویقو طوتماز یعنی ایکی کیجه اویقو اویومز بر کیجه زیاده جوق یمکدن بیمکه اغرلشمسندن
وبر کیجه طعام بولمدغی اجلدن کوکلی طارلغندن [وعظ] مشورت با زنان
تباهست وسخاوت با مفسدان گناه محصول ترکیب زنلرله مشورت فاسد
ومفسدلره سخاوت وکرم گناه زیرا فساد وشرلرینه ازدیاد وبینه باعثدر [بیت]
ترحم بر پلنگ تیز دندان ستمکاری بود بر گوسفندان ستمکار ظالم دیمکدر ویا حرف مصدر محصول بیت
کسکین دیشلو قپلانه ترحم ایدوب آنی اسیرکمک ستمکارلقدر یعنی ظالملقدر
قوبونلره حاصلی ظالملره مهر ومحبت مظلوملره جفادر ظلمدر دیمکدر [نثر] هر کرا دشمن

در بیت اگر نکشد دشمن خویشست محصول ترکیب هر کیمک که دشمنی اوکنده
اکر آنی اولدرمزسه کندو دشمنیدر زیرا دشمن فرصت بولنجه آنی اولدورر
[بیت] سنگ در دست ومار سر بر سنگ خیره رایی بود قیاس ودرنگ
خیره رای وصف ترکیبیدر احمق تکلو دیمکدر ویا حرف مصدر در احمقلق وضعیفه
تکلولک دیمکدر درنگ دالک فتحی وکسریله در اکلنمک وتعجیل الکلنمک دیمکدر محصول بیت
طاش الکده اوله ویلان باشی بر طاشک اوزرنده اوله احمق تکلولکدر قیاس
ودرنگ یعنی اوراسنی اولدره یا بیمی دیو قیاس وتردد ایلمک فکر فاسد زمیندر
وگروهی از خردمندان بخلاف این مصلحت دیده اند وگفته اند که در کشتن بندیان
تأمل اولیترست بحکم آنکه اختیار باقیست توان کشت وتوان بخشید تا
اگر بی تأمل کشته شود محتملست که مصلحتی فوت شود که تدارک مثل آن ممتنع
باشد گروهی یا حرف وحدت گروه کافک ضمیله وراءنک سکونیله بلوک مقطعه
کشتن بندیان بای مصدرک مفعولینه اضافتیدر بندی بند یا نسبت مفعولیدر
ویریلر ویا حرف نسبت بنده منسوب دیمکدر یعنی محبوس دالف ونون ادات جمعدر
محبوسلر دیمکدر یعنی بعضیسی بنده کانم لا فعله کشت کشتن دن مشتق
مضارعیدر بیرمک یعنی ترک ایلمک تا حرف تعلیل کشته شود اسم مفعولدن مفعول اوله
دیمکدر محتمل اسم فاعلدر افتعال بابندن که حرف بیانی مصلحتی یا حرف وحدت
که حرف رابط صفت ویا حرف بیانی تدارک مثل آن مصدرک مفعولینه ولا ایچون
ممتنع اسم فاعلدر افتعال بابندن محصول ترکیب اکابر بلوک عقلادن بونک
خلافنی مصلحت کوردیلر ودیدیلر که محبوسلر قتلنده تأمل اولیدر
یعنی قتلنده عجله ایلمک کرک اول سببله که اختیار باقیدر قتل ممکن وترک
ایدوب ازاد ایلمک ممکن زیرا اکر تأملسز قتل اولونورسه احتمالدر که بر مصلحت

فوت اوله کاول مصلحت کیبینک تدارکی ممتنع اوله یعنی قتل سببیله فوت
اولیجق تدارکی ممتنع اولور بهر حال **مثنوی** تیغ سهلست زنده بیجان
کرد کشته را باز زنده نتوان کرد نیک بوننک کیبی برابر محکم معقلنده در
فتی اسانیدر دیکلدر زنده کرد کی مقدم مفعول صریحی و بیجان غیر صریحی و کرد
کردنه متعلقدر و کشته نتوان کرد کی مفعول اولی و زنده مفعول ثانیسی
و باز زمان معقلینی متضمنندر محصول بیت فتی قولایدر زنده و جاننی آلمق
یعنی زنده نک جاننی الملق اما مقتولی کنه جانلی ایلمک ممکن دکلدر شرط عقلست
صبر تیرانداز که چون رفت از کمان نیاید باز شرط عقل لامیه و مقدم خبر و صبر
تیرانداز موخر مبتدا و لامیه تیرانداز وصف ترکیبیدر انداز بر ندن امر اخیر
و بینلر سهو ایلمشلر که حرف تعلیل از کمان رفته متعلق نیاید فعل نفی مستقبل
مفرد غائب باز کنه دیمکدر محصول بیت شرط عقلدر تیراندازک صبری یعنی اوقی
اتمازدن اول دوشنجکاری ملاحظه ایلمک کرک زیرا چونکه یایدن کیتدی یعنی
چیقدی کنه عودت ایلمز **نصیحت** حکیمی که با جهال در افتد باید که عزت توقع
ندارد بعض نسخه ده توقع عزت واقعدر و جاهلی که بزبان آوری برحکیمی غالب آید
عجب نیست که سنکست جوهر برا میشکند محصول ترکیب برحکیم که جهله ایله جمع
اولوب مختلط اوله کرکدر که اندن عزت امید ایلمیه و بر جاهل که تکلمله بر حکیمه
غالب اوله عجب دکلدر که طاشدر جوهری کسر ایدر **بیت** نه عجب کر فرو رود
نفسش عندلیبی غراب همقفسش نه حرف نفی فرو رود لغتده اشاغه
کیتمکدر اما استعمالده باتمق معناسنه در نته که ترکیده بسی باتدی دیرلر
نفسش شین ضمیر اسمار قبل الذکر طریقیله عندلیبه راجعدر عندلیب بلبله
دیرلر یا حرف وحدت غراب مبتدا و همقفس خبری و جمله صفت عندلیبه در قفسی

عجب مدار اوقونور هم سینه له محصول بیت نه عجب یعنی عجب دکل اکر
نفسی بنا رسه بر عندلیبک که غراب همقفسی اوله یعنی قفس شریکی اوله
غرابک آوازی عندلیبک اوازینی بصدرسه عجب دکل **قطعه** کر هنرمند را ز اوباشان
جفا بی بیند تا دل خویش نیازارد و درهم نشود اوباشان جمع صیغه سیله
مستعملدر لوندان معناسنه و بعضیلر دیدیلر مفرددر که اوباش در قلب بعضی
جمع اولدی جفایی یا حرف وحدت و یا حرف تنکیر تا حرف تنبیه دل خویش لامیه و
نیازارد کی مقدم مفعولی نیازارد لفظ مستقبلدر فعل نفی مستقبل ایله
نهی غائب بیننده انجخمیه و یا انجخموی دیمکدر درهم لغتده
دیمکدر اما بونده بحضور معناسنه در نشود کنه مستقبلدر بحضور اولمیه و یا او
دیمکدر محصول بیت اکر هنرمندرا اذل و اسافلدن جفا کوررسه
کوکلنی انجنمیه و یا انجخمیون و بحضور اولمیه و یا اولمسون **بیت** سنک بدکوهر
اکر کاسه زرین بشکند قیمت سنک نیفزاید و زر کم نشود سنک بدکوهر
جانبینه کاسه زرین بونیله زر آلتون و یا حرف نسبت و نون حرف تاکید شکند
فعل مضارع مفرد غائب فعل شرطدر واقعدر صیرسه دیمکدر قیمت سنک ابجه
نیفزاید فعل نفی مستقبل آرتماز یعنی زیاده اولماز قیمت زر مبتدا و نشود خبر
مبتدا و کم خبر نشود درو اسمی تخمنده قیمت زره راجع ضمیردر محصول بیت سنک
بدکوهر یعنی بد اصل اگر التوندن کاسه جوهر یعنی شکسته ایدرسه اول
سنکک قیمتی زیاده اولماز و کاسه مکسوره آلتون قیمتنی کسلمز حاصلی
کسر اجوهر بینه نقصان کلمز که قیمتنده قاله و قیمتنیه نقصان کلمه بو بیت ضرب
مثل حکمنده واقعدر زیاده شهرتندن **المثل** خود منقدیرا کور در نظره اخلاف
سخن بصورت نبندد شکفت مدار که آواز بربط با غلبه دهل برنیاید

ودبوی عبیرا ازگنبد سبز فرو ماند خود مندیرا راجح فه تخصیص که حرف بیانه

زمره زانک ضمی و بیمک سکونیله بلوک معنالنه در اجلافه اضافت بیانیه در

اجلاف چلفك جمعیدر غلیظ طبعلی یابس ولانه کیمسه یه دیرلر سخن نبلند دکه

مفعول اولی و صورت ثانیسی شکافت شنیکلد وکافك ضمه لریله وکسره لریله

تعجب معنالنه اسمدر کسره تخصیص ایدنلر بیلمزلرایمش مدارفعل نهی مفرد

مخاطب طوتمه دیمکدر که حرف تعلیل اواز بر نبط لامیه در بر نبط ایکی بانک فتحه لریله

وسکون زائله قوپوردر با حرف مصاحبت غلبه دهل لامیه برنیا بد چیقمازیعنی

طاول بانجه آواز ظاهر اولماز دهل دالک و بانک ضمه لریله طاول معنالنه در

بور عبیر لامیه عبیر عنبک فتحی و بانک کسریله کوزل قوقولی دنه کیبی ترکیبنده

گنبد سبز لامیه در گنبد کاف عجمک فتحی و سکون نونله چرکین قوقویه دیرلر

سیر شنیک کسریله سرماق معنالنه در فرو ماند فعل مضارع مفرد غائب

بونند مغلوب اولور دیمکدر محصول ترکیب برعاقلک که اجلاف وناسز لربولنه

سوزی صورت بغلماز یعنی انلرا راسنده که سوزی رونق والتفات بولوب

مسموع اولماز عجب مدار یعنی عجب طوتمه زیرا قوپوز اواز رجا والیه

چیقماز یعنی طاول یانینده آوازی ایشیدلمز و عبیر قوقوسی سرماق

قوقوسندن مغلوب اولور یعنی سرماق قوقوسی عبیر قوقوسینی اللبار

زیرا لطیف قوقونك خبیث قوقی یانینده ظهوری اولماز (مثنوی) بلند

آواز ناداں کردن افراخت که دانا را ببی شرمی بینداخت * بلند آواز نادان

بیانیه و مبتدا کردن افراختك مقدم مفعولیدر و افراخت فعل ماضی مفرد

غائب یوجلتدی قالدردی دیمکدر زیاده بیك چیغر مقدرن عبارتدر جمله فعلیه

خبر مبتدادر بلند آواز وصف ترکیبیدر یوکسك آوازلی دیمکدر بلند آوازی

اضافتدن قطع ایدنلر اسلوب عجمیه واصل دکللر ایمش کردن افراختك

معناسینی اقدام واجتهاد ایله تفسیر ایدنلر معنای مقصودیه مخالف سوز سویلمشلر که

حرف رابطه صفت دانا را زا رادات مفعول با حرف مصاحبت بی شرمی تاء حرف

مصدر حیاسزلغله دیمکدر بینداخت اغنده آتدی دیمکدر را آتا بوندن تا ساز

کلماتیله بوکه غلبه ایلدی دیمکدر بینداختك دانا مفعول صریحی و بی شرمی غیر

صریحی محصول بیت بوکسك آوازلی بر نادان بوینین یوجلتدی یعنی بیك بیك

چاغردی شویلکه بردانایی حیاسزلغیله مغلوب و مقهور ایلدی زیرا

جهله آدم اوزرینه بیك چاغرمغی بر معرفت اکلر نمی داند که آهنك حجازی

فرو ماند ز بانك طبل غازی نمی داند فعل نفی مستقبل بیلمز دیمکدر که حرف بیانیه

اهنك بوندن آواز معنالنه در حجازیه اضافتی بیانیه در معلوم اوله که علم

انغامك اصولی دورندر او کلیسی راست در که جمیع نغماتك اصلیدر الکنجیسی عراق در

اوچنجیسی زیرافکنددر دوردنجیسی اصفهاندر و بو دورتدن بر نیك ایکی

فرعی واردر لکن بیز بونده لازم اولانی بیانه ایده رز آنجق پس عراقك ایکی

فرعی واردر بری مایه و بری بوسلکدر و ایکی فرعدن مخرج اولان نغمه پیدا وازه دیرلر

پس مایه و بوسلکك آوازه سی حجازدر فاحفظ پس شراحك حجاز

اون ایکی مقامدن بر مقامك اسمیدر دیدکلری باطل اولدرکه محض جهلدن

ناشیدر و بعضیسی علم انغام برینه علم موسیقی دیمش خطا ایلمش

زیرا موسیقی صنافی ترکاندر غیر سنه دکلدر آهنك حجازی مرهوند فرو ماند

نفاند کور اولانه کیبیدر بانك طبل غازی لامیه و بیانیه در طبل

طاول معنالنه در غازی لفظ مشترکدر اهل غزایه و جانبازه دیرلر

لیکن طبل غازی طاوله دیرلر طبل بازدن احترازا ایچوندر پس بونده جانباز

448

طاول دبدن خیلی پهلوانلق ایمش محصول بیت بلند آوازنادان بیلیرکم
آهنگ حجازی یعنی آوازه حجاز طاول آوازیدن نشار قالور یعنی آهنگ
یانینده ایشیدلمز زیرا طاول یانینده بورو صورنای وزیل و بونلر کبیلر
ایشیدیلور انجق نازک نغمه که انسان حنجره سندن پیدا اولور رقیق ایشیدیلور
حکمت جوهر اگر در خلاب افتد همچنان نفیسست و غبار اگر بر فلک رسد
همچنان خسیست استعداد بی تربیت دریغست و تربیت نامستعد ضایع
خاکستر اگر نسب عالی دارد که آتش جوهر علویست ولیکن چون بنفس
خود هنری ندارد با خاک برابرست قیمت شکر نه از نیست که آن خاصیت
ویست ه خلاب خانک فتحی و کسریله چرکاب معناسنه در همچنان کذلک معناسنه در
یعنی دوشمزدن اولکی کبی هنوز الآن دیکدر بعض نسخه ده همچنان واقعدر هنوز
یرینه استعداد بی تربیت بیانیه و مبتدا و دریغست خبر و تربیت نامستعد
مفعولینه اضافتیدر و مبتدا و ضایع خبر خاکستر کول نسب عالی بیانیه که حرف
تعلیل آتش مبتدا جوهر علوی خبری یا حرف ظرف نفس خود بیانیه هنری یا حرف
وحدت و یا تنکیر محصول ترکیب جوهر اگر خلابه دوشرسه کنه نفیسدر یعنی ذاتنده
تغیر و نقصان اولمز و غبار اگر فلکه دک ایرشورسه کنه همچنان خسیسدر یعنی مقام
شریفه وصولله خساستدن چیقوب شریف اولماز تربیته قابلیتی ظلم
وحیفدر یعنی استعدادی اولانی کیمسه تربیت ایلمیوب اهمال ایلمک ظلم و حیفدر
و ناقابلی تربیه صا ایلمک ضایع ایتمکدر کول اگرچه عالی نسب طوتار یعنی نسبی عالیدر
زیرا آتش جوهر علویدر زیرا عناصرک جمیعندن اعلادر اما کوکل چون
کندو نفسنده جوهری یوقدر خاک ایله برابردر نیجه قیمتی یوقدر شکرک
قیمتی قمشدن دکلدر بلکه اول قیمت و اعتبار کندو خاصیت و خاصه سیدر

مثنوی چو کنعان را طبیعت بی هنر بود پیمبرزادگی قدرش نیفزود کنعان
حضرت نوح پیغمبرک کندویه عاصی اولان اوغلیدر که سائر منکرلرله
طوفانده غرق اولدیلر را دات تخصیص پیغامبر و پیغمبر و پیامبر و پیمبر
بر معنایه در خبر المنبئ دیمکدر بعض نسخه ده کاف عجمیله کالرسمیدر بدلدر و یا حرف
مصدر نیفزود فعل نفی ماضی مفرد غایب فزودن کلاندن زماننه متعدی مشتقدر
منکرکدر بونده متعدیدر که قدر مفعولیدر محصول بیت چونکه کنعانک
طبیعتی هنرسز ایدی پیغمبر اوغلی اولمق قدرینی آرتورمدی بلکه سائر منکرلرله
بیله غرق اولدیلر فکان من المغرقین انکله حقنده ورد هنر نمای اگر داری نه گوهر
گل از خارست و ابراهیم از آزر هنرنمای مقدم مفعولیدر گوهر
مراد بونلک کبی برله اصلدر که شیر آزر حضرت ابراهیمک باباسیدر که
بتلر یونار دی محصول بیت هنر گوستر اگر وار ایسه گوهر و نسب گوسترمه
گورمزمیسن که گل دکندن طوغر و پیدا اولور و ابراهیم آزردن یعنی اصل
و نسبه اعتبار یوقدر بلکه ذاتنه و حسبه در لطیفه مشک آنست که خود ببوید
آن که عطار بگوید دانا چو طبله عطارست خاموش و هنرنمای و نادان
چون طبل غازی بلند آواز و میان تهی ببوید فعل مضارع مفرد غایبدر
بوییدندن لازم منفعل جنسنده منکرکدر بونده لازمدر فوقی و ...
طبله عطار الاجتهدر طبله عطار اولدر که عطار دکانده ترتیب و نچه انواع
منجرانی بر طبله ده ترتیب ایدوب صنار اکا ... بو اسلوب و ترتیب
اولمازه هنرنما وصف ترکیبیدر نمانیدن مشتق هنر گوسترجی دیمکدر
آواز وصف ترکیبیدر میان تهی دخی وصف ترکیبیدر ایچی بوش ...
مشک اولدر که کندو رایحه فوقه یعنی قوقوسی چیقا اول دکلدر که عطار سویلیه

عقلا ترک تعریفیله اولنمسکه اعتبار یوقدر جاهلم طلبله عقلا رکیبی
ابریشم در و هنر کوسترمجی یعنی تصلفا بمحبوب الملهار هنرا بلیل امانادانی
طاول کبی بلند آواز وایچی بوشدر یعنی همانه اوکونسی واریچق اما هنردن
بی بهره در طبل غازی یعنی جانباز طاولینه تخصیص ایدنی طاول کبی میانی تهیدر
قطعه عالم اندر میانه جاهل را ه مثلی گفته اند صدیقان ه میانه جاهل الا مبتر
جاهلده مراد جمیدر ورا معناده عالمه قید در عالم را میانه جاهلانه تقدیرنده
مرهوندر مثلی یا حرف وحدت مراد مثلدن تمثیلدر صدیقان صدیقک جمعیدر بیارکه
ودال مشدد کسریله صفت مشبهه در محصول بیت جهلا اراسنده عالمه
بر تمثیل سویلمشلر صدیقلر اول تمثیل بیت ثانیدر شاهدی در میانه کوران است
مصحفی در میانه زندیقان ه شاهدی یا حرف وحدت مصحفیده بویله در زندیقان
دالک وزانک کسریله زندیقک جمعیدر ملحدان معناسنه یعنی حشر اجساده
قائل اولمیانه ظالمدر محصول بیت جاهلر اراسنده عالمک مثلی بر محبوبدر کورلر
اراسنده وبر مصحفدر زندیقلر اراسنده یعنی بونلره بکزر عالم جاهله ایچنده بیت
دوستی را که بعمری فرا چنگ آرند ه نشاید که بیکدم بیازارند ه دوستی یا حرف
وحدت ورا ادات مفعولکه حرف رابط صفت با حرف ظرف وعمر بونک
کبی یرلرده مقدره اعتبار ایدر ویا حرف وحدت برمدتده وبر زمانده دیکدر فرا
بونک کبی یرلرده ادات صله در چنگه مراد الدر آرند فعل مضارع جمع غائبدر
بیکدم با حرف ظرف ودم نفس وساعت معناسنه در بردمده وبرساعتده
دیکدر بیازارند فعل مضارع جمع غائب الجنیده لر دیکدر محصول ترکیب بر دوستکی
برمدتده الکتوره لر یعنی تحصیل ایده لر لایق دکلدر کیم آنی بر نفسده انجیده وب
بیحضور ایده لر بیت سنگی بچند سال شود لعل پاره ه زنهار تا بیک

در سمعی

نفس شکنی بسنگ ه سنگی یا حرف وحدت بچند سال با حرف ظرف
نتیجه بیلده دیکدر شود فعل مضارع مفرد غائب فاعلی یعنی اسمی بچندده سنگه
راجع ضمیردر وخبری لعل پاره در تقدیری مراده لعلده زنهار ادات تنبیه
تاکید با حرف ظرف یک نفس بر نفسده دیکدر شکنی لعل پاره یه راجعدر
شکنی فعل نفی مستقبل مفرد مخاطب صیغه سیدر دیکدر یعنی کسر ایلمیه سین
محصول بیت بر طاش نیجه ییلده بر لعل پاره سی اولور زنهار تا بر نفسده
آنی طاشله کسر ایلمیه سین بو بیتک نظره تمام تنویر وتنظیر در مثنوی
عقل در دست نفس چنان گرفتار است که مرد عاجز در دست
زن گربز ه دست نفس لامیه ومجاز امرد عاجز بیانیه زن گربز فتوتیه
گربز کاف عجمیک ضمی ورانک سکونی وبانک ضمیله زوربلی وفنونلی وزوربلی
دیکدر محصول ترکیب عقل نفسک الینده انجلاین گرفتار در که عاجز ار
قوتلی عورت الینده بیت در خرمی بر سرایی ببند که بانگ زن ازو کی
برآید بلند ه در خرمی بیانیه در بابی لطیفیه بر سرایی یا حرف وحدتکه حرف
رابط صفت بانگ زن لامیه در عورتک آوازی وکی ضمیر غائبه سرایه راجع
برآید چیقار دیکدر محصول بیت اول اوکه اوزرینه شنلک وشادلق قپوسنی
باغله یعنی قپاکه اندن عورتک آوازی یوکسک چیقه یعنی عورتک آوازینی
طاشره ده والانه خلق ایشیده حکمت رای بی قوت مکر وفسونست
وقوت بی رای جهل وجنون ه رای فکر دیکدر بی قوت اضافتی بیانیه دیر
بی قوت عقل مکر وفسون عطف تفسیری قبیلندندر زائده وبی فایده دیکدر
قوت بی رای ده بیانیه در یعنی قوت عقلسز رایی وتدبیر جهل وجنوندر
رایی خالص بی قوت عقل بی فایده وبی نتیجه ایشدر وعقل بی رای وتدبیر

جهل و جنوندر حاصلی رأی و تدبیره عقل لازمدر و عقله رأی و تدبیر لازمدر یعنی
هر ایشده عقل و رأی بیله اولمق کرکدر بیت تمیز باید و تدبیر و عقل آنکه ملک
که ملک و دولت نادان سلاح جنگ خداست تمیز یای اول اسلوب تنجیم
ضرورت وزنه ایچون حذف اولنمشدر ملک لفظی مشترکدر مملکت و سلطنتی
بیننده بونده ایکیسینه ده مساغ وارکه حرف تعلیل دولت ملکه معطوف و نادانه
مضاف قدر لامیه ایله سلاح جنگ خدا لامیه لردر محصول بیت انسانه تدبیر و تمیز
و عقل کرک اندنصکره مملکت و سلطنت زیرا نادانک ملک و دولتی خدا ایله
جنک ایلمکه یاراقدر یعنی خدانک امر و نهیسنه مخالفت ایلمکه سببدر قطعه
جوانمردی که بخورد و بدهد به از عابد که روزه دارد و بنهد جوانمردی یا حرف
وحدت که حرف رابط صفت عابد یا حرف وحدت که حرف رابط صفت روزه
دارد کک مقدم مفعولی اوروج طوتا دیمکدر بنهد فعل مضارع مفرد غایب قویه
دیمکدر یعنی صقلیه و حفظ ایلیه حاصلی ادخار ایلیه محصول ترکیب بر سخی کیمسه که
یییه و غیریه بذل ایلیه یکدر شول عابددن که صائم اوله و کندو یییه و کنه کندیچون
حفظ ایلیه مطایبه هر که ترک شهوت از بهر قبول خلق کرده است از شهوت
حلال در شهوت حرام افتاده است ترک شهوت مصدرک مفعولینه اضافتیدر
شهوتدن مراد لذت دنیویه در بهر ادات تعلیل قبول خلق مصدرک فاعلینه اضافتیدر
یعنی خلقک مقبولی اولمغیچون شهوت حلال و شهوت حرام بیانیه لردر محصول ترکیب
هر کیم که آرزو و لذت دنیایی خلقک قبولیچون ترک ایلمشدر یعنی بنا پرهیزکار
مرتاض اولمشدر دیو لذائذ دنیادن کسیلن لذت حلالدن لذت حرامه دوشمشدر
زیرا ایلدوکی ورع ریا ایله در ریا ایسه اهل تحقیق قتنده کفردر العیاذ بالله بیت
عابدکه نه از بهر خدا گوشه نشیند بیچاره در آیینه تاریک چه بیند که حرف بیان نه حرف

نفی معناده نشیند ده مقیددر گوشه نشیندک ظرف مکانیدر التقدیر بالاجر خواه
الما مستعملدر در حرف ظرف آیینه تاریک بیانیه چه ادات استفهام بیند فعل مضارع
مفرد غایب کورر دیمکدر استفهام انکاری طریقیله یعنی کورمز عابد مبتدا و
ما بعدی صفتی بیچاره مبتدای ثانی و چه بیند خبر ثانی و ثانی خبریله خبر اول بیچاره
عابددن بدل اولمغه جایز محصول بیت عابدکه خدا ایچون گوشه ده اوتورمیه یعنی
الله ایچون گوشه نشین اولمیه ریا ایچون اوله بیچاره عابد قرانکولو آیینه ده نه
کورر یعنی آیینه قلبی کدر ریا ایله تکمیل پاس نفسانی اولدوغنده نور فیض خدا
ایلمز قطعه اندک اندک خیلی شود و قطره قطره سیلی کردد یعنی آنانکه دست
قدرت ندارند سنگ خرده نگه دارند تا بوقت فرصت دمار از دماغ ظالم برآرند
اندک اندک تأکید لفظی خیلی یا حرف تنکیر بونده چوق دیمکدر شود اولور دیمکدر
و قطره قطره کذلک تأکید لفظی سیلی یا حرف تنکیر خیلی و سیلی یا اوزرینه حرف وحدت
دیمین لذت کلامده بیجز امیش کردد فعل مضارع مفرد غایب شود کبی صیرورت
معناسینی افاده ایدر اولور دیمکدر حضرت شیخ معنای مرادی یعنی ایله شرح
ایدوب بیورر آنانکه جمعیدر اولر دیمکدر که حرف رابط صفت دست قدرت
بیانیه ندارند طوتمزلر یوقلقدر کنایه ایدر سنگ خرده ترکیب مزجیدر سنگ ریزه
کبی طاشجقدر دیمکدر ترکیب اضافی اولمغه ده قابلدر نگه دارند فعل امر
جمع غایب حفظ ایلسونلر دیمکدر فعل مضارعدر اولمق ممکندر امکان
بعیدله تا حرف تعلیل یا حرف ظرف وقت فرصت لامیه دمار دالک فتح و کسریله
انتقام معناسنه در دماغ دالک کسریله بونده باشک بیینی مراددر
برآرند چیقارالر دیمکدر محصول ترکیب آز آز آجوق آجوق برشنه بریره منضم
اولنجه چوق اولور مثلا صو قطره قطره بریره جمع اولنجه سیل اولور

معنالسی بودر که شونلرک که دست قدرتلری یوقدر یعنی برشئه یه قادر دکللر
سنک خردده و یا سنک خردده حفظ ایلسونلر تا کیم فرصت وقتنده ظالمکه
دماغندن انتقام حاصل ایده لر یعنی دماغندن چیقاره لر حاصلی ایدیه انتقام
آلالر یعنی انی هلاک ایلیه لر دیمکدر بیت وقطرة علی قطر اذا اتفقت نهر الی
نهر اذا اجتمعت بحر وقطر لفظا مرفوع مبتدا علی قطر جار مجروریله اتفقت نه
متعلقدر اتفقت فعل ماضی مفرد مؤنث غائبه در افتعال بابندن اصلی او
تفقت ایدی قبل تای افتعال واو واقع اولدقده تا حرفدر حروف مهموسه دن
دواو حرفدر حروف مجهوره دن بینهماده تنافر وتباعد واقع اولدیغیچون
واوی تا یه قلب ایدوب تایی تایه ادغام ایلدیلر اتفقت اولدی نهر لفظا مرفوع
خبر مبتدادر و نهر لفظا مرفوع مبتدا الی نهر اجتمعت یه متعلق اجتمعت التقمت
معناسنه یعنی متقمص اولدیغیچون الی ایله تعدیه ایلدی بحر لفظا مرفوع خبر مبتدادر
محصول بیت داملة داملة اوزره قچن متفق اولسه ایرماق اولور یعنی قطره
بر بر بریله مجتمع اولسه نهر اولور و نهر نهر بریله مجتمع اولسه بحر اولور یعنی
انهار بری بریله منضم اولسه بحر عظیم اولور بیت اندک اندک بهم شود
بسیار دانه دانه است غله در انبار والسنی یای رسمیله و همزه مجتلبه
یازلمز املادن آکاه دکلدر ابن محصول بیت ازاجق ازاجق بر بر بریله جمع اولنجق
چوق اولور کورمز میسین که انبارده غله دانه دانه در یعنی دانه لر بری
بریله جمع اولوب بر انبار طولو اولور غله غینک فتحی ولامک تشدیدیله
ترکیجه نخل دیدکلریدر حکمت عالم را نشاید که سفاهت از عامی بحلم در
کذراند که هر دو طرف را زیان دارد و هیبت آن کم شود و جهل این مستحکم عالم
را لازم اولان مفعول که حرف یا نه سفاهت مصدر در سفه دن یعنی حسن بابندن

زیرا بو لغت ایکی بابده مستعمل در علم و حسن علم دن مصدر سفه اما حسن دن
سفاه و سفاهت کلور بونده حلمک نقیضی مراد در عامی جاهل معناسنه در
اصلنده میم مشدد در اما نظمده تخفیف میم ایله اولور بحلم با حرف سببدر
کذراند فعل مضارع مفرد غائب کچوره دیمکدر یعنی حلم سببیله سفاهتنی
ترک ایلیه حاصلی سفاهتندن اغماض عین ایلیه که حرف تعلیل هر دو طرف دن
مراد عالم و عامیدر را ادات صله سببیت لاجتناب اشارتدر عالمک بونده ضرر
معناسنه و جهل این لاجتناب اشارتدر عامیه مستحکم محکم یعنی قوی دیمکدر محصول بیت
عالمه لائق دکلدر حلم سببیله عامیدن صادر اولان سفاهتنی اهمال ایدوب ترک
ایلیه یعنی بلدکی سفاهتنه مقید اولمیوب دیمیه زیرا ایکی جانبه بیله زیان ویرر
عالمک هیبتنه نقصان ویرر و عامینک جهلی محکم اولور زیرا بونک احتمالیله اکا
غرور کلور که طغیانته سبب اولور بیت چو با سفله کویی بلطف و خوشی
فزون کرددش کبر و کردن کشی چو ادات تعلیل با حرف صله سفله الچق
دونی کیمسه فزون افزون دن مخففدر زیاده معناسنه اسمدر کردد فعل مضارع مفرد
غائب اولور دیمکدر شین ضمیر معناده کشیبیه مقیددر کشی تقدیرنده کردن کش
معاند معناسنه در محصول بیت چونکه الچغه یعنی دنیه و سفیه لطافتله وایلکله سویلر
سویلیه سنک کبر و عنادی زیاده اولور یعنی وسوسه بدو شر که بنده قوه
قدغندر بکا ملایم سویلر موعظه معصیت از هر که صادر شود ناپسند است
واز علما ناپسندتر که علم سلاح جنک شیطانست و خداوند سلاح را
چو بیا سیر برند شرمسار بیشتر بود معصیت یعنی کناه عصیان ناپسند
نامقبول دیمکدر زیرا خدایه خلاف و شیطانه طاعتدر واز علما اما علمادن ناپسندتر
نامقبولدر که حرف تعلیل علم مبتدا سلاح جنک شیطان اضافتله خبر مبتدا

وراو حرف حال خداوند سلاح لاميه صاحب سلاح ديمكدر و را ادات
مفعول چون حرف تعليل يا حرف مصاحبت اسيرى يا حرف مصدر برند فعل
مضارع جمع غائب ايلده لر ديمكدر خداوند مفعول صريحى و با اسيرى غير صريحى
شتو سارى مبتدا و يا حرف مصدر بيشتر بود خبر مبتدا و جمله اسميه
جواب تعليل محصول تركيب عصيان وكناه هر كيمدن كه صادر اولورسه نامقبولدر
اما علمادن نامقبولدر زيرا علم سلاح جنك شيطاندر يعنى شيطان ايله جنك ايلكه
يراقدر و يراق صاحبى چونكه اسيرلكله ايلده لر خجالت زياده رك اولور مثنوى
عامى نادان پريشان روزكار . به ز دانشمند ناپرهيزكار . عامى نادان بيابانه
پريشان روزكار وصف تركيبى وصفت عامى و مبتدا و مصراع ثانى خبريدر دانشمند
ناپرهيزكار بيانيه محصول بيت احوالى و امورى پريشان عامى نادان پرهيزسز
دانشمنددن يكدر يعنى بو صفتلى دانشمنددن اول صفتلى عامى دن يكدر عامى
جهل صفتندن تجريد ايلمك كركدر كيم نادانه اضافتى صحيح اوله يعنى عوامدن برمختصر
معقلسنه فقدبر . كان نابينا بيابانى از راه اوفتاد . وين دو چشمش بود و در
چاه اوفتاد . كان كه حرف تعليل آن اشارتدر عاميه يا حرف مصاحبت نابينا
نا ادات نفى بينا صفت مشبهه در بيننده نه كوره كين ديمكدر و يا حرف مصدر
نابينالغله ديمكدر اوفتاد واوله دوشدر ديمكدر وين اسم اشارتدر دانشمنده محصول بيت
زيرا عامى نابينالغله يولدن دوشدر يعنى جهل و نادانلغله ضلالته دوشدر اما
دانشمندك ايكى كوزى وار ايكن چاه ضلالته دوشدر يعنى اول جهالتله ضلالته
دوشدر و بو علميله عامل اولمدقندن مطايبه هركه در زندكى نانش نخورند چون
بميرد نامش نبرند . محصول تركيب هر كيم كه ديرلكنده و صاغلغنده يعنى
حال حياتنده اتمكين يمزلر چونكه اولدولر يعنى اولجك آدينى ايلتمزلر يعنى اكرلر

حكايت يوسف صديق در خشك سالى مصر سير نخوردى تا كرسنكانرا
فراموش نكند انتهى . كه نو بر زنم چيوه داند نه خداوند ميوه خشك سال
قوراقلق ييلى و يا حرف مصدر مقدره و اضافتى لاميه در تا حرف تعليل نون بيوه
طول عورتشه محصول تركيب يوسف پيغمبر عليه السلام مصرك قوراقلق ييلنده
يعنى قحطلق ييلنده طوق ييمزدى يعنى طويمنجه ييمزدى تاكيم آجلرى فراموش
ايلميه ايلكه كندى يعنى الردن ايلكه قصد ايدردى آجلر حالنى بيلمك ايچون زيرا
اوزمك لذتنى طول عورت بيلوركه فقير و محتاجه ميوه صاحبى يعنى اكو
ابتسى بيلمز زيرا امراد ايلدكچه آلور اكل ايدر مثنوى آن كه در راحت
و تنعم زيست . او چه داند كه حال كرسنه چيست . تنعم تفعل بابندن
مصدردر نعمت ايچنده اولمق زيست فعل ماضى مفرد غائب ديريلدى
ديمكدر كه حرف بيانيه حال كرسنه لاميه محصول بيت اول كيمسه كه نعمت و راحتده
تعيش ايلدى يعنى انده بيوردى و كچيندى اول كيمسه نه بيلوركه آجلك حالنى
حاصلى آجلك حالنى اول كيمسه بيلور كه آجلق چكمش اوله . حال درماندكان
كسى داند كه باحوال خود فرو ماند . حال درماندكان لاميه درمانده عاجز
جمع حرف توسط والف و نون ادات جمع كه حرف رابط صفت با حرف ظرف
احوال خود لاميه فرو ادات تأكيددر اما مانده استعمال اولنسه عاجز معناسنه
افاده ايدر ماند بونده فعل مضارع مفرد غائبدر ماندن قالمق معناسنه ماندن
دينيلور غلط شويلتر محصول بيت عاجزلرك حالنى بركيمسه بيلور كه كنده
احوال و اطوارنده عاجز قالا يعنى نيجه دورلو عجز چكمش بيلور عاجزلرك حالنى
قطعه اى كه بر مركب تازنده سوارى هش دار كه خر خاركش مسكين
در آب وكلست . اى حرف ندا منادى محذوف تقدير اى كسى كه مركب

تازنده بیاتنیه بلیجی دیولیوریجی بیت دیمکدر اوچوبک دچابک مرکب
سوار ربا ضمیر خطاب آتلنسین دیمکدر هشش دار هوشلو فعل امر مفرد
مخاطبدر او تنکه طوت یعنی اوصلی اول حاصلی عقللو اولیا رکه حرف تعلیل
خارکش لامیه و با بیانیه خارکش وصف ترکیبیدر دیکن چکیجی دیمکدر
اضافت بیانیه در یای بطلبه خره خارکش صفت اول اولنجه مسکین
صفت ثانی اولور پس ایکی اضافت بیله بیانیه اولور محصول بیت ای شول
کیمسه که بلیجی مرکب یعنی بینیت اوزره سوار رسین عقللو باشکه دبوشو
یعنی جمع ایله وبیهوش وغافل یوروممه زیرا مسکین خارکش خری دیا
مسکین خارکش خر آب وکل اراسنده در یعنی آب وکله باتمش قالمش
چیقامز برمدد ایله یاپحقدر چیقمسون مسکین بربنه سوخته یازانی وزنه
خفت وبرمش لکن نسخه لره مخالف یازلمش وبالجمله ضرورت وزنیچون
مسکینک یاسی تلفظه کلمز آتش از خانهٔ همسایهٔ درویش مخواه کانچه
بروزن او میکذ ددود دلست خانهٔ همسایهٔ درویش لامیه ویا بیانیه
همسایه قوکشی ودرویشدن مراد فقیر در آتش مخواه مفعول صریحی
واز خانه غیر صریحی مخواه فعل نهی مفرد مخاطبدر خواهیدن دیلمه واستمه
دیمکدر کانچه که حرف تعلیل آن اسم اشارندر چه نک مضمونندن بر روزن او
نسخه در از روزن او وافعدر معنا بیر در روزن رانک وزانک فتحه ایله
وواوک سکونیله پاجره وپنجره بونده مراد اوجاقدر که عجم نخار در دراو ضمیری
درویشه راجعدر میکذرد فعل مضارع مفرد غائب کیچر دیمکدر یعنی مرورایلر
محصول بیت فقیر قوکشیک خانه سندن آتش استمه زیرا اول اسنکه
انک پاجه سندن اوجاقندن چیقار کوکلی دوتونیدر یعنی دود آهیدر

حاصلی فقرا قوکشیلرک احوالینه نظر ایلمکه ترغیبدر مخواه فعل نهیدر
خواستندن دیمه وبیملو سوالو المشلر و ذالك درویش ضعیف حال را در تنگی
خشک سال مپرس که چونی مگر بشرط آنکه مرهمی بر ریشش نهی و
معلومی در پیشش درویش ضعیف حال بیانیه ضعیف حال وصف ترکیبیدر
ورا ادات مفعول در حرف ظرف تنگی خشک سال لامیه تنگی یا حرف مصدر
خشک سال ترکیب مزجیدر قوراقلق ییل معناسنه اصلنده سال خشک
ایدی اضافتل سکره ترکیب مزجی ایلدیلر مپرس فعل نهی مفرد مخاطبدر پرسیدندن
صورمه دیمکدر درویش مفعول صریحی ودر تنگی غیر صریحی که حرف بیانه چونی واو
اصلیه و یای خطابله نیجه سک دیمکدر مرهمی یا حرف وحدت بر حرف صله ریشش یوزه
یاره معناسنه در وشین ضمیر درویشه راجعدر نهی فعل مضارع مفرد مخاطب
قویاسک دیمکدر ومعلومی پیشش بونک کیبی یرلرده معلومدن مراد نقدده
محصول ترکیب احوال واطوار ضعیف اولان درویشه قوراقلق وقحطلق
ییل دار لغندن صورمه که نیجه سک وحالک ندر الا اول شرطله که فقرو فاقه
یاره سینه احسانک وکرم مرهمینی قویاسک داخی کینه برمقدار نقد برلغه سک
حاصلی بونک کیبی یلده الینه برنسنه ویروب خطبه ایلمنجه ندر حالک دیو درویشه
ویبوصورمیه سک قطعه خری که بینی وبار ی بکل در افتاده بدل بروی شفقت
کن ولی مرو بسر ش خری یا حرف وحدت که حرف بیانه وبا حرف رابط بینی
بینی فعل مضارع مفرد مخاطب کورر سین دیمکدر بار نحوه معطوف ویا حرف
وحدت بکل با حرف صله مصاحبت در حرف تاکید افتاده دوشمش دیمکدر نبوده
قسم بدل با حرف مصاحبت ودله یعنی کوکلله بروا صلنده برا ولیدی بر حرف
صله دیا استعلا شفقت شینک وفاو قافک فتحه لریله مرحمت دیمکدر

مکک معناسنه کن کاف عربک ضمیله فعل امر مفرد مخاطبدر ایله معناسنه ولی ادات
استدراک مرد فعل نهی مفرد مخاطبدر روبدن نه کیتمه دیمکدر پرسش یا حرف صله
وشین ضمیر خره راجعدر محصول بیت بر خرکه دبر یوکی یعنی خرس یوکیله بالچیغه
دوشمش کوره سک کوکلک اکا شفقت و مرحمت ایله اما باشینه وبانینه وارمه
اکر بالچیقدن چیقارمغه قادر دکل ایسک مرد بر بنه مزن یازان نسخه لره
مخالف یازمش ❁ کنون که رفتی و پرسیدیش که چون افتاد ❁ میان ببند چو مردان
بکیر دم خرش ❁ کنون کاف عربک ونونک ضمه لریله اکنوندن مخفف شمدی
معناسنه که حرف بیان پرسیدی یا ضمیر خطاب شینه اتصالله ضرورت وزنیچون
مفتوح قلنمشدر شین قرینه ایله صاحب خره راجعدر زیرا خر و بارک صاحبسز
اولماز البته پس بو شین حرف زایددر دیینلر زائد سویلمشلر که حرف
بیان چون جیم عجم وواو اصلیه ایله نیجه دیمکدر کیف معناسنه میان ببند معناسنه
کرعب لکاو سط کوبر بیندک مقدم مفعولیدر بیل بغلمقدن مراد براق لنوب
حاضر لنمقدر چو ادات تشبیه مردان الف ونون ادات جمع ارلر دیمکدر بکیر
فعل امر مفرد مخاطبدر کیر بدندن طوت دیمکدر کرفتن دن دیینلر سهو
ایلمشلر دم خر لامیه ومفعول بکیردر دم دالک ضمی وتشدید میمله قویروق
دیمکدر تشدید ضرورت وزن ایچوندر شین کنه صاحب خره راجعدر سابق
کیبی شعر ایچون زائددر دیینلر زائد سویلمشلر محصول بیت خطاب عام طریقیله
بیورر شمدی که واردک وصاحبنی صوردک که بالچیغه نیجه ونه وجهله دوشدی
دبیو بلیکی باغله یعنی انکلی بلیکه چال ودخی انک قویروغنه یاپش بعض
نسخه ده کوش خرد اقعدر [illegible] دو چیز محال عقلست خوردن بیش
از روز مقسوم ومردن بیش از وقت معلوم محصول ترکیب ایکی نسخه

محال عقلدر بریسی رزق مقدر ومقسومدن زیاده یمکدر وبریسی وقت
معلومدن یعنی معیندن اول اولمک حاصلی ازلده مقدر اولندن زیاده ییمه
ییمز واجل کونندن اول کیمسه اولمز قطعه قضا دکر نشود کر هزار ناله
وآه ❁ بشکر یا بشکایت بر آید از دهنی ❁ قضادن مراد حکم ازلیدر دکر
بوند غیر معناسنه یعنی تغییر وتبدیل اولماز هزار ناله وآه مرهوندر بشکر با حرف
مصاحبت یا حرف عطفدر ام وآو معناسنه در بر آید چیقا دیمکدر قضا مبتدا
نشود خبر هزار معدود دیله مبتدا بر آید خبر ایکی یا واو حرفی خبره متعلقدر دهنی
یا حرف وحدت محصول بیت قضا وقدر خدا متغیر اولماز اکر بیک ناله وآه شکرله
ویا شکایتله بر دهندن چیقسه یعنی بر کیمسه کندو حالندن کرک شاکر اولسون
وکرک شاکی اولسون انک ایچون حکم ازلی بوزلماز ❁ فرشته‌ای که وکیلست
بر خزینهٔ باد ❁ چه غم خورد که بمیرد چراغ بیوه زنی ❁ فرشته‌ای یا حرف وحدت
وهمزه حرف توسط همزه وحدت ایچوندر دیینلر غلط سویلمشلر که حرف رابطه
صفت وکیل موکل معناسنه درکه مراد حضرت میکائیلدر خزینهٔ باد لامیه که حرف
بیان بمیرد فعل مضارع مفرد غائب سوینه دیمکدر زیرا مردن لفظ مشترکدر
اولمکله سونمکه بیننده چراغ بیوه زن لامیه ویا حرف وحدت بیوه زن
بر بنه بیره زن یازان صحیح نسخه لره مخالف یازمش محصول بیت بر فرشته که
باد خزینه سی اوزره وکیل اوله نه غم بیر اکر بر طول عورتک چراغی سونسه
یعنی چراغنی ایچون کندو خدمتنی ترک ایلمز نصیحت ای طالب روزی بنشین که
بخوری وای مطلوب اجل مرو که جان نبری محصول ترکیب ای رزقه طالب
اولان کیمسه اوتور که ییه سین یعنی رزق قنده ایسه ایاغکه کلور سن
انی ارامغه لازم دکلدر وای اجلک مطلوبی اولان شخص قاچمه که جان

قورتارمسین زیرا اجل قتشه ایسه سنی بولورلر کرکسه اوکوز بوینوزینه
کیررسک قطعه جهد رزق ارکنی وکرنکنی برساند خدای عزوجل جهد رزق
مصدرک مفعولینه اضافتیدر رزقه سعی واجتهاد دیمکدر محصول بیت رزق ایچون
سعی وجهد ایلرسکده ایلمزسکده البته خدای عزوجل یتشدرر هرقنده ایسه
وررزوی در دهان شیر وپلنک نخورندت مکر بروز اجل ورا اصلنده واکر دی
زروی فعل مضارع مفرد مخاطب در حرف صله در دهان شیر لامیه نخورندت فعل نفی
مستقبل دت ضمیر منصوب متصل سنی ییمزلر دیمکدر مکر ادوات استثنا با حرف
ظرف روز اجل لامیه محصول بیت واکر شیر وپلنکک اغزینه واررسک یعنی اره
کیررسک سنی ییمزلر الا اجل کونشده یعنی اجل تقدیر اولان کونده حکمت بنا
نهاده دست نرسد وچیزی که نهاده است هرجا که هست برسد با حرف صله
تا حرف نفی قونلمامش دیمکدر نرسدک مفعول غیر صریحیدر چیزی یا حرف وحدت
محصول ترکیب ازلده تعیین اولمیوب قونلمامش ال ایرشمز ورشته که
ازلده قونولوب تعیین اولمشدر هرنه یرده که وارسه ایرشور حاصلی مقدر
اولان هرقنده ایسه صاحبنه واصل اولور اما ازلده تعیین اولمیان بیک سعی
وکوشش ایله الکه کلمز بیت شنیده‌ای که سکندر برفت تا ظلمات بچند محنت
وخورد آن که خورد آب حیات شنیده‌ای یا ضمیر خطاب وهمزه حرف توصل که حرف
بیان تا حرف انتها ظلمات جمع ظلمتدر قرانقلقلر دیمکدر اما اعجام اکثر مفرد معناسنه
استعمال ایدرلر بچند محنت برفته متعلقدر خورد بونده ایچدی دیمکدر محصول
ایشتمش سن که سکندر ظلماته دک نیجه محنتله کیتدی وآب حیاتی ایچن کیمدی
یعنی آب حیاتی حضرت خضر ایچمش اولدی اکا اولمادی حکمت صیاد بی
روزی در دجله ماهی نکیرد وماهی بی اجل در خشکی نمیرد صیاد بی روزی بیانیه

دجله بغداد ایرماغی ماهی بی اجل بیانیه خشکی یا حرف مصدر قورولق دیمکدر
نمیرد فعل نفی استقبال مفرد غایب اولمز دیمکدر محصول بیت نصیبسز صیاد
دجله ایرماغنده بالق طوتماز واجلسز بالق قورولقده اولمز بیت مسکین حریص در
همه عالم همی رود او در قفای رزق واجل در قفای اوست همی رود فعل مضارع
مفرد غایب یلر دیو یورر او ضمیر حریصه راجعدر قفای رزق لامیه در قفای
اوست ده بویله در محصول بیت مسکین حریص جمیع عالمده یلر دیو یورر یعنی
آشغا ویوقری سکرر اول رزق اردنجه یلر دیو یورر واجل انک آردنجه
یلر دیو یورر اما اول بو حالدن غافل تشبیه توانکر فاسق کلوخ زراندود است
ودرویش صالح شاهد خاک آلود این دلق موسی است مرقع وآن ریش فرعون است
مرصع شدت نیکان رو در فرج دارد ودولت بدان سر در نشیب توانکر
فاسق بیانیه ومبتدا کلوخ زراندود بیانیه وخبر مبتدا زراندود وصف ترکیبیدر آلتونله
صوانمش یعنی یالدزلنمش کلوخ کاف عربک ولامک ضمه ایله کسک دیمکدر درویش
صالح بیانیه ومبتدا است شاهد خاک آلود بیانیه ومبتدا خاک آلود بیانیه ومبتدا
خاک آلود وصف ترکیبیدر طوپراغه بولاشق دیمکدر این اسم اشارتدر
درویشه ومبتدا وخرقه موسی لامیه وخبر مبتدا مرقع یامانمش دیمکدر صفت خرقه دیر
وآن اسم اشارتدر توانکر فاسقه ومبتدا وریش فرعون لامیه وخبر مبتدا
مرصع اسم مفعولدر تفعیل بابندن جواهرله طونانمش دیمکدر زیرا فرعونک
سقالی جواهرله بزنمش ایدی رشته که مشهوردر مرصع جواهر اورولمش
کومشه والتونه دیرلر بونده ریشه صفتدر شدت نیکان لامیه ومبتدا روی
وارد کی مفعول صریحی ودر فرج غیر صریحی وجمله فعلیه خبر مبتدا ودر فرج در حرف
صله فرج کنبید لفظا ومعنا دولت بدان لامیه ومبتدا سر مقدر دارد

مفعول صریحیدر و در شیب غیر صریحی و جمله فعلیه خبر مبتدا و در شیب آتیس
معطّله در محصول ترکیب فاسق غنی آلتون یالدزلی کسکدر یعنی ظاهری قلابلی
وایچی واوایلی و صالح درویش بلو پراغه بولاشق محبوبدر یعنی توزلی دلبردر
بو درویش صالح حضرت موسانک یامالو خرقه سی کبیدر که پیغمبرک
کسوه سیدر که عزت وشرفده ملکه ادرتی کبیدر و اول فاسق غنی فرعونک
مرصع صقلی کبیدر که کندی کبی خبیث در که ایشه یارایان اهمان جواهرلر
ایلمک شدتی یوزینی فرجه طوتار یعنی چکلدکلر شدتنک توجهی فرجه در جاهلر
شدتدن شرخلاص بولورلر اما آیرا امزلرک دولتی باشنی اشغاده و باشنی اشغا
طوتار دیمکدر مراد زوالی تیز در دیمکدر حاصلی سریع الزوالدر **قطعه** هر کرا جاه
ودولتست وبدان خاطر خسته در نخواهد یافت ٭ هر کرا تقدیری هر کرا که در ضرورت
وزن ایچون رابطه حذف اولنمدر و بدان واو حرف حال و با حرف سبب و دال
همزه دن مبدلدر اصلی باتی در مرجعی ضمیر هو ندر خاطر خسته بیانیه و یا لامیه در مجروح خاطری
و یا مجروح حکلی خاطری در اداتی تاکیددر و دال بربنه واو یازوب وزرا و قوتا
زیاده اوزرده کتیمسدر یافت بونده یافتن معنانه در زیرا مضارع مقارندر
خاطر خسته نخواهد یافتنک مفعول صریحی و بدان غیر صریحی محصول بیت هر کیمک
منصب ودولتی وار یعنی هر کیم که صاحب جاه ودولتدر حال بو که اول منصب ودولت
سببیله بر مجروح خاطرلرو یا بر مجروح حکلک خاطرینی یعنی بر شکسته دلی تدارک
وتفقد ایلمیسه در حاصلی بر کوکلی ایلنتورمز و جائز در که بدانک باسی حرف
ظرف اوله یعنی اول جاه و دولتده اولدوغی جهتده شکسته دللری رعایت
ایلمیه دیمک اوله المجموع معناسی هر کیمکه منصبی ودولتی وار در لیکن ابکمله
خسته نک خاطرین اکر بولمق استمیه دیمک تصویر معنا در عجب بر نظر ایمش

عفا الله عنه خبرش ده که هیچ دولت وجاه بسرای دگر نخواهد
یافت خبرش شین هر کرا دکی که یه راجعدر که معناسی شرطی متضمندر
پس بو بیت جواب شرط اولور ده فعل امر مفرد مخاطب در خطاب عام
طریقیله ده هیدنه دالک فتحی وکسر یله خبر مقدم مفعولی که حرف بیانه هیچ
دولت وجاه نخواهد یافتنک مقدم مفعول صریحی و بسرای دگر غیر صریحی
با حرف ظرف واضافت بیانیه در محصول بیت شکسته خاطری خبر
ایلمیین صاحب جاه ودولته خبر ویر که دار اخرتده هیچ دولت وجاه بولمیسر
یعنی دنیاده منصب ودولت سببیله نامرادلره رعایت ایدوب خیرات
ایلمیین دار آخرتده هیچ منصب ومرتبه بولماز یعنی آنده منظور نظر خدا
دیمکدر **لطیفه** حسود از نعمت حق بخیلست ومردم بی گناه را دشمن
حسود مبتدا و بخیل خبری و از نعمت حق اضافت لامیه ایله خبره متعلق مردم
بی گناه بیانیه و دشمنک مقدم مفعولیدر محصول ترکیب حسود خدانک
نعمتندن بخیلدر یعنی خدانک ویردکی نعمته بخل ایدوب محسود دنیز زوالین
ایستر و گناهسز مردمه عدودر یعنی خدا الحسوده نعمت ویردکیچون
عداوت ایدر حال بو که انک هیچ گناهی یوقدر زیرا نعمتی خدا کندی لطف
واحسانیله ویردی بو اندن زوروقوتیله المدی مردم اسم جنسدر قلیله
وکثیره شاملدر پس مردی کیشیله تعبیر ایلین بو معنایه واصل دکل ایمش
قطعه مردکی خشک مغز را دیدم ٭ رفته در پوستین صاحب جاه
مردکی کاف عربیله بونده حرف تصغیر و تحقیردر و یا حرف وحدت بعض نسخه ده
اضافتله واقعدر یعنی بیانیه ایله خشک مغز وصف ترکیبیدر قوریبینلی
یعنی بی عقل ودانش که بونده مراد حسوددر و را اداتِ مفعول

مردک دیدمک مقدم مفعولیدر وخشک مغز معنی رفته دیدمک
مفعول ثانیسی در حرف صله پوستین بای بجمک ضمیله وسینک سکونی
وتانک کسریله غیبت ومذمت معناسنه در صاحبه وصاحبک جابه ثنا فی لاجیه ایلدر
محصول بیت بر عقلسز حسودار بخش گوردم صاحب منصبک مذمت وغیبتنه
یعنی صاحب منصبی غیبت ایدر گوردم ❁ گفتم ای خواجه گر تو بدبختی ❁ مردم نیک
بخت راچه گناه ❁ بدبختی یا ضمیر خطاب مردم نیک بخت بیانیه در والحرف
تخصیص محصول بیت مردکه دیدم ای خواجه اگر سن بدبخت ایسک یعنی طالعک
نحس ایسه نیک بخت مردمک نه گناهی وار سنک بدبخت اولیغکه بدولت
ورفعتی ویرن خدادر پس غیر نیک نه گناهی وار بو نظمی نثر قلمق ایدوب قطعه
بربنه حکمت یاران نظمی نثردن فرق ایلمز ایمش قطعه الا تا نخواهی بلا بر حسود
کرآن بخت برگشته خود در بلاست ❁ الا حرف تنبیه تا حرف تاکید نخواهی فعل
نفی مستقبل مفرد مخاطب دیلمیه سین دیمکدر بلا مفعول صریحی وبر حسود غیر صریحی
که حرف تعلیل بخت برگشته تانک سکونیله وصف ترکیبیدر خود بونده جائزدر که
کندو معناسنه اوله وجائزدر که تحسین لفظ ایچون اوله محصول بیت خطاب عام
طریقیله بیورر اکاه اول غافل اولمه تا کیم حسوده بلا ومصیبت ایستمیه سین زیرا
اول برگشته طالع ومعکوس بخت کندوزی بلاده در یعنی حسد بر بلادر که اکا
گرفتاردر ❁ چه حاجت که با وی کنی دشمنی ❁ که اورا چنان دشمنی در قفاست
با وی با حرف صله وی ضمیر حسوده راجعدر دشمنی یا حرف مصدر که حرف تعلیل اورا ضمیر
کنه حسوده راجعدر را حرف تخصیص چنان اشارتدر حسودک مستفاد
اولان حسده دشمنی یا حرف وحدت محصول بیت نه حاجت که حسوده دشمنلک
ایلیه سک یعنی سن اکا دشمنلک ایلمکه احتیاج یوق زیرا کندینک حسد کبی

بسرودر

458

دشمنی وار قفاسنده حاصلی بر فنده کیم کیدرسه حسد ترکندینه دشمندر بو
فقرتک اوتنده قطعه بربینه تشبیه وحکمت یازانلر نظمی ونثری بر بیلورلر المثل
تشبیه تلمیذ بی ارادت عاشق بی زرست ورونده بی معرفت مرغ بی
پر وعالم بی عمل درخت بی بر وزاهد بی علم خانه بی در ❁ تلمیذ تانک ومیمک کسریله
شاکرد معناسنه در بونده حاصل طالبه ومریده ارادت افعال بابندن
مصدردر طلب ومحبت مراددر تلمیذ بی ارادت بیانیه ومبتدا عاشق
بی زر بیانیه وخبر مبتدا رونده بی معرفت بیانیه ومبتدا مرغ بی پر کنه بویله خبر
رونده دن مراد سیاح عالمدر پر بونده قانت معناسنه در بوندن صکره ایکی
فقره نکته ده اعرابی بویله در محصول ترکیب طلبسز وارادتسز شاکرد ودیلکی
اقچه سز عاشق گیبیدر که مراد ومقصودینه ظفر بولمز وسیاح بی معرفت
قناتسز قوش گیبیدرکه اضطراب والمدن خالی اولمازه وعملسز عالم
یمشسز آغاچ گیبیدرکه اندن انتفاع قابل دکل زیرا فیاض اولماز وزاهد
جاهل قپوسز خانه در یعنی کیمسه ارشاد ایلمک ایچون آغزین آچوب
سوز سویلمکه قادر دکل دمبسته قالور خانه بی در کیبی تشبیه
مراد از نزول قرآن تحصیل سیرت خوبست نه ترتیل سوره مکتوب عامی
متعبد پیاده رفته است وعالم متهاون سوار خفته عاصی که دست بردارد
به از عابد که کبر در سر دارد ❁ نزول قرآن مصدر که فاعلیه اضافتیدر تحصیل
سیرت مصدرک مفعولینه اضافتیدر خوب اضافت بیانیه در ترتیل سوره
مکتوب اضافتده سابق گیبیدر ترتیل تفعیل بابندن مصدردر مراد تجویددر
اوقومقدر عامی متعبد بیانیه ومبتدا پیاده رفته بیانیه وخبر عالم متهاون
ده بیانیه ومبتدا متهاون اسم فاعلدر تفاعل بابندن کاهل معناسنه در

رواسه علی
وسرودر

سوار خفته‌سی بیانیه و خبر مبتدا بولده او یومش آتلی دیمکدر عاصینی
یا حرف وحدت که حرف رابطه صفت دست بردار دکه مقدم مفعولیدر عابدی
مبتدا و دست بردار دسفتی به از عابد خبر مبتدا و یا حرف وحدت که حرف
رابطه صفت کبردار دکه مقدم مفعول صریحی و در سو غیر صریحی محصول ترکیب مراد
نزول قرآنده تحصیل خلق خوب و سیرت محبوبدر تجوید سوره ء مکتوب دکلدر یعنی
قرآنی تجوید و ترتیل او قومق دکلدر متعبد جاهل بولده دوشوب کیدن پیاده
کبیدر که منزله یا ب یا ب منزله ایرشور و عالم کاهل بولده او یوب قالان
آتلی کبیدر که منزله مشکل ایرشور بر عاصی که تضرع و نیاز ایله خدایه ال قالدورر
کناهدن صکره اعتراف ایدوب زاری ایلیه یا شنده کبر و غرور اولان
عابددن یکدر حاصلی کناهنه معترف عاصی عبادتیله مغرور عابددن
یکدر بیت سرهنک لطیف خوی دلدار ○ بهتر ز فقیه مردم آزار ○ سرهنک
لطیف خوی دلدار بیانیه لردر لطیف خوی و دلدار وصف ترکیبلردر لطیف
خویلی دکو کلی رعایت ایدیجی دیمکدر سرهنک مبتدا و بهتر خبری فقیه مردم
آزار بیانیه مردم آزار وصف ترکیبیدر آزار بوندن مردم اینجیدیجی دیمکدر
محصول بیت کوکل آلیجی لطیف خویلی سرهنک یعنی سر عسکر مردم آزار
فقیهدن یکدر حاصلی معروف فقیهدن ملایم و خوشخوی سرهنک یکدر ملاطیبه
یکی را گفتند عالم بی عمل بچه ماند گفت بزنبور بی عسل ○ محصول ترکیب برینه
دیدیلر که عملسز عالم نیه بکزر دیدی بالسز آریه بکزر ماند فعل مضارع
معلوم غائبدر ماننده‌دن آلنمشدر بکزمک معناسنه ماندستن دیدیلر
بیت زنبور درشت بی مروت را کوی ○ بار چونکه عسل نمی دهی نیش
مزن ○ زنبور درشت بی مروت لامیه لردر زنبور مطلقا آریه در اما ستان

کلامدن مفهوم اولانی بالکز بیندن اوله فتقد بر ور شت دالکی و رانک
ضمه‌سیله یوشوق مقابلی ایری معناسنه در نیش دینه بونده آری اگنه‌سی مراددر
منز نکی مقدم مفعولیدر او زمه دیمکدر محصول بیت خطاب عام طریقیله سویلر
مروتسز خشن آریه سویله چونکه عسل ویرمزسین بارئ نیشک اورمه یعنی
آدمه او غلظتی سوقمه حاصلی چونکه فائده‌ک یوق بارئ زیانکده اولماسون
کوز ام حاضر درکفتش دینه دینیلر خطا سویلمشلر تشبیه مرد بی مروت زنست
وزاهد با طمع رهزن مرد بی مروت بیانیه و مبتدا و زن خبر و زاهد با طمع بیانیه
و مبتدا و رهزن وصف ترکیبی خبری یول اوریجی دیمکدر یعنی حرامی زنیدندر
محصول ترکیب مروتسز ار عورت کبیدر و طمعکار زاهد یول کسیجی کبیدر یعنی
خلقک مالینی ریائیله المغده حرامی کبیدر که خلقک مالینی زیبکانه آلور قطعه
ای بناموس کرده جامه سپید ○ بهر پندار خلق و نامه سیاه ○ ای حرف ندا اصحابدر که
محذوف با حرف مصاحبت ناموس بونده عرض و غیرت معناسنه در کرده المشدر دیمکدر
ناشیدن قصدیدر جامه مفعول اول صریحی و سپید ثانیسی و بناموس غیر صریحی
پندار خلق لامیه لردر و کرده یه متعلق نامه جامه یه معطوفدر و اعرابی جامه سپید
اعرابی کبیدر نامه دن مراد دفتر اعمالدر سپید و سفید بر معنایه در محصول بیت
ای ناموس و غیرتکله لباسینی بیاض ایلین خلقک حسن ظنی ایچون و نامه
عملنی کثرت ذنوبیله سیاه ایلین یعنی ظاهرینی ریا ایله تزیین ایدوب باطننی
کثرت ذنوبیله تسوید ایلین کیمسه ○ دست کوتاه باید از دنیا ○ آستین چه دراز چه
کوتاه ○ محصول بیت دنیادن ال قیصه کرک یعنی دنیادن الینی چکمک کرکدر تقصانی
یکی اوزون اولمق نه و قیصه اولمق نه یعنی لباسه اعتبار یوقدر اعتبار اعمال
صالحه و خلوص طویتده در که الله کی اکرمکم عند الله اتقاکم زهد و تقوی قبا دعبا

460

دکلدر بلکه نیت پاک وقلب صافله درجه لفظلرنده اولان کسره برمقدار اشباعله اوقونمق کرکدر کیم وزنه نقصان کلمیه بعض نسخه ده چه بر بنه خواه واقعدر لیکن کسره عیله اوقونمق کرکدر کیم موزون اوله لطیفه درویش را
حسرت از دل بدر نرود و پای تغابن از کل بر نیاید تا جوی کشتی شکسته
ووارثی با قلندران نشسته پای تغابن بیانیه تغابن تفاعل بابندن مصدر در آلدنمق وزیان ایلمک از کل تعدیر ایجون از کل بر امدن نا چار یا حرف وحدت وارثی
بویله در باقلندران نشسته یه متعلق محصول ترکیب ایکی کیمسه نک کوکلندن
حسرت طاشره چیقماز وتغابن ایاغی کل بر امدن خارج اولماز یعنی چیقماز
بریسی کیمسی پاره لنمش بازرکان وبریسی قلندرلرله اوتورمش درویش
وارث یعنی کمی سفرینی اختیار ایلدکیچون تا جر مادام که صاغدر ندامت جکر
وقلندرلرله اختلاط ایلین وارث مال موروثینی هیچون انلره بذل ایتدم دیو
دائما پشیمانلق چکر یعنی وردوم عبارتلرینی منتطق اید وب بازانلرسهو
ایلمشلر قطعه پیش درویشان بود خونت مباح گر نباشد در میان
مالت سبیل محصول بیت خطاب عام طریقیله بیورر درویشلر قتنده قانک
وقتلک مباح وحلالدر اکر مالک اراده سبیل اولمازسه یعنی انلره
مالکی بذل ایلمزسک زیرا درویشلرله اختلاط ایدن انلرک رنکینه کیرمک
کرک انلر ایسه مالکی درمیانه ایدرلر یعنی بوکونم ابرنیه قالسون دیمزلر
پیش درویشانک معناسینی ظاهرا درویش اولنلرک قتنده دیین
ظاهرا قید بر زاید واقع اولمش یا مرو یا یار ازرق پیراهن یا بکش
بر خانمان انکشت نیل یا بونده حرف تردید در عربیده او کبی کسر همزه ایله
مرو فعل نهی مفرد مخاطب کیتمه دیکدر رویدن یا حرف مصاحبت یار ازرق

پیراهن بیانیه ازرق پیراهن وصف ترکیبیدر کوک کوملکلی دیکدر زیرا ازرق
کوک رنک معناسنه در یا حرف عطف بکش فعل امر مفرد مخاطبدر کشیدندن
چک دیکدر بر حرف استعلا خانمان مال وملک معناسنه در ترکیبله اسم واحد
قیلنمشدر حلبی لغتنده او بارق دیمش وبعضی لغت الکامساعد دروغی بعضیلری
ما سبقه انکشت نیل بیانیه در زیرا انکشت بونده برمق معناسنه دکلدر بلکه
چوبک دانه سیدر نیل نونک کسریله چوبت دیکدر بو شول قصه یه
تلمیحدر که زمان سابقده بر کیمسه نکاوینڈن برعزیزمیت چیقسه
سوقاق قپوسینک اوستی باشینی برمقدار چوبیله بویار ردی بر اول اوماتم
خانه اولدیغنه دلالت ایلمک ایچون کذلک بجه واران کیمسه قپوسینک اطرافینی
کرجله آغز دیرلر چه وار دوغی اندن معلوم اولسون دیبوالآن شامده د
غیریده بو قاعده مستعملدر پس انکشت نیل چکمکدن مراد چوبیله رنکلمکدر
بونده ایهام طریقیله مذکور در محصول بیت یا کوک کوملکلی مصاحبله
یورومه یعنی اختلاط ایلمه ویا ایدرسک سنده اسباب واشغالکی چوبیت
رنکینه چک یعنی انکله همرنک اول مراد بودر که هر طائفه ایله که اختلاط
ایدرسین انلرک رنکینه کیروب انلرله همرنک اولمنجه صفا بولمازسین
مجموع بیتک معناسینی خود کوک کوملکلی یارله کیتمه یعنی یا معقول یارله
باشن قوشمه یا خود خانمانک او زره چوبیدر معنی چک یعنی جمیع مالکی
امیدن قطع ایله دیمن بیتک معناسنه نکشت نیل چکمش تامل ندر
یا مکن یا پیلبانان دوستی یا بنا کن خانه در خور دپیل یا کنه اما
معناسنه در مکن فعل نهی مفرد مخاطبدر کنیدندن ایلمه دیکدر با حرف
مصاحبت پیلبانان فیلجی دیکدر زیرا پیل فیل دیکدر بلکه فیل اندن معربدر

وبان ادات فاعلدر جمع معناسنه والف ونون ادات جمع دوستی یای
مصدر ایله ملكنك مفعول صریحی وبا بیلنانه غیر صریحی یا حرف عطف بنا كلنك
مفعول اولی صریحی وخانه ثانیسی وبا حرف وحدت وهمزه حرف توسل ودرخورد
بیل اسم فاعلك مفعولینه اضافتی قیلنلندر زیرا درخورد و درخورد الله
ودا السز لائق معناسنه در بوا وج بیت بیله خطاب تام ظرفیله واقعدر محصولی
یا قبیلجیلر له دوستلق واختلاط ایلمه ویا قبیله لائق برخانه بنا ایله یا تكه كلدكده انده
بینا وقالقه حاصلی مصاحبت ایلدكك كیمسه نك هرحالنه موافقت ومطابقت
ایلمك كرك كیم امتزاج ممكن اوله والا اختلاطی ترك ایلمك كرك حضرت شیخ
خلق ایله اسلوب مصاحبتی تعلیم بیورر بیت خلعت سلطانه اگرچه عزیزست
جامه خلقانه خود ازان بعزت تر خوان بزرگانه اگرچه لذیذست خرده انبانه
خود ازان بلذت تر خلعت سلطانه لامیه جامه خلقانه خود بیانیه ولامیه در
خلقانه خانك فتحی وسكونی لامله خلقك جمعیدر خانك ولامك فتحه سیله اسكی
دیمكدر كهنه معناسنه خوان بزرگانه لامیه نعمت بزرگانه دیمكدر خرده انبانه خود لامیه
لردر ایكی یرده خود عبارتی كندی معناسنه در كه غائبه ومخاطبه ومتكلمه به شاملدر
پس متكلمه تخصیص ایلین بلا تخصیص ایلمش انبانه طوغرجیق خرده انبانه طوغرجیق
اوفاغی دیمكدر بو سوزه كوره دركیم عرب وعجم قموزاسی آز یعنی طوغرجیقده كوتورلر
بعزت تر وبلذت تر بابلر تخصیص ونسبت معناسنی افاده ایدر عزتلورك ولذتلیرك
دیمكدر محصول تركیب پادشاه خلعتی اگرچه عزیز وشریفدر لیكن كیشینك كندی اسكیسی
اندن عزتلیركدر زیرا بخشش حجابدن خالی دكل واكابرك نعمتی اگرچه لذیذدر
اما كیشینك كندی طوغرجغی خرده سی اندن لذتلیركدر زیرا بی منت وبلا حجابدر وكی
فقره نك معناسی لیكن كندی كهنه لرم اندن عزتلرك ایله درو ایكنجی فقره نك لیكن

كندی طوغرجغم خرده سی اندنم لذتلرك ایله درو دیین تصویرنگ معناده عجب بی نظیر
ایمش عفا الله عنه بیت سركه از دست رنج خویش وتره به بهتر از نان
ده خدا وبره دوست رنج تركیب مزجی ال امكی دیمكدر خویشه اضافت لامیه در
تره سركه یه معطوفدر معروف نباتدر سركه مبتدا وبهتر خبر نانده خدا لامیه در
خدا كوی ابتسی یعنی صاحبی وبركیم ایسه كتخدا اسمی وغیر اسمی كبی تركیب مزجیدر
استعمالنده خدا انر دیه ایدرلر اما فتنلكه تركیب مزجیده قانونی بودر بره بانك فتحیله
قوزی دیمكدر نانه معطوفدر محصول بیت كیشینك كندی ال امكی سنك یعنی الی
امكندن سركه وتره كوی كتخدا اسینك نان وبره سندن یكدر زیرا بی منت
وحجابدر حاصلی كیشی كندی ال امكیله قانع اولملق غیرینك منت نعمتندن
یكدر كه حجابدن خالی دكل حكمت خلاف راه صوابست ونقض عهد اولی الالباب
دارو بكمان خوردن وراه نادیده بی كاروان رفتن از امام مرشد محمد غزالی پرسیدند
بدین منزلت در علوم چه گونه رسید گفت بدان چه هرچه ندانستم از پرسیدن
آن ننگ نداشتم خلاف راه صواب لامیه وبیانیه ومقدم خبر نقض عهد
اولی الالباب لامیه لردر وخلافه معطوفدر دارو خوردنك مقدم مفعول صریحی
وبكمان غیر صریحی خوردن مؤخر مبتدا در راه نادیده بیانیه ودارو یه معطوف و
رفتنك مفعول صریحی وبی كاروان غیر صریحی امام مرشد بیانیه محمد عطف بیان
امام غزالی صفت نسبیسی زانك تشدیدیله در فتنه كه حضرت مولانا جامی قدس
سره سبحة الابرار ده ایراد بیورمش مثنوی ناگهانی پیر اقبال شتافت
ره سوی احمد غزالی یافت مرشدی عهد بغزالی بست سر این رشته اش
افتاد بدست بیت بین دیمكدر فتنه كه مكرر بیانی اولندی منزلت مرتبه دیمكدر
بدان چه یانه چه دیمكدر پرسیدن آن مصدرك مفعولینه اضافتیدر محصول تركیب

صواب یولك خلافیدر واصحاب عقولك نقض عهدیدر نکا ایله دوا ایچمکه
وبیمك یعنی شبهه‌لی غیر مجرب دوا استعمال ایلمك وكور ولمش یولکارد
کیتمك زیرا جائزدرکه دارو مهلك اوله وضرر ایلیه وطریق مخالف بره چیقوب
هلاکه موءدی اوله امام مرشد محمد غزالیدن سؤال ایلدیلر علومده بو رتبه‌یه
نیجه ایرشدك ونه ایله واصل اولدك دیدیلر اول شئ ایله که هر شئ بیلمدم
آنی صورمغه عار طوتمادم یعنی عار لنمدم قطعه امید عافیت آنگه بود موافق
عقل که نبض را بطبیعت شناس بنمایی امید عافیت مصدرك مفعولینه
اضافتیدر آنگاه اول وقت دیمکدر موافق عقل اسم فاعلك مفعولینه اضافتیدر
که حرف بیانه نبض لغتده طمرلر اما بونده طمرك صحیح اسمی مراددر رادات
مفعول با حرف صله طبیعت شناس وصف ترکیبیدر آشنا سیدندر شناختن دن
ویمین غلط سویلمش مراد طبیب حاذقدر بنمایی فعل مضارع مفرد مخاطب
کوستره‌سین دیمکدر نماییدندن محصول بیت صحت وعافیت امید ایلمك اول
وقت عقله موافق اولور که نبضکی حاذق طبیبه کوستره‌سك زیرا اهمال
ایلمك عقله موافق دکل قطعه‌دن حصه بودرکیم اهل علم واهل فضل اولنلق
امیدی عقله موافق ومطابق اول وقت اولورکه مشکلات وشبهه‌لریکی
اهلینه عرض ایلمکه عار ایلمیه‌سك بپرس هرچه ندانی که ذل پرسیدن دلیل
راه تو باشد بعز دانایی که حرف تعلیل ذل پرسیدن مصدرك مصدره
اضافتیدر ذل ذالك ضمیله ولامك تشدیدیله حقارت معناسنه‌در بونده
دلیل راه اسم فاعلك مفعولینه اضافتیدر وتویه اضافت لامیه با حرف
صله عز دانایی مصدرك فاعلینه اضافتیدر محصول بیت هر شئ که بیلمزسین
صور زیرا صورمق ذلتی حاملی ودانالق عزتی وشرفنه سکا یول

روان سعد علی

قولاغوز اولور یعنی اگرچه که سؤالده نوعا هوانلق وار لکن نهایتی عزت
وحرمتدر حکمت هرانچه دانی که هر آینه معلوم تو خواهد شد بپرسیدن آن
تعجیل مکن که حکمت را زبانی دارد بعض نسخه‌ده حکمت بر بینه هیبت واقعدر
محصول ترکیب هر اول شئ که بیلورسین که البته سنك معلومك او
لیسردر یعنی لابد سن آنی بر وجهله بیله‌جکسین آنی سؤال ایلمکده استعجال
ایلمه زیرا هیبت وحکمتك زبانی ویرر زیرا خفت عقل وفکره حمل اولنور ظاهر
بودرکه بیوردوغی بدیهیاتنده اوله زیرا انتظار باتده سؤال ضروریدر اگرچه که
نفس بانه حمل ایدوب ترك عجله‌یه وتأخیرك اولویتنه حکم ایلمکده قابلدر نته که حضرت
داوده لقمانك قصه‌سنده مشهوردر قطعه چو لقمان دید کاندر دست داوده
همی آهن بمعجز موم گردد همی تقدیر نه گردد فعلنه مقیددر همی گردد دیمکدر اولور
معناسنه بمعجز با حرف مصاحبت وتا ضرورت وزن ایچون حذف اولنمشدر موم‌دن
مراد بال مومیدر محصول بیت چونکه لقمان کوردی که حضرت داودك النده دمور
قوت معجزه ایله موم اولور یعنی بال مومی کبی یومشار والیله آنلر زره اورر
نپرسیدش چه می‌سازی که دانست که بی پرسیدنش معلوم گردد نپرسیدش
ضمیر مستتر لقمانه راجعدر وبارزده که دانست مبهوتدر که حرف تعلیل و
دانستنك فاعلی تحتنده لقمانه راجع ضمیرکه حرف بیانه بی پرسیدنش ضمیر لقمانه
راجعدر محصول بیت لقمان داوددن بو حالی کورنیجه اکا صورمدی که نه ایشلرسین
زیرا بیلدی که صورمقسزین اکا معلوم اولیسردر بو سوزك اصلی بودرکه
قاضی تفسیرنده بیورر شول یرده که خدا بیورر ولقد آتینا لقمان الحکمة
بیورمش که لقمانك جمله حکمتلرندندر که حضرت داوده برای مصاحب
اولدی واول طورها یوب زره طوقوردی ولقمان هیچ سؤال ایلمزدی

که بو بایدر و غنکندر پس تمام یاپدقدن صکره حضرت داود کیدی و دیدی زره نه خوشچه
صواشش کون ملکیدر پس لقمان دیدی الصمت حکم وقلیل فاعله یعنی سکوت حکمتدر
حال بوکه قیلی آزدر وبعضیلر دیدیلر که بر ییل مقداری یانینه کلوب کیدردی بو حالده
بیلمک ایچون اما سؤال ایلمزدی اوله که سؤالسز بیلم دییو وبعضیلر دیدیلر که
بو مذکور قصه شول یردر که سکوتدن ضرر متصور اولمیه والا سؤال لازمدر
ادب از لوازم صحبت یکی آنست که خانه بپردازی یا با خانه خدای در سازی لوازم
لازمک جمعیدر صحبته اضافتی اسم فاعلک مفعولنه اضافتیدر صحبت مصاحبت
معناسنه در که حرف بیان خانه پردازینک مقدم مفعولیدر با حرف تاکید پردازی فعل
مضارع مفرد مخاطبدر پردازیدن بوشالتمق معناسنه پرداختن دخی دیین خطا
سویلمش پرداختن و پردازیدن مشترکدر بوشالتمق ایله بر نسنه دوزمک
ویا یمق وتمام ایلمک بیننده یا حرف تردید یا تربینه حرف تعلیل یعنی تا یاران اصلا معذبه
وصولی یوق ایمش یا بویله کتابلره شرح یازمق نه زحمت ایدر با حرف مصاحبت
خانه خدای صاحب خانه دیمکدر ترکیب مزجی ایلهدر خدای خانه ایدر اضافتله بوده
ترکیبلرده خدا صاحب معناسنه در ده خداوکدخدا کبی درسازی فعل مضارع مفرد
مخاطبدر سازیدن موافقت ومطابقت ایلمک دیمکدر زیرا بو معناده مشتقاتی
درحق قیله مستعمل اولوبخه بو معنایه افاده ایدر فاحفظ ساختن دن مشتقدر
دیینلر غلط سویلمشلر شنکر خاذلرینه محصول ترکیب خلقله اسلوب مصاحبتک
واختلاطک لوازمندن برسی اولدر که اولدیغک اوال ادیسم آنی تخلیه ایلیهسین
یعنی بوشالیهسین کتابیدرا اودن چیقادنر زیرا اودنه چیقماینچه او بوشالماز
یاخود صاحب خانه ایله امتزاج ایدوب انکا موافقت ایلیهسین حاصلی ال ایدنیده
اولدیغک تقدیرجه اوا نسیله موافقت وملاطفت اوزره اولمق کرکسین ویا ایدنیده

چیقماق کرکسین که اکر انده بر وحشت وکدورت حاصل اولمیه پرداز یعنی تمام
اولمق معناسنه اخذ ایدن تمام ایمش بونده پردازیدن مراد اغیاردن خالی
قیلمقدر دیین ترکیبی راست معناده خالی قیلمقدر خانه بپردازینک معناسنی
کیمسنه نک خانه سنده اولمیاسین دیین باده سویلمش قطعه حکایت بر مزاج
مستمع کوی اکر دانی که دارد با تو میلی • حکایت کوی یک مفعول صریحی
وبر مزاج غیر صریحی مستمعه اضافت لامیه در دارد فعل مضارع مفرد غائب
فاعلی تحتنده مستمعه راجع ضمیردر با تو با حرف صله میلی یا حرف تنکیر میل دارد
مفعول صریحی وبا تو غیر صریحی میلی یاسنی حرف وحدت طوتان لذت کلامدن
آکاه دکل ایمش محصول بیت حکایتی مستمعک مزاجنجه سویله اکر بیلورسک که
سکا میلی وار و سوزکه رغبتی زیرا بو تقدیرجه کلامکی استماع ایدر و سوزک
ضایع اولماز هر آن عاقل که با مجنون نشیند نکوید جز حدیث روی لیلی
که حرف رابطه صفت با مجنون با حرف مصاحبت نشیند فعل مضارع مفرد غائب
فاعلی تحتنده عاقله راجع ضمیردر نکوید مشترکدر فعل مضارع یا امر غائب نیشیده
ویا سویلمسون جز غیر معناسنه در حدیث روی لیلی لامیه لردر هر آن عاقل مبتدا او نکوید
خبریدر ما بعدی مفعول قول نکوید مضارعه تخصیص ایدن لرده تخصیص ایلمک محصول بیت
هر اول عاقل که مجنونله اوتوره یعنی مصاحبت ایلیه سویلمز ویا سویلمسون لیلینک
روی قصه سندن غیری سوز یعنی مصاحبی روی لیلی اولسون تا حاصلی سوزی جانب
لیلی جانبنده اولسون زیرا مجنونک مقصودی انکا منحصردر قطعه هر کیم بابدار
نشیند اکرچه طبیعت ابنا تکبر دلیکن نظریف ابنانه متهم کردد و چنانکه
اکر شخصی نجز ابا شهر رود بنماز کرار ردنه منسوب شود و بخمر خوردنه بعض
... نه دکرچه ... اکر نیز واقعد و ... بنعل و قعد ... نه

464

اضافت لامیه در متهم افتعال بابندن اسم مفعولدر متشخص یا حرف
وحدت بجزابات باحرف صله روده متعلق بنمازه در بویله درگزاردن ادا ایلمک
معناسنه بجمر خوردن شود متعلقدر محصول ترکیب بر کیمسه که براز ایله اولور یعنی
مصاحبت واختلاط ایدر اگرچه اول کمسه طبیعتلرین بلوتمازسه یعنی اول کمسه خوییله
خویلنمزسه لیکن اول کمسه طریقیله متهم اولور حاصلی اول کمسه فعلینی الکا اسناد ایدرلر
شویله که بر کیمسه اگر میخانه یه نماز قیلمغه گیدر و یا گیدرسه انده وارمق سببیله
شرابیچمکله منسوب اولور مثنوی رقم بر خود بنادانی کشیدی که نادان را
بصحبت برگزیدی ر رقم رانک و قافک فتحه لریله خط معناسنه اسمدر بر حرف
بنادانی باحرف صله ویاحرف مصاحبت ویاحرف مصدر کشیدن نادانلغه وچکدیکه نادانلغه
کشیدی چکدیکدر یعنی نادانلغه اقرار واعتراف ایلدک دیمکدر که حرف تعلیل نادان را
را ادات مفعول بصحبت باحرف صله تقدیر بر صحبت خود در بر حرف تاکید گزیدی
فعل ماضی مفرد مخاطب اختیار ایلدک دیمکدر نادان مفعول صریحی وبصحبت
غیر صریحی محصول ترکیب کندینی نادانلغه رقم چکدک یعنی جاهللکه اعتراف
واقرار ایلدک زیرا نادانی مصاحبتک اختیار ایلدک یعنی جاهل ایله صحبت
ایلمک کیفیتک جاهلیته دلیلدر طلب کردم ز دانایی یکی پند • مرا گفتا
با نادان مپیوند محصول بیت خلقله اختلاط ومصاحبت آنچوغی برجاهلکه
بر نصیحت طلب ایلدم بکا دیدی که جاهل ایله مختلط ومصاحب اولمه
بیت آتی مقام تعلیلده واقعدر • که گر دانای عصری خر باشی • وگر
نادانی ابلهتر باشی • دانای عصر لامیه ویا ضمیر خطاب باحرف تاکید باشی
فعل مضارع مفرد مخاطب اولورسین دیمکدر ابلهتر ابلهرک دیمکدر محصول
زیرا گر دانای عصر ایسک نادان ایله مصاحبت سببیله خر اولورسین واگر

نادان ایسک ابلهرک اولورسین زیرا صحبت مؤثردر بیت دو دوست
بر یه با ضمیر خطاب واقعدر [illegible] حلم شتر چنانکه معلومست اگر طفلی
مهارش گیرد وصد فرسنگ ببرد گردن از متابعتش نپیچد اما اگر دره
هولناک پیش آید که موجب هلاک باشد وطفل بنادانی آنجا خواهد رفتن زمام
از کفش درگسلاند ودیگر مطاوعت نکند که هنگام درشتی ملاطفت مذمومست
وگفته اند که دشمن بملاطفت دوست نگردد بلکه طمع زیادت کند • حلم شتر لامیه
طفلی یا حرف وحدت مهار میمک فتحیله یولار دیمکدر دوشین شتره راجعدر فرسنگ
فارسی وفرسخ عربیدر فا ورانک فتحه لریله بر میل مقداری یره دیرلر بعضیلر وبعضیلر
ثلث فرسنگ بر میلدر دیدیلر وبعضیلر دورت بیک آدم وبعضیلر اوچ بیک
دیدیلر دره لفظ مشترکدر بعجله ترک بینده ویا حرف وحدت وجزره حرف تعلیل
هولناک صفت دره در قورقونج معناسنه در که حرف رابطه صفت موجب هلاک
اسم فاعلک مفعولینه اضافتیدر را و حرف حال زمام درگسلاند
مفعول صریحی واز کفش غیر صریحی طفله راجعدر حرف تاکید گسلاند
کافک ضمی وکسریله قیرتدرر گسلانیدن خطا ایلمش که حرف تعلیل
هنگام درشتی لامیه هنگام وقت معناسنه در درشتی یا حرف مصدر خشونتدر
دیمکدر ملاطفت ملایمت دیمکدر محصول ترکیب حضرت شیخ دوه نک حلمنی بیانه
ایدوب بیورر دوه نک حلمی شویله که معلومدر اگر بر طفل یولارینی الوب یوز
فرسخ برابلنسه بوینینی اول طفلک متابعتندن دوندرمز اما اگر اوکنه بر قورقنج
دره گلسه که سبب هلاک اوله وطفل نادانلغله اوره وارمق دیلسه
یولارینی الندن چکوب آلور ودخی مطاوعت ایلمز زیرا خشونت وقتنده ملایمت
مذمومدر ودیمشلردر که دشمن ملایمت سببیله دوست اولماز بلکه طمعی زیاده ایدر

قطعه کسی که لطف کند با تو خاک پایش باش و گر خلاف کند در دو چشمش
آکن خاک ٭ آکن الف ممدود له وکاف بجمله فتحیله فعل امر معوددر خاک طیدر آکنسه دنه
بر شنسه بر شنه یه طیقمق و طولدرمق معناسنه در آکنسه دنه دینیلور خاک انجیلر
خاکک مفعول صریحی و در چشم غیر صریحی و در یکی شینک کسیبه راجعدر محصول بیت
برکیمسه که سکا لطف ایلیه آنک خاکی پایی اول و اگر سکا خلاف ایدرسه ایکی
کوزینه طپراق طولدر حاصلی سکا مخالف اولانه سن زیاده مخالف اول کوزینه
طپراق طولدرمقدن مراد آکا عداوت و بغض کوزیله بقمقدر حاصلی الپراق کوزینه دوکی
سخن بلطف و کرم با درشت خوی مکوی ٭ که زنکار خورده نکردد بنرم سوهان
پاک ٭ با حرف صله درشت خو وصف ترکیبیدر ایری خویلی معناسنه ملایم خویلیکه
تعبیر یعنی غلیظه مکوی فعل نهی سویلمه دیمکدر که حرف تعلیل زنکار خورده وصف
ترکیبیدر پاس ییمش دیمکدر با حرف تعلیل مصاحبت نرم سوهانک صفتیکه موصوفنه
اضافتی قبیلندندر نرم یومشق دیمکدر که عرب نا عم دیر صفت مشبهه در سوهان
سینکک ضمیدر آکه یه دیر که اصلی سوهان نرم در یومشق اکه دیمکدر نکردد پاک تخته
زنکار خورده یه راجع ضمیر و خبر پاک دره و بنرم سوهان مفعول غیر صریحی محصول
درشت خویلیه و غلیظ طبیعتلیه سوزی لطف کرمله سویلمه یعنی آکا سوز ملایمت
کوسترمه زیرا پاس ییمش دمور یومشق اکه ایله پاک اولماز مصراع ثانی مقام
تعلیلده واقعدر ادب هر که در میان سخن دیکران افتد تا مایه فضلش بداند
پایه جهلش بشناسند محصول ترکیب هر کیم که غیرلرک سوزی آراسینه دوشسه
یعنی سوزی آراسینه کیرسه تا کیم فضلنک مقدارینی بیلهلر دیو جهلنک مرتبهسی
الکلرلر بو اسلوب خلقک معاجنسنده چوق واقعدر اما اکثر ناس بوندن قباحتنی
الکلرلر قطعه نه هر مرد هوشمند جواب ٭ مکر آنکه کز و سوال کنند مکر اداشته

استثنا آنکه اول وقت دیمکدر کز واصلنده که از و ایدر حذف و ایصال ایله رفع
اولنمشدر محصول بیتا وصلی اولانم کیمسنه جواب ویرمز مکر اول وقت که
اندن سؤال ایلیه لر یعنی غافل کشیدن بر نسنه دوما نیجه جوابه مقصود اولمه
سکوت ایدر که چه بر حق بود مزاج سخن حمل دعویش بر محال کنند
مزاج سخن لامیته در اصل سخن دیمکدر تقدیری مزاج سخنشر
شین ضرورت وزن ایچون حذف اولنمدر حمل دعویش مصدر کی
مفعولینه اضافتیدر دعویده واو مکسوردر یا ساکن او قینور روشین
مرد هوشمنده راجعدر بو بیت سابقه مقام تعلیلده واقعدر
محصول بیت مرد هوشمند آنک ایچون سؤال اولنمینجه جواب
ویرمز زیرا سوزینک اصلی حق اولوب زره او لوب انده هیچ کذب
و شبهه اولمازسه ده سوزینی کذبه و محاله حمل ایدوب اینانمازلر یعنی
سؤال اولنمینجه جوابه مبادره ایلمز ادب ریشی درون جامه داشتم
حضرت شیخ رحمه الله هر روز بر سیدی که ریشت چونست و نپرسیدی که کجاست
دانستم که از آن احترازی کند که ذکر هر عضوی روا نباشد و خردمندان
گفته اند هر که سخن نسنجد از جوابش برنجد ٭ ریش یاره و یا حرف جرت
درون جامه لامیته تفتانمه ایچنده یعنی سرری لازم اولانمه برمده برجیبانم
وار ایدی پرسیدی با حرف حکایه صوری دیمکدر که حرف بیان ریشت نام ضمیر خطاب
بعض نسخه ده نیلت واقعدر ریشت برینه دالک ضمی و میمک و لامک فتحیله
چیبان دیمکدر نسنجد فعل نفی مستقبل مفرد غایب طارتماز یعنی میزان عقله
اورماز سخن مقدم مفعولیدر محصول ترکیب تفتانم ایچنده یعنی ستر لازم
اولانمه برمده یاره م وار ایدی یعنی چیبانم حضرت شیخ شهاب الدین سهروردی

هرکونه صورارده که یارکده ویا چیپاتکنک نیجه دراما صوباز درکه نه یرده دیلیم
کرانده احتراز ایدرکه هر بر عضو الکنق حائز دکلدرکه ذکری قبیح اولانه عضوده
اولا وعقلا دیمشلردرکه هر کیمکه سویلدکی سوزی میزان عقل ایله ومعیار فکر ایله
وزن ایلمزاول سوزک جوابنده زحمت چکر یعنی بحضور اولور زیرا سویلدکی
سوزینه کوره جواب ایشیدر **قطعه** تا نیک ندانی که سخن عین صوابست
باید که بگفتن دهن از هم نگشایی تا حرف توقیت بگفتن یا حرف صله از هم بری
برینه یعنی بو موقعده نگشایی فعل نفی مستقبل مفرد مخاطب محصول بیت مادام کم
ایو بیلمیه سین که سوز عین صوابدر یعنی کرچکدن صواب اولدوغنی بیلمینجه کرکدرکه
سویلمکه اغزکی بو موقعدن اچمیه سین حاصلی اغزکی بو موقع طوتوب عین صواب
اولمیانه سوزی سویلمیه سین که صوکی ندامتدر کر راست سخن کویی ودر بند بمانی
به زان که دروغت دهد از بند رهایی راست سخن کوی نقدیری کر سخن راست
کوی ایدی ضرورت وزن ایچون تقدیم وتاخیر قیلندی در بند یعنی در حبس بمانی فعل
مضارع مفرد مخاطبدر مانیدندر قالورسک دیا قلهسین دیکدر دروغت تا یایی
خطاب مضاف مفعول مقید دهد تقدیر تره رهایی یای نانی حرف مصدر
دیکدر خلاص معناسنه حصول بیت اکر سوزی کرچک سویلرسک وزندانده قالورسک
یعنی طوغری سویلدکک ایچون حبسده قالورسک اندن یکدرکه یلانی سویلیوب حبسدن
خلاص ویره حضرت شیخک بو سوزی کشینک کندو ذاتینه راجع حوالده در اغیاره
نسبت دروغ مصلحت آمیز به راست فتنه انگیز دنه اولی طوتمشلردر پس
بین الکلامین تناقض لازم کلمز تامل ایدر **تشبیه** دروغ گفتن بضربت
لازب ماند که اگر نیز جراحت درست شود نشان بماند چون برادران یوسف
که بدروغ موسوم شدند بر راست گفتن ایشان نیز اعتماد نماند قال الله تعالی

بل سولت لكم انفسكم امرا فصبر جميل دروغ گفتنک معقولیدر و گفتن مبتدا
وماند خبریدر و بضربت لازب خبره متعلق واضافت بیانیه در لازب لصوق
وثبوت معناسنه در یعنی یاپشمق وثابت اولمق ماند فعل مضارع مفرد
غائبدر مانیدندر بکزر دیکدر مانستن دن دیمشلر خطا ایلمشلر که حرف بیانه
نیز حرف عطف در معطوفنی افاده ایدر مثلا اگر جراحت درست شود اولور دیکدر
نشان مبتدا و بماند خبریدر و جمله اسمیه جواب شرطدر ماند فعل مضارع
مفرد غائب قالور دیکدر مانیدندر ماندندن دیمشلر خبط وخطا ایلمشلر چون ادات
تشبیه برادران یوسف اضافت لامیه که حرف بیانیه و یا حرف رابطه صفت موسوم مبتدا
شدند خبریدر و بدروغ موسومه متعلقدر شدند ضمیر و جمله متعلقندن دیکدر
جمله اسمیه صفت برادراندر بر حرف صله راست گفتنک معقولی و ایشان نه
اضافتی مصدرک فاعلینه در اعتماد مبتدا نماند فعل نفی ماضی مفرد غائب قالمدی
دیکدر خبر مبتدادر بر راست گفتن اعتماده متعلق بو قطعه نک اصلی بودر که یوسفک
قرنداشلری یوسفی باباسندن نیجه دورلی حیله ایله آیروب قویه براقدیلر و کوملکنه
بر مقدار قان بولاشدردیلر واخشام باباری نه اغلایو کلدیلر که یوسفی قورد یدی
دیو حضرت یعقوب قوت معجزه ایله قوردلری جمع ایدوب یوسفی قنغکز یدی
دیو سؤال ایدیجک جمیعی یمین ایلدیلر که بیزدن بو خطا صادر اولمدی دیو
یعقوب بیلدی که بو خصوصده اوغللری کاذبلردر بر غیر حالده اولمشدر ایدی مصرده
کلوب اوغللری سرقه ایله مصر پادشاهی بو جرم ایچون آنی آلقودی دیجک
یعقوب اینمادی و دیدی بل سولت لكم انفسكم الآیه محصول ترکیب یلانی سویلمک ثابت
یره بیه و یاره یه بکزر که جراحت اوکولورسه ده نشانی قالور یوسفک قرنداشلری
کبی که یلان ایله نشانلنوب معلوم اولدیلر کرچک سویلدکلرینه ده اعتماد قالمدی زیرا

معتمدون کشور دکلدر خبر کتیردیلر که قطعیه نسبت صحیح ایدر زیرا یوسفك ایلدیکی حیله
بیلمزلردی لیکن چونکه یوسف خصوصنده کذب ایلمشلر ایدی بابالری بو خبرلرینه اعتماد
ایلمدی و دیدی بر خبر ویردیکز کبی دکلدر اصل قضیه بلکه بونده سیزك بر حیله کز
و صنعتکز واردر اندن صکره دیدی فصبر جمیل تقدیری فامری صبر جمیل در یعنی
مبتدای محذوفه خبر اوله یاخود تقدیری فصبر جمیل اجمل یعنی صبر مبتدا موصوف
و اجمل خبر اوله **قطعه** کسی را که عادت بود راستی خطا کند در گذرند ازو
ازو کسی یا حرف وحدت و را حرف تخصیص کر حرف بیان راستی یا حرف مصدر
طوغریلق و کرچکلك دیمکدر در گذارند فعل مضارع جمع غائب ترك ایدرلر دیمکدر
یعنی مؤاخذه ایلمزلر دیمکدر ازو اصلنده از او ایدی حرف ادیصال ایلدیلر ضمیر کسیه
راجعدر محصول بیت بر کیمسه نك که عادتی و خویی کرچکلك و طوغریلق اوله اکر
خطا ایدرسه اندن کچرلر یعنی خطاسنه اعتبار ایلمیوب اغماض عین ایدرلر حاصلی
خطاسینی صواب عد ایدرلر و کر نامور شد بناراستی دکر راست باور ندارند ازو
نامور نام اسمدر و ور واوك فتحیله ادات نسبت آدلو دیمکدر یعنی مشهور یا حرف
مصاحبت و نا ادات نفی و یا حرف مصدر ناراستی نقیض راستیدر مراد
یلانجیلقدر راست ندارند دکه مفعول اولیدر باور ثانیسی باور واوك فتحیله
اینانمقدر تصدیق معناسنه محصول بیت اکر بر کیمسه ناراستلقله نامدار و مشهور
اولدیسه دخی کرچکلك و طوغریلغنه اینانمازلر یعنی یلانجیلقله شهرت بولدقدن
صکره کیمسه اندن کرچکلك و طوغریلغنی تصدیق ایلمز **قطعه** دروغی نکیرند صاحب
دلانه بر آن کس که پیوسته کفتست راست دروغی یا حرف تنکیر حرف وحدت
دیلر خطا سویلمشلر نکیرند که مقدم مفعولیدر یعنی صریح دیلان کسی غیر صریحی
پیوسته دائم دیمکدر محصول بیت صاحب دللر یلانی طوتمازلر شول کیمسه نك که

اوزرینه کردارلی کرچك سویلیه کلمشدر یعنی دائما کرچك و طوغری سویلیه نك
کذبنی طوتمازلر زیرا بو خطلرین کیمسه دینمز کذب صفتدر اوله زمکر خطا ایله
اعتبار یوقدر و کر مشتهر شد بناراستی اکر راست کوید تو کویی خطاست
مشتهر اسم فاعلدر افتعال بابندن حضرت شیخ تفنن قصد ایدوب سابقده
نامور و بونده مشتهر بیوردیلر معنا بر اولدقلری چون تو کویی خطاب عامدر
محصول بیت و اکر بر کیمسه ناراستلقله یعنی کذب ایله مشهور و نامدار اولورسه
کرچکده سویلرسه سن خطادر یعنی یلاندر دیرسین **مطایبه** اجل کائنات
از روی ظاهر آدمیست و اذل موجودات سک و باتفاق سك حق شناس به
از آدمی ناسپاس اجل لامك تشدیدیله اسم تفضیلدر اعظم معناسنه کائنات
انشا فتحی لامیه در از روی ظاهر قید در انکه ایچوندر که خدا و لقد کرمنا بنی آدم بیوردی
لیکن حقیقتده جائزدر که خدانك قتنده بنی آدمدن اکرم و اشرف مخلوق اوله
یا تمثیله واقع اولانه مثنوینده بو قید موجود در اما شراح بو قیده بر نیه
باتفاق عبارتنی ایراد ایلمشلر و فیه نظر اجل مبتدا و آدمیست خبر و اذل ده
لامك تشدیدیله اسم تفضیلدر حقارت و نهوان معناسنه موجودات اضافتی
لامیه در و از روی ظاهر قید بوکنه مقدر در زیرا جائز در که حقیقتده سکلردن احقر
مخلوق اوله اذل مبتدا و سک خبر و باتفاق یعنی باتفاق خردمندان
عبارتنی معنی ظن ایدوب بازلمزلر ایدی بازمغلر سك حق شناس بیانیه
حق شناس وصف ترکیبیدر حق بیلیجی سك دیمکدر مبتدادر و به خبر آدمیء ناسپاس
بیانیه انسان غیر شاکر دیمکدر کفور معناسنه یعنی کفران نعمت محصول ترکیب
کائناتك اجل و اعظمی ظاهره نظر آدمیدر و اذل و احقر موجودات کلبدر و اتفاق
عقلا ایله الملب حق شناس انسان ناسپاسدن یکدر زیرا الکلبی دو سکه وعده

قیوکی قوبوب گیتمز اما آن انسانی ادنی بهانه ایله اکوب بوربیو ویرر **قطعه**
سگی را لقمه هرگز فراموش نگردد گر زنی صد نوبتش سنگ ه سگی یا حرف
وحدت ورا حرف تخصیص بر سککه دیمکدر لقمه یا حرف وحدت و یا حرف
تنکیر و همزه توسل همزه حرف وحدتدر دیین خطا سویلمش فراموش
هرگز نگردد تقدیری فراموش نگردد در ضرورت وزن ایچون حذف
وایصال اولدر زنی فعل مضارع مفرد مخاطب اورورسک دیمکدر
نوبتش ضمیری سگه راجعدر زنینک سنگ مفعول بهی و صد نوبت
مفعول فیهی محصول بیت بر سکه و یا سککه بر لقمه فراموشی اولماز یعنی
ویردکک لقمه‌یی اونوتماز اگر یوز کره اکا طاش اورورسک یعنی یوز کره
طاشله آنگله اوروب قووسک قپوکی قویوب گیتمز نگردد عبارتی
عنده عبارتیله قید ایدنلر زائد ایلمشلر بر کلبه بر لقمه هرگز فراموش اولماز
دیین را حرف تخصیص اولدیغن بیلمز ایمش که ترزیق سویلمش و گر عمری
نوازی سفله را بکمتر چیزی آید با تو در جنگ ه عمری یا حرف وحدت بر زمانه
دیمکدر نوازی فعل مضارع مفرد مخاطب نوازیدندر اوخشیاسین یعنی
رعایت ایلیه‌سین نواختن دن دیین خطا ایلمش سفله یا حرف وحدت
همزه حرف وحدت دیینار سکی خطاسی اوزره مصر اولمش ورا ادات
مفعول بر سفله دیمکدر نوازینک مفعول بهیدر و عمر مفعول فیهی بکمتر
با حرف سبب کمتر بونده آزرق یعنی چزدن معناسنه چیزی یا حرف وحدت
اکثر متونده با یوقدر با تو با حرف مصاحبت در حرف صله در با معناسنه
محصول بیت اما اگر بر زمانی بر ایچغی رعایت ایدوب اوخشیاسین آزرق
نسنه بسبیله یعنی چزدن بهانه ایله سنکله جنک کلور حاصلی آزاجق بهانه ایله

ر و سمعی
اولیس سعد علی
ر و سر و در
ر و سمعی
ر و سر و در
ر و سمعی

سنکله چکیشور و صواشور یعنی ایلدوکک ایلکی رعایت ایلمز **لطیفه** ای نفس
پرور هنر ور نباید بر د بی هنر سرور بزرگان باید ه نفس پرور وصف ترکیبیدر
تن پرور کبی پرور بدن هنر ور هنرلی دیمکدر زیرا ور اداة نسبتدر و یا حرف مصدر
سرور باشلق ارر یعنی بئس القوم و با حرف مصدر و را حرف صله محصول ترکیب
نفس پروره یعنی نفسنی بسلمکه معتاد اولانه کیمسه دنی هنرلیلک گلمز
یعنی اهل هنر اولماز و هنرسز کیمسه سرور الکه در بئس قوم اولمغه لایق اولماز
مثنوی مکن رحم بر گاو بسیار خوار که بسیار خسپد بسیار خوار ه
گاو بسیار خوار بیانیه در چوق ییجی صغر بسیار خوار وصف ترکیبیدر خوار بونده
الف اسلیه ایله لکن الفک حذفیله استعمالی زیاده اولدیغیچون چوق کیمسه الفی
حرف زائد ظن ایدر خوردن و خوریدن و خواریدن بر معنایه مصدرلردر بعض نسخه‌ده
خوار یرینه بار ظلور چوق یوکلی یعنی چوق یوک چکیجی بو بیلا اولنجه قافیه
مکرر اولماز بونده خوار حقیر معناسنه اخذ ایدن بسیار خوار ایمش
که حرف تعلیل بسیار خسب وصف ترکیبیدر خسبیدن دن چوق اویویجی
دیمکدر بعض نسخه‌ده بسیار خواب واقعدر کنه بو معنایه بسیار
خوار ده وصف ترکیبیدر سابق کبی و مؤخر مبتدا بسیار خسب
مقدم خبر پس بسیار خواری بسیار خسبه عطف ایدنلر مقصود
بیته واصل دکللر ایمش محصول بیت مرحمت ایلمه چوق ییجی سیمین
کاوه بونده کاودن مراد مردار اکولدر یعنی چوق ییجی سیمین شخصدر
تشبیه طریقیله حقیقت گاو دکلدر رفته تر یعنی تن پرور اولانی اکول
کیمسه یه رحم ایلمه یعنی انسانه منزلتنه تنزیل ایدوب آنی اسیرکمه
زیرا چوق ییجی چوق یاتیجی و چوق اویویجی در مصطلح اولده بسیار خوار

ر و سمعی
ر و سرا ح جمعا

کاوه صفت واقع اولمش ونانیده مبتدا پس قافیه یه بوقدر تغایر
کفایت ایدر تأمل ایدر چو کاوارهی بابدت فربهای چو خرتن بجور کسان
دروهی چو ادات تشبیه بهی ادات مضارعندر باید فعل مضارع مفرد
غائب وتا ضمیر منصوب متصل مفعولی وفربهای یای مصدریه ایله فاعلی فربه
فانک فتحی ورانک سکونی وبانک کسریله تای اصلیه ایله سمین معناسنه در
چوکنه ادات تشبیه تندن مراد کندو وجودیدر با حرف صله جور کسان لامیه در
حرف تأکید دهی دالک فتحی وکسریله دهانک کسریله فعل مضارع مفرد مخاطبدر
ویرسین دیکدر تن دهینک مقدم مفعولیدر محصول بیت کاو کبی اکر سکا
سمز ایلک کرکسه یعنی کندوکی سمز ایتمک استرسک خر کبی تنکی کیمسه لر جورینه
ویرسین حاصلی کندوکی سمز ایتمک استرسک خر کبی وجودکی الک جور وجفاسنه
تسلیم ایلمک کرکسین کاو و خر ایلدکی کبی فربهی بایدک مفعولیدر دینیلر
مفعولله فاعلی فرق ایدر دکللر ایمش تربیت در انجیل آمده است که ای
فرزند آدم اگر توانگری دهمت از من مشتغل شوی واگر درویش
کنمت تنکدل نشینی پس حلاوت ذکر من کجا یابی وبعبادت من کی شتابی
محصول ترکیب انجیلده کلمشدر که ای آدم اوغلی اکر سکا غنا ویررسم
امور دنیویه یه مشغول اولورسین واکر سنی فقیر ومحتاج ایدرسم تنکدل
وغمناک اولورسین پس بنم ذکرم لذتنی قنده بولورسین وبنم عبادتمه
قچن ایورسین یعنی بنی قنده ذکر ایدرسین وبنم قوللغیمی قچن ایدرسین
قطعه که اندر نعمتی مغرور وغافل که اندر تنکدستی خسته وریشی
که کاهی مخففدر نعمتی یای ضمیر خطاب معناده مغرور وغافله مصروفدر اندر ادات
ظرف تنکدستی وصف ترکیبیدر الی طار یعنی فقیر کیمسه ویا حرف مصدر در خسته

وریشی یای ضمیر تقدیریله اولورسین محصول بیت کاه نعمت وغناده مغرور وغافل
سین یعنی دنیا نعمتنه مشغول اولمغله حقدن ذاهل وغافل سین
وکاه ال طارلغندن خسته ومجروح سین یعنی افلاس وفقردن دل ریش
ومجروح خاطرسین چو در سرا وضرا حالتت اینست ندانم که بحق پردازی
از خویش سرا بونده سرور وحبور معناسنه در وضرا غم وغصه معناسنه در
پردازی فعل مضارع مفرد مخاطبدر پردازیدن پرداختندن دیمکدر سهو
ایلمش مشغول اولورسین معناسنه از خویش کنندکدن محصول بیت چونکه
حالت سرورده وغمده حالک بودر بیلمزم کندکدن خدایه نه وقت مشغول
اولورسین غیرت ارادت بیچون یکی را از تخت شاهی فرود آرد ودیکری را
در شکم ماهی نکه دارد ارادت بیچون لامیه بیچون بی کیف دیمکدر تخت شاهی
بیانیه در زیرا یا حرف نسبتدر حرف مصدر دینیلر غلط سویلمش فرود آرد
بونده ایندرر معناسنه در دیکری یا حرف وحدت ورا ادات مفعولدر شکم
ماهی لامیه ماهی بالقدر بالغک قرننده دیکری نکه دارد حفظ ایدر دیمکدر محصول ترکیب
خدانک ارادتی بی چونی تخت سلطنتدن ایندرر یعنی پادشاهلغی فراغت
ایدوب درویش اولور ابراهیم بن ادهم ویحیی بن معاذ که شیخ محیی الدین
عربینک طالبیدر بونلر کبیلره اث رتبه در زیرا اجاوز درکه ادیان سابقه
دخی نیجه بونلر کبی پادشاهلر تختلرین براقمش اوله لر وبر غیرینی بالغ قرننده
یعنی قورساغنده حفظ ایدر یعنی اولدرمز دیری طوتار یونس پیغمبر کبی بیت
وقتست خوش آن را که بود ذکر تو مونس ور خود بود اندر شکم حوت
چو یونس وقتست بعض نسخه ده وقتیست واقعدر یای وحدتله خوشی
وقتک صفتیدر ان را را حرف تخصیص انکس را تقدیرنده در که حرف رابط

صفت ذکر ایتمه مصدرک مفعولینه اضافتیدر مونس اسم فاعلدر افعالدن بنه
درواکردن مخففدر خود ادات تاکیدر شکم حوت لامیه حوت عربجه بالغه دیرلر
یونس بوننده ایلدیکی کسریله در قافیه رعایتی ایچون محصول بیت اول کسکه
وقتی خوش دیرکه سنک ذکرک اکا مونس اوله یعنی دائما سنی ذکر ایده انک وقتی
وحالی خوش دیرکه بالق قورساغنده اوله یونس کبی زیرا حضرت یونس
بالق قرننده ذکر خدادن هیچ ترک ایلمشدر **حکمت** اکر تیغ قهر برکشد نبی
وولی سر درکشد واکر غمزهٔ لطف بجنباند بدانرا بنیکان در رساند سر درکشد
باشینی کیرو چکر یعنی خوف ایدوب سیکر ونقلیه قادر اولماز غمزهٔ لطف بیانیه یعنی
لطف محض بجنباند فعل مضارع مفرد غائب دپرده دیمکدر بدان بدک جمعیدر بدامرلر
دیمکدر یعنی اشقیا ورا ادات مفعول باحرف صله نیکان ایولر یعنی سعدا در حرف
تاکید رساند فعل مضارع مفرد غائب فاعلی خدادر محصول ترکیب اکر خدا
قهر قلجنی چکرسه یعنی اظهار جلال ایدرسه نبی وولی باشین کیرو چکوب
سیکر قورقوسندن واکر لطف غمزه سین دپردرسه یعنی لطف اظهار ایدرسه
شقیلری سعیدلره ایرشدورر یعنی شقیلری سعیدلر مقامنه ایصال
ایدر **قطعه** کر بمحشر خطاب قهر کند انبیا راچه جای معذرتست خطاب قهر
لامیه جای معذرت قربوله در معذرت مغفرت وزنی اوزره مصدردر محصول بیت
اکر خدای تعالی محشرده قهر ایله خطاب ایدوب اظهار غضب ایدرسه انبیانک
وبا انبیایه نه عذر بوید یعنی انبیایه عذره مجال اولماز وبا انبیانک اعتذاره
مجالی اولماز پرده از روی لطف کو بردار که اشقیارا امید مغفرتست
روی لطف لامیه در مجاز کو بونک کبی یرلرده تاکید افاده ایدر انجق اکرچه نوعا
تکلفله معنا ویرمکده قابلدر بردار فعل مفرد مخاطب قالدر دیمکدر که حرف تعلیل

اشقیا شقینک جمعیدر را ادات تخصیص امید مغفرت مصدرک مصدره
اضافتیدر محصول بیت خدایه خطاب ایدوب مناجات ایدر یارب لطف یوزندن
پرده‌یی قالدر یعنی رفع حجاب ایدوب اظهار لطف ایله زیرا اشقیانک امید مغفرتی
واردر یعنی مغفرت وعفوه رجا ایدر حاصلی کناهکارلر غفران رجا ایدرلر امیدلرینی
اظهار لطف ایله محروم قالمسونلر رحمتکدن **وله ایضا** هرکه بتادیب دنیا راه
صواب نکیرد بتعذیب عقبی کرفتار آید قال الله تعالی ولنذیقنهم من
العذاب الادنی دون العذاب الاکبر هرکه اسلنده هرکس که دیمکدر مکرر
بیانی اولنور پس کرا سعید ترکیبه معناسنه هرکه معنای شرطی متضمندر
باحرف مصاحبت تادیب دنیا مصدرک اضافتیدر راه صواب بیانیه نکیرد
مفعول صریحی بتادیب غیر صریحی باحرف مصاحبت تعذیب عقبی مصدرک
فاعلینه اضافتیدر وآید کی مفعول غیر صریحی وکرفتار صریحیدر جملهٔ فعلیه جواب
شرطدر عذاب ادنادن غرض دنیا عذابیدر قتل واسیرلک وبونلردن
غیری عذابلردر اما مجاهد دیدی که عذاب قبردر دون بونده قبل معناسنه‌در عذاب
اکبر عذاب آخرتدر محصول ترکیب هرکیمسه که دنیا تادیبیله صواب یولینی طوتماز
یعنی راه صوابه کیتمز آخرت تعذیبنه کرفتار اولور یعنی تا خوف عذابین چکر
نته که خدا بیورر البته بیز انلره دنیا عذابین طادیررز آخرت عذابندن
اول یعنی هم دنیاده تعذیب ایدرز انلری وهم آخرتده آیت کریمه کفار
حقنده‌در دون لفظینی غیر عبارتیله تفسیر ایدنلر لغته مخالف ایلمشلر
بیت پندست خطاب مهتران لامیه ومؤخر مبتدا انکه بند یعنی امر کن
چون پند دهند نشنوی بند نهند پندست مقدم خبر خطاب مهتران لامیه
ومؤخر مبتدا انکه بند یعنی اندن صکره قید وحبس دیمکدر چون ادات تعلیل

پند دهندک مقدم مفعولی دهند فعل مضارع جمع غائب دیره‌لر دیگلر شنوی
فعل نفی مستقبل مفرد مخاطب اشنمیه سین دیگلر بند نهندک مقدم مفعولی
نهند فعل مضارع جمع غائب قورلر دیگلر محصول بیت اولورکه خطابه نصیحتلر ایدنه
صکره بند و یعنی حبس و قید درچونکه نصیحت دیره‌لر اشنمیه سین الیکه و اباغنه
باغ قورلر حاصلی نصیحت پذیر اولمینجه سنی حبس ایدرلر **عبرت** نیکبختانرا
بحکایات و امثال پیشینیان پند گیرند پیش از آن که پیشینیان بواقعه
ایشان مثل زنند نیکبخت وصف ترکیبیدر ایو بختلو دیگلر یعنی سعادتلو
الف و نون ادات جمعدر امثال پیشینیان لامیه پیشین یا حرف
نسبت و نون حرف تاکیددر و یای ثانی های رسمیدن بدلدر اصلی پیشینه در
الف و نون ادات جمعدر پیشینیان قدما ایده بولیه دربا حرف مصاحبت
واقعه ایشان لامیه مثل زنندک مقدم مفعولیدر محصول ترکیب مسعود
بخت اولانلر کندیلردن اوکدین کلنلرک امثال و حکایاتیله نصیحت طوتارلر
یعنی منتصح اولورلر اندن اول که کندیلردن صکره کلنلر انلرک واقعه‌سیله مثل
اورورلر حاصلی سعادتلیلر کندیلردن اول کلن ایولرک حکایات و امثالیله
پندپذیر اولورلر کندیلردن صکره کلنلر کندیلرک احوال و واقعاتنی ضرب مثل
ایلمزدن اول **قطعه** نرود مرغ سوی دانه فراز چون دگر مرغ بیند اندر بند
نرود فعل نفی مستقبل مفرد غائب و مرغ فاعلی سوی دانه لامیه جانب
دانه دیگلر فراز سوی تاکیدیدر فانک فتحه و کسره جائزدر چون ادات
تعلیل دگر مرغ غیر مرغ دیگلر بیندک مقدم مفعولی مرغی و اندر بند غیر مرغی محصول
مرغ دانه جانبنه وارمز یعنی دانه‌یه توجه ایلمز چون غیر مرغی بندده کوره یعنی طوزاقده
طوتلمش کوره فراز بونده قرب و مقابله معناسنه دردبیلرسه‌ها ایلمشلر

پند گیر از مصائب دگران تا نگیرند دیگران ز تو پند پند گیرک مقدم مفعولیدر
گیر فعل امر مفرد مخاطبدر طوت معناسنه مصائب مصیبتک جمعیدر دگرانه
اضافت لامیه در تا حرف تعلیل و یا حرف دوام نگیرند فعل نفی مستقبل جمع
غائب طوتمیه‌لر دیگران یا ایله در اصلی اوزره محصول بیت خطاب عامدر غیریلر
بیورر غیریلر مصیبتلرندن نصیحت طوت تا کیم غیریلر سندن نصیحت
طوتمیه‌لر یعنی خلق عالمه عبرت اولمزدن اول غیریلردن عبرت آل و الکلمه
منتصح اول **حکمت** انرا که گوش ارادت گران آفریده اند چون کند که
بشنود و انرا که بکمند سعادت کشیده اند چون کند که نرود انرا را حرف
تخصیص که حرف بیان گوش ارادت بیانیه گران کاف عجمینک کسریله آغیر
دیمکدر یعنی صمم کنایتدر آفریده اند ماضیدن قسم جمع غائب یاراتمشلردر
دیمکدر چون واو اصلیه ایله نیجه دیمکدر کیف معناسنه بشنود فعل مضارع مفرد غائب
وانرا که واو اول کیمسه که دیمکدر با حرف صله کمند سعادت بیانیه کشیده اند
ماضیدن قسم جمع غائب چکمشلردر دیمکدر محصول ترکیب اول کیمسه‌نک
که ارادتی قولاغینی آغیر یاراتمشلردر یعنی صاغیر یراتمشلردر یعنی حق سوزی قبول
ایلمکده ارادت قولاغینی آغیر خلق ایلمشلر حاصلی کوکلی قولاغینی ارادتدن
خالی خلق ایلمشلر نیجه ایلیه که اشیده یعنی نه چاره ایدرکه کلام خدا و رسولی
اشیده بیله و قبول ایلیه و اول کیمسه که سعادت کمندیله چکمشلردر یعنی
مسعود و نیکبخت خلق ایلمشلر نیجه ایدرکه چکدکلری یره کیتمیه یعنی بالضروره
چکدکلری یره کیدر حاصلی هر کیمسه که شقی خلق ایلمشلردر نه چاره ایدرکه مسعود
و نیکبخت اوله بیله و هر کیمسه که مسعود و نیکبخت خلق ایلمشلر اوله نیجه شقی
و بدبخت اوله بیلور نته که الشقی شقی فی بطن امه والسعید سعید فی بطن امه

قطعه شب تاریک دوستان خدای می بتابد چو روز رخشنده شب
تاریک دوستان خدا بیانیه ولامیه در شبی بونده ظرف زماندر اعتبار ایدوب
قرانکلو کیجه مردیمکدر بیلمز ایمش می ادات استمراردر و با حرف تأکید تابد
فعل مضارع مفرد غائب بیلدرار دیمکدر چو ادات تشبیه روز رخشنده اسم
فاعل مفرد غائب اصلی درخشنده ایدی تخفیفا دالی حذف ایدوب رخشنده دیدیلر محصول بیت
خدا دوستلرینک قرانکلو کیجه سی روز رخشنده کبی بیلدرار یعنی ضیا ویریر یعنی
کیجه سی وکوندزی برابردر نور وضیا ویرمده حاصلی کیجه سی کوندزی کبی نورانیدر
وین سعادت بزور بازو نیست تا نبخشد خدای بخشنده وین سعادت
اشارتدر شب تاریک روز روشن کبی رخشان اولمسنه با حرف
مصاحبت زور بازو ولامیه در تا حرف توقیت نبخشد فعل نفی استقبال
مفرد غائب خدای بخشنده فاعلیدر اضافت بیانیه ایله بخشنده اسم فاعلدر
بخشیدندن محصول ترکیب لیکن مذکور سعادت زور بازو وقوتیله دکلدر
ولا کثرت عبادت وطاعتله در مادام که محسن ومعطی خدای بخشنده حاصلی
عطیه خدادر کسبی دکلدر رباعی از تو بکه نالم که دگر داور نیست وز دست
تو هیچ دست بالاتر نیست بونده رباعی بریتم قطعه یازلمق تخصیص صاحبی
ایمشلر تونک فتحی اشباعیله او قوملق کرکدر زیرا وزن خلل کلمیه بکه باء جاره
وکاف اسمدر کیم معناسنه نالم فعل مضارع متکلم وحده در که حرف تعلیل داور
واوک فتحیله حاکم معناسنه وز دست تو لامیه هیچ دست مبتدا بالاتر نیست
خبری وز دست تو خبره متعلق دستی بالا یه مضافدر بونک فوقی فارسیده
عجب ماهر ایمش محصول بیت یا رب سندن کیمه شکایت ایدوب بکلیه
وزاری ایده یم که سندن غیری حاکم مطلق یوقدر سنک قدرتنک الیندن بوجه

روایت سعد علی

روایت سعد علی وسرور

بر ال بو قدر یعنی سنک قدرتنک الی جمیع اللردن اوستندر زیرا قادر مطلق سنسن
انجق نته که بیوروشسن ید الله فوق ایدیهم ان راکه تو رهبری کنی کم
شنود وان راکه تو کم کنی کسش رهبر نیست محصول بیت یا رب
او کیمسه یه که سن دلالت وهدایت ایدرسین اول ضال وکم اولماز
یعنی ضلالته دوشمز واول کیمسه یه که سن گم ایدرسین یعنی اضلال ایدرسین
هیچ کیمسه اکا هادی ورهبر اولماز العیاذ بالله عبرت گدای نیک انجام
به از پادشاه بدفرجام گدای نیک انجام بیانیه پادشاه بدفرجام
بویله در نیک انجام وبدفرجام وصف ترکیبیدر انجام وفرجام عاقبت
وصوک معناسنه در محصول ترکیب عاقبتی ایو یعنی خیر گدا پادشاه بدفرجامدن یکدر
یعنی عاقبتی شر اولان پادشاهدن یکدر بیت غمی کز پس شادمانی بری
به از شادیی کز پسش غم خوری غمی یا حرف وحدت کز که حرف رابط صفت
پس یای عجمک فتحیله پس معناسنه در آرد وصوک معناسنه وپسش غمه راجعدر شادمانی
وصف ترکیبیدر مانیدندن بکزمک معناسنه شکره سرور معناسنه اسم ولغو
کیبی که وصف ترکیبی ایکن فلکه اسم اولدر ویا حرف مصدر شادمانلق پس
اوج لفظدن مرکب اولدی شاد که صفت مشبهه در فرح معناسنه فانک فتحی
ورانک کسریله دمان که مرخمدر ماننده دن ویای مصدردن فتأمل شادیی
یای اول حرف مصدر وثانی حرف وحدت شادییه اولان یا مصدریه در وهمزه
اضافت ایچوندر دیمه سؤال اولنسه همزه قنده در واضافت نیه در
تعجب نه جواب ویریردی اوله کز که حرف رابط صفت پسش شادییه
راجعدر محصول بیت بر غم که انک آردنجه شادمانلق وسرور چکرسین یعنی
آردنجه شاد وخرم اولورسین اول شادلق وسروردن یکدر که آردنجه

غم بیر سینک حاصلی صوکی سرور اولانه غصه یکدر صوکی غصه اولانه سرور
لطیفه زمین را از آسمان نثارست و آسمانرا از زمین غبار کل اناء
یترشح بما فیه زمین را را حرف تخصیص و با حرف صله در یا معنا سنه نثار
بونده صاچی معناسنه در یعنی اول نسنه که صاچارلر انجه و التونی کبی اما بونده باران
مراددر اما همزه نک کسریله الظرف دیمکدر یعنی قب یترشح فعل مضارع مفرد
مذکر غائبدر تفعل بابندن سیزر دیمکدر بما با حرف مصاحبت ما اسم
موصولدر الذی معناسنه فیه جار و مجرور جمله ظرفیه اعرابدن محلی یوق صله
موصولدر محصول ترکیب زمینه آسماندن بو اصل نثار باراندر و یا زمینک
آسماندن محصولی نثار باراندر اما آسمانه زمیندن غبار در یا آسمانک
زمیندن غبار رفتق بر هر ظرف کندینک ایچنده اولانه سیزر یعنی ایچنده نه وار ایسه
طشره سیزر اول سیزر چیقار بیت گرت خوی من آمد ناسزاوار
تو خوی نیک خویش از دست مگذار گرت ضمیر خطاب خوی من لامیه ناسزاوار
ناموافق و غیر لائق خوی نیک خویش بیانیه و لامیه در محصول بیت اگر سکا بنم
خویم و خصلتم ناموافق و ناسزاوار کلدی ایسه سن کندی ایو خویکی و خلقکی الدن
قومه یعنی ترک ایلمه ادب حق تعالی می بیند و می پوشد و همسایه نمی بیند و می خروشد
می خروشد فعل مضارع مفرد غائبدر خروشیدندن چو فراموق مثلا چو ملک
و قزان و غیرسی چو فرادوغی کبی چو فراموق بونده مراد کورلمک و چاغرمقدر
محصول ترکیب خدای تعالی خلقک عیوب و جرایمنی کورر و ستر ایدر اما قومشو
کورمز و چاغرر یعنی غالبانه نجه دورلو افترا ایدر بیت نعوذ بالله اگر خلق
غیب دان بودی کسی بحال خود از دست کس نیاسودی غیب دان
وصف ترکیبی غائب بیلیجی دیمکدر دانیدندن دانستن دن دبین خطا دیمش با حرف

ظرف حال خود لامیه نیاسودی فعل نفی حکایه غایب حال ماضی دیمکدر رده
و راحت اولمادی دیمکدر محصول بیت نعوذ بالله یعنی خدایه صغینورم
خلقک شرندن اگر خلق عالم غیب بیلیجی اولسیدی یعنی احوال غیبیه خبردار
اولسیدی هیچ بر کیمسه کندی حالنده کیمسه النده آسایش و حضور ایتمزدی
یعنی خلق بر بر بنک عیوبنه مطلع اولسیدی هیچ بر کیمسه دنیاده خلقدن سالم
زندکانی ایتمزدی بحال خود ترکیب اضافی سبب حال نفس دبین خطا ویلمش
مطایبه زر از معدن بکان کندن بدر آید و از دست بخیل بجان کندن
معدن دالک کسریله اسم مکان در سرب با جندن با حرف سبب کان
کاف عربیله مرادف معدندر کندن قزمق بدر آید چیقار دیمکدر مفعول
صریحی در از معدن غیر صریحی بکان کندن آکا متعلقدر دست بخیل لامیه
بجان کندن بکان کندن کبی اعرابده تقدیری بجان کندن بدر آید در بعض
نسخه ده بر نیاید واقعدر جان کندن مراد جان چکشمک یعنی بلا و مشقت
چکمک محصول ترکیب التون معدندن معدنی قزمغله چیقار اما بخیلک الندن جان
چکشمکله چیقار یعنی چوق زحمت و مشقت چکمکله الندن چیقار حاصلی
زر بایه اساک ایلدکندن دکمه بلا ایله الندن آنجق زر نیاید که معناسی
بو در جهال راست گو معدندن صکره کان ذکر حیانده فیه مطابقه ایچون دلمی
انجوندر و تفنن قصدیچون ذکر ایدر احتراز ایچوندر مصراع ثانیک معناسی
بخیلک التونی اولملکه چیقار دبین مقصود اولانه معنا ایچیقاره مسمی
قطعه دونان نخورند و گوش دارند گویند امید به که خورده
خسیس و ناکس معناسنه دونک جمعیدر الف و نون ادات جمعدر مشدد و نخورند
خبردر گوش داشتن و دارند مفعول حقیقتا ایمکده نخورندی گوش

دارندک مفعولی محذوف مالدر امید به تقدیر امید خورد نه بو درکه من تفضیلیه
معنالنه و رخورده تقدیر برخورده شده در محصول بیت بخیل و خسیس اولنلر
مالنی بیمزلر و صفا قیلمزلر و یرلر بیمک امیدر یکدر نیمش اولمقدن یعنی بیوب
مفلس و محتاج اولمقدن صقلنوب بیرفیجن ایسه بیرم و بیوب امیدلنمک
یکدر نته که عرب دیر المأمول خیر من المأكول یعنی صقلنوب امیدلنمک بیمش
اولمقدن یکدر • روزی بینی بکام دشمن • زر مانده و خاکسار مرده
روزی یا حرف وحدت بینی فعل مضارع مفرد مخاطب با حرف مصاحبت
کام دشمن لامیه دشمنک مرادی نیجه دیمکدر مرهوندر زر مبتدا مانده فعل
مانند نامه قسم مفرد غائب خاکسار مرده زر مانده یه معطوفدر ولکینی بیلمه
بیننک مفعول صریحلر وبکام دشمن غیر صریحی خاکسار تلغشده طوپراقلق
دیمکدر اما استعمالده قاره طوپراقده یاتوب بیوب والان کیمسه یه دیرلر دیار
غربکده مزبله لکنده یاتانی غریبانه مجانین کبی بوننده خاکسارلو دیوانه دن
تعبیر ایلمش زیرا اکثری کسب ایلدکی مالی بیمیوب صقلمق جنوندن ناشیدر
خاکسار رجل کثیر التراب دیرکه تراب درهم و دنیارک اصلیدر دینی کیمسه نک
طوپراق بلکشینه معنا تصویر یله معنانی بینی اول بو بله تصویر ایدوب که المعنی
روزی بینی دشمن را از زمانده و مرده خاک کوینه نجاک آلوده تکرار بر جمله
داخی تصویر ایدوب روزی بینی برمراد دشمنش که زرش مانده بوا زنان
ونفش بخاک آلوده مرده شده بن معنای بینی عجب تراب آلوده ایتمش
عفا الله عن سیئاته محصول بیت برکون کوررسین دشمنک مرادی نیجه زر
قالمش وخاکسار اولمش یعنی مالین قویوب کیتمش مغلوب اولده سکنه
دار غفلت اولمیه یعنی بینی سکنله اوقیو ادب هر که بزیردستان نبخشاید

بجور زبردستان گرفتار آید • زیردست وصف ترکیبیدر والف ونون
ادات جمعدر کیمسنه نک الی آلتنده اولنلر دیمه عبارتدر نبخشاید و رحا یا نکیجه
فعل نفی مستقبل مفرد غائب ترحم ایلمز دیمکدر بجور باحرف صله جور زبردستان
لامیه دور زبردست زیردستک نقیضیدر والف ونون ادات جمع اقویا دیمه عبارتدر
محصول ترکیب بر کیمسه که الی التنده غیلره و ضعفایه مرحمت ایلمز اقویانک جور و جفاسنه
گرفتار ایکلور یعنی مبتلا اولور حاصلی ضعفایه رحم ایلمین اقویا قهرینه مبتلا اولور
مثنوی نه هر زورکه دروی قوتی هست • بمردی عاجزانرا بشکند دست
قوتی با حرف تنکیر هر درباحرف مصاحبت و یا حرف مصدر عاجزانرا را حرف تخصیص
بشکند فعل مضارع مفرد غائب فاعلی تخشده بازو یه راجع ضمیر و عاجزان
مفعول اول صریحی و ثانیسی دست و بمردی غیر صریحی محصول بیتا بلده دکلدر که
هر بازوکه اندده قوت واردر یعنی قوتلیدر مردلکله و ارلیه عاجزلرک الینی بر
شکست ایده دکلدر حاصلی بوبله ایدرسه یا نبنه قالماز دیمکدر بلکه آخر الامر انتقام
آلور و کیمسه نک حقنی کیمسه ده قوماز • ضعیفانرا مکن بر دل گزندی • که درمانی
بجور زورمندی • ضعیفانرا را حرف تخصیص گزند ضرر و یا حرف تنکیر که حرف تعلیل
درمانی فعل مضارع مفرد مخاطب عاجز قالورسین دیمکدر مانیدن نه ماندن
ودیبیلر خطا ایلمشلر باحرف ظرف جور زور زورمند لامیه و یا حرف وحدت محصول بیت
ضعفانک کوکلینه گزند ایلمه یعنی ضرر وزیان ایرشدرمه زیرا بر زورمندک جور و
جفاسنده عاجز قالورسین یعنی دست قهرینه گرفتار اولورسین زیرا دنیا
محل مکافاتدر مکافاتین بولانی دیرگزند نکک یاسینی حرف وحدت دیمیا سهو
ایلمشلر زورمند وصف ترکیبیدر وشنا خطای فاحش ایلمشلر حکمت عاقل
چون خلاف در میان بیند بجهد و چون صلح بیند لنگر بنهد که انجا سلامت برکرانست

وانجا حلاوت در میانه تا بجهد فعل مضارع مفرد غائب سیجرار دیکلر
یعنی سیجرار دیمکدر فعلنه حاصلی صاولور وارا ده دوروماز لنکر بنهد لنکر
قور یعنی قرار ایدر وثابت اولور لنکر کمیلرده اولور اصطلاحنده اما بونکا
کیمی برلرده ثبت وقرار مراد در محصول ترکیب عاقل اولان کیمسنه چونکه
اورتاده خلاف کوره سیجرار اداره طورماز اما چونکه صلح اراده کوره
اولوب قرار ایدر زیرا انده سلامت کناره در وبونده حلاوت ولذت
میانه ده لف ونشر مرتب رعایت ایلدی حکمت مقامر را سه شش
می باید ولیکن سه یک می آید مقامر مفاعله بابندن اسم فاعلدر اجمله
نرد وطاولی اوینایانه در سه شش اوچ کره التی دیمکدر وسه یک اوچ
کره بر دیمکدر ترکیبک معناسی ظاهرا مذکور اولان کبیدر اما مراد وسه
شش دروسه و یکدر رنقامل محصول ترکیب مقامره سه شش کرکدر
ولیکن سه یک کلور یعنی روزکار دانکسنک مرادی اوزره اولماز
بیت هزار بار چراگاه خوشتر از میدان ولیکن اسب ندارد بدست
خویش عنان بار بونده کره معناسنه در چراکاه اوتلق زیرا چرا اسمدر
اوتلمه معناسنه چیدن در وکاه ظرف مکاندر محصول بیت بیک کره اوتلق میداندن
یکدر ولیکن آتنک دیزکنی الینده دکلدر که استدیکی یره اوله نظم درویشی
در مناجات میکفت یارب بر بدان رحمت کن که بر نیکان خود رحمت کرده
که ایشانرا نیک آفریده درویشی یا حرف وحدت میکفت حکایت
حکایت بر حرف صله در ایکی یرده بیله معلوم اوله که عبید رحمت علی حرفیدر
اولدیغی کیبی فارسیده بر حرفیله مستعملدر بدان جمع بدر و نیکان جمع
خود ادات تأکید کرده ما ضمیرینه قسم مفرد مخاطبه که حرف تعلیل

ماضمیرینه قسم مفرد مخاطب برانمش سین دیکلر کرده ده کی آفریده ده
همزه بر خطاب ایچوندر دیمین معهود جهاللی اوزره مصدر اولمشدر محصول ترکیب
بر درویش مناجاتنده سویلردی یارب بد امرلره رحمت ایله که ایولره خود رحمت
ایلمشسین زیرا انلری ایو یراتمشسین یعنی انلری ایو خلق ایلدیککه اکرام
رحمت ایلمشکلدر حکمت اول کسی که علم بر جامه وانکشتری در دست نهاد
جمشید بود کفتندش چرا همه زینت وآرایش بچپ داد و فضیلت
راست راست کفت راست را زینت راستی تمامست کسی یا حرف
وحدت ... بیانی علم بونده قفطانه وضع ایلدکلری نشاندر که اول زماننده
صنایع و سوزنه اشاغه کوکسی اوزره قفطانک ظاهرینه بعض شکوفه
شکلنده و یا بعض حیوانات شکلنده ایشلکدن بر نشانه پیدا ایدرلر دیکا
علم دیرلر دروا اول قفطانه جامه معلم نته که سابقا مفصل بیانی اولندی
انکشتری همزه نک فتحی ونونک سکونی وکاف عجمیک ضمی وشین معجمه نک
سکونی وتانک وراتک کسری ویای النسبیه ایله یوزک معناسنه در
در دست دره حرف صله در با معناسنه اول کسی مبتدا وجمشید بود خبری
جمشید جیمک فتحیله ومیمک سکونی قدیم پادشاهلردن بر پادشاه عظیمک
اسمیدر بچپ با حرف صله وجیم وبا عجمیلر درصول معناسنه که عربیده یسار دیرلر
بانک فتحیله و آ و حرف حال فضیلت مبتدا راست رامت خبر اولکی راست
بر کلمه در صاغ ال وصاغ جانب معناسنه که عربچه یمین دیرلر وایکنجی راست
مرکب در را ادات خبر در که سین وتا در معناسی راستکدر دیمک
اولور راست را ادات صله راسته دیمکدر زینت راستی یا مصدریه
ویا حرف مصدر تمام بونده کامل معناسنه در محصول ترکیب اول بر کیمسه که قفطانه

علم والله بیوزک قودر یعنی بر مغفر یوزک ظافدر جمشید در اکا دیدیلر چون
جمیع زینت و آرایشی صول الدو بر دکی حال بو که فضیلت صاغ الکدر دیدی
که صاغ اله ار انسلق زینتی کافیدر راستی عبارتنده ایهام وار یعنی صاغ
و طوغریلق معناسنی **قطعه** فریدون کفت نقاشان چین را که پیرامون
خرگاهش بدوزند فریدون بابک اوالک اولنده معقل ذکری ایچند نقاشان
چینه لامیه ور را ادات مفعول که حرف رابط مفعولدر و فولدر پیرامون بانک بجکسک
کسریله اسمدر اطراف معناسنه پیرامون ده دیرلر خرگاه خانک کسریله و رانک
سکونیله قزلاوکه کبچه ایله اوزرینه ارتیلور دربع اویه دیرلر حاصلی قبه سنکلنه
اولور خرگاه بو بده او تاغ معناسنه در ببین خرگاهی بیلمز ایمش بدوزند
فعل مضارع جمع غائب دیکه لر دیکلر مفعولی یعنی دیکلمک نقشنی بیت
تا نیکان زیرا عادت در اوتاغلره و چادرلره رنگ آمیز برلردن بعض
نسنه کتوب دیکرلر مثلا مبارک باد و سعادت باد عبارتلرینی کتوب
دیکرلر بو معنایه او صل اولمیان مصراع تا نیکانک معناسینی که انلک او
تا خرگاهک اطرافنی دیکه لر یعنی لازم اولانی بره مرمت ایده لر دیمین زیاده
تزئینی سویلمش بدوزند فعل مضارع عدر و دخشن دنه دیمشلر خطا ایلمشلر
بدان را نیک دار ای مرد هشیار که نیکان خود بزرگ و نیک روزند
بدان را را ادات مفعول و بدان دارک مفعولی اولی و نیکان مفعول
ثانیسی و دار فعل امر مفرد مخاطبدر و دار ایدن نه طوت دیمکدر که حرف تعلیل
خود ادات تاکید بزرگ و نیک روزند تقدیری بزرکند و نیک روزند
اولورلر و سعادتلولردر دیمکدر پس بزرکانند و نیک روزانند دیو
تقدیر ایلمکه احتیاج یوقدر محصول بیت خرکاهک اطرافنه دیکلمک بو بیتدر کیم

براما زلر

براما زلر برایو طوت یعنی ایو رعایت ایله ای مرد هشیار زیرا ایولر
خود اولولر و نیک بختلر و نیک روزدیمکدر غرض صاحب سعادتلردر
دیمکدر حاصلی براما زلره برایو رعایت ایلمک کرک که ایولر رعایتی قلمجیله الورلرکه
شاملدر رعایت اقتضا ایدر مجموع بیتک معناسینی براما زلره برایو طوت
یعنی انلره ایو دعا ایله ای عاقل کشی زیرا ایولر خود اولولر و سعادتلولردر
سنک دعاکه اصلا احتیاجلری یوقدر دیمین بیر دعایه مستحق اولمش
حکمت بزرگی را گفتند با چندین فضیلت که دست راست دارد خاتم چرا در
دست چپ میکند گفت ندانی که همیشه اهل فضل محروم باشند ندانی
فعل مضارع مفرد مخاطبدر استفهام انکار طریقیله محصول ترکیب بر اولویه
دیدیلر که بو قدر فضیلتله که صاغ الک وار در یعنی صاغ الده وار خاتمی نیچون
صول اله ایدرلر یعنی صول الک صرچه یار معنه طاقارلر صاغ اله و صرچه یار معنه
طاقمزلر دیدی بیلمزمیسین که دائما اهل فضل محروم اولور **بیت** آن که حظ
آفرید و روزی سخت یا فضیلت همی دهد یا بخت حظ حانک فتحی
و ظانک تشدیدیله نصیب معناسنه در آفریدک مقدم مفعولیدر روزی کا
یای اصلیه ایله رزق معناسنه در سختک مقدم مفعولیدر سخت فعل ماضی
مفرد غائبدر ساختن لفظندن مخففدر یعنی ایلدی حاصلی یراتدی دیمکدر
محصول بیت اول کیمسه که نصیب یراتدی و رزق پیدا ایلدی یعنی وجوده
کتوردی آدمه یا فضیلت ویرر و یا بخت و دولت بعض نسخه ده بخت
یرینه تخت واقعدر لطیفه **ملاطفه** نصیحت پادشاهان مسلم
کسی راست که بیم سر ندارد و امید زر محصول ترکیب پادشاهلره
نصیحت ایلمک برکیمسه یه مسلمدر که باش قورقوسی و امید زری

اولمیه یعنی نه اولکمک خوفی وار وله ونه دینار ودرم امید **مثنوی**
موحّد چه در پای ریزی زرش • چه شمشیر هندی نهی بر سرش • موحّد
اسم فاعلدر تفعیل بابندن خدایی برلیجی توحید ایدنلردر چه بونک کبی یرلرده
مساوات معناسنی افاده ایدر ریزی فعل مضارعدر ریختن مصدرندن دوکسین
دیمکدر ریختن دن دینلر خطا ایلدیلر زرش شین معنا ده پایه مقید ودر تقدیرکه
در پایش در شمشیر هندی بیانیه نهی فعل مضارع مفرد مخاطبدر نهیدن که
نونک فتحی وکسریله قومق معناسنه محصول بیت موحد اولانه کیمسه بر شست
ایاغنه التونلر اقچه دوکسین نه ویاشنی اوزره قلج طوتاسین نه یعنی
ایاغنه مال دوکملکله باشی اوزره قلج طوتمق برابردر اندن نه سو بینور ونه
بونلردن برینه بر بینور • امید وهراسش نباشد زکس • بر نیست بنیاد توحید وبس •
هراس هانک کسریله خوف معناسنه در یعنی قورقی ونسین موحده راجعدر
بر نیست مقدم خبر بنیاد توحید لامیه ومبتدا واو وبس ایله بونک کبی یرلرده فقط
معناسنه در محصول بیت موحدک کیمسه دن امید وهراسی اولماز یعنی نه
کیمسه دن قورقوسی وپرواسی ونه کیمسه دن امید ورجاسی وار
لطیفه پادشاه از بهر دفع ستمکارانست • وشحنه برای خونخواران •
وقاضی مصلحت جوی طراران هرگز دو خصم بحق راضی پیش قاضی نروند •
دفع ستمکاران مصدرک مفعولنه اضافتیدر شحنه صو باشنه دیرلر
خونخوار وصف ترکیبیدر قان ایچیجی معناسنه خوار یه نونی والف ونونی
ادات جمع مصلحت جوی وصف ترکیبیدر جوییدن دن طرارانه اضافت اسم
فاعلک مفعولنه اضافتیدر پادشاه مبتدا وما بعدی خبریدر وشحنه مبتدا
وما بعدی خبریدر وقاضی مبتدا وما بعدی خبریدر طرار یانکسیجیه دیرلر فارسیجه

کیه

کیسه بر دیرلر محصول ترکیب پادشاه ظالملرک ظلمنی دفع ایلمکیچوندر
وصوباشی قان ایچیجی ظالملر ایچوندر یعنی قتل ایلمکک واهل شر وفسادک
خلقدن ضررینی دفع ایلمک ایچوندر وقاضی طرارلرک مصلحتنه متعلق احواله
کورمک ایچوندر یعنی شرعیته متعلق اموری کورمک ایچوندر یعنی
طراره نه لازمدر دیو شرعله کورمک ایچوندر هرگز حقنه راضی ایکی
خصم قاضیه اوگینه کیتمزلر زیرا هرکس حقنه راضی اولدقده صلحه خصومته
احتیاج قالمز بعض نسخه ده هرگز دو خصم از پیش قاضی راضی نروند
واقعدر یعنی هرگز ایکی خصم قاضی قتندن راضی کیتمزلر بلکه بریسی راضی
کیدرسه بریسی ناراضی کیدر **قطعه** چو حق معاینه دانی که می بباید داد
بلطف به که بجنگ آوری ودلتنگی معاینه مفاعله بابندن مصدردر که حرف
بیانیه حرف استمرار و با حرف تاکید باید فعل مضارع مفرد غایب کرک
دیمکدر بلطف بر مقدر دادن مصدرینه متعلقدر که من تفضیلیه معناسنه در
جنک آور وصف ترکیبیدر محارب یعنی صواشیجی معناسنه و یا حرف مصدر ودلتنگ
وصف ترکیبیدر کوکلی طار معناسنه و یا حرف مصدر کوکل طارلیغی دیمکدر محصول بیت
چونکه معاینه بیلورسین که الک حقنی ویرمک کرکدر لطفله ویرمک
یکدر که صواشیجیلقله وکوکل طارلغیله ایله حاصلی حقوق ناسی ملایمت
ورفقله ادا ایلمک یکدر محاربه ومجادله ایله ادا ایلمکدن ودلتنگی جنکه عطف
ایدوب واو ویییا کافی قید طوتنب ای و بدلتنگی آور بر اقو دیده یای خطابله
دیمن زیاده باطل سویلمش وبر وجهله داخی معنا تصور ایدوب بلطف
داونه به که بجنگ آوری داور و بدلتنگی داور ایکی وصف ترکیبیده داخل
ایکی یای مصدریه ایله دیمن عجب فخری تر زبون گوی ایمش عفا الله عنه

خراج اگر نگذارد کسی بطیبت نفس بقهر از و بستانند مزد سرهنگی
طیبت مصدردر طاب یطیب دن تطیاب هر گلور تانک فتحیله بونده ایلکی
معناسنه در و مزد سرهنگی بیانیه در موصوف وصفتی ضرورت وزن ایچون وقافیه
ایچون افراد ایلدیلر والا فعله نسبت جمع مناسب ایدی یعنی مردان سرهنگیانه
محصول بیت اگر بر کیمسه خراجی طیبت نفس وصفای خاطر له ادا ایلمز
مزد سرهنگی اندن انی قهر له آلورلر زیرا حق شرعیدر که هیچ کیمسه اکا انکار
ایلمز مطایبه هرکس را دندان بترشی کند گردد و قاضی بشیرینی محصول
هرکسک دیشی اکشی نسنه ایله کند اولور یعنی قماشور اما قاضینک
طاتلیله که هیچ نسنه کسمز اولور رشوتیده وشرینیده یا نسبت ایچوندر
بیت قاضی که برشوت بخورد دو پنج خیار ثابت کند از بهر تو ده خربزه زار
برشوت با حرف مصاحبت در راء ده کسره وضمه جایزدر خربزه زار گلزار
ولاله زار گبیدر یعنی قاوونلق کثرتندن کنایه در حاصلی قاون بستانی دیمکدر
محصول بیت قاضی که رشوت طریقیله بش خیار اکل ایلیه سنکیچون اون
قاوونلق ثابت ایدوب معرو ایدر لطیفه قحبه پیر از نابکاری چه کند گر توبه
نکند وشحنه معزول از مردم آزاری نابکار فاسق وفاجر اشتغال
ایدرلر و یا حرف مصدر در بونده مراد نابکاری زنادر قرینه قیاسیله محصول
پیر قحبه زنادن نه ایلیه که توبه ایلمیه یعنی توبه ایلمیوب نه یه قادردر زیرا
یوزینه کیمسه رغبت ایتمز توبه ایلمیوب نیه مالکدر بالضرور توبه ایدر شحنه
معزول اوله خلق آزارلقدن توبه ایلمسه نه ایلیه بیلور یعنی خلق انجیتمکه
قادر دکلدر زیرا معزولدر پس توبه ایلمسی ضروریدر بیت جوان
گوشه نشین شیر مرد راه خداست که پیر خود نتواند ز گوشه برخاست

جوان

جوان گوشه نشین بیانیه در گوشه نشین وصف ترکیبیدر گوشه ده
اوتوریجی دیمکدر شیر مرد ترکیب مزجیدر اصلی مرد شیردر اضافت بیانیه ایله
ارسلان ار یعنی ارسلان گبی ار حاصلی پهلوان و بهادر دیمکدر مصراع ثانی
ز خبر دن منکر تیه در که حرف تعلیل خود ادات تأکید گوشه ده یا حرف وحدت
و همزه حرف توصل همزه حرف وحدت در دیین اسکی خطاسیدر زیرا مصراع متمم
برخاست برخاستن مصدرندن ماضی محصول بیت گوشه نشین جوان خدا
یولینک شیر مردیدر یعنی هوادن محجوب نفسینه غالب اولوب گوشه وعزلت
اختیار ایدنی جوان گرچکدن اردر زیرا پیر خود بر گوشه دن قیام ایلمکه قادر
دکلدر پس بر گوشه ده اوتورماسی ضروریدر بیت جوان سخت می
باید که از شهوت بپرهیزد که پیر سست رغبت را خود آلت بر نمی خیزد
جوان سخت بیانیه که حرف تعلیل پیر سست رغبت بیانیه سست رغبت
وصف ترکیبیدر رغبت میل معناسنه در را حرف تخصیص نمی خیزد فعل نفی مستقبل
مفرد غائب خیزیدن دن قالقماز دیمکدر محصول بیت محکم جوان گرکدر که شهوتدن
پرهیز ایلیه یعنی نفسی طالب وشهوتی غالب ایکن پرهیز ایلمکه هنردر زیرا پیرک
قدرت وطاقتیله پرهیز امر ضروریدر که آلت شاعده ایلمز یعنی قالقماز
که بر نامشروع ایشه مرتکب اوله حکمت حکیمی را پرسیدند که چندین
درخت نامور که خدای تعالی آفریده است بلند وبرومند هیچ یکی را آزاد
نخوانند مگر سرو را که ثمره ندارد درین چه حکمتست گفت هر یکی را
دخلی معینست و وقتی معلوم که گاهی بوجود آن تازه است وگاهی
بعدم آن پژمرده وسرو را هیچ ازین نیست و در همه وقت
تازه است واین صفت آزادگانست درخت نامور بیانیه نامور

تأملی و بیلکدر زیرا درخت معنالرینی افاده ایدر معنای لازمی مشهور و
نامدار دیمکدر لازمیله تفسیر ایده‌رك دخل ایدر تا کندینک مدخولی برومند
بولنده بیتشلی دیمکدر زیرا بر بمعنی بر و مند ادات نسبت دولتمند و حاجتمند
کبی تنها یعنی بر لفظیله واوسز استعمالی معهوددر کلدر یعنی برومند دیمز لوداو
مبالغه ایچون زیاده اولنور و بعض متن رسو بلمش بعض نسخه ده بلند بر بیته
بارور واقعدر یعنی باروره برومند دوشمش و جهندن خالی دکل زیرا بار
ایچ حاصلینه دیرلر و ور ادات نسبتدر معنالرینه که ثمره ندارد مقام حاله
واقعدر حال بوکه ثمره سی یوقدر دیمکدر ثمره میوه معنالرینه در بونده کلکبیجه
سؤالدر و کفت مابعدیله جواب دخل بونده حاصل معنالرینه در و یا حرف
وحدت و یا حرف تنکیر درخته دخل معنی اثبات ایلمک مبالغه
طریقیله در زیرا هر بر درختک حاصلی اولماز فقدیر وقتنده بولیه در کاهی
یا حرف وحدت بر ثمره بانک فتحی و زای معجمه‌نک سکونی و میمک فتحی و رای
مهمله‌نک سکونیله صولمش دیمکدر فعل ماضیدر قسمندر و این صفت
آزاد کانت جمله حالیه در محصول ترکیب حکمادن بر بنه سؤال ایلدیلر که
بو قدر نامور و نامدار درخت که خدای تعالی خلق ایلمشدر بار رویده بر
هیچ بر بنه آزاد دیمدیلر الا سرو ... حاصلی یوغیکن
بونده نه حکمتدر حکیم دیدی که درختلرك هر برینک معین حاصلی و
معلوم وقتی واردر که کاهی اول حاصل وجودیله تازه در و کاهی عدمیله
پژمرده و سروك بونلردن هیچ نسنه سی یوقدر و جمیع اوقاتده تازه در
حال بوکه بو حالت آزادلر صفتیدر قطعه بر انچه میگذرد دل منه که دجله
بسی پس از خلیفه بخواهد گذشت در بغداد دل منه‌نك مفعولی بر انچه

و بر انچه خبر مقدمی و میگذرد انچه‌نك صفتی که حرف تعلیل دجله بغداده
سنقطک اسمیدر یعنی بغداد ایرماغینه که خبرجه مستقطعدر لوتا بغداده
دجله دیرلر بسی چوق زمانه دجله بسی ... یعنی خلیفه دن
صکره دیمکدر خلیفه دن مراد مستعصم بالله در که آخر خلفای بنی
دولت عباسیه در که هولاکو خانك الی ایله کتدی آندن صکره دنیاده خلافت
کلیا منقرض اولوب دور سنه الفین مشهور ایلیه‌در یعنی ... خلافت
حکمیله ... ...
آق ... ...
آلهی دولت ... ...
بونده کذشتن معنالرینه در و در بغداد ازبغداد و تعبیر ...
اول نسخه به که کجمیر یعنی ثابت و باقی اولمیوب فانی اولانه
کوکل باغلمه یعنی تعلیق قلب ایلمه زیرا دجله چوق زمان خلیفه دن
صکره بغداده کجیسر یعنی فانی ...
که تعلیق قلبه لایق دکلدر ... تحقیقنده ... المحلل
... ... کرت ز دست
برآید چو نخل باش کریم ورت ز دست نیاید چو سرو
باش آزاد کرت نانی خطاب معنا ... مقید
ز دست ... بونده ... باش فعل امر
معزو ... اول ... اسم ... و خبری ...
... ...
... اول ... ...

قوینیك كیبی كه هر بری بر شنبه یه كركدر و اكر چه كیبی الكدن كریم
اولمق كلمز سه بار سرو كیبی آزاد اول یعنی سرو بار ویرمز ویردی آزاد
اولدوغی كیبی سنده تعلق دنیادن سالم اول حصور ایلیه سین سرو
كیبی ازاد اول كیمسه یه جفا ایلمه دیمك معنا به جفا ایلمش و غلط
ورکس مردند و تحسر بردند آن كه داشت و نخورد و آن كه دانست
ونكرد محصول تركیب ایكی كیمسه اولدیلر و تحسر ایلمدیلر یعنی حسرت
ایله كیتدیلر بری اولدر كه ماله مالك اولدی یمدی ویرمدی اول كه علمه مالك
اولدی و موجبیله عمل ایلمدی قطعه كس نبیند بخیل فاضل را
كه نه در عیب كفتنش كوشد بخیل فاضل بیانیه در و را ادات
مفعول كه حرف بیان نه حرف نفی معناده كوشده مقید در پس فعل
نفی مستقبل اولور در عیب در حرف صله كفتنش شین ضمیر بخیل
فاضله راجعدر محصول بیت كیمسه فاضل بخیلی كورمز كه انك عیبنی
سویلمكه دوریشمیه یعنی عیوبین تقدیر ایلمكه سعی ایلر البته حاصلی
نفسل بخل عیبنی ستر ایلمز هر نقدر فاضل ایسه ده و در كریمی دو صد
كنه دارد كرمش عیبها فرو پوشد كریمی یا حرف وحدت فرو ادات
تاكید محصول بیت اما اكر بر كریمك ایكی یوز عیبی و كناهی اولور سه
كرمی و احسانی جمیع عیوبنی ستر ایدر خاتمة الكتاب
تمام شد كتاب گلستان والله المستعان درین جمله چنان كه
رسم مؤلفانست از شعر متقدمان بطریق استعاره تلفیقی
نرفت والله مبتدا المستعان اسم مفعولدر استفعال بابندن
لفظا مرفوع خبر مبتدا در معادنت طلب اولنان كیمسه یه مستعان

دیرلر بونده الله دربن جمله یعنی جمیع كتابده بورایه كلنجه پس سكز بابه
حصر ایدنلر معقول ایلمشلر رسم مؤلفان لامیه عادت مؤلفین
دیمكدر شعر متقدمان لامیه تلفیق تفعیل بابندن مصدر در بر شیئی بر شیئه
ضم ایدوب قاتمقه دیرلر محصول تركیب كتاب گلستان تمام اولدی
مستعان الله در یعنی عون اندن مطلوبدر كتابده انك اعانتی ایله تمام
اولدی بو جمیع كتابده الحلیین كی مؤلفین متقدمینك عادتیدر یعنی قدیم
مؤلفینك قانونیدر شعرای متقدمینك اشعارندن استعاره طریقیله
تلفیق واقع اولمدی یعنی سوزیمه كیمسه سوزینی قتمدم غیرلر قتدوغی
كیبی بلكه بونده واقع اولان نظم و نثر هپ بنمدر نته كه بر مقامده بویله
بویورمش و متعرات السحر یه صاحبی بونلره تقلید ایلمشدر نته كه
دیباجه سنده یازمش بیت كهن خرقه خویش پیراستن به از
جامه عاریت خواستن كهن خرقه خویش بیانیه و لامیه پیراستن بزه مك
و سیلمك معناسنه در جامه عاریت بیانیه محصول بیت كیشی كندینك
اسكی خرقه سینی یماوب اصلاح ایلمسی جامه عاریتی خلقدن استمكدن
یكدر حاصلی كندینك اسكی لباسنی یماوب كیمك الك عاریتی لباسنی
كیمكدن یكدر مصراع اولك معناسنی كندی كهنه خرقه ایله بزنمك یعنی آنی كیمك
و بیوب و حاشیه ده بكاهنه خرقه خویش تقدیرنده در دیمك بیتدر زیاده
نامعقول و نر زیق لباس كیدرمكدر غالب كفتار سعدی طرب انكیز است
و طیبت آمیز و كوته نظران را بدین علت زبان طعن دراز كرده كه
مغز دماغ بیهوده بردن و دود چراغ بی فائده خوردن كار خردمندان
نیست ولیكن بر رای روشن صاحب دلان كه روی سخن در ایشانست

پوشیده نماندکه در موعظهای شافی در سلک عبارت کشیده است
و داروی تلخ نصیحت بشهد ظرافت بر آمیخته تا طبع ملالت طلب ملول نشود
و از دولت قبول محروم نماند * غالب گفتار سعدی لامیه لردر و مبتدا
طرب انگیز وصف ترکیبی دخی مبتدا انگیزیدن قوپارمق و پیدا ایلمک یعنی
طرب قوپاریجی و پیدا ایدیجی دیمکدر انگیختن دن اخذ ایدنلر خطا ایلمشلر
وطیبت آمیز وصف ترکیبیدر طیبت مصدردر طاب یطیب دن اویناشمق و کولمک
معناسنه آمیز آمیختن دن قریشدرمق معناسنه آمیختن دن اخذ ایدنلر خطا
ایلمشلر دکو نه نظر بصیرت شنزدیمکدر و الف و نون ادات جمعدر حاصلی
وصف ترکیبیدر و را حرف تخصیص بدین علت بو علتله یعنی گفتار سعدی
طرب انگیز وطیبت آمیز اولدوغی جهتدن بصیرت شنزلرک زبان طعنی
دراز اولورکه حرفه یهان مغز دماغ بیهوده مغز بونده بینی معناسنه در
دماغ بونده بینی دوران یو مراد باشدر مغز دماغ بیهوده لامیه و
بیانیه در مغز بردن مقدم مفعولیدر باطل یره ایمک چکمکدن
عبارتدر دود چراغ بی فائده لامیه و بیانیه در سابق کبی باطل
یره تضییع اوقات ایلمکه دیرلر دود خوردن مقدم مفعولیدر رای
روشن صاحبدلان بیانیه و لامیه درکه حرف رابطه سفت روی سخن
لامیه در مجازا و در ایشان در حرف صله در با معناسنه پوشیده نماند مخفی
قالمیه دیمکدر در موعظهای شافی بیانیه لردر در انجو موعظه مصدر
میمیدر وعظ معناسنه و ها ادات جمع در حرف صله سلک عبارت بیانیه
سلک سینک کسر [illegible] ولامک سکونیله دیزی ایپلکینه دیرلر دیزیکه ده
دیرلر داروی تلخ نصیحت بیانیه لردر با حرف مصاحبت شهد ظرافت

بیانیه شهدکه بیچ بالینه دیرلر بر حرف تاکید آمیخته قاشیدی قسم مفرد
غائب فعل ماضی منفی دیمکدر محصولی ترکیب سعدینک اکثر کلامی طرب
انگیزدر وطیبت آمیز و بصیرت شنزلرک سعدینک کلامی بو ترلو اولدوغی
علتله زبان طعنلری دراز اولورکه مغز دماغ بیهوده ییلمک ودود چراغ
بی فائده ییمک عقلا ایشی دکلدر اما صاحب دللرک رای روشنلرینه پوشیده
ظاهر [illegible] در مخفی قالمیه کشفا وبر [illegible] نصیحتلرایچونی سلک
عبارته چکلمشدر یعنی جوهر کبی کلماته ترکیب و ترتیب [illegible] دخی
نصیحت آجی داروسنی شهد ظرافتله قریشدرمشدر تا کیم مخاطبلرک
طبعی ملول اولمیه و دولت قبولدن محروم قالمیه مثنوی ما نصیحت بجای
خود کردیم * روزگاری درین بسر بردیم * بجای خود تقدیری بجای خود
در [illegible] وزن ایچون حذف و ایصال اولندی نصیحتی [illegible] روزگاری
با حرف وحدت درین یعنی در نصیحت بسر با حرف صله حده و غایته دیمکدر
بردیم ایلدک دیمکدر محصول بیت بز نصیحتی محلنده ایلدک بر زمانی یعنی بر مدتنی
بو نصیحته حده و غایته ایلدک حاصلی بر مدت بو باده عمر کچوردک گر نیاید بگوش
رغبت کس * بر رسولان پیام باشد و بس * نیاید کلمه نفی نصیحتیدر
با حرف صله گوش رغبت کس بیانیه و لامیه در گوش [illegible] مراد رغبتله
دیکلمکدر رسول الحی و خبرجیدر یعنی خبر المحبوب کتورجیه دیرلر [illegible] معنی
فاعلدر پیام خبر در و بس الحق دیمکدر محصول بیت اگر بزم نصیحتمز کیمسه نک
گوشنه رغبتله گلمز سه یعنی کیمسه رغبتله اشیتمز و دیکلمز سه بکا نسنه لازم
گلمز زیرا خبرجیلر اوزرینه خبر و برمکدر لازم اولان نتیجی قبول ایتدرمک
لازم دکل و ما علی الرسول الا البلاغ در یعنی خبرجیلر اوزرینه لازم اولان [illegible]

ایصال خیر دراجخی طوتدرمق دیلمدر **قطعه** یا ناظرا فیه سل بالله مرحمة
علی المصنف واستغفر لکاتبه * یا حرف ندا ناظرا منادای غیر مقصوده یعنی
نکره فیه ضمیر کتاب گلستانه راجعدر سل سینک فتحی و سکون لامله فعل امر
مفرد مخاطبدر سل اسئل دن همزه سماعا حذف اولنمشدر اما سال ایسال
اولنجه عین الفعل قیاسا حذف اولنمشلر ولور بالله با من معناسنه در بعض
نسخه ده لله دونمشدر لکنه بو بیتنا به مرحمة مفعول سلدر علی المصنف
سله ویا مرحمته متعلقدر واستغفر سله معطوفدر لکاتبه استغفره متعلق
وضمیر کتابه راجعدر محصول بیتا ای کتاب گلستانه ناظر اولان یعنی مطالعه
ایدن الله دن مصنفه رحمت استه و کاتبنه غفران طلب ایله * واطلب
لنفسک من خیر تریده من بعد ذلک غفرانا لصاحبه * واو حرف عطف
اطلب فعل امر مفرد مخاطب طلب ایله دیمکدر لنفسک اطلبه متعلقدر من خیر به
ترید فعل مضارع مفرد مذکر مخاطب به باتقویت عمل ایچون گلمشدر تقدیری
تریده در من بعد ذلک غفرانا بر مقدر اطلبک مفعول به صریحیدر و لصاحبه غیر
صریحی محصول بیت داخی ای گلستانه ناظر اولان کیمسه داخی نفسکه استدیکک
خیری طلب ایله یعنی هر نه خیر که مراد ایدرسک انی خدادن طلب ایله و بو سؤالدن صکره
صکره کتابک صاحبنه و مالکینه غفران طلب ایله معلوم اوله که صحیح نسخه لرده
بیت اولده سل بالله و بعضنده سل الله در اما حرف جرسز سل الله
ایچ بر بنده واقع دکل زیرا بو ایله اولنجه ناموزون اولور که بو بحر بسیط
مثمن در که اوچنجی جزوی سالمدر یعنی مستفعل لکن شراح جمیعا
سل الله بازمشلر پس معلومدر که اشعار عربده وزانده قاصر المثل
تم هذا الکتاب بعون الله الوهاب ماه رجب سنه ۹۳

شراح جمیعا